Sermones Meffreth al's
Ortulus regine de Sanctis.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

Prologus De ſanctis

Laudate do=
minũ in ſan
ctis eius. Ita ſcribit pſ.
cl. Eſt enĩ cõe ꝓuerbium.
Qui honorat ſeruũ hono
rat ⁊ dñm. Honor aũt ſui
redũdat in honorẽ ſui dñi. Ideo ꝺ laude ſer=
ui aut militis gaudet dñs. ⁊ de ꝯtemptu eo=
rũ ad iracũdiã ꝓuocat. Sic legit .iij. Reg.
v. Qꝺ rex ſalomon miſit ſeruos ad hyrã re=
gẽ tyri. rogãs vt aptaret ſeruos qui preſcin=
derent ligna cedrina ꝓ templo conſtruẽdo.
Quos cũ vidiſſet hyrã rex. cũ gaudio ſuſce=
pit. ⁊ honorẽ illis impẽdit. quapropter ſalo=
mon ipſũ dilexit. ⁊ fedus ſocietatis ⁊ aĩcicie
cũ eo ꝑcuſſit ⁊ omĩ anno neceſſaria ſibi deſti
nauit. Ecõtra legit .j. Reg. xxv. Cũ rex da=
uid eẽt ꝓfugus a facie ſaul. ⁊ moraret i deſer
to vbi ſibi vict⁹ defecerunt. miſit. x iuuenes
ad Nabal q̃ in ſolitudĩe moab habitabat di=
cẽs. Inueniãt pueri tui grãm in oculis tuis.
vt qꝺcũqꝫ inuenerit man⁹ tua da ſeruis tuis
⁊ filio dauid. Audiens hec ṽba nabal deſpe
xit ſeruos dicens. Tollã panes meos ⁊ aq̃s
meas. ⁊ dabo viri q̃s neſcio. q. d. nõ faciã. Et
ſic regreſſi ſũt ſerui dauid vacui ⁊ vitupati.
propt qꝺ ille ꝯcitat⁹ ait. Accingat vnuſq̃ſqꝫ
gladio ſuo. ⁊ ipſe accinct⁹ ẽ enſe ſuo. ⁊ ſecuti
ſunt eũ q̃dringẽti viri volẽs delere nabal. et
domũ eius totã. Niſi ꝑ abigail mulierẽ pru=
dentiſſimã fuiſſet mitigatus. Ex quibus in=
quã figuris elucet veritas ꝓuerbij euidẽter
Et ſi ſic ẽ de dñis terreſtrib⁹ multofortı⁹ de
dño celeſti. qui in laudẽ ſanctoꝝ ſuoꝝ hono=
ratur. Et in inhonore eorũdẽ vituperat Or
igit ſm Hugõ. de ſ. vic. Sũm⁹ tũc honor im
pendit creatori dũ quis honorat pauperẽ ⁊
ſuã ſtudet elemoſynã impartiri. Quantoma
gis crede ſumm⁹ creator tunc honorat cum
laus ſanctorũ ⁊ eius famuloꝝ ſecũ iaꝫ regnã
tiũ a nobis proferat. Quãobrẽ ego ſtultiſſi/
mus viroꝝ ⁊ ſapiẽtia hominũ nõ eſt mecum
q: nec didici ſapientiã nec noui ſciam ſctõrũ
Prouer. xxx. Confiſus tñ de clementiſſima
dñi pietate. q̃ indigentiã. ſapiẽtiã ⁊ os eũ po
ſtulãtib⁹ dat oĩb⁹ affluent. Iac. j. Hoc opu=
ſculũ exile ⁊ nulli⁹ reputationis ad honoreꝫ
ſanctoꝝ quoꝝ laus in eo cõtinet ꝯpilaui ſpe
rans reuera ex hac laude q̃uis exigua dño
ſanctoꝝ placere ipſũqꝫ multofortı⁹ honora=
re. Quia ſm Bernõ. in ſer. de natiuitate Jo=
hannis. Nõ derogam⁹ regi ſꝫ milites hono=
ramus. q: ymo ex hoc laudem⁹ qui in ſanctis
eius a nobis quottidie vult laudari. Sicut ⁊
iubet pſ. in verbis prelibatis. Laudate inq̃t
dñm in ſanctis ei⁹. Inſup in his hui⁹ opis
ſermonibus exẽpla aliq̃n inſerui legendarũ
que ab auditorib⁹ audient. ⁊ magis memo=
rie cõmendent. Quia ſm Augõ. li. vj. de do=
ctrina xp̃iana. Plus docẽt exẽpla q̃ꝫ verba
ſubtilia. Sicut hoc ꝓbat venerabilis Beda
in hiſtorijs angloꝝ dicẽs. Quidã epſ littera
tus ⁊ ſubtilis valde. miſſus de ſtara ad con=
uerſationẽ ⁊ cõuerſionẽ angloꝝ. hic ſubtili=
tate vtẽs in predicationib⁹ nihil ꝓfecit. miſ=
ſus ẽ autẽ alius minoris litterature. ſed cau=
tior ⁊ vtens exẽplis ⁊ pabolis in ſuis ſermo
nibus. ⁊ hic quaſi totã angliã cõuertit. Qua
re ⁊ ego hoc ꝑpendẽs exẽplis hincinde rep=
tis hãc materiã pro ꝓfectu paupeꝝ ſtudẽtiũ
exhornaui ſubtilia euitando. ¶ Quia refert
beatus Euſebius in ep̃la de laude Hierony
mi ipſũ in fine vite ſue dixiſſe. Subtiliũ ver=
boꝝ doctor tm̃. nõ opeꝝ factor ẽ. ſed quidaꝫ
auris inflator ⁊ veritatis fumus cito ꝑtran=
ſiens ſine fructu. Nõ enĩ pro ſapientib⁹ q̃b⁹
ꝓfunda hauriunt rimant qꝫ occulta ſcriptu=
rarũ. Sed ꝓ ſimplicib⁹ qui ſubtiles doctorũ
ſtilos ſubtilitate verboꝝ ꝑpolitos habere ne
queunt. id opuſculũ ẽ collectũ. in quo q̃dem
nihil impoſui ꝺ meo. nec nouũ aliq̃d fixi. Cũ
ſm ſapientẽ nihil ſub ſole nouũ. nec q̃ſquaꝫ
dicere põt. hoc recẽs eſt. Eccõs. j. Sꝫ cũ pau=
percula ruth vadẽs poſt meſſores. hoc ẽ ſan
ctos doctores ⁊ aliaꝝ poſtillaꝝ collectores.
vtpote Forẽtinũ Jacobinũ miliciũ ⁊ Jorda
nũ. ex quoꝝ poſtillis quedã theologorum q̃ꝫ
naturaliũ firmiſſimis dictis ſpicas mee ſim=
plicitatis cõportaui ⁊ collegi. timẽs quidẽ ſi
talentũ mihi a dño traditũ in terra cordis ab
ſcondiſſem cũ ſeruo malo ⁊ pigro. Matth.
xxv. impunit⁹ nõ ꝑtranſiſſem. Sed fortaſſis
qꝺ ꝓcul abſit ablato a me talento cum ipſo i
tenebras exteriores vbi erit fletus ⁊ ſtridor
dentium miſſus tunc fuiſſem. Quare dic glo
rioſus doctor Greg⁹. Cuilibet ſciẽti iniũgit
p̃dicationis officiuꝫ. ⁊ q̃ ſcit ⁊ ſol⁹ fac ⁊ alios
ſcire nõ facit tenet deo reddere rõnẽ. Et ſub
dit declarando dictũ Johis. j. Joh. iij. Qui
odit fratrẽ ſuũ hõicida ẽ. ⁊ q̃ habuerit ſbam
hui⁹ mũdi ⁊ videt fratrẽ neceſſitatẽ patiẽtẽ ⁊
claudit viſcera ab eo. quõ in eo manet chari=
tas dei. Quantomagis qui viderit frẽꝫ ſuuꝫ
errantẽ ⁊ mortalib⁹ oppreſſũ criminib⁹. ⁊ nõ
miniſtrauerit ei verbũ diuinũ ⁊ doctrine ille
q̃dẽ dict⁹ homicida ẽ ⁊ ſine charitate. Sub=
dit. O doctores timeatis ⁊ rectores quibus
iniungit dñs predicationis officium. ſi non

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

populo ſuo vbū dei miſtrauerit. Quot eniꝫ
vel vr̄o exēplo vel vr̄a negligētia i pctis mo
riunt̄ tot ð māu vr̄a reqret dn̄s. hec ille. Sꝫ
qꝛ ꝗlibet ſacerdos ē xp̄ifideliū doctoꝛ rectoꝛ
ꝛ mgr̄. ſm illud Greg. Quis dubitet ſacer/
dotes regū ꝛ pͥncipū oīumq̨ xp̄ifideliū pr̄es
ꝛ mgr̄os cenſeri. q. d. null⁹. Et hr̄ di. xcvj. c.
ꝗs dubitet. Et cū oiuꝫ ego abortiu⁹ ſū ꝛ idi-
gn⁹ xp̄i ſacerdotū ne nomē ſubireꝫ qð ðꝛ offi
cipdi. Et incidere ī dictū hui⁹ doctoris gl'io-
ſiſſimi hui⁹ opis onus ſuſcepi docēs collecti
one qð nō potui ſermone ſupplicās quelibꝫ
piū lectorē cū in ei⁹ ꝓfectuꝫ venerit liber iſte
deo altiſſimo patri videlicꝫ ꝛ filio ꝛ ſpūiſctō.
actiōes referre gr̄aꝝ infinitas. vt de ſede ma
ieſtatis emittat ſapiaꝫ mecūq̨ laboret ꝛ ſuā
volūtatē me facere informet q̄ vtinā ego mi-
ſer ꝛ pͥmus pctōꝝ ſp implere deſiderarē. De
niq̨ de erratis ꝛ min⁹ bn̄ collect pios corre-
ctores nō inuidos detractores. ð bn̄ aūt ſcri
ptis ꝛ ꝓportatis deo ꝛ gl'ioſe v̓gini Marie
oibuſq̨ ſanctis pſoluere laudes ꝛ honores q̄
rū in quā noīa ſint per ſecula benedicta.

De ſancto andrea Sermo primus.

AMbulans ieſus

iuxta mare gali. Matt. iiij. A In
ꝓprietatib⁹ reꝝ ðꝛ. Herodi⁹ ē auiſ pauce car
nis ꝛ multe plumoſitatis iō leuiſſimi ꝛ velo-
ciſſimi ē volat⁹. qꝛ paꝝ ē in eo qð aggrauat ꝛ
multū qð ipſū ſbleuat. ꝛ qn̄ vocat̄ a dn̄o ſuo
nō tardat ſꝫ ſtatim ad man⁹ volat ſe geſtant
ꝛ h̄ facit p̄cipue qn̄ eſurit. ꝛ dn̄s ſibi carnem
porrigit. Spūaliter ꝑ herodium. b. andreas
apl's apte intelligit̄. cui⁹ hodie feſtiuitas ab
eccl'ia ſolēnit̄ celebrat̄ Refert eni ſcūs Amb
in hexa. ꝙ herodi⁹ int̄ oēs volucres hꝫ affe-
ctū piū ꝛ aiuꝫ benignū n̄ ſolū ad a ſe genitos
ſꝫ etiā ad alienos. qꝛ pullos ab aq̄la eiectos
ſuſcipit ꝛ nutrit. Sic. b. andre. int̄ oēs apl'os
fuit pi⁹ ꝛ mit. ita vt de eo dicit. b. Greg. et
canit eccl'ia Uir iſte mitiſſim⁹ apparuit ī po-
pulo ſuo. Hāc pietatē nō ſolū oñdit ſuis ſpi-
ritualibus filijs ꝗs doctrina ſua pturiuit. ꝗs
ſpūalib⁹ alimētis pauit etiā ſm Aug. pēdēs
ī cruce. ſꝫ ꝛ filijs alienis de ꝗb⁹ ps̄. xvij. Filij
alieni mē. ſūt ei. ꝛc̄. Qui ꝛ a celeſti aq̄la vide
licet xp̄o eiecti ſūt ad mortē ꝑpetuā ſm illud
Ezech. xviij. ꝛ hr̄. xxiiij. q. iij. Aia q̄ pec. ipa
mori. Qꝛ legit̄ antiquū pctōrē. ſ. nicolaū no-
mine ꝯuertiſſe. ꝛ ſalutari pabulo doctrie ſue
enutriſſet. Hic inquā nobilis herodi⁹ andre
as. ſ. btiſſim⁹ pauce fuit carnoſitat. h̄ ē volu
ptatis. qꝛ ꝯtinere carnē ſuā nūc piſcādo. nūc
alia licita. ſ. retia reficiēdo macerauit. Et bn̄
dicere potuit cū aplo. Caſtigo corp⁹ meū. ꝛ i
ſuitutē redigo. j. Cor. ix. Jō velox fuit xp̄ꝫ
ſuū imitādo cū vocē ei⁹ audiuit. Qꝛ legitur
Joh. j. ꝙ iohes bap. ꝗdā die ſtabat ꝛ vidēs
xp̄m ieſū ambulantē dixit. Ecce agn⁹ dei. qð
cū audiſſet. b. andre. ꝛ ali⁹ diſcipl's quē dicūt
doctores fuiſſe iohēꝫ euang. ſtati ſecuti ſunt
xp̄m ſic̄ pꝫ in euāgelio hodierno. In q̄ pͥnci-
palit̄ tria deſcribūt̄. Quātū ad pͥmū. diligēs
xp̄i ꝑ mūdū ambulatio. ibi ambulās. Quan
tū ad ſcðm ponit̄ apl'oꝝ dina vocatio cū ðꝛ.
venite p⁹ me. Quātū ad tertiū iungit̄ velox
eoꝝ imitatio. ibi At illi cōtinuo. De pͥmo eſt
ſciēdū. Dicūt naturales ꝙ ſol ē fons toti⁹ lu
minis cui⁹ irradiatōe nō ſolū iferiora mirifi-
ce illuſtrāt̄ ꝛ v̓tutē ſuā n̄ dūtaxat i altiſſimis
verūetiā i infimis oñdit. Nā calore ſue v̓tu-
tis terrā ſubintrat. ꝛ i ea lapides ꝓcioſos au
rū ꝛ argētū generat. Et h̄ nō ſolū i terra imo
efficaciā ſuā hꝫ etiā i aq̄s mar. Qꝛ ſm Iſið.
li. xvj. Infundo ꝛ alibi in littore maris ꝯche
rorē celeſtē attrahūt q̄ i ꝓcioſiſſimaſ ꝯuertūt̄
margaritas qð vtiq̨ fit v̓tute ſol'tales gem/
mas ꝓcreant. B Spūal'r ꝑ ſolē xp̄s q̄ eſt
ſol iuſticie ꝯuenit deſigri. Qꝛ ē origo ois cla
ritat. a q̄ cūcta i celo illuſtrant̄. ſm illð Eccl
xxiiij. Ego inq̄t feci i celis vt oriret̄ lumē ide
ficiēs ꝛ h̄ lumē clariſſimū nō oñdit v̓tutē ſuā
ſolū in cel'. ſꝫ etiā in mūdo ꝛ i terris. Sic̄ ipſe
de ſe teſtat̄ di. Joh. iij. Lux venit in mūduꝫ
ꝛ dilexerūt hoies mag tenebras q̄ȝ lucē. In
hac inquā terra ſol iuſticie m'tiplicē vigorē
oñdit. Nā hoies terrenos ꝗs inuenit in auꝝ
mutauit charitatis ꝛ argētū puritat. nonne
maria mag. fuit terrena tota ꝛ more terre fri
gida. ſꝫ xp̄s ipſā calore ſui luis tāgēs i nobi/
le auꝝ mutauit charitatis. ita vt ex mag dile
ctiōe lachrymas effunderet abūdāter. vt hr̄
Luc. vij. Nūq̄d matthe⁹ ſedēs ī theoloneo
fuit ibut⁹ varijs vicijs ꝛ erudit⁹. Sꝫ dn̄s tan
gēs cor ei⁹ in margaritā mutauit puritatis.
Mat. ix. Et hāc v̓tutē nō dūtaxat in terris
ſꝫ etiā in mari ꝛ ꝓcipue galilee demōſtrauit.
ꝛ ibi nobiliſſimas margaritas petrū ꝛ andre
am rore celeſtis gr̄e regenerauit. ꝛ ad fidē vo
cauit ſm ꝙ innuūt v̓ba ſci euangelij. Ambu
lās ieſus in ma. ga. vbi dicit glo. Ambulauit
ieſus vt nos ambulare i luce faceret ꝛ non in
tenebris ſedere. Sic̄ ꝛ ꝯſulit Jo. xij. Ambu-
late dū lucē hētis vt vos tenebre nō ꝯp̄hen-
dāt. q̄ ambulat in tenebris neſcit q̄ vadit. dū
lucē hētis credite in lucē vt filij lucis ſitis. O
vere fidelis ſmo ꝛ oī acceptōe dign⁹ quē oī-
potēs dn̄s nob ꝓponit vt agam⁹ bonū h̄ tpe
gr̄e ꝛ ambulem⁹ i luie clare ſcie. Et v̓e beat⁹

hō ille q̄ facit h̄.q: in futuro nō ābulabit i te=
nebris penalitatꝫ eterne. Ambulādo iō circa
mare galilee.ſine cibis ⁊ vſq3 ad eſuriē3.ſine
eq̄s.vſq3 ad laſſitudinē.ſine pōpis ⁊ ſcutife=
ris.vſq3 ad extremā hūilitate3. Vidit duos
frēs petrū ⁊ andreā frēm eiꝰ. Ibi ſūt due oli=
ue ꝓpter plenitudinē pietatꝫ ⁊ duo candela/
bra.ꝓpter ardorē charitatis lucētia añ dñm
ꝑ ꝯſcia3 veritatꝫ.Ibi hñt ptātē claudēdi celū
ꝑ claues eccl'ie ⁊ apire. Apoc̄.xj. Ibi ſūt due
p̄cioſiſſime margarite q̄s rore celeſti xp̄s ſol
iuſticie generauit.dū i h̄ mari piſcās hos in/
uenit ⁊ bñ margaritꝫ ꝯpanꝭ. Margarite ſ3
Iſi.in marꝫ cōchis inueniūꝭ he q̄bꝰ extrahū
tur ⁊ in ornamētis veſtiū reponūꝭ. Ita xp̄s
hos apl'os i mari piſcātes repit.⁊ d̄ illo illos
euocauit di. Venite pꝰ me faciā vos piſ. fie.
ho.⁊ poſuit eos nūc i totiꝰ mūdi fulcimētu3.
q: petrꝰ italiā.andreas achaiā ꝓuinciā ſplē=
dore ſue doctrine laudabiliꝭ decorauit. Re/
cte ſic̄ margarite veſtē decorāt in q̄ ponuuꝭ.
iō de ip̄is canit eccl'ia. Iſti ſūt viri ſci q̄s ele/
git dñs in charitate nō ficta ⁊ dedit illis glo.
ſempi.q̄ꝝ doc.ful.ec.vt ſol ⁊ luna. Secūdo
margarite ſūt ꝑue.q: vltra ſeminucem nulla
creſcere videꝭ.ſic iſti ſci apl'i erāt ꝑue reputa
tiōis ⁊ hūiles añ vocationē officiū piſcatōis
hūerūt. Dic̄ eni euāgeliū ꝙ mittebāt retia i
mare.erāt eni piſcatores ⁊ h̄ ē negociū hūile
ꝑui lucri aut valoris.etiā eoꝝ hūilitas p3 ex
h̄.ꝙ mortē turpiſſimā ſuſpēdij elegerūt. vt
beatꝰ andreas bñ pōt dicere illud Iob. vij.
Suſpēdiū elegit aīa mea. ⁊ mortē oſſa mea.
iō qñ ap ꝓpīq̄bat cruci dixit. Salue crux ſcā
diu deſiderata ⁊ iā ꝯcupiſcēti aīo p̄parata.
vt dicit Augꝰ i li.de peni. Tertio margarite
ſūt magne v̄tutꝫ ⁊ fertilitatꝫ.q: ſm medicos
purgāt mēbra a ſupfluis hūoribꝰ.eo ꝙ ꝯſtri
gēdo ⁊ coercēdo ꝯfortāt. valēt etiā ꝯtra flu=
xus vētris ⁊ ſanguis vt dicit Pli. Hec v̄tuſ
margarite p̄ncipal'r ꝯgruit.b.andre.q̄ fertil'
iterp̄taꝭ.h̄ eni v̄tute fluxū vētris i ſibi ſerui=
entibꝰ ꝯſtringit ⁊ purgat.qđ oñdit i q̄dā ep̄o
ſibi deuoto quē diabolꝰ i ſpē v̄ginea d̄cepit.
⁊ ad ꝯſenſū libidiniſ tā ardēꝭ ſtimulauit quē
tñ.b.an.ab h̄ fluxu luxurie miſc̄diter libauit
⁊ h̄ q̄ ad p̄mū. ¶ Quātū ad ſcđm ponitur
aploꝝ de mari euocatio cū d̄r. Venite pꝰ me
Vbi ſciēdū ꝙ ſol h3 v̄tutē attractiuā ⁊ d̄ ma=
ri euocatiuā.attrahit eñ calore ſuo a mari fu
mos ⁊ vapores ⁊ tādē ꝯdēſat in nubes.⁊ ſic
ꝯdēſatas reſoluit eas i grādinē.nūc i pluuiā
nūc i niuē.ſic fec̄ ſol iuſticie xp̄s. v̄tute nanq3
attractiua ſue diuinitatꝫ attraxit ad ſe hos ho=
mies hūiles q̄ ſunt fumo ſil'es ſic̄ p3 Sap̄.ij.
vbi d̄r. Sūt q̄i fumꝰ q̄ a vēto eſt diffuſus. Et
talis fumꝰ fuerūt hi duo apl'i añ vocatione3
ſ3 dñs eos ad ſe traxit ⁊ i nubes ꝯuertit de q̄
bꝰ d̄r Iſa.lxj. Qui ſūt hi q̄ vt nubes volāt.⁊
bñ.b.an.nubibꝰ ꝯpaꝭ.q: nubes de ſe fūdūt
pluuiā q̄ terrā irrigat ⁊ fecūdat.ſic.b.an.im/
brē ſue doctrine fudit p̄dicando.⁊ corda ari=
da idola trātiū irrigauit.⁊ in fide roborauit.
ſm qđ caniꭲ i ꝓſa. Mirmidones idolatras
diu fluctiuagos cepit rete fidei. Hoc ꝓbat
Iaco.ianuenſ i exēplo. Quedā vxor hōici=
da q̄ cū parere nō poſſ3.miſit ſororē ſuā vt di
anā ꝓ ſe imploraret.quā cū iploraret.ait dia
bolꝰ. Cur me inuocas.cū tibi ꝓdeſſe nō poſ=
ſim ſ3 vade ad andreā apl'm.h̄ ſororē tuā pōt
adiuuare.qđ cū audiſſet ſororē vſq3 ad apl'3
ꝑduxit.ad quā apl's ait. Merito hec paterꝫ
q: male nupſiſti.doloſe ꝯcepiſti.⁊ demones
ꝯſuluiſti.ſ3 tñ penitere ⁊ in xp̄m crede. q̄ cre
dēte eā a cruciatu liberauit. Etiā nubes fun
dūt nō ſolū de ſe pluuiā ſ3 aliqñ choruſcatio
nē ⁊ fulmē qđ cadēs v̄ſus terrā arbores mul
tas deſtruit ⁊ edificia altiora. Sil'r emittunt
tonitru3 qđ ſibi reſiſtēti a ꝯminuit ⁊ emollit
vt dicit ꝯmētator ſup.iiij. metheoroꝝ. Sic
b.an.etiā miſit de ſe fulmē ⁊ tonitru3 dire vi
dicatiōis in obſtinatos ⁊ ſupbos. Qđ ꝓbat
idē iaco.refert ꝙ q̄dā p̄poſitꝰ obſtinatꝰ agꝝ
ſ.and.ſibi arroganꭲ vſurpauit.⁊ ob h̄ q̄uibꝰ
febribꝰ correptꝰ fuit. Et cū ſic corripeꭲ.ep̄m
eiuſdē ciuitatis rogauit vt ꝓ ſe oraret.⁊ agꝝ
ſibi redderet.q̄ orāte ſanatꝰ ē nec tñ agꝝ reſti
tuit.q̄re in eadē īfirmitatē icidit.ſeq3 ad ep̄m
deferri fec̄.⁊ ipſū ad orādū coegit.ſ3 dū ep̄s
eccl'ia3 igrediꭲ.ille ſubito moriꭲ.⁊ ager eccl'e
reſtituiꭲ Ecce quō deꝰ hāc nubē reſoluit nūc
in pluuiā ſane p̄dicatiōis.nūc i fulmē aut to=
nitrum dire vindicatiōis. Ex q̄bꝰ v̄bis p3 q̄
re xp̄s ſol iuſticie btm̄ andr.⁊ alios apl'os ve
lit ad ſe trahere ⁊ vocare.vt.ſ.imbrē ſue do=
ctrine ⁊ auxilij ſup terrenos fūderēt. Iō di/
xit. Venite pꝰ me fa.vos fie.pi.ho.q.d.ſm
Chry.ſup Mat.h̄ ē. Faciā vos p̄dicatores
⁊ doctores vt cū rete v̄bi dei ꝯp̄hēdatꝫ hoieſ
de mūdo tēpeſtuoſo vbi alterutꝝ ſe ꝯmedūt
ſic̄ piſces fortiores deuorāt debiles ⁊ mino=
res. Et dñs h̄ ꝑ rete cōꝑat doctores piſcato=
ribꝰ.q: ſm Chry.vbi ſ̄. Piſcatores iactant
retia ſua in aquā ⁊ neſciūt q̄t piſces ſunt cap
turi. Sic doctores qñ diui ſmonis retia ſup
ppl'm iactāt neſciūt q̄ ſūt ad deū acceſſuri. ſ3
q̄s deꝰ excitauit hi ſūt adherētes eiꝰ doctrie.
S3 di. Quare dñs ñ vocauit reges ⁊ prudē
tes oratores q̄s miſiſſet ꝑ mūdū p̄dicare Ad
h̄ rñ. Recte ſic̄ ſol nō attrahit auꝝ ⁊ lapides

p̄cioſos refulgētes. qꝛ nō p̄nt in pluuiā ꝯūti
ſꜫ trahit ad ſe vapores q̄ de facili i īp̄ſſionez
ꝯuertunt̄. Sic xp̄s nō trahit ad ſe reges ve-
ſtib⁹ aureis refulgētes. nec ſupbos doctoreſ
qꝛ tales de facili nō mittūt de ſe imbꝛē doctri
naꝝ. ſꜫ ſm Aug. ſup Joh. Si doct⁹ eligeret̄
foꝛtaſſis iō ſe electū diceret qꝫ doctrina e⁹ eli
gi meruit. Dn̄s nr̄ ieſus xp̄s volēs ſupboꝝ
frāgere ceruicē. nō q̄ ſūt p oꝛatoꝛē. ſꜫ p piſca-
toꝛē lucrat⁹ eſt impatoꝛē. hec Aug⁹. ꝛ h̄ ſic q̄
ad ſcd̄m. Quo ad tertiū ſubiūgit̄ velox eoꝝ
imitatio. Circa qđ notādū qꝫ Ariſto. in li. de
aialib⁹ dicit. ꝙ pdix cuꜫ genuit pullos ſuos
ſtati vocat ꝛ clamat illos cū nati ſūt ꝛ audiūt
vocē mr̄is ꝛ ſequūt̄ eā. Sic cū dn̄s petꝝ ꝛ an
dreā in fide genuiſſet. ſpūalr̄ eoſqꜫ vocaſſet.
ſtati audiētes vocē ei⁹ oia dimiſerūt ꝛ eū ſe-
cuti ſūt. ſic̄ teſtat̄. b. Greg⁹ i cātico heſterno.
Mox vt vocē dn̄i p̄di. au. b. anđ. re. re. ꝛc̄.
Et idē ōn̄dēs euāgeliſta dicēs At illi ꝯtinuo
relict̄ retib⁹ ſecuti ſūt eū. In h̄ apparet eoꝝ
vera obediētia. Qꝛ ſm. b. Bern̄. Uer⁹ obe-
diēs mādatū nō ꝑcraſtinat ſed parat aures
auditui linguā voci. pedes itineri. man⁹ opi
¶ Sz diceres. Quare tn̄ eū ſeq̄bat̄. R̄n̄det̄
qꝫ in eo fuit v̄tus deitat̄. ꝛ iō ſic̄ exteri⁹ pote
rat vocare p vocē. ita poterat interi⁹ trahere
p volūtatē ſua inſpiratione. Et dicit Hiero.
Fulgur ip̄e ꝛ maieſtas diuitatis q̄ etiā i hūa
na facie relucebat. p̄mo ad ſe veniētes potu
it aſpectu trahere. Facies enim xp̄i ſpecioſa
erat ad imitādū ꝛ intuēdū. qꝛ oēs angeli de/
ſiderauerūt in eā reſpicere. j. Pe. j. Erat gra
tioſa ad intelligendū qꝛ facies ei⁹ erat plena
graꝝ. Heſter. xv. Jō nimiꝝ eſt ſi viſio faciei
ſue taꜫ facile attrahebat q̄ ita erat ſpecioſa ꝛ
tā gratioſa. Sz pꝛochdoloꝛ xp̄s iā nos p mł-
tos annos vocauit. tū p inſpirationē. tū per
flagellationē. tū p p̄dicationē. nec tn̄ ipſum
audiuim⁹. ſic̄ illi apl̄i gl̄ioſi. ſꜫ facim⁹ ſic̄ acci-
pit̄. de q̄ dicit autoꝛ ph̄ie li. vj. đ aialib⁹. Qui
cū laute cibat̄. tūc nimiū ipinguat̄ aut pigre
ſcit. ꝛ tūc ad reclamatoꝛē dedignat̄ venire. ꝛ
ſi euolauerit de mān dn̄i ſi nō ē famelicus ad
ipſū ꝯuertere citi⁹ nō ꝯſueuit. qn̄ ei caro cru
da ōn̄dit̄. ſꜫ poti⁹ hicinde vagat̄. Sic q̄dam
nr̄m cū ſum⁹ paſti cibis pctoꝝ aut deliciarū
dn̄m clamatoꝛē nō audim⁹. qđ dn̄s ꝯquerit̄
Job. xix. Seruū meū vocaui ꝛ nō r̄n̄dit mi-
hi. ¶ Sed dice. Quō vł qn̄ vocat̄. R̄n̄de
tur mltiplr̄. Tū p iſpirationē pſ. lxxxiiij Au
diā q̄d loq̄t̄. Tū p coꝛpalē afflictionē. pſ. xv
Multiplicate ſūt ifirmitates eoꝝ poſtea ac.
Tū p doctoꝝ p̄dicationē Mat. xxij. Jte ad
exit⁹ viaꝝ. ꝛ q̄ſcūqꜫ inuenerit̄ vocate ad nu-
ptias. Tū p bn̄ficioꝝ exhibitionē. ſꜫ iſta oia
ſpernim⁹. Pꝛou. j. Uocaui ꝛ renuiſt̄. ſꜫ cer-
te multi nr̄m ſequūt̄ diabolū. Sap̄. ij. Ueite
inq̄t fruamur bonis ꝛ vtamur creatura i iu-
uētute celerit̄ coꝛonem⁹ nos roſis an̄qꜫ mar-
ceſcūt vino nos ipleam⁹ ꝛ nō ſit aliqđ pꝛatū
qđ nō ptrāſeat luxuria nr̄a. Jō nobis ꝯtigit
ſic̄ pullis galline q̄ i colligēdis granis occu/
pat̄. vt ad iſidias milui nō attēdāt. Gallina
aūt miluū vidēs vocat pullos. q̄ ſi veniunt a
miluo defendūt̄. Si aūt venire ꝯtēpſerit ab
ip̄o miluo foꝛtaſſis capiūt̄. Sic nos qn̄ occu
pamur i terrenis. inſidias demōis nō attēdi
mus. ſꜫ xp̄s nos vocat. Qui dic̄ Mat. xxiij
Quotiēs volui ꝯgregare filios tuos ſb̄ alis
ꝛ noluiſti quēadmodū gallina ꝯgre. pul. ſu-
os ſub alis. Et iō nos ſi nō acq̄euerim⁹ a mil
uo infernali rapiemur. Quare poti⁹ exēplo.
b. anđ. xp̄m ſeq̄mur nos vocātē. q̄ oia terre-
na reliq̄t ꝛ dn̄m ieſū xp̄m p moꝛtē cruc̄ ſecu-
tus fuit. ¶ Sz dice. Quare. b. an. ē voca-
t⁹ ſm ꝑpoſitū diuine p̄deſtinatiōis ꝛ nō ſoluꜫ
vocat⁹ ē. ſꜫ ꝛ tract⁹. ſm illđ Joh. vj. Nēo ve
nit ad me niſi pr̄ me⁹ traxerit eū q̄ miſit me. ḡ
nimiꝝ ſi dn̄m tā celerit̄ ē ſecut⁹. nec vt ſic dꜫ
iputari ſi nō venio cū nemo venerit niſi tra-
hat̄. Ad h̄ dđm ē in ſil̄i. Si hō ex ſe cadēs in
foueā ſi nō eleuat̄ nō ē ex pte trahēt̄. qꝛ q̄tū
i eo ē nullo deficit. Sz h̄ ē ꝑpter illi⁹ ipedimē
tū q̄ trahit̄. ꝛ qꝛ de⁹ pat⁹ ē cuilibꜫ homi dare
graꜫ ꝛ ad ſe oēs trahere ꝛ vocare. teſte apl̄o
q̄ ait. j. Thi. ij. Oēs hoies vult ſaluos fieri ꝛ
ad agnitionē v̄itat̄ venire. Si ḡ aliq̄s nō ve
niat ſe indiſpoſitū faciēs p pctm̄ ad graꜫ reci
piendā. nō iputare dꜫ deo. ſꜫ tibi q̄ venire cō
tēpnis. Mō. b. an. qn̄ vocat⁹ ē a dn̄o ſtatim
acq̄euit. ſꜫ tu foꝛte ſepi⁹ vocat⁹ es ꝛ tract⁹ et
venire noluiſti. ¶ Si vis ḡ temerarie q̄re-
re q̄re de⁹ aliq̄s ad ſe trahit. aliq̄s non. Audi
btm̄ Aug̃. ſup Joh. vj. q̄ dicit. Jllū trahit ꝛ
illū nō. Noli velle iudicare ſi nō vis errare ſi
nō traher̄. oꝛa vt trahar̄. Jlla autem attra-
ctio nō fit p coactionē. ſꜫ p quādā inductiōeꜫ
Et h̄ ōn̄dit Aug⁹ vbi ſ. exēplo rami viridis
exēplo nucis ꝛ pellis. Ōn̄dis inquā oui ra/
mū viridē ꝛ trahis eā. ōn̄dis nuces puero et
trahis eū. nō p violētiā inferēdo. ſꜫ alliciēdo
volūtatē ſuā. Pellipari⁹ ōn̄dit pulcras pel-
les ante emptoꝛē alliciēdo volūtatē. De⁹ igi
tur đꝛ nos trahere ōn̄dēdo nobis ramū viri-
dē. h̄ ē ꝑmittēdo nobis delectabilē viſionez
ōn̄dēdo nob̄ nucē. i. celeſtē gl̄iaꜫ q̄ đꝛ nux qꝛ
dulcedo illi⁹ gl̄e ē circūdata coꝛtice dura. h̄ ē
tribulatōe ꝛ pn̄ia amara. qꝛ p mltas tribula-
tiōes opter nos intrare regnū dei Trahit et

nos oñdēdo nob̄ celū ꝺpictū.i.ſtellatū tanq̄
pellem variā ſiue depictaȝ.vt ex hoc alliciat
noſtrū affectū ad deſiderandū.ꝙ ſi eſt tā pul
cra pellis exterioꝛ que ē q̄ſi velamē.q̄ꝫ tūc pre
cioſus ē theſaurꝰ qui latet in trinſecꝰ ad hūc
theſauꝝ perducat nos Jeſus xp̄s.

¶Sermo ſecundus De eodem.

Erit tanquā lig.
q̄d plā.ē ſe.de aq̄.pſ̄..j. A Dicūt natura-
les.arboꝛ q̄ ꝺ t̄ra ſterili ad fertilē trāſplātat̄
illa plurimū fructū affert.ſic̄ ⁊ teſtant̄ pfecti
oꝛtulani.Et h̄ ſignū ē ꝙ arboreſ q̄ ſūt ſterileſ
i deſ̄to reddēt̄ fructifere i oꝛtl̄ plātate q̄ꝛ dic̄
Ari.li.j.ꝺ reg.p̄n.ad h̄ ꝙ arbores a malicia
i bōitate alterēt̄.mlt̄ū nccīa ē mutatio loci ⁊
poit exēplū de iuſq̄ano.q̄d cū ē natū i pſiō ē
pnicioſū ſȝ trāſlatū i egiptū ⁊ in hirl̄m fit co-
meſtibile.⁊ h̄ accidit iō ſ̄m albumaſar.q̄ꝛ p
tpamētū loci diſtēpantia ad mediū reuocat̄
Miſtice p̄ arboꝛē hō ſignificat̄.q̄ꝛ vt ait In
noc̄.ꝺ miſeria hūane ꝯditōis.li.j.c.viij.Hō
ē arboꝛ euerſa.cꝰ radices crines ſūt.caput ē
trūcꝰ.ſtips pectꝰ cū aluo .rami ſūt palme cuȝ
tibijs.frōdes ſūt digiti cuȝ articul̄.Hec igit̄
arboꝛ ſi dȝ fieri fructifera.nccē ē vt de terra
ſterili.i.de ſtatu hūane vanitat̄ i q̄ naſcit̄ ad
terrā fertilē ſtatꝰ gr̄e trāſplātet̄.vt ſic multū
afferat fructū.ſ̄m illō pſ̄.lxxxiiij.Terra nr̄a
dabit fructū ſuū.Sȝ tn̄ cauēdū ē ſumope ſ̄ȝ
naturales ꝙ arboꝛ q̄ debeat trāſplātari nihil
de p̄oꝛi terra hēat i radice ſȝ totalit̄ excuti dȝ
q̄ꝛ t̄ra illa remanēte nō poſſet fertil̄ t̄re hūo/
rē attrahere.⁊ ſic foꝛtaſſis vt p̄us ſterilis per
maneret.Sic q̄ dimittit mūdū ⁊ i religioneȝ
trāſplātat̄.dȝ excutere oēȝ t̄rene carnalitat̄
ſbaȝ vel amoꝛē.ſ̄m ꝙ p̄cepit dn̄s apl̄is.Lu.
x.Puluerē indt̄ pedū vr̄oꝝ excutite.q̄ ſi h̄
nō fecerit mīme fructificabit.Si aūt fecerit.
multū fructū accipit.ſic̄ teſtat̄ ſcūs Julianꝰ
in paſſiōe ſua di.Cōtemptꝰ mūdi regna cele
ſtia accipit.renūciatio parētū ꝯſoꝛtiū fit an-
geloꝝ pui tp̄is tribulatio et̄nā meret̄ regnū
Jō legit̄ Gen̄.xij.q̄ dn̄s dixit abrahe Egre
dere de t̄ra tua.h̄ ē de ſterili mūdo.⁊ de co-
gnatiōe tua.q̄ꝫtū ad affectionē.⁊ veni i t̄raȝ
quā mōſtra.ti.⁊ fa.te.i gē.magnā. Ad ꝑpo
ſitū.b.anō.natꝰ fuit i terra ſterili legl̄ iudai-
ce ⁊ ſtatꝰ mūdani.iō n̄ poꝛtabat fructꝰ opeꝝ
meritorioꝝ.Sȝ xp̄s volēs ab eo fructꝰ colli
gere plātauit eū i oꝛdinē xp̄ianitat̄ ⁊ ip̄e ſta
ti excuſſit oēm affectionē tpaliū a ſe vt ⁊ fru
ctuoſioꝛ fieret.Q̄ꝛ vt h̄r̄ Mat.iiij.⁊ Mar.
j.Poſtq̄ꝫ ipſū dn̄s ad apl̄atū vocauit.oīa re
liq̄t ⁊ ſecutꝰ ē volūtariā pauptatē.⁊ iō pluri
mū fructū tulit recte ſic̄ arboꝛes plātate iux-
ta aq̄s.Jō de ip̄o pn̄t ſumi v̄ba p̄libata.erit
tāq̄ꝫ lignū.In q̄bꝰ v̄bis tria v̄ba ꝯmēdabi-
lia ponūt̄ de btō andrea.Quātū ad p̄muȝ fi-
dei firmitas.ibi.Erit tāq̄ꝫ lignū.Quātū ad
ſcd̄m opeꝝ fructuoſitas.ibi.q̄d plātatum ē.
Quātū ad tertiū moꝛtl̄ acerbitas.ibi ſecꝰ de-
curſus aq̄ꝝ.⁊c̄. B De p̄mo ē notādum ꝙ
Pli.i ſpe.na.li.xj.c.iij.dicit q̄ caſtoꝛ ē aīal
q̄d aliq̄n in aq̄s.aliq̄n i terris ſolet hītare.in
extremiſ aūt aq̄ꝝ edificat ſibi domoſ ⁊ cauer
nas miro edificio p̄paratas.⁊ ad h̄ edificiuȝ
foꝛtia ⁊ firma dētibꝰ ſuis p̄cipit ligna ꝺ ſilua
⁊ ad ſua latibula miro mō deducit.Nā vnū
caſtoꝛē ꝯſodalē ꝓvehiculo pedibꝰ eleuatl̄ ſu
pinū in terra ꝓſternit.int̄ cuiꝰ crura abſciſa
ligna oꝛdinat ⁊ ꝯponit eūq̄ꝫ trahēs ad māſio
nes a lignis exonerat.⁊ in ſubtilitate habita
cula fieri parat.Sp̄ūaliter p caſtoꝛē xp̄s itel
ligit̄ q̄ ſe caſtrauit ab oībꝰ illicitl̄ ⁊ pctīs.q̄ꝛ
ip̄e ſolꝰ pōt dicere illō Prou.ij.Mūdū eſt
coꝛ meū.purꝰ ſū a pctīs.Ip̄e.n.cū hoībꝰ in
terrl̄ hītabat ſ̄m illō Baruch.iij.In terrl̄ vi
ſus ē ⁊ cū hoībꝰ ꝯuerſatꝰ ē.Etiā aliq̄n i aq̄s
ambulauit.ſic̄ legit̄ Mat.xiiij.q̄ ip̄e venit
ad diſcipulos q̄rta vigilia noctl̄ ābulans ſup
mare.Iſte igit̄ caſtoꝛ xp̄s ieſus volēs edifi/
care edificiū foꝛte.ſp̄ūalis domꝰ ſcē eccl̄e ele
git ligna foꝛtia ⁊ firma h̄ ē apl̄os q̄ erant foꝛ-
tes in fide ⁊ ꝯſtātes i paſſiōe.Fec̄ eni ſic̄ ſapi
ens artifex q̄ ad foꝛte edificiū ꝯſtruēdū non
eligit v̄gas fragiles ⁊ flexibiles.ſȝ ligna fir-
ma q̄ pn̄t edificiū ſuſtētare.Sic̄ legit̄ feciſſe
rex ſapiēs ſalomō.iij.Reg.vj.Qui volens
edificare tēplū in hierl̄m nō habuit ligna foꝛ
tia in terra ſua.Jō miſit ad Hirā regē tyri.i
cuiꝰ terra ligna firma abūdabāt.⁊ dixit.Tu
ſcis volūtatē p̄ris mei ꝙ voluit edificare tē-
plū.ſȝ nō potuit ꝓpter bella.Sȝ nūc regem
dedit mihi deꝰ q̄re cogitaui nūc edificare tē-
pluȝ dei.Precipe igit̄ ſeruis tuis vt p̄ſcin-
dāt mihi cedros de libano ⁊ mercedē tibi da
bo q̄ꝫtuȝ voluerl̄.Et ſeq̄t̄ ꝙ Hiras dabat ei
ligna cedrina ⁊ habigena iuxta oēȝ eius vo-
luntatē.Sic xp̄s q̄ ē ſalomō pacificꝰ ⁊ ſapiē-
tiſſimꝰ.in cuiꝰ coꝛde ſunt oēs theſauri ſapie
⁊ ſcie abſcōditi.vt dic̄ apl̄s ad Collo.ij.Vo
lēs ꝯſtruere tēplū nō materiale māufactū ſȝ
tēpla ſp̄ūalia de q̄bus ait ibidē apl̄s.j.Coꝛ.
xiij.Neſcitl̄ ꝙ tēpluȝ dei eſtis vos.⁊ ſpiritꝰ
ſanctꝰ habitat in vob̄.Et h̄ exponit Hiero.
di.Veꝝ tēpluȝ xp̄i credēduȝ eſt aīa deuota.
Idcirco ad h̄ tēpluȝ fabricāduȝ v̄ge flexibi/
les.i.homines proni ad pctm̄.vl̄ cuilibȝ ſug
geſtiōi ⁊ tēptatiōi ꝯſentiētes non valent ſed

virtuoſi ꝛ fortes tēptatiōib⁹ reſiſtēies. ꝺ q̄ꝝ
numero fuit.b.an.lignū forte ꝛ iputribile.ꝺ
q̄ dicit Eſa.xl.c. Lignu ꝫ forte ꝛ imputribili
elegit ſapiēs artifex xp̄s q̄ fabricat⁹ ē auro=
rā ꝛ ſolē.lunā ꝛ ſtellas. ꝛ cūcta q̄ i mūdo cōti
nenť. Elegit igiť.b.an. ꝓ ſpūali edificio con
ſtruēdo q̄ ē ſilr̄is ligno cedrino Refert Iſi.li.
xvij. Cedr⁹ ē lignū iocūdi odoꝛ diu durans
nō hn̄s nodos aut tortuoſitatē ꝛ nūq̄ꝫ exter=
minať tinea.iō ꝓpť ei⁹ durabilitatē ꝑpetuā
ex cedrinis fiūt laq̄aria i palacijſ regū atq̄ꝫ tē
plis. Silr̄ libri de ei⁹ lacrima liniti nec a tine
is corrodūť.nec tp̄e ſeneſcūt. Huic ligno ē ſi
milis.b.an.q̄ iocūdi fuit odoꝛ tā q̄ ad deū q̄ꝛ
caniť de eo. Dilexit dn̄s an.in odo.ſua.i.ꝓ=
pter odorē ſuauitatꝫ.q̄ꝫ etiā q̄ ad hoies.nam
apud illos fuit tā iocūdi ſmōis vt oēs inco/
le pr̄ie ciuitatꝫ ꝓpť ſua ſuauia v̄ba ipſū ſeq̄rē
tur.ita vt dicē potuit illꝺ pſ.ciij. Iocūdū ſit
ei.ſ.hōi eloq̄uꝫ meū. ꝛ nō ſolū vt dic̄ Aug.in
li.de peni.dū libere p̄dicauit. Sꝫ dū etiā cru
ci iā affix⁹ fuit in q̄ biduo pēdēs.xx.milia ho
minū ſeq̄banť ipm ꝛ p̄dicationē ei⁹ iocundā
audiebāt. Erāt etiā tūc redolētꝫ fame vt ois
ppl̄s ſibi teſtimoniū innocētie ꝓferret dicēs
Innocēs hui⁹ ſanguis ſine cā dānať. Et cū
iā affix⁹ eēt cruci dixerūt. Viꝝ ſcm̄ māſuetū
ꝛ piū nō lꝫ pati. O in quā laudabile teſtimo=
niū bone fame hui⁹ gl̄ioſiſſimi apl̄i quā ꝛ q̄li
bet dꝫ attēdere vt corā hoib⁹ bonaꝫ hēat fa/
mā ꝛ nomē.q̄ꝛ meli⁹ ē nomē bonū q̄ꝫ vnguē=
ta p̄cioſa ꝛ diuicie multe Prou.xxij. Iō p̄ce
pit ſalomon ibidē Curā habe de noīe bono.
hoc eni magꝫ ꝑmanebit q̄ꝫ mille theſauri.
D Sꝫ di. Quid mihi de h̄ ſi nō tā iocundā
famā hēo ſic̄.b.an.ſufficit mihi ſi ē bōa ꝯſcia
nō curo honores de me malos. q̄ꝛ diffamat⁹
ab heretico manicheo ait.xj.q.iij. Senti de
Aug⁹. Quicq̄d libet cū ſola mei ocul̄ dn̄i cō
ſcia nō accuſat. Ad h̄ dico cū.b.aug⁹.v.q.j.
Nōne ꝯfidēs ꝯſcie ꝛ famā ſuā negligēs cru=
delis ē. Due eni ſūt res.ſ.ꝯſcia ꝛ fama. Con
ſcia nc̄c̄ia ē tibi. ꝛ fama ꝓximo. Sꝫ.b.aug⁹ n̄
curat de fama erga manicheū.q̄ꝛ ſciuit ipſuꝫ
ex fama ſua nō eē meliorādū ſꝫ peiorādū ma
gꝫ. Sꝫ.b.an.ꝓpť hoies q̄b⁹ p̄dicauit tantaꝫ
hr̄e voluit famā q̄ ſciuit ex h̄ eē meliorādos.
in ip̄o etiā ſicut in cedro nō fuit nod⁹ rācoris
nō tortuoſitas iuidie.non putredo luxurie.
nec v̄mis corrodēs ꝯſcie. Q̄ꝛ ꝺ h̄ canit eccl̄ia
Vir iſte mitiſſim⁹ apparuit i ppl̄o ꝯtra rāco
rē ꝛ inuidiā.ſanctitate aūt ꝛ gr̄a plen⁹ cōtra
luxuriā ꝛ v̄mē ꝯſcie corrodētē. Cōpať etiaꝫ
ſcd̄o ligno.b.an.q̄ꝛ ſapientiſſim⁹ ſalomō ele=
git. Refert Iſi.li.xvij. Abies ē exp̄s ois ter

reni hūoris.iō abilis ē ꝛ leuis. Q̄uis eni ge=
nereť ex hūore leui. Scd̄o ſubtilitas illi⁹ hu
moris ſup̄fluitatē reijcit inť lignū ꝛ corticē ꝛ
ibidē a calore exteriori mutať i reſinā. Sic.b
an.fuit expers ois terrene ſb̄e.lꝫ eni nat⁹ fue
rat ad piſcaturā vbi q̄ꝫ i hūore q̄rebat victuꝫ
corp̄alē.tn̄ poſtea vocat⁹ a xp̄o dereliq̄t oia
ꝛ ipſū paup̄ ē ſecut⁹. Mat.iiij. Aiaduertēs
diligenť q̄ꝛ cū diabolo eēt dimicatur⁹.q̄ diffi
culť vinciť a viro terrena poſſidēte. Q̄ꝛ dicit
gl̄ioſus Hiero.vt hr̄ in ep̄l̄a Euſebij diſcipu
li ei⁹ Diabol⁹ i mūdo nihil poſſidet. expolia
ti ḡ mūdanis reb⁹ ꝛ cito velut vmbra labēti=
bus cū mūdo pugnetꝫ q̄ onerať veſtib⁹ ꝛ cuꝫ
mūdo luctať citi⁹ ad terrā deijciť.q̄ꝛ vn̄ tue=
atur nō hꝫ. Vis firmiť cū diabolo dimicare
veſtim̄ta ꝓijce ne ſuccūbas. Terrena oia ſūt
corp̄is indumēta q̄ ea poſſidꝫ citi⁹ vincetur.
hec ille. Eſt etiā Abies vt dic̄ Ari.i li.ꝺ plā=
tis.arbor i celū ſe extēdēs.iō dicta ē ab eūdo
eo q̄ꝛ ceteris arborib⁹ lōgi⁹ it in altū. Ita be=
at⁹ apl̄s anꝺ.recte erat ſurſū ꝑ ꝯtēplationeꝫ
ad celeſtia eleuat⁹.ita vt dicere potuiſſet illꝺ
cū Paulo ad Phil̄.iij. Nr̄a ꝯuerſatio ē i cel̄
Et vt alti⁹ in celū tollereť.noluit viu⁹ de cru
ce deſcēdere.cuꝫ h̄ ppl̄s voluiſſet. Sꝫ orauit
ſicut dicit Aug⁹.in li.de peni. Non ꝑmittas
me dn̄e viuū deſcēdere.q̄ꝛ tp̄s ē vt ꝯmendeſ
terre corp⁹ meū.ſcis dn̄e q̄tiēs a puritate cō=
tēplatiōis retrahere me intēdebat.q̄tiens a
dulciſſime ſue ſūme q̄etis me excitare obten=
debat.iō pia r̄muneratōe a te poſco.ne mihi
id vltra cōmēdes.ſꝫ depoſitum redde vt ad
ipſū q̄ meritū ſui laboris accipiat.h̄ q̄ ad pri=
mū. Quātū ad ſcd̄m ꝯmēdať.b.an. ab op̄is
fructuoſitate cū addiť.qꝺ plātatū Ubi
notādū ſm naturales arbor plātata intra vi
ridariū citi⁹ hꝫ fructū ꝛ florē q̄ꝫ ſita in cāpe=
ſtrib⁹.q̄ꝛ illa frequēter in viridario irrigať.
cū eēt nouella.q̄ꝛ ois noua plāta ſm Petꝝ ꝺ
creſcētijs li.ij.frequēti irrigatiōe tp̄e magni
comatꝫ adiuuať. ꝛ a magnis vētis ꝛ p̄dātib⁹
meli⁹ cuſtodiť. In cāpeſtrib⁹ aūt fruct⁹ ante
maturitatē faciliť aſportať. Sic ſpūal̄r in cā
peſtrib⁹ mūdane vite.null⁹ ē fruct⁹ ꝓpter ca
rētiā hūoris.i.deuotionis. Sed ibi ē vt dicit
Bern̄.in li.meditatio. Vita lachrymoſa ꝛ la
borioſa.vita corruptibilis ꝛ amaritudie ple
na. Ibi honores tumidāt. dolores extermi=
nāt.ardores ſiccāt.aera morbidāt.eſce inflāt
ꝓpter iſta q̄ ſūt circa mundanā vitā dicit.b.
abbas Effrē de beatitudine aie.btūs q̄ odio
habuit hūc mūdū. ꝛ iō meditatio ei⁹ i deo fu
erit q̄ ex toto corde dilexerit. ꝛ mūdū iſtum ꝛ
oia q̄ i eo ſūt tota v̄tute oderit. Coguit enim

ille vir q̄ i cāpo hꝰ mūdi trāſiuit ꝙ hō nō pōt
bn̄ ferre fructꝰ bonoꝝ opeꝝ. ⁊ ſi ꝓtulerit tu-
lit eos vt frequēter fauor aut incurſus dya-
boli an̄ maturitatē ſicꝫ ꝯtingit arboribꝰ in pu
blico ſituatꝭ in ſiluis. q̄ licet aliqn̄ in fructibꝰ
abūdāt tn̄ q2 ad eas ē cōis acceſſus hoiuꝫ an̄
tps capiūt fructꝰ porcꝭ tribuēdo vel etiam a
vēto diaboli vl' ab aſinis ſilueſtribꝰ colligūt
Sic nō ē de illis q̄ i viridario religiōis plan
tanꝫ. tales eni ſi ꝑus erāt ſteriles fructuoſi ef
ficiūt ⁊ propꝫ hūorē deuotiōis ⁊ ꝓpter tui/
tionē a tēptatiōibꝰ mūdanis ⁊ ꝓpter caute/
lā ab infeſtatione demōis afferūt fructꝰ plu-
rimos. qꝺ pꝫ de. b. Aug. q̄ cū eēt i cāpo mun
dane vanitatꝭ nullū fructū fecꝫ vite etne me-
ritoriū. plātatꝰ aūt in ortū religiōis xp̄iane ꝺ
relinquēdo hereſiꝫ fecꝫ fructū multū de q̄ to-
tus mūdꝰ ſatiatꝫ ſpūalr. ita etiā. b. an. dū erat
i mari hꝰ mūdi paꝝ ꝑfecꝫ piſcādo. ſicꝫ pꝫ Lu.
v. cū eēt cū frē ſuo petro i ſtagno genazareth
dixit petrꝰ ad dn̄m. ꝑceptor ꝑ totaꝫ noctē la
bo. ni. cepi. Cū aūt fuerit plātatꝰ i viridario
religiōis magnū fructuꝫ fecꝫ. ⁊ q̄ piſces cape
nō potuit ꝑ rete ꝑdicatiōis poſtea hoies ac-
cepit. ſm illꝺ qꝺ canitꝫ. Mirmidones idola
tras diu fluctiuagos. re. ce. ſi. iō de illo ꝑt ex
poni illꝺ pſ. xcj. Plātatꝰ i domo dn̄i i atrijs
dei nr̄i florebit. h̄ q̄ ad ſcdm̄. Quantū aūt ad
tertiū ꝯmēdatꝫ. b. an. a mortꝭ acerbitate in h̄
ꝙ ſubiūgitꝫ. Secꝰ decur. aq̄. Hic ꝑ aq̄s tribu
latiōis martyriū deſigtꝫ. ꝑ quā facilitꝫ trāſitꝫ
ad celū recte ſicꝫ via aqꝝ vt marꝭ vel alterius
fluuij lꝫ penoſa ⁊ laborioſa. nō ē tn̄ alia ita fa
cilis ⁊ feſtia ad ꝑueniēdū ad terminū ad quē
itur. nec ita magni lucri nec mercedis ſpūalr
loquēdo nō ē ita breuis vita q̄ ad celeſtē ducꝫ
ꝑadiſū ſicꝫ iſta q̄ itur ꝑ aq̄s martirij aut paſſi-
onis. iō dicit pſ. lxxvj. In mari via tua ⁊ ſe-
mite tue in aq̄s multꝭ. Semite veniēdi ad ter
minū vite eterne ꝯſiſtūt i multꝭ tribulatiōibꝰ
iō nos cū ſimꝰ mercatores regni celeſtis de-
bemꝰ gaudētꝫ igredi hāc viā aq̄ martirij ſiue
nauē tribulatiōis q̄ citiꝰ poſſumꝰ ad terminū
venire teſte. b. Aug. ⁊ ponitꝫ. xv. q. j. merito
firmiſſime martirizati pro xp̄o abſqꝫ dubio
ſtati viā eternā ꝯſequūtꝫ. Idcirco. b. an. ho-
die letāter trāſiuit ad crucē. ſicꝫ pꝫ ex v̄bis ſu
is. cū vidit crucē ſic inqͭt. Salue crux q̄ i cor/
pore xp̄i dedicata es ⁊ ex mēbꝭ eiꝰ tāqꝫ mar-
garitꝭ ornata ſecurꝰ ⁊ gaudēs venio ad te vt
tu exultās ſuſcipias diſcipulū eiꝰ q̄ pepēdit
i te mgr̄ meꝰ xp̄s. q2 amator tuꝰ ſꝑ fui ⁊ deſi-
deraui te āplecti. O bōa crux q̄ decorē ⁊ pul
critudinē de mēbꝭ dn̄i nr̄i ieſu xp̄i ſuſcepiſti
diu deſiderata ſolicito amore ſine intermiſſi-
one q̄ſita ⁊ iā ꝯcupiſcēti aīo preꝑata. accipe
me ab hoibꝰ ⁊ redde me mgr̄o meo vt ꝑ te me
recipiat qui per te me redemit. Ecce quomo
do letanter per viaꝫ martyrij ingreſſus ē ho
die portas celeſtis gaudij ad qꝺ nos. ⁊cꝫ.

¶ Sermo ꝑmus ꝺ ſancta barbara.

Ortus concluſus

ſo. me. ſpō. me. Can̄. iiij. A Ad ex-
ꝑientiā videmꝰ q̄to aliq̄ res ē pulcrior ⁊ plꝰ
oibꝰ amabilior. tāto cuſtodia ei adhibetꝫ dili
gētior. ⁊ h̄ ꝓbat mgr̄ li. xij. ꝓꝑie ꝺ rege apuꝫ
rubeo q̄ plꝰ ē nigro pulcrior ⁊ apibꝰ amabili
or. q2 ē melior ⁊ ex q̄ ab eis diligitꝫ ſūma dili-
gētia cuſtoditꝫ. nā ſibi i alueario domūculaꝫ
faciūt i q̄ ipſū diligētꝫ icludūt ⁊ naturali affe-
ctu diligūt ꝓ eo pugnāt ⁊ ꝑ alijs pulcꝝ putāt
Cū ꝓcedit de alueario ſingule eiꝰ obſeq̄o ſe
offert ⁊ ei ꝓxie eē voiūt ipꝫ diligētꝫ circūdāt
⁊ cuſtodiūt ⁊ fatigatū totū ferunt. Moralitꝫ
b. bar. fuit pulcra nimis ⁊ amabilꝫ valde vt ꝺ
ipa exponi ꝑt illꝺ Heſter. ij. Erat v̄go deco-
ra ⁊ incredibili pulcritudine hoimqꝫ oculis
gr̄oſa ⁊ amabilꝫ videbatꝫ q2 vl'is pictor oimqꝫ
pulcritudinū artiſta optimꝰ nihil i ea decorꝭ
ꝑtermiſit. Nā oculi eiꝰ ſūt cūctꝭ celi luiaribꝰ
clariores. iō dicꝫ de ipa ſponſus. Can̄. iiij. qꝫ
pulcra es aīca mea. qꝫ pul. ocu. tui colꝫ. abſqꝫ
h̄ qꝺ itriſecꝰ latet. Capilli eiꝰ ſuꝑ ſpēꝫ auri ni
ue albiores. teſte ſpōſo. Cā. v. Caput tuū au
rū optimū. come eiꝰ ſūt clare palme. Can̄. iiij
capilli tui ſicꝫ greges capraꝝ q̄ deſcēderūt de
mōte galaad Labia virgis bar. gl'oſe colore
roſeo ſūt depicta. ſmōes faciētes ꝑ oibꝰ dul
ces ꝫꝫ illꝺ Can̄. iiij. Sicꝫ vitta coccinea labia
tua ⁊ eloq̄uꝫ tuū dulce. dētes eiꝰ ſuꝑ cādorē
niuis tāqꝫ eburnei nō paꝝ ſūt nitētes Iuxta
illꝺ Cā. iiij. Dētes tui ſicꝫ greges tōſaꝝ ouiū
q̄ aſcēdertꝫ de lauacro. vt atteſtatꝫ. ſilr illꝺ qꝺ
canitꝫ Treno. iiij. cādidiores niue. nitidioreſ
lacte. rubicūdiores ebore antiq̄. pulcriores
ſaphiro. vox eiꝰ more cymbalaꝝ ſubtiliū ſo-
nitu ſuauiſſimo ꝑādgeſcit iō dicꝫ ſpōſꝰ. Can̄.
v. O bar. ſonat vox tua in auribꝰ meis. vox
tua dulcꝭ. gene eiꝰ fuerunt amabiles roſeo la
cteoqꝫ coloribꝰ decorate. iuxta illꝺ. Can̄. iiij.
Sicꝫ mala punica ita gene tue abſqꝫ illo qꝺ i-
triſecꝰ latet. Collū ipiꝰ debite ē ꝓportionatū
dicēte ſpōſo. Sicꝫ turrꝭ collū tuū q̄ edificata ē
cū ꝓpugēculꝫ. Cā. iiij. Manꝰ illiꝰ auree plene
iacictꝭ. vētꝫ eiꝰ eburneꝰ diſtictꝰ ſaphirꝭ Cā. v
Propꝫ hāc eximiā pulcritudinē pr̄ ipe Dia
ſcorꝰ diligētꝫ i turri cuſtodiuit ſicꝫ canitꝫ hodie
i cātico matutinali ordinatā i ſtructurꝭ turri
fecꝫ ꝯſtrui ⁊ q̄dratā i figurꝭ cui iubet ibui ge-

nerosā pr̄ rosā plebē dolēs pfrui eꝰ forma ve
nustati ſꝫ decent̄ pr̄ eā tꝫ ī custodia. ⁊ h̄ ē qꝺ
ſpōſus ſuꝰ ī v̄bis dic̄ p̄aſſūpt .Ortꝰ ꝯcluſus
ſo.m.ſpō.m.ī q̄bꝰ v̄bis a duobꝰ deſcribit̄ v̄=
go glo͠ſa bar. Quātū ad p̄mū a diligentia cu
ſtodie v̄gial̄.ibi ortꝰ ꝯcluſus Quātū ad ſc̄ꝺꝫ
ab eminēti copule regal̄ ibi. ſpōſa mea. De p̄
mo ſciēdū petrꝰ ꝺ creſcē.li.viij.c.viij.de ma=
teriali ꝯmodo mlt̄ū inq̄t delectat h̄re ortū bn̄
diſpoſitū ⁊ induſtria excultū. iō pr̄familias
ortū bn̄ diſpoſitū diligent̄ pcuret ī quē trāſi
ens recreat̄ cui fōs vl̄riuꝰ ſi fieri p̄t p ſpacia
diſcreta defuiat vt poſſit tp̄e magni caloris
irrigari ī orto. Hec oīꝫ genera floꝝ nu=
triat diūſa aīalia collocat. arbores q̄ꝫ plātat.
Miſtice xp̄s deꝰ dn̄s nr̄ ẜꝫ Cri. ſup Mat. ē
gn̄al̄ pr̄familias cui celū ⁊ t̄ra q̄ꝫ vna domꝰ ē
familia ſup celeſtiū ⁊ t̄reſtriū ⁊ īferioꝝ crea=
turaꝝ Iſte pr̄familias magnā hꝫ delectatōꝫ
ī ortul̄ ſp̄ealibꝰ. h̄ ē ī mētibꝰ ſpūalibꝰ ẜm illō
Euſebij. O iquā delectabile ⁊ iocūdū apud
ipſā btiſſimā trinitatē dū q̄s corpis ptulerit
vetuſtatē ⁊ v̄gial̄ cū nō amiſerit mūdicie pu
ritatē. cui ꝯcordat dcm̄ Ihu. ꝺ ſan.vi. Nō ſo
lū q̄dē hūana iocūditas ſꝫ ⁊ ip̄a excelſa diui=
tas ī v̄gialibꝰ geſt̄ delectat̄. q̄ ppt̄ diligent̄
tales ortos ſpūales bn̄ diſpoſitos pcurauit
quēadmoꝺ teſtat̄ Eccs.v. Feci iq̄t m̄ ortos
⁊ pomeria ⁊ ꝯſeui ea cūct̄ generibꝰ arboꝝ et
herbaꝝ Hoꝝ ortoꝝ p̄mꝰ fuit. b. v̄go ma
ria iocūdiſſima. ꝺ q̄ dic̄. b. Hiero. ī ẜmōe. ma
ria v̄go ē ortꝰ ꝺliciaꝝ ī q̄ ꝯſita ſūt genera flo
rū ⁊ odoramēta v̄tutū. ab h̄ āpliſſoī orto ⁊ de=
lectabilit̄ ordiato ſumēs xp̄s plātaria ⁊ ortu
lū pulcerrimū. b. bar. fec̄ de q̄ dic̄ ī v̄bis aſſū
ptis. Ortꝰ ꝯcluſus ſo.m.ſpō.m. ortꝰ ꝯcluſuſ
⁊ vere fuit. ⁊ ē ortꝰ voluptuoſus in q̄ xp̄s re
creari ſedule ꝯcupiſcit. iō attrahit ipſū ad ſe
his v̄bis Cā.v. Dilectꝰ meꝰ deſcēdit ī ortū. ſ
ad ortulū aromatū vt paſcat̄ ī ort̄ ⁊ lilia col=
ligat. In h̄ ortulo ameniſſimo fluit fōs
aq̄ꝝ viuētiū ẜm illō pš. O bar. apꝺ te eſt fōs
vite. q̄ꝛ audeo dicē ꝯfident̄ quēadmoꝺ ī mlt̄=
tis ē exptū. q̄cūq̄ꝫ ei deuote fuierit. mortem
eternā nō videbit. ſꝫ vitā eternā veracit̄ poſ=
ſidebit q̄ꝛ legit̄ h̄ a ſpōſo ſuo ipetraſſe cū ora
uit. Dn̄e ieſu xp̄e p ſciſſimi ſanguis tui cruo=
reꝫ queꝫ vt mūdū redimeres effudiſti ⁊ ī cru
ce oīa ad te trahens ſpm̄ tradidiſti. ī hac ho=
ra paſſiōis mee exaudi me indignā famulam
tuā ⁊ ꝯcede p iuocatōꝫ nois tui ſciſſimi p īcar
natōeꝫ tuā xp̄e vt q̄cūq̄ꝫ paſſiōiſ mee meōriā
egerit pctōꝝ ſuoꝝ veniā ꝯſeq̄t̄ ⁊ nullis in ho
ra diſceſſiōis ſue horroribꝰ demonū tractet̄.
⁊ pcioſi corpis tui pticeps fiat, ⁊ p̄benis gl̄e

p̄miū tecū pticipet ſine fine. o fructuoſa orō
hꝰ v̄gis glo͠ſe q̄d ei ē meliꝰ hōi q̄ꝫ h̄re veniaꝫ
pctōꝝ ſuoꝝ q̄ final̄r mergūt hoieꝫ ī īfernū q̄d
letiꝰ q̄ꝫ teterria demonū mōſtra n̄ vidē. q̄buſ
vis̄ vellet hō oīa tormēta mūdi libētiꝰ ſuſtinē
ſic̄ ꝺ h̄ refert. b. cirillꝰ ī epl̄a ad augꝰ. quēdā a
morte ſuſcitatū ſic dixiſſe. Veniēte mor
tis mee hora tāta ī loco q̄ migturꝰ erā nephā
doꝝ affuit ſpūuꝫ mlt̄itudo. vt p̄ mlt̄itudie oī
no n̄ dinūerari poſſēt. q̄ꝝ ſpēs tales q̄ ea ni=
hil penoſiꝰ nihil ve horribiliꝰ excogitari pōt
Potiꝰ em̄ q̄libꝫ hoiuꝫ flāmis ardētibꝰ arſuꝝ
ſe expōeret q̄ꝫ eoꝝ formaꝝ ictu ocl̄i viſiōe po
tiri q̄ ad me veniētes oīa q̄cūq̄ꝫ ppetraui cō=
tra deū ad meōriā meā reuocabāt ſuadētes
m̄ vt āpliꝰ de dina mia quā gu̅it̄ offēderā nō
ſparē. hec ille. Ecce a tā horribili aſpcū btiſſi
ma bar. ſuos fāūlos famulaſq̄ꝫ fec̄ libari. q̄d
et̄ ē hōi ſalubriꝰ q̄ꝫ ſalutar̄ corpor̄ xp̄i ptici/
pē fieri qꝺ ē aīe viaticū ⁊ a leonibꝰ īfernalibꝰ
defenſiuū. v̄e felicē ẜꝫ Hila. ſup Act. Eſt io
obitū hoīs q̄ ī hora mort̄ ſue carni ⁊ ſangui ī
corpatꝰ fuerit ſui ſaluator̄. q̄d nā ē beatiꝰ q̄ꝫ
p̄miū celeſt̄ gl̄e cū xp̄o ſuſcipe ineternū qꝺ ē
oīꝫ miſeriaꝝ finitiuū. Q̄ āt. b. bar. hꝫ illa ip̄e=
trare ſuis famul̄ ꝯforme pbat̄ ī exēplo. F
Fuit q̄dā abbas ī friſia q̄ cū alijs duobꝰ mo=
nachis miſſus erat ad capl̄m gn̄ale. Cū āt ad
qꝺdā nemꝰ p̄it̄ veniſſēt vbi latroneſ morabā
tur freq̄nt̄ ⁊ neces eūtiū ꝯmittebant. Et ecce
vox horribil̄ clamabat. ſci pr̄es ppter nomē
dn̄i nr̄i ieſu xp̄i ⁊ ppter nomē. b. bar. v̄gis ⁊
martir̄ ſue vēite. quā vocē cū audiuiſſēt ext̄
riti plꝰ feſtinabāt vt t̄rores hꝰ loci effugerēt.
⁊ illa vox attētiꝰ ſonuit vt p̄ꝰ. cū āt abbas au
diſſet nomē dn̄i n̄ extruit ad locū iuit. Cū āt
veniſſet nihil vidit nec audiuit. ⁊ itra ſe dit.
dn̄e ieſu xp̄e q̄ fuit illa vox quā audiui. Tūc
apparuit ſibi caput cuiuſdā viri qꝺ p triduū
iacuerat āputatū ⁊ fuerat apt̄ ocul̄ ⁊ reſolu=
ta lingua dicēs. Nullꝰ t̄ror tibi ſit. ſꝫ vaꝺ vo
ca alios dn̄os tuos fr̄es ⁊ īdicabo voƀ mira
bilia q̄ dn̄s ē opatꝰ in noƀ. Qui cū vēiſſet cū
familia ſua caput ait h̄ qꝺ voƀ dico diligētiꝰ
ad quēcūq̄ꝫ locū venerit̄ ad honorē oīpotēt̄
dei ⁊. b. v̄gi. ac martir̄ bar. p̄dicate. Scitote
q̄ fui mercator diues ⁊ cū venirē ad locū iſtū
incidi ī manꝰ latronū q̄ me app̄hēdentes oīa
abſtulerūt ⁊ me occiderūt. ⁊ q̄ꝛ mult̄ mal̄ reple
ta erat aīa mea innūerabiles demōes venerūt
vt raperēt aīaꝫ meā. ſꝫ ſcā bar. eripuit me. et
veſte ſua clariſſima circūdedit. q̄ꝛ ſp dū viue
rē aliq̄d exhibui ſibi laudis ⁊ honor̄. vn̄ ad
euidētiā hꝰ rei tale caput meū a loco iſto fer=
te ad corpꝰ qꝺ a dextr̄ ī rubi frōdibꝰ iacꝫ ob

rutũ ⁊ i locũ p̄ſtinũ adaptate. ⁊ ego vobiſcũ
p̲gã ⁊ p̲ ꝯfeſſionē purã p̲cepti ſacramti remiſ
ſionē valeã p̲cipe pctõꝝ. qd̾ illi audiētes deũ
glificauert. ⁊ .b. bar. adorauert grãs agētes
deo. ⁊ fecert ſic audierũt ⁊ ꝯtinuo ſurrexit q̃
occiſus fuit. ⁊ cũ ipis feſtiauit ad q̃dã opi/
dũ. ⁊ ꝯfeſſiõe cũ magñ ꝯtritiõe ⁊ cuȝ lacrimis
fcã ⁊ ſacramti eccl'iaſtici felicit̃ p̲cepti ipis cer
nētibꝰ aïa a corp̲e eiꝰ migñuit ad celũ ⁊ ſuſce/
pta ē a dño ieſu xp̃o. Corpꝰ ãt cũ magñ reuerē
tia ē ſuſceptũ ⁊ ſepultũ. ecce em̃ iſte ameniſſi
mus ortoꝝ q̃ꝫ ſalutiferꝝ hꝫ vnicuiqꝫ fontē. ⁊
hũc debemꝰ ab ea petē ne et̃na ſiti moriamur
⁊ dicē cũ ſapiēte diriuēt̃ fōtes tui foras ⁊ aq̃ſ
tuas diuide i plateis Prou. vj. In iſto
orto florigero celeſti p̃r̃ fãilias diuiſoꝝ gñaflo
rũ plãtauit. ⁊ p̃ncipal̃r tria. ſ. flores roſaꝝ vi
olaꝝ. ⁊ rutaꝝ. Flores roſaꝝ ſũt albi hñtes in
medio colorē q̃i aureũ. ⁊ ſigficat v̾ginalē ca=
ſtitatē cũ caritate q̃ dotauit dñs .b. bar. de q̃
dic̃ in legēda. gl'iaꝫ caſtitatis ſp̲ optauit ⁊ i ar=
mariolo cordis mei icluſi incōditã caſtitatē.
oēꝫ viri thoꝝ ⁊ ꝯtuberniũ aſp̲nãdo. ſciuit ei
ex inſtinctu ſpũſſci illd̾ Hugo dcm̃. Sic acce
dētē ad thronũ ncc̃e ē p̃mum caſtitate mētis ⁊
corp̲is p̃muniri. ſꝫ h̾ ñ adũtit eua v̾go ido ex
ſua petulētia ē ꝓlapſa. De cꝰ lapſu dic̃ btũs
Hieroñ. d̾ lapſu v̾gis ꝯſecte. Cur ñ rũpis
i vocē ⁊ tue mētis appõis ardorē. Eras v̾go
in p̲adiſo dei. vtiqꝫ int̃ flores eccl'e. Eras ſpõ
ſa xp̃i. eras tēplũ dei. eras hitaculũ ſpũſſci.
⁊ cũ dico totiēs ncc̃e ē vt ingemiſcas q̃ nõ es
q. d. fuiſti. ⁊ incedebas in eccl'a tanq̃ꝫ colũba
ſplēdebas vt argētũ. fulgebas vt auꝝ. Eraſ
tanq̃ꝫ ſtella i mãu dñi q̃ ē iſta ſubita mutatio q̃
repētina ꝯũſio d̾ dei v̾gie. fcã ē corruptio ſa=
thane. De ſpõſa xp̃i ſcortũ execrabile. de tē=
plo dei phanũ imũdicie. de hitaculo ſpũſſci
tuguriũ diaboli. Et neqꝫ incedebas cũ fidu=
cia vt colũba. nũc lates in tenebris vt veſper=
tilio q̃ p̃fulgebas vt auꝝ ꝓpt̃ v̾ginitatis deco
rē. nũc vilior fcã es luto plateaꝝ. Que fueraſ
ſtella radiãs i mãu dñi velut d̾ celo alto. nũc
extincta ꝯũſa es in carboneꝫ. hec Hiero. Ex
q̃ dicto doctoris gl'oſi pꝫ q̃ .b. bar. q̃ inuiolatũ
ſ̾uauit florē v̾ginitatis v̾go i in p̲adiſo nitēs in
ter flores eccl'ie vt ſpõſa xp̃i tēplũ dei. hita/
culũ ſpũſſancti incedit i eccl'ia celeſti vt colũ
ba. ſplēdet vt argētũ. fulget vt auꝝ Scd̾i flo
res q̃s plãtauit dñs in .b. bar. ſũt flores vio=
laꝝ. q̃ q̃ꝫto altiꝰ creſcũt de tãto v̾tutē ſup̲iorē
dep̃mũt. ⁊ ſignificãt eiꝰ hũilitatē quã in ma=
gnis honoribꝰ ꝯſeruauit. p̲pēdēs illd̾ ſapiē=
tis Eccl'i. iij. Quãto maior es hũilia te i oibꝰ
q̃ꝫto eni a ſuis ꝓcuratoribꝰ a ſua nobilitate ⁊

nimia ſpecioſitate laudaret̃. tãto magis virgo
dei ſe dep̃mebat vt ipleret Aug. dictũ i li. ad
ſacras v̾gines. dñica v̾go nec ſ̾moĩbꝰ. iactã
tia. nec diuitijs nec nobilitate ſe dꝫ extollere
ſꝫ i hũilitate paup̲tate ſpũs a xp̃o accepta q̃ꝫ
diu vixerit p̲manere dꝫ. Tertij flores q̃bꝰ or
natꝰ fuit iſte ortꝰ. ſ. b. bar. ſunt flores rutaꝝ q̃
ſua amaritudie fugãt extra viridaria aïalia
venenoſa Et ſigficãt oꝛ̃ꝫ q̃ .b. v̾go bar. di
micauit ꝯtra diabolũ ipſũ effugãdo. ꝯtra ꝓ=
priũ patrē Diaſcoꝝ ꝯſtãtiã paſſiõis ſup̲ãdo
Et ecõtra ꝓprij corp̲is libidies extinguēdo
Et q̃ꝛ ſciuit .b. Aug. dicēte vbi s̃. dñica v̾go
ob extinguēdas oēs libidis flãmas ieiunijs
⁊ abſtinētijs dꝫ operã dare. or̃onibꝰ die no=
ctuqꝫ inſiſtere ſi cupit laq̃os diaboli inſidiã=
tis euadere ⁊ ad ꝓmiſſa v̾ginitatis p̲uenire.
In hũc nobiliſſimũ ortũ xp̃s diuiſa ſua gene
ra aïaliũ collocauit. ⁊ p̃cipue tria. Lepores
timiditatis. Aſpriolos velocitatis ⁊ leones au/
dacitatis. Lepꝰ em̃ ē aïal timidũ ſ̾ꝫ Iſi. li. xij.
Id̾õ data ē ei mēbroꝝ velocitas ⁊ curſus agi=
litas cõtra canes q̃s formidat ſ̾m Auic̃. ⁊ ſi=
gnificat timorē dei quã habuit bar. vt mũdũ
⁊ põpas eiꝰ euitaret ⁊ pctm̃ ſup̲bie effugeret
q̃ꝛ timor dñi expellit pctm̃. Eccl'i. j. Aſp̲oli ſſ̃
aïalia velocia. ⁊ ita ñ vngue. ñ cornu. ñ dēte
ſꝫ ſola velocitate fugit a canibꝰ ⁊ venatoribꝰ
ſe talit̃ defēdit. vt dic̃ mgr̃. xviij. phie. Et ſi
gnificat agilitatē ad bonũ quã hũit .b. bar. ꝯ
tra torporē negligētie. q̃ꝛ p̲pēdit illd̾ Eccl'es ix
Q̃dcũqꝫ põt manꝰ tua inſtãt̃ labora. q̃ꝛ nõ ē
ſcia nec opꝰ nec ratio apud inferos q̃ tu pro=
peras. Sed heu tardi ſumꝰ ad oē bonum. et
idõ cõtra h̾ iuehit Anſel'. in or̃one di. Aïa ſce
leris q̃d agis. dies iudicij venit. quid turpis
aïa peccatrix. arbor infructuoſa. Vbi ſũt fru
ctꝰ tui. arbor digna ſecuri ⁊ igni. digna ſucci
di. q̃ ſũt fructꝰ tui vtiqꝫ ſpine pũgētes. i. ama
ra pctã. ⁊ lignũ aridũ ⁊ iutile eternis ignibꝰ
dignũ. quid reſpõdebis in illa die cũ exiget̃
a te vſqꝫ ad ictũ oculi omne tempꝰ viuēdi ti=
bi impenſũ qual̃r fuit a te expenſũ. Tũc q̃p=
pe cõdēnabit̃ quicq̃d fuerit i te inuentũ ope
ris vel ocij ſ̾monis. hec ille. Leones ſunt aïa
lia audacia. Q̃ꝛ ſ̾m Pli. in ſpe. natura. Q̃ñ
perſequũtur per ipſos canes ⁊ venatores ſe
nõ occultãt nec latitãt. ſed ſedēt in cãpis vbi
videri poſſint. Et ſignificat audaciã quã ha=
buit .b. bar. ꝯtra tyrannos ipſam trucidãtes
⁊ p̃cipue ꝯtra patreꝫ impudicũ canē. qui cũ
ſuaderet ſibi vt in thoꝝ cõſentiret. et mundi
delicijs fruet̃. ipa hec audiēs intremebunda
nõ p̲ēſans quē accuſatõis p̃tēderet colorē ſꝫ
refutãs audaciter hos ſermones ait. Pater

cũ in oĩb⁹ ſic̃ expedit teneoꝛ obedire mãdatꝭ
Jn his tñ ſcias me tibi renittẽtẽ. vt dꝫ i legẽ-
da. Ultimo i h̃ oꝛtulo ſpecioſiſſimo plãtauit
deus diuerſas arboꝛes aromaticas tñ ſpẽali
ter tres. ſ. platariũ fidei pfecte. qꝛ ſpretꝭ oĩb⁹
idolis xp̃o militauit. Oliuã mie. Juxta illd̃
Ecc̃i. xxx. Miſerere aie tue placens deo. ⁊
palmã glorioſe victorie. qꝛ oĩb⁹ inimicꝭ ſuis
deuictis nunc regnat cũ ſponſo ſuo in celis
ornata. ad quem nos perducat. ⁊c̃.

Sermo ſcd̃s. De eadẽ ꝓ euãgelio diei.

Simile ẽ regnum

celoꝝ. x. v̓gib⁹. Mat. xxv. ſm Jſi. li.
xiiij. A zizania ẽ herba quã poete infelix
vocãt loliũ. eo q̄ꝛ i utile ẽ ⁊ ifecũdũ. naſcit̃ ãt
int̃ triticũ tꝑib⁹ ſiccꝭ. ⁊ q̄ꝫdiu ẽ i herba ſil̃is ẽ
tritico. ⁊ ab eo vix pt̃ diſcerni. Et facilit̃ ſuf-
focat triticũ niſi ab eo ſepet̃. Cauti⁹ tñ ẽ qñ a
tritico nõ ꝯgſcit̃ ꝙ creſcẽ ꝑmittat̃ ⁊ collecto
tritico tũc i igne ꝯburet̃. Spũalr̃ ꝑ zizaniã i-
telligũt̃ pctõres q̃ creſcũt int̃ triticũ. i. int̃ bo
nos xp̃ianos. q̃ꝛ pauci ſũt reſpectu maloꝝ.
ſm illd̃ Eccs. j. Stultoꝝ infinit⁹ ẽ numer⁹ ſꝫ
qꝛ tales a bõis nõ pñt bñ ꝯgſci. iõ creſcere cũ
illis ꝑmittãt̃. quẽadmodũ docꝫ xp̃s Mat.
xiij. di. Sinite vtraq̄ꝫ creſcẽ. Sup q̃ dicit. b.
Aug. i omel̃. d̃ penitẽtia. ⁊ hr̃. ij. q. i. Multi
mali inq̄t ſũt tollerãdi q̃ꝛ pctã mãifeſta ñ ſũt
ne forte eradicãdo zizaniã eradicaret̃ ⁊ triti
cũ. ſꝫ q̄ꝫuis cũ bõis creſcẽ ꝑmittũt̃. tũ ꝓpter
eoꝝ exerciciũ. tũ vt ab eis meli⁹ ꝯgſcũt̃. tum
p⁹ extremũ iudiciũ bõi ad nuptias ſpõſi ad
mittãt̃ ⁊ mali inde excludãt̃. ⁊ in ignẽ infer-
ni iactabunt̃ Ad liq̄t d̃. b. v̓gi. bar. ⁊ d̃ e⁹ toꝛ
toꝛib⁹. Nã ip̃a tã q̄ꝫ vna d̃ numero prudẽtiũ
v̓ginũ hodie ad nuptias agni cũ ſponſo ſuo
xp̃o intrauit. Toꝛtoꝛes aũt ei⁹ infern⁹ deglu
tiuit. ⁊ h̃ vult euãgl̃. i q̃ ad ꝓpoſitũ ꝑncipalit̃
tria deſcribũt̃. Quãtũ ad ꝑmũ bonoꝝ ⁊ ma-
loꝝ final̃ diſtictio. ibi. Sil̃e ẽ r. c. Quãtũ ad
ſcd̃m ſingl̃oꝝ hoiũ vniũſal̃ reſurrectio. ibi.
tũc ſurrexert̃. Quãtũ ad tertiũ pctõꝝ ⁊ here
ticoꝝ et̃nal̃ ꝯdẽnatio ibi. neſcio voſ. Cir
ca qd̃ notãdũ. ſimphoniſte volẽtes hoĩes ad
ſua carmina reddere pl⁹ attẽtos ꝑmittũt ali-
qd̃ dulce ⁊ delectabile ꝑludiũ i q̃ illi natura-
lit̃ delectẽt̃. teſte. Ari. ſue poetrie. hõ iq̄t na/
turalr̃ delectat̃ i ſimphoĩa ſic dñſ nr̃ ih̃s xp̃s
q̃ ẽ optim⁹ ſimphoiſta volẽs nos eẽ d̃ die iu-
dicij cautos. ⁊ vt bõa opa ibidẽ haberemus
ꝓpoſuit nob̃ hãc ꝑabolã q̃ magꝭ ãmonet ⁊ d̃-
lectat. iuxta illd̃ Aug. ad ianuariũ. li. ij. di.
Cũ aliq̃d muſice ⁊ ſilitudiarie ꝓponit̃ plus
delectat̃ ⁊ pl⁹ honoꝛat̃ ⁊ pl⁹ diligit̃. q̄ꝫ qd̃ v̓-
bis ꝓprijs aptiſſime diceret̃. iõ dic̃ dñs Sil̃e
ẽ re. ce. de. v̓gi. Quid h̃ intelligit̃ ꝑ regnum
expoit Gre. i omel̃. di. Ex eccl̃ia pñtꝭ tꝑis aut
militãs eccl̃ia deſignat̃ ſic̃ ibi mittit fili⁹ hoĩs
angelos ſuos. ⁊ colligẽt de regno ei⁹ oĩa ſcã-
dala. neq̄ꝫ i illo regno btitudis in q̃ pax ſum-
ma ẽ iueniri ſcãdala poterit q̃ colligẽt̃. Et ſic
dꝫ pñs eccl̃a regnũ iõ recte ſic̃ i celo ẽ ſol hñs
v̓tutẽ illuiatiuã ⁊ in luie ſuo nũq̄ꝫ deficit q̄ꝫq̄ꝫ
ei⁹ lumẽ ꝑ terre aut lune iterpoſitionẽ aufer
ri aliqñ videat̃. Et h̃ ſol alios planetas illu-
miat nec ab illis illuſtrat̃. ſic i eccl̃ia militãti
ſũt ſoles ſpũales ſci doctoꝛes. q̃ hñt v̓tutẽ il
lumiatiuã inferioꝛes. nec dñt ab illis illuiari
de q̃b⁹ dic̃ dñs Mat. v. Uos eſtiſ lux mũdi
in celo eccl̃ia ẽ luna q̃ caret luie ꝓp̃o ⁊ a fõta-
li plenitudie ſol̃ ẽ luis receptia. vt dic̃ Ari. i
li. elemẽ. ⁊ p⁹ q̄ꝫ a ſole ẽ illuiata lumẽ ſuũ cete
ris ſtell̃ iptit̃. ſic i eccl̃ia ſũt ꝑlati mioꝛes q̃ re
cipiũt itelligẽtie lumẽ a luiarib⁹ maioꝛib⁹ et
alijs xp̃ifidelib⁹ tribuũt illd̃. Regnũ ce. ſil̃e ẽ
x. v̓gi. ſm. b. Hiero. h̃ ẽ vniũſitati fideliũ q̃
ꝓpt̃ integritatẽ fidei v̓gies noiant̃ ſm illud
apl̃i. ij. Coꝛ. xi. Deſpõdi vos vni viro vir.
ca. exhi. xp̃o ⁊ ducẽ decẽ ſignt ꝓpt̃ decẽ dei i
pletiõꝫ mãdatoꝝ. De q̃b⁹ Mat. xix. Si vis
ad vitã igre. ſer. mã. d. ⁊ dic̃ Cri. ſup Matt.
iõ põit hãc ꝑabolã i v̓ginũ pſõa vt oñdat q̄lꝫ
v̓gitas magnũ q̃d ſit. tñ ſi ab opib⁹ mie ẽ deu
ta cũ adulterꝭ foꝛas eijciet̃. q̄re nccẽ ẽ vt hẽat
bõa opa. Qꝛ dic̃ Gre. i omel̃. ⁊ ponit̃ i cano-
ne. j. q. v. Nõ ſufficit mala nõ facẽ niſi q̃s ſtu
deat bõis opib⁹ inſudare. iõ ſeq̄t̃. Que acci-
piẽtes lãpades ſuas. i. bona opa ſm Aug. q̃
dñt alijs oñdi ſm illd̃. Sic luceat lux vr̃a co-
rã hoib⁹ ⁊c̃. Mat. v. ⁊ bñ opa bõa ꝑ lãpadꝭ
deſignt̃. qꝛ lãpades vitree ſũt trãſlucide i ali
is ei metall̃ q̃cq̃d ꝯtinet̃ itriſec⁹ abſcõdit̃ i vi
tro aũt cuiuſlibꝫ liq̄ris ſpẽs q̄lis ẽ exteri⁹ de-
clarat̃. ſic ẽ de opib⁹ bõis. nã dñt lucẽ alijs ⁊
nõ ſolũ ſibi vñ ſm Crit̃. ꝑ lãpades fides que
aiaꝫ ſic̃ lãpas domũ illuiat deſigtur. qꝛ fides
dꝫ lucere ꝯtra hereticos ⁊ tyrãnos. illas igit̃
lãpades accipiẽtes exeũt obuiã ſpõſo ⁊ ſpõ-
ſe. h̃ ẽ xp̃o ⁊ eccl̃ie. qd̃ expõit Origl̃. Tũc ex
eũt obuiã ſpõſo. qñ egrediet̃ d̃ mũdo ⁊ erro/
rib⁹. ⁊ veniũt obuiã dño q̃ ſꝑ ꝑat⁹ ẽ vt ingre-
diat̃ cũ dignis ad btãm ſpõſã eccl̃iam. Et i h̃
ꝙ oẽs exierũt obuiã xp̃o. itelligit̃ ꝙ oẽs pe-
tẽt ſaluari ſic̃ atteſtat̃ boe. venerabil̃ li. iij. ꝓ
ſa. j. oĩs moꝛtaliũ cura q̄ꝫ m̃ltipliciũ ſtudioꝝ
laboꝛ exercet̃ diũſo q̃dẽ calle ꝓcedit. ad vnũ
tñ btitudinis finẽ nitit̃ ꝑuenire. idẽ teſtat̃ in
iiij. ꝓſa. Et oẽs inq̄t hoĩes boni ꝑiter ⁊ mali
ad ſummũ finẽ nitũt̃ ꝑuenire. Tũc ponit̃ vir

ginū dria. quinqꝫ aūt ex eis erāt fatue ⁊ qui-
qꝫ prudētes. Intelligit̃ qꝫ q̄nqꝫ bonis opibꝰ
erāt vacue q꞉ fides ſine opibꝰ mortua ē Jac.
v. Cui ꝯſonat. b. aug. Nihil vꝫ oīs fidelꝭ q̄ztū
cūqꝫ fuerit xp̄iani hoīs abſqꝫ ꝓfeſſiōe ꝯgrua
opis ⁊ ſꝫmōis q꞉ ſꝫ Hug. de. ſ. v. hō fidelꝭ eſt
ſine fide mortuꝰ velut ſine aīa corpꝰ ſꝫ. v. erāt
prudētes. i. bōa opa hn̄tes. ſup hec v̄ba dic̄
Orig. q̄ recte credūt ⁊ iuſte viuūt aſſilant̃ q̄n
qꝫ prudētibꝰ v̄gibꝰ. Qui āt ꝓfitent̃ fidē aliq̄n
ꝑpant ſe opibꝰ bōis ad ſalutē. ⁊ aſſilāt̃ q̄nqꝫ
fatuis v̄gibꝰ. vl' prudētes dicūt̃ ꝯtēplatiui l'
religioſi q̄ opa ſua bōa i finē bonū ꝑ laudē di
ordināt. fatue v̄o ad eādē ꝑpa꜡ hūanā laudē
iō ſb̄dit̃. Sꝫ q̄nqꝫ fatue ac. lā. nō ſump.
oleū ſecū. Hic ꝑ oleū pt̄ ꝑmo itelligi caritas.
q꞉ ſic̄ oleū natat ſup oēs liq̄res. ſic caritas ſu
ꝑ oēs v̄tutes. ſꝫ q̄ dic̄ Proſp ð vita ꝯtēpla
tiua. Caritas ē vita v̄tutū. ipa ē āt mors vici
oꝝ. ſic̄ eni cera fluit a facie ignis. ſic vicia a fa
cie caritatꝭ. Scd̄o ꝑ oleū itelligit̃ iocūditas
mētꝭ q̄ orit̃ ex bōis opibꝰ. Et h̄ dicit aug. in
li. de v̄. dn̄i. Per oleū iq̄t ipſā leticiā deſig̃ri
arbitror. ſꝫm illō Unxit te deꝰ tuꝰ. ol. le. p̄cō.
tu. Tertio ꝑ oleū itelligit̃ puritas ꝯſcie. ſꝫm
Greg. i omel'. ð illo dr. Ecci. ix. Oleū ð capi-
te tuo nō deficiat. Iō dr Oleū v̄gies fatue n̄
hūerūt. i. n̄ caritatē. q꞉ fuerūt ocioſe. Chari/
tas aūt nūq̄ȝ ocioſa ē. opat̃ eī mag̃ ſi ē ſꝫ gre.
i iocūditate mētꝭ teſte Aug. ð v̄bis dn̄i. q̄ nō
ꝓpterea gaudꝫ q̄ deo itriſecꝰ placꝫ nō hꝫ ole
uꝫ ſecū nō ſumūt. q꞉ gl'iaꝫ intra ꝯſciaꝫ nō hn̄t
dū hāc ab ore ꝓximoꝝ q̄rūt. ſꝫ h̄ triplex hūe
rūt prudētes v̄gies. ⁊ iō ſb̄dit̃ Prudētes v̄o
v̄gies ac. ol. i va. ſu. cū lā. Glo. i vaſ. i. i cordi
bꝰ. iō dic̄ Hyla. ſup mat. Oleū bōi opis fru-
ctꝰ. vaſa hūana ſūt corda ⁊ corpa int̃ q̄ꝝ vi-
ſcera thezaurꝰ bōe ꝯſcie recōditꝰ ē. Nūc
ponūt̃ tria ꝑambl'a. ꝑmū ē mōi ꝯſūmatio. iō
ſeq̄t̃ Morā āt faciēte ſpō. dor. mora illa ē ta
le ſpaciū ab aſcēſiōe dn̄i vſqꝫ ad finē mūdi. et
finis illiꝰ more ē nob ignotꝰ. ſꝫm illō. Matt.
xxiiij. De die illa nemo ſcit ⁊c̄. Et incerti ex
vtroqꝫ genere hoīuꝫ morīūt̃ h̄ interuallo tē-
porꝭ donec ſb̄ aduētu dn̄i fiat reſurrectō mor
tuoꝝ. vt ait Aug. de v̄. dn̄i. ſꝫ mortē p̄cedit i
firmitas. Iō dicit Dormitauerūt oēs. i. ante
mortē lāgueſcebāt. Un̄ dic̄ Hiero. Dormire
eni mori ē. an̄ ſomnū v̄o dormitare ē an̄ mor
tē lāgueſcere. q꞉ ꝑ pōdꝰ egritudis ꝑuenit̃ ad
ſōnū mortꝭ. Et ſūt p̄ncipal'r due rōes q̄re ſō-
nus morti ꝯpat̃. Prima ſic̄ dormiētes req̄e-
ſcūt a labore. ſic moriētes a p̄ntꝭ vite labore q̄
eſcūt. ſꝫ illō Apoc̄. xj. Amodo iā dic̄ ſpūs vt
req̄. a la. ſu. Scd̄a ſic̄ dormiēti nihil ad meri/
tū vl' demeritū iputat̃. ſic nec pꝰ mortē ē ſtatꝰ
merēdi. Scd̄m ꝑābulū ē ad iudiciū ꝯuocatō
ibi. media āt nocte. Certe ex hac l'ra trahūt q̄
dā q̄ tps extremi iudicij fiat ð nocte. ⁊ ſꝫm h̄
dic̄ Hiero. q̄ traditō iudeoꝝ deſig̃t xp̄ꝫ me-
dia nocte vētuꝝ. Sꝫ alij dicūt ⁊ meliꝰ q̄ cele
brabit̃ i die. ſ. māe q̄n ſol erit i oriēte ⁊ luna i
occidēte. ad h̄ ē. j. Coꝝ. iij. Dies dn̄i declara
bit. ⁊ h̄ ē de intētōe Tho. ð aq̄no. ſꝫ q̄ h̄ dicit
vult inuere horā ⁊ tps eē tm̄ iō gloſat. media
nocte. i. nll'o ſperāte l' ſciēte. Et ſeq̄t̃. Clamor
factꝰ ē. h̄ clāor ē ſonꝰ āgeloꝝ tubāciū excitās
mortuos quē audiētes reſurgunt. vt rōeꝫ de
factꝭ ſuis reddāt. ⁊ h̄ ē qō dicit. exite obuiā ei
Tertiū ꝑābulū ē oīꝫ reſurrectō. iō ſeq̄t̃. Tūc
ſurre. oēs v̄. il. ſꝫ illō Coꝝ. xv. Oēs q̄dē re-
ſurgemꝰ. Et or. lā. ſu. i. rōes opeꝝ ſuoꝝ red-
dētes. ſꝫ expoit aug. ð v̄. dn̄i. Sꝫ ſꝫ greg. or-
nāt lā. ſu. q̄n ſecū portāt opa ꝓ q̄bꝰ recipe et-
nā btitudinē expectāt. Ad h̄ vt lāpas ornat̃
tria req̄rūt̃ Primū ē claritas vite i q̄ ſig̃
ficat̃ puritas vite ad ſeipſū. q̄ tūc magꝭ erit ne
ceſſaria q̄ȝ marſubia plena pecuniaꝝ vt dicit
Bern̄. Et iō ꝯſulit ſapiēs. Oi tpe veſtimēta
tua ſint cādida. i. vita pura. Scd̄m ē plenitu
do olei in q̄ ſignificat̃ mīa ⁊ elemoſina. q̄ ſꝫm
Amb. ē ſola comes defūctoꝝ. Tertiū ē inflā
matio ignis i q̄ fides cū dilectōe erga deū in-
telligit̃ q̄ tales ornatas lāpades habebūt an̄
iracūdū iudicē xp̄m ſecure apparebūt. ſꝫ ta-
les lāpades fatue nō hēbūt. iō dicent. Date
nob ð ol. ve. q. d. iuſticia v̄ra ē ſufficiēs glori
ficare ⁊ excuſare vos. excuſate ḡ nos vl' faci-
te teſtimoniū de opibꝰ n̄ris q̄ vidiſtꝭ q꞉ fide-
les fuimꝰ ſꝫ Gre. planiꝰ expoit i omel'. di. Lā
pades fatuaꝝ v̄ginū extiguūt̃ q̄n opa eaꝝ q̄
hoībꝰ clara forꝭ apparuerūt. i aduētu iudicꝭ i
tus obſcurāt̃ ⁊ a deo retributōꝫ nō inueniūt
Q꞉ ꝑ eis accepert̄ ab hoībꝰ laudeſ q̄s amaue
rūt. Recte eni erit ð opibꝰ fatuaꝝ ſicut de vi
ſu ſtellaꝝ ſꝫm naturales. Stelle q̄ i nocte cla/
re lucēt veniēte luīe ſol' ⁊ diei obſcurēt̃. q꞉ lu
mē maiꝰ minꝰ obfuſcat. ſic veniēte xp̄o opa
q̄ h̄ clara vidēt̃. obſcura erūt. ſꝫ q꞉ tūc nullꝰ
p̄t aliū iuuar̄ ſꝫ ſibi vix ſufficit ſua iuſticia q꞉
iuſticia iuſti ſup eū. ⁊ ipietas ipij erit ſup eū.
Ezech. xviij. Iō r̄ndēt prudētes di. Ne for-
te n̄ ſufficiat nob ⁊ vob. ite potiꝰ ad vē. Hoc
ē ſꝫ Hiero. nō ex iuidia vl' auaricia ſꝫ q꞉ vix
ꝓ ſe nō pōt quis reſpōdere. Sꝫ q̄ ad vēden-
tes iubēt ire nō dent ꝯſiliū. ſꝫ ex obliq̄ cōme-
morēt crimē eoꝝ ſꝫ Amb. q. d. videatꝭ modo
quō vos adiuuēt q̄ vob oleū adulatōis ꝯſue
uerūt vēdere. Q꞉ ſꝫ Gre. vēditores olei ſūt
adulatores q̄ accepta q̄libꝫ gr̄a v̄ais ſuis lau

dibꝰ nitorẽ glꝛe offerũt q̄i oleũ vẽdũt. De q̄ di
cit pſ̄. cxl. Oleũ aũt pctõꝛ nõ ipiguet caput
meũ. cõiter pꝰ iudiciũ examiatiõis ſeq̄t̃ pmi
um retributiõis cũ addit̃ Cũ ãt irẽt eme. ve.
ſpõ. ꝛc̃. h̄ loq̄t̃ tropice. i. ſi adhuc viuerẽt in
uenirẽt adulatoꝛeſ vt irẽt emẽ. ¶ Et ſic pꝫ
ꝙ in mal' manebit effectꝰ vanitat̄ ꝛ ꝙ in eis
erit pnia. ſꝫ infructuoſa. Sap̄. v. Et tũc ve-
nit ſpõſus cũ ſblimitate ꝛ q̄ pate erãt itraue-
rũt cũ eo ad nuptias. O bti ſũt illi q̄ ad cenã
agni nuptiaꝝ vocati ſũt. Apoc̃. xix. Et clau
ſa ẽ ianua. Glo. ianua eis claudet̃. ianua mie
ad indulgẽdũ q̄ mõ opibꝰ mie apit̃. Mat. v
Bti miſericoꝛdes. qm̃ mi. ꝯſe. Janua gr̃e ad
merẽdũ. q̄ ſolũ h̄r̃ i hac vita. qꝛ gr̃a h̄. iuſticia
i futuro. Janua glꝛe ad intrãdũ q̄ mõ oibꝰ pe
nitẽtibꝰ reſerat̃. Mat. iij. ꝛ. iiij. Pniaꝫ agi.
ꝛc̃. Poſtq̄ꝫ egit de retributõe bonoꝝ. agit iã
de retributiõe maloꝝ di. Nouiſſime ꝟo ve-
niũt ſꝫ tarde. ſic̃ diues epulo Luc̃. xvj. ꝛ di-
cũt. Dñe dñe aperi nob. Hic dicit Chꝛy. Ni
hil ꝓdeſt ex nccĩtate repetita cõfeſſio eiꝰ qui
nõ ex volũtate ꝯfeſſus ẽ. Jdõ ãmonet Eccẽs.
v. Ne tardes ꝯuerti ad dñm. Sũt tñ heu mł
ti i finẽ ſuũ pniaꝫ differẽtes dicẽtes illõ Aug
Juuenis ſũ faciã q̄d me delectat mõ. ꝛ pꝰ ea
pniaꝫ agã. queãdmodũ ſi dicat ꝑcutiam me
gladio. ꝛ pꝰ ea vado ad medicuꝫ. Heu miſer
neſcꝭ qꝛ vniꝰ hoꝛe pũctu vulnꝰ accipit̃. qđ vix
lõgo tp̄e ad ſanitatẽ p̄ſtinã ꝛuocat̃. hec augꝰ
Audi ḡ ꝙ dñs dicat talibꝰ. neſcio vos noti-
tia ap ꝓbatiõis foꝛe dignos glꝛa mea. aut ſcri
ptos i libꝛo vite. qꝛ oleũ mie de ꝓpꝛijs bonis
nõ p̄parastis. ꝛ ꝯcludit Ui. er. qꝛ ne. di. ꝛc̃.

¶ Sermo tertius. De eodem

Ortus concluſuſ ſoroꝛ mea ſpõ. m. Cañ. iiij. A Jnt̃
oĩa mũdana ſolacia q̄ ſpm̃ hoĩs recreãt dul-
cit̃ ꝛ delectãt ſũt magꝭ nat̃ alia pomeria i q̄bꝰ
diũſe herbe ad recreamẽ hoĩs plãtãt̃. ꝛ ñ ſo-
lũ ad recreamẽ. ſꝫ ꝓpt̃ req̄eꝫ. Qꝛ ſm̃ Ariſt.
iiij. ethi. Ludꝰ ꝛ req̄es nccĩa ſũt vite hũane.
Et iteꝝ. x. eiuſdẽ. Nõ potẽtes laboꝛare inq̄t
ꝯtinue req̄e indigẽt. Jdõ legit̃ Cañ. v. Q̄ int̃
alia ſolatia ſpõſa ſalomõis allicit ipm̃ ad oꝛ-
tũ. Cũ dicit. Ueniat dilectꝰ me. i oꝛ. ſu. vt co
me. fru. po. ſu. Et ſalomõ eꝫtra ad ſponſam
Ueni inq̄t in oꝛtũ meũ ſoroꝛ mea. meſſui mir
rã meã cũ aromatibus meis. ¶ Myſtice
xp̄s dñs nr̃ hõ natꝰ ex ꝟgine Maria ſm̃ il-
lud pſ̄. lxxxvj. Hõ natꝰ ẽ in ea. Jſte hõ beni
gniſſimꝰ q̄rit delicias ꝛ ſolacia i coꝛdibꝰ hoĩm
queãdmodũ ipſe teſtat̃ Pꝛou. viij. Delicie
mee ẽẽ cũ fi. ho. Sꝫ tñ int̃ oĩa q̄ ipm̃ delectãt
ſunt oꝛti ſp̄ũales p̄ncipalioꝛes. ſ. mẽtes pure
ꝟginaleſ ſꝫ illõ poete Delectãt dñꝫ puritatꝭ
pectoꝛa caſta. Cui ꝯſonat. b. Gregꝭ. exponẽſ
illõ Cañ. vj. Qui paſcit̃ int̃ lilia. Jnter lilia
ſpõſus paſcit̃ q̄ ꝓculdubio aiaꝝ caſtitate de
lectat̃. bonoꝝ oꝛtoꝝ vnꝰ fuit. b. bar. ex ꝟgīe
floꝝ exoꝛnata. ꝛ bñ ꝑ ꝑadiſũ voluptatꝭ pꝛefi
gurata. De q̄ refert Jſi. li. iij. c. iij. di. Para
diſus ẽ oꝛtꝰ deliciaꝝ q̄ ẽ ex oĩ genere ligni et
pomifeꝝ arboꝝ ꝯſitꝰ hñs i ſe lignũ vite. i eo
nõ ẽ frigꝰ neq̄ꝫ eſtꝰ eiꝰ aditꝰ pꝰ pctm̃ p̄mi hoĩſ
fuit icluſuſ hũano generi. Fuitq̄ꝫ vndiq̄ꝫ mu
ro igneo circũ cinctꝰ. p̄ſidiũq̄ꝫ angeloꝝ fuit a
dño ibidẽ oꝛdiatũ ne alicui ſp̄ũi vł carni pec
catrici aditꝰ pateat ꝑadiſi. Tał oꝛtꝰ ẽ ꝛ fuit. b
bar. oꝛtꝰ i q̄ã deliciaꝝ hñs i ſe genera arboꝝ
vtpote amigdalũ maturi floꝛis ꝓtulit ꝛ ꝟtu
tꝭ ꝺ q̄bꝰ glꝛat̃ Eccĩ. xxiiij. Floꝛes mei fru. ho.
ꝛ ho. Nardꝰ bõi odoꝛꝭ de q̄ dicit Cañ. j. Cũ
eẽt rex i acubitu ſuo nar. m. d. o. ſua. ſilr̃ bal-
ſamũ hũilitatꝭ. qꝛ fuit ꝟgo hũil'. Jnſup hꝫ i
ſe. b. bar. lignũ vite et̃ne. qꝛ eiꝰ ſuitoꝛes nõ ſi
nit moꝛte et̃na dãnari. ſꝫ illõ Eccĩ xxiiij. qui
elucidãt me vitã et̃nã hẽbũt. Jn ipſa nõ fuit
frigꝰ iniq̄tatꝭ. qđ extinxiſſet ignẽ charitatis.
ne ceſtꝰ voluptatꝭ carnał. Quare p̄t dici illõ
Tob. iij. Mundã ſuaui aiam meã ab oĩ cõ-
cupiſcẽtia. qꝛ fuit clauſa muro caritatꝭ. Nã i
tm̃ erat incẽſa i charitate xp̄i. ꝙ oẽs ſpꝛeuit
voluptates mũdi. ꝛ oẽm oꝛnatũ ſcłi ꝯtẽpſit.
Fuit etiã munita cuſtodia ãgeloꝝ ꝙ tãq̄ꝫ ſo-
roꝛi ei aſtitert̃. iõ ipaꝫ xp̄s oꝛto clauſo ꝯpat
cũ dic̃ i ꝟbis p̄libatꝭ. Oꝛtꝰ ꝯcluſꝰ. ſo. m. ſpõ.
m. Jn q̄bꝰ ꝟgo iocũdiſſima a tribꝰ ꝯmẽdat̃.
Q̄ꝫtũ ad p̄mũ a fructificatõe ꝟtuoſa ibi. Oꝛtꝰ
Q̄ꝫtũ ad ſcđm. a ꝯcluſiõe ꝟtuoſa. ibi ꝯcluſus
Q̄ꝫtũ ad tertiũ a ꝯiũctõe amoꝛoſa. ibi. ſpõſa.
De p̄mo ẽ notãdũ. Reges ꝛ p̄ncipes ſolent
h̄r̃e ſua pulcerrima viridaria ꝛ oꝛtos ſpecio
ſos floꝛidos varijs herb̄ redimitos arboꝛibꝰ
q̄ꝫ redolẽtibꝰ ꝯplãtatos. i q̄bꝰ iterdũ cũ ſuis
reginis ꝛ p̄ncipiſſis ſolatiãt̃ ꝛ militibꝰ ꝯuiſãt̃
Sic̃ h̄ figuratũ ẽ de rege ſalomõe. q̄ oĩa gau-
dia mũdi voluit expiri. Jdõ dic̃ Eccẽs. j. Ma
gnificaui opa mea ꝛ feci m̄ domũ ꝛ feci m̄ oꝛ-
tos ꝛ pomeria. ꝛ ꝯſerui ea cũctis generibꝰ ar
boꝝ. i hũc oꝛtũ vocat reginã ſuã filiã phara-
onis di. Ueni i oꝛtũ meũ. ſo. mea. ſpon. mea
Cañ. v. Jdeo legit̃ Heſter. j. De aſſuero re-
ge q̄ regnauit ſup cẽtũ. xxvij. ꝓuicias ꝛ fecit
ſibi oꝛtũ mirificũ. quẽ cũ varijs generibꝰ aro
matũ decoꝛauit. in eo fuit vitis. cuiꝰ ſtipites
erãt argẽtei. palmites aurei. ꝛ bacci ex gem-
mis ꝛ auro infertꝭ. vt dicit Petrꝰ comeſtoꝛ i
hiſto. ſco. Jn hoc oꝛto fecit ꝯuiuiũ ſuis p̄nci

pib⁹ militib⁹ atq̧ ꝟuis. ſic xp̄s q̄ ē ſalomō pa
cific⁹ ⁊ ſapiētiſſim⁹ ⁊ aſſuer⁹ ditiſſim⁹ rex ce=
loꝝ ⁊ oiuȝ ſeculoꝝ ꝑ ſuo ſolatio nobile viri=
dariū ⁊ oꝛtulū delicatū ꝟginē .b. bar. i quā di
uerſos ꝟtutū floꝛes ꝯplātauit. ita vt ꝺ ſeipa
illꝺ Tulij moꝛalr̄ p̄t exponi ꝟſus. Hic q̧ȝ faci
ei parit oꝛtul⁹ vndiq̧ floꝛes. Ex q̄b⁹ indocti
poterit excerpe moꝛes. Recte enim ſic̄ i oꝛto
naturali varie oꝛiūẗ herbe a q̄b⁹ pcipiūẗ ſai=
tates. ſic i iſto oꝛtulo ſpūali ml̄te ſūt ꝟtutes ⁊
curatiōes aie ſpūales. ⸿ Pꝛio. n. videm⁹
q̄ i oꝛto natr̄ali creſcit fenicul⁹ q̄ ē herba cōis
mlr̄te tn̄ efficacie ⁊ ꝟtutꝭ qꝛ ꝟȝ Iſi. li. xvij. ethi
c. vi. ſucc⁹ radicꝭ acuit viſū oculoꝝ. iō ꝟȝ q̄ſdā
dꝛ fenicul⁹ q̄i fenū oclo̅ꝝ. ⁊ dic̄ Pli. i ſpe. na.
li. ij. c. xxiiij. Fenicl̄m nobilitauer̄t ſpētes gu
ſtu. n. e⁹ ſenectutē exuit aciēq̧ ocloꝝ ipi ſuc=
co reparādo. ex e⁹ ſucco ſit colliriū ꝯtra cali=
ginē ocloꝝ valꝺ aptū. Et quō dȝ fieri docet
petr⁹ ꝺ creſcētia. li. vj. c. xlvj. Cōficiaẗ aloes
cū ſucco fenicli ⁊ ponaẗ i vaſe eneo ad ſolē p
q̄ndeci dies. deiñ moꝛe collirij ocul̄ apponaẗ
p fenicl̄m fides catholica itelligiẗ q̄ i .b. ꝟgie
bar. creuit qn̄ trinitatē pſōaꝝ cog̊uit i eoq̧ n̄
duas ſȝ tres feneſtras fieri ipetrauit ⁊ ſup h⁹
p̄rez infoꝛmauit di. Due. n. n̄ ſūt ſȝ tres illu=
minātes toti⁹ oꝛb climata. ſ. pr̄ ⁊ fili⁹ ⁊ .ſ. ſ. q̄
lȝ trini ſint i pſois tn̄ vn⁹ ē de⁹ in ſb̄a diuitatꝭ
iō caniẗ ꝺ ipa. hoc mirādū cernite q̄ꝫto ſapie
puo dono floꝛuit dū ſigillū trinitatꝭ ⁊ ſupne
maieſtatꝭ coꝛdiſ ruinā ibuit. ecce quō fides tā
q̄ꝫ nobil̄ herba fenicul⁹ h⁹ ꝟgis illūiauit ocu
los iterioꝛes. itellectū vicȝ ⁊ affectū vt ꝯg̊ſce
ret deū vnū i eēntia ⁊ trinū i pſonis. ⁊ n̄ ſolū
ꝯg̊uit pſonaꝝ trinitatē. ſȝ et̄ idoloꝝ falſitatē
iō cū ipa cogereẗ ea adoꝛare ait. Cū hō ſit di
gniſſima creaturaꝝ ſūme diuitatꝭ ifoꝛmat⁹ ſi
gnaculo ipoſſibile ē tn̄ ipm ꝯūti i ſuū creato=
rē. qꝺ cū ſit ipoſſibile mlr̄to min⁹ erit aliqꝺ cre
ature i ſuū ꝯūti opificeȝ qꝺ cum in ſinū opifi
cem conuerti nō p̄t. quō i creatoꝛē creatura=
rū oiuȝ ꝯūteẗ vt ꝑ creatoꝛe adoꝛeẗ. q. d. neq̄
q̄ꝫ. vt quē g̊ o tirāne p̄ſumes cimētū aut ꝯfla
tile aliqꝺ creatoꝛi oiȝ ꝯpare q̄re tibi breuiẗ di
co. dij vr̄i ſūt ſurdi ⁊ muti iexptes ois gr̄e. et
ad ꝓbādū ſuū itētū ꝓpoſuit illꝺ Deuẗ xxxij
Videte qꝛ ego ſū ſol⁹. ⁊ n̄ ē ali⁹ p̄ter me. ⁊ ſic
caniẗ ꝺ ipa i hiſtoꝛia hodierna. Dij gētiū ſo=
phiſtici oēs demoniaci ē q̄ trin⁹ regr̄t vn⁹ re=
ctoꝛ celice vꝛbis. Cōfūdanẗ q̄ gloꝛiāẗ laudi=
bus ſculptiliū viuit pr̄ cui ſacer ꝟuit grex fiꝺ
liū. Hec inquā fides ē p̄ma herba i h̄ delecta
bili oꝛtulo. ſ. b. bar. plātata ⁊ exoꝛta tāq̧ alia
rū ꝟtutū ſtabile fundamentū ſ̄m illꝺ apl̄i ad
Heb. xj. Fides ē ſb̄a ſperādaꝝ reꝝ. i. ſbiacet

⁊ p̄ſupponiẗ alijs ꝟtutib⁹. Sine hac fide eſt
cec⁹ ois hō. vt dicit apl̄s vbi ſ̄. Sine fide nēo
placet deo. ſic̄ pȝ de paganis q̄ in cecitate mē
tis adoꝛāt ligna. lapides atq̧ auꝝ. de q̄b⁹ di
cit p̄s. cxiij. Simulacra gētiū argētū ⁊ aurū.
opa manuū hoiuȝ. Os hn̄t ⁊ n̄ loquenẗ. ⁊c̄.
Et iō ſiles illis fiāt q̄ faciunt ea. ⁊ oēs q̄ confi
dūt in eis. Vtinā i eis creſceret fenicul⁹ fidei
⁊ oculi eoꝝ mētales illuminareẗ ⁊ caligines
abſtergereẗ. vt ⁊ ipi cog̊ſcerēt deū ſic̄ .b. bar.
ſuū creatoꝛē. ⁊ ab idolis falſis aium reuoca=
rent. Ioh. ix. Cec⁹ fui ⁊ mō video. ⸿ Se=
cundo in oꝛtulo materiali creſcit arthemeſia
q̄ ē mr̄ herbaꝝ noiata. Hec doloꝛē capitis de
cocta in vino vel aqua mitigat atq̧ ſedat ꝟȝ
Iſi. li. xvij. Iō dicūt medici ſi hō hȝ doloꝛeȝ
capitis dȝ eā effodere ⁊ bn̄ lauare. ⁊ ad vnaȝ
hoꝛā in vino ⁊ aceto decoquere cū radice. et
poſtea per pānū colata. ⁊ ex hoc caput laua=
tū quātū calidius quis pōt ſuſtinere. ⁊ p⁹ea
hunc pānū facit ⁊ circūligat capiti. ⁊ ſe depo
nat p vnā hoꝛā diei donec ſudoꝛ exeat. ⁊ ſic
extrahit oēm malū hūoꝛē. Et hoc dȝ p quat=
tuoꝛ dies ꝯtinuari. Per arthemeſiā charitaſ
intelligiẗ quā creauit in .b. barbara. qn̄ ſpꝛe
tis mundi amatoꝛib⁹ ſoli xp̄o adheſit. quaȝ
nec toꝛmētū moꝛtis extinguere in ea vel era=
dicare potuit. ita vt illud cū apl̄o dicere po=
tuiſſet. ad Ro. viij. Certus ſuȝ qꝛ neq̧ moꝛs
neq̧ vita neq̧ angeli neq̧ creatura aliq̄ pote
rat me ſepare a charitate xp̄i. Quia p nullaȝ
paſſionē aut tribulationē ꝟgo tenella potuit
a ꝓpoſito tā firmo reuocari. ⁊ bn̄ p arthemeſiā charitas intelligiẗ. qꝛ ſicut illa ē mr̄ oium
herbaꝝ. ſic iſta mr̄ cūctaꝝ ꝟtutū. Iō dicit .b
Bern̄. Bona mr̄ charitas. Ipa eni ē mr̄ ho=
minū ⁊ angeloꝝ. nō ſolū q̄ in terris ſȝ etiaȝ q̄
in celis ſūt pacificauit. Ipa ē q̄ hoieȝ deo re=
cōciliauit. hec ille. Hanc herbā charitatꝭ ef=
fodere debemus cū btā barbara de agro coꝛ
dis eāq̧ coq̄re in vino dilectiōis q̄ nos ꝑpe=
tue dilexit. Hiere. xxxj. Et aceto amare paſ/
ſionis qua nos a moꝛte redemit. ⁊ ſic inunge
re ſeu lauare caput noſtrū. hoc ē xp̄m. qui re
cōciliabiẗ nobis ſicut caput cū mēbꝛis. Ter=
tio in oꝛtu materiali creſcit roſa. cui⁹ maxia
virt⁹ ꝟȝ p̄hm. li. ij. ē in floꝛe fecūdioꝛ q̄ꝫ in fo=
lijs. Per roſā intelligiẗ ꝟginitas q̄ ſ̄m Cip̄.
ē flos eccl̄e germinās dec⁹ atq̧ oꝛnamētū gr̄e.
hec creuit ⁊ germiauit i nr̄o oꝛtulo. i. i. b. bar.
q̄ fuit ꝟgo mētꝭ ⁊ coꝛpis. Hanc ꝟginitatē p̄=
marie habuit a floꝛe xp̄o q̄ dicit. Ego flos cā
pi ⁊ liliū cōualiū. Cantico. ij. Quia nō p̄t ha
beri niſi ipſe dederit. teſte. Salo. q̄ ait. Sap̄.
viij. Non poſſum aliter eſſe continens niſi

deus dederit. Sed ſecũdario habuit a ſeipa
qꝛ hãc amauit ⁊ exquiſiuit a iuuẽtute ſua ita
vt id dicere potuit. Sap. viij. Hãc. ſ. ꝟgini-
tatẽ exq̃ſiui a iuuẽtute mea ⁊ q̃ſiui mihi eã aſ
ſumẽ ſpõſã ⁊ amatoꝛ factꝰ ſũ foꝛtitudĩe illiꝰ.
ita ⁊ nos ſi volumꝰ eẽ ꝯtinẽtes petamꝰ eã a
xp̃o q̇ ẽ datoꝛ illiꝰ. Juxta illõ Jſi. i li. ethĩm.
A deo daꝛ ꝯtinẽtia. ſꝫ petite ⁊ accipietꝭ. tunc
aũt tribueꝛ qñ deꝰ geitu iterno pulſaꝛ. Quar
to in oꝛto materiali creſcit viola de q̃ dicunt
naturales. quãto matureſcit. de tanto plꝰ ad
terrã creſcit. Per violã intelligiꝛ hũilitas q̃
fuit i btã bar. qꝛ voluit i ꝟa hũilitate libẽtiuſ
famulari q̃ꝫ ſuũ faſtũ alicui de optimatibꝰ ſe-
culi eã petẽtibꝰ mrĩmonialr̃ copulari. ¶
Quito i oꝛto creſcit ruta. d̃ q̃ dic̃ Jſi. li. xvij.
c. vl. Qꝛ muſtela pugnatura cũ baſiliſco co-
medit rutã ⁊ eiꝰ odoꝛe minuit eiꝰ ꝟtutẽ. ⁊ pꝰ
eſũ vadit ſecure ⁊ occidit baſiliſcũ. Per rutã
intelligiꝛ deuota orõ quã btã bar. ꝯtinue ha
buit ꝯtra demõis tẽptamẽta q̃ mediãte ſuas
ꝟſutias ſupauit. Orõ eñi ſc̃m Damaſ. ẽ aſcẽ
ſus mẽtꝭ i deũ ⁊ plꝰ ꝯpetit ꝟgibꝰ q̃ dñt eẽ mẽ
tis eleuate i deũ. ⁊ ad angelicã ꝯuerſationeꝫ
q̃bꝰ ſũt ſiĺes ⁊ p̃cipue btã bar. ſiĺis fuit ange
lis ꝓpter tria. ¶ Primo ꝓpꝛ pulcritudi-
nẽ. qꝛ angeli ſũt ſpũs multũ pulcri ⁊ decoꝛi.
ſic btã bar. fuit ꝟgo pulcra ⁊ decoꝛa. cuiꝰ fa-
cies tãta decoꝛatõe exẽplabat mũdiciã vt ele
gãtia eiꝰ ois intuẽs mirareꝛ. ꝯtextũq̃ꝫ pulcri
tudis eiꝰ creatoꝛ oiuꝫ ſigillo ſiguerat caſtita
tis. vt d̃ꝛ i legẽda. Jp̃a. n. p̃figurata ẽ ꝑ ado-
leſcẽtulã abiſac. q̃ q̃ſita fuit dauid ex oibꝰ fini
bꝰ iſrĺ ſpecioſa nimꝭ ⁊ iacebat ꝯtinue i ſinu eꝰ
calefaciẽs ipſũ. iij. Reg. j. Sc̃do ſiĺis ẽ angeĺ
ꝓpter ſubtilitatẽ. angeli. n. ſũt ſb̃tiles. ita vt
deſcẽdãt in terrã celo integro remanẽte. Sic
b. bar. penetrauit illeſa. cũ ꝓpter deſtructio
nẽ idoloꝝ pr̃ ipſã vellet gladio iugulare. Jõ
caniꝛ i ꝑſa. Moꝛ trãſit ⁊ nõ ledit. Tertõ ꝑ
pter finalẽ vtilitatẽ. angeli. n. ſunt cuſtodes
hois. miſteriũ maximũ i moꝛte ſolẽt exhibẽ.
ſc̃m illõ Luc. xvj. Factũ ẽ vt moꝛereꝛ mendi
cus ⁊ poꝛtareꝛ ab angeĺ i ſinũ abrahe. ita. b.
bar. q̃ꝫuis deuotꝭ ſuis ſuitoꝛibꝰ q̃tidie ſua i-
terceſſiõe ſuffrageꝛ. maxie tñ i extremis duꝫ
maioꝛ nc̃citas iſtat ipetrãdo eis tãtã grãꝫ. vt
ſine viatico coꝛpis xp̃i ab h̃ ſeculo non diſce
dãt. ſic oñdit in mercatoꝛe. d̃ q̃ ẽ in ſer. j. Et i
quã adhuc pluribꝰ q̃tidie oñdet. ⁊ qꝛ angeliſ
fuit ſiĺioꝛ. iõ i orõne fuit feruẽtioꝛ. ꝓpꝛ illas
eñi floꝛigeras ꝟtutes q̃ in. b. bar. creuerũt. a
ſpõſo xp̃o ẽ oꝛto ꝯpata. Ad hũc oꝛtũ ſpecio-
ſiſſimũ ꝟgĩes. vidue ⁊ cetere ꝯiugate ꝑgite.
⁊ p̃dictas herbas ꝟtutũ colligite. feniculum
vicꝫ ꝑfecte fidei ⁊ credulitatꝭ. artemeſiã cari
tatꝭ. roſas caſtitatꝭ. violas hũilitatꝭ. ⁊ rutã d̃
uote orõnis. Eſt eñi ſũme nc̃cia mulieribꝰ fi-
des recta in q̃ cõiter plꝰ q̃ꝫ viri occupãꝛ. ⁊ eꝛ
deuiãt circa ſoꝛtilegia q̃re p̃ceptũ ẽ Exo. xxij
ſic habeꝛ in hebꝛeo. ſoꝛtilegã ne patiarꝭ viuẽ
ſuꝑ terrã. Eſt etiãꝫ nc̃cia eis charitas. qꝛ vt
frequẽꝛ ſũt rixoſe ꝯtra viros. ſc̃m illud Ecc̃i
xxv. Mulier ſi p̃matũ hẽat. ſ. in domo ꝯtra
ria ẽ viro ſuo. ſ. i ꝟbis rixoſis ⁊ factꝭ. Eſt eꝛ
ip̃is nc̃cia roſa caſtitatꝭ. qꝛ dicit ſapiẽs circu
lus aureꝰ i naribꝰ ſuis mulier pulcra ⁊ fatua
Prou. xj. Sic̃ eñi ſus hñs circulũ aureum ⁊
ponit in lutũ. ſic mulier fatua oꝛnatũ pulchri
tudis ponit i luxurie lutũ vt ait glo. lire. Eſt
aũt eis nc̃cia viola hũilitatꝭ ⁊ p̃cipue ꝟgibꝰ.
Qꝛ ſc̃m Augꝭ. meliꝰ ẽ hũile ꝯiugiuꝫ q̃ꝫ ſuꝑba
ꝟgiuitas. Eſt inſuꝑ eis vtiĺ orõ. qꝛ ſũt debi-
les ad reſiſtẽdũ tẽptatiõibꝰ inimici. ſic̃ ꝑtꝫ in
Eua Geñ. iij. q̃ de facili ꝯſenſit hũani generꝭ
inimico. Quãtũ ad ſc̃m ⁊ ad tertiũ ẽ notan-
dũ. Dicũt naturales. es ſolis ſiue ſolſeq̃uꝫ ẽ
herba quã frigiditaſ noctꝭ claudit. ⁊ ſoĺ caloꝛ
aperit. Recedẽte eñi ſole claudiꝛ ⁊ oꝛiẽte ite
rato aperiꝛ. Per hãc herbã p̃mo. b. bar. figu
raꝛ. qꝛ ẽ ſpõſa veri ſolis ieſu xp̃i queãdmodũ
⁊ ip̃e ſpõſã digt̃us ẽ hãc vocare dicẽs. Ueni
gratioſa ſponſa mea quã ꝯcupiuit aĩa mea.
Ois eñi celeſtis hierĺm te expectat vt introe
as thꝛonũ meũ gĺie thꝛonũ cãdidatũ celeſtiũ
angeloꝝ. Sequiꝛ ¶ Legiꝛ in q̃dã legẽda
Hec igiꝛ ſpõſa veri ſolis ⁊ oꝛtꝰ deliciaꝝ. Be
atiſſima ꝟgo bar. clauſa fuit a pr̃e ſuo diaſco
ro in charitate dei frigido in turri alta vt ima
ginis illiꝰ intuitũ cernẽtibꝰ cũctis p̃cluderet
ita vt vultu claritatis nullꝰ hoiuꝫ frueret. et
h̃ figuratũ fuit i azeneth ꝟgine pulcerrima.
de q̃ refert Uincẽtiꝰ in ſpec. hiſtoꝛiali. Phu
tifar q̇ fuit noiatꝰ in curia pharaonis habuit
filiã ſpecioſiſſimã. iõ ꝓpter eiꝰ pulcritudinẽ
fecit ei pr̃ turri mirabiliter oꝛnatã. in q̃ eã cũ
puellis intercluſit. Interi aũt vt legiꝛ Geñ.
xlj. pharao vidit ſomnũ qõ ſibi ioſeph ſapiẽ
ter expoſuit. Jdcirco tulit rex annulũ ſuũ in
q̇ lr̃e regie ſigillabantur. ⁊ tradidit illum Jo
ſeph in ſignum regie poteſtatis. Ueſtiuitq̃ꝫ
eum cũ ſtola Biſſina. Et fecit eum aſcendere
currum ſuum. Et pꝛecedẽte pꝛecone clama-
re. vt omnes ante eum genu flecterẽt. Uoca-
uitq̃ꝫ eum ſaluatoꝛem mundi. Et dedit illi in
vxoꝛem Azeneth filiam Phutifari ſupꝛadi-
cti. Et addit Uincentius vbi ſupꝛa qui de h̃
latius tractat. Qꝫ ioſeph tempoꝛe copule ve
niente i curru aureo mirifice oꝛnato. quẽ tra-
hebant albi equi. Et tunica aurea indutus.

Uenit vt ipſā p⁹ pmiſſū duceret in vxorem.
Quē cū illa pulcerrima v̓go Azeneth d̓ cur/
ru inſpexiſſet ei⁹ excellētē pulcritudinē mira
baꝛ interrogās q̄s h̄ eēt. Tūc dcm̄ ē ei a mini
ſtris ꝙ eēt ioſeph toti⁹ regni ſapiens ꝓcura=
toꝛ ⁊ eā peteret i vxorē. q̄ cū audiſſet i copulā
ꝯſenſit. Spūalr̄ h̄ p pharaonē celeſtis paꝛ i
telligiꝛ q̄ vez ioſeph ieſū xp̄m veſtiuit ſtola
alba imortalitatꝭ. ⁊ poſuit ipſū i curru ſcē cru
cis ſup oēſqꝫ exaltauit ⁊ dedit illi nomē qđ ē
ſup oē nomē. ſ. ih̄s ſaluatoꝛ mūdi ⁊ clamat p
p̄conē apl̄z ſuū paulū ad Phil. ij. Et i noie
ei⁹ oē genu flectaꝛ celeſtiū. terreſtriū ⁊ infer=
noz. ⁊ traxit illā in ſpōſā btāz v̓ginē Barba
rā q̄ recte p azeneth intelligiꝛ. qꝛ ſic illa fuit
filia gētilis diuitiſ. ⁊ ꝓpter ſuā pulcritudinē
turri fuit iclusa. ſic iſta fuit filia ſatrape ditiſ/
ſimi ⁊ gētilis. q̄ eā q̄dā turri ꝓpter ſuā pulcri
tudinē incluſit. de q̄ reſpexit xp̄m eē ꝓcura=
torē toti⁹ regni. i. mūdi. i thoz ei⁹ ꝯſenſit. cū
illuminata a ſpūſancto fidē orthodoxoz re=
cepit. Jō dixit xp̄s. Ortus cōcluſus eſt ſan=
cta Barbara ſpōſa mea ſoroꝛ mea.

¶ Sermo p̄mus. De ſancto Nicolao ep̄o

Quaſi oliua pul
lulās. ⁊ q̄i cipſſus i altitudinē ſe extē
dēs. Jta ſcribiꝛ Ecci. l. A Uidem⁹. n. i nā
Quāto aial ē nobili⁹ tāto ē liberali⁹. Sic ꝓ=
bat Pli. in ſpe. natu. de aq̄la q̄ ē regina auiū
cibū quē p̄dādo acq̄rit ſola nō comedit. ſed
alijs auib⁹ ſequētib⁹ liberaliꝛ diuidit. Jdeo
multe aues ꝓpter hāc cām eā ſequūꝛ. My/
ſtice liberalitas dꝫ eē inter nobiles hui⁹ mun
di. qꝛ dn̄t eē liberales ⁊ miſericordes paup̄i=
bus eos alēdo. ⁊ nl̄li calūniā faciēdo. quēad
modū. b. Joh̄. bap. docuit Luc. iij. dicens.
Neminē cōcuciatꝭ neqꝫ calūniā faciatꝭ. q. d.
ſꝫ paupes nutriatꝭ. Sꝫ heu h̄ pōt dici d̓ illis
hoc qđ ſcripſit ſapiēs. xxvj. Statue tue no=
biles in terrā corruerūt. hoc ē nobiles q̄ tāqꝫ
colūne dicūꝛ debiles ſuſtētare in terrenā cu=
piditatis deueniēt. ⁊ ſolent paupes dep̄da/
ri. vt verificeꝛ de eis illud. Eze. xxij. Princi
pes ei⁹ in medio lupi rapiētes p̄dā. ad effun=
dendū ſanguinē. ad p̄dēdas aīas. ⁊ ad ſectā
dū lucra. Quis eni nūc inꝛ nobiles ſeq̄ꝛ na/
turā nobilis aq̄le. vt ſua cū alijs egētib⁹ diui
deret certe pauci imo ſ̄m Hiero. Glioſi ſūt
latrones paupez mercedē violenꝛ dep̄dan=
tes ⁊ eos dep̄mūt atqꝫ negāt vt ſe filios q̄ꝫ di
cāt. Jō dicit. b. Hiero. ibidē ſanctiſſimus vt
habeꝛ in ep̄la Euſebij. Quid moramini duꝫ
viuitis cōgregantes filijs v̄ris diuitias. ho=
nores potētias v̄ras. augentes nobilitatem

⁊ famam vt ⁊ filij v̄ri poſſent q̄ feciſtis exple
re quatenus cum illis pariter in inferno am=
pliora patiamini tormenta hec ille. Jō talis
nō fuit beat⁹ Nicola⁹ q̄ fuit nobilis ꝓgenie.
ſicut canit eccleſia. Cōfeſſoꝛ dei nicolaus no
bilis ꝓgenie. nobilioꝛ morib⁹. Sed fuit mul
tū liberalis more aq̄le. paupes alendo. capti
uos redimēdo. ideo ꝓpter ſuā nimiā liberali
tatē oliue cōpaꝛ in verbis p̄aſſumptis dum
dicitur. Quaſi oliua pullulās. Jn quibus a
duob⁹ laudaꝛ. Quātū ad p̄mū ab officio mi
ſeratiōis ibi. q̄ſi oliua. Scđo a celſitudine cō
tēplationis. ibi. ⁊ q̄ſi cipſſus. De p̄mo eſt no
tandū ſ̄m naturales. Lucifer inter alios pla
netas ē benignioꝛ q̄uis alij inꝛ eos ſunt etiā
benigni. qꝛ h̄ ncc̄e ē vt dic̄ albumaſar vt beni
gnitas beniuolētꝭ ſtelle p p̄n̄tiā male r̄mittaꝛ
⁊ extra malignitas maliuole p p̄n̄tiā beniuo
le tp̄eꝛ. Spūalr̄ p lucifez ſcm̄ nicolaū ꝯue=
nit deſig̃ri. de q̄ canit eccl̄ia. Nobiliſſimis ſi=
q̄dē natalib⁹ ort⁹ lucifer nico. emicuit. iō mo
re lucifero ē dignioꝛ i miſerādo inꝛ alios con
feſſores. cū ſepi⁹ p̄ alijs inuocaꝛ. Quia dicit
Ab infantia creuit mecū miſeratio. ⁊ ab vte
ro m̄ris egreſſa ē mecū. Nā oib⁹ q̄ eū i ſuis p̄i
culis inuocāt. ſine dubio auxiliādo miſeret.
B ¶ Refert eni methodi⁹ p̄riarcha. ⁊ ſilr̄ io=
hānes diacon⁹. Quadā die dū q̄dā naute p̄i
clitarenꝛ. ita cū lacris orauerūt. Nicolae fa=
mule dei ſi v̓a ſūt q̄ de te audim⁹. nūc expia=
mur. Dubij eni multi erāt d̓ ei⁹ miſeratiōe et
auxilio. Et mox vt oraſſēt q̄dā eis i eius ſili=
tudine apparuit dicens. Ecce aſſū. vocaſtis
me. Sic ēt cātatū ē hodie. ⁊ ſtati ceſſabat tē=
peſtas ⁊ incepit trāq̄litas eis lugētib⁹ ama=
re. Cū āt veniſſent ad eccl̄iaꝫ quā nūqꝫ vide=
rāt. ſine indice ꝯuenerūt tūc deo ⁊ ſibi de ſua
miſericordie liberatiōe grās egerūt. Sꝫ ille
diuine miſericordie ⁊ eoz fidei nō ſuis meri=
tis attribuere docuit. Jſte nāqꝫ lucifer beni=
gniſſimus propꝛ ſuā benignitatem cōpatur
oliue hic pullulāti. Primo qꝛ vberrie d̓ ſe fū
dit oleū. nec indiget ꝑcuſſiōe. Quia dic̄ Pli
nius in ſpe. natu. li. xv. c. iij. Q oliua ē fertil'
vberrime de ſe fundēs oleū nec idiget ꝑcuſ=
ſione ad olei effuſionē. ſic h̄ faciūt min⁹ cauti
Sed talis ꝑcuſſio cedit ad ruinā arboris ⁊ i
damnū ſubſequētis. Jſta ꝓprietas cōuenit
beato Nicolao. qꝛ ipſe fudit de ſe oleū vber=
rime miſericordie paup̄ib⁹. nec indiget coac
tiōe ad miſericordiā faciēdā. ſꝫ volūtarie de
dit. Jō de ipſo pōt exponi illđ Hiere. xj. Olī
uā vberē pulcerrimā. fructiferā. ſpecioſā vo
cauit nomen tuum. Certe vberrima fuit hec
oliua ⁊ pulcherrima. qꝛ nobile oleuꝫ de ipſa

ꝓceſſit. De q̄ dicit ſapiēs Eccī. ix. Oleū d̄ capite tuo n̄ deficiet. q: i āniſ adoleſcētie ſtatim fudit de ſe oleū mīe abūdant̄ ꝓpendēs hanc doctrinā quam tobias dedit filio ſuo dicēs. Quātū potes eſto miſericors. ſi mlt̄ū tibi fuerit abūdāt̄ tribue. Si exiguū fuerit idipſū libent̄ ipt̄iri ſtude. Tob. iiij. Habuit eni mlt̄ū b. N. q: magnā copiā diuiciaꝝ pentes ſibi reliq̄rūt. iō abundant̄ tribuit. Sic refert Methodi⁹ pt̄riarcha. ¶ Ex q̄dā coetane⁹ ſat̄ nobilis ad tātā deuenit inopiā. vt tres filias ſuas v̄gies ob inopiā fornicari ꝯſtituiſſet vt ſic ab infami eaꝝ ꝯmertio aleret̄. Qd̄ tn̄ vir ſanctus ꝯperit. ſcel⁹ abhorruit. ⁊ maſſaȝ auri pāno inuolutā in domū ei⁹ ꝑ feneſtrā nocte clā ꝓiecit. clāq̄ȝ abſceſſit. Mane aūt ſurgēs hō maſſam auri repꝑit. ⁊ deo grās agēs p̄mogenite nuptias celebrauit. Nō mlt̄ū tp̄s egit q̄ꝑ ille ſcd̄o reuſus maſſaȝ ꝓiecit. ⁊ ille iteꝝ imēſas grās egit. Et de cetero ſuꝑuigilare ꝓpoſuit. vt ſciret q̄s ſue inopie ſubueniſſȝ. Poſt paucos dies duplicatā auri maſſaȝ i domū ꝓiecit. ad cui⁹ ſonitū ille excitat̄. Et nico. fugiētē inſequit̄. tali voceq̄ȝ alloq̄t̄ eū. ſiſte paruȝ meo aſpectui. n̄ ſubtrahas. ſicq̄ȝ occurrēſ veloci⁹ nicolaū eē cog̊uit. moxq̄ȝ hūilit̄ ꝓſtrat⁹ pedes ei⁹ voluit oſculari. qd̄ ille refugiēs ab eo exegit. ne eū q̄ȝdiu viueret publicaret. Tales oliue nō ſunt mō i mūdo. nec int̄ ſecl̄ares nec ſp̄uales q̄ taȝ habūdant̄ funderēt oleum miſcd̄ie. Sed ſunt ſilēs oleaſtro. De q̄ refert Iſid. li. xvij. Ex in folijs ſilis ē oliue ⁊ ei⁹ folia ſunt latiora. ſȝ arbor ſterilis ⁊ amara. ⁊ talis corpus paꝝ vel nihil nutrit. Sic ſūt certi inter ſp̄uales q̄ ſūt ſilēs veris oliuis h̄ ē miſericordib⁹ in diuitijs ⁊ forte p̄bēdas h̄nt latiores. ſūt tn̄ oino ſteriles ⁊ erga paupes amari. nō aiaduertētes illd̄ Hiero. de vita ⁊ ho. cleri. Ex ois poſſeſſio ſacerdotū elemoſyna ē paupeꝝ hoiuȝ. ⁊ ſi q̄d vltra neceſſitateȝ vite poſſederint. nec in elemoſinā paupeꝝ erogauerint furtū ⁊ ſacrilegiū exiſtit. deo teſte. iō q̄ꝑ dānandi ſint in via timēdū ē. ¶ Qꝛ refert venerabilis ep̄s apiari⁹ de q̄dā cācellario pariſieſi noīe Philippo q̄ mlt̄as habuit p̄bēdas. ⁊ tn̄ de his nullas elemoſinas fecit nec volebat illa bn̄ficia partiȝ in man⁹ eccl̄ie reſignare. Hic eni dū agoniſaret in mortem monit⁹ fuit vt oia bn̄ficia p̄ter vnū reſig̃ret. q: plura ꝯtra ſalutē tenuerat. tenuit ille ⁊ defunct⁹ ē. Cū aūt ep̄s Guilhelm⁹ pariſieſis q̄ eū monuerat finitis matutinis orare vellet. vidit iuxta ſe lumē ⁊ vmbram nimis deterrimā. Qd̄ cū ꝯiuraſſet. ait. Ego ſū cācellarius philipp⁹. Et ep̄s. Quō ē tibi. male inq̄t. q: dānat⁹ ſū eterna morte. Et ille. Que ē cā tue dānationis. rn̄dit. Hec q̄ꝑ excreſcētes fruct⁹ annuati ꝯtra paupes timide reſeruaui ⁊ ab oculis ei⁹ vmbra euanuit. Scd̄o b. nicola⁹ oliue ꝯparat̄ propt̄ ei⁹ florē q̄ eſt ſuauiſſimi odoris. q: ſm̄ Iſid. li. xvij. Oliua flores hȝ munitos ⁊ mlt̄ū redolētes. iō ſȝ Plini. li. xv c. iij. Grana oliue q̄ȝdiu ſūt i arbore n̄ ꝑeunt ⁊ quanto diuti⁹ ſunt i arbore tāto meliora fiunt. ſempq̄ȝ nouas vires reaſſumūt ⁊ difficili⁹ cadūt. ita. b. nicola⁹ q̄i oliua fructifera habuit flores bonoꝝ exēploꝝ bonū exēplū alijſ p̄bēdo ita vt d̄ ipo v̄ificet̄ illd̄ ꝓpheticū oſee xiiij. Erit q̄i oliua gl̄a ei⁹. ⁊ odor ei⁹ vt libani Et ē liban⁹ ſm̄ mgr̄m li. xiiij. ꝓpe mōs nimie redolētie ⁊ ſūme aromatice. nā ibi herbe odorifice creſcūt. Ibi herbe arboreſ thurifere cōualeſcūt. Ibi cedri ⁊ cyp̄ſſi. palme ⁊ oliue q̄ oēs odores laudabiles āmiſtrāt. ē ḡ merito odor ⁊ fama. b. nico. ꝯpabil̄ odori libani. q: ſic d̄ odore libani tā ſani q̄ȝ ifirmi recreāt̄. ſic de bono exēplo ei⁹ tā ſci q̄ i ꝑpetua manēt ſcitate ⁊ ſanitate. q̄ȝ hoies q̄ i ꝯtinua laborāt infirmitate ſūt mirifice recreati. et nulla arbor libani fuit ita gl̄oſa i odore flor̄ ſic iſte ſcūs i odorib⁹ exēploꝝ. Iō p̄t dici illd̄ Ecc̄i. xxiiij. Flores mei. i. exēpla mea fruct⁹ honor̄ q̄ ad deū ⁊ ad ſcōs. ⁊ honeſtatio q̄ȝtū ad ꝓximuȝ Nā d̄ bono exēplo ei⁹ de⁹ honorabat̄. ⁊ ꝓximus edificabat̄. Ab ifātia aūt cepit dare bonū exēplū ⁊ vſq̄ȝ i finē nūq̄ȝ ceſſauit. ita vt dicē p̄t cū ſalomōe. Sap̄. xviij. Puer igenioſ⁹ erā ⁊ ſortit⁹ ſū famā bonā. Cū eīn mr̄is vbera lactaret duob⁹ dieb⁹ ieiunauit i ſeptimana q̄rta ⁊ ſexta feria i his ſel̄ tm̄ ſuxit. deide ꝑ totū diē abſtinuit. ſic d̄ eo canit̄. Quarta ⁊ ſexta feria ſel̄ ſugebat vbera. Et h̄ ē ꝯtra mlt̄os q̄ nolūt ieiunare aſſumēteſ ꝓ ſe illd̄ Bern̄. qd̄ ad cartuſieſes dixit. Affligēdū ē iterdū corp⁹ ſȝ nō ꝯterēdū. q: mod⁹ i oibus ē habēdus putātes ꝑ h̄ corpi fieri magnā violētiā. imo dicūt q̄d ꝓdeſt hoi multū ieiunare. n̄ eīn p̄t hoiem ſanctificare in q̄ tn̄ falſe loquūtur. q: ieiuniū ſm̄ Aug. mētē ſbleuat. carnē ſp̄ui ſbicit cor ꝯtritū fac̄. ꝯcupie nebulas diſꝑgit libidinē ardoris extinguit. ⁊ caſtitat̄ lumē accēdit. hec ille. Et certe ſi ieiuniū ad ſcitatē non ꝯferret. neq̄ q̄ȝ. b. nico. ſp̄ū ſancto inſpirat⁹ in ifātia ieiunare icepiſſet Ieiunauit nāq̄ȝ q̄ adhuc nullū pctm̄ ꝯmiſerat O tu ſtulte pctōr iueterate dieꝝ mlt̄a pctā ꝯmiſiſti ⁊ ꝓ eis ſatiſ facē n̄ vis. dūtaxat vno die ſcȝ ſexta feria in hebdomada ieiunare. i q̄ dn̄s ꝓ te magnā ſiti ſuſtinuit felle ⁊ aceto potat⁹ fuit. ſāguineȝ precioſam fudit. mortē acerbiſſimā ſuſtinuit.

vt te a morte liberaret Certe ſi nūq̄ aliquod
pctm̄ ꝯmiſiſſes adhuc feriā ſextā ieiunare de
beres ad honorē xp̄i paſſionis. Vñ habet̄ in
canone de cōſe. di. iij. c. ieiunia. Q ſexta ⁊ q̄r=
ta ferie ſūt ieiunāde niſi grādis neceſſitas fu
erit. q2 feria q̄rta iudas tradere dn̄m cogita=
uit. ⁊ feria ſexta crucifix⁹ ē ſaluator. Qui er=
go illis dieb⁹ nō ieiunauerit. videt̄ cū tradē/
te tradere ſaluatorē. ⁊ cū crucifigētib⁹ cruci/
figē. Gloſat Hugo. i. crucifixo nō ꝯpati. Nā
ſi nō ieiunat nō videt̄ ꝯtriſtari d illa traditio
ne ⁊ crucifixiōe. ſ3 potius eā approbare. Au
di eni tu vorax q̄ nō libent̄ ieiunas. q̄d beat⁹
Greg⁹. iiij. dialogoꝝ refert de quodā mona=
cho qui magne eſtimatiōis habebat̄. S3 tñ
cū ſe cū fratrib⁹ ieiunare demōſtraret. occul
te mādùcare ꝯſueuerat q̄ fratres neſciebant
Veniēte aūt egritudine oēs frēs ad ſe iuſſit
cōgregari. Et illi a ſe aliq̄d delectabile mag=
nū crediderūt audire. Venientib⁹ autē illis
ꝯpulſus eſt tremēs dicere. Qñ me ieiunare
credebatis vobiſcū. occulte comedebam. et
nūc draconi dat⁹ ſū ad deuorandū. qui cau=
da ſua genua mea ⁊ pedes meos colligauit.
Caput vo meū intra os ſuū mittēs ſpūm me
um ebibēs trahit. Quibus dictis ſubito ex=
pirauit. ¶ Tertio beat⁹ Nicola⁹ oliue cō=
parat̄ ꝓpter oleū. de quo referūt certi natu=
rales. Qui oleū tenuerit in ore ſuffocari aut
ſubmergi nō poterit. vel ſi ſub aq̄ fuerit ſup=
natabit. vt ait Fontini⁹. in de ſtatu vniuerſi
Ratio ē nā oleū ſucceſſiue miſſū aq̄s diuidit
Et ſic ip̄e q̄ ſubter aquā fuerit reſpirauit. q̄d
ꝓncipaliter intelligit̄ de oleo lini. Ait etiam
Papias. Si q̄s intra aquā merſus oleū pri⁹
in ore incluſū in aquā emerſerit. clariora fac̄
que in fundo aque tenent̄. ⁊ patēt oculis ſuiſ
facilius. Sic homo qui fuerit in aquis tribu
lationū. ⁊ beatū nicolaū in ore per inuocatio
nē tenuerit. a tribulationib⁹ abſorbi nō pote
rit. Itaq̄ ꝯfident̄ pōt dicere illud pſ. xc. Cla
mauit ad me ⁊ ego exaudiā eū cū ip̄o ſu3 i tri
bulatiōe eripiā eū ⁊ glorificabo eū. Et h̄ pa=
tet de tribus principibus ipſum inuocātibuſ
quos de morte ad quā per cōſtantinum erāt
iudicati liberauit. Etiā ſi aliquis in aq̄s ma=
ris fuerit. ⁊ beatū nicolaū inuocauerit ſbmer=
gi nō poterit. Sicut hodie cātatū ē. Quadā
die tēpeſtate ſeuiſſima quaſſati naute ceper̄t
ſanctū nicolaum inuocare. ⁊ ſtatim ceſſauit
tempeſtas. Etiam ſi q̄s beato nicolao de=
uotus fuerit. ſi iā ſubmerſus fuerit viuus ſu
pnatabit. Et hoc declarat Iohes diaconus
ſub exemplo. Vir quidā nobilis rogauit. b.
nicolaū vt ſibi filiu3 a deo impetraret. ꝓmit
tēs ad eccl̄iam eius filium ſuum reducturu3.
⁊ ciphū aureū oblaturꝰ. Filius autē naſcitur
⁊ ad etatē adultā reducitur. ciph⁹ fieri iubet̄
qui dn̄ ſibi valde placeret. ſuiſ eū adoptauit
vſibus. ⁊ alium equiualentē fieri p̄cepit. Na
uigantib⁹ itaq̄ ad eccl̄ia3 ſancti nicolai. iub3
pater filiū vt in illo cipho que3 primo fieri fe
cerat vt aquā ſibi afferret Puer aūt cū aquā
vellet haurire cū cipho in mari cecidit ⁊ ſta=
tim expirauit. Pater aūt amare flens nihilo
min⁹ votū ſuū p̄fecit. Veniēs igit̄ ad altare
ſecūdū obtulit ciphū. ſ3 ille tāq̄ ꝓiectus ceci
dit de altari. Cū aūt leuaſſet ipſū ⁊ ſup alta=
re poſuiſſet iteꝝ longi⁹ ē proiect⁹. miratibus
oībus ad tam grande ſpectaculū. ecce puer
ſan⁹ ⁊ incolumis aduenit. ⁊ p̄mū ciphū ſuis
geſtans manib⁹. Narrauitq̄ oīb⁹ q̄ q̄n i ma
ri cecidit. ſtatim. b. nicola⁹ affuit ⁊ ipſū illeſū
ſeruauit. Sicq̄ pater eius letus effect⁹ vtrū=
q̄ ciphum beato nicolao obtulit.

¶ Sermo ſcd̄s De eodē ꝓ euāgelio diei.

Homo quidā no
bilis abijt in regionē longinquā acci
pere ſibi regnu3 ⁊ reuerti. Ita ſcribit. Luc.
xix. A Plinius in ſpe. natu. li. viij. c. v. re
fert. Q elephas ē aīal magnū in corpulentia
q̄d bene mōtibus equaret. ⁊ tñ reſpectu alio
rū aīaliū magni corporis maxime ē benignū
⁊ hominē ſingulariter diligit. Na3 ſi viderit
ipſū errātē in ſolitudine. ne ipſū terreat aliq̄
liter de via ſe ſubtrahit. ⁊ gradū fugit. pau=
latimq̄ ipſum p̄cedens viā ei oſtendit. Et ſi
draco ei occurrerit ꝓ hoīe defenſando cū eo
pugnat ⁊ viriliter ſe opponit. Myſtice per
elephantem beatus nicolaus nō imerito cō
uenit deſignari. recte eni ſicut illud aīal ē ma
gnū ⁊ facit ſe faciliter placabile hominibus
Ita. b. nicola⁹ fuit magn⁹ ſ̄m generationem
q2 ex diuitib⁹ ⁊ nobiliſſimis parentib⁹ ꝓceſ=
ſit. ſicut habetur ex legēda vbi legitur. Nico
laus itaq̄ ex illuſtri proſapia ē ortus. Ciuis
fuit patere vrbis. que vna ex nobiliſſimis li
cie ꝓuincie ciuitatib⁹ tāto quodā famoſiſſi=
ma rutilabat quāto ⁊ populoſo frequētaba=
tur acceſſu. parenteſq̄ ei⁹ inter cateruas ꝓce
rū habebāt̄. Fuit magn⁹ ſ̄m deuotionē. q2
vitā totā ſeruauit in puritate vt dicere poſſ3
illud Iob. xxxiij. Mundus ſū ego. ſ. a vici
is carnis ⁊ abſq̄ delicto. i. pctō obmiſſionis
⁊ imaculat⁹. ſ. grauib⁹ culpis ꝯtra deum. et
iniquitas nō eſt in me. ſ. peccatum ꝯtra pro=
ximū. Nō eni ſe carnalib⁹ vicijs maculauit.
nec aliquid de faciēdiſ obmiſit. nec ꝯtra deū
graui idolatria peccauit. ſed eam eradicauit

Fuit etiā magnꝰ ꝑ exēploꝝ opationem. ipſe
eni abſens adhuc viuēs notabilia fec̄ mira=
cula. Et in nautis a tēpeſtate liberatꝭ ⁊ tribꝰ
ꝑncipibꝰ a cōſtātino ceſare incarceratꝭ. ideo
ꝯuenient̄ de eo pōt exponi illud Ecc̄i. xliiij.
Ecce ſacerdos magnꝰ ꝗ in diebꝰ ſuis placuit
deo. ſm̄ glo. ꝓpter ſui pniam. Feſtiuale. qꝛ
adhuc infans incepit penitere ꝗ pctā nō no=
uit cōmittere. perpendēs illud Trenoꝝ. iij.
Bonū ē viro cū portauerit iugū dn̄i ab ado=
leſcētia ſua. Et nō ſolū ſtuduit placere deo ſ
etiā hoib̄ꝰ benignū ſe exhibere. ⁊ amabilis fi
eri. ſicut canit̄ de ip̄o Beatus Nicolaꝰ pōti=
ficalibꝰ iſulis decorꝰ talē ſe exhibuit vt ab oi
bus amaret̄. Ipſe eni paťna benignitate ho
mines in ciuitate mirrea errātes in idolatria
quā diane fecerāt liberauit. ⁊ in viā ỽitatis
reduxit. ꝓ eis ꝯtra draconē infernalē ſe op=
poſuit. Ideo in ỽbis ꝑmiſſis nobili homini
qui dꝫ eē benignꝰ aſſimilat̄. cuꝫ dicitur. Ho=
mo quidā nobilis. A ꝗbꝰ. b. nicolaꝰ ꝑncipali
ter a tribꝰ cōmendat̄. Primo a virtuoſa opa
tione. ibi. Hō quidā nobilis. Sc̄do a miracu
loſa reuerſione. ibi. Et reuerti. Tertio a glo
rioſa deceſſione. ibi. Abijt in regionē longin
quā. De ꝑmo ē notādū ſm̄ Amb. in li.
exhame. Qꝛ apes eligūt regē māſuetudie cla=
riorē. hic ſi aculeos habuerit. nō vtit̄ ad vin
dictā. ñ em̄ extollit̄ ex h̄ ꝙ in regē eligit̄. ſꝫ ē
int̄ illas ſic̄ vna ex ip̄is. naturali pietate pa=
ſcit eas i h̄ ꝙ i aluearīo circūit. ⁊ ip̄as ad la=
bores excitat. vt vnaq̄ꝗ paſtuꝫ ſibi q̄rat. ne
ſic in vita deficiat ⁊ ob h̄ hꝫ circa apes licto=
res aculeos. ꝗ autoritate aſſidua regis ſūt in
utiles punientes. vt ait Amb. Moraliter ꝑ
apes pn̄t intelligi ciues ſiue icole ciuitatꝭ mir
ree. recte em̄ ſic̄ apes ſine rege errāt. ⁊ hic inde
deuiāt. ſic illi errāt i fide. qꝛ tota ꝑ̄dicta regio
idolis deſeruiuit. ꝑ̄ ceterꝭ nephāde diane ſi/
mulacra populꝰ coluit vſq̄ ad tēpus ſancti
nicolai. Ideo ipſū elegerūt in regē imo i me=
dicū animaꝝ ſuaꝝ. ita vt ꝺ ip̄is exponi potu
iſſet illꝺ. j. Pe. ij. Eratis ſic̄ oues errātes. et
ꝯuerſi nūc eſtis ad paſtorē aiaꝝ vr̄arum. Et
bn̄ beatꝰ nicolaꝰ ꝑ regē apuꝫ intelligit̄. qꝛ ſic̄
ille ē mitis ⁊ humilis ⁊ liberalis. ſic. b. nico/
laus ē mitis in diuitijs remittendis humil̄ in
dignitatibꝰ nō appetendis. liberalis i elemo
ſinis tribuēdis. Et illud innuit̄ noīe homo.
qꝛ homo ſm̄ Ariſto. li. j. ethi. eſt aial mite et
manſuetū natura hūile. dicit̄ ab humo qꝺ ē
infimū elemētū. ⁊ eſt miſericors ſeu liberale.
ſm̄ illud Luc̄. vj. Eſtote miſericordes ſicut
⁊ pater veſter miſericors ē. Dico ꝑmo ꝙ. b.
nicolaꝰ fuit mitis in vicijs remittēdis. Nā i=
iuriā ſibi illatā ab hoībus malis. non ſtati ſic̄
certi ſancti vindicat. ſed tanq̄ hō mitꝭ ⁊ pati
ens. ita vt de ip̄o exponi pōt illud. Ecc̄i. xlv
In fide inq̄t ⁊ lenitate fecit illū ſanctū. ⁊ ele=
git eū ex oī carne. recte ſic̄ apes eligūt regeꝫ
mitiorē. Cuiꝰ mititatē teſtat̄ dominꝰ ꝑ ſapiē
tis dictū. In pace inq̄t ⁊ lenitate ambulauit
mecū. ⁊ auertit multos ab iniq̄tate. De
eius mititate refert Johēs diaconus dicēs.
Qꝛ q̄dā iudeus vidit. b. nicolaū virtuoſum ⁊
potentē in miraculis faciēdis imaginē eiꝰ ſi=
bi fieri fecit. ⁊ eā in ſua domo collocauit ⁊ cū
aliq̄ mō longiꝰ ꝑgeret. ſibi res ſuas ꝯmenda
uit dicēs. Ecce nicolae oīa bona mea tibi cō/
mitto. ⁊ niſi oīa bene cuſtodieris. vltionē de
te expetā verberibus ⁊ flagellis. Quadā die
cū ille abeſſet. fures veniūt ⁊ oīa ſibi rapiunt
⁊ ſolā imaginē derelīq̄runt. Judeꝰ aūt veni=
ens ⁊ ſpoliatū ſe videns imaginē alloq̄t̄ di.
Dn̄e nicolae nōne i domo mea poſui te vt reſ
meas a latronibꝰ ſuares. cur h̄ facere nolui=
ſti. iō ꝓ raptoribus penā lues. Arripiēs aūt
imaginē dure eā verberauit. ⁊ dire flagella=
uit. Mira res. Diuidētibꝰ furibꝰ qꝺ rapue
rūt. ſpūs dei tāq̄ in ſe verbera excepiſſet ap=
paruit di. Cur tā diu ꝓ vobis flagellatꝰ ſum
cur ita crudeliter verberatꝰ. ecce quō corpuſ
meū luit. Ecce q̄lit̄ effuſiōe ſanguis rubet. ꝑ=
gite cito. ⁊ cūcta reddite ꝗ rapuiſtis. alioq̄n
oipotentis dei ira in vos deueniet. ita vt ſce=
lus vr̄m in mediū publicet̄. ⁊ q̄libet veſtruꝫ
ſuſpēdiū patiet̄ Ad quē illi. Quis es tu ꝗ no
bis talia loqueris. Quibus rn̄dit. Ego ſum
nicolaꝰ ſeruus Jeſu chriſti quē iudeꝰ ille pro
rebꝰ ſuis q̄s ſibi tuliſtis tā grauiter flagella=
uit. Territi ad iudeū veniūt. miraculū refe=
rūt ab eo qꝺ magnuꝫ fecerat. audiūt ⁊ cūcta
reddūt. Sicq̄ ⁊ latrones redeūt i viā rectitu
dinis. ⁊ iudeꝰ viā amplectit̄ ſalutis. Sc̄do
beatꝰ nicolaꝰ fuit humil̄ in ꝑ̄laturis nō appe
tēdis. nō eni ad ꝑ̄laturas ſic̄ nūc faciūt aſpi=
rauit. qꝺ pꝫ ex hoc qꝛ inuitꝰ ē ad epiſcopatū
electꝰ. nā cū fuiſſet oſtenſus eē dignus ep̄ali
dignitate ꝑ vocē lapſā de celo ſicut canitur.
O paſtor eterne. o clemens ⁊ bone cuſtos vſ
q̄ dignū ep̄atu nicolaum oſtēdiſti tuum fa=
mulū. ⁊ ille ep̄s pre foribus eccleſie excuba=
ret. vt ꝑmū venientē eligeret. Cum veniſſet
de noīe queſiuit. Ille aūt vt erat humilis et
colūbina ſimplicitate plenꝰ. inclinato capite
dixit. Nicolaꝰ vocor ſanctitatis vr̄e ſeruus.
Quē in eccleſiā ducētes vt i dignitate ſubli=
marēt. plurimū renitebat. ꝗ ſciuit illꝺ dictuꝫ
b. Bern̄. de regiminibꝰ. Nūq̄ i honore ſine
dolore i ꝑ̄latiōe ſine tribulatōe. i ſublimitate

quis pōt eē ſine vanitate. ſꝫ lꝫ reniteret fuit
tm̄ magnifice ſblimat᷒. Qꝛ ð̄ɼ i canone i ſcꝑtu
rꝭ. viij. q. j. Loc᷒ regiminis negād᷒ ē deſiderā=
tib᷒ ⁊ offerēd᷒ ē fugiētib᷒. Tertō. b. nico. lib
ralis fuit i elemoſynis tribuēdis largit̄ enim
elemoſynas tribuit vt hēs ſ̄. ꝑ ꝓcedēte. nā ꝓ
pēdit illð. b. Hiero. dictū qð ponit Aug᷒. in
epl̄a de morte Hiero. Nēo ſe excuſās dic̄ nō
habeo q̄d fratri paupi tribuā. Si veſtimētū
vl̄ aliq̄d vltra extremā nccītatez poſſides. et
paupi indigēti nō ſbuenis fur es ⁊ latro. Su
m᷒ eni dilectiſſimi filij i reb᷒ tpalib᷒ ſolū diſ=
pēſatores ⁊ nō poſſeſſores qð ſupeſt ſupflu=
um fris ē indigentꝭ. ⁊ ſbdit di. Diceres forte
mih̄ meū ē. nā mei h̄ dimiſerūt pentes. Sꝫ ſi
hoc pentes dimiſerūt quō potuerīt tibi dimit
tē qð ſuū nō erat. a q̄ habuerūt. aut q̄s dedit
eis q̄d in mūdū portauerīt veniētes. q̄d rece=
dētes deferūt. Certe q̄d paupm poſſidem᷒ i
die iudicij corā ocul̄ dine iuſticie vidictā ex=
clamabūt. Qui hꝫ aures audiendi audiat. q̄
mibi credē n̄ vult. heu q̄ꝫ grauit̄ ſciet cū diui
tie ſue trāſierīt i egeſtatē. Hec ſūt ỽba. b. hie=
ro. iō. b. Nico. diuitias a pentib᷒ ſibi dereli=
ctas tāq̄ꝫ nō ſuis pentib᷒ ē largit᷒. ⁊ ſic ð̄ɼ ipe
ē q̄dā ſingularꝭ hō ꝑpt̄ vicioꝝ pmordialē ſb
peditationē. hoim ſpēalē inuocationē. ſuorū
final ē ſubuētionē. ipe eni i pmordio etatꝭ ſue
ꝯtra vitia triūphauit. iō ð̄ɼ a nicos qð eſt vi=
ctor ⁊ laus qð ē ppl̄s. inð nicola᷒ q̄i victoria
ppl̄i ⁊ vicioꝝ. qꝛ pl̄a ſūt ⁊ vilia qð tm̄ rarū eſt
valð i puerꝭ aut adoleſcētibus. qꝛ dic̄ Iſi. in
epl̄ari. In piculoſis ſp ipa adoleſcētia cāni=
b᷒ ỽſat̄. nūc eni fluctuādo diuſimode piclita
tur. nūc tumulādo ad vaitates inumeras ici
tat̄. ¶ Ipe eſt. b. nico. ab oib᷒ xp̄ifidelib᷒
ꝓ oib᷒ alijs ꝯfeſſorib᷒ ſpēalr̄ inuocat̄. ⁊ n̄ ab
illis ſolū ſꝫ etiā a pfidis iudeis. iō refert ma=
chodi᷒ pr̄iarcha. Quidā a iudeo ſūmā pecu
nie mutuauit. ⁊ cū nō haberꝫ fideiuſſorē ſup
altare ſci Nico. iurauit qð ⁊ ille ꝯſenſit tenē=
te illo diu pecuniā. iude᷒ eā poſtulauit. Sed
iſte affirmat ſibi tradidiſſe trahit eū ad iudi=
ciū ⁊ iudicialit̄ fec̄ ſibi iuramtū. veniēs bacu
lū auro ipleuit ⁊ iurādo iudeo tradidit di. ꝙ
ſibi pl᷒ q̄ꝫ deberet reddidiſſꝫ. Fcō iuramēto
baculū repetijt. Rediēs aūt i q̄dā biuio. ſum
me opp̄ſſus corruit. quē curr᷒ cū ipetu neca
uit ⁊ baculū fregit ⁊ auꝝ effodit Iude᷒ aūt h̄
audiēs pterrit᷒ venit ⁊ fraudē vidit. Cūq̄ꝫ a
multꝭ ſuaderet̄ vt auꝝ ſumeret noluit. niſi ð=
funct᷒. b. Nico. meritꝭ ad vitā rediret. aſſerēſ
ſe ſi h̄ fieret baptiſmū ſuſceptuꝝ. Cōtinue q̄
defunct᷒ fuerat ſuſcitat̄. ⁊ iude᷒ baptizatur.
Ipe eni etiā. b. Nico. ſubuenit ſuis famulis
⁊ famulab᷒ tuēdo eos a demonib᷒ ⁊ collocā=
do in celeſtib᷒ Iō canit̄ de eo. Btūs Nicola
us iā triūpho potit᷒ vouit ſuis famul̄ ꝓbere
celeſtia comoda. Br̄ etiā. b. Nico. nobilis ꝓ
pter fallacie aut mēdacij euitatōez. mūdicie
ꝯſuatiōꝫ. auaritie deteſtatōꝫ. ſolēt eni boni
nobiles eē veraces i ỽbis. Iuxta illð Prou.
xvij. Nō decent ſtultū ỽba ꝯpoſita nec pnci
pē labia mēdacij. ita. b. nico. fuit ver᷒ i ỽbis
⁊ pt ð eo exponi illð. j. Reg. ix. Eſt vir dei i
ciuitate hac nobilis. oē qð loq̄tur abſq̄ꝫ ābi/
guitate veit Solē tem̄ nobiles eē mūdi. qꝛ no
bilia aialia i locꝭ mūdiſſimis ꝯmorāt̄. ſꝫ por=
ci i luto delectāt̄. Iō legit̄ in geſtꝭ phoꝝ cū q̄
dā imūdus corā q̄dā pho diceret ſe libēti᷒ cū
mulieribus q̄ꝫ cū phis ꝯmorari ille rn̄dit. Et
ſus libēti᷒ i ſceno gaudet q̄ꝫ fonte ſereno. Et
rōe illi᷒. b. Nico. ſuauit mūdiciā. qꝛ ſciuit eē
ſcp̄tū. Prou. xxij. Qui diligit mūdiciā ꝑpt̄
ỽba labioꝝ hēbit amicū regē. Solēt eē nobi
les eē liberales. ſic̄ refert ſorconi᷒ de tito ipa
tore q̄ fuit ita liberalis ꝙ dixit nō optet a con
ſpectu pncipis quēq̄ꝫ triſtē abſcedere. iō ⁊ de
Alexādro legit̄. q̄ cuidā petēti vꝛbē dare ꝓce
piſſet. ⁊ ille ſibi n̄ ꝯuenire dicerꝫ. rn̄dit n̄ ꝯſi=
dero q̄d deceat accipe. ſꝫ q̄d deceat me dare.
Ita. b. nico. fuit liberal̄ auaritiā deteſtando
qꝛ auꝝ liberalr̄ expēdit idigēti. Hoc ad pmū
Quātū ad fcōꝫ ꝯmēdat̄ a gl̄oſa deceſſiōe Cir
ca qð notādū qn̄ dn̄s t̄re ꝑficiſcit̄ i regionez
remotā accipe ipaꝫ i ſuū dn̄iū ſiue ptātē gl̄o
ſe ſolet icedē cū maḡ comitatu. ꝓcedētib᷒ cā=
torib᷒ ⁊ tibicinib᷒. vt hoies regiōis ſiue i co=
le ei᷒ dē vidētes ei᷒ gl̄ioſū aduētū cū gaudio
ſuſcipiāt ⁊ honorēt. Miſtice ꝑ hāc regionē
lōgiquā itelligit̄ celeſtꝭ regio. ð q̄ b. Bern̄. in
ſ. ð ſpūali negociatōe. O regio ſblimis ⁊ ple
na deliciaꝝ ad te ſuſpiro ð valle lacriaꝝ pe
ābula aia ſpūalē regionē ocul̄ deſiderioꝝ. ⁊
vid regē ſtipatū legionib᷒ āgeloꝝ ſcōꝝ agmi
nib᷒ ornatū. ſupbos deponētē ⁊ hūiles exal
tātē. ⁊ dic Bti q̄ habi. i do. tua dn̄e. hec ber.
iſta regio gaudioſa aliq̄ꝫ hꝫ ꝯueniētiā cū idia
regiōe q̄ int̄ oēs regiōes orb ſm Iſi. li. xv. ē
maior ⁊ opulētior. multos hn̄s reges ditiſſi=
mos. q̄ꝝ aliq̄ hn̄t q̄ttuor milia armatoꝝ. Ibi
ſūt lapides ꝓcioſi. berilli. carbūculi. adamā/
tes ⁊ margarite. Ibi ſm Pli. in ſpe. na. li. vj
Sunt hoies q̄ nec dolore oculoꝝ nec dolore
dētiū languorib᷒ efficiūt̄. nec ab imoderato
calore ſol̄ eoꝝ corpa ledūt̄. ſed ab ortu diei vſ
q̄ꝫ ad occaſū ſtāt in calidiſſimis harenis ⁊ ſo
lē imobilib᷒ ocul̄ intuent̄. O ſi h̄ ð̄ɼ de terre=
na regiōe. multo magꝭ de celeſti q̄ ē oiꝫ maxia
regionū. De h̄ ð̄ɼ Bern̄. ꝙ regio celeſtꝭ ē tam

magna ꝙ ſi hoīes a pmo hoīe vſq₃ ad vltimū
iuſtū ſaluarēt. adhuc ꝗlibet ꝓ ſua pte ma=
iorē locū obtineret ꝙ̄ eſt tot⁹ mūd⁹. Qđ cog
ſcens ꝓpha Baruth eiuſdē .iij. O iſrl̄ ꝙ̄ ma
gna ē dom⁹ ⁊ ingēs loc⁹ poſſeſſiōis eius. ibi
ſm̄ Jſa. xxxij. Sedebit ppl̄s in pulcritudīe
pacis. in tabernaculis fiducie. ⁊ in req̇e opu=
lenta hec regio celica ē oīuꝫ opulentior. q꞉ ſꝫ
ꝓpham. pš. cxj. Gl̄ie ⁊ diuicie in domo eius
Et i hac regiōe mlt̄i ſūt reges. q꞉ oēs electi ⁊
electe ſūt reges ⁊ regine. Jđ clamat ad ipos
deuot⁹ doctor amādus i horal̄. ſapie. li. j. ca.
xj. d. O vos celeſtes pncipes. O nobiliſſimi
reges. o ipatores. o filij dei excelſi. dñe ꝯſor
tes nature. ⁊ ꝙ̄uis ibi ſūt oēs reges ⁊ regine
tn̄ ibi p oībus rex xp̄s. in cui⁹ femore ſcptuꝫ
eſt rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū. Apoc̄. xix. Et re/
ginaꝝ regina ꝟgo maria. q̄ ſm̄ Bonauē. mi=
rabilit̄ oīuꝫ ſpūtuū mētes letificat. ⁊ miro ⁊ i
effabili gaudio oēm beatā creaturā inebriat.
Quis cogitare poterit ꝙ̄tū gaudiū generat
illa mat̄ miſcđie. regina pietatꝭ ⁊ clemētie cer
te nullus excogitat hō. Jbi ſūt lapides pcio
ſi. ſic canit̄. Urbs btā hierl̄m. Q꞉ ibi ſunt be
rilli puriſſimi. h̄ ē angeli puri. Jbi ſūt criſo/
paſſi. ſ. pr̄iarche ⁊ ꝓphe ſm̄ qđ đr. Criſopaſ
ſus tenebras ꝓdit ⁊ lucē celat. Sic pr̄iarche
fuerūt i tenebris ⁊ veniēte luce defecerūt. ibi
ſūt carbūculi. i. apl̄i q̄ i tenebris lux erāt pec=
catoꝝ ſuis exēplis ⁊ doctrinis. Jbi ſunt ada
mātes. ſ. martires. q̄ nullo ferro pſecutionuꝫ
nec igne tribulationū frāgi potuerūt. ſꝫ ſolo
ſanguine ieſu xp̄i. Jbi ſūt margarite cādidiſ
ſime ꝟgines q̄ oēꝫ celeſtē exornāt regionē. iđ
dic̄ Amād⁹. li. ij. c. put š. Jbi ſci apl̄i cū ſum
mo amore in iudicio reſidēt ptāte. Jbi ꝯfeſ=
ſores radiāt igneo fulgore Jllic ꝟgies micāt
niueo cādore. Cui ꝯſonat Cipan⁹. li. de mo/
ralitate. Jllic inq̇t apl̄oꝝ chor⁹ gl̄oſus. Jllic
ꝓphaꝝ exultātiū numer⁹ illic martiꝝ inume
rabilis ppl̄s ob certamis ⁊ paſſiōis victoriā
coronat⁹. Jllic triūphātes ꝟgines. Jllic re=
munerat miſericordes. hec Cipan⁹. Jn hac
regiōe btitudis null⁹ ē langu or. nec vllus do
lor ibi. nec capitꝭ ſentiem⁹ dolorē. nec corpis
ꝙ̄tūcūq₃ languorē. Q꞉ abſterget de⁹ oēm la=
chrymā ab ocul̄ ſcōꝝ. ⁊ iā nō erit ampl⁹ neq₃
luct⁹ neq₃ clamor. ſꝫ nec vllus dolor. q꞉ pora
abierūt. Apoc̄. xxj. Jđ dic̄. b. Aug. in ſ. đ na
ti. xp̄i. Jbi nulla erit triſticia. null⁹ labor. nul
lus dolor. nulla mors. ſꝫ ꝑpetua ſanitas pſe=
uerat. Jbi nō ē eſtus ſolis. ſꝫ oēs electi q̇tidie
reſpiciūt in veꝝ ſolē xp̄m. quē oēs angeli de=
ſiderāt pſpicere. j. Pet̄. j. Ad ꝓpoſitū. b. ni=
cola⁹ Abijt hodie p mortē pcioſā in illā regi

onē gl̄ioſam. vt accipet eā in ſuā ptātē. Jdeo
multū honorifice ꝓceſſit pcedētib⁹ cātorib⁹
⁊ hi fuerūt ſancti angeli. qui cū celeſti armo=
nia aīam i eādē cū laudib⁹ deduxerūt. iuxta
Jſa. lv. Mōtes ⁊ colles cātabāt corā eo lau
dē ⁊ oīa ligna regiōis plaudant manu. Per
mōtes intelligūt̄ maiores āgeli vt cherubi ⁊
ſeraphi. p colles miores āgeli. p liḡ regiōis
aīe ſcōꝝ. de q̄b⁹ đr in pš. j. Et erit tāq₃ lignū
qđ plātatū ē. Jn aſcēſu ſiue in ꝓceſſu aīe bti
Nicolai mōtes ⁊ colles cātauerūt ⁊ liḡ regio
nis plauſerūt. ⁊ oēs angeli maiores ⁊ mino=
res. ⁊ oēs aīe ſcōꝝ ei in occurſū veniētes ipꝫ
cū leticia ⁊ laudib⁹ receperūt. Jđ legit̄ in le=
gēda. dū in celū duceret̄ celeſtꝭ cātilena a ter
reſtrib⁹ ē audita vt iplerer̄ illud. Jſa. xxiiij.
A finib⁹ voces audiuim⁹ gl̄iaꝫ iuſti. Jn iſta
regiōe ipe nūc accepit regnū decorꝭ ⁊ diade=
ma ſpeciei de manu dn̄i. Jn q̄ iuſti ipꝑetuuꝫ
viuūt. ⁊ apđ dn̄m ē merces eoꝝ. Sap̄. v. Et
h̄ quātū ad ſcđm. Quātū ad tertiuꝫ ꝯmēdat̄
beat⁹ Nico. a miraculoſa reuerſiōe cū đr. et
reuerti. Circa qđ ſciēdū rex terreſtris q̄ obti
net victoriā regnū aliqđ acq̇rēdo ſolet ſeruiſ
ſuis ⁊ militib⁹ dona largiflua ipartiri. vt eo
fortius ad ſibi ſuiēdū animent̄. Et h̄ legit̄ in
hiſto. Alexā. magni q̄ circūiens mūdū mlt̄a
regna ſibi ſubiugauit. ⁊ q̇tiēs regnū aut ciui
tatē acq̇ſiuit totiēs militibus ſuis rapinā tri
buit. ⁊ ſic ipos ad pugnādū aīauit. Et vt in
eadē legit̄ hiſto. cū dari⁹ rex pſaꝝ audirꝫ ad
uentū alexā. ſcp̄ſit ſibi de multitudīe pſaꝝ ꝙ
harene maris eq̇rent̄ ⁊ ꝙ tm̄ auꝝ eēt i perſia
vt ſolis vinceret claritatē. Qđ audiētes mi=
lites Alexādri triſtati ſūt. Quib⁹ ille. nolite
ꝯtriſtari nimis in verbis epl̄e hui⁹. an neſci=
tis ꝙ canes multū latrātes nullū effectū faci=
unt Credam⁹ ꝙ hec epl̄a dic̄ veritatē. ſꝫ op⁹
ē nob̄ fortuna ⁊ ſtrenue pugrecū ill̄ ⁊ n̄ iuacu
uꝫ q꞉ diuitie illoꝝ ꝯpellūt nos pugn̄re Myſti
ce p Alexādꝝ intelligere poſſum⁹. b. Nico.
Recte eni ſic alexāder pugnauit ꝯtra hoſteſ
ſuos ſine terrore q̄i leo q̄ non deuiat. Jta. b.
Nico. ꝯtra tres hoſtes pugnauit. mūdū. car
nē ⁊ diabolū ipoſq₃ ab oi terrore ſupauit. ita
vt de ipo exponi pt illud. Prou. xxviij. Ju=
ſtus q̄i leo ꝯfidēs abſq₃ terrore ē. Et propter
hāc victoriā obtinuit regnū. De q̄ canit̄. O
ꝙ̄ gl̄ioſū ē regnū in q̄ cū criſto gaudēt omneſ
ſancti amicti ſtolis ablis. ⁊ ſequūt̄ agnuꝫ q̄/
cunq₃ ierit. Jdcirco more alexādri donat ſu=
is famulis nō auꝝ vel argentū. ſed celeſte p=
miū. ſm̄ ꝙ canit̄ de ipo. Beat⁹ nicola⁹ iā tri=
umpho potitus vouit ſuis famulis pbere ce
ſtia cōmoda. qui toto corde poſcūt eius peti

tiones. Quãuis eni regnat i h regno glioſo.
tñ reuertit ad ſuos famulos p opationē mi-
raculoſam eis de ſeruitio ſuo faciẽdo recõpẽ
ſam. Jõ refert Methodi⁹ ꝛ Joh. ſupradicti
ꝙ q̃dã vir p̃ amore filij ſui ad lr̃as adipiſcen-
dũ feſtũ ſancti Nicolai ſolẽniter annuati ce-
lebrauit. Quadã eni vice ꝯuiuiũ p̃parãs mlͭ
tos clericos inuitauit. Uenit igit diabolus
in ſtatu pegrini vel habitu. elemoſynam ſibi
dari petijt. qd̃ audiẽs patͬ filiũ miſit vt ei ele-
moſynã portaret impauit. Juit puer ſ3 pere
grinũ nõ inueniens inſequit abeũtẽ. Cunq3
ad quẽdã vicũ peueniſſet. apphendens dya/
bolus puez ſtrãgulauit. qd̃ audiẽs pr̃ vehe-
ment ingemuit corp⁹ tulit ꝛ in talamo collo-
cauit. cepit p̃ dolore ac pre amore dicere. fili
dulciſſime quõ ẽ nobis. O ſancte Nico. hec-
cine eſt merces laboris ꝛ honorl quẽ tibi diu
exhibui. Et cũ hec ꝛ alia ſilͥa dixiſſet. ſtatim
puer quaſi de ſomno euigilans oculos appe
ruit ꝛ ſurrexit. Ecce quõ remunerat ſuos ſer
uitores. Et hoc quo ad tertium.

¶ Sermo tertius. De eodem.

Puer igenioſus.

erã ꝛ ſortit⁹ ſũ aiam bonã. Sapientie
viij. A Ariſt. li. ix. aialiũ dicit ꝙ aliq̃ pulli
aquile adhuc iuuenes exñtes limpide ſolẽ i-
tuent. ꝛ nec oculi eoz lachrymãt. qꝛ ẜ3 eũdẽ
ꝛ ſanctũ Amb. in exame. Aq̃la ipa ipos iu-
uenes in vnguẽ ſuſpẽſos radijs obicit ſolis.
vt ſic cõſueſcãt in iuuẽtute ſolẽ intueri. Mo
raliter p pullos aquile pñt intelligi adoleſcẽ
tuli. Hi dicunt in iuuẽtute habere reſpectu3
ad xp̃m vez ſolẽ iuſticie. ꝛ vanitates mundi
dimittere. qꝛ bonũ ẽ viro cũ portauerit iugũ
dñi ab adoleſcẽtia ſua. Treñ. iij. Et hr̃. xij. q
j. Ois etas ab adoleſcẽtia in malũ prona ẽ ẜ3
Aug. ¶ Jõ debẽt pentes more aq̃le pue/
ros ſuos inſtruere. Et quõ ſint inſtruẽdi do
cet doctor Egidi⁹ roman⁹ i li. de regimĩe p̃n-
cipũ dicẽs ꝙ a p̃mo ſeptẽnio inſtruant eos
v̉ba ſc3 bona loq̃ ꝛ nõ turpia. qꝛ iuuenil etas
ad hoc inclinat. Et vt indicẽt eiſ vt reliquãt
mendaciũ. ꝛ adhereãt veritati q̃ eſt laudabil
ẜm Are. iiij Eth. qꝛ dicit poeta Q noua teſta
capit inueterata ſapit. Jn ſecũdo aũt ſepten-
nio inſtruere debẽt illos in aliquib⁹ artibus
ẜm doctrina3 Cathonis. Cum tibi ſint nati
nec opes tũc artibus illos. Jnſtruere vt poſ
ſint inopẽ defendere vitã. Et i h ſeptẽnio ſic
in p̃mo ne videãt turpia ſunt cohibẽdi. qꝛ ſic
nõ decet eos turpia loqui. ſic nec videre Ra
tionẽ ponit Are. vij. Pollic. Oia p̃ma ama-
mus magl. Et ſic q̃ p̃mo inſpiciunt cũ maiori
ammiratiõe inſpiciunt. Et h magis memo-
rie retinẽt. Sed tunc a decimoquarto anno.
cũ pfectũ habẽt vſu3 rõnis docẽdi ſunt quõ
ſint prudentes ꝛ deo ẜuiant. Qꝛ adoleſcens
q̃ iuxta viã ſuã gradit cũ ſenuerit nõ recedet
ab ea. Prouẽ. xxij. Talis bon⁹ pull⁹ ſiue puer
fuit. b. Nico. qꝛ p̃mo die cũ balnearet erect⁹
ſtetit i pelui. i ſignũ ꝙ pl⁹ ad celeſtia eẽt incli-
nat⁹ q̃3 ad terrena. et cũ attigiſſ3 ãnos diſcre-
tionis vitans laſciuias ad eccl̃ias pperauit.
Jõ figurat⁹ fuit p Tobiã de q̃ legit Tob. j.
Cũ eſſet minor oib⁹ in tribu neptali nihil tñ
puerile egiſſet in ope. Et cũ oẽs irent ad vitu
los aureos quos fecerat Hieroboa3 rex iſrl.
ip̃e ſolus fugiebat ꝯſortia ꝛ pgebat i hierl̃m
ad tẽplũ ibi adorãs dñm. Hec ꝛ his ſilͥa ſer-
uabat puerulus valde mature. Jta fec̃ pue/
rulus Nico. Jõ dicit. Puer ingenioſus erã
Jn quib⁹ a duob⁹ ꝯmendat. Primo laudat
a nature excellẽtia. ibi. puer ingenioſus. Se
cũdo laudat a grãdi influẽtia. ibi ꝛ ſortit⁹ ſũ
aiam bonã. Circa p̃mũ ẽ ſciendũ ꝙ dicũt na-
turales ꝛ videm⁹ ꝙ arbores q̃ debẽt fructus
pducere optet p̃mũ flores emittere. ꝛ niſi flo
rẽ pri⁹ emiſerint abſq3 fructu erunt. qꝛ flores
ſũt nũcij ꝙ fruct⁹ inde ſũt pventuri. Sic ẽ d̃
hoibus qui cõpant arboribus. hi ſi in iuuẽ-
tute nõ hñt flores bonoz opez nec i ſenio ha
bebũt fruct⁹ ei⁹. teſte cipano in li. de duodeci
abuſiõib⁹ ſic iq̃t. ¶ Fruct⁹ nõ repit i arbo
re in qua flos pri⁹ nõ apparuit. Sic nec in ſe-
nio honorẽ cõſequi põt ſi in adoleſcentia ſua
alicui diſcipline nõ laborauit. Qꝛ dicit Sa-
luſtius in Jugurtino. Qualis quis in iuuen
tute cernit. talis fruct⁹ in ſenectute phibet.
Et hoc intelligendũ ẽ vt frequẽter. Qꝛ eius
oppoſitũ in ſcripturis inuenim⁹. Salomon
eni in iuuẽtute fuit bon⁹ diligẽs dñm. ꝛ am-
bulãs in p̃ceptis patris ei⁹. ꝛ petiuit ſapiam
a deo ad regendũ ppl̃m ſuũ. vt hr̃. iij. Re. iij
S3 cũ ſenuiſſet deprauatũ ẽ cor eius. ꝛ ada-
mauit alienigenas mulieres q̃z amore idola
adorabat. iij. Regl. v. Ecõtra aũt manaſſes
in adoleſcẽtia fuit i ꝯſpectu dñi colens idola
ꝛ adorãs ea tñ effudit ſãguinẽ inoxiũ pphe
taz donec iplerent hierl̃m platee vſq3 ad os
iiij. Regl. xxj. Jn ſenio aũt fact⁹ ẽ bon⁹ cõfi-
tẽs pctã ſua. Peccaui inq̃t ſup numez hare-
ne marl vt hr̃. ij. Paralip. xxxiij. Sic nõ fuit
de bñdicto puero ſancto Nico. ſ3 in iuuentu
te ſtuduit floridis v̉tutib⁹ exornari. ꝛ vſq3 ad
fine3 voluit pſeuerare. ita vt dicere audeat.
Puer erã ingenioſus. ꝛ ſortit⁹ ſum aia3 bo-
nã in ſenectute. ¶ Pro q̃ vlteri⁹ ẽ notãdũ
ꝙ in pueris ſũt octo ſigna future pbitatis. q̃

oīa habuit in ſe.b.Nico. Primū eſt puritas
mētꝭ ⁊ corporis. quā ſi puer habuerit dignꝰ
ē honore. Jō dicit Lactātiꝰ in li. de falſa iu-
ſticia. Tūc adoleſcētis ꝓpendis veraciter di
gnitatē ſi in facie venuſtatē. ⁊ in mēte ꝓtule-
rit puritatē. Hāc dignitatē.b. Nico.habuit
qꝛ oēm carnalē delectationē repreſſit. ⁊ ꝟgi-
nalē integritatē ꝑfectiſſime ꝯſeruauit. quia
a cōſortio feminaꝝ ſtudioſiſſime declinauit.
Jō dicere pōt illō Tob.iij. Mūdā ſeruaui
aīam meā ab omi ꝯcupiſcētia.ſ. carnali. Jō
ipē figuratꝰ eſt ꝑ Joſeph q̄ opi nephario ad
qō inſtigauit eū vxor phutifari noluit cōſen
tire. Gen̄. xxxix. Jpē ē verꝰ Samuel q̄ erat
puer bone indolis. ⁊ in tēplo dn̄i in ephot li-
neo.h̄ ē in veſte mūda iugiter miniſtrabat.j.
Regꝭ.ij. Sed prochdolor in tali veſte puri/
tatis nr̄i iuuenes deo nō mō miſtrant ſed qō
magꝭ ē dolēdū i ipuritate luxurie vacant et
ſeruiūt. Jō vitā ſuā abbreuiant. ſꝫ qō teſtat̄
Lexus in phiſonomia palemonis Adoleſcē
tes luxurioſi ⁊ incōtinētes ſūt breuis vite. ſꝫ
pudici naturalit̄ diu viuūt. Et h̄ pꝫ ō ſancto
Nico. qui fuit pudicꝰ cōtinēs. q̄re ad ꝑfectā
ꝑuenit etatē. Fuit eni nō ſolū purꝰ corꝑe.ſꝫ
⁊ mēte. qꝛ ſpreuit diuicias mūdi que mētem
hoīs impuritāt. ⁊ peccatis maculant. ſꝫ illō
Ecc̄i.xj. Si fueris diues nō eris imunis a ō-
licto. Jō in h̄ ſil'is eſt Paulo apl'o. q̄ dicit ad
Phili.iij. Oīa arbitror vt ſtercora vt xp̄m
lucrifaciā.i.habeā illū in ꝑmiū. Spreuit eti-
am.b. Nico. gl'iam mūdanā ſꝫm qō canitur.
Gloriā mūdi ſpreuit cū ſuis oblectationibuſ
Et in hoc aſſimilat̄ alijs apoſtolis q̄ gloriaꝫ
muudi ⁊ oīa alia ſpreuerūt. Jō petrꝰ in ꝑſo-
na eoꝝ dicit. Mat.xix. Ecce nos reliquimꝰ
oīa ⁊ ſecuti ſumꝰ te. iō ſedebit cū eis. ⁊.xij tri
bus iſrl' iudicabit. Secūdū ſignum pueri eſt
honeſta agilitas. ō qua dicit Sen̄. Juuenis
ad honeſta agilis. ſignū ē future probitatis.
Hanc.b.Nico.habuit. qꝛ in puericia eccl'iaſ
frequētauit. Sil'is in iſto btō Petro ⁊ Johī
qui aſcēderūt in tēplū ad horā oꝛōnis nonaꝫ
Act̄.iij. Jn hoc debemꝰ ipm̄ imitari. qꝛ fre-
quētatio eccl'iaꝝ eſt euaſio tribulationū cor-
poraliū ⁊ ſpūaliū qō pꝫ Numeri.xvij. vbi le
git̄ qn̄cūqꝫ tribulatio oriebatur Moiſes ⁊
Aaron in tabernaculū currebāt tāqꝫ viri dei
⁊ ad dn̄m ſanctū deuota oꝛōne clamabāt no
bis in exēplū. ꝙ q̄libet noſtꝝ in tribulationi-
bus nr̄is ad dn̄m clamet. Sꝫ ſūt nōnulli qui
valde pigri ſūt ad eccl'ias frequētādas. imo
qō plus ē diebꝰ dn̄icis qn̄ ex ꝑcepto ibidē de
bent eē ſe abſentāt. ⁊ negocia ſua expediunt.
cū tn̄ mādatū ē in canone in.c.miſſas.de con

ſec̄.di.j. vbi ōr. Miſſas totas die dn̄ico ſe-
cularibus audire ꝑcipimꝰ. ita vt an̄ bn̄dicti-
onē ſacerdotis egredi ppl's nō ꝑſumat. qō ſi
fecerit ab ep̄o publice cōfundet̄. Glo.i.gra/
uiter corripiet̄ vel excōicet̄. Ex iſto canone
elicit̄ ꝙ nō viſitans eccl'ias ſaltem die dn̄ico
audiendo totā miſſam. ſed dimittēdo hoc ex
mala ꝯſuetudine peccat mortalit̄ cuꝫ nullus
debet excōicari niſi ꝓ peccato mortali vt hr̄
xj.q.j.c.nullus. Tertiū ſignū ꝓbitatis ē mā
ſuetudo ſeu mititas Ecc̄i.iij. Fili in manſue
tudine oꝑa tua ꝑfice. ⁊ ſuꝑ gl'iam hoim dili-
geris. Māſuetudo ē culcitra nobiliſſima in
lecto ꝯſcie. in q̄ aīa cū deo q̄eſcit. Hāc habu-
it.b.Nico. qui a iuuētute ſua fuit mitis ⁊ mā
ſuetꝰ. Jō ab oībus ē dilectꝰ ſꝫm qō canit̄ Be
atus Nico. pontificalibꝰ infulis decoratꝰ ta
lem ſe exhibuit vt ab oībus amaret̄. Et ſigni
ficat̄ per Moiſen q̄ fuit vir mitiſſimus. Nu
meri.xij. Quartū ſignū ē ſobrietaſ q̄ expedit
pueris. Jō dicit apl's ad Titū.ij. iuuenes ſi/
milit̄ hortare vt ſobrij ſint. ſic ⁊.b.Nico. cuꝫ
adhuc rōne nō vteret̄ ſpūſancto docēte q̄rta
⁊ ſexta feria ieiunauit. Et h̄ iō vt aſueſceret
portare iugū dn̄i. Quare ſꝫm Sen̄. meliꝰ re-
tinent̄ q̄ teneris etatibꝰ impꝛimunt̄ hāc ꝟtutē
etiā amare ⁊ tenere debemꝰ q̄ ſꝫm Bern̄. non
ſolū ē abſolutio pctōꝝ ſꝫ extirpatio viciorū.
nō ſolū obtinet veniā. ſꝫ meret̄ ad gl'iam non
ſolū delet pctā ꝑterita q̄ ꝯmiſimꝰ ſed repellit
futura q̄cūqꝫ admittere poterimus. hec ille
Quintū ē verecūdia q̄ tm̄ ꝯuenit iuuenibꝰ qꝛ
Are.iiij. Eth. Verecūdia nō ꝯuenit oī etati
niſi iuuenili. ⁊ ſubdit. Juuenē verecundum
laudamꝰ. Senē vero timidū nullꝰ laudabit.
⁊ dic̄ Boe. Senē ꝟitas. ⁊ iuuenē verecūdia
vtrūqꝫ bn̄ decorat. Hāc.b.Nico.habuit nō
in ſe tm̄ ſꝫ in alijs. nā ꝟecūdiaꝫ nico. coetanei
ſui portauit i corde ſuo ei i auro ſubueniēdo.
⁊ ꝟginū infamiā releuādo. iō canit̄ ō ipo pu
dore bono repletꝰ dei famulus ſūptibꝰ datiſ
ſtupri nephas ꝓhibuit. Sextū ē obedientia
quā ꝯſulit apl's ad Eph.vj. Filij obedite ꝑ/
entibꝰ vr̄is in dn̄o. h̄ eni iuſtū ē Et dicit glo.
ꝙ debēt obedire in licitꝭ ⁊ honeſtis. Et hoc
elucidat Tho. de aq̄no i quotlibeto ſuo di.
Filij de nec̄citate tenent̄ ꝑentibꝰ obedire i du
obꝰ. Primo i ꝯuſatione domeſtica vt ſi ꝑen-
tes miſerint eos eč in aliq̄bꝰ locꝭ ſollicitos de
bēt adiplere. Scd̄o in his q̄ tāgunt morā di-
ſcipline. qꝛ i inſtructōe moꝝ tenent̄ qō eſt ſi-
gnū future ꝓbitatꝭ. Et poſſet q̄s dicere q̄d ē
obediētia. Rn̄. ꝓprie volūtatꝭ abnegatio et
dine volūtatꝭ applicatō. hāc hūit.b.nic. q̄ cū
audiret a dn̄o i euāgꝭ. Niſi q̄s renunciauerit

omnib⁹ q̄ poſſidet. ⁊c̄. ſtatī e pipharmo pr̄e
⁊ Johāna mr̄e defunctꝭ cepit cogitare qualr̄
diuitias expēderet ad honorē dei. Etiā in ſi
gnū future obediētie ꝑma die natiuitatꝭ ſue
cū balnearet̄ inſtinctu ſpūſſancti ſtetit erect⁹
in pelui. tāꝙ parat⁹ ad obediēdū ꝓceptꝭ dei.
Septimū ſignū ſi dolet de iniuria pentū ſm̄
qđ dicit Tulli⁹. Signū honeſtatꝭ ē lachrima
in oculis ad iniuriā factā pentib⁹ ſuis. Hanc
habuit. b. Nico. qꝛ cū videret ꝙ iniuria irro
garet̄ deo in mēbris ſuis ſcꝫ trib⁹ iuuenibus
ipos libauit. Refert etiā Johes diacon⁹. q̄=
dā vir diues meritꝭ. ſ. Nico. filiū habuit quē
a deo datū vouit Nico. ſcō dei ⁊ ī domo ſua
capellā ꝯſtruēs oī anno feſtū ei⁹ celebrabat
ſolennit̄. Et loc⁹ ille ſit⁹ erat apđ terrā agare
noꝝ. iō fili⁹ ab eis capit̄. ⁊ in ſeruitutē regis
eoꝝ deputat̄. Sequēti anno dū p̄r ei⁹ feſtuꝫ
celebraret. ⁊ puer ciphū ꝓcioſū tenēs ⁊ regi
miſtraret. recoluit ſuā captiuitatē pentū do=
lorē ⁊ gaudia q̄ ea die in domo ſua fiebāt ce/
pit altius ſuſpirare. q̄ꝝ ſuſpirioꝝ cauſaꝫ cuꝫ
rex extorſiſſet dixit. Quicq̄d tu⁹ Nico. agat
tu ħ nobiſcū maneb. Hāc iniuriā noluit ſuſti
nere. b. Nico. ſꝫ ſbito q̄ſi vēt⁹ vehemens do=
mū ꝯcuſſit. ⁊ puer cū cipho rapit̄. ⁊ añ fores
eccľie vbi pentes agebāt ſolēnia collocat̄ ꝓ/
pter qđ magnū gaudiū ſingulis generabat̄.
Octauū ſignuꝫ future ꝓbitatꝭ ē. ſi iuuenis a
pentib⁹ exn̄s lōge anxiat̄ qđ ē ſignū naturaꝭ
dilectiōis. Sic. b. Nico. ſciēs ſe lōge eē a do
in regione diſſiľitudiniſ anxiabat̄ cū pš. cxix
di. Heu mihi qꝛ incolat⁹ meus prolongatus
eſt. ideo de hac anxietate hodie eſt liberatus
⁊ celi ciuibus ſociatus. ſicut patet ī legenda.

Extra

Aduertat diligent̄ q̄libet lector triū ſeq̄ntiū
ſmonuꝫ de ꝯceptiōe. b. Marie Q ꝯpilator
hoꝝ ſermonū locut⁹ ē. ⁊ ſcꝓſit iuxta opioneꝫ
antiquā. certoꝝ doctoꝝ. q̄ ita ſenſerunt ante
determiatonē eccľie. Et qꝛ eccľia q̄ regit̄ ſpi
ritu ſcō in his q̄ ſūt fidei. In q̄bus nec fallit.
nec fallit̄. Nouiſſimis tꝑib⁹ ī ſacro Baſilīēſi
ꝯcilio. Anno aūt dn̄i. M. cccc. triceſimono=
no determinauit ⁊ diffiniuit aliť q̄ꝫ illi oppi=
narūt. vicꝫ ꝙ doctrina diſſerēs glˀioſā v̓ginē
dei genitricē Mariā ꝓueniēte ⁊ opante di=
uini munerꝭ gr̄a ſingulari. Nunq̄ꝫ actualr̄ ſbi
iacuiſſe originali pctō. ſed imunē ſp̄ fuiſſe ab
oī originali ⁊ actuali culpa. ſanctāq̄ꝫ ⁊ imacu
latā. tāq̄ꝫ piā ⁊ cōſonā cultui eccľiaſtico. fidei
catholice. recte rōni. ⁊ ſacre ſcripture. ab oi=
bus catholicꝭ approbādā fore. tenēdaꝫ ⁊ am
plectēdā. Nulliq̄ꝫ de cetero licitū eē in ꝯtra=
rium predicare ſeu docere. Alia ꝯcluſio.
Item ſtatuit ⁊ ordinauit eandem celebritatē
ſexto ydus decembris. In omnibus eccľijs
monaſterijs ⁊ ꝯuentibus chriſtiane religio=
nis ſub nomine ꝯceptionis feſtiuis laudibuſ
colendā eē. Cunctiſq̄ꝫ fidelib⁹ vere penitēti/
bus ⁊ ꝯfeſſis eadē die miſſaꝝ ſolēnijs centuꝫ
primis aūt vel ſcđis veſpis totideꝫ. Sermo
ni v̓o verbi dini de ea feſtiuitate intereſſenti
bus. centū quinquaginta dies. cōceſſiōe per
petuis tꝑib⁹ duratura de iniūctis ſibi peni=
tentijs eadem ſancta ſinodus elargitur.
Ad idē Sixtus papa. iiij. Cōſtitutiōe ī ꝑ=
petuū valitura ſtatuit ꝙ oēs ⁊ ſinguli chriſti
fideles vtriuſq̄ꝫ ſex⁹ qui miſſam ⁊ officiū con
ceptionis eiuſdē virginis glˀioſe iuxta piā or
dinationē magiſtri Leonardi de nagorolis
clerici veronen̄ q̄ deſuꝑ ab eodē Sixto ema
nauit miſſe ⁊ officij hmōi iſtitutionū ī die fe=
ſtiuitatis cōceptionis eiuſdē virginis Ma=
rie ⁊ ꝑ octauas ei⁹ deuote celebrauerit. Quo
tiēs id fecerit eādē proſus indulgētiā ⁊ pec=
catoꝝ remiſſionē ꝯſequāt̄ quā iuxta felicꝭ re
cordatiōis Urbani q̄rti ꝯſilio viennēſi ap ꝓ=
batā. ac martini q̄nti ⁊ alioꝝ romanoꝝ pōti=
ficū ꝑdeceſſoꝝ ſuoꝝ ꝯſtitutiōes ꝯſequnt̄ illi
qui miſſam ⁊ horas canonicas in feſto corpo
ris ⁊ ſanguis dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. a ꝑmis veſpis
⁊ ꝑ illius octauas iuxta romane eccľie ꝯſtitu
tionē celebrāt. dicūt aut miſſe officio ⁊ horis
hmōi interſunt. pn̄tibus ꝑpetuis tꝑibus va
liturus. Iuxta iam dicta ergo moderet̄ qui=
libet tres ſequētes ſermones. Ne ⁊ ipaꝫ ſan
ctā eccľiam ⁊ glˀioſiſſimā dei genitricē imacu
latā v̓ginē Mariā offendere quē ꝯtingat

Finis

Sermo de ꝯceptiōe btē virginis Prim⁹.

Onceptus hodi

ern⁹ Marie ſp̄ v̓ginis neuuꝫ tergit.
nexū ſoluit vetuſtate originis. meſtꝭ reddit le
ticiā. dat criminoſis veniā. ita canit̄ ī officio
hodierno. Ad expientiā hoc ſcimus qn̄ aliq̄
dn̄a nobilis mūdi diu ſterilis eēt. ⁊ heredē n̄
haberet. ipa ⁊ tota familia triſtaret̄. Si aūt
p⁹ longā ſterilitatē ꝯcipet. leticiā faceret vni
uerſalē. Qꝛ refert Hiero. Angelū dixiſſe ad
Joachim. crede d ilatatos diu ꝯcept⁹. ſteri=
les pt⁹ mirabiliores eē ſolere. Iō legit̄ Gen̄.
xxj. Q zara nobiľ dn̄a vxor Abrahe patriar=
che vſq̄ꝫ ad nonageſimū annū ſterilitatꝭ ptu
lit ob ꝓbriū ꝙ nō modice triſtabat̄. P⁹ q̄ꝫ āt
dn̄s ipaꝫ viſitaſſet ⁊ yſaac ꝯcepiſſet dixit Ri
ſū fecͥ m dn̄s. ſm̄ Glo. materiā exultationis.

Et q̄cunq̄ȝ audierit arridebit mihi. h̄ eſt con
gaudebit de dei bonitate. Ad ꝓpoſitū felix
dn̄a anna mr̄ dn̄e nr̄e nobiliſſime diu fuit ſte
rilis. qꝛ ſc̄ȝ Hiero. ⁊ Vincē. in ſpe. hiſt. li. vij
Viginti annis cū viro ſuo Joachiȝ i ꝯiugio
ſedit ⁊ ꝓlē hr̄e nō potuit. ꝓpt̄ qđ nō modicū
meſti erāt rogātes dn̄m ꝙ eis ſobolē largire
tur. q̄ꝝ p̄ces exaudiēs ānuit vt anna ꝯciperet
ꝓlem bn̄dictā. q̄re ad letādū incitat ipā ꝑ ꝓ
phetā zachariā Gaude ⁊ letare filia ſyon. qꝛ
ecce venio ⁊ habito i medio tui. Filia ſyon ē
btā anna mr̄ marie q̄ merito laudare dȝ dn̄m
⁊ letare i tāto prol̄ ꝯceptu. ſȝ mediū i quo ſe
dicit habitatuꝝ ſc̄m iordanū eſt btā v̄go ma-
ria i ei⁹ vtero ꝯcepta. de q̄ p̄dixit propheta.
ps̄. lxxiij Opat⁹ ē ſalutē i medio t̄re. hoc ē in
beata v̄gine q̄ fuit mediū terre. i. btē anne q̄
dꝛ ꝓpter fecūditatē terra cū fuiſſet ſteril̄ na-
tural̄r miraculoſe fuit fecūda. Maria āt dꝛ
mediū h̄ ꝓpter influentiā plenitudis gr̄aruȝ
qꝛ ſic ed mediū vallis ois pluuia ſe infundit
ſic poſt ſanctificationē i Mariā ſtatiȝ deſcē-
dit plenitudo gr̄aꝝ. teſte. Aug⁹. i li. de natu
ra ⁊ gr̄a. Ceteris inq̄t ſanctis ꝑ partes ē gr̄a
data. marie aūt ſe totū infudit gr̄e plenitudo
iō i inſtanti ſanctificatiōis angelus de ſui cu
ſtodia deputat⁹ dicere potuiſſet ad eā Luc. j
Aue gr̄a plena dn̄s tecuȝ. ⁊c̄. De h̄ nobiliſſi-
me nature medio bn̄ hortat̄ letari btā Anna
⁊ nō ſolū ipa imo tota celeſtis curia. ⁊ veriuſ
hūanitas fragilis q̄ hodie ſoluta ē a viculis
demonū ⁊ materiā accepit guadiorū ſc̄m qđ
canūt v̄ba p̄fata. Cōceptus hodiern⁹. Jn q̄
bus inq̄ȝ v̄bis btā v̄go a duob⁹ ꝯmendatur.
Primo a ꝯceptiōe gl̄ioſa. ibi. Cōceptus ho
diernus. Scđo cōmēdat̄ a ſubuētiōe opoſa.
cū dꝛ neuū tergit. Circa primū ē notāduȝ. Ex
aurifaber q̄ vult aliqđ clinodium pulchrum
ꝓ retētiōe alicui⁹ nobiliſſime rei facere. lōge
ante precōcipit in mente qualit̄ illud vult di
ſponere. Deinde fundit materiā ſeu alias co
adunat ꝓ tali clinodio faciendo. Poſtea fac̄
ſibi formā longā vel latā. Deinde auꝝ exor-
nat ſubtiliter vt ſic aſpectib⁹ hoiuȝ placeat ⁊
ꝓ ꝑſona habeat̄. Miſtice omp̄s deus ē au-
rifaber optim⁹ a q̄ oēs alij ſcias acceperunt.
ſc̄m illud Ap̄li. j. Cor. iiij. Quid inq̄t habes
qđ non accepiſti. q. d. nihil. Si aūt accepiſti
q̄d gl̄iaris q̄i nō acceperl. Jpſe ē q̄ ſc̄m Ps̄.
lxxiij. Fabricat⁹ ē aurorā ⁊ ſolē Hic iḡ
voluit facere nobile clinodiū ⁊ pulcꝝ v̄ginē
Mariā in q̄ ſeruaret̄ nobiliſſimuȝ corp⁹ filij
ſui dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. qđ ſc̄m btm̄ Bern̄. Pere
grināti⁹ ē dicta. egrot̄ medicia. qđ debiles
ꝯfortat. valētes delectat. lāguores ſanat ſa-
nitatē ꝯſeruat. Jdcirco lōge ante p̄concepit
hoc in mēte ſua diua ſcȝ ab eterno qual̄r eam
pulcrā faceret. ⁊ hec dꝛ p̄cōceptio eterna. de
q̄ gl̄iat̄ ipa bn̄dicta Prouī. viij. dic̄. Dn̄s poſ
ſedit me ab initio viaꝝ ſuaꝝ an̄q̄ȝ q̄cq̄ȝ faceret
a p̄ncipio. ⁊c̄. Et ſequit̄. nec dū erāt abyſſi. ⁊
ego iā cōcepta erā. Deinde iſte ꝑfectiſſimus
aurifaber fudit materiā ꝓ h̄ clinodio fiendo
qn̄ Joachim ⁊ Anna mat̄ v̄ginis mr̄imoni-
aliter ⁊ caſtiſſime ꝯuenerūt nō ex voluptate
carnis cū fuerit ambo ſenes. ſȝ ex p̄cepto dei
Refert eni Hiero. cū Joachim i feſto ence-
nioꝝ in hierl̄m cū ꝯtribunalib⁹ ſuis aſcendit
⁊ cū illis oblationē ſuā ſuꝑ altare poſuiſſȝ. ſȝ
yſachar pōtifex cū nimia indigtione eū repu
lit. q̄propter ille cōfuſus p̄ pudore domū re-
dire noluit. ſȝ ad paſtores ſuos iuit. cui p⁹ ali
quot dies apparuit angel⁹ di. p̄ces ſuas eſſe
exauditas. addēſq̄ȝ ꝙ vxor ſua paritura eſſȝ
ſibi filiā. cui⁹ nomē vocaret Mariā Jdeo ex
mādato angeli trāſiuit ad aureā portā ⁊ iue-
nit Annā ibidē ſtantē. ⁊ ſic adorato dn̄o i tē-
plo domū redierūt. ⁊ Anna nō longe p⁹ cōce
pit. ⁊ hec fuit ꝯceptio ſemis. Poſtea v̄o ex
illa maſſa fecit formā hūanā ⁊ h̄ infra trigita
q̄nq̄ȝ dies in q̄bus cōiter fet⁹ feminei formāt̄
ad ſpēm hois. ſic̄ dicūt naturales. Et hec fu
it cōceptio hois. Demū h̄ nobiliſſimū clino-
diū ornauit auro puro ſue gr̄e qn̄ ſibi gratiā
ſpūſſancti infudit. ⁊ in vtero ſanctificauit. et
hec dꝛ ꝯceptio flamis. De trib⁹ p̄mis cō
ceptionib⁹. ſ. eterna. ſemis ⁊ hois. h̄ feſtū nō
celebrat̄. qđ nō de ſcđa. qꝛ in illa nec ꝯtrahit̄
culpa. nec infundit̄ gr̄a. qꝛ illa maſſa ē inaia-
ta. ſola aūt aīa ē capax culpe ⁊ gr̄e. Jn tertia
ꝯtrahit̄ originale pctm̄. ⁊ h̄ infuſione aīe. lȝ
eni in illa maſſa non ſit culpa. nec in ſe aīa ſit
maculoſa. qꝛ ſc̄m Aug. creando infundit̄. ⁊ i
fundēdo creat̄. ſ. pura ⁊ imaculata. Eſt tn̄ in
illa maſſa ꝯtinue morbida infectio. ꝓpt̄ quā
mox cū infundit̄ aīa ꝯtrahit originale pctm̄.
Et doctores ponūt exēplū familiare i lapiđ
calcis q̄ i ſe formalit̄ nō ē calid⁹ ſi tn̄ ꝑfundit̄
aq̄ q̄ ſc̄m ſe ē frigida reſultat tūc ibi calor ſc̄m
diſpoſitionē p̄exiſtētē in lapide. ſic ē hic Jn
q̄rta ꝯceptione. infundit̄ gr̄a habitualis qn̄
aliq̄s in vtero ſanctificat̄. Et ad hāc ꝯceptio
nē v̄ginis ē intētio eccl̄ie h̄ feſtū celebrantis.
Jō dicit Jordan⁹ in ſuis poſtillis. ꝙ celebrā
tē h̄ feſtū optet dirigere intentionē ad conce
ptionē ſpūs q̄. b. v̄go in vtero ſanctificata fu
it ⁊ nō ad p̄maȝ. ſ. ſemis q̄ feda extitit. nec ad
ſcđam. qꝛ i illa ꝯtraxit maria maculā ſc̄m ſan
ctos doc. ſic̄ pȝ in ſmonib⁹ ſequētib⁹. Et q̄ꝛ-
uis in iſta ꝯceptiōe traxit pctm̄ originale. tn̄

ſtatim ⁊ ſi nō in ṗmo inſtāti ꝓpter nature re=
pugnātiā. tñ ſubito poſtea ē ſāctificata ⁊ pur
gata ⁊ h̄ triceſima q̄nta die pꝰ cōceptionē ſe=
minis. ſꝫ tñ voluit maria illa die h̄ feſtū cele
brari potiꝰ q̄ꝫ triceſima q̄nta ꝓpter tres rōes
Pria ꝓpter ꝑentū ſuoꝝ piā ꝯmemorationē
de quibꝰ nulla memoria in eccl̄ia agit̄ ſaltem
ad patrē referēdo. Scd̄o ꝓpter ſue miracu=
loſe ꝯceptiōis venerationē. q2 ex ſenibus et
ſterilibꝰ ꝑentibꝰ ꝯcepta fuit. Tertio ꝓpt̄ ma
trimonial̄ ꝯcubitꝰ excuſationē. ⁊ h̄ q̄ ad pri=
mū. Quātū ad ſcd̄m cōmēdat̄ v̇go b̄ndicta
a ſb̄uētōe opoſa. cū d2 neuū. i. pctm̄ tergit ne
xū ſoluit. Circa qd̄ notādū q̄ miles fuiēs fi=
delit̄ alicui regine tp̄ali. h̄ ſeruitiū vtiqꝫ n̄ di
mittit irremuneratū ſꝫ ſi viderit ip̄m i angu=
ſtijs liberat eū. ⁊ ſi corā rege exceſſerit delin=
quēdo eū p̄cibꝰ recōciliat ⁊ ſoluit vinculatū
¶ Jd̄o legit̄ in hiſto. Alex. mag. q̄ q̄dā tp̄e
venit q̄dā noīe cādalis filiꝰ regine cādac̄l ad
exercitū reḡl Alex. ꝯq̄rēs vxorē ſibi ablataꝫ
a rege ebrixarū ꝓpt̄ ſuā pulcritudinē. Alex.
aūt in ꝑſona cuiuſdā milit̄l nocte iuit i ciuita
tē in q̄ vxor eiꝰ fuit aſcēdit. ⁊ ip̄am liberādo
viro ſuo tradidit. ad quē ille. Rogo te veni
mecū ad m̄rem meā q̄tenꝰ reddat tibi digna
meritis tuis. gaudēs Alex. iuit ſecū ad regi=
nā q̄ſi ignotꝰ. Jlla aūt app̄hendēs manū eiꝰ
in cubiculū duxit qd̄ erat ꝯſtructū ex lapidi
bus aureū colorē h̄ntibꝰ ⁊ lucebat intꝰ q̄i ſol
Miratꝰ alex. dixit. Jſta āmiratiōe dig̃ eēnt
ſi apd̄ grecos fuiſſent. Jrata regina v̇itatem
dixit alex. q̄ audiēs nomē eiꝰ pauit. Cui illa.
Quare mutata ē facies q2 vocaui te Alexā.
Et ille. Dn̄a antigonꝰ dicor nō Alex. Qn̄dā
tibi ait illa q̄ Alex. es. ⁊ introducēs eū in cu
biculū. mōſtrās ei imaginē ſuā dicēs. Agno
ſcis illā imaginē. ille cepit tremere ⁊ palleſcē
Ait illa. O. cur mutatꝰ ē color tuꝰ ⁊ paueſc̄l d=
ſtructor totiꝰ ꝑſie ⁊ indie. Supaſti indos et
ꝑſas. mō ſine militibꝰ ⁊ ſine afflictu cecidiſti
in manū regine cādac̄l. Verūtñ nō ꝯtriſter̄l
nā ſuitiū in h̄ mihi exhibuiſti q̄ vxorem filij
mei de inimic̄l meis libaſti. Et ego te libabo
de manibꝰ barbaroꝝ. q̄bꝰ ſi notū eēt de te oc
ciderēt te. ſic̄ tu occidiſti Thoꝝ regē indoꝝ.
Et ſic indulſit ſibi h̄ pctm̄ ⁊ vinctuꝫ libauit.
meſtūqꝫ ꝯſolata ē. Eteni eū libere abire fecit
dās ei dona regalia. ſcꝫ coronā de lapid̄ ada=
māte ⁊ clamidē ſtellatā. Miſtice p reginam
Cādacē intellige v̇ginē Mariā q̄ ē cādor lu
cis ⁊ ſpeculū ſine macula. Sap. vij. Hec eni
candidiſſima regina ſuos deuotos famulos
famulaſqꝫ nūq̄ꝫ dimittit irremuneratoſ teſte
Bern̄. in ep̄la q̄dā. Si Marie deuotꝰ fuer̄l
velis ſiue nolis expers neq̄q̄ꝫ poter̄l eē eiꝰ gr̄e
⁊ muner̄l ⁊ fauor̄l. ⁊ p̄cipue remunerat illos
qui colunt feſtū eiꝰ cōceptōis ⁊ diē. De quo
dicit deuotꝰ doctor Anſ. in Omel̄. hodier=
na. O q̄ꝫta iſta dies q̄ noſtre reparatric̄l aīa
digne creat̄ ⁊ ſanctificat̄ ſeu ꝯſecrat̄. ⁊ ſciſſi/
mo corpori vnit̄. Reuera non ē verꝰ amator
v̇ginis q̄ reſpuit colere diē eiꝰ ꝯceptōis. hec
Anſ. Sꝫ ille vere amat ip̄am q̄ nūc celebrat
diē iſtā. ⁊ ex q̄ amor ē receptiuꝰ. Jd̄o diligit di
ligētes ſe. ſm̄ illud Prou̇. viij. Ego diligen/
tes me diligo. ⁊ facio eis recōpenſam. ¶ D
Pⁱo eni celebrātibꝰ hūc diē ꝯceptiōis ſue i
petrat deletionē pctōꝝ. ⁊ h̄ tangit̄ in verbis
p̄miſſis. ꝯceptus hodiernꝰ marie ſp̄ v̇gis ne
xum ſoluit. recte ſic̄ ip̄a hodie in ſua cōcepti=
one a peccat̄l originalibus ē mūdata ⁊ a deo
ſanctificata. ſm̄ illud ꝓphe. pſ̄. xlv. ſanctifi=
cauit tabernaculū ſuū altiſſimꝰ. ita ⁊ ip̄a hūc
diē ſeruiētibꝰ ⁊ colētibꝰ impetrat mūdiciam
pctōꝝ. ſic̄ h̄ p̄mitꝰ oñdit in exēplo ¶ Legit̄
q̄ canonicꝰ in pago gallico cū vxore cuiuſdā
adulteratꝰ ē. ad oppidū redire volēs ſuū trāſ
eundū ſecanaꝫ ſolus nauē ingreſſus ē horas
gl̄ioſe v̇ginis canere incepit. Cūqꝫ in medio
fluminis inuitatoriū Aue maria diceret. ſbi=
to turba demonū nauē ſubuertit. ⁊ animam
eius ad tormēta deduxit. Die aūt tertia vir=
go maria demonibꝰ apparuit ⁊ eis dixit. Ut
q̄d mei familiaris aīaꝫ iniuſte i̇fligit̄l ad quā
demones. Eā debemꝰ h̄re. q2 capta ē in n̄ro
op̄e. Et maria. Si inquit illiꝰ dꝫ eē cuiꝰ op̄a
faciebat. ergo mea eſt. q̄m̄ matutinas meas
cū eū p̄emiſtis decātabat. Quibus dictis de
monibꝰ hincinde fugientibꝰ b̄tiſſima virgo
peccatū abſterſit. ꝑ q̄ eternalit̄ dānatꝰ fuiſſꝫ
⁊ ad corpus aīam detulit. ⁊ ip̄m de ꝓfundo
flumis in q̄ merſus fuit deduxit. q̄ ſtatim pe=
dibꝰ eiꝰ proſtratꝰ dixit. O v̇go pijſſima q̄d ti
bi ꝓ tant̄l b̄n̄ficijs retribuā. Ad quē illa p̄cor
te inq̄t ne amplius i reatū adulterij cadas. et
ꝯceptiōis mee diē ſexto idus decēbris iugit̄
celebres ⁊ ad celebrandū denūcies. Quo di
cto ip̄o vidēte ad celū aſcēdit. Jlle aūt vitaꝫ
heremiticā ducēs q̄d ſibi acciderit cūct̄l audi
entibus enarrauit. ⁊ q̄ꝫdiu vixit. hūc diē cele
brauit ⁊ ad celebrandū alijs p̄dicauit. Scd̄o
feſtiuātibꝰ hūc diē ſp̄ualiū ꝓcurat ſolutionē
vinculoꝝ. Diabolꝰ eni facit ſic̄ aranea q̄ cō=
ponit rete ad muſcas capiēdas. ſic ip̄e cū re/
te pctōruꝫ. ſ. ſupbie. auaricie. ⁊ luxurie capit
heu totū mūdū. Q2 oē qd̄ ē in mūdo. aut eſt
ꝯcupia carnis. aut ꝯcupia oculoꝝ. aut ſuper
bia vite. j. Jo. ij. ¶ Si ḡ q̄s b̄n̄ fuierit v̇gi
b̄tē ab his nexibꝰ eū abſoluit. ⁊ p̄cipue i hac

feſtiuitate. Jō dictū fuit. nexū ſoluit ꝯceptꝰ
hodiernꝰ. Et ſic ſoluit quēdā adoleſcētem a
nexu mrīmonij in q̄ ſunt varie ſollicitudines
⁊ tribulatōes ſm aplm. j. Coꝝ. vij. Jō legit̄
ꝙ tpe karoli magni regꝫ francoꝝ q̄dam cleri
cus vngarie regꝫ germanꝰ btām v̄ginē dili=
gens cū ꝑentū ꝯſilio nubere volēs q̄dam die
nuptiali bn̄dictōe accepta cū recordarꝰ fuiſſꝫ
ꝙ horas. b. v̄gis iuxta morē ſolitū n̄ cātaſſet
ſponſaꝫ domū cū ceterꝫ mittēs ipē ſolus in ec
cleſia ꝑmāſit Cuꝫ illā antꝫ. Pulcra es amica
mea ⁊ decora filia hierlm diceret. ſubito btā
v̄go dei genitrix apparuit dicēs. Si ego ſuꝫ
pulcra ⁊ decora. q̄d ergo ē ꝙ me dimittis. et
aliā ſpōſā accipis. Cui ille. O dn̄a q̄d vis vt
faciā. At illa. Si ſponſā tuā carnalem amore
meo dimiſeris. ⁊ ꝯceptionis mee diem ſexto
ydus decēbris celebraueris mei i celeſti regno
ſponſā habebis. ⁊ cū vnigenito meo cū gl'ia
laureatꝰ eris. q̄bus auditꝫ clericꝰ ad quādaꝫ
abbatiā extra patriā ꝑgenſ monachi habitu
decoratꝰ ē. Et pꝰ modicū tps eps aq̄legie fa
ctus. feſtū cōceptiōis q̄ꝫdiu vixit celebrauit
⁊ celebrādū cūctis in ſua dioceſi inſtant̄ p̄di=
cauit. Tertio celebrātibꝰ hūc diē dat occaſio
nē gaudioꝝ. recte ſic ab originalibꝰ libata oc
caſionē accipit gaudij. Sic illis q̄ h̄ feſtū ho
die recolūt ſubuenit in oibꝰ neceſſitatibꝰ pel
lēdo meſticiā ⁊ donādo leticiā. Et h̄ tāgit̄ in
v̄bis p̄aſſumptis ꝯceptus hodiernꝰ btē ſem
per virginis meſtis reddit leticiā. ⁊ p̄cipue i
minēte morte vbi maior ē meſticia. Jdeo dic̄
Haymo ſup Apoc̄. O q̄ꝫ gaudēs ē eiꝰ obitꝰ.
qui marie dū viueret. ſedulus fuit ⁊ deuotꝰ.
Refert eni Anſ. cantuarienſ archieps. Eo
tpe q̄ Guil'. normanoꝝ potentiſſimꝰ ꝓſtrato
rege angloruꝫ karolo. ⁊ ipos anglicos bello
ſtrenuo fecerat ſubditos. Fuit q̄dā helſinus
abbas in remēſi cenobio q̄ dn̄o nr̄o ieſu xp̄o
⁊ eius genitrici ſedule ſtudioſiſſime ſuiebat
Cōtigit ꝙ rex dacoꝝ audita karoli morte ad
angliā ꝓparauit vt eā ſuo dn̄o ſubiugaret qꝛ
hereditario iure ad dacos ſpectabat. Guil'.
aūt h̄ audito ad defenſionē ſe p̄parauit. Jni
to aūt ꝯſilio vt prudētiſſimꝰ cū optimatibuſ
ſuis p̄dictū abbatē Helſinū in daciā miſit vt
eoꝝ in angliā aduētū ꝓut poſſet auerteret. Pre
parata igit̄ claſſe ꝓſpero vento flāte in daci=
am veit regꝫ aſpectui ſe p̄ntauit ac ſalutauit
⁊ iumēta obtulit ex parte Guil'. noui regꝫ an=
gloꝝ oia vt ſibi iuſſū fuerat impleuit. Imple
tis aūt oibꝰ ſtrenue ꝓpter q̄ ꝯuenerat ꝓcereſ
terre illius muneribꝰ ⁊ ꝓmiſſionibꝰ placauit
in angliā regredi voluit. Sed rex dacie illuꝫ
nō ꝑuo tpe retinuit. tranſacto tpe non modi
co rex illū regredi ꝑmiſit. Qui mox cū ſocijs
ſuis in nauē ꝯſcēdit. Dū igit̄ ꝑ altū maris ꝑ
gerent. ꝯtrarius eis ventus ſurrexit. ⁊ mare
funditus cōmouit. oēſq̄ꝫ q̄ erāt in naui formi
dine repleuit. naute nimiū ꝑterriti p̄ces cum
lachrymis dn̄o fūdūt. ⁊ ſe grauit̄ deliquiſſe
gemunt miſerabiliter. Jn tanto eni diſcrimi/
ne poſiti maiora ꝑicula incurrūt. O deꝰ miſe
ricordiſſime digneris nos inſpicere merſos
ꝓ nr̄o crimine. reſpice nos dulciſſime d̄ ſe de
tue gl'ie. viſites iā nos poſitos extremo ſb ar
ticulo. Aſſit tua benignitas. aſſit tua bōitas.
Succurre nob miſerꝫ pietas ieffabil'. ne nos
abſorbeat interitꝰ nūc ꝓ nr̄is criminibꝰ par=
ce nūc ꝯfidētibꝰ. miſere gemētibꝰ ⁊ vere pe=
nitētibꝰ. O ſcā Maria mater dn̄i exora pro
nobis miſeris tuo filio dn̄a cōmēda nr̄a fluia
Nam mari ſunt tradita nr̄a miſera corpora.
Tuus filius dn̄s noſter nr̄as aias in requieꝫ
ſuſcipiat. Cūq̄ꝫ ſic deſperantes clamauerunt
quēdā pontificalibꝰ veſtimētis ornatū iuxta
nauē aſſiſtere viderūt. Qui helſinū ꝓprio no
mine appellās hec ei retulit. O helſine ſurge
⁊ mecū loq̄re. Tūc mirantibꝰ oibus dixit ei.
Si vis ſanus effugere. ⁊ mortē euadē. ꝓmit
te fideliſſime matri xp̄i ꝙ diē ꝯceptiōis eius
ſolēniter celebres. ⁊ ad celebrandum p̄dices
Cui ille vt vir prudēs Quis ē inquit dies in
quo erit hoc feſtū celebrādū. cui dei nūciꝰ Jn
ſexto ydus decēbris dies huiꝰ cōceptiōis ē.
hunc diē celebres moneo ⁊ celebrandū dici=
to quibus poteris. Tunc abbas ⁊ quali iq̄t
officio vti iubes in h̄ feſto. cui ille. Om̄e offi=
ciū q̄d in eius natiuitate dꝛ in ꝯceptione eiuſ
dicet̄. Sed vbi dꝛ natiuitas. ibi dicet̄ conce=
ptio in hac celebritate donec ob virginis re=
uerētiā aliq̄s ſp̄eale officiū ediderit. dictꝫ his
diſparuit. Abbas poſtq̄ꝫ talia audiuit letus
efficit̄ ⁊ deo gr̄as referēs oia ſe ſeruatuꝝ ꝓ=
miſit. Et ſtatim tēpeſtas ceſſauit ⁊ ſerenitas
redijt. Uento g̃ ꝓſpere flante in angliam ala
cres veniūt. moxq̄ꝫ cūcta q̄ viderāt ⁊ q̄ in ma
ri acciderāt. eis q̄bus potuit in anglia fideli=
ter enarrauit. Statimq̄ꝫ in remēſi cenobio h̄
feſtū oi anno celebrari inſtituit. ¶ Sunt ⁊
alie vtilitates ꝓpter quas illud feſtum ē cele
brandū. vna vt is q̄ deuote celebrat ab hono
re ſuo ⁊ gradu ſuo nūq̄ꝫ deponet̄. Et h̄ ꝓbat
Anſ. di. Quiſquis inq̄t p̄ſul. abbas ⁊ platꝰ
es. recole diligētia hāc feſtiuitatē ⁊ cūctis iu
be eā coli. qꝛ ſi eā toto corde amaueris. nūq̄ꝫ
de gradu depoſitus eris. ⁊ in meipo ꝓbaui.
q̄d dico. Jdē probat Jordanꝰ i poſtillis ſuiſ
qꝛ v̄go glioſa in ipa ꝯceptiōe ē ſingulariter a
deo honorata ⁊ ſingulari mō eſt in vtero ſan

ctificata dicēte Bern. Puto ꝙ copioſior grā ſanctificatiōis in ipam ꝟginē deſcēdit q̄ non ei⁹ ortū ſanctificauit. ſed deinceps a pctō cuſtodiuit imunē. qd̄ ſoli ꝟgini fuit ſingulare. Hoc eni nō fecit ſanctificatio Hiere. nec Johannis. q2 igit̄ nec pmū honorē ſuū accepit ſingularē. cōgruū ē vt deuote h̄ recolētes in ſuo honore ꝯſeruet. Alia vtilitas ē ꝙ mulieres deuote feſtū recolētes ſecure ſūt ꝙ nō ꝑcreant abortiuū. q2 fet⁹ in vtero eoꝶ cuſtoditur. teſte Oroſio in epl'a ad Heliodoꝶ dicēs Corā deo noui ⁊ in ꝟitate cōperi ꝙ nll'a mulier in ꝑtu periclitat̄ ſup quā deuote marie grā implorat̄. ⁊ dies ꝯceptiōis ei⁹ celebrat̄. Et p3 ex rōne q2 ſicut ꝟgo maria i vtero ſue matris ē. nō ſolū in naturalib⁹ illeſa cuſtodita. ſ3 etiā gratúitis inſignita. ſic oīb⁹ mulieribus illud i h̄ feſto digne colētibus fet⁹ ꝯſeruat penit⁹ illeſos. ⁊ ipas ne piclitent̄ conſeruat. Alia vtilitas ē oīū potiſſima ꝙ illi q̄ digne celebrāt hāc digniſſimā feſtiuitatē conceptiōis ſanctiſſime ꝟginis Marie nūq̄ dponent̄ pace ſaluteq̄ fruent̄. teſte. Anſ. q̄ ait i legēda. Huius celebratorib⁹ ſolēnitat̄ det̄ a filio ꝟginis dn̄o nr̄o ieſu xp̄o pax ⁊ longa ſalus. ⁊ p⁹ tranſitū huius vite requies eterna. Ad quā. ⁊c̄. Legit̄ in miraculis btē ꝟginis ꝙ vir q̄dā ad limina ſcōꝶ nauigare voluit. mulier aūt ei⁹ ꝟgini deuota. licet grauida piter cū eo nauigare voluit viro ei⁹ vix ānuēte cū aūt nauigarēt venerūt dies pariēdi. Periclitāte aūt muliere ſeuiēte tēpeſtate ne ergo oēs ſubmergerēt̄. depoſita ē extra nauē ſup tabulā q̄ iplorās ꝟginē mariā ꝓ iuuamine ꝓmittēs ſi euaderz h̄ piculū magl' deuote q̄ vnq̄ celebraſſet ei⁹ ꝯceptionē celebrare vellet q̄ eā liberauit ⁊ ad litt⁹ ꝓducēs ⁊ officiū obſtetricis adipleuit. q̄ poſtmodū h̄ ꝓdigiū q̄bus potuit dixit ⁊ exinde laus ⁊ honor deo ⁊ preconiū virgini marie det̄. Hec in anglia facta ſunt circa ciuitatem cantuari.

¶ Sermo ſecundus. De eadem.

Necdum erāt abyſſi

⁊ ego iā ꝯcepta erā. Prou. viij. A Ad experientiā apparet q̄n veris tpe arbores in ſe hūiditates ꝯcipiūt. ſtatiq̄ aīalia ceteraq̄ volatilia fiūt letiora. ⁊ q̄ pus in cauūis latitabāt exeūt ⁊ ſe incitāt mutuo ad letādū. Cū aūt cāpi ſe florib⁹ exornāt magl' more ſolito vociferāt. ⁊ ſe ſociāt piter pullos ꝓcreando. Miſtice btā anna ē arbor fructifera. ramis ꝟtutū vndiq̄ decorata. ita vt dicere poſſit illud. Ecci. xxiiij. Ego q̄i therebintus extendi ramos meos. ⁊ rami mei honorl' ⁊ gratie. Hec igitur tēpore gratie veniēte cōcepit in ſe humidiſſimā virginē Mariā humidā in gratijs. nō in carnis cōcupiſcentijs. q̄uis nō ꝓtunc tū̄ poſt anime cū̄ corporl' vnione que facta ē ſm curſū nature triceſima q̄nta die a carnali conceptiōe quia circa tale tēpus fetus femine ſm phos in vtero animatur ⁊ tunc p diuinā grām fuit q̄i flos pulcerrimus ꝑordinata. vt dicere potuiſſet illud Cātico. v. Ego flos cāpi ⁊ liliū cōualliū. Jō nos chriſtifideles debem⁹ merito gaudere ⁊ conceptionē illā dignis laudib⁹ extollere ⁊ leti celebrare. Ad qd̄ hortat̄ deuot⁹ doctor ⁊ pcipuus btē virginis amator anſ. i legenda ſua in hodierno Omel'. di. Sic frēs chariſſimi i ſancta eccl'ia natiuitas ſanctiſſime virginis marie colit̄ ⁊ venerat̄. Sic d3 coli ei⁹ ꝯceptō Niſi eni concipet̄ etiā nunq̄ naſceretur i ſenſu dei cōcipit̄ ⁊ naſcit̄. Sic eni ad ſaluandū gen⁹ hūanū olim nccīa fuit ei⁹ natiuitas. ſic neceſſaria fuit eius ꝯceptio. niſi ea ꝯcipetur redēptio mūdi nūq̄ naſceret̄ i ſenſu dei ꝯcipit̄ ⁊ naſcit̄. Jmo ſi dīna rō pſpicit̄ ſpiritual' ꝯceptiōis dies ei⁹ maior fore ap ꝓbat̄ q̄ natiuitas. Et ſbdit. erubeſcāt oīno inſenſati. q̄ tū̄ diē tanta myſteria ⁊ ſacramēta tenebris ignorātie excecati. iō reſpuūt celebrare ꝙ viri ac mulieris copula i ꝯceptōe. b. marie virginis extitit. ſi ei⁹ cōceptionē eo ꝙ carnal' extitit copula ſtultl' nō placeat hodie celebrare diē illā. ⁊ noctē q̄uis ſit incognita ⁊ temp⁹ ⁊ horam tū̄ ſpiritalis cōceptio eius hodie celebrare delectat. q2 ipe aīaꝶ creationē animā ſue matris dignā ⁊ ſanctiſſimā corpori virginali eius angelis miniſtrantibus copulauit. hec ille. Quod etiā hoc feſtū cōceptionis ſit cum gaudio celebrandum. monet Sapiens. Ecci. xxxij. d ¶ Precurre aūt pꝰri domū tuā. ſ. mortalē. ⁊ illic aduocare. illic lude. et age ꝯceptiōes tuas. ſ. ꝓpter te factas ⁊ i his oībus benedicito qui te inebriat bonis tuis. vbi p ludū intelligit tripudiū quo letat̄ aīa in actu deuotionis. has recolēdo ꝯceptiōes De quarū vna dicūt verba prefata. Necdū erant abyſſi. ⁊ ego iā cōcepta erā. Jn quibuſ duo tanguntur. Primo electio ꝟginis eternalis. ibi. Necdū erāt abyſſi. Secundo conceptio mirabilis virginis. ibi. Et ego iā concepta eram. ¶ Circa primū notādum ꝙ in ciuitatibus regalibus vel imperialibus taliſ extat cōſuetudo. Cum audiunt vel percipiunt imperatorem aut regem eos valde beniġniter viſitare. ⁊ d anguſtijs hoſtiū liberare tunc longe ſolēt ſibi eligere cōdignā beneq̄ ornatam manſionem in q̄ decenter receptus

mitioꝛ apparebit. Spūaliter mūdus iſte ē ci
uitas imperialis quā ſummus imperatoꝛ et
rex regum fundauit. ⁊ creauit celum ⁊ terrā
Ideo iure fundatiōis ad ipm ciuitas iſta ex=
pectat. ſic ps̄ teſtaꝛ. Dn̄i ē tra ⁊ plenitudo eꝰ
Ad hanc ciuitatē iſte celoꝛum imperatoꝛ va
rios nuncios miſit aduentum ſuum ciuibus
nunciare. Quoꝛum vnus fuit fidelis zacha=
rias. qui ait eiuſdem. ix. Ecce rex tuꝰ venit
tibi māſuetus. Alius fuit Malachias q̄ nū=
ciauit dicēs. Veniet ad tēplū ſanctum ſuum
dominatoꝛ dominus quē vos q̄ritis. Mala
chie. iij. Tertius fuit aggeus. q̄ retulit Veni
et deſiderabilis cūctis gētibꝰ. Aggei. v. Au
diētes igiꝛ ciues aduentū tā potētiſſimi regꝭ
pꝛopter bonū eoꝛum miſericoꝛditer venien=
tis. qꝛ vt habetur ex ſimbolo Niceno. Ipſe
pꝛopter nos homines ⁊ ꝓpter noſtrā ſalutē
deſcendit de celis. Idcirco ex omnibus hoi=
bus vnā ſibi digniſſimā elegerūt manſionez
virginez Mariā q̄ excepta nemo dignꝰ fuit
ſuſcipe talē regē. Et dixerūt ad eā hoc quod
ibi caniꝛ. O filia ſion adoꝛna thalamū tuum
⁊ ſuſcipe regem xp̄m. Et nō ſolum ipſi ciues
ſibi hāc manſionē elegerūt. imo verius ipē ſi
bi p̄elegit ante mūdi conſtitutionez. ⁊ hodie
concipi voluit que tn̄ ab eterno pꝛouiſa fuit.
Recte ſicut ſapiens architectoꝛ volēs domū
regiā ꝯſtruere diu in mēte ſua pꝛecōcipit an=
teq̄ꝫ ipam erigit ſeu adeſſe pꝛoducit. vt nihil
rex aliq̄d inueniat qđ oculis ſuis diſpliceat.
Sic fecit celeſtis architectoꝛ ſapientiſſimus
paꝛ volēs erigere domū ſpecioſiſſimā pꝛo fi=
lio ſuo q̄ ſm ps̄. Eſt rex magnꝰ ſup omnē
terrā. Qui ante cōcepit eā in mente ſua diui=
na. quēadmodū gl'iatur de ipa in verbis pꝛe
aſſumptꝭ. Necdū erāt abyſſi. ⁊c̄. vt eēt thala
mus dei. Ipa v̄go digniſſima p domū Po=
ri regꝭ indoꝝ aptiꝰ ē p̄figurata. de q̄ legitur i
hiſtoꝛia magni regꝭ Alexā. Hec erat iq̄t
firmiter ſtabilita. qꝛ in ipa erāt colūne aurec
exciſe ⁊ parietes domꝰ erant veſtiti lammis
aureis. Vinea aureaq̄ꝫ pēdebat inꝛ colūnas
cuius folia erāt aurea. ⁊ racemi criſtallini. q̄
bus impoſite erāt gemme ignite ⁊ ſmaragdi
ne. Omnes etiam manſiones que erāt in ea.
oꝛnate erāt margaritis ⁊ carbunculis q̄ ianu
as habuit de eboꝛe albo. Taliſq̄ꝫ domuſ fuit
ſancta maria ⁊ nō ſolū cōis ſꝫ regalis. Quia
ſcimus ꝙ tempoꝛe perſecutionis hoſtiū ⁊ tē
poꝛe magne neceſſitatis refugiū hn̄t homieſ
ad domꝰ p̄cipue regales in quibꝰ ab inimicꝭ
tueanꝛ. Sic oīs hō qui refugiū hꝫ ad ipſam.
qn̄ ē in maxia ſua neceſſitate. ſ. in fine vite de
monibus pſequētibus ſua pꝛotectione ab il
la liberaꝛ. Et hoc pꝫ p exēplū. Quidā
monachus ſeruiuit deo ⁊ beate virgini in oꝛ
dine. xxx. annis ⁊ grauiter cepit infirmari.
Cunq̄ꝫ iam vellet expirare venit ad eum de
monū multitudo q̄rētes aīam eiꝰ. Qđ cū vi=
diſſet cepit clamare. ve mihi ꝙ vnq̄ꝫ natꝰ ſū.
ve mihi ꝙ vnq̄ꝫ oꝛdinē intraui. melius mihi
eēt fuiſſe ranā. Fratres aūt audiētes clamo=
rē coꝛā eo oꝛantes ꝯuenerūt. ad quē accedēs
ſenioꝛ ſuus dixit. O pater quare iſta dicitis
cum fueritis ſemp bonus hō. dicite ergo pꝰ
me hec verba. Maria maꝛ grē maꝛ miſcdīe
tu nos ab hoſte ꝓtege. i hoꝛa moꝛtis ſuſcipe
Qđ cum dixiſſet ⁊ modicum iacuiſſet. cepit
dicere. Bene mihi ꝙ vnq̄ꝫ natꝰ fui. Bene mi
hi ꝙ vnq̄ꝫ oꝛdinē intraui. Fratres v̄o audiē=
tes tam ſubitā mutationē ceperunt q̄rere q̄d
hoc eſſet ꝙ tam blaſpheme clamaſſet. rn̄dit
Ideo clamaui. qꝛ demones infiniti venerūt
volētes animā meā rapere. Sed cū dixiſſem
oꝛationem pꝛedictam. ⁊ refugium habuiſſez
ad mariam. ſtatim venit ad me mater miſeri=
coꝛdie. ad cuius aduentū omnis receſſit mul
titudo demonū. ⁊ modo me ad ſuū cōuiuiuz
inuitauit. ⁊ ſic ſpiritum emiſit. ⁊ ſaluatus eſt
ab hoſtibus ſuis in gloꝛioſa domo. Iſta do=
mus regalis ita firmiter fuit ſituata colūnis
aureis. ⁊ hoc ſupabundantibus gemmis qꝛ
in vtero fuit p̄ſeruata. ꝙ nec a vento ſupbie
nec a perſecutionis tēpeſtate deijci potuit ne
q̄ꝫ in aliqđ cadere peccatum. quia in ſua ſpe/
ciali cōceptione tam copioſitas grē ſibi colla
ta fuit. que ſm beatum Bern̄. Non ſoluꝫ oꝛ
tum ſanctificauit. ſed deinceps immunē cu=
ſtodiuit ꝙ nulli hoīuꝫ i vtero eſt collata ſan=
ctificatio. Hieremias fuit in vtero ſanctifica
tus. Hiere. j. Anteq̄ꝫ exires de vulua ſancti=
ficaui te. Sed huic datū ē ꝙ non potuit moꝛ=
taliter peccare poſt ſanctificationē. ſꝫ bn̄ ve=
nialiter. Ideo dicit Hiere. xv. Ve mihi ma=
ter mea quare me genuiſti viruꝫ rixe. virum
diſcoꝛdie in vniuerſa terra. Iō legiꝛ de Io=
hanne bap. Luc̄. j. Qui ſpūſancto fuit reple
tus adhuc in vtero matris ſue. Attamē cani
tur de ipo. Antra deſerti teneris ſub annis.
⁊c̄. Marie autem vltra hoc collatum eſt ꝙ
nunq̄ꝫ peccauit venialiter. Quod fuit gratie
magne ſignū ꝙ nō ſolū vulnus nature ſana=
ret. ſed etiam ipam naturam ſuper omnez le=
gem nature extolleret. Ipſa autem erat ve/
ſtita lammis aureis dīne charitatꝭ. teſte Hie
ronymo in ſmone. Beata inq̄t maꝛ dei cuiꝰ
cādoꝛ virginitatis ſic plātatio roſe in hieri/
cho ſpecialiꝰ effulſit. ſplēdidiꝰ emicuit. offi=
cio circūdata charitatꝭ. In hac regali domo

fuit vinea aurea. hoc eſt cor mūdiſſimū cari=
tate vndiq; ornatū. i q̄ creuit vitis illa vera xp̄s
Joh. xiiij. Ego ſum vitis vera de q̄ pfluit vi=
nū nobile. qđ ſm pſ. ciij. Letificat cor hoīs.
⁊ a quo oēs inebriāť electi dei Cañ. v. Bi=
bite amici mei ⁊ inebriamini. Hec eterna dei
domus ē ſerenata margaritis ⁊ carbūculis
F Margarite ſꝫ naturales ſūt albe ⁊ pue.
⁊ ſignificāt vginitatē cū hūilitate. qđ ſil ha=
buit vgo Maria. q2 ſi vnā illaꝝ nō habuiſſꝫ
deū ɔcipe nō meruiſſet. teſte. b. Greg. i regi=
ſtro. Quātūcūq;. b. vgo fuiſſet caſta nūq̄ tñ
ɔcepiſſet niſi hūilitatē infimā habuiſſet. G
Carbūcul9 ſm Iſi. li. xvj. ē lapis pcioſus vt
carbo ignit9 cui9 ſplēdor neq; in nocte vinci=
tur. nec obfuſcať. ⁊ ſignificat ɔūſationē ſcāꝫ
⁊ prefulgidā qua oēs ſecū conuerſantes illu
ſtrabat. ſm illud Math. v. qđ audierat a fi
lio ſuo. Sic luceat lux veſtra corā hominibus
Etiā carbūcul9 q̄ lucet i nocte ſignificat fideꝫ
eius q̄ in ea nūq̄ extincta fuit. Nam cū diſci
puli oēs ab ea tpe paſſiōis receſſerūt. ipa ſola
luxit in fide. Qđ teſtať eccl'ia q. ſ. xiij. lumina
accēdit matutinis tenebraꝝ inter q̄ ſolū vnū
ardere remanꝫ vltimate. quoꝝ. xij. ſignificāt
duodeci apl'os qui h tpe in fide nō luxerunt
Sꝫ vltimū ſignificat mariā i qua fides luxit
tam in pſperis q̄ in aduerſis. Ecce quā ſpe=
cioſam ſibi elegit ab eterno rex celoꝝ habita
tionē cū nōdū erāt abyſſi. Et h q̄ ad pmum.
H Quātū ad ſcđm ē notandū ſm Iſi. li. xxj
quidā piſcis eſt in mari q̄ de nocte exit mare
venitq; ad littus eiuſdē. ibiq; aliq̄diu quie=
ſcit quo vſq; ros deſcēdit. Deſcēdente igiť
rore aperit os ſuū. ⁊ de rore ſuſcipit quātum
pōt. Venienteq; ſole piſcis ɔcipit ⁊ generat
margaritas. Miſtice p hūc piſcē itelligi po
teſt btā Anna que licet in mari huius mundi
pſonaliť hitat tñ p deſideriū exibat ad littuſ
eterne beatitudinis di. ſcđ pſ. cxix. Heu mi=
hi q2 incolat9 me9 plongat9 ē. Ideo appro=
pinquāte tpe gr̄e quo de9 hūanū genus vo=
luit redimere ɔcepit hodierna die ex rore ce=
leſti. h ē ex voluntate dei qua virgo Maria
ɔcepta ē ſm Anſ. vbi ſupra veniēte ſole. h ē
gr̄a ſupabundās ſpirit9 ſancti cū aīe infuſio
ne que facta ē viceſima q̄nta die a ɔceptione
carnali que fuit facta hodie. Cōcepta ē igiť
ſpūaliter hec ſpecioſiſſima vgo maria tanq̄
margarita alba abſq; vlla macula. ita vt cele
ſtis ſponſus ad ipam dicere potuiſſet illud.
I Cañ. iiij. Tota pulchra es amica mea et
macula nō eſt in te. Quia aiunt aliqui ob de=
uotionē vginē eē ɔceptaꝫ abſq; labe peccati
originalis. Quibus aſſentit Anſ. in li. de cō

ceptiōe virginis dicēs. Juſticia vere fuit vt
omnipotēs ſapientia dei ⁊ virtus mūdi ſibi
ex omni tempore habitaculū conderet remo
ta omni labe cōditionis hūane q̄ angelos ab
alijs peccātibus a peccatis ſeruauit feminaꝫ
⁊ matrē ſuā futurā ab alioꝝ exorteꝫ peccatis
ſeruare voluit in eternitate ſui cōſilij fixam.
ſtatuit eam dominatricē ⁊ reginā angeloruꝫ
eſſe ⁊ fore. Et tunc inferiorem gratia alijs fa
ctam in conſortium querimus acceptā homi
num peccatorum. quaſi diceret. nequaq̄ Et
ſubdit. Exiſtimet hoc qđ vult argumētis ſu
is. probet his que dicimus. Aduerſetur er/
go donec deus oſtendat mihi aliquid digni9
excellentie domine mee poſſe dici q̄ dixi. Di=
co qđ ſcripſi non obmitto Et probat hoc exē
plo caſtanee. Attende inquit. Si deus caſta
nee confert vt infra a ſpinis remota cōcipia=
tur ⁊ alatur ⁊ formetur. non potuit hoc dare
corpori humano. qđ ipe templum fecerat in
quo corporaliter habitaret. et de quo in vni
tate ſue perſone perfectus hō fieret. licet h in
ter ſpinas peccatoꝝ cōciperetť ab ipis tamen
ſpinaꝝ aculeis expers oīno redderet. quaſi
diceret. vtiq; potuit. Et ne ſibi aliq̄s obijce=
ret illđ Roma. j. Omnes peccauerūt ⁊ egēt
gratia dei. Similiter. j. Cor. xv. Sic i Adā
omnes moriuntur. Subdit. Cum eminētiaꝫ
gratie ⁊ vite virginis conſidero. Sicut non
te intra omnia que facta ſūt ineſtimabili mo=
do intueor. ita non lege nature aliorum i tua
conceptione deuictam fuiſſe opinor. ſed ſin=
gulari ⁊ humano itellectui impenetrabili di
uinitatis virtute ⁊ operatioue ab omni pec=
cati admixtione liberrimam. hec Anſelmus
Cui cōcordat illud vginis bńdicte. qđ legiť
in reuelationibus. Brigite. in qua pbať ꝙ
Maria ſine peccato ē ɔcepta di. Sicut ali/
cui volēti ieiunare qui deſideriū comedendi
haberet. ſed volūtas reſiſteret deſiderio. p/
ciperetur a ſupiori cui obediendum eſſꝫ ꝙ p
obediētiā comederet. illa comeſtio maiori re
muneratione digna eēt q̄ ieiunium. Sic per
talem modū ɔiunctio parentū meorum fuit
quando ego concepta fui ſine originali pec=
cato. ꝙ ſicut fili9 meus ⁊ ego nūq̄ peccauim9
ita nullū cōiugiū fuit quod honeſtius eēt q̄
illud de quo ego proceſſi. ⁊ quando pater et
mater conuenerunt matrimonialř plus fecit
hec obedientia q̄ carnalis voluptas. q2 alij
coniuges conueniunt ex voluptate carnali
mei vero parentes conuenerūt ex obediētia
et precepto. ¶ Sed ſcito ꝙ mea conceptio
non omnib9 fuit nota. Quia placuit deo. ꝙ
amici ſui pie dubitarent de cōceptione mea.

⁊ quilibet oñderet zelũ ſuũ donec vitas cla=
reſceret in tp̄e ordinato. Hec Brig. Ex his
dictis pꝫ ꝙ Maria mirabilr̄ vltra oẽm hũa
nã creaturã ſine pctõ ſit ꝯcepta. ¶ Sed cõ=
tra hͦ ẽ q̃i tot' cet' ſcõꝝ doctoꝝ ip̄am ſic̃ ⁊ ali=
os hoies in pctõ originali ꝯceptã aſſerentes
Et ad hͦ ſonat Aug. in ſum. de pe. ⁊ poniꝛ in
cano. de ꝯſe. diſ. iiij. Firmiſſime inq̃t tene et
nullaten' dubites oẽm hoiꝫ p ꝯcubitũ viri
⁊ mulier cũ origiali pctõ naſci. Qd̃ expones
archidiacon' Guido i roſario dicẽs. Natiui
tas ẽ duplex. Una in vtero. alia ab vtero In
vtero naſci ẽ aiaꝫ corpi infundi. Sꝫ ex vtero
naſci ẽ in lucẽ ꝑduci ſiue ꝑdiri. Et ſbdit. Ex
b. vgo Johẽs bap. ⁊ Hieremias origiali pec
cato nati ſũt i vtero. Idẽ tenet Bonauẽ. ſup
iiij. ſen. di. iij. q. xxviij. Ꝙ ſanctificatio vgis
ſubſecuta ẽ originalis culpe ꝯtractionem. qꝛ
nulla imunis fuit a culpa originalꝯ pcti niſi ſo
lus vgis fili'. Et ſbdit. Sufficiũt eni virgini
alie dignitates q̃s ſibi fili' cõicauit in q̃b' ex/
cellit alias oẽs laudes ⁊ deuotiões. Et iõ nõ
optet nos hoies ꝯfingẽ ad honorẽ vgis. qm̃
nõ idiget nr̃o mẽdacio q̃ tã plena ẽ vitate idẽ
tenet. b. Gregl. i moralib' ꝙ q̃ pl'es alij q̃buſ
fortaſſis eẽt magis aſſentienduꝫ q̃ p̄mis. qꝛ
dicit Are. iij. Pollit. Turba melius iudicat
q̃ vnus vel duo. Et hoc etiã magl vt eſtimo
cedit in laudẽ dei. Sic̃ in ſil'i eſſet vnus ſapi/
ens artifex q̃ poſſet p̄cioſũ vas facere nõ ſo=
lũ de auro ſꝫ etiã de vili luto eiuſdẽ p̄cioſita=
tis ⁊ pulcritudinis nõ magis laudareꝛ q̃ de
auro qd̃ illam habet pulchritudinẽ p̄exiſtẽtẽ
ita ſi xp̄s ſapientiſſim' artifex potuit ⁊ volu
it matrẽ ſuã dilectiſſimã in luto originalꝯ cul/
pe ꝯceptã mundiſſimũ vas facere. merito de
hoc ſumope ẽ laudãdus. ⁊ ip̄a mr̄ miſcdie a
nobis nõ min' imo maxime eſt laudanda.
¶ Sed qꝛ dicit Are. Mediũ in oib' ẽ lau=
dabile ne iõ videar ad vnam p̄tẽ magl q̃ ad
aliã declinare. volo cũ ieſu p mediũ illorum
ire. hoc eni tenẽs cũ p̄mis. Si btiſſima virgo
Maria ſine originalib' ẽ ꝯcepta tũc benedi
ctus ſit de' pr̄ dñi nr̄i ieſu xp̄i. qui eodẽ filio
ſuo tã mũdiſſimã p̄parauit mãſionẽ. in q̃ di=
gnatus ẽ miſericordiꝛ. ix. mẽſib' habitare. ⁊
ꝙ dñs deus ſit ꝑpter hoc bñdict' dicit Sa=
piẽs Ecc̃i. xxxij. age ꝯceptiões tuas. ⁊ nõ in
delictis tuis. ſed in his oibus dñm bñdicito
q. d. O hõ celebra ꝯceptiões vginis que pro
pter te facte ſunt ⁊ nõ in delictl tuis. hoc ẽ no
li temere defendere vnã illaꝝ partiũ vbi for=
te cadere poſſes i peccatuꝫ. ſꝫ de hoc ſufficit
pie dubitare ⁊ dñm bñdicere. ſꝫ hͦ teneo cum
ſecũdis ſi vt dicũt Maria in originalib' ẽ cõ
cepta. tunc ſtatim ẽ ſanctificata ⁊ purgata. et
licet non in eodem inſtanti quo fuit inperce=
ptibiliter infecta. ⁊ hoc propter repugnãtiã
culpe ⁊ gratie. tamẽ factũ eſt in aliquo inſtã=
ti proximo. ſicut nature poſſibile fuit. Et hͦ
iterum apparet q̃ ſollicite diuina gratia bea
tam virginẽ in puritate ſeruauit. quia tẽpo=
re inperceptibili ⁊ breuiſſimo ip̄am i origina
li permiſit. ⁊ q̃cito potuit fieri ip̄am p grãm
emũdauit. ⁊ hoc quo ad ſecundum.

¶ Sermo tertius De eadem

Sanctificauit ta=

bernaculũ ſuum altiſſimus Ps. xlv
Ariſto. li. xviij. animaliũ valde mundũ dicit
A Eſt animal qd̃ apis eſt. nã in locis immũ
dis habitare dedignaꝛ. ideo ſtercus ſuũ eij=
cit in volatu. ⁊ non in alueario. qꝛ fetidus o/
dor grauat ip̄aꝫ. Et ſi alueraria efficiunꝛ feti=
da velociꝛ delinquunt ea. nã ſi ibi morarẽtur
citius egrotarentur. Miſtice p apem intelli
gitur xp̄s qꝛ ſicut apis eſt animal paruum ⁊
dulcẽ facit fructũ. ſic xp̄us eſt paruus in hu=
militate. ſm illud Mathei. xi. Diſcite a me
quia mitis ſum ⁊ humilis corde. ⁊ tamẽ dul=
cem facit fructũ in ſuis doctrinis. Et p̄cipue
in principio ſue p̄dicationis cũ dixit. Peni=
tentiam agite appropinquabit eni regnũ dei
Math. iiij. Ideo d̃ ipſo poteſt exponi illud
Ecc̃i. xi. Breuis in volatibus apis ⁊ initiuꝫ
dulcoris habet fructus illius. quia fructum
ſue doctrie icepit p̄dicto dulci vbo. Iſte mũ
diſſim' xp̄s more apis in locl mũdis cordiuꝫ
habitare dignaꝛ. ſm illd̃ Sap̄. j. In maliuo
lã aiaꝫ nõ introibit ſapiẽtia. hͦ eſt xp̄s qui eſt
ſapiẽtia patris. nec habitabit in corde ſubdi=
to peccatl. Et ex quo doctores tradũt virgi/
nẽ. ¶ Mariã in peccato originali ꝯceptã
decẽs fuit vt eã altiſſim' ab ip̄o mũdaret ãte
q̃ in ea habitaret. ſicut figuratũ ẽ. iiij. Reg̃.
x. Ubi legiꝛ. ꝙ Joas rex ihrl̃m purgauit tẽ=
plũ qd̃ violauit Athalia regia extirpãs ido=
la ⁊ aras deſtruxit. p Athaliã Eua itelligiꝛ
Figuraꝛ ꝙ qd̃libet hois naſcẽtl corp' viola=
uit per peccatuꝫ ita vt quilibet dicere poteſt
cum propheta. ecce eni i iiquitatib' ꝯceptus
ſuꝫ. Ideo fuit neceſſe virginẽ purgari. Per
Joas regẽ dei filiũ a culpa originali qd̃ fcm̃
eſt poſt anime infuſioneꝫ. ſm Bern̄. Et hoc
volunt verba thematis preaſſumpta. In q̃=
b' p̄ncipalꝛ tria p̄ſcribũꝛ. Prio expiatõ cul
pe p̄cedẽtl. ibi Sanctificauit. Scd̃o inhitatõ
gr̃e ſequẽtl. ibi. tabnaculũ ſuũ. Tertio expſ
ſio potẽtie tranſcẽdẽtl. ibi altiſſimus. Circa
p̄mũ ẽ notãdũ cuilibet regi decꝫ hitatiõeꝫ cũ

ſolicitudine q̄ri. ⁊ q̄ſita ꝑparatōe diſponi ſin
gulari. Sic fecit moiſes deo q̄ ē rex regum ⁊
dn̄s dn̄antiū Apoc. xix. Sollicite domū q̄ſi-
uit q̄ſitā igiť ⁊ fabricatā ſingulari diſpoſuit
ꝑparatiōe. Nume. vij. vbi legiť. Factuꝫ ē in
die q̄ ꝯpleuit moiſes tabernaculū ⁊ erexit il-
lud. vnxitq̄ ⁊ ſanctificauit cū oībus vaſ ſu-
is. Miſtice dei filiꝰ ē rex celoꝝ. ⁊ ſic ꝯgruuꝫ
fuit vt ſibi māſio ſūma ſollicitudīe q̄reretur.
⁊ exquiſita ſegregareť. q꞉ nō ē digna hitatō
cuꝫ ꝓphano. qđ declarať in natura. Refert
Pli. in ſpe. na. li. vij. c. xxxix. ¶ Taxꝰ qui
naturaliť ꝓuidet tēpeſtatē facit ſibi domūcu
lam ſub terra diuerſos exitꝰ ꝯtinentē. ⁊ i hac
ſemꝑ morať. Sed h̄ ſciēs vulpes q̄ ē aīal feti
dū ⁊ coꝛruptiuū. ita ꝙ loca vbi hitat reddat
ſterilia. intrat domū taxi. ⁊ ibi fimū ſuū ⁊ vri
nā ꝓijcit. ⁊ domūculā fetidam reddit. Qđ
ſentiens ibidē ammodo manere dedignatur
Hic per taxū intelligiť dei filiꝰ. qui fecerat ſi
bi habitaculū in bn̄dicta terra. h̄ eſt in vtero
beate anne. De quo pſ̄. lxxiij. dicit. Deꝰ aūt
rex noſter ante ſecula opatus ē ſalutē in me-
dio terre. i. in btā virgine. que fuit medium
btē anne. In hoc medio terre voluit ipē ha-
bitare xp̄s dei filiꝰ. ſꝫm qđ ꝓdixerat per. pſ̄.
cxxxj. Hec requies mea in ſeculuꝫ ſeculi. Sꝫ
h̄ ſciēs vulpes infernalis. ꝓiecit ibi fimū ori
ginalis culpe ſꝫm doctoꝛes. in q̄ oēs homies
ꝯcipiūť teſte Aug. li. j. ꝯtra Julianū. ¶
Oēs hoīes ꝑmoꝝ pentū peccato naſcūť ob-
noxij. Cui ꝯſonat Greg. ſuꝑ Exo. xiij. Oēs
in peccatꝭ nati ſumꝰ. ⁊ ex carnis delectatione
ꝯcepti culpā oꝛiginalē ꝯtraximꝰ. excepto do
mino nr̄o ieſu xp̄o q̄ ſolꝰ ſpū ſancto ꝯceptꝰ ē.
⁊ ſic liquet ꝙ Maria ſubiecta fuit huic legi
pcti oꝛiginalis. Sic̄ ⁊ doctoꝛes ipām ſpēaľr
includūt. q꞉ dicit Anſ. in li. ij. Cur deus hō.
c. xvj. Licet ipa hoīs dei ꝯceptio munda ſit.
⁊ abſq̄ carnalis delectationis pctō. ꝟgo tn̄
ipa vn̄ ipē aſſūptus ē. in iniq̄tatibꝰ ꝯcepta ē.
⁊ in iniq̄tatibꝰ ꝯcepit eā mať eiꝰ. ⁊ in oꝛigina
li pctō nata. Sꝫ in vtero qn̄ ipa in Adaꝫ pec
cauit. ſicut oēs peccauerūt. hec ille. Ideo ab
ea neceſſe fuit hūc fimū ſeu maculā expurga-
re ex q̄ ꝓoꝛdinauit in ea filiꝰ dei habitare. qđ
pōt in duobꝰ exēplis declarari. Primū eſt in
oculo. Videmꝰ eni in natura ſi oculꝰ debet i
ſe recipe lumē extrinſecū ncc̄e ē ipſū hr̄e lucē
innatā. ſic̄ hoc pꝫ in oculo clauſo a q̄ tamē ꝑ-
cipitur lux. ⁊ niſi lucē interioꝛē ⁊ puritatē ha
beret exterioꝛ lux intrare nō poſſet ⁊ accipe-
re exterioꝛē radiū. Miſtice xp̄s dei filiꝰ ē ra
dius veri ſolis. q꞉ ſicut ſol naturalis de ſe ge
nerat radiū. ſic pať generat filium. Iđ diciť

candoꝛ lucis eterne. ⁊ ſpeculum ſine macula
Sap̄. vij. Et illuiat oēm hoīem venienteꝫ in
hunc mūdū. Joh. j. Sed vterꝰ btē virginis
oculo cōpatur. iđ. ⁊c̄. Recte eni ſicut lux ex-
terioꝛ ſolis ſine aliq̄ fractiōe oculi ingreditur
Sic xp̄s abſq̄ violatiōe virginitatꝭ vterum
clauſum ē ingreſſus. Iđ caniť hodie. Ut vi-
trū nō lediť ſole penetrāte ſic illeſa. crediť pꝰ
ꝑtū ꝟgo ⁊ ante. modo ſic̄ oculū coꝛpoꝛalē ne
ceſſe ē hr̄e lucē innatā vt recipiat extrinſecaꝫ
Sic neceſſe fuit vteꝝ ꝟginis hr̄e lumē gr̄e q̄
ſi innatū a ꝑncipio ſue ſpūalis conceptionis
aut ſanctificatiōis. vt in ſe recipet lumē eter-
nū. Ideo dicit Anſ. in oꝛ̄one que incipit. ꝑ-
mū ⁊ ꝑncipale ꝑncipiū. aīam glīoſe virginis
Marie creaſti in macula oꝛiginalis. ſꝫ conſe
quēter eā in vtero a ꝑ̄meua labe purgaſti. et
amictu mūdicie decoꝛaſti. ⁊ in ſanctitatꝭ pu-
ritate poſtea ꝯfirmaſti. Secūdū exēplū ē de
tēplo ꝯſecrando. Scimus eni ſꝫm Guiľ. i rōa
li diuinoꝝ. li. j. Q in cōſecratione tēpli coꝛpa
lis in q̄ debet locari coꝛpus xp̄i neceſſe ē ante
q̄ꝫ cōſecrať omne moꝛticinium expelli. et po-
ſtea parietibus inunctis cōſecrari. Sic etiaꝫ
neceſſe fuit in btā virgine q̄ futuꝝ debuit fie-
ri templū dei vt omne moꝛticiniū peccati oꝛi
ginalis expelleret. ⁊ poſtea vnctiōe ſpūſſan-
cti inūgi. ſꝫ ꝙ ꝓdixit ꝓpha pſ̄. xliiij. Unxit
te deus deus tuꝰ oleo leticie ꝑ cōſoꝛtibꝰ tuis
vt ſic in ea coꝛpꝰ xp̄i veꝝ requieſceret. q꞉ dꝛ.
Eccī. xxiiij. In ciuitate ſancta requieui. ⁊ h̄
quo ad ꝑmum. Quantū ad ſecūdū eſt notan
dum ſꝫm naturales. Rex apū habet ſpeciale
habitaculum in aluear in examine apum. in
q̄ ipē ſolus habitat. ⁊ nulla alia inter apes.
Miſtice ꝑ regē apū xp̄s intelligiť. q꞉ vide-
mus ꝙ rectoꝛes apū ſoli extra aluearia n̄ ap-
parent. niſi ſtipati magno exercitu apuꝫ que
oēs ſeruituti ſue ſe offerunt. Ita xp̄s exiens
nobiliſſimū aluearīū. De quo caniť Aue ſtil
lans melle aluearīū nō ſolus apparuit. ſꝫ ſta
tim aſtitit ei exercitus angeloꝝ obſequiū fa-
cientes. Lu. ij. Iſte igiť rex angeloꝝ habuit
ſpeciale habitaculū. de quo dic̄ pſ̄. xiiij. Do
mine pať celeſtis quis habitabit in taberna-
culo tuo. ⁊ reſpondit ſpiritu ſancto inſpira-
tus. Qui ingrediť ſine macula. ⁊ operať iu-
ſticiam. Et ille fuit xp̄s qui ſolus in mūdum
ſine macula eſt ingreſſus. Sicut teſtatur bea
tus Gregoꝛiꝰ. xj. moꝛaliū. exponēs illđ Job
xiiij. Quis pōt facere mūdū de imundo con
ceptum ſemine dicēs. Incarnatus domini i
tuitus ſolū vidit in mūdo hoīem de immun-
do ſemine non eſſe conceptuꝫ. qui ſic i mūdū
venit vt nihil haberet de imūda cōceptione

neqꝫ eni ex viro ⁊ femina ſed ſpū ſancto ⁊ ex maria ỽgine ꝓceſſit. Sol⁹ ḡ in carne ſua ỽe mundus extitit. q2 nō ꝑ carnalē delectatōeꝫ venit. Hec Gre. iō ipē ſolus i. b. ỽgine que ē tabernaculū bn̄dictū habitauit. ¶ Cōpat̄ eni ipa tabernaculo duplici rōe. ſ. reuerētie. ⁊ cōtinētie. q2 ſ꞉ꝫ aplꝫ ad Heb. ix. duplex ps erat in tēplo. vna q̄ ſācta dicebat̄. ⁊ hec erat cōis pplo laicali. Alia ſcōꝝ vocabat̄ ⁊ hec erat tāte ſanctitatl ⁊ reuerētie ꝙ null⁹ ad eaꝫ intrabat niſi ſolus pōtifex. ⁊ tm̄ ſemel i anno Sic eccl'ia catholica hꝫ duas ptes. Una que d2 ſcā q̄ oib⁹ ſanctis ē cōis. Alia ſancta ſcōꝝ. ⁊ hec ē ſolū virgo maria ſic̄ atteſtat̄ Anſ. in Omel'. hodierna dicēs dignā donationē ſuper omnes ceteros illa debet habere. ꝑ quaꝫ oē ſancti ſanctificāt̄. Dicit̄ eni xp̄s ſanctus ſanctoꝝ. dicit̄ ⁊ ipa ſcā ſcōꝝ. Et hanc ſolam ſummus ſacerdos xp̄s ingreſſus ē ſm̄ qđ figuratuꝫ ē Ezech. xliiij. vbi legit̄. Porta hec clauſa erit ⁊ nō aperiet̄. ⁊ vir non trāſibit ꝑ eā. qm̄ dn̄s de⁹ iſrl' ingreſſus ē per eam. Secundo. b. virgo dicit̄ tabernaculū cōtinētie. Tabernaculū eni moiſi cōtinebat thuribulum aureū. archā federis in qua erat virga aaron q̄ floruit tabule teſtamenti ⁊ vrna aurea habēs māna. ſic Maria ꝯtinebat thuribulū aureū. hoc ē ſanctā ꝯuerſationē. De q̄ dicit Amb. li. ij. de virginitate pte. j. tal' fuit. Maria vt ei⁹ vnica vita ſit oibus diſciplia Et ſubdit. quātū in vna ỽgine ſpēs ỽtutum enituit ſecretū verecūdie. vexillū fidei. deuotionis obſequiū oſtendit. Habuit in ſe Maria archam teſtamēti. ſ. xp̄m int⁹ ē ỽga aarō rōe equitatis in regia dignitate ſm̄ illđ Uirga directionis. ỽga regni tui. Erāt ibi tabule teſtamēti rōne viri ex duabus naturis i pſone vnitate. ⁊ ibi vrna aurea hn̄s māna rōe pietatis in ſacramētali libertate ſm̄ illđ. ps̄. Pluit illis māna ad manducādū. ⁊ hoc quo ad ſcđm. Quantū ad tertiū ſciendū ꝙ ſolennes ⁊ maxime eccl'ie ⁊ tabernacula in quibuſ copus xp̄i debet ſeruari et adorari ꝑ maiores terre dn̄os fundari cōſueuerūt. ⁊ ille qui maior ⁊ potētior ē primū lapidē ponere i fūdamēto ꝯſueuit. Qđ pulchre figuratū ē. iij. Regl. vj. De ſolēni tēplo Salomonis i quo debebāt ſeruari reliquie antiqui teſtamenti. qđ ⁊ maior in hierl'm fundauit Salomon de auro. tabulis cedrinis ⁊ lapidibus precioſis Et pie credendū ē ꝙ ipē ad deuotionē pͥmuꝫ lapidē in fundamēto collocauit. ¶ Miſtice. b. ỽgo Maria ē tabernaculuꝫ qđ multis gratijs ē fabricatū ⁊ fundatū. q2 in ea debebat corp⁹ xp̄i. ⁊ diuinitatl reliquie ꝯſeruari ⁊ adorari. ſicut pꝫ de Johanne baptiſta qui adhuc in vtero matris ſue cognouit xp̄m eē preſentē ⁊ exultādo ipſuꝫ adorauit. Luce. j. Ideo dn̄s altiſſimus ⁊ maxim⁹ inter omnes ipſam fundauit ſm̄ illud ps̄. Ipſe fundauit eā altiſſim⁹. ⁊ pͥmū lapidē. hoc eſt gratiā ſanctificantē in ipam poſuit. ſm̄ illud Joh. viij. Qui ſine peccato ē veſtrū pͥmus in illam lapidem mittat. Dicūt eni naturales. qn̄ aliqua arbor ē corrupta ex vetuſtate illi⁹ arboris radix dꝫ aperiri ⁊ lapis in eam proijci vel iponi. tūc materia infructuoſa effluit. ⁊ bonū nutrimētū arbor ad ſe trahit ⁊ fertilis efficitur. quā pri⁹ ſterilitas occupauit. Per arbores ſignificant̄. hoies. ſm̄ illud Matth. viij Uideo homies vt arbores. illi erant ex vetuſto peccato pͥmoꝝ parentū ſteriles ⁊ corrupti q2 mortui ſm̄ illud. j. Coꝝ. xv. In adam oms moriunt̄. Sic ⁊ virgo maria ſm̄ doctores ex originali fuit corrupta. Ideo neceſſe fuit vt in ea poneret altiſſim⁹ lapidē ſanctificantem ⁊ gratiā que fuit maior in ea q̄ꝫ in aliquo ſancto. Recte eni ſicut lapis qui in fundamento ponit̄ cōiter ē oibus maior. Ideo dic̄ Bern̄. in ſermone puto ꝙ copioſior ſanctificationis benedictio in mariā deſcēdit. q̄ nō ſoluꝫ purgauit. ſed deinceps ne peccaret cōſeruauit ⁊ hoc quo ad tertium.

¶ Sermo de ſancta Lucia.

LUcerna ſplēdēſ ſuper candelabrū ſuū. ⁊ ſpecies faciei mulieris ſuper etatem ſtabilem. Eccleſiaſtici. xxvj. ¶ Dicit Dionyſius cū alijs naturalibus. Lux ē ſubſtātia in ſe ſiſtēs. aq̄ ꝓcedit irradiatio cōmunis ⁊ illuminatio corpoꝝ alioꝝ. ſemper enim in ſe lucet lux. ſꝫ non ſemꝑ illuminat. ſed ſolum quando inueniēs corp⁹ habens naturam aptam illuminationi vt ait Aug⁹. ¶ Myſtice per lucē btā Lucia q̄ a luce nomē habet merito deſignatur. De qua dicit̄ illud Sapientie. vij. Luci cōparata inuenta eſt prior. Recte ſicut lux habet pulcritudinē in aſpectiōe. ſm̄ illđ Amb. Lux ē pulchritudo omnis creature viſibilis cuius gloria maxime eſt in aſpectu que cuncta mundi membra laudibus facit digna. Habet etiā lux diffuſionem ſine inquinatiōe quia ꝑ quecunqꝫ immunda diffundit̄ nō coinquinabitur. Habet ⁊ longiſſimā lineam ſine more dilatione. Ita. b. Lucia habuit pulchritudinē virginitatis ſine aliqua corruption. q2 nec mentali. ergo nec corporali. Quare dicit Gratian⁹ et habet̄. xxxij. q. v. Reuera. Nō inq̄nat̄ corp⁹. niſi de ꝯſenſuꝫ mētis

cui ꝯſonat Amb. in li. de ỽginitate di. Caro
nō pt corrūpi niſi mēs fuerit añ corrupta. et
h ē qđ dixit ſcā Lucia paſcaſio. Si me iuitā
violari fecerꝭ caſtitas m̄ duplicabit ad coro=
nā. Habuit etiā diffuſionē charitatꝭ ſine aliq̄
imūdo amore. Habuit lōgiſſimā lineā diut=
ne opatōis ſine tarditate vt ipleret illđ Eccſ
xj. Mane ſemia ſemē tuum ⁊ veſpe nō ceſſet
man⁹ tua. Hec igit iocūdiſſima lux b. Lucia
fuit manēs i ſe. h ē i ſuo propoſito firmo. qñ
nec p minas nec p ỽbera potuit a xp̄o ſepari
ſꝫ dixit. Ecce corp⁹ meū o dn̄e ad ſuppliciuꝫ
ē paratū. iđ pceſſit ab ea illuīatio fidei i alioſ
infideles q̄ ſūt ab ea i fide illuſtrati. iđ i ỽbis
paſſūptꝭ dr̄ lucerna ſplēdēs. ⁊c. Lucerna iqꝫ
ardēs p charitatē. lucēs p ỽginalē puritatē
In q̄bus ỽbis. a. iiij. b. Lucia pn̄cipalr ꝯmē
dat. Primo a clara luminioſitate. ibi lucer/
na ſplēdēs. Scđo a lata famoſitate. ibi ſuper
cādelabꝝ ſuū. Tertio a mira ſpecioſitate. ibi
⁊ ſpēs faciei mulierꝭ. Quarto a ſcā ỽtuoſita=
te. ibi ſup etatē ſtabilē. De p̄mo ē ſciendū ad
expientiā videm⁹ ꝙ lucerna q̄ vndiqꝫ replet
ſplēdētib⁹ luminib⁹ ē luīoſa a pte ſupiori ⁊ i
feriori. illuīat eni ſupiora. ſ. aerē. iđ dicūt na
turales ꝙ grādi incēdio facto rubet celū. illu
minat inferiora. qꝛ vias mōſtrat ne hō i tene
bris corruat. Eſt etiā luīoſa interi⁹ ppt ho=
minū ꝯductionē. Eſt illuīoſa a pte anteriori
⁊ poſteriori. illuīat eni añ ſe ⁊ p⁹ ſe trāſeūtes
Eſt ⁊ deniqꝫ illuīoſa a dextris ⁊ a ſiniſtrꝭ. vt
ſic vndiqꝫ illuminet ⁊ illuſtret. ¶ Miſtice
p hāc lucernā a luce dictā. b. Lucia ſigtur. q̄
fuit lucerna ardēs. recte ſic lucerna lucendo
alijs ſe ꝯſumit. ſic. b. Lucia oīa bona ſua con
ſumpſit. ⁊ paupibus miſtrauit. vt verificet
de ipa illđ pſ. cxj. Diſpſit dedit paupib⁹. ⁊c
Qꝛ dixit ad mr̄em ſuā. q̄cq̄d mihi datura es
p dote paupib⁹ elargire Fuit lucerna lucēs
p ỽitatē p quā oēs exēplo bonoꝝ opeꝝ illu=
ſtrauit. Iđ exponi pōt đ ipa illđ Tobie. xiij.
Luce ſplēdida fulgebis. Fulſit eni oi tpe tā
pſperitatꝭ q̄ꝫ adūſitatis. ſm illđ Prou. xxxj
nō extinguet in nocte. ſ. tribulatiōis lucerna
eius. ſ. p errorē. nec abſcōdita fuit ob timorē
qꝛ morti ſe tradidit iperterrite qñ dixit ad pa
ſcaſiū. Quid moraris incipe fili diaboli deſi=
deria tuaꝝ penaꝝ in me exercere. Iđ de ipſa
ē illud Luc. xj. Nemo accēdit lucernaꝫ. ⁊ in
abſconſo ponit neqꝫ ſub modio. ſꝫ ſupra can
delabꝝ. vt q̄ ingrediūt lumē videāt. hec ſplē
didiſſima lucerna. b. Lucia ad inſtar lucerne
materialis fuit circūquaqꝫ luminoſa. Prio
a pte ſupiori ⁊ inferiori. A ſuperiori p dine
gre refulgētiā. ſm illđ. Iob. xxix. Splende=
bat lucerna ei⁹ ſup caput meū. ⁊ ad lumē ei⁹
ambulabā in tenebris. De hac luce ſupiori
dr̄ Act. ix. Subito circūfulſit eum lux. A p=
te inferiori p ỽginalē mūdiciā. Iuxta illud.
Cañ. iiij. O q̄ꝫ pulcra ē caſta generatio cum
charitate. ppter hāc lucē dixit ei. b. Agatha
Soror mea Lucia ỽgo dei deuota. In h ꝙ
vocat eā deuotā oñdit ꝙ habuit lucē ſupio=
rē. ſꝫ ꝙ vocat eā ỽginē. notat ꝙ habuit infe=
riorē. Scđo fuit btā ỽgo lucia luīoſa a pte in
teriori per mūdā ꝯſciam. ita vt dicere poſſet
cū aplo. j. Cor. iiij. Nihil mihi ꝯſcius ſum.
a pte exteriori p cōuerſationē ſanctā ¶ Et
ppter hāc ſecūdā lucē vocat ſe tēplū dei di.
Qui caſte viuūt tēplū ſpūſſancti ſūt. Ipa. n.
erat tēplū fulgidū interi⁹. vt de illa expōi pt
illud. iij. Regꝭ. vj. Nihil erat in tēplo qđ nō
auro tegeret. p qđ intelligit lux interiorꝭ cō=
ſcie. Ipa etiā erat tēplū ornatū exteri⁹ ſꝫ illđ
Mach. li. ij. c. iiij. Ornauerūt tēplum ei⁹ co
ronis aureis. p qđ intelligitur lux ꝯuerſatio
nis honeſte. O felix ē igit iſte hō cui⁹ cū btā
Lucia luminoſa ⁊ clara ē cōſcia. Quia dicit
b. Berñ. ad Ruptū monachū. Veniet tps
ꝙ plus valēt pura corda q̄ꝫ aſtuta ỽba magꝭ
ꝯſcia bōa q̄ꝫ marſubia plena. Tertio. b. Lu=
cia fuit illuīoſa a pte anteriori ⁊ poſteriori đi
bn̄ficia memorādo ab āteriori futura p̄caue=
do ⁊ pn̄tia ordinādo. Iſte ē triplex act⁹ pru=
dētie. ſic dic Señ. i li. đ. iiij. ỽtutib⁹ car. Si i
q̄t prudēs fuerꝭ anim⁹ tu⁹ trib⁹ diſponet tpi
bus. Preterita recole futura p̄caue pn̄tia or
dina. De his trib⁹ dr̄ Deut. xxxij. Utinā ſa=
perēt p̄terita recolēdo. ⁊ itelligerēt pn̄tia. or
dinādo ac nouiſſima puiderēt. futura p̄cauē
do. ita. b. lucia bn̄ficia dei ꝯgouit. qñ paſcaſio
dixit. Iſta ñ ſūt maleficia. ſꝫ xp̄i bn̄ficia. pre/
ſētia ordīauit qñ ſuas diuitiaſ paupib⁹ tribu
it. futura p̄uidit qñ pacē eccl'e redditā nūcia
uit. vt i legēda Quarto fuit luīoſa a dextrꝭ ⁊
a ſiniſtrꝭ a dextrꝭ qñ int pſpa ſuauit tpantiā
lꝫ eni hr̄et multas diuitias tm̄ int illas paup
fuit ſm illud Prou. xiij. Eſt paup cū i multꝭ
diuitijs ſit. In ſiniſtrꝭ. qꝛ i adūſis ſuauit pa
tiētiā ſic canit đ ipa. In tua patia poſſediſti
aīaꝫ tuā. Lu. ſpōſa xp̄i. ſꝫ nūc pꝫ illđ pſ. xc.
Cadēt a latē tuo mille ⁊ decē mi. a dex. tuis.
Qꝛ i adūſitate adeo mlti recedūt. pleſ tm̄ i p
ſpitate. ¶ Quātū ad ſcđꝫ notādū ſꝫ naſa
les aliq̄ aīalia ſūt famoſa ppt ſuā ſapiaꝫ. ſic
elephātes in quibus ſm Iſi. li. xij. intellect⁹
⁊ memoria p̄ ceteris animalibus vigent. Et
ſm Pli. lib. viij. c. j. Quando egrotant her=
bas ſilueſtres ſibi congregant. ⁊ nunquam
eis vtuntur niſi ſupino capite ad celū leuato

Et q̄dā religīoē a numinib⁹ ſibi adiutoriū po
ſtulant. Jllo mō Lucia ē famoſa ꝓpt̄ ſuā ſa-
pientiā q̄ maxie pꝫ ī rn̄ſis. ſm̄ illō. Eccǒ. viij
Sapia hois lucet ī vultu ei⁹. nōne illa eſt ſa/
piēs rn̄ſio qn̄ dixit. Nō inq̄nat̄ corp⁹ niſi de
ꝯſenſu mēt̄. Certe vtiqꝫ. iō ī canone ē locata.
vt ī arenga vbi s̄. Jn ipa eni Lucia p̄ ceteris
gētilib⁹ viguit intellect⁹ ⁊ prudētia. ita vt ð
ipa exponi illð Prou̇. xiiij. Sapiēs mulier
edificat domū ſuaꝫ. ſ. in celis. De q̄ dicit pſ̄.
Bti q̄ hitant ī domo tua dn̄e. ſic ſapiētia ap/
paruit in [illegible] ꝙ mr̄e ſua egrotante non iuit ad
ſortilegas. auxiliū ab eis poſtulādo. Sꝫ e ce-
lo cū ad ſepulcrū btē Agathe v̄ginis prexit
di. Si ei⁹ ſepulcꝝ credēs tetigerꝭ. ꝑfecta cōti
nuo ſanitati gaudebis. qꝛ vt ſapiēs v̄go ſci-
uit ꝙ illi q̄ ꝯſulant̄ ſortilegas q̄nqꝫ annoꝝ re
gula puniūt̄. vt hr̄ in cano. q̄ diuinationes.
xxvj. q. v. Scðo aliq̄ aialia ſūt famoſa ꝓpt̄
potētiā; quā oñdūt ſic leo q̄ oñdit ſuā potētiā
in h̄ ſic dic̄ Pli. ī ſpe. na. ꝙ in piculis apparꝫ
maxie gl̄ioſus qn̄ pſequūt̄ eū canes ⁊ vena-
tores nō ſe occultat ſꝫ ſedet in cāpis vt ab oī
bus videat̄ ei⁹ potētia. nō ſolū manifeſta ē ī
hoc ſꝫ etiā in illo q̄ ſanat infirmitates. qꝛ eius
adeps ꝯtrariat̄ venenis. Si q̄s illo punctus
fuerit. alioꝝ morſus aialiū nō timebit. Etiā
adeps cū oleo roſeo mixt⁹ cutē faciei cuſto-
diet a vicijs. oculoꝝ ſanat tūores. Fel ei⁹ aq̄
addita oculoꝝ acuit claritatē. cor ei⁹ cibo ſū-
ptū ſolā q̄rtanā febrē expellit. Ecce q̄ꝫte po-
tētie ē leo. Jſto mō btā v̄go Lucia ē famoſa
ꝓpt̄ ſuā potētiā aut fortitudinē. tāte em̄ fuit
potētie ⁊ fortitudis ꝙ in piculis paſſionū ⁊
pſecutionū ſe ab ipudicis canib⁹ nō abſcon-
dit q̄uis eēt in iuuenili adhuc etate. ſꝫ ipos
vic̄ ſm̄ qð canit̄ de ipa. Odiſti q̄ ī mūdo ſūt.
Jō potuit dicere. Mihi mūd⁹ crucifix⁹ ē et
ego mūdo. ad Gal̄. v. Diabolū ī h̄ cū ait ſan
guie ꝓprio inimicū ſbiſti. qð fuit valð mira/
bile ꝙ fragil̄ v̄go vicit iimicū tā robuſtuꝫ. ſꝫ
dn̄s omp̄s tradidit illū ī manu feie ⁊ ꝯfudit.
Judith. xvj. vic̄ et̄ p ſuā potētiā ſeuiciē tor-
mētoꝝ ꝙ violētia hoim ⁊ bou̇ amiſert̄ v̄tutē
trahēdi ignis v̄tutē ꝯburēdi. ferrū ⁊ gladi⁹
v̄tutē ſecādi. qꝛ ſpūſſanct⁹ tāto eū vixit pōdē
vt mille hoies nec plura paria bou̇ erā trahē
poſſent ad lupanar. et̄ ī igne poſita ipaꝫ n̄ le-
ſit vt dicē poſſꝫ illð Eccī. xli. Jn medio ignis
n̄ ſū eſtuata. Percuſſa et̄ ī gutture gladio in
terfici n̄ potuit. ipa eni. b. Lucia oñdit potē-
tiā ī miraculoꝝ opatōe. nā ⁊ ſanauit mr̄em ⁊
copioſū extīxit ignē. iō de ea exponi pōt illð
Prou̇. vlt̄. Manū ſuā miſit ad fortia. Q̄ āt
fuit tā potēs. ecce iō. qꝛ ſepe habuit angelicā
ꝯſolatōꝫ ⁊ ꝯfortatiōꝫ q̄ eā ꝯfortauerat dicēs
O Forti aio eſto filia ſcꝫ dei. dn̄s celi dedit
tibi gaudiū. Tertio aliq̄ aialia ſunt ꝓpt̄ pul-
critudinē ſuā famoſa. ſic pātherað q̄ dic̄ phi
ſolog⁹. Eſt aial pāther cui n̄ ē pulcrior alt̄ qꝛ
ſꝫ Pli. ī ſpe. na. maxia coloꝝ ⁊ macl̄aꝝ vari
etate ð corat̄. ſ. albaꝝ nigraꝝ flaueaꝝ vt tota
ei⁹ pellis exteri⁹ macl̄ata videat̄. Jſto mō et̄
b. Lucia fuit famoſa rōe pulcritudis qꝛ erat
ornata colore albo v̄ginitatꝭ mētꝭ ⁊ corpis iō
dixit ad paſcaſiū. corruptores mētꝭ ⁊ corpis
nūq̄ꝫ ſciui. Et merito p̄t ð ipa exponi illð pſ̄
xliiij. Aſtitit regia a dex. tu. in veſti. de au. q̄
ad pulcritudinē corpis. circūdata varietate
ꝓpt̄ pulcritudinē mētꝭ. Erat et̄ decorata co-
lore nigro hūilitatꝭ. ī eo ꝙ ſpreuit ſpōſū terre
nū diuitias ⁊ mūdi gl̄iaꝫ ita vt dicē poſſꝫ Re
gnū mūdi ⁊ om. or. ſe. cōtē. Fuit etiā fulcita
colore flaueo ꝯſtātie. qꝛ conſtās fuit vſqꝫ ad
mortē. Et ex illo pꝫ ei⁹ ſpecioſitas ⁊ v̄tuoſi-
tas ſeu fortitudo q̄ꝫtū ad tertiū ⁊ ad q̄rtum.

Sermo. j. de ſancto Thoma apl̄o

Quia vidiſti me

Thoma credidiſti. bti q̄ n̄ viderūt ⁊
crediderūt Jo. xx. A Amb ī exame. li. v. c.
xliij. dic̄ Fenix ē vnica auis trecētꝭ ac q̄ngētꝭ
viuēs ānis. ſꝫ cū finē vite ſue ſenſerit iminer̄
fac̄ ſibi nidū ð thure mirra ⁊ ceterꝭ lignis odo
riferꝭ q̄b⁹ accēſ̄ p flatū vēti itrat ⁊ ibi morit̄.
deūoqꝫ viuificat̄. miſtice p fenicē itelligit̄. b.
Tho. apl̄s. rcē. n. ſic fenix ē auis ſingl̄arꝭ ca-
rēs pari ⁊ apð arabes naſcit̄ vocat̄ fenix. ī.
ſingl̄arꝭ vt di. Jſi. ita. b. apl̄s tho. it̄ oēs apl̄os
ī dubitatōe fuit ſingl̄arꝭ ſꝫ ꝙ legit̄ Jo. xx. di.
P⁹ reſurrectōꝫ veit ad diſcipl̄os ſuos ianuis
clauſ̄. ſtās ī medio diſcipl̄oꝝ dixit. pax vob̄
⁊ cū dixiſſet oñdit eis lat⁹ ⁊ man⁹. vidētes āt
eū gauiſi ſūt gaudio mag̊ valð ⁊ crediderūt. ⁊
cū h̄ agebat̄ Tho. n̄ erat cū eis. iō veniēte eo
alij dixerūt. vidim⁹ dn̄m. ſꝫ ille credē noluit.
Sꝫ h̄ nō ē fcm̄ ſine cā. iō ſup hec geſta dic̄ ſā
ct⁹ Greg. ī omel̄. hodierna. Quid iq̄t frēs ca
riſſimi int̄ hec aiadūtitꝭ nūq̄d caſu geſtū cre-
ditꝭ vt elect⁹ ille diſcipl̄s tūc deeſſet p⁹ āt ve-
niēs audirꝫ audiēs dubitarꝫ. dubitās palpa
ret palpās crederꝫ. nec h̄ cāu ſꝫ dina diſpēſa-
tōe fcm̄ ē Egit nāqꝫ miro mō dina clemētia vt
diſcipl̄s dubitās dū ī mgr̄o ſuo vulnera pal
paret ī nob̄ vulnera ifidelitatꝭ ſanaret. pl⁹ em̄
infidelitas Thome ad fidē q̄ꝫ fides credētiuꝫ
diſcipl̄oꝝ ꝓfuit. qꝛ dū ille palpādo ad fidem
reducit̄ nr̄a mēs oī dubitatiōe poſtpoſita in
fide ſolidatur. Hec Gregorius. Etiā ſicut fe-
nix ſua recreatōe naturali docet nos credere

reſurrectõez cõez mortuoꝝ Jbi.b.tho.apl'ſ
docet nos credere eandẽ ſua ſinglari dubita
tiõe Quis eni vt ait.b.Greg̃.xiiij.moral'.cre
dere eaz facile potuiſſet cũ ſpũs carne ſoluit
caro in putredinẽ vertit.putredo in puluerẽ
redigit.⁊ puluis i elemẽta ſoluit.Sz hec tho
mas ſine demõſtratiõne firmit demõſtrat di
cẽdo.dñs meꝰ ⁊ deꝰ meꝰ.Dic.b.Grego.in o
mel.de aſcẽſione dñi.Nimis mihi maria ma
gda.pſtitit q̃ citiꝰ credidit q̃z thomas q̃ diu
dubitauit.Hic iquã ſctũs apl'ſ lz dubiꝰ d̃ re
ſurrectõne xpi.tñ i illo dubio nõ pmãſit.Sz
more fenicl fecit ſibi nidũ extne diuinitatl et
mire hũanitatl qñ dixit Johis.xx.Dñs meꝰ
⁊ deꝰ meꝰ.⁊ ſic igne charitatl ſuccẽſus.⁊ de
vetuſtate dubietatl icineratꝰ ſurrexit hõ no=
uus in credẽdo.⁊ hoc teſtat dñs in v̈bis aſ=
ſũptis.qꝛ vidiſti me thoma ⁊c̃.Jnq̃bus duo
pncipalit deſcribunt.Primo ortodoxe fidei
pmiũ ⁊ pfectꝰ.ibi.qꝛ vidi.me tho.Scđo ſũ=
me felicitatis meritũ ⁊ affectꝰ.ibi.Beati qui
nõ viderũt.De pmo ẽ notãdũ.Fur ⁊ pat fa
milias hñt opatiões ꝯtrarias.Fur eni veni
ens ad domũ alienã.⁊ inueniẽs lumẽ ardẽs
extinguit.Qꝛ dꝛ in cõi puerbio.Fur odit lu
cẽ.⁊ ſi inuenit theſauꝝ accipit.⁊ hoies letos
per furtũ facit meſtos ⁊ triſtes.Sed ecõtra
paterfamilias inueniẽs tenebras i domo lu=
mẽ accẽdit.⁊ hoſpites letos facit.ſm illđ ſa=
pientis Tullij.Hoſpitibꝰ letũ debes oñde=
re vultũ.Vultꝰ eni letus dãdi duplicat tibi
cultũ. Miſtice p furẽ intelligit diabo=
lus.de q̃ Joh.x.dicit dñs.Fur odit lucẽ ⁊ ñ
venit niſi vt furet mactet ⁊ pdat.Jđ bñ figu
rat p coruũ de quo dicunt naturales.Q̃ cor=
uus ẽ auis doloſa res furtiue abſtrahẽs i lo=
cis abſcõdens abſconditis ⁊ reponẽs.Et pn
cipalit cupit oculos eruere.ſic̃ videmꝰ hoc i
ſuſpenſis quibus pmitꝰ a coruis oculi eruũt
Jtẽ dicit Areſt.in li.de aialibꝰ.Q̃ coruꝰ odit
aſinũ iđ volat ſup ipm.⁊ tẽptat eruere ocl'oſ
ſuos roſtro ſuo.Jta diabolus fur fuit ab in
itio.⁊ multas aias deo ſubtraxit.q̃s in tene=
bras inferni poſuit ⁊ abſcõdit.q̃rit tñ pncipa
liter oculos eruere.hoc ẽ lumẽ rõnis ⁊ fidem
ſine qua impoſſibile ẽ hoiez placere deo.ad
Heb.xj.Vñ legit.j.Reg.xj.Q̃ naas voluit
hr̃e pactũ cũ viris Jabes in hoc q̃ quereret
omniũ oculos dextros eruere.Naas interp̃
tat ſerpẽs ſignificãs diabolũ de q̃ Geñ.iij.
Serpens erat oibus callidior animãtibus q̃
vult habere pactũ cuz oibꝰ hoibus vt eruat
oculos dextros.i.fidẽ.Recte ſic̃ naas volu/
it viros reddere iabes inutiles ad bellũ qꝛ ſi
niſter oculus clipeo tegit ⁊ carens oculo de=
xtro nõ põt videre adũſariũ ⁊ ei reſiſtere.ſic
diabolus vellet oẽs reddere inutiles ſibi ad
reſiſtendũ qñ amitterẽt fidẽ q̃ ſignificat p de
xtrũ oculũ.cũ quo tñ eſt ſibi reſiſtendũ.ſz il=
lud.j.Pet.v.Aduerſariꝰ veſter diabolꝰ tã=
q̃z leo rugiẽs.⁊c̃.Et ſeq̃tur.Cui reſiſtite for=
tes in fide.Qđ aũt diabolus nitit extinguer
lumẽ intellectꝰ qđ deꝰ infundit aie ſm Are.
iij.rethorice.Et etiã fidẽ pz in pmis pentibꝰ
Dicũt doctores q̃ dñs dotauit adã luie itel
lectus ⁊ fidei ſup oẽs puros hoies.vt pꝰ euz
nullus ei ſil'is haberet.nec etiã ſalomon qui
tñ ſapientiſſimꝰ dicebat.vt habet.iij.Reg.
xxiiij.Sz h̃ lumẽ intellectꝰ extinxit in eo dia
bolus vt pꝰ ea beſtijs eq̃ret.ſz illđ.pſ̃.xlviij
Hõ cũ in honore eẽt nõ intellexit cõpatus ẽ
iumẽtis inſipientibꝰ.⁊ ſil'is factꝰ ẽ illis.Silr
lumen fidei in eo extinxit qđ legit Geñ.ij.Q̃
dñs dixit ad ipſũ.Ex omi ligno paradiſi co=
mede.de ligno aũt ſcie boni ⁊ mali ne come=
des.qꝛ morte morieris.Serpẽs aũt diabolꝰ
veniẽs ad Euã dixit.Cur p̃cepit vobis deꝰ
ne comederetis de ligno padiſi.Rñdit mul
er.de fructu lignoꝝ q̃ in padiſo ſũt veſcimur
de fructu vero ligni qđ ẽ in medio padiſi p̃ce
pit nobis deꝰ ne comederemꝰ.ne forte moria
mur.Diabolꝰ dixit.Neq̃q̃z moriemi.ſcit eñ
deus quocũq̃z die comederetl ex eo.apient
oculi veſtri ⁊ eritis ſic̃ dij ſciẽtes bonũ ⁊ ma=
lum.Jllis verbis crediderũt ⁊ comederunt
⁊ ſic fidẽ dei pdiderũt.Jllo igit luie fidei ex=
tincto accepit ab eis theſauros p̃cioſiſſimos
qui ſm Berñ.fuerũt iuſticia.mia.pax.⁊ ve=
ritas.que oẽs p̃cellunt theſauros huiꝰ mun
di.Et q̃ abſtulit ab eis theſauꝝ teſtat beatꝰ
Aug.⁊ hr̃ de pe.di.ij.Princeps eni omniũ
vicioꝝ vidẽs adam de limo formatũ ad ima
ginẽ dei factũ.pudicicia decoratũ.tẽpantia
cõpoſitũ ipſũ ſpoliauit.⁊c̃.Queruloſe dice=
re potuit illud Job.xix.Spoliauit me glia
mea.⁊ abſtulit coronaz de capite meo.Fecit
etiã triſtẽ poſtq̃z ſpoliauit eũ his theſaurl.qꝛ
eiectꝰ fuit de loco voluptatis.ſ.paradiſi i lo=
cum miſerie.ſm q̃ dꝛ Geñ.iij.Emiſit eũ do=
minꝰ de paradiſo voluptatis.ſ.paradiſi i lo=
cũ miſerie.i.in terrã vt operaret terraz de q̃
ſumptꝰ ẽ.Jdeo potuit dicere illđ pſ̃.xxxvij.
Miſer factus ſum ⁊ curuatꝰ ſum vſq̃z i finẽ
tota die contriſtatus ingrediebar.Ecce quõ
fur ille diabolus in primo parente nr̃o Adã
lumẽ fidei ⁊ rõnis extinxit.ipſũq̃z meſtũ fec.
Sic fuit in dilectiſſimo apl'o Thoma in q̃
lumẽ intellectꝰ fideiq̃z extinxit.dñs eni eum
dotauit luie intellectꝰ.vt cũ alijs apoſtol.xij
intelligeret deũ ⁊ hoiez qñ in eoꝝ oiz pſona

dixit Petr⁹. Tu es xp̄s fili⁹ dei viui Matt. xvj. Meruit etiā penetrare ꝓfunditatē diuinitatꝭ quādo dn̄s ad ſuā interrogationem quaꝫ fecit dicens. Dn̄e neſcimus q̄ vadis. et quō poſſumus viā ſcire. ſic reſpondit. Ego ſum via vitas ⁊ vita. Sꝫ qui hoc intellexit ⁊ credidit xp̄o noluit credere ip̄o p⁹ mortē abſente. Si eni poſt mortē chriſtum veꝝ deum credidiſſet. de reſurrectione nullo modo dubitaſſet. Sed eſtimo ꝙ diabolus extinxit ſibi lumē intellect⁹ ⁊ fidei. ne hoc credēs in incredulitate deperiret. Et hoc pꝫ ex nomine. Dicit̄ eni thomas q̄ſi abyſſus ꝙ vno mō dr̄ ab a qḋ ē ſine. ⁊ byſſus claritas q̄ſi ſine claritate. q2 amiſſo lumine intellect⁹ tenebras intelligentie incurrit. ita vt de ip̄o exponi pōt illud Gen̄. j. Tenebre erāt ſup faciem abyſſi Vel dr̄ ab a qḋ ē ſine ⁊ baſe q̄ſi ſine fūdamēto. q2 ip̄e baſim fidei ꝑdidit ⁊ i multa fluctuatione ꝑmanſit. Sed chriſtus ver⁹ paterfamilias. de quo dicit illud Matth. xx. Siı̄e ē regnū celoꝝ homini patrifamilias. Noluit eū mittere in tenebras dubitatiōis. teſte Greg. in omel̄. di. Diſcipulū ſuū dn̄s poſt reſurrectionē ſuā ſic dubitare deſeruit. ſic̄ an̄ natiuitatē ſuā hr̄e Mariā ſponſā voluit q̄ tn̄ ad nuptias nō perueniꝫ. Nā ita fact⁹ ē diſcipul⁹ dubitās ⁊ palpās teſtis vere reſurrectionis. ſic̄ ſponſus fuit mr̄is xp̄s ſue integre v̄ginitatꝭ. hec ille. Accēdit igit̄ fidē xp̄s in. b. ap̄lo thoma qn̄ eū lat⁹ ſuū palpare ꝑmiſit di. Infer digitū tuū huc. ⁊ mitte in latus meū. ⁊ noli eſſe incredulus ſꝫ fidelis. Joh. xx. Fecit eū letuꝫ cum iubilant̄ clamauit. De⁹ me⁹ ⁊ dn̄s me⁹. Jō pōt exponi illḋ Abac̄. iij. Abyſſus dedit vocē ſuā. hoc ē thomas q̄ interp̄tat̄ abyſſus dedit vocē exultatōis ⁊ credulitatis. Et hoc innuit ex viſione chriſti. ſic̄ dicit. Quia vidiſti me thoma credidiſti. Sed diceret quis. Quare dicit dn̄s notanter hic. q2 vidiſti me thoma credidiſti. Cū ſm̄ Greg. nō eſt fides vbi aliquid videt̄. Quia dicit i omel̄. Fides nō hꝫ meritū vbi hūana rō hꝫ experimētum Si quis enim in die videt rem ⁊ credit. iā poti⁹ ē cognitio q̄ꝫ fides. Q2 fides ſm̄ ap̄lm ad Heb. xj. ē ſperandaꝝ reꝝ ſuba. argumētū. i. firma adheſio reꝝ nō apparētiū. Jō poti⁹ dixiſſe debuiſſet. q2 tetigiſti. Ad h̄ r̄ndet Aug. in originali. Q2 forte thomas non tetigit xp̄i vulnera. licet offerebat ſe ad tangendū q2 nō fuit auſus tangere. Sꝫ oppoſitū illi⁹ dicit. b. Thomas ḋ aq̄no. tertia p̄te ſue ſūme. Quia thomas ſup viſu ſuo etiā vulneꝝ tetigit cicatrices. Cui alludit auctoritas eccl̄ie que etiā canit. O thoma didime per xp̄m quē meruiſti tāgere. Sꝫ ad hoc cū dr̄ q̄ vident̄ non hn̄t fidē. R̄n̄det. b. Greg⁹. in omel̄. hodierna di. Thomas aliud vidit aliḋ credidit. vidit hominē credidit eē deū. Jō bn̄ dicit. Q2 vidiſti me thoma hoieꝫ ⁊ credidiſti me eē deū. Jdo ꝯcludit Greg⁹. Videndo ḡ q2 ꝯſiderādo veꝝ hoieꝫ hūc deū quē videre nō potuit exclamauit. ⁊ h̄ q̄ ad p̄mū. Quātū ad ſcḋm. notandū illos beatiores q̄ nō viderūt ⁊ crediderunt. oſtēdi pōt i groſſo exēplo naturali. Radix eni herbe in terra abſcōdit̄. nec ſolē imediate reſpicit ab eo neqꝫ intuet̄ Sed herba q̄ ē ſup terrā ſolē imediate reſpiciendo. ⁊ tn̄ radix plus remunerat̄ a natura q̄ꝫ herba. quia maioris cōiter ē virtutꝭ. nā oēm ſuccuꝫ ⁊ virtutē quā habꝫ herba recipit a radice. Et hāc ecōtra tēpore hyemis dirigit ad radicē. Jdo dicit Philaret⁹ in tractatu de creſ. Q2 radices ſunt maioris efficacie i hieme q̄ꝫ in eſtate Jdē dicit Galienus in antidotario veteri ſic a ſimili nos chriſtiani qui nō chriſtū i ꝑſona propria vidimus nec eius paſſionē. reſurrectionē. aut alia ſua opa. Sed ſi illa firmit̄ credimus magis remuneramur ceterꝭ paribus q̄ꝫ ap̄li q̄ illa fieri cōſpexer̄t ⁊ p̄ſentes fuerūt Jō dicit Greg⁹. in omel̄. Q2 in iſto v̄bo nos ſpecialit̄ ſignificauit. cū dixit. Beati qui non viderūt ⁊ crediderūt. Qui eū carne nō videmus mente retinem⁹ ſi tn̄ fidē noſtrā per opa cōſequimur. Jlle eni vere credit qui exercet operādo qḋ credit. q2 alias fides ſine opibus mortua ē. Jac̄. ij. Sꝫ diceres quare dn̄s Luc̄. x. dixit. Bt̄i oculi q̄ vidēt q̄ vos videtꝭ Et hic dicit. Bt̄i q̄ nō vider̄t. mō videre ⁊ n̄ videre ꝯtradicūt. Ad h̄ r̄ndet̄ ꝙ duplex ē beatitudo. vna rei. alia ſpei. Prima ſm̄ venerabilē Boe. li. iij. ꝓſa. ij. Eſt ſtat⁹ oiuꝫ bonoruꝫ aggregatiōe. i. cumulatiōe perfect⁹. ⁊ illa cōſiſtit p̄ncipalit̄ in fruitiōe ⁊ aſpectu diuinitatis ⁊ cōiter in viſione hūanitatis chriſti motu dilectionis ad ipſū. Et hac beatitudine ex meritis proprijs nullus pōt eē dignus. Q2 dic̄ Origꝭ. de ritu eccl̄ie. Si q̄s bona cūctoꝝ perpetraſſet atqꝫ toti⁹ mūdi tormēta attuliſſet. nōdū tn̄ eterna beatitudine dign⁹ eēt. niſi eā nobis chriſti fideliſſima paſſio meruiſſet. ⁊ ḋ hac beatitudine intelligit̄ illud v̄bū chriſti. Bt̄i oculi q̄ vidēt q̄ vos videtꝭ. q2 ap̄li viderunt ei⁹ hūanitatē. ⁊ vere ſumme beatus erit ille hō q̄ ad hāc btitudinē meruerit ꝑuenire vbi xp̄m nō ſolū in hūanitate ſꝫ in puriſſima videbit deitate. ad quā ꝑuenit. b. Tho. vbi ſine fine dei fruit̄ viſione. Et iam non dicit illud verbum futurum. pſ̄. xvj. Satiabor cuꝫ apparuerit gloria tua. Sꝫ p̄terituꝫ ſatiatus

ſum gl̃ia tua. Scḋa beatitudo ē ſpei.q̄ ſolū
habet in pn̄ti. ⁊ iſta cōſiſtit in merito future
beatitudinis Et iō beatior ē h̄ mō q̄ plus me
ret.plꝰ aūt meret nō vidēs ꝙ̄ videns.Et de
hac pn̄s vbū intelligit.Bti q̄ nō vi. ⁊ credi.
¶ Sꝫ diceret laicꝰ. Quid de articulis fidei
credere debeo vt a dn̄o beatificer.Rn̄det.b.
Tho.ſcḋa ſcḋe.q.ij.ar.vj. Laici tenent ſci/
re pn̄cipalit ſeptē articulos fidei. Primus ē
ꝙ xp̄s natꝰ ē ex Maria vgine. Scḋs ē ꝙ ba
ptiſatꝰ ē a Johe in ordine. Tertiꝰ ē ꝙ paſſus
ē in cruce.Quartꝰ ꝙ deſcēdit ad iferna Qui
tus ꝙ reſurrexit a mortuis. Sextꝰ ꝙ aſcēdit
in celos. Septimꝰ ꝙ nouiſſimo die venturꝰ ē
iudicare viuos ⁊ mortuos Hos articulos te
nent ſcire oēs xp̄iani .ſ.iplicite ſm noiationē
Sacerdotes vero tenent eos ſcire explicite.
vulgarit.mit vꝭlegunge.quō natuſ.⁊c̄. et h̄
debēt laicis explicare. recte ſicāt Dionyſiꝰ
in celeſti hierarchia. Supiores āgeli ſoluūt
infimis dei voluntatē. ⁊ illi vlteriꝰ hoibꝰ ſo
lent reuelare.ſic ſuperiores vt ſacerdotes de
bent clare infimis intimare.

¶Sermo ſecundus. De eodem.

PRobaſti me ⁊ co
gnouiſti me.tu cognouiſti ſeſſionem
meam.pſ̄..cxxxviij. A Scḋm naturales
res que debet bene cognoſci.tangi debet au
diri ⁊ videri.hoc pꝫ in peritis medicis q̄ vo=
lunt diſcernere inter paſſionē.primo volunt
videre vultū ⁊ colorē.qꝛ ſi colorē glaucus ⁊
facies indiſpoſita.iudicāt inſtomacho mate
riā peccantē.Si aūt albus rubedine pmixtꝰ
eliciunt ſanitatem. Deinde volūt infirmum
audire loquentē.qꝛ ſi hꝫ vocē cōtinue raucā
tendit ad lepram.Ultimo etiā tactū adhibēt
palpantes pulſum.qꝛ ſi fuerit fortis.ſcit me=
dicus euenire ex forti calore ⁊ vtute.Si tar/
dus ſcit cōtingere ex defectu virtutꝭ ⁊ mino=
ratione caloris. Si autē eſt medius indicat
ſanguinē laudabilē atqꝫ bonū vt Cōſtantiuſ
li.vij c.iij.dicit.Qḋ aūt ad pfectā rex cogni
tionē hec tria requirunt habemꝰ figurā Geñ
xxvij.vbi legit ꝙ yſaac volēs perfectā noti=
ciā habere de iacob ꝙ eēt primogenitꝰ vt aſ=
ſeruit. voluit tactu ꝓbare.Jō dixit. Accede
huc fili mi vt tāgā te ⁊ ꝓbē vtrū tu ſis eſau fi
lius meꝰ an nō. ⁊ qꝛ ipē pellibꝰ hedoꝝ manꝰ
⁊ collū circūdedrat.ñ cogñit eū vt piloſe ma
nus ſilitudinē eſau expreſſerāt. vidēs aūt ꝙ
de eo plenā certitudinē nō haberet .adhibu=
it auditū ⁊ queſiuit ab eo.Quis es tu fili mi.
Tu es filiꝰ meꝰ eſau. Et ille inq̄t.ego ſū.Cui
pat.Uox q̄dā vox iacob.ſꝫ manꝰ ſunt Eſau

Moraliter.b.Tho.futurus erat medicꝰ aīa
rū.ita vt ꝯueniēter ſibi competit illud.Ecci
xxxviij.Honora medicū ꝑpter ncc̄itatē. ete
ni illū creauit altiſſimꝰ Jpe aūt volēs pfectā
noticiā hr̄e de xp̄o tanꝙ̄ peritꝰ medicꝰ ipſuꝫ
tangere audire ⁊ videre voluit.ſic pꝫ i hiſto=
ria Joh.xx.q̄ viderat ipſū infirmū añ paſſi=
onē.ſm illud.Uidimꝰ eū nō habētē ſpēm vi
rum doloꝝ ⁊ ſcientē infirmitates.iō nō credi
dit niſi qñ ꝓbauit.⁊ h̄ teſtat dn̄s i vbis pre=
aſſumptis.Probaſti me ⁊ cognouiſti me.⁊c̄
In quibꝰ tria tangunt. Primo habuit ſoli=
citudinē i acq̄rēdo. ibi ꝓbaſti me.ſcḋo hūit
certitudinē in adherēdo.ibi. cognouiſti me.
Tertio habuit ꝓmptitudinē in diſcernēdo.
ibi.tu cognouiſti. Primo eſt notandū ꝙ hō
volēs tranſire ꝑ fluuiū de vno portu ad aliū
ſi nō videt fundū.ꝯſueuit eē ſolicitꝰ de ſcien=
da fluuij ꝓfunditate ne ſibi piculuꝫ imineat
ſubmerſionis.Qꝛ dicit catho. Qḋ flumē eſt
placidū forſan latet altior vnda. Jdeo legit
Ezech.xlvij.ꝙ angelus mēſurauit aq̄s funi=
culo quā debebat tranſire ezechiel q̄ pmo at=
tingebat vſqꝫ ad talos Deide vſqꝫ ad genua
poſtea vſqꝫ ad renes ⁊ tandē aqua intumuit
ꝙ ptrāſire nō potuit.Jō valde incautū ē trā
ſire aq̄s niſi ſolicite de eiꝰ piculo inquiratur
¶ Legit eni in hiſtoria magni alexandri.
ꝙ quodā tpe cū exercitu venit ad fluuiū.in
cuius medio erat ciuitas coopta.⁊ in circūi=
tu ciuitatis erat aqua q̄ſi ſta dijs quattuor.
Quidā aūt ex iuuenibꝰ numero .xxvij.exuti
inde fluuiū intrauerūt.Sꝫ ſurgētes ex eo be
ſtie q̄ dicunt epothami.ipos occiderūt.Jdo
alij milites fundū inq̄rentes fluuij ex alia p=
te ſalui tranſierūt.Spūalr ſacra ſcriptura in
multis locis chriſtū vocat fluuiū.ſicut di.pſ̄
xlix.Fluminis impetꝰ letificat ciuitatem dei
Et cōparat ſe fluuio.Ecc̄i.xxiiij. Ego quaſi
fluuius dorix exiui de paradiſo. Hic fluuiuſ
ſm Jſi.li.xiiij.in armenia orit ex quodā mō
te quaſi fluuius eufrates.q̄ exit de paradiſo
⁊ cū magna violētia.poſtea in capſium fluit
mare.Sic xp̄s ab altiſſimo monte de quo pſ̄
xiiij.Quis requieſcet i mōte ſcō tuo ortū ha
buit.Sed cū velocitate in mare huius mūdi
venit.Per iſtū fluuiū xp̄m oportet nos per=
tranſire de portu miſerie ad portū ſalutꝭ quia
ipē ē via per quā itur ad celū ſm illud. Joh.
xiiij.Ego ſū via .nemo venit ad patrē niſi ꝑ
me.Hoc etiā ꝓdixit pſ̄.lxv.Jn flumine per=
tranſibūt pede. vbi letabūt in ipo. Jſte igit
nobiliſſimus fluuiꝰ xp̄s habet profundā di=
uinitatē que vt ait proſper verius cogitat ꝙ̄
dicat.veriꝰ ꝙ̄ cogitari poſſit. Sꝫ habet pro

exteriori ſupficie aquã decurrẽtẽ labilẽ hũa-
nitatẽ. ⁊ hanc apl'i. x. videtes nec fundũ di-
uinitatis inueſtigantes ſtatim in aquã hũa-
nitatis ſaltare voluerũt. ⁊ Thome dixerunt
Vidimꝰ dñm Joh. xx. Thomas autẽ cauti-
or illis q̃uis nollet tanq̃ electꝰ ad gl'iam ire.
⁊ iſtũ fluuiũ tranſire. non ſtatim credidit nec
tranſiuit. qꝛ de fundo deitatis nihil ſibi dice
batᷣ. iõ fuit ſolicitꝰ ad inueſtigandũ ſi fluuiuſ
ille eẽt ſecurus ad eũdũ. ſi eẽt ibi deitas in q̃
pedem firmare poſſet. ¶ Recte enim fecit
ſicut vulpes de q̃ recitãt naturales. Quãdo
debet tranſire fluuiũ aut aquã gelatã non ſta
tim ꝑtranſit. ſed diligentᷣ aure ſup glacie po-
ſita probat an aqua ſubtꝰ currat. ſi audierit
aquã non ꝯſueuit pertranſire. ſi aũt firmam
cõſiderat ſecura ꝑcurrit. Jõ beatꝰ Thomas
audita aqua fluxibili. ſ. humanitate. noluit
tranſire neq̃ credere. ſed facta ꝓbatiõe et fir
ma percepta deitate i fluuio xp̃o credidit et
tranſiuit ac dixit. Dñs meꝰ ⁊ deꝰ meꝰ. Jõ d̃
ip̃o exponi põt illud Eccĩ. xvj. Probatus ẽ
in illo. ⁊ pfectus inuentꝰ ẽ. ⁊ erit illi gl'ia eter
na. Probatꝰ eni ẽ ſic̃ eq̃ ꝓbanᷣ. ¶ Dicũt
naturales ⁊ experti q̃ bonꝰ equus ita ꝓbaᷣ.
ſi duciᷣ ad fluuium. ⁊ bibendo bñ ⁊ fortiᷣ im
mergit roſtrum ⁊ caput vſq̃ ad fundũ opti-
mus iudicaᷣ. Si aũt ſolum aquã bibit in ſu-
perficie tunc ẽ ſignũ nõ boni equi. Jta oſten-
diᷣ perfectꝰ eẽ ⁊ fuiſſe beatꝰ Thomas apl'us
in ſua ꝓbatione. qꝛ ceteri apl'i miſerũt tm̃ ca-
put in fluuiũ xp̃m in ſuperficie cognoſcẽtes.
hoc ẽ in humanitate qñ dixerũt. Vidimꝰ do
minũ. nec imiſerũt ſe vſq̃ ad fundũ diuitat
Sed thomas os. pedes. manꝰ. ⁊ aures et ſe
totũ immiſit ⁊ vſq̃ ad deitatẽ penetrauit. iõ
de ip̃o verificatũ ẽ illud Eccĩ. j. Altitudinẽ
celi ⁊ latitudinẽ terre ⁊ profundum abyſſi h̃
dimenſus ẽ. Per altitudinẽ celi põt intelligi
ſublimitas diuinitatis. nã ip̃m celum ẽ ſubli
me eo q̃ perfectiꝰ ẽ alijs corporibꝰ ita xp̃us q̃
ad deitatẽ dr̃ altitudo celi ꝓpter ſummã per-
fectionẽ quã habet. ⁊ eſt altior eo. ideo eiꝰ ve
ſtigia cõprehẽdere nõ poſſumꝰ. Job atteſtã-
te q̃ ait. c. xj. Forſitan veſtigia eiꝰ cõprehen-
des ⁊ vſq̃ ad perfectũ oĩpotẽtẽ reperies ex-
celſior celo ẽ. ſblimior oĩ creatura. q. d. q̃liᷣ
põt deũ pfecte cognoſcẽ cũ ſit excelſior celo ⁊
ſublimior oĩ creatura. Sz. ſ. Tho. ad hãc al-
titudinẽ ꝑuenit. Jõ nũc valde eſt exaltatus
ſm̃ illud Jſa. lij. Ecce intelliget ſeruꝰ meꝰ. et
exaltabiᷣ ⁊ eleuabiᷣ ⁊ ſublimis erit valde.
Per latitudinẽ vero terre intelligiᷣ humili-
tas xp̃i humanitatis. qꝛ terra eſt ſtabilis ⁊ q̃
eta ſm̃ illud Eccĩ. xlj. Generatio p̃terit. ge-
neratio aduenit. terra aũt in eternũ ſtat. Sic
hũanitas xp̃i fuit ſtabilis. qꝛ nũq̃ inclinauit
ſe ad peccandum. atteſtante Petro. qui ait.
j. Peᷣ. ij. Qui pctm̃ nõ fecit. nec inuentus ẽ
dolus in ore eius. Et pſ̃. xiij. Omnes decli-
nauerũt ſimul inutiles facti ſunt ⁊c̃. Et hanc
hũanitatẽ cũ diuinitate ſecutꝰ ẽ. b. Thomas
cum dixit. Deus meus quo ad diuinitatẽ. ⁊
dñs meꝰ q̃ ad hũanitatẽ. Jõ interp̃taᷣ gemi
nus. qꝛ in xp̃o geminã naturã intellexit. Vel
iõ qꝛ reſurrectionẽ xp̃i quaſi geminate. ⁊ q̃ſi
in duplo q̃ alij diſcipuli cog̃uit. Jſti cog̃ue-
rũt ſolũ vidẽdo. iſte vidẽdo ⁊ palpãdo. Jn-
terp̃taᷣ etiã abyſſus. ip̃e eni fuit nõ ſolũ alijſ
apl'is ſil'is in illo. imo etiã Ezechiele pfectior
q̃ aquas inueniẽs vſq̃ ad renes. ⁊ poſtea. qꝛ
intumuerũt trãſire nõ potuit. Sz thomas in
uenit ꝓbauit penetrauit. ⁊ pfectꝰ inuentꝰ fu
it. Jõ ip̃e dicere potuit illud. iij. Reg. x. qđ
dixit regina ſabba. Nõ credebã narrãtibus
mihi donec veni ꝓbaui ⁊ vidi q̃ media pars
mihi nunciata nõ eſſet. certe nõ media pars.
reſpectu diuinitatis quã. b. tho. ſolicite que
rendo adinuenit. Pro doctrina ẽ nobis no
tandũ hic ſanctꝰ Tho. in h̃ q̃ voluit proba-
re anteq̃ crederet dat nobis doctrinã ſaluta
rẽ in qua debemꝰ ip̃m imitari vt prius oĩa
ꝓbemꝰ ⁊ bonis adhereamꝰ ⁊ mala fugiamꝰ.
Sic̃ ⁊ ꝯſuluit apl's. j. ad Theſſa. v. Oĩa pro
bate ⁊ qđ bonũ ẽ tenete. Et ad hoc exemplo
naturali de coruo imitamur. cuius natura ẽ
q̃ hamo ſibi coopto carnibꝰ nõ ſtatim vt eã
inuenit deuorat ⁊ tranſglutit ſz roſtro diligẽ
ter probat ⁊ examinat voluit ⁊ reuoluit pau
latim carpendo carnẽ de hamo extrahit ⁊ co
medit. ⁊ vacuũ hamũ relinq̃t. Sic qñ nobis
p̃ponunᷣ diuicie aut delicie. ⁊c̃. frequẽter in
ſe hamũ mortalis culpe cõtinẽtia nõ debemꝰ
voraciter appetere ⁊ amplecti ſm̃ illud. pſ̃.
lxj. Diuitie ſi affluant nolite cor apponere ſz
ſolicite debemꝰ examinare q̃d ibi ſit gratum
deo aut diſplicẽs. ⁊ illa recipe q̃ ſunt ad ſuſtẽ
tationẽ vite neceſſaria ⁊ deo placẽtia. Ea ve
ro in quibus eſt hamus culpa ⁊ offenſa diui-
na relinquere. ⁊ hoc eſt omnia probare. bo-
numq̃ tenere. Et hoc eſt qđ docet apoſtoluſ
ad Phil'. j. Probetis potiora vt ſitis ſinceri
⁊ ſine offenſa in diem chriſti.

¶ Sermo p̃mus de natiuitate chriſti.

Annuncio vobiſ

gaudiũ magnũ qđ erit oĩ pp'lo. qꝛ
natus ẽ nobis ſaluator mũdi. Luc. ij. Quan
do regi vel alicui alij dño ſeculari filius naſci
tur. hec natiuitas ẽ ſp̃eale gaudiũ genitoris

⁊ nō ſolum illoꝝ. verūetiam oīuꝫ cognatoꝝ
a quibus p̄ncipalia inſignia tripudij demon
ſtranꝰ. ⁊ hoc fit p̄ncipalitꝰ ſi accidit partꝰ mi/
rabiliter. Figura illius habetꝰ Gen̄. xxj. vbi
legitꝰ ꝙ zara q̄ fuit annoſa ⁊ ſterilis concepit
⁊ peperit Iſaac in ſua ſenectute. ſicut p̄dī/
xerat ei dn̄s. Et quicūqꝫ audierit corridebit
i. gaudebit. Siḻr eiꝰ pať Abraam letꝰ effectꝰ
fuit qui fecit cōuiuiū grande in die ablactati
onis ſue. Itē legitꝰ Luc̄. j. Cū Eliſabeth Io
hannē peperiſſet. audiētes vicini ⁊ cognati
congratulabanꝰ ei. Miſtice celeſtis paťrex
regū ⁊ dn̄s dn̄antium magnus ⁊ laudabilis
ſuper omnem terram. vt ait pſ̄. Huic inquā
regi magno hodie natus ē filius ſm̄ illud pſ̄
ij. Dn̄s dixit ad me filius meꝰ es tu ego ho=
die genui te ¶ Iō illa beata natiuitas gau
dium fuit eidem celeſti patri regi ⁊ toti ſup=
ne curie. qui hodie letanter cantauerūt. Gl̄a
in excelſis deo. ⁊ in terra pax hominibus bo
ne voluntatis. Luc̄. ij. Et nō ſolū leticia fa=
cta eſt patri celeſti. ſed ⁊ marie matri que cō=
uenienter dicere potuit illud qđ dixit zara.
Riſum fecit mihi dn̄s. i. gaudiū. Et ſimilitꝰ
qđ dixit anna genito Samuele. j. Reguꝫ. ij.
Exultauit cor meum in dn̄o ⁊ exaltatū ē cor
meū. i. poteſtas mea in deo meo. Dilatatū ē
os meū ſup inimicos meos. i. demones. q2 le
tata ſum in ſalutari tuo. Cū hac letiſſima ma
tre hodie letari debemꝰ. q2 admonet nos in
cantico hodierno p beatū Grego. Cōgratu=
lamini mihi inquit oēs qui diligitis dn̄m. q2
cū eēm puula placui altiſſimo. ⁊ de meis vi=
ſceribus genui deū ⁊ hominē. Et hoc gaudi
um qđ hodie factū eſt vniuerſis nūciauit re=
galis nuncius Gabriel dicēs. Annūcio vo/
bis. ⁊c̄. In quibꝰ vbis tria deſcribūtꝰ. Pri
mo ingentis tripudij ꝓclamatio. ibi. Annun
cio vobis. Scđo cōis gaudij diuulgatio. ibi
qđ erit oīni pplō. Tertio hoīs pditi reſtau/
ratio. ibi. q2 natus ē nobis. ¶ De p̄mo eſt
ſciendū ſm̄ naturales ſole oriente materiali
multa mira in his inferioribꝰ fieri ꝯſueuerūt
Primo nanqꝫ illuminātꝰ oīa q̄ priꝰ ſūt ex no=
ctis tenebris obūbrata. q2 ſm̄ Iſi. Sol ē fōs
totius luminis. cuiꝰ radiatione ſupiora ⁊ in
feriora cuncta illuſtranꝰ. Scđo illa q̄ noctis
frigiditate ſunt indurata. fluere incipiūt ſole
oriente. ſicut ſignanꝰ videmꝰ in hieme đ gla=
tie ⁊ de niue. Tertio oīa venenoſa aīalia. ſic̄
draco ⁊ baſiliſcꝰ ſe occultāt in cauernis. ſm̄
illud. pſ̄. ciij. Ortus ē ſol ⁊ ꝯgregati ſūt. ⁊ in
cubilibus ſuis collocabunꝰ. Quarto cuncta
volatilia vt philomene ⁊ allaude in vere leti
us vociferāt qn̄ ſol oritꝰ. ⁊ cōiter cūcta aīalia
gaudendo clamāt. ⁊ vultū verſus ſolē ferūt
Infirmi etiā qui ex humiditate noctis q̄ au/
get infirmitatē ſunt grauati habēt alleuiamē
⁊ cōiter gaudēt ſole oriente. Miſtice p ſoleꝫ
xp̄s dei eterni filiꝰ intelligitꝰ apertiſſime. Re
cte eni ſic̄ ſine ſole nihil proficit atqꝫ creſcit. ſi
cut patet de terre naſcētibus q̄ ſine ſole non
creſcūt. nec hoīes caperēt incrementū. q2 hō
generat hoīem ⁊ ſol. vt dic̄ Arē. ij. phi. Ita
ſine chriſto nihil poſſumꝰ implere. ſic̄ ipſe te=
ſtatꝰ Ioh̄. xv. Sine me nihil poteſtis facere.
Cui cōſonat poeta Proficit abſqꝫ deo nullꝰ
in orbe labor. Hic iuſticie ſol clariſſimꝰ diu a
ſanctis patribꝰ oriri eſt p̄dictꝰ. Preſertim a
Malachia ꝓpheta eiuſdem. iiij. Ultra vo=
bis timentibus deū orietꝰ ſol iuſticie. Sꝫ qui
longe ante erat ꝓphetatꝰ. hodie ē ortus. ⁊ đ
virgine natus. ſicut canēdo teſtatꝰ ſctā eccl̄ia
Hodie nobis celeſtis rex de virgine naſci di
gnatꝰ ē. vt hominē pditum ad regna celeſtia
reuocaret. Gaudete igitꝰ oēs deū timētes q2
natus ē nobis. ⁊ ortus ē verꝰ ſol q̄ illuminat
omnem hominē venientē in hunc mundum.
Ioh̄. j. Exultate ⁊ vos pditi peccatores. q2
natus ē puer mitiſſimꝰ qui per ſuā clemētiā
nos a fauce leuiatan liberabit. ⁊ ad celeſtia
regna reuocabit. ¶ Idcirco ad gaudēduꝫ
inuitat quēlibet hominē leo papa in ſermōe
hodierno dicens. Saluator noſter dilectiſſi=
mi hodie natus ē gaudeamꝰ neqꝫ eni phas ē
locū triſticie hr̄e vbi natalis eſt leticie vite. q̄
ꝯſumpto mortalitatis timore ingerit nobis
de promiſſa eternitate leticiā. nullus ab hac
alacritatꝪ pticipatiōe ſecernitꝰ vbi cōis eſt le=
ticia. Ratio. Quia ſaluator dn̄s noſter pec=
cati ⁊ mortis deſtructor. ſicut nulluꝫ a reatu
liberꝝ reperit. ita ꝓ liberandis omnibꝰ venit
Exultet ſanctꝰ. q2 appropinquat ad palmaꝫ
gaudeat peccator. q2 inuitatꝰ ad veniam. ani
metꝰ gentilis. q2 vocatꝰ ad vitā hec leo. Et ē
notandū ꝙ illa p̄dicta q̄ cōtingūt in ortu ſo=
lis materialis illa etiā hodie i natiuitate xp̄i
ꝯtigerūt. Primo q2 ſicut in ortu ſolis tam in
feriora q̄ʒ ſupiora illuſtranꝰ. Sic hodie xp̄o
nato in nocte ipa obſcuritas verſa eſt in diei
clariſſimā lucē. Sicut de h refert Iacobꝰ in
li. de infantia ſaluatoris. Et vincē. in ſpe. hi
ſto. li. vj. Cū Maria cū ioſeph iret in bethle
em vt Ioſeph ꝓfiteretꝰ. q2 erat de domo ⁊ fa
milia dauid. Iuſſit ipam Mariā grauidaꝫ
quandā intrare ſpeluncā que lucem diei pe=
nitus nō habebat. Sꝫ in ingreſſu Marie ce
pit tota ſplēdere quaſi ibi eēt hora diei ſexta
nec defecit lux illa nocte. Refert etiā petrus
comeſtor in ſco. hiſto. ꝙ hora natiuitatꝪ xp̄i

tres ſoles apparuerūt qui paulatim ī vnum
corpus ſolare ſunt redacti. ⁊ nō ſolū iſta die
ſeu hora eius. ſed ante aliqḋ temp⁹ p⁹ mortē
iulij ceſaris. Qḋ etiā Euſebius in cronica te
ſtat̃. ¶ Et h̾ fuit euidēs ſignū, ꝙ ille vene
rat qui oīa illuminaret. ſm illud Luc. j. Ui
ſitauit nos oriens ex alto. Illuminare his q̄ i
tenebris ſedent. ⁊ in vmbra mortis. O vtinā
⁊ noſtra corpora illuminarent̃. vt poſſemus
dicere qḋ canit eccl'ia. Fulſit hodie lux ſuper
nos. Sed ſūt proch dolor timēdū multi quo-
rū ex multis peccatis ſūt obſcura corda qui i
preſentia hui⁹ clariſſime lucis chriſti nati ſūt
vicijs deturpati. vicijs quidē beſtiales. De
qua refert Iſidorus li. xij. Hec in luce plena
ē difformis ⁊ obſcura. ſ ʒ in tenebris lucet vt
candela. ita ipi in hac dilectiſſima die in qua
venit xp̄s oīa illuſtrare. ſunt totaliter defor-
mes, ⁊ obſcuri. Illis quidem xp̄s nōdū ē na
tus. Quia dicit Hiero. i epl'a ad Euſtochiū
virginē ʒ. Hoc qm̄ requirit xp̄i natiuitas vt
ipſe naſcat̃ in nobis gr̄a ⁊ virtute ſua q̄ nos
illuminat. noſq ʒ in ip̄o renaſcamur ſp̄ūs na-
tiuitate. ſ. peccata p penitētiā expellēdo. al's
in chriſti natiuitate nullā haberem⁹ ſocietatē
teſte ap'lo qui dicit. ij. Cor. vj. Que ſocietas
lucis ad tenebras. q. d. nulla. ¶ Secundo
ſicut oriente ſole dura fluere incipiūt. ſic in fe
liciſſima xp̄i veri ſolis natiuitate dura facta
ſunt fluida. Na ʒ celi q̄ tam duri fuerunt ꝙ p
quinq ʒ milia annoꝝ ⁊ ducētos annos nullā
gr̄am diſtillauerūt. hodie aūt per totū mun-
dum melliflui facti ſunt. ſic̄ canit eccl'ia. Ho
die montes fluidi facti ſūt. ſm illud Ioel. iij.
In illa die. ſ. natiuitat̄ chriſti ſtillabūt mon-
tes dulcedinē. ⁊ colles fluent lac ⁊ mel. Ho-
die vinee engadi floruerūt q̄uis eēt ī hieme.
⁊ fructū protulerunt balſami. que liquorem
habundant̃ effuderūt. vt dicit Bartholome
us in ſua cōpilatione. Hodie fons aque in ci
uitate romana in liquorē verſus ē olei erum
pēs vſq ʒ ad tyberi ʒ largiſſime pfluxit Criſ.
dicit ⁊ papa innocēti⁹. iij. Et hoc manifeſtū
erat ſignū ꝙ natus erat ille q̄ largifluā ſuam
gr̄am omnib⁹ peccatorib⁹ vellet dare quā p
tot annoꝝ curricula voluit denegare. Iḋ di-
cit Haymo ſup Apoc̄. Tantūq ʒ chriſti nati-
uitas quātū ⁊ eius paſſio noſtrā operabatur
meruitq ʒ ſalutē ⁊ gl'iam perimmenſā. Idcir-
co nos peccatores qui in multis offendimus
oēs ſi timemus diſtrictum iudicem reſpicia-
mus ⁊ petimus gratioſū natū infantem. Qr
ſm. b. Bern̄. Puer dat multa bona pro mo-
dico ⁊ per modicū placari pōt. Et hoc p ʒ in
exēplo. ¶ Legit̃ de quadā muliere q̄ erat
in quodā ordine monialis. ſed reiecto habi-
tu publica meretrix ē effecta. Poſt m'tos igi
tur annos rediēs ad clauſtrū ibidē penitētiā
peractura. Sed cū de iudicio dei cogitaret.
⁊ de penis inferni. ſe cōſequi veniam diffide
bat. Sil'r qn̄ de paradiſo cogitabat de q̄ adā
propter vnū inobediētie peccatū reiect⁹ fuit
de regno celoꝝ. Lucifer ʒ detruſu ʒ emineret
propter ſupbiā ſe illic aſcēdere ppter multi-
tudinē peccatoꝝ iter ʒ deſperabat. Cu ʒ vero
cogitabat de paſſione xp̄i qui ſanctus ſcōꝝ
dicit̃. ⁊ ꝙ tanta innocēs pertuliſſ ʒ. ⁊ ipa tur
piter tā magna multipliciaq ʒ peccata cōmi-
ſiſſet. denuo ſe gr̄am inuenire diffidebat Igi
tur his dimiſſis cepit cogitare de illis q̄ circa
ipſū facta erāt in ſua natiuitate. quō puer et
ſaluator natus ē nobis. ſicut aliqn̄ audierat
ex euangl̄. Luc̄. ij. dicente angelo. Natus eſt
nobis ſaluator mūdi in ciuitate dauid. ⁊ ce-
pit cogitare quō pueri per modicū placant̃.
Poſtrata igit̃ cora ʒ imagine beate virginis
meditabat̃ de infantia ſaluatoris. ⁊ tot per-
fuſa eſt lachrymis ex dulcedine pueri ꝙ fere
mortua fuit adiurās pueꝝ p benignitatē in-
fantie. ⁊ ab eo indulgentiā accepit pctōꝝ.
Audiſtis eni ʒ dilectiſſimi ꝙ hodie melliflui
facti ſunt celi per totū mūdū. Sed quid intel
ligit̃ per celos. certe anime iuſtoꝝ hominum
⁊ fideliū xp̄ianoꝝ. Recte eni ſicut oīa inferi-
ora regunt̃ p celeſtia. ſic corp⁹ regit̃ ab aīa.
Qr dicit Arc. j. Polli. Inutile ē corp⁹ abſq ʒ
aīa. Etiam ſic̄ celū ē ornatū ſole ⁊ luna ⁊ cete
ris ſideribus. ſic aīa ſm Bern̄. ē ornata rōne
⁊ virtutibus. De illis canit eccl'ia. Hi ſūt ce-
li in quibus xp̄e habitas ⁊ illi debēt hodie fi
eri melliflui p dulcem laudem ⁊ gr̄arū actio-
nē. eo ꝙ filius dei hodie dignatus ē incarna-
ri. ⁊ nos a poteſtate demonū liberare. ſm ꝙ
monet nos beatus Greg⁹. in proſa. Grates
nunc omnes reddamus dn̄o deo. Et ꝙ h̾ fa-
cere oportet docemur in figura Exo. xv. vbi
legit̃. ¶ Poſtq̄ ʒ Moyſes liberauit filios
Iſrael a poteſtate Pharaonis ipſū cum cur
ribus ſuis ⁊ equitibus in mari rubro ſbmer-
gendo Maria ſoror moyſi ſūpſit tympanu ʒ
in manu ſua. ⁊ egreſſe ſunt oēs mulieres p⁹
eā cum tympanis ⁊ choris quibus p̄cedenti
bus dicētes. Cantem⁹ dn̄o. gl'ioſe eni honori
ficat⁹ ē. ⁊c̄. Miſtice per Mariā intelligere
poſſumus quālibet fidelē aīam p incolatu p̄
ſent̄ vite amarā. S ʒ p tympanū intelligē de
bem⁹ dei filiū incarnatū. Quia ſic̄ in tympa-
no ē forma ſperica. pellis extenſa ⁊ melodia
ſic in dei filio ē forma ſperica. h̾ ē deitas que
nō habet p̄ncipiū neq ʒ finē. ſm illḋ Mich. ij

Egreſſus eiꝰ a diebꝰ eternitatis. Jn ipo etiã
ẽ pellis.i.hũanitas ſeu caro q̄ poſtea fuit in
cruce extẽſa. Juxta illud pſ̄.ciij. Extẽdẽs ce
lũ ſicut pellẽ. Jn ipo fuit melodia.ſ.aia omi
dulcedine plena. Hoc tympanũ.i.xp̄m debꝫ
ſumere hodie fidelis aia celo ꝯpata.⁊ melli-
fluas laudes. deuotiões ⁊ grãꝝ actões debꝫ
ꝯcinnere cum Maria iubẽte hoc.pſ̄.xcvij.
Cantate dño canticũ nouũ. qꝛ mirabilia fec̄
Debẽt mõtes ꝯtẽplatiui ſtillare dulcedineꝫ
deuotiõis.⁊ colles ſcꝫ humiles actiui debẽt
fluere lac ⁊ mel.i.laudare eꝰ natiuitatẽ ⁊ dei
tatẽ. vt impleat̃ illđ Jſa.lv. Montes ⁊ col-
les cãtabũt corã deo laudẽ. Et oia ligna regi
onis plaudẽt manu.⁊ vere hec eſt dies boni
nuncij. Si tacuerimꝰ.ſ.a laude .⁊ noluerimꝰ
nunciare. ſteriles arguemur. vt habetur. iiij
Regl.v. Jđ legit̃ de quodaꝫ monacho
q̄ cũ audiret legere illa verba. Verbuꝫ caro
factũ ẽ.nõ flexit genua.nec aliqđ ſignũ reue-
rentie nec deuotionis oñdebat. Tunc venit
diabolꝰ ⁊ dedit ei alapã di. Si h̄ v̓bũ ꝓdeſſꝫ
nobis ſic̄ ꝓfuit vobis.nunq̄ꝫ flectere ceſſare-
mus. Jđ papa clemẽs.v.dedit vnũ annũ et
xl.dies indulgentiaꝝ oibus q̄ genua flexerit
laudãtes deũ cũ legere audierit verbũ caro
factũ ẽ. Tertio ſic̄ ſole oriente oia ad la-
tibula ſua fugiunt aialia venenoſa ⁊ non au
dent orientẽ expectare. Jta xp̄o nato oms i-
mũdi ⁊ ꝯtra naturã peccãtes ſunt extincti et
mortui in orbe vniuerſo. ſm q̄ ꝓphetauerat
pſ̄.c.in ꝑſona chriſti. Jn matutino interfici-
ebam oẽs pctõres vt diſperdereꝫ de ciuitate
dñi oẽs opantes iniq̄tatẽ. Qꝛ ſm.b. Hiero.
qui dicit ſup illud pſ̄.xcvj. Lux orta ẽ iuſtis
Tanta fuit illa lux vt oẽs laborãtes in pctõ
zodomitico extincti ſũt. Et h̄ fec̄ xp̄s vt oẽs
hmõi peccatores eradicaret ne i natura quã
aſſumpſerat tanta decetero imũdicia inueni
ret̃ Jllud etiã nephandiſſimũ pctm̃ fuit cau
ſa maxima quare deus tam diu pꝰ peccatum
Ade diſtulit incarnari. teſte.b. Aug. q̄ dicit
Vidẽs deꝰ tantũ viciũ ꝯtra naturã i hũana
natura deſijt incarnari. ſm illđ Geñ.vj. Pe
nitet me feciſſe hoieꝫ. Sũt eni illi peſſimi pec
catores indigni xp̄i feliciſſima natiuitate. mlt̃
tũ reuera timere hodie deberẽt vt ſe t̃ra ꝓti-
nus apiret.⁊ eos ſine mora eternalit̃ degluti
ret. Sic̄ factũ ẽ zodomiticl.ſup quos dñs ſul
phur pluit.⁊ i infernum hos oms dimergit.
Geñ.xix. Etiã in h̄ iocũdiſſimo ortu ſol̓ iuſti
cie xp̄i nõ ſolũ imũdi pctõres. verũetiã ydo-
la immũda ſũt deleta. Qꝛ legit̃ q̄ hora nati-
uitatis xp̄i ſtatue romuli dei romanoꝝ ceci-
derũt ⁊ cõtrite ſunt. Etiã alie ſtatue ydolorũ
in oibus locis ceciderũt.ad denotãdũ q̄ ille
natꝰ eẽt q̄ oiuꝫ deoꝝ deꝰ eẽt. Jđ etiã legit̃ q̄
Hiere. ꝓpheta multo ante natiuitatẽ in egy
ptũ deſcẽdit pꝰ mortẽ regis Godolie regibꝰ
ſequẽtibus ſignũ dedit. Q eoꝝ ydola corrue
rẽt qñ virgo filiũ pareret. Jdcirco ſtatuerũt
ſacerdotes ydoloꝝ imaginẽ virginis puerũ
in gremio portantẽ in ſecreto loco templi .et
oms illã adorauerũt. Poſtea aũt a Ptholo
meo rege interrogati quid h̄ eẽt dixerũt .pa-
terne traditionis ẽ hoc myſteriũ. qđ de facto
ꝓphetaꝝ maiores acceperũt. Et poſtq̄ꝫ xp̄s
natus fuit euenit ſicut ꝓpheta dixit. Quar-
to ſole oriente gaudẽt cõiter mũda animalia
vniuerſa. Sic xp̄o nato oẽs fideles nõ ſoluꝫ
in mũdo. verũetiam in limbo letabant̃. teſte
Aug. in ep̄la cõtra Fauſtũ. Scio ineſti-
mabile gaudiũ angelis ⁊ hoibꝰ ſanctiſq̄ꝫ pa-
tribꝰ in xp̄i natiuitate feliciſſima fore natum
Necmiꝝ q̄ hoies letati ſũt. Qꝛ dic̄ Hyla.ſu
per Math. Suſtollijt nãq̄ꝫ naturã hũanam
deꝰ oipotẽs ſup angelicã celſitudinẽ ⁊ natu-
rã ꝑ ipam ſalutiferã xp̄i natiuitatẽ ⁊ beatam
Et q̄ꝫuis ad vitã eternã predeſtinati de chri
ſti natiuitate ſunt letati. tñ mali ſunt triſtati.
Recte ſicut ſole oriente certa gaudent aialia
carminibꝰ ⁊ vix ortũ expectant. Alia aũt tri
ſtant̃ ⁊ fugiunt ⁊ ſe occultãt. Sic iuſti longe
ante de hac natiuitate gaudebãt ⁊ deſidera-
bãt ⁊ deſiderãt̃ vix illã expectabãt. Sic̄ Jſa
ias dicit. Vtinã diſrũperes celos ⁊ deſcẽde
res Jſa.lxiiij. ſed mali ecõtra. Et hoc oſten-
ſum fuit Marie. Sic̄ refert Jacobꝰ de ifan
tia ſaluatoris. Cũ Maria ⁊ Joſeph irent i
bethleem vt profiterẽt̃. dixit Maria. Vidđ
duos populos ante me. vnũ gaudentẽ ⁊ ali-
um flentẽ. Et cũ ioſeph hec v̓ba putaret ina-
nia. angelus in perſona iuuenis apparuit ei
dicẽs. Certe Maria recte locuta eſt. Vidit
eni populũ iudeoꝝ flentẽ ⁊ populũ gentiliuꝫ
gaudentẽ. Sic prochdolor adhuc multi ſũt
qui non cũ gaudio ſuſcipiũt chriſti natiuita-
tem. Sed dicunt ſm Augl.i li. de agone xp̄i
ano. Quare nõ potuit hoiem aliter liberare
niſi ſuſcipet carnẽ.⁊ naſceret̃ de femina et a
pctõribꝰ oia mala pateret̃. Et ſbdit declarã-
do. Cuilibet natiuitas xp̄i nõ ẽ grata di. Diſ
plicet eni auaro qꝛ ñ aureũ corpꝰ habuit Diſ
plicet ipudicis. qꝛ ex femina natus ẽ. multũ
eni odiunt impudici q̄ ꝯcipiũt ⁊ pariũt feie
Diſplicet ſupbis. qꝛ patiẽtiſſime ꝯtumelias
tollerauit. Diſplicet delicatl. qꝛ crucifixꝰ eſt.
Diſplicet timidis qꝛ mortuꝰ ẽ. hec ille. Nos
aũt o cariſſimi nõ ſic. ſed grati ſimꝰ de ipſius
incarnatione dicentes gaudioſe. Gloria tibi

domine. vt ſic per hoc ſpirituale gaudiuz ve
niamus ad celum.

Sermo ſecundus De eadem.

NAtus eſt nobis
ſaluator mũdi. Luc. ij. A Secũdũ
naturales ver pmittit varios nũcios. aliqui
ſunt viole q̃ interdũ longe ante ver apparẽt
ſi ſaltem tẽpus fuerit calidũ que ſunt pmi flo
res veris. Aliqui ſuut irundines. ⁊ nõ ſoluz
vna ſed plures. Quia dicit Areſto. j. Ethi.
Una irundo non facit ver. nec vna dies cali
da eſtatẽ. q. d. ſed plures. Alij nũcij ſunt co-
turnices. Alij ſunt ciconie que ſm Amb. in
hexa. ſunt veris nũcij Ultimi nuncij ſunt flo
res terre. de quibus dr Cañ. ij. Jam enim hi
ems tranſijt imber abijt ⁊ receſſit. flores ap-
paruerunt i terra noſtra. Spũaliter per ver
intelligitur tempus grẽ. recte ſicut i vere oĩa
renouant. ita in tpe grẽ oĩa pdita fuerũt re/
ſtaurata. Hoc tẽpus grẽ habuit varios nun
cios aliqui a longe illud futuꝝ pdixerũt. Et
hoc recoluit eccl'ia in pma dñica aduentꝰ cuz
cecinit. Aſpiciẽs a longe ecce potentiã dei vi
deo veniẽtẽ ⁊ nebulã totã terram tegentem
Alij aũt cito fore cecinerũt. Jõ cãtauit eccl'ia
in ſecũda dñica. Hiruſalem cito veniet ſalꝰ tua.
quid merore conſumeris. ſanabo te ⁊ libera-
bo te. noli timere. Aliqua nũciata fuert de p
pe. Et hoc pphetizauit ſolennis nũciꝰ Jſai-
as qui dicit. xiiij. Prope ẽ vt veniat tẽpꝰ eiꝰ
⁊ dies eiꝰ nõ elongabunt. Et iteꝝ. lxiij. Di-
cite filie ſion. Ecce ſaluator tuus veniet ecce
merces eiꝰ cũ ipſo. Alia aũt d pterito fuerũt
⁊ illa portauit regalis regula beati Pauli q̃
ait ad Gal. iiij. Ubi venit plenitudo tẽporis
miſit deꝰ filiũ ſuũ ex muliere factũ ſub lege.
vt eos qui ſub lege erãt redimeret. Hic nobi
liſſimus flos campi qui hodie i terra noſtra
apparuit pſignãs tempus diu adoptatũ. et
hunc florẽ ortũ eẽ pdixit celicꝰ nũciꝰ Gabriel
cũ dixit. Natus eſt nobis ſaluator mũdi. Jn
quibus verbis duo pncipalit deſcribuntur.
Primo generationis fructuoſitas. ibi. Na-
tus ẽ nobis. Scdo ſaluatoris natiuitas. ibi.
ſaluator mũdi. De primo ẽ notãdũ. ¶ Di
cunt naturales. qñ ſol orit multiplex orit no
bis gaudiũ ſeu generat. que etiã in ortu veri
ſolis xpi. ſ. in eiꝰ natiuitate fuerunt. pmo ſol
vt dicit commẽtator in libro de impreſſioni-
bus ſemp in ortu ſuo cernit maioris quanti-
tatis Cuiꝰ rõ ẽ ſm Are. ⁊ Alexandrũ ſuper
iij. methe. Quanto ſtella remotior fuerit tan
to maior apparebit. Et qr oriens ẽ vna de p-
tibus remotis celi. ideo multus vapor inter/
ponit qui facit maiorẽ apparere ſolẽ. Etiaz
dicit Calcidiꝰ ſuper Thimeum platonis. Q
ſpecialior influxus virtutis luminis ſolaris
eſt in ortu regionibus vniuerſis. Jta chriſtꝰ
in ortu ſue natiuitatis maioris ſemp clemen
tie cernit ⁊ amoris. ⁊ ſpecialez influit nobis
grãm ⁊ fauorem. teſte Gratiano in iuris ap-
paratu. Nemo inquit ambigit quãdo naſcẽ-
te domino ſpecialior influxus grẽ pateat to-
ti mũdo. Cui alludit Euſebius in ſermone.
Jn ortu quidẽ ſaluatoris aſpectus ſup nos
clemẽtior ẽ ſemp cõditoris. Et hoc pz in exẽ
plo. ¶ Legit q quedã mulier deuota per
infantiã xpi inhiabat. Ueniente igit tpe na
tiuitatis eiꝰ rogat ipſũ vt oſtẽderet ſibi ſima/
ginẽ ſuã in faciẽ. ⁊ cũ receſſũ alioꝝ hominuz
in eccleſia ſola expectaret. veit formoſus pu
er ſtãs ante eam. Uidẽs igit illa puerum taz
formoſũ interrogauit eũ ſi ſciret Aue maria
Qui rñdit etiã Jlla. dic inqt mihi. Puer ãt
pdixit. Et cũ pueniſſet illuc. Et bñdictꝰ fru-
ctꝰ vẽtris tui. Dixit puer. Ego ſũ idẽ fructꝰ.
⁊ euanuit. ⁊ mulieri ſpecialẽ graz infudit At
illa iubilãdo clamauit. reuertere tu chariſſime
puer decorꝰ ⁊ delectabilis. Et alijs ſitibꝰ ver
bis nõ ceſſauit p triginta dies. ⁊ in triceſimo
die venit ieſus dicẽs. Ecce reuocatꝰ ad te ve
nio. ⁊ tu venias ad me in regnũ meũ. Et illa
ſic gaudendo feliciter migrauit ad celũ. Se-
cundo ſol in ortu ſuo minuit infirmitates. cu
ius rõ ẽ. D Dicũt naturales medici. Q in
firmitas ꝯſurgit ex malis hũoribus. ⁊ hi in
nocte magis augmẽtãt. iõ ĩfirmi fortiꝰ i nocte
patiunt. Sole aũt oriente illi hũores groſſi
ex ṽtute caloris ſolis minuunt. et ſic infirmi
tates alleuiant Miſtice ante incarnationez
filij dei hõ patiebat q̃nq3 infirmitates. quas
tñ in ortu ſuo verus ſol iuſticie minuit afferẽ
do medicinas. ¶ Prima infirmitas eſt tu
mor ſupbie. Jſte morbus erat valde genera
lis. Habuit eñi ortũ in celo in lucifero. q̃ ait.
Aſcendã i celũ ⁊ ero ſilis altiſſimo. Jſa. xiiij
Et qr ẽ nature celeſtis. iõ etiã viros celeſtes
inuadit. Sicut pz in dauid rege. qui ex ſup/
bia iuſſit numerare pplm ſuũ dicẽs ad ioab.
Uade numera populũ iſrael ⁊ iuda. ij. Regl
xxiiij. Deinde hec ſupbia de celo cecidit. et
ortũ habuit in paradiſo cũ ad ſuggeſtionem
demonis homo ſuperbiuit. Geñ. iij. Deind
ſparſa eſt per totũ mũdũ. modo etiaz regnat
in inferno. pſ. lxxiij. Supbia eoꝝ qui te ode
runt aſcẽdit ſemp. Sed cõtra iſtũ tumorem
xp̃s attulit pmũ medicamẽtũ ſuã carnem de
qua emplaſtrũ fecit ⁊ tumorẽ ſanauit ⁊ con-
fregit Fit aũt emplaſtrũ ſm medicos ex her

bis ⁊ floribus qn̄ illa tp̄e ſuo abſcindunt̄ ⁊ i
mortario ꝯterunt̄. Caro aūt xp̄i inquantum
habuit veritatē hūane nature. ſic̄ atteſtatur
Aug. in li. de fide ad Pe. dicēs. Firmiſſime
crede ⁊ nullaten⁹ dubites xp̄m veꝝ corpuſ ⁊
aīam aſſumpſiſſe. tūc fuit herba Iſa. xl. Ois
caro fenū. Inquātū autē fuit de rore innocē
tie decorata fuit liliuꝫ. ſm̄ illud Can̄. ij. Ego
flos cāpi ⁊ liliū ꝯualliū. Inquātū hūanitate
ꝑdita fuit viola. Inq̄tū aūt fuit ſanguie ru=
bricata fuit roſa. Iſta herba ⁊ iſti floreſ fuer̄t
ſil'attriti. ſꝫ illud Iſa. liij. Attrit⁹ ē ꝓpter ſce
lera nr̄a. ⁊ ex illis fecit emplaſtrū q̄ tumorem
ſupbie noſtre ſanauit. Secūda infirmitas fu
it cecitas ignorātie. homo eni nō habuit ocu
lum amoris q̄ celeſtia deſideraret. nec habe=
bat oculū timoris q̄ malum vitaret. ⁊ penas
eternas timeret. Et q̄uis eēt cec⁹ nō habuit
ductorē. qꝛ angelus ipſū propt̄ pctā relique=
rat ſm̄ illud Hiere. lj. Curauim⁹ babylonē
⁊ nō eſt ſanata. dereliquim⁹ eā. ⁊ nō habebat
diuine gr̄e ꝑſidiū. Contra iſtū morbū chriſt⁹
attulit ſanguinē ſuū de quo fecit collirium q̄
ſanauit oculos noſtros. Sic̄ colliriū ꝯfectū
ē de ſaliua ⁊ terra Ioh. ix. hoc ē de diuinita=
te ſanauit. Cōfectū ē de melle ⁊ cera. i. deita=
te melliflua ⁊ carne incorrupta q̄ illum inati
ſunt oculi Ionathe. j. Reg. xiiij. Tertia īfir=
mitas erat mors culpe ⁊ gehenne. Hō quidē
moriebat̄ corpe pene ⁊ morte ſꝫ illō Gen̄. iij
In quacūq die comederitꝭ morte moriemi.
⁊ in aīa morte culpe. Iuxta illud Eze. xviij.
Aīa q̄ peccauerit ipa morietur morte. Et in
vtraq morte gehēne Cōtra illū morbū attu
lit xp̄s tertiū medicamētū ſpūm hūanū dei=
tati cōiunctū. qui quidē viuificat a morte pe
ne ꝑ reſurrectionē. teſte ap̄lo qui ait ad Ro.
viij. Si ſpūs e⁹ q̄ reſuſcitauit xp̄m ieſū a mor
tuis habitat i vobis viuificat ⁊ mortalia cor
pora vr̄a. viuificat a morte culpe ꝑ gr̄e infuſi
onē. j. Ioh. j. Eſt ſpūs q̄ viuificat. caro autē
nō ꝓdeſt q̄cq̄. Viuificat a morte gehenne ꝑ
glie collationē. ſm̄ illō pſ. cxlij. Spūs tuus
bon⁹ deducet me in terrā rectā. Quarta infir
mitas fuit duricia ꝑuerſe obſtinatōis. qꝛ hō
nō poterat frangi ꝑ cōtritionem. nec mollifi=
cari ꝑ paſſionē. Cōtra iſtū morbū attulit q̄r=
tū medicamētū. ſ. aīaꝫ q̄ fuit q̄ſi vas vnguēta
riū in q̄ poſuit de⁹ vnguēta oiuꝫ ſanitatū. in
ipa fuit vnguētū medicatiuū. ſ. dolor ei⁹. qn̄
dixit. Mat. xxvij. Triſtis ē aīa mea vſq ad
mortē. qō dꝫ frangere vſq ad ꝯtritionē. ſm̄
illud. Ioel. ij. Scindite corda veſtra et non
veſtimenta veſtra. In ipſa fuit vnguentum
dulcoratuꝫ. ſ. amor ei⁹. q̄ debet dulcorare ad
cōpaſſionē. ſic̄ ipe iubet dicens. Recordare
pauptatis mee. tranſgreſſionis. abſinthei et
fellis. Quinta infirmitas fuit fetor imūdicie
Quedā eni peccata ſūt que fetēt ſic̄ luxuria.
de q̄b⁹ dr̄ Ioel. ij. De cadauerib⁹ eoꝝ aſcēdit
fetor. Sil'iter inuidia Prou. xiiij. Putredo
oſſiū inuidia. Cōtra iſtū morbū xp̄s attulit
quintū medicamētū. ſ. deitatem ſuā ſic̄ balſa
mū precioſū. quo fetorē abſtulit. Iō dicit leo
papa in omel. hodierna. Redit ad honorem
ſuum ab antiquis cōtagijs purgata natura.
mors morte deſtruit̄. ⁊ natiuitas natiuitate
repat̄. qm̄ ſimul ⁊ redemptio aufert ſuitutē
ſꝫ regeneratō mutat originē ⁊ fides iuſtificat
peccatorē. Tertio ſol habet virtutē pacifica=
tiuā. Dicit eni Macrobi⁹. Sol medi⁹ ē int̄
planetas effect⁹. eos cōcilians. ⁊ etiā contra
elemēta. Quia elemēta ꝯtrarietate ſeipa de=
ſtruerēt. niſi vtute ſolis ⁊ celeſti pacificarēt̄.
Sic xp̄s in ſua natiuitate oīa ꝯtraria pacifi=
cauit. teſte ap̄lo q̄ ait. Veniēs euangelizauit
pacē ⁊ vobis q̄ longe eſtiſ. ⁊ pacē his q̄ prope
ſunt. Ipe eni ē pax nr̄a qui fecit vtraq vnū
Heb. ij. Sil'r ad Col. j. Et vos cū eſtiſ aliena=
ti a deo ⁊ inimici ſenſuū. i. manifeſte ⁊ ſenſibi
liter in opib⁹ malis. Nūc recōciliauit. ſ. vos
i corpe carnis ſue quā aſſūpſit. Scd̄m docto
res ante aduentū filij dei in carnē multe erāt
diſcordie in hūano genere. ⁊ cū deo q̄s oms
xp̄s veniēs pacificauit. ſm̄ illud Col. j. Oia
in ipo pacificās. ¶ Prima diſcordia nāq
ꝯquerit̄ de⁹ de hoie q creatorē ſuū offende=
rat per peccatū. ⁊ ipm̄ reliq̄rat dicēs. Iſa. j.
Filios enutriui ⁊ exaltaui. ⁊ ipi ſpreuer̄t me
dereliquerūt dn̄m. blaſphemauerūt ſanctuꝫ
iſrael. alienati ſūt retrorſū. ſꝫ qꝛ hō per ſe ſibi
deū nō poterat recōciliare. iō mediatore aliq̄
indigebat. ⁊ hic fuit xp̄s. De quo dic̄ Ap̄ls
ad Gal. iij. Mediator nō ē vnius ſed duorū
ſ. diuine ⁊ humane nature. Iō dicit̄ gygas
gemine ſubſtantie. Et ille mediator chriſtus
inter deū patrē ⁊ hoiem ſe poſuit ⁊ ipſos pa=
cificauit. Iuxta illud ap̄li. Col. j. Pacificās
per ſanguinē ſuū. i. dn̄m ſuū ſiue q̄ in t̄ris ſūt
i. homines. Sed cōtingit aliqn̄ q mediator
inter duos rixantes interponit ſe ⁊ ab vtro/
q erit vulnerat⁹. Sic factuꝫ ē nr̄o mediatori
chriſto. Iō dicit pater Iſa. liij. Propter ſce/
lus ppl'i mei ꝑcuſſi. i. ꝑcutē ꝑmiſi euꝫ. Scd̄a
diſcordia erat int̄ āgelū ⁊ hoiēꝫ. āgel⁹ eni cō=
q̄rebat̄ d hoie q ipſū ſua reſtauratōe frauda
uerat. Hō aūt ꝯq̄rebat̄ d angelo q ipſū dece
perat. iō quodāmō oēm angeluꝫ odiebat. ſic̄
ſepe contingit q homo omnes illos odit qui
ſunt de parētela illi⁹ qui ipſum offenderunt

Sꝫ illā diſcordiā xp̄s diſſoluit. qn̄ hoīeꝫ redi
mēs numeꝝ angeloꝝ adimpleuit ſm̄ illud. pſ̄.
cix. Judicabit in nationibus īpleuit ruinas.
Et etiā aliq̄rū ſententia hoīes angeloꝝ nu
mero adequādo. Juxta illō Deutero. xxxij.
Statuit termīos pplōꝝ iuxta numeꝝ filiorū
dei. Tertia diſcordia erat inter hoīeꝫ ⁊ dia=
bolū. diabolꝰ eni ꝯtra hoīeꝫ allegabat illud ī
ſtrumētū autēticū ꝙ ipē ꝯfecerat dī. Geñ. iij.
Quacūqꝫ hora comederitꝭ morte morīemi ſꝫ
ab iſta allegatiōe a chriſto aduocato noſtro
repulſus ē. eo ꝙ ipē inſtr̄m falſificauerit ad=
dens de ſuo. Nequaqꝫ morīemini. Geñ. iij.
Dicit Aug. O nequā vbi ē tuum nequaqꝫ.
Quarta diſcordia erat inter hoīem ⁊ hoīem
id ē populū iudeoꝝ ⁊ gentiliuꝫ. Judeis diſ=
plicebat ꝙ gētiles vnū deū nō cognoſcebant
ſed muta ⁊ ſurda ydola adorabant. Gētiles
vero audiebāt iudeos ex eo ꝙ vniuerſo mū
do ydola colente. ipſi ſoli cōdemnabāt. Sed
iſtā diſcordiā xp̄s ſedauit. quando vtrunqꝫ
populū in vna fide vniuit ſm̄ illud. Joh. x.
Alias oues habeo que nō ſunt ex hoc ouili.
Quinta diſcordia fuit inter iuſtos ⁊ peccato
res. Juſti eni deſpiciebāt peccatores. Luce
xviij. vbi dicit Jeſus ad quoſdā qui in ſe cō
fidebāt. Peccatores aūt dei miſericordiam
non conſiderabant. ſed ab ipā ſe deſpici pu=
tabant. Sed hanc diſcordiā pacificauit quā
do vtriſqꝫ cōicare voluit tā iuſtis qꝫ peccato
ribus. A iuſtis eni parentibꝰ naſci voluit ſꝫ
Hiero. Et cū peccatoribꝰ mādu care Matt.
ix. Et ſic chriſtus in orto ſuo tanqꝫ ſaluator
omnia pacificauit.

Sermo tertius De eadem.

Egredimini filie

Syon ⁊ videte regem Salomonem in
diademate q̄ coronauit eū mat̄ ſua. Cañ. iij.
Scribit Guido cameracenſ ep̄s dicēs. Quō
dam caſtrū pulcꝝ edificatū fuit ſup̄ fluuium
magnū. vbi plures ꝯueniebāt nobiles ad ſo
lacia exercēda. Cōtigit quadā vice cū eſſent
ꝑiter viderūt cignū albū deſcendere ꝑ alue
um riui habentē cathenā argenteā in collo.
per quā traxit nauiculā in qua ſedebat gigaſ
iuuenis pulcre forme. fortiſſimi corporis. et
elegantiſſime ꝯplexionis. Cignus igit̄ iuxta
caſtrū applicauit. ⁊ gigas de naui in terrā ꝓ
ſiliijt. quod nobiles vidētes eum cum reuerē
tia ⁊ miratione magna ſuſceperunt. Gigas
ergo ad preces nobilium ibi manſit. ⁊ electꝰ
in regem. creuitqꝫ in gentem magnam. My
ſtice per caſtruꝫ illud mundus intelligitur q̄
reſpectu magnitudinis celi ē quaſi caſtellum
in quod chriſtus intrauit. Luč. x. Hoc caſtꝝ
ſitū ē ſup̄ fluuiū. qꝛ ſm̄ naturales terra ē vn=
diqꝫ aquis circūdata. Sicut ⁊ hoc per regeꝫ
Alexandrū magnū ē probatū. Legit̄ ī
hiſtoria ipīus ꝙ ipē modū excogitauit. quō
poſſet aſcendere in celum qō videmꝰ. Fecit
ergo ſedē excogitare. ⁊ apprehendens duos
griffones colligauit eos cathenis. ⁊ poſuit
ante eos in ſummitate cibaria illoꝝ. Cepert̄
ergo ſurſum tendere donec terra tota vide=
batur ſub ſe quaſi area ⁊ mare ſic̄ draco ma/
gnus girans eā circūquaqꝫ. Sed diuina vir
tus obumbrauit eos ⁊ griffones deiecit ī ter=
ram in loco campeſtri longe exercitu itineriſ
decē dieꝝ. nullā tñ̄ ſuſtinuit leſionē Alexan=
der. Et ipſe forti anguſtia vir a militibus eſt
inuentꝰ. Ex hac pꝫ hiſtoria. Q caſtꝝ hꝰ mun
di ē circūdatū aquis. Ad hoc caſtꝝ venit al=
bus cignus hoc ē Gabriel angelus qui dicit̄
cignus rōne protectionis. Recte ſic̄ dꝛ
ſm̄ naturales. ⁊ p̄cipue ait Marcianus. Q
cignus pullos ſuos ſolicite ꝓtegit ⁊ cuſtodit
⁊ appropinquātibꝰ pullis fortiter ſe oppoīt.
Jta angelus protegit ſibi cōmiſſos ⁊ cuſto=
dit. ⁊ appropinquātibus ſibi pullis ſe fortit̄
opponit. ſm̄ illud pſ̄ xc. Angel̄ ſuis mandat
uit de te. ⁊c̄. Jſte cignus nobiliſſimus de ex=
celſo celoꝝ miſſus a deo in ciuitatem galilee.
Luč. j. Habuit cathenā argenteā. i. ſalutati/
onē angelicā hanc. Aue gr̄a plena. que dicit̄
argentea. qꝛ argētū dulcit̄ ſonat. Sic hec ſa=
lutatio ī aurībꝰ virginis dulcit̄ reſonauit. te
ſte. Berñ. in ſermōe. Eſt tibi o Maria qua=
ſi dulce oſculū audire h̄ verbū ſalutationis.
Aue gr̄a plena. Totiēs eni oſcularis q̄tiens
ꝑ Aue maria ſalutaris. Jō potuit dicere illō
Cañ. v. Sonat vox tua in auribꝰ meis. vox
enim tua dulcis. ⁊ facieſ tua decora. Cū hac
cathena argentea attraxit ad ꝯſenſum naui=
culā. ſ. virginē Mariā que nauis dicitur qꝛ
in ipā venimus ad portū ſalutis eterne. Jdo
dicit̄ de ipſa. Prouer. vlt̄. Facta eſt q̄ſi na=
uis inſtitoris a longe portans panem ſuum.
Jn hac nauicula ſedit chriſtus gemine ſub=
ſtātie. De quo dicit pſ̄. xviij. Exultauit vt
gigas ad currēdā viā. Jſte gigas ē pulcher.
Qꝛ ſm̄ pſ̄. xliiij. Specioſus forma pre filijs
hoīuꝫ. Et cādor lucꝭ eterne. ⁊ ſpeculum ſine
macula. Sap̄. vij. Et eſt fortiſſimi corporis.
Qꝛ dn̄s fortis ⁊ potēs. dn̄s potēs ī p̄lio. pſ̄.
xxiij. Hic gigas elegantiſſimꝰ hodie de na=
uicula ỽginali ꝓſiliJt in terrā huiꝰ mundi ꝑ
ſuā natiuitatē. ſic̄ canēdo ꝓteſtat̄ ſancta ma
ter eccleſia. Puer natus eſt nobis. et filius
datus eſt nobis. Jſaie. ix. Jdeo nobiliſſimi

ciues celi ipſū cū gaudio ſuſceperūt. laudan
tes ⁊ dicētes. Glia in excelſis deo. Lu. ij. Jō
dicit Aug. ꝯtra Fauſtuʒ. Scio ineſtimabile
gaudiū angelis. ſanctiſqꝫ patribꝰ in xp̄i nati
uitate feliciſſima foꝛe natuʒ. parit̄ nos debe=
mus illis ꝯfoꝛmari. ⁊ hodie veniente regē cū
gaudio ſuſcipe. Recte ſic̄ fit in curijs regum
Tunc eni tota curia iocūdat̄ qn̄ nouus dux
generat̄. Et ad h̄ hoꝛtat̄ nos ſapiēs i verbis
ꝑlibatis dicēs Egredimini filie ſion ⁊ vi. ⁊c̄
Jn quibus notant̄ duo cōſiderant̄. Primo
deuota chꝛiſti nati obuiatio. ibi Egredimini
Secūdo decoꝛa eiuſdē coꝛonatio. ibi in dia=
demate. De pꝛimo notandum. Cū rex terre=
ſtris aut dux venerit ad aliquā ciuitatem de
uictis hoſtibus vel ſaltē illos ad vincēdum
oēs incole. vl̄ ſaltē maioꝛ ps ciuitatis exeūt
ad ipſū vidēdū. ⁊ ad reuerētiā ſibi exhibēdā
Hoc figuratū ē. j. Regl. xviij. vbi legitur ꝙ
dauid cū reuerteret̄ a ꝑlio ꝑcuſſo philiſteo.
egreſſe ſunt mulieres de vꝛbibꝰ. ⁊ vniūſi iſrl̄
cantantes choꝛoſqꝫ ducētes i occurſū Saul
regis qui exierat cum dauid cum vellet Go=
liam philiſteum expugnare. Jngreſſe ſūt in=
quit in tympanis leticie ⁊ in ſiſtris. ⁊ ꝑcinne
bant mulieres laudātes atqꝫ dicētes. Saul
ꝑcuſſit mille. ⁊ dauid deceʒ milia. Moꝛalit̄
loquēdo xp̄s eterni patris filiꝰ. rex eternus ⁊
dn̄antiū oiuʒ dn̄s. hodie venit in ciuitatē no
ſtre habitationis. d̄ q̄ dicit Eccs̄. ix. Parua
ciuitas ⁊ pauci viri in ea. Venit inquā vt no
ſtros hoſtes vinceret. ⁊ nos in eternū ſaluoſ
faceret. Sicut teſtat̄ euan. Luc̄. xix. Venit
eni filiꝰ hoīs querere ⁊ ſaluū facere qđ ꝑierat
Qđ cōfirmat apl̄s. j. ad Timo. j. Fidelis. i.
verꝰ ſermo ⁊ oīni acceptōe dignꝰ. qꝛ xp̄s Je
ſus venit in hūc mūdū pctōꝛes ſaluos facere
Exultate igit̄ o peccatoꝛes ⁊ gaudete. Ob=
uiāqꝫ tanto regi ꝓperate. ip̄mqꝫ cognoſcite.
qꝛ hodie aīalia irrōnabilia deū natū cogno=
uerunt. ⁊ ei reuerentiā exhibuērūt. Sic̄ legi
tur ꝙ ioſeph ꝓficiſcēs in bethleem cū maria
pꝛegnāte duxit ſecū bouē vt foꝛte eū vende=
ret ⁊ cenſmu pꝛo ſe ⁊ virgine ſolueret. ⁊ đ re
ſiduo viuerēt. ⁊ vnū aſinū vt ſuꝑ eū v̄go ve
heret̄. Bos igit̄ ⁊ aſinꝰ miraculoſe dn̄m co=
gnouerūt. ⁊ flexis genibꝰ coꝛaʒ dn̄o q̄ſi ado=
rarent. ⁊ hec ante ꝑdixerat Jſa. j. Bos cog̊=
uit poſſeſſoꝛē ſuū. ⁊ aſinus ꝑſepe dn̄i ſui. Jtē
legit̄ đ infideli ⁊ pagano Octauiano q̄ dn̄m
chꝛiſtū venerat ꝰ fuit. ¶ Refert Jnnocēti=
us papa tertiꝰ. Cū octauianꝰ vniūſū oꝛbē di
tioni romane ſubiugaſſet. intātū ſenatui pla=
cuit vt ipſū pꝛo deo colere vellent. Pꝛudēs
eni impatoꝛ moꝛtalē ſe intelligēs immoꝛtali=
tatis nomē ſibi vſurpare noluit. Ad illoꝝ ve
ro impoꝛtunā inſtantiā Sybillā ꝓphetiſſam
aduocauit ſcire volēs per eius oꝛacula. ſi eti
am in mundo aliqn̄ eo maioꝛ naſceret̄. Cum
ergo in die natiuitatis dn̄i conſiliū ſuꝑ hanc
rem cōuocaſſet. ⁊ Sybilla in camera ipatoꝛi
oꝛaculo inſiſteret. in aeris medio circulꝰ au=
reꝰ apparuit. qđ ⁊ teſtat̄ Oꝛoſius dicēs Oc
tauiani tp̄e hoꝛa tertia repente liq̄doqꝫ aere
circulus aureꝰ circa ſolē apparuit. ⁊ totū oꝛ/
bē ambiuit. qꝛ natꝰ eēt qui ipſum ſolem ſoluſ
mundūqꝫ totū feciſſet ⁊ regeret. Et dicit Jn
noc̄. ꝙ in medio circuli v̄go pulcerrima pue
rū in gremio geſtās apparuit. Hūc Sibilla
ceſari oſ̄dit. Cūqꝫ ad ꝑdictā viſionē mirare
tur audiuit vocē dicētē. Hec ē ara dei. Dixit
qꝫ ſibilla. hic puer maioꝛ te ē. iđ ipſuʒ adoꝛa.
qđ impatoꝛ fecit. ⁊ hec camera eiꝰ in honoꝛē
ſcē marie dedicata fuit. Jntelligēs igit̄ ipa/
toꝛ ꝙ ille puer natꝰ maioꝛ eo erat thura obtu
lit. ⁊ deꝰ de cetero vocari recuſauit. Jđ n̄ ſo=
lū irrōnabilia aīalia. verūetiā creature rōabi
les xp̄o nato obuiā venerūt. Angeli eni i xp̄i
natiuitate tāta dulcedie ſūt repleti ꝙ celū reli
quētes ad xp̄i cunabula cucurrerunt. Quia
Luc̄. ij. legit̄. Cū impleti eſſent dies Marie
vt pareret. peperit filiū ſuū vnigenitū ⁊ pan
nis inuoluit. ⁊ in ꝑſepio reclinauit. Stati ap
paruit angelus ſuſcipiēs natū regē cum gau
dio. Et ad hoc gaudiū incitās paſtoꝛes ait.
Ecce euāgeliſo vob̄ gaudiū magnū. ⁊ ſbito
fcā ē cū angelo multitudo militie celeſtꝫ exer
citꝰ laudātiū ⁊ dicētiū. Glia in excelſis deo.
Et hec ꝑdixit ꝓpħa Joel̄. iij. di. Jn illa die
ſtillabūt mōtes dulcedinē ⁊ colles fluēt lac ⁊
mel. vbi ꝑ mōtes itelligit magnos āgelos. ꝑ
colles v̄o mioꝛes. q̄ oēs hodie māſiōes relin
quētes regē ſuū natū laudātes vt ruinas ſu=
as reparꝫ cū iubiloſo cātico ſuſceperūt hodie
quē v̄go dig̃ cū gr̃aꝝ actōe ſuſcepit qꝛ canit đ
ip̄a ꝙ v̄go peperit ⁊ pꝰ ptū v̄go ꝑmāſit. ip̄m
quē genuit adoꝛauit. Eſtimo ſine omni du=
bio ꝙ cū tanta exultatione ⁊ amoꝛe Maria
filiū ſuū hodie ſuſcepit ꝙ oīno lacrimas cōti
nere n̄ potuit. ¶ Moꝛaliter legit̄ Tob. x. Cū
thobias filiū ſuū ꝑegrinari ꝑmiſiſſet mr̄ an=
na nullo mō ꝯſolari poterat. ſꝫ q̄ttidie circū=
ſpiciebat ⁊ circūibat vias oēs ꝑ q̄s ſpes re=
meandi videbat̄. Et vt đꝛ. c. vj. Sedebat q̄t
tidie ſecꝰ viā ⁊ in ſupcilio mōtꝫ. ⁊ cū cog̊uiſſꝫ
venientē filiū ſuum. currens nunciauit viro
ſuo dicēs. Ecce venit filiꝰ tuꝰ. Et exurgens
pat̄ obuiā filio ſuo iuit. Suſcipiēs oſculatꝰ ē
eū cū vxoꝛe. ⁊ ceperunt ābo flere pꝛe gaudio
Hic pōt fieri miſticatio ſi tempus patitur.

Quō celeſtis pater miſit filiū ſuū eternalit̄ a
ſe genitū q̄i ꝑegrinū i hūc mundū quē maria
cū gaudio vix expectauit genitū .ꝛc̄. Hodie
etiā magi de longinq̄s egreſſi ſūt regiōibꝰ ad
vidēdū regē natū .ſic̄ refert Criſ̄. ſuꝑ Mat.
ꝙ ipſa die natiuitatis ſuꝑ quēdā mōtez ſtella
appuit q̄ formā pueri pulcerrimi hēbat. ꝛ in
eiꝰ capite crux ſplēdebat q̄ magos alloquēs
dixit vt in iudeā ꝑgerēt. ꝛ ibi natū regē inue
nirēt. Ipſi āt huic voci obtēperātes d̄ regiōi
bus ſuis exierūt ꝛ ad xp̄m vſq̧ vidēdū deue
nerūt Idcirco nos q̄ hic intelligimur ꝑ filiaſ
ſion nō debemꝰ brutꝭ aīalibꝰ eē viliores. nec i
fidelibꝰ ſegniores. ſꝫ cū ſanctis angelis exire
ꝛ xp̄o nato exēplo marie ꝛ magoꝝ obuiare.
¶ Et ē notādū ꝙ illi q̄ volūt rege t̄reſtri di-
gne obuiare ſolēt ſe veſtibꝰ vt pn̄t decent̄ or-
nare. ꝛ multa alia q̄ regi diſplicēt poſtergare
Ita ꝛ nos debemꝰ exornare mētes nr̄as per
virtutes ſm̄ illō q̄ō canit̄. Adorna thalamū
tuū ſion. ꝛ ſuſcipe regē xp̄m. Qꝛ dic̄. b. Aug
in li. retractatio. Fruſtra tibi xp̄s in carne na
ſcit̄ niſi etiā in mēte ſpūal̄r miſticeq̧ naſcat̄.
Etiā debemꝰ poſtergare ꝛ egredi de illis q̄ ſi
bi diſplicēt. Et ṗmo de terra ad celū vt nob̄
ſolum celeſtia ſapiant ꝛ nō terrena. ſm̄ illud
apl̄i ad Col̄. iij. Que ſurſū ſunt ſapite. non q̄
ſuꝑ terrā. Et ſubdit. Mortificate mēbra ve
ſtra q̄ ſuꝑ terrā ſunt fornicationē imūdiciam
libidinē. cōcupiſcētiā malā ꝛ auariciā que ē
idoloꝝ ſeruitus. De his oportet nos egredi
qꝛ deo ꝛ xp̄o nato diſplicēt. Ipſe eni de mun
da virgine naſci voluit vt mūdi oēm ꝯcupi-
ſcentiā a ſe āmoueret. Pauꝑ naſci voluit vt
mūdi oēm auariciā ꝛ ꝯcupiſcētiā excluderet
Scd̄o egredi debemꝰ de carne ad ſpūm vt n̄
ſeq̄mur carnales cōcupiſcētias. ſꝫ ſolū ſpūa-
les ſm̄ illud apl̄i ad Gal̄.. v. Spū ambulate
deſideria carnis nolite ꝑficere. Caro eni con
cupiſcit adūſus ſpm̄. ꝛ ſpūs adūſus carnem
Tertio egredi oportet de ſpū in deū vt perfe
ctionē adeptā in ſpū nobis nō arrogē aſcri-
bamus. nec nobis de illa placeamꝰ. ſed oīa i
deū tranſmittamꝰ vt ſic ſpū ꝑ feruidā dilecti
onē ꝛ internā deuotionē in ip̄m deū i oibꝰ de
ſiderijs tranſformemur. vt dicamꝰ cum apl̄o
Viuo ego iā nō ego viuit āt i me xp̄s ad gal̄.
v. Et he tres ſalubres egreſſiōeſ figurate ſūt
in Abraam cui dixit dn̄s Gen̄. xij. Egredē d̄
terra tua quātū ad ṗmū. ꝛ cognatiōe tua. q̄-
tū ad ſcd̄m. ꝛ de domo pr̄is tui quātū ad ter
tiū Et faciā te in gentē magnā Quarto egre
di debemꝰ ꝑ maximā meditationē. qꝛ tm̄ bn̄-
ficiū q̄ō xp̄s hodie fecit cū dignatꝰ ē pro no-
bis incarnari ſemꝑ oportet deuote meditari

ad h̄ hortamur Deut̄. vj. Meditaberis. ſ.
h̄ bn̄ficiū hodie factū ſedēs i domo tua ꝛ am
bulans in itinere ꝯſurgēs atq̧ dormiens. Et
ponit̄ triplex ſitꝰ corꝑis. ſedere. ſtare. ꝛ iacē.
In ſtādo totū corpꝰ laborat. ꝑ q̄ō intelligit̄
labor actiōis. In iacēdo totū corpꝰ q̄eſcit. ꝑ
q̄ō intelligit̄ q̄es ꝯtēplatiōis. In ſedēdo ꝑ-
tim laborat. ꝛ ꝑtim q̄eſcit. ꝑ q̄ō intelligit̄ vi-
ta ꝯpleta ex vtroq̧. ex labore actiōis et ocio
ꝯtēplatiōis. ꝛ vult dicere ꝙ iſtud tm̄ bn̄ficiū
meditari debēt actiui ꝛ ꝯtēplatiui. ꝛ oēſ viri
ꝑfecti. Quinto egredi nos optet ꝑ magnam
grāꝝ actionē. Qꝛ dicit. b. Amb. in ꝑ̄fatione.
Qui ingratus fuerit xp̄i natiuitatis indignꝰ
erit oi fructꝰ eiꝰ paſſionis merito. Iō ſancta
eccl̄ia ne cū filijs ſuis fidelibus ingrata eē vi
deat̄. genua flectēdo hūiliter canit. Grates
nūc oēs reddamꝰ dn̄o. Et canit notāt̄. q̄ ſua
natiuitate nos liberauit de diabolica ꝑtāte.
Qꝛ ſm̄ Origꝭ. ſuꝑ canti. In pūcto q̄dē et in
ſtanti xp̄i natiuitas toto renouata fuit indu-
cta vetuſtas ꝯditiōis generiſq̧ humani. Et
h̄ quo ad ṗmū. Quātū ad ſcd̄m tangit̄ deco-
rata xp̄i nati coronatō cū d̄r. In diademate
quo coronauit eum mater ſua. Pro quo ſciē
dum ſm̄ naturales. Inter oīa tp̄a anni ver
pre alijs exornat fructus ſuos. Videmꝰ eniꝫ
ꝙ flores ſuos decēter exornat ꝛ coronat nūc
albis folijs. nunc rubeis. nunc flauijs. ꝛc̄.
¶ Lilia coronat folijs albis. roſas rubeis
ſolſequiū flaueis. Miſtice ꝑ ver intelligi pt̄
cōmuniter virgo Maria mater dei bn̄dicta
Recte nanq̧ ſic̄ flores non naſcunt̄ niſi vere
aduenīente. Sic chriſtꝰ verꝰ flos campi et li-
liū cōuallium naſci noluit niſi hoc verbā vir-
go Maria aduenerit. qꝛ ea nōdū nata diſtu
lit ſuā incarnatiōez per multos centenarios
annoꝝ quos enumerat poeta. Vn̄ ꝟſus. An
no ducēteno minus vno milia q̄nq̧. Qꝛ nul-
la mulieꝝ fuit digna de ſe gignere ꝛ ꝓducere
talē florē delicatū qualē hodie de ſe Maria
produxit. Hūc nobiliſſimum coronauit ipſa
diademate hūanitatꝭ quā habuit ex ea. ꝛ ſic̄
diadema ſm̄ Iſi. j. ethy. ē corona regal̄ mul-
tos bn̄s in ſe ornatꝰ de auro ꝛ gemmis. ꝛ po-
teſt in ſe cōtinere pl̄es coronas. ſic diadema
hūanitatꝭ quo coronauit maria xp̄m fructū
ſuū bn̄dictū ꝯtinet i ſe multas alias coronas
Prima corona ꝛ dignitas fuit ꝙ ꝯcepit ꝛ pe
perit eū ꝟgo nō virili ſemine. ſꝫ ſpūſſancti ꝟ
tute. Q̄ō pōt in multꝭ exemplis declarari ad
confundēdam iudaicā prauitatē que per fi-
dem negauit mariā ꝯcepiſſe ꝟginē. Primū
exemplū eſt naturale. Refert albertus in li.
gemmarū. ꝙ oſtrea vernali tēpore ad littus

maris exit de nocte ⁊ deſcēdente roꝛe celi os
apit. ⁊ de roꝛe celi q̄tū pōt capit. de q̄ impin
guat̄ ⁊ impꝛegnat̄. ⁊ tādē ṽtute ſolis pꝛecio
ſas generat margaritas. Per oſtream qui ē
piſcis marinꝰ intelligit̄ Maria q̄ interp̄tat̄
amarū mare. Ipa eni tp̄e gr̄e veniente exiuit
mare huiꝰ mūdi. ⁊ ſolitaria ſedēs in cella le=
gens ſm doctores Iſa. c. vij. Ecce ṽgo cōci
piet ⁊ pariet filiū. Cū aūt deſcēdit ſuper eaꝫ
ros ſpūſſancti ſm ꝙ dicit angelus. Luce. j.
Spūſſanctꝰ ſupueniet in te. ⁊c̄. Ipa aperuit
os ſuū qn̄ dixit. Ecce ancilla dn̄i fiat mihi ſꝫ
verbū tuū. ⁊ ſic virtute ſpūſſancti cōcepit. ex
ſuo puriſſimo ſanguine celeſteꝫ margaritam
chꝛiſtū quē hodie per natiuitatē in mare hu=
ius mundi pꝛoiecit. ita vt dicere potuit illud
pſ̄. lxviij. Ueni in altitudinē maris. ⁊ tēpe=
ſtas dimerſit me. Tēpeſtas. ſ. tribulationuꝫ
qꝛ natꝰ fuit cum fletu. ſm illō Sap̄. vij. Pꝛi=
mā vocē ſilem emiſi oībus ploꝛās. Politus
etiaꝫ fuit in arto p̄ſepio. ⁊ circūciſus octauo
die cultro lapideo. Luc̄. ij. Scdm exēpluꝫ ꝙ
virgo chꝛiſtū peperit ſcribit albumaſar ſapi
ens aſtronomꝰ dicēs. Quoddā ſignū in celo
fuit viſū ſicut virgo quedā puer̄ in vlnis ge
ſtans. ⁊ iuxta eā ſenex quidā cōſiſtēs ſed eaꝫ
minime tangens. Etiā legit̄ in euāgel̄. naza=
reoꝝ. ꝙ quidā ſplēdoꝛ mirabilis ꝺ ipſius fa
cie ꝓcedebat. ⁊ ille ſignificabat ſplendoꝛē de
ip̄ius virginitate. Tertiū exemplū ē ꝺ rubo
quē vidit moiſes ardere. ⁊ illū non comburi
Exo. iij. Et de tribus pueris ī camino ignis
Daniel̄. iij. Sup quo dicit. b. Gregꝰ. ī omel̄.
Sicut quondā rubꝰ cōburi videbat̄ ⁊ ignis
eū nō tangebat. ⁊ ſicut tres pueri in camino
ignis incluſi habebant̄ ⁊ tn̄ eos nō ledebat ī=
cendiū nec odoꝛ fumi erat in eis. Uel quēād=
modū danieli ī lacu leonū incluſo clauſtrī nō
apertis allatū ē pꝛandiū ab abacuc danielis
xiiij. Et hec ſancta ṽgo genuit deū ⁊ intacta
p̄manſit. Quartū ſignum fuit ī poꝛta clauſa
quā vidit Ezechiel p̄ quā vir tranſiuit Eze/
chiel̄. xliiij. Q ꝺ exponēs Aug. ait. Quid eſt
poꝛta hec q̄ erat clauſa niſi qꝛ ṽgo maria ſem
p̄ erat intacta. Quid ē vir nō trāſiuit p̄ eā niſi
quia ioſeph nō cognouit eam. Secūda coro
na qua coꝛonauit eum mater ſua fuit qꝛ coꝛ=
pus ſuū in pꝛimo inſtanti perfecte oꝛganiza=
tum ē. Quia dicit Petrꝰ comeſtoꝛ in ſcolaſti
ca hiſtoꝛia. Poſtq̄ꝫ Maria ꝓtulit hec ṽba.
Ecce ancilla dn̄i fiat mihi ſm verbū tuū ſta=
tim ꝯceptꝰ ē ieſus de ṽgine plenꝰ hō ⁊ perfe
ctus ī aīa ⁊ ī carne. ita tn̄ ꝙ lineamēta mēbꝛo
rū hūanis viſceribꝰ diſcerni nō poſſent. Iō
dixit Hiere. xxxj. Nouū faciet dn̄s ſup̄ t̄raꝫ

femina circūdabit viꝝ. Illud figuratuꝫ fuit
Numeri. xvij. in ṽga aarō q̄ ſubito floꝛuit et
nuces ꝓduxit. Uirga aarō ē ṽgo maria ꝺ q̄
dꝛ Iſa. xj. Egredief̄ ṽga de radice ieſſe. hec
ṽga ſubito floꝛuit ⁊ nucē ꝓduxit. Q ꝺ expo=
nēs Aug. in ſmōe ꝺ natiuitate dn̄i di. Nux
hꝫ trinā in ſuo coꝛpoꝛe ſubſtātiā. ſ. coꝛticē. te
ſtam ⁊ nucleū. In teſta oſſa. In coꝛtice caro
In nucleo iterioꝛi ꝯpat̄ aīa. In coꝛtice nucl
caro ſignat̄ ſaluatoꝛis q̄ hꝫ in ſe amaritudīeꝫ
paſſionis. In nucleo interioꝛē declarat dul=
cedinē diuinitatis. Iſta ſubito in vtero bea=
te ṽginis ſunt ſimul ꝯiuncta p̄fecte ⁊ confir=
mata. Tertia coꝛona ē ꝙ matris integritatē
nō violauit nec in ꝯceptu nec in partu. ⁊ hoc
ꝓbat. b. Aug. in ſ. de Marie ṽginitate di.
Solis radiꝰ ſpeculū penetrat nec cū ingredi
tur violat. nec cū egredit̄ diſſipat. ſꝫ ī igreſſu
⁊ egreſſu eiꝰ ſpeculū integrū p̄ſeuerat. Spe/
culū q̄ nō rūpit radiꝰ. integritatē igit̄ ṽginiſ
igreſſus aut egreſſus viciare vnq̄ꝫ potuit dei
tatis. q. d. certe nō. Idē teſtat̄ Bern̄. in ſer=
mo. nec ſideri radiꝰ ſuā minuit claritatē. nec
virgini filius ſuā integritatē. Iō xp̄s ſignat̄
per floꝛē campi qui vt aiūt naturales creſcit
in partibus vltra marinis hn̄s ſtipitē aſpeꝝ
⁊ q̄nq̄ꝫ folia rubea ⁊ ſine aptiōe terre naſcit̄
ꝙ in eiꝰ exitu terra nō aperit̄. qꝺ ꝺ nullo alio
floꝛe ceperint. Sic xp̄s egreſſus ē de btā ter=
ra ṽgine Maria quā bn̄dixit ſm pſ̄. Sꝫ tn̄
ſine ip̄ius violatiōe iſte flos parturit. poſtea
aſperitatē crucis in qua habuit q̄nq̄ꝫ vulne=
ra paſſionis. Iō dꝛ Can̄. ij. Ego flos campi.
Quarta coꝛona ꝙ xp̄s in inſtanti cōceptiōis
hūit oēm ſciam oīm reꝝ. ⁊ h̄ ſm deitatē licet
ſm hūanitatē puer ieſus pꝛoficiebat ſapia ⁊
etate Luc̄. ij. Et h̄ de nullo puro hoīe dꝛ. qꝛ
ſm Are. li. de aīa. Aīa ī p̄ncipio ſue creatōis
hꝫ ſe tāq̄ꝫ tabula raſa in q̄ nihil ē depictū. ap
tū tn̄ depingi. Nobiſcū eni ſcia nō naſcit̄ niſi
cū lōgo ſtudio ⁊ vſu vix tn̄ pauca acq̄runt̄.
Iō dicit Are. Ea q̄ ſcimꝰ ſūt mīma hoꝝ que
ignoꝛamꝰ. Sic aūt nō fuit de xp̄o. qꝛ oīa ī in=
ſtanti ꝯceptiōis p̄ oculis habuit. Iō dic̄ Au
gꝰ. in li. de natura ⁊ gr̄a. In ip̄o nāq̄ꝫ inſtāti
quo xp̄s ꝯceptꝰ natuſq̄ꝫ fuit ip̄am ſuā paſſio
nē ac ſi iā pateret̄ ſemp̄ in meditatione mētis
habuit. Quinta coꝛona ꝙ ip̄e ſolus ſine pec=
catis ꝯceptꝰ fuit. ⁊ natꝰ nūq̄ꝫ peccauit. ſꝫ illō
j. Pet̄. v. Qui pctm̄ n̄ fecit nec iuētꝰ ē dolꝰ in
oꝛe eiꝰ. Sed quis mō pōt dicere illō Pꝛou.
xx. Mundū ē coꝛ meū. purꝰ ſum a pctō. certe
nullus. ſed bn̄ pōt dicere ſine mēdacio cū pſ̄
l. Ecce eni ī iniquitatibꝰ ꝯceptꝰ ſum ⁊ ī pctīs
concepit me mater mea. Sexta coꝛona fuit

ꝙ habuit potētiā oīum creaturaꝝ.ſ.morbos
ſanādo.cecos illuminādo.mortuos ſuſcitan
do.nouos celos creando.⁊c̄.Qꝛ ſtati pꝰ na-
tiuitatē ſuā potuiſſet illō dicere.Matt.vlt.
Data ē mihi oīs ptās in celo ⁊ in terra.Mo
raliter de illis quātū poſſumꝰ ꝑticipare debe
mus vt dicere poſſit.de ꝗlibet illud pſ̄.viij.
Glīa ⁊ honore coronaſti eū dn̄e.De ṗma co
rona h̄ poſſumꝰ accipe vt ꝗlibet v̾ginitatem
ſuā ſeu mūdiciā ꝓ ſtatu ſuo cuſtodiat illiba-
tā.Qꝛ ſm Amb.i li.de v̾ginitate.Uirgini/
tas ē amica diuitatꝭ.tēplū trinitatꝭ.ſpeculuꝫ
puritatꝭ.ornamētū mirifice venuſtatꝭ.riuus
perpetue voluptatis. De ſecūda corona h̄
accipe poſſumꝰ.ſi non ab inſtanti ꝑfecti fieri
poſſumꝰ.tn̄ inquātū valeamꝰ ad ꝑfectionem
tendamꝰ.ſm illud documentū xp̄i.Eſtote g̊
ꝑfecti ſic pat̄ veſter celeſtis ꝑfectꝰ ē.Matt.
v.⁊ iō petit pſ̄.xvj.Perfice greſſus meos in
ſemitis tuis vt nō moueantur veſtigia mea.
De tertia corona illud accipe ſtudeamus ꝙ
ſanctā matrē eccl̄iam in qua ſumꝰ ſpūalit̄ ge-
niti per baptiſmū nō violemus ſm illud ſapi
entis Catho.Ne matrē.ſ.eccl̄iam offendas.
ſi vis bonꝰ eē parenti.i.xp̄o q̄ eſt vir ⁊ caput
eccl̄ie.hic pōt dici.quidā rūpunt ventrē ma-
tris vt ſunt pulli vipperaꝝ De q̄rta corona
illud accipe debemꝰ.Si nō oēm ſciam habe
re valeamꝰ.ſaltē ad acq̄rendas ſciētias pie-
tatis per ſtudiū ⁊ auditionē v̾bi dei quātum
poſſumꝰ diligentiꝰ inſiſtamꝰ.⁊ h̄ in exemplo
phoꝝ. [h] Refert eni Agellinꝰ in cronicis
de pho noīe democritꝰ cuius pat̄ obderides
adeo diues fuit.qō exercitui xerſis regꝭ epu-
lū de facili dare poſſet.Jlle aūt diuicias reli
quēs ꝑua retēta ſūma ob cāꝫ ſtudij atthenas
ē ꝓfectꝰ.ibiqꝫ vt ait q̄daꝫ oculos ſibi legitur
eruiſſe.vt eo vegetiores haberet cogitatōes
ad diſcendū. De quinta corona illud legit̄
Si nō omnino immunes eē poſſumus a pec-
catis.Juxta illō Aug.li.j.confeſ.⁊ iob.Ne-
mo mundus a peccato.nec infans vnius no
ctis ſaltē.tn̄ inquātū poſſumꝰ nobis ab illis
caueamus ſm illud Jſa.j.Quieſcite ꝑuerſe
agere diſcite bn̄ facere.Et ſi tn̄ aliq̄n per fra-
gilitatē in peccatuꝫ nos labi contigerit.mox
ꝑ penitētiā abſtergamꝰ.ſm dictū Cathonis
Cūqꝫ peccaueris.caſtiga teiṗm ꝑ penitētiā.
De ſexta corona accipe oportet.ꝙ ſpūs noſter
dn̄et̄ carni nr̄e ⁊ oībus naturis ⁊ creaturꝭ in
quātū nos inſtigāt ad illicita cōtra deum

Sermo primꝰ De ſcō Stephano.

Ecce ego mitto ad
vos prophetas ⁊ ſcri. Matth.xxiij.

[A] Dicunt naturales ꝙ vinea infructuoſa
ſanguine aliquoꝝ aīalium ⁊ etiaꝫ hominum
aſperſa ſit fructuoſa.qꝛ talis ſanguis habet
efficaciā arbores ꝯfortandi.Aiunt enim.Si
lignū fuerit arefactū optimū ē remedium vt
ſtatim in pncipio arefactiōis radici ſanguis
humanus calidꝰ inſtillet̄.Figurat̄ Gen̄.xix
de Loth.qui vitem rectificauit ſanguine ſy-
mie mediante Etiam refert Herinus egiptiꝰ
ꝙ roſariū plantatū in terra mixtū ſanguine
ad modicum ignis calore appoſito produxit
flores.Miſtice pater celeſtis habuit planta
tam vineam.ſ.ſanctam eccleſiam.ſed erat in
fructuoſa.⁊ hoc cōquerit̄ ꝑ prophetā Jſa.
v.Uineā plantauit electā ⁊ edificauit turriꝫ
in medio eius.⁊ torcular extraxit ⁊ expecta-
uit vt faceret vuas et fecit labruſtas.wilde
winbere. Jdcirco pius pater ⁊ agricola ad
hanc vineā fecundandā permiſit ſanguinem
martiꝝ innocentū.quoꝝ primus in veteri te
ſtamento fuit Abel.queꝫ occidit frater eius
Cayn in campo Gen̄.iiij. Deniqꝫ fuit tanta
effuſio ſanguinis prophetaꝝ tēpore manaſ/
ſes regꝭ.ꝙ per ipm hieruſalē vſqꝫ ad os im/
pleret̄.iiij.Regꝭ.xxj. Et hoc ſanguine inno-
xio ꝑmiſit eccleſiam ſuā fecūdare.Sꝫ cum h̄
nō ſufficeret ꝑmiſit effundere ſanguinē vni-
geniti filij ſui.ṗmo in circumciſione.Luc̄.ij.
Secūdo in monte oliueti quādo factꝰ eſt ſu-
dor eius ſic̄ gutte ſanguinis decurrētis i ter-
ram.Luc̄.xxj.Tertio i flagellatōe Joh.xix
Ultimo abūdantiſſime i cruce.Mat.xxvij
Quarto pꝰ ipſū multoꝝ martiꝝ ſanguis eſt
effuſus.teſte Aug.ſup pſ̄.cxviij Multi q̄ ꝑ
ſequunt̄ me.di.Purpurata eſt vniūſa terra
ſanguine martiꝝ.fulget celū coronis marty-
rū ornate ſunt eccleſie reliquijs martiꝝ.Jnt̄
illos p̄cipue fuit.b.ſtephanus ſicut dicit ibi-
dē.b.Aug.de feſto ipius.Si quid inter mar
tires diſtare pōt p̄cipuꝰ videt̄ eſſe qui ṗmus
eſt.Et ſubdit.Nā cū ſanctꝰ ſtephanꝰ diaco-
nus ab apl̄is fuiſſet electꝰ vel ordinatꝰ apl̄us
cū beata morte ac triūphali p̄ceſſit.⁊ ſtrinferi
or erat ordine.ṗmus tn̄ factꝰ ē paſſione.Hec
ille.Huiꝰ ſiq̄dē ſanguine eccl̄a facta ē fructu
oſa q̄ ipm iudei lapidibus obruerunt.vt re-
citat pn̄s euangꝭ.in quo tria ꝯtractant̄.Pri
mo iudeoꝝ inuidia venenoſa.ibi.Ecce ego.
Scdo aīaꝝ duricies lacrymoſa.ibi.q̄tiens.
Tertio tormētoꝝ miſeria doloroſa.ibi.Jdo
dereli.vo.do.de.De ṗmo ē ſciēdū ſm nat̄a
les. [B] Quedā ſūt aues q̄ naturalr̄ diligūt
lumē ſol.⁊ i aſpectu ſplēdorꝭ eiꝰ nimiū dele-
ctant̄ vt aq̄le.de q̄bus dic̄ Amb.in li.exha-
me.li.v.c.xxxvij.ꝙ ſolē irreuerberatꝭ ocul

intueant̄ ⁊ pullos ſuos idē facē ꝯpellūt. ſed
alie ſunt ꝙ odiūt lumē ſolis diei vt eſt noctua
nocticorax atqꝫ bubo. que tēpore diei latitāt
in tenebris ⁊ obſcuris. a ꝗbus ſi aliꝗs vellet
eas abſtrahere. vngulis ipſum lacerarent.
Spūalit̄ ꝗdā ſūt hoīes etiā aq̄le ſiles ꝙ ꝗtti/
die delectant̄ in luīe ſcripturaꝝ ⁊ ſuaue ē hiſ
vti. ſm pſ̄. cxviij. Quā dulcia faucib⁹ meis
eloquia tua dn̄e. Talis fuit. b. ſtephan⁹ mgr̄
legis. meditatione roborat⁹ tāqꝫ lignū fructi-
feꝝ fructū in tpe martirij dedit pmus. Ipſe
etiā oculos ſuos vertit ad veꝝ ſoleꝫ xp̄m ſicˉ
hr̄ Act. vij. Cū aūt eēt ſtephan⁹ plen⁹ gr̄a in
tendēs in celū vidit gloriā dei. Et ieſū ſtāteꝫ
a dextris virtutis dei. Vidit eni in celū quia
ibi vidit theſauꝝ ſuū ſm illd̄. Matt. vj. vbi
ē theſaur⁹ tu⁹ ibi ē cor tuū. vidit amicū ſuum
Jeſū. qui ſm Bern̄. ē dulcis amic⁹ ⁊ oēs vo
lēs ſaluari. vidit auxiliū ſuū. ſ. Jeſū ſtantem
Stare eni adiuuātis ē. Jō ſm Amb. ſtabat
vt brauiū luctatori tanti certaminis redderet.
Sed ecōtra. ſūt quidaꝫ hoīes. vt dicit vene-
rabilis Boe. in li. iiij. de conſo. pſa. iiij. Qui
neq̄unt oculos aſſuetos tenebris ad lucē per
ſpicue vitat attollere. ſiles ꝗꝝ intuitū nox il
luminat dieſqꝫ excecat. Et ſi illos aliꝗs p̄di-
catoꝝ vellet educere de tenebris viciorū ad
lumē vtutū ipm̄ vbis dtractorijs plagarēt.
Et ſi fortaſſis loc⁹ adeſſet ipm̄ afficerēt plagl
⁊ punirēt. ⁊ h̄ predixit ſapiēs Prou. ix. Ar/
gue ſapientē ⁊ diligit te. argue ſtultū ⁊ odio
habebit te Cui ꝯſonat Criſ. ſup mat. di. C
Incurrit odiū ꝗ arguit criminoſos. Et illud
māifeſte pꝫ de. b. ſtephano ꝙ cū argueret cri-
mioſos iudeos veneno iuidie ſtimulati ipm̄
affecerūt. Sꝫ de h̄ dicit. b. Aug. i ſmone ho-
dierno. Inuidia magna obcecat iudeos ob
religiōis ⁊ pfeſſiōis cauſā. Videbant eni. b.
ſtephanū in medio ciuitatl metropolitane in
medio parentū ſuoꝝ diſputantē cōtra ſacra-
mēta eoꝝ ⁊ ꝯtra legē circūciſionis ⁊ ſabbata
exurgentes in iracūdiā ⁊ ꝯcipiētes venena-
ta. loquētes ad eū talia vba. Quid ſibi vult
iſte hō iuuenis pulcer ⁊ eloquētiſſim⁹. ſigna
⁊ miracula fac. Venite cōciliū faciam⁹ i vnū
⁊ cōfirmem⁹ falſū teſtimoniū. ſicut fecim⁹ cō
tra dn̄m extermīnem⁹ eū de terra viuētium ⁊
nomē ei⁹ nō memorabit̄ vltra. Et infra. Cur
huc ſtam⁹. quare tardam⁹ ſtephanū nr̄e con
fuſiōis demōſtratorē publice capiam⁹ ⁊ con
ciliū faciem⁹ diſcipulo ſicˉ fecim⁹ mgr̄o. ſi nō
dubitauim⁹ mgr̄m cruciare. nō dubitem⁹ ſte
phanū lapidare. hec ille. Et h̄ nō fecerūt ſo-
lū ſtephano ſꝫ etiā pphetis ⁊ aplīs. Qd̄ dn̄s
teſtat̄ in euangl. di. Ecce ego mitto ad vos i-
uidie veneno plenos pphas. qd̄ duplicit̄ ex
ponit̄. Vno mō de pphetis veteris teſtamē
ti. quoꝝ vn⁹ fuit Iſa. quē miſit de⁹ pncipalr̄
ad manaſſen regē corrigendū ꝙ fuit idolatra
peſſim⁹. Sꝫ cū eū argueret fecˉ eū ſerrari ſer-
ra lignea vt penā diutius pateret̄. iij. Regū
xxj. Idem pꝫ d̄ Ezech. qui miſſus fuit ad iu-
deos. Sed ppter veritatē ligat⁹ fuit ad cau
dam equi. ⁊ tam diu tract⁹ fuit donec ſpūm
exalaret. vt pꝫ in ſuo libello. Idē pꝫ de Hie-
remia qui miſſus fuit in ſterquiliniū a iudeis
Hiere. xxij. Et ſi ſic exponit̄ optet dicē. Ec-
ce miſi ad vos. ⁊c̄. Alio mō expoit h̄ Hilari⁹
ſup Mat. de apoſtolis ⁊ martirib⁹ noui te-
ſtamēti. ⁊ meli⁹ propt̄ hoc verbuꝫ mitto. qd̄
reſpicit tēpus pn̄s. Dicit eni Hylari⁹ ꝙ aplī
fuerūt pphete de pn̄ti relatione. ſapiētes de
xp̄i agnitione. ſicut Petr⁹ qui dixit ex parte
oium Tu es xp̄s filius dei viui. Mat. xvj.
De legis aūt intelligētia fuerūt ſcribe. huic
alludit Hiero. dicēs. Hos ſerua iuxta aplm̄
ſcribētē ad Coꝝ. varia eē dona aploꝝ diſci/
puloꝝ. hos pphetas ꝗ futura p̄dicāt. Alios
ſapientes qui nouerūt vnde pferre debuerīt
ſciētiam. ⁊ ſermones. Alios ſcribas in lege
doctiſſimos. ex quibus lapidat⁹ ē. b. ſtepha-
nus. Paulus occiſus. Petr⁹ crucifixus. fla-
gellati. in actib⁹ aploꝝ diſcipuli. Et pſecuti
ſunt eos de ciuitate in ciuitatē expellentes d̄
iudea ad ppl̄m gētiū vt trāſmigrarēt hec ille.
Iſtd̄ māifeſtū ē d̄ paulo ⁊ barnaba. Act. xiij
qui cū ſeminarēt verbū dei p totā regionē iu
dee. mulieres religioſe ꝙ aplīs miſtrabāt cō-
citauerūt ⁊ excitauerūt pſecutionē in illos ⁊
eiecerunt illos de finib⁹ ſuis. Tūc ſm Criſ.
ſup Mat. on̄dit ꝙ nō ipune faciūt h̄. qꝛ ſm
Boe. li. iiij. pſa. iij. Sicut bonis nūqꝫ ſua p̄-
mia. ſic nec deſunt malis ſupplicia. Jō timo-
rem eis includit dicēs. Vt veniat ſuper vos
omnis ſanguis iuſtus. i. omnis debita vltio
pro effuſo ſanguine iuſtoꝝ. ſic gloſat Raba-
nus. ¶ Sed diceres Quō veniat ſanguis
oim iuſtoꝝ ſup iudeos ꝙ effuſus ē ab abel cū
tm̄ ipſi ad quos dixit dn̄s nō fecerūt. ſed pa-
tres eoꝝ ⁊ anteceſſores. Et dicit ppha Eze.
xviij. Filius nō portabit iniquitatē patris.
nec pater iniquitatē filij portabit. Ad hoc re
ſpōdēt Hiero. ⁊ Cryſ. ſup Mat. Q generā
tio ē duplex. Pria ē bōa. de q pſ̄. cxj. genera
tio rec. bn̄. Scd̄a ē maloꝝ d̄ ꝗ idem. Gn̄atio
praua ⁊ ex aſpās. De hac etiā Joh. viij vos
ex patre diabolo eſtis. Jō dr̄ ſm Chriſ. Sicˉ
omnia opera bona que in ſingulis generatio
nibus ⁊ a conſtitutione mundi iuſti merue-
runt. ſunt etiam data et conceſſa nouiſſimis

qui xp̄m recipiēdo vſq₃ ī finē mūdi. q₂ ꝑtici
pes erūt oiu₃ bonoꝝ cū ſint mēbra capitꝭ xp̄i
q₂ membra corporis dūmodo ſūt in corpore
ſiunt ꝑticipes omnis corporalis nutrimenti.
vt dicūt naturales. Sic ecōuerſo oia mala q̄
facta ſunt a p̄mo iniquo hoie vſq₃ ad vltimū
veniūt ſup malos. Recte eni ſic̄ radix malici
am ſuā nō ſolū retinet in ſe. ſed etiā ad ramoſ
exteriores arboris extēdit ⁊ illud qđ meruit
pati radix. patiunt̄ ⁊ rami. Sic ſinguli iniq̄
oia que a cōſtitutōe mūdi pati meruerūt ſup
iniqſſimos iudeos veniūt. q₂ ſanctū ſanctoꝝ
repulerūt. S₃ ad auctē dicūt doctores intel-
ligit̄ qñ filius nō imitat̄ patrē. ſcelerꝭ iniq̄ta-
tē nō portabit. iō p̄cepit dn̄s Deut. xxiiij. Nō
occident̄ p̄res ꝓ filijs. neq₃ filij ꝓ patrib⁹. ſ₃
vnuſqſq₃ ꝓ pctō ſuo morieť. Judei āt fuer̄t
imitatores ſceleris ꝑntū. vt hr̄ Matt. xxiij.
¶ S₃ diceres Quare h̄ xp̄s tm̄ duorū me-
moraē. cū tm̄ plures interfecti ſint ꝑ iudeos.
Ad h̄ rn̄det Remigius ſup Mat. Abel pa/
ſtor fuit ⁊ in campo vt laic⁹ occiſus fuit. ⁊ za
charias fuit ſacerdos. ⁊ filius ſacerdotꝭ. hic
cū argueret Joab regē eo φ aſſumeret diuī
honorē de mādato ipſius in tēplo fuit lapida
tus. vt habet̄. ij. Para. xxiiij. Jdeo dn̄s hoſ
duos cōmemorat. q₂ ꝑ illos oēs martires lai
calis ordinis deſignantur. ⁊ ſacerdotalis. q̄-
rū omniū ſanguis ſup iudeos venit. Sicut ⁊
iuramēto dominus firmat dicēs Amen dico
vobis. venient oia iſta ſup generationē iſtā.
Super quo dicit Cry. Sicut oīs iuſticia pa/
rentū iuſtoꝝ. imo oim ſcōꝝ tm̄ mereri nō po
tuit. quātū datu₃ ē gr̄a oibus in chriſto. Sic
oia pctā impioꝝ tm̄ mereri nō potuerūt. quā
tum ſup iudeos venit vt talia paterent̄ qua-
lia paſſi ſunt a romanis. ⁊ poſtea oēs genera
tiones eoꝝ q₂ vſq₃ ad finē ſeculoꝝ patientur
ludibriū erūt gentibus vniuerſis. Quid eni
peius fieri pōt q̄₃ filiū dei cu₃ miſericordia ⁊
humilitate venientē nō ſuſcipe. ſed ita turpi
ter interficere. q̄ſi diceret. certe nihil ē peius
ex iſto dicto Criſ. videť φ nec diluuiū vniū
ſale nec aliqua pena corporalis iudeis vl̄ gē
tibus in veteri lege inflicta fuerat ſiľis huic
pene quā a romanis ꝑtulerūt. S₃ q₂ fidelis
dn̄s ē ⁊ miſericors cuius miſericordie ſ₃ pſ̄.
Non eſt numerus non delectabitur in ꝑditi
onibus noſtris. Tob. iij. Hierl̄m hierl̄₃ que
occidis ꝓphetas. Hec duplicatio ſm Cry.
ē miſerātis valde ⁊ dolētis. q. d. ſm eunde₃
Miſi ad te Jſa. ⁊ ſerraſti eū. Miſi ad te hie
re. ⁊ lapidaſti eū. miſi ad te. Ezech. ⁊ tracta/
tū ꝑ lapides ex cerebraſti eū. quō ergo ſalua
beris q̄ nullū medicū ad te venientē ꝑmittis
quō curaberis ab infirmitate q̄ oē₃ cōculcas
medicinā. q. d. nequaq̄₃ ſanctꝭ meis ꝑpciſti
nec tibi pcā. eoꝝ vitā neglexiſti ne tuā mortē
viderē. oēs medici ſpūales in te defecerūt et
curata nō es. inſanabilis ē paſſio tua. Si de
morte tua gauiſus fuiſſe₃. nūq̄₃ ad te ꝓphas
miſiſſem. ego tibi q̄d faciā. ſi tu ip̄e venire nō
vis. Hec Criſ. in pſona dn̄i. Et ſequit̄. La-
pidas eos quos ad te miſi. ſic̄ fecerūt in bea
to ſtephano quē ꝓiicientes extra ciuitatē la-
pidabāt. Act. vij. Et illa beati ſtephani lapi
datio figurata ē. iij. Reg. xij. vbi legit̄. φ ro-
boam fili⁹ ſalomonis miſit adonia₃ ad filios
iſrľ. q₂ ip̄e erat collector tributoꝝ quē viden
tes ppľi oēs ip̄m in ɔſpectu dn̄i lapidabant.
Roboā iterp̄tat̄ dilatās ppl̄m ⁊ ſiḡficat xp̄₃
q̄ ppl̄m ſuū dilatauit qñ ꝓ eo mortu⁹ fuit ſic̄
h̄ oñdit in parabola Joh. xij. di. Niſi ḡnum
frumēti. ⁊c̄. vſq₃ ibi. Si āt mortuū fuerit mľ/
tū fructū affert. Hic roboā xp̄s miſit adoniā
i. btm̄ ſtephanū q̄ excelſus fuit ī mūdicia ca-
ſtitatis ⁊ decore ſanctitatis. Q₂ de ip̄o dicit̄
Act. vj. Stephan⁹ plen⁹ gr̄a ⁊ fortitudīe fa
ciebat ſigna magna in pplo. ei⁹ etiā decus p₃
ex hoc φ cū iudei ſedebāt in cōcilio intuētes
in eū. viderūt faciē eius tanq̄₃ vultu₃ angeli
ſtantis inter eos Act. vj. ¶ Fuit etiā bea/
tus ſtephanus excelſus ī miraculoꝝ oꝑatio
ne. Q₂ dicit. b. Aug. li. xxij. de ci. dei. Cū inu
meris miraculis claruiſſet. ſex mortuos ſuſci
tauit. Dicit etiā φ flores ſup altare poſiti. et
inde ſūpti ſup infirmoſq₃ locati hos curabāt
idē faciunt panni eiuſdem altaris. Refert
beatus Aug. vbi ſupra. Cū quida₃ vir p̄ma
rius ciuitatis noie Marcialis infidelis eſſ₃
⁊ neq̄q̄₃ cōicare vellet. licet plurimū īfirmare
tur. gener ſu⁹ valde fidelis ad eccleſiam ſan-
cti ſtephani venit. ⁊ de ip̄is floribus qui ſup
altare erāt accipiens ad caput ſocri flores ip
ſos latenter poſuit ſup quos dum ille obdor
miuiſſet protinus ante diluculū clamauit vt
ad ep̄m mitteret̄. Cum autem ep̄s abeſſet. ſa
cerdos ad eum venit. ⁊ eū cū ſe credere dice-
ret baptizauit. Hic q̄₃diu vixit hoc verbum
ſemp in ore habuit. Chriſte accipe ſpiritum
meū. cū tamē vltima verba ſtephani neſcir₃
Jdē refert in eodē libro. Quedam matrona
noie patronia cū diu infirmitate grauiſſima
torqueret̄. ⁊ multa habēs remedia nullū ſen
tiret liberationis remediū. tādē conſuluit iu
deū qui ei annulū cū quodam lapide tribuit
vt ip̄o annulo cū corda cingeret̄. vt ex virtu
te lapidis bn̄ficium reciperet ſanitatis. Sed
cū hoc nihil ſibi valere cōſpiceret ad eccľiam
ſancti ſtephani martiris ꝓperauit ⁊ pro ſua

ſanitate inſtantiꝰ orauit. Tūc ſubito irreſolu
ta corda ⁊ illeſa oīno remanēte. cingulꝰ i ter/
rā proſilijt ⁊ ꝯtinue ſanitatē ꝑfectam ſenſit
Tātis pluribꝰq; miraculis excelſū fecit dn̄s
beatū ſtephanū quē miſit vt colligeret tribu
ta bonoꝝ opeꝝ a iudeis. vel veriꝰ vt eos col
ligeret in honorē eterne felicitatis. ſȝ illi ipm̄
lapidabāt. ¶ Quantū ad ſcdm̄ ponit̄ ani
moꝝ duricia lachrymoſa cū addit̄. quotienſ
volui cōgregare te. ⁊c̄. Circa qd̄ notandū ꝙ
ſi alicui ciuitati immineret aliqd̄ periculum
⁊ hoc ſciret aliquis vir expertus. vellet eam
tueri. ⁊ ab illo ꝑiculo liberare. Illi aūt i ciui
tate eēnt tam duri animi. ꝙ nollēt huic viro
obedire nec ꝯſentire. ſȝ potiꝰ i miſeria depi
re. hoc vtiq; eēt lachrymoſū. Talis ciuitas
hieruſalē cui grauiſſimū ꝑiculū imminebat.
q: erat funditꝰ deſtruēda. ſm̄ illud. Mich.
iij. Syon q̄ſi ager arabit̄ ⁊ hierl̄m i aceruum
lapidū erit quā ꝓphetiā ipſi ſcribe bn̄ ſciue
runt ⁊ legerūt damnū eē venturꝫ. Sȝ erāt tā
duri cordis ꝙ minime ꝑpenderūt. q: eorum
cor induratum erat q̄ſi lapis Job. xlj. ꝙ nec
xp̄s viroꝝ expertiſſimꝰ ip̄os potuit emollire ne
q; in veritatē fidei ꝯgregare. iō ꝯquerit̄ hic
lachrymoſe dicēs. Quotiēs volui congrega
re filios tuos. ⁊c̄. In quo notat̄ eiꝰ imēſa pie
tas. q̄uis ab eis eēt multotiēs ꝑſecutꝰ tn̄ im
memor illiꝰ cū eis adhuc miſericordit̄ egit ſic̄
gallina cū pullis ſuis volēs eos in vnitatem
charitatis ꝯgregare. ſm̄ qd̄ predixerat. ps̄.
cxlvj. Diſp̄ſos iſrl̄ ꝯgregabit. Sȝ ipi nolue
runt ⁊ ſibi frequēter reſtiterūt. Et illd̄ obie/
cit beatus ſtephanꝰ Act̄. vij. Dura ceruice ⁊
incircūciſis cordibꝰ vos ſꝑ ſp̄ūſancto reſtiti
ſtis ſic̄ ⁊ p̄res veſtri Ita ⁊ vobis cōtinget ſic̄
⁊ eis. ⁊ ſicut pullis galline qui vocē m̄ris ꝑ
uipendūt vt referūt naturales. Ex gallina eſt
auis valde pia. ⁊ pullos ſuos ſub alis fouet.
⁊ cōtra miluū tenet. quē ſi viderit i aere volā
tē vel audierit clamātē clamat. ⁊ pullos diſ
perſos cōgregat. ne a miluo lacerent̄. Qui ſi
vocē matris audierint. ⁊ ad eā volauerit. ſb
alis ſuſcipit ⁊ defendit. Si aūt venire cōtem
ꝑſerint a miluo rapient̄. Sic xp̄s magnā pie
tatē p̄ncipaliter ad iudeos habuit. q: propt̄
ip̄os aduenerat. Mat. xv. Nō ſum miſſus
niſi ad oues q̄ perierāt domꝰ iſrl̄. Fouit eos
ſub alis ſue protectiōis defendēs ab inimicl.
pauci tn̄ vocē eiꝰ audierūt p̄ter dauid q̄ ait.
Sub vmbra alaꝝ tuaꝝ ꝓtege me. Ideo da
ti fuerūt in ꝑtātē duoꝝ miluoꝝ. Tyti ⁊ Ve
ſpaſiani qui eos nimis crudelit̄ lacerabāt in
xlij. anno poſt receſſum dn̄i. Et nūc dati ſūt
in ꝑtātem miluorū infernaliū. qui de die in
dié illos capiunt ad inferna. ⁊ h̄ q̄tū ad ſcdꝫ
Quantū ad tertiū ſubdit̄ tormētoꝝ miſeria
doloroſa cū annectit̄. Ecce relinq̄t̄ vobis do
mus veſtra deſerta. Sed ſapiens pat̄ nō ſꝑ
punit pueros cū viderit eos in aliq̄ excedere
vel nolle obedire. Sȝ interdū expectat ⁊ diſ
ſimulat an vellent ſeip̄os emēdare. Si autē
nō viderit meliorationē. tūc ꝯgruū venit tē
pus corrigendi. ſic̄ dn̄s vt ait. Chryſ̄. ſuper
Mat. Ciuitatē hierl̄m vel gētē nō ſtati pu
niuit cū peccauit. q: fuerūt pueri ſm̄ genera
tionē licet nō ſm̄ imitationē. ſȝ expectauit ꝑ
multos annos ⁊ generatiōes. Qn̄ aūt ei pla
cuit ꝑdere gētē illā aut ciuitatē. tūc videbat̄
omni generationi p̄cedentiū pctā reddere il
lis. ⁊ q̄ oēs merebant̄ hec ſola. Hec Chryſ̄.
iō dicit. Ecce relinq̄tur vobis domꝰ. ⁊c̄. per
xlij. annos domꝰ vr̄a deſerta fiet. Tādiu eni
diſtulit correctionē. ⁊ hic per domū p̄ncipali
ter intelligit tēplū. de quo Mat. xxj. Domꝰ
mea domꝰ or̄onis ē. Et licet illa domus ſit vt
qn̄ in ea ſibi ſeruus efficit̄ ꝑ vſū nō ſua qn̄ in
ea nō cultꝰ diuinus ſȝ queſtꝰ ⁊ ambitio exer
cet̄. ⁊ ſic templū dicebat̄ domus eoꝝ. q: fece
runt eū domū negociationis. Joh. ij. Cōſilr̄
dixit dn̄s ad Moyſen Exo. xxiij. Deſcende
peccauit populus tuꝰ quāuis ſuꝰ eēt ꝑ crea/
tionē nō tn̄ ꝑ grām. Hinc ē ꝙ in finali iudi
cio diabolus ſibi iudicari petiet oēs peccato
res di. vt ait Augꝰ. Equiſſime iudex iudico
hūc meū eē per culpā qui tuꝰ noluit eē ꝑ gra
tiā. Tunc ꝯcludit di. Amē dico vobis nō vi
debitis me ammodo. ⁊c̄. q. d. ſm̄ Hiero. niſi
pniam egerit] ⁊ cōfeſſi fuerit] me eſſe ipſuꝫ d̄
quo ꝓphete p̄dixerūt filiū oīpotentis patr]
faciē meā nō videbit] in eternū. Ecce grauis
punitio cū nō in rebus corporalibꝰ ſed etiam
in aīabus puniunt̄. a qua nos deus. ⁊c̄.

Sermo ſecūdus de beato Stephano

Eſto fidelis vſq; ad mortē. ⁊ dabo tibi coronam glīe.

Apoc̄. ij. Pli. in ſpe. natu. li. viij. c. xvij. dic̄.
¶ Leo ē aīal fortiſſimū. Iō i ꝑiculis appa
ret maxime glīoſus. Cū enim ꝑſequit̄ a cani
bus nō latitat ſe in ſiluis. nec ſe occultat. Sȝ
ſedet in campis vbi videri pōt ⁊ ad defenſio
nem ſe p̄parat. Et rō huius audacie ē. Quia
vt dicit autor de cauſis. xvij. propoſitiōe. ꝙ
virtus vnita ē fortior ſeip̄a diſperſa. Sed q:
leo habet paruū cor vbi calor naturalis pluſ
vnitur. iō ē audacior. Miſtice per leonē be
atus Stephanus nō immerito deſignat̄ Re
cte eni ſicut leo eſt animal robuſtiſſimū. ⁊ ad
nullius hominis vel animalis timet occurſū

ſicut teſtat̃ Sapiẽs Prou̇.xxx. Leo fortiſſi-
mus ad nullius pauet occurſũ. Ita beat⁹ ſte
phanus qui fuit plen⁹ calore charitatꝭ.ſ.ple-
nus grã ⁊ fortitudine Act̃.vj. Non timebat
occurſum iudeoꝝ ꝯtra eũ frementiũ.ſed i ad
uerſitate ſua maxime fuit gł'ioſus.qꝛ ſtetit in
medio eoꝝ quaſi inter lupos eos dure arguẽ
do dicẽs.Dura ceruice ⁊ in circũciſis cordi-
bus vos ſemꝑ ſpiritui ſancto reſtititis.Act̃.
vij.Fuit etiã beat⁹ ſtephan⁹ in aggrediendo
ardua fortis.in patiendo aduerſa fortior for
tiſſimus in finali pſeuerãtia. Sic eni de ipſo
legit̃ ꝙ in iuſſione ⁊ monitu angeli veniens i
aziam.ciliã.⁊ alexandriam viriliter opus p̃-
dicationis agreſſus eſt ⁊ poſtea electus ẽ ab
apl'is in iſrl' imperterrite p̃dicauit. vt habet̃
Act̃.vj.Dñe ne ſtatuas illis hoc peccatũ.qꝛ
neſciunt q̃d faciunt. q̃ſi diceret. reſeruando
eis ad penã eternã.Sed da eis penitẽtiã.Et
hoc quantũ ad ſecũdũ.Et in his omnibus ꝑ
ſecutionibus quo ad mortẽ preſeuerauit Et
hoc quo ad tertium. Et ideo ſignatus eſt in
iuda machabeo qui pro lege patꝝ ſuoruʒ cer
tauit vſqꝫ ad mortẽ.De quo legit̃.j.Mach
iij.Factus ẽ ſicut leo i operibus ſuis. ⁊ ſicut
catulus leonis rugiens in venationibus ſuiſ
Sic beatus ſtephanus certauit vſqꝫ ad mor
tem predicando ꝯtra aliquos malos iudeos
⁊ mortẽ propter veritatẽ ſuſtinẽdo. ita vt i-
pleuit iuſſũ dominicũ.Eſto fidelis.i.firmus
⁊c̃.In quibus verbis duo deſcribunt̃.Pri
mo dñica exhortatio ad certamẽ.ibi Eſto fi-
delis.Secundo celica coronatio ad ſolamen
ibi.Dabo tibi coronã. De primo ẽ no-
tandũ.ſeculares reges ſolent milites ſuos ex
hortari ad pugnã cõtra inimicos ſuos. ⁊ vt
eo fortius animent̃ ꝓmittũt eis donaria ma
gna.Et ſi poſt promiſſum viderint aliquem
eſſe animoſum admittũt ipm ad videndũ ſe-
creta regia.a quibus interdũ alij excludunt̃
Introducũt ipm ante alios ad regia palacia
⁊ ipm inſtituũt ſuꝑ pinguiora officia.De ex
hortatiõe ⁊ promiſſiõe pmi legit̃.j.Mach.
ij.Mathatias qui erat p̀nceps filiorũ iſrael
ait illis ad pugnã exhortãdo ⁊ dona ꝓmittẽ
do.Nũc ergo o filij emulatores legis eſtote.
⁊ date aias veſtras pro teſtamẽto patrum.⁊
accipietis gł'iam magnã ⁊ nomẽ eternũ.Idẽ
legit̃ in hiſtoria regis Alexandri.ꝙ Dariuſ
rex perſaꝝ cum Alexandro pugnaturus eẽt
ꝯuocauit milites ſuos ⁊ dixit.Eſtote animo
ſi.⁊ quis occiderit Alexandrũ dabo ſibi fili-
am meã in cõiugẽ.⁊ regiones ⁊ prouincias.
Hoc audientes milites cũ Alexandro acrit̃
pugnauerũt.Unus aũt ex eis animo acri ſe
induit veſte ⁊ arma macedonia.⁊ abijt occi-
dere Alexandrũ.Iunctiſqꝫ militib⁹ Alexan
dri tam fortiter percuſſit caput eius poſter-
gum euaginato gladio vt galeam eius tranſ
uerberaret.⁊ grauiter caput ei⁹ vulnerauit.
Statimqꝫ apprehenderunt ipſũ milites Ale
xandri.⁊ duxerũt ante eũ.⁊ Alexander.O
ſtrenue vir q̃d eſt hoc qd̃ agis. Et ille. Non
ſcis me eẽ macedonẽ ſʒ perſũ. Promiſi enim
Dario auferre caput tuũ.⁊ ille ſpopõdit mi-
hi dare filiã ſuam in cõiugẽ ⁊ regales digni-
tates.Tunc Alexander oſtẽdit eũ militibus
ſuis dicens. Uiri macedones viꝝ inſpicite.
cõuenit eni oĩbus militib⁹ talis fortitudo. et
cõtinuo illũ abire ꝑmiſit.Miſtice rex xp̃us
qui ẽ rex fortis ⁊ potens in p̃lio.ſm pſ̃.xxiij
Exhortatus ẽ milites ſuos ſanctos martireſ
vt fortes ſint in prelio cõtra mũdanos tyran
nos ⁊ demones.⁊ promiſit eis magnas do-
nationes cũ dicit.Eſtote fortes in bello ⁊ pu
gnate cũ antiquo ſerpente.⁊ accipietꝭ regnũ
eternũ.ſic canit eccl'ia.Idẽ preconiſare p̃ce-
pit beat⁹ Iacob⁹ in cano.ſ.c.j. dicẽs.Beat⁹
vir qui ſuffert tẽptationẽ.qꝛ cũ probatus fu-
erit accipiet coronã vite quã repromiſit de⁹.
⁊c̃. Qd̃ audiẽs beatus miles ſtephan⁹
miles ſtrenuus animoſior i bello ẽ fact⁹. Ei⁹
animoſitas patet in multis. Primo qꝛ p̃mus
regẽ ſuũ chriſtũ per ꝑicula tranſeuntẽ eſt ſe-
cutus.Teſte Augſti.in ſermone hodierno.
Mortẽ inquam ſaluator pro oĩbus dignat⁹
eſt pati. hanc ſtephanus prim⁹ reddidit ſal-
uatori.Ad experientiã ſcimus ꝙ ille miles ẽ
animoſus qui ſequit̃ dominum ſuum in ma-
gnis aduerſitatibus belloꝝ. Illo mõ noſcit̃
armiger Ionate filij Saul fuiſſe animoſus.d
quo legitur.j.Regum.xiiij.Cum philyſtim
venerẽt ad populũ quẽ ſupra Saul mõtẽ quẽ
dam occupauerat.dixit Ionathas ad armi-
gerum ſuũ adoleſcentẽ.Ueni aſcẽdamus ad
ſtationem incircũciſoꝝ horum.ſi forte domi
nus faciet pro nobis quia nõ eſt dño difficile
ſaluare in multitudine vł' i paucꝭ.Dixit ei ar
miger ſuus.Fac oĩa que placẽt aĩo tuo. ꝑge
quo cupis ego ero tecum quocũqꝫ volueris.
Aſcendit ergo Ionathas repẽs manibus et
pedibus ⁊ armiger eius poſt eum.ita alij ce-
debant ante Ionathan.alius armiger ei⁹ oc
cidebat ſequentes.Spiritualiter Ionathas
interpretatur columba.⁊ ſignificat chriſtum
De quo dicitur Geñ.viij. Columba veit ad
archam ferens ramum oliue virentibus fo-
lijs.Ipſe enim tanq̃ʒ mitis colũba ⁊ ſimplex
huc venit in archam huius mundi portãs ra
mum humanitatis virentia folia incarnatio

nis. quia recōciliauit genus humanū. Quia
ſm Anſ. Nemo tantam plagam ⁊ offenſam
placare potuit niſi xp̄s qui inquātum hō de
ſeruit. ⁊ inquantū deus potuit. q꞉ offenſa fu=
it infinita. Sed per armigerū beat⁹ ſtephan⁹
deſignat̄ quē dn̄s armauit armis ſpūalibus
ita de ipo cantari pōt illud. Induit eū dn̄s
lorica fidei ⁊ armauit eū. De his armis dicit
beat⁹ Fulgenti⁹ in ſermone hodierno. Qđ ē
tam magnū ⁊ inſupabile genus armoꝝ quo
munit⁹ ſtephan⁹ mētes argueret lapidantes
nō repcutiens ſuparet. ⁊ occiſus inſup aulā
celeſtis regni viuus ⁊ coronatus felicit̄ leta=
tuſq; intraret. ⁊ rn̄dit. Proculdubio muni=
mine regie nullatenus ē ab aduerſarijs ſupa
tus. quoniā rex noſter cū ſit altiſſimus ꝓ no=
bis humilis venit. Sed abſq; munere veni=
re nō potuit. magnū donatiuū ſuis militibuſ
attulit. ꝙ eos nō ſolū copioſe ditauit. ſꝫ etiā
ad certamē inuictiſſime confortauit. Attulit
nanq; donū charitatis q̄ pduceret hoīes ad
conſortiū deitatis. hec ille. Huic inuictiſſimo
armigero btō ſtephano charitate armato di
xit xp̄s verus Jonathas. Ueni poſt me per
paſſionē. aſcendamus in montē dei. de q̄ pſ.
lxvij. Mons pinguis. ſ. effluentijs gaudio/
rū. Cui ſtephanus. Perge iquit dn̄e q̄ cupis
ero tecum. Et hoc fecerūt arma charitatis.
Et ideo dicit Fulgenti⁹ vbi ſupra. Charitaſ
que de celo depoſuit xp̄um. ipſa ſublimauit
ſtephanū de terris in celum. charitas que p̄=
ceſſit in rege ipa cōſequenter fulſit in milite.
Secūdo animoſitas beati ſtephani talis ap
paret ex hoc ꝙ primus caſtrū celi p violētiā
martirij obtinuit. Quādo eni rex terreſtris
per alienā ꝓcederet regionē regnū ſibi acq̄/
rendū. ⁊ ſi per quattuor lucrandū eēt caſtrū
forte. ſi tunc inueniret̄ aliquis miles qui pri=
mo aſcenderet. ⁊ alijs exemplū ſequendi da
ret. ille vtiq; ab oīb⁹ diceret̄ animoſus Mo
raliter xp̄s rex celoꝝ heri venit in mūdi hui⁹
regionē accipe ſibi regnū per paſſionē. ſm il
lud Luc. xxiiij. Nonne oportuit pati xp̄m. ⁊
ſic intrare in gloriā ſuā. In huius exercitu i=
uentus eſt miles animoſus beat⁹ ſtephanuſ
qui primo hoc caſtrū altiſſimū celi aſcēdit ho
die pre oībus alijs qđ ē ſibi multū glorioſuꝫ
Non eni ē multū laudabile aliqđ forte caſtꝝ
poſt alios intrare. Sed qui primus ingredi=
tur multū laudes meret̄. ſicut beatus ſtepha
nus. Ideo dicit beat⁹ Fulgenti⁹ in ſermone
hodierno. Heri rex noſter trabea carnea in=
dutus de aula virginalis vteri egrediēs vi=
ſitare dignatus ē mundū. hodie miles de ta=
bernaculo corporis exiens triumphat ⁊ mi=
grat ad celū. Ille ſempiterna maieſtate dei=
tatis ſeruata. ſeruile cinctorium carnis aſſu=
mens huius ſeculi campū pugnaturus intra
uit. Ille depoſitis corruptibilib⁹ corporꝭ in=
dumētis celi palaciū ꝑhenniter regnaturus
aſcendit. Iſte deſcēdit carne velat⁹. Iſte aſ=
cendit ſanguine laureat⁹. Aſcendit iſte lapi=
dantibus iudeis. q꞉ ille deſcēdit letantib⁹ an
gelis. Gloria in excelſis heri angeli cātauer̄t
hodie cātantes ſtephanū in ſui cōſortiū rece=
perūt. heri exiuit dn̄s ex vtero virginis. ho=
die miles egreſſus ē de ergaſtulo carnis. He
ri xp̄s ꝓ nobis ē pannis inuolutus. Hodie
ſtephanus ab eo ſtola imortalitatis ē indut⁹
Heri preſepis anguſtia xp̄m portauit infan=
tem. hodie imenſitas celi ſtephanuꝫ ſuſcepit
triumphantē. hec Fulgenti⁹. ¶ Hic dicit
Guil̄. in rationali diuinoꝝ li. vij. ꝙ beat⁹ ſte
phanus hac die paſſus nō ē. ſed ea die q̄ eius
inuentio celebrat̄. vt in auguſto. Sed feſta p
eccl'iam tranſlata ſunt duplici rōne. Primo
q꞉ ſtephanus prothomartir ⁊ cū martirium
ſanctoꝝ ſit natale eoꝝ in celis. iō merito ſtati
poſt natale dn̄i. natale ſtephani celebratur.
Secūdo ꝓpter dignitatē. q꞉ digni⁹ ē feſtum
qđ fit de morte q̄ꝫ aliud. iō cōpetent̄ tanq; di
gnius ſtatim poſt natale dn̄i ſtatim ē tranſac
tū. Tertio animoſitas lucet ex h̄ ꝙ adūſariū
fortit̄ ferire nouit dicēs Dura ceruice ⁊ i cir
cūciſis cordi. ⁊c̄. Sup quo dicit venerabilis
Beda. Ueri martiris mira virtus q̄ ſic zelo
feruebat vt eis a quib⁹ tenebat̄ palam ſue p
fidie culpas exprobraret. Quarto ei⁹ animo
ſitas illuxit ex iſto ꝙ timore mortis equi ſui
ſcꝫ corporis ď bello nō fugit ſicut milites no=
ſtri qui vidētes aduerſarios timent offendi
equos ⁊ fugiunt. Sed beat⁹ ſtephan⁹ equuꝫ
ſuū in campū martiꝝ derelinquēs ⁊ ab hoſti
bus vinci nō potuit. ſed liber euaſit. Nam ſi
mortē equi timuiſſet. ⁊ equū amiſiſſet captuſ
ipe fuiſſet. ſm illud. Math. xvj. Qui volue
rit aīam ſuā ſaluā facere pdet eā. ¶ Et q꞉
beatus miles ſtephanus fuit in bello martir
tā animoſus. Idcirco xp̄s rex celoꝝ admiſit
ipm videndū ſua ſecreta regalia Quia Act.
vij. legitur. ꝙ ipe intendēs in celum videns
gloriam dei. Ideo dixit. Uideo celos aptoſ
⁊ filium hoīs ſtantem a dextris virtutis dei
In hoc eni excellit beatus ſtephanus patreſ
veteris teſtamēti. Jacob eni pr̄iarcha dixit.
Gen̄. xxxij. Uidi dominū facie ad faciē ⁊ ſal
ua facta ē aīa mea. Dicit Gloſa Lyre ꝙ ſolū
vidit angelū in ſpecie corporali. De Moiſe
legitur Exo. iij. ꝙ paſcebat oues Jetro ſoce
ri ſui. Cumq; minaſſet gregeꝫ ad interiora de

ſerti venit ad montem dei Oreb. Apparuit
ei dñs in flamma ignis. qđ iterꝫ exponit glo.
de angelo q̄ apparens loq̄bat̃ in pſona dei.
Et nō dñs interdū angelus noiatur. vt dicit
Greg⁹ ſup illud Jſa. vj. Uidi dñm ſedētem
ſup ſoliū excelſū. Q2 d2 Exo. xxxiij. Non vi
debit me hō ⁊ viuit dicit dñs. Sed beat⁹ ſte
phanus ꝓpter ſuā fortē pugnā excedit i hoc
etiā ſcōs patres noui teſta. Naz. b. Paulus
fatet̃ ſe raptū in tertium celum. ⁊ ibi audiuiſ
ſe archana dei. Sed an hoc fuit in corpe ſiue
extra corpus neſcit. nec ſe dicit vidiſſe gloriā
dei. ij. Coꝝ. xij. Sed beatus ſtephan⁹ adhuc
in mortali corpe dicit ſe vidiſſe gl'iaꝫ dei. Sā
cti etiā apl'i ⁊ ꝑncipes mūdi Petr⁹ Jacob⁹ ⁊
Johēs in monte tabor viderūt ptē claritatis
dei ꝙ facies ei⁹ reſplēduit ſicꝫ ſol. ⁊ veſtimen
ta ei⁹ ſicꝫ nix alba. Mat. xvij. ſꝫ beat⁹ ſtepha
nus vidit gl'iam dei. Nā illi viderūt chriſtuꝫ
tranſfiguratū cū adhuc fuit mortaliſ. ille aūt
vidit ipm glorificatū ⁊ regnātē iā i celis. In-
troduxit etiā xp̄s beatū ſtephanū añ omnes
martires. cōfeſſores. ⁊ virgines. ad ſua rega
lia pallacia ꝯſumpto certamie martirij. ſm il
lud Geñ. xlij. Ruben ꝓmogenit⁹ me⁹ ꝓncipi
um doloris mei prior in donis. maior i ipio.
Ruben interp̄tat̃ vidēs filiū. ſignificans ſte
phanū q̄ vidit filiū dei ad dextrā ipi⁹. ſcꝫ dei
p̄ris. q̄ ⁊ ꝓmogenit⁹ fuit in celeſti hereditate
Jta p̄t dicere illđ Cañ. j. Introduxit me rex
ad cellaria ſua. Jbi nūc bibit vinū dulce dei
tat' cū aliis ſanct'. ſm illđ Cañ. v. Bibite ⁊ i-
ebriamini chariſſimi. ⁊ h̄ q̄ ad ꝓmū. Quātuꝫ
ad ſecūdū in verbis ꝓmiſſis adiungit̃ ad ſo-
lamē celica coronatio. q2 dicit. Et dabo tibi
coronā vite. vbi dicit Seneca in li. đ morib⁹
Spes premij ſolaciū ē laboris. qñ aliq̄s ſpe-
rat premiū cōſequi ex labore ſuſtinet illuꝫ. et
videt̃ ei paucus. Qđ figuratū ē. Geñ. xxix.
vbi legit̃. Jacob ſeruiuit laban ꝓ filia ſua ra
chel in magnis laborib⁹ ſeptē annis. Sed q2
habebat ſpem de ꝓmio videbant̃ ſibi dies il
li pauci. Et dicit Hiero. Ex hic dies accipiūt̃
ꝓ labore dieꝝ. Sic ad ꝓpoſitū dñs vidēs ꝙ
magnus eēt labor intollerantia paſſionis. ne
igit̃ ſancti deficerēt. ꝓmiſit ei ꝓmiū poſt la-
borē dicēs. Dabo tibi coronā. ¶ Circa qđ
breuiter ē notādū xp̄s btō ſtephano nō ſolū
vnā coronā ꝓmiſit. ſed triplicē. Primo coro
nauit eū corona florea que debet̃ virginibus
ꝓpter nitorē puritat'. Et q2 beat⁹ ſtephanuſ
v̉go pur⁹ ꝑmāſit cū nō oppoſitū hui⁹ inueni
tur. ḡ ē corona v̉ginū coronat⁹ q̄ d2 aureola.
⁊ illa vt aiunt doctores ſolū det̃ illis v̉gini-
bus q̄ ꝓpoſitū v̉ginitatis ꝑpetue habuerūt

licet tale ꝓpoſitū ſit qñq3 volūtati interēptū
q2 v̉ginitas mētis nō aūt corpis vel carnis
pōt repari. Hec corona hꝫ in ſe veꝝ floreꝫ q̄
mediante diabolo repugnat̃. Legit̃ enim in
poetis de ꝑuone. Hec quadā die paſtorē vi-
dit coronatū corona floꝝ ⁊ herbaꝝ. ⁊ cū baſi
liſco dimicare. nec ipm flatū nec ſibulo dra/
conis poſſe deperire. Cogitauit ꝙ h̄ eēt per
virtutē alicui⁹ floris in corona. Jđ coronam
cū lancea longa de capite paſtoris ſubtraxit
⁊ ſtatim paſtor mortu⁹ cecidit. Cū ergo baſi
liſcus receſſiſſet. ſtatim flores mortuo ori ap
poſuit. Et ſic in corona florē inuenit. virtute
cui⁹ mortu⁹ ſurrexit. Jſta ē corona virginuꝫ
Sꝫ flos iſte ē xp̄s q̄ dicit Ego flos cāpi Cañ.
ij. Cuius virtute v̉ginitas cōſeruat̃. Q2 di-
citur Sap̄. viij. Nō poſſum eē ꝯtinēs niſi de
us dederit mihi. Uel iſte flos ē caſtitas quaꝫ
xp̄s dat. cuius caſtitat' virtute diabolo reſi-
ſtitur. ⁊ ab obſeſſis expellitur. teſte. Dama-
ſceno in libro cōtra errores grecoꝝ. Comp/
tū eſt ꝙ demones qui vna virtute eijciuntur
excelſa virginitate p̄ſente nimiuꝫ ſe cruciari
clamātes protinus exierūt. Refert eni ianu-
enſis. Cōtigit Eudoſiā filiā Theodoſij ipa/
toris a demone grauiter cruciari. qđ cum pa
tri cōſtantinopolitano cōſtituto intimatum
fuiſſet. iuſſit filiā cōſtantinopolim adduci vt
ſancti prothomartiris ſtephani corpus tāge
ret. Demon aūt in ea clamabat. Niſi ſtepha-
nus in romā veniet nō exibo. qm̄ ſic ē volun
tas apl'oꝝ. Qđ cū iꝑator audiſſet. ⁊ a ꝑpl'o
conſtantinopolitano obtinuiſſet. vt corpus
ſancti ſtephani darent. ⁊ ipi corp⁹ ſancti lau-
rentij accipent. Cū aūt corpus ſancti ſtepha
ni romā eēt delatū ad eius tactū puella ſtatiꝫ
ē liberata. Scđo chriſtus coronauit beatum
ſtephanū corona ſtellea que debet̃ doctori-
bus propter ſplēdorē veritatis. Nā ⁊ ipē fu-
it p̄dicator veritatis p̄dicās in azia. cilicia. ⁊
alexandria. De hac corona legit̃ Apoc. xij.
Jn capite eius corona ſtellaꝝ duodecim. Et
has ſtellas enumerat Berñ. di. ¶ Jn co-
rona ſūt duodeci ſtelle. Prima ē mēoria ſine
obliuiōe. Scđa rō ſine errore. Tertia volun
tas ſine perturbatōe. Quarta impaſſibilitas
ſine corruptione. Quinta claritas ſine obſcu
ritate. Sexta agilitas ſine tarditate. Septia
ſbtilitas. vt oē ſolidū ſit penetrabile. Octa-
ua proximū diligere in oi veritate ſicꝫ ſeipſū.
Nona videre ꝓximū in oi pulcritudine dili
gentē ſicꝫ ſeipſum diligit. Decima eſt deū ꝑfe
cte diligere pluſq̄ ſeipſum. Undecima ē dili
gere tm̄ ꝓpt̃ deū. Duodecima ē vidē domi-
nū diligenteꝫ ſe facie ad faciem. Hec Berñ.

Tertio coronauit eū corona aurea q̄ debet
martiribus propt̄ valorē firmitatꝭ. Sic eniꝫ
auꝝ in igne nō minuit̄ ſꝫ purgat̄. ſic ⁊ marty
res in tormētis purgant̄. qꝛ igit̄ beatus ſte-
phanus fuit pͥnceps in noua lege. iō martirij
corona ē coronatus. ſm̄ illud qd̄ canit̄ Coro
nam aureā ſuper caput eius expreſſam ſigno
ſanctitatis.

¶ Sermo pͥmus de ſancto Johē euāgeliſta.

DIxit dominus
Petro ſeq̄re me. Joh. vlt̄. A
Dicūt naturales ꝙ oē aīal pulluꝫ
quē p̄ alijs diligit magis a nociuis cuſtodit.
Et hoc ꝓbat Pli. in ſpe. na. li. viij. c. xlix. de
cane cuius catuli ſi de cubili deportant̄ hūc
quē plus amat pͥmo fert in cubili ne ledatur.
Idē refert Iſi. li. xij. de ſimea que duos ha-
bet filios. ⁊ qñ pſequit̄ a canibꝰ charioreꝫ in
brachio capit ⁊ fugit. Iō refert Rabbi ſalo-
mō d̄ aquila q̄ pullos ſuos plus amat q̄ radi-
os ſolis acutius intuet̄. ⁊ qñ timet eos ledi ī
dorſo ſuo portat eos de loco ad locū vt eua-
dāt ſagitte leſionē. Miſtice xp̄s magis dile
xit beatū Johēm euāgeliſtā q̄ p̄ceteris more
aquile ſolē diuinitatis hic inſpexit. ⁊ oculoꝝ
mentaliū claritate lumē angelice veritatꝭ ap
prehendit. ſic etiā ꝙ pauciſſimos de filijs ſu-
is habuit qui propter profūditatē miſterioꝝ
ſuoꝝ que in euāgelio ſuo ⁊ Apoc̄. continent̄
tantam claritatem valeant intueri. Sic pro-
bat Augꝰ ſup Johannē Iō xp̄s ipm̄ p̄ cete-
ris apoſtolis a multis nociuis p̄ſeruauit. nā
a nuptijs in quibꝰ ſunt multe penalitates ip-
ſum vocauit vt virgo permaneret. teſte Hie
rony. in prologo ſup Johannē. Venit inq̄
xp̄s ad nuptias Johis vt eū de nuptijs vo-
caret. ⁊ in virginitate perpetua ꝑmaneret.
Etiā a pena mortis ꝑ paſſionē gladij tāquā
filiū chariſſimū cuſtodiuit dicēs ad Petruꝫ
Sic eum volo manere ſcꝫ illeſuꝫ donec veni
am ⁊ ipm̄ ad me ſumā. Sicut d̄ h̄ tradit pn̄s
euangelium. In q̄ pͥncipalit̄ tria deſcribunt̄
Primo xp̄i ſequela d̄ mādato. ibi. Dixit do
minꝰ Pe. Scd̄o Petri de Johe interrogatō
ibi. H aūt qd. Tertio apl̄oꝝ corrigibil̄ opina/
tio. ibi. Exijt ſermo. ¶ De pͥmo ē notādū
ſolent ad negocia dn̄i ſeculares magꝭ ardua
vbi mortes incūbunt ſumere milites fortio-
res ⁊ penas ferre potentes. Quia dicit Con
ſtantinus in li. de natura febriū Cōſtat ꝙ ro
buſta ⁊ fortiora corpora fortiores patiuntur
labores ⁊ languores quos nō pn̄t ferre deli-
cati. Ideo tales ad ardua negocia non ꝑmit
tunt̄. Iō legit̄ Judi. vij. de Gedeone volēs

contra inimicos pugnare. iuſſu dn̄i duxit ad
aquas populū vt probaret qui eēnt ad p̄liuꝫ
aptiores ⁊ q̄ biberūt aquā ſe ad terrā ſternē-
do vel reclinando apti nō erāt ad pugnādū.
Sed qui ſtando aquā in ora proiecerūt. Hi
eſſent conuenientes vt ipm̄ ad bellum ſeque
rent̄. Spūaliter xp̄s ē dn̄s nō ſolū celi. ſed ⁊
terre dicente. ps̄. xxiij. Dn̄i ē terra ⁊ plenitu
do eius. Hic dn̄s habet ſe oīno cū militibus
ſuis Petro ⁊ Johanne. ſic̄ dn̄i terreſtres cū
ſuis ſe habent militibꝰ. qꝛ Johannē quē ſci-
uit magis delicatū ⁊ ſpecioſiſſimū iuuenem
qui ⁊ aquā ſapientie non ſtando ſed iacendo
hauſit de largifluo fonte pectoris xp̄i ī cena.
ſm̄ illud Amb. ſup Beati imaculati. Johā
nes dū caput ſup pectus dn̄i ieſu declinauit
profunda ſecreta diuine ſapiētie hauriebat.
noluit eum ſumere ad illud ſenuū acerbe
paſſiōis negociū. ad qd̄ tn̄ alios. xj. apl̄os al
ſumpſit. Qd̄ figuratū ē. Geñ. xlij. Ubi legit̄
ꝙ audiens Jacob patriarcha ꝙ alimenta vē
derent̄ in egypto. dixit filijs. quare negligitꝭ
audiui ꝙ triticū venūdet̄ in egypto deſcēdi
te ⁊ emite nccīa nobis. Igit̄ deſcēdentes no
luit pater vt benyamin filius minor cum eis
iret. ſed retinuit ipſū apud ſe ne forte in itine
re aliq̄d mali pateret̄. Alij aūt fratres ml̄tas
tribulationes in egypto ꝑtulerūt. nūc verba
iniurioſa quaſi eēnt exploratores. nūc incar-
ceratiōes ⁊ alia obpropria. Et q̄uis benia-
min poſtea ꝑtulit iīuriā. nihil tn̄ reſpectu ali
orū legit̄ ꝑtuliſſe. Spūalit̄ ꝑ Jacob q̄ inter-
p̄tat̄ ſupplātator xp̄s deſignat̄. qꝛ oīa vicia
ita ſupplātauit ꝙ nullū pctm̄ fec̄ nec inuentꝰ
eſt dolus in ore eius. j. Pet̄. ij. Per triticum
qd̄ ē meliꝰ ⁊ pinguiꝰ inter frumēta pn̄t aīe in
telligi q̄ ſunt nobiliores reſpectu corporum.
Igit̄ audiēs Jacob. i. xp̄s ꝙ tales cibi (de q̄
bus dicit̄ Joh. iiij. Ego cibum habeo mādu
care quē vos neſcitis) venundāt̄ ī egypto. h̄
ē in mūdo tenebroſo. qꝛ hoīes peccatꝭ ſuis de
monibus ſe vendebāt. qꝛ al̄s eos poſſidē nō
valebāt. teſte Amb. qui ait. Neminem iugo
ſeruitutis diabolus aſtrictū poſſidet. niſi ſe
ei priꝰ ere pctōꝝ vēdiderit. Et hr̄. xv. q. j. c.
Nō ē. Idcirco miſit filios ſuos apl̄os vt eme
rēt ꝓmittēdo eis p̄mia celeſtia. Illi āt ab eis
multa ſunt ꝑpeſſi. aliq̄ crucē. vt Petrus. alij
gladiū vt Paulus ⁊ Jacobꝰ. Act̄. xij. ita vt
bn̄ de eis p̄t dici illd̄ Heb. xj. alij ludibria ⁊ v̄
bera experti ſūt. ⁊ vin. ⁊ carcerati lapidati ſūt
ſecti ſunt in occiſione gladij mortui ſūt. Sed
Beniamin adoleſcentulus. hoc eſt ſanctus
Johānes. q̄uis cum alijs carceres ſuſtinu/
it. vt patet Actuū. v. Et in oleo feruenti aſſa

tus fuit. illō tñ nō reputaꝛ̄ reſpectu pene ali/
orū apłoꝝ. qꝛ nō vocauit eū dn̄s ad paſſionē
gladij ſicut Paulū. nec ad martiriū crucꝭ ſic̄
Petrū cui dixit. Sequere me. ſ. mortē crucꝭ
ſuſtinēdo. ſic̄ ego. qꝛ vidit eū tolerabiliorem
circa paſſionē ⁊ magis ſtrenuū. qꝛ ⁊ ante paſ
ſionē dixit. Dn̄e paratꝰ ſum tecū in mortē ⁊
carcerē ire. ⁊ hoc quantū ad primū. Ad ſecū
dum aūt notandū qn̄ aliq̄ pſone ſe mutuo
diligunt ſe etiā frequēter inſpiciūt. qꝛ dicit̄ i
cōmuni ꝓuerbio. ibi oculus vbi amor. Et hͦ
ꝓbat auctor troiane hiſto. li. xiiij. de paride
filio priami ⁊ Helena vxore Menelai. Hic
Paris quodā tpe a troya perrexit in grecia.
⁊ venit in inſulā noīe citharea. in qua fuit tē-
plū veneris mire pulchritudinis. ⁊ plenū di
uicijs in qō Paris pulcherrimus cum Hele
na quā intime diligebat cōuenerat. defixitq̄
in eā intuitū ⁊ gaudebat ſuos radios viſua-
les Helena cōmiſcere. Et ex hoc appaꝫ ma
ximus amor inter illos. Sic ad ꝓpoſitū fuit
cū Petro ⁊ Johanne. Auertit igit̄ Petrus
vultū ſuū a xp̄o qui ē candor lucis eterne et
ſpeculū ſine macula. Sap̄. vij. Et in eiꝰ vul/
tū angeli ꝓſpicere delectant̄. j. Pet̄. j. Et cō
uerſus vt dicit euāgeliū vidit illū diſcipulū
quē diligebat ieſus. qō fuit magnū ſignū di-
lectionis beati Petri ad Johannē. quē i ſo-
ciū in vita habuit. Act̄. iij. vbi legit̄. Petrꝰ
⁊ Johānes aſcēderūt in tēplū ad horam. ⁊c̄.
Hunc etiā in morte ſociū habuit. ideo dixit.
Hic aūt q̄d. q. d. Ego ſequar te martyriū ſu
ſtinēdo. ſed hic quō moriat̄ nunquid paſſio-
nē ſuſtinebit mecū. vel ſaltē ip̄m habeo i mi-
niſterio p̄dicationis. ¶ Et dicit notanter
euāgeliſta. vidit illū diſcipulū quē diligebat
ieſus. Ubi notandū ꝙ inter ceteros apłos ie
ſus dilecto ſuo Johāni multa ſigna dilectio
nis demōſtrauit. Primū ꝙ ip̄m in ꝟginita-
te ꝯſeruauit. ſic̄ patuit in arenga. Ex quo tri
plicē p̄rogatiuā meruit i xp̄o. ſūmā dilectōꝫ
ſic̄ hic in textu. iō dic̄ petan. io. Qꝛ carnes ſi-
bi amputauit illecebras celeſtiū epulaꝝ deli
cias fruebat̄. mirās recōmēdationē. Matt.
xx. cū dixit. Ecce mat̄ tua. Hiero. ꝯtra geni
nianū. In breui ſmone multa ꝯp̄hēdā. Do-
ceā cuiꝰ p̄uilegij fuit Johēs cui a dn̄o ꝟgini
mat̄ ꝟgo ꝯmendat̄. ꝓfunde ſapie infuſionū
teſte Hiero. vbi ſupra. Johēs nāq̄ q̄ſi aq̄la
ad ſumma volauit. ⁊ ad ip̄m p̄reꝫ ꝑuenit di.
In p̄ncipio erat ꝟbū. expoſuit ꝟginitas qō
nuptie nō poterāt. Scōm ſignū ꝙ xp̄s ipſuꝫ
mr̄i ſue dilectiſſime ꝯmendauit di. Joh. xix.
Mulier ecce filiꝰ tuꝰ. Sup q̄ dicit petan. io.
Sic̄ dn̄s dixit mr̄i. hic ē filiꝰ tuꝰ. ita dixit di-

ſcipul̄. Hoc ē corpꝰ meū. Et tantꝰ fuit in illis
ꝟbis effectꝰ vt cū illico panis ille dn̄icū cor-
pus fieret. q̄dā igit̄ ſilitudie dicere audemus
btm̄ iohēꝫ nō veꝝ filiū marie ſꝫ potiꝰ noīe. ſꝫ
ꝓpter illa dn̄ica ꝟba qōdā maiorꝭ ncc̄itatꝭ ſa
cramētū apō btāꝫ mariā ꝟginē meruit obti-
nere. Ex hͦ beatꝰ Johēs factꝰ ē filius ꝟginis
xp̄i frat̄ adoptiuꝰ. eiꝰ theſaurariꝰ necnon ar
changeli gabrielis ꝯſociꝰ in cuſtodiendo vir
ginē. Tertiū ſignū dilectiōis ē ꝙ ip̄m ſuꝑ pe
ctus ſuū recūbere ꝑmiſit. ⁊ tangit̄ hͦ i euāge-
lio. q̄ ⁊ recubuit ſuꝑ pectꝰ eiꝰ. vbi dic̄ glo. pe
ctus xp̄i ē mēſa celeſtꝭ. in q̄ ſūt delicie angelo
rū. De hac mēſa dꝛ Luc̄. xxij. Ut edatꝭ ⁊ bi-
batis ſuꝑ menſam meā i regno meo. ⁊ ē gazo
philatiū in q̄ ſunt ſapie ⁊ ſcie dei abſcōdite. ē
etiā fons diuinus in q̄ ē plenitudo oīs gr̄e et
virtutis. ſm̄ illud p̄s. xxxv. Quoniā apō te
ē fons vite. Si ergo famelicꝰ ſedeat ad mēſā
deliciaꝝ valde ſatiabit̄. Si egenꝰ intrat i ga-
zophilatiū. valde theſauris ditabit̄. Si ſiti/
bundus venit ad fontē amenum maxime re
pletur. Ideo beatus Johannes erat fameli-
cus. ideo hodie ad menſam angelorū euola/
uit. teſte Beda in omelia hodierna. Hodie i-
quit mirabilis aquila ad vineā āgeloꝝ ⁊ ho/
minū eſcā feliciter euolauit. Erat egenꝰ. iō in
trauit in gazophilatiū oīuꝫ theſauroꝝ ⁊ oīm
ſciaꝝ. ſm̄ illud Jo. dama. qui dicit Hanc ſu
ꝑeminentē ſcie gr̄am ex illo celeſti gazophi-
latio in q̄ ſunt oēs theſauri ſapientie ⁊ ſcien-
tie dei traxit. Fuit etiā beatꝰ Johēs ſitibun-
dus. iō ſtetit ad fontē gr̄aꝝ. ad queꝫ ꝓpheta
ſuſpirās dicit. p̄s. xl. Sitiuit aīa mea ad deū
fontē viuū. Iſta tria tangunt̄. Eccl̄i. xv. Ci-
bauit illū dn̄s pane vite ⁊ intellectꝰ ⁊ aq̄ ſapi
entie ſalutaris potauit illū. Jocūditatē ⁊ ex-
ultationē theſaurizat ſuꝑ eū. Quartū ſignū
dilectionis ē ꝙ archana cordis ſibi non cela-
uit. ſicut eni habet̄ hoc in euāgl. Interroga-
uit Johēs dicēs. Quis ē qui te tradet. q. d.
Rogo vt meis coapłis ⁊ mihi digneris reue
lare. Jeſus aūt reuelauit dicēs. Ille ē cui in-
tinctū paneꝫ porrexero. Joh. xiiij. Suꝑ his
dicit Pe. dama. in quodā ſmone. Tacet pe
trus celi clauiger. ſilet andreas. nō potuit os
aperire Philippus. oēs tacēt. oēs dubitāt.
⁊ latent̄ requirunt. nō prolatiōe verborum.
ſed nutibꝰ oculoꝝ. patrociniuꝫ q̄rit̄. ⁊ ad rei
noticiā ꝑuenit. Et ſubdit. Cōſideranduꝫ eſt
fratres quanta deuotionis inſtātia. b. Johā
nis auxiliū debemꝰ iplorare. quem ſibimet i-
teruentorē ⁊ ip̄i apłi petierūt. quomodo eniꝫ
apud iuſtuꝫ iudicem peccatoribus prodeſſe
nō poterit qui etiam pro ipſis celeſtis curie

ſenatoribus interuenit. hec ille ¶ Quītū ſignū
dilectiōis ē ꝙ ſibi oīuꝫ ſcōꝝ pfectionē dedit
ipe eni fuit apl's ⁊ euāgeliſta. ⁊c. Et h̄ decla=
rat Petrꝰ damaſ. dicēs. Johes nāqꝫ apl's ē
in epl'is. euāgeliſta in euangelio. ꝓpheta in
apoc. martir vtiqꝫ fuit. ꝙ ceteris apl'is ī car=
ne ꝓlixiꝰ māſit eo diutiꝰ martiriȷ̄ tormēta ſu=
ſtinuit. Cui alludit Hiero. dic̄. ꝙ fuit ꝓph̄a
apl's ⁊ euāgeliſta. ꝓph̄a qꝛ vidit ī pathmos.
inſula ſecreta multa Apl's qꝛ ſcripſit ad eccle
ſias vt mgr̄. euāgeliſta. qꝛ libꝝ euāgeliorum
ꝯdidit qd̄ excepto Math. aliȷ̄ apl'i nō fecert̄
¶ Sextū ſignū ē ꝙ xp̄s ſpecialē curā d̄ ip̄o
habuit cū dixit petro. Quid ad te. ſic eū vo=
lo manere donec veniaꝫ. q. d. ſm̄ Bedam in
Omel'. Nolo eū ꝯſumere p mortē crucis ſic̄
te. Nolo eū gladio feriente ip̄m finire vitam
p̄ntem. ſꝫ tamdiu volo eū manere in p̄nti ſe=
culo. donec lōgo cōfectꝰ ſenio me vocāte trā
ſeat in pace in vitā eternā. Ex h̄ voluerūt q̄/
dā ꝙ. b. Joh. cū corpe ⁊ aīa ſit in celo aſſum
ptus. vt. b. Tho. in. iiij. ſcri. diſ. xliij. ar. iij. i
ſolu. ad ſcdm̄. Et dicūt h̄ eſſe ex liberalitate.
Deus eni valde liberal' fuit corpi. b. Joh. in
mūdo. corpꝰ eiꝰ cuſtodiendo ne corruptioni
ſubiaceret. ne oleū aduret feruēs. ne venenū
ſibi noceret. ne gladiꝰ in ip̄m trāſiret. ne do=
lorē mortis ſentiret. iō nō minus liberal' ſibi
dꝫ eē in celo. Sed ecōtra ē opio alioꝝ dicen/
tiū lege cōi eē defunctū ⁊ aīam cū aliȷ̄s apl'is
in celeſti gl'ia gaudere cū xp̄o. Corpꝰ v̄o eiꝰ
in loco hoībus ignoto. deo aūt cognito reſer
uari. ſicut de moiſi corpe ē credendū. Aliȷ̄ di
cunt ip̄m adhuc viuere. ⁊ in paradiſū terre=
ſtrē eē trāſlatū. tēpore aūt antixp̄i inde edu=
cet̄ ⁊ fideles ꝯfirmās ⁊ p̄dicans ab ip̄o anti=
xp̄o occidet̄. Et ſm̄ h̄ dic̄ Theophilꝰ. Chri
ſtus nō negauit Johannē moritur̄. qꝛ q̄cq̄d
orit̄ morit̄. Sed volo inq̄t eum manere vſqꝫ
ad finē mūdi. ⁊ tunc patiet̄ ꝑ me martirium
ſed ꝯtra hos dicit. b. Augꝰ. h̄ ꝙ hic dr̄ ē p̄ui=
legiū Joh. ſeu bn̄ficiū ſpeāle ei ꝯceſſum. qd̄
ſm̄ dictū eoꝝ eēt detrimētū eiꝰ ⁊ n̄ bn̄ficium.
Si diu retardaret̄ a fruitōe diuina aliȷ̄s apo
ſtolis in gl'ia exiſtētibꝰ. Quarti dicūt ipſum
adhuc viuere ſꝫ dormire. Et oñdunt ex illo
ꝙ in eiꝰ ſepulcro nihil ē inuentū niſi manna
qd̄ adhuc in ꝓfundo fouee aſſerūt ſcaturire.
ſic̄ in fontibꝰ fieri ꝯſueuit qd̄ accidere aſſert̄
quodā flatu ⁊ anhelitu quieſcentis. Sꝫ huic
dicto obuiat. b. Aug. di. Cur xp̄s ſuo diſci=
pulo quē diligebat p̄ ceterꝭ ꝓ magno mune=
re donauit longū corpi ſomnū cū peccatorē
Petrū p ingētē martiriȷ̄ gloriā ab onere car
nis abſoluit. q. d. Nō vtiqꝫ eēt ꝯueniēs. ⁊ di
cit de manna ibi ſcaturiēte. ꝙ forte ꝓpter h̄
fuit ꝙ mors eiꝰ p̄cioſa p hoc cōmendaret̄. q̄
niā mors martiriū nō cōmendat Ul' propter
aliā cām q̄ nos latet. iō verius tenēdū ē ꝙ eſt
in celo. ſicut pꝫ ex hoc. cū xp̄s vocaret eū ait
Ueni dilecte mi. tempus eni ē. vt epulerꝭ cū
fratribus tuis. Si adhuc ſub terra dormiret
vel in paradiſo eēt vtiqꝫ cū aliȷ̄s apl'is n̄ epu
laret̄ in celo Sed an ibi ſit corpalit̄ ignorat̄.
Septimū ſignū dilectiōis qꝛ maiori eū cha/
ritate repleuit. qd̄ triplici ſigno oſtendi pōt.
Primo qꝛ ad monumētū eiꝰ priꝰ cucurrit. ſꝫ
illd̄ Joh. xx. Currebāt duo ſil'. Qd̄ exponēs
Gregꝰ. ait. Qui amat ardētiꝰ currit velociꝰ.
⁊ ꝓuenit ciciꝰ. Scd̄o qꝛ p̄ ceteris de charita=
te locutꝰ fuit. vt pꝫ in eiꝰ epl'is. Jō dic̄ Chry.
in li. de ꝯpūctōe cordis. Mos ē amātium vt
amorē ſuū ſilentio tegere neq̄ant. Tertio qꝛ
vſqꝫ ad etatē decrepitā docuit charitatē. ſic̄
de hoc refert Hiero. ad Gal'. di. ꝙ. b. Johes
euangꝭ. cū epheſi moraret̄ vſqꝫ ad vltimā ſe
nectutē. vt vix int̄ diſcipuloꝝ manꝰ ad eccle=
ſiā deferret̄. nec poſſet plana voce v̄ba conci
pere. nihil ad ſingulas ſolebat ꝓferre colle=
ctas niſi filioli mei filioli mei diligite. Tādeꝫ
diſcipl'i q̄ aderāt tedio affecti ꝙ eadē ſp audi
rēt dixert̄. mgr̄ q̄re hec ſp loq̄rꝭ. rn̄dit qꝛ p̄ce=
ptū dn̄i ē. ⁊ ſi ſolū fiat ſuffic̄. Octauū ſignū di
lectiōis qꝛ xp̄s ad ip̄m morientē veit. ad cete=
ros q̄dē angelos ſcōs miſit ad Johānē pſo=
nalit̄ venit. ſm̄ illud. Sic eum volo manere
donec veniā. Sup q̄ dic̄ Pe. dama. i pſona
xp̄i p me ip̄m veniā ip̄m egredientē ī gl'ie cha
ritate ſuſcipiā. Quāte igit̄ reuerētie habēdꝰ
ē. b. Joh. hoībꝰ quē ip̄e auctor vite honora=
uit in carne viuēdo. honorauit a ſecl'o recedē
tē. Jſte igit̄ fuit felix aduētꝰ ⁊ ꝓpt̄ aſpectuꝫ.
qꝛ apparuit illi Jeſus. Et ꝓpt̄ ꝯſortiū qꝛ cū
diſcipul' ſuis. Et ꝓpt̄ ꝓmiſſū cū dixit. Ueni
dilecte mi. tēpꝰ ē vt epulerꝭ mecū. ¶ Sꝫ di
ceres q̄ ſunt cauſe ꝙ xp̄s p̄ ceteris apl'is Jo=
hānē plꝰ dilexit. Ad h̄ dicendū ꝙ plꝰ dilexit
tres cauſe ſūt. Pria ē mūdicia v̄ginal' quam
Joh. habuit. ſic̄ teſtat̄ eccl'ia. Uirgo Johes
electꝰ a dn̄o. iō ab ip̄o fuit magꝭ dilectꝰ Recte
eni ſic̄ in natura refert Jſi. li. xiȷ̄. ꝙ vnicornis
ē aīal ferox. ⁊ a nullo ſe tangere ꝑmittit. mū=
diciā v̄ginalē tn̄ diligit. iō cū a venatore ca=
pi nō poſſit. a v̄gine tractare ⁊ tāgere ſe per=
mittit. Quare xp̄us nobiliſſimꝰ vnicornis ſe
tangere ꝑmiſit a btō Johe qui fuit mūdiſſi=
mus virgo. et hoc quādo recubuit ſupra pe=
ctꝰ eiꝰ qd̄ de nullo alio apl'o legit̄. Jō dic̄ Sa
piēs. Qui diligit mūdiciā cordis ꝓpt̄ v̄ba la
bioꝝ habebit amicū regē. Scd̄a cā fuit per=

ſpicacitatis intellect⁹. Naz Johes oib⁹ alijs
euãgeliſtis altius intellexit ⁊ ſcripſit. illi eni
plurimũ de xp̃i humanitate ſcripſerunt. Jo
hannes de diuinitate incipiens euãgelium.
In p̃ncipio erat verbũ. Idcirco alij p̱ aĩalia
terreſtria Johannes vero p̱ celeſte.ſ. aquilã
figurat̃. qd̃ p̃cellit alios teſte Aug. in prolo-
go ſup̱ euãgeliũ Johis dicit. Qđ lex ⁊ pro/
phete futurũ predixerunt hoc cõpletũ dicit
Johis euãgeliũ. Inter ip̃os aũt euãgeliſtas
eminet Johes in myſterioꝝ diuinoꝝ profun
ditate. iõ dilectus fuit a deo. Juxta illđ Pro
uerb. xvij. Accept⁹ ẽ regi miſter intelligens.
Tertia cã fuit teneritatꝭ infantia. Pueri eni
ceteris magis dilecti ſunt. ſm illud Ozee. xj
Puer iſrael dilexi te. ⁊ maxime illi pueri qui
in iuuentute deo ſeruire conãt̃. Et qꝛ Johã
nes ab adoleſcẽtia deo ſuiuit. iõ p̄ ceterꝭ ip̃z
dilexit. nõ tñ ꝙ alios non dilexiſſet. Dicit tñ
Beda in Omel. Diligebat aũt eũ Jeſus nõ
exceptis ceteris. ſed p̄ ceterꝭ q̃s diligebat fa-
miliarius ip̃m quẽ ſpecialis p̱rogatiua caſti
tatis ampliori dilectiõe fecerat dignũ. Oĩs
quippe diligere probat quib⁹ ante paſſionez
loquit̃. Sic dilexit me pat̃ ⁊ ego dilexi vos.
Sed hũc p̄ oibus dilexit. qꝛ v̓go elect⁹ ab eo
virgo in euũ permanſit. Hec Beda. ⁊ hoc q̃
ad ſcđm. Quãtũ ad tertiũ ponit̃ apl̃oꝝ corri
gibilis opinionis fama cum dꝛ. Exijt ſermo.
Occaſionẽ illi⁹ opinionis traxerũt ex illo. ꝙ
xp̃s dixit. Sic eũ volo manere. Sed illã opi
nionẽ cũ alijs euacuat dñs. ⁊ nõ dixit eis. ie-
ſus. qꝛ nõ morit̃. qꝛ mortu⁹ ẽ Johes ſic̃ ⁊ alij
diſcipuli. ⁊ celeſti potitur gl̃ia. quia ſm ps̃.
lxxxviij. Quis ẽ hõ q̃ viuit ⁊ nõ videbit mor
tẽ. q̃ſi diceret. nullus ſed dixit. Sic ego eum
volo manere donec veniã.ſ. in hac carne ad
p̃dicandũ. ſicut exponit Chry. qꝛ vſq; ad tẽ-
pus Veſpaſiani in illis locis dicit̃ remãſiſſe
Tunc concludit dicẽs. Hic ẽ diſcipulus qui
teſtimoniũ perhibet de his.ſ. que vidit ſm il
lud Joh. j. Quod vidimus ⁊ audiuim⁹ hoc
teſtamur. ⁊ hoc quo ad tertium.

Sermo ſecundus de eodem

QUartum aĩal ſi
mile eſt aquile. Ita ſcribit̃ Apoc. iiij
A Dicit Iſi. li. xiiij. ꝙ mons libani int̃ oẽs
montes mundi gignit cedrũ arborem altiſſi-
mam que ſm Rabanum eſt omniũ arboruz
regina. Et dicũt alij naturales. ꝙ aquila vo-
lens nidificare volitat ſuper omnes hui⁹ mõ
tis arbores. ⁊ quam videns altiorem ſuper
hanc volat. Et nidum ſuum i ea ponit. My
ſtice per montem libani intelligitur mons ce
leſtis regni. ideo quia dicit Hiero. Q̃ mons
libani eſt mons confidentie ⁊ ſecuritatis. Qꝛ
ibi tute quieſcitur a venenoſis ſerpentibus.
quos mons ille ſua aromatitate viuere nõ p̱
mittit. Eſt etiaz mons pulchritudinis ⁊ ame
nitatis propter cedrorum ⁊ aliarum arborũ
proceritatem. ⁊ auium ſilueſtrium ſedulita-
tem. Ita mons celi eſt mons magne ſecurita
tis. Ad quem qui ſemel aſcendit deijci nõ po
terit. Eſt mons omnis pulchritudinis ⁊ mi-
re amenitatis. De his qui poſſidẽt hũc mon
tem dicit Iſa. xxxij. Sedebit populus meuſ
in pulchritudine pacis. in tabernaculis fidu
cie. ⁊ in requie opulenta. In iſto monte ame
niſſimo eſt cedrus altiſſima xp̃s ieſus domi-
nus noſter qui altus eſt per maieſtatis potẽ-
tiam. ſm illud. ps̃. xcvj. Tu ſolus altiſſimus
ſup̱ oẽm terrã. exaltat⁹ es ſup̱ oẽs deos. qui
etiã eſt rex reguz ⁊ dominus dominantium.
Apoc. xix. Ad hanc cedrum volauit etiã be
atus Johannes aquila. ⁊ tulit medullã eius
id eſt diuinitatem quando dixit. In p̃ncipio
erat verbũ. Joh. j. Et hoc figuratũ ẽ Ezech.
xvij. vbi legitur ꝙ aquila grandis ⁊ magna-
rum alarum plena plumis venit ad libanum
⁊ tulit medullã cedri. Per aquilam grandez
intelligitur beatus Johãnes. De q̃ canit ec-
cleſia. Aquilã Ezechielis ſponſe ſcz eccleſie
mittes de celis in miſterium qđ vidit ſcz đ di
uinitate quã alti⁹ ceteris p̱ſpexit. iõ ſimilat̃
in verbis premiſſis aquile volanti. In qui/
bus inq̃ verbis duo deſcribuntur. Primo
beati Johannis vltra alios dignificatio. ibi
quartũ aĩal. Scđo ip̃i⁹ alta ꝯtẽplatio. ibi vo
lanti. Circa qđ notandũ ſm naturales
ſicut aquila int̃ omnes volucres ẽ magis di-
gna. qꝛ ẽ inter alias velut regina. vt dic̃ Iſi.
li. xiiij. Ita beat⁹ Johãnes ẽ dignior iter ali
os euãgeliſtas. iõ attribuit̃ ſibi ſilitudo no-
bilior. ſm illud Apoc. iiij. Vidi hoſtiũ aper
tum in celo. ⁊ ecce poſita eſt ſedes in eo. et in
medio ſedis ⁊ in circũitu ei⁹ q̃ttuor aĩalia ple
na oculis ante ⁊ retro. Et aĩal p̃mũ ſile leoni
quod ſignabat btm̃ Marcũ. Et ſcđm aĩal ſi
mile vitulo ſignificãs. b. Lucã. Tertiuz aĩal
hñs faciẽ q̃ſi hois. per qđ intelligit̃ Mathe
us. Quartũ aĩal ſile aq̃le volãti. p̱ qđ. b. Jo
hãnes figurabat̃. Et h̓ p̱pter multa notabi/
lia q̃ in aq̃la inueniũt̃. Primũ ẽ ſz Gre.
ſup̱ Job. Q̃ aq̃la ad altiſſima ſe eleuat. vt p̄
nimia eleuatiõe a t̃ra vix hũanis intuitib⁹ pa
teat. ſz tñ paſtus gr̃a ad infima deſcendit. qꝛ
cũ in ſublimi videt lepuſculũ in terra aut pi/
ſcẽ in mari ad inſtar lapidis mox deſcendit.
⁊ leporẽ ſiue piſcẽ rapit. ita beat⁹ Johãnes

altiſſime volauit. Paulus q̄dē volauit vſq̧
ad tertiū celū ſic hr̄. ij. Coꝛ. xij. Sed Johes
ſup oē celū vſq̧ ad ipſū deū. teſte. Aug. ſup
Joh. Trāſcēdit. b. Joh. ſup oia cacumina.
oēs cāpos aeris. oēs altitudies ſiderū oīs
choꝛos angeloꝝ ⁊ legiones. Niſi eni trāſcen
deret oia creata nō pueniret ad deū p quem
oia facta ſunt. Cui applaudet doctoꝛ Origl.
Btūs inq̄t Johes aq̄la vltima ſupuolat. nō
ſolū q̄ audiri aut intelligi pn̄t. verūetiā que
oēm intellectū ⁊ oēm ſenſū excedūt. Jō cani
tur de eo. Volat auis ſine meta q̄ nec vates
nec ppha euolauit alti⁹. Et ꝙ ipe tā alte vo
lauit ſignū fuit leuitatis. puritatl ⁊ ſubtilita
tis. Qꝛ dicit. b. Aug⁹. in li. ſmonū. Volare
nō pōt niſi qd̄ ē puꝝ leue ⁊ ſubtile. Btūs igi
tur Johes fuit pur⁹ ſine admixtiōe terrene
auaricie. qꝛ reliquit oia. ſ. p̄rem ⁊ rethe. ⁊ ſe=
cutus ē dn̄m. Mat. iiij. Fuit leuis ſine pon=
deroſitate. qꝛ ppetu⁹ vgo ⁊ a deo elect⁹ Fuit
⁊ ſubtilis ſine groſſitudine ſupbie. qꝛ fuit hu
milis qd̄ pꝫ ex eo ꝙ dn̄s nō ſub rōne hūilita=
tis exp̄mere voluit. Joh. vlt. cū dixit Petr⁹
vidit illū diſcipulū quē diligebat ieſus. Jdo
dicit de ipo xp̄s. Cañ. ij. Dilect⁹ me⁹ cādid⁹
⁊ rubicūdus elect⁹ ex milib⁹. Candidus pro
pter puritatē. rubicūd⁹ ppter charitatē. ele=
ctus ex milib⁹ ppter pfundaꝫ hūilitatē. Et
qꝛ habuit illa tria i ſe. iō trāſcēdit oia ⁊ tā al=
te volauit. Quis tn̄ ita alte volauit ꝙ vix in=
ueniꝛ aliq̄s q̄ ei⁹ volatū poſſit acuti⁹ intueri
tn̄ interdū aliq̄n ad ima deſcēdit. ⁊ ſe cū crea
turis occupādo recreauit. D Sic legiꝛ in
hiſto. eccleſia. cum perdix viua beato Johā
ni oblata fuiſſet a quodā. ⁊ ille eā q̄ſi demul=
cendo tāgeret ⁊ cōtractaret. quidā adoleſcēſ
hoc vidēs ad ſocios ſuos ridendo dixit. Vi
dete quō ille ſenex cuꝫ auicula ludit ſic puer
Qd̄ beat⁹ Joh. p ſpūm recognoſcēs iuuenē
ad ſe vocauit. ⁊ quid in manu teneret q̄ſiuit.
Cui cū ſe arcū tenere diceret ait. Quid inde
facis. Et iuuenis. Aues ⁊ beſtias inde ſagit
tamus. Cui apl's. quomodo. Tunc ille cepit
arcū tenere. ⁊ tenſū i manu erigere. Sed cuꝫ
apl's nihil ei diceret arcū diſtēdit. Cui Joh.
Quare fili mi arcū diſtēdiſti. Et ille. Si diu=
tius tenereꝛ tenſus ad iaciēda iacula infirmi
oꝛ inuenireꝛ. ⁊ apl's. Sic ⁊ hūana fragilitas
ad cōtēplatiōes minus valida fierꝫ ſi ſp i ſuo
vigoꝛe vl' rigoꝛe pſiſtēs fragilitati ſue iterdū
cōdeſcēdere recuſaret. Et ponit exēpluꝫ di.
Nam ⁊ aquila cunctl auib⁹ celſius volat. et
ſolē clari⁹ cōſpicit. ⁊ tn̄ nature neceſſitate ad
ima deſcēdit. ſic ⁊ humanus anim⁹ cū ſe mo
dicū a cōtēplatōe retrahit crebꝛa innouatōe

ardenti⁹ ad celeſtia tendit Jn hoc nos docu
it beatus Johes ne cōtinue in cōtemplatiōe
eleuemur. ſed interdū gaudijs licitis mundi
recreemur. ꝫ illō ſapiētl Cathonis vt poſſis
aio quēuis ſufferre laboꝛē. qꝛ dicit Arc. iiij.
Ethi. Requies ⁊ ludus videnꝛ homini ne=
ceſſaria in vita ſua. Scd̄m notabile ē in aq̄la.
Qd̄ ponit iteꝝ beat⁹ Greg⁹. ſup Job dicēs.
Quando pulli aquile recenter nati ad capiē
dum cibum groſſioꝛem ſunt inualidi tūc ſan
guinē ⁊ liquidioꝛem humoꝛē ſiue liquoꝛē ex
pede ſuo in os ſuū attrahit. ⁊ attractum ſan=
guinē in oꝛa pulloꝝ vomit. ⁊ ita reficit eos ci
bo leuioꝛi quouſq̧ ad cibum ſumēdū groſſi/
orē cōualeſcūt. ⁊ ſic cōſequēꝛ cibat cibo mol
li. ⁊ ad vltimū duro. ita ⁊ beat⁹ Johes nobi
lis aquila cibauit filios ſpūales. qꝛ recenter
natos in fide cibauit cibo leui ſcribēs eis be=
nigniter. j. Joh. ij. Filioli mei hoc ſcribo vo=
bis vt non peccetis. qꝛ ſi q̄s peccauerit aduo
catū habem⁹ apud patrē xp̄m. ⁊ ipe pꝛopiti=
atio ē pꝛo peccatis noſtris. Filios aūt medi=
ocres. cibauit cibo groſſioꝛi. docēs eos relin=
quere mundū. j. Joh. ij. Nolite diligere mū=
dū neq̧ ea que in mūdo ſūt. Si q̄s diligit mū
dū nō eſt charitas dei in eo. qꝛ oē qd̄ ē in mū
do. aut ē ↄcupia oculoꝝ. aut ↄcupia carnis.
aut ſupbia vite. Filios aūt adultos ⁊ i fide
pfectos cibauit cibo duriſſimo dicēs. j. Joh
iij. Quoniā ille aiam ſuaꝫ p nobis poſuit. et
nos. ſ. pfecti debem⁹ pꝛo fratribus nr̄is aias
ponere. Jn h̄. b. Joh. docet pꝛedicatoꝛes vt
ſm capacitatē gentiū moderēt ſermones pꝛe
dicationum. Jō docet. b. Pe. ⁊ hr̄. viij. q. j.
Opoꝛtet eū q̄ docet ⁊ iſtruit aias rudes eē ta
lē vt p ingenio diſcentiū ſemetipm poſſit ap
tare. ⁊ verbi oꝛdinē p audiētis capacitate di
rigere. Tertiū notabile in aquila ē ꝙ p ſalu=
te filioꝝ moꝛti ſe exponit ſicut refert rabi Sa
lomon Qn̄ poꝛtat pullos de loco ad locuꝫ in
doꝛſo eos baiulat. vt ſi ſagitta cōtra eos diri
gaꝛ ipa recipit ictus. vt ſic pullos defendat.
Jta beatus Joh. p ſalute filioꝝ ſuoꝝ moꝛti
ſe expoſuit. cum venenū pꝛo coꝝ ſalute bibit
ſicut canit eccl'ia. Haurit virus hic letale. Jō
poteſt dicere cum apoſtolo. ij. Coꝛ. xij. Ego
libentiſſime impendaꝫ. ſcilicet coꝛpus expo=
nendo moꝛti. ⁊ ſuperimpendar p animabus
vr̄is. ſ. reddēdo rōnem ⁊ paſſiones ſuſtinen/
do. Et hoc liquet in exemplo. qd̄ refert Cle=
mēs in. iij. li. eccleſiaſtice hiſto. Ꝙ quodā tē=
poꝛe apl's quendā iuuenem pulchꝛum ⁊ fero
cē ↄuertit. ⁊ eū cuidā epo ſub depoſiti nomie
cōmēdauit. Poſt aliquod tempus iuuenis
epm dereliquit. ⁊ factus ē pnceps latronum

veniēs igiꝭ apl'ſ ad epm depoſitū ſuū reqſi
uit. Cū ille de iuuene nō intelligeret. ⁊ pluri-
mū ſtuperet. dixit ei apl'ſ. Juuenem iſtū a te
repeto. quē tibi tā ſtudioſe ꝯmēdaui Cui ille
Patꝭ ſancte in aīa mortuꝰ ē. ⁊ in tali loco cum
latronibꝰ degit. Qd apl'ſ audiēs veſtē ſcidit
⁊ ait. Bonū cuſtodē aīe fratris te dereliqui.
Confeſtim igiꝭ ſibi equū cōpare iuſſit. et ad
montē illū intrepidus cucurrit. Quem cū iu
uenis inſpexiſſet p̄ pudore nimio equū aſcen
dit. ⁊ velociꝰ aufugit. Apl'ſ aūt etatꝭ oblituſ
equū vrget calcaribꝰ ⁊ poſtergū clamitat fu
gientis. Ut quid fili dulciſſime fugis. patreȝ
inermē ⁊ ſenē non timeas fili. qꝛ ꝓ te xp̄o red
dam rōnem. ⁊ certe ꝓ te libenꝭ morior. Sic
ꝓ nobis xp̄s mortuꝰ ē. Reuerte fili reuerte.
qꝛ deus me miſit. Audiēs iuuenis ꝯpunctuſ
rediēs ⁊ amariſſime fleuit. Apl'ſ autē ad pe-
des eius ꝓcidit. ⁊ manū ſibi p penitētiā illā
purgatā oſculari cepit. Jeiunante igiꝭ ⁊ orā
te ꝓ eo apl'ſ veniā impetrauit. ⁊ poſtea eū in
ep̄m ordinauit. Quartū notabile ē Aq̄le ſm
Pli. in ſpe. na. ꝙ duos lapides p̄cioſos noīe
echides. quoꝝ vnus ē maſculus ⁊ alter femi
neus in nido ſuo reponit. vt pullos ſuos cu-
ſtodiāt a morſu reptiliū venenoſoꝝ ¶ Jta
beatꝰ Jobes in nido ſuo. i. euāgelio de q̄ dicꝭ
Job. xiij. Jn arduis ponit nidū ſuū lapides
poſuit ꝯtra ſerpētes. i. ꝯtra hereticos. Unꝰ
lapis fuit cū dixit. Jn p̄ncipio. i. i eternitate
erat verbū. Et iſte lapis ē ꝯtra neſtoriū q̄ di
cit filiū habuiſſe p̄ncipiū. Alius lapis fuit et
verbū erat apud deū. Et iſte lapis fugauit ſ̄
pentē ſabelliū q̄ dixit ꝙ nulla erat diſtinctio
pſonaꝝ. Aliꝰ lapis fuit cū dixit. Et deꝰ erat
verbū. Jſte lapis fugauit ſ̄pentē dariū q̄ di
xit filiū minorē patre. Aliꝰ fuit lapis qn̄ dixit
Oīa p ip̄m facta ſūt. Et iſte lapis fugauit ſ̄-
pentē manicheū q̄ dixit oīa viſibilia a deo n̄
eē creata. Aliꝰ lapis fuit cū dixit. Uerbū ca-
ro factū ē. Et iſte lapis fugauit manicheuȝ q̄
dixit ip̄m habuiſſe corpus hūanū ſed fanta-
ſticū. ꝙ ſi eēt verbū caro factū nō fuiſſet ſed
apparuiſſet. Jſte etiā lapis moconites ſ̄pen
tes etiā fugauit q̄ poſuerūt xp̄m hr̄e corpus
verū nō tn̄ de virgine ſumptum ſȝ de celo ap
portatū. qd ſi eēt veꝝ corpꝰ illud caro dici n̄
poſſet cū caro dicat aliqd cōpoſitū ex q̄tuor
elemētis. ¶ Quintū notabile in aquila eſt
ꝙ qn̄ venaꝭ nō facit h̄ circa nidū ſuū. ſed lon
ge a nido vult venari. vt ait Pli. i ſpe. na. p̄-
dam nō accipit niſi fame arceaꝭ. Sola nō co-
medit. imo auibꝰ ſe ſequētibꝰ q̄ſi cōem expo-
nit. Jō eā etiaȝ ſemp multitudo auiū ſequiꝭ
ſperātes ſibi de ipius p̄da aliq̄d impꝫtiri Jta
beatus Jobes in locis vicinis. ſ. in mūdo nō
venatꝰ fuit Jō dꝛ tuliſſe medullā cedri. ſ. dei
tatem de libano. i. de celo vt notaꝭ in thema-
te. Marcus eni venatꝰ ē in locis vicinis. qꝛ
dicta Matthei collegit. ⁊ in ſuo euāglio po
ſuit. Matthēꝰ venatꝰ ē in locꝭ vicinis. qꝛ in-
fantiā xp̄i deſcribit. Jobes aūt i locꝭ vicinis
venari noluit. nec dicta alioꝝ euāgeliſtaꝝ re
plicauit. ſȝ ſua ꝓpria nobis exhibuit. nec te-
xit xp̄i natiuitatē carnalē. ſed celeſtē. Jō dicꝭ
beatꝰ Augꝰ ſup Joh. deſignanꝭ ſiue leo ſiue
vitulus. ſiue hō. ⁊ illa tria in terra gradiūtur
qꝛ tres euāgeliſte in his maxime ſūt occupa-
ti q̄ xp̄s in carne ē opatꝰ. At vero Jobes ſub
nubilo infirmitatis hūane velut aquila vo-
lat lucē incōmutabilis veritatꝭ acutiſſimis ⁊
firmiſſimis oculis intueꝭ. Etiā beatꝰ Jobes
predā quā in celo cepit ſolꝰ nō comedit. pau
lus nanqȝ predā quā rapuit ſolus manduca-
uit. qꝛ eā homini loqui nō licuit. ij. Coꝝ. xij.
Sed Jobes p̄dam quā ſup oē celum rapuit
ſolꝰ nō mūducauit. qꝛ eā p̄dicauit. ⁊ i ſcriptꝭ
reliquit. Jō dicit Origꝭ. Paulus audiuit v̄
ba q̄ nō licuit hoībus loq̄ Jobes intime veri
tatis inſpector i p̄adiſo. paradiſus. i. cā oīuȝ
audiuit vnicū verbū. per qd oīa facta ſunt ⁊
licuit loqui q̄tū pōt hoībus p̄dicari. Sextū
notabile i aquila ē (vt ait Amb. ſup illo ver
bo. Prou. xxx. Tria ſūt mihi difficilia ⁊ q̄r
tū penitꝰ ignoro) qd ē inimica ſerpentū. quia
eos ſurſū ad calorē ſolis trahit. Roſtro vn-
guibuſqȝ ſuis lacerat ac diſtinguit. q̄s cū de-
uorat calore ſuo i neruoꝝ vires extinguit. ita
beatꝰ Jobes fuit inimicꝰ hereticoꝝ latētiuȝ
ſerpentū. ita ꝙ cū eis noluit balneari. nec in
p̄ntia eoꝝ ꝯuerſari. ſicut hꝛ̄ in glo. ſup ſcdaȝ
cano. Jobis. Cū apl'ſ Jobes epheſum bal-
neū lauandi cā introiſſet. ⁊ ibidē cherintum
hereticū vidiſſet. protinꝰ exilijt dicēs. Fugi-
amus hinc ne balnea ſup nos corruant i qui
bus lauaꝭ cherinthus veritatis inimicꝰ Jp̄e
etiā velut aq̄la lacerauit eoꝝ falſa documen
ta. ſicut canitur in proſa. Obſtruit qd ebron
cherintus ⁊ marcion p fidē latrauit. et recte
ſicut aquila comedit venenū nō ſentit acerbi
tatē eiꝰ. ſed calore interiori cōſumit ⁊ diſtin-
guit. Jta. b. Jobes q̄uis mortis venenū bi
bit. penā tn̄ euaſit. qꝛ de hoc ip̄o dictum fuit
Job. v. Jngredierꝭ in abundātia ſepulchrū
ſicut inferꝭ aceruus tritici in tēpore ſuo. ⁊ q̄
uis mortē ſeu acerbitatē pene nō ſuſtinuit iō
nō deſijt eē martyr. imo martir fuit ſm ꝙ di
cit beatꝰ Augꝰ in ſermone de apl'is. Petri ⁊
pau. qꝛ volūtate patie ꝓmptitudinē habuit
igiꝭ coronā meruit. qꝛ ſicꝭ tres pueri i camino

ignis ꝓiecti ⁊ pati erāt pari coronati ſūt .ita ⁊ illi ſunt coronati in hiſtoria vel legenda ſci epī Udalrici. Cōtra huiꝰ ciuitatē expugnā-dam venit quidā dux hunoꝝ noīe Atyla. qđ videns ep̄s accepta milicia impatorꝭ Otto-nis his ad reſiſtendū hortaꝫ ſibi ad audaciā pugne ꝓmittēs de victoria p̄mia eterna Ad ueniente vero die pugne rogauit dn̄m vt ſi-dignareꝫ oñdere qui in ea eēnt morituri. Et ipm dn̄s exaudiuit. Morꝰ igiꝫ pietate illos ab alijs ſegregauit. ⁊ in eccl'ia recludebat ſer uans ip̄e claues quoſq; pugna finireꝫ. Qua pacta letus ep̄s reuertiꝫ. tranſiens ad inclu-ſos in eccl'ia volēs eos de victoria ꝯſolari. ſʒ inuenit oīs mortuos. nullis tn̄ vulneribus ſauciatos. qđ cū ille vidit coḡuit voluntateʒ dei ⁊ eos honorifice ſepeliuit. inter cōe ſcōꝝ martyꝝ ꝯſortiuʒ p̄dicauit. ⁊ ſicut illi ex ſola volūtate ⁊ ꝓmptitudie patiēdi ſūt coronati ita ⁊. b. Joh. iđ dic̄. b. Aug. in lib. de nup. et ꝯcu. nō ē impar meritū patie ⁊ iohē q̄ paſſus nō ē. ⁊ in Petro q̄ martiriuʒ ſuſtinuit. Et ſic dicīꝫ martyr volūtate q̄uis nō paſſione.

¶ Sermo primus de innocētibus.

¶ Angelus domini apparuit in ſomnis ioſeph Mat. ij. Hugo in didaſcolicon. li. iiij. dicit Fumꝰ qui egrediꝫ ex lignis humidis oculos amaricat. lachrymas ꝓuocat. ⁊ ſenſibiliꝫ viſū ledit hu manū. ⁊ nō ſolū ledit hoīes. ſed volatilia. ſic̄ apes ⁊ accipitres q̄s marie ledit ſc̄m Bedaʒ Jđ eoꝝ imitatoria a locꝭ fumoſis debēt eſſe remota ne eoꝝ corpa ex fumi amaritudie le-danꝫ. ¶ Sp̄ūaliter ꝑ fumū lignoꝝ madi-doꝝ ira potentū ⁊ diuituʒ deſignaꝫ. qꝛ recte ſicut talis fumus cito aſcendit in altū. ⁊ ſubi to euaneſcit. Sic ira potētū quā ꝯtra bonos exercēt nō diu durabit. Qꝛ de illis dꝛ. Sap. v. Hi ſunt q̄ſi fumus q̄ a vento diffuſus id ē diſſolutus ē. Qđ figuratuʒ ē de Nichanore. de quo legiꝫ. ij. Mach. xv. Q̄ in ira voluit ꝯpellere filios iſrael vt derelinquerēt ſabba ta. Et cū illi dicerent. Deus potens ē in celo qui miſit diē ſabbati celebrare. Rn̄dit ꝓter-ue in ira ſua. Et ego potēs ſum in terra q̄ iu-beo ſumere arma. Ecce qualiter fumigauit. ſed nō diu durauit. qꝛ vt habeꝫ in eodem. c. quaſi circa finē. Judas machabeus exorta-tus ē populū. ⁊ cōtra ipſū iuit pugnaturꝰ Cū q; deum in cordibus ſuis inuocaſſent. trigin taquinq; milia ex hoſtibꝰ ꝓſtrauerunt. inter quos nichanor ſuccubuit cū armis ſuis. ⁊ p̄-cepit iudas caput eius ⁊ manum cū humero abſcidi. ⁊ in hierl'm deferri. Q̄uis enim tales potētes nō diu durāt in ira ſua. interim tn̄ ꝙ viuunt amaricant oculos. i. bonos homines ⁊ deuotos qui ſunt oculi cecoꝝ. ſicut Job q̄ dicit. xxx. c. Oculus fui cecoꝝ ⁊ multotiens ꝓuocauit eos ad fletū. ſicut patet in Antio-cho ſcelerato qui tanta mala intulit iudeis. qui tunc fuerūt populus dei peculiarꝭ vt ipi dicerent. Quid nobis prodeſt adhuc viue-re ſup terrā. Et Machabeus ⁊ filij eius ſci-derunt veſtimēta ſua ⁊ plaxerunt. Qꝛ mulie res que circūciderunt pueros ſuos trucida-bant ⁊ ſuſpenderūt pueros a ceruicibus per vniuerſas domus eaꝝ Idem legitur hoc de Herode aſcolonita. qui tantā amaritudineʒ intulit pueris inocentibus vt ad fletū mr̄es oēs ꝯcitaret. q̄tenꝰ impleretꝫ illđ Hiere. xxxi Uox in rama audita ē. ploratꝰ ⁊ vlulatꝰ mul tus. ⁊ nō ſolū ꝯtriſtauit illos pueros innocē-tes ſʒ etiā nobiliſſimū accipitrē xp̄m nouum natū pueꝝ. quē p̄ncipaliter q̄rebat interfice-re. iđ iuſſit angelus vt habitatio eiuſ remote ponereꝫ. cuʒ dixit ad Joſeph. Surge accipe pueꝝ. In quo tria tanguntꝫ. Primo angeli-ca āmonitio. ibi. angelus dn̄i. Sc̄do āmoni-tiōis ꝑſecutio. ibi. q̄ ꝯſurgēs. Tertio tyrāni-ca ꝑſecutio. ibi. tūc herodes. ¶ Circa pri-mū ē notādū ſʒ Iſi. li. xiiij. Eſt q̄dā beſtiola noīe ſania. i. lacertula modica q̄ ſolet hoīem in ſomnis p̄monere. Quidā eni ſp̄ētes ſunt qui inſidianꝫ dormientibꝰ. ⁊ cū viderit opor tunitatē in eos inſiliūt ⁊ occidūt. Sed ſania ſentiens preſentiā ſerpentis ſaltat ſuper faci em dormientis ſcalpens pedibus vt eum ex-citet ⁊ p̄monet contra aguē. Myſtice ꝑ ſer-pentē intelligiꝫ herodes. qꝛ ſicut ſerpēs lati tat in occultis. ⁊ improuiſe ſaltat ſup hoīes ⁊ occidit. ita herodes occulte acuebat gladi um i mente ſua ꝯtra xp̄m. ⁊ ſub ſpecie pieta-tis miſit magos in bethleem dicēs. Ite et in terrogate diligenꝫ de puero. ⁊ cū inueneritꝭ eū renūciate mihi. vt ⁊ ego veniēs adorē eū. Ecce ſimulat ſe adorare eū quē occulte nite-baꝫ iugulare. Ideo angelus tanq̄ fidelis ſa-nia in ſomnis apparet ioſeph. ⁊ eū p̄monuit ne ille latens ſerpens in puerū inſiliret. ⁊ oc-cideret. vt dicit p̄ns euāgeliū. Angelus do-mini apparuit in ſomnis ioſeph. ⁊c̄. Ad cuiꝰ maiorē euidentiā ē ſciēdū. Refert pe. come. in ſcola. hiſto. ꝙ Ydumeus antipater neptē regis abrumi duxit in vxorē. ex qua filiū ha-buit quē herodē vocauit. q̄ poſtmodū aſco-lonita dictꝰ ē. Hic a ceſare auguſto regnū iu-deoꝝ accepit. Et tūc p̄mitꝰ ablatū ē ſceptruʒ de iuda. ſic̄ ꝓphetauerat Jacob. Gen̄. xlix. Huic ſeptē filij nati ſunt Antipater Alexan-

der. Ariſtobolus Archelaꝰ. Herodes ātipaſ
⁊ philippus Alexandrū eni ⁊ Ariſtobolū q̄
erant ex eadē mr̄e iudea miſit romam libera
libus artibus imbuendos. Poſt h̄ ꝺ̄ ſtudio
redierūt ⁊ erat Alexāder poꝛatoꝛ tāq̄ʒ licen⸗
tiatꝰ de ſuceptione regni cum patre diſcepta
bat. Ob hoc paẗ offenſus antipatrē illis ſata
gebat. Cunq̄ʒ illi de moꝛte patris tractaſſent
⁊ ob hoc a patre reuocati fuiſſent. ceſarē ade
unt ꝺ̄ imiſericoꝛdia pr̄is ꝯqueſturi. Interea
vt habeẗ Mat. ij. magi hieroſolymā vene⸗
rūt ⁊ de oꝛtu noui regis diligenẗ ſciſcitabāẗ
Herodes aūt audiēs turbatꝰ ē timēs ne ꝺ̄ iu
deoꝝ genere aliquis rex natus eēt q̄ eum re
pelleret. Rogauit ergo magos vt eo inuēto
ſibi renūciarēt. ſʒ illi p̄moniti in ſomnis ꝑ ali
am viā reuerſi ſunt. Illis aūt ad ſe non veni⸗
entibus viſione ſtelle eos deceptos putauit.
ad ſe venire erubeſcere credidit ⁊ animū ab
inq̄ſitione pueri reuocauit ſʒ cū audiſſet que
paſtoꝛes dixerāt ⁊ q̄ Symeō ⁊ anna ꝓpheta
uerāt Luc. ij. vehemēter timuit. ⁊ ſe a magi
deluſū putauit. Et exinde de moꝛte pueroꝝ
qui erāt in bethleem tractare cepit vt cuʒ eis
ille quē ignoꝛabat necareẗ. Ad monitionem
autē angeli ioſeph cū puero ⁊ matre eiꝰ i egi
ptum in ciuitatē Hermopolim fugit. ibiq̄ʒ ſe
ptē annis vſq̄ʒ ad obitū regis Herodis per⸗
manſit. ¶ Et h̄ ē qꝺ̄ dicit euāgeliū. ⁊ ange
lus ait. Surge ⁊ accipe pueꝝ ⁊ matrē eiꝰ ⁊ fu
ge in egyptū. Sup quo dicit Chꝛy. in perſo
na ioſeph ad angelū. O angele dei. nōne tu
retuliſti mihi ꝙ naſcereẗ ex ea de ſpū ſancto
Et quomodo iubes nos fugere quo filiꝰ dei
ante hominē fugeret. Aut quis de inimicis li⸗
beret ſe. ipſe inimicos timēs. Et reſpondens
Chꝛy. ait. Iō fugit vt regulaʒ hūane nature
cōſeruaret quā ſuſcepit. q. d. Fugit propter
offenſionē ſue hūane nature. vt ex hoc vera
eiꝰ hūanitas mōſtrareẗ. Hinc ē ꝙ cū ſponſa
xp̄i eccl'ia natiuitatē eiꝰ petiſſet di. Can. viij.
Quis det mihi vt te fratrē meū. ſ. rōne hūa⸗
nitatis aſſumpte. ſugentē vbera matris mee
ſcʒ marie q̄ ꝺ̄r maẗ totiꝰ eccl'ie. ſtati ſubiūgit
Dilecte mi fuge. ⁊ aſſimilare hinnulo capꝛee
q̄ʒ ceruoꝝ. Scꝺ̄o fugit ꝓpter victoꝛiā ſue ſa⸗
pientie. Fugiendo eni Herodē vicit. ⁊ mili/
tes acq̄ſiuit. Iō dicit Petrꝰ rauanēſis Bel⸗
licoſus ſi in bello fugit artis ē. nō timoꝛis. h̄
genere pugne vicerūt filij iſrl'. de quibꝰ legiẗ
Judicū. ij. qui priꝰ ſimulauerunt fugam. ſed
verſa facie. foꝛtiꝰ reſiſtebant. Tertio propẗ
exemplū vt nobis daret exempluʒ fugiendi
ſ̄m illud Matth. x. Cū pſecuti fuerit vos i
vna ciuitate fugite in aliā. Ideo dicit Chꝛy.
ſup Matt. In puerili etate ꝯſueuit fugere
poteſtatē minantē. Ideo vt ceteri chꝛiſtiani
cum neceſſitas perſecutionis aduenerit fu⸗
gere nō erubeſcāt. ¶ Sed diceret q̄s qua⸗
re potius fugit in egyptū q̄ʒ in aliā terrā. Ad
h̄ rn̄deẗ ꝙ h̄ fecit ꝓpter certas cauſas. Pꝛio
in egypto maxie ſimulacra increuerāt. Et h̄
longe p̄dixerat Iſa. xix. Ecce dn̄s deſcēdet
ſup nubē leuē. ⁊ ingredieẗ egyptū ⁊ cōmoue
bunẗ ſimulacra egypti a facie eius. Oꝛ legiẗ
ꝙ ea nocte egyptum intrauit qua populꝰ iſ⸗
rahel inde exiuit. ⁊ ſicut nō fuit domꝰ in qua
nō iaceret pꝛimogenitum moꝛtuum. ita non
fuit templū in quo nō coꝛruiſſet ydolū. Quia
domino ingrediente templū in Hermopoli
omnia ydola coꝛruerūt. Secūdo ꝓpter egy
pti ſanationē. Juxta illꝺ̄ vaticiniū Iſa. xix.
Percutiet dn̄s egytū plaga. ⁊ ſanabit eam.
Nam ſicut Chꝛy. ſuper Matt. dicit. Recoꝛ
datꝰ deꝰ quanta mala fecit ſup egyptum fili
um ſuū mittit vt decem plagas egypti ſana⸗
ret medicina. Ad idē Auguſtinꝰ in ſermone.
Aliq̄n Moyſes in egypto pſidis clauſit. il⸗
luc xp̄s veniens ſedentibꝰ in tenebris reddi⸗
dit clariſſimā lucē. Fugit vt illuminaret. nō
fugit vt timeret. fugit nō foꝛmidie ſʒ pietate
Quantū ad ſecūdū notandū ꝙ Joſeph qua
ſi obediens ſtatim adhuc nocte ſurgēs ſeceſ⸗
ſit in egyptū ¶ Sed quare h̄ cum tn̄ ꝺ̄ egy
pto rediret in iudeā nō ponunẗ tenebꝛe fuiſſe
aut nox. Ad hoc rn̄det Chꝛyſ. ſup Math.
Omnis perſecutio nox eſt aut dies aut refri
gerium. quaſi diceret. In nocte perſecutio⸗
nis iuit in egyptū. In die ceſſante perſecuti⸗
one reuenit. ¶ Et ē notandū ꝙ euntibꝰ il⸗
lis in egyptū varia mirabilia creuerūt. Re/
fert Caſſiodoꝛus in hiſtoꝛia triptita. Mar⸗
tinꝰ in cronica. Vincen. i ſpe. hiſto. li. vij. ꝙ
in Hermopoli dicaẗ eē arboꝛ q̄ a pſidis vo⸗
catuꝛ valēs in ſalutē multoꝝ. ſi fructꝰ aut fo/
lium ſiue pars coꝛticis collo egrotantium al
ligetur. Cū igitur beata Maria ꝟgo in egy
ptum fugeret. hec arboꝛ vſq̄ʒ ad terrā iclina⸗
ta xp̄m hūiliter adoꝛauit. Aliud referūt. dū
Maria ⁊ Joſeph ſub altiſſima palma quie
ſcerent dixit virgo. Vtinā ex fructibus iſtis
ꝓficere poſſem. Cui Joſeph. Tu ex fructibꝰ
palme cogitas. ego de aquis que nobis i va⸗
ſe deficiunt. Tunc infantulus i ſinu mr̄is cla
mans ait. Flecte te arboꝛ ⁊ refice mr̄em meā
de fructibus tuis. Tunc ſtatim inclinauit ca
cumen ſuum vſq̄ʒ ad plantas Marie. Et
colligentes fructus ſunt refecti. Nec arboꝛ
ſurrexit quouſq̄ʒ diceret chꝛiſtus. Erige te ⁊
aperi ex radicibus fontē occultum. Quod ⁊

factū ē. ⁊ potati ſunt cū iumētis. In h̄ xp̄us
oñdit ſuā bonitatem. Deinde dixit Joſeph
ad pueꝝ. Dñe nimius eſtus exuret nos. vis
tranſeamus viā maris vt poſſimus tranſire
quieſcēdo. Ad quē ille. Noli timere ego vo-
bis manſionē abbreuiabo. ita vt q̄ ad .xxx. di
es ꝑperandū erat in hac vna die manſionez
clam ꝑtingetis. Adhuc eo loquēte. ꝓſpicien
tes viderūt mōtes egypti. ⁊ gaudētes i vnā
ciuitatē noīe Syrenē intrauerunt. Ingreſſi
ſunt in tēplū in quo tricēta ⁊ ſexagintaqꝫ
idola erant q̄ oīa corruerūt. Qꝺ cū nūciatuz
eēt Eufrodoſie ingreſſus in tēplū cum omni
exercitu deū adorauerūt. Aliud aūt. cuz ipi
irent in egyptū inciderūt in latrones q̄ aſellū
rapere voluerūt. Unus aūt i pueꝝ reſpiciēs
tantā venuſtatē ⁊ faciei ſplendorē admiranſ
dixit ſocijs ſuis. Uere dico vobis ꝙ ſi poſſi-
bile ē deū hominē fieri. dicerē ꝙ iſte puer eēt
deus incarnatus. Iō ſi aliquis eos leſerit vl'
aſellū abſtulerit aut ip̄e aufert vitā meā. vel
ego auferā ſibi ſuam. Sic poſt multā altrica-
tionē tandē eos defendit. Tūc v̄go Maria
latronē ad ſe vocauit dicēs. Scias ꝙ iſte pu
er quē defendiſti tibi adhuc mercedem retri
buet. Hic autē dicit' latro qui cū xp̄o crucifi/
xus ē a dextris. cui dixit Luc. xxiij. Amē di
co tibi hodie mecum eris in paradiſo. Aliud
referūt ꝙ in via veniſſent latrones ⁊ pueruz
adorantes abijſſent. Siliter leones ⁊ pardi
comitabant' eos ⁊ interdū antecedebāt. viā
eius oſtēdētes in deſerto inclinantes capita
ſua obſequiū exhibuerūt. ¶ Et ē notādū
ꝙ xp̄s ſeptē annos manſit in egypto. ad de/
ſignandū ꝙ toto tēpore vite preſentis manet
cū bonis ⁊ malis ꝑ bñficioꝝ ꝑticipationem.
De qua manſione dicit' Matth. xxviij. Ego
vobiſcū ſum vſqꝫ ad ꝯſūmationē ſeculi. com
municādo vobis. vij. bñficia aut ſeptēplicez
miſcdiam. ¶ De quibus Bern̄. in ſmone
dicit. Septē in me video miſericordias dñi.
Prima cū adhuc eēm ſeculo deditus a mul/
tis me peccatis cuſtodiuit. quis nō videat ꝙ
ſicut in multa cecidi ſic in alia poterā incidiſ-
ſe. niſi me dei pietas ꝯſeruaſſet. Secūda ē ꝙ
ꝯuerſionē meā expectauit. Prolōgaui ego
longo tēpore iniquitatē meā. ⁊ dñs prolōga
uit miſcdiam ſuam. Tertio contritiōis colla-
tio. Nam qui letabar cum malefeceram. ⁊ ex
ultabam in rebus peſſimis. incepi demū co-
gitare oēs annos meos in amaritudine aīe
mee. Quarta ē que me penitētē miſericordit'
ſuſcepit. Multi eni penitētia ducti ſūt ſed in
fructuoſa. quoniā penitētia eoꝝ reprobata ē
ita hic miſeratio magna fuit ꝙ me penitētem
miſericordit' ſuſcepit. Quinta ē ꝙ mihi per-
ſeuerādi virtutē ꝯtulit ne recidiuuz paterer.
⁊ error nouiſſimus peior fieret priori. Sexta
ꝙ mihi grām ꝯtulit ꝓmerendi glīam. Septi
ma ꝙ mihi ſpem dedit obtinendi gloriā. hec
Bern̄. Tunc euāgeliſta ꝯfirmat dictū ſuum
ꝑ ꝓphām Oſee. xj. Ex egypto vocaui filiuz
meū. Iſta autoritas ad lr̄am intelligit' de fili
is iſrael. Perfecti⁹ tñ de xp̄o qui ſm Chry.
ē naturalis fili⁹ dei. Et tm̄ de ſecūdo. Quan
tū ad tertiū ponit' herodis tyrānica ꝑſecutio
cū dr̄. Tūc herodes videns ꝙ illuſus eſſet a
magis irat⁹ ē vald. ¶ Ibi notādū dic̄ Pli.
in ſpec. li. iij. c. xxxix. Uulpis naturalit' odit
taxū ⁊ ipſū ꝑſequitur. q2 propter eius pellez
hiſpidā nō pōt ei nocumētū inferre Iō fugā
ſimulat ⁊ temptat ſupare aſtutia quē nō pōt
ſupare potētia. Spūaliter per vulpē intelli-
git' herodes. qui perſecutus ē ⁊ odiuit verū
taxū xp̄m. quē cū nō poſſet potentia ſupare.
ſimulat ip̄m velle callide adorare. Math. ij
℞ Sed cū videret ſe illuſuz a magi irat⁹ eſt
valde ꝓpter tria. Primo ꝓpter regni doluz
teſte. Chry. qui ait. Si ex alia cā iraſcātur re-
ges cito placāt'. Illa ira iextiguibilis ē quā
regni zelus accendit. Scꝺo ꝓpter ſui ꝯtēptū
Dicit eni Chry. Magi cōtēnētes herodem
addiderūt cauſas doli. q2 quos ille ſedēs in
throno ſuo ſuadere nō poterat cōcilio his ie-
ſus iacēs in preſepio ⁊ pannis inuolutus im-
pat. Tertio ꝓpter ceſaris metuz q̄ p̄cepit ꝙ
nullus ſine ſuo impio rex diceret'. Sic igitur
irat⁹ mittēs occidit oēs pueros. Fecit hero/
des ſicut lupus. ¶ De h̄ refert Iſi. li. xij.
⁊ Homerus. Cū eſurit q̄rit ouē ad comeden
dū. Et ſi ad ouile venerit. nō ſolū vnā ſꝫ oēs
ſtudet iugulare. vt ſic ſuam ingluuiez poſſit
ſatiare. Sic herodes querens illum agnum
mitiſſimum qui venerat mundi tollere pecca
tum. Joh. j. Sed quia ipſum ignorauit. pro
pterea omnes innocentes pueros iugulauit
teſte. Aug. in ſermone. iij. huius feſtiuitatis
Iſte q̄ agnū tēptauit ip̄e ꝑ herodē agnoſ oēſ
iugulauit. Qꝺ ⁊ teſtatur euāgl. di. Occidit
oēs pueros qui erāt in bethleem iuda ⁊ in oi
bus finibus ei⁹ a bimatu ⁊ ifra. Circa qꝺ no-
tandū refert Petr⁹ cōmeſt. in ſcol'. hiſt. Dū
herodes de nece pueroꝝ diſponeret a ceſare
citatus ē accuſatiōib⁹ rñſur⁹. Qui cū ꝯpare-
ret. ⁊ per tharſuz iter faceret. intellexit ꝙ na
ues tharſenſiū magos trāſuexiſſent. Iō oēs
in ſpū vehemēti cōburi iuſſit. vt impleretur
illud. pš. xlvij. In ſpū vehemēti ꝯteres na/
ues tharſis. Cūqꝫ pater cum filijs coraz ceſa
re diſceptaret. diffinitum eſt vt filij patribus

in omnib⁹ obedirent. Et ipſe cui vellet regnū
dimitteret. Rediēs aūt herodes. ⁊ ex cōfir=
matione audacioꝛ factus. mittēs tūc ꝑmo oc
cidit oēs pueroſ q̄ erāt in bethleem a bimatu
⁊ infra. i. ab infantibus duoꝝ annoꝝ ſꝫ tps.
qđ exq̄ſierat a magis. ¶ Et h̄ dupl'r pōt
exponi. Uno modo vt īfra dicat ordinē tpis
⁊ ē ſenſus. a bimatu ⁊ infra. i. ab infantib⁹ du
orū annoꝝ vſqꝫ ad pueros vni⁹ noctis. didi
cerat eni herodes a magis ea die q̄ ſtella ap=
paruit eis dñm natū eē. Et qꝛ iam annus ef=
fluxerat eo ꝙ romā tranſierat ⁊ redierat dñꝫ
anniculū. ⁊ inſuꝑ aliquoꝝ dieꝝ eē credidit.
iō vſqꝫ a bimatu ⁊ infra. i. vſqꝫ ad vni⁹ noctꝭ
īfantes deſeuit ī pueros. timēs ne puer cui ſi
dera famulabant̄ ſupra etateꝫ veniret ⁊ ſuꝑ
eū dñaret̄. Et hec expoſitio verioꝛ reputabi
tur. Alio mō exponit Chry. vt infra dicat or
dinē numeri. ⁊ ē ſenſus a bimatu ⁊ infra. i. a
puerꝭ duoꝝ annoꝝ ⁊ vltra vſqꝫ ad pueros v
annoꝝ. Dicē eni ſtellā ortā magꝭ ꝑ annū anq̄
ad dñm veniret̄ apparuiſſe. Herodes aūt p⁹
q̄ h̄ a magꝭ didicit romā vadēs adhuc diſtu
lit ꝑ annū. Credebat eni tūc dñm natū fuiſſe
qñ magꝭ ſtella apparuerat. Et iō duoꝝ ānoꝝ
dñm eē credidit. Jō pueros biēnios occidit.
Deinde vſqꝫ ad q̄nqꝫ annos ⁊ nō minores. et
huic dicto Chry. Fidē facere videt̄. ꝙ q̄daꝫ
oſſa innocentū habent̄ adeo grādia ꝙ bima
tus eē nō pñt. Prima tñ expoſitio ē vſitati=
oꝛ vt predictū ē. Et pōt dici ꝙ longe q̄ntitatꝭ
maioris fuerūt pro tunc hoies q̄ modo. Jō
nō mirū maiora cernunt̄ oſſa puerorū. Sed
quia dicit̄. Deus malū inultū abire nō pati=
tur. Jdeo herodes ſtatim ibidē punitus eſt.
Sicut refert macrobius in quadā cronica ꝙ
vnus paruulus herodis ibidē bethleem ad
nutriendū fuit datus. qui cū alijs innocētib⁹
occiſus ē. Tunc impletū ē illud qđ predictū
erat per prophetam Hiere. xxxi. Uox in ra/
ma audita ē. i. ī excelſo ploʀat⁹ ⁊ vlulat⁹ mul
tus. Rachel plorans filios ſuos. noluit cōſo
lari. qꝛ non ſunt. ſcꝫ in vita. Rachel intelligi
tur bethleem in qua rachel fuit ſepulta. Jđo
rōne ſepulture ipa dicit̄ mater filioꝝ. ⁊ non
rōne geniture. qꝛ filij bethleem venerunt de
Lya vt habet̄ Geñ. xxx. ⁊ nō de Rachel. vl'
dicit̄ flere filios ſuos ſimilitudinarie. q̄ſi. di.
¶ Tantus fuit doloꝛ ⁊ luctus ꝙ etiam moꝛ
tui cōpati deberent ⁊ flere. Et ſic nō fuit mirꝫ
ꝙ Rachel que fuit mortua plus q̄ añ mille
annos filios ſic innocenter occiſos defleuiſſꝫ
dicit. ſi mirum hoc nō fuiſſet minus mirū fu=
iſſet ꝙ pie matres mortē innocētū puerorum
defleuerūt. Jdeo dicit Aug⁹ in ſermone. iij.

de feſtiuitate huius. Cū paruuli victimabā=
tur matres miſere lamētabant̄. vlulabāt ma
tres. qꝛ agnos perdunt ſine voce balantes.
matres crines capitū diſſipabāt que ornamē
ta capitis amictabāt. quātis modis valebāt
infantes abſcondere. ⁊ ipſi ſe publicabāt. ne
ſciebant tacere. qꝛ non didicerāt formidare.
Pugnabat mater. ⁊ carnifex trahebat. Jlla
tenebat ad carnificeꝫ mater clamabat. Quid
ſeparas a me quē genui ex me. Uterus me⁹
genuit. vbera mea lactauerūt. ⁊ tu crudelis
interimis. Modo fundunt viſcera. ⁊ tu eli=
dis in terrā. Alia mater dicebat. Occide ma
trē cum puero. ⁊ quid me dimittis inanem ſi
culpa ē mea. Alia dicebat quid meū queritꝭ.
vnum queritis. ⁊ multos occiditis. Et ad eū
qui eſt vnus attingere nō poteſtis. Alia cla=
mabat. Ueni fabricatoꝛ mundi quā diu que
reris. qꝛ nūllū times. Uideat te miles. ⁊ no=
ſtros nō occidat infantes. Hec Aug⁹. Sꝫ q̄=
re matres ſic flebant. certe iō. qꝛ filios nutrie
rant. ſm illud Baruch. iiij. Nutriui illos cū
iocūditate. dimiſi aūt eos cū fletu ⁊ luctu. iō
poterant dicere illud Treñ. j. Facti ſunt filij
nři ꝑditi qm̄ ꝑualuit inimic⁹. ¶ Sed qua
re legunt̄ fleuiſſe matres ⁊ nō patres. dr ꝙ iō
Primo qꝛ mr̄es ſunt natura magꝭ paſſibiles
⁊ molles. Jō ſunt magꝭ doloꝝ ſuſceptibiles.
Quāuis eni pat̄ ⁊ mat̄ de bono filioꝝ letant̄
⁊ de malo ipoꝝ triſtant̄. tñ mat̄ plus dolet đ
malo filij q̄ pater ⁊ pater plus gaudet de bo
no. Juxta illud Prouū. x. Filius ſapiens le/
tificat patrē. Fili⁹ aūt ſtult⁹ meſticia ē matrꝭ
ſue. Pater eni de malo ⁊ ſtulto filio hꝫ iram.
ſed mater dolorem. teſte ſapiente. Jra patrꝭ
filius ſtultus. ē doloꝛ matris que genuit euꝫ
Secūdo qꝛ magis cōmunicant de ſuba filij.
Jō etiā vehemēs amoꝛ amori cōpat̄ matris
ij. Regū. j. Sicut mater vnicū amat filiū. ita
te diligebam. Et propter hunc vehementeꝫ
amorē plus flent de perditis filijs ſuis. Sed
tanta matrū lamentatio nō permanſit inau=
dita. Qꝛ dicit Chry. ſuꝑ Matth. aſſumens
dictū ſapiētis. Sic vox paupis penetrat nu=
bes ⁊ nō deſcēdat donec audiat̄. Sic ⁊ pau=
per qñ violentiā patit̄ a potente. ⁊ ſi non au=
ſus ē vociferare ſed latēt̄ clamare. tñ clamoꝛ
eius in excelſo audit̄. ¶ Jdeo iuſtiſſimuſ
iudex qui hūc clamorē audiuit. Herodis ne=
quiciam inultā non permiſit. Naꝫ legitur in
ſcolaſtica hiſtoria. Diuino iudicio factū ē vt
qui multos orbauerat filijs. orbaret̄ ⁊ miſe=
rabiliter ipſe ſuis. Nam Ariſtobol⁹ ⁊ Alex=
ander habiti ſunt ei ſuſpecti. qꝛ ꝯfeſſus eſt ei
vn⁹ ꝙ ſibi multa donaria ꝓmiſiſſent. ſi patri

venenū propinarent. Ideo iratus eos occi/
di fecit. Et antipatreʒ futuꝝ regē inſtituit. q̄
poſtea cōcepit odiū contra patrem. veneno
ipſum occidere attēptauit. Qđ herodes per
cipiens ipm̄ in carcerē poſuit Auguſt⁹ ceſar
hoc audito. ꝙ Herodes filios occidiſſet ait.
Mallem eſſe herodis porcus q̄ꝫ filius eius.
qꝛ cū ſit proſelit⁹ porcis parcit ⁊ filios occidit
Refert etiā quidam doctor ſanctus Raba=
nus in ſermone de innocētibus. Plusq̄ꝫ he=
rodes trigintatres annos multa mala iudeiſ
intulerat. dn̄m Ieſum perſequi nō deſijt. vn̄
diuina vltione percuſſus exterius quidē len
to igne vrebat̃. interius amplo incendio cre=
mabatur intantū vt oīa viſcera eius i ſcenuʒ
defluerent. paulatim verendaq̄ꝫ illius a v̄mi
bus ſcaturirent. Hydropiſis totū corp⁹ eius
arripuerat. Inflatio pedū vehemēs. anheli
tus fetidus. ita vt aliq̄s medicoꝝ vix meden
di gr̄a accedere poſſit. nec ei medicine prode
rant. ſed magis deteriorabat̃. Iō iuſſum eſt
a medicis vt cā leuaminis i doleū plenū oleo
mitteret̃. Qđ cum factum fuiſſet. ita pene diſ
ſolutus eſt vt etiā oculi ipi a ſuis ſedib⁹ euel=
lerent̃. Quare ira cōmotus aliquoſ medicoſ
corā ſe interficere iuſſit. Super hec oīa famē
⁊ ſitim intollerabiliter ſuſtinuit. Tantā etiā
fantaſiam in ſomno habuit vt dormiuiſſe ſe
peniteret. In ipſa quoq̄ꝫ anguſtia duos fili=
os in carcere poſitos occidi iuſſit. vt q̄ extra=
neis fuit homicida. in proprijs fieret filicida.
Sciens vero iudeos de morte ſua gauiſuroſ
vocauit ſororē ſuā Salome ⁊ viꝝ eius. ⁊ ait
Noui iudeos de morte mea gauiſuros. Sed
vt honorabiles exeq̄as hr̄e potero ex luctu
plangentiū. ſi meis volueritꝭ parere preceptꝭ
mox vt ſpūm exalauero. omnes iudeos q̄s i
cuſtodia poſui iterficite. vt qui nolūt ex mea
morte flere ſaltē morte parentū cogant̃ flere.
Cum igitur nō poſſet tantoꝝ tormentorū ſu=
ſtinere penas quodā die iuſſit ſibi balneuʒ p̄
parari. qđ cū ingreſſus eſſet propter intolle/
rabilē famē quā ſuſtinebat. pomū afferre p̄/
cepit. Quo allato iuſſit ſibi dare cultrū. queʒ
cum accepiſſet. circūſpectis omnibus ne q̄s
eum prohibere poſſet. ictu proprio vibrauit
in pectore. ⁊ ita vitā miſerrimā finiuit. Et ſta
tim ad iuſſionem eius proceres interfecti ſūt
iudicio iuſto dei exigente vt qui in morte ſal
uatoris cōſenſerāt. iō etiā cum eo vite termi=
num darent. Hec ille. Idem etiā dicit Remi
gius ⁊ Origenes ſup Matt. ꝙ herodes cul
tello quo pomū purgauit ſe interemit. Et ꝙ
ſalome ſoror ipſius omnes vinctos prout cū
fratre ordinauerat interfecit. Dicit tn̄ legen=
da ꝙ ipſa omnes abſoluiſſet quos rex occidi
iuſſiſſet. Sed primum credibilius. ⁊ tantum
de tertio.

Sermo ſecundus de eiſdem.

INnocentes ⁊ re
cti adheſerunt mihi. pſ̄. xxiiij. ¶ A
Dicunt naturales ⁊ p̄cipue magiſter lib. xij.
proprietatum. Miluus habet hanc naturā
ꝙ non inuadit gallinas ſenes. ſed pullos in=
nocentes. Rapaces enim ſunt milui in mini
mis. ſed timidi in magnis. Volucres non au
dent inuadere. domeſticis inſidiari nō timēt
vt pullos quos cum viderint incautos rapi=
unt ⁊ occidunt. quia ſe contra ipſos nō defē=
dunt. Spiritualiter per miluos intelligūtur
tyranni. B ¶ Recte enim ſm̄ Areſtotelē in
libro animalium. valde impij ſunt milui cir=
ca pullos. Dolent enim quando vident eos
impugnare. ⁊ vt marceſcūt roſtro eos percu
tiunt. ⁊ eis cibum ſubtrahūt. Ita mali tyran
ni ⁊ domini impij ſunt circa ſubditos ſuos. ⁊
dolent de bono eoꝝ ⁊ profectu ſicq̄ꝫ viderint
eos ditari. auferant eis per vim nō attenden
tes illud. Eccl̄i. xxxiiij. Qui aufert in ſudore
ſcʒ acquiſitum panem. quaſi qui occidit pro
ximum ſuum. quia aufert eius victuum. Hi
tyranni innocentes pauperes opprimūt qui
ſe defendere neſciunt. dicentes ad ſuos com
plices. Illud Sapientie. ij. Venite opp̄ma=
mus iuſtum pauperē. ne parcam⁹ vidue vel
veterano. qđ infirmū ē nobis inutile. Talis
fuit Nemroth. Gen̄. x. qui cepit potens eſſe
in terra. ⁊ erat robuſtus venator ſm̄ gloſam
id ē oppreſſor innocentum. Et propter h̄ exi
uit de eo cōmune prouerbiū. Quaſi Nēroth
robuſtus venator. quia quando p⁹ hoc vide
batur aliquis oppreſſor paupeꝝ. alter Nem
roth dicebatur. Talis etiā fuit impius ⁊ cru
delis herodes qui pueros innocētes occidi
mandauit. Sicut teſtat̃ beat⁹ Auguſtin⁹ in
ſermone hodierno. Ad ſinus inq̄t matrū mi
litum cogit caſtra. inter vbera arcē pietatꝭ i=
pugnat. lac fundit hoſtis. antequā ſanguinē
dat ante mortē ſentire q̄ꝫ vitā. Sic agit magi
ſter mali. miniſter doli. ire artifex. inuentor
ſceleris. impietatis auctor. p̄do pietatis. ini
micus innocētie. hoſtis nature. ſuis peior. ſi
bi peſſim⁹. hec ille. Et h̄ figuratuʒ ē Exođ. j.
Q̄ pharao iuſſit occidi oēs maſculos de pue
ris iudeoꝝ ne populus iſrael multiplicaret̃.
Pharao interpretatur diſſipans virum ⁊ ſi=
gnificat herodem q̄ voluit interficere viꝝ cri
ſtum. De quo Hieremie. xxxj. Mulier cir/
cumdabit virum. Sed quia illum ignorabat

oēs innocētes ꝓpter ipꝫ necabat. ꝛ qꝛ ꝓ ipo mortē ſuſtinebāt. iō ſibi adheſerūt ſm qđ di cunt ỽba ꝓpoſita. Innocētes ꝛ recti adheſe rūt mihi. In quibꝰ quidē ỽbis duo tangūt. Primo paruuloꝝ innocētia. ibi. Innocētes ꝛ recti adheſerūt mihi. Scđo ipoꝝ adheren tia. ibi. adheſerūt. ¶ Circa pmū notādum circa naturales. Uiole ſūt pmi flores veris. qꝛ ante oēs flores đ terra oriunt. Et ꝑ hoīes ꝓ refrigerio colligunt. Etiā aliqñ a ſcroffis. ſuccalcāt ꝛ euellunt. Myſtice ꝑ tēpus veris intelligit grāꝝ tēpus. in q̄ miſit deus filiū ſu um factū ex muliere. vt dicit Apl's ad Gall. iiij. Sed ꝑ violas hi ſancti martires deſignā tur innocētes ꝓpter certas cauſas. Prio iō. Recte eni ſic viole ſūt pmi flores anni ita ipi fuerūt pmi flores naſcētis eccl'ie. Et ab ipſis pmus fructꝰ maturꝰ ꝓceſſit. Sic prediꝑerat Iſa. Mane ſemē tuū florebit. vt dicit Glo. Mane quidē in eis ſemē floruit. qꝛ adhuc i puericia diuina grā in eis germinauit. Ad vi dendū hos flores xp̄s ſponſus eccl'ie premo net ſponſā ſuā eccl'iam dicēs. Cañ. ij. Surge ꝓpera amica mea ꝛ veni. Iā eni hiems tran ſijt imber abijt ꝛ receſſit flores apparuerunt in ƭra nr̄a. Iteꝝ ait. Capite vobis vulpes i q̄t puulas q̄ dimoliūt vineas ¶ Nā vinea nr̄a floruit. Uinea ſignificat eccl'iam vel con gregationē fideliū. ſm illud Iſa. v. Tūc flo rebāt vinee qñ martires innocētes ꝓduxit. Sꝫ Pli. in ſpe. na. dicit Odor florent vinee oī venenoſo ꝯtrariat. iō ipa florente fugiūt colubri ꝛ buffones qꝛ eiꝰ fragrātiā nō poſſūt ſuſtinere. Ita in ſili cū eccl'ia ſancta i his ſan ctis martiribꝰ innocētibꝰ floruit. coluber in fernalis fugatꝰ fuit. Iam eni ipis ꝑ nobis i tercedentibꝰ a demonibꝰ ꝓtegimur vim no bis inferre volentibꝰ. Sꝫ ꝑ vulpē intelligit Herodes Luc. ij. dixit de altero herode Ite ꝛ dicite vulpi illi. Etiā herodes intelligitur pelli glorians. Recte eni ſic vulpis i pellibꝰ ſuis gloriat. ꝛ vulpes puula nō a malicia q̄ multā hꝫ. ſed a ſenſu. de q̄ đr Eccl. xv. Tres ſpecies odiuit aīa mea. Et enumerāt paupe rem. ſupbū. diuitē. mendacē. ꝛ ſenē fatuum. Qualis fuit herodes fatuꝰ in ſenſu. Contra qđ dicit Apl'us. j. Coꝝ. xiiij. Fratres nolite pueri effici ſenſibus. ſed malicia puuli eſtote ſenſibꝰ aūt perfecti eſtote. Iſta vulpis calli da vineā ſanctā eccl'iam in ſuis floribꝰ fuit de molita qñ hos martires innocētes ꝑ morteꝫ extinxit ꝛ euulſit Et licet iſti ſanctiſſimi flo res per ipaꝫ ſint demoliti nō tñ ſuo odore ſūt priuati. Sꝫ ſic flos euulſus q̄tomagis con te ritur. tanto maiorē ſpirat odorē q̄ dat. Sic ꝛ

iſti paruuli quāto magis fuerūt martirio crē delitatis attriti. tanto maiorē odorē ſui mar tyrij domino reddiderunt. ſm illud Cañ. ij. Uinee florentes odorem dederunt. Hinc eſt ꝙ etiā prima petit ornari floribus martyruꝫ paruuloꝝ. ꝛ poſtea floribus martiꝝ ſingulo rum. vt ex talibus floribus ꝛ fructibus ani mati fideles in dei amore amplius accendāt Ideo dicit Cañ. ij. Fulcite me floribꝰ. ſtipa te me malis. qꝛ amore langueo. Secūdo vio le ſunt frigide nature. Iō ſm Petꝝ đ creſcē. in li. vj. valent contra dolorē capitis ex cali da cauſa facta. ¶ Si timpora ex eius oleo ꝛ frons dolentis lineant. qꝛ habēt virtutem refrigerādi. Ualent etiā febre tertiane ꝛ con tra diſtēperātiā epatis ex calore. Ualēt etiaꝫ contrite. ꝛ ſup calidū apoſtema poſite. qꝛ ca lorem ſolent mitigare. Hec oīa Petrꝰ. li. vj. Ita noſtre viole redolentes frigide fuerunt ab oīni carnali calore ꝛ amore. ſm qđ habet de ipis Apoc. xiiij. Cum mulieribus nō ſūt coinquinati. Uirgines eni ſūt. Ideo valent ſeu auxiliuꝫ preſtant nobis contra capitalia peccata. ¶ Et primo ꝯtra luxuriaꝫ que ex calore procedit. quā repellūt a nobis ꝑ mun diſſimā vitā. q̄ſi diceret cū glo. Hiero. Fugi te luxuriā. nā ſic ỽginitas hoīs i carne pura amica ē angelis. imo plꝰ valet angel. ita luxu ria hoīeꝫ beſtificat. ꝛ facit multo peiorem be ſtia. Luxuria corpus debilitat. ꝛ quaſi ſemꝑ illđ morti deſtinat. famā denigrat marſubia euacuat. furta inſtruit. hoīcidia cauſat. mēo riā ebetat. cor aufert. oculos vtriuſq̄ hominis excecat. ꝛ ꝑ ceteris irā prouocat. Scđo pre ſtant nobis remediū contra eſtū febris. Hoc ē auaricie. qꝛ ipi tanq̄ paruuli nihil terrene cōcupierūt. quare dicūtur innocētes. qꝛ nul li per fraudē auaricie nocuerūt. Et q̄d aliud in hoc fecerunt. niſi ꝙ in nobis auariciā ſana uerunt. quaſi dicerent cum Saluſtio i iugur tino. Dimitte auariciā q̄ ē inimica charitatis omniſq̄ virtutis emula ꝛ ſalutis. que regna diſſipat. gētes ꝯturbat. corrumpit mores au fert pꝛter ꝛ honores. ¶ Tertio đ viole no biliſſime nobis ꝯferūt remediū. ꝯtra tumorē apoſtematis. ſcꝫ ſupbie. in hoc ꝙ fuerūt par uuli ſupbiā ignorātes. quaſi dicerent ad noſ illud Math. xviij. Niſi cōuerſi fueritis ab ambitōe vr̄a. ꝛ efficiamini ſic puuli nō intra bitis in regnū dei. Quia ſupbia clariſſimum angelū de celo ꝓiecit ad infernuꝫ. Iſa xiiij. Adā ꝓthoplaſtū đ padiſo expulit i hūc mū dum. Geñ. iij. Supbia abiecit Saul đ regno j. Reg. xv. Cui dictū fuit. Nōne cū puulus eſſes in oculis tuis caput in iſrael factus es.

Supbia regē Nabuchodonoſoꝛ ꝺ regno eie
cit ⁊ i beſtiā mutauit. Dan̄.iiij ¶ Quarto
viole in magna multitudine ſiľ oꝛiunť. nā ra
ro inueniť vna ſola vel pauce ſiľ. ita hi ſancti
martires inocētes multi ſunt in numero ita a
nobis numerꝰ eoꝝ ignorať. ⁊ lȝ a nob̄ nō ſcia
tur eccľia tñ eos ſub magno honoꝛe honoꝛat
cū canit. Cētū q̄draginta q̄ttuoꝛ milia q̄ em/
pti ſunt de ťra. ⁊ ſūpſit hūc numeꝝ ꝺ Apoc̄.
xiiij. vbi ꝺꝛ. Audiui vocē citharedoꝝ citha/
riſantiū in cithariꝯ ſuis ⁊ cātabāt cāticū nouū
ante ſedē dei. ⁊ nemo poterat dicere cāticum
niſi illa cētū q̄draginta q̄ttuoꝛ milia q̄ empti
ſunt ſanguie xp̄i de terra. qꝛ illa btā puerorū
ſocietas ē tā innumeroſa. igiť maioꝛi venera
tione ē digna. Si eni miles vnꝰ alicuiꝰ regis
honoꝛandus ē multo fortiꝰ militū multitudo
⁊ maxie qñ familiares eēnt ⁊ ſecretarij regiſ
induti eēnt veſtibꝰ ⁊ armis regis ⁊ eēnt ꝺ co
gnatiōe regis. Tales ſunt iſti martires inno
cētes. qꝛ ſūt familiares ⁊ ſecretarij regꝭ cele=
ſtis chꝛiſti. De ipis ꝺꝛ Apoc̄. xiiij. Hi ſūt q̄ ſe
quūť agnū q̄cunq̄ȝ ierit. q. d. Ip̄i in oibꝰ ſe=
cretis dei ſūt. ip̄i induti veſtibꝰ xp̄i. ꝭm illud
Apoc̄. iij. Hi ſūt q̄ nō coinq̄nauerūt veſtimē
ta ſua ⁊ ambulāt mecū in albis. qꝛ digni ſūt.
Ip̄i etiā ſūt de coḡtione xp̄i ⁊ eiuſdē p̄rie. qꝛ
fuerūt de bethleē iuda Matth. ij. vbi legiť
Mittēs herodes occidit oēs pueros q̄ erāt
in bethleē iude. Et xp̄s de tribu iuda i beth=
leem ē natꝰ. ꝭm illꝺ vaticiniū. Mich. v. Et
tu bethleē ťra iuda. ⁊c̄. qꝛ hoies vniꝰ p̄rie ſo
lent ſe plus diligere. iō xp̄s dilexit eos plus
alijs ⁊ exaudit eos oꝛātes ꝓ nobis. Tum qꝛ
ſunt ſecū eiuſdē gentꝭ. tū qꝛ ſūt i numero mul
ti. Si eni p̄ces vniꝰ ſancti de facili audit mul
tomagis multoꝝ innocētū. ⁊ h̄ q̄ ad p̄mum.
Quantū ad ſcdm ſubiūgiť pueroꝝ innocētū
adherētia cū ꝺꝛ. adheſerūt m̄. ¶ Circa qꝺ
ſciendū ꝙ dn̄i terreſtres ſi ſūt boni ⁊ deo de=
uoti h̄nt circa ſe bonos famulos ⁊ moꝛigera
tos. ⁊ ſic ex bonitate ſerui naſciť bonitas ſui
dn̄i. nec etiā boni ⁊ innocētes ſerui vellēt ad
herere malis dn̄is. Qꝛ ꝭm Are. in iconomi=
cis. Diſſimilitudi̇es moꝝ raro ſunt amande
Miſtice. Deꝰ fuit bonꝰ ⁊ ē i euū. ꝭm illꝺ pſ̄
cxviij. Bonꝰ es tu. ⁊ i bonitate tua doce me.
qꝛ nemo bonꝰ. ſ. eſſentialr̄ niſi ſolꝰ deꝰ Mat.
xix. Iō voluit h̄re miniſtros imaculatos. ſic
teſtať pſ̄. c. Ambulās in via imaculata h̄ mi
bi miniſtrabit. Et ſequiť. Nō hitabit in me=
dio domꝰ mee q̄ facit ſupbiā q̄ loquiť iniq̄ta
tē nō direxit in ꝯſpectu oculoꝝ meoꝝ. Idcir
co ip̄e vt ait Hiero. ad euſtochiū. Stati qñ i
greſſus ē in mūdū nouā ſibi familiā inſtituit
Et ſpecialiter iſtos bonos pueros ſibi volu=
it ſociari. Et rō huiꝰ ē duplex. Prima qꝛ ꝺꝛ
Eccī. xiij. Oē aial diligit ſibi ſiľe. ⁊ ois hō
ſiľem ſibi. Et qꝛ filiꝰ ip̄e dei dignatꝰ ē eē puer
⁊ v̄go de pura v̄gine. iō ꝯgruum fuit vt ſibi
puros v̄gines aſſociaret. De q̄bꝰ ꝺꝛ Apoc̄.
xiiij. Uirgines eni ſuut ⁊ ſequunť agnū q̄cū
q̄ȝ ierit. Nec miꝝ ſi pueri v̄gines puerū v̄gi/
nē ſequunť. qꝛ ſolet naturalis ꝯueniētie facē
ſiľitudo vt res rē ſibi ſociat ſiľem. ⁊ abhoꝛret
diſſimilē. vt ꝺꝛ. viij. Ethi. Siľe diligit ſibi ſi=
mile. Idē etiā. ix. Ethi. Siľe amico ē ſimilis
amicꝰ. Scda cā ē. qꝛ filiꝰ dei venit ad reparā=
dā innocētiā i p̄mis parentibꝰ ꝑditā. ⁊ ꝑ con
ſequēs i nob̄. iō ꝯgruū fuit vt ſibi milites ino
cētes aſſociaret. Circa qꝺ vlteriꝰ notādū. in=
nocētia ꝭȝ doctoꝛeſ diť receſſū a pctō ⁊ acceſ
ſū ad bonū. ⁊ h̄ tangit Iob. j. cū diť ad demo
nē. Nūquid cōſideraſti ſeruū meū Iob. In
eo qꝺ dicit ſeruū meū tāgit acceſſum ad ſum
mū bonū. Sed in illo ꝙ dicit ⁊ recedēs a ma
lo. tangit receſſū a pctō. Et ille ſtatꝰ ꝺꝛ inno=
centie in q̄ p̄mi parentes ſine pctō erāt ⁊ ſine
peccato viuere poterāt. Cuiꝰ innocētie cau=
ſa hō dominium habuit in ceteris creaturis
Gen̄. ij. Dominamini piſcibꝰ maris ⁊ volati
libus celi. ⁊ vniuerſis animātibꝰ q̄ ſūt ſuper
terrā. Et ſimiliter pſ̄. viij. Oia ſubiecisti ſub
pedibꝰ eiꝰ oues ⁊ boues. ſ. in ſtatu innocētie
Sed hō cū in honoꝛe eēt nō intellexit. ſed in=
ſaniuit ⁊ rebellauit. iō ꝑdidit innocentiā ⁊ ꝓ
iectꝰ ē tanq̄ȝ malefactoꝛ in huiꝰ mūdi miſeriā
O q̄ȝ infelix mutatio cui pꝛiꝰ ſubijciebantur
vniuerſe creature. nūc ei q̄ſi oia reſiſtūt. Et
accidit iō. qꝛ p̄mi parentes ꝑ pctm̄ ꝑdiderūt
dominiū. Sȝ h̄ xp̄s ſuo ſanguine reparauit.
ꝭm illud. j. Pe. j. Nō coꝛruptibilibus auro
aut argento empti eſtis. ſȝ p̄cioſo ſanguie ag
ni imaculati. ¶ Si ḡ volumꝰ ſeruare ino=
cētiā quā xp̄s nobis reꝑauit videamꝰ quali
ter p̄mi parentes eā ꝑdiderūt vt ꝑ ꝯtrarium
ꝑpendamꝰ qualiť a nobis ſeruāda ē. Qꝛ ꝭm
Areſt. ij. Ethi. Medicine fiunt ꝑ contraria.
Interroga ergo parentē tuū ⁊ maioꝛes tuoſ
⁊ inuenies eos innocētiā ſpēaliter ꝑ tria per
didiſſe. ¶ Primo per negligentiā ſenſuū
exterioꝝ quoꝝ diligentē cuſtodiā habeamꝰ
ſi innocētiā ſeruare deſideramꝰ. Et p̄mo vi/
ſum vt nihil videre velimꝰ ꝙ nō licite appe=
tere poſſumus. Quia legiť Gen̄. iij. ꝙ Eua
incaute pomū inſpexit. qꝛ vidit ꝙ eſſet bonū
lignū ad veſcendum ⁊ pulchꝛuȝ oculis aſpe
ctuq̄ȝ delectabile. ⁊ tulit de fructu illius co=
medit ⁊ innocētiam perdidit. ⁊ dominiū qꝺ
ſuꝑ creaturas accepit. Sic legiť de Dina q̄

volens inſpicere mulieres regionis exiuit ꝺ domo pr̃iſ ⁊ corrupta fuit ꝑ ſichē geñ. xxxiiij Sic etiã legit̃ de dauid. ij. Regl. xj. ꝙ vidēs berſabee ꝑ centũ paſſus ꝯcupiuit eã ⁊ adulteriũ ꝑpetrauit. Jō dicit. b. Greg⁹. Penſandũ ē quãtũ debem⁹ viſũ reſtringere ſi int̃ viuentiũ oculos ꝑuenit Nō licet intueri qꝺ nō licet cōcupiſcere. Si vis ergo ſuare innocentiam oculos cuſtodi niſi ꝙ videant illꝺ qꝺ ſit ad ſalutē tuã. ſicut fecit dauid pſ̃. c. q̃ ait Nō ꝓponebã ante oculos meos rē iniuſtam. Et Job. xxxj. Pepegi fedus cũ oculis meis ne cogitarē quidē de virgine. De negligētia pꝫ ſic. Nã ita ē de nobis ſicut ꝺ vno caſtro a fortibus adũſarijs ⁊ ſubtilib⁹ ſagittarijs obſeſſo in q̃ licet feneſtre vtiles ſint ad aliq̃d ꝑiculoſe tñ ſunt. niſi bñ cuſtodiant̃. q꞉ ꝑ eas frequēter intrant ſagitte ignite q̃b⁹ totũ caſtrũ diſſipat̃. Sic oculi ſunt tãq̃ꝫ feneſtre corꝑis noſtri vndiqꝫ ⁊ ꝯtinue obſeſſe ab hoſtib⁹ ſcꝫ demonibus niſi ſolicite cuſtodiant̃ ne intrēt ſpēs ꝑiculoſe. tēptatiōes venenoſe quib⁹ deſtruit̃ totũ regimē aīe. Aperi g̊ feneſtras. vt videas qꝺ ē mortiferꝝ. ſm̃ illꝺ qꝺ dic̃ Hiero. ad Euſto. Habeto aptas feneſtras. De q̃b⁹ dꝛ Hiere. ix. Mors intrauit ꝑ feneſtras noſtras. nec blandiat̃ ſibi aliquis dicens. Ego ſum armat⁹ virtutib⁹ nec timeo ſagittas hoſtis. Exemplũ recipe ꝺ hoīe armato de q̃ nō remanet inarmatũ niſi oculi. ⁊ tñ ſepe a ſubtili ſagittario vulnerat̃ ⁊ necat̃. Sic̃ vlnerat⁹ fuit dauid de quo dicit. j. Regl. xx. Jnueni hoīeꝫ ſm̃ cor meũ. Nũq̃d tu melius es armatus dauid. certe nō. g̊ valde cuſtodiēdi ſunt oculi. Q꞉ refert endox⁹ in geſtl phoꝝ ꝙ plurimi ſibi oculos eruerũt vt vite puritatē ſibi ꝯſeruarēt. Jō etiã dñs Mat. xviij. dicit Si oculus tuus ſcãdalizat te erue eũ ⁊ ꝓice abſte. i. cuſtodi eũ ſeu aufer ne videat vanitatē. ſm̃ pſ̃. cxviij. M ¶ Scꝺo cuſtodi guſtum. Nã gule viciũ eē̃t deteſtãdũ natura ſuadet. Rō dictat ſcp̃tura docꝫ. q꞉ int̃ oīa aīalia magna nulli dedit natura tã ꝑuũ guſtũ ſm̃ corꝑoris quãtitatē ſic̃ hoī. ⁊ h̃ factuꝫ ē ad recordationē tēperãtie ⁊ deteſtationē gule. Scriptura docet Luc̃. xxj. Cauete ne grauēt̃ corpora vr̃a in crapula ⁊ ebrietate. Rō h̃ dictat Corpus eni noſtꝝ ē valde rudis ꝯditiōis ſic̃ ruſtic⁹ q̃ neſcit vti delicijs. Nã ſi ſemel fuerit in hebdomada in ꝯuiuio inebriet̃ infatuat̃ ⁊ rebellat. ſic etiã de corpore. Jō dicit ſapiens Prouẽ. xxix. Qui delicate nutrit carnē. i. corpus ſuũ qꝺ debũerat rōni ſubiugare tãq̃ꝫ domino ſuo. poſtea ſentiet eã cōtumacē ⁊ indomabilē ⁊ laſciuã. Unde Amb. in quodã ſermone. Ebrius cũ abſorbet vinũ abſorbetur a vino. abominabit̃ a deo. deſpicit̃ ab angelis. deridet̃ ab hoībus. deſtituit̃ a virtutib⁹ cōfundit̃ a demonib⁹. cōculcat̃ ab hoſtibus Ebrius cōfundit naturã. amittit gr̃am. ꝑdit gl̃iam ⁊ incurrit dãnationē eternã. g̊ refrena gulã. ſi vis ſeruare innocētiã. Geñ. iij. Tertio ſi vis ſeruare innocētiã ſerua ſenſũ tact⁹. Parentes noſtri fructũ viderũt tetigerũt et guſtauerũt. ⁊ ſic eã ꝑdiderũt. de mōte dñi ceciderũt. g̊ innocēter viue ⁊ reaſcēdas. Jdeo de⁹ volēs nos attētos reddē dic̃ per pſ̃. xxiij Quis aſcēdit in montē dñi. Subdit. Jnnocens manib⁹ ⁊ mũdo corde ⁊c̃. Ex hoc dicto pꝫ ꝙ mũdicia cordis ⁊ innocētia faciunt hoīnē reaſcēdere in montē celeſtis h̃itationis N ¶ Secũdo perdiderũt ꝑntes noſtri innocentiã ꝓpter ꝑiculoſe ſocietatis cōſortium. Eua eni habuit cōſortiũ cũ ſerpēte. qui dixit ad eã. Quare p̃cepit vobis de⁹ ne comederetis de ligno vetito. Rñdit illa ne forte moriamur. Geñ. iij. Ex illo colloquio prauo cecidit a ſtatu innocēcie. ⁊ virꝝ ſuum cadere fecit Jdeo adã dixit ad dñm. Mulier quã dediſti mihi ſociam dedit mihi ⁊ comedi. Et eua inquit. Serpēs decepit me. Ecce per prauũ ſociũ lucratus ē hō prim⁹ caput egruꝫ. et ſic ambo innocētiã ꝑdiderũt. Fuge ergo maluꝫ conſortium ⁊ cōſiliũ peruerſoꝝ. Q꞉ dicit pſ̃ xvij. Cum ſancto ſanctus eris ⁊ cum ꝑuerſo peruerteris. Adã ⁊ Eua ſi cōtēpſiſſent ſerpētis cōſiliũ nō amiſiſſent innocētie dominium Jō nō acquieſcas alioꝝ malũ cōſiliũ Q꞉ dic̃ Berñ. Uocat te ꝺ ꝯtēptu mũdi magni ꝯſilij angelus. Opus ē vt alioꝝ cōſilia abſtuleris quis eni fidelior. quis eni ſapientior eſt illo q̃ ſapientia dei potitur. Jn quo ſm̃ apl̃um ad Collo. ij. Sunt omnes theſauri ſapie ⁊ ſcientie dei abſconditi. Jpſe eni ē via veritas ⁊ vita. Joh. xiiij. Uia vt ait Aug. per quã imus veritas qua dirigimur. vita ad quã ꝑgim⁹. Tertio perdiderũt innocētiã propt̃ p̃uaricationē mandatoꝝ celeſtiũ. q꞉ plus obedierũt ſerpenti q̃ꝫ deo. quia inhibuit eis dicēs. De ligno ſcientie boni ⁊ mali ne comedetl. Geñ. iij. Sed ſi vis ergo ſeruare innocentiã ad vitãqꝫ ingredi. ſerua mãdata dei. Matth. xix

¶ De circũciſione domini ſermo prim⁹.

INfans octo dierum circũcidet̃ in vobis. Geñ. xvij. Eſt eni cōmune prouerbiũ. Ulula cũ lupis cũ quibus eē̃ cupis. A ¶ Hoc ꝓuerbiuꝫ tm̃

ſinnuit. Et q̄libet hō dꝫ ſe his ꝯformare cū q̄-
bus viuit. Unde dicit canon. xlj. di. c. Quiſq̄s
rebus p̄tereūtib⁹ ſtricti⁹ vtit̄ q̄ꝫ ſeſe habeāt
mores eoꝝ cum quibus viuit. aut intēpans
eſt. aut ſupſticioſus. glo. i. inanis glīe. cupi-
dus. Jdcirco legit̄ in libris triū regū. xlj. c.
Q̄d olim in oriente fuerūt hoīes qui hāc do
ctrinā ⁊ prouerbiū ipleuerūt. quocū q̄ꝫ vene
runt. ſemper enī ſe hominib⁹ ꝯformauerunt
Si flebant ⁊ ipi fleuerunt ſi ridebāt ⁊ ipſi ri-
ſerunt. Unde etiā ad terras xp̄ianoꝝ veniebāt
cū illis cōicabāt euchariſtie ſacramētū ⁊ par
uulos ſuos more illoꝝ baptizabant. ⁊ cū eis
ſe permiſerūt ſepelire. Cum enim veniſſent
ad iudeos ſm̄ circūciſionē illoꝝ circūcidebā
tur ⁊ alia legalia faciebant. ⁊ ceremonias il/
lorum ſeruabant. Miſtice dei filius veniēs
in hunc mundū volens ſe per omnia his in-
colis cōformare. Et quia hic fuit cōſuetudo
plorandi cū eis plorauit. Sap. vij. Primam
vocē oībus ſimilē emiſi plorās. Uoluit etiā
cū eis circūcidi. ⁊ cū eis vlulare in effuſione
p̄cioſiſſimi ſanguinis. Cū t̄n peccatum origi
nale minime contraxit ꝓ quib⁹ delendis cir
cūciſio fieret. vt dicit mgr̄. iiij. ſentētiaꝝ. diſ.
j. Jō miratur. b. Bern̄. in hui⁹ feſti ſermōe di.
O bone ieſu ad quid tibi circūciſio vtil' fuit.
qui peccatū nō feciſti nec contraxeras q̄ nō
feceras ipa etas manifeſtauit. Q̄d nō cōtra
xeras ꝓbat patris eternitas. ⁊ matri integri
tas. Eſt enim pater ab eterno. ſ. de⁹ in quem
peccatū nō cadit. Eſt ⁊ mater in tēpore. ſed
virgo cui fecunditas ſic accidit q̄ flos virgi
nitatis nō cecidit. Hec Bern̄. Jdē etiā chri-
ſtus in noua lege chriſtianoꝝ voluit baptiſa
ri a Joh̄. in iordane vt baptizaret̄ ab eo. q̄d
aūt circūciſus a iudeis ē. pꝫ in v̄bis preaſſū/
ptis. que ante longa tp̄a Moyſes p̄dixerat
de chriſto infantulo dicēs. Jnfans octo die-
rū exiſtens circūcidet̄. Jn quibus p̄ncipal'r
duo deſcribunt̄. Primo enī deſcribit̄ circū/
ciſionis aptitudo. ibi infans octo dieꝝ. Se-
cundo eiuſdē circūciſionis neceſſitas. ibi cir
cūcidet̄ ex vobis. De primo ē notandū q̄ re
fert Pli. in ſpec. na. Et aquila pullos adhuc
tenellos ⁊ molles intantū diligit q̄ nullomō
vulnerare hos permittit. Si aūt fortitudinē
ipi⁹ ꝯtēpſerint p ſeipſam roſtro illos et alis
vulnerat. Spūaliter p aq̄lā intelligit̄ pat̄ ce
leſtis. Recte enī ſicut aquila inter oīs alias
volucres ē regina. ita pat̄ celeſtis eſt rex ma
gnus ſup oēs deos. Nā eſt ille in cui⁹ femo-
re ſcriptū ē Apoc. xix. Rex regum ⁊ dn̄s do
minantiū. Etiā ſicut aquila inter oīs volu-
cres eſt maxime liberalis. ipe eſt enim vt ait
pſ̄. cxlvij. Qui dat iumentis eſcā ipſorum. ⁊
pullis coruoꝝ inuocātib⁹ eū. Jſte liberaliſſi-
mus aquila adeo diligit ſuos filios creatiōe
pueros iudeoꝝ q̄ noluit eos pmittere vul-
nerari. cū adhuc eēnt teneri. h̄ ē ante octauū
diē circūcidi. q̄ꝛ vix ſine piculo ſuſtinere po-
tuiſſent. Unde dicit Rabi moyſes maxi-
mus ph̄us ⁊ theologus. Puer aūt an̄ octa-
uū diē tante adhuc teneritatis ē. q̄ꝫ te adhuc
in vtero matris exiſtens. ita tūc min⁹ aptus
eēt circūcidendus. Jn octauo aūt die magiſ
fortificant̄ ⁊ ſolidant̄ ⁊ aptiores fiūt tunc in
fantes ad ſuſcipiendā penā circūciſionis. iō
noluit dn̄s ante octauū diē infantes circūci-
di. ne ob nimiā teneritudinē nimiū lederent̄
hec ille. Jta etiā filiū ſuū vnigenitū celeſtis
pater quē ab eterno dilexit. noluit adhuc te
nellū vulnerari circūciſione. ſꝫ vſq̄ꝫ ad octa-
uum diē expectauit. Sꝫ q̄ꝛ tales infantes nō
poterāt exire p ſe de nido originalis peccati
iō pmiſit p circūciſionē vulnerari ſaltē pue-
ros iudeoꝝ. vt ſic tali vulneratione origina-
le pctm̄ deleret̄. ſꝫ q̄ꝛ ſꝫ p̄fatū doctoꝝ i circū
ciſione maximus dolor fit voluit eos dn̄s cir
cūcidi dū adhuc paruā imaginē haberēt. vt
minorē ibi dolorē ſentirent. Jta etiā de xp̄o
q̄ꝛ poſtea debuit maximū dolorē in cruce ſu/
ſtinere. Attn̄ bn̄ potuiſſet xp̄s dicere ad pa-
trē. illud pſ̄. xvj. Propt̄ v̄ba labioꝝ tuoꝝ
ego cuſtodiui vias duras. Sꝫ diceres
Quare xp̄s voluit circūcidi cū t̄n nō idiguit
q̄ꝛ pctm̄ nō fecit nec ꝯtraxit. Ad h̄ dicūt do-
ctores. q̄ multiplici rōne h̄ fecit. Primo ꝓ-
pter heretice prauitatis ꝯfutationē. Unde ſm̄
ſan. Tho. in ſcd̄a ſcd̄e ſue ſumme varie erāt
errores de incarnatione affuturi q̄s xp̄s bn̄
p̄ſciuit. Maniche⁹ enī heretic⁹ dixit eū cor-
pus aſſumpſiſſe fantaſticū ſumēs occaſionē
ſui erroris ex v̄bis apl̄i ad Phil'. ij. vbi dic̄.
Semetipm̄ exinaniuit formā ſerui accipiēs
in ſil̄itudinē hoīuꝫ fact⁹. Sꝫ in h̄ heretic⁹ ille
pfidus falſū dixit. q̄ꝛ apl̄s intellexit dictū ſu-
um q̄ xp̄s fact⁹ ē in ſil̄itudinē hoīuꝫ q̄ꝫtū ad
naturā paſſibilē. q̄ꝛ oēs paſſibilitates aſſum-
pſit. teſte. Dama. dicēte. Oīa q̄ in nr̄a plāta
uit natura dei fili⁹ aſſumpſit. Jō dicit mgr̄ li.
iij. ſniaꝝ. Nō ſunt audiēdi q̄ dicūt xp̄m non
verā carnē. ſꝫ falſā imaginē aſſumpſiſſe. cum
caro fantaſtica nō valeat vulnerari. Sed ca
ro xp̄i circūciſa ⁊ leſa vera caro ꝓbat̄ fuiſſe
in ſanguinis effuſione. nec carnē groſſā ⁊ oſ-
ſa hꝫ corp⁹ fantaſticū. ſm̄ illō Luc. vlt̄. Pal
pate ⁊ videte q̄ꝛ ſpūs carnē ⁊ oſſa non hꝫ. ſic̄
me videtis h̄re. Ad idē dicit Bern̄. in ſermo
ne. Circūciſio vere hūanitatis ſignuꝫ ē. Alij

aūt vt appolinaris ⁊ ſui ſeq̄ces dixerūt ip̄m
carnē celeſtē ſm̄ corpꝰ diuinitati ꝯſubſtātialē
aſſumpſiſſe ſumētes errorē ſuū ex illo dicto.
apl'i qḋ ſcribit. j. Cor. xv. Primꝰ hō ḋ terra
terrenꝰ. Sȝ ſcḋs hō celeſtis de celo. Sȝ ꝯtra
h̄ dicit Areſt. in li. de celo. Ex natura celeſtis
incorruptibilis ē. corpus aūt xp̄i mortuū fu-
it. iō pȝ ꝙ celeſte nō fuit. Jō dicūt Aug. ⁊ hi
lariꝰ. celeſtē dico xp̄m. qꝛ nō ex hūano conce
ptus ē ſemie. Jſtū errorē etiā tenuit Valēti-
nus Jdcirco ad remouēdos illos errores fu
turꝰ xp̄s voluit circūcidi. Scḋo fecit h̄ ꝓpt̄
legis impletionē vt ſatiſfaceret iudeis ⁊ etiā
inexcuſabiles eēnt Si eni circūciſus nō fuiſ-
ſet. tūc potuiſſent ſe iudei excuſare ⁊ dicere.
Jō te nō recipimꝰ. qꝛ es diſſil'is pr̄ibꝰ noſtri.
Cōtra h̄ ip̄e dixit Mat. v. Nō veni ſoluere
legē. ſȝ adiplere. Et apl's ad Gal'. iiij. Miſit
deꝰ inq̄t filiū ſuū factū ſub lege vt eos qui ſb
lege erāt redimeret. Tertio ꝓpter domonuȝ
euaſionē. Refert eni Jſi. li. xij. Ex caſtor cuȝ
ſenſerit venatorē. ip̄e ſe caſtrat ⁊ morſibꝰ vi-
rilia amputat. vt eo meliꝰ venatorē euadat.
Jō xp̄s ſe fecit circūcidi vt venator ifernaliſ
miſteriū incarnationis nō ꝑciperet. Qꝛ igit̄
circūciſio fiebat ꝯtra origiale pctm̄. credidit
diabolus xp̄m q̄ circūcidebat̄ eē ſilit̄ pctōrē
q̄ circūciſiōis remedio idigeret ¶ Quar-
to circūciſus fuit ꝓpter maiorē mitigationeȝ
Refert eni Pli. in ſpe. na. Bos caſtratꝰ ma-
gis mitigat̄ in corpe ⁊ cornibꝰ augmētū ma-
gis recipit. in robore magis ꝓficit ⁊ virtute.
⁊ efficit̄ domitꝰ quietꝰ ⁊ patiēs labori. Et illa
caſtratio dȝ fieri i iuuētute añ trienniū qꝛ ca-
ſtratio poſt tēpus illud ē nimis ſeua. ſic xp̄s
poſt circūciſionē factꝰ ē adeo mitis ⁊ pius vt
iam dicat ꝑ amādū in horalogio ſapiētie li. j
c. iiij. Ego ſū frater tuꝰ. ſponſus tuꝰ paratus
miſereri ⁊ tegere peccata tua. et proijcē ea in
ꝓfundū maris ⁊ ſic remittere q̄ſi nūq̄ȝ fuiſſēt
Jō etiā dicit dn̄s Matt. xj. Diſcite a me qꝛ
mitis ſum ⁊ hūilis corde. Etiā magis ꝓfecit
in augmēto graꝝ. Sic̄ dꝛ Luc̄. ij. Jeſus aūt
ꝓficiebat ſapia ⁊ gr̄a apud deū ⁊ hoies. ip̄e
etiā factus ē patientior. ad oēm laborē ꝓ no-
bis ſuſtinēdū. ſm̄ illud ad Phil'. ij. Et factꝰ
ē ꝓ nobis obediēs vſq̄ȝ ad mortē. mortē aūt
crucis. Quinto circūcidi voluit ꝓpter nr̄aȝ
ſaluationē. videmꝰ eni ꝙ medici cauteriant
vnū mēbrū ꝙ totū corpꝰ ſaluet̄. Sic xp̄s qui
fuit medicꝰ male hn̄tibꝰ. Matth. ix. Voluit
portare cauteriū circūciſionis vt ſic totū cor
pus myſticū ſaluaret̄. Jō dic̄ apl's ad Col'. ij
Circūciſi eſtis circūciſione nō manu facta in
expoliatiōe carnis. ſȝ circūciſione chriſti. ¶

E Sed diceres q̄re circūciſus ē xp̄s octauo
die. Rō huiꝰ pōt patere ex p̄dictis. qꝛ tale tē
pus fuit aptiſſimū circūciſioni. Dicūt tm̄ do-
ctores ꝙ h̄ fiebat vt darēt intelligi vt i octa-
ua reſurrectiōis ab oi peccato ⁊ miſeria boni
circūciderent̄. ſm̄ hūc intellectū. Hic ꝑ octo
dies deſignant̄ octo etates. Quaꝝ p̄ma fuit
ab Adā vſq̄ȝ ad noe. Scḋa a noe vſq̄ȝ ad ab-
rahā. Tertia ab abra. vſq̄ȝ ad moiſen. Quar
ta a moy. vſq̄ȝ ad dauid. Quinta a daud vſ-
q̄ȝ ad xp̄m. Sexta a xp̄o vſq̄ȝ ad finē mundi.
Septia erit moriētiū. Octaua reſurgentium
in q̄ tūc ab oi miſeria p̄cidemur. qꝛ tūc abſter
get deꝰ oēm lacrimā ab ocul' ſcōꝝ Apoc̄. xxj.
¶ Jn hac etate ſm̄ Aug. erit vita ſalus gl'ia
vtꝰ copia pax honor ⁊ oē bonū. Alio mō hic
ꝑ octo dies deſignant̄ moralit̄ illa q̄ ꝯcurrūt
ad iuſtificationē pctōris. Primꝰ dies eſt co-
gnitio peccati qn̄ eni peccat hō multa icurrit
qꝛ interiꝰ obtenebrat̄ ſm̄ Aug. dicētē. Pec-
catū ē tenebra q̄ obſcurat̄ intellectꝰ ⁊ totꝰ hō
interior obtenebrat̄. Pctm̄ ſpoliat omnibuſ
gratuitis donis ꝙ fit ꝑ demones. Qḋ figura
tū ē Jſa. xxiiij. ꝑ caldeos ⁊ finaliter priuat re
gno celeſti. ij. Parali. xxvij. vbi legit̄ ꝙ Oſi
as q̄ erat leproſus dormiuit cuȝ pr̄ibꝰ ſuis et
ſepelierūt eū in agro regaliū ſepulchrorum ⁊
nō ſepulcris regū. ꝑ qḋ ſignificabat̄ vt ait ly
ra. Ex moriēs in pctō ſaltē mortali qḋ ē ſpūal'
lepra. nō recipit̄ in q̄ete beatoꝝ qui cū xp̄o re
gnāt in eternū. Et h̄ ncc̄e ē ante oia cog̊ſcere
⁊ illa cognitio dꝛ p̄mus dies. Scḋs dies dȝ
eē peccati ꝯtritio. q̄ dȝ ſeq̄ cognitionē pctōꝝ.
Qn̄ eni hō cog̊ſcit peccati vilitatē ⁊ damnuȝ
qḋ infert tūc ſuꝑ illo ꝯterit̄ q̄ cōtritio multuȝ
valet apud deū. vt habet̄ de pe. di. j. c. mēſu
rā. Nō eni apud deū tm̄ valet mēſura tpis.
q̄ȝtū ꝯtritionis ⁊ doloris. Jō dixit rex. Eze-
chias. Jſa. xxxviij. Recogitabo tibi oēs an-
nos meos in amaritudie aie mee. Tertiꝰ di-
es ē ꝓpoſitū malū deſerendi. ⁊ bonū faciēdi
Juxta illud Jſa. j. Quieſcite ꝑuerſe agē di-
ſcite bn̄facere. ſic fecit filiꝰ ꝓdigus. Lu. xv.
Qui ſurgēs a malo ad bonū dicēs. Surgā ⁊
ibo ad patrē meū ⁊ dicā ei. pr̄ peccaui i celuȝ
⁊ corā te. ⁊c̄. Quartꝰ dies ē pudor de pctō. ⁊
hec ē maxia ps penitentie. Teſte Aug. li. de
pnia. Et ponit̄ ḋ pe. di. j. c. quē penitet Sub
dit Laborat mēs patiēdo erubeſcētiā. ⁊ qm̄
verecūdia magna ē pena. q̄ erubeſcit ꝓ xp̄o
dignus ē mia. Et dicit ibidē. Qui ꝑ vos pec
caſtis. ꝑ vos erubeſcati. erubeſcētia eni ꝑteȝ
habet remiſſionis. Quintꝰ dies ē timor ḋ fu
turo iudicio q̄ etiā ꝯſtringit a peccati ſm̄ illḋ
Ecc̄i. vij. Memorare nouiſſima tua ⁊ ieter-

qũ nõ peccabis. Memẽto iudicij creatoꝛis
tui. Et hoc finale iudiciũ timuit gl'oſus Hie
ro. qui dixit. Siue comedã ſiue bibã ſiue ali
ud faciã. ſemꝑ mihi videt̃ illa vox in aurib⁹
meis iſonare. Surgite moꝛtui ⁊ venite ad iu
diciũ. Sext⁹ dies ẽ peccati cõfeſſio q̃ multũ
placet deo ſicut teſtat̃ Hugo de ſan. vic. Ni
hil inquit deo magis placabile q̃ꝫ cõfeſſio in
hoie ſue culpe. Jõ dixit Ezechias rex. Jſa.
xxxviij. Ego dixi in dimidio dieꝝ meoꝝ. ⁊c̃
pſ. xxxj. Dixi cõfitebor aduerſũ me. ⁊c̃. Se-
ptimus dies ẽ ſpes venie. hec ẽ neceſſaria qꝛ
legit̃ Math. xxvij. Judas cõfeſſus fuit pec
catũ dicẽs. Peccaui tradẽs ſanguinẽ iuſtũ.
ſed hoc nõ fecit in ſpe venie. iõ nõ ẽ miam cõ
ſecut⁹. Octau⁹ dies ẽ ſatiſfactio. ⁊ illa tũc fit
qñ peccatoꝛ penã iudicĳ eccl'ie aut ſacerdotĳ
arbitrio impoſitã factis ſecut⁹ ẽ. vt habet̃ d̃
pe. di. j. in. c. ꝑfecta. Cõfirmat̃ h̃ idẽ ⁊ in hac
die. hõ nõ ſolũ circũcidit̃ a culpa. ſꝫ ab oi pe
na quã deberet in purgatoꝛio ſuſtinere et ad
illud denotandũ voluit dñs infans die octa
uo circũcidi. Vel alit̃ Duo p̃mi dies ſũt do-
loꝛ de ꝑpetratiõe pctõꝝ. ⁊ deſideriũ emẽdan
di. Alij duo ↄfitendi pctã mala q̃ fecim⁹. ⁊ fa
ciendi bona q̃ neglexim⁹. Alij q̃ttuoꝛ ſũt oro
effuſio lachrymaꝝ. coꝛpis afflictio. elemoſi-
naꝝ largitio. Vel per octo dies p̃nt intelligi
octo q̃ ſi diligent̃ ↄſiderant̃ oẽm vilitatem a
nobis circũcidũt. quoꝝ ſeptẽ Bern̄. enume-
rat dicẽs. Septẽ ſũt de eẽntia hois q̃ ſi hõ cõ
ſiderauerit ieternũ nõ peccabit. ⁊ enumerat
ea ſic. Materia vilis. opatio turpis. exitus
flebilis. ſtat⁹ inſtabilis. ⁊ deꝑcatio deteſtabi
lis. moꝛs triſtabilis. diſſolutio miſerabilis.
⁊ octauũ põt eẽ conſideratio gl'ie ineffabilis.
Vel aliter ⁊ melius q̃ ad ꝓpoſitũ ſm Nico.
de Ly. i glo. ſuꝑ v̓ba thematĳ. Per dies my
ſtice ann⁹ deſignat̃. ſm illud Ezech. iiij. Diẽ
ꝓ anno dedi tibi. Debet igit̃ infans octo di
erũ ſpũal'r circũcidi. h̃ ẽ a turpib⁹ reſtringi ⁊
inhoneſtis. qꝛ tũc incipit h̃re vſum rõis. Qꝛ
dicit Are. ij. Ethi. ex nõ paꝝ facit ad v̓tutẽ
a puericia aſuefieri ad virtutis opera. Hanc
doctrinã de circũciſione pueroꝝ ſpũali põt
quis ſm placitum pꝛolongare.

¶ Sermo ſecũdus de eodem.

CIrcũcidetur ex

vobis omne maſculinũ. Gen̄. xvij.
A Dicũt naturales. A vite ꝓcedũt quedã
plante infructuoſe ⁊ innaturales. Et pꝛinci/
paliter a radice vitĳ. ⁊ tales plãte degeneres
ſunt. nõ fructificant. ſed vitẽ onerãt ⁊ fructũ
impediunt ⁊ retardãt. Nã humoꝛẽ attrahũt
qui debuit tranſire ad fructũ ipm nutriẽdo.
⁊ augmẽtãdo. Jõ debẽt citi⁹ a radice extir-
pari ⁊ incidi ne diuti⁹ creſcẽtes diminuãt fru
ctũ. Miſtice ꝑ vitẽ adã noſter ⁊ pꝛimus pa-
rens deſignat̃ quẽ de⁹ plãtauit ⁊ ad ꝑadiſũ
voluptatĳ in oꝛtũ amenum collocauit. vt bo-
tros virtutũ ⁊ vinũ dilectõis ferret. ſm hoc
q̇ memoꝛauit legiſlatoꝛ moyſes. Gen̄. ij. di.
Plantauit autẽ dñs de⁹ ꝑadiſũ voluptatis
a p̃ncipio ⁊ poſuit in ea hoiem quẽ foꝛmaue-
rat vt operaret̃. ſ. fructũ bonũ Sed a radice
hui⁹ vitĳ ꝓceſſerũt degeneres plãte oꝛigina-
liũ pctõꝝ. q̃ in oẽs poſteros ſuos ſũt ꝓpaga-
te ⁊ tranſfuſe. Dicũt eni ſancti doctoꝛes. Li-
cet trangreſſio ab Eua incepit q̃ habuit ſua
colloq̄a cũ ſ̓pente. Gen̄. iij. Tñ cã oꝛiginalis
pcti ipa nõ fuit ſꝫ adã. Qui ſi nõ peccaſſet oꝛi
ginale in poſteros tranſfuſum nõ fuiſſet. iõ
dicit apl'ſ ad Ro. v. Per vnũ hoiem. ſ. adã
pctm̃ intrauit i mũdũ. Et he plãte oꝛiginali-
um pctõꝝ ipediebãt fructũ bonoꝝ opeꝝ ⁊ re
tardabãt hoies a regno celoꝛũ ꝑ q̄nq꞉ milia
annos ⁊ ducẽtos ⁊. xxxiiij. annos nullus po
tuit intrare in regnũ celoꝝ. Jõ ncc̃e fuit vt ta
les plante oꝛiginaliũ eradicarent̃ ⁊ circumci
derent̃. qꝛ nõ fuerũt plantate a deo. ſꝫ a dia/
bolo. Jõ dixit xp̃s Mat. xv. Ois plãtatio
quã nõ plãtauit pat̃ me⁹ celeſtis eradicabit̃.
⁊ hec eradicatio facta ẽ ꝑ circũciſionẽ q̃ data
fuit ad culpã delendã. ⁊ qꝛ vir ↄmiſit culpã.
iõ data fuit circũciſio viris ⁊ nõ feminis. ſic̃
innuũt verba ꝑlibata. Circũcidet̃ ex vobis
oẽ maſculinũ. Jn quib⁹ duo tangunt̃. Pꝛi-
mo circũciſionis ncc̃itas. ibi. circũcidetur ex
vobis. Scd̃o illi⁹ abilitas. ibi. oẽ maſculinũ
De p̃mo ſciẽdũ Pe. de creſ. li. v. dic̃ Quedã
ſũt arboꝛes vt pir⁹ vl' pom⁹ q̃ trahũt infirmi
tatẽ quãdã quã dꝛ cauſare ſ̓pẽs ¶ Et are-
fac̃ oẽs ramos q̃s attingit. Et cogſcit̃ in ar-
boꝛe h̃ mõ. qꝛ coꝛtex aret ⁊ nigreſcit. Sꝫ hãc
infirmitatẽ volẽs repellere ncc̃e ẽ vt cultello
ꝑacuto coꝛticẽ nigreſcẽtẽ ⁊ arentẽ ꝑſcindat.
vt de ea nihil remaneat. ⁊ poſtea fimo cũ ceſ-
pite foramẽ alligabis. ⁊ ſaluabit̃ arboꝛ. Mo
ralit̃ ꝑ arboꝛẽ gẽs iudaica recte ſignat̃ q̃ oꝛi-
ginẽ a radice. ſ. Adã traxit. a quo infirmita/
tẽ cõtagioſam. ſ. pctm̃ oꝛiginale habuit. De
qua dꝛ. xv. q. j. c. qd̓ aũt. Fames carnis ⁊ aie
dꝛ infirmitas q̃ accidit aie ex carnis coꝛrupti
one. Et illa infirmitas intm̃ arefacit ramos.
h̃ ẽ filios iudeoꝝ ⁊ oẽs de regno dei ꝑciderẽ
tur. ſm illud Gen̄. xvij. Maſculus cui⁹ pꝛe
pucij caro circũciſa nõ fuerit ꝑibit d̃ populo
meo. vt pꝛobat magiſter in. iiij. di. j. Qui añ
octauum dic̃ moꝛiebant̃ anteq̃ꝫ fiebat circũ-

ciſio. hos oẽs conſtabat perire ſicut ſentitur
de paruulis ante baptiſmũ defunct. Et pro
bat h̃ magiſter ꝑ dictũ venerabil' Bede dicẽ
tis. Qui nũc ꝑ euãgeliũ ſuuz terribil'r ⁊ ſalu-
brit' clamat. Joh. iij. Niſi q̃s renat' fuerit ex
aq̃ ⁊ ſpũſcõ nõ intrabit in regnũ dei. Ipẽ du
dũ clamauit ꝑ legẽ dĩnaz ꝙ ꝑpucij caro. ⁊c.
¶ Idcirco ſũme nccãriũ fuit vt hec infirmi
tas original' culpe ꝑcinderet' i cortice h̃ eſt in
extremitate mẽbri. qꝛ in illa ꝑte magis appa
ruit. teſte mgr̃o i. iiij. diſ. vbi ſ̃ dic̃. In carne
ꝑpucij iuſſa ẽ fieri circũciſio. qꝛ i remediũ ori
ginal' culpe iſtituta ẽ quã a parẽtib' trahim'
q̃ illo magl dñat' mẽbro. qꝛ i ꝑte illa ꝑm' hõ
ꝑmo culpã iobediẽtie ſẽſit decuit vt ibi ſignũ
obediẽtie acciperet. hec mgr̃. Et hec circũciſio
fiebat cultro nõ ferreo aut calibeo. ſꝫ lapidõ
vt hr̃ Geñ. xvij. Et h̃ facto infantes ab infir
mitate original' peccati ſanabãt'. Sic̃ probat
Aug'. in ep̃l'a ad Valeriũ ⁊ Julianũ. ⁊ alle-
gat' a mgr̃o vbi ſ̃ dicẽs. Ex q̃ inſtituta ẽ cir-
cũciſio in ꝑp'lo dei q̃ erat tũc ſignaculuz fidei
iuſticie ad purgationẽ. valebat magnis ⁊ ꝑ-
uulis original' pc̃ti maculati. ſic̃ baptiſm' ex
illo tp̃e valere incepit ad innouationez ex q̃ ẽ
inſtitut'. Idẽ dicit Beda. ſup euã. Eadẽ ſa-
lutifere curatõis circũciſio in lege ꝯtra origi
nalis pc̃ti vulnus agebat qd̃ baptiſm' agere
reuelãte tp̃e gr̃e ꝯſueuit. excepto ꝙ ianuã re-
gni celeſt necdũ intrare poterãt. Tñ in ſinũ
abrahe p' mortez btã reqe ꝯſolati ſupne pa-
cis ingreſſũ felicit' expectabãt. Sed diceres
Quare circũciſio fuit nccĩa. dꝛ ad ſalutem ⁊
abſqꝫ ea null' ſaluabat' ſic̃ nũc ſine baptiſmo
¶ Quid tũc de viris q̃ fuerũt añ circũciſio
nẽ. qd̃ remediũ illi habuerũt. Ad h̃ rñdet ma
giſter i. iiij. di. j. Quãuis q̃dã dicũt ſacrificiũ
⁊ oblatiões eis valuiſſe ad remiſſionẽ pc̃toꝝ
meli' ẽ tñ dicere ꝙ añ circũciſionẽ ſalui fue-
rũt ꝑuuli i fide ꝑentũ. ꝑentes ꝟo ꝑ ꝟtutẽ ſa-
crificij. Idẽ tenet Greg. iiij. li. mo. di. Qd̃ aq̃
baptiſmi circa nos agit. h̃ egit apud veteres
ꝓ ꝑuulis ſola fides. vl' ꝓ maiorib' ꝟt' ſacri-
ficij. Et dicit mgr̃ vbi ſ̃. Et mulieres ꝑ fidem
bonãqꝫ operationẽ vel ſuã ſi adulte erãt vl' pa
rentũ ſi ꝑuule. ⁊ ſic pꝫ ꝙ circũciſio fuit nccĩa
¶ Pro doctrina morali ẽ notãdũ. ꝙ chriſt'
voluit realit' circũcidi vt nos ſpũal'r circũci-
deremur q̃m circũciſione cordis delectat'. iõ
ſi volum' ſaluari neceſſe ẽ nobis oĩa pc̃tã ex
cidere ⁊ extirpare. Primo eñi circũcidẽ de-
bemus oculos nr̃os ſi ſint tenebris vicioruz
obfuſcati. Recte ſicut faciũt irũdines d̃ q̃b'
refert Are. li. vj. aĩalĩũ. ⁊ Macrob. Siquis
excecauerit oculos irũdinũ ꝑñt eoꝝ oculi re-
naſci q̃rit eñi mat' herbã q̃ dꝛ celidonia cuius
ꝟtute oculos linit pueroꝝ. ⁊ ſic eoꝝ ꝑſtine re
ſtituũt' ſanitati. Sic nos ꝑ inuidiã vl' irã ſu-
mus excecati ꝙ bonũ q̃rere vl' videre nõ poſ
ſum' ꝓximoꝝ. ſ̃m pſ̃. lvij. Supcecidit ignis
⁊ nõ viderũt ſolẽ. Circũcidere debem' hanc
cecitatẽ ꝑ herbã celidoniã. i. pñiaz q̃ ſ̃ꝫ aug.
in li. de pñia Languores curat. grãz ꝯſeruat
⁊ cecis viſũ reparat. Etiã ſi oculi nr̃i ſũt ꝓni
ad videndũ illicita. ſ. feminaꝝ formas incir-
cũciſi ſunt ſ̃m Greg. Debemus ḡ circũcide-
re eos ⁊ refrenare. ſ̃m illud Prouꝰ. iiij. Ocu
li tui recta videant. ⁊ palpebre tue ꝑcedant
greſſus tuos. Glo. i. opa tua. Quia dicit. b.
Aug. de fide xp̃iana. Et ponit'. xxxij. q. v. c.
Nec ſolo. Nõ inq̃t dicatis vos hr̃e aĩos pu-
dicos ſi habet oculos ipudicos. qꝛ ipudicus
ocul' impudici cordis ẽ nunci'. Sc̃do circũ-
cidere debem' aures ab adulationib' vl' de-
tractionib' audiẽdis. Recte ſic̃ faciũt ſ̃pen
tes. de q̃b' dicũt naturales Qñ audiũt icãta
tores ꝟba bõa ꝓferẽtes. aut eos ſe ꝯiurãtes
vnã aurẽ in terrã inclinãt. aliã cauda tegunt
ne vlteri' ꝟba eoꝝ audiant. Sic ⁊ nos face-
re oportet qñ audim' adulatiões ⁊ laudatio
nes declinem' aurẽ vnã ad terrã audiẽdo q̃d
dicit dñs Geñ. iij. Terra es ⁊ in terrã reuer-
ter. vl' illd̃ Iſa. iij. Popule me' q̃ te btm̃ di-
cũt ipi te decipiũt. ⁊ ſic adulatões nõ curem'
Si audim' detractiões tegam' cauda alterã
aurẽ cogitãdo de dĩna iuſticia quã exercebit
in finali iudicio. qꝛ ibi ꝑmiabunt' q̃ aures ſu-
as a detractionib' circũciderũt. ſ̃m illd̃ Iſa.
xxxiij. Qui obturat aures ſuas ne audeat ſã
guinẽ. i. pc̃tm̃ detractiõis in excelſis hitabit.
Etiã circũcidere debemus aures a ſurda ob
turatiõe q̃bus aliq̃ nolunt audire veritatem
nec ꝑceptis eccl'ie obedire. Sil'es ſunt iudeis
q̃ aures ſuas obturauert' nolẽtes audire ſte-
phanũ. Act. vij. quib' dixit. Dura ceruice ⁊
incircũciſi aurib' ꝙdiu ſpũiſancto reſtititis.
¶ Sꝫ cũ q̃ debem' aures circũcidere. audi-
re volẽtes veritatẽ. Certe cũ illo dicto ſapiẽ-
tis. Prouꝰ. xxj. Qui obturat aures ſuas ad
clamorẽ paupeꝝ. ſ. ꝑdicãtiũ. clamabit. ⁊ ipe
nõ exaudiet'. Refert Jacob' de vitriano. ꝙ
fuit q̃dã laic' qui nõ potuit audire ꝟbũ dei.
(ſicut adhuc heu multi iueniũt') Hic cũ obiſ
ſet venerũt ꝑſ̃bri ⁊ ſcholares vt vigilias de-
cãtarẽt. ⁊ ꝓ illo clamarẽt deꝑcãtes. Chriſt' i
imagine ſua ſoluit brachia ⁊ aures ſuas ob-
turauit ad ꝑces orãtiũ ⁊ ſic nõ ꝯpletis vigi-
lijs receſſerũt. Tertio circũcidere optet nos
os ⁊ linguã a mẽdacijs vt vera ⁊ recta loqua
mur. Si prius erat curuuz ad verba inania.

⁊ detractoꝛia eloq̄uẽdũ. Recte ſic facit aq̄la
de q̄ refert Pli. in ſpe. na. Cũ ſenuerit incur
uatˀ eiꝰ roſtrũ. vt nõ poſſit ſumere cibũ. Sed
ꝯtra hoc icõmodũ inuenit remediũ qꝛ petrã
ſibi q̄rit cõtra quã foꝛtiꝰ roſtꝝ ſuũ percutit. ⁊
ſic onus roſtri deponit ⁊ cibũ capiẽs reaſſũ/
ptis viribꝰ iuueneſcit. Et nos ita ſi i peccatꝭ
ſenuerimꝰ vt etiã cibũ ſine v̄bis detractoꝛijs
nõ valemꝰ comedere. ꝯtra illð bti Aug. dcm̄
qð ponitˀ. xliiij. di. c. ꝯuiuia. in glo. Quiſq̄s
amat dictis. abſentũ rodere vitã. Hanc men
ſam indignã nouerit eẽ ſibi. Jð ꝯtra incõmo
dũ nccẽ ẽ q̄rere petrã. i. xp̄m. ⁊ ꝑcutere os cõ
tra ip̄m legẽdo illud Mat. xij. q̄ dixit. Dico
vobis ꝙ de om̄i v̄bo ocioſo qð locuti fuerit
hoies de eo reddẽt rõem i die iudicij. Qꝛ ex
verbis tuis iuſtificaberis. ⁊ ex v̄bis tuis dã
naberis. Si g̊ nos hec v̄ba ſaluatoꝛis aduer
teremꝰ. foꝛtaſſis os nr̄m ⁊ labia nr̄a circum=
ciderem ꝰ. Qui aũt ſũt illi q̄ hn̄t labia incircũ
ciſa. Oñdit Oꝛigꝭ. omelˀ. iij. ſup Geñ. dicẽs.
Ego puto ꝙ incircũciſus ſit labijs q̄ nõ ceſſa
uit a ſtultiloq̄o. ſcurrilitate. q̄ bonis derogat
q̄ criminatˀ ꝓximos. q̄ inſtigat lites. q̄ calum
nias mouet. q̄ frẽs inter ſe diſcoꝛdes facˀ. qui
vana inepta ſcurilia impudica turpia iniuri
oſa ꝓterua blaſphemia. ⁊ alia q̄ indigna ſũt
chꝛiſtiano oꝛe ꝓloquitˀ. Et ſubdit oñdendo
q̄ ſunt labijs circũciſi dicens. Si q̄s vero ab
his oībus cõtinet os ſuũ ⁊ diſponit ſermões
ſuos in iudicio. verboſitatẽ reꝑmit. linguam
tẽꝑat verba moderat. Jſte merito circũciſuſ
labijs dꝛ. Qui v̄o iniq̄tatẽ excelſo loquũtˀ et
extẽdũt i celũ linguã ſuã. ſicˀ faciũt heretici i=
circũciſi labijs dicẽdi ſũt ⁊ immũdi. Circũci
ſus v̄o ẽ ⁊ mũdus q̄ ſꝑ v̄ba dei loq̄tur. hec il
le. Quarto circũcidere nccẽ ẽ coꝛ noſtꝝ a pꝛa
uis cupiditatibꝰ. de q̄bꝰ ſunt multi adhuc in
corde valde incircũciſi. Qꝛ dicˀ Oꝛigꝭ. vbi ſ̄
Si q̄s obſcenis deſiderijs ⁊ vanis cupidita
tibꝰ eſtuat. ⁊ q̄ mechatˀ hic incircũciſus ẽ coꝛ
de. Qꝛ dicit dñs Mat. v. Qui viderit muli
erẽ ad ꝯcupiſcẽdũ eã. iã mechatꝰ ẽ eã i coꝛde
ſuo. Tales fedas cogitatiões ⁊ feda et mala
deſideria circũcidere debemꝰ a coꝛde ꝑ peni
tentiã expellendo ¶ Recte ſicˀ facˀ ciconia
de qua refert mgr̄. xij. ꝓprie. Qñ ſe ſentit in=
teriꝰ ex ciboꝝ multitudine grauatã. aq̄ꝫ ma=
rinam intra os recolligit. quã in interioꝛa ad
anũ fudit. ⁊ hac remollit ſibi duriciã. ⁊ moꝛ=
dendo inteſtina ſupflua ⁊ peccãtia eijcit ⁊ ex
pellit. ſic ⁊ nos ſi ſentimꝰ coꝛ noſtrũ grauatũ
luxurioſꝭ cogitatiõibꝰ q̄ vt cõiter ex ſupfluis
cibarijs ꝓueniũt. ⁊ vini potibꝰ ⁊ ab illꝭ vomi
tũ recipiamꝰ vt dicˀ Proſꝑ. ⁊ ponitˀ i canoñ.
diſ. xxxv. c. luxurioſa. Quare debemꝰ intra
re aquã marinã penitẽtie. ⁊ ꝑ eã expellerre ⁊
circũcidere has lubꝛicas cogitatiões cogitã=
do q̄d ſcriptũ ẽ Mat. v. Beati mũdo coꝛde
q̄m ipi deũ videbũt. Et ecõtra pñt dici infe=
lices imũdo coꝛde q̄m vita eterna ꝓuabuntˀ.
Quare dꝛ Apocˀ. xxij. Nullũ inq̄natũ intra/
bit in eã. ſ. vitã eternã ad vidẽdũ deũ. Quin
to circũcidere opoꝛtet manꝰ ⁊ pedes ſm mã
datũ dñi. Matt. xviij. Si manꝰ tua vel pes
tuus ſcãdalizat te. abſcinde eã ⁊ ꝓijce eã abſ
te. Sed a quo abſcindendi ſũt hec duo. oſtẽ=
dit Oꝛigꝭ. in omelˀ. iij. ſup Geñ. dicẽs. Ma=
nus quidẽ a rapinis ⁊ furtis ⁊ illicitis tacti=
bus. ⁊ ad ſola oꝑa dei ipendẽda. Sed circũ=
cidendi ſunt pedes ne veloces ſint ad effun/
dendũ ſanguinẽ ⁊ ne intrẽt in malignãtium
ꝯuentũ. hec ille. Ad idẽ dicit ſapi. Prouˀ. j.
Fili mi ſi dixerint peccatoꝛes inſidiemur ſan
guini ne ambules cũ eis. pedes eni illoꝝ ad
malũ currũt. ¶ Sexto circũcidere optet
luxuriã illicitã tã in matrimonio q̄ꝫ extra qð
docẽt aīalia irrõnabilia. q̄ ſm Amb. i hexa.
Nõ omni tp̄e ad coitũ mouentˀ. ſed ſolũ tp̄e ſi
bi deputato. vt in vere. Sic ⁊ ſm Oꝛigꝭ. ſũt
quidã cõiugati qui ſtatutos nõ ſupgrediũtˀ
terminos a legibꝰ. nec aliã feminã quã cõiu=
gẽ legittimã nouerũt. ⁊ cũ ea tm̄ gr̄a pꝛolis ⁊
cauſa. certis ⁊ legittimis tp̄ibus aguntꝗ ⁊ iſti
circũciſi ꝑputio carnis ſue ſunt dicẽdi. Sed
ecõtra ſm eũdẽ doctoꝛẽ. Sũt nõnulli qui in
oēm laſciuiã pꝛoꝛũpũt. ⁊ ꝑ diuſos ⁊ illicitos
paſſim pendũt amplexꝰ. Et in oēm libidinis
gurgitẽ feruntˀ infrenes. iſti incircũciſi ſũt in
ꝑputio carnis ſue. hec Oꝛigꝭ. Et talibꝰ nccẽ
ẽ volẽtibus ſaluari vt carnẽ ſuã circũcidant
qꝛ ſm Aug. Chꝛiſti circũciſio nihil aliud eſt
quã caſtitas nr̄a. qꝛ deꝰ in nouiſſimis tp̄ibuſ
delectatˀ. Tales incircũciſi audiant apoſto=
lum. j. Coꝛ. vj. Nolite errare qꝛ neq̄ꝫ foꝛni=
carij neq̄ꝫ adulteri neq̄ꝫ molles. regnum dei
poſſidebũt. Jdẽ ad Heb. xiij. Foꝛnicatoꝛes
⁊ adulteros iudicabit. i. cõdẽnabit dñs. Cũ
his cultris aſperꝭ abſcidat q̄libet a ſe malam
foꝛnicationẽ ⁊ adulteriũ peſſimũ ne a dño cõ
dẽnetˀ. ¶ Septimo circũcidere debemꝰ to
tũ coꝛpus a ſoꝛde peccati pollutõe q̄ multum
nos grauat. ſm illud pſ̄. xxxvij. Qm̄ iniqui
tates mee ſupgreſſe ſunt caput meũ. ⁊ ſic onꝰ
graue grauate ſunt ſup me. ⁊c. Quã graue=
dinẽ ſi volumꝰ a nobis circũcidere debemuſ
facere exẽplo aq̄le. de q̄ refert Pli. i ſpe. na.
Q cũ in ſenectute ſentit g̃uedinem i alis ſuis
cõtra qð incõmodũ inſtruitˀ in natura ſua vt
fontẽ aque ſcaturiẽtis q̄rat. deinde aſcẽdat

quãtũcũq; põt ꝑ aera donec ex calore aeris
⁊ volat⁹ labore ſtomach⁹ forti⁹ caleſcat. Et
tunc ex calore poris aptis ⁊ pennis relaxatis
ſubito deſcẽdẽs in fontẽ ruit depoſitis plu=
mis grauãtib⁹ renouabit. Ita hõ peccatꝭ in
ueterat⁹ qñ ſentit ꝗuedinẽ peccatoꝝ dꝫ q̃re=
re fontẽ lachrymaꝝ ⁊ ꝑ deſideriũ aſcendere
ad deũ ⁊ per orationẽ q̄ nubes penetrat ⁊ nõ
deſcendat donec exaudiat altiſſim⁹. Sic dr
Eccĩ. xxxv. Et hõ ſic charitate ſolidatus dꝫ
ruere in fontem lachrymaꝝ totalit̃ ſe imergẽ
do. ⁊ tũc põt circũcidi ⁊ a peccatis omnibus
renouari. Et dicere tũc cũ. pſ̃. cij. Renoua=
bit̃ vt aquile iuuentus tua. Et hoc pꝫ de ma
ria magdalena q̃ toto corpe ⁊ mẽbris pecca=
uit. Iõ more aquile queſiuit fontem gr̃e chri=
ſtum ⁊ lachrymaꝝ. ⁊ totaliter igne charitatꝭ
accenſa miſit ſe in fontẽ largiſſimũ lachryma
rũ. q̃b⁹ in toto corpe fuit renouata ⁊ omnib⁹
vicijs circũciſa vt habet̃ Lu. vij. Octa
uo ⁊ vltimo circũcidere nos optet malas cõ=
ſuetudines ⁊ nociuas. quoꝝ ꝑncipalis ẽ vna
que iſtis ſacris dieb⁹ ab hominib⁹ vanis ex=
ercet̃ qui induunt laruas beſtiales in quib⁹
ſe demõſtrant ꝙ ſint beſtijs coeq̃les. Cõtra
quos inuehit beat⁹ Aug⁹ in ſermone ꝯ ritu
quarũdã terraꝝ dicẽs. In iſtis dieb⁹ miſeri
hoies formas aſſumũt monſtruoſas. alij ve=
ſtiunt̃ pellib⁹ pecudum. Alij mulieꝝ tunicis.
Alij ſumũt capita beſtiaꝝ. ex q̃ indicant tam
habitũ habere ſe beluaꝝ q̃ꝫ beſtiaꝝ. Nã quã
uis ſil'itudinẽ diuerſoꝝ aialiũ exꝑmere in ſe
volunt. certũ ẽ tam in his magis coꝛ pecudũ
eſſe quã formã. Et ſubdit Aug⁹ Qui de hac
ꝯſuetudine paganoꝝ aliq̃d obſeruare volue
rint. Timendũ eſt ei ne nomẽ chriſtianum ſi
bi prodeſſe nõ poſſit. Et de his qui talib⁹ lar
uis auxiliũ ĩpẽdit dicit. Qui etiã ſtultis ho/
minibus ludentibus aliquã hũanitatẽ ĩpen=
dunt. peccatis eoꝝ participẽ ſe eẽ non dubi=
tent. magis eni cũ illis debet flere q̃ꝫ de illꝭ ĩ=
felicẽ riſũ relaxare Et ſubdit vertẽdo ſtilum
ad rectores eccl'iaꝝ vt ſtudeãt corrigere hos
errores dicẽs. Vobis aũt o frẽs nõ ſufficiat
ꝙ hoc malũ nõ faciatꝭ. Sed vbicũq; videri/
tis fieri corrigite corripite ⁊ caſtigate. Huc=
uſq; ſunt ꝟba Aug. Iõ in oib⁹ eccl'ijs vbi ta
les ludos laruales exercent ſtricti⁹ argui de
berẽt vt talis malicia ⁊ paganica poſſet a fi=
nibus chriſtianoꝝ extirpari cõſuetudo. Sꝫ
dicerẽt tales laruati. Tñ illa ẽ antiq̃ ꝯſuetu=
do. nã ad multos annos facta ſũt a patribus
noſtris ⁊ antiq̃s. quare nũc nos nõ facere de
bemus. aut talẽ ludũ cã leticie exercere. Ad
hoc dicẽdũ ſm Aug. Credẽdo ꝙ illa ẽ ꝯſue
tudo antiqua etiã apud paganos qui crede=
bant ianerũ quẽdã ducẽ ⁊ eum in his diebus
multũ venerabant̃. ⁊ ei duas imagines figu
rabant. vnã poſt ſe. ⁊ aliam ante ſe. In ſignũ
ꝙ talis mẽſis ianuari⁹ erat terminus anni ꝑ
teriti ⁊ ꝑncipiũ ſequẽtis. Et hoc nũc vt opi/
nor talis proceſſit cõſuetudo ꝙ hoies vani fi
gurant duas facies vnã ad currentẽ. aliam ſi
militudinarie poſt equitantẽ cũ caballo. Et
quãuis illa mala cõſuetudo ſit ⁊ antiqua et
diu exercitata. tñ nõ minus ẽ peccatũ quã ꝙ
eẽt noua multo magꝭ. Quia dicit regula iu=
ris. Diuturnitas nõ minuit peccatũ. ſꝫ plus
auget. Cui cõcordat illud extra de ſimo. li. v
c. cũ in eccl'ie corpe Tanto inquit grauiora
ſunt peccata. quãto diutius infelicẽ aiam de
tinẽt alligatã. Ecce miſer ꝙ longa conſuetu=
do te pl⁹ aggrauat q̃ꝫ excuſat. O ſtulte ⁊ va=
ne mentis homo qualis ibi apparebis añ di
ſtrictũ iudicẽ. cũ taliter te diſſormas faciẽ de
mõis aſſumẽdo. qñ eni req̃ret iudex te talit̃
diſſormatũ. Cui⁹ ẽ hec imago. Matth. xxij
⁊ Mar. xij. Si tu ſibi nõ reſpondes. reſpon
debũt angeli dicẽtes. Eius imago ẽ ceſaris.
i. diaboli qui eſt rex ⁊ impator ſuꝑ oẽs filios
ſuperbie ⁊ inobediẽtie. Iob. xlj. Tunc iudꝫ
diffinit dicẽs. Date ceſari q̃ ceſaris ſunt. id ẽ
tradite eum demonibus in poteſtatem a quo
nos cuſtodiat pater.

In die epiphanie domini. Sermo ꝑmus

Vbi ẽ qui natus ẽ
rex iudeorum. vidimus ſtellam eius
in oriente. ⁊ venimus adorare eum.
cum muneribus. Matth. ij. Dicit Plinius
in ſpe. na. Aquila velut regina int̃ volucres
obtinet principatum. ⁊ inter oẽs eſt maxime
liberalis. quia predam quã capit. nõ ſolũ co
medit. Sed alijs auibus cõem exponit. ideo
cõtinue ad eam volant aues ⁊ ſequnt̃. ſperã
tes ſibi ꝑtẽ prede impartiri. Myſtice ꝑ aq̃=
lam chriſtus intelligit̃. ſm illud Deut. xxxij
Sicut aquila ꝓuocãs ad volandũ pullos ſu
os ⁊ ſuper eos volitans. Ita chriſtus expã=
dit manus ſuas ⁊ aſſũpſit eos. ſ. peccatores
atq; portauit in humeris ſuis Ipſe enim
ẽ omnium rex ⁊ dominus. Et quãuis vt par
uulus in cunis iacebat. tñ vt rex potẽs in ce
lo impabat. Iõ dicit beat⁹ Aug⁹. in ſmone
hodierno. Iſte rex qui portat̃ vt paruulus.
adorat̃ vt de⁹. Paruus in ꝑſepio. imenſus ĩ
celis. vilis in pãnis. ꝑcioſus ĩ ſtellis. iſte rex
eſt multum liberalis. Quod oſtendit ſtatim in

ſua natiuitate in qua per totum mundū mel
liflui facti ſunt celi In qua fons olei largiter
Rome vſq̧ in tyberim profluxit. In qua et
vinee Engadi floruerunt ⁊ balſamū habun
danter fuderunt. Ecce quāta liberalitas hu
ius regis chriſti. Ipſe nanq̧ predam huma
nitatis quā rapuit. nobis liberaliter impen=
dit. vt patuit in eius circūciſione. In qua p=
tem carnis huius humanitatis circūcidi vo
luit. nobiſq̧ ſubſidium dedit De qua aiūt ꝗ
dam. ꝙ angelus primo regi Karolo preſen=
tauit qui eam aquiſgranum in eccl'ia ſancte
Marie honorifice collocauit. Nunc autem
dicitur eſſe Rome in eccleſia que dicitur ſan
cta ſanctorum. Ideo propter ſuam largitatē
multi ad ipſum confluxerunt paſtores. Lu.
ij. Qui loquebantur ad inuicē. Tranſeam⁹
vſq̧ bethleem. ⁊ videamus hoc verbum. ⁊c̄
Idem patet de tribus regibus qui hodie cū
magno comitatu venerunt de partibus ori=
entis adorare chriſtum. Sicut hoc predixe=
rat Pſalmiſta. lxxx v. Venient ad te qui de=
trahebant tibi. ⁊ adorabunt coram te veſti=
gia pedum tuorum. Et hoc patet in verbis
propoſitis. Cum venientes interrogauerūt
Vbi eſt qui natus eſt rex iudeorum. In qui
bus tria precipue deſcribuntur. Primo gē
tium ad fidem tractio. ibi. Vbi eſt qui natus
eſt. Secundo chriſti prouida cognitio. ibi.
Vidimus. Tertio bone voluntatis obla=
tio. ibi. Et venimus adorare eum. ¶ De
primo eſt notanduʒ. Scd̄m naturales ſol mi
rabiles effectus habet. Nam illud quod ſibi
eſt propinquum. reijcit a ſe vt pluuiam gran
dinem. niuem ⁊ pruinam. Quod autem ſibi
eſt remotum ad ſe trahit. Sicut videmus ꝙ
calore ſuo attrahit fumos ⁊ vapores. quos
condenſat in pluuias ⁊ in nubes. Ita chry=
ſtus ſol iuſticie repellit a ſe multotiens pro=
ximos. ſcilicet iuſtos. in hoc ꝙ eorum deme
ritis exigentibus eis gratiam ſuam abſtra/
hit. Et peccatores qui longe ſunt a deo in
regione diſſimilitudinis. ad ſe per gratiaʒ ſu
am traxit. Quod hoc verū ſit intuemur ſcri
pturam. ¶ Legitur enim primi Regum. ix.
ꝙ Saul in adoleſcētia fuit bonus. quia nō
erat vir de filijs Iſrahel melior eo. erat enim
bonus et electus. Poſtea autem peccatis ſu
is exigentibus chriſtus ſibi gratiaʒ ſuam ab
ſtulit ⁊ ipſum reiecit a regno. Et fortaſſis
nunc a regno celorum. Quia dicitur primo
Paralipomenon. x. ꝙ mortuus eſt propter
iniquitates ſuas. Sed Manaſſes ꝗ in ado=
leſcentia fuit malus. purpurando plateas
Hieruſalem ſanguine martyrum. Vt habe=
tur. iiij. Regum. xxj. Fuit attractus per gra
tiam in ſenectute. ⁊ ſaluatus eſt. ij. Parali.
xxxiij. Et de Paulo. Actuum. ix. Et hoc fa
cit dominus. vt dicit Chryſoſtomus ſuper
Mattheum. Vt homines ſibi mutuo com=
patiantur. boni malos non reijciēdo. Quia
qui hodie ſtat i gratia. videat ne cras cadat
in culpam. Et qui hodie malus eſt. cras po=
teſt fieri bonus domino largiente. ¶ Sic
etiam ad propoſitum chriſtus nouus ſol no
uiter ortus abiecit ſe a iudeis litterat̄ ⁊ i ſcri
pturis prophetarum qui ad eum venire no=
luerunt quāuis apud eos natus eſſet. Sed
gentiles ad ſe miſericorditer traxit. ſicut ho=
diernos tres reges. De quibus Chryſoſto=
mus ſuper Matth. vocat hos magos p̄mi=
tias gentium dum illuminati ſunt iudeis ex
cecatis. Magi venerunt ad iudicium iude/
orum illorum prophetantes fidem futuram
⁊ iſtorum damnantes incredulitatem. O be
ati magi qui ex omnibus gentibus primicie
fidelium meruerunt fieri. Iſti enim magi fu=
ture eccl'ie formam portabant. ¶ Et ſubdit
Sicut illi regem non videntes. credentes ꝗ=
rebant. ſic ⁊ nos qui ſumus ex gentibus do
minum quem nunq̄ꝫ vidimus credentes ꝗt/
tidie queramus Et confitemur eius poteſta
tem. Hec Chryſoſtomus. ¶ Sed diceres
Per quid ſol iuſticie attraxit magos ad co=
gnitionē veritat̄. Ad hoc dicūt doctores et
euāgeliū ꝙ p ſtellam. Sicut hodie canitur.
Hodie ſtella magos duxit ad preſepiuʒ. Et
de hac ſtella ꝓphetauerat eis Balaam pro=
pheta. Nume. xxiiij. Orieť ſtella ex iacob et
exurget hō ex iſrl' ⁊ dominabiť cūctis genti
bus Audita nanq̧ prophetia hac Vt refert
Chryſoſtom⁹ in originali ſuo ſup Math. ij
Et Vincentius in ſpeculo hiſtoriali. lib. vij.
Quia ſtatim elegerunt de ſeipis duodeci ſe/
cretorum inſpectatores quos ſuper monteʒ
victorialem ſtatuerūt. vt tempus ſtelle expe
ctarēt. Et ſi vnus ex illis moriebať fili⁹ eius
aut aliquis propinquorū conſtituebať in lo
cū ipi⁹. Ibi ergo per ſingulos annos p⁹ men
ſem. montē aſcenderunt. ⁊ tribus diebus de
um adorātes. vt eis illam ſtellam quā Bala
am predixerat demōſtraret. Quadā igiť vi=
ce in natalis domini dum ibidem expectarēt
viderūt ſtellā ſuper montem ꝗ habebat for=
mā pulcherrimi viri. in cui⁹ capite crux ſplē
debat que magos allocuta ē dicēs. Ite i ter
ram iuda ⁊ ibidem regeʒ quē queritis inue=
nietis. Quod illi audiētes venire ꝯtinue ce=
perunt ꝗlibet d̄ ſua regiōe. ⁊ vnūquēq̧ regē
ſtella p̄cedebat. ipi eni i nocte nō ꝗſcebant.

nec ipi nec aīalia comedebāt aut bibebāt Et tredecia die a natiuitate dn̄i orto ſole ad hieruſalē ꝑuenerūt. Qd̄ aduertēs Remigiꝰ ſuꝑ Mat. dicit. Hoc ſtudio magoꝝ ꝯdēnat̃ pigricia iudeoꝝ. nā illi vni ꝓphe crediderāt iſti pluribꝰ credere noluerūt. Illi q̄rūt regē alienū. iſti nō q̄rūt ꝓpinquū. Illi venerūt a lōgiq̄. iſti māſerūt i vicino. ❡ Sꝫ diceres quō in tā ꝑuo tp̄e. ſ. in tredecim diebꝰ ꝑ tātū terraꝝ ſpaciū venire potuerīt Ad h̄ r̄d̄ breuit̃ ſꝫ Remigi̅. q̄ puer ad quē ꝓperabāt eos in tā breui ſpacio ꝑducē potuit. Recte ſic̄ abacuc ab angelo ꝑ cētū dietas i babylonē in lacū leonū in momēto ad danielē ꝓphetā ē ꝑductꝰ Dan̄. xiiij. Hiero. āt dic̄ q̄ magi ꝑ dromedarios eq̄taſſēt. Iſa. lx. Operiēt te dromedarij madian ⁊ effa ꝓuinciaꝝ. Et dromedarij ſm̄ Arē. li. de aīalibꝰ ſunt velociſſimi curſus. tū ꝓpt̄ amplū paſſū. q2 latiſſimū h̄n̄t paſſuꝫ. tū ꝓpt̄ intenſā caliditatē. q2 calidiſſimū aīal ex natura ē. q̄ caloꝛ ꝯſumit piguedinē. ne curſu impediet̃. Et dic̄ Iſi. li. xij. Cētū miliaria et vltra currūt i vno die ⁊ vt legit̃ i li. hoꝝ triū reguꝫ. Cū q̄libet ſuo itinere duo miliaria ab hiꝛl'm veniſſet nebule dēſe t̃rā operuerīt. vt i pleret̃ illō. Iſa. lx. Ecce tenebꝛe operiēt t̃raꝫ ⁊ caligo pp̄los. Et i his tenebri̅ ſtellā amiſerūt. Melchioꝛ aūt rex arabie p̄mꝰ iuxta hieruſalē venit. ⁊ circa montē caluarie ꝯſedit. ⁊ cū ibi paululū reſediſſet. veit Balthaſar rex ſaba via ſp̄eali. ⁊ circa montē oliueti reſedit. vbi cū paꝝ pauſaſſēt. paulati nebl'a abſceſſit Sꝫ ſtella eiſ nōdū apparuit. Uidētes āt ſe ꝓpe ciuitatē vnuſq̄ſq3 viā arripuit. ſꝫ cū veniſſent ad triuiū. Caſpar rex tharſ ſuꝑuenit. et ſic cū ex inopinato cōueniſſent (licet ſe antea nō nouiſſent) i oſcula tm̄ ⁊ amplexꝰ ruētes ſe iuicē coꝛuerūt. Et q̄libꝫ idioma alteriꝰ intellexit. ablata igit̃ taliter caligine orto iā ſole ciuitatē intrauerīt. Et ad herodē itrātes dixerūt. Ubi ē q̄ natꝰ ē rex iudeoꝝ. ❡ Suꝑ q̄ dic̄ Chry. Nūq̄t ſciebatis q̄ in hiꝛl'm regnabat herodes. nūq̄d n̄ itelligebati̅ iuſticiā legi̅ q̄ quicūq3 rege viuēte alteꝝ regem ꝓnūciat ⁊ adorat q̄ſi miniſter tyranni. punit̃ ſanguie Sꝫ dū ꝯſiderabati̅ futuꝝ nō timebati̅ regem p̄ſentē. Nūq̄d nō habebant p̄ oculis ſuis piculū mortis qui talē rē illatā vſurpabāt. Sꝫ nō curabāt de ſanguine. Si eni curraſſent de morte nunq̄3 ad hoc auſi venire fuiſſent. Adhuc nō viderāt xp̄m ⁊ iā parati erāt pati pro eo. O beati magi q̄ an̄ ꝯſpectuꝫ crudeliſſimi regis an̄q̄3 xp̄m cognoſcerēt xp̄i facti ſūt cōfeſſoꝛes. hec ille. Hec fuit cā quare herodes audita hmōi interrogatiōe de nouo rege nato. doloſe ⁊ clam vocauit magos vt chꝛiſtuꝫ ꝑderēt dū inuenirent. q2 terroꝛe eos vicere nullatenꝰ potuiſſet. Sic̄ teſtat̃ Chry. ſuper Mat. dicēs. Uidēs herodes magnā deuotionē magoꝝ circa xp̄m q̄ nō poterat eos blādimēti̅ flectere nec terrere nec minis corrūpe vt cōſentirent ei in interfectiōe futuri regis. Ideo ad illos decipere cogitauit. Nec enim poterat fieri vt blādimētis ſeducti proderēt illū ꝓpter quē laboꝛes tanti itineris ſuſceperūt. Neq3 expaueſcere poterāt aliquē vt tradērēt illū q̄ nō aſpexerat herodē nec ceſareꝫ Sꝫ in medio regiōis illoꝝ ingreſſi ſunt regeꝫ aliū nunctantes neq3 aliq̄d amplius poterāt deſiderare. niſi xp̄m cui illi de tam lōgiqua ꝓuincia. tam p̄cioſa munera offerebant. Iō nō interrogabāt. vbi ē impatoꝛ romanoꝛum ſed vbi ē q̄ natꝰ ē rex iudeoꝝ. h̄ q̄tū ad p̄mū. ❡ Quātū ad ſecūdū dicūt naturales. q̄ ſol ad manifeſtationē ſui ortꝰ habet vnū ſignuꝫ ſtellam matutinā. que cū ſuꝑ noſtrū emiſperiū orit̃ ſeu apparet. tūc in ꝓximo ſigno ē ortus ſolis. Ita ortꝰ veri ſolis chꝛiſti oſtenſus eſt per ſtellam que magis in oriēte apparuit fulgide radians. De qua dicit Fulgentiꝰ in ſermo. hodi. Hec ſtella dn̄ice incarnationis fuit nūcia. Sꝫ nūq̄3 p̄ꝰ apparuit. q2 eā tūc puer iſte creauit. ⁊ ipis magis ad ſe veniētibus p̄ſentiam deputauit. Iſte puer quidē in p̄ſepio ꝑuulus collocat̃. ſꝫ magnꝰ in celo mirabilis opat̃. ꝑmittit ſe in terra manibꝰ poꝛtari ſed p̄cepit ſibi celeſtia famulari. Cui alludit Aug. i ſermo. hoō. Ip̄e nouā ſtellā declarauit natꝰ. q̄ antiquuꝫ ſolē obſcurauit occiſus. Illa luce ichoata ē fides gētiū. illis i tenebri̅ accuſata ē ꝑfidia iudeoꝝ. Quid erat ſtella celi niſi viuifica lingua celi que narrat gloꝛiam dei q̄ inuſitatū virginis partū inuſitato fulgoꝛe clamaret. ❡ Et ē ſciēdū q̄ iſti tres reges multiplicē ſtellā viderūt. Primo materialē. ⁊ hanc viderunt in oriente q̄ ab alijs in tribus differebat. I Alie aūt ſtelle infirmamēto ponunt̃. Iſta aūt in medio aeris ꝓxima terre dependebat. ſm̄ Fulgentiū i ſermone. in ſignum q̄ ille eſſet natus qui foret mediatoꝛ inter deū ⁊ hoiem. Illa ſtella nō fuit ſita in celo. q2 xp̄s nō fuit natus pro angelis naturā angelicam aſſumēdo. ſm̄ illud Apoſtoli. Heb. ij. Nuſquā angelos appꝛehēdit. ſed ſemen abꝛahe. Nec fuit ſimpliciter in terra. q2 nō accepit culpā. ſꝫ inocētiā qui peccatum non fecit. nec eſt inuentus dolus in ore eius. j. Pet. ij. Iſta ſtella nō fuit totalit̃ ſuꝑ terrā. Sꝫ terre vicina in ſignū q̄ xp̄s accepit noſtrā penalitatē ⁊ miſeriā. ſꝫ illō ad phil. ij

Exinaniuit ſemetipm̄. Scd̄o differebat ab
alijs i luce. qꝛ ceteris erat lucidioꝛ. Quis enim
ſm naturales alie ſtelle i die ſplēdeāt ſicͭ i no
cte. tn̄ ſplēdoꝛ talis ꝑcipi nō pōt. ꝓpter maiꝰ
lumē ſolꝭ obſcurās. imo i meridie ſicͭ in nocte
lucide apparēt. Et in h̄ myſtice ſignabaṫ ꝙ
aliqn̄ erat tm̄ vna lux diuinitatis tanq̄ȝ lux ſolis
q̄ mūdū illumiat. iuxta illd̄ Joh̄. j. Erat lux
vera q̄ illumiat oēm hoīeȝ Que hodie ſe mū
do manifeſtauit. ſicͭ p̄dixerat Malach. vlṫ.
Vobis timētibꝰ nomē meū orieṫ ſol iuſticie
Hodie ꝓdijt alia lux hūanitatis in xp̄o tanq̄ȝ
lux ſtelle. ſm illd̄ Apoc. xxij. Ego ſū radix ⁊
genꝰ dauid ſtella matutina ſplēdida. Et hec
ꝯiūcta ē luci ſolis. qꝛ natura hūana aſſūpta
ē a natura diuina. Et factū ē vnū lumē. Tertō
differebat a motu ab alijs. Alie eni ſtelle mo-
ueṅṫ ab oriente in occidētē ecōtra in orienteȝ
redeundo. iſta aūt ab oriēte i meridiem. ¶ R
Alie ſtelle moueṫ motu naturali ⁊ ꝓprio ſic
a deo create. illa aūt motu inaturali ⁊ violē-
to in ſignū ꝙ deꝰ nō duplici motu agit. ſ. mi
ſeratiōis ⁊ motu punitiōis. q̄ ē ſibi inaturalꝭ
⁊ violētꝰ. qꝛ inuitꝰ ⁊ coactus punit pctōres.
Juxta illd̄ Jſa. j. Heu ꝯſolaboꝛ ſup hoſtibꝰ
meis ⁊ vindicaboꝛ de inimicis meis. Jō dicͭ
Hiero. Chriſtꝰ deꝰ inuitꝰ ⁊ cū magno doloꝛe
ꝯpelliṫ pctōres ꝯdēnare. Scd̄s ē motꝰ miſe-
rationis ⁊ eſt motꝰ ꝓpriꝰ ⁊ naturalis. Juxta
Grego. i colꝭ. Deꝰ cui ꝓpriū ē miſereri ſemꝑ.
⁊ ꝑcere. cui alludit q̄dā glo. ſup Joh̄. ij. Dn̄s
deꝰ ē miſericoꝛs. ex natura patꝰ ē vt ſaluet ꝑ
clemētiā q̄s ſaluare nō pōt ꝑ iuſticiā. An̄ in-
carnationē mouebaṫ deꝰ motu violento. ſ. ꝑ
iuſticiā. qꝛ exercere ſuā iuſticiā magis q̄ȝ mi-
ſericoꝛdiā videbaṫ vt pꝫ ex h̄ ꝙ ſtatim peccā
tes puniuit hoīeȝ ſtati de ꝑadiſo eijciendo ꝓ
vno inobediētie pctō. Gen̄. iij. Luciferꝝ cla-
riſſimū angelū d̄ celo i inferno trudēdo Jſa.
xiiij. Pro pctō coꝛee. xxxiij. milia hoīum per
moyſen occidēdo. Nume. xxxij. ⁊ Exo. i eod̄
Et intāto puniuit genꝰ ꝓ pctō ade ꝙ nllꝰ i pa-
teret introitꝰ regni celoꝝ ꝑ multa milia anno
rū. Et pꝰ incarnationē cepit moueri motu na
turali. ſ. miſcd̄ie. Sicͭ pꝫ in multis pctōribꝰ Jn
Mattheo Mat. ix. Jn maria magd̄. Luc.
vij. Jn zacheo Lu. xix. Jn Petro. Math.
xxvj. Jn Paulo Acṫ. ix. Scd̄a ſtella fuit
ſp̄ūalis q̄ ē fides. ⁊ hāc viderūt in coꝛde. niſi
hec ſtella in coꝛdibꝰ ꝑmitꝰ eoꝝ radiaſſet. neq̄
q̄ȝ ad viſionē ꝑme ſtelle ꝑueniſſent. Jō dicit
Chry. ſup Mat. Jnuēta ē in magis fides acu
tioꝛ q̄ȝ aſpectꝰ. viderūt hūilia ⁊ intellexerunt
altiſſima. Deū magnū in hoīe ꝑuo. Habue-
rūt etiā fidē de eiꝰ hūanitate. cū dixerūt. vbi

ē q̄ natꝰ ē. Habuerūt fidē de eiꝰ regali digni-
tate. qn̄ dicebāt. rex iudeoꝝ. Habuerūt fidē
de eiꝰ diuinitate. ibi. ⁊ veniꝰ adoꝛare eum.
Tertia ſtella fuit rōnalis. q̄ fuit btā v̄go ma-
ria quā viderūt in diuerſoꝛio. hec ē ſtella ma
tutina ſꝫ Nico. d̄ ly. i glo. moꝛali ſup Mat.
Et q̄ apparet q̄tidie famulantibꝰ ⁊ ducͭ per
huiꝰ mūdi mare turbulentū ad poꝛtū ſalutis
eterne ⁊ ad aſpectū filij ſui. Quarta ſtella fu-
it ſupſubſtātialis ⁊ hec fuit xp̄s quē vidert
in ꝑſepio. vlꝭ verꝰ i ſinu materno. ⁊ hoc q̄ ad
ſcd̄m. ¶ Quātū ad tertiū notādū qn̄ ma-
gni reges ſe viſitant ad faciendū amicicias
nō veniūt ſine muneribꝰ. ſicͭ legiṫ. ij. Paralꝭ.
ix. Et reges terraꝝ deſiderabāt vidē faciem
ſalomonis. ⁊ ſecū amicicias ꝯtrahere. iō nō
venerūt vacui. ſꝫ munera ꝑcioſa. vaſa argen
tea. veſtes. arma. ⁊ aromata nimis detulert
Miſtice reges oriētales Caſpar Balthaſar
⁊ Melchioꝛ volētes ꝯtrahere amicicias cū
rege celeſti xp̄o nouiter nato. iō noluerūt ve
nire vacui. Nā legerūt illd̄ Exo. xxiij. Non
apparebis an̄ ꝯſpectū meū vacuꝰ ſed poꝛta-
uert ei tria munera ꝑcioſa Mirrā. auꝝ ⁊ thꝰ
ſm ꝙ p̄dixerat pſ̄. lxxj. Reges tharſis ⁊ in-
ſule munera offerēt. reges arabū ⁊ ſaba dōa
adducēt. ⁊ nō ſolū munera obtulerūt. ſꝫ ipm̄
deuote adoꝛauerunt. Qd̄ ⁊ miraṫ Bern̄. di-
cēs. Quid facitis o magi. lactantē pueꝝ ado-
ratis in tugurio vili ⁊ vilibꝰ pānis iuolutū.
Et Gregꝰ i ſmone. Vere inq̄t iſte ē deus q̄d
facitis. ꝙ auꝝ offertis ergo ſi rex ē ipe. ⁊ vbi au
la regia. vbi thronꝰ. vbi curie regales. Nun-
q̄d aula ē ſtabulū. thronꝰ ꝑſepiū curie freq̄n
tia Joſeph ⁊ Maria. Sed iſti inſipiētes fa
cti ſūt vt fiāt ſapiētes. De hoc etiā miraṫ. b.
Augꝰ in ſermone huiꝰ feſtiuitatis dicēs. O
infantia cui aſtra ſubduṅṫ q̄lis ē iſte magni-
tudinis ⁊ ſupne glīe. ad cuiꝰ pānos āgeli ex-
cubāt ⁊ ſidera obſecūdāt. Reges tripudiāt
⁊ ſectatoꝛes ſapie geniculāt. O btm̄ tuguriū
O ſedes dei ſecūda poſt celū vbi nō lucerna
ſed ſtella lucebat. O celeſte palaciū i quo ha
bitat rex nō gemmatꝰ ſed deus incoꝛruptus
cui erant ꝓ mollibus thoꝛis dura ꝑſepia ꝓ
laquearijs fumida tecta. ſed ſideris obſeq̄o
decoꝛata. Quis ē iſte talis ⁊ tantꝰ o mūdi na
tura cōfer mecū. quis ē iſte cui exhibes obſe
quiū ⁊ n̄ habet tectū. ſtupeo cū video pānos
⁊ intueoꝛ celū. eſtuo cū aſpicio in ꝑſepe men
dicū ⁊ ſupꝛa aſtra p̄clarum. hec Augꝰ. Re
ges igiṫ illi adoꝛato dn̄o ſꝫ glo. Moniti ſūt
a deo ne redirēt ad herodē. ſꝫ ꝑ aliā viā reu-
ſi ſunt in regionē ſuā. i q̄ ſm Chryſ. māſerūt
colentes ⁊ magnificantes magi deū chꝛiſtuȝ

Et p̄dicauerūt oēs oīa in gente ſua ⁊ multos
erudierūt. Deniqꝫ cū pꝰ reſurrectionem dn̄i
Thomas veniſſet in ꝓuinciā illā adiūcti ſūt
ei illi ⁊ baptizati ſūt. Facti ſūt ei adiutores p̄
dicatiōis ipſius. Hoꝝ corpa mediolani in ec-
cleſia q̄ nūc ē fratꝝ p̄dicatoꝝ q̄ēſcebāt. ſꝫ nūc
colonie q̄ēſcūt. Nā p̄mo eoꝝ corpa ꝑ helenā
cōſtātini matrē repta i cōſtantinopolim trāſ
lata. poſtea per ſcm̄ Euſtachiū ep̄m modio-
la. perducta Ultio ꝑ fridericū ipatorē cū me
diolanū cepit. i coloniā theutonie ſūt delata
vbi ē mag̃ pp̄li frequentia. ⁊ deuotiſſime ve
nerāt ⁊ choruſcāt. Rogemꝰ multi miraculis

Sermo ſecundus de eodem

Cum natus eſſet

Jeſus in bethleem iude in diebꝰ he-
rodis regis. Matth. ij. Alphorabiꝰ in li. de
xij. regionibus dicit. Sole oriēte verſus no-
ſtrā ſupficiē regionis. tūc in oriētalibꝰ ptibꝰ
ſtrepitꝰ audiunt. Qđ ꝯfirmās Pli. i ſpe. na.
dicit. Aduenięs ſol in oriente ſtrepitꝰ horri-
dos aeris ſuſcitat ⁊ fragores. Cauſā ponit i
li. de ſeptē mira. mūdi dicēs. Regio orientiſ
hūida ē multis ſtagnis. iō ⁊ frigida. veniēte
aūt ſcelerit ſole calido ipm̄ hūidū ⁊ frigiduꝫ
in calidū trāſmutat. ex q̄ tranſmutatiōe ſtre-
pitꝰ audiunt. ¶ Et ponit Pli. ſilr̄ de fer/
ro ignito ꝙ ſi in aquā frigidā imergit ſonus
generat. Spūaliter qn̄ ſol iuſticie xp̄s orie-
bat ꝑ ſuā natiuitatē ſtati miri ſtrepitꝰ laudis
ſunt auditi. Nā angelus apparuit in clarita
te mag̃ ſtās iuxta paſtores dicēs. Ecce euan
gelizo vobis gaudiū magnū qđ erit om̄i po-
pulo. ⁊c̄. Et ſubito ē cū illo facta multitudo
celeſtis clamātiū ⁊ dicentiū. Glīa in excelſis
deo. Lu. ij. Silr̄ paſtores cū magno ſtrepitu
venerūt in bethleē vidētes pueꝝ natū. ⁊ re-
uertētes glorificabāt ⁊ laudabant ipm̄. vt dr̄
ibidē. In ptibꝰ iſtis oriētalibus i q̄bꝰ illi treſ
magi habitabāt. trahētes originē ex balaam
ſacerdote. Auditi ſūt ſtrepitꝰ qꝛ nato dn̄o ea
dē hora noctis apparuit ſtella i mōte victo-
riali hn̄s formā pueri ſm̄ Chry. in origi. ſuꝑ
Math. ⁊ ſignū crucis in fronte. ⁊ imobilis
tota die. Et audita ē vox de ſtella dicēs. Na
tus ē nobis rex iudeoꝝ q̄ ē expectatio gētiū.
ite inq̄rendū ⁊ adorandū eū. Ipi igit reges
per aſtrologos ⁊ aſtronimos q̄ habitabāt in
monte predicto edocti ſe ad iter cū ornamētꝭ
varijs p̄parabāt ad regē natū inq̄rendū. Et
h̄ ē qđ dicit euāgeliū. Cū natus eēt Jeſus in
bethleē iuda. ⁊c̄. In quibꝰ tria tāgunt. Pri
mo magoꝝ diligēs inq̄ſitio ſiue indagatio.
ibi. Cū natꝰ eēt. Scđo puerſoꝝ ingēs ꝑtur/
batio. ibi. audiēs aūt herodes. ⁊c̄. Tertō de
uotoꝝ feruēs adoratio. ibi ⁊ intrātes domū.
De p̄mo ē notādū. Bern̄. in ſermone huius
feſtiuitatis dicit ſic. Cū creator oiuꝫ fratres
chariſſimi formā ſerui accipiēs venit in hūc
mūdū voluit ſe tribꝰ oſtēdere ſignis. Hodie
eni magi xp̄m adorāt. Johēs baptizat. xp̄s
aquā in vinū mutat. ¶ Primo eni oñdit
ſe in apparitiōe cū eēt. xiij. dieꝝ magi ad euꝫ
ſtella duce venerūt. Et dr̄ epiphania ab epi.
qđ ē ſupra ⁊ phanꝰ apparitio. qꝛ de ſurſum
ſtella apparuit. Scđo oñdit ſe in baptiſmo
cū erat. xxx. annoꝝ ⁊ vnius diei. Et dr̄ theo-
phania a theos qđ ē deꝰ ⁊ phanꝰ apparitio.
qꝛ tūc trinitas apparuit. pat in voce. filiꝰ in
carne. ⁊ ſpūſſanctꝰ in ſpē colūbe. Math. iij.
vbi legit. Poſtq̄ꝫ baptizatꝰ ē ieſus deſcēdit
de aqua ⁊ celi apti ſunt. ⁊ vidit ſpm̄ſanctum
deſcēdentē ſic colūbā. ⁊ vox patris dicens.
Hic ē filiꝰ meꝰ dilectꝰ. ⁊c̄. Tertio i mutatiōe
aque in vinū. qđ eodē die reuoluto āno vno
cū eēt. xxxj. annoꝝ ⁊. xiiij. dieꝝ aquā i vinuꝫ
mutauit. Et h̄ dr̄ betphania a beth qđ eſt do
mus. qꝛ miraculo facto in domo verꝰ deꝰ ap
paruit. De his tribꝰ miraculis ſic canit eccl̄a
Tribus miraculis ornatū diē feſtū colimus
hodie ſtella magos ꝑduxit ad p̄ſepiū. hodie
vinū ex aqua factū ē ad nuptias. hodie xp̄s
a Johanne baptiſari voluit vt ſaluaret nos
Sed p̄ma apparitio hodie p̄ncipalit celebra
tur. de q̄ dicit euāgꝭ. Cū natꝰ eēt ieſus. ſ. tpa-
liter de v̄gine Maria ſm̄ hūanitatē. quia a
deo p̄re eternalit genitꝰ ſm̄ diuinitatē. Na-
tus ē inq̄t in bethleē iude vt ipleretur illud.
Mich. v. Et tu bethleē terra iuda. ⁊c̄. ¶ C
In diebꝰ herodis regꝭ iudeoꝝ. ſ. aſcalonite.
Tres eni erāt herodes in iudea vt dic Nico.
de ly. ſuꝑ Mat. Primus fuit inſtitutꝰ rex a
romanis cuiꝰ pr̄ fuit idumeꝰ ⁊ iſte vocatꝰ fu
it herodes aſcalonita. cuiꝰ tp̄e natꝰ eſt xp̄s.
ſic dicit euāgeliū. propt quē occidit innocen
tes. Scđs fuit herodes antipas filiꝰ herodiſ
aſcalonite. ⁊ iſte nunq̄ꝫ fuit rex ſed tetrarcha
galilee. Lu. iij. ⁊ iſte decollauit Johēꝫ bapti
ſtā. tandē accuſatꝰ apud impatorem miſſus
fuit in exiliū. Tertiꝰ fuit herodes agrippa fi
liꝰ ariſtobili filij herodis aſcalonite. ⁊ de iſto
dr̄ in feſto kathedre Petri. Verſus. Aſcalo
nita necat pueros. antipas Johēꝫ. agrippa
iacobū claudēs in carcere petrū. Et ecce ma
gi hoc eſt ſapientes quaſi ſapientia magni.
quia olim ſapientes populum ⁊ rem publi-
cam rexerunt. ⁊c̄. Ubi ait Seneca i epiſtola
xliij. Seculum dicebatur tunc aureum. De
hoc dicit Hugo de ſancto victore. O felicia

antiquoꝝ tpa cū impatores mūdū regentes
ſe ſtudio phie dederūt. Tūc eni cuiuſlibʒ re-
gni glīa creuit ꝑ immēſū ꝗdiu i ipīs ſtudia
artiū liberaliū viguerūt. ⁊ tales fuerunt iſti
tres reges Caſpar Balthaſar Melchioꝛ.
phie amatoꝛes. hi venerūt ab oꝛiēte i hierl'm
Quid aūt mouit eos ad veniēdum. Vide ſu
pꝛa ſmone ꝑcedēte membꝛo pmo. Qꝛ ſtella
quē viderāt. ¶ Sʒ qdā doctoꝛ noīe Her-
man⁹ dic̄ quēlibʒ ipoꝝ ſpāle ſignū habuiſſe.
Refert eni ꝙ vni⁹ regl vxoꝛ peperit filiū ea-
dē nocte ⁊ hoꝛa q̄ xp̄s naſcebat̄. q̄ puer ſtati
vt fuit nat⁹ erect⁹ ſtetit ⁊ dixit. Iſta nocte in
iudea nat⁹ ē nobis ſaluatoꝛ nr̄. ⁊ iſte fuit bal-
thaſar. Ali⁹ rex Melchioꝛ habuit pomeriū
pulcrū in quo creuit balſam⁹. arboꝛes autem
balſami hn̄t quaſdā domūculas ad modum
malagranatoꝝ. in qb⁹ ē balſam⁹. Vna igitur
nocte domūcula creuit vltra moꝛē ſolitū. quā
rex ſpēalit̄ cuſtodiebat. Nocte igit̄ q̄ nat⁹ eſt
xp̄s apta ē. ⁊ viſa ē in ea colūba que volans
dixit. Iſta nocte nat⁹ ē ſaluatoꝛ generl hūani
Caſpar terti⁹ rex habuit ſtrutionē q̄ habuit
duo oua q̄ lōgo tpe cuſtodiuit magna diligē
tia. Nocte igit̄ q̄ xp̄s nat⁹ ē. apta ſūt ⁊ i vno
repertus ē leo. ⁊ in alio ouis. Et audita fuit
vox ꝙ hac nocte puer nat⁹ eēt q̄ eēt de⁹ ⁊ hō
Per leonē deitatē. ⁊ ꝑ ouē hūanitatē intelle
xit. His ſignis viſis ſe ad viā parauerūt Ve
nerūt inquā de triplici india. Melchioꝛ de
india in qua ē regnū arabie ⁊ nubie. Baltha
ſar de india in q̄ ē regnū ſaba ⁊ golodie. Ca-
ſpar quoqʒ in q̄ ē regnū tharſis ⁊ inſula gri-
ſaula. poꝛtātes ſecū munera ſm ꝙ pdixit da
uid pſ̄. lxxj. Reges tharſis ⁊ inſule munera
offerent. Qualit̄ aūt ad inuicē apud hierl'm
venerūt. vide ſupꝛa ſmone ꝑcedēte. Intrā-
tes igit̄ cū pncipalioꝛib⁹ militib⁹ hierl'm ciui
tatē. ⁊ ꝓ maioꝛi pte extra remāſerunt ¶ E
Quare aūt hierl'm venerunt. cū ibi dn̄s non
ſit natus. Quattuoꝛ aſſigt̄ Remigius rōnes
Prima qꝛ magi tps natiuitatis xp̄i cogno-
uerūt ſed locū ignoꝛauerūt. Et qꝛ hieruſalē
erat ciuitas regia. ideo ſuſpicati ſunt ꝙ tam
egregi⁹ puer nō niſi in egregia ciuitate naſci
deberet. Scd̄a vt cicius locū natiuitatl diſce
re potuiſſent. Cū ibi ſapiētes legl ⁊ ſcribe re-
ſiderent. Tertia vt iudei inexcuſabiles ma-
nerēt. potuiſſent eni dixiſſe. nos q̄dē locū na
tiuitatis cognouim⁹. ſed tēpus ignoꝛam⁹. iō
nō credimus. Quarta vt ſic ſtudio magoꝛuʒ
ꝯdēnaret̄ pigritia iudeoꝝ. nā illi vni ꝓphe-
te crediderūt. illi plurib⁹ credere noluerunt.
Illi q̄rūt regē alienū. iſti nō querūt ꝓpꝛium
Illi venerunt de longinquo. iſti manſerunt
in vicino. Iſti reges ſucceſſoꝛes fuerūt Ba-
laam q̄ ad viſionē ſtelle venerūt ꝓpter illā ꝓ
phetiā. Oꝛiet̄ ſtella ex iacob. ⁊c̄. Nu. xxiiij.
Qd̄ aūt magi veniēdo interrogauerūt Vbi
ē inq̄unt q̄ nat⁹ ē rex iudeoꝝ. cui⁹ expoſitionē
vide. ſ. in ſmone ꝑcedēte. Et tm̄ de pꝛimo
Quantū ad ſecūdū ponit̄ puerſoꝝ ꝑturba-
tio. cū dꝛ. Audiēs aūt rex herodes ꝑturbat⁹
ē ⁊ oīs hieroſolima cuʒ illo. i. maioꝛ ps. Re-
cte eni fecerūt ſicut apes q̄ cū viderit regē ſu
um turbatū turbant̄ cū illo. ⁊ nō ꝓcedūt ad
examen. Sicut dicit Pli. in ſpec. na. Super
hec v̄ba dicit Fulgenti⁹ i ſmone hodierno.
Quid ē ꝙ ſic turbaris herodes. qn̄ natū re-
gē audis turbaris. ſuſpicationib⁹ agitarl ſti-
mulis inuidie inflāmaris. ⁊ ob hoc natum re
gem occidere conaris. Inanis eſt iſta ꝑtur-
batio tua. rex iſte qui nat⁹ ē non venit reges
pugnādo ſupare. ſed venit ſibi moꝛiēdo mi-
rabiliter ſubiugare. Nec iō nat⁹ vt tibi ſucce
dat. ſʒ vt mūdus ſimplicit̄ in eū credat. veīt
eni nō vt pugnat viu⁹. ſed vt triumphat occi
ſus. Nec vt ſibi de alijs gentibus exercitū q̄
rat. ſed vt ꝓ ſaluādis gentib⁹ ꝑcioſuʒ ſangui
nē fundat. Inaniter iuidēdo timuiſti ſucceſ-
ſoꝛē quē credēdo debuiſti habere ſaluatoꝛē.
qꝛ ſi in eū crederes. cū eo regnares. Et ſic ab
iſto accepiſti tpale regnū. ſic etiā accipes ſē-
piternū. Tu regnuʒ nullaten⁹ habuiſſes niſi
ab eo accepiſſes. Puer iſte q̄ nūc rex a magl
dꝛ iudeoꝝ. idem creatoꝛ ⁊ dn̄s ē angeloꝝ. q̄-
pꝛopt̄ ei⁹ times infantiā naſcētis. magl time
re deberes oīpotētiā iudicātis. Noli enim ti
mere regni tui ſucceſſoꝛē. ſʒ time infidelitatiſ
tue iuſtiſſimū dānatoꝛē. hec ille Hoc iō dixit
Fulgenti⁹. qꝛ timuit herodes ne iudei regeʒ
natū tāq̄ʒ ſuū accipent. ⁊ ſe tāq̄ʒ alienigenaʒ
expelleret. Dic̄ eni Chꝛy. Sic arboꝝ rami
i excelſo poſiti. leuis etiā aura mouet. Sic et
ſublimes hoīes i culmīe dignitatl exn̄tes le-
uis etiā fama ꝯturbat. Scd̄o timuit ne a ro-
manis culpari poſſʒ. ſi aliq̄s rex vocaret̄ quē
auguſt⁹ nō ꝯſtituiſſet. Etiā oīs hieroſolyma
turbata ē cū eo. ¶ Pꝛimo iō qꝛ ipı̄ gaudē
neq̄unt de aduētu iuſti. Scd̄o vt regi turba-
to adularent̄ ꝑ h' ꝙ ſilr̄ ꝑturbari oſtēderent.
Cōtra ꝙ dicit Chꝛy. Ecce iudaicus popul⁹
turbat̄ q̄ magis d' audito iſto gaudere debu-
erat. qꝛ rex iudeoꝝ de eoꝝ gn̄e ſurgere dice-
bat̄. Tūc herodes ꝯgregās oēs pncipes ſa-
cerdotū ⁊ ſcribas ppl'i ſciſcitabat̄ ab eis. i. q̄-
rebat vbi xp̄s naſceret̄ At illi dixerūt. i beth
leē iude. ſ. dʒ naſci. Ex q̄ pʒ ꝙ iudei nō ex ig-
noꝛātia ſed duricia coꝛdis credere noluerūt.
Sic eni ſcriptū ē Michee. v. Tu bethleem

terra iuda neq̄ꝗ̄ es minima.⁊c̄. Et h̄ obmi-
ſerunt dies eius dies eternitatis Et ex h̄ ꝟm
Chry. ſumpſit cām interfectiōis puuloꝝ. Si
eni ſciuiſſent pueꝝ eē eternū nūꝗ̄ ipſum occi
dere tēptaſſent. Ecce p̄ticipes facti ſūt oium
mortuoꝝ innocētū. Hic dicit Chry. ꝙ pha-
riſei q̄ demōſtrabāt viā ad pueꝝ ipi tn̄ nō ve
nerūt. Siles facti ſūt ſtructoribus q̄ edifica-
bāt Noe archā. q̄ ꝯſtructa veniente diluuio
noe intrauit ⁊ ipi foras remāſerī. ſūt eni ſiles
imaginib⁹ i via poſit̄ q̄ ambulantib⁹ viā oſtē
dunt. ipē tn̄ imobiles pſeuerāt. Cū āt hero-
des ab eis didiciſſet ꝙ i bethleē iude chriſt⁹
naſcereē. vocat̄ ad ſe clam mag̃ diligēē didi
cit ab eis tēpus q̄ apparuit eis ſtella vt vicꝫ
ſciret quid faceret. ſi ad eū magi nō redirent
⁊ mittēs illos in bethleē dixit. Jte ⁊ interro-
gate.⁊c̄. Sup quo dicit Fulgenti⁹ in ſermo-
ne feſtiuitat̄ hodierne. O calliditas ficta. O
incredulitas ipia. O neq̄cia fraudulēta. Si
adorare certiſſime diſponebas iſtū pueꝝ. q̄-
re ꝓ illo multos pueros occidiſti. ſanguinē
innocētū crudeliter effudiſti. Quid d̄ iſto pu
ero voluiſti effuſio ipa oñdit. ¶ Et ē notā
dū cū magi hierl̄m veniſſent ſtelle ducatum
amiſerūt. Primo iō vt de loco natiuitat̄ q̄re
re cogerenē vt de ipi⁹ ortu certificarenē. taꝫ
ꝓpē apparitōꝫ q̄ꝫ ꝓpē ꝓphetie aſſecuratiōꝫ
Scd̄o qm̄ auxiliū q̄rētes hūanū. iuſte pdere
meruerūt diuīū. ⁊ he rōnes tangunē i glo. cū
d̄r qd̄ de loco natiuitat̄ eēnt certificati abeū-
tes herodē reliq̄rūt. Et ecce ſtella quā vide/
rāt in oriente iteꝝ apparuit eis ⁊ an̄cedebat
eos. Et addit hiſtoria regū. ꝙ in ipo itinere
a hierl̄m duob⁹ miliarib⁹ paſcebāt paſtores
q̄ dicebāt ſe ⁊ tale ſignū nato dn̄o vidiſſe. qd̄
audiētes reges gauiſi ſūt. pgentes igiē vſq̄
ad betthleē venerī ⁊ extūc regalib⁹ veſtimē
tis ⁊ ornamēt̄ put decet ſe ornauerī ⁊ ſtella
an̄ eos p̄cedebat ⁊ q̄to ꝓpi⁹ accedebāt tāto
clari⁹ ſtella lucebat. ⁊ ſic i bethleē q̄ſi hora ſe
xta puenerī p plateā q̄ ibidē coopta d̄r ⁊ trā-
ſierūt i cui⁹ fine erat thuguriū i q̄ xp̄s fuit na
tus. ⁊ ſtati ſup horreū ſtella ad thuguriuꝫ ſe
imiſit. ⁊ mox ſe ſurſū leuauit. relinquens do
mū plena claritate. Uidētes igiē ſtellā gaui
ſi ſūt gaudio magno vald̄. Gauiſi ſūt ſꝫ glo.
ꝓpter euaſionē ab herode. ſꝫ gaudio propē
ſpeꝫ eoꝝ q̄ nō erat fruſtrata. ſꝫ magno ꝓpē la
borē itiner̄. quē n̄ ſine fructu ſuſceperī ſꝫ ma
gno valde. q̄r natū regē inuenerūt. ⁊ hec ad
ſcd̄m. Quātū ad tertiū ſubiūgiē deuotorum
magoꝝ feruēs adoratio ⁊ muneꝝ oblatō. cū
d̄r. Et intrantes domū iuenerūt pueꝝ cū ma
ria mr̄e ei⁹. Qr dicit Rabba. ꝙ dina diſpen
ſatione factū ē ꝙ ioſeph tūc nō aderat. ne ali
q̄ mala ſuſpicio dareē. Et ꝓcedētes adorauē
rūt eū ꝟm glo. vt veꝝ deū. ꝓcidētes ſup faci
es ſuas. Et q̄libet eoꝝ depoſita corona ſua d̄
capite ⁊ clamide de corpe ſuo. flexis genibuſ
⁊ ꝯploſis manib⁹ capita in terrā dimiſſa cuꝫ
magna cordis deuotiōe. ⁊ oris plata oratōe
ipm̄ laudauerūt. ⁊ mūdi ſaluatorē eē dixerī.
Jō dicit. b. Bern̄. Quid facitis o magi. No
ta in ꝟmone p̄cedēti mēbro. iij. Et aptis the-
ſaur̄ ſuis obtulerunt.⁊c̄. Multiplex rō ꝟm
Remigiū ad h̄ aſſignaē. Prima fuit traditō
antiq̄ꝝ vt nullus ad dn̄m vacu⁹ intraret. ꝟm
illud Exo. xxiij. Nō apparebis in cōſpectu
meo vacuus. ¶ Secūda rō ē Bern̄. Qm̄
beate virgini auꝝ obtulerunt ꝓpter inopie
ſubleuationē. Thus propē ſtabuli fetorem.
Mirrā ꝓpter mēbroꝝ pueri ſolidationē. et
maloꝝ vermiū expulſionē. Tertia q̄r auruꝫ
ad tributū ceſaris. thus ad ſacrificiū. mirra
ad ſepulturā mortuoꝝ. propē hec tria inueni
tur in xp̄o. Regia ptās. dina maieſtas. ⁊ hu
mana mortalitas. Quarta ipm̄ auꝝ ſignifi
cat dilectionē. thus orationē. mirra mortifi/
cationē carnis. ⁊ hec tria xp̄o debem⁹ offerre
Quita qm̄ p hec tria ſignificabanē tria que
erāt in xp̄o. Per auꝝ qd̄ ē p̄cioſi⁹ oi metallo
intelligiē diuinitas p̄cioſiſſima. p thus aīa
deuotiſſima. p mirrā xp̄o caro icorrupta. ¶ J
Et ē ſciendū ꝙ magi puero ieſu triplicē reue
rentiā impenderūt. Primo i toti⁹ corpis ꝓ-
ſtratiōe ſignificātes in h̄ verā pueri deitatē.
Scd̄o ipſum adorabāt tota ment̄ deuotiōe.
Tertio ipſū honorabāt muneꝝ largitōne. et
ſic oia q̄ habebāt impenderūt. corp⁹ i humili
proſtratione. aiam in pia deuotiōe. res tēpo
rales in pia largitione muneꝝ. Sic hodie fa
cere dꝫ aia deuota. Primo dꝫ ante pueꝝ de-
uote ꝓcedere ſeipam ꝓ nihilo reputādo. eo
ꝙ oia ſub pedib⁹ ei⁹ ꝓiecit. ⁊ ſeipm̄ propter
hoiem dignificandū exinaniuit. ad Phil. ij.
Scd̄o dꝫ mens deuota pueꝝ ieſum veꝝ deū
adorare. ⁊ ꝓ oibus donis ab eo acceptis in
deuotas grārum actiones ſeipm̄ reſoluere.
Qd̄ figuraē Apoc. iiij. Ubi q̄ttuor animalia
⁊ viginti q̄ttuor ſeniores ceciderūt i facies ſu
as an̄ ſedentē in throno ⁊ adorabāt viuētē
i ſecl̄a ⁊ mittebāt coronas ſuas an̄ thronum
dei. Qd̄ expōit Gre. di. Nihil alid̄ ē an̄ thro
nū coronas mittē. niſi de oibus pceptis deo
laudes deuotas grāꝝq̄ꝫ actiones exoluere.
Tertio dꝫ aia deuota puero ieſu munera ſpi
ritualia offerre. Primo auꝝ puritat̄ ⁊ inocē
tie. Nā ſic auꝝ letificat cor. teſte. Pli. in ſpe.
na. Nos ex auri intuitu naturalr̄ leti ſumus
ita puritas inocētie mētē in ꝯtinua letitia cō
ſeruat. ꝟm illd̄ Prou. xv. Secura mens q̄ſi

iuge cõuiuiũ. Jſtud aũꝫ creſcere dr̃ i t̃ra cui
lath q̃ interp̃tat̃ dolẽs qꝛ innocẽtiã ꝯſeruare
nõ põt niſi mẽs ſũme doleat. Sꝫ auꝫ terre il
lius optimũ ẽ. qꝛ ꝑ innocẽtiã angelis aſſocia
mur ⁊ lumẽ diuinũ puriſſime ꝯtemplamur.
Scd̃o offerre dꝫ thus humilitatꝭ ⁊ obedien-
tie. Nã ſm̃ medicos ſic̃ thus ꝯſtringit fluxũ
capitis. ita hũilis obediẽtia reſtringit fluxũ
ꝓprie volũtatis. Tertio mirrã caſtitatꝭ ⁊ cõ-
tinẽtie. Sic̃ eni mirra ꝯſeruat carnẽ a corru-
ptione. ſic caſta cõtinẽtia ꝯſeruat aiam a cor-
ruptiõe ſpũali. Cũ aũt ipi reges munera ob
tuliſſent. ⁊ pueꝝ adoraſſent (vt dr̃ i libro eo-
rũ) tunc ceperũt eſurire. ⁊ ſic ꝑ totũ diẽ i bet
leem manſerũt q̃eti ⁊ ſolatio ſe dederũt. ⁊ in
nocte rñſo accepto in ſomnis non ab angelo
ſed a deo ſm̃ glo. ſꝫ ſm̃ Chryſ. ab ãgelo (ne
redirẽt ad herodẽꝑ) aliã viã reuerſi ſũt in re
gionẽ ſuã. Et ſm̃ libꝝ regũ ſtella non vltra
eos p̃cedebat. ſed ſic in via ꝑ duos annos la
borioſe ꝑmanſerũt. Et cũ igit̃ ad mõtẽ victo
rialẽ ꝑueniſſent ibidẽꝫ capellã i honore nati
regis iudeoꝝ ꝯſtruxerũt. quã ditiſſime dota
uerũt ⁊ ibidẽ in ope ſubt⁹ mõtẽ a laborib⁹ q̃e
uerũt ꝑ aliq̃d tempus. Audiẽtes igit̃ incole
aduentũ eoꝝ venerũt ⁊ eos cũ gaudio ad re
gna ꝑduxerũt. Cũ igit̃ domũ veniſſent vbi-
cũqꝫ in tẽplis ſtellas cũ puero ⁊ cruce pinge-
re fecerũt. Poſt aſcẽſionẽ igit̃ dñi beat⁹ tho
mas ad terras indoꝝ veniẽs eos i fide pleni
us inſtruxit. Eoſqꝫ in ep̃os ordinauit cũ ha-
berẽt vxores ſꝫ eẽnt ꝟgines ⁊ ſibi in p̃dicati
one ſociauit. Veniẽte igit̃ hora mortis eorũ
regna ſua cũ ſucceſſorib⁹ ſuis diſpoſuerũt ad
ciuitatẽ ſabba q̃ fuit ſub mõte victoriali trãſ-
tulerũt. in q̃ duob⁹ annis ſuꝑuixerũt. Mo
dicũ igit̃ ante feſtũ natiuitatis xp̃i q̃dã ſtella
ſuꝑ ciuitatẽ apparuit ꝑ quã ipoꝝ mortẽ itel-
lexerũt. iõ in eccl̃ia more regali ſibi tumulum
fieri miſerũt. Octauo igit̃ natiuitatꝭ xp̃i die
Melchior rex diuinũ officiũ celebrauit quo
celebrato anno etatis ſue. cxvj. obdormiuit i
dño cuiꝰ corpꝰ alij duo hũiliter ſepelierunt.
Quinto igitur die poſt feſtũ epiphanie bal-
thazar rex etatis ſue anno. cxij. celebrata miſ
ſa in dño quieuit. ⁊ hunc rex Caſpar ſepelli-
uit. Sexto igit̃ die pacto Caſpar etatis ſue
anno. cxj. officio diuino celebrato alios ſeq̃-
bat̃ qui ſibi ceſſerũt vt in mediũ ſuſciperet̃.
Jlla aũt ſtella que ante mortẽ eoꝝ apparuit
vt dicũt tamdiu vſqꝫ dũ corpora eoꝝ coloni
am tranſlata ſunt viſibilis permanſit.

¶ Sermo de ſanctꝭ Fabiano ⁊ Sebaſtiano.

Sancti per fidem
vicerunt regna operati ſunt iuſticiaꝫ adepti
ſunt repromiſſiões. ad Heb. xj. ¶ Reges
mundiales ſolent promittere militibus ſuis
magna donaria vt eos animent ad hoſtes ſu
perandos ⁊ ad regna ſibi ſubijcienda. qd̃ au
dientes milites fideliter pugnãt. fortiter vin
cunt ⁊ multas deniqꝫ ſuſtinẽt paſſiones. Vt
dicit Seneca li. ij. de morib⁹. Spes p̃mij ſo-
lacium ẽ laboris. Reges autem peracta pu-
gna implere cõſueuerũt militib⁹ qd̃ ꝓmiſerũt
illis. Qd̃ legit̃ figuratũ in Alexãdro qui vo-
lens ſibi ciuitates ⁊ regna ſubiugare multa
ꝓmiſit militibus vt fortiter bellarẽt. ita mili
tes vnanimes effecti ſunt fortes ⁊ nõ ſolũ ab
hoſtibus paterẽt̃ eos debellãdo ⁊ regna eo-
rum humiliando. ſed etiaꝫ a feris in deſerto
multa mala paſſi ſunt. eſuriem ⁊ ſitim. Nam
alij pre ſiti lingebant ferrũ. alij bibebãt oleũ.
Alij aũt ad tantã neceſſitatẽ venerũt vt pro-
priã vrinã cogerent̃ bibere. Alexander autẽ
huius nõ imemor. ſꝫ cũ adeſſet finis vite ſue
fecit venire notariũ ſuũ. ⁊ militib⁹ ſuis bona
ſua diſtribuit. ⁊ vnicuiqꝫ ſufficienter ẽ datũ.
Jdeo dicitur. j. Mach. j. Obtinuerũt pue-
ri. i. ſerui eius regnũ ei⁹ vnuſq̃ſqꝫ in loco ſuo
⁊ impoſuerũt ſibi omnes diademata p⁹ mor
tem eius ⁊ filij eoꝝ poſt mortem eoruꝫ annis
multis. Spiritualiter rex celorum chriſt⁹ ꝓ-
mittit ſuis militibus. i. ſanctis martirib⁹. nõ
mundi aurum vel argentum quod eſt quaſi
lutum. ſed premia eterna dicẽs cuilibet eoꝝ.
Eſto fidelis vſqꝫ ad mortẽ ⁊ dabo tibi coro-
nã vite. Apoc. ij. Quod promiſſum audien-
tes ſancti martires Fabianus ⁊ Sebaſtian⁹
fortiter vſqꝫ ad mortẽ pugnauerunt pro fide
chriſtiana ſanguinẽ ſuũ effundentes. Amb.
atteſtante qui ait in li. p̃fationũ. Beati mar-
tiris Sebaſtiani ꝓfeſſiõe nominis tui domi
ne venerabilis ſanguis effuſus ẽ ſimul ⁊ tua
mirabilia manifeſtãt qd̃ ꝑfecit in infirmitate
virtute ⁊ meritis ⁊ ſtudijs dat profectum. et
ꝓ inimicis apud te preſtet auxiliuꝫ. Et quia
fuerũt fortes in paſſione. iõ de⁹ in eis ꝓmiſſũ
impleuit coronam glorie tribuẽdo. quod pa
tet in verbis propoſitis. Sancti ꝑ fidẽ vice-
runt regna. Jn q̃b⁹ ꝟbis oñdit eos q̃nqꝫ p̃co
nia habuiſſe. Primo ſanctitateꝫ perfectam.
ibi ſancti. Scd̃o fidẽ ꝑfectam integrã ⁊ rectã
ibi per fidem. Tertio pugnã victorioſaꝫ. ibi
vicerũt regna. Quarto opationẽ laborioſaꝫ
ibi. opati ſũt iuſticiã. Quĩto retributiõꝫ gau
dioſã. ibi adepti ſũt reꝓmiſſiões. ¶ Quã
tũ ad laudẽ btĩ fabiani ẽ notãd̃ qꝫ i ip̃o q̃nqꝫ
legũt̃. Primũ qꝫ fuit mirabil̃r elect⁹. Refert
Ja. ianu. i legẽda qꝫ fuit ciuis rõan⁹ ⁊ cũ papa

defunctus eēt. cardinaleſq; ꝓ papa eligēdo
cōueniſſent ⁊ aliꝰ ciuitatis ppl's int̄ illos. et
ip̄e venit vt rei exitū expectaret. Cūq; ſic ſta
ret int̄ illos venit celitꝰ colūba cādida deſcē
dēs ſuꝑ caput eiꝰ. qđ cū vidiſſent mirabant̄
oēs ⁊ illud ꝓ ſigno accipientes ip̄m i papam
elegerūt. In iſto oñdit̄ ꝙ habuit ꝑfectā ſan
ctitatē. ꝭm illud Nume. xvj. Quecūq; elege
rit dñs ip̄e erit ſanctꝰ. neq; ip̄m deꝰ elegiſſz
niſi ſanctū ⁊ benignū ip̄m cognouiſſet. Sic̄
legit̄ in naturalibꝰ. Refert Amb. i hexa Uo
lentes ſibi eligere apes regē non eligūt qui ē
turpis ⁊ iratus. ſed q̄ ē manſuetudine carus
⁊ oībus apibus pulchrioꝛ ⁊ benignus. Sic
apis regica ieſus xp̄s elegit ſanctū ⁊ p̄clarū
populo ſuo p̄latū ⁊ rectorē de q̄ pōt exponi
illud. j. Regl. x. Certe videtl quē elegit dñs
ꝙ nō ſit ei ſilis in om̄i populo. Si eniz aliq̄s
melioꝛ fuiſſet eo in om̄i populo romano ve
raciter eū elegiſſet. ⁊ nō beatū Fabianū. Se
cūdū ē ꝙ fuit circa defenſionē fidei ſtrenuus
ꝭm illud qđ canit̄. Iſte ſanctꝰ ꝓ lege dei ſui
certauit vſq; ad mortē ⁊ a verbis impioꝝ nō
timuit. In h̄ oñdit̄ ꝙ habuit fidē integrā nō
fluctuantē. Ip̄e eni fidē feruēter p̄dicauit et
tanq; pugil ſtrenuꝰ eā defendit. ꝓ eaq; mori
dignū duxit. Figuratꝰ eni erat ꝑ mathatiaz
legiſlatorē qui noluit regi antiocho obedire
vt faceret cōtra leges paternas ſic̄ dixit O ⁊
ſi oēs in hoc obedirēt regi. ego tñ ⁊ filij mei
nunq; obediemꝰ ei. j. Mach. ij. Sic beatꝰ fa
bianꝰ regi Decio nō ꝯſenſit q̄ eū ydolis ſacri
ficare coegit. Sz viriliter fidē ſanctoꝝ patrū
defenſauit vſq; ad mortē. Et de ip̄o exponi
pōt illud. ij. Mach. vj. Iſte gl'ioſam mortez
magiſquā odibilē vitā amplectēs volūtarie
p̄ibat ad ſuppliciū. Tertio in potentū repre
henſione fuit firmus vel cōſtans in q̄ oñdit̄
eiꝰ pugna victorioſa. Fecit eni ſic̄ vnicornis
C Refert Iſi. li. xij. Ex vnicornis hz cornu
tm̄. ſed eſt tam acutū ⁊ validū vt q̄cq̄d impe
tit ꝑforat aut tranſfodit. nō timet elephātez
aīal potentiſſimū. ſed ſepe cū eo certamen hz
⁊ vulneratū in ventre ſuꝑat ⁊ proſtrenit Sic
beatꝰ fabianꝰ habuit vnū cornu hoc ē papa
lem dignitatē. que oēm mūdi trāſcēdit digni
tatē ⁊ poteſtatē. Quia papa hz plenitudinez
poteſtatl. ſz alij cardinales ⁊ ep̄i habēt ꝑtez
ſolicitudinis. Ideo cū hoc cornu p̄tātis vo
luit oēs tam nobiles q; ignobiles diuites et
potentes ſuꝑare. Quia dicit̄ in canone. xvij
q. iiij. c. Siquis deinceps. ¶ Qñ p̄ncipes
ſeculares fuerūt negligentes ⁊ inutiles circa
regimē ⁊ iuſticiā. poſſunt ꝑ papā puniri ⁊ d
poni. ⁊ nō ſolū p̄ncipes ſed potētiſſimū ipa
torē quē hz cōfirmare poſſet deponere ⁊ pro
exceſſibꝰ caſtigare. vt habet̄ extra de elec. c.
venerabilē. Sic ⁊ hoc legit̄ feciſſe. b. Fabia/
nus. de quo refert Haymo. Ex philippꝰ ipa
toꝛ quodā erat peccato aggrauatꝰ. voluitq;
quodā tp̄e intereſſe paſce vigilijs ⁊ cōicare
miſterijs. Qđ vidēs papa fabianꝰ intrepidꝰ
acceſſit ⁊ potēter defendit ne hoc faceret q̄uſ
q; peccata cōfiteret̄ ⁊ inter penitentes prius
ſtaret. quo facto cū alijs cōicare ꝑmiſit. Iđo
de illo pōt exponi illud. Ecc̄i. xlviij. In die
bus ſuis nō timuit p̄ncipē ⁊ potētia nulla vi
cit illū. Sic facere debēt alij p̄lati ⁊ ſacerdo/
tes. nā exēplo illiꝰ nō debēt tyrānos mundi
formidare. ſz ꝯtra vicia coꝝ ꝯſtant̄ p̄dicare
Qꝛ ꝭm Amb. in ep'la ad theodoſiū. Nihil in
ſacerdote apđ hoies meliꝰ q; ꝙ ſentiat̄ mo
do libere predicare vel peccata denūciare.
Quare aūt eis ē ꝑiculoſū oñdit Iſi. li. iij. de
ſummo bono. Sacerdotes inq̄t ꝓpter iniq̄
tatē populoꝝ veritatē tacere nō debēt. ſi aūt
ignorāt eos nō erudiūt. aut peccatores non
arguant. Cui alludit Chry. in omel̄. xliij. Si
ſacerdotes nō oēm veritatē manifeſtauerit
in populo dabūt rōem in die iudicij. qꝛ ē ꝑi
culoſū quo ad hoies. qui ſi nō arguerent̄ ma
nerent in peccatis ꝓ q̄bus dānarent̄. Ideo
beatus Fabianꝰ fuit ꝯſtans in argutione nō
ſolū ſimpliciū ſed etiā potētū vt eos ſaluaret
⁊ cū eis ꝑiter ſaluaret̄. Quarto circa diuinū
officiū fuit ſollicitꝰ ⁊ deuotꝰ. in q̄ oñdit̄ eius
oꝑatio laborioſa. Nā ſicut de eo refert Da
maſus papa. Ex tam ſollicitꝰ fuit pro decore
ſancte eccleſie ꝙ per omnes regiōes miſit ſe/
ptē diaconos. ⁊ eis alios ſeptē diaconos tra
didit. qui omniū geſta martiꝝ collegerunt.
Sed quare h̄. certe vt diuinū officiū ⁊ cultuſ
diuinus dei illis geſtibus decētiꝰ ornaret̄ et
bñ pōt dicere cū ps̄. xxv. Dñe dilexi decorē
domus tue. Quinto fuit martirio coronatꝰ.
⁊ in hoc pz ꝙ habuit vitam eternā ⁊ gaudio
ſam retributionē. Qꝛ dr̄ Iaco. j. Beatus vir
q̄ ſuffert tēptationē. Quia legit̄ in legēda ꝙ
paſſus eſt circa annū. ccxliiij. ⁊ pontificatus
ſui anno. xiij. Iuſſu decij ceſaris capitl trun
catione martir coronat̄. Iđ de illo pōt dici il
lud ps̄. xx. Poſuiſti dñe in capite eius coro
nā de lapide p̄cioſo. Quantū autē ad laudē
beati ſebaſtiani eſt notandū. ¶ Primo ꝙ
ip̄e etiā habuit ꝑfectā ſanctitatē. qꝛ ꝭz Crit̄.
faciūt pctōꝝ mundiciā p̄ñtia ſp̄ūſſci ⁊ bono
rū opeꝝ affluentia. Habuit etiā ip̄e pctōrum
mundiciā quā ꝑ charitatē acq̄ſiuit que ope
rit multitudinē peccatoꝝ. ꝭm illud Prou. x.
Charitas operit delicta vniūſa. Hec etiā ſua

charitas pʒ ex h̄ ꝙ ſuos ꝯmilites xp̄i marty
res ꝯfortauit etiā patuit ex h̄ ꝙ infideles pec
catores ab errore ꝯuertit. ꝙ pʒ de tarquilio
patre ⁊ mr̄e ſcōꝝ martiꝝ marcelliani ⁊ marci
Jō legit̄ in legēda ꝙ Sebaſtian⁹ narbonen-
ſis genere ciuis mediolanen̄. Diocletiano ⁊
Maximiano impatorib⁹ adeo car⁹ erat. ꝙ
p̄ncipatū p̄me cohortꝭ ei traderēt. ⁊ ſuo aſpe
ctui ſp̄ aſtare iuberēt. hic militarē clamidem
ad h̄ tm̄ gerebat. vt xp̄ianoꝝ aīos q̄tiēs ĩ tor
mētis videbat deficere ꝯfortaret. Cū aūt pre
clariſſimi viri Marcellian⁹ ⁊ Marc⁹ gemi
ni fratres ꝑ fide xp̄i decollari deberēt ad eoſ
p̄entes venerūt vt eoſ a ſuo ꝓpoſito reuocarēt
mr̄ꝗ ſoluto capite. ſciſſiſꝗ veſtib⁹ vberibuſ
ꝗ oſtēſis aiebat. O p̄dulces filij mei circun=
dat me inaudita miſeria ⁊ intollerabil̄ luct⁹.
heu me miſerā amitto filios meos ad mortē
vltro tēdētes q̄s ſi hoſtis auferret ꝑ media
ſeq̄rer bella. raptores ſi violēta iudicia ꝯclu=
derēt carcerē rūperem moritura. Hec dicēte
mr̄e ſenex p̄r adducit̄. ⁊ capite aſpſo puluē
hmōi voces dabat. O filij ſenectutꝭ mee ba=
culus cur ſic diligitꝭ mortē. venite huc iuue=
nes ſpōte ꝑeuntes. venite huc ſenes ⁊ mecū
ſp̄ plangite. huc accedite p̄res ⁊ p̄cauete. ne
talia patiamini. hec talia dicēte p̄re. ꝯiuges
aduenīūt ꝓprios filios portātes ⁊ clamātes
q̄bus nos dimittitꝭ. q̄ erūt hoꝝ infantuʒ dn̄i
Quis vr̄as largas diuidet poſſeſſiōes. Heu
quā ferrea pectora p̄entes deſpicitis. vxoreſ
abicitꝭ. filios ab iudicatis. ⁊ vos carnificib⁹
ſpōtanee exhibitꝭ. int̄ hec corda viroꝝ cepe=
rūt moleſcere. Tūc Sebaſtian⁹ q̄ tūc ibi erat
erūpens in mediū dixit. O fortiſſimi militeſ
xp̄i nolite ꝑ miſera blādimēta coronā depo=
nere ſempiternā. ⁊ parentib⁹ dixit. nolite ti=
mere nō ſepabunt̄ a vobis. ſed vadūt para=
re vobis ſidereas māſiones. hec eni vita ab
initio mūdi in ſe credētes fefellit. ſe expectan
tes decipit. ꝺ ſe p̄ſumētes deriſit. ⁊ nullū cer
tū reddidit vt oibus p̄bet̄ eē mētita. hec ad-
monet furē vt capiat. iracūdū vt ſeuiat. men
dacē vt fallat. ip̄a impat cr̄ia. iubet facinora
ſuadet iiuſta. hec aūt pſecutio quā h̄ patiūt̄
hoīes hodie exardeſcit. ⁊ cras refrigeſcit. ſb
vna hora inducit̄. ⁊ ſb vna hora excludit̄ do
lor aūt eternus renouat̄ vt ſeuiat. augmētat̄
vt exurat. inflāmat̄ vt puniat. ĩ amore ḡ mar
tirij nr̄os iā ſuſcitem⁹ affect⁹. ibi eni diabol⁹
vincere exiſtimat q̄ dū capit capt⁹ ē. dū tor=
quet torquet̄. dū iugulat occiſus ē. dū inſul=
tat irriſus ē. ¶ Secūdo beat⁹ ſebaſtianus
habuit ſpūſſancti p̄ſentiā qꝺ patuit ex ꝟbis
p̄dictis ſalubrib⁹ qui de ſe nō loquebat̄. ſʒ a
ſpū ſancto ſc̄m illud Matt. x. Nō enim vos
eſtis qui loq̄mini. ſed ſpūs p̄ris veſtri q̄ loq̄=
tur in vobis. Jō cū hec p̄dicta ſan. Sebaſti
anus loqueret̄. Zoe vxor nicoſtrati in cuiuſ
domo ſancti cuſtodiebant̄ q̄ loquelā amiſe=
rat. pedibus ei⁹ ꝓuoluta nutib⁹ veniā poſtu
labat. tunc ille ait. Si eni ver⁹ xp̄i ſeru⁹ ſum.
⁊ ſi vera ſunt oia q̄ ex ore meo hec mulier au=
diuit. q̄ſi diceret. q̄r ſunt a ſpūſſancti p̄ſentia
apperiat os ei⁹ qui apperuit os zacharie pro
phete. Ad hāc voceʒ mulier clamauit. bn̄di=
ctus ſermo oris tui. ⁊ bn̄dicti ꝺ oib⁹ q̄ locut⁹
es credūt. vidi eni angelū ante te librū tenen
tē in q̄ oia q̄ dixi ſcripta erāt. Qꝺ audiēs ni=
coſtratus ꝓcedēs ad pedes Sebaſtiani ſibi
poſtulans indulgeri ſtatimꝗ abſoluēs mar
tires rogauit vt libere abirent. qui dixerunt
nullaten⁹ ſe deſerturos victoriā quā cepiſſēt
Et ſequit̄ in legēda tātā virtutē ⁊ grām ver=
bis ſan. Sebaſtiani dn̄s ꝯtulerat ꝙ nō ſoluʒ
marcellinū ⁊ marcū in martirij cōſtantia con
fortauit. Sed etiā patrē coꝝ ⁊ matrē cū mul
tis alijs ꝯuertit. quos oēs Policarpus p̄ſbr
baptizauit. Et habuit etiā ſpūſſancti p̄ſentiā
⁊ gratiā patuit ex miraculis q̄ faciebat que
nullo modo fieri poſſunt ſine ſpūſſancti iuua
mine. ſc̄m illud Joh. iij. Nemo pōt hec ſigna
facere que tu facis niſi de⁹ fuerit cū eo. Legi
tur eni ꝙ tarquili⁹ pater p̄dictoꝝ morbo gra
uiſſimo laborās. ⁊ baptizat⁹ recepit ſanitatē
prefect⁹ aūt cromati⁹ vrbe romana grauiſſi
mo morbo laborabat tarquiliuʒ rogabat vt
ad ſe adduceret qui ſibi ſanitatē dederat.

¶ Cū aūt ad eū veniſſēt Policarpus ⁊ Se
baſtianus rogauit eos vt ſanitatē reciperet
cui ille. fac vt ſerui illi faciūt. ⁊ Sebaſtianuſ
Timidi deos ſuos ꝯfringere formidarent ⁊
ſi diabolus eos lederet dicerēt ſe leſos. eo ꝙ
deos ꝯfringerēt. Sicꝗ illi Sebaſtian⁹ ⁊ po
licarpus accincti pluſꝗ ducēta idola ꝯfrege
rūt cui dixerūt. Cū ſanitatē nō receperis cer
tū ē ꝙ aut infidelitatē nō abieciſti aut aliqua
idola cōſeruaſti. Tunc indicauit ſe hr̄e tha=
lamū in quo erat ois diſciplina ſtellarū. ꝓ q̄
pater pluſꝗ ducēta pondera auri expēderat
per que oia futura preuidebat. Cui Sebaſti
anus. q̄ꝺiu hoc integꝝ habebis. te integruʒ
nō habebis. Cū ille ad hoc conſentiret vt de
ſtruerent̄ dixit. Tyburti⁹ fili⁹ ei⁹ non patiar
opus deſtrui tam p̄clarū. Sʒ ne paterne ſa=
nitati videar eē cōtrarius duo clibani accē/
dantur. vt ſi deſtructo opere pater meus ſa=
nitatē nō receperit ambo concremant̄ viui.
dum igitur illud frangeretur. Angelus pre=
fecto apparuit ⁊ ſibi a domino ieſu xp̄o ſani

tatē redditā nūciauit. Sicq̧ ipe ⁊ fili⁹ Tibur
tius ⁊ mille. ⁊. ccc. ⁊ eius tota familia ſūt ba=
ptizati. Zoe aūt ab infidelib⁹ tēta ⁊ diu cru/
ciata emiſit ſpm̄. qđ cū audiſſet Tarquili⁹ di
xit feic. ad coronā nos p̄cedēt vt q̄d viuere=
mus. ip̄e aūt p⁹ paucos dies lapidat⁹ eſt. Ex
aūt. b. Seba. habuit ſpūſſancti p̄ſentiā pʒ p
tormēta que ſuſtinebat. Null⁹ eni pōt tormē
ta niſi cū ſpūſſancti auxilio ſuſtinere. ꝙ pʒ in
ap̄lis q̄ ante aduentū ſpūſſancti nimis fuerīt
debiles. veniente aūt ſpūſancto adeo fortes
ſunt effecti. ꝙ nulla tormēta formidarent. qꝛ
dicit ps̄. xxxij. Spū oris ei⁹ ois virtus eorū
Ita factū ē đ ſancto ſebaſtiano q̄ v̉tute ſpūſ
ſancti vicit tormēta tortoꝝ. ¶ Quia legi=
tur ꝙ diocletianus cū ad ſeip̄m vocās dixit.
Ego te p̄mū in pallatio meo ſemꝑ habui. et
tu cōtra ſalutē meā ⁊ deoꝝ iniuriā hactenus
latuiſti. Cui Sebaſtian⁹. ꝓ ſalute xp̄ʒ colui
⁊ ꝓ ſtatu romani iperij deū q̄ i celis ē ſꝑ ora
ui. Tunc diocletianus iuſſit euʒ in medio cā=
pi ligari. ⁊ a militib⁹ ſagittari. qui ita eum ſa
gittis impleuerūt vt quaſi ericius videretur
Et eſtimātes mortuū abierūt. Et potuit bn̄
dicere. b. Sebaſtian⁹ illud. ps̄. xxvij. ad dio
cletianū. Sagitte tue infixe ſunt mihi acute.
Spūſſanct⁹ aūt p̄ſeruauit eū ne in tam hor=
renda pena moreref. Sed infra dies paucoſ
liberat⁹ ē. ſtās ſupra gradus pallacij impato
ris veniētes de malis q̄ xp̄ianis inuidebant
dure redarguit. dixitq̧ impator. Iſte ne eſt.
Sebaſtian⁹ quē diu ſagittis interfici iuſſerā
Cui Seba. ad h̄ me dn̄s reſuſcitare dignat⁹
ē vt ꝯueniā vos ⁊ redarguā de malis veſtr̄
q̄ xp̄i famulis erogatis. Tūc impator eū tā/
diu fuſtigari iuſſit donec ſpūm exalaret. ⁊ fe
cit corpus eius in cloacaʒ ꝓijci ne a xp̄ianis
ꝓ martire coleref. Sanct⁹ aūt Seba. ſequē=
te nocte lucino apparuit ⁊ corpus ei⁹ ſibi re=
uelauit. ⁊ iuxta veſtigia ap̄loꝝ ſepelire p̄ce=
pit. qđ ⁊ factū ē. paſſus ē poſt annū domini
cclxxxvij. Tertio habuit bonoꝝ affluentiaʒ
in eo ꝙ ſanctos martires cōfortauit ſm illđ
Iſa. xxxv. Confortate manus diſſolutas ⁊
brachia debilia roborate. iđ de ip̄o pōt expo
ni illud Iob. iiij. Ecce docuiſti plīmos ⁊ ma
nus laſſas roboraſti. vacillātes ꝯfirmauerūt
ſermōes tuos ⁊ genua debilia ꝯfortaſti. ip̄e
eni fuit doctor ignorātiū docēs idola ſperne
re. ſicut patuit de p̄fecto. Docuit mundi va=
nitatē fugere cū dixit. hec vita ab initio mun
di. ⁊c̄. Fuit roborator debiliū ⁊ cōſolator af
flictoꝝ nō ſolū in vita ſed etiā poſt mortem.
I Iđ legif in geſtis longobardorum. Ex tē
pore gilberti regis tota ytalia tanta peſte ꝑ=
cuſſa ē vt vix vnus alterū poſſet ſepellire. et
peſtis maxime rome ⁊ papie ſeuiebat. tūc vi
ſibiliter bon⁹ angelus apparuit malo angelo
ſubſequēte. ⁊ ferente venabulū ⁊ p̄cipiēs ei
vt ꝑcuteret ⁊ cedē faceret. Quotiēs autē ali
quā domū ꝑcutiebat tot inde mortui effere/
banf. Cuidā aūt diuinit⁹ reuelatū eſt ꝙ neq̄
q̄ʒ hec peſtis ceſſaret donec ſancto Sebaſtia
no papie altare ꝯſtruerēt. quo facto ſtati ceſ
ſauit illa quaſſatio. ⁊ illuc de roma reliq̄e ſan
cti ſebaſtiani martiris ſunt delate. Scđo. b.
Seba. fidē integrā ⁊ rectaʒ habuit. Et fides
tūc eſt integra qn̄ ē magna ⁊ firma. Habuit
eni fidē magnā qn̄ p̄ncipatuʒ deſeruit. ⁊ oia
mūdana deſpexit. Iđ dicit glo. ſuꝑ illud ad
Thimo. vj. Sectare iuſticiā. Qui inq̄t verā
fidē de deo hʒ nō cupit in miſerijs hui⁹ mun=
di diues fieri. Habuit viuā fidē. ꝑ quam fru=
ctū bonoꝝ opeꝝ ferebat. qꝛ alias viua nō fu
iſſet. ſed mortua. Habuit firmā fidē qꝛ ꝑ nul=
la tormenta ab ip̄a cadere potuit. Sed dixit
illud Tho. ij. Vitā illā expectam⁹ quā deus
datur⁹ ē. his q̄ fidē ſuam nūq̄ʒ mutat ab eo.
Tertio. b. Seba. habuit pugnā victorioſiſſi
mā in eo ꝙ cōſtās fuit in rep̄henſione maloꝝ
ſcʒ diocletiani ⁊ ſuoꝝ ſatellitū. ¶ Refert
etiā Greg. in. iij. li. dialogoꝝ. Ex q̄dā mulier
tuſſia nuꝑ nupta cū ad eccl̄iam. b. Seba. ab
alijs inuitata eēt. nocteq̧ ſequenti die q̄ ire đ
bebat carnis voluptate ſtimulata a viro ſuo
ſe abſtinere nō potuit. Facto aūt mane eru=
beſcēs magi vultum hoium q̄ʒ dei. illuc pro=
fecta ē. mox aūt oratoriū vbi erant recluſe re
liquie ſci Seba. ingreſſa ē. Diabol⁹ eā arri=
puit. ⁊ corā hoib⁹ vexare cepit. Tūc preſbr
illi⁹ eccl̄ie pallā arripiēs altaris eā opperuit
⁊ diabolus ſtati illum p̄ſbrm inuaſit. Duxe
rūt aūt eā amici ſui ad incātatores vt incāta=
tionibus diabolū fugarent. Sed dū incanta
rent. diuino iudicio legio demonū. ſex milia
dc. lxvj. eā ingreſſi vexauerūt. Quidā autēʒ
vir noie fortunat⁹ ſanctitate ꝑſpicuus ſuis
p̄cibus eā ſanauit. Quarto habuit opatōeʒ
ſollicitā. Opat⁹ eni eſt bonū q̄ʒtū ad deuʒ ſi=
bi ſedule ſuiendo. ſm ꝙ canif. xp̄o ſedule. i
quotidie exhibebat officiū. Opat⁹ ē bonum
q̄ʒtū ad ſupiores. iđ dixit impatori ꝓ ſalute
tua ſꝑ deū colui. Opat⁹ ē bonū q̄ʒtum ad ſe
ip̄m in oi ſanctitate ſe cuſtodiēdo. ſm illud.
Apoc. xxij. Qui iuſt⁹ ē iuſtificef adhuc. ⁊ h̄
relucet ex hoc v̄bo iuſticie q̄ ſm an̄f. Eſt vir
tus reddēs vnicuiq̧ qđ ſuū ē. Quinto habu
it ꝓmiſſionis retributionē eternā. ⁊ h̄ i quat
tuor. Primo ꝑ hereditariaʒ ſucceſſioneʒ. ad
Gal. iij. a dn̄o recipietꝭ retributionem here=

ditatis.Scdo p legittimā emptionē.q2 emit pcio ſanguinis.teſte.b.Aug.Negociatione iſte bon⁹ dat. det min⁹ vt accipiat āpli⁹ emit ꝯmertio ſanguinis regnū ſalutꝭ Facta ē bre/uis paſſio ⁊ ꝑpetua beatitudo.Tertio p vi=ctorioſā expugnatioꝫ ſm illd Mat.xj.Re=gnū celoꝝ vim patit ⁊ violēti rapiunt illud. Quarto p paternā largitionē.iuxta illd Luce.xij.Nolite timere puſillus grex qm ꝯpla=cuit pri vr̄o dare vobis regnū.

¶De ſancta Agnete vgīne.Sermo pmus.

Sicut liliū inter ſpinas.ſic amica mea inter filias. Cañ ij.Are.ix.aialium dicit.pulli aquilaꝝ ſūt duplices.aliqui adhuc iuuenes exñtes dimit=tunt nidū.matrē ſequunt ſolē irreuerberatꝭ oculis intuent.terrā reſpicere dedignāt.Et illi pulli diligunt. ¶Alij aūt ſūt pulli de/generes ⁊ nolūt oculos attollere i radios ſo=lis.ſed potius terram q̄ ſolē cōteplant. ⁊ hi ab aquila aſpernant.Spūaliter p pullos aq̄laꝝ duplices intelligunt homines .aliqui ſolum diligūt terrā.⁊ de celeſtib⁹ ē eis cura p=ua in iuuētute dicētes illud. Sap.ij. venite vtamur bonis ⁊ fruamur creatura tanq̄ i iuuentute celeriter vino pcioſo ⁊ vngētis nos impleam⁹ ⁊ nō pretereat nos flos cāpi.coro=nemus nos roſis anteq̄ marceſcant.nullum pratū ſit qd nō ptranſeat luxuria nr̄a Nemo exſors ſit luxurie noſtre.i.excluſuſ a luxuria vbiq̄ relinquamus ſigna leticie qm hec eps nr̄a.Alij aūt tanq̄ nobiles filij ⁊ filie ſtati in puericia terrena relinquētes xpm verā aq̄lā ſequūt.ſicut.b.Nico.b.Vitus ⁊ pcipue beata Agnes.que vt ait Amb.in legenda.xiij. anno etatis ſue mortē pdidit ⁊ vitā inuenit. Infantia quidē cōputabat in annis.ſꝫ erat ſenectus immenſa mentis corpe iuuēcula.ſꝫ aio cana.Jō dicit Amb.in li.prefa.de ea.ſic btā Agnes generoſitatis oblectamēta deſpiciens celeſtē meruit dignitatē.ſocietatꝭ hūa/ne vota cōtemnēs.eterno regi ē ſociata conſortio.precioſam mortē p xpi cōfeſſiōe ſuſcipiēs ſilis ē ei facta ⁊ ꝯformis.laudat eā xps in preaſſumptis verbis.Jn quib⁹ a trib⁹ cō=mendat.Primo a virginitatꝭ cādore.ibi.ſi=cut liliū.Scdo a paſſibilitatꝭ dolore.ibi.int ſpinas.Tertio a ſingularitatis amore.ibi ſic amica mea.⁊c.Dexmo ē ſciendū ꝯſuetudi=nē habēt amatores mūdani qñ volunt ama=trices ſuas collaudare tunc ſolēt eā trib⁹ pulchritudinib⁹ cōpare.ſic roſis violiſ aut alijs pcioſis rebus. ¶Sicut legit de rege Salomone.qui fuit pcipuus amator mulierū ⁊ dilectam ſuā pharaōis filiā pcioſis reb⁹ cō/parauit dicēs Cañ.iiij. Quā pulcra es amica mea q̄ pulcra oculi tui columbaꝝ. Sicut vitta coccinea labia tua ⁊ eloquiū tuū dulce ſicut fragīnē mali punici gene tue.⁊ ſicut turris collum tuū.pulchra ſunt vbera tua vino odor vngentoꝝ ſup oia aromata. Myſtice xps intelligit q̄ ē amator virginū ⁊ caſtaruꝫ mentiū.ſm illud Prouꝰ.xxij.Qui diligit cordis mūdiciā habebit amicū regē ſcꝫ chriſtū. Hic etiā hꝫ hāc cōſuetudinē q amatrices ſuas vgines caſtiſſimas cōpat reb⁹ pulchris. Sicut.b.Agnes q̄ lilio quo nihil gratioſius ē ⁊ pcioſius ad decētiā coloris.redolentiam odoris.efficaciā corpis.Dicit Pli.i ſpe.na. ij.l.ij.c.Significās in hoc q huic nobili lilio b.Agne.Nihil fuit decētius in colore.Naꝫ ſm Amb.fuit pulchra facie.ſed pulchrior fide.nihil fuit in ea redolenti⁹ in odore ſm illud Cañ.iiij. Odor tu⁹ ſup omnia aromata vel vngenta.Nihil etiā ea efficacius in vtute.Quia dicit Saluſtius in iugurtino.Cum de virtutibus agit nulla ea excellenti⁹ cerni=tur q̄ ea que in adoleſcentibus inuenitur.

¶Sunt.xj.pterea nobiles lilij ꝓprietates. ꝓpter quas lilio cōpat.b. Agnes. Prima ē q lilinm habet ſex folia cādida.⁊ aliqua grana quaſi aurea intus fulgentia q̄ decorāt lili=um.Jta beata agnes velud prefulgidū liliū habuit in ſe ſex virtutes ſuam caſtitatē. vir=ginitatemq̄ cōſeruātes. Prima fuit mode=ſtia in ſermone.q patuit ex illo q cū filio pfecti nō habuit longa colloquia.Sicut et b re=fert Amb.in legēda dicēs. Cum beata vgo a ſcolis reuerteret a prefecti filio vrbis ada=matur.qui ſibi gēmas ⁊ diuitias inumerabiles ꝓmiſit ſi i cōſenſū eius ſcꝫ ꝯiugiū non negaret.Cui Agnes breuiter rñdit.Diſcede a me pabulum mortis.q2 iam ab alio amatore puenta ſum ſcꝫ a xpo.⁊ hunc cepit cōmendare a quinq̄.ſ.a nobilitate generis. A decore pulcritudinis.A diuitiaꝝ abundantia.a fortitudine ⁊ potentie efficacia.ab amoris excellentia dicēs.Hic longe te nobilior genere et dignitate.cuius pater feminā neſcit cui⁹ mater virgo ē.Cui angeli ſeruiūt.cuius pulcri=tudine ſol ⁊ luna mirant Cuius opes nunq̄ deficiunt.Cuius odore mortui reuiuiſcunt. cuius tactu curant infirmi ⁊ ꝯfortant.Cui⁹ amor caſtitas.tact⁹ ſanctitas.vnio vginitaſ Et hec q̄nq̄ ponit i q̄dā auctoritate dicens. Cui⁹ generoſitas celſior poſſibilitas fortior. aſpect⁹ pulchrior.amor ſuauior.⁊ oi gr̄a elegātior.Ecce modeſtia ſmonis q2 nō vba inutilia ſecū habuit.ſꝫ ſpōſū ſuū xpm ei pretu=

lit ⁊ laudauit. ita debēt facere nr̄e v̓gines ſe
cuſtodiendo a loq̄citate q̄ ē q̄ſi ſpina lacerās
caſtitatē. Qđ ꝓbat autoꝛ troiane hiſto. li. ij.
dicēs. Rex atrox i inſula colchis habuit filiam
noīe medeā nimiū ſpecioſā in artib⁹ liberalib⁹
ibutā p̄ oib⁹ hec ſedēſ. int̄ p̄rem ⁊ quē
dā barbaꝝ noīe Yaſon in amoꝛe ei⁹ accēſa dixit.
O vtinā ille yaſon barbarus tā ſpecioſuſ
tā nobil'm maritali copula iūgeret ⁊ cum ea
v̓ba multa miſcuit. ⁊ qđ nephas ē i v̓gine. h̄
ipa ꝯūtebat i phas. Et dic̄ ibidē ꝙ p⁹ pauca
tp̄a yaſon medeam vi opp̄ſſit ipam defloꝛando.
iō dic̄ btūs Amb. i omel'. Diſcite v̓gines
nō circūcurſare ꝑ alienas edes. ſ. ire ad coꝛeas
nō i publico miſcere ſmōes. ſm āt Greg.
Sermo v̓ginū dꝫ eē prudēs. rar⁹. ⁊ modeſt⁹
nō tā eloquētia p̄cioſus quā pudoꝛe. etiā debēt
ſe a turpib⁹ v̓bis abſtinere. ſꝫ illđ Señ.
a v̓bis turpib⁹ abſtineto q᷑ licētia eoꝝ ipudiciciā
nutrit. Scđa v̓tus ē laboꝛ i opatiōe. habuit
eni magnū laboꝛē vt v̓ginitatē ſuā ꝯſeruaret.
Q᷑ ſic̄ dicit Amb. in legēda. Cū iuuenis
audiſſet v̓ba v̓ginis lecto ꝓſternit̄. et ꝙ
ꝓ amoꝛe egrotaret a medic' aperit̄ ꝑ ſuſpiria
alta. Qđ audiēs pat̄ replicat eā filio ſuo. ſed
illa p̄oꝛis ſp̄oſi fed⁹ ſe violare nō poſſe aſſeruit.
qđ cepit p̄fect⁹ inq̄rere q̄s ille ſp̄oſus eſſet
de cui⁹ p̄tāte ſe Agnes iactaret que dum aūt
ſibi dixit ꝙ xp̄m ſp̄oſum ſuū dicerꝫ q̄ audito
p̄⁹ blandis ſmonib⁹ deinde terroꝛib⁹ eā pulſat.
Cui Agnes. q̄cq̄d vis age qđ quer' non
poteris obtinere. ⁊ p̄fect⁹ vnū tibi de duob⁹
elige. aut cū v̓ginibus dee feſte ſacrifica. aut
meretricib⁹ ſcoꝛtaberis. Cui illa. nec ſacrificabo
dijs tuis. nec ſcoꝛtis polluar alienis. cuſtodē
eni habeo coꝛpis mei angelū dñi. etiaꝫ
credēdū ē ꝙ. b. v̓go Agnes nō fuit ocioſa in
domo p̄ris. q᷑ ſtati tradita fuit ſtudio l̄raruꝫ
vt ſic ꝑ ſtudiū arciuꝫ vitaret carnis vicium.
Hiero. ad ruſticū monachū Et ponit̄ đ ꝯſe.
diſ. vlt̄. c. nūq̄ꝫ. Ama ſciaꝫ ſcripturarū. ⁊ vicia
carnis nō amabis. vñ ita neccium ē v̓ginibus
modernis vt magnis laboꝛib⁹ reſiſtāt vicijs
carnis. ⁊ his hoſtib⁹ q̄ ipugnāt caſtitatē
Q᷑ dic̄. b. Amb. in li. de v̓ginitate. Int̄ oim
martiꝝ genera diuturnioꝛa ſūt caſtitat' p̄lia
⁊ nō ſolū ē carnis illecebꝛis laborioſe reſiſtē
q᷑ ociū ⁊ q̄es ſunt ſpina lacerās caſtitatem ⁊
via ad luxuriā. D ¶ Sic̄ atteſtat̄ ꝓpha Eze.
xvj. Hec fuit iniq̄tas ʒodome ſoꝛoꝛ' tue ſupbia.
Saturitas panis ⁊ abūdātia vini. Ociū
ip̄i⁹ ⁊ filiaꝝ ei⁹. Iō docet Egidi⁹ roman⁹. đ
regimine p̄ncipū. li. ij. p̄te. ij. c. vij. ⁊. viij. Q̄
q̄libet p̄r vl' m̄r debēt ſollicitari ꝙ filie earuꝫ
ſtudeāt texē filare ⁊ opari circa lanā vl' ſericū
ne ocio toꝛpeſcāt. Sic̄ legit̄ feciſſe ipatoꝛ octauian⁹.
de q̄ refert Valeri⁹ i policrate. li. vj
Q̄ filias ſuas in lanificio fecit inſtrui vt ſi eaſ
nubila foꝛtuna ad extremā paup̄tatē ꝓijceret
ſe ꝑ artē poſſent enutrire. Idē legit̄ đ Cōſtantino
ipatoꝛe q̄ p̄cepit vt filie ſue artem et
ꝯſuetudinē maīb⁹ opandi haberēt vt ꝑ exercicia
opis vicia vitarēt ⁊ ſi foꝛtuna eis fauceret
poſſēt ꝑ laboꝛes manuū victū q̄rere ⁊ veſtitū.
Idē referūt cronographi đ karolo magno
q̄ filias ſuas fecit lanificio aſſueſcē colo-
qꝫ ⁊ fuſo ne ꝑ ociū toꝛpeſcerēt. Cōſiderauerūt
qꝫ hi incliti ipatoꝛes ꝙ ocioſitas ⁊ voluptas
ſunt arma antiq̄ hoſtis. de renū. c. niſi cū p̄dē
·§· ꝑſone. ⁊ de ꝯſe. diſ. v. c. nūq̄ꝫ. His armis
diabol⁹ dauid ipugñuit ⁊ ipm̄ ſupauit q̄n vacās
ocio cū Berſabee vxoꝛe. Urie adulteriū
ꝑpetrauit. ij. Reg'. xj. His armis iuaſit Salo.
q̄n ceſſauit ab edificatōe dom⁹ dñi. ⁊ ocio
toꝛpebat ⁊ ipm̄ vicit. q᷑ m̄lieres alienigenas
adamauit. itaqꝫ fuerūt ei vxoꝛes q̄ſi ſeptigēte
⁊ cōcubine trecēte. iij. Reg'. xj. Ill' armis
ipulit mariā magdalenā ⁊ eiecit eā vt peccatrix
publica diceret̄. Lu. vij. Iō docet Hiero.
glīoſus. ⁊ ponit̄ de ꝯſe. di. v. nūq̄ꝫ. nō iq̄t
vacet mēs tua varijs ꝑturbatiōibus q̄ ſi pectoꝛi
inciderit dñabunt̄ tui. ⁊ te deducēt ad
delicta maxia. De q̄b⁹ dicit pš. lxxij. In laboꝛe
hoīuꝫ nō ſūt. ⁊c̄. trāſiet̄ vſqꝫ i affectum
coꝛdis. Et cōcludit Hiero. Aliq̄t opis facito
vt ſꝑ diabol⁹ occupatū te inueniat. Et dic̄
Egidi⁹ roman⁹ vbi ſ̄. Si aliq̄ feīa eēt i tā alto
ḡdu ꝙ nō eēt ꝯſueta certa talia opa exercē
adhuc nō eēt mittēda vt ocio vacaret. Sed
tradēda eēt ſtudio l̄raꝝ. Et ſepi⁹ libꝝ accipiens
ſe lectionib⁹ occuparet vt ſic p̄ctā vitarꝫ
Q᷑ btā Agnes nobiliſſimū liliū cū eēt in ſtudio
artiū ſecura fuit. Sed cū a ſcolis reuerteret̄
a filio p̄fecti vꝛbis romāe adamata di. ſꝫ
b. Amb. Tertia v̓t⁹ ē fuga occaſiōis peccandi
q̄ fuit q̄ſi tertiū foliū q̄ nr̄m cādidiſſimū liliū.
b. Agnes fuit decoꝛata. Q̄ āt fugit occaſionē
peccādi pꝫ ex h̄. q᷑ dedit ſe ſtudio l̄raꝝ
q̄ vitat̄ occaſio culpaꝝ. ⁊ poſtq̄ꝫ reūſa fuit a
ſtudio māſit i domo p̄rna. ⁊ q̄ꝫuis inuita ad
lupanar inducta tñ fuit ab angel' cuſtodita.
Amb. ꝯtinuādo legēdā cū. b. Agnes noluiſſet
i thoꝝ filij p̄fecti ꝯſentire nec ydolis imolare
iuſſit eā expoliare ⁊ nudā ad lupanar adduci.
tātā āt denſitatē capilloꝝ dñs ei ꝯtulit
vt meli⁹ capill' q̄ꝫ veſtib⁹ tegeret̄ Ingreſſa āt
turpitudis locū angelū dñi p̄paratū īuenit.
q̄ locū claritate nimia circūfulſit ſibiqꝫ ſtolaꝫ
cādidiſſimā p̄parauit. Pꝛefecti fili⁹ cū alijs
iuuenib⁹ ad lupanar iuit ⁊ eos ad ipaꝫ p⁹ iui

tauit. q̃ igreſſi ex miraclo āt ꝯpūcti redierūt.
Quos ille appellās fatuos ⁊ ad eā furēs in=
trauit cū eā ꝯtigē vellꝫ a diabolo ſuffocat⁹ ex
pirauit. Qđ p̄fect⁹ audiēs cū ingēti planctu
ad eā venit. ⁊ cām mortl ei⁹ diligēti⁹ ſciſcitaꝛ.
Cui agnes. Ille cui⁹ volūtatē volebat pficē
eū in ptātē accepit ⁊ occidit. Nam ſocij viſo
miraculo territi redierūt illeſi. Cui p̄fect⁹ i h̄
apparebit ꝙ nō magicis artib⁹ egiſti ſi impe
trare poteris vt re ſurgat. Agnete āt orante
iuuenis ſuſcitaꝛ ⁊ xp̄s ab eo publice p̄dicaꝛ.
Pōtifices igiꝛ diabolo⁊ ſeditionē i pplo ex
citantes clamauerunt. tolle magā. tolle ma=
gā ⁊ maleficā q̃ mentes mutat ⁊ alienat aīos
Prefect⁹ aūt viſo miraculo voluit eā libare
lꝫ ꝓſcriptionē metuēs eā dereliq̄t. Et qꝛ eam
libare nō potuit triſtis abſceſſit. Ecce ꝙ. b.
v̄go Agnes nō dedit illis vanis iuuenib⁹ oc
caſionē. qꝛ territi lumē fugierūt. nec etieꝫ ſe
ipam illis talē obtulit ꝙ potuiſſent i ipam oc
caſionē inuenire. ¶ Diſcite igiꝛ ab hac v̄=
gine o v̄gines ceterecꝫ mulieres fugā occaſi=
onis peccādi. qꝛ occaſio pcti ē velut ſpina la
cerās caſtitatē. qđ pꝫ in Thamar v̄gie ſoro=
re Abſolonis. ij. Regl. xiij. vbi legiꝛ ꝙ amō
filius dauid adamauit Thamar ſororē abſa
lon. ita vt p̄ amore egrotaret. qđ audiēs Jo
nadab dedit ei cōſiliū malū dicēs. Cuba ſup
lectū tuū ⁊ languorē ſimula. Qđ ille fec̄ ⁊ di=
xit ſe a nullo cibū velle capere niſi a thamar
Jlla aūt ſola iuſſu p̄ris ſorbitiūculam porre
xit nulla ancilla ſecū accepta. Cuꝫ comedere
potuiſſet cū filio regis. Amon aūt vidēs eaꝫ
ſolā apphendit eā ⁊ deflorauit. Qꝛ occaſio=
nē ſibi p̄ſtitit ꝙ ſola cum ſolo i thalamo fuit.
Jō dicit poeta. Si fugis fugit. ſi cedis cedē
neſcit. Nā loc⁹ ⁊ tps pabula p̄bēt eis. ſ. occa
ſionē luxurie. Jō etiā. b. v̄go agnes ne in do
mo turpitudis ſola exiſtēs occaſionē daret
iuuenib⁹ ad peccandū voluit ſecū hr̄e ange=
lū cuſtodē ſui corpis cū hūanū auxiliuꝫ non
haberet. Quarta virt⁹ ē habitus aſper ⁊ hu=
milis q̄m crediꝛ habuiſſe. b. agnes ex q̃ tene
re caſtitatē voluit. Jpa vero iudith ē q̃ ſup
lumbos quotidie habuit ciliciū Judith. viij
Refert Amb. ꝙ paſcaſi⁹ p̄fect⁹ dedit ſibi aſ=
perū habitū qꝛ iuſſit eā in copioſū ignē iacta
ri. Sed i duas ptes flāma diuiſa pplm exu=
rebat ⁊ eā minime tāgebat. ita vt dicere poſ=
ſit illđ. Ecci. vlꝛ. Jn medio ignis nō ſū eſtua
ta. p⁹ hec paſcaſi⁹ in gutture ei⁹ gladiū imer
gi p̄cepit. Et ſic xp̄s ſpōſus cādid⁹ ⁊ rubicū
dus ipam ſibi ſpōſam ⁊ martirem ꝯſecrauit
Cū igiꝛ corp⁹ ei⁹ xp̄iani ⁊ parētes ei⁹ ſepelie
rūt vix a paganis i eos lapides mittētes eua

ſerūt. Emerētiana aūt ei⁹ coetanea v̄go ſan
ctiſſima lꝫ adhuc cathecumina. duꝫ iuxta ſe=
pulchrū ei⁹ ſtaret ⁊ cōſtanꝛ gētiles argueret
ab eis lapidata ē. Staticꝫ terremot⁹ choru=
ſcatiōes ⁊ fulgura extiterūt adeo ꝙ ex paga
nis plurimi perierūt. Jta ꝙ ipi ad ſepulch⁊
veniētes v̄gines. neminē leſerꝛ. ecce q̄ꝫ aſpā
veſtē habuit. b. Agnes. Sic etiā virgines ⁊
mulieres ſi volūt eē caſte optet interdū gerē
veſtes aſpas ⁊ hūiles qꝛ veſtis ſupba eſt q̄ſi
ſpina lacerās caſtitatē. Qđ pꝫ Nu. xxv. vbi
legiꝛ ꝙ filij iſrl fornicati ſūt cū mulierib⁹ mo
abita⁊ ſecꝫ ornauerꝛ. qꝛ dic̄ venerabil Boe.
in li. de diſ. ſco. Ꝙ ſatirici dicebāt luxuriā in
ornatu veſtiū ꝯſiſtere. qđ ꝓbat poeta v̄ſus.
Ueſtis pulcra. cib⁹ larg⁹. ociū q̄ꝫ ſomn⁹. De
mergūt aīaꝫ luxuriācꝫ ꝓuocāt. Quīta v̄tus
ē ſobrietas quā agnes habuit cū ſe a ſupfluiſ
abſtinuit. iō caſtitatē tenuit. qꝛ ſciuit ꝙ exceſ
ſus in potu ⁊ cibo ē ſpina lacerās caſtitatem
Sic̄ legiꝛ Geñ. xix. De loth q̃ inebriat⁹ vino
inceſtū cū filiab⁹ ppetrauit. Jō dic̄ aplus ad
Eph. v. Nolite inebriari vino i q̃ ē luxuria.
Quare refert Ualerius in policrate. lib. j. ꝙ
vſus vini romanis feminis fuit ignot⁹ ne ali
qđ dedec⁹ in eis ꝓlaberet. aut i luxuriā labe
renꝛ. Sexta virt⁹ ē cuſtodia ſenſuuꝫ p̄cipue
illo⁊ q̃ r̄mota oñdūt. vt viſ⁹ l audit⁹ qꝛ curio
ſitas vidēdi vana l audiēdi ē ſpia lacerās ca=
ſtitatē ⁊ via ad luxuriā. teſte b. Gre. ome. Si
aliq̄s vir vel mulier viderit filiū vel filiā alie
nā. ſeruū aut ancillā ⁊ ꝓ cōcupiſcētia diligē
ter aſpexerit corrupta ē vna v̄go. Et ſubdit.
Si q̄s vero cleric⁹ vel religioſus vel laic⁹ cā
tica luxurioſa vel turpia libenꝛ audierit ⁊ cū
dilectiōe placito auditu ſuſcepit corrupta ē
alia v̄go. hec ille. Jſta ſunt folia p̄fulgida q̃
decorauerūt beatiſſimā v̄ginē agnetē ⁊ quā=
libet aliā v̄ginē volentē ſaltē tenere caſtitatē
Scđa ꝓprietas lilij ē qđ intus hꝫ grana au=
rea fulgentia q̃ liliū decorāt. Jta btā Agnes
habuit ſpēalia bñficia q̄ſi aurea q̃b⁹ dñs eaꝫ
p̄ alijs exornauit. Et h̄ enumerat. b. v̄go i le
gēda ſua dicēs. Annulo ſuo ſubarrauit me
dñs me⁹ ieſus xp̄s. ⁊ dexterā meā ⁊ collum
meū cinxit lapidib⁹ p̄cioſis. Jnduit me cicla
de auro cōtexta. ⁊ imenſis monilib⁹ ornauit
me. poſuit ſignū in faciē meā. vt nulluꝫ p̄ter
ipſū amatorē admittā. Tradidit aurib⁹ meiſ
ineſtimabiles margaritas. ⁊ circūdedit me
vernātibus atcꝫ cōſtātib⁹ gēmis. a q̃ mihi iā
thalam⁹ locat⁹ ē. cui⁹ mihi organa modulā/
tib⁹ vocib⁹ ſonant mel ⁊ lac ex ei⁹ ore ſuſcepi
⁊ ſanguis eius ornauit genas meas. Jam
amplexibus ei⁹ caſta aſtricta ſum iā corpus

eius.corpori meo ſociatū ē. Iā oñdit m̄ the=
ſauros incōpabiles. Illa omnia accepit bea
ta Agnes in regno celorum.

¶ De eadem virgine Sermo ſecundus.

Sicut liliuȝ inter

ſpinas.ſic amica mea iter filias.Cañ
ij.Uidemus ꝙ inter oēs flores decenti⁹ liliū
eſt ornatū ⁊ veſtitū.nec eſt aliquis color qui
pōt ei cōpari. A ¶ Ideo dixit dñs.Math.
vj.Cōſiderate lilia agri quō creſcūt nō labo=
rant neqȝ nent.dico aūt vobis quoniam nec
Salomon in omī glīa ſua coopert⁹ ē.ſic vnū
ex ipſis.Etiam liliū inter alios flores eſt pul
cherrimus ꝙ pȝ ex diuerſitate ſeu diſtinctōe
foliorum.ex ꝓportione eoꝝ ⁊ ſuauitate odo
rum.qꝛ habent ſuauē odorē ⁊ nimiū excellē=
tem.Myſtice per liliū.b.Agnes figuratur.
Quia ſicut liliū ē decēter a natura decoratū
folijs tanqȝ corona.Ita vgo.b.Agnes ē ve=
ſtita decēter a ſponſo ſuo xp̄o Sic teſtat̄ in
cantico hodierno dicēs.Induit me dñs ve/
ſtimēto ſalutis ⁊ indumēto leticie circumde=
dit me ⁊ tanqȝ ſponſā coronauit me corona.
Ipa etiā inter alias vgines pulchra eſt. Cu
ius pulchritudo lucet ex diuerſitate ſeu diſti
ctione prudentie. Quia ſm Amb. dr̄ virgo
prudētiſſima.qō pȝ ex ꝓprietate iuſticie ⁊ ſu
auitate pudicicie. Ita vt de ipa exponi pōt
illud Geñ.xxiiij. Puella decora nimis vir=
goqȝ pulcherrima ⁊ incognita viro. Iō xp̄s
ſponſus cōpat eā lilio dicēs.Sicut lilium in
ter ſpinas ⁊c. In quibus vbis.b .Agnes a
tribus ꝯmendat̄.Primo a virginali candi=
datione.Ibi.ſicut liliū.Secūdo a miſerabi/
li paſſione.ibi inter ſpinas.Tertio a ſpeciali
dilectione.ibi.Sic amica mea inter filias.
B ¶ Circa pͥmū notādū multe ſunt lilij ꝓprie
tates ſm quas btā Agnes lilio cōpat̄. Pri/
mo liliū ſic̄ refert Pli.i ſpe.na.ſedat irā ⁊ diſ
cordiā vniuerſam.cui⁹ rō ē.qꝛ liliū hȝ dulcē
exalationē que dū p reſpirationē inbibitur.
eſtus mox caloris ſuffocatur.nam lilium ſm
Auic̄.cunctas extinguit colericas paſſiones
que quidē ē fons ire ⁊ ſanguinis vt ait Gal̄.
Ita beata Agnes p ſua dulcia ⁊ verba beni
gna ſedauit iram prefecti romani.ita vt pri⁹
qui eam expoliari iuſſit.⁊ ad lupanar duci.
poſtea ſuaui or̄one ⁊ filij ſui ſuſcitatiōe ipam
dimittere voluit.⁊ mitigatus fuit. ſm illud
Eccī.vj.Uerbum dulce multiplicat amicoſ
⁊ mitigat inimicos.Idē etiā patet de filio p̄=
fecti qui tanqȝ leo furiens ad ipam in locum
turpitudinis intrauit. Poſtqȝ autēȝ fuit ab
ea ſuſcitatus mitigatus eſt,⁊ xp̄m publice p̄
dicauit.vt dicit Amb. Idem manifeſtum ē
in paganis qui circa ſepulchruȝ ſancte agne
tis ſanctā emerentianā ex iracundia lapida=
bant quos mitigauit p coactioneȝ. Qꝛ dicit
Are.x.Ethi.Multi plus obediūt coactio/
ni qȝ ſermoni.Idē per choruſcationes.⁊ per
fulgura iram eorum ſedauit vt de cetero ve=
nientes ad ſepulchrū eius nō leſerūt. ⁊ preci
pue hoc candidiſſimū liliū btā Agnes miti=
gauit irā iudicis irati erga peccatores. ¶ C
Sicut de hoc pȝ in miraculis ſancte Marie
de quodā iudice noīe ſtephanus qui erat ro
me et vnū ortum btē Agnetis violenter ab=
ſtulit.propt̄ qō damnationi adiudicat⁹ fuit
Et ipa imemor huius violentie cum ſancto
proiecto ⁊ beate virgini Marie pro ipſo in
terceſſit ⁊ iram mitigauit. Ideo figurata ē p
abigail prudentiſſimā que virum ſuū ſtultū
nabal erga dauid regē recōciliauit. ⁊ iraȝ ei⁹
ſedauit.j.Regl.xxv. D ¶ Secūdo liliuȝ hȝ
virtutē cōbuſtionis corporis ſanatiuam ſm
Petrū de creſcen.li.vj.c.lxiij.qui dicit folia
lilij decocta ⁊ poſita ad locū cōbuſtionis ſa/
nant.Idē dicit Iohēs meſue in pͥma practi=
ca.Mēbra igne vſta liliū ſuprapoſitū opti=
me ſanat.Cuius rō ē.quia ſm Galienū liliū
maturatiuū ē vlcerū apoſtematū ⁊ tumorū.
Idē facit radix ei⁹ ſi trita cū oleo apponatur
Ita btā Agnes ſanare pōt ignē cōbuſtionis
male cōcupiſcētie carnalis que heu viget in
omnibus.Teſte bea.Iohanne.j. Iohis.ij.
Totus mūdus in maligno.i.in malo igne cō
cupiſcentie poſitus eſt. Iſtum ignē in ſeipſa
extinxit.Quis enim eēt ſm Ambroſium tan
tum tredecim annoꝝ.que quidem etas ma=
gis eſt laſciua. Et ad concupiſcentiam incli=
nata tamen fertur ſic dixiſſe iuueni ipſam in
coniugiuȝ petenti.Diſcede a me fomes pec=
cati.nutrimētū facinoris.pabulū mortis di
ſcede a me.qꝛ iam ab alio amatore p̄uēta ſuȝ
qui mihi ſatis meliora obtulit ornamēta. vt
patet in legenda. Ideo poteſt dicere cū Za=
ra illud Tob.iij. Tu ſcis domine ꝙ nūqȝ cō
cupiui virum ⁊ mundam ſeruaui aīam meā
ab omī ꝯcupiſcētia. Iſtā etiam cōcupiſcētie
cōbuſtionē ſeruauit in alijs.ſicut refert Ia/
nuenſis de quodā viro paulino qui in eccl̄ia
ſancte Agnetis fungebatur officio hic cepit
miro carnis ardore temptationeqȝ vexari.
Sed cum deum offendere nollet a ſūmo pō=
tifice licētiā ꝯtrahendi mr̄imoniū petijt. Cu
ius autem bonitatem ⁊ ſimplicitatem papa
conſiderans annulū eius cum ſmaragdo de
dit ⁊ iuſſit vt imagini formoſe beate Agnetl
que in ſua eccl̄ia depicta erat ex p̄te ſua pre=

ciperet vt ſe permitteret deſponſari. Cunqꝫ
hic ſacerdos huic imagini imparet illa con=
tinuo annulo digitũ porrigẽs. et illo ſuſcep=
to digitũ retrahebat. Et extũc oẽꝫ malũ eſtũ
ꝛ tẽptationẽ carnis a ſacerdote fugauit am/
modo illã diabolicã incẽſionem minime ſenſit.
Quis hoc fecit certe hoc mitigatiuũ celeſte
qđ iã erat plãtatũ in ortũ celeſtis paradiſi q̃
abſtraxit ab eo oẽm ardorẽ a diabolo imiſſũ
vel a ꝓpria carne excitatũ. Recte ſic ait Di=
onyſius ſuꝑ vuln⁹ aduſtũ poſitũ extrahit ar
dorẽ mitigatqꝫ dolorẽ. Idcirco oẽs ſenes et
iuuenes vidue ꝛ virgines viri ꝛ mulieres q̃
ĩ maligna cõcupiſcẽtia ſunt inflãmate ꝑ deſi=
deriũ q̃rere debẽt hoc celi liliũ. b. Agnetẽ et
ſeſe cũ fide ꝛ dilectione deſponſare. ſm illud
Ozee. ij. Deſponſabo te mihi ĩ fide ꝛ extũc
cõbuſtio illa ceſſabit vt patuit ĩ p̃fato ſacer=
dote. Tertio liliũ habet virtutẽ mundificati
uã q꞉ faciẽ mũdificat. vt dicit Petr⁹ de creſ.
vbi ſupra. ꝛ fit hoc mõ. accipe tuberoſitates
radicis lilij ꝛ deſicca. puluerẽ ide fac poſtea
tẽpera cũ aq̃ roſacea ꝛ deſicca. q̃ facto ter vł
q̃ter puluerẽ ſolũ cũ aq̃ roſacea ꝯfectam duc
ſuꝑ faciẽ ꝛ fugabit ꝯtractionẽ rugaꝝ abluẽ=
do ꝛ faciẽ dealbãdo. Idẽ dicit Diony. Hãc
virtutẽ habet. b. Agnes. liliũ celeſtis ꝑadiſi
q꞉ oẽs eam inuocãtes mũdat ꝛ dealbat a ni=
gredine mentaliũ facinoꝝ. De qua dic̃ Hie=
re. Treñ. iiij. Denigrate ſũt facieſ eoꝝ ſuper
carbones ꝛ nõ ſũt cogniti in plateis. ꝛ nõ ſo=
lum mundat maculã mẽtalẽ. ſꝫ etiã corpora=
lẽ. Ad qđ probanduꝫ. refert Amb. ꝙ puella
quedã noĩe Conſtantia Cõſtantini magni fi
lia totaliter ĩ facie erat leproſa. ꝛ grauiſſime
vndiqꝫ in corpore maculata. hec audiens fa=
mã btẽ Agnetis tumulũ eius adijt ꝛ cũ ibi ĩ
oratione perſiſteret obdormiuit. viditqꝫ. b.
Agnetẽ aſſiſtẽtẽ ꝛ dicẽtẽ ſibi. Si in xp̃m cre
dideris cõtinuo liberaberis. Ad hãc vocem
euigilãs ꝑfecte ſe ſanatã inuenit ꝛ illa baptiſ
mũ recipiens ſuꝑ corp⁹ btẽ Agnetꝭ baſilicaꝫ
fecit. ꝛ ibi in virginitate degẽs multas exem
plo ſuo virgines ꝯgregauit. Ecce quõ h̃ cele
ſtis orti liliũ faciẽ corporꝭ hui⁹ v̾ginis mũda
uit. ꝛ faciẽ inſuꝑ mẽtis ſue aĩe aĩam a ſpecia=
li lepra peccati dealbauit. ꝛ in mũdicia ſpũa
li perſeuerauit. Ecce v̾ginitas ſine hũilitate
nõ ẽ mũda ſm illud Aug. Quid ꝓdeſt conti
nentia ſi dñabit̃ ibi ſuꝑbia. Melior ẽ humi
lis cõiugalitas q̃ꝫ ſuꝑba virginitas. Idõ ſu/
mere debẽt radicẽ. i. hũilitatẽ que dꝫ eſſe ra=
dix virtutũ. ſm Gre. dicẽtẽ in omel. Qui ce
teras virtutes ſine humilitate cõgregat ĩ vẽ
tum puluereꝫ portat. De hoc albiſſimo lilio

bea. Agnete q̃ fuit hũilis virgo ꝛ debẽt eam
pulueriſare. hoc ẽ quõ in puluereꝫ redigent̃
cogitare. ſm illud. Geñ. iij. Puluis es et in
puluerẽ reuerterꝭ. ꝛ hunc puluerẽ debent in
ducere in faciebus ſuis. ãmodo inſignia ſuꝑ
bie abijciẽdo Sicqꝫ ſpecioſe xp̃o apparebũt
Et dicit eis Cañ. ij. Ecce tu pulcra es amica
mea. ecce tu pulchra oculi tui colũbaꝝ abſqꝫ
illo qđ intrinſec⁹ latet. ꝛ hoc ad p̄mũ. Quan
ad ſcđm ſm naturales ſpine mutuo ſolẽt cõ=
nectari ſicut pꝫ de arboribus ſpinoſis q̃ ad in
uicẽ ſe cõnectũt. ꝛ alterutrũ muniunt ꝛ defẽ=
dunt. ꝛ man⁹ reſiſtẽtiũ ſibi pungunt ꝛ vulne
rant. ꝛ ſi inter eos aliqđ creuerit lilium illud
lacerãt ꝛ extinguũt. ſe ſe aũt raro ledere ap=
probant̃. Myſtice ꝑ ſpinas tiranni ĩpugnã
tes bonos huius mũdi figurant̃. qui ſe ĩ ma=
lo cõnectũt cõtra bonos ĩp̃os vulnerando.
qđ figuratũ ẽ Numeri. xxij. vbi legit̃ ꝙ Ba
lach rex iniqu⁹ cũ malo ꝓph̃a balaam ſe ſoci
auit contra iſrł q̃ñ ꝓpheta populũ maledice
re ꝛ perſequi intẽdebat. ita legit̃ ꝙ herodes
ꝛ pylatus facti ſunt amici qui antea lõgo tẽ=
pore fuerũt inimici. quare hoc. vt ĩp̃m Ieſũ
vulnerarent ꝛ morti cõdẽnarent. Ita etiam
romanus p̃fect⁹ cũ filio ſuo fuerunt q̃ſi ſpine
pungentes ſe ad inuicẽ cõnectẽdo vt h̃ dele=
ctabile liliũ vulnerarẽt videlicet Agnetem.
Tandẽ filius p̃fecti voluit ſibi ſurripe virgi
nẽ ĩp̃am ad ſuũ cõiugiũ inducẽdo ꝙ ſine do=
lore ꝛ ſtimulo nõ fuit. q꞉ nouit eẽ ſcriptũ per
btm̃ Amb. in li. de virginitate. virginitas ẽ
amica diuinitatis. ſpeculũ puritatꝭ. ornamẽ
tũ mirifice venuſtatꝭ. riuul⁹ ꝑpetue volupta
tis. Et in autꝭ. de lenonib⁹. Coll. iij. §. ſanxi=
mus. ſola caſtitas cũ fiducia poſſibilis ẽ ſeu
potẽs ẽ. ꝛ bñ potuit. b. Agnes ſtimulari. q꞉
tria habuit allicientia eã ad ei⁹ cõſenſũ. Pri/
mũ fuit iuuenilis etas. ꝛ ſm illud Eccs. xij.
Adoleſcẽtia eni ꝛ voluptas vana ſunt. Sed
hanc vãitatẽ ĩp̃a ſpreuit F Q꞉ dic̃. b. Amb
Quãuis eẽt annis iuuẽcula tñ animo cana.
Secũdũ fuit pulchritudo. q꞉ pulchra facie.
ꝛ ſcimus ꝙ pulchre v̾gines ꝛ mulieres maio
res habẽt ad herẽtias ꝛ frequẽtiores. Quia
dicit Hiero. Pulchra cito adamat̃ ꝛ feda fa
cile cõtẽnit̃. difficile cuſtodit̃ qđ plẽs amant
Sed pulcritudinẽ corporis non curant. ſm
illud Prou. xxxj. Fallax gratia ꝛ vana ẽ pul
chritudo. mulier timẽs deũ ĩp̃a laudabit̃. de
interiori pulchritudine fuit ſibi cura ſm illđ
ps̃. xliiij. Omnis gloria eius filie regis ab in
tus. Ideo põt dicere illud qđ dicit. b. Greg.
li. dialo. de puella nomie Galla. illa Exteri⁹
nihil deformitatis timuit que interiorẽ ſpẽꝫ

amauit. nec vetita ē ſi hoc in ea fedaretur ꝙ̄
ꝙ a celeſti ſponſo nō amaret. Tertium fuit
munerū oblatio. quia pꝛefecti filiꝰ obtulit ei
plurima. Gemmas ⁊ diuicias ⁊ amplioꝛa re
pꝛomiſit. multe eni ſunt quas nō ſeducit pul
chꝛitudo ⁊ iuuentus quas tm̄ munerū obla=
tio ſeducere cōſueuit. In cuius ſignū ſeruuſ
abrahe dedit rebecce munera vaſa argentea
⁊ aurea vt ipſam facilius ad cōſenſū dn̄i ſui
inclinaret. Sed omnia munera btā Agnes
deſpexit. Sciebat eni ꝙ hmōi munera terre
na nō dant̄ ſponſis dei. ſ3 cōcubinis. ſm illd̄
Gen̄. xxv. Filijs aūt ꝯcubinaꝝ largitꝰ ē mu
nera. dona autē ſpūalia ⁊ celeſtia dant̄ legit
timis ſponſis. de quibꝰ gloꝛiat̄ in legenda.
Secūdo punita eſt a p̄fecto qui polluere vo
luit eius famā ⁊ nominis honeſtatē tradēdo
ipam ad lupanar. qd̄ etiam doloꝛoſum fuit.
Quia dicit̄ Pꝛou. xxij. Melius eſt nomen
bonū ꝙ̄ vngenta p̄cioſa. contra hoc habuit
angelicā ſocietatē. qꝛ angelis ibidē p̄parati
inuenta fuit. q̄ infamiā eius abolerent. Ido
etiam iuſſit eam nudam trahi per ciuitatem.
vt de ea impleretur illud Ezech. xvj. Dere=
linquent te nudam ⁊ ignominia plenam. ⁊ h̄
fecit ideo vt nuditas ſibi verecūdiā faceret.
ſolent vere virgines magis timere nuditatē
ꝙ̄ penam. ſm illud Ezech. xvj. Eras nuda
⁊ cōfuſione plena. Sed contra hoc habuit a
deo adiutoꝛium. qꝛ tantā3 denſitatē capillis
eius deꝰ tribuit vt meliꝰ capillis ꝙ̄ veſtibus
tegeret̄. Et in hoc verecūdiam ab ea repulit.
Idē etiam ipam in loco obſcuro fecit icludi
vt loci obſcuritas eā terreret. Sed cōtra hoc
habuit claritatē vt qui ad eam ingreſſi fue/
rant p̄ nimio ſplēdoꝛe eā videre nō poterant
Ille ſpine nō potuerunt eā vulnerare. Sed
ipa ſciuit eas in ſuam pꝛopꝛietatē cōmutare
quia filius pꝛefecti ſuſcitatus effectus eſt pu
blicus chꝛiſtianus. Pꝛefectus etiam viſo mi
raculo credidit. ⁊ in virum alterū mutatꝰ fu
it. Tertio punita fuit ab aſpaſio pꝛefecti vi=
cario qui volebat in ea extinguere fidei inte/
gritatē multiplex ei inferēdo ſuppliciū. Iuſ
ſit eni eam in ignē copioſum iactare. vt igniſ
crines eius ⁊ oſſa in cinerē redigeret. ne aliq̄
reliquie remanerēt quas chꝛiſtiani honoꝛa=
rent. Sed ipſa ignē deuicit deuota oꝛatione
Ipſa enim in medio flammaꝝ expanſis ma=
nibus oꝛabat dicens. Te depꝛecoꝛ veneran=
de colēde pater metuende. qꝛ per filium tuu3
minas euaſi. ſacrilegi tirāni. Et carnis ſpur=
cicias imaculato calle tranſiui. Ecce venio
ad te quē amaui. quē q̄ſiui ſemꝑ optaui. ⁊ h̄
ad ſecūdū. Quantū aūt ad tertiū ē notādū

ſpeciale ſignū ē qū ſponſus ſponſā nominat
amicam ſuā Can̄. ij. Surge ꝓpera aica mea
colūba mea. foꝛmoſa mea. ⁊ veni. Specialiꝰ
autē ē qn̄ eā veſtit pulchꝛis veſtibꝰ ⁊ eam ad
ſuum thalamum introducit. Et hoc ſignum
dilectionis oſtendit rex aſſuerꝰ erga Heſter
deſponſatā ſibi que non accepit cultum mu=
liebꝛem. ſed quecunq3 voluit egeus eunuchꝰ
ei dedit. ⁊ que cum deberet intrare ad regem
oꝛdinauit vt habet̄ Heſter. ij. Idō duo ſigna
dilectionis oſtendit ſponſe ſue bea. Agneti.
quando eam amicam ſuam dignatus ē voca
re dicēs. Sicut lilium. ⁊c̄. Sic amica mea in=
ter filias. Specialius aūt ſignum ei oſtendit
quando ea3 veſtibus deauratis induit. ⁊ ad
ſuum thalamū gaudens introduxit. Et hāc
veſtem oſtendit octauo die parentibus ſuis
⁊ amicis. Cum enim parentes eiꝰ octauo die
iuxta tumulū vigilarent viderunt choꝛū vir
ginum veſtibus aureis radiantē inter quas
viderunt beatā Agnetē ſimili veſte fulgētē.
⁊ a dextris eius agnū candidioꝛē niue ſtātē.
Quibus illa dixit. Videte ne me quaſi moꝛ=
tuam lugeatis. Sed congaudete mecū ⁊ cō/
gratulamini. quia cu3 his omnibus lucidas
ſedes accepi.

In cōuerſione ſancti Pauli apl̄i ſermo p̄mꝰ

Beniamin lupus
rapax mane comedit p̄dam ⁊ veſpe=
re diuidet ſpolia. Gen̄. xlix. ad experientia3
videmus ꝙ fluuij magni iuxta ciuitates flu=
entes interdū ſe vltra ſolitū diffundūt ⁊ ado
excreſcūt ꝙ ſecū capiūt arboꝛes ⁊ molendi=
na atq3 pontes. Et q̄uis hominibꝰ nonnun
ꝙ̄ faciunt damnum. vltimo tamen in ſe diui
dunt capta vt auꝝ vel argentum de terra ra
ptum. ⁊ piſces de piſcinis. Moꝛaliter ꝑ pi=
ſcem cōuenit deſignari. b. Paulū. qꝛ ſm na/
turales fluuius ſapit naturam ſui oꝛiginis.
Vt ſi oꝛigo habuerit dulcē aquā ⁊ fluuiꝰ ha
bebit. Si autē amarā erit ⁊ amarus. ad pꝛo=
poſitū. b. Paulus oꝛtū habuit de tribu beni
amin. vt habet̄ ad phil̄. iij. Et qꝛ de beniami
dictū erat hoc v̄bū ꝓpoſitū thematis. Ideo
in Paulo qui fuit de genere eius ē impletū.
Iſte fluuius in ira tm̄ ſe diffudit vt nō ſolu3
caperet arboꝛes. i. cōtēplatiuos. S3 ⁊ molē
dina. i. cōiugatos. Sic̄ dicit̄ in epl̄a hodier=
na. Act̄. ix. Saulus adhuc ſpirās minarum
ſc3 verbis ⁊ cedis. i. verberibus in diſcipl̄os
Et acceſſit ad p̄ncipes ſacerdotū ⁊ petyt ab
eis epl̄as in damaſcū vt ſi q̄s inueniret huꝰ
vie viros ac mulieres. i. cōiugatas. ⁊c̄. vin/
ctos p̄duceret in hiꝛl̄m. Ecce rapacitas pꝰ ꝙ̄

aūt ꝯciſus fuit ⁊ ab ira ꝗeuit largiter argētū ⁊ aurum diuiſit gentibus ⁊ iudeis.i.aureas doctrinas in tertio celo raptas. Sic̄ ⁊ h̄ volunt verba preaſſumpta. In quibus Paul⁹ a tribus deſcribit̄. Primo vt auſterus eccleſiaꝝ depdator. Ibi beniamin. Secūdo vt ſeuerus auiculaꝝ captiuator. Ibi mane comedit. Tertio vt largus doctrinaꝝ diſpēſator. ibi. veſpere diuidet ſpolia. Primo eſt notandū dicūt naturales ꝙ lupus certas proprietates habet ꝓpter ꝗs beat⁹ Paulus ei ꝯparatur. A Primo lup⁹ ē aial valde rapax. ſic̄ refert Are. pͥncipaliter de aliꝗ lupo libro.ij. de aialibus qui in india ē habēs tres ordies dentiū. ſuperius ⁊ inferi⁹ ⁊ habet pedes leonis. facieꝫ hominis. ⁊ vox ei⁹ vt tuba terribilis. velox eſt ſicut ceruus. ⁊ eſt audaciſſimus comedēs homines. Huius lupi ꝓprietates etiam ante cōuerſionem Saulo ꝯgruebāt. Recte eni ſicut iſte lupus habet tres ordines dentium quib⁹ ſe defendit. Ita Saulus ꝗ nunc Paulus dicit̄ tres habuit defenſores. Primi fuerūt defenſores phariſei qui in hoc ipm iuuabāt ⁊ litteras ꝯtra xpianos dabant. vt ƺ Act.ix. Et illi in minaꝝ exhibitione eum audacē faciebāt Quia dic̄ Are. j. Pol. Seuiſſima eſt iniuſticia habēs arma Secūdi fuerunt ſocij crudeles qui fuerūt ſibi in cauſam audacie. Quia dicit Parides i li. de tribus regib⁹ Solus hō timidus ē. plures enim ſimul cōſtātes audaciſſimi ſunt taꝫ in die ꝗꝫ in nocte. Tertius fuit iṗe qꝛ fuit audax. qδ habet̄. Act.viij. Saul⁹ deuaſtabat eccl'iam per domos intrans viros ac mulieres trahens in cuſtodiam. Sunt heu multi homines in ciuitatibus peccatores qui cum ſperant a ſuperioribus habere adiuuamen. vel ab eis nō puniunt̄. vt ſunt luſores. potatores. ⁊c̄. Peccant audacius ſocietate ꝯgregata. et nocte dieꝫ currunt bonorumꝫ pacem perturbant dicētes. Tamē Paulus ita fecit. ⁊ nūc cum chriſto regnat. Sed attēdāt miſeri ꝙ Paulus fec̄ ⁊ penituit ⁊ iṗi fortaſſis ſup illo nunꝗꝫ penitēt. Paulus tm̄ h̄ fecit ex zelo legis. Sicut teſtat̄ ad Gal.j. dicens. Abundantius exiſtēs emulator paternaruꝫ meaꝝ traditionū. Iſti autē faciūt ex malicia mentis. Sed audiāt illi bea. Greg. ſup Iob xv. Pingui ceruice currunt cōtra deū dicentem. Iſte dei iudicio eternaliter interibit ꝗ tanta animoſitate ⁊ audacia deum offendere non deſiſtit. Secunda proprietas lupi eſt vt dicit Ambro. in exame. li.v.c.vj. Si ꝑus lupus viderit hominē videt̄ homo vocē perdere. Iō exiuit hoc prouerbiū qn̄ ſubito tacent in aliqua cōgregatione. lup⁹ ē in fabula Ita fideles xpi. viſo Saulo ex timore ſiluer̄t ſeꝗꝫ ab eo abſcōderūt cum ipm ſolū audier̄t ita vt verificaret̄ illud Ecci.xliij. in ſermōe eius ſiluit ventus. i. hoīes fideles nōdū in fide firmi ꝗ vento cōpant̄. Sic̄ dicit̄ Iob.vij Ventus ē vita mea. Iō legit̄ Act.ix. Et i damaſco erat quidā diſcipulus dn̄i noīe Ananias abſcondit⁹ timēs Sauli aduentuꝫ. Ad quē dn̄s. Surge ⁊ vade in vicum qui dicit̄ rectus. ⁊ quere Saulū tarſenſem i domo iude. Ipſe autē timēs ſe excuſabat dicēs. Audiui de multis de viro hoc quāta mala fecerat in hierl'm. ⁊ nūc hic habet ptātem a principibus ſacerdotū omnes qui inuocāt nomē tuū. ⁊c̄. q. d. Nō audeo apparere in ꝯſpectu eius. Idē pꝫ ibidē de Petro ⁊ ceteris ꝗ noluerunt ſe ei ſociare. Sꝫ in conſpectu eius ſiluerūt. Ideo dicit beat⁹ Aug⁹. in ſermōe de conuerſione eius. Audiēs Petrus ꝙ ſaul⁹ eum querebat. Pl⁹ eū formido tenebat. Noli timere brē Petre. qꝛ te nō ꝗrit ſaulus. Sꝫ Paulus vas electiōis te cupit videre. Eya ſancte Petre bn̄dic deū ⁊ ſuſcipe fratrem. ⁊ habebis eū cū defendis eccleſiā adiutorem. Tertio lupus hꝫ hanc proprietateꝫ qn̄ vult inuadere gregem ouium. ⁊ ipſas iugulare. Si tunc prius videtur a paſtore ſeu cuſtode ouium. ferocitatem deponit. ⁊ oues nō inuadit. vt dicit Ambroſius vbi ſupra. Sic fcm̄ eſt de ſaulo. Cum enim accepiſſet litteras in Damaſcum volens inuadere oues chriſti. ⁊ morti tradere. preuiſus fuit a chriſto ꝗ ē cuſtos hominum Iob ſeptimo. ⁊ paſtor chriſtianoꝝ Ioh x. Iſte inquam preuidit eum oculis pietatis. ⁊ ad terram ꝓſtrauit. ⁊ ideo extunc omnē depoſuit ferocitatē quā aduerſus oues conceperat ⁊ dixit. Dn̄e quid me iubes facere. Sup quo dicit Aug. Occiſus agnus a lupis fecit agnū de lupis. Iā parat ſe ad obediendū qui prius ſeuiebat ad ꝑſequendū. Idem in alio ſermone. eliſus ē ſeuiens ⁊ fact⁹ ē crudelis. eliſus ē lup⁹. ⁊ fact⁹ ē agnus. eliſus ē ꝑſecutor. ⁊ factus eſt predicator. eliſus ē fili⁹ perditionis. ⁊ fact⁹ eſt vaſ electionis. Et hoc quo ad primum. Quantum ad ſecundum deſcribit̄ Paulus tāquaꝫ ouium domitaruꝫ captiuator. Ubi nota dic̄ Areſt. in libro animalium tota natura lupi inſidiat̄ ouibus. ſiue aduerſatur: qδ patet in ſimili. qꝛ cordula facta de inteſtinis lupi adiuncta cordis citare factis de inteſtinis ouis eas deſtruit ⁊ corrūpit. Illa etiā diuiſitas pꝫ ex h̄ ꝙ lup⁹ vt facili⁹ oues capiat ſub herb ⁊ folijs iterdū ſe occultat. ⁊ cū venerit ad ouile

oẽs oues ſtrangulat. ſi ſibi nõ reſiſtit a cane
aut paſtore ita totalit' Saulus adũſabat oui
bus xp̃i q̃ in lege ⁊ in euãgelio nõ ſil' ꝯcorda=
bant. Ip̃e eni ſonabat ad legẽ ⁊ circũciſionẽ
Oues aũt xp̃i ad euãgeliũ ⁊ bap̃mi lotioneꝫ
⁊ hec fuit magna diſſonantia. recte ſic corda
lupi cũ corda ouis facit diſſonãtiã magnam
iõ eoſ vl'r deſtruxiſſꝫ niſi ver⁹ paſtor reſtitiſſꝫ
Ip̃e eni ver⁹ paſtor nr̃aꝝ aiaꝝ xp̃s fec̃ ꝯtra
eũ ſicut paſtores ꝯtra lupũ. Nã infeſtos fa=
ciunt eis laq̃os. foueas. ⁊ peditas. In q̃bus
ſe dũ oues capere cupiũt ⁊ credũt capiunt.
Ita Saulus volẽs cap̃e oues capt⁹ eſt a pa
ſtore. Iõ exclamat Aug⁹ in ſermone de con=
uerſione eius dicẽs. O inenarrabilis patien
tia dei. inuenit peruerſum ⁊ effecit cõuerſuꝫ.
inuenit ſanctorum percuſſorẽ. ⁊ fecit eũ pie/
tatis tutorem. Inuenit vas fetulentũ ⁊ exhi
buit eum vas puriſſimũ. inuenit miniſtrum
nequiſſimoꝝ iudeoꝝ ⁊ fecit eũ ꝯparẽ ſancto
rum ſuoꝝ. Inuenit ſup̱bum ⁊ humilẽ fec̃ eũ
Inuenit blaſphemũ ⁊ cõſtituit eũ apoſtolũ.
Ecce q̃ aliq̃n iniquiſſimoꝝ ſacerdotũ ep̃las
deferebat ad deſtructionẽ xp̃ianoꝝ nũc ei⁹ reſo
nãt ep̃le p̱ vniuerſũ orbẽ terraꝝ. Hec Aug⁹.
Dicunt etiã experti naturales. lupus cadẽs
in foueã capit. dum captus in ea tenet. oẽm
deponit ferocitatẽ. ⁊ ſi ad eum ꝓijcit. vel
mittit ouis eã nõ laniat q̃uis naturale odiũ
inter eos exiſtat. Sic etiã Paulus dũmodo
captus fuit a xp̃o nõ laniauit q̃ interpretatur
ouis. q̃uis ad ipſuꝫ miſſus eẽt. de hoc dicit
Aug⁹ in ſmone vbi ſupra. Ecce lup⁹ rapax
adducit ad ouẽ ſequẽdã nõ recipiẽdã. ſꝫ ne
rapientẽ eius grex paueſceret lupũ ipſe pa=
ſtor de celo qui hec oĩa faciebat nunciauit vẽ
turũ oui. Sed nõ ſeuituꝝ. Quia dñs lupo ſe
uiciam interdixit lupus ad ouẽ capt⁹ addu=
citur. Ouis ſub manu paſtoris cõfortat. ne
iã putet ſeuiẽtẽ. mira res ab agno lup⁹ ꝑ oui
bus mortu⁹ fuit ouis ſecura de lupo Et qđ ẽ
ãpli⁹ mirandũ. ouis baptiſauit lupum. ⁊ ex
eo fecit agnũ. hec ille. vide q̃m obediẽs fuit
xp̃o. iſte ſeuer⁹ captiuator ita vt ab oue ſe du
ci mitteret. q̃re h̃. q2 vt ait Amb̃. ſup̱ ep̃lam
ad Gal'. j. Q2 ei⁹ ꝑſecutio nõ fuit ex malicia.
ſꝫ ex ignorãtia. Et inſignũ illius mox vt cog̃
uit ſe erraſſe ꝯuerſus ẽ ⁊ ſeuiciã poſtergauit
Et ẽ notãdũ ꝙ tyranni hui⁹ mũdi ſeuientes
q̃ nũc ex euãgelio ſciũt ſe errare. ⁊ ob h̃ adeo
ꝑcutiunt tũ corpor' infirmitate. tũ hoſtiũ ad
uerſitate. ⁊ tñ nolũt ſe emẽdare. ſecunt pau=
lum in rabie tyrannica. nõ autẽ in ſalubri pe
nitẽtia. Paulus neſciens ꝑſecut⁹ ẽ eccleſiaꝫ
Illi aũt ſciẽtes faciũt maliciã. Sꝫ audiunt il
lud Lu. xij. Iſte ſeruus q̃ cog̃uit volũtatem
dñi ⁊ nõ fecerit ſm voluntatẽ ei⁹ vapulabit
eũ plagi' mult'. ⁊ h̃ ad ſecũdum. Quãtum ad
tertium deſcribit beat⁹ paulus tanq̃ꝫ largus
doctrinaꝝ diſpenſator. ibi veſpere diuidet
ſpolia. Dicunt naturales lup⁹ q̃n nutrit fet⁹
ſuos tante eſt aſtutie ꝙ cibũ aut predã nõ q̃=
rit in propinquis locis ſed tunc tempor' ve=
nat a remotis ne fetus poſſit ꝑcipi ⁊ occidi.
⁊ hanc p̃dam quã portat fetibus ſtudet ipar
tiri. Myſtice btũs paulus p⁹ ꝯuerſionẽ ſuã
habuit a deo ſibi datos filios ſp̃uales. de q̃=
bus dicit. ad Gal'. iiij. Filioli mei q̃s iterum
ꝑturio. Iõ circa littus hui⁹ mũdi non q̃ſiuit
ſeu rapuit predam ſui euãgeli. Sed a remot'
hoc ẽ in tertio celo illđ didicit ¶ Sicut te/
ſtat ad Gal'. j. Notũ vobis fratres facio euã
geliũ qđ euãgelizatũ eſt a me. q2 nõ eſt ſꝫ ho
minem neq̃ꝫ ab hoie accepi illud. neq̃ꝫ didici
Sed per reuelationẽ Ieſu chriſti. Quia di=
cunt doctores ꝙ in illo triduo q̃n iacebat ce=
cus non manducans neq̃ꝫ bibẽs raptus fuit
in celum tertiũ. Sicut dicit. ij. Coꝝ. xij. Ubi
ſm Auguſtinum in libro de videndo deum
Fuit ſibi conceſſum videre diuinã eſſentiam
eo ꝙ eſſet futurus doctor gentium. vt ibi di=
cit euangeliũ. Igit de hac longinqua terra
reuertens ⁊ predam afferens filijs ſuis ſp̃ua=
libus largiter diuidit. Sic memorat ꝓpha
dicens. Ueſpere diuidet eſcã. Iõ dic Amb̃.
libro de viduis. parte. j. Hic inquit ad tem=
pus elegit morari in terra propter conuerſio
nem fidelium renuncians interim celo. Hic
eſt qui eſcas rapiens in celo tanquã violen=
tus raptor eã fameſcẽtib⁹ diuiſit in terra. hec
ille. ¶ Quis int ap̃los plus predicauit ſe
minãdo verbũ dei docẽdo plures epiſtolas
per orbem miſit. certe nullus. Q2 ſm Chry=
ſoſtomũ đ laude Pauli Omelia p̱ma. Pau
lus terrã. mare. greciã. ſil' ⁊ pannariã. ⁊ oĩs
regiones ſub ſole circumiuit. ⁊ peccatoꝝ ſpi
nas euulſit. errores fugauit. ibiq̃ꝫ verbũ ve=
ritatis ſeminauit. Iõ cõmendat eum in vita
⁊ predicatione ⁊ omnibus ſanctis eſſe equa=
lem dicẽs. Abel obtulit ſacrificiũ ⁊ inde lau=
dat. ¶ Sed pauli hoſtia adhuc incẽdium
quantum celuꝫ a terra ſupior apparebit. Si
quidẽ per ſingulos dies ſemetip̃m humilia=
bat. quã cũ hoſtia duplici offerebat tũ in cor
de. tũ in corpore mortificationem circũferẽs
nõ eni oues ⁊ boues offerebat. ſꝫ ſemetip̃m
dupliciter imolabat. neq̃ꝫ his contentus fu=
it. Sꝫ etiaꝫ orbẽ vniũſum ſtuduit offerre. q2
oẽm terrã circũiuit. ⁊ ex hoib⁹ angelos fac.
⁊ ip̃os hoies q̃ſi ex demõib⁹ i ãgelos ꝓuexit

Abel dolo germanũ occidit Paulus ꝟo ab
eis interfect⁹ ē q̄s ab iminētib⁹ mal̄ cupiebat
eruere. Noe ꝓpt̄ iuſticiā a diluuio ꝑſeruat⁹
hic aūt cū multo ſeuiore inundante diluuio
nō archā coaptādo ꝯpaginib⁹ tabularū. ſed
ep̄l'as ꝯponendo ꝓ tabul' vniūſū orbē ꝑicli-
tantē e medijs fluctib⁹ liberauit. Hic de ar-
cha coruū emiſit ⁊ includēs lupū ferocitatē
ei⁹ mutare nō potuit. Paulus āt accipitres
miluoſq̧ ſuſcipiēs fac̄ colūbas ⁊ excludens
oēm ferocitatē. māſuetudinē ſpūs itroduxit
Abraam miramur oēs. q꞉ ad dei ꝑceptū pa
triā cognatoſq̧ reliq̄t. Sȝ quō poſſet paulo
eq̄ri q̄ nō tm̄ p̄riā vl' ꝯgnatos ſȝ ſeipſū ⁊ mū
dū reliq̄t imo ⁊ celos. ⁊ oīa ad tps vt xp̄m lu
crifaceret. Sȝ ⁊ abraā i ꝑiculū ſe tradēs filiū
fratris eripuit. Paulus āt vniūſū orbem de
ip̄a diaboli extrahēs ptāte. ⁊ magna ⁊ innu-
merabilia ꝑicula ſuſcepit. ꝓprijſq̧ motib⁹ ſe
incuruitatē maximā ꝯpauit. Filiūq̧ abra-
hā voluit imolare. Paulus ꝟo milleſies ſe-
ip̄m imolauit. Yſaac patiētiā aliq̄ mirāt̄. co
ꝙ puteos a ſe factos obſtrui patiebatur. At
paulus non puteos cernens lapidibus obru
tos. ſȝ ꝓp̄ū corp⁹ ⁊ eos a q̄b⁹ patiebat̄ trahe
bat ad celū. Quātū eni obruebat̄ iſte fōs pa-
tiētie tāto magi erūpebat ⁊ plures ex ſe fluui
os effundebat Jacob longanimitatē ſuiēs
ſeptē annis ꝓ ſpōſa. Paulus toti⁹ vite ſerui
ciū ꝓ ſponſa xp̄i ipendit Joſeph pudicicie.
Paulus aūt nō ſolū hūanoꝝ corpoꝝ pulcri-
tudines. ſȝ etiā oīa q̄ vident̄ decora ꝯſpiciēs
ſic̄ fauillā cinerē deſpexit. Stupet iob patiē-
tē ⁊ ſcientē oēs infirmitates mortales. Sed
paulus nō mēſib⁹ tm̄. ſȝ annis in agone ꝑdu
rās q̄ nō a trib⁹ amici ſȝ a cūctis infidelibus
fratrib⁹ etiā obprobria ſuſtinebat ꝯſput⁹ ab
oibus atq̧ maledict⁹. Job erat i magna ho/
ſpitalitate ⁊ cura paupeꝝ. Sȝ cū cura illa im
pendebat debilib⁹ hāc iſte animis morbidis
ipendebat. Illi⁹ eni aduētu tūc aperiebatur
dom⁹. hui⁹ aīa vniūſo patiebat̄ morbo. Et q̄
dē ille oues ⁊ boues haberet miſericors erat
in paupes. h vero nihil ampli⁹ corꝑi ſuo poſ
ſidēs. ⁊ hoc ſufficienter indigētib⁹ miſtrabat
qđ ꝯmemorat Act̄. ij. Ad ea q̄ nihil op⁹
erat ex his q̄ mecū ſūt miſtrauerūt man⁹ iſte
Sȝ veniētes inimici vulnera ſcō Job infere
bāt ⁊ dolores. Sȝ ſi pauli ꝟbera. fames peri
culaq̧ ꝯſideres. videbis ꝙ oi ſaxo erat duri
or aīa iſta, ⁊ ferrū atq̧ adamātē firmitate ſu-
pabat. q̄ eni i corꝑe Job. hec paulus mēte ſu
ſtinuit. Nā ingens lachrymaꝝ fons ex eo nō
diebus ſolū ſed etiā noctib⁹ effluebat. Moi
ſes ꝓ ſalute iudeoꝝ deleri elegit de libro vi-
uētiū. paulus elegit anathema eſſe ꝓ fratri-
bus. Moiſes reſiſtit pharaoni. paulus dia-
bolo repugnabat. Iſte ꝓ vna gente. iſte non
ſudore ſed ſanguine ꝓ vniūſo orbe certabat
hec ille. Ecce q̧ largus doctrinaꝝ dn̄i diſpē
ſator. ⁊ hoc quo ad tertium.

Sermo ſecundus de eodem

Jordanis cōuerſus ē retrorſū.

Ita ſcribit̄ in ps. cxiij
Mgr̄ in li. ꝓprietatū. xiij. dicit cōtra cetum
pugnat q̄dā piſcis ſpentin⁹ ⁊ venenoſus cu
ius nomē ē cocodrillus. Piſces aūt ſentien-
tes pugnā eius fugiūt ad caudā ceti vt ab eo
defendant̄. Si aūt cet⁹ fuerit deuict⁹ piſces
moriunt̄. Cū ꝟo piſcis peſtifer nō pōt
deuincere cetū. emittit de faucib⁹ ſuis odorē
fetidum in aquā vt ſic piſces moriant̄. Econ
tra cet⁹ fumū emittit odoriferū de ore ſuo q̄ fe
tidū odorem repellit. ⁊ ſic ſe ſuoſq̧ defendit
Myſtice p cetum hic xp̄s deſignat̄. Nā
cetus ē piſcis valde magnus ſm illō. Gen̄. j.
Creauit de⁹ cete grandia. Etiam de ip̄o dic̄
phizologus Eſt ſuper oē pecus qđ viuit i eq̄
re cetus. Ita chriſtus ē magnus ſm illō ps.
lxxvj. Quis magnus ſic̄ de⁹ noſter. quaſi di
ceret. nullus. quia eſt magnus dn̄s ⁊ lauda/
bilis nimis. ⁊ magnitudinis eius nō ē finis.
Contra hunc chriſtū pugnauit Saulus qui
propt̄ ſua peccata fuit quaſi ſerpēs veneno-
ſus. Ideo dixit Act̄. ix. Saule ſaule q̄d me
perſequeris durū eſt tibi contra ſtimulū cal/
citrare. pſequebat̄ eni chriſtum in membris
ſuis. ſ. fidelibus quos trahebat ad iudicium
puniendos. Sed ip̄i ad xp̄m ꝑ deſideria fu-
gierūt vt ab eo defenderent̄. ⁊ in tali pſecuti
one quilibet chriſti diſcipulus dicere potuit
illud. lxxij. Mihi adherere deo bonū ē. ſau
lus aūt emittebat ex ore ſuo ꝯtra deū ⁊ ſuos
fideles verba fetida blaſphemie ⁊ ire. Sicut
teſtat̄. j. ad Thimo. j. Prius. ſ. an̄ conuerſio
nē fui blaſphemus perſecutor ⁊ contumelio
ſus ſcilicet cum verbis. econtra autem chri-
ſtus odorem ſuauiſſimum ſue gratie emiſit q̄
hanc blaſphemiam fugauit. ⁊ ipſum ab erro
re conuertit. ſecūdum illud qđ ſequitur i epi
ſtola ſupradicta. vbi dicit. gratiam dei ſum
conſecutus. hoc eſt remiſſionē peccatorum.
q꞉ ignorāter feci. ⁊ in incredulitate. ⁊ h volu
erunt verba predicta. Jordanis cōuerſus ē.
retrorſum. In quib⁹ verbis duo tanguntur
Primo quō Paulus fluuio cōparatur. ibi.
Jordanis. Secūdo quō ꝯuerſio ei⁹ incepat
ibi. ꝯūſus ē. De p̄mo ē notādū fluuiales aq̄
fluunt bn̄ ante ſe ſi nō habeāt ipedimētū re-

troꝛſũ aũt difficulter fluere pñt q̃ꝛ ē ꝯtra flu-
xum naturalē. ¶ Per aq̄s fluuiales hoīeſ
intelligunť ꝯtinue moꝛiētes ſm illud. ij. Re
gū. xiiij. Oēs moꝛimur ⁊ ſicaq̄ i terrā dilabi
mur. hi inq̃ꝫ fluunť bene ſiue labunť in pec-
cata ſi nō impediūť ꝑ infirmitates aut alias
tribulatiōes. Sꝫ retroꝛſū fluere vľſurgere a
pctis nō pñt aut difficulť niſi gr̄a dei his ſuc
currat. Teſte Chꝛy. in omeľ. Liberꝝ inq̄t ar-
bitriū lꝫ ꝑ ſe ſit potēs ad malū nō tñ ad bonū
ſine redēptoꝛ gr̄a adiutrice. iō ad iuſtificati
onē peccatoꝛ optet cōcurrere ad gr̄aꝫ nr̄i re
dēptoꝛis q̄ ſi venit fač de iniuſto iuſtū. d̄ pec
catoꝛe facit veraciť penitētē ⁊ mutat coꝛ du-
rū ⁊ obſcuratū in molle. ⁊ mutat i mētē fluxi
bilē de malo cōuertit ad bonū. Sič factū eſt
de paulo q̄ē ſubito circumfulſit lux e celo.
Act. ix. In q̄ ſignificať gratia dei ⁊ mutauit
coꝛ eiꝰ duꝝ ⁊ ſuꝑbū i molle ⁊ hūile. ⁊ ex p̄do
ne paſtoꝛē. ex lupo ouē mitē. ex crudeli hoſte
ſtrenuū militē ⁊ ex ꝑſecutoꝛe egregiū p̄dica-
toꝛē. Iō bñ de iꝑo aſſūptū ē h̄ v̄bum Iorda
nis ꝯūſus ē retroꝛſū. ¶ Et ſciendū ē q̄ꝫ. b.
paulus Ioꝛdani cōpať ꝓpť q̄ttuoꝛ. Primo
ꝓpť nois interp̄tationē Ioꝛdanis eni ſꝫ Ri
char. Sap̄. vj. Deſcenſio interp̄tať. q̃ꝛ legiť
Ioſue. iij. Cū filij iſrľ vellēt trāſire ioꝛdaneꝫ
vt venirent ad terrā ꝓmiſſionis p̄cepit dñs
Ioſue vt mādaret ſacerdotibus q̄tenꝰ ſume
rent archā federꝫ ⁊ pplm. Illi āt ſumētes ar-
chā ingreſſi ſunt fluuiū. aq̄ aūt deſcēderūt in
vno loco ad inſtar mōtis itumeſcētes. Que
aūt inferioꝛeſ erāt i mare ſolitudis qđ tūc vo
cabať moꝛtuū deſcēderūt vſq̃ꝫ q̄ oino defice
rent. vt hr̄ Ioſue. iiij. quſq̃ꝫ aſcendiſſent filij
iſrľ poꝛtātes archā federꝫ dñi. ⁊ ſic cū humū
calcare cepiſſent reūſe ſūt aq̄ in alueū ſuum ⁊
fluebāt ſič añ ꝯſueuerāt. Iō interp̄tať deſcē
ſio. Sic ſpūalr̄ factū ē in paulo. q̃ꝛ filij iſraeli
tici. h̄ ē vidētes deū ꝑ iꝑꝫ debebāt ire ad ter
rā viuētiū q̄ fluxerat lacte hūanitatꝫ ⁊ melle
diuinitatꝫ. ¶ Iō qñ xp̄s q̄ ē ſacerdos ineť
nū ſm oꝛdinē melchiſedech iꝑm ingreſſus ꝑ
gr̄am ſuā. ſtati aq̄ inferioꝛes moꝛtifere inten
tionis q̄ nitebanť oēs xp̄ianos in extermina
tionē ducere oino defecerūt. ⁊ i monte deflu
xerūt. Sꝫ aq̄ ſuꝑioꝛes viriū aie ſic ꝯūſe ſunt
ad deū vt q̄ſi murꝰ firmꝰ ſtaret ꝯtra oēs fidei
xp̄i ipugnatoꝛes ⁊ velud mōs in altū creſce-
ret totiꝰ ꝑfectiōis. q̄ꝫ ſua ꝑfectio i vita ⁊ do-
ctrina ꝑ vniūſū mūdū apparebat. ⁊ ꝯtinue
adhuc apparet. ſič de iꝑo dicit Chꝛy. i laud
iꝑius omeľ. j. Paulus terrā ſiľ mare. greciā
⁊ banariū oēſq̃ꝫ ꝑſus regiōes ſb ſole volitā
tes circūit. nō inuanū percurrēs itinera. Sꝫ

peccatoꝝ ſpinas euellens peccatoꝝ fugans
erroꝛes. Ibiq̃ꝫ v̄bū puritatis ſemināſ. veri/
tatē reducēs. ex hoibus angelos faciēs. q̄n-
imo iꝑos quaſi ex demonibꝰ angelos pꝛoue
hens. hec ille. Et ſicut aq̄ ioꝛdanis pꝰ ingreſ/
ſum ſacerdotū ꝯtra naturā deſcēderūt. ita. b
Paulus qui pꝛius collo erecto cucurrit ad-
uerſus deū ⁊ ꝯtra iꝑm pingui ceruice arma-
tus ē Iob. xv. Qui q̄ſi in nubibꝰ ſuꝑbie vo-
lauit ſpirās ꝯtra xp̄ianos. pꝰ ingreſſū v̄o cri
ſti veri ſacerdotis in coꝛ ſuū ꝑ gr̄am intātuꝫ
deſcendit ꝑ humilitatē. vt ſtati diceret ſicut
hūmiľ ⁊ obediēs. Dñe q̄d vis me facē. q. d.
Dñe doleo de p̄terito pctō. ⁊ caueo a futu/
ro q̄d me v is facere. ſi ꝑſecutoꝛ fui volo eſſe
edificatoꝛ. Si fui lupꝰ volo eſſe agnꝰ. q̄d viſ
me facere. Iō recurro ad te. notā fac mihi vi
am in q̄ ambulē. q̃ꝛ ad te leuaui aiam meā ps̄
cxlij. Sic dꝫ q̄libet pctōꝛ facere pꝰ pctm̄ qñ
gr̄a dei ē illuſtratus. dꝫ ſtatim ſič hūilis deo
obedire dicēs. Dñe fui peccatoꝛ. volo eē ſa-
tiſfactoꝛ. fui rebellis ⁊ inſolers. volo nūc eſſe
obediēs. Q̃ꝛ melioꝛ ē obediētia q̄ꝫ victima.
j. Regꝫ. xv. Et ſi peccatoꝛ v̄berať a xp̄o tri-
bulationibꝰ ꝓ peccatis. debet facere ſič puer
aſtutus q̄ cū aliq̄d mali facit vt pꝛoijciendo
lapides cōtra fratres. ⁊ ꝓpterea a pr̄e v̄be-
ratur nō fugit verberantē. Sed extēſis bꝛa/
chijs vt pať indulgeat amplectiť eum vt fla
gellum auertat. ⁊ veniā repoꝛtet. Q̃ꝛ h̄ docu
it Paulus. q̄ cū ꝯtra fratres ſuos apłos la-
pides emitteret ꝑſecutionis. Act. ix. Deus
pať iratꝰ dedit alapam Paulo in eo q̄ꝫ ipſuꝫ
ad terrā ꝓſtrauit. Iꝑe aūt ſič puer ingenio-
ſus q̄ ſoꝛtiťꝰ fuit aiam bonā. Sapientie. viij.
Nō flagellū fugit. ſꝫ immediate vt ſibi indul
geret amplexatꝰ ē dicēs cū ps̄. lxxij. Mihi
adherere deo bonū ē. ⁊ intantum ſe humilia
uit coꝛam celeſti patre vt diceret. j. Coꝝ. xv.
Ego ſum minimus apoſtoloꝝ qui nō ſuꝫ di-
gnus vocari apoſtolus. Quoniā ꝑſecutꝰ ſū
eccleſiam dei. Secundo beatus Paulus cō-
parať Ioꝛdani ꝓpter oꝛiginē iꝑius. Q̃ꝛ dič
Iſidoꝛus libꝛo. xiij. Qđ oꝛitur ex libano mō
te altiſſimo ex duobus fluuijs quoꝛum vnuſ
diciť Ioꝛ. ⁊ alter Dan. Ita perfectio ſancti
Pauli oꝛtū habuit a monte altiſſimo a q̄ de-
ſcēdit om̄e datum optimū. ⁊ omne donū per
fectum. Iacobi. j. Qui duaꝝ naturaꝝ diui-
ne. ſ. ⁊ hūane ſm illud Attanaſij in ſimbolo
Quicūq̃ꝫ vult. ⁊č. Deꝰ ē ex ſubſtātia patris
añ ſecula genitꝰ ⁊ hō ex ſuba mr̄is i ſecło na-
tus. Iō dicit ad Gaľ. j. Q̄ euangelium ſuum
nō fuit ſm hominem nec ab hoie didicit. ſed
per reuelationem Ieſu chꝛiſti. Etiam oꝛtuꝫ

habuit a tota trinitate a q̃ rapt⁹ fuit i tertiuʒ
celũ ad ſcolã .ſ. trinitatis vbi didicit ꝛ audi=
uit v̈ba q̃ nõ licʒ hoi loq̃ .ij. Coꝛ. xij. ꝛ qꝛ ſua
doctrina a tãto alto mõte oꝛtũ habuit. iõ ma=
xime efficabil'fuit. Cryſ. i laude pauli dic̃ Q̃
ligua pauli inſonãte oi igne flãmãte vehemẽ
ti⁹ oia credebãt. oia fugiebãt. ꝛ cult⁹ demo/
nũ tyrãnoꝝ ire. ꝛ domeſticoꝝ inſidie. Nã ſic̃
radijs ſolis oꝛientib⁹ vmbꝛe fugãt̃ ꝛ latronũ
inſidie ꝯfringunt̃. Sic paulo euãgeliũ diſſe/
minãte vbiqꝫ erroꝛ recedebat. ꝛ lux fidei relu
cebat. ꝛ in his potiſſime q̃ eũ opp̃mere nite=
bant̃. Tertio. b. paulus ꝯpat̃ ioꝛdani ꝓpter
eius trãſitionẽ. qꝛ ioꝛdan⁹ vt hr̃ Joſue. iij. p̃=
buit viã ꝛ ñ ſolũ ſacerdotib⁹ archã dei poꝛtãti
bus ꝛ alijs ma ioꝛib⁹. Sʒ oi pp'lo iſrl'a maio=
ri vſqꝫ ad minimũ. vt ſic ad terrã ꝓmiſſionis
ꝑueniret. Jta. b. paulus ꝑ p̃dicationẽ ſuã ꝛ
doctrinã dedit viã ſalutis oib⁹ tã magnis ſi=
ue ꝑuis. ita q̄ nõ ẽ aliq̃s tã magn⁹ in ſcia qui
poſſit doctrinã ſuã ꝓfundare. nec aliq̃s tã ꝑ
uus q̃ poſſit ſm ſtatũ ſuũ viã ſalut' hr̃e. ideo
ip̃e ẽ ille fluui⁹ de q̃ dicit Greg. i ꝓlogo mo=
raliũ. in q̃ agn⁹ ambulabat ꝛ elephas nata=
bat. Jõ dꝛ. j. Coꝝ. ix. Nã cũ liber eẽm ex oi=
bus oim me ſeruũ feci vt plures lucrifacereʒ
ꝛ fact⁹ ſũ iudeis tanq̃ȝ iude⁹ vt iudeos lucri
facerẽ. Sil'r his q̃ ſub lege erãt oib⁹ oia fact⁹
ſum q̄ oẽs facerẽ ſaluos. Et ad Roma. p̃mo
dicit Grec' ꝛ barbaris ſapientib⁹ ꝛ inſipien=
tibus debitoꝛ ſum. Et iõ vt debitũ officium
ſuũ ꝑſolueret. nõ ſolũ p̃dicauit v̈bo ꝛ ſcripto
ſed etiã exẽplo. v̈bo eni p̃dicauit laboꝛioſe ꝛ
inſtant̃. Qꝛ dic̃ Cry. vbi. ſ. Q̃ nec vnũ diẽi
ocio aut quiete paſſus ẽ tranſire. qδ ꝓbat ꝑ
hoc. qꝛ vix in ſpacio trigita annoꝝ romanos
ꝛ ꝑſas ꝛ medos ſb̃didit x̃itat' iugo. Jp̃e eni
adeo laboꝛioſus fuit q̄ noctẽ ꝑ maioꝛẽ ꝑtem
ꝯſumpſit manuũ in laboꝛe. dieʒ vero exerci/
tio p̃dicationis. vt dic̃ Haymo. a galloꝝ can
tu vſqꝫ ad q̃ntã hoꝛã manib⁹ laboꝛauit. dein
de p̃dicationi vacauit. ꝛ plerũqꝫ vſqꝫ ad no=
ctẽ ꝓtraxit. reſiduũ v̈o tp̃s i refectõe ꝛ ſom=
no ꝛ oꝛ̃onib⁹ ꝯſũpſit. Exẽplo autẽ p̃dicauit
ſapoꝛoſe ꝛ dulciter. qꝛ nihil docuit v̈bo qδ
nõ ꝯfirmauit exemplo. Jõ dicit ad Ro. xv.
Nõ audeo loq̃ aliq̃d eoꝝ q̃ nõ fecerit per me
xp̃s. Jõ doctrina ei⁹ fuit efficax ad coꝛ frigi=
dũ inflãmandũ. ſm illud. Hiere. xxiij. nũq̃d
nõ v̈ba mea ſũt q̃ſi ignis ꝛ q̃ſi malle⁹ ꝯterẽs
petras. Quarto ꝯpat̃ Joꝛdani ꝓp̃t baptiſ=
mi regenerationẽ. qꝛ i h̃ fuit pꝛimoꝛdiũ ſacri
baptiſmi. Cui⁹ figura p̃ceſſit i Naamã ſyro
q̃ ad iuſſũ helizei lot⁹ i ioꝛdane a lepꝛa mũda
tus ẽ. iiij. Reg'. v. Mediante ioꝛdane h̃ eſt
baptiſmi flumie baptizat⁹ ẽ paul⁹. vt habet̃
Act. ix. Et hãc bap̃mi grãm ꝑ p̃dicatiõeʒ et
doctrinã ex coꝛde ꝛ oꝛe ſuo i alios effudit ꝛ h̃
q̃ ad p̃mũ. ¶ Quãtũ ad ſcd̃m ẽ ſciẽdũ q̄ cõ
uerſio ſan. pauli facta ẽ potẽtiſſime ſine p̃ce=
dẽte p̃paratõe. citiſſime ſine dilatõe. ꝓmptiſ
ſime ſine obſtãte ꝯtradictiõe. ꝑſeuerãtiſſime
ſine obſequẽte refragatiõe. Pꝛio facta ẽ po/
tentiſſime ſine p̃cedẽte p̃paratiõe. qꝛ p̃pauit
ſe ſaulus nõ ad grãʒ recipiẽdã. ſʒ armauit ſe
ecõtra ad eccl'iam expugnãdã vt dꝛ Act. ix.
ſaulus adhuc ſpirãs. ꝛc̃. vbi triplex ꝑſecutõ
ei⁹ inuit̃. Pꝛia fuit feruẽs nocẽdi deſideriũ
qδ notat̃ ibi. Saulus adhuc ſpirãs. q. d. ſm
glo. mala p̃cedẽtia erogata ſanct' ſibi ñ ſuffi=
ciebãt. Sʒ adhuc ſpirãs .i. feruẽs deſiderio
ꝑſequẽdi. minarũ ꝛ cedis in diſcipulos dñi.
Ex q̃ dat̃ intelligi q̄ minis deterebat abñtes
Sʒ cede ꝛ moꝛte afficiebat p̃ñtes. Recte ſic̃
leo. ſic̃ ait Pli. in li. de mirabilib⁹ mũdi dꝛʒ
exiſtit in altiſſimis mõtib⁹ ꝛ videt aialia alte
rugit ꝛ cauda terrã ꝑcutit. ꝛ ſic ea terret. Cũ
aũt fuerit circa illa. punit ꝛ occidit. Scd̃a fu=
it ꝑ malũ ꝯciliũ. qꝛ acceſſit ad p̃ncipes ſacer/
dotũ ex q̃ apparet q̄ fuit auidus i ꝑſecutiõe
xp̃ianoꝝ. qꝛ dic̃ glo. Nõ vocat⁹ acceſſit ſʒ vl
tro ſe ſponteqꝫ iniecit petẽs ep'las i damaſcũ
ad ſinagogas. Ex q̃ apparet. q̃ȝ glorioſus fu
it q̄ ꝓ ꝑſecutiõe exercẽda ire voluit in dama
ſcũ q̃ ẽ ciuitas remota ſirie. qꝛ ſimile i ciuita/
tibus ꝓpinquis iã exercuit. Apparet etiã q̃ȝ
tũ fuit velox qꝛ oẽs ſimilit̃ extermiare volu=
it. qδ pʒ ex h̃ qδ ſequit̃. Si q̃s inueniret hu=
ius vie viros ꝛ mulieres vinctos ꝑduceret
in hierl'm. in h̃ eius magna ferocitas oñdit̃.
qꝛ nec ꝑcere voluit etati nec ſenio qδ nõ fac̃
leo. qꝛ licet ſit verox. ſenib⁹ tñ parcit ꝛ ifanti
bus quos nõ inuadit niſi i magna neceſſitate
Tertia fuit ꝑ malũ miniſteriũ. Jõ ãnectitur
Et cũ iter faceret. Et ſic pʒ q̄ perſequebatur
eccl'iam coꝛde feruido. Cum ergo ſic repug=
naret gratie cõuerſus eſt virtute diuina. de=
xtre. ſm illud. Pſ̃. lxxvj. Hec mutatio dex/
tre excelſi. Jlla enim Joꝛdanem fluentẽ de=
oꝛſum conuertit vt flueret retroꝛſum. Spiri
tualit̃ hec conuerſio figurata ẽ in Bennone
Geñ. xxxv. Quem mater pariens cum dolo
re vocauit Bennoni. id eſt filium doloꝛis ¶
Sed pater mutato nomine. vocauit eũ beni
amyn. id eſt filiũ dextre. ip̃e eni fuit filius do
loꝛis. quia afficit filios eccleſie perſecutiõis
ſuo tp̃e ꝛ graui martirij doloꝛe necauit. vt di
cit Amb. de bñdictionib⁹ p̃triarchaꝝ. c. vlti=
mo. Sʒ fuit fili⁹ dextre qꝛ alij diſcipuli voca
ti ſũt a xp̃o exiſtẽte in ſiniſtra tribulationis.

Paulus vero vocatꝰ ē a xp̄o ſedente ī dextera p̄ris ⁊ in gl̄ia celeſtis māſionis. Secunda cōuerſio ſancti pauli facta ē citiſſime ſine dilatione cōcomitante. Jō dr̄ circūfulſit eū lux de celo ſubito. lux refulſit ſup̄ eū ſpūalis interiꝰ q̄ mutauit lucē corꝑalē exteriꝰ. Fuit aūt hec lux ſubita ſine dilatiōe in alterꝫ virꝫ conuertens ip̄m tam in ſcia q̄ȝ in vita q̄ȝ etiam in mētis ꝯſtātia. Jn ſcia. dicit eni gl. ꝙ i illo triduo ſue excecatiōis totū miſteriū incarnationis ⁊ veritatē ſui euāgelij ꝑ reuelatōnē ih̄u xp̄i accepit ad Gal̄. v. ¶ Jn vita vero. q2 ſtatiꝫ virtutē luīs qđ ip̄m circūfulſit oēm amorem carnalē ⁊ affectū terrenoꝝ penitꝰ abiecit. Et huius ſignū fuit. q2 ſurrexit de terra. Quia dicit Chry. Abraam miramur. ⁊c̄. vt ē in ſermone p̄cedenti in fi. ꝑ hoc etiā ꝙ aptl oculis nihil vidit oñdiꝉ ꝙ totꝰ fuit alienatꝰ a ſenſibus ⁊ aciē mētis totā in deū ꝯuertit. Q2 ſm Aug. Eo tp̄e q̄ exterius nihil vidit deum in raptu per eſſentiā cog̊uit. Jn mētis aūt ꝯſtātia. q2 ꝯtinua cū ad ſe rediſſet xp̄m p̄dicauit ⁊ iudeos cōfūdebat. Act̄. ij. Bern̄. Etiā lux dr̄ fulſiſſe. ⁊ ꝑ h̄ triplicē effectū in eo cauſaſſe h̄. ¶ Primo q2 intellectū ip̄is angelicl ſpiritibꝰ ꝯformauit. Jō de ip̄o dicit Chry. q2 h̄ mirabilē ē in paulo ꝙ ip̄e ī hoc mortali corꝑe poſſidet qđ ip̄is celeſtibus ſpiritibꝰ ē ꝯceſſum. imo ⁊ ip̄i angeli plurima ſecreta ꝑ eiꝰ p̄dicationē didicerūt ſm glo. ad Eph̄. iij. vbi dic̄. mihi omniū ſcōꝝ nimia data ē gr̄a hmōi. vt innoteſcar poteſtatibꝰ celeſtibꝰ. Secūdo q2 affectū ſuū totaliter in deū tranſformauit. iō dicit ſicut ferrū in ignē miſſū totū ignis efficitur. Sic paulus charitate accenſus totus factus ē charitas. Tertio q2 celeſti cōuerſione ip̄m decorauit. vt dicit ad Phil̄. iij. Nr̄a cōuerſatio ē in celis. Jō dicit Chry. ꝙ paulus ī terra gradiēs ſic ſe gerebat ī cunctl q̄ſi āgelorū frueret̄ ſocietate. nā paſſibili adhuc carni alligatꝰ. ip̄oꝝ ſocietate gaudebat. ⁊ hec ſubita ꝯuerſio pauli figurata ē. j. Regl. x. de ſaul de quo legit̄ ibi inſiliet in te ſp̄ūs dn̄i ipletu repentino ⁊ ꝓphetabis. Sic in paulo q̄ cōtinuo ingreſſus ſinagogaꝫ p̄dicauit xp̄m. Dixit aūt ſamuel ad Saul. mutaberis ī virꝫ alterꝫ. ſ. de malo in bonū. qđ verificatū ē ī paulo qui fuit lupus rapax. Sed deꝰ in eo ꝯuertit lupū in agnū. Tertio cōuerſio ſancti pauli fuit ꝓmptiſſima ſine ꝯtradictione obſtāte dn̄o eni obiurgāte eū nihil dixit nec obſtitit. ſꝫ mox ad obediendū ſe exhibuit. ¶ Circa qđ notandū dn̄o vocante aliquē ad ꝯuerſionē cito ē obediendū. Exemplo pauli. et hoc ꝓpter tria. Primo ꝓpter euitationem indignationis. q̄ eni a deo vocati ꝓtrahūt ſuam indignationē incurrūt. Exēplū de illis. Lu. xiiij. vbi dicit Greg. Nemo cōdēnat. ⁊ ne cū vocat̄ excuſat. cū voluerit intrare non valeat. Sic timere debēt ꝓtrahentes ꝯuerſionē ſuā. Scđo ꝓpter cauēdū pctōꝝ cumulatōēꝫ Nā iacētes in peccatl añ ꝯuerſionē nōdū vadūt in v̄tutē. cadūt de pctō in pctm̄. q2 dicit Gregꝰ in moral̄. Peccatū qđ ꝑ pniam nō diluit̄ mox ex pōdere ſuo ad aliud trahit. Tertio ꝓpter virtutū theſaurizationē. q̄ȝto enim quis citius ꝯuertit̄. tanto plus ſibi theſauriſat v̄tutes ⁊ plurima p̄mia. Q2 ſm apl̄m. j. ad Cor. iij. Unuſq̄ſq3 ꝓpriā mercedē ſumit ſm ſuū laborē. Quarto ꝯuerſio ſancti Pauli fuit ꝑſeuerantiſſima ſine refragatiōe obſequij. Sic eni irrefragabiliter mutatus eſt vt iā amplius nō poſſit ſepari a xp̄o. ſm illđ ad Roma. viij. Quis nos ſepabit a charitate xp̄i. Et h̄ ip̄e oñdit in facto. q2 licet mlt̄as ⁊ quaſi infinitas pro chriſto tribulationes ſuſtinuit. Jp̄e tn̄ ꝯfidens in v̄tute dīna imobilis ꝑmanſit. Jdē dicit de eo Chryſ. ꝙ fuit oī ſaxo durior. oī colūna imobilior. ⁊ oī adamāte fortior. ⁊ hoc quo ad ſecundum.

¶ De purificatiōe btē v̄ginis ſermo p̄mus.

Poſtquā impleti

ſunt dies purgatiōis Marie. Luc̄. ij. Conſuetudo ē in certis ciuitatibꝰ quando ver venit vt circa feſtū kathedra petri. tunc pueri etiā ſenes exiſtētes in ciuitate ſuſcipiunt ip̄m cuꝫ canticis iubiloſis ⁊ ſigna letitie demonſtrāt. A Rō ē q2 vernale tp̄s ē maxime tpatū in ſuis qualitatibꝰ ⁊ minime mortiferꝫ. ſm Cōſtañ. ⁊ Galie. iō ī eiꝰ q̄litatibus natura maxīe delectat̄. Myſtice ꝑ ver xp̄s ieſus apte deſignat̄. q2 ſic̄ ver ſm nat̄ales ē āni p̄ncipiū ⁊ oīa ī anno nc̄c̄ia ī h̄ tp̄e florere īcipiūt ⁊ oriri. Sic xp̄s ē p̄ncipiū oīuꝫ rerꝫ ſꝫ illud Apoc̄. j. Ego ſū p̄mꝰ ⁊ nouiſſimꝰ ab ip̄o eni oīa nc̄c̄ia nob̄ deſcēdūt. Jacobo atteſtante q̄ ait. c. j. Om̄e datū optimū ⁊ oē donū ꝑfectū deſurſū ē deſcēdēs a pr̄e luminū. Etiā ē tpamētū hyemis ⁊ eſtatis. q2 frōdes et folia q̄ eſtatl ſiccitate ⁊ hyemis frigiditate ſunt elapſa ꝓpt̄ tpamētū verl reducunt̄ vt videmus. Sic eni xp̄s ꝓtulit tp̄s ameniſſimū plenitudis gr̄aꝝ ī q̄ oīa ſūt reducta ⁊ retpata ſꝫ ꝙ teſtat̄ venerabil̄ Boe. de conſo. phie. li. j. met̄. v. O ſtelliferi ꝯditor orb̄ tua vis variū tēperat annū vt qđ boree. i. venti hyemalis ſp̄ūs aufert reuehat mitis zephirus frōdes. ſcilicet qui flat in vere. Hic in q̄ȝ chriſtus hodie glorioſe venit ad templum Hieruſalem.

Sic̄ h̄ p̄dixerat Malach. vlt̄. dicens. Ecce
veniet ad tēplū ſanctū ſuū dn̄ator dn̄s. iō ele
cti pueri dei Symeō ꝛ Anna ipm̄ deuote ſu=
ſceperūt ꝛ ꝓpt̄ ipm̄ gaudioſe cātauerūt. nec
mirꝫ. qꝛ affuit ille q̄ eſt oiū ſanctoꝝ ſponſus
Recte eni ſicut ver ē cā leticie ꝛ amoꝝ. quia
tunc oia audiunt̄ letari. volucres vociferāt
piter ꝛ iumenta. Ita xp̄s fuit eis in ſummū
gaudiū ita vt auicula ſimeon incepit cātare
iubiloſe. Nunc dimittis ſeruū tuū dn̄e. In
q̄bus v̄bis p̄miſſis tangūt̄ tria. Primo xp̄i
oblatio gaudioſa. ibi. poſtq̄ȝ ipleti. Scd̄o iu=
ſti laudatio ſpecioſa. ibi. ecce hō. Et tertiū
dei bn̄dictio ſonoroſa. ibi ꝛ bn̄dixit ¶ De
p̄mo ē notādū mos ille ab antiq̄ inoleuit. vt
matres finitis puerperijs deferāt ad eccl'ias
pueros ꝓ eis deo hūiliter reddēdo gratiarū
actiones. Et h̄ habet̄ figuratū. j. Regū. j. ꝙ
Anna vxor helcane. p̄cibus a deo filiū noie
Samuel obtinuit quē cū ablactaſſet tulit eū
in tēplū. ꝛ imolauerūt vitulū. ꝛ puerū Hely
obtulerūt. ꝛ credit̄ etiā ante ablactationem
pueꝝ ad eccl'iam p̄ſentaſſe. ꝛ ꝓ eo hoſtiā a le
ge determinatā imolaſſe. Idē fecerunt alie
mulieres. qꝛ h̄ ex mādato legis habuer̄t. Le
uit̄. xij. vbi legit̄ ꝙ ſi m̄lier ſuſcepto ſeie filiū
pepiſſet imūda eēt ſeptē dieb⁹ ſm̄ glo. Lyre
ꝙ illis ſeptē diebus nō debuit cū aliquo i ci
bo aut cū viro in lecto cōicare. ꝛ q̄cq̄d tange
bat h̄ imundū iudicabat̄. Cōpletis autē his
ſeptē diebus mūda fiebat q̄ ad ꝯſortiū homi
nū. ꝛ octauo die puer circūcidebat̄. Sed ad
huc ad triceſimā tertiā diē quo ad ingreſſum
tēpli fuit imūda donec die purgationis iple=
rent̄. Quib⁹ ꝯpletis. xl. die intrauit tēplum
vbi filiū peperiſſet. ꝛ eū deo cū munerib⁹ of=
ferebat. Si vero feminā peperiſſet duplica=
bant̄ dies. Et ſi talis mulier fuerat diues ob
tulit agnū anniculū in holocauſtū ꝛ turturē
ꝛ pullū colūbe. Si aūt erat paup. dabat du=
os turtures aut duos pullos colūbarū. Qꝛ
ſm̄ glo. Iſte aues abundabāt i terra ꝓmiſſi=
onis. ꝛ de facili ꝓ paupib⁹ poterant iueniri
Et huic legi ois mulier in antiq̄ lege moſai=
ca erat aſtricta. Nūc aūt mulier p⁹ ꝑtū pōt
ingredi eccl'iam qn̄ placuerit ei. niſi ꝓpt̄ re=
uerētiā loci vellet vſq̄ ad tp̄s determinatū
abſtinere. Iō admittit̄ i cano. diſ. v. c. j. vbi
dr̄ in lege p̄cipiebat̄ vt mulier ſi maſculū pa=
reret. xl. dieb⁹. ſi vero feminā. lxxx. diebus a
tēpli ceſſaret ingreſſu. Nūc aūt ſtati p⁹ ꝑtū
eccl'iam ingredi nō ꝓhibet̄. ꝛ diſ. v. cū enixa
Si mulier eadē hora q̄ genuit actura gratiaſ
ad eccl'iam intraret nullo pudore pcti aggūa
ret̄. Idē habet̄ extra de purifi. in. c. volētes
vbi dic̄ Inno. papa ꝙ mulieres pn̄t ingredi
eccl'iam p⁹ ꝑtū qn̄ voluerint. niſi vellēt ex ve
neratiōe abſtinere. Sed diceres. q̄re lex mo
ſaica tp̄e tāto ab ingreſſu eccl'ie ꝓhibuit mu/
lieres. ad qd̄ dicēdū ꝙ reſpectu filioꝝ tres fu
erūt rōnes Prima vt daret̄ intelligi vt ſicut
puer quadrageſimo die i materiale tēplū in
ducit̄. ſic a cōceptiōe q̄drageſimo die vt fre=
quēter aia i corp⁹ fundit̄ vt dic̄ Pe. comeſ. i
ſcol'. hiſt. Sȝ phi dicūt ꝙ a die ꝯceptiōis vſ=
q̄ ad diē ꝯpletiōis ꝛ viuificatiōis fetus ſunt
xlvj. dies Ita vt p̄mus ꝛ vltim⁹ teneat̄ iclu
ſiue. verſus. Sex in lacte dies ter ſunt in ſan
guine terni. Biſſeni carnē. terſeni membra
figurāt. ꝛ ē. b. Tho. iij. ſen. diſ. iij. q. vl. ar. ij.
Semē in ſexto die hȝ formā lactꝭ in. ix. die hȝ
diſpoſitionē ſanguinis. in duodecio hȝ diſ=
poſitionē maſſe crude carnis. ꝛ tunc ibi diſ=
ponit̄ vltra in ꝑtes. cor. caput genitalia. ꝛ ſt̄
q̄ſi tres nodule ꝓprie knopffē ꝛ ꝓprie ānexe
ꝛ tūc ibi diſponit̄ vltra ſm̄ mēbra. Sȝ ſemen
nō ꝑmanet ꝑ ſe. ſȝ recipit aliā ꝛ aliā formā
ꝛ materiā. ꝛ nō accidēs ſeu ſenſū. ſm̄ ꝙ ē in
toto corꝑe nō habita materia. q̄ ſemē ſp̄ealit̄
aliter ꝛ aliter fit diſpoſitū. Scd̄a rō vt ſic̄. xl.
die aia corꝑi infuſa ab ipo originali macul at̄
ſic. xl. die tēplū ingrediētes ꝑ hoſtias emu n=
dant̄. qꝛ per hoſtias purificatio fiebat. Ter=
tia rō vt ꝑ hoc daret̄ intelligi q̄ decē p̄cepta
cū fide quattuor euāgeliſtaꝝ cuſtodiūt in tē
plū celeſte merent̄ ingredi. ¶ Sed q̄ ad fe
minas fuerūt he rōnes. Prima ſic̄ feia octa/
uo die in tēplo ducebat̄. Sic octauo die. vt
frequēter aia inſpirat̄. Quare aūt dupl o tar
dius feie corp⁹ formatur q̄ȝ maſculi. obm iſtis
rōnibus naturalib⁹ pōt dici ꝙ xp̄s aſſūptur⁹
erat carnē in ſexu virili. ꝛ iō vt ipm̄ honora=
ret vt ampliorē gratiā faceret. voluit vt citi⁹
formaret̄ ꝛ mat̄ citius mūdaret̄. Scd̄a qm̄
mulier plus peccauit q̄ȝ vir. ſic̄ erūne eius ex
erūnis ſibi duplicati ſunt exteri⁹ in mundo.
Sic ꝛ duplicari debuerūt interius in vtero.
Tertia vt ꝑ h̄ debet̄ intelligi ꝙ m̄lier quēad
modū plus fatigauit deū q̄ȝ vir. ex eo ꝙ āpli
us deliq̄t. Cū igit̄ v̄go maria huic legi puri
ficationis nō tenebat̄. qꝛ non pepit ſuſcepto
ſemine. ſȝ myſtico ſpiramie. Iō moiſes addi
dit ſuſcepto ſemie. cū tn̄ neceē nō erat ponere
Sȝ ꝓpter alias mulieres q̄ oēs ſuſcep to ſeie
pariūt. Sȝ iō addidit vt dic̄ Bern̄. qꝛ timuit
i mr̄ē dn̄i blaſphemiā erogare. voluit tn̄ be
atiſſima v̄go maria ſm̄ hāc legē tēplū igredi
ꝛ filiū ſuū vnigenitum p̄n̄tare. ꝛ h̄ de ſcribit
euāgeliſta dicēs. Poſtq̄ȝ ipleti ſūt dies pur=
gatiōis marie ſcd̄m legē Moiſi. q̄ h̄ p̄cepit

Leui.xij. Tulerũt illũ ĩ hierl'z ſcȝ a bethleẽ ꝑ
q̇nꝗ miliaria vt ſiſterẽt eũ.i.offerrẽt dño.q̄ꝛ
Maria Joſeph ⁊ Simeon ⁊ Anna gaudio
ſam venerabileꝗ ꝓceſſionẽ hodie fecerũt et
puer̄ ieſum cũ gaudio ad templũ deduxerẽt.
ſicut ſcriptũ ē in lege dñi. Exo.xxxiiij. Quia
oē maſculinũ ad aperiẽs vuluā ſanctuȝ dño
vocabit̄. Si eni fuit ꝑmogenit⁹ de tribu Le=
ui nō hñs maculā. dño offerebat̄. ⁊ poſt ob/
lationẽ a parẽtib⁹ domũ reportabat̄ ⁊ nutrie
bat̄. Et qñ ad adultā ꝑuenerat etatẽ dño ꝑ=
petuo in tẽplo ſeruiebat. Si autẽ fuit de alia
tribu offerebat̄ dño ⁊ q̇nꝗ ſiclis redimebat̄
Et ſiclus habuit viginti obulos. vt d̄ꝛ Exo.
xxx. Si vero fuit ꝑmogenitũ vt de pecorib⁹
mũdũ.erat ſacerdotũ ad vſum eoꝝ. ¶ Si
aũt de imũdis in aliud ꝯmutabat̄. Exo.xiij
Quãuis eni btā virgo huic legi nō fuit aſtri
cta. voluit tñ legi obedire ꝓpter q̄ttuoꝛ rōes
Primo vt exemplũ hũilitatis daret. ſm illđ
Ecc̄i.iij. Quanto maioꝛ es humilia te ĩ oīb⁹
Jō dicit Berñ. vere eni btā virgo nō habes
cauſam. nec opus tibi ē purificari.q.d. quia
portaſti florẽ amenuȝ qui dicit Cañ.ij. Ego
flos campi. q̄ꝛ portaſti balſamũ odoriferum
Ecc̄i.xxiiij. Sic̄ cinnamomũ ⁊ balſamũ odo
rem dedi. q̄ꝛ portaſti ſplendorẽ diuinuȝ. ſm
illud apl'i ad Heb.j. Qui cũ ſit ſplendoꝛ gl'ie
Et iteꝝ Sap̄.vij. Candoꝛ lucis eterne ⁊ ſpe=
culũ ſine macula. Et mō conſtat ꝙ vas ple/
nũ floribus accipit maiorẽ amenitateȝ. Vas
plenũ balſami maiorẽ odorẽ ſuauitatem vas
plenũ ſplendoꝝ recipit maioꝝ claritatẽ. Jō
tibi nō fuit nccia purificatio. Et ſb̄dit Berñ
Sȝ nũquid filio tuo op⁹ erat circũciſio. qua=
ſi diceret. nō. eſto inter mulieres quaſi vna il
laꝝ. nā ⁊ filius tuus ſic ē in medio puerorum
Hec aũt hũilitas nō ſoluȝ fuit ex p̄te mr̄is. ſȝ
etiā filij. Qui in h̄ voluit ſe ſubdē legi. Quia
d̄ꝛ Matth.vj. Nō veni ſoluere legē ſed adi=
plere. ¶ Nā in natiuitate habuit ſe vt pau
per hō. in circũciſione vt hō pctōꝛ. Sȝ hodie
vt pauꝑ peccatoꝛ ⁊ ſeruus. hodie ſe habuit
vt pauꝑ. q̄ꝛ oblationeȝ paupeꝝ elegit.ſ. par
turtuꝝ aut duos pullos columbaruȝ Habu
it ſe vt peccatoꝛ eo ꝙ cũ matre vt pctōꝛ volu
it expurgari qui tñ fuit ſpeculũ ſine macula
nec peccatũ fecit nec cōtraxit habuit ſe vt ſer
uus eo ꝙ voluit redimere. Sic etiaȝ poſtmo
dum voluit baptizari nō propt̄ culpā purgā
dā ſed propter eius humilitatẽ maximā oſtē
dendā. Nam omnia remedia cōtra origialia
peccata inſtituta xp̄s in ſe aſſumere voluit.
nō ꝓpter aliud niſi vt ſuā humilitatẽ demon
ſtraret. Sic etiā.b. v̓go maria voluit obedi=
re vt humilitatẽ ſuā oſtenderet. hec ē eni q̄ĩ
cantico gloriat̄. Reſpexit humilitatẽ ancille
ſue. Luc̄.j. Per quā magis quā virginitatẽ
meruit eē mat̄ dei. Teſte Berñ. Quãtũ cun=
ꝗ.b. virgo fuiſſet v̓go nũꝗ tñ deũ ꝯcepiſſet
niſi humilitatẽ infimā habuiſſet. ¶ Scđo
maria purificari voluit in ſpũalē ſignificatio
nem. Quia ſm doctores ꝯceptus v̓ginis ſi=
gnificat cōceptũ aīe fidelis cui⁹ ſponſus chri
ſtus ē. ſm illud Ozee.ij. Sponſabo mihi te
in fide. Semē ei⁹ gl'ia eius. aut verbũ dñi de
q̊ habet̄ Luc̄.xiij. Filij aũt ſũt bona oꝑa vel
mala. Mat.xviij. Juſſit eni dñs eũ venun/
dari ⁊ filios ei⁹. vbi glo. ꝑ filios itelligit oꝑa
Sic ḡ virgo puriſſima purificari voluit q̄ tñ
omniũ mundiſſima fuit. Jta p⁹ partũ bono=
rum opeꝝ fidelis anima dȝ ſe p̄ſentare imun
dā ⁊ quaſi nil feciſſe. ſm qđ docet dñs. Lu.
xvij. Cum feceritis omnia que precepta ſũt
vobis dicite ꝙ ſui inutiles ſumus. quia oēs
actiones nr̄e ſũt ſic̄ pann⁹ mulieꝝ mẽſtruate
coram dño. Eſa.ij. Qđ conſiderās Job.ix.
ait. Verebar oīa opera mea ſciens quia non
ꝑcis delinquenti. Etiā ſi munda virgo puri
ficari voluit. quãto magis imundus pecca=
toꝛ indiget purificatione. ⁊ hoc acquirit̄ per
pniam. contritionẽ. ⁊ reſiſtentiā. per penitẽ/
tiam cōmiſſa expelluntur. per reſiſtentiā cō=
mittenda prohibentur. Cum his purgãdus
ē intellectus a falſis. voluntas a malis. mẽo
ria a fedis. vt hō interioꝛ fiat habitaculũ dei
Jō dicit Berñ. Bonũ deo patri hītaculum
cuius nec rō decepta. nec volũtas peruerſa.
nec memoria fuit inquinata. Et antequā ma
ria pueꝝ in tẽplũ deferret prius circumcidit
dans intelligere ꝙ nemo dign⁹ diuinis aſpe
ctibus niſi a vicijs ſit pri⁹ circũciſus. Jō dici
tur Mat.v. Beati mundo corde q̄m ipſi de
um videbunt ¶ Circũciſi igitur a vicijs ſi
volum⁹ portari ad tẽplũ dñi optet oblatio/
nē ibi facere. q̄ꝛ d̄ꝛ Exo.xxiij. Nō apparebiſ
vacuus ĩ cōſpectu meo.i. ſine oblatōe. Quā
obrem dȝ fidelis anima offerre ſacrificiũ cuȝ
Maria turturem aut columbam. per colũ=
bam. vt ait Beda in Omelia. Simplicitas
per turtureȝ caſtitas deſignatur. Jta debet
eē ſimplicitatis caſtitatiſꝗ amatrix. q̄ꝛ tur=
tur ſi caſu ꝯiugē ꝑdiderit alium querere non
curat. Et ſubdit in laudib⁹ eccl'ie loquit̄ do=
mino pulcre ſũt gene tue ſic̄ turturis. ⁊ iterũ
Ecce pulchra es amica mea. ecce tu pulchra
oculi tui colũbaꝝ. Genas quippe vt turturꝭ
hȝ qui ab omni impudicicie peſte caſtũ ſe cu
ſtodit. Et oculos hȝ colũbaꝝ q̄ nulli nocere
deſiderat. Sed vtraꝗ auis memorata quaſi

per colũbam

gemitũ ꝓ cantu hr̃e ſolet. Sanctoꝝ cãt⁹ in h̃
ſeculo deſignat ploratũ. d̃ q̃ dñs ꝯmemorat
Joh. xvj. Amẽ amẽ dico vobis plorabitis ⁊
flebitis vos. Et rurſũ Mat. v. Bti q̃ lugẽt
qm̃ ipi ꝯſolabunť. Merito turtur ⁊ colũba
dño offeruntur in hoſtiaꝫ. qꝛ nimiꝝ ſimplex ⁊
pudica ꝯuerſatio hoiuꝫ gratũ ẽ illi ſacrificiũ
iuſticie. Etiã ille laboret i gemitu ſuo. q̃ ſtra
tũ ſuũ ſingulis noctib⁹ abluit accepꝉiſſimam
deo ꝓſus victimam mactat. hec ille. Beda
imo ſumus ⁊ nos ſimplices vt colũba. caſti
vt turtur. lamẽtatiões ꝓ delictꝭ nr̃is ⁊ elemo
ſinas faciẽtes. tũc p̃dictas aues dño offeri=
mus. ſi ſumus etiã gemẽtes ꝓ incolatu ſecu=
li vł vite. dicẽtes cũ dauid ps. cxix. Heu mi=
hi qꝛ incolat⁹ me⁹ ꝓlongat⁹ ẽ. vt de nob di=
cať illđ Cañ. ij. Vox turturis audita ẽ in ťra
nr̃a. Sꝫ duos pullos columbaꝝ obtuliſſent.
Qđ expones Beda dicẽs. Duo ſunt genera
ꝯpunctionis q̃b⁹ ſemetip̃os fideles i ara cru
cis imolant. qꝛ nimiꝝ ſic accipit deũ ſitiens
aĩa vt pꝛi⁹ de crimie ꝯpungať. deinđ amore
inflãmeť. pꝛi⁹ eni ſe ſe lachꝛymis afficit. quia
dum maloꝝ ſuoꝝ recolit pro his eterna pati
ſupplicia ꝑtimeſcit. qđ ẽ vnuꝫ turturem aut
pullũ pro pctõ offerre. ac duꝫ longe meroꝛis
anxietate fuerit foꝛmido ꝯſumpta. q̃dã iam
de p̃ſumptione venire ſecuritas naſciť ⁊ in
amoꝛẽ celeſtiũ gaudioꝝ anim⁹ inflãmans. qꝛ
pꝛius flebat ne duceret ad ſuppliciũ p⁹ mođ
amariſſime flere incipit. qꝛ a regno qđ eſt de
altero turture. ſiue pullo colũbino holocau=
ſtum offerre. hec ille. Aliter de hoc ſentit. b.
Aug⁹. in ſermone huius feſtiuitatis. Ecce i=
quit ſaluatoꝛ noſter paup ꝓpť pctã nr̃a fa=
ctus ẽ. Et xp̃iani de h̃ laborãt vt diuites ſint
Nemo ſe circũueniat dei filiũ de celis pau=
pertas adduxit. Nullus chꝛiſtian⁹ cupidita
te grauat⁹ poterit aſcendere celos. Paupta
tis ergo amatoꝛes offeram⁹ dño intemerate
fidei caſtitatẽ. hoc ẽ offerre par turturuꝫ aut
duos pullos colũbaruꝫ. Ad idẽ dicit Amb.
i hexame. li. v. c. iij. Hoc ẽ veruꝫ ſacrificium
xp̃i pudiciciã ad turturẽ referre. gr̃am ad co
lumbã. Nos igiť xp̃o intemerate fidei caſti=
tatẽ ⁊ gr̃am vel amoꝛẽ debem⁹ inuiolabiliť
cuſtodire ⁊ mũdi floꝛentis voluptatib⁹ nul=
lomodo gaudere. Sꝫ gemitu colũbino ⁊ tur
turis amoꝛe ab oibus delicijs abſtinere. Sic̃
turtur q̃ ꝑdito cõpare nunq̃ꝫ dꝛ ammõ in vi=
ridi ramuſculo ſedere. ¶ Qui ergo olim
mũdo ⁊ diabolo obtulim⁹ ſiue carni. Nunc
xͦo xp̃o ⁊ ei⁹ dulciſſime mr̃i offerre debem⁹.
Ad hoc mouet Inno. hui⁹ feſti reddẽs cãm
quare cerei poꝛtanť hodie dicẽs. Quid eſt h̃
qđ in h̃ feſto cereos poꝛtam⁹ accenſos. Hoc
ẽ ꝙ mulieres romanoꝝ his dieb⁹ feſtũ lumi
narium faciebant dicẽtes. Qꝛ pro ſerpina fu=
it adeo ſpecioſa ꝙ pluto infernaliũ de⁹ eam
rapuiſſet ⁊ deam eã feciſſet. quã qꝛ mať eius
cereis facibus accenſis nicena mõte tota no=
cte ꝑ ſiliciã queſiſſe credebať. Sic ip̃e mulie
res romanoꝝ rep̃ntãtes. ad memoꝛiã ipſi⁹ in
p̃ncipio menſis. facibus accenſis oꝛbẽ de no
cte luſtrabant. Cum autẽ ſancti patres non
poſſent cõſuetudinẽ iſtã deſtruere penit⁹. cõ
ſtituerũt in honoꝛe ſcẽ marie virginis cereoſ
poꝛtare accenſos. Sicq̃ꝫ pꝛius fiebãt i hono=
rẽ ceteris. modo fiũt ad honoꝛem virginis.
Et ꝙ pꝛius fiebat in honoꝛe ꝓſerpine. mõ
fit ꝓ honoꝛe marie. hec ille. Faciebãt etiã in
menſe febꝛuario feſtũ luminariũ ad honoꝛeꝫ
febꝛue matris martꝭ dei belli. Et iſtũ menſeꝫ
febꝛue ꝯſecrauerunt. ⁊ ip̃m cum luminib⁹ ſo
lenniter colebãt. vt fili⁹ ei⁹ romanis victoꝛiã
ꝯcederet. cuius matrẽ tam ſolẽniter honoꝛa
rent. Et iſta ſolẽnitas fiebat de q̃nquẽnio in
quinquẽniũ. in qua vrbẽ cũ luminarib⁹ illu=
ſtrabant. Faciebãt etiã feſtũ h̃ in memoꝛiam
oiuꝫ demonũ infernaliũ. vt ip̃os placarent.
⁊ ſuꝑ aias defunctoꝝ ſuoꝝ ad miam induce
rẽt vt eos leui⁹ punirẽt. Qꝛ xͦo difficile ẽ cõ=
ſueta relinq̃re. romani poſtq̃ꝫ ad fidẽ venerť
adhuc feſta in febꝛuario celebꝛauerũt Ideo
Sergi⁹ papa. Hãc ſolẽnitatẽ marie luminuꝫ
inſtituit. Etiã dꝛ ꝙ Greg. papa inſtituiſſet.
vt iã nõ fiat ad honoꝛẽ demonũ ſꝫ regine an=
geloꝝ. Et merito honoꝛabãt romani ꝓſerpi
nã vt a ſponſo ſuo ipetraret gr̃am. Honoꝛa=
bãt febꝛuã. vt a filio ſuo eis obtineret victoꝛi
am. Honoꝛabãt demones aias puniẽtes. vt
ip̃as inde ducerẽt. Sꝫ iſta tria. gr̃am victoꝛi
am ⁊ miam a matre dei habem⁹. Scđm ꝙ ca
niť. Maria mať gr̃e. mať mie. Ipa eni dat
viuis gr̃am. defunctis miaꝫ vniuerſali eccl̃ie
obtinet ab hoſte victoꝛiã. Tertio purificari
voluit vt legẽ purificatiõis terminaret. Sic̃
eni aduenіente luce ceſſant tenebꝛe. ſic adue=
niente ſole recedit vmbꝛa. purificatiõe ceſſit
tipica. Ibi eni venit purificatio nr̃a. i. xp̃us
q̃ actiue dꝛ purificatio eo ꝙ nos ꝑ fidẽ purifi
cat. ſm illud Act. xv. Fide purificãs coꝛda.
Quarto purificari voluit. vt nobis pauper=
tatem voluntariam cõmẽdaret. qꝛ ſacrificiũ
paupeꝝ elegit. vt pꝫ ex euangelio.

¶ Sermo ſecundus de eadem

Columba venit
poꝛtans ramum oliue. Geñ. viij. Di
cunt naturales qꝛ mane veniẽte auroꝛa poꝛ/

tans ſecum ſolē. tunc aues mūde ꝛ diuine ad
volandū ꝛ cantādum excitanꝭ vires aiales
magis cōfortanꝭ. ꝛ aliqñ egritudīes alleuiā=
tur ꝛ diminuunꝭ. Jō illō tps vix ab egris ex
pectaꝭ q̄ ꝯtinue ſuſpirāt ꝛ cuꝫ deſiderio ma=
gno expectātes aurorā ꝛ ſolem venientem.
A. Miſtice ꝑ aurorā btiſſima v̄go Maria
deſignaꝭ. ſm illō Cañ. vj. Que ē iſta q̄ ꝓgre
diꝭ q̄ſi aurora ꝯſurgēs. ꝑ ſolē aūt xp̄s intelli
giꝭ. Qꝛ ſic ſol p̄mittit aurorā. ſic xp̄s in mun
dū ventur⁹ p̄miſit mariā. de q̄ tandē nat⁹ eſt
Matt. j. Sꝫ anteq̄ꝫ hec fierent antiq̄ ſancti
patres q̄ erāt egri ꝛ infirmi. ſm illud pš. vj.
Miſerere mei dñe qm̄ infirm⁹ ſū. quottidie
clamant ī orōnibus ſuis. vt ait Aug. in ſmo
ne hodi. O ſi me inueniat illa natiuitas. o ſi
qō credo in ſcripturis dei. videā oculis meiſ
qñ veniat. qñ naſciꝭ. qñ videbo. putas du=
rabo putas iſti oculi videbunt ꝑ quē cordis
reuelabūꝭ ſecreta. q. d. neq̄ꝫ. Et ſic infirmi
cū deſiderio aurorā. vł aduētū ſolꝭ expectan=
tes interdū ꝯſolanꝭ ab his q̄ eos hn̄t in cura
q̄ dicūt ad ipos. Ne cōtriſtemini. qꝛ in ꝓxio
ē aurora aſcēſura vbi infirmitas minueꝭ. ita
Noe qui in cuſtodia habuit hūanum gen⁹.
ꝯſolabaꝭ eos a longe cū dixit. Colūba venit
portans ramū oliue. ꝛc̄. Jd ē virgo Maria
venit q̄ dꝛ aurora portās ſecū ramuꝫ oliue. i.
xp̄m miſericordiſſimū. q̄ alleuiauit oēs infir
mitates veſtras. ꝛ h̄ q̄ ille dudū p̄dixit ho=
die ē īpletū. qñ illa bn̄dicta aurora q̄ vt colū
ba venit in tēplū portās in brachijs ſuis flo=
ridiſſimuꝫ ramū oliue xp̄m ſolē iuſticie. Qō
cū aūt audiret ſimeon q̄ſi mūda auis excita=
tus fuit ad volādū q̄ tardus fuit ad eundū p̄
ſenectute ꝛ p̄ gaudio cepit cātare dicēs Nūc
dimit. ſer. tu. do. Et adeo fortis ē effect⁹ vt ī
vlnis ſuis debilib⁹ portaret illū q̄ v̄tutes ge
rit vniūſas. Et de h̄ aduentu dicūt v̄ba p̄di=
cta. Jn q̄bus v̄bis p̄aſſūptis duo deſcribūꝭ
Primo Marie hūilis ꝯformatio. ibi. venit
colūba. Scōo filij legalis p̄ntatio. ibi portās
ramū. B De q̄ ē notādū ſm naturales. co
lūba ſolet ſe ceterꝭ auib⁹ hoib⁹ magꝭ ꝯforma
re. Sic eni hō naturaliꝭ diligit mundiciam.
Qꝛ ſcriptū ē Prou. xxij. Qui diligit cordis
mundiciā ꝓpter verba labioꝝ ſuoꝝ habebit
amicū regē. i. xp̄m. Jta ꝛ colūba diligit loca
munda. Qꝛ ſm Are. in li. aialium ſimū ſuuꝫ
extra nidū ſuū proijcit. ꝛ h̄ facere pullos ſu=
os inſtruit ꝛ cōpellit. Moraliꝭ ꝑ columbaꝫ
intelligiꝭ v̄go maria. qꝛ ꝛ xp̄s ſponſus ꝛ fili
us ſu⁹ vocat eā colūbā. Cañ. ij. Surge ꝓpe=
ra amica mea colūba mea. in foraminib⁹ pe=
re in cauerna macerie. oñde m̄ faciā tuaꝫ. ꝛc̄.

ꝛ Cañ. iiij. Quā pulcra es amica mea. q̄ꝫ pul
cra oculi tui columbaꝝ. Jſta ſanctiſſima co=
lūba dilexit mūdiciā aīe ꝛ corporis. imo fuit
tota mūdicies. ſm illud Cañ. iiij. Tota pul=
chra es amica mea ꝛ macula non eſt in te. Et
ad h̄ oñdendū hodie ſtatuit eccł'ia. vt lumia
in manib⁹ fideliū deportenꝭ. ad ei⁹ videlicet
mundiciā deſignādā vt diꝭ Jacob⁹ ianueñ.
Ac ſi aperte dicat eccł'ia Virgo mundiſſima
purificatione nō indiges. ſꝫ tota rutilas ꝛ to
ta ſpēdes. Et in cādela ſignificanꝭ quattuor
p̄rogatiua q̄ fuerūt in maria ꝑpetua v̄gine.
¶ Prima ē virginitas in carne q̄ intelligiꝭ
per cerā. Sic eni cera ab apibus ſine corru=
ptione generaꝭ. Sic maria xp̄m genuit ꝛ in
euū v̄go ꝑmanſit. ſm illud Jſa. vij. Ecce v̄=
go cōcipiet ꝛ pariet filiū. ꝛc̄. Jō dꝛ in. c. firmi
ter. de ſumma tri. ꝛ fi. ca. Unigenit⁹ dei fili⁹
Jeſus xp̄s incarnat⁹ ē a tota trinitate. conſe
quēter ex maria v̄gine. Et ſic q̄libet xp̄ianuſ
q̄ hodie in manu ſua portat candelā ceream.
ē teſtis v̄ginitatis marie. Et confundit oms
hereticos v̄ginitati marie cōtradicētes. Et
p̄ncipaliter antrorij comeriſtas q̄ dicūt. e. c.
firmiter. v̄ginitati marie ꝯtradicere dicētes
poſt xp̄m alios filios eā de Joſeph pepiſſe.
Etiaꝫ in h̄ ꝯfundit alios hereticos cherinti
ebyonitas. qui aſſerūt xp̄m a maria per Jo=
ſeph nuptiali coitu cōceptū fuiſſe ꝛ introdu=
cunt illud Matt. j. Anteq̄ꝫ cōuenirent. i. añ
q̄ꝫ nuptiaꝝ ſolennia celebrarēt. Sic etiaꝫ ex=
ponit Hiero. ꝯtra eludiū Gaude igiꝭ o xp̄ia
ne ꝛ exulta. qꝛ ſic ꝑ cādelā iā v̄ginitatē Ma
rie ꝛ puritatē teſtat⁹ es. ita ipa reuera cortu
um ab omi labe purgabit teq̄ꝫ celicꝭ ciuibus
eternaliꝭ ſociabit. ſm illud Ecci. xxiiij. Qui
elucidāt me vitā eternā habebūt. Gaude igi
tur ꝛ tu virgo maria cunctas hereſes ſola in
teremiſti. Dic exemplū de celo illuminato q̄
ſemꝑ ꝯtēdebat ꝯtra iudeos. qui etiā fecꝭ illō
reſponſoriū. Gaude maria v̄go. Scōa p̄ro/
¶ gatiua ē puritas in mēte que intelligiꝭ per li
chniē candele in cera occultatū. ſm illud pš
xliiij. Ois gl'ia eius filie regis. Jſta eni inte=
rior puritas fuit in maria tam magna vt nul
lū ſuo aſpectu alliceret. nec ab vllo vnq̄ꝫ po=
tuit cōcupiſci. Sed omnes imūdos corporꝭ
motus a ſingulis eam reſpicientibus exting=
uebat. qꝛ virtus ſue mētalꝭ mūdicie int⁹ aſpi
cientes ita penetrabat. vt oēs imūdicias re=
pelleret ꝛ fugaret. Recte ſic facit cedr⁹ de q̄
refert Jſi. li. xvij. que odore ſuo fugat ſerpē=
tes ꝛ omnia animalia venenoſa. Nam ī pre=
ſentia cedri ſerpēs imūdus aut aliqō aial im
mūdū nō pōt ſubſiſtere. ꝛ ſi māſerit moriꝭ.

Ita puritas virginis oēs mot⁹ venenoſos.
carnales in hoib⁹ in pñia eius exñtib⁹ fuga=
bat ⁊ ſanctitate ſua totalit̄ occidebat. Ita cō
parat ſe cedro Eccī.xxiiij. Quaſi cedrus ex
altata ſū in libano. ꝓpter has duas ꝓrogati
uas bñ ṽgo bñdicta cedro ꝯpat̄.qꝛ ſic cedr⁹
a nullo verme neqꝫ interi⁹ neqꝫ exteri⁹ p̄t ex=
terminari.nec ſic alia ligna violari vel corrū
pi ſm̄ Iſi. vbi ſ. Sic nec maria ṽgo potuit
exteri⁹ in corpe. vl' interi⁹ in mēte violari ſic
teſtat̄ Aug⁹ in ſermone de annūciatōe ei⁹lo
quēs in pſona virginis dicēs. Ego te filium
ꝯcepi. ⁊ ṽginitatē meā nō violaui. ⁊ regē cō
cepi caſtitatꝭ egredientē ⁊ ingredientē. habui
i palacio vētris filiū impatoris. ⁊ de manib⁹
meis clauē virginei pudorꝭ porta facta ſū ce
li. Janua facta ſū filio dei. Illa porta ſū clau
ſa quā in viſione diuina ezechiel vidit ꝓpha
de qua in me vates dicit. vidi portā i domo
dñi clauſā. Quid eſt porta q̄ erat i domo do
mini clauſa niſi ꝙ maria erit ſp intacta. ⁊ q̄d
ē qđ hō tranſit p eā ⁊ egredier̄. niſi ꝙ ſpirit⁹
ſanct⁹ ipregnat eā. Et q̄d ē ꝙ clauſa erit inet̄
nū. qꝛ Maria erat ṽgo ante ptū. ṽgo i ptu.
⁊ ṽgo p⁹ ptū. Et ſubdit. Nat⁹ de meo ven=
tre me miſit intactā mr̄em adipleuit vētrem
meū diuinitate ⁊ vtez meū nō euacuauit ca
ſtitate. Exiuit de vtero meo gigantico curſu
magnifico. ⁊ venter me⁹ nō ē pudore euacua
tus. nec in ꝯceptiōe inuēta ſine pudore. nec i
pturitione inuēta ſū cū dolore. hec Aug⁹. in
perſona marie. ¶ Tertia ꝓrogatiua fuit
ſanctificatio vtraqꝫ q̄ intelligit̄ p bñdictiōeꝫ
candele. Hodie eni candele bñdicent̄ ad ſi=
gnificandū ꝙ maria i vtero matris fuit bñdi
cta ⁊ ſanctificata ⁊ perfectiſſime mūdata. ꝙ
nullū habuit inclinatiuū ad peccatū. Teſte.
Berñ. q̄ ait Puto ꝙ copioſior grā ſanctifi=
catiōis deſcēdit in mariā q̄ ipāꝫ nō ſolū emū
dauit. ſꝫ etiā a futuris pſeruauit. Jō dic̄. pſ.
xlv. Sanctificauit tabernaculū ſuū altiſſim⁹
Quarta ꝓrogatiua ē claritas in ꝯuerſatiōe.
q̄ per lumē ardēs intelligit̄. ſic eni lumen lu/
cēs oēs i domo illuminat. ſic maria p claram
ſuā couerſationē oēs ad ſe venientes illumi
nabat. iō de ea dicit. b. Amb. in li. de ṽgini=
tate pma parte. Quid nobili⁹ dei mr̄e quid
ſplēdidius ea quā ſplēdor. elegit etern⁹. q̄d
caſti⁹ ea q̄ corp⁹ xp̄i ſine cognitione viri ge=
nerauit. Et ſubdit de ceteris ṽtutib⁹. Quid
loquar. virgo eni erat nō ſolū corpe ſed etiaꝫ
mente q̄ nullo doli ambitu ſincerū adultera=
ret aſpectum. corde humilis. orandi parati=
or. legendi ſtudioſior. Nō eni in terra diuitia
rum. ſed in prece pauper ſpem temperans.
verecūda ſermone. arbitrio mētis nō hoieꝫ
ſed deū ſtuduit querere. nullū ledere oib⁹ bñ
velle maiorib⁹ aſſurgere. equalib⁹ nō inuide
re iactantiā fugere. rōnem ſequi. amare vir=
tutem. q̄ñ iſta leſit vultu parētes. q̄ñ deriſit
pauperē. q̄ñ vitauit inopē. q. d. nūqꝫ. Ecce
ꝙ clarā ꝯuerſationē habuit inter hoies. Et
h̄ teſtificamur hodie cū luia ardētia i maib⁹
baiulamus. q. d. O maria ṽgo clara ē ꝯuer
ſatio tua. Recte ſic hec luminariuꝫ accenſio
ex his q̄ttuor ꝓrogatiuis pꝫ mundicia virgi
nalis ꝓpter quā purificationē nō indiguiſſꝫ
voluit tñ purificari. vt nos ad mūdiciā inui=
taret. Paꝝ eni ꝓdeſſet nobis purificationeꝫ
virginis celebrare. ſi in nobis pollutā mēteꝫ
nō haberem⁹. qꝛ ſic nō agerem⁹ feſtū ṽginee
puritatis ſed porcine feditatꝭ. Jō ſic ṽgo pu
rificari voluit q̄ nō indiguit. ſic nos q̄ in mul
tis offendim⁹ multomagis purificatiōe indi=
gemus. ¶ Circa qđ notanduꝫ purificatio
aliq̄ ē incipientiū aliq̄ ꝓficiētiū. tertia pfcōꝝ
Purificatō icipiētiū dꝫ fieri exteri⁹ ⁊ iteri⁹.
Interius vt purificet̄ voluntas ab oi peccati
inq̄natione. Qꝛ dicit Berñ. in quodā ſermo
ne. Bona volūtas in aio eſt origo omniū bo
noꝝ ⁊ mat̄ oim ṽtutū. Sꝫ ecōtra mala volū
tas ē mat̄ oim vicioꝝ ⁊ maloꝝ Jō cuſtos aie
ſue valde ſollicit⁹ eē dꝫ circa cuſtodiam vo=
luntatꝭ ſue. Purificari etiā debet intētio ab
omni duplicitate ſm̄ illud. Jaco. iiij. Emun
date man⁹. i. opera peccatoꝝ ⁊ purificate cor
da duplices aio. Purificet̄ etiā ṽbo ab omī
pturbatione. qꝛ alias rōne pturbata veꝝ nō
pōt cogn̄ſcere. Jō dicit venerabilis Boetius
li. j. metro vlt̄. Tu quoqꝫ ſi vis lumine claro
cernere veꝝ. Tramite recto corpore callem
gaudia pelle ꝭ pelle timorem ſpemqꝫ fugato.
nec dolor aſſit ꝭ nubila mens eſt vinctaqꝫ fre
nis hec vbi regnāt. Exteri⁹ dꝫ incipiēs pur
gare oculos ab illicita viſione. ſm̄ illud. pſ.
cxviij. Auerte oculos ne videant vanitateꝫ
Qđ exponēs Lucidi⁹ ſapiēs dicēs. Auerte
oculos tuos a muliere compta ⁊ ne circūſpi=
ciens ſpēm alienā. Eccī. ix. Et hāc doctrinā
ꝓpendit Job q̄ ait. xxxj. pepigi fed⁹ cū ocu=
lis meis ne quid cogitarē de muliere. Legit̄
etiā in vitaſpatrū. Q abbas quidaꝫ volens
irrigare ortū ſuū. iuit ad ſumendū aquā cuꝫ
faceret tegebat cuculla oculos ſuos ⁊ facieꝫ
ſuam tm̄ ad pedes ſuos intēdens. Q videns
vnus frater dixit ſibi. Ut quid tegis faciem
tuam fili. Reſpondit. ne viderent oculi mei
arbores ⁊ occupata mens mea in cōſiderati=
one ipſaꝝ impediretur a contemplatiōe ſua.
Purificande ſunt aures a detractione ſua.

ſm illud. Eccl. xxviij. Sepi aures tuas ⁊ no
li audire linguā nequā. Quia legit̃ in vitas
patrū. li. ij. c. xxv. De abbate Ipericio ꝙ ait
Melius ē carnes comedere ⁊ vinū bibē ſcʒ
quib⁹ licitū nō ē. ꝗꝫ comedere in vituꝑatiōe
carnes fratrū. Sic̃ eni ſuſurrās ſerpēs euā
de paradiſo ꝑcuſſit. ita ꝙ fratri ſuo detrahit
nō ſolū ſuā ſed etiā audientꝫ aīam perdidit.
Ita dicit Bern̄. in ꝗdā ſermone Nūꝗd non
lucro ē lingua detractionis ꝑforata acutiſſi-
mo ferro. tres ꝑcutiens ictus vno cū detra-
hit ſeipſā ⁊ audiētes. Iō detractiōes nō ſūt
audiende. Purificari etiā debet oīs a mala
locutione. q꜡ de oī verbo ocioſo qđ locuti fu
erint hoīes reddent rōnem de eo in die iudi
cij. Matth. xij. Si vos de hac materia plu-
ra habere volueritis. q̄rite s̄. in die circumci
ſionis mēbro. ij. Purificatio aūt ꝓficientiuʒ
ē in ꝯtinuo deſiderio ꝓficiendi ⁊ v̄tuali pro
greſſiua. q꜡ ſm. b. Greg. In via dei ſtare re-
troire ē ⁊ retrocedere. Iō dic̃ Aug⁹. ſumma
ꝑfectio xp̄iane religiōis ē vt quātūcūꝗꝫ hō i
hac vita ꝓficiat. ſꝑ ſibi putet ſuꝑeſſe qđ que
rat. Et ꝑ illud dictū Aug. eliminat̃ error pe-
lagij ⁊ ſuoꝝ ſequaciū. ꝗ dicebāt ꝙ in hac vi-
ta hō poſſit tantū culmē ꝑfectiōis attingere
ꝙ ampli⁹ in gr̄a nō poſſet ꝓficere. ¶ Illis
aūt ꝓficientib⁹ triplex gr̄a vel purgatio ē ne
ceſſaria. Q꜡ dicit Guil. doctor pariſienſ. ꝙ
purificatio ē triplex Purgat̃ eni corpus per
potationē. Medici eni cū viderit peccantē
materiā in infirmo ſm qualitatē morbi faci-
unt potationē purgatiuā ꝗ ad diſſoluendum
morbū opat̃. ⁊ hec fit ꝑ calamū aut ad moli-
ficādū ſic fit cū fiſtula. vt dic̃ mgr̄ in li. vij. ꝓ-
prie. Per hāc potationē cōtritio deſignatur
ꝗ dʒ fieri ex v̄bis amaris vt pote ꝙ deū dere
liq̄t ꝑ pctm̄. ſm illud Hiere. ij. Scito ⁊ vide
ꝗꝫ malū ⁊ amaꝝ ē relinquere dn̄m deū tuum
⁊ nō eē timorē eius apud te. ꝙ̊ recordādā ſūt
peccata aut anni pctōꝝ. Sic̃ fecit Ezechias
Iſa. xxxviij. Recogitabo tibi oēs ānos me-
os in amaritudine aīe mee. Et hāc potioneʒ
ꝯficere debēt medici ſpūales. ſ. p̄dicatores ⁊
ꝯfeſſores ꝗ debēt monere pctōres vt habe-
ant ꝯtritiones Sic̃ fec̃. b. Amb. ſibi cōfitenti
bus fleuit. ⁊ ad cōtritionē ſepiſſime incitauit
Et quare h̊. Certe iō. q꜡ ſm medicos potio
tā amara eē poſſet ꝙ oēm infirmitatē ab infir
mo expelleret. vt nec vlla alia medicina indi
geret. Ita tāta poſſet eē cōtritio vt ait archi-
dyacon⁹ in glo. ſuꝑ decretis. vt abſꝗꝫ ſatiſfa
ctione extrinſeca i h̄ ſeculo pctōꝛ penā purga
torij euitaret. ⁊ vitā eternā in momēto poſſi-
deret. qđ fit ꝓpter miam magnā ſaluatoris.

Sicut legit̃ de latrone cōtigiſſe de pe. di. j. c.
importuna. Scđo purificat̃ dom⁹ ꝑ ſcopati-
onē. ſicut videm⁹ qn̄ dom⁹ efficit̃ imūda. tūc
ꝑ familias immūdicies expurgant̃ Per hāc
purgationē ꝯfeſſio deſignat̃. ꝑ quā rex Da
uid purgabat̃. dicēs in ps̄. lxxvj. Exercita-
bar ⁊ ſcopebā ſpm̄ meuʒ. Sic ⁊ familia do-
mus dei qn̄ vidēt mentē pctōris immūdam
debēt eā mūdare monitione ſalutari. ſm ꝙ
iubet papa Celeſtinus i ſermone dicēs. Sa-
cerdotes ita hoīem ꝯfitētē ſibi toto conatu ⁊
niſu ſuo ad fletū alliciāt. ⁊ ad miſerādūꝗꝫ ſi-
bijpſis ꝓuocēt ⁊ inclinēt. q꜡ flet⁹ ē nunci⁹ ad
mentis purificationē ꝑ ſcopā cōfeſſiōis. Si
eni dom⁹ deberet totalit̃ fieri mūda oꝑtet ꝙ
aqua ꝑfundet̃. ne pulueres de terra excitati
parietib⁹ adhereant. Sʒ vt totalit̃ expurge-
tur. ¶ Tertio purgat̃ triticū a paleis per
flagellationē. volēs eni debite triticū a pale-
is ⁊ ſtramine ſeꝑare ē neceſſe audacter flagel
lare. ⁊ in h̄ ſignificatur ſatiſfactio aut carnis
maceratio ꝗ diuidit hoīem a pctōꝝ paleis.
Q꜡ ſm Aug. qđ lima ferro. qđ flagellū gra-
no. hoc tribulatio viro iuſto. Iō ꝯfeſſoꝛ vo-
lens debite purgare pctōrē. nccē ē vt iniun-
gat ſibi ſatiſfactionē ꝯpetētē. Qua de re p̄ci
pit̃ in canone fraternitatꝫ. xij. q. ij. c. fraterni
tas. ꝙ ſatiſfactio dʒ fieri ſm delicti ꝗꝫtitateʒ
Et ſunt v̄ba Gregꝫ. ſic dicētis. Fraternitas
tua ex ꝑſona furis penſare pōt ꝗliter valeat
corrigi. Sūt eni ꝗdā hn̄tes ſubſidia ⁊ furtuʒ
ꝑpetrāt. ⁊ ſūt aliꝗ ꝗ in hac re ex inopia delin
quūt. quare nccē ē vt quidā damnis alij vir-
beribus corrigant̃. Purificatio aūt mentis
pctōꝝ ꝯſiſtit in pure mētis in deum oīmoda
ſubleuatione. vt iā ea ſolū ꝗ ſurſuʒ ſunt ſapi-
ant. vt poſſint dicere illud ad Gal. ij. Viuo
ego iā nō ego. ſʒ viuit in me chriſt⁹. Qđ ſic in
telligit̃. Viuo ego. ſ. vita gr̄e ⁊ virtutū. iam
nō ego. ſ. viuo ſm carnē vel veterē homineʒ
quē dudū depoſui. viuit aūt in me xp̄us ſm
ſpm̄ ei⁹ viuo ⁊ ei⁹ exēplis adhereo. De hac
puritate d꜡ Iob. xxvj. Spūs dn̄i ornauit ce
los. i. ꝑfectos. ſole. i. ſuꝑiori rōne ⁊ luna. i. in
feriori rōne. ⁊ ſtellis. i. alijs v̄tutib⁹. Taliter
etiā ornata nr̄a colūba v̄go maria hodie ve-
nit i tēplū. Nō ex obligatiōe. ſʒ ex vera obe-
diētia. q꜡ nō fuit ad purificationē obligata.
Q꜡ ſm Bern̄. fuit p̄us ſcificata ꝗꝫ nata. Ve-
nit inꝗꝫ portās ſecū ramū oliue. h̄ ē xp̄m filiū
ei⁹ i ſignū pacꝫ ⁊ rami eiuſdē arboris olī mit-
tebant̃ legatis romanoꝝ ꝓ pace obtinēda ſi
ue alijs offerēda. Maria ē legata toti⁹ trini-
tatꝫ. quā hodie celeſtꝫ pat̃ miſit pacē pplo nū
ciare. iō eā ſine ramo oliuarū mittere noluit.

Jdō eã ſine ramo oliuaꝝ mittere noluit. Qđ figuratū ē Geñ. viij. vbi legiť ꝙ Noe miſit colũbã de archa. vt videret ſi iã ceſſaſſent aq̃ ſup faciē terre. Jlla aũt venit portãs ramuꝫ oliue virentibꝰ folijs ĩ ore ſuo. ⁊ h̄ fuit ſignũ recōciliatiōis. Spũaliť noe ſignificat patrē celeſtē q̃ hodie miſit de bethleē ciuitate colũ bã ſimpliciſſimã ⁊ cãdidiſſimã v̄ginē mariã q̃ veniēs in hierl'm portauit ſecuꝫ xp̄m oliue ramũ in ſignũ recōciliatiōis ⁊ mīe. Jdō caniť hodie in miſſe introitu. Suſcepimꝰ deꝰ miaꝫ tuã in medio tēpli tui. Et h̄ tãgit euãgelium Lu. ij. dicēs. Poſtꝙ̄ ipleti ſũt dies purgati onis marie. ⁊c̄. Et h̄ deſignat eccl'ia p̄ ea q̃ i filijs ſuis hodie memoraṫ Nã ſic̄ maria chri ſtum qui ē verum lumē ad reuelationē gētiũ i manibus portauit. Sic portat eccl'ia cereũ ad deſignandũ xp̄m. qꝛ in cereo ſunt tria ſcꝫ cera. lichmē. ⁊ ignis. p̄ que ſignificanť tria q̃ fuerũt in xp̄o. Nã cera ſignificat carnem xp̄i q̃ nata ē de v̄gine ſine corruptione. Sic̄ apes gignũt ſine alterutrũ cōmixtione. Lichmen in cera ſignificat latētē in carne aīam candi diſſimã. Jgnis vero lumē ſignificat dinitatē Quia deꝰ noſter ignis cōſumens ē. Verſus. Hanc in honore pie. candelã porto Marie. Accipe per cerã. carnē de virgine veram Li chmen cera latēs. aīa ſub corpore cãdēs Per lumē numē. maieſtatiſq̄ cacumen. Hãc igiť candelam xp̄s ꝯſumpſit totaliť in noſtꝝ ob ſequiũ. Cōſumpſit eni carnē p̄ vulneratiōeꝫ Jſa. liij. Vulneratꝰ ē ꝑpter iniq̄tates nr̄as ⁊ attritꝰ ē ꝑpter peccata nr̄a. Conſumpſit ſe p̄ ſanguinis effuſionē. Jſa. lxiij. Quare ru brũ ē indumētũ tuũ. ⁊ veſtimenta tua q̃ſi cal cantiũ in torculari. Cōſumpſit aīam p̄ triſti ciã ⁊ dolorē. Math. xxvj. Triſtis ē aīa mea vſq̄ ad mortē. Cōſumpſit vitã corporaleꝫ p̄ abreuiationē. Jſa. xxxviij. Preciſa ē velud a texente vita mea. Cōſumpſit ſubam corpo ralē vſq̄ ad denudationē. ſm illud pſ̄. xxj. Diuiſerunt ſibi veſtimenta mea.

Sermo de ſancta Agatha virgine.

Soror noſtra p̄ uula ē. ⁊ vbera non hꝫ. Cañ. viij. Scđm naturales. Nardus ē herba modica ⁊ odorifera. hec maſticata in ore fetorē oēm amputat ⁊ gingiuas putridas mundat. Vt dicit Pli. in ſpe. na. Myſtice p̄ hãc her bam. b. Agatha deſignať. qꝛ ſicut nardus ē modica. ita btã Agatha fuit modica ĩ humi litate. qđ ex h̄ pꝫ ꝙ ſe ancillã dei dixit dicēs. Ancilla xp̄i ſum ego. Nã oñdo me ſeruilē p̄ ſonã. Fuit etiã odorifera p̄ ſanctã famã. Jta ꝙ populus ſiracuſanꝰ p̄ q̃nquaginta milia ria audiēs eius famã ſcãm ad vrbē cathinen ſium ſitienť p̄geret. vt habeť in legēda eius ⁊ ſancte Lucie virginis. Jdō pōt etiam expo ni de ea illud Cañ. j. Cũ eſſet rex in accubitu ſuo. nardus mea dedit odorē ſuuꝫ. Hec igiť v̄go amputauit de ore ſuo fetorē ſuũ maledi ctiōis. qꝛ in tribulatione deum bñdixit ⁊ ſan guine ſuo clarificauit. Teſte Amb. in li. p̄fa tionũ. O felix ⁊ inclita v̄go q̃ meruit dñm ꝓ laude fidelis martirij ſanguie clarificari ſuo. Jdō bñ cōparať angelis quorũ intereſt ſp̄ dñm bñdicere ⁊ laudare. ſm illud pſ̄. cij. Bñdici te dño oēs angeli eius. Et Dañ. iij. Bñdici te angeli dñi dño. Jdō vocat eã ſuã ſororē in v̄bis p̄aſſumptis. Soror nr̄a p̄uula eſt. ⁊c̄. Jn quibꝰ v̄bis a tribꝰ cōmendať Primo ab angelica vicinitate. ibi. Soror nr̄a. Scđa a ꝓfunda hũilitate. ibi. Paruula ē. Tertio a paſſionis acerbitate. ibi. Vbera nō habet.

Circa p̄mũ ē notãdũ. Auctor. ij. li. ꝓp̄e. varias ponit ꝓprietates angeloꝝ ꝑpter q̃s btã Agath. angelis ꝯpať ⁊ eoꝝ ſoror noiať.

Prima qꝛ angelica natura ē fortꝭ. Nã vt dic̄ Diony. de celeſti hierarchia. Oia adũſa cohercēt ſiue reſiſtũt. Nihil eni eſt qđ poſſet angelis reſiſtere. Jdō dicit Damaſ. li. ij. c. iij. Pōt eni vnꝰ angelus m̄ltos vincē armatoꝝ Qđ figuratũ ē. iiij. Regꝭ. xviij. vbi legitur. Sennacherib p̄nceps regis aſſirioꝝ. veniēs in iudeã. miſit nuncios ad ezechiã regē dicēſ Hec dicite regi ezechie Nō te ſeducat deꝰ tuꝰ in q̃ habes fiduciã. Neq̄ dicas nō tradet hie ruſalē in manꝰ regꝭ aſſiriorũ. Tu eni audiſti q̃ fecerũt reges aſſirie vniũſis terrꝭ. Quō va ſtauerũt eas nōne ſolus poteris liberari. q. d nullomō. Cũ accepiſſet lr̄as de manu nũcio rũ ⁊ legiſſet. ait rex iſrl'. Tu es deꝰ ſolꝰ oium regũ terre q̃ feciſti celũ ⁊ terrã. Jnclina aurē tuã ⁊ audi ⁊ aperi oculos tuos. ⁊ viđ ⁊ audi oia v̄ba ſennacherib q̃ miſit vt exprobraret deũ viuentē. Dñs aũt exaudiuit euꝫ ⁊ miſit ei vnũ angelũ q̃ p̄cuſſit vna nocte in caſtrꝭ aſ ſirioꝝ octuagitaq̃nq̄ milia viroꝝ. ita ꝙ mãe nihil inueniebať ĩ armis niſi puluis. Jſta ꝓ prietas angeli etiã ꝯuenit. b. v̄gini agathe q̃ fuit adeo fortꝭ ꝙ nullis tormētꝭ potuit frãgi qꝛ fuit ſic̄ adamas. ſm illud ezech. iij. Vt ad amãtē ⁊ ſilicē dedi faciē tuam. Jpa eni ſup̄a uit fortiť corpꝰ ꝓpriũ ⁊ ſeculũ. ita vt de ipſa exponi poteſt illud Prouẽ. xxxj. Accinxit in fortitudine lũbos ſuos. ⁊ roborauit brachiũ ſuũ. Et vere magna fortitudo fuit in fragili virgine. q̃ in paucꝭ viris repiť. iō dicit beatꝰ Greg. in omel'. Cũ ad illud terribile examen

diſtrict⁹ iudex aduenerit. q̇d nos viri dicem⁹ cū hui⁹ femine glīaꝫ vidim⁹ Que aūt viri excuſatio qñ hec oñdet̄ que ſeculū ⁊ ſexum vicit. Quid nos barbati ⁊ debiles dicem⁹ cum ire ad r̄gna celeſtia puellā ꝑ ferrū videm⁹ q̊s ita ſupbia inflat. ambitio ꝑturbat. luxuria iq̄nat. hec ille. Scd̄o angeli ſunt puri ⁊ virgines a natura. ⁊ h̄ deſignāt pictores q̇ depingūt imagines angeloꝝ zonis aureis circūcīctos. q꞉ ꝑ virtutū habitū talit̄ ſunt accincti. ꝙ nullaten⁹ ad aliq̄ vicia carnalia dilabunt̄ ⁊ h̄ oñdit dñs Lu. xx. dicēs. Filij hui⁹ ſeculi nubēt ⁊ tradūt̄ ad nuptias. illi aūt q̇ digni habebunt̄ a ſeculo illi neqꝫ nubēt neqꝫ vxores ducūt. ſꝫ erūt ſicͭ angeli dei. ſ. puri ⁊ v̉gines. Et hec ꝓprietas angeloꝝ ꝯuenit. b. agathe q̄ decorata fuit v̉ginali puritate ⁊ hūilitate. Sicͭ teſtat̄. b. Amb. i li. ꝑ̄fationū dicēs. O illuſtris ⁊ glīoſa gēmis illuſtrata decore q̄ inter tormēta aſpera cūctis ꝑ̄lata miraculiſ ⁊ miſtico pollēs ſuffragio apl̄i meruit viſitatione curari. hec Amb. Et ꝓpt̄ hāc puritatē v̉ginalē d꞉ ſoror angeloꝝ. Q꞉ dicͭ. b. Hiero. In carne ⁊ nō ſm̄ carnē viuē. angelicū eſt et nō hūanū. Idē in ſermone de aſſumptiōe dicit. Profecto in carne ꝑ̄ter carnē viuē angelicū ē. vl̄ nō eſt vita terrena. ſꝫ celeſtis. vñ in carne acq̇rere glīam angeloꝝ magl ē meritū q̄ꝫ habere. Eſſe nāqꝫ angelū felicitatl ē. eē v̉o virginē virtutl. dū h̄ virgo virib⁹ optinē nitit̄ cū gr̄a qd̄ hꝫ angel⁹ ex natura. Utrūqꝫ tñ eē angelū diui muneris ē officiū nō hūanum Et ſic pꝫ ꝙ. b. Agatha fuit angel⁹ ꝓpt̄ puritatē. Iō de ea exponi pōt illd̄. Cañ. vij. Statura tua aſſimilata ē palme. h̄ ē angelice celſitudini. q꞉ ſm̄ Iſi. li. xvij. Palma ē arbor nobilis inſignis ꝑpetue pulcritudīs ⁊ virentis diuturnitatis. veſtita florib⁹ ⁊ ſine vlla ſucceſſione ꝯſeruās folia ſua tp̄e hyemis ⁊ eſtatis. Sic angelica natura ē nobilis. iō aſſimilat̄ aq̄le. ꝑ mgr̄m li. ij. ꝓprie. Q꞉ aq̄la ē nobiliſſima auiū ⁊ etiā eterne pulcritudīs. iō vocant̄ a diony. in li. de cele. hierar. ſpecula clariſſima ⁊ diui luīs receptacula. Et h̄ ꝙ d꞉ de natura angelica pōt dici de ſcā Agatha q̄ eſt ſoror angeloꝝ. Teſte Amb. i li. de v̉gi. Soror angeloꝝ ē virginitas. Tertio angeli hn̄t ignitā charitatē ſm̄ illud. pſ̄. ciij. Tu q̇ facl angelos tuos ſpūs ⁊ miniſtros tuos ignem vrentē. iō ꝯpant̄ igni ſm̄ mgr̄m li. ꝑ̄dicto ꝓpter diuini amoris incēdiū ⁊ lucē ꝯgnitiōis. Nā in igne lucēt ⁊ in dilectōne ardēt. ita etiā b. Agatha habuit ignitā charitatē. vt hr̄ ex triplici ſigno D Primū ē ꝙ oīa terrena ꝓpter deū ꝯtēpſit. ſm̄ illd̄ Cañ. viij. Si dederit hō oēm ſubſtām ſuā q̄ſi nihil deſpiciet eā. Scd̄o ꝙ ꝓ eo mortē ſuſtinuit. Iō de ea exponi pōt illud Cañ. viij. Fortis ē vt mors dilectio tua. ⁊ vt infern⁹ aq̄ multe nō potuer̄t extinguere charitatē. Sicͭ eni mors ſeꝑat aīaꝫ a corꝑe. ſic dilectio. b. agathe fuit tam fortis ꝙ aīam a corꝑe ꝑmiſit ſeꝑare ꝑ mortē. añq̄ꝫ ad orōnē idoloꝝ voluiſſet cōſentire. q꞉ ſciuit fore ſcriptū Hiere. xv. Si ſeꝑauerl ꝑ̄cioſum a vili. i. aīaꝫ a corꝑe ꝓpt̄ me q̄ſi os meū eris. Uel ſicͭ infern⁹ ita ē fortl ꝙ aīas q̄s i ſe rapit ſel' fortit̄ tenet ⁊ cuſtodit ꝙ nullā amittit Ita tā fortit̄ fuit ip̄a cū xp̄o ꝯiūcta ꝙ nec per minas nec tormēta potuit ab eo ſeꝑari. ſm̄ illd̄ ad Ro. viij. Quis nos ſeꝑabit a charitate. Tertiū ē ꝙ ſp̄ xp̄m i corde ⁊ in ore habuit q꞉ dixit q̄ꝫdiu viuā ip̄m i corde ⁊ i labijs meis inuocabo. q꞉ reuerēdū nomē xp̄i fuit lr̄is aureis in corde ei⁹ inſcriptū. ꝓpt̄ qd̄ tā ſedule fuit ab ea inuocatuꝫ. ⁊ ſi cor ei⁹ fuiſſet ſciſſū. ſine dubio i eo fuiſſet reꝑtū. Sicͭ legit̄ ſil'e de ſcō Ignatio martire q̇ inter multoꝝ tormentoꝝ gn̄a. nūq̄ꝫ ab inuocatione nōis xp̄i ceſſabat. Qd̄ cū tortores ꝑq̇rerēt. cur h̄ nomē totiens replicaret. dixit h̄ nomē meo inſcriptū ē cordi. ⁊ iō ab inuocatiōe ei⁹ ceſſare nō valeo. p⁹ mortē igit̄ illi⁹ illi q̇ audierūt. volētes curioſius expiri. cor ei⁹ a corꝑe euellūt ſcindentes ꝑ mediū ſcriptū h̄ nomē ih̄s xp̄s lr̄is aureis iuenerūt. Et q̄ꝫuis cor v̉gis illi⁹ nō fuit diuiſū nec nomē xp̄i viſibilit̄ inuētū. ꝙ tñ i ea fuit nomē xp̄i. habuit ab angelo teſtimonium. Q꞉ legit̄ i legēda. Cū fideles corp⁹. b. Aga. cū aromatib⁹ ꝯderēt ⁊ i ſartophago collocarēt. Quidā iuuenes indutl ſericis. nuſq̄ꝫ viſi pulcerrimis ⁊ ornatis albiſqꝫ induti q̇ nūq̄ꝫ i illis ꝑtib⁹ viſi fuerūt ad corp⁹ ei⁹ venerunt ⁊ tabulā marmoreā ad caput ei⁹ ponētes ab ocul'oīꝫ ſtati diſparuer̄t i q̄ erat ſcriptū Mētē ſcām ſpōtaneā. honorē deo pr̄ie libatiōem Qd̄ ſic intelligit̄. Mētē ſcām hūit. ſ. in q̄ nomē xp̄i. ſpōtaneā. ſ. obtulit ſe. honorē deo dedit ⁊ pr̄ie liberatiōꝫ fecit. Quarto angl̄i hn̄t v̉tutem pctā puniēdi. qd̄ pꝫ. ij. Regl. xxiiij. vbi legit̄. ꝙ dauid ppl̄m ex elatōe numerare iuſſit. Miſit ad eū dñs gad ꝓphaꝫ di. Uad ⁊ loq̄re cū dauid hec dicͭ dñs. Triū tibi dat̄ optio. elige tibi vnū qd̄ voluerl. veniēs aūt ad eū gad ait. Aut ſeptē annis veniet tibi fames i terra tua. aut trib⁹ mēſib⁹ fugies aduſarios tuos. aut certe trib⁹ dieb⁹ erit peſtilentia in t̄ra tua. Dixit itaqꝫ dauid ad gad coartor vndiqꝫ. Sꝫ meli⁹ ē ꝙ incidā in man⁹ dñi cui⁹ mie multe ſūt. q̄ꝫ in manus hoīm ⁊ miſit dñs peſtilētiā in iſrl' ⁊ mortui ſūt percuſſione

angeli.lxx.M. viroꝝ.q̄ facto extendit dn̄s
manū ſuā ſuꝑ hierl̄m vt diſꝑderet eā.Sed
dn̄s miſertꝰ ē ſuꝑ afflictionē ppl'i.⁊ ait ange
lo ꝑcutiēti.ſufficit nūc ꝯtine manū tuā Cū āt
dauid vidiſſet angelū cedentē.dixit ad dn̄m
Ego ſum q̄ peccaui ego iniq̄ egi.iſti ſūt oues
q̄d fecerūt aduertat̄ obſecro manꝰ tua cōtra
me ⁊ cōtra domū patris mei. Ex hac figura
pꝫ ꝙ angeli puniūt d elinquētes. Jō dicunt̄
leones ſ̄m mgr̄m.li.ij. ꝓp͛ie.q: ſūt t̄ribiles
peccatoribꝰ ⁊ demonibus. hec ꝓp͛etas ange
loꝝ etiā ꝯuenit.b.Agathe q: grauit̄ puniuit
malū pctōrē.Quintianuꝫ. Refert Jaco.ia=
nuenſ.i legēda. Cū quitianꝰ pꝰ mortē v͛gis
ad iueſtigādas diuitias eiꝰ ꝑgeret duo equi
pruritū inter ſe fecerūt ⁊ calces iactauerunt.
vnꝰ itaq; morſu ipꝫ appetijt.alt̄ calce ꝑcuſſit
⁊ in flumē ꝓiecit.ita ꝙ corpꝰ nūq̄ȝ potuit in=
ueniri. ⁊ h̄ valde iuſticie ꝯgruebat diue. Q:
ſic ait Boe.in li.v.pſa.iij. Juſtis nūq̄ȝ d͛ſūt
p̄mia ſua.nec mal'ſua ſupplicia. Cui ꝯſonat
illud Aug.in ſermonibꝰ cōibꝰ ſ̄mo.xlij. Jm
punitū nō pōt eē pctm̄.nec decꝫ nec oportet
nec ē iuſtū.ſ.ꝙ maneret ipunitū. Quīta hec
ē ꝓp͛ietas angeloꝝ ꝙ liberāt a ꝑiculis. Sic
legit̄ Gen̄.xix. Ꝙ angeli q̄ hoſpitabant̄ cum
loth eū de ꝑiculo magno incēſionis ſodome
eruerūt dicētes. Surge tolle vxorē ⁊ duas fi
lias q̄s habes.ne tu pereas i ſcelere ciuitat.
Jō ſ̄m mgr̄m ꝓp͛e. dicūt̄ vigiles aut cuſto=
des q: nullo ſomno oppreſſi ēminētia nobis
ꝑicula nūciāt. Jta.b.agatha liberat ſuos fa
mulos ⁊ famulas ab oībꝰ ꝑiculis mēt ⁊ cor/
poris.q: pōt cōfident̄ id dicere.pſ̄.xc. Cla=
mabit ad me ⁊ ego exaudiā eū. ⁊c̄. Q: legit̄
in legēda reuoluto āno circa diē natali ſeius
mōs q̄dā eximꝰ iuxta ciuitatē ruptꝰ eructa=
uit incēdiū ꝙ q̄ſi torrēs d͛ mōte aſcendēs ad
vrbē cū magno ipetu veniebat. Tūc paga=
noꝝ mltitudo de mōte deſcēdit ad ⁊ ſepulcꝝ
b.Aga.ꝓ liberatōe fugiēs.velū q̄ vndiq; co
ꝑtū erat ſepulchꝝ arripiūt ⁊ ip̄m ſtatuerūt
ꝯtra ignē.ſtatimq; in die natal' v͛ginis ſtetit
⁊ vltra nō ꝓceſſit. Ecce qualit̄ agatha tanq̄ȝ
angeli loth ſuos inhabitatores a ꝑiculo icē=
dij liberauit Jō pōt dici illud de ea qđ canit̄
de ſcō donato. Eruit a morte aīas ciuiū ſuo=
rū. Sexta ꝓp͛ietas angeloꝝ eſt ꝙ infirmos
medicāt ſeu miſtrāt alijs medicinā Qđ legit̄
eē figuratū Tob.vj. Cū tobias ꝓficiſcēs ve
niret cū angelo i fluuiū noīe tigr vt pedes la
uarꝫ.exiuit piſc ad douorādū qđ timēs tho.
exclamauit voce magna dicēs. Dn̄e piſc in=
uadit me. Ad quē angelus.app̄hende iquit
brāciā eiꝰ ⁊ trahe ad te.qđ cū feciſſet ait an=
gelꝰ. Exenterea eū ⁊ cor eiꝰ ⁊ fel ⁊ iecur repo
ne.tibi eni ſūt nccīa hec ad medicamēta. Et
vt hr̄.c.xj. Tob. veniēs ad p̄rem ſūpſit d͛ fel
le piſcis ⁊ liniuit oculos p̄ris ſui. ⁊ cepit al=
bugo de oculis eiꝰ q̄ſi mēbrana egredi.quaꝫ
app̄hēdēs tobias ab ocul' eiꝰ traxit.ſtatimq;
viſū recepit. ⁊ hāc medicinā didicit ab ange
lo ⁊ ab eo accepit. Jō dicūt̄ angeli medici.a
mgr̄o vbi.ſ̄.q: curant non ſolū infirmitates
corpoꝝ ſꝫ etiā aīaꝝ.hec ꝓp͛etas ꝯuenit etiaꝫ
b.Aga.q: pōt ꝯferre medicinā corpoꝝ. Sic
legit̄ in legēda.b.lucie. Cū fama.be. v͛ginis
Aga.p̄celleret ꝓuinciā vniūſā. multi ifirmi
ad ſepulchꝝ eiꝰ aduenietes ſanitat gr̄am re
cepert̄. Qđ audiēs.b. v͛go lucia veit cū mr̄e
ſua euticia q̄ ꝑ q̄ttuor ānos ſanguis fluxū fu
it paſſa.nec ab vllo medicoꝝ libata Peract
igit̄ miſſaꝝ ſolēnijs.b.lucia cū mr̄e ꝓſtrauit
ſe an̄ ſepulchꝝ eiꝰ ſuffragiū poſtulātes qđ cū
fieret lucia obdormiuit. ⁊ vidit.b.aga. i me=
dio angeloꝝ gēmis ornatā q̄ ſtetit ⁊ ait. Lu=
cia ſoror mea q̄d a me pet. tu poteris p̄ſtare
ꝯtinuo mr̄i tue.nā fides tua ſubueniat.ecce
ſanata ē. ⁊ ſurrexit mr̄ ſanata. Ecce q̄lis me=
dica q̄ ſolo v͛bo pōt ſanare ifirmitates corꝑa
les quāto magis infirmitates aīe interiores
Jō clamemꝰ cum pſ̄.ad ip̄am dicenētes. O
agatha ſalua me ⁊ ſaluabor.ſana me ⁊ ſana=
bor.qm̄ laus mea es tu. Rogemus. ⁊c̄.

¶ Sermo de ſancta Dorothea virgine.

Ego flos campi ⁊
liliū ꝯualliū. Can̄.ij. Auerrois ꝯmē
tator ſuꝑ de plantis. Are. ait. Poſt ventos
validos fructuoſior efficit̄ oīs ortꝰ atq; cāpꝰ
Cui ꝯſonat Pli.in ſp.na.dicēs. Jmpulſus
venti validꝰ fructiferos efficit.notos q̄ꝫ fru
ctus q: videmꝰ ꝙ tūc cāpi ⁊ orti magis ornā
tur floribꝰ ⁊ arbores magis virent. ¶ Re
cte ſicut ignis ſ̄m Pli.in ſpe.na a vēto motꝰ
magꝭ ardet ⁊ herba magꝭ mota magꝭ redolet
vt aſſerit Galienꝰ. Myſtice ꝑ cāpū ſeu ortū
intelligit̄ celū qđ ē ortꝰ delitiaꝝ ⁊ oīm ameni
tatū. Q: ſic in cāpis ſeu in ortis varij oriunt̄
flores.ſ.roſe albe ⁊ rubee. viole. ⁊ lilia. Sic
in celo ſūt roſe albe apl'oꝝ.rubee martyꝝ.cā
dide v͛ginū.iō ē locꝰ oīs amenitat. Teſte de
uoto doctore amādo in oralogio ſapie.li.j.c.
xj. Jbi inq̄t v͛nalis amenitas.ibi autūnalis
fecūditas.ibi ſerenitas eſtiualis.ibi iocūdi=
tas nuptialis. Jbi vallis gaudioſa. Jbi ⁊ vi
ſio amoroſa Jbi ſci apl'i cū ſūmo amore ⁊ ho
nore in iudiciaria reſidēt ptāte.q: martyres
rutilant roſeo colore. ꝯfeſſores radiāt igneo
fulgore. v͛gines niueo cādore. Ecce quā de=

litioſus ē ille ortꝰ celi. Iſte ortꝰ factꝰ ē fructu
oſus flantibus ventis tribulationū ⁊ perſe/
cutionū. qꝛ multi ꝑ tribulationes celū aſcen
derunt. ⁊ velut flores amenissimi ornauerūt
Qꝛ per multas tribulationes oportet nos in
trare in regnū celoꝝ. Act. xiiij. Ita. b. virgo
doroth. de q̄ canit eccl'ia. O flos amenitatis
o roſa puritatis. ꝑ varias tribulationes paſ
ſionis de hac valle miſerie tranſijt in cāpum
celeſtis leticie. vbi tāq̄ꝫ flos amenissimus or=
nat celi cāpū. Ita vt audet dicere. Ego flos
cāpi ⁊ liliū ꝯualliū. ⁊c̄. In q̄bꝰ v̄bis a duobꝰ
laudat̄. Pͥo ab oꝑationis multitudīe. ibi.
ego flos cāpi. Scd̄o a ꝯtēplatiōis altitudīe
ibi. ⁊ liliū ꝯualliū. De ꝑmo ē ſciendum
Dicūt naturales Flos cāpi ē q̄dā flos nobil̄
creſcēs vltra ꝑtes marinas. ⁊ hꝫ ſtipitē mul
tū aſperū. Sꝫ magnaꝝ ē v̄tutū. ⁊ hꝫ q̄nq̄ꝫ fo
lia rubea pulcherrima. Spūalit̄ ꝑ hūc floꝝ
cāpi. g'lioſa v̄go dorothea aptissime deſigna
tur. Recte eni ſic̄ flos cāpi oībus ē aptꝰ ⁊ nul
li ſe denegat q̄ eiꝰ vſu vult potiri. qd̄ tn̄ n̄ fac̄
flos orti. q̄ clauſus ē iument̄l. Ita. b. v̄go do
ro. flos delectabilis oībus eā inuocātibꝰ ꝓm
pta ē ⁊ apta ad auxilia ꝯferenda. qꝛ pōt ꝯpe
tent̄ dicere illud Prou. viij. Ego diligentes
me diligo ⁊ q̄ mane ad me vigilauerit inueni
ent me. oīs eni q̄ mane. h̄ ē. tp̄e gr̄e deuote in
eius laude ⁊ dilectione vigilauerit. ꝓculdu=
bio ip̄am ad ſuū auxiliū inueniet. qꝛ ip̄a ē il=
la ad quā dn̄s nr̄ ieſus xp̄s ſpōſus hodie. ⁊ i
oī tp̄e dicit illud. iij. Regl. ij. O ſponſa mea
ꝑdilecta doro. Pete a me q̄d vis. nō eni fas
ē vt q̄cquā denegē tibi. Sic eni xp̄s exaudi=
uit eā ꝓ oībꝰ q̄ memoriā eiꝰ agerēt. Et cū eēt
mortalis dicit ad eā illd̄ Cañ. ij. Surge ꝓpe
ra amica mea formoſa mea colūba mea ⁊ ve
ni electa ſpōſa mea. oīa que petiſti ip̄etraſti.
Quātomagl ip̄am nūc exaudit cū exuta mo=
le carnis ſedet in ꝯſpectu eiꝰ vt regina. ⁊ pōt
dicere illud Apoc. xviij. Sedeo nūc vt regi
na ⁊ luctū nō video. Ipſa eni figurata ē per
prudētiſſimā mulierē abigail. j. Regū. xxv.
De q̄ legit̄ cū dauid eēt in deſerto cū pueris
ſuis. miſit ad nabal ꝓ victualibꝰ vt ſibi ⁊ ſu=
is deſtinaret alimēta. Nabal āt deſpexit da/
uid dicēs. Quis ē dauid ⁊ q̄s ē filꝰ Iſai qui
nulliꝰ ē valoris. ⁊ etiā deſpexit ſuos. Id̄o da
uid iratꝰ dixit ad ſuos. accigat̄ vnuſq̄ſq̄ꝫ gla
dio ſuo. ſ. ad capiendā vīdictā de tā vili ruſti
co. Qd̄ ꝑcipiēs prudēs abigail venit ad da=
uid. ⁊ ī dignationē eiꝰ ſuꝑ viro ſuo nabal mi
tigauit ⁊ placauit. Tūc ait dauid. Bn̄dictū
eloquiū tuū. ⁊ bn̄dicta q̄ ꝓhibuiſti me ne irē
ad ſanguinē ⁊ vlciſcerer me. Et ecce audiui
vocē tuā ⁊ honoraui faciē tuā. mortuo autē
nabal miſit rex vt ſumeret eā in vxorē. ⁊ ve=
nerūt pueri dicētes. Dauid miſit nos ad te.
vt accipiet te in vxorē. Spūalr̄ aūt per
dauid xp̄s intelligit̄. Qꝛ dauid interꝑtatur
manu fortl. Et xp̄s ſm ps̄. xxiij. Eſt fortl et
potēs in ꝑlio. Sꝫ ꝑ nabal interꝑtat̄ ſtultꝰ. ⁊
ſignificat pctōrē. ⁊ ꝑncipalr̄ theophilū. q̄ fu=
it ſtultꝰ ante ꝯuerſionē ſuā ⁊ blaſphemꝰ ⁊ de
ſpexit xp̄m veꝝ dauid ⁊ eiꝰ familiā. b. doro.
qn̄ dixit. dorothee mitte mihi roſas de viri=
dario ſponſi tui. q. dicat nullo mō potes h̄ fa
cere. qꝛ ſpōſus tuꝰ nō ē potēs ī h̄ mēſe februa
rio ꝓducere roſas. cū vniūſa terra frigore ſit
ꝯſtricta. Quare iratꝰ xp̄s d̄ tali blaſphemia
ſuꝑ ip̄m ꝓtulit ſn̄iam mortl ſm illud Leuit.
xxiiij. Qui blaſphemat nomē dn̄i moriatur.
Sꝫ prudētiſſima v̄go dorothea ꝑ abigail de
ſignata. trāſiēs ad locū paſſiōis. pro eo xp̄m
exorauit ⁊ irā eiꝰ mitigauit. ita vt dicere poſ
ſet cū ps̄. lxxxiiij. O dn̄e mitigaſti oēm iram
tuā. auertiſti ab ira indignatiōis tue. ⁊ xp̄s
dixit ad eā. O dorothea bn̄dictū eloq̄uꝫ tuū
vt ē patuit. Miſit igit̄ ad eā angelos ſuos.
vt ip̄am ſibi ſumeret in ſponſā ſm illd̄ Sap̄.
viij. Hanc amaui ⁊ exq̄ſiui eā mihi ſpōſā ſu/
mere ⁊ amator factꝰ ſū forme illiꝰ Et ecce ve=
nit ad eā puer purpura indutꝰ ferens ſportu
lā cū roſis in ſignū deſpōſatiōis. Qꝛ ſolent ꝓ
curatores ſponſis ſuis mittere munuſcula vt
eas citius inclinēt ad ꝯſenſum. Sic̄ hr̄ Gen̄.
xxiiij. de iſaac q̄ miſit Rebecce virgini vaſa
aurea ⁊ argētea. vt ip̄am citiꝰ inclinaret. ſic
fecit xp̄s huic ſpecioſiſſime doro. Ip̄a enim
bn̄ dꝛ flos. qꝛ flores dicūt̄ a florere. Ip̄a eniꝫ
floruit ī oībꝰ virtutibus in ſapia. qꝛ ſollicite
laborauit qd̄ fuit optimū. Id̄o de illa pōt dici
illd̄ Prou. xiiij. Mulier ſapiēs edificat do=
mū ſuā. Floruit in fortitudine. qꝛ fabritiū ty
rannū mūdū ⁊ diabolū ſuꝑauit. vt de ip̄a ex
ponat̄ illd̄ Prou. vlt̄. Accinxit in fortitudīe
lūbos ſuos ⁊ roborauit brachiū ſuū. Id̄o ca=
nit̄ de ip̄a. Venite ⁊ videte victoriā atlete.
q̄ vicit antiquū caſtitatl inimicū. Floruit eti=
am in benignitate. ſm ꝙ canit̄. Dicta ſūt de
te g'lioſa dorothea. in te manꝫ benignitas. tu
puritatl ciuitas. Floruit ī dilectiōe dei. quia
corpꝰ ſuū v̄gineū dedit in ſuppliciū ⁊ ī exter
miniū. ſm illd̄ Cañ. viij. Fortis ē vt mors di
lectio tua. Floruit in iuſticia qꝛ deo reddidit
laudis obſequiū. Id̄o canit̄ d̄ ea illd̄ ps̄. xliiij
Dilexiſti iuſticiā ⁊ odiſti iniq̄tateꝫ. id̄o ꝑ tuis
ꝯſortibꝰ vnxit te rex altiſſimꝰ. Et ſic de alijs
dotibꝰ. Ip̄a nāq̄ꝫ ē nobil' flos orta de nobili
ſtirpe ſenatoꝝ. Id̄o canit̄ de ea Nobilis ⁊ for

moſa doro. generoſa. ¶ Iſte nobiliſſimꝰ flos cāpi hūit q̄nqꝫ folia rubea q̄bus erat cō decent̃ exornata. Primū foliū fuit verecundia ⁊ cuſtodia oculoꝝ. q꞉ oculis ſuis ſolum decētia ⁊ recta vidit. ſm illō Prouē. iiij. Oculi tui recta videāt. ⁊ palpebre p̄cedēt greſſus tuos. Jō de ea pōt illō dici. Cañ. ij. Oculi eꝰ ſicē colūbe ſup riuos aq̄ꝝ. ſemp intuēt̃ miluū veniētē aut falconē. Ita. b. doro. ſp ꝓuidit inſidias diaboli milui infernal̃. q꞉ nec ꝑ ſe neqꝫ ꝑ tyrannū fabritiū. potuit eā capiēdo ſupare. Et vere ncc̄e ē v̄gini cuſtodia oculorū vt cū folio verecūdie tegat oculos ne videant impudica. Q꞉ legit̃ Gen. xxxiiij. ꝙ Dyna filia iacob egrediēs d̄ domo vt videret mulieres regionis illiꝰ. ⁊ vanitates eaꝝ. Quā cū vidiſſet Sichē filiꝰ emor q̄ erat princeps ciuitat̃ rapuit eā ꝑ potētiā. ⁊ dormiuit cū ea vi opp̄mens v̄ginē. q̄ ſi viſum cuſtodiſſet ⁊ i domo māſiſſet corrupta n̄ fuiſſet. Sic timeo cōtigit multi ipudicis puell̃ ⁊ mulieribꝰ q̄ oia ſpectacula coreaꝝ volūt ꝯtēplari. q̄ ſi nō corporal̃r tñ interdū mētalit̃ corrūpūt̃. Q꞉ dicē beatus Amb. in q̄dā omel̃. Nō credo viro vel mulieri ſi dicit ſe illū euaſiſſe a ſpectacul̃ taliū. Dauid ex eo ꝙ vidit Berſabee lauātē ſtati ad libidinez ꝓuocatꝰ ē. vt hr̃. ij. Regl. xj. Scdm foliū q̄ ornatꝰ erat cādidiſſimꝰ flos campi. b. doro. fuit verecūdia ⁊ cuſtodia auriū. Ipſa eni audiēs ꝓmiſſiōes fabritij p̄fecti nō ei aſſenſit. ſꝫ oia tanq̄ꝫ lutū ſpreuit. q꞉ audiuit ſapiētē Ecc̄i. xxviij. Sepi aures tuas ſpinis. ⁊ ne audeas linguā nequā. qō ē ꝯtra virgines modernas. q̄ audiētes ꝓmiſſiōes viroꝝ ſtati credūt. Cōtra illō Ecc̄i. xix. Qui ſtati credit leuis ē corde. tales etiā v̄gines ſtati inclināt aures ad auditū turpiuꝫ viroꝝ. et cātilenaꝝ mūdanaꝝ. Qō tñ eſt cōtra Areſt. vij. polli. Ubi docet ꝙ ab auditu turpiū aures ſunt refrenāde. q꞉ de facili ex h̄ ad opꝰ inclinantur Jō tu mat̃ inſtrue filiā tuā. vt declinet aures a turpibꝰ. ⁊ tecū eūdo ad eccl̃iam intēdat diuinis ⁊ p̄dicationibꝰ. Q꞉ eua inclinās aurez ad verba demonis. mandatū dei ē tranſgreſſa. Gen. iij. Tertiū folium fuit cuſtodia oris q꞉ v̄ba turpia nō ꝓtulit. Sꝫ quotidie deū in ſuis fabulatiōibꝰ bn̄dixit vt dicere poſſit cū pſ̄. xxxiij. Bn̄dicā dn̄o in omī tp̄e. Etiā btā dorothea ſilentiū tenuit cū nō multa v̄ba cū p̄fecto miſcuit. ꝙ magnū ornamētū fuit. ſm illud Are. j. poli. Silentiū mulieris p̄ſtat ornatū qō ē ꝯtra mulieres multas ⁊ ſeculi v̄gines q̄ verba turpia ⁊ luxurioſa nō verentur. De quibus dicit pſ̄. ¶ Sepulchruꝫ patens ē guttur eoꝝ. linguis ſuis doloſe agebant. O mulier diaboli iudiciū dei nō euades. q̄ tā turpia dicere audes. Et h̄ petit pſ̄. v. Judica illos deꝰ. vide qualit̃ illa ē ꝓpeſſa. de q̄ ꝓfert Greg. iiij. dialo. dicēs. ¶ Erat quedā monialis q̄ carnis ꝯtinētiā habuit. ſed a ſtultiloquio nō ceſſauit. Hec cū defuncta eēt ⁊ i eccl̃ia ſepulta fuiſſet. eadē nocte vidit cuſtos tēpli ꝙ fuit añ altare ducta. ⁊ ꝑ mediū ſecata. cuiꝰ q̄dē vna ps māſit intacta. ⁊ altera fuit cremata. Et illiꝰ ꝯbuſtiōis ſigna. ſequenti die in marmoribꝰ apparuerūt. ac ſi fuiſſꝫ ibi corporalit̃ ꝯcremata. Quartū foliuꝫ fuit cuſtodia manuū. q꞉ eas nō extendit ad illicitos tactꝰ. ſed vertꝰ ad paupes. Nō eas extendit ad coreas. ſed in operibus licitis. ſm illud. Sap̄. vbi ſupra. Quintum folium eſt cuſtodia pedū ab illicitis ingreſſibus. nō eni gradiebat̃ ad loca vana ⁊ ad illicita ſpectacula. ſed potius ad chriſti templa. petens cum pſ̄ cxviij. Greſſus meos dirige ſm eloquiū tuum. Sed ſic non faciūt noſtre virgines que hincinde diu vagant̃ i plateis. ſpōſos ⁊ eſtimo cōquerentes. Contra quas dicit glorioſus Hieronymus in li. de laude virginitatis Nolite ſponſuꝫ querere per plateas. Nolite currere angulos ciuitatis. ſpōſus in plateis nō poteſt inueniri. Et hoc quantum ad primum. ¶ Quantū ad ſecūdū ē notandum. Dicunt naturales. ꝙ liliū cōuallīū ē in altū ſe extendens. florem multum odoriferuꝫ habens rubeū colorē ⁊ albū oñdens. ſemper inter aculeos ſpinaꝝ manens. ⁊ tamē candorē pulcherrimū ⁊ odorē non amittens. Huic lilio gl̃ioſa dorothea ꝯpat̃. que in altū cōtemplatiōis extulit ſe. q꞉ ſciebat h̄ qō dicē Fortunatus in omel̃. Neq̄q̄ꝫ deus deuote aīe ſe applicat nec inclinat. niſi ſe totā in contemplationē poſitā erigat ⁊ occurrat. Secūdo ſicut liliū conuallium hꝫ odorem ⁊ florem multū odoriferū. qui vndiqꝫ circūfundit̃ a quo homo recreat̃. Ita beata dorothea adeo florez ſue beate fame emiſit. ꝙ per totum munduꝫ eſt dilatata. Et ideo audet dicere cū apoſtolo. ij. Coꝝ. iij. Chriſti bonus odor. Et ſil̃iter illō Ecc̄i. xxiiij. Sicē cinnamomū ⁊ balſamū aromatizās odorez dedi quaſi mirrha electa dedi ſuauitatē odoris. Cinnamomum eſt arbor breuis odorifera ⁊ dulcis vt dicit gloſa ſup euāgeliū. Per odorē huius cinnamomi qō replet odorem ⁊ locum in quo ſeruatur. ſignificat̃ fama ipius. que totā prouinciam. capadocie. ⁊ alia regna illuſtrauit ⁊ repleuit ſm ꝙ ſancta eccl̃ia canit. Letare ceſaria ciuitas beata. Nā illuſtrat varia regna ⁊ cetera. Balſamum aūt vt dicit Plinius li. xij c. xj.

Omnibꝰ odoribus p̄fert̄ q̄ ſoli vtunt̄ reges
terraꝝ. Per odorē huiꝰ balſami ſignificatur
fama q̄ placuit deo. Fm qđ canit̄ cordis puri
tate ꝓmiſſi v̄itate manuū inocētia ſūma cuꝫ
prudētia. caſtiqꝫ cordis ꝯſilio placuit altiſſi-
mo. Mirra vt dic̄ Pli. vbi ſ̄ ē valde aroma
tica ⁊ p̄cipue illa gutta ſudādo effluit oībus
generibꝰ mirre ī odore p̄fert̄. ⁊ mirra educta
electa a pluribꝰ vocat̄. ꝑ eiꝰ odorē ſignificat̄
fama ad ſeip̄am. qꝛ ſic̄ mirra quāto magꝭ cre
mat̄. tanto magis redolet ⁊ odor dilatat̄. ita
in ſiſi quāto magis. b. doro. ardebat igne tri
bulationis. tāto plꝰ flagrabat. ita vt de ipſa
pōt dici illud Cañ. j. Unguētū effuſū nomē
tuū h̄ odore ſuauiſſimo mlta milia paganoꝝ
ſūt recreati in fide ꝯfortati q̄ potuerūt dicere
ad ip̄aꝫ. O doro. trahe nos pꝰ te. Tertio li-
liū ꝯualliū hꝫ colorē rubeū exteriꝰ. ſꝫ interiꝰ
albū. Ita. b. doro. fuit exteriꝰ rubea per ſan
guins effuſionē. Jō ſi q̄reret̄ ab ea. O doro.
q̄re rubꝛū ē indumētū tuū. poſſet rñdere. tor
cular calcaui. ſ. paſſiōis ſola ⁊ de gentibꝰ nō
ē vir mecū. Eſa. lxiij. Fuit aūt interiꝰ alba ꝑ
caſtitatꝭ retētionē. Jō canit̄ de ea. Predeco
ra facie fulgens ⁊ venuſta ꝓcuratrix gr̄e. ca
ſta. mitis. iuſta. Et q̄uis h̄ iocūdiſſimū liliū
ꝯualliū ſꝑ fuit int̄ aculeos tormētoꝝ. tñ can-
dorē ſpecioſitatis ⁊ odorē ſuauitatꝭ nō ami-
ſit. Jō de ip̄a exponi pōt illđ Heſter. ij. Erat
eñi formoſa valde. oīmqꝫ oculis gratioſa et
amabilis videbat̄ ⁊ quāuis nō oībus incre-
dulis tam ſanctis oībus ⁊ angelis quibꝰ ho-
die letant̄ in celis eſt deducta rogemus.

¶ Sermo ſecundus de eadem virgine.

FLores apparue
rūt in terra nr̄a. Cañ. iij. Uel p̄t ap/
plicare ꝑ themate illđ. Quaſi flos egredit̄ ⁊
côterit̄. Job. xiiij. Scđm naturales flores ñ
oī tpe āni apparēt. nec cāpos nec prataqꝫ or-
nāt Sic hodie videmꝰ ī hyeme ⁊ p̄cipue ī mē
ſe februario. ibi rariſſime flos inuenit̄. Tū ꝓ
pter frigiditatē ꝯſtrigentē. qꝛ tūc frigꝰ viget
ꝓpt̄ ſol' elōgationē diuturnā. Tū ꝓpt̄ niuē
terrā tegētē ⁊ ortū floꝝ ipediētē. Jō ipingit̄
februariꝰ ſenex ad ignē reficiēs reſidens ⁊ ſe
calefaciēs. vt dicit mgr̄ ꝓpꝛie. li. x. Ueniēte
āt vere aut aprili t̄ra aperit̄. ⁊ flores de t̄ra
oriunt̄. q̄ꝝ p̄mus ē viola. Jō depingit̄ ap̄lis
geſtās florē. qꝛ illo tpe incipit t̄ra p̄mitꝰ flori
bus decorari. vt dic̄ mgr̄ vbi ſ̄. Myſtice per
hyemē itelligit̄ tp̄s qđ fuit añ natiuitatē xp̄i
in q̄ rariſſimi fuerūt flores v̄ginei. qꝛ tūc vir
ginitas fuit maledicta. ⁊ ꝯiugalitas bñdicta
ſm illud qđ legit̄ Geñ. j. Dñs creauit maſcu
lū ⁊ feminā ⁊ bñdixit illis. Creſcite ⁊ multi-
plicamini ⁊ replete t̄rā. Idem legit̄. Geñ. ix.
poſt diluuiū bñdixit noe ⁊ filijs eius dicens
ad eas v̄ba p̄dicta. Creſcite ⁊ multiplicami.
Idcirco antiq̄ q̄ꝝ filie v̄gines manebāt illđ
lamētabant̄. Sic h̄r figuratū Judicū. xj De
iepte q̄ fuit dux exercitꝰ filioꝝ iſrl' hic pugna
turꝰ cū rege amon vouit votū dicēs. Si tra-
diderꝭ filios amon ī manꝰ meas q̄cūqꝫ fuerit
priꝰ egreſſus de foribꝰ domꝰ mee m̄qꝫ occur-
rerit cū pace eū offerā dño in holocauſtū. Et
factū ē ip̄o reuertēte. occurrit ei filia ſua vni
genita cū tympanis ⁊ choris. quā cū vidiſſꝫ
expauit ſcidēs veſtimēta ſua ⁊ ait. Heu mea
filia decepiſti me. ⁊ ip̄a decepta es. Sꝫ tñ im
pleuit ꝓmiſſuꝫ ip̄am dño imolādū. Et dicūt
gloſatores hebreoꝝ. imolauit ꝑ obſ'uantiā
v̄ginitatꝭ. ⁊ nō ꝑ occiſionē corporis. Et h̄ de
plāxit ip̄a oībus diebꝰ vite ſue. Sꝫ q̄re h̄ fie-
bat. qꝛ ſciebat veꝝ meſſiā eē naſcēdū. Jō q̄li
bet v̄go anhelabat ducere viꝝ vt de ſemine
ſuo ille etiā naſceret̄. Sꝫ veniēte tpe verꝭ h̄ ē
gr̄e inceperūt p̄mitꝰ oriri flores v̄ginei. q̄ꝝ
primꝰ fuit Maria hūilis viola. ꝑ cuiꝰ exem
plū multe alie v̄gines relictꝭ nuptiaꝝ copula
tionibꝰ ſpretaqꝫ liberoꝝ ꝓpagine ſpōſo ꝑhē
ni q̄ in celis ē maluerūt applicari. quaꝝ vna
fuit. b. doro. v̄go de q̄ p̄dixit. pſ. cij. Tanq̄
flos agri ſic efflorebit. hec ſpreuit thoꝝ prefe
cti fabricij ⁊ amplexatꝰ ē ꝯſortiū ſpōſi ſui ie-
ſu xp̄i. ſic̄ ⁊ mlte alie de q̄bꝰ intelligit̄ thema
p̄aſſumptū. Flores apparuerūt ī t̄ra nr̄a. in
q̄bꝰ v̄bis duo innuūt̄. Prio. b. doro. ad flo-
res ꝯpatio. ibi. flores appuerūt. Scđo ſcē ec
cleſie ꝑ ipſā exornatio. ibi ī t̄ra nr̄a. De p̄mo
ē ſciendū. Dicūt naturales. Uer ꝓduc̄ mul-
tiplices flores. Sꝫ q̄tū ad ꝓpoſitū ſufficiūt
flores ſolſeq̄oꝝ flores roſaꝝ. ⁊ flores violaꝝ
His floribꝰ dedit nat̄a magnā v̄tutē. Fm illđ
dcm̄ poete. v̄tꝰ ieſt gēmis. v̄bis floribꝰ ⁊ her
bis. Sꝫ hos flores eoꝝqꝫ v̄tutes ſtulti deſpi
ciūt ⁊ ꝯculcāt Medici āt ſapiētes colligūt ⁊
reſeruāt. ⁊ faciūt medicinas ſalubres ꝯficiūt
⁊ ꝯponūt. De q̄ dicit Origꝭ. ſup Leui. ome.
viij. Oīs medicꝰ ex floꝝ ⁊ herbaꝝ ſuccꝭ p̄ſi-
cua corpibꝰ medicamēta ꝯponit. ſꝫ hos flo-
res ⁊ herbas. Si q̄s forte añq̄ ꝓtractiōe ar-
tis cōponāt̄ aſpiciat in agrꝭ vel in mōtibꝰ vt
fenū p̄terit vl' ꝯculcat. Sꝫ ſi intra medici ſtu
bas depoſitā viderit ꝑ ordinem. licet odorē
triſtem reddant tñ ſuſpicabit̄ q̄d cure vel
remedij ꝯtinere. A ¶ Myſtice ꝑ ver q̄ ad
p̄ſens xp̄s intelligit̄. Quia ſicut ver conuer
ſum ad nos terre naſcētia frigore hyemis cō
ſumpta viuificat. Nā via germie viret. ſilua

viroꝛe frōdet. pꝛata floꝛib⁹ ridēt. ⁊ oēs hoieſ
in h̄ tpe letant̄ ⁊ exultāt. Ita xp̄us qn̄ ꝯūtit̄
ad nos ꝑ ſuā grāꝫ oēs ꝟtutes moꝛtuas viui-
ficat. Sic̄ teſtat̄ dauid pſ̄. lxxxiiij. Deus tu
ꝯuerſus. ſ. ad nos ꝑ grām viuificabis nos et
plebs tua letabit̄ i te. Idē teſtat̄. b. anna i'cā
tico. j. Regl. ij. dn̄s moꝛtificat ⁊ viuificat. Et
ipemet dn̄s Deut̄. xxxj. Ego occidā. ⁊ ego
viuē faciā. Iſte xp̄s h̄ ꝑ ver deſignat⁹ ꝓdu-
xit varios floꝛes. i. ꝟgines de q̄b⁹ dꝛ Cañ. ij.
Fulcite me floꝛib⁹. i. laudate me i ꝟginib⁹. et
iteꝝ. Ecc̄i. xxiiij. Floꝛes mei fruct⁹ honoꝛ ⁊
honeſtat. Quaꝝ ꝟginū vna nobiliſſima eſt
b. doꝛo. quā xp̄s ꝓduxit ſic̄ floꝛem ſolſe quij
floꝛē roſe. ⁊ floꝛē viole. Qđ teſtat̄ eccl'ia cum
cātat. O flos amenitatis. dos puritat. nos
natātes in pctis iūge beat. Dedit ei etiā xp̄s
magnā ꝟtutē. ita vt dicere pōt illđ pſ̄. xvij.
De⁹ pꝛecinxit me ꝟtute vtpote fidei ꝯſtātie
⁊ ꝟginali caſtitate. qđ tāgit̄ ibi. ⁊ poſuit im-
maculatā viā meā. Sꝫ has ꝟtutes i ea ſtult⁹
p̄fect⁹ fabrici⁹ ⁊ alij gētiles deſpexer̄t ⁊ ipaꝫ
ꝑ paſſionē ꝯtriuer̄t. ſꝫ qđ p̄dixerat iob. xiiij
Quaſi flos egredit̄ ⁊ ꝯterit̄. Recte eni ſicut
flos amenit̄ de ſtipite egredit̄. ſꝫ tn̄ a poꝛc in
terdū ꝯculcat̄. Sic. b. Do. egreſſa de ſtirpe
nobili ſenatoꝝ. ſꝫ a poꝛcinis gētib⁹ hoꝛribil'r
ꝯculcata vt dicē poſſet illđ cū. pſ̄. lv. Con-
culcauerūt me inimici mei tota die ꝯculcaue
runt me ſil'. Sed xp̄s qui fuit celeſtis medic⁹
qꝛ in terra iacebat vndiqꝫ egrot⁹ ppl's. qꝛ de
celo venit medic⁹. hec Aug⁹. in ſermonibus
Hic medic⁹ ſciēs valoꝛē hui⁹ nobiliſſimi flo/
ris ꝟginis doꝛo. ipam collegit ⁊ moꝛe medi-
coꝝ coꝛpaliū ſalubꝛes medicinas nob pctōꝛi
bus ꝯfecit. Refert Iſi. li. xvij. Ex flos ſolſe-
quij ē flaue⁹ ſol' ſequēs ſplēdoꝛē. Nā ſole oꝛi
ente ſe apit. ⁊ eo occidēte ſe iterato claudit.
Ex h̄ floꝛe medici certi faciūt medicinā cali-
ginē oculoꝝ abſtergētē i hūc modū ¶ Col
ligūt eni floꝛes in vitris ⁊ in mediū aceruí ꝑ
nouē dies ponūt foꝛmicaꝝ. Et ex his floꝛib⁹
vt aiunt nonnulli fit tam ſalubꝛis aq̄ q̄ caligi
nes ⁊ foꝛtaſſis pelleſ oculoꝝ abſtergit Et hu
ic floꝛi cōpat̄. b. doꝛo. q̄ q̄uis fuit pus i facie
floꝛida ſup oēs puellas capadocie regionis
vt de ipa pōt dici illđ Geñ. xxiiij. Puella d-
coꝛa nimis ꝟgoqꝫ pulcherrima. Et tn̄ facies
ei⁹ ex ꝟberib⁹ baculoꝝ effecta ē flauea. ⁊ non
ſolū facies veꝝ etiā totū coꝛp⁹. qꝛ videm⁹ qn̄
hō grauit̄ ꝟberat̄. tūc ſanguis int̄ cutē ⁊ car
nē ⁊ loc⁹ ꝑcuſſus mox flaueſcit. ita factum ē
cū ꝟgine doꝛo. q̄ ita fuit ꝑcuſſa vt nulla in ea
remanerēt veſtigia. ita vt dicere poſſet illud
Cañ. v. Percuſſerūt me ⁊ vulnerauerūt cu-
ſtodes muroꝝ ⁊ tulerūt palliū meum. ſ. de-
coꝛē coꝛpoꝛis mei. Et q̄uis ꝑcuteret̄ a toꝛto
ribus tn̄ xp̄m verū ſolē iuſticie ſp ſecuta eſt.
tā in ꝓſperitate q̄ in aduerſitate. Qꝛ nouit
eē ſcriptū. Ecc̄i. xxiij. Gloꝛia magna ē ſequi
dn̄m. qꝛ longitudo dieꝝ ſumet̄ ab eo. Idcir
co ſumm⁹ medicoꝝ de h̄ nobiliſſimo floꝛe fe
cit ſaluberrimā medicinā. nā collegit eam vt
dictuꝫ ē de nobili ſtirpe ſenatoꝛia. Sic̄ canit
eccl'ia. Doꝛo. q̄ naſcit̄ ſtirpe ſenatoꝛia oi lau-
de paſcit̄ ei⁹ felix memoꝛia. Etiā poſuit eam
in vitro hoc ē fragili ſexu feminco q̄ ē fragil'
ſic̄ vitꝝ ⁊ i medio foꝛmicaꝝ h̄ ē gentiliū q̄ foꝛ
mic ꝯpant̄. Recte eni ſic̄ foꝛmice ſm Soli-
nū in li. de mira. mūdi. ꝓfundūt hoies aq̄ ve
nenoſa. ſic mali venenāt bonos hoies ⁊ fide
les venenoſa aq̄ ꝑuerſaꝝ doctrinaꝝ. Qꝛ dic̄
pſ̄. xvij. Cū ſcō ſanct⁹ eris. ⁊ cū ꝑuerſo ꝑuer
teris. Et ſapiēs inq̄t. Qui tetigerit picē inq̄-
nabit̄ ab ea. Et q̄ cōicat ſupbo induit ſupbi-
am. Ecc̄i. xiij. In medio hoꝝ fuit locata btā
doꝛo. nec tn̄ ab eis venenata. facta ē aq̄ ⁊ me
dicina ſalutaris q̄ maloꝝ oculoꝝ abſterget
cecitatē. qđ liq̄de patuit in theophilo q̄ fuit
cec⁹ in oculis coꝛdis. ⁊ bn̄ potuiſſet dicē illđ
Thobie. v. Quale mihi gaudiū cū ſedeo i te
nebꝛis ignoꝛātie. ⁊ lumē celi nō video. ſꝫ hūc
illuminauit Doꝛo. ſic̄ canit eccl'ia. Illuſtrat̄
incredul⁹ fitqꝫ nat⁹ luc famulatoꝛ ſedul⁹ xp̄i
ſummi ducis. Sꝫ quō illuſtrauit cape poſſu
mus in natura. ¶ Refert Pli. i ſpe. na. Ex
irundo videns pullū ſuū excecatū. volās q̄-
rit celidoniā que hꝫ floꝛes croceos ⁊ in aduē
tu irundinū ſolet floꝛere. ⁊ ſucco illoꝝ floꝛū
linit oculos pulli. ⁊ ſtatim viſum recipit. ſic
b. doꝛo. vidēs pullū ſuū ſpūalē theophilum
quē genuit in fide a demone ēe cecatuꝫ q̄ cui
libet xp̄iano nitit̄ eruere oculos dexteros in
figura Naas. j. Regl. xj. Ideo volauit moꝛe
irūdinis. nō ad cāpū agri. ſꝫ ad viridarium
ſpōſi ſui ibi ferēs ⁊ colligēs floꝛes roſaꝝ eas
mittēs theophilo notario. Sic̄ canit eccl'ia.
de ꝑadiſi viridario. roſas mittēs notario. et
cū vidiſſet roſas ſtati illuiat⁹ fuit in fide. Idō
de ipo pōt exponi illđ pſ̄. lxxxv. Illuminās
tu mirabilit̄ a mōtib⁹ eternis. Qꝛ ꝑ has ro/
ſas ſibi vt credit̄ de excelſo ꝑadiſi latas ipm
illuſtrauit. Et ſeq̄t̄. Turbati ſūt oēs inſipiē
tes coꝛde. qꝛ inſipiēs p̄fect⁹ fabrici⁹ cuꝫ ſibi
adherētib⁹ turbat⁹ ē. Sic̄ canit̄. Cōtriſtat⁹
ē p̄fect⁹ regni. ſcriba dū elect⁹ fact⁹ ē catholi
cus. Et qꝛ nos omnes ceci. ſm illud Iſa. xlij
Quis ē cec⁹ niſi ſeru⁹ meus. idō deuote ſuire
debem⁹. b. doꝛo. q̄ pōt illuiare oculos nr̄os
q̄libet clamet ad eam cum. pſ̄. xij. Illumina

oculos meos ne vnq̄ꝫ obdormiā in morte. qꝛ
multū ē nobis neceſſariū vt ab ea illiemur ne
in cecitate manētes eternalr̄ dānemur. Dic̄
Damaſ. li. vij. ꝯtra errores grecoꝝ. Huic ce
citati hoīm timeo oīs venia denegat̄. Cū ſic
ex cecitate hoīes ī pctīs tam ſuauit̄ ꝗeſcētes
tm̄ apſiciūt p̄ncipiū. nec pſpiciūt futuꝝ. Qd̄
tm̄ optat moiſes cuilibet hoī dicēs Deutero.
xxxij. Gēs abſqꝫ cōſilio ꝛ ſine prudentia. vti
nā ſaperēt ꝛ intelligerēt ac nouiſſima ꝓuide
rent. B ¶ Scd̄o medici corꝑales de h̄ flore
faciūt medicinā dolorē cordis ꝛ pectoris re
pellentē. decoquūt eni herbā cū flore ī aceto
ꝛ dāt potare mane. ꝛ hec potio oēs dolores
cordis ꝛ pector̄. ꝛ oēs malos hūores ab eis
repellit. etiā exterioꝝ mēbroꝝ ſcabiē abſter
git. vt dic̄ Iſi. li. xvij. Sic xp̄s decoxit. b. do
rothe. in aceto amare paſſiōis. Cū fabricius
miſit eā in feruēt̄ doliū olei. vt dicit legēda
Et nūc in mane. i. tp̄e gr̄e dat ip̄am infirmis
peccatorib⁹ ꝗs ip̄a ſanat ſ̄m illud. ps̄. cxlvj.
Sanat ꝯtritos corde. ꝛ alligat ꝯtritiōes eoꝝ
Et etiā abſtergit ſcabies pctōꝝ. vt ptꝫ in le
genda. Dicūt medici ꝙ roſa cū florib⁹ ē mul
tū vtilis ꝛ v̄tuoſa. Nā pann⁹ line⁹ tinctus in
aqua ei⁹. ꝛ circa caput ligat⁹ oēm dolorē au
fert. ꝛ bonū ſomnū adducit. Ita. b. doroth.
tanq̄ꝫ nobilis roſa ꝛ virtuoſa. qd̄ teſtādo ec
cleſia canit. Aue gēma v̄tuoſa doroth. v̄nās
roſa mūdi vite patēs gl̄ioſa. Ip̄a enim tollit
oēm dolorē infirmi quē hoīes ꝓ peccatis de
berēt ſuſtinere. Si ſtuduerit ſibi deuote ſer
uire. qꝛ ante ſuā decollationē rogauit ſpon
ſum ſuū dicens. Peto dn̄e. vt oēs ꝗ deuote
meā memoriā ꝑagent. in fine ſue vite remiſſi
onē oīuꝫ obtineant pctōꝝ. Et ſuꝑ illo ē exau
dita. ꝛ h̄ cōmemorās eccl̄ia canit. Dū ſub en
ſe p̄ſtolat̄ mortis ictū. dep̄cat̄ ꝓ his a ꝗbus
venerat̄ ſue necis memoria. Et ſeq̄t̄. Cōple
ta tunc or̄one exaudit̄ ī agone dn̄i ꝓmiſſione
Quia dixit veni electa ſponſa mea. ꝗ petiſti
impetraſti. Modo dicit Bern̄. in ſermone.
Tolle ꝓꝑriā volūtatē ꝛ pctm̄. ꝛ nō erit infer
nus. ꝛ qꝛ ip̄a petijt remitti pctm̄ ſuis fideli
bus famul̄ ꝛ famulab⁹. iō infirmi nō ſentiūt
paſſionē ac dolorē. qꝛ nō dat̄ niſi mortalibuſ
moriētib⁹ ī peccat̄. Et h̄ erit ſuis deſeruien
tib⁹ magnū gaudiū. nulla ligua poterit exp̄
mi cū iuſti ſe gehēne inſpexerit incendia eua
ſiſſe. Iō etiā ablato illo timore de dolore īfer
ni. ſancta v̄go dorothea fec̄ hoī bonū p̄miū
mortis. ita de ea poteſt illud dici Hay. ſuper
Apoc̄. O q̄ꝫ gaudēs erit ei⁹ obit⁹. ꝗ. b. doro
the. dū viueret ſedul⁹ ꝛ deuote ſuierit. Ip̄a
figurata ē ꝑ Iabel vxorē Abner. de ꝗ legit̄

Iudi. iiij. Cū Zizara fugit a facie Barach.
venit ad tētoriū iahel ꝗ apperuit vtrem lact̄
ꝛ dedit ei bibere ꝛ cepit obdormire. Ita btā
dorothe. ad ſe per deuotionē venientib⁹ ap
peruit lac puriſſime ꝛ cādidiſſime v̄ginitat̄
ꝛ facit eos in dn̄o dormire. Ita tūc ꝗlibꝫ pōt
dicere cū. ps̄. iiij. In pace in idipſū dormiaꝫ
ꝛ requieſcā. ¶ Referūt etiā naturales. ꝙ
viola ꝗ ē natural̄ flos nobilis ꝛ formoſa. cō
tuſa cū vino ꝛ ſuꝑ vuln⁹ ī pāno poſita dolo
rem mittigat. Succ⁹ ei⁹ in vuln⁹ miſſus pu
tredinē expellit. ꝛ carnē īmundā creſcere nō
ſinit. Et cū aceto mixta ſuꝑ caput poſita do
lorē ſedat ꝛ melāconiā expellit. Ita. b. doro
thea de ꝗ canit chor⁹ clericoꝝ. nobilis ꝛ for
moſa doro. generoſa poſita ſuꝑ vuln⁹ pecca
ti ip̄m vt dictū potēter expellit. ꝛ aīam mun
dā facit. qd̄ patuit de duab⁹ ſororib⁹ ſuis cri
ſten ꝛ caliſten. ꝗ vuln⁹ peccatoꝝ acceperant
in eo ꝙ metu mort̄ a xp̄o receſſerūt ꝛ ydolis
īmolauerūt. ꝛ ꝗlibꝫ potuit dicē cū ps̄. xxxvij
Putruerūt ꝛ corrupte ſunt cicatrices mee. a
facie inſipiētie mee. Sꝫ cū veniſſent ad hāc
nobilē violē. b. doro. dolor vulneꝝ ē mitiga
tus. qꝛ ad xp̄m per verā viā redierūt. ꝛ ſic a
futuro dolore inferni ſunt liberate.

¶ Sermo de ſancta Appolonia virgine.

Quaſi cedrus ex

altata ſum ī libano. Ita ſcribit̄ Eccī
xxiiij. Egidius ſuper li. longi. ꝛ breui. vite
Arc. dicit. In alta regione hoīes tādiu ma
nent ſicut in altis mōtib⁹. ꝛ rō eſt. qꝛ infirmi
tas interdū ꝓuenit ex corrupto aere. ſiue vē
to. Sed dicit Alexander ſuꝑ primū Mete.
In altis vehemēter mōtib⁹ null⁹ cernit̄ vn
q̄ꝫ ventus. Et probat hoc dicēs. Sparſerūt
eni antiquit⁹ cineres ph̄i in altis mōtib⁹. ſic̄
in mōtib⁹ macedonie olimpo ꝗ ē excelſus ni
mis. ad experiendū hūc effectū. reuoluto an
ni circulo. cineres repierunt īmotos nulloqꝫ
vēto diſꝑſos. Et illa ē cā ꝙ propt̄ altitudīeꝫ
loci null⁹ vapor aſcendit. nec materia vapo
rū. ¶ Miſtice ꝑ altā regionē itelligit̄ ip̄a
v̄ginitas ꝗ ē tā alta ꝙ pauci ad eā ꝑtingunt
vel aſcēdunt. oīs hō ꝗ in ea morat̄ diu. etiaꝫ
corporalē habꝫ ſanitatē. Sic̄ teſtat̄ Amb. in
li. de v̄ginitate. Caſta inq̄t corꝑa ſolū ſūt ſa
nitatis ſuſceptiua Cui ꝯſonat Am. li. d̄ v̄gi.
pura. Caſtitas vitā ꝓlōgat. ſanitatē ꝯſeruat
corp⁹ optīe diſponit. illuſtratqꝫ intellectū. ꝛ
h̄ probat in li. de miſeria mūdi. ꝙ ī india ſūt
v̄gines ꝗ ſe veneri penit⁹ abdixert̄. nā apud
eos nemo naſcit̄ ne deficit. qꝛ ille loc⁹ ē addi
ctus pudicicie. q̄ꝫuis multi vndiqꝫ gentiliuꝫ

illuc veniant nullus tñ admittit̃ niſi q̃ caſti=
tas fidei ⁊ innocẽtie meritũ ꝯſeq̃t. Nã q̃ re⁹
ẽ vel leuis culpe obnoxi⁹ lꝫ ſũmopꝑe ad ipam
ingreſſũ fac̃ diuinit⁹ ſubmouet̃. Jta ꝑ imen=
ſum ſpaciũ ſeculoꝝ dicta eterna gẽs ẽ ceſſan
tibus puerperijs. Ex q̃ docet ꝙ ꝟgines diu
retinent florẽ iuuentutis. Sic factũ ẽ de btã
appolonia ꝟgine gl'ioſa q̃ ꝓpter ſuã caſtita=
tẽ ad longeuã ꝑuenit etatẽ. Sicut legit̃ in le=
genda. Tẽporibus decij erat q̃dã ãmiranda
ꝟgo longe etat' appolo. caſtitatis ſobrietat'
atqꝫ mundicie florib⁹ redimita tanq̃ꝫ colũna
fortiſſima ipa ſpũ dñi ꝯfirmata. Jõ ſeipſam
ꝯpat cedro. cui⁹ lignũ ẽ iputreſcibile dicens
Quaſi cedrus exaltata Jn q̃b⁹ ꝟbis a duob⁹
cõmendat̃. Primo ꝓpt̃ eterne ꝟtutis varie
tatẽ. ibi. q̃ſi cedr⁹. Scd̃o ꝓpter eterne ſalut'
ſublimitatẽ. ibi. exaltata ſũ. ¶ Circa qd̃
notãdũ. Naturalit̃ loquẽdo tũc cedr⁹ inter
alias arbores varijs ꝟtutib⁹ decorata eſt di
tiſſime a natura. ꝓpter q̃s ẽ parca. Prio ce=
drus ẽ p̄mo q̃ſi filia decẽter decorata a natu=
ra. qꝛ p̄ ceteris arborib⁹ ipam decenti⁹ ador
nauit. ita vt dic̃ Raban⁹ ſuꝑ Cañ. iij. Cedr⁹
eſt oium arboꝝ regina ⁊ dña ⁊ ꝓpter h̃ loca/
uit ipam i loco alto in mõte libani. ſm̃ illd̃ pſ̃
ciij. Cedrus libani q̃s plantaui illic paſſeres
nidificabũt. Moraliter ſic̃ cedr⁹ tanq̃ꝫ arbor
nobiliſſima ꝓducit̃ a natura. ita. b. Appol'.
inter alias ꝟgines ẽ nata de ſtirpe nobiliſſi=
ma. ꝙ ſic pꝫ. Bea. kathe. eſt de ſtirpe regia.
Sancta dorothea de ſtirpe ſenatoria. Bea.
Marga. deſcẽdit de ſtirpe ⁊ ꝓgenie pr̃iar=
chali. ſꝫ btã appol'. impiali. ¶ Pat̃ eni ei⁹
dict⁹ Euſebi⁹ fuit grecoꝝ impator regẽs ſe/
dem impialẽ in alexandria ciuitate hic acce=
pit quãdã filiã regis Leoniã de hierl'm i vxo
rẽ. de q̃ genuit appol'. q̃ genita cuidã nutrici
chriſtiane nobili ẽ tradita. q̃ ipam nõ ſolum
in cibis ſed moribus ⁊ fide alebat chriſtiana
Hec eni nymphula appol'. velut cedr⁹ p̄cete
ris virginib⁹ regionis fuit pulcerrime exor=
nata. qꝛ ſic̃ cedrus ſm̃ naturales aſpectu eſt
pulcra ſꝑ retinẽs vigorẽ ſuũ. Jta appolo. in
viſu fuit pulcerrima ⁊ ſempꝑ retinuit vigorẽ
nitidiſſime caſtitatis. ita vt de ea exponi põt
illud Geñ. xxiiij. Puella decora nimis ꝟgo=
qꝫ pulcerrima ⁊ incognita viro. Jõ greca li=
gua fuit dicta honeriopen. ꝙ ſonat pulcrior
oib⁹. quã pulcritudinẽ ꝯſiderãs pat̃ in turri
altiſſima decreuit eaꝫ detinere. Recte ſic̃ ce=
drus ꝓpter ſuã pulcritudinẽ obtinuit locuꝫ
altiorẽ. Et qꝛ velut pulcerrima fuit oiuꝫ ocu
lis gratioſa ⁊ amabilis videbat̃. Heſter. ij.
Jõ dedit ſibi cuſtodẽ quendã ſenẽ collidria=

nũ viꝝ honeſtũ. ⁊ ſcia ceteris p̄cellentẽ. ſub
cui⁹ eruditiõe in breui apicẽ phie art' edocu/
it. ⁊ in rhetorica ſibi in grecia ſil'ẽꝫ nõ habuit
Sꝫ qꝛ de fide quã accepat a matrice nimis in
tanta erat. Sine q̃ impoſſibile ẽ placere deo.
ad Heb. xj. Maledixit p̄dictis ſciẽtijs qꝛ i ſe=
cularib⁹ ſciẽtijs vanitas ẽ. Et h̃ pꝫ ꝑ Hiere.
x. Nolite vias gentiũ diſcere. qꝛ leges pplo=
rũ vane ſũt. iõ has ſciẽtias abiecit. ⁊ voluia
chriſtiane religionis legere cepit. in q̃bus in
ſtruit̃ fides. qꝛ ſciuit ꝙ regnũ dei in ſimplici
tate fidei nõ in cõtentione ſeculariũ ſciẽtiarũ
acq̃rit̃. vt hr̃. xxxvij. diſ. c. oẽm. Cũ igit̃ eẽt
chriſtianoꝝ inſignita ꝟtutib⁹ intra i aia. ex=
tra in corꝑe ſuggeſſit mgr̃o ſuo vt eã viuẽ ꝑ=
mitteret ſm̃ fidẽ xp̄ianam. q̃ annuẽte btã vir
go menſam ſuã aureã p̄cioſ lapidib⁹ decora
tam veſtes aureas margarit' inumerabilib⁹
decoratas coronã p̄cioſiſſimã capitis ſui cin
gulum ineſtimabilit̃ p̄cioſum ⁊ alia ornamẽ
ta p̄cioſa deſtruxit ⁊ paupꝑibus erogauit.
Et deſpecto cultu membra ſua texit. Quia
legerat illud dñicũ dictũ Math. vj. Nolite
theſaurizare vobis theſauros i t̃ra vbi fures
effodiunt ⁊ furant̃. ſꝫ theſaurizate vob the=
zauros in celo. Etiã tãq̃ꝫ prudẽtiſſima ſciuit
illud Aug. qd̃ ſcribit ꝯtra fauſtũ. Nunquid
in eternũ dei iocũdabit̃ viſiõe iocũdiſſima q̃
mũdi delectabat̃ deſiderio ⁊ amore. q. d. nl'/
lomõ. Et ſimilit̃ illud qd̃ Haymo dic̃ ſuper
Appol'. Fruitio tp̄alis letitie fruitionẽ amit
tit viſionis eterne. Audientes igit̃ fr̃es eius
poſt longa tp̄is curricula ꝙ ornamẽta abie=
ciſſet matri eã detulerũt. q̃ vidẽs eã deſpecto
habitu redarguit eã. Jp̄a rñdit in tuto loco
ea de quib⁹ me arguis repoſui vt vtar tp̄e cõ
gruo. Et ait matri. Si in dñm Jeſuꝫ chriſtũ
credideris cui nõ mea ſed ſua reddidi paupꝑi
bus. in quẽ ⁊ ego credo in marceſſabili coro
na coronaberis vite eterne. Audiẽs hec mat̃
abſceſſit. ſed decẽ nobiles virgines que ei a
patre fueruut adiuncte crediderũt ad pedes
eius lachrymantes ⁊ petentes vt eis ea ver=
ba repetere dignaretur. quibus repetit' oẽs
in chriſtum crediderunt. Secundo cedrus
diu durat ſm̃ Jſi. lib. xvij. Non enim poteſt
a tinea vl' a teredine extermiari ſic̃ alia ligna
Jdcirco propter eius durabilitateꝫ ⁊ perpe
tuitatẽ. ex cedris fiunt limina i regum pala/
cijs ⁊ in templis. Jta beata virgo Appolo.
fuit durabilis ⁊ cõſtans i ſuo propoſito ꝙ a
tineis adulationum ⁊ blãdimẽtoꝝ ñ potuit
emoliri vl' corrũpi. ita ꝙ de ea exponi p̄t illd̃
Jſa. xl. lignũ iputreſcibile elegit ſibi ſapiẽs
artifex. Jõ ſequit̃ in legẽda. Egreſſa ãt mat̃

ad filiā cū multitudine virginū laſciuaꝝ ad=
ducēs ſecū diuiſoꝝ muſicoꝝ melodias ſperāſ
natā his demoliendā blādimētis. Ipa autē
ſpꝛeuit. Qꝛ timuit illud Job. xx. Tenet tym
panū ꝛ citharā ꝛ gaudēt ad ſonitum oꝛgani.
ducūt in bonis dies ſuos ꝛ in puncto ad īfer
na deſcendūt. Jō alijs ſaltātibꝰ genibꝰ ī ter=
ra ꝑuolutis ꝛ manibꝰ in celū erectis Oꝛauit
dicēs Dn̄e ieſu xp̄e libera me in tp̄e in q̄ lau=
do nomē tuū in tympano coꝛdis mei. ꝛ oꝛga
nis oꝛis. Maṫ aūt vidēs eā redarguit. Cui
ait. inuanū laboꝛas maṫ v̈ba tua venti ſunt
terroꝛes velut pluuia. mēs mea fundata ē ſu
pꝛa firmā petrā. q̄ ē ieſus xp̄s ꝛ deus meꝰ Ui
dēs aūt maṫ filie duriciā patri detulit eam q̄
decē annis ꝯtra hoſteſ armenie ꝯſumauerat
Et pꝛopterea tūc reuenit. Uidēſq; paṫ filiā
vultu macilētā ꝛ vilibꝰ veſtitam. ait illi. O
vnicum coꝛdis mei ſolaciū an ignoꝛas ꝙ ie/
ſum quē pꝛo deo colis. Judei ꝑ ſuis exceſ=
ſibus crucifixerūt. Cui illa. Si grām dei ſen
tires ꝓferre minime talia auderes. Scire de
bes ꝙ ieſus ē verꝰ filiꝰ dei q̄ nō ꝑ ſuis ſceleri
bus ſ; ꝓpter delicta nr̄a paſſus ē crucis toꝛ=
mentū. Et hec legerat Iſa. liij. Ipe vulnera
tus ē ꝓpter ſcelera nr̄a. Audiens hec paṫ fu
roꝛe incitaṫ. In carcerē ipam īcludi iuſſit vt
eā ſic terroꝛe auerter; S; pōt dici de ipa qđ
ſcribit. b. Amb. đ ſcā Agatha. Btā v̈go xp̄i
nec terroꝛe ꝯcutiṫ. nec blādimēto ſeducitur.
Mane fcō ipā ꝓduci mādauit ꝛ manu ap=
p̄hendēs ꝛ veſtimētis exuit ſoꝛdibꝰ ꝛ aureiſ
induit. dyademaq; p̄cioſū capiti īpoſuit. et
ſic indutā in tēplū iouis deduxit. Que cū in
medio tēpli eēt. appuit ei angelꝰ ī ſpē pulcer
rimi iuuenis. ferēs ſignū crucꝭ ī mānu dextra.
ꝛ palmā virētē ī mānu ſiniſtra q̄ ait. Cōfoꝛta=
re ꝛ eſto robuſta ſciēs te ſb̄ h̄ ſignaculo crucꝭ
palma victoꝛie inſigniri. ꝛ hūc angelū nullꝰ
vidit niſi ipa. Et ait pr̄ ad ipā. vnicū ſolaci
um coꝛdis mei. ſacrifica dijs q̄ rn̄dit ſacrifici=
um viuū obtuli me deo meo ieſu xp̄o cupiēs
vt ꝛ tu ceſſes a demētia tua ꝛ ꝯgnito deo v̈o
fidē rectā cōſideres. ꝛ cū h̄ dixiſſet cadēs in
terrā oꝛabat dicēs O dn̄e ſalus ꝛ ſpes credē
tiū in te cōminue h̄ idolū vt cogſcāt q̄ illđ co=
lūt ꝙ tu ſis ſolus deꝰ ꝛ p̄ter te nō ſit aliꝰ. qua
oꝛ̄one cōpleta. Fulgur đ celo deſcēdit ꝛ ido=
lū ꝯminuit. ꝛ q̄ aſtabāt in cinerē ſunt redacti
Qđ vidēs pr̄ iratꝰ iuſſit virginē ī medio ciui
tatis colūne alligari virgis ꝛ flagellis cedi.
carneſq; eiꝰ vngulis laniari ꝛ cū hec fierent
apparuit ei dn̄s cū multitudie angeloꝝ atq;
v̈ginū dicēs. Agnoſce v̈go creatoꝛē tuū ꝓ q̄
decertas ꝯſtans eſto plura pati te opꝫ pꝛo
nomie meo. Toꝛtoꝛes hac voce audita ꝛ ne/
minē vidētes oēs fugierūt. Angeli aūt acce
dētes eā ſanauerūt. ꝛ ſoluētes libere fecerūt
abire. Qđ audiēs pr̄ vocauit carnifices ꝛ lin
guā eiꝰ abſcidi mādauit. ne xp̄m oīno ꝯfitere
tur. aures ipiꝰ plūbo repleri buliente. ocłos
a capite extrahi. dētes malleo excuti. ꝛ cum
hec fierēt diuiꝰ vox ꝑ os virgineū erupit di
cēs Dn̄e ieſu xp̄e hec munera offero maieſta
ti tue oculos dētes. ꝛc. q̄ oīa ī me plātauit de
xtera tua. Et p̄coꝛ q̄ memoꝛiā mee paſſionis
egerit in iſtis mēbꝛis gaudeāt ſanitate ꝛ vox
ad eā. Noueris inq̄t dilecta mea q̄ poſtulaſti
īpetraſti. ꝯpleta hac voce accedētes angeli
ſanauerūt. q̄ facto pr̄ eā tenebꝛoſis tradidit
carceribus ꝑtractās. q̄bus crudelitatibꝰ eā
a ꝓpoſito reuocaret. Altera die pr̄ dixit. aut
dijs meis offer thura. aut patierꝭ toꝛmēta in
eſtimabilia. Illa aūt intrepida ait. dn̄o meo
ieſu xp̄o me dudū obtuli. Qđ audiēs pr̄ q̄ſi
freneticꝰ euellere cepit capillos capitꝭ ſui. et
iuſſit fieri magnū ignē in medio ciuitatis. et
ipam ligatā veſtibꝰ in illū ꝓijci. ꝛ ignis exti=
ctus ē ꝛ ipa penitꝰ laxata. Ita vt dicere pōt
illđ Eccī. lj. In medio ignis nō ſum eſtuata
Quā pr̄ iuſſit denuo ligari. ꝛ ꝑ ciuitatē vbi=
q; locoꝝ eq̄s indomitis trahi. Equeſtribuſ=
q; iniūxit diſtrictiꝰ vt eam ſequētes ꝯculca=
rēt. S; diua vltio minime defuit equꝰ vnus
q̄ eā trahebat ꝑcuſſit ictu calcꝭ pr̄ē qui mox
expirauit. Matre aūt cū filijs occurrentibꝰ
v̈ginē cū fletu dep̄cabanṫ vt ꝑ pr̄is ſuſcita=
tione exoꝛare xp̄m dignareṫ. At illa ꝓuolu=
tis in terra genibus deū exoꝛauit. ꝛ pr̄em ꝑ
p̄ces ſuſcitauit. Et ille cepit p̄dicare fidē xp̄i
Qđ audiētes qui tunc aderant conuerſi ſūt
ad dominum. Et multa milia hominū a ſan=
cto Leonino ſacerdote cū ipo baptiſmū ſu/
ſceperūt. Equus aūt qui patrē occidit moꝛe
humano loquebatur dicēs. Beata Appolo
nia. ꝛ beati ſunt oēs qui per te in chꝛiſtū cre=
diderint. nec hoc alicui ridiculoſum videaṫ
Quia legitur Numeri. xxij. Quando Bala
am iuſſu regꝭ balach iret maledicere populo
dei. In via habens euaginatū gladiū ange
lus dn̄i ſtetit. quē cū vidiſſ; aſina auṫtit ſe ab
itinere ꝛ ibat ꝑ agrum. Quā cū verberaret
apperuit dominus os eius ꝛ locuta ē dicēs.
Cur ꝑcutis me. quid feci tibi. Cui balaā. qꝛ
meruiſti. Dixit aſina. Nonne animal tuū ſū
cui inſedere cōſueuiſti. dic quādo ſimile vn=
q̄ feci tibi ſic potuit h̄ eſſe. Dn̄s q̄ appuit os
aſine potēs fuit ꝛ os eq̄ apire. Audiēs autē
Deciꝰ ceſar ꝙ Euſebiꝰ impatoꝛ cū ſuis credi
diſſet venit a roma ꝛ alexādriā obſedit ꝛ pe=

nis factis grauiorib⁹ decollari p̄cepit. Apol.
aūt inter duas rotas ⁊ vncis repletꝭ q̄ aq̄du=
ctu rapido velocit̄ mouebant̄ poſuit. ⁊ gra=
uiter torq̄ri fec̄. Sed v̓go btā euaſit illeſa qđ
vidētes oēs q̄ aderāt in xp̄m crediderūt De
cꝰ aūt ob interfectionē plurimoꝝ ſcōꝝ toni=
truo ꝑcuſſus expirauit. Cui ſucceſſit talior
grecoꝝ q̄ appolo ꝑq̄rebat cui cū añ p̄ vrbis
ciuitatis alexādrie obuiā dediſſet. mox cū ex
ercitu ſuo ꝑcuſſus ē cecitate. Clamātibꝰ illis
ad v̓ginē poſuit i terra genua ſua dep̄cās de
um ⁊ oēs viſū receperunt. Sꝫ illi imemores
hoꝝ bn̄ficioꝝ ꝯtra id catonis. bn̄ficij accepti
memor eſto plātas pedū eiꝰ clauis ferreis im
pleuerūt ⁊ ſaccū plenū arena magnū nimis i
collū eiꝰ ſuſpēderūt. ſicq̨ ꝑ tres horas diei ꝑ
totā ciuitatē alexandriā ſpōſā xp̄i agitauert
quarta aūt hora diei apta ē terra i medio ci=
uitatis ⁊ abſorbuit taliorē iꝑatorē cū oi exer
citu ſuo. Angelus aūt dn̄i ſub effigie pulcer=
rimi iuuenis abſoluit v̓ginē appolo. a ꝯ̄uedi
ne arene p̄dicte. clauoſq̨ extrahēs a pedibꝰ
vulnera ſanauit. Qđ vidēs turba hoīum in
xp̄m credidert̄. Abſorpto ḡ taliore numera/
riꝰ in throno iꝑiali locat̄ q̄ vindicās talio=
rē cōſanguineū ſuū tres boues ereos mādat
fieri feruētiſſimos ⁊ v̓ginē immitti. ſꝫ ois ar
dor ilico ē extinctꝰ. Tertiꝰ v̓o bos cū v̓ginē
xp̄i in ſe ꝯtineret miraculoſe mouebat̄. ⁊ ſciſ
ſus ꝑ mediū ad egreſſū ei ianuaꝫ apperuit. q̄
viſo miraculo decē milia hoīm in xp̄m credi
derūt. Numerariꝰ aūt de his exceſſibꝰ fractꝭ
ceruicibꝰ miſerabilit̄ expirauit. Tarq̄nꝰ im-
ꝑiali ſolio ſublimat̄ q̄ vinculꝭ ferreis xp̄i v̓gi
nē ligari fec̄. Ligno in altū pedibꝰ ſurſum. ⁊
capite deorſū ſuſpēſam igne feruētiſſimo cō=
ſumi p̄cepit. ſꝫ angelꝰ ab his eā liberauit. ꝓ=
pter qđ tarq̄nꝰ cū ſua gente fidē recepit. Qđ
audiēs obſonor rex ꝑſaꝝ venit illic cū exerci
tu magno. ⁊ obſidēs alexandriā captiuauit
eā cū tota gēte ſua. ⁊ vinctū tradidit carceri=
bus mādās diſtrictiꝰ cuſtodiēdū. Sācta v̓o
appolo. cū igne. aq̄s. ferro. fuſtibꝰ. lapidibꝰ
plūbo. pice. reſina. ſulfure. oleo. pectinibus
ferreis grauaſſet. ⁊ angelꝰ dn̄i ab oibꝰ eam li
beraſſet. ita ꝙ nullꝰ potuit eā vincē tormētꝭ
caput eius enſe p̄cepit amputari. Ecce ꝙ̄ ap
tiſſime cedro. b. appol. ꝯpat̄. q̄r nec a tineis
adulationū. nec teredinibꝰ paſſionū potuit i
fidꝫ corrūpi. iō dixit xp̄s ꝺ ſpōſa ſua appo. q̄ſi
adamātē ⁊ ſilicē dedi faciē tuam. Ezech. iij.
De adamāte dicit Solinꝰ in li. de mira. mū.
q̄ nullo ferro cedit nec igni. nō eni frāgit̄ fer
ro ſꝫ ſolū in hircino ſcindit̄ ſanguie. Sic. be.
appo. nec ferro adūſitatꝭ nec igne ꝑſpitatis

fracta fuit. Et albertꝰ dic̄ in ſuis mineralibꝰ
ꝙ adamas valet ꝯtra ſeuas beſtias. ꝯtra fe=
roces hoſtes. ⁊ ꝯtra venena ſerpentū. ita. b.
appolo. p̄ualuit ꝯtra beſtiales hoīes eos ſu
ꝑando. ⁊ in infernū demergēdo p̄ualuit con
tra feroces hoſtes xp̄i. ſ. ꝯtra p̄ſem ⁊ iꝑatorē
tarq̄nū eos ꝯūtēdo. p̄ualuit ꝯtra venenoſa
v̓ba oīm detractoꝝ. iō facta ē nūc q̄ſi nobiliſ
ſimꝰ adamas recōciliatrix. recte eni ſic ada=
mas ſm albertū recōciliat mulierē viro ſuo
ſi fuerit ab eo digreſſa. q̄r ꝑ v̓tutē lapidis in
viri gr̄aꝫ facilꝰ reuocat̄. Sic aīa q̄ ꝑ peccatū
mortale receſſit a viro ſuo xp̄o ſpōſo cui deſ=
pōſata ē in fide. Oſee. ij. Si deuota fuerit v̓
gini appo. in xp̄i gr̄am facilit̄ reuocat̄. ¶ D
Cuꝫ eni ad locū paſſionis fuit educta iꝑetra
ta licētia ſic orauit. O decꝰ ⁊ gr̄a v̓ginū dn̄e
Jeſu xp̄e, q̄ me dignatꝰ es lꝫ indignā ad agni
tionē tui nōis vocare vt ſacrificiuꝫ me effice/
res imaculatū nūc tibi ꝯmēdo ſp̄m meū dep̄
cās hūilit̄ vt mee paſſionis faciētes memori
am ab oi ꝑiculo corꝑis ⁊ aīe cuſtodias. cria
coꝝ clemēter dimittas. fomitē libidinis i eis
extinguas. extremā pauꝑtatē ⁊ ſubitaneam
mortē videre nō ſinas. Mulieres in ꝑtu la/
borātes ꝓlis datione letifices. mortiſq̨ tp̄e
eis benignꝰ coopator appareas ⁊ aſſiſtas. te
cū q̄ꝫ poſt mortē facias miſericorditer iocun
dari. Et facta ē vox ad eā de celo dicēs. Ve
ni dilecta mea accipe coronā tibi ab eterno p̄
paratā. Sciēs ꝓ certo te oibus petitionibus
tuis exauditam. Et illa mox ſe terre inclina=
uit ⁊ ſpiculator accepto gladio p̄mo ictu ca=
put eiꝰ amputauit. corpꝰ aūt eiꝰ tantū pꝰ mor
tē redoluit. vt debiles ⁊ īfirmos. cecos ⁊ ſur=
dos. claudos ⁊ mutos ab oi clade liberaret.
Et hec facta ſunt anno quīgenteſimotertio.
quinto ydus februarij. Tertio cedrꝰ vt aiūt
medici. ē multū medicinalis. Naꝫ lachrymā
q̄ multū ē gummoſa cauſans caliginē oculo=
rum detergit. vermes auriū occidit. contra
dolorē dentiū ſubuenit. morſibus ſerpentuꝫ
occurrit. corpora mortua poſita in ligno ce/
drino ⁊ eiꝰ lachryma inuncta nō putreſcunt
vt dicūt medici. ita. b. appol. more cedri eſt
medicinalis. q̄r ꝑ ſuā gr̄aꝫ quā meruit. qua ⁊
ipſa fluere nō deſiſtit. habet virtutē etiam ſa
nandi oculos corꝑales. Cū enim pater ſuus
Euſebius ei oculos erueret ait. Offero tibi
hos oculos. petēs vt qui paſſionis mee mēo
riā fecerit in his habeant cōtinuam ſanitatē
Habet etiam ſubuenire in dolore dentiuꝫ ſu
is deuotis. Jō orat eccleſia. Eterne ac mitiſ=
ſime decꝰ concede propicius vt q̄ beate ⁊ glo=
rioſe virginis ac martyris tue Appolonie.

quā excuſſis ꝑ tui nois ꝯfeſſione dentibꝰ de
morte acerbiſſima triūphare feciſti martiriū
recolimꝰ vt eiꝰ meritꝭ ⁊ p̄cibꝰ a dolore dētiū
⁊ ab oī languore corporis ⁊ aīe protegi ⁊ eri
pi mereamur. Ipa etiā ſuccurrit morſibꝰ ſer
pentū infernoꝝ. ⁊ corpora ab illis occiſa pu=
trefieri nō ꝑmittit. ſed potiꝰ reſuſcitat. ſi ali=
quā deuotionē ad ipām habuerint. Et illud
pꝫ in exemplo. Refert̄ ꝙ in burgūdia erat ꝗ
dā nobilis diues valde. habēs caſtrū muni-
tū. qui cū vxore ſua ⁊ tota familia magnā de
uotionē habuit in bea. Appolonia. vt ſingu
lis annis feſtū celebraret. ⁊ ī mēſa ſua laute
⁊ ꝑ optime miſtraret. huiꝰ nobilis vxor cū ī
ſtaret tēpus pariēdi. in partu magnos habu
it dolores. Ita vt p̄ nimio dolore optuit ſibi
duos dentes effodere (hᵒ ꝯtingit ſibi iā q̄rta
vice) Cū igit̄ debuit parere inſtabat feſtum
beate appolonie. qd̄ iteꝝ cū magna deuotōe
intendebat celebrare. inuitando paupes ob
amorē ieſu chriſti ⁊ ſue pijſſime mr̄is et ſan/
cte Appolonie. Cūqꝫ veniret dies ꝯuiuij mu
lier ꝑ ſe ſeruiebat paupibus habēs caldare
plenū carnibus pendēs circa igneꝫ. Accidit
ꝙ hoſtꝭ antiquꝰ diabolꝰ in forma ꝑegrini ve
niret petēs intromitti. ꝗ intromiſſo ſedit cir=
ca focū q̄ſi ſe calefaciendo. mulier aūt infan=
tē vniꝰ anni circa ignē (vt debuit reficē pau=
peres) remiſit incuſtoditū. Qd̄ diabolꝰ vi=
dit iactauit pueꝝ in caldare ⁊ ſtati in ꝑticu/
las minimas ē diu iſus ⁊ mulier ex nimio la=
bore pueri ē oblita. Tādē cuꝫ debuit carnes
recipe de caldare. iuenit mēbra pueri. mō di
gitū. mō manū. mō pedem. tūc cōtrita recor=
dans pueri. facta ē q̄ſi exanimis poſtea tn̄ re
ſūptis viribꝰ. collegit mēbra pueri in panno
mūdo ⁊ finita miſſa ad ſecretariū ſuū aſcēdit
valde plorās ⁊ inuocās deū ⁊ ſanctā Appol
loniā dicēs. O deꝰ eterne iā video ꝙ oīa ꝗ fe
ci ob amorē tuū deſpecta ſunt tibi. tn̄ audiui
ſepiꝰ p̄dicare ꝙ vni ex minimis meis feciſtꝭ
mihi feciſtis. Et q̄re nō attēdis ad opa mea.
ꝗ ego feci ob reuerentiā tuā ⁊ ſcē Appolonie
O ſancta Appolonia en ego tibi multꝭ ānis
ſeruiui tibi feſtū tuū celebrādo. paupes inui
tando ⁊ miniſtrādo eis. Eſt ne merces mea
hec. Et cū hoc diceret mulier obdormiuit. ⁊
vidit in viſu ſanctā Appoloniā veniētē cum
comitatu angeloꝝ. ac decore decoratā nimi=
um dicēs ei. Noli deſperare nullū bonū ma=
net irremuneratum. Scias que feciſti deo ⁊
beate marie ⁊ mihi ipendiſti ſeruiendo pau=
peribus. in hoc mihi gratū feciſti obſequiū.
Et q̄cq̄d deſideras obtinebis. ⁊ pueꝝ tuum
incolumē rehabebis. Dolorē dentiū quē ha
buiſti in ꝑtu dētes tuos p̄ dolore nimio euel
lendo. ammō nō patieris. ac tu ⁊ oēs qui ob
amorē dei ⁊ matris eiꝰ honorē. ⁊ mee memo
riam paſſionis vigiliam ieiunauerint ac diē
celebrauerint. deū ⁊ beatam virginē ⁊ me ce
lerē ſentient in dolore dentiū ac capitis adiu
tricē. Tandē euigilās. inuenit pueꝝ ſuū ico=
lumē ⁊ ſe ab oibus doloribꝰ ſanatā. Qd̄ fcm̄
oibus enarrauit. ac ipa cū marito ſuo ⁊ tota
familia feſtū eiꝰ q̄ꝫdiu vixit celebrauit. ⁊ vo=
lentibus celebrare nunciauit. Idō habeamuſ
bea. Appolo. in memoria vt a dolore denti=
um ⁊ capitis ac omnibus aduerſitatibꝰ cor/
poris ⁊ anime liberemur. ⁊ ad gaudia eter=
na ſubleuemur. ad que nos perducat pater
⁊ filius ⁊ ſpiritusſanctus. Amen.

¶ In kathedra Petri Sermo primus.

Exaltent eum in

ecclesia plebis ⁊ in cathedra ſeniorū
laudent eū pſ̄. cvj. Refert enim Amb. in li.
hexame. ⁊ Areſtꝭ. li. x. animaliū. ꝙ apes in/
ſtinctu naturali valde diligūt regē magnitu
dine clariorē ⁊ inſignē ⁊ ꝙ in rege p̄cipue ē
manſuetudo clarior. Hinc ē q̄ꝫuis rex habet
aculeos eis tn̄ mie vtitur ad pungendum
¶ Myſtice hoies ꝗ h̄ intelligunt̄ ꝑ apes ī
electione debēt reſpicere ad claritatē moruꝫ
vt ſit verus ⁊ miſericors. q2 ex veritate time
tur. ⁊ ex mia diligit̄. ſm̄ illō Prouꝰ. ij. Miſe
ricordia ⁊ veritas cuſtodiūt regē ⁊ roborat̄
clemētia tronꝰ eius. Idō legit̄. j. Regl. v. ꝙ
populus iſrl̄ elegit Saul. ⁊ nō fuit melior eo
quo ad bonitatē ⁊ ſtaturā. ab humero enim
ſurſum eminebat ſuper oēm populum. Ta=
lem regē elegerūt ſibi hoies in ciuitate antio
chia beatū petrū. qui quaſi p̀nceps alioꝝ fu
it maior. Idō caput apoſtoloꝝ appellatus eſt
vt habetur. j. q. vij. §. q̄tiens. ¶ Fuit etiā
miſericors ſeuerus. i. iuſtus. miſericors bo=
nis ⁊ penitentibus. Seuerᵒ aūt ⁊ iuſtꝰ maliſ
⁊ peccatoribꝰ. declinauit tn̄ magis ad miam
q̄ꝫ ad iuſticiā ſeu ſeueritatē. Et vt hoc fieret
dn̄s ipm̄ cadere ꝑmiſit vt ſciret alijs miſeri=
cordit̄ cōpati. vt dicit Greg. Et habet̄ diſ. l.
c. Cōſiderandum ⁊. c. ſequeñ. vbi dr̄. Illud
fuit magne pietatis diſpenſatione factuꝫ. vt
is qui futurus erat paſtor eccleſie in ſua cul=
pa diſceret qualiter alijs miſereri deberet.
Et q̄ꝫuis fuit miſericors. tn̄ iuſticie nō ē obli
tus ꝗ ad malos. Quia legit̄ Act. v. De ana
nia cū vxore ſua Zaphyra qui vēdit agrum
⁊ fraudauit de p̄cio agri apl'os offerēs par=
tē quandam ad pedes apoſtoloꝝ. Cui dixit
petrꝰ. Anania cur tēptauit ſathanas cor tuū

⁊ mentiri fecit. nō mentitus es hoib⁹ ſ3 deo.
qð cū audiſſet Ananias cecidit ⁊ expirauit.
ita ⁊ factū ē de vxore ei⁹. Et q2 miſcðia ⁊ ve
ritas exaltēt hoie3 ⁊ ꝑcipue ꝑlatum. iō ꝑe.
hodie exaltat⁹ fuit ſicut innuūt ꝟba ꝑaſſum
pta. Exaltēt eū in eccl'ia. Jn quib⁹ ꝟbis a du
obus ꝯmēdat̃. Primo ab exaltatiōe gl'ioſa.
ibi exaltēt eū. Scðo a cōmēdatiōe honoroſa
ibi in cathedra. Circa qð notandū .ꝙ cōſue-
tudo hec ē in curia ſecularīū dñoꝝ ⁊ regum.
⁊ impatoꝝ quē ꝑnceps vel rex honorat. hūc
ad cōplacētiā regis ſubditi ceteri vnanimit̃
ſolent honorare ſm illud Poete. Hūc quē
rex decorat populuſq3 decēter honorat. Qð
figuratū ē Gen̄. xlj. Ubi legit̃ ꝙ rex pharao
exaltauit Joſeph in ꝓcuratorē regni ſui di-
cens. Tu eris ꝑat̃ ſuꝑ domū meam. ⁊ ad tui
oris imperiū cunct⁹ popul⁹ obediet. ⁊ tradi-
dit ſibi anulū in q̇ ſigillabant̃ littere regie in
ſignū ptātis ſibi ꝯceſſe. ⁊ fecit eu3 aſcendere
ſuꝑ currū ſuū. iuſſitq3 eū ducere ꝑ ciuitatem
qð vidētes oēs ipm̄ honorabāt. Jdem legit̃
Heſter. iij. ꝙ Aſſuer⁹ rex exaltauit ꝑncipem
Amon ſuꝑ oēs ꝑncipes regni ſui faciēs eum
ſcðm poſt ſe vic3 in ptāte. Jō q2 rex ipm̄ ho-
norauit oēs in curia ſua genua flectebant vt
regiā approbarēt volūtatē. Myſtice rex re
gū ⁊ dñs dñantiū xp̄s intelligit̃. Apoc. xix.
Honorauit apl'oſ ſuoſ qð teſtat̃ pſ̄. cxxxviij
dicēs. Nimis honorati ſūt amici tui de⁹. Ni
mis ꝯfortat⁹ ē ⁊c̄. Et poſuit eos ſuꝑ oīs in
curia ſua dādo eis ꝑncipaliorē dignitatē. ſ3
qð ꝑdixerat pſ̄. xliiij. Cōſtitues eos princi-
pes ſuꝑ oēm terrā. debem⁹ ḡ eos ſedule ho-
norare ⁊ nos xp̄o regi cōformare. Q2 dic̃. b.
Greg. ad Mauriciū. Et ponit̃. xj. q. j. Sa-
cerdotib⁹ q̇d mirꝝ ſi illos vr̄a pietas dignet̃
honorare quib⁹ in ſuo eloquio de⁹ honorem
tribuēs eis vt angelos aut deos appellat. q2
honor quē eis exhibem⁹ veniet nobis ī pro-
fectū. Teſte. Amb. in li. de officijs. Reuera
eſtimo nulla oī poſſe moleſtia ꝑturbari q̇ ſan
ctos dignis laudib⁹ apl'os ſtudent venerari
Et ꝑncipalit̃ honorare debem⁹. b. apl'm Pe
trū quē dñs ſuꝑ oēs ꝑncipes dignū cōſtitu-
it ſm ꝙ eccl'a canit de ipo Tu es paſtor ouiū
ꝑnceps apl'oꝝ tibi tradidit de⁹ oīa regna mū
di. Et honorauit ipm̄ ī multis. ¶ Primū
ꝙ fecit ipm̄ ſummū int̃ oēs apl'os qð p3 ex h̄
qñ dixit ceteris. Laxate retia vr̄a in capturā
ſoli Petro dixit. Duc in altū. Luc̃. v. Etiā
ſibi ſoli dixit vt paſceret hoies Joh̄. vl. Per
quē ſua excellēs dignitas deſignat̃ vt ꝓbat̃
xxiiij. q. j. Nō turbat̃. Etiā ſibi ſoli dictū eſt
Tu es petrus ⁊ ſuꝑ hāc petram edificabo ec
cleſiam meā. Matt. xvj. Jn q̇ fecit ipm̄ ſue
eccl'ie miniſtratiōis fundamētū. Dignitatis
aūt ſummitas. b. Pe. apl'i p3 in q̇libet ipius
ſucceſſore ſc3 papa. Ei⁹ dignitas magna eſt
tam in clero q̄3 extra cleꝝ. Jn clero ſunt mul-
ti q̇ hn̄t magnos honores vt cardinales q̇rū
eſſe in numero debent. lvij. quattuor patri-
arche. ſ. anthiocen⁹ hieroſolymitan⁹ ac q̇len
ſis cōſtantinopolitanus. ¶ Tres archi-
ep̄i ꝑncipales. Magūtinen̄. Colonienſis.
⁊ Treuerēſis. Qui ſunt ꝑncipalit̃ ꝑmi in ele-
ctione impatoris. Jnſuper ⁊ multi alij abba
tes ⁊ ep̄i. S3 iſti ſūt nulli⁹ dignitatꝭ niſi ipſe
ꝯtulerit dignitates ⁊ ptātes q̄s ⁊ eis auferre
ꝑt. vt ꝓbat̃. ix. q. iij. c. ꝑ ꝑncipalē. Jdē dz. ij.
q. vj. c. decreto. Et ſic pt3 ꝙ papa eſt ſumma
ptās int̃ oēs q̇ hn̄t plenitudinē ptātꝭ Alij. n.
hn̄t ptē ſollicitudinis. Silr̄ ei⁹ dignitas p3 re
ſpectu impatoris quē cū ipe ꝯſecrat ipſe pe-
de ſuo ꝓſtratu3 ante ſe coronat. Et qñ papa
equū ſuū aſcēdit. ſi impator pñs fuerit ſtre-
pam aſcēdenti oportebit tenere vt tradūt le-
ges ſeculares. Secūdo celeſtis rex exaltauit
b. Pet. in h̄ ꝙ tradidit ſibi claues regni ſui.
Sicut ⁊ ꝓmiſit ſibi Matt. xvj. Tibi Petre
dabo claues regni celoꝝ poſt receſſum meū.
qðcūq3 ligaueris. ⁊c̄. Et h̄ fuit ſignū magne
fiducie. q2 ſcim⁹ qñ dñs recedit a pr̄ia ⁊ oīs
claues ſecū defert oñdit ſe ñ magnā hr̄e fidu
ciā ī ſuo vicario. S3 cū oēs claues ſibi dimit
tit. ñ ſolū dom⁹ ſ3 etiā oiu3 theſaurorum tūc
oñdit ſe gerere fiduciā. Myſtice xp̄s cū vo-
lebat recedere de h̄ ſeculo ad pr̄e3 ñ tradidit
claues regni ſui ⁊ theſauroꝝ ſuoꝝ btē ꝟgini
mr̄i ſue digniſſime. Sic h̄r de pe. ⁊ re. c. No-
ua q̄dā vbi dic̃ Jnnoc̃. papa. Licet btiſſima
Maria dignior ⁊ excellētior fuit vniuerſis
apl'is. Nō tñ ſibi ſ3 iſtis dñs claues regni ce-
loꝝ cōmiſit ſc3. b. Pe. Ex q̇ p3 ꝙ magna3 fi-
duciā habuit ad ipm̄. Jō ſi q̇s voluerit intra
re in illud regnū opꝫ hr̄e refugiū ad beatū
Pe. tāq̄3 ad illi⁹ ꝓcuratorē. Q2 dic̃. b. Am.
in ſmone q̇ icipit ꝓſpera diuinitate. puto in
quit celos alit̃ aperiri nō poſſe niſi claues pe
tri ſuꝑſeruerim⁹. Et ſbdit. Jō rogem⁹ petꝝ
vt ipe nobis tanq̄3 bon⁹ paſtor ⁊ ianitor por
tas regni celeſtis apperiat. Tertio xp̄s exal
tauit. b. Petꝝ in miraculoꝝ opatione. q2 le-
git̃ Act̃. v. ꝙ infirmi ponebant̃ ī plateis vbi
Petrus ambulare ꝯſueuerat ⁊ quecūq3 vm
bra ſua obūbrabat ab infirmitatib⁹ ſanabat̃
Silr̄ legit̃ Act̃. ix. ꝙ quēdā infirmū noie ene
am ſolo verbo ſanauit dicens. Enea ſanet te
dñs ihs xp̄s ſurge ⁊ ſterne tibi. ⁊ ꝯtinuo ſur
rexit ⁊ oēs q̇ hitabant ibi ꝯuerſi ſunt ad dñ3

Et ibidē ſubdiť de q̄dā diſcipula noīe tabia
q̄ īfirmata. mortua fuit. veniēs aūt Petrus
rogatu diſcipuloꝝ intrās cellariū in quo ia-
cebat. ⁊ ponēs genua ſua. orauit ⁊ cōuerſus
ad corpus dixit. Thabita ſurge ⁊ illa appe-
ruit oculos ⁊ viſo petro reſedit. ⁊ petrꝰ eam
erexit. Refert etiā Vinc. in ſpe. hiſt. li. xxv.
c. xlix. ꝙ karolus impator q̄daꝫ nocte ſacra
diei dn̄ice cū pꝰ matutinas iret repauſatum
audiuit vocē terribilē. dicētē ſibi. Karole ex
eat a te ſpūs tuꝰ q̄ cū exiſſet ď corpe duxit eū
angelus in vallē q̄ ex vna pte erat tenebroſa
⁊ ardens velut clibanus. Et ex altera parte
prata ameniſſima. reſpicienſq̄ꝫ Karolus con
tra tenebroſam vbi erat doleū feruēs aq̄ vbi
vidit prēꝫ ſuū Ludouicū vſq̄ꝫ ad femora ſtā
tē q̄ dixit. noli timere Karole. qꝛ ꝑmiſit te de
us venire huc vt videres quā paterer ꝓ pec
cat̄ penā. Nā vno die ſū i pena huiꝰ doliȷ̄. et
altera mittor in alio ſuauiſſimo aq̄ doleo ⁊ h̄
fit p̄cibꝰ ſancti Peť. apl̄i cuiꝰ p̄rocinijs genꝰ
nr̄m hactenꝰ regnauit. Scias etiā ꝙ frať me
us lothariꝰ ⁊ filius eiꝰ Luduicus. b. Pe. p̄ci
bus ſūt ab his pēis liberati. ⁊ deducti i gau-
diū paradiſi. Ex q̄ pꝫ ꝙ nō tm̄ ē potēs ſuper
terrā in opatiōe miraculoꝝ. ſed etiam infra
terrā in liberatione aīaꝝ. Quarto exaltauit
xp̄s. b. Pe. in generali cathedra honor̄. h̄ fi
gurať. iij. Reg. x. vbi dꝛ ꝙ ſalomō fecit ſibi
thronū i q̄ erāt duo leones ſculpti. vnꝰ blan-
dus alter ſeuerꝰ. in h̄ throno ſedit. b. pe. tāq̄ꝫ
ſapientiſſimꝰ. Juſtis blandꝰ. malis ꝟo ſeue-
rus qđ ſignificabať i duobꝰ leonibꝰ. ¶ Di
cūt naturales cum Jſi. li. xij. ꝙ leones circa
hoīes ſūt miſericordes qꝛ ꝓſtrat̄ ante ſe par
cunt. nec hoīes niſi in magna nc̄citate come-
dūt. Sꝫ q̄ ad alias beſtias ſunt ſeueri. Qꝛ di-
cit Solinꝰ in li. de mirabilibꝰ mūdi ꝙ in altiſ
ſimis mōtibꝰ ſe occultāt ⁊ p̄dā ꝯtemplantur
beſtiaꝝ q̄s cū viderint alte. rugit ad vocem
cuiꝰ terrenť aīalia ⁊ ſbito fugiūt. Jllas naťas
leonū optꝫ quēlibꝫ p̄latū circa ſe hr̄e ꝙ ſit pi
us ⁊ miſericors hoībꝰ bonis. Sꝫ ſeuerꝰ maľ
q̄ſi beſtijs. alias inhoneſte ſedet in cathedra
honor̄. Et hos in throno ſuo habuit veſpa-
ſianꝰ. De q̄ refert Hugo. q̄ adepto imperio
ſtati erga malos auſteꝝ ſe oñdit. tūc cōtuma
ces extermiauit ⁊ ab officijs depoſuit. locuꝫ
eoꝝ bonis. ꝓbis ⁊ honeſt̄ tribuit ⁊ hos di-
lexit. Jta. b. Pe. exaltatꝰ a xp̄o ad thronum
honor̄ ꝟitat̄ terribiliť malos feriebat vt pꝫ
in Anania ⁊ eiꝰ vxore ꝫaphyra. q̄ ad ſolū ver
bū ceciderūt ⁊ expirauerūt. Acť. v. Jō factꝰ
ē timor in oēs qui audierūt. idē patet de Si-
mone. Acť. viij. Qui obtulit peccuniam ad
apl̄os dicēſ. Date mihi hāc ptātē vt cuicūq̄ꝫ
īpoſuero manus accipiat ſpūm ſanctuꝫ. Cui
dixit Pe. Pecunia tua tecū ſit in ꝑditioneꝫ
qm̄ donū dei exiſtimaſti pecunia poſſidere.
Sꝫ bonos diligebat ⁊ eos exaltabat vt pꝫ in
clemēte cleto lino. Etiā pie docuit defectuo-
ſos. cū dixit. j. Pe. ij. Kmi Obſecro tāq̄ꝫ pe-
grinos ⁊ aduenas. vos abſtinere a carnali-
bus deſiderijs q̄ militāt adūſus aīaꝫ. ꝯuerſa
tionē vr̄am inť gentes bonā hn̄tes. Et h̄ ha
buit ex ꝟbis dei q̄ dixit Hiere. j. Ecce conſti
tui te hodie ſup gētes ⁊ regna vt euellas ⁊ ď
ſtrues oēs vicꝫ malos. Exo. xxij. maleficos
nō patiar̄ viuē ſup terrā. ⁊ edifices ⁊ plātes
ſcꝫ bonos i fide. Sꝫ ſic nō faciūt nr̄i p̄lati. qꝛ
potiꝰ diligūt malos. ⁊ eos in malis ſuis pro-
mouēt ⁊ exaltāt. ⁊ hi ſiľes ſūt accipitribꝰ De
quibꝰ refert Amb. in exame. Cū viderit pul
los ineptos ad p̄dā circa īpos ſūt crudeles.
Si exire de nido noluerit ad p̄dam. cibū eiꝰ
ſubtrahūt. Si aūt ſequūť eos i p̄da tūc illos
diligūt ⁊ p̄ſtāt illis nutrimētū. Sic dn̄i terre
ſtres ad inſtar accipitris crudeles ſi viderit
in atrijs ſuis qui nolunt paupes dep̄dare il-
los expellūt dicētes illud Sap̄. ij. Circūue-
niamus iuſtū qm̄ inutilis ē nobis. q. d. Non
infert rapinaꝫ paupeꝝ ruſticoꝝ in nr̄as coq̄-
nas in augmētū ferculoꝝ. grauis ē nobis ad
videndū qm̄ diſſiľis ē alijs vita eiꝰ. ⁊ imuta-
te ſunt vie eiꝰ ⁊ abſtinet ſe a vitijs nr̄is. Cer-
te tales iam nō valent in curijs dn̄oꝝ. ſed qꝛ
p̄ncipes ſunt infideles ſocij fuꝝ ⁊ oēs diligūt
munera. Eſa. j. Et ex q̄ ſunt lupi rapaces ra-
pientes p̄dā. Ezech. xxij. Jdo in ſuis curijs
fouēt ⁊ exaltā infideles vicarios ⁊ capitane
os raptores q̄ ſequunť lucra ⁊ rapinas pau
peꝝ amāt ⁊ impinguāt coq̄nas repleāt men-
ſas. Sed ſcriptū ē Hiere. xxij. Ve q̄ edificat
domū ſuā in iniuſticia ⁊ cenacula ſua non in
iudicio. Sꝫ ſic nō fecit. b. Pe. q̄ de domo ſua
ſubmouit malos. Fm illđ pſ̄. c. Non habita-
bit in medio domꝰ mee q̄ facit ſupbiā qui lo-
quiť iniqua rapiens exactiōes in pauperes
⁊ ſiľia nō direxit in ꝯſpectu oculoꝝ meorum
Sed bonos dilexit ⁊ hos ſibi ſociauit. vt di-
ceret cū pſ̄. xxiiij. Jnnocētes ⁊ recti adheſe-
runt mihi. Quinto exaltauit dominꝰ. b. pe.
hodie in antiochia ciuitate. qđ figuratū fuit
Heſter. vj. vbi legiť ꝙ rex aſuerꝰ pꝰ ꝯuiuiū
qđ fecit ſuis p̄ncipibꝰ ⁊ pueris ſuis iacēs i le-
cto noctē duxit inſomnē. Et qꝛ Fm Joſephū
noluit illā vigiliā in ocio expendere. fecit co-
ram ſe portare libros annales in quibus fec
legi facta preterita regni. ⁊ cū deuentū eſt ad
locū illū ꝙ mardocheus regem p̄monuit ne

occideret̄.qꝛ hr̄ Heſter.ij.⁊.vj. Irati fuerūt
ↄtra regez bagathan.⁊ thares duo eunuchi
regis ianitores.⁊ occulte eū occidere volue-
rūt qđ mardocheū nō latuit ⁊ regi retulit.et
hoc ad libros ſcriptū fuit. Qđ cū legere au-
diſſet interrogauit an ꝓ illo remuneratꝰ eēt.
⁊ dixerūt aſtātes.nihil oīno mercedis acce-
pit.⁊ ait rex.quis ē ī atrio. Cui pueri. Amō
miniſter regis. Quē vocās rex ait. Quo ho-
nore dignus ē quē volo honorare. ⁊ Amon
Homo inquit quē vult rex honorare debet
indui veſtibus regis. ⁊ poni ſuper equum
de ſella regis.⁊ accipe regni diadema ſuper
caput ſuū ⁊ p̄mus regis teneat equū trāſiēs
ꝑ ciuitatē dicat. Sic honorabit̄.quemcunqꝫ
vult rex honorare. Spūalit̄ ꝑ Aſuerū q̄ int̄-
ꝑtat̄ beatitudo.ſignificat̄ xp̄s qui ē beatitu-
do oīum electoꝝ. Hic iacēs iā ī lecto eťne re-
q̄ei.ſ̄m ps̄.cxx. Nō dormitabit neqꝫ dormi-
et. Iō fecit ante ſe legere libros annales. h̄ ē
ſancta euāgelia Matth.⁊ marci ī q̄bus ſcri
ptū fuit Mat.xvj.⁊ Marci.viij. Qꝫ xp̄us
cepit oñdere diſcipulis ſuis.ꝙ opteret eum
ire hieroſolymā ⁊ mlta pati a ſeniorībꝰ ⁊ occi
di.qđ audiēs Pe.ex carnali amore premo/
nuit eū dicēs. Abſit a te dn̄e nō erit tibi hoc.
Et ecce inuenit ꝙ ſibi pluſqꝫ ſemel dixit. Tu
es xp̄s filiꝰ dei viui. Iō interrogauit an ꝓ il-
lo eēt remuneratꝰ. Cui āgeli. nihil mercedis
accepit.ſꝫ qꝛ teſte venerabili Boe.li.iiij.pro
ſa.iij.nullū bonū manet irremūeratū. Qua/
re xp̄s hodie dixit ad Theophilū p̄ncipē an
tiochie ciuitatꝭ. Quo honore dignꝰ ē quē rex
vult honorare. Cui ille. dꝫ indui veſtibꝰ ſalu
taribꝰ.ſ̄m illđ ps̄.cxxxj. Sacerdotes eiꝰ in/
duant̄ ſalutari. Et dꝫ poni ſup̲ excelſam ca-
thedrā vt dicere poſſet illud. Ecc̄i.vľ. Exal-
taſti ſup̲ terrā habitationē meā. Sꝫ ab omni
populo honorari dꝫ.qꝛ dicit Are.viij. Pol.
Honor virtuoſo ſine faſtidio impendat̄ licꝫ
de humili vita mūdi aut fetida oriat̄. Et ait
xp̄s. Feſtina Theophile ⁊ facꝭ Petro ſicut
locutꝰ es. Idcirco ille mādatū dn̄i non ꝓcra
ſtinās hodie btm̄ Petrū exaltauit dicēs Co
ram populo hoc honore dignꝰ ē quē rex cele
ſtis voluerit honorare.⁊ modo venit ad hūc
honorem vide in legenda.

¶ Sermo ſecundus de ſancto Petro.

Eris ſuper do
mū meā ⁊ ad tui oris imperiū cūctus
populus obediet. Geñ.xlj. Dicit Amb.in li
bro exame.c.vľ. A Gallus habet ſpecialē
noticiam in horis noctis diſcernendis qui in
ꝓfundioribus horis noctis vocez ſolet emit
tere clariorē. Sed circa tēpus matutinū vo-
cem format leniorē.habet etiā ſingularez in-
telligentiā in horis diei.qꝛ vt frequēter ad ta
ctū horalogij vocē emittere ↄſueuit. Hic qꝫ-
uis ſit extraneꝰ.ſi tamē in domū aliquam ap
portat̄ interdū fortit̄ pugnat ↄtra gallū do-
meſticū.expellit eū ⁊ ſit rector pulloꝝ. Spūa
liter per gallū vt ait Gregꝰ.xxx.moraľ.c.vj.
p̄dicatores ſancti intelligunt̄ q̄ in tenebrꝭ vi-
te p̄ntis ſtudēt futura p̄dicādo q̄ſi cantando
nunciare. Cū dicūt nox p̄ceſſit dies autē ap
propinquabit. Ipi eni vocibꝰ ſuis de ſōno
excitāt auditores clamātes. Hora ē iā nos đ
ſomno ſurgere. Iam iterꝫ vigilate iuſti ⁊ no
lite peccare.hec Greg. ¶ Et talis gallus
fuit.b. Petrus q̄ excitauit nos p̄dicando et
cōtra miluū inferni monēdo. Cū dicit ſobrij
eſtote ⁊ vigilate in orationibꝰ. qꝛ aduerſariꝰ
veſter diabolꝰ tāqꝫ leo rugiēs circūit q̄rens
quē deuoret cui in fide reſiſtite.j. Pe.v. Ha
buit ſe etiā.b. Pe.ſicut gallus in nocte. pec-
catoꝝ intelligentiā ꝓ ꝓprio errore quando
audiēs cantare gallū ſꝑ fleuit ꝓ peccatis .de
pe.diſ.j.c.quē penitet.⁊.c. Petrus.qꝛ erra-
uit vt hō. Et dicit Glo.errauit.i. mortaliter
peccauit. Habuit etiā intelligentiam diei ſcꝫ
xp̄i q̄ ē verus dies ⁊ lux illuminās omnē ho
minē. Ioh.j.⁊ ꝙ intelligētiā eiꝰ habuit. ha-
betur Matth.xvj. Cū dixit.tu es xp̄s filiuſ
dei viui. Hic gallus ſpūalis.b. Pet.fuit q̄ſi
extraneꝰ ⁊ aduena ad domū dei. vt dicē poſ
ſit illud.ps̄.xxxviij. Aduena ego ſum apud
te.⁊ peregrinꝰ.poſtea tn̄ factꝰ fuit rector to-
tius domus dei. Cū dixit dn̄s petro. Tu erꝭ
ſup̲ domū meā. In quibꝰ v̄bis.b. Pe.a du-
obus cōmēdat̄. Primo a p̄ncipalis eccľie cō
miſſione.ibi.tu eris. Scđo a paſtoralis obe-
dientie demādatiōe.ibi.⁊ ad oris tui īperiū
⁊c̄. ¶ De p̄mo ē notandū ꝙ imprudētes ⁊
mali dn̄i ſolent in curijs ſuis vicarios malos
ꝓmouere ſ̄m qđ đꝛ ī cōi ꝓuerbio. Res ſimi-
les ſunt ſibi amabiles. Cui cōſonat Areſ.iiij.
Eth i. Siľe diligit ſibi ſiľe. Ideo legitur Nu
meri.xxij. Qꝫ malus rex malū aſſociauit ſibi
ꝓphetam ſcꝫ Balaam. q̄tenus ꝑ illuz filios
iſrľ malediceret. Ecōtra aūt prudētes ⁊ bo-
ni dn̄i cōmittūt regimen domoꝝ ſuaꝝ prudē
tibus diſpenſatoribus qui ſciunt decēter p̄-
eſſe omnibus qui in domo ſunt.⁊ qui affabi-
li ſermone faciūt populū adunare.⁊ quia ipi
ſunt prudētes diligunt ⁊ famulos. ſapiētes
ne diſpares mores diſparia ſtudia.i. opatio
nes ſequātur.vt dicit Tullius in li. de amici
cia. Iō legit̄ Geñ.xlj.ꝙ Pharao vidit quo
dam tempore ſomnium putabat ſe ſtare ſup̲

nilũ fluuiũ. vbi vidit ſeptē boues feminei ge
neris. qꝛ hebꝛei habebāt vaccas q̄ ſūt mľtuz
pigues poſtea cernēs ſeptez oīno macras et
pores deuoꝛabāt. qđ vidēs Pharao voca=
uit ſapiētes vt ei viſionē addiſcerent. Cũ āt
nequirēt veritatē inuenire adduct⁹ ē ioſeph
qui regi ſapiēter expoſuit. ꝙ p ſeptez boues
pingues. ſeptē anni fertiles. ſꝫ p macras ſte=
riles deſignarēt. Et conſuluit regi vt ſibi ſa=
gacē eligeret ꝓuiſoꝛē. ⁊ in futuꝝ frumēta nō
modica ꝓuideret. Cui rex. nũq̄d ſapiētioꝛez
te. ⁊ ſimilē tibi potero inuenire. q. d. certe nō
iō tu eris ſup domũ meā. ⁊c̄. Spūalr vnige=
nitus dei fili⁹ xp̄s q̄ ē ſapiā pr̄is. cuius ſapiā
attingit a fine vſq3 ad finē fortiť ⁊ diſponat
oīa ſuauiť. Sap̄. viij. In q̄ ſūt oēs theſauri
ſapientie ⁊ ſcie abſconditi ad Coľ. ij. Habu=
it domũ ſcām eccľiam de qua dicit pſ̄. xcij.
Domũ tuā decet ſanctitudo i longitudīe di/
erũ. Et hāc noluit cōmittere cuiq3 apľo. Sz
ſapientiſſimo petro quē fecit p̄ncipaliſſimuz
vicariũ. ꝓpꝛie. ſtathalter. ſue eccľie. Cui ter
dixit Joh̄. vlti. Petre amas me paſce oues
meas agnos meos ⁊c̄. ip̄e eni recte p Joſeph
deſignať. Primo iō qꝛ ioſeph fuit eſca
ruz ſagax diſpēſatoꝛ. Sic. b. Pe. ṽbi dei qđ
ē eſca aīe. de euāgelio. Nō in ſolo pane viuit
hō ſed in oī ṽbo qđ ꝓcedit de oꝛe dei. vt hr̄
Matt. iiij. Sed in oī ṽbo dei fuit ſagaciſſi=
mus p̄dicatoꝛ. ita vt dicere potuiſſet illđ ad
dn̄m. Narrabo nomē tuũ fratrib⁹ meis. ſcz
gentib⁹ ⁊ iudeis. Nā ita ſollicitanť nomē do
mini narrauit. ꝙ in bꝛeui magnũ ppľm adu=
nauit. qꝛ ſic̄ legiť Actu. ij. pꝛedicauit iudeis
di. Pniam agite ⁊ baptizeť vnuſq̄ſq3 vr̄m i
noīe dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. in remiſſionē peccatoꝝ
vr̄oꝝ. ⁊ in hac p̄dicatōe appoſita ſunt ad nu
meꝝ fideliũ tria milia. Alio aũt die cũ p̄dica
uit eis q̄nq3 milia iterato crediderũt. Sic̄ hr̄
Acť. iiij. Ubi dꝛ multi eoꝝ qꝛ fact⁹ ē numer⁹
eoꝝ quinq3 milia. ⁊ ſic in bꝛeui cōuertit. viij.
milia hoīm vt eſtimāt cōiter doctoꝛes. Secũ
do ſicut Joſeph ſomniũ ſapiēter explanauit
⁊ totā regionē egypti a fame valida p̄ſerua=
uit. Ita. b. Pe. ſomniũ infideliũ de xp̄o du=
bitātiũ pꝛudēter enodauit. Sic̄ legiť Mat.
xvj. ꝙ xp̄s vidit ſomniũ ꝙ quidā đ ip̄o ſom=
niando dicebāt. Aliq̄ dixerũt eũ Johēm ba
ptiſtā. alij Hieremiā aliqui Heliam aliq̄ vnũ
ex ꝓphetis. Et nemo illoꝝ tetigit veritatem
Sed petrus velut ſapiēs Joſeph illđ eis et
oībus xp̄ifidelib⁹ expoſuit dicēs. Tu es xp̄s
filius dei viui. q. d. ſm Aug. in quodā ſmo=
ne. Tu dn̄e de carne ṽginis factus es chriſt⁹
q̄ ſcz dei fili⁹ viui es ſempitern⁹. Tu dn̄e ho=
minibus natus es q̄ in cōmutabili maieſtate
de⁹ ē apud deũ. Tu es xp̄s q̄ ꝓ redēptōe no
ſtra ad paſſionē veniēs impaſſibilis perma=
nens apud pr̄em. Uide q̄z ſapienť archana
huius ſomnij reſerauit in quo totũ cetũ chꝛi
ſtianoꝝ ꝓuide ſaciauit. qꝛ ſācti doctoꝛes ma
gnā penuriā habuiſſēt niſi eis Petr⁹ reſeraſ
ſet. Teſte. Aug. q̄ ait. Quis vnq3 hoc incōp
henſibile deitatꝭ archanũ humani ſenſus at
tollere potuiſſet obtuitu. niſi ab oꝛe petri ſo=
luturi hui⁹ veritas radiaſſet. q. d. nullus Ni
ſi ſibi a deo ſicut petro fuiſſet reuelatũ. Et ſb
dit. Quid tanto ṽbo gľioſius qui fidē ſecreti
inſcrutabilis loquēdo edidit. viuēdo docuit
patiēdo firmauit Tertio ſic̄ ioſeph ſomnij re
uelationē habuit a deo q̄ ſibi illud enarrādũ
celitus narrauit. ſcz illud qđ dixit Pharao.
Oñdit tibi de⁹ oīa q̄ locut⁹ es Gen̄. xlj. Ita
b. Pe. hui⁹ dicti habuit veritatē. non a ſeſz
a celeſti pr̄e. ſm qđ teſtať os veritatꝭ. Mat.
xvj. Btũs es Simon bariona. qꝛ caro ⁊ ſan
guis nō reuelauit tibi. Sz pať me⁹ q̄ ē i celis
Sup q̄ dicit. b. Aug. in ſermone Quis p car
nē ⁊ ſanguinē xp̄m natũ oīpotentis dei filiũ
patris eē ſentire potuiſſet. niſi ꝓpiti⁹ hoc ip̄e
pať p Petrũ de celo reuelaſſet. Idcirco po=
tuit xp̄s dicere ad eũ. qꝛ celeſtis pať oſtēdit
tibi oīa q̄ de me locut⁹ es. Nũq̄d ſapientioꝛē
te inuenire potero. q. d. certe nō. qꝛ ⁊ ip̄e inť=
p̄tať agnoſcēs in eo. ꝙ ſapiēter in xp̄o quem
vidit hominē. agnouit deitatē. Iō tu eris ſu
per domũ meā In hoc oñdit ſibi xp̄s magnũ
honoꝛē p̄ alijs apoſtolis. qꝛ fecit eũ heredez
ſue eccľie militantis. Recte eni ſic̄ rex terre=
ſtris nō pōt maioꝛē honoꝛez facere filio q̄z ꝙ
dicat eũ heredē ⁊ in regno ſuo ſibi ſucceſſoꝛē
qñ vero nō ſolũ dicit eũ regni dn̄m. ſz etiam
oium q̄ in regno ſunt tā fratꝝ ſoꝛoꝝ q̄z matrꝭ
ꝓpꝛie. nihil pōt ſibi facere honoꝛis vlterio=
ris. Hunc honoꝛē fecit dn̄s Pe. qꝛ fecit eum
dn̄m dom⁹ ſue. ſ. eccľie. ſm illud pſ̄. ciiij. Cō
ſtituit eũ dn̄m dom⁹ ſue ⁊ p̄ncipē oīs poſſeſſi
onis ſue. Fecit eũ dn̄m fratꝝ ſuoꝝ. ſ. apľoꝝ
⁊ alioꝝ diſcipuloꝝ ⁊ ꝓpꝛie genitricꝭ marie in
iuriſditione ⁊ ſpūaliť. Et iō de eo p̄dictum ē
iſtud Gen̄. xxvij. Det tibi de⁹ de roꝛe celi pi
guedinē. i. gr̄e ſue abundantiā. qꝛ tantā gra
tiam habuit ꝙ ſolo verbo ſanauit infirmos.
Acť. iij. declarādo. Ibidē. ix. đ Paralytico
⁊ vmbꝛa ſanauit eos Acť. v. Et ſequiť ado=
rent te omnes tribus terre q̄ztũ ad ſubiectio=
nē ⁊ debitũ honoꝛem. Eſto dn̄s fratrũ tuoꝝ
ſcz apľoꝝ. qꝛ maioꝛ p̄ ceteris dignioꝛ fuit i au
toꝛitate. quia princeps apoſtoloꝛum extitit
⁊ incuruenť ante te filij matris tue. hoc ē alij

fideles q̄ hūiliter ꝓcedēt. ⁊ tibi honorē exhi
bent. Quātū ad ſecūdū ꝯmēdat̄. b. Pe. apa
ſtoralis obedientie demādatione. Ubi nota
Amb. in exame. li. v. inq̄t Apes magnā reue
rentiā ⁊ affectuoſam charitatē hn̄t ad ſuū re
gē quē in aluearicuſtodiūt. nec ad examē ex
eunt niſi eas p̄ceſſerit tunc ſequnt̄ eū ordina
te ipm circūdātes. ⁊ nullaten⁹ in aluearīū de
ſcendūt niſi rege p̄cedēte. Idcirco ꝯſulūt na
turales ꝙ tpe eſtiuali rex q̄rat̄. ⁊ in aluear io
loc⁹ ſolus locat̄ ad quē ſingule apes ingredi
unt̄. ⁊ vt natura inſtruit ſibi ſeruiunt ⁊ obſe-
quūtur. ¶ Myſtice h̄ per apes i p̄mitiua
ecclīa intelligunt̄ fideles ſic̄ apes. Teſte Am
bro. oīa hn̄t cōia. Nā hn̄t vnā ſobolē. vnam
incolūt māſionē. vni⁹ portl claudunt̄ limie.
Oibus ē labor cōis. oibus cōis ē cibus. cōis
opatio vſus ⁊ fruct⁹. Sic illi i p̄mitiua eccl'a
oia habebāt cōia. ſm ꝙ dicitur Act. ij. Oēs
qui credebant in chriſtū erāt pariter ⁊ habe-
bant omnia cōia. poſſeſſiones ⁊ ſubas vēde-
bant ⁊ diuidebāt illa oib⁹ ꝓut vnicuiq₃ op⁹
erat. Et ex h̄ vt dicit Nico. de lyra. Ois reli
gio habuit exordiū cui nullaten⁹ liceat pro-
pria poſſidere ꝓut habet̄ extra de ſtatu mo-
nachoꝝ. c. cū ad monaſteriū vbi dr̄. Abdica
tio ꝓprietatis ſic̄ ⁊ votū caſtitatl adeo ānexe
ſunt regule monachoꝝ ꝙ neq₃ ſumm⁹ ponti
fex poterit cū his diſpenſare. Iſti igit̄ xp̄ia-
ni in p̄mitiua eccleſia magnā obedientiā₃ ad
ſuos p̄latos habuerūt ⁊ p̄ncipal'r ad. b. Pe.
ſcientes illd̄ Eccī. xij. Dedit eis de⁹ ptātem
eoꝝ q̄ ſūt ſup terrā. ¶ Illoꝝ exēplo deus
nos tanq₃ prudētes apes p̄latl nr̄is obedire
a deo nobis datl iuſſit. q2 ſcim⁹ ꝙ rex q̄ ponit
vicariū in locū ſuū vult ꝙ abſq₃ ꝯtradictiōe
ſibi obediat̄. Sic legit̄ Gen̄. xlj. de Pharao
nē q̄ ponēs ioſeph in regni ꝓcuratorem ait.
abſq₃ tuo imperio null⁹ mouebit pedē₃ neq₃
manū in tota terra egypti. Sic etiā xp̄s rex
celoꝝ ponēs. b. Pe. in ſuū vicarium. ſic ait.
Mat. xvj. Qdcūq₃ ligaueris ſup t̄rā erit li-
gatū ⁊ in celis. q. d. quicq̄d inhibueris inhi-
bitū ē. ⁊ q̄cq̄d iuſſeris iuſſū ē. Iō precipit̄ in
c. Sacerdotes. ij. q. vij. Sacerdotes inq̄t et
reliqui miniſtri eccl'ie oēſq₃ plebeſ ep̄os ſuoſ
diligere debēt. ⁊ eoꝝ p̄ceptis obedire. Etiā₃
ſi ipi aliter qđ abſit agant q₃ decet niſi in fide
errauerint. Et ē canon clementis pape. Et ſi
gnant̄ dicit niſi in fide errauerint. q2 ſi p̄lati
ſunt heretici. excōicati. vel nō ſeruant cano-
nes aut ſunt ſimoniaci. ſiue fornicatores pu
blici nō tenent̄ eis obedire. vt hr̄. xix. di. nul
li. Sed ſi ſūt in aliȷs criminib⁹ ⁊ aliq̄d p̄cipi-
unt preceptū eoꝝ ē iplendū. vt in. c. nonne.

nomine prelati obedire tenent.

viij. q. iiij. Et h̄ ē ꝯtra quoſdā laicos friuo-
los q̄ cū ex p̄cepto p̄latoꝝ a ſacerdotib⁹ excō
municant̄ publice in eccleſijs monent̄ incul
pant ob h̄ ſacerdotes ⁊ eis maledicūt. ſ₃ attē
dāt h̄ qđ p̄cipit papa eis ſtricte vt i prochijs
obediant ſuis ep̄is ⁊ prelatis. Et ſi obedire
cōtemnerent peccatū idolatrie incurrerēt vt
in. c. ſi qui p̄ſbri. lxxxj. di. Ubi dicit Grego.
qui obedire noluerit idolatrie peccatū icur
ret. Et ſicut p̄ſbri tenent̄ obedire ſuis ſupio
ribus. ita laici tenent̄ obedire ſuis ſacerdo-
tibus ſm illud ad Ro. xiij. Omnis aīa. i. hō
poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit. non
enī₃ eſt poteſtas niſi a deo ordinata ſit. Qui
autē reſiſtunt ipi ſibi damnationē acquirūt
Ideo enim ne damnationē incurramus obe
diamus prelatis noſtris.

¶ De ſancto Mathia. Sermo primus.

Certe videtiſ quē

elegit dn̄s q̄m nō ē ſimilis ei in omni
populo. j. Reg. x. ¶ Solinus in li. đ mi-
rabilibus mūdi dicit ꝙ grues habent duce₃
qui ante volat in acie alias in dirigēdo qui ſi
regulariter volat. ordinarie ſequūt̄ ipſū. Et
ſi quis a tramite errauerit q̄ſi arguendo vo-
ce ipm ad rectos volatus cōpellit. Sed cū₃
dux ipe errauerit aut receſſerit alius dux ei
ſuccedit. Spūalit̄ per grues h̄ intelliguntur
xp̄ifideles. q2 ſic̄ grues ſm Amb. in exame.
diligūt ſuā ſpēm. ſic xp̄iani debēt diligere ſe
inuicem. ſm illud. Eccī. xxvij. Dilige proxi
mū tuū ⁊ cōiungere fide cū illo. Iſti xp̄iani
hn̄t inter ſe duces. i. p̄latos q̄ debēt ducē gre
gē dn̄icum ⁊ paſcere vt p₃ in cano. Sciſcita-
ris. vij. q. j. ⁊ ſi tales regularit̄ ducūt vitā ſu
am ſequunt̄ ipos ſubditi. q2 p̄lati ſunt tanq₃
ſignū poſitū ad ſagittā. vnde inferiores vitā
eoꝝ reſpiciunt. vt de accu. c. j. Qualr̄. Iſti p̄
lati ⁊ duces tenēt̄ errātes voce p̄dicationis
a tramite deuij reuocare. Q2 dicit Innocen.
lxxxiij. diſ. c. error. Error cui non reſiſtit̄ ap-
probat̄. ⁊ veritas cū minime defenſat̄ oppri
mit̄. negligere q̄ppe cū poſſis pturbare per
uerſos nihil aliud ē q₃ fouere nec caret ſcru-
pulo ſocietatis occulte q̄ manifeſto facinori
non deſinit obuiare. Hec ille. Si aūt p̄latus
p̄ ſe errauerit aut raueſcit nolens corrigere
deuiantes neceſſe ē vt talis deponat̄. ⁊ meli
or in locum ſuum aſſumat̄. Q2 dicit. b. Gre-
go. in paſtorali. Paſtor ſi p̄ obrupta gradit̄
grex in precipitium facilius prolabitur. Ita
factum eſt de iuda ⁊ mathia. Nam iudā₃ do
minus elegit vt eſſet dux ſui populi. Sed q2
ab errauerit a ſocietate ap̄loꝝ p̄cepit xp̄us p̄

pſ.cviij. Epatū eiꝰ accipiat alter. Et ille fu=
it.b. Math. q̄ ſuppleuit locū iude. Teſte.b.
Augꝰ.in ſermone. Hic puulus auditu intel=
ligens ⁊ tactu intellectuq; ꝑficiēs numerum
duodenariū ſupbi apoſtate abiectione muti
latū ſue prauitatis abiectionē ꝯpleuit vt ꝑ=
ficeret p ipm in re. qđ oli Dauid p̄dixerat in
ſpe. Fiat inqt hītatio eius deſ̄ta et epatum
eiꝰ accipiat alter. Quē ille ſanctꝰ ſuſcipiens
obediēdo ⁊ decorauit euāgelizādo. iō de iƥo
pn̄t dici v̄ba p̄libata. Certe videt͡ quem ele=
git dn̄s. ⁊c̄. In q̄bus a duobꝰ ꝯmēdat̄. Pri
mo a dn̄ica electiōe. ibi .certe videt͡ quez ele
git dn̄s. Secūdo a vite ſūma ꝑfectōe. ibi qm̄
nō ē ei ſil̄is. ⁊c̄. De p̄mo ē ſciendū. ꝯſuetudi=
nē hn̄t reges ⁊ p̄ncipes ⁊ alij dn̄i terreſtres
ꝙ ad regimē ſue curie eligūt aliq̄s p ſeipſos
aliq̄s p ſuos officiales aut vicarios. aliq̄s āt
eligūt reges ꝯcordant̄ cū vicarijs. ⁊ q̄ ſic eli=
gunt̄ magis honorant̄. Nā q̄ eligunt̄ a dn̄iſ
tm̄ interdū a vicarijs odiunt̄. Qđ figuratū ē
Dan̄. v. vbi legit̄ ꝙ Balthaſar rex vidit ma
nū ſcribentē i pariete .mane techel phares.
Qđ nullus vir de caldeis potuit int̄pretare
Introductꝰ aūt daniel ſapiēter expoſuit di=
cēs. Mane nūerauit deꝰ regnū tuū ⁊ cōple=
uit illud. techel appenſuz ē in ſtatera. ⁊ inuē
tuz eſt minꝰ hn̄s. Phares diuiſū ē regnū tu=
um ⁊ datū ē medis ⁊ pſis. Rex aūt iuſſit euz
indui purpura ⁊ ꝯſtituit eū ſup regnū. Sed
q̄z nō fuit ꝯſenſus alioꝝ. iō inuidebāt danie=
li ⁊ ſuggeſſer̄t regi vt mitteret eū i lacū leonū
Dan̄. vj. Sic ⁊ illi q̄ eligunt̄ a famul̄ nōnun
q̄ odiūt̄ a dn̄is. vt pz. j. Regl. xvij. de dauid
q̄ ꝯſtituſꝰ regi ſaul p miſtros. rex ipm odiuit
⁊ pſequebat̄. Sz ioſeph q̄ fuit electus a pha
raone ꝯſentiētibꝰ miſtris. Iō ab oibꝰ eſt ho
noratus qm̄ genua flectebāt an̄ eū. Gen̄. xlj.
Myſtice xp̄s q̄ ē rex ƒm pſ. xxiij. Sup oēm
t̄rā cuiꝰ ē terra ⁊ plenitudo eiꝰ. Hic elegit ali
q̄s diſcipulos p ſe tm̄ ad regimē ſue curie. ſ.
ſanctū Petrū cui ⁊ plura bn̄ficia ⁊ p̄uilegia
fecit. Q̄z ipm i trāſfiguratiōe habuit Mat.
xvij. Et p ſe Petro cēſū dare iuſſit vt d̄z ibi
dē. Iō alij diſcipuli egre ferētes acceſſer̄t ad
ieſū dicētes. Quiſputas maiorē i regno celo
rū Matth. xviij. Iō etiā inter eos facta eſt
ꝯtētio. Lu. xxij. Ex q̄ videbāt Petꝝ ſibi pre
ferri i clauiū collatiōe Mat. xvj. ¶ Sz. b
Mathiā elegit cum cōcordia oīuz apl̄oꝝ. ꝙ
ipe xp̄s eū elegit. pz ex v̄bis p̄aſſūpt͡. videt͡
quē elegit dn̄s. Elegit p̄mo illū dicēs Tu pa
ſces ppl̄m meū iſrl̄. ⁊ h̄ figuratū ē. ij. Regum
xix. vbi legit̄ ꝙ rex dauid elegit vnū militez
nomie Abner in regimē curie ſue dicēs. Tu
eris mgr̄ militie corā me oī tp̄e p Joab. Ab=
ner interp̄tat̄ lucerna p̄ris ⁊ ſignificat. b. ma
thiā q̄ ē ardēs lucerna q̄ tenebras de pctōri/
bus effugauit. Recte ſic̄ lucerna i q̄ lumē ar=
det noctis tenebris obuiat ⁊ effugat. ideo de
iƥo p̄dicatū ē illud. pſ. cxxxj. Paraui lucer=
nā xp̄o meo. i. xp̄iano. Ipe eni. b. Mathiaſ
pagrauit mūdū tenebroſū. ⁊ vbiq; v̄bū ſalu
tis p̄dicās repulit tenebras vitioꝝ. Teſte
Augl. in ſermone hodierno. b. inqt Mathi
as talentū ſibi creditū a dn̄o cū coapoſtolis
ſuis nō vt ſeruꝰ piger in t̄ra abſcōdit. ſz p fi/
deliū corda voce ⁊ opatione diſtribuēdo ve
lut prudēs ſeruꝰ cumulare fideliter nō ceſſa=
uit. q̄ ꝓpt̄ ex dn̄ica voce hodierna die ꝓme/
ruit audire. Euge ƒue bōe ⁊ fidel̄. ⁊c̄. hec ille
Idcirco etiā de iƥo pōt dici illud Joh. v. Il
le erat lucerna ardēs ⁊ lucēs. Ardēs inquaz
p charitatē diuinā. lucēs p ſanā doctrinam.
Huic gl̄ioſiſſimo apl̄o dixit hodie verꝰ Da=
uid xp̄s. Tu eris mgr̄ militie p Joab. Joab
interp̄tat̄ mutatꝰ ſignificās Iudā quē aua/
ricia effecerat mutatū Ecci. xx. Exenia ⁊ dōa
q̄ſi mutus in ore auertūt correctiōes iudicuz
vbi dicit glo. Lyre. mutus ē q̄dā ſpēs raneq̄
ꝓiecta in os canis eū tacētē facit ⁊ non poſſe
latrare. Sic peſſima auaricia q̄ ꝓiecta fuit a
diabolo in cor iude fecit eum ceſſare a laude
xp̄i qui ſibi tā multa bn̄ficia ipendit. q̄z ipſe
ſuū fecit apl̄m. ⁊ adeo familiaris extitit ⁊ di=
lectꝰ vt eū ſuū faceret ꝓcuratorē quē pꝰmo=
dū ſuū habuit ꝓditorez. Iō demeritis ſuis
exigentibꝰ xp̄s ipm abiecit. ⁊ clariſſimam lu
cernā. b. Mathiā in locū ſuuz elegit. Scđo
b. Mathias nō ſolū electꝰ ē a ſūmo rege ce=
loꝝ. ſed etiā a ꝯcordi cetu apl̄oꝝ q̄ fuerūt vi=
carij xp̄i. p̄ncipes mūdi ⁊ ianitores celi. dapi
feri verbi dei ⁊ cubicularij eiꝰ ſecretarij. ƒm
illud Joh. xv. Iam nō dicā vos ſeruos ſed
amicos meos. q̄z oia. ſ. ſecreta q̄ audiui a p̄re
meo nota feci vob̄ Iſti interfuerūt parit̄ cū
xp̄o in electione beati Mathie ƒm qđ d̄z in
in pſ. xlvj. Pricipes ppl̄orum ꝯgregati ſūt
cū deo Abraaz. q̄z deus int̄ eos fuit ſine q̄ ni
hil fit ꝑficuū. Sic ipe teſtat̄ Joh. xv. Sine
me nihil poteſtis facere. Et hec electio figu=
rata ē. j. Regl. xvij. vbi dicit ꝙ Golias dixit
ad filios iſrl̄. eligite ex vobis virum vt ineat
mecū ſingulare certamē. illi āt eleger̄t dauid
q̄ vicit Goliā philiſteū. Sp̄ual̄r Golias int̄=
p̄tat̄ tranſmigratio ⁊ ſignificat diabolū q̄ di=
uerſimode circūit ⁊ migrat q̄rens quē poſſꝫ
pdere. vt dicit canon. Nulli dubiuz. iij. q. j.
vbi d̄z. diabolꝰ nō ceſſat circūire querēs quē
deuoret ⁊ querere quos ex fidelibus perdat

⁊ maxime illos quos in ſeruitio ſaluatoris i-
uenerit. Etiā iō dr̄ transmigratio. q2 de celis
ad iferos trāſmigrauit. Eſa. xiiij. Quō ceci-
diſti d̄ celo ad infernū lucifer q̄ mane oriebā-
ris. Iſte fortis Golias dixit filijs iſrl'. i. apo/
ſtolis q̄ erāt ex ſtirpe iſrl'. Eligite ex vob vir
⁊ iſte fuit. b. Mathias q̄ dr̄ vir ꝓpt̄ ỽtutes
q̄s habuit. Jō Act. j. vbi dic̄. b. Pe. Oportet
ex his viris q̄ nobiſcū ſunt ꝯgregati teſtē re-
ſurrectiōis fieri vnū ex iſti. ita ſan. Mat. ſin
gulare certamē habuit cū diabolo. ſʒ ipm vi
cit ⁊ multas aīas gētiliū de ptāte ipi⁹ eripuit
q̄re demones ꝯtra ipm irati ſepe ſibi appare
bāt ⁊ dētib⁹ i eū fremebāt. Sʒ appropinq̄re
ſibi nō poterāt nec audebāt. vt dr̄ in legenda
Et q2 tūc. b. Mat. e a xp̄o rege vniuſoꝝ. et
ab oī cōcordit̄ turba elect⁹ apl'oꝝ. Jō a nob
p̄ ſingulis ē honorand⁹ ⁊ in apl'm eligendus
Et quāuis nō ſit a xp̄o ſic̄ ceteri apl'i vocat⁹
ad apl'atū duʒ adhuc tranſibat ⁊ degebat in
terris. ē tñ̄ elect⁹ qđ plus eſt. cū iā glorificat⁹
regnabat in celis. Jō legit̄ ꝙ q̄dam miles vt
moris ē ex deuotiōe aliq̄uē apl'oꝝ i patronū
ſpecialē de chartulis in quib⁹ apl'orum noīa
erāt ſcripta elegerat. ¶ Iſte ſel'aut bis ar-
ripuit chartulā ꝯtinētē nomē glioſiſſimi apl'i
Mathie. ⁊ ille indignat⁹ ait. Si nullū apl'o-
rū magnoꝝ ſorte merui nec illū q̄ locum iude
tenet. ꝑ patrono h̄re volo. Poſt aliqđ igit̄
tp̄s cū dict⁹ miles cauſa ſalutis paſſiōis xp̄i
loca viſitare diſponeret ⁊ iā in mari cū ſocijs
aliquātū ꝓfect⁹ eſſet nauis ſubito iplebatur
ex piſcib⁹ vt oēs q̄ in ea erāt deſperarēt. Cuʒ
igit̄ ſors reū ſcʒ militē ꝓderet eiect⁹ de naui
marinis fluctib⁹ ſup nudā tabulā exponitur
Qui cū ꝓxim⁹ eēt morti vidit quēdā ſplēdi-
da veſte indutū q̄ interrogauit eū. cur mari-
nis fluctib⁹ es immerſus. Cui ille. ꝓpt̄ cul
pā meā hoc factum ē. Ait ille. Velles ne illi
obſequiū ⁊ honorē ipendere q̄ te de illis peri
culis liberaret. Rn̄dit miles. q̄diu viuerem
ſibi fideliter tanq̄ dn̄o ſeruirē. Tūc ait. Ego
ſum apl's Mathias quē ꝑ patrono h̄re cōtē-
pſiſti. nūc aūt bonū tibi ꝓ malo reddaʒ. ⁊ ex
tēdit manū ſuā ⁊ ipm de piculo mortis liba-
uit. ⁊ ſubito in ciuitatē illū tranſportauit pci
piens vt ibi ſocios ſuos expectaret. q̄ p⁹ mul
tos dies huc veniētes ipm cognouerūt. Jlle
aūt ſanctū Mathiā in magna reuerētia ha-
buit p̄ oībus ſanctis ⁊ ei oībus dieb⁹ vite ſer
uiebat. Quātū ad ſcđm ꝯmēdat̄. b. Mathi
as a vite ſūma ꝑfectione. ſm naturales illđ
aīal plus ē cōmēdabile qđ hʒ pl'es ỽtutes p
fectiōis. D Sic refert Jſi. li. xij. de oue qđ
ē aīal mite ⁊ hūile. q2 ỽberata non reclamat

Eſt etiā amabile. q2 amat ſocietatē gregis ⁊
ſolū incedere formidat. vt dicit Pli. in ſpec.
na. Oē eni qđ ē in h̄ aīali ē totū vtile. ⁊ ad ꝑ-
fectū. Caro eni ad cibū. pellis ad variū vſuʒ
pueris ad indumentū. fimus ad terrā impin
guandā. Vngula ⁊ cornua ad medicandū. ⁊
hec ꝑfectio i paucis ⁊ nullis aīalib⁹ repitur.
Ideo ouis merito p̄ alijs collaudat̄. ſic Ma
thias p̄ alijs ē multū ꝯmēdabilis ꝓpt̄ multa
rū virtutū ꝑfectionē. Primo eni ē mitl quia
iniuria ſe nō vindicat ſed patient̄ tollerat. ⁊
bonū pro malo donat. vt ptʒ in milite ſupra
dicto. Jō dicit Hugo de ſan. victo. Mites
ſunt leones ⁊ patientes i probos cedūt. Etiā
fuit vere humilis. qđ pʒ ex noīe. q2 Mathi/
as interp̄tat̄ puus ſeu humilis. Et dic̄ Am-
bro. ꝙ hūilitas ē triplex. Prima ē applicati-
onis qua quis dicit̄ hūilitat⁹. Secūda ꝯſide
rationis q̄ ꝓcedit ex cognitione ſuijp̄i⁹. Ter
tia deuotiōis q̄ ꝓcedit ex cognitione creato-
ris. ¶ Primā habuit. b. Math. martyri-
um ſuſtinēdo. ⁊ valde patient̄ ſic̄ ouis ſuſti-
nuit nō reclamādo vt ỽificet̄ illud. Eſa. liij.
Sic̄ ouis ad occiſionē duct⁹ ē ⁊ nō apperuit
os ſuū. q2 ſic̄ in certis codicib⁹ legit̄ patibu-
lū crucis hmnilit̄ ſuſtinuiſſe eū. ⁊ tali marty
rio coronat⁹ celos aſcēdiſſe. Secūdā habuit
hūilitatē ſe deſpiciēdo vt dicere poſſet cum
pſ. lxxxiij. Elegi abiect⁹ eē in domo dei mei.
Tertiā habuit māifeſte in deū hūc amando
ſm illđ pſ. xvij. Diligā te dn̄e fortitudo mea
Et ꝓpt̄ hāc triplicē hūilitatē amat⁹ ē a p̄re ⁊
filio ⁊ ſpūſcō. A p̄re q̄dē. q2 ille dilexit humi
les. ſm illud Matth. xviij. Nō eſt volūtas
patris mei q̄ in celis ē ꝙ pereat vn⁹ ex puſil-
lis iſtis q̄ in me credūt. Et ꝙ. b. Math. ama
uit pʒ ex hoc ꝙ ſibi ſecreta ſua reuelauit. Ad
hoc oñdendū legit̄ in aliquib⁹ eccl'ijs h̄ euan
geliū Math. xj. Confiteor tibi dn̄e celi ⁊ ter
re q2 abſcondiſti hec a ſapientib⁹ ⁊ reuelaſti
ea paruulis. Fili⁹ amauit ipm. q2 cū apl'i ſta-
tuiſſent duos ꝓ electiōe xp̄s eū ꝑelegit. quia
ipe ſe deſpexit effugiēs ex hūilitate apl'at⁹ di
gnitatē. iō dicit̄ in cano. in ſcripturis. viij. q
j. Loc⁹ regiminis negandus ē deſiderantib⁹
⁊ offerend⁹ fugientib⁹. Spūſſanct⁹ ipm etiā
dilexit. q2 in die pentecoſtes ſup eū req̄euit.
ſm illud Eſa. vlt̄. Sup quē requieſcit ſpūs
meus niſi ſup humilē. Secūdo ei⁹ ꝑfectio pa
tuit in nimia dilectiōe. q2 recte ſic̄ ouis homi
nibus amabilis ē ꝓpter vtilitatis ꝑfectionē
ita. b. Mathias dilectus fuit dn̄o ⁊ multuʒ
amabilis. qđ pʒ in pluribus ſignis q̄ oñdit ſi
bi. Primo ꝙ fecit eū cōtribulē ſuū. q2 de tri-
bu iuda. ⁊ ſolent homines q̄ ſunt de eadem

terra inuicē ſe diligere. ſicut patet in Petro
Andrea ⁊ Philippo ꝗ fuerūt de ciuitate be
thſaida. ⁊ ſpecialē dilectionē ad ſe habuerūt
Secūdo fecit eū ſuum ſecretariū qn̄ fecit euꝫ
ſuum diſcipulū qꝛ fuit vnus de duodecim di
ſcipulis. Et hodie electus in apoſtolū electō
ne ſpeciali ꝗbus xp̄s ap̄lis ſecreta ſua narra
uit. Joh. xv. Jam nō dicam vos ſeruos ⁊c̄.
Tertio fecit ip̄m cōmilitē ſnū qꝛ ꝗdaꝫ volūt
ꝙ ſit crucifixus. ⁊ ſic cū xp̄o in eodeꝫ equo ſe
dit qd̄ fuit ſibi magnus honoꝛ. ſm̄ illud He
ſter. vi. Homo quē rex honoꝛare cupit d̄bet
poni ſuꝑ equum ꝗ eſt de ſella regis. Alij eni
ſuꝑ equū regis ſederūt ꝗ penaſ martyrij tule
runt. Sed nō ſuꝑ illo ꝗ eſt de ſella regis. i. ſu
per quem nullus eq̄tauit niſi ſolus rex Ma
thias aūt vt aiūt ꝗdaꝫ ſedit ſuꝑ equum ꝗ fu-
it xp̄i regis qꝛ eum crucifixerūt ſm̄ illud Sa
pientie. xviij. Simili pena ſeruꝰ cū dn̄o paſ-
ſus ē ⁊ afflictꝰ. Jō figuratꝰ ē ꝑ Mardocheū
iudeū quē rex aſuerus miſit poni ſuꝑ equū
ſuū ſuꝑ quē nemo equitauit niſi ip̄e. ⁊ prece/
pit eū duci ꝑ ciuitatē Heſter. vj. Et ſicut ha
beť Heſter. viij. Mardocheꝰ fulgebat ī pa/
latio regis varijs veſtibꝰ ⁊ oīs ciuitas exulta
uit. Et iudeis noua lux oꝛiri viſa ē. Jta xp̄s
qui vera beatitudo ē omniū electoꝝ iuſſit po
ni. b. mathiā ſuꝑ equū ſuū. ſ. crucē. ſm̄ illud
Matth. xvj. Si quis vult venire pꝰ me tol-
lat crucē ſuā ⁊ ſequať me. ⁊ pꝛecepit angelis
vt ip̄m ducerent ad ciuitatē hanc gloꝛioſam
De qua dicit Augꝰ li. de cōtem. xp̄i. c. xxvj.
O ꝙ̄ gloꝛioſa dicta ſunt de te ciuitas. dei fū-
daris eni exultatiōe vniuerſe terre nec ē inte
ſenectus nec ſenectutis miſeria. Nō enim in
te claudus. neq̄ꝫ gibboſus. neq̄ꝫ defoꝛmis. ſꝫ
omnes occurrūt in virū ꝑfectū. in hac nemo
iraſciť. nemo leditur. nemo inuidet. Cupidi
tas nulla exardeſcit. nullꝰ ibi diaboli metus
inſidie demonū nulle. Terroꝛ gehēne ibi ꝓ-
cul nō ē moꝛs coꝛꝑis aut aīe ſꝫ imoꝛtalis vita
Hec Augꝰ. Jn hāc ciuitatem hodie. b. Ma
thias gloꝛioſe eq̄tauit p̄cinētibꝰ angelis iu/
xta illud Heſter. vj. Sic honoꝛabiť quē rex
xp̄s voluerit honoꝛare. Jbi aīa ſua ſanctiſſi
ma fulget varijs veſtita v̄tutibꝰ. Juxta illō
pſ̄. xliiij. Aſtitit regina a dextris tuis in ve-
ſtitu deaurato circūamicta varietate. Jdeo
oēs incole huiꝰ gl̄ioſe ciuitat̄ exultauerūt in
aduentu eius ſcꝫ comparis. ibi nunc lucet q̄-
ſi noua lux ⁊ pꝛeſto eſt omnibus qui deū cō-
fitentur. ⁊ ipſum ſedule laudāt ⁊ honoꝛāt. ro
gemus ergo dominum.

Sermo p̄mus de ſancto Gregoꝛio.

Ego nouiſſimus

vigilaui ⁊ q̄ſi ꝗ colligit racemos poſt
videmiatoꝛes. Eccī. xxxiij. mgr̄ li. ꝓpꝛieta.
xvj. ait de quodā lapide p̄cioſo geraticon nū
cupato. huiꝰ virtꝰ ſic ꝓbať. Si coꝛpus hoīs
melle inungiť ⁊ muſcis exponiť. ſi lapis il-
le ē p̄n̄s coꝛpꝰ illud intactum remanet. muſce
mox fugient ⁊ coꝛpꝰ eiꝰ nō coꝛrūpēt. De lapi
de d̄ꝛ in lapidario ꝙ geſtatꝰ hoīem reddit di
lectū ⁊ amabilē atq̄ꝫ gratū. Myſtice ꝑ hunc
lapidē humilitas deſignať q̄ ē virtus multū
p̄cioſa. Eſt eni ſm̄ Aug̃. virtus multū
p̄cioſa. qꝛ ē caput oīm virtutū ⁊ obtinet p̄ma
tum ceteraꝝ tanq̄ꝫ conſeruatrix. Hec humili
tas. tūc vera ꝓbať ſi aliq̄ gl̄ia hoī exhibeť ſi
ue laus ⁊ hoī exhibita cōtēnit laudē. ſignū ē
ꝙ illi adeſt hūilitas q̄ d̄ꝛ in libello paradiſus
aīe. vere humilis ne ſibi aliqua gl̄ia exhibeť
ſiue laus. ⁊ cū exhibita fuerit expaueſcit. qd̄
pꝫ de ſcō Grego. ꝗ cū vngereť melle laudis
egre tulit. ⁊ laudē refugit. ⁊ ſic muſcis adula
tionū intactꝰ ꝑmanſit. Jō ep̄o Stephano ꝗ
eū in ſuis ep̄lis melle laudis ꝑunxit ſic reſcri
pſit. Multū mihi ⁊ vltra quā audire merui
indignꝰ in v̄ris lr̄is demōſtratis. Et ſcriptū
ē nō laudas hoīem ꝙ̄diu viuit. Tn̄ ⁊ ſi audi
re indignus talia fui oꝛ̄onibꝰ v̄ris peto vt di
gnus efficiar. Ex q̄ dicto pꝫ. ꝙ verā hūilita-
tē habuit quā ſi nō habuiſſet muſce adulati-
onis ip̄m coꝛroſiſſent. iō gratꝰ fuit deo ⁊ mul
tū dilectꝰ. ꝓpter hāc humilitatē. qꝛ dīc btūs
Augꝰ. Nihil fac̄ nos ita gratos deo niſi ip̄a
humilitas q̄ ad ſe traxit clemētiā dei. Q̄ fuit
dilectus deo. pꝫ Eccī.. xlv. Dilectꝰ deo ⁊ ho
minibꝰ cuiꝰ memoꝛia in bn̄dictōe eſt. Et ſua
humilitas pꝫ in v̄bis p̄aſſumpt̄. Jn quibus
a duobus laudať. Quātū ad pꝛimum ab hu
militat̄ abundantia. ibi. Ego nouiſſimꝰ. Se
cūdo a virtutis vigilantia. ibi. vigilaui. De
p̄mo ē ſciendū. Arboꝛ ſm̄ naturales dicta ē
ꝙ terre radicibus ſolet firmiť adherere vt di
cit Jſi. li. xvj. c. v. Et illa arboꝛ q̄ nō ē bn̄ ra-
dicata facile a vento ꝓſterniť. Sed que pꝛo
funde radices terre infigit euelli non poterit
Moꝛaliť hō ſm̄ Areſt. d̄ꝛ arboꝛ euerſa hn̄s
radices ſurſū ⁊ ramos deoꝛſū. Hec ſi nō vult
deijci a vento ſuꝑbie nc̄c̄e ē vt valde pꝛofun
de radicatus ſit in humilitate. Jō ſeneca ad
Lucillum in ep̄la dicit ad yma atq̄ꝫ humilita
tem redige te mi Lucille ex quibus cadē non
poſſis. Jn humili eteni via nullus accidit ca
ſus aut ruina. Et ſicut arboꝛ que nō ē radici
bus ꝓfundata raro cerniť nimiū eleuata. ſic
nullus poterit ad altitudinē celi aſcēdere ni-

ſi ſit bene radicatus in humilitate. Jdo dicit
Bern̄. in li. de gr̄a humilitatl. per humilita-
tē aſcēdere oportet ad ſublimitatē. qꝛ hec eſt
via ⁊ non alia preter ipſam. qui aliter vadit
cadit poti⁹ q̄ȝ aſcēdit ¶ Qđ probať ꝺ he-
remita quodā q̄ pollebat multis virtutibus
⁊ tandē elat⁹ cōfidēs de ſe cepit ſibi totuȝ qđ
fecerat deputare qđ vidēs inimic⁹ Diabol⁹
acceſſit in ſpē pulchꝛe mulieris aberrātis di-
cens. qꝛ nox me infelicē ⁊ feſſam dephendit
in heremo. Jube me hic in angulis eē ne co-
medar a beſtijs. ad hoc conſenſum dedit ille
⁊ cauſam erroꝛis inquirit. illa aūt blandimē
ta fixit ⁊ ſuauitatis ſermone animū inclinat.
vt inter hec verba riſus ⁊ iocus miſcereť. de
inde manū ad mentū poſtea ad caput ⁊ collū
apponit. ⁊ continuo libidinis fluctib⁹ cepit
eſtuare. ⁊ irruit in eius amplexus. Jlla autē
vlulatū dire vocis emittēs inter ei⁹ man⁹ ve
lut vmbꝛa diſparuit. cum fetoꝛe ⁊ irriſione
ipſum deſerens. Tunc multitudo demonuȝ
ipm in aere ad hoc ſpectaculū congregati di
xerūt. O infelix qui te vſq̄ȝ ad celum extolle
bas quō dimerſus es in infernū Diſce miſer
qui ſe exaltat humiliabiť. Jlle autem velut
amēs effect⁹ deceptiōis ſue pudoꝛem non fe
rens deſperās tradidit ſe imūdicie ⁊ iniqui-
tati ⁊ fugit ꝯſpectū ſcōꝝ hoim ne poſſit de p̄-
cipitio reuocari Jdcirco btiſſim⁹ Greg⁹. val
de pfunde fixit radicē humilitatis. Cui⁹ hu-
militas pȝ in vita ⁊ doctrina. Jn vita cū dic̄
ego nouiſſimus. Jn doctrina q̄ſi qui colligit
racemos p⁹ vindemiatoꝛes. ¶ Jn vita ha
buit humilitatē. Primo in v̄bo qꝛ ſe ſeruum
ſeruoꝝ noiauit. Sequēs apl̄m q̄ dic̄. ij. Coꝝ
iiij. Nō eni noſmetipos p̄dicam⁹ ſcȝ laudan-
do ſȝ ieſum xp̄m dn̄m. Nos aūt ſeruos v̄ros
p ieſū. Jō beat⁹ Greg. patriarche alexandri
no eulogio qui eū in ep̄la papā generalē no-
minauerat ſic ſcripſit in p̄fatione inquit ep̄le
quā ad me direxiſtis ſupbe appellatiōis viꝫ
vniuerſalē papā me dicētes ſcribere curaſtl
qđ peto v̄ra dulciſſima ſanctitas nō faciat vl
tra. qꝛ vobis ſubtrahiť qđ alteri pluſq̄ȝ ratō
exigat p̄bereť. Ego eni v̄bis pſperari nō q̄-
ro ſed moꝛib⁹. nec honoꝛē eē puto in quo fra
tris honoꝛē ſuū pꝛodere recognoſco. Jdē eu
logius patriarcha ſcripſit ſibi in litteris ſuis
hoc verbū ſicut iuſſiſtis qđ verbū iuſſiōis pe
to a me auditu remoueri qꝛ ſcio qui ſū ⁊ qui
eſtis. loco eni mei mihi fratres eſtis. moꝛib⁹
autē patres. Nolebat etiā q̄ matrone ſe an-
cillas ſuas dicerent. iō cuidā mulieri nomie
ruſticana ſcripſit dicēs. vnū in tuis epiſtolis
egre ſuſcepi. qđ quia ſemel dici poterat ſepi⁹
dicebatur ancilla veſtra. Ego enim qui per
epiſcopatus onera omnium ſeruus fact⁹ ſuȝ
qua ratione te mihi ancillam dicis cuius an-
te epiſcopatus ſeruus fui. ⁊ ideo rogo p om
nipotentem deum ne ad me hoc verbum in
tuis epiſtolis aliquando inueniaȝ. Secūdo
eius hūilitas apparuit in animo. qꝛ ſe pecca-
toꝛē reputabat ſequēs apoſtolum qui ait. j.
ad Timo. j. Chꝛiſtus ieſus venit in hūc mū/
dū peccatoꝛes ſaluos facere quoꝝ pꝛim⁹ ego
ſum. Jō in epiſtola ad Martinū impatoꝛē
ſic ſcribit. Quia peccatoꝛ ſum credo omnipo
tentem deum magis placari quantū me ſer/
uientē affligitis. ita nos ei⁹ exemplo repute-
mus peccatoꝛes. qꝛ piarū mentiuȝ eſt ibi cul
pam timere vbi culpa nō eſt vt ait Gregoꝛi⁹
Et dicemus cū filio pꝛodigo Luc. xv. O pa
ter peccaui in celū ⁊ corā te. Et idē dicemus
cū publicano. De⁹ ppitius eſto mihi pecca-
toꝛi. vt cū ipo iuſtificato de tēplo deſcenda-
mus Luc. xviij. Tertio hūilitas apparuit ī
ſigno. qꝛ legiť in libꝛo qui de greco in latinū
eſt tranſlatus. Quidam ſanctus pať nomie
Johannes abbas cum romam ad viſitāduȝ
limina ſanctoꝛum apoſtoloꝛum veniſſet ⁊ be
atū Gregoꝛiū papam per medium ciuitatis
ire vidit. voluit ei occurrere. ⁊ vt decebat re
uerentiam exhibere. Vidēs aūt beat⁹ Gre-
goꝛi⁹ q̄ ſe in terrā voluit pꝛoijcere feſtinauit
Et p̄mo corā ipo ſe in terram pꝛoſtrauit. nec
ſurgere voluit q̄uſq̄ȝ pꝛimo abbas ſurgeret.
Qꝛ legerat illud ſapientis. Rectoꝛem poſue
runt te noli te extollere. eſto ipis q̄ſi vnus ex
illis. curam illoꝝ habe. Ecc̄i. xxxij. Quarto
apparuit eius hūilitas in eius doctrina. qꝛ ī
libꝛis ſuis in quibus habeť clariſſima doctri
na dū adhuc viueret ob nimiā humilitatem
publicari noluit. ⁊ in alioꝛum comparatione
ſuos nihil valere eſtimabat. Jdeo pꝛefecto
Jnnocētio affrice q̄ rogauit ipſum p expoſi-
tione bti Job ſic ſcribit. Ex expoſitioneȝ ſan-
cti Job vobis tranſmitti petiſtis veſtro ſtu-
dio ꝯgaudem⁹. Sȝ ſi delitioſo cupitis pabu
lo ſaginari beati Auguſtini ꝯpatriote veſtri
opuſcula legite. ⁊ ad ꝯparationē illius ſiligi
nis noſtrum furfur nō queratis. neq̄ȝ eni vo
lo quādiu in hac carne ſum. ſiqua me contin
gat dixiſſe ea facere hominib⁹ innoteſci. Sȝ
iam illa humilitas rara heu eſt in pꝛelatl. naȝ
ipi in verbis pompoſis ſe extollunt arrogan
ter. Recte eni ſicut fecit adonias q̄ dixit ego
regnabo p⁹ moꝛtē Dauid. vt pȝ. iij. Regum
j. Nec tamen regnauit quia a Salomone oc
ciſus fuit. iij. Regl. ij. Jta etiā legiť Mach.
xv. de Nichanoꝛe. ad queȝ dixerunt Judei

deus potens in celo ē q̄ iuſſit ſeptimū diē ce/
lebrare. Ille rn̄dit ſuꝑbe. ⁊ ego potēs ſum in
terra qui iubeo ſumi arma. Sꝫ pꝰ fuit cū ex=
ercitu infelix interfectꝰ Alij etiā ſūt q̄ eſtimāt
ſe nō peccaſſe dicētes illō Job. xvij. Nō pec
caui cuꝫ tn̄ ſine pctō nullus viuit nec infans
vnius diei vt ait Amb. in li. j. officioꝝ. Jdo
cū phariſeo q̄ ſe iuſtificauit Lu. xviij. dicunt
nō ſū ſicut ceteri hoim. ⁊ ſic manēt i peccatis
Alij aūt ſunt q̄ nūꝗ in ſignis audiūt hūilita
tē. ſtant eni in eccl'ijs ſic̄ fuſtes erecti. nec ge=
nuflecterēt cū nomē ieſu noiare audiūt. Et
tn̄ p̄cipiꝭ ꝺ emunitꝭ. eccl'. li. vj. c. decet domū
dei ſanctitudo ꝑ Greg. ꝙ ieſus xp̄s dū i miſ=
ſa noiaꝭ debēt oēs hoies genuflectere preci/
pue tn̄ corde qꝺ debēt capitꝭ humili inclinati
one teſtari. ⁊ hꝫ q̄ ad primū. ¶ Quantū ad
ſcōm ē notandū ſm Iſi. li. xij. Canis eſt aial
multū vigil. qꝛ cū magna diligētia gregē cu=
ſtodit dn̄i ſui circūiens domū ⁊ expellēs lu=
pos ⁊ alia aialia que nō ſunt domini. Eſt eti
am canis vt dicit Pli. in ſpe. na. li. xiij. c. xlj.
aial vigens memoria qꝛ itinera ꝗuis longa
ad memoriā reducit. ⁊ amiſſis dn̄is ad ipoꝝ
domicilia ſolus ꝑ longa terraꝝ ſpacia redire
ꝯſueuit. Idē refert ꝙ ē aial valde fidele dn̄o
ſuo. Sic̄ ꝓbat de cane titici ſabini q̄ dn̄m ſu=
um nec in carcere nec in morte reliq̄t. ſed me
ſtus edēs ⁊ vlulās cum mortuo manſit. Cui
cū q̄dā cibū ad os ꝓieciſſet. ad os defuncti ci
buꝫ tulit. et cadauer in tiberi ꝓiectū vt corpꝰ
ſuſtētaret ſaliēs in fluuiū inundauit. Sic mo
re illiꝰ aialis. b. Greg. fuit valde vigilās. Jō
Greg. in nr̄a lingua vigilās ſonat. qꝛ vigila
uit ſibi deo ⁊ gregi. Sibi ꝑ mundicie ꝯſerua
tionē. ita vt dicē poſſet cū Job. xxxiij. Mū
dus ſū ego ⁊ abſq̄ delicto imaculatꝰ. ⁊ iniq̄=
tas nō eſt in me. Deo vigilauit ꝑ internā cō=
tēplationē. iō cū electꝰ eēt in papā ⁊ nō poſſꝫ
inſiſtere cōtēplatiōi. ſic̄ prius multū hoc de/
plāxit vt ſcribit in prologo ſuꝑ dialogum di
cēs. Ex occaſione cure paſtoralis animꝰ meꝰ
ſeculariū hoim negocio patiꝭ. Et pꝰ tā quie
tis ſue ſpēm terrene actus polluere fedaꝭ. ꝑ=
pendo itaq̄ qꝺ tollero. ꝑpēdo qꝺ amiſi. dū=
q̄ intueor id qꝺ ꝑdidi ſit leue. hoc grauiꝰ qꝺ
porto. Ecce cū nūc magni maris fluctibꝰ q̄ti
or atq̄ in naui mētis tēpeſtatis valde ꝓcellꝭ
illidor. et cū ꝓ̇oris vite recolo q̄ſi poſt terguꝫ
ductis oculis viſo litore ſuſpiro. Tertio gre
gi ſuo vigilauit ꝑ aſſiduā p̄dicationē. Ita vt
dicere poſſit cū pſ̄. lxviij. Laboraui clamās
rauce facte ſunt fauces mee. ſ. p̄dicando. Si
milaꝭ igiꝭ. b. Greg. vigili gruū. De q̄ refert
Are. li. viij. aialium. Qui diligenti cuſtodia
vigilat ſuꝑ gregē dormientē. Stat eni ſuper
vno pede directe ⁊ aliū eleuat in altū in quo
tenet lapidem vt ſi ex caſu ipm̄ dormire con=
tingeret per caſum lapidis ſe iterato excita=
ret. Et ſi aliq̄d aduerſū audierit incipit cla=
mare vt alij grues excitenꝭ. ⁊ a ꝑiculis ꝯſer=
uenꝭ. Sic. b. Greg. diligenti cuſtodia ſuper
gregē dn̄icū vigilauit vt dicere poſſit cū. pſ̄
cj. Uigilaui ⁊ factꝰ ſum ſicut paſſer ſolitariꝰ
in tecto. Ipē eni ſtetit ſuꝑ vno pede tantum
quē tenuit in terra qn̄ cura paſtorali eccleſie
ſancte prouidebat. aliū aūt ſurſū leuauit cuꝫ
gloriam mundi nō curauit. Nullam eni affe=
ctionē habuit ad laudem humanā. Sicut pꝫ
in epiſtola ad Anaſtaſium patriarcham an=
tiochenum qui euꝫ in ſuis epiſtolis laudauit
vocans eū os domini ⁊ lucernā mundi. Cui
reſcribens ait. quid me os dn̄i. q̄d me lucer=
nā dicis. ꝙ loquēdo ml'tis prodeſſe multiſq̄
poſſe lucere ꝓhibitis eſtimatione mea mihi
fateor in dubitationē maximā mihi ꝑduxi=
ſtis. Cōſidero nāq̄ qui ſum ⁊ nihil in me ex
his boni ſigno deꝓhendo. Cōſidero ⁊ q̄ eſtꝭ
vos ⁊ mētiri poſſe ne arbitror. Cū aūt crede
re volo qꝺ dicitꝭ contradicit mihi infirmitas
mea. cū diſputare volo qꝺ i laude mea ꝯtra
dicit mihi ſanctitas vr̄a. Sed q̄ſo vir ſcē vo=
bis de hꝫ aliq̄d ꝺ certamie vr̄o ꝯueīat vt ſi nō
qꝺ dicitis ita ē. ſit ita qꝛ dicitis. Hec ille Ipē
etiā p̄monuit gregē ſuū clamando ſicut ꝑ ſe
teſtatur in Omelia de decem virginibus di/
cēs. Sepe vos fratres chariſſimi ammoneo
praua opera fugere. mundi huius inquina=
menta deuitare. Sed hac lectione ꝯpellor di
cere vt ea que agitis cū magna cautela tenea
tis. ⁊c̄. Sed quare ſic gregē ſuum fideliꝭ am=
monuit. Certe ideo qꝛ nouit ſcriptū. Ezech.
iij. ⁊. xxxiij. Filij hois ſpeculatorē dedi te do
mui iſrael. ⁊ audiens de ore meo annūciabis
eis. Qꝺ exponens illud Gregoriꝰ ait. Queꝫ
dominus ad predicandum mittit ſpeculato=
rem eſſe denunciat. Cui eni cura aliena com=
mittitur ſpeculator vocatur vt mōtis altitu=
dine ſedebit atq̄ vocabulū nominis ex ꝟtu/
te trahit actionis. Ipē quidē btūs Gregori
us fuit prudeus ⁊ fidelis domino ſuo Jeſu
chriſto q̄ cōſtituit eum ſuū vicariū vt ꝺ ipſo
exponi poſſit illud Matth. xxiiij. Fidelꝭ ſer=
uus ⁊ prudēs quē cōſtituit dominus ſuper
familiā ſuā vt det illis cibum iu tempore Jō
hodie ſecutꝰ ē dn̄m in gaudiuꝫ eternum. ſm
illud Matth. xxiiij. Euge. i. gaude ſue bōe
⁊ fidelis ſupra multa te ꝯſtituā intra i gaudi=
um dn̄i tui. Sꝫ prochdolor moderni prelati
nō ſic vigilant ſuper gregem. Sꝫ dormiunt

⁊ ceci ſunt nec pctā pploꝝ corrigūt. Jō pdi-
xit de ipis Eſa. lvij. Speculatores eius ceci
oēs neſcierūt ⁊ vniuerſi canes muti nō valē
tes latrare. Nō ſūt etiā fideles dn̄o ſuo Eſa.
j. Principes tui infideles ſocij fuꝝ ⁊ oēs dili
gūt mūera. Jō cū vigilanti Grego. ⁊ fideli i
gaudiū celi nō intrabūt. Sꝫ veriꝰ cū ceci du-
ctoribus in foueā eterne dānatiōis cadunt

¶ Sermo ſecundus de ſancto Gregorio

Quaſi luna ple-
na in diebus ſuis lucet. ⁊ q̄ſi ſol re-
fulgēs ſic ille refulſit i tēplo dei. Jta ſcribit
Ecci. l. ſm̄ Ptholomeū i almageſto li. iij. dꝛ
Stella igiꝛ vna ⁊ eadē exn̄s i varias appari
tiōes trāſmutaꝛ. qꝛ mane ē alba. in ſero ē ru-
bea. ⁊ h̄ pbat in luna q̄ albet in tpe matutino
⁊ rubet in noctis initio. ¶ Cuiꝰ rō ē qꝛ fri-
gus cauſat albedinē. in mane aūt ppter diu-
turnā abſentiā ſolis terra vehemētiꝰ infrigi-
daꝛ. iō tunc albeſcit ipſa luna. ſed in ſero to-
ta regio mūdi p diſcurſū ſolis ē vehementer
inflāmata ⁊ incenſa. Sꝫ qꝛ caloꝛ cauſat rube
dinem iō luna ſero rubeſcere eſtimaꝛ. Spūa
liter p ſtellā. b. Greg. h̄ intelligiꝛ ad pn̄s. qꝛ
dicit plato in phedrone. ſtella nocte illumiat
lumē diei adunat. friguſqꝫ mūdane regiōis
tpat. Sic. b. Greg. noctē ignorātie ⁊ pcti illu
ſtrauit. qꝛ tenebras vitioꝝ abſtulit. iō ꝯpaꝛ
ſtelle q̄ eſt in nebula. ſm̄ illō. Ecci. l. q̄ſi. ſ. ſtel
la fuit in medio nebule. i. prauitatis. qꝛ om̄s
hereticos ſua doctrina aurea ⁊ lucida confu
tauit. Jp̄e etiā adiuuit famulos dei. de q̄buſ
dicit dn̄s Matt. v. Vos eſtis lux mūdi. qꝛ
pprijs ſtipendijs eos aluit ſeu nutriuit. Jta
vt de ip̄o exponi pōt illud ps̄. xxxij. Eruit a
morte aīas eoꝝ alens eos i fame. Hec luci diſ
ſima ſtella. b. Greg. albꝰ fuit i mane iuuētutꝭ
puritate caſtitatis. qō tn̄ in alijs adoleſcenti-
bus heu valde raꝝ inueniꝛ. Qꝛ dꝛ i. c. oīs. xij
q. j. Oīs etas ab adoleſcētia ſua pna ē ad ma
lū. ⁊ h̄r originaliꝛ Geū. viij. Jdeo dꝛ de ipſo
Tob. iij. Mūdā ſeruaui aīaꝫ meā ab oi con
cupiſcentia. Jn ſero aūt ſenectutꝭ fuit rubeꝰ
ex rubore charitatis. qꝛ plenus charitate ad
dn̄m migrauit. iō ꝯpaꝛ lune ⁊ ſoli in v̄bis p̄-
miſſis. Jn q̄bus a duobꝰ ꝯm ēdaꝛ. Primo a
ſtatu p̄latiōis. ibi. quaſi luna plena. Scd̄o a
ſtatu pfectionis. ibi. q̄ſi ſol refulgēs. De pri-
mo eſt ſciendū ſm̄ naturales. luna hꝫ pprie-
tates certas ppter q̄s. b. Greg. doctoꝛ h̄ lu-
ne cōpaꝛ. ¶ Primo qꝛ ē infimꝰ planetarū
Diſtinguit eni Ptolomeus in li. de iudicijs
aſtroꝝ ſic planetas. qꝫ ſupioꝛ ē ſaturnꝰ. Se-
cūdus iupiter. ⁊ h̄ iō. qꝛ ſaturnꝰ ē maliuolus
frigidus ⁊ ſiccꝰ. merito immediate ſeq̄ꝛ Ju-
piter q̄ ē beniuolus. calidꝰ ⁊ hūidꝰ. ⁊ ſua bo-
nitate maliciā caliditate frigiditatē ⁊ humi-
ditate ſiccitatē tēperat ſaturni. Tertiꝰ plane
ta ē Mars calidus ⁊ ſiccus. Quartꝰ ⁊ medi-
us ē ſol. Quintus ē venꝰ. Sextus mercuriꝰ
Sed vltimus ē luna q̄ſi humilimꝰ planetaꝝ
Et hoc h̄r in v̄ſu. Poſt ſim ſuꝫ. ſequiꝛ vltia
luna ſubeſt. ¶ Spūaliꝛ ſicut luna inꝛ oēs
planetas ē vltima. ita. b. Greg. inter quattu
oꝛ doctores Amb. Augꝭ. ⁊ Hiero. fuit nouiſ
ſimus. Sicut teſtatur Ecci. xxxiij. Ego no-
uiſſimus vigilaui ⁊ q̄ſi q̄ colligit racemos pꝰ
vindemiatores in bn̄dictōe dei. ⁊ q̄ſi q̄ vin-
demiat repleui torcular. Jp̄e eni nō fuit ſolū
vltimus in etate. veꝝ etiā in pfunda hūilita
te. qō pꝫ qn̄ electus fuit cōcordiꝛ ab om̄i po-
pulo in papā q̄ſi verus humilis fugit ⁊ ſe ab
ſcondit ne ad tantā dignitatē aſſumereꝛ. ſed
abſcondi non potuit. Jp̄e eni fuit illa gl'ioſa
ciuitas in qua ſpūſſanctus ſedule habitabat
de qua dicit ps̄. lxxxvj. Gl'ioſa dicta ſunt de
te ciuitas dei. ⁊ iā erat poſita ſupra montē ex
celſuꝫ papalis dignitatꝭ. iō occultari n̄ potu
it ſm̄ illō. Matt. v. Nō pōt abſcōdi ciuitas
ſu pmontē poſita. Jō. b. Greg. fuit lucerna
luci diſſima. Recte eni ſicut in lucerna ē oleū
⁊ lichnē. ſic in. b. Greg. fuit oleū h̄ ē gratia
ſpūſſancti ⁊ lichmen ſcē opatiōis. ⁊ ſic lucer
na ardet ⁊ lucet. ita ip̄e ardebat igne charita
tis. ⁊ lucebat doctrina ⁊ exēplo v̄itatꝭ. ita vt
de ip̄o dicaꝛ illud. Joh. v. Jlle erat lucerna
ardēs ⁊ lucēs. Hāc igiꝛ ſplēdiſſimā lucernaꝫ
accēdit gr̄a ſpūſſancti. iō nō potuit abſcōdi.
ſm̄ illud Lu. xj. Nēo lucernā accēdit ⁊ in ab
ſcōdito poit. ſꝫ ſupra cādelabꝝ vt q̄ igrediūꝛ
lumē videāt. Apocꝭ. j. Johes vidit ſeptē cā-
delabra aurea. de q̄bꝰ dixit angelꝰ. Cādela-
bra ſeptē ſūt ſeptē eccl'ie ſup vnū cādelabrū
poſitꝰ ē ſan. Gre. tanq̄ꝫ lucerna luioſa lꝫ ipſo
iuito. qꝛ h̄ ſepiꝰ deplāxit ſic ip̄e ſcribit i epl'a
ad patriciū dicēs. dū ꝯtēplatiōis alta deſcri
bitꝭ oēm aim meū renouatis. qꝛ audiui q̄d in
tus pdidi dū foris ad culmē regiminis ime-
ritꝰ aſcendi. tāto q̄ merore pcuſſū me cogſco
vt vix loq̄ poſſū. Jn alia aūt epl'a ſic ſcribit.
qꝫ me ad ep̄atꝰ ordinē cogſcitꝭ pueniſſe ſi me
diligitis plāgite qō ⁊ ego inceſſanꝛ defleo at
qꝫ vt deū p me exoretis rogo. q̄re āt. b. Gre.
tā iuitꝰ ad altitudinē aſcēdit. pn̄t rōnes dari
naturales. ¶ Refert Alexander ſup ꝑtiū
methe. q̄ alte nubes validiꝰ ſp igne fulmis
inflāmāꝛ. Alia cauſa. quia alte nubes vehe-
menꝛ frigide. ⁊ ſic ſunt intus magis flāmee.
Cū eni frigus intra nubes calorē repcutiat.

accidit vt ipaꝫ nubẽ vehemẽti⁹ validi⁹ qꝫ ac
cẽdat. Sic dic Auerrois ꝯmentatoꝛ A ſili al
ti hoies in gradu mũdani culmis atqꝫ digni-
tat cũ peccãt eſtuabũt validi⁹ igne eṫni ſup/
plicij ⁊ dolor ſm illõ ſapiẽt Sap̃. vj. Potẽ
tes potẽter toꝛmẽta patient. Cui ꝯſonat be.
Amb. in exame. Timẽdũ nãqꝫ ẽ ne foꝛte oĩs
q̇ in mũdo altus ſteterit igne gehenne eṫnali
ter eſtuabit. Et h ꝯſiderãs valde inuitus ad
culmẽ tante dignitatis aſcendit. Jdẽ legit d
quodã viro ſancto q̇ dict⁹ ẽ armeni⁹ in vitaſ
patrũ. li. j. qui fuit magne abſtinẽtie ⁊ caſti-
tatis intm vt cũ mẽbꝛa eius ad libidinẽ inci-
tarent ferrũ ignitũ apponens. carbonib⁹ do
loꝛẽ ⁊ deſideriũ ꝯpeſcebat. Et cũ in quadam
ciuitate ep̃s defunct⁹ eẽt ſuggeſſerũt quidã
archiep̃o Alexandrie q̄ eũ ep̃m oꝛdinaret.
Erat aũt perit⁹ in ſcia ſcripturaꝝ ⁊ ſermonũ
eloquẽtia. ad quos archiep̃s ait. Adducite
eũ vt oꝛdinet. prexerũt illi feſtinãtes cũ mul
titudine vt facili⁹ abſtraheret. Cũ vidiſſꝫ ſe
ꝑuentũ dep̃cat ⁊ cũ ſacramento affirmauit
nõ ſuſtinere oꝛdinem ep̃atus nec de heremo
egreſſuꝝ. Jllis aũt nõ credẽtibus ſꝫ aſtãtib⁹
coꝛã oĩ populo foꝛpicẽ accepit ⁊ aurẽ ſuã ra-
dicit⁹ abſcidit dicẽs. Nũc certe ſcitote q̄ im-
poſſibile ẽ me fieri ep̃m. qꝛ lex h ꝓhibet qd il
li videntes receſſerũt ⁊ archiep̃o dixerunt q̇
ait. Jſta lex apud iudeos ſuabat. Si aũt eũ
qui naſum abſciſum hꝫ adduxerit oꝛnatum
tñ moꝛib⁹ vt dign⁹ ſit ſacerdotio ipſũ oꝛdia-
bo. abeũtes illi iteꝝ eũ rogabãt. ip̃e aũt mira
bat dicẽs. Si me cogeritis etiã liuguam pꝛo
pter quã moleſti eſtis mihi abſcindã. tunc vi
dentes q̄ nihil ꝓficerẽt receſſerũt. Secundo
luna recipit lumẽ ſuũ a ſole. Jõ dicit Are. in
li elemẽtoꝝ. Luna ſemꝑ imediate illumina-
tur a ſole. et lumen receptũ reflectit in terrã.
Sic. b. Greg. Lumen ſue doctrine recepit a
ſpiritu ſancto q̇ ẽ ver⁹ ſol illuminãs oẽm ho-
minẽ venientẽ in hũc mũdũ Joh. j. Nã ſuuſ
diaconus Petr⁹ vidit multotiẽs ſp̃ũm ſan-
ctũ in ſpecie colũbe ſuꝑ eũ reſidere. Jõ legit
q̄ p⁹ moꝛtẽ eius q̇dã inuidi ceperũt detrahe
re. b. Gre. aſſerentes q̄ theſauꝝ eccl̃ie tanqꝫ
ꝓdigus cõſũmſiſſet. iõ ad hui⁹ vindictaꝫ ad
cõburendos libꝛos ſuos ceteroꝝ aĩos incli-
nauerũt. At illi cũ iã quoſdã ꝯbuſſiſſent. ⁊ ce
teros cõburere vellẽt. Dixit Petrus ad ei⁹
hoc delẽdã memoꝛiã nihil valere. imo inane
eſſet ſacrilegiũ tanti p̃ris tot ⁊ tales libꝛoſ ex
urere ſuꝑ cui⁹ caput ſp̃ũm ſanctũ in ſimilitu
dinẽ colũbe frequẽtiſſime cõſpexiſſet ⁊ cuꝫ h
tactu ſacroſancto euãgelio cõfirmaret. Et ſã
ctitati ſanct⁹ Grego. teſtimoniũ perhiberet
a doloꝛe moꝛtis extrane⁹ ſp̃ũm inter v̄ba ve
re cõfeſſionis efflauit. qꝛ ſp̃ũ ꝓphetico h ac-
cepit a ſancto Greg. qñ hoc de viſione ſp̃ũſ-
ſancti reuelaret. ip̃e d h mũdo migraret. qd
⁊ factũ ẽ. Ex quo pꝫ ſicut luna recipit a ſole
ita ⁊ ip̃e doctrinaꝝ claritatẽ a ſp̃ũ ſancto. Et
ſicut luna receptũ lumẽ nõ aput ſe retinet. ſꝫ
alijs ſtellis imꝑtitur ⁊ noctis tenebꝛas illu-
ſtrat. ſic. b. Grego. lumẽ doctrine ſue a ſpiri-
tuſancto receptũ alijs pꝛedicatoꝛib⁹ largiſſi
me impartitus ẽ. Sciuit eni ſcriptum. Eccl̃i.
xlj. Sapia abſcondita ⁊ theſaurus inuiſus
q̄ vtilitas in vtriſqꝫ. q. d. nulla. Et tenebras
ignoꝛantie a peccatoꝛib⁹ expulit ⁊ eos v̄bo
p̄dicatiõis cõuertit. Jõ dicit li. iij. dialogoꝝ
Maius miraculũ ẽ verbo p̄dicationis ⁊ ſo
latio orõnis pctõꝛem ꝯuertere qꝫ carnẽ moꝛ-
tuã ſuſcitare. ⁊ declarat. in illo inq̇t ſuſcitat
caro iteꝝ moꝛitura. in illo vero aĩa eternalit
victura. Tertio luna lumẽ ſuũ oĩbus aĩalib⁹
cõicat tã acutũ qꝫ debilẽ viſũ habentib⁹. qꝛ
videm⁹ q̄ noctua ⁊ bubo ⁊ nocticoꝛax q̇ aĩs
i die latẽt nõ potẽtes ferre ſolis claritateꝫ ꝓ
pter viſus debilitatẽ. i nocte luna ſplẽdente
hincide volãt ⁊ nutrimẽta q̇rũt Jta. b. Gre.
oĩbus cõicauit ſcie ſue lumẽ. ita vt dicẽ p̄t cũ
ap̃lo. j. Coꝝ. ix. Oĩb⁹ oĩa fact⁹ ſũ vt oẽs face
rẽ ſaluos. Jp̃e eni int ſapiẽtes ſapiẽs fuit ſꝫ
illõ Geñ. xl. Ligua ei⁹ int p̄ncipes loq̇bat ſa
piẽtiã. Sꝫ i iꝑfect lac leuioꝛ doctrine ꝓpina
uit. qꝛ tales nõ pñt ꝓficere i claritatẽ ꝓfũda
rũ ſcripturaꝝ. ⁊ h q̇ ad p̄mũ. ¶ Quãtũ ad
ſecũdũ cõmendat. b. Greg. a ſtatu perfectio
nis cum ſubdit. ⁊ quaſi ſol refulgens. Vbi ẽ
ſciendũ. Sol ſm naturales habet virtutẽ du
cere ⁊ ex terra omnia terre creſcẽtia q̇ tñ ſole
nõn exiſtente manent infra terrã. Jdeo dic
Are. ij. de generatiõe motus ſolis i obliquo
circulo eſt cauſa generatiõis ⁊ coꝛruptionis
qꝛ ſole recedẽte a nobis terre creſcentia mar
ceſcũt. accedẽte vero reuiuiſcũt ⁊ de terra ꝓ
deunt. hoc ẽ veꝝ ſi pluuia ſolem adiuuerit.
⁊ terram irrigauerit. tunc eni omnia grami/
na ⁊ herbe de terra educunt. Jta. b. Greg⁹.
q̇ hic ſoli cõꝑatur habuit virtutẽ aĩas de ter
ra p̄cib⁹ ſuis educere vt pꝫ de aĩa traiani im-
ꝑatoꝛis quã etiã de inferioꝛibus ꝑtib⁹ terre
eduxit cõcurrente pluuia lachꝛymaꝝ. Sicut
de hoc dicit damaſcenus de traiano orẽm fũ
dens audiuit vocẽ diuinitus ſibi illatã. vocẽ
tuã audiui ⁊ troiano veniã do cui⁹ rei teſtis
oꝛiens ⁊ occidẽs oĩs. Sed q̇d mouit beatum
Grego. vt ꝓ homine gentili ⁊ dãnato tã fer
uide exoꝛauit fundẽs indeſinent lachꝛymaꝝ
pluuias. Ad hoc ſciendũ q̄ quidã filius tra-

tani quadā vice ꝑ vrbē romanā nimis laſci=
ue equitādo filiū cuiuſdaꝫ vidue interemit.
Cū aūt traianꝰ ad quoddā bellū feſtinaret. ⁊
vidua fiducia occurrit flebilit̄ dicēs. Obſe/
cro vt ſanguinē filij mei innocēt̄ digner̄ vin=
dicare. Cui ipatoꝛ ſi ſanus reuertar tibi vin=
dicabo. ait vidua. Et ꝗs mihi h̄ fecerit ſi i p̄
lio moꝛtuꝰ fueris. ⁊ traianus. Ille ꝗ pꝰ me im
pabit. ad quē. Et tibi ꝗd ꝓderit ſi alter mihi
iuſticiā fecerit. Cui traianꝰ. vtiqꝫ nihil. et vi=
dua. nōne tibi melius ē vt iuſticiā mihi faci
as ⁊ ꝓ hoc mercedē capias ꝙ̄ alij reſerues.
Tunc impatoꝛ pietate motꝰ de eq̄ deſcēdit ⁊
ibidē innocētis ſanguinē vindicauit. Naꝫ fi
lium ſuū qui fecerat vidue tradidit. ⁊ eā ma=
gnifice dotauit. Sꝫ qꝛ dicit ſapiēs Prou. xj.
Juſticia rectoꝝ liberabit eos. Et Prou. xv
Eleuat egentē iuſticia. Jdcirco dū quadam
vice diu poſt moꝛtē traiani per foꝛū Grego.
tranſiret ⁊ iudicis huius manſuetudinem ⁊
iuſticiā recoꝛdatꝰ fuiſſet. ad ſancti petri baſi=
licā peruenit ⁊ fleuit. Tūc ſibi diuinitꝰ rn̄ſuꝫ
ē. Ecce petitionē tuā cōpleui ⁊ traiano penā
eternā peperci. de cetero aūt diligentiſſime
caueas. ne ꝓ dānato aliq̄ p̄ces fūdas. Et ad
didit angelꝰ. Qꝛ pro damnato rogaſti duo/
rū dat̄ tibi optio. aut in purgatoꝛio duobus
diebus cruciaberis aut certe toto tēpoꝛe vite
tue infirmitatibꝰ ⁊ doloꝛibꝰ fatigaber̄. Sed
potius ip̄e toto tēpoꝛe vite ſue doloꝛibꝰ ele/
git cōcuti. ꝙ̄ duobus diebus in purgatoꝛio
cruciari. iō ſemꝑ deinceps a febꝛibus aut po
dagre moleſtia pꝛeſſus fuit. aut varijs dolo=
ribus cōquaſſatꝰ aut doloꝛibꝰ ſtomachi mi=
ſerabiliter cruciatꝰ. Et hoc teſtatus fuit in q̄
dā epiſtola dicens. Podagre tant̄ moleſtia
rū doloꝛibus p̄moꝛ vt vita mea mihi grauiſ
ſima pena ſit. quotidie eni doloꝛe deficio. et
martyris remedio expectādo ſuſpiro Et dic̄
Johes diaconꝰ qui legendā ſci Gregoꝛij cō=
pilauit. ꝙ btūs Greg. nō legit̄ ꝓ aīa traiani
oꝛaſſe. ſed fleuiſſe. Et frequēs deꝰ miſericoꝛ=
diter cōcedit ꝙ hō ꝗuis deſiderās petē non
p̄ſumit ꝙ aīa eiꝰ ē ſit̄ ab inferni cruciatibus
liberata. nec ē contra illud qđ canit eccleſia.
Jn inferno nulla ē redēptio. Qꝛ dicūt docto
res ꝙ potentia dei eſt duplex. Una abſoluta
i. libera. Alia oꝛdinata. Fm primā liberatꝰ eſt
traianus. Secūdo ſol habet virtutem aīalia
repellendi. Quia ſm natur ales venienti ſo=
le immūda aīalia fugiunt. ⁊ ſuas cauernas
querunt ſicut aranee ⁊ baſiliſcus. ⁊ draco ꝗ=
rum venenum ꝯtrariat̄ caliditati ſolis. Jdo
dixit pſ̄. ciij. Oꝛtus ē ſol ⁊ cōgregati ſunt ſcꝫ
talia animalia venenoſa. ⁊ in cubilibus ſuis

collocabuntur. Jta in ſimili beatꝰ Greg. ha
bet virtutē hereticos malos ⁊ imundos ex=
pellendi quos ſua ſalutifera doctrina confu
tauit ⁊ fugauit. ⁊ p̄ncipalit̄ cū panē xp̄i i foꝛ
mā digiti cruentati cōmutauit. Erroꝛē muli
eris incredule ꝓpulſauit. refert. b. Joh. dya
conus ꝙ matrona quedā ſingulis diebꝰ dn̄i
cis p̄btō Greg. panes offerebat. Cui pꝰ miſſa=
rum ſolennia cū coꝛpꝰ offerret ⁊ diceret. coꝛ=
pus dn̄i noſtri ieſu xp̄i cuſtodiat te in vitam
eternam laſciua ſubriſit. Jlle aūt ꝯtinuo ma
num retrahēs dominici coꝛpoꝛis ptē ſuꝑ al/
tare depoſuit ⁊ coꝛā populo matronā inter=
rogauit. quāobcauſaꝫ p̄ſūpſiſſet ridere. Ait
illa. Quia panē illū quē pꝛoprijs manibꝰ fe=
ci. tu coꝛpus domini appellas. Tunc pꝛo in=
credulitate mulieris in oꝛationeꝫ pꝛoſtrauit
ſe ⁊ ſurgēs particulā illaꝫ panis ad inſtar di
giti reperit. ⁊ ſic matronā ad fidem reduxit.
Jtē oꝛauit ⁊ carnem in panem conuerſam vi
dit quē matrone donauit. Et beatus Greg.
non ſolum hereticos fugauit. ſed etiā demo
nes quos de ſuis famulis repulit ſicut idem
Johannes narrat ſibi ꝯtigiſſe. hic cum vitā
beati Greg. ſcriberet. ⁊ apud lucernā paulu
lum doꝛmitaret vt ſibi videbat̄ quidā vir ſa
cerdotaliter inſignitus ei aſtitit qui pꝛopius
accedens inflatis buccis riſum ꝯtinere non
potuit. Cunqꝫ Johannes eū quereret. Cur
vir grauioꝛis officij ſic diſſolute rideret ait.
Quia tu ſcribis de moꝛtuis ꝗs viuētes nun
ꝙ̄ vidiſti. Cui ille. Et ſi illū nō noueri facie.
tn̄ de illo ſcribo que didici lectione. Ait ille.
Tu vt video ſicut voluiſti feciſti. Et ego q̄
facere potero nō ceſſabo. Moxqꝫ illi lumen
extinxit ⁊ adeo ipſum vehementer clamans
exterruit vt putaret ſe ab illo gladio iugula
tum. mox Greg. affuit comitante ſecum dex
troꝛſum. b. Nico. ſiniſtroꝛſum bea. Pe. dya
cono eiqꝫ dixit. Modice fidei cur dubitaſti.
Cunqꝫ poſt coꝛtinā lecti aduerſariꝰ latitaret
Greg. ex manu Petri. magnā facē exurens
eum ad inſtar ethiopis denigrauit. quedam
autē ſcintilla ꝑuiſſima cadēs in eius veſtem
candidā. ipō dicto citiꝰ ꝯfragauit. ⁊ ſic niger
rimus totus apparuit. Dixitqꝫ Petrꝰ beato
Gregoꝛio i. ſatis denigrauimꝰ illū. Cui Gre=
goꝛius. Nos illum non denigrauimus. ſed
nigrum fuiſſe demonſtrauimꝰ Et ſic ibi mul
to relicto luīe abierūt. Jdeo dictum eſt đ eo
quaſi ſol refulgēs. ⁊ hoc quantū ad ſecūdū.

¶ Sermo pꝛimus de annunciatione dn̄ica.

R Oꝛate celi de=

ſuꝑ ⁊ nubes pluāt iuſtū aperiat̃ t̃ra ⁊ germi
minet ſaluatorē. Eſa. xlv. A Naturalr̃ vi
demꝰ q̄n venit tp̄s veris qđ ē letitie ⁊ amoꝝ
incitamētū triſticie ⁊ meroris repulſiuū. pra
ta germinare incipiūt ⁊ flores amenitatꝭ in ſe
ꝯcipiūt q̄ hoīes letificāt recreāt mirabilit̃ꝙ
delectāt. ita ꝙ oē tp̄s anni nō ē tā delectabi=
le ſicut tp̄s veris. Jdcirco ſumope ab hoīb'
deſiderat̃. maxie aūt ab infirmis. qꝛ ē minus
mortifeꝝ aut infirmū. Sꝫ ē ſuauiſſimū i ſuis
q̄litatibus ſūme tpatū vt dicit ꝯſtātinꝰ. li. v.
c. iij. B Myſtice ꝑ tp̄s veris itelligit̃ tp̄s
gratioſū i q̄ deꝰ pr̄ ſuū filiū mundo reſerauit.
ſm̄ illud Ap̄li ad Gal. iiij. Ubi venit pleni=
tudo tp̄is miſit deꝰ filiū ſuū factū ex muliere
⁊c̃. Et illud tp̄s fuit īpulſiuū letitie ſm̄ illud
Zach. ij. Letare filia ſion qꝛ ecce venio ⁊ ha=
bito i medio tui. Sꝫ ꝑ pratū iocūdiſſima vir
go maria deſignat̃ qꝛ fuit ornata mlt̃iplicibꝰ
floribꝰ. ruta caſtitatꝭ. roſa puritatꝭ. yſopo hu
militatꝭ. Et dicit ſic Pe. de creſcen. li. vij. c. j
Prata iō ſūt creata vt terra q̄ priꝰ erat nuda
floribꝰ veſtiret̃ ⁊ ornaret̃. Et etiā ꝓpt̃ aīa=
lia vt inde haberēt ſua alimēta. Jta hoc flori
dū pratū Maria decꝰ ꝟginū. Jō a deo crea
ta ē vt hoīes terreni q̄ erāt nudi a virtutibꝰ
ab ip̄a ornarent̃ ⁊ peccatores ab eius gratia
nutrirēt̃. qꝛ ꝓpter illos creata ē. Jdeo dicit
Anſ. in ſermone. x. ꝑ peccatoribꝰ dulciſſima
virgo mat̃ intercedere nūc nō ceſſas. quia ſi
nō eēnt nūꝙ eſſes. Jn iſto prato ameniſſimo
hodie ortꝰ ē xp̄s qui ſm̄ Bern̄. ē flos electꝰ
ex milibꝰ. Flos in quē deſiderāt angeli reſpi
cere. flos ad cuiꝰ odorē mortui reuiuiſcunt.
Flos inquā campi ⁊ liliū ꝯualliū. Can̄. ij. et
dꝛ flos cāpi qꝛ dicūt naturales ꝙ idē flos cā/
pi q̄n naſcit̃ terra nō aperit̃ ſic̃ in ortu alioꝝ
floꝝ. Sꝫ manet inuiolabilis. Jta in ſili nato
hodie xp̄o in vtero ꝟginali terra bn̄dicti eiꝰ
corporꝭ nō fuit apta ſic̃ figuratū fuit Ezech.
xliiij. Jn porta clauſa in quā igreſſus ē dn̄s
deus iſrl̃ ip̄a inuiolata ꝑmanēte. Jō canitur
poſt ꝑtū ꝟgo inuiolata ꝑmanſiſti. Jſte igit̃
flos xp̄s fideles cūctos creauit ⁊ letificauit.
ſm̄ illđ pſ̄. xlij. Jntroibo ad deuꝫ q̄ letificat
iuuētutē meā. Jdcirco dies ille hodiernꝰ i q̄
ortus ē xp̄s filiꝰ dei in prato virginalis vteri
decēter exornati ab hoībus antiq̄ teſtamēti
ē deſiderant̃ expectatꝰ ⁊ optatꝰ vt in ſuis in=
firmitatibꝰ recrearent̃. iō petiert̃. Rorate ce
li deſuꝑ ⁊ nubes. ⁊c̃. Jn q̄bus ꝟbis tria pe=
tunt ſancti patres. Primū miniſteriū dn̄ice
incarnationis ibi. Rorate celi deſuꝑ. Scđo
angelice ſalutationis. ibi. ⁊ nubes pluant iu
ſtū. Tertio aſſenſū ꝟginee deuotōis. ibi api
atur terra ⁊ germinet. Primo ē notanduꝫ ꝙ
cōmentator Auerrois in li. de ipreſſionibus
aeris. Sic inquit. Cū ros ceciderit die illo ꝑ
ſto ſerenitas erit. Cuiꝰ rō ē. qꝛ ꝑ deſcenſuꝫ ro
ris regio aeris expurgat̃ q̄ purgata ſereni=
tas comitat̃. A Sp̄ūalit̃ ꝑ rorē xp̄s filius
dei ſubaudiat̃ ꝓpt̃ multas cauſas. Prio di=
cit themiſtiꝰ in ſumma naturaliū entiū. ꝓpri
um ē roiri ⁊ pruine nō in die deſcēdere. Sꝫ i
nocte aut tp̄e matutino ſm̄ Hugo i didaſco
xliiij. ⁊ rōnem aſſignat dicēs. Ꝙ diurnus ca=
lor aut ſiccitas extenuat ip̄m rorē etiā vapor
aeris de q̄ ros generat̃ in die ꝟtute ſolis au=
gmētat̃ ⁊ deorſū deſtinat̃ Jta xp̄s filius dei
qui ē ros refrigerās aridas mētes noluit de=
ſcendere ad incarnādū in die eſtus pctōrum
in q̄ hoīes erāt mala ꝯcupia inflāmati ſm̄ il=
lud Gen̄. vj. Oīs q̄ppe caro corruperat viaꝫ
ſuā. Sꝫ q̄re noluit deſcēdere ſed ſuā incarna
tionē. v. milia annoꝝ. cc. minus vno ꝓtrahe
re. Certe iō qꝛ eſtus hoꝝ peccatoꝝ ⁊ p̄cipue
cōtra naturā. deſcenſum huiꝰ ſalutiferi roris
impediuit. Qđ teſtat̃ Augꝰ. Uidens deus
vitiū cōtra naturā in humana natura fieri di
ſtulit incarnari. Sed inualeſcēte nocte tribu
lationis deſcendit humanatꝰ. vel ad litterā
chriſtus nō deſcendit in die. Sed i nocte ſm̄
illud. Sap̄. xviij. Cū quietū ſilētiū tenerent
omnia ⁊ nox in ſuo curſu mediū iter haberet
omp̄s ſermo tuꝰ dn̄e a regalibꝰ ſedibꝰ venit
D Qꝛ dicūt doctores ꝙ angelꝰ gabriel miſ
ſus fuit a deo ad virginē ſalutandā ſole occi
dente. Et h̄ deſignās eccl̃ia illo tp̄e cāpanaꝫ
ter pulſare ꝯſueuit. Jn ſignū ꝙ angelus tūc
aduenit ⁊ chriſti incarnationē virgini annū
ciauit. Et ſalutationē premiſit dicens. Aue
gr̄a plena dn̄s tecū. Jō nunc in bonā conſue
tudinē inoleuit. ꝙ q̄libet xp̄ianꝰ audiēs hūc
pulſum genua flectit. ⁊ ſalutationē dicit an=
gelicā. qꝛ ab antiquo hoc tentū ē. Refert̃ eni
in li. triū reguꝫ. Ꝙ Helena deuota regina ve
niēs nazareth pulcerrimā eccleſiā nazareth
fabricauit. Jn qua quidē a dextris ꝓpe cho
rum in camera in q̄ beata virgo ſe incluſit in
qua angelus dn̄i conceptum ſaluatoris no=
ſtri p̄dixit. Jn iſta camera fuit columna lapi
dea circa quā angelꝰ ſterit ⁊ ſuam imaginem
ſicut cere eidem ſigillo imp̄ſſit. Jn qua etiaꝫ
columna diei annūciatiōis ſignuꝫ ꝑmanſit.
qđ cū ſol ante occaſum tāgeret tūc hora fuit
q̄n angelꝰ dn̄i Mariā ſalutauit. ⁊ dn̄i conce
ptū annūciauit. Et tēporibus xp̄ianoꝝ fue=
rūt certi miniſtri deputati in hac capella qui
vidētes ꝙ ſol tāgeret h̄ ſignū in capella cāpa
nā trahebāt qđ audientes hoīes deuote ge=

nuflectebāt. ⁊ aue maria dicebant. Et ꝑ h̄ de
notātes ꝙ āgel⁹ eo tpe veniēs ad v̄ginē duo
te ſibi genua flexit. Et tāq̄ȝ future ⁊ electe ip
atrici celoꝝ honorē debitū exhibuit dicens.
Aue maria gr̄a plena. Sȝ cū v̄go q̄ſi verecū
da ſmonē audiſſet angeli. Turbata ē i ſmo-
ne ei⁹. angel⁹ aūt ꝯſolabat̄ ipam dicens. Ne
timeas maria. Dicit eni Petr⁹ ꝙ angel⁹ non
venit blandus in ſpē. Sȝ terribilis i ſmone.
Jō turbata fuit. Sciebat etiaȝ vt ait Bern̄.
ſupmiſſus ē prudens virgo ꝙ ſepe angelus
ſathane tranſfigurat ſe in angelū luci. Jō co
gitabat qualis eēt iſta ſalutatio. Tūc angel⁹
intuit⁹ virginē ⁊ varias ſecū cogitatiōes vo
luere facilime depͤhendēs pauidā conſolat̄.
cōfortat dubiā ac vocās ex noīe benigne. ne
timeat pſuadet. Ne timeas Maria inueni-
ſti gr̄aȝ apud dn̄m. q. d. ſm Bern̄. vbi ſupra
O ſi ſcires q̄tū tua hūilitas placeret altiſſi/
mo. q̄tuȝ tua apud ipm ſublimitas maneat
angelico te indignā nec alloq̄o iudicareſ nec
obſeq̄o. Nā apud deū inueniſti ꝙ nemo apd
te inuenire poterit. Et h̄ ſit tibi ſignuȝ. Ecce
ꝯcipies ⁊ paries filiū ⁊ vocabis nomē ei⁹ ie-
ſum. i. ſaluatorē q̄ ſaluuȝ faciet ppl'm ſuum a
peccatis eoꝝ. Mat. j. Hic erit magnus. q. d.
hic ē ille q̄ eſt magnus de⁹ futur⁹ q̄ ē magn⁹
hō magn⁹ doctor ⁊ magn⁹ ꝓpheta ⁊ v̄e ma/
gnus. qꝛ fili⁹ altiſſimi merebitur vocari. Hec
Bern̄. Tunc ait Maria Quō fiet iſtud qm̄
viꝝ nō cognoſco. i. a me cognitum propono.
Qꝛ dꝛ in cano. Sufficiat. v̄. Cū ergo. xxvij.
q. ij. ex Maria vouerat virginē ſe ꝑmāſurā
mente ⁊ corpe. niſi de⁹ ſibi alit̄ reuelaret. Jō
voluit ſcire modū ꝯcipiēdi an deberet ꝯcipe
mō nat̄ali aut ſpūali aut mirabili Angel⁹ āt
modum expoſuit dicēs. Spiritusſanctus ſu
perueniet in te. ⁊ ſic per longū ꝓceſſū moduȝ
conceptionis explanauit. Et ē pie credendū
ꝙ dulcia colloquia diuti⁹ angel⁹ ſecū habu-
it q̄ tamen euāgeliſta ſcribere ꝑtermiſit. Jō
dicit Simon de caſſia. O ſi q̄s tunc pias au/
res ad cōclaue applicaſſet q̄ȝ dulcia colloq̄a
ab eiſdē audiuiſſet. qꝛ maria vere v̄go prudē
tiſſima ſciēs illud Ecci. xix. Qui cito credit
leuis ē corde. Jō nō ſtatiȝ ꝯſenſū prebuit ne
leuis cordis eē videret̄. ⁊ ſic tp̄s vſq̄ȝ fuit ꝓ
rogatū quouſq̄ȝ v̄go plenarit̄ inſtructa ani-
mū inclinaret. Scd̄o ros vernalis habȝ vir/
tutē vt legit̄ li. gēmaꝝ oſtreā impinguandi.
⁊ ē piſcis marin⁹ q̄ tpe vernali in nocte ꝯtra
rorē ſe aperit atq̄ȝ haurit qui hauſt⁹ reficit ipȝ
⁊ fecūdat ſimulq̄ȝ impinguat. Et ſic in interi
orib⁹ piſcis generat̄ gēma margarita. My-
ſtice ꝑ hāc oſtreā intelligo v̄ginē Mariam.

Recte eni ſicut oſtrea tegit̄. ſic maria fuit du
abus ornata v̄tutibus. Una fuit v̄ginitas.
Alia hūilitas. Ex v̄ginitate deo placuit. Ex
hūilitate ipȝ concipere meruit. De his dicit
Bern̄. ſupmiſſus ē. Et pulchra ꝑmixtio vir
ginitatis ⁊ humilitatis. nec mediocrit̄ placet
deo aīa illa i qua ē hūilitas q̄ ꝯmēdat v̄gini-
tatē. ⁊ virginitas exornat hūilitatē. Et ſub-
dit. Si. b. v̄go maria ex v̄ginitate deo placu
it tn̄ ex hūilitate ipm cōcepit. Jſtas igit̄ du/
as v̄tutes hodie btiſſima v̄go maria appe-
ruit ⁊ mediantib⁹ illis gr̄am celeſtis roris de ce
lo deſcendētē in ſe recepit. Jō dicit Bern̄. ſu
ꝑmiſſus ē. Uirgo regis v̄tutū gēmis orna-
ta decore ꝑfulgida ſpē ſua ⁊ pulchritudīe co
gnita in celeſtib⁹ celi oīm i ſe ꝓuocauit aſpe-
ctus ita vt regē oīm i ſui ꝯcupiſcētiā animuȝ
inclinaret. hec ille. Hec igit̄ gr̄a quā btā vir
go in ſe recepit nō fuit modica ſed maxima.
Sicut dicit Origi. ſup Can̄. Aue inq̄t ange-
lus gr̄a plena. Et bn̄ plena. quia ceteris ſan-
ctis per partes ꝑſtat̄ gr̄a. Marie v̄o ſe tota
gr̄e infudit plenitudo. Et ſic hodie in ſe con-
cepit chriſtū candidiſſimā margaritaȝ. qꝛ di/
cit Pe. comeſ. in ſcola. hiſto. Cum virgo de-
dit aſſenſum ad nunciationeȝ angeli dicens.
Ecce ancilla dn̄i. fiat mihi ſm verbum tuuȝ
Statim ex caſtiſſimis ⁊ puriſſimis ſanguini
bus in eo coopante ſpūſcō verbum caro fa-
ctum ē. i. chriſtus de virgine cōceptus ē ho-
mo plenus in anima ⁊ corpore. Jta tn̄ ꝙ line
amenta mēbroꝝ humanis viſibus diſcerni n̄
poterāt quo facto āgelus diſceſſit ab ea.

Et h̄ ſignat eccl'ia quādo mane pro pace
pulſare cōſueuit vt audientes hoīes cum ge
nuflexionib⁹ gr̄as agāt deo q̄ pro nobis di-
gnat⁹ ē hūilit̄ icarnari. Et ē notandū ſi deus
dȝ ꝯcipi ſpūalr̄ in mētib⁹ nr̄is. nccē ē vt puri
tatē mētiū ⁊ ꝑſerti hūilitatē habeam⁹. qꝛ dic̄
Greg. Audeo dicere ꝙ maria neq̄q̄ȝ deū cō/
cepiſſet niſi īfimā hūilitatē hūiſſet. Jō Ber.
ſupmiſſus ē ꝓponit nob v̄ginitatē marie ⁊
humilitatē ꝙ ſaltē in humilitate ipam imite-
mur dicēs. Audis v̄ginē audis ⁊ hūilē ſi nō
potes v̄ginitatē imitari hūilitatē v̄ginis ſal
tē ſeq̄re ⁊ laudabilis v̄tus v̄ginitas. q. d. illa
ſūme placet deo. ſȝ magis nccīa hūilitas. ſ. q̄ i
mente cōcipit deū. illa cōſulit̄ iſta ꝑcipit̄ ad
illā inuitaris. ad iſtā cogeris. De illa dꝛ q̄ ꝑt
cape capiat. De iſta dꝛ. niſi q̄s efficiat̄ q̄ſi ꝑ-
uul⁹ iſte n̄ itrabit i regnū celoꝝ. Jlla igit̄ re-
mūerat̄ iſta exigit̄ ſine q̄ nec d̄o marie v̄gitas
placuiſſȝ. Tertio ros gn̄at̄ i media regiōe ae
ris. qꝛ dic̄ Alb. i. iiij. ſue ſūme ꝙ tres ſūt regi
ones aeris. ſupma. media. ⁊ iſima. ⁊ iō in in-

feriori pte medie regiõis ros generaṫ. ꝛ hoc
hũore tpato calido ꝛ frigido ꝯgregato. Sic
myſtice tres inueniunṫ regiões. regio celeſtꝭ
de q̃ pſ̃. xxvj. Credo videre bona dñi i terra
viuẽtiũ. Secũda ẽ regio mũdi. Tertia eſt re
gio inferni. In ṗma regione nõ ẽ facta roꝛa=
tio. i. incarnatio. qꝛ xp̃s ꝓ ãgelis nõ ẽ hõ na=
tus neqꝫ eoꝝ naturã aſſũpſit. ſm illð apli ad
Heb. ij. Nuſq̃ꝫ angelos apphẽdit. Sꝫ ſemẽ
abꝛahe. Neqꝫ etiã in infima regiõe facta ẽ in
carnatio. qꝛ demones nõ redemit neqꝫ ꝓ illiſ
icarnat⁹ ẽ. Sic q̃dã errãtes dixerũt aſſerẽtes
ꝙ adhuc in aere ꝓ illis eẽt paſſur⁹ quẽ erro=
rẽ aſcribũt oꝛigeni vt dicit Bartho. brix. in
glo. ſup cano. xxiiij. q. ij. §. ſi forte. in glo. v̇.
Orige. Sꝫ ille erroꝛ ẽ repꝛobat⁹ ꝛ dãnat⁹. iõ
dicendũ ẽ ꝙ hodierna icarnatio ẽ facta i me=
dia regione. h̃ ẽ in mũdo q̃ ẽ in medio inṫ ce=
lum ꝛ infernũ. qꝛ ꝓ hoie eſt incarnatus. ſm
ꝙ teſtaṫ ſimbolũ Niceni. In q̃ caniṫ. Qui ꝓ
pter nos hoies ꝛ ꝓpter nr̃am ſalutẽ deſcẽdit
de celis ꝛ incarnat⁹ ẽ de ſpũ ſancto. Et hoc ẽ
ꝙ canit eccl'ia. Hec ẽ dies quã fecit dñs. Et
illa incarnatio facta ẽ ex calido charitatis ꝛ
frigido nr̃e miſerabilitatis q̃ mouerũt xp̃m
ꝙ hõ fieret. Primũ igiṫ fuit abũdantia cha
ritatꝭ. Iõ dicit apl's ad Ro. v. Cõmẽdat do
min⁹ charitatẽ ſuã in nobis. qꝛ cũ adhuc pec
catoꝛes eſſem⁹ ꝓ nobis moꝛtu⁹ ẽ. Ad idẽ eſt
illud Ioh. iij. Sic de⁹ dilexit mũdũ. vt vni=
genitũ. Sup q̃ dicit. b. Aug. Si de⁹ peccato
res nõ dilexiſſet ad eos liberãdũ nõ deſcen=
diſſet. Scd̃m fuit nr̃a miſeria. Illud dic̃ pſ̃.
xj. Propter miſeriã inopũ ꝛ gemitũ paupeꝝ
nunc exurgã. Quarto ros hꝫ fecũdare. Sic
pꝛobat mgr̃. li. xiij. ꝓpꝛietatũ de mõte modi
co hermõ qui ſitus ẽ circa ioꝛdanẽ ꝛ circa ca
cumẽ eius roꝛe ꝑfundiṫ copioſe. ꝛ iõ ex rorꝭ
influentia viroꝛe fecũdaṫ qua rõne fecundi/
tatꝭ. ibi aĩalia nutriebantur que debebant in
tẽplo imolari. Sic xp̃s per ſuã incarnatiõeꝫ
veniens in hunc mundũ coꝛda hominũ que
pꝛius erant arida. ſm illud pſ̃. xxj. Aruit tã
q̃ꝫ teſta virtus mea fecit in gr̃a germinare ſic̃
p̃dixit ꝑ ꝓphetam Ozee. xiiij. Ero q̃ſi ros ꝛ
iſrl' germinabit ſicut liliũ. ꝛ iſtũ roꝛẽ deſcen=
dere hodie ꝑmiſit de celeſti regione in vterũ
virginis pr̃ eternus. qui inde effluens ꝑ nati
uitatem totũ mũdũ irrigauit. Ita vt iam di
catur illud. Iuſtus germinabit ſic̃ liliũ ꝛ flo=
rebit in eternum ante dñm. Quinto ros ſm
Are. Aĩalia venenoſa hꝫ coercere qꝛ vim ve
neni in eis reṗmit ꝛ coartat ne tantũ ð nocte
q̃tũ de die ſe diffundat Iõ coꝝ venenũ non
tm̃ in nocte nocet ſicut i die, Serpẽtes etiã la

titantes inṫ herbas qui ſolẽt trãſeũtes ledẽ
q̃diu floꝛes ſũt in roꝛe vt dicit mgr̃ li. xj. pro
pꝛie. Iſta incarnatio coercuit adeo inferna=
lia aĩalia venenoſa ꝙ iã nõ pñt nocere ſic̃ pꝛi
us. Teſte Gregꝭ. i moꝛal'. Maligni ſpũs ad
nocendũ inceſſabiliṫ anhelãt ptãtem nocẽdi
tñ nõ habent niſi eos diuĩa volũtas ꝑmittat.
Ideo ſancti patres inceſſanṫ incarnationem
xp̃i petierũt vt in virtutib⁹ fecundarenṫ. ꝛ a
poteſtate demonis liberarenṫ. ꝛ hoc quo ad
ṗmũ. Quãtũ ad ſecũdũ ẽ ſciendũ ꝯſuetudo
ẽ in curijs regũ ſiue ṗncipum. Quãdo rex ſi=
bi aliquã virginẽ in ſponſã adoptauit ſolent
ſecretarij regis ip̃m ſepiſſime pꝛemonere vt
mittat nũcios ad virginẽ qui gl'iam ei⁹ ꝛ po
tentiã ei nũciant ꝛ virgineꝫ faciant ꝯſentire.
Myſtice xp̃s q̃ ẽ rex regũ ꝛ dñs dñantium
Apoc̃. xix. Et ṗnceps pacis. Eſa. x. Hic ab
eterno adoptauit ſibi v̇ginẽ Mariã ſm illð
Sap̃. viij. cũ dixit. Hãc aũt amaui ꝛ exq̃ſiui
eã mihi ſponſaꝫ ſumere ꝛ amatoꝛ factus ſuꝫ
foꝛme illius. Iõ hoc ſcientes ſecretarij eius
ſancti ꝓphete qui ſciuerũt ſecreta regis cele
ſtis ip̃m ſepi⁹ petierũt vt mitteret nũcios ad
hanc v̇ginẽ qui ip̃am ð ꝯſenſu ſollicitarent
Et hoꝝ p̃cipuus fuit Eſa. qui dicit nubes. i.
angeli qui tanq̃ꝫ nubes inter deum ꝛ hoiem
pluant renuncient. iuſtuꝫ. i. xp̃m. Quia ſm
pſ̃. cxviij. Iuſtus es ꝛ rectũ iudiciũ tuũ. Et
ſic multi alij ꝓphete ſancti diuti⁹ ip̃m monu
erũt ꝛ tandẽ p̃cib⁹ coꝝ aurẽ inclinans. voca
uit angelũ gebꝛieleꝫ vt ait Aug⁹ in ſermone
hodierno. Ueni gabꝛiel miniſter efficito ter=
ribilis ſacramẽti. ꝛ abſconditũ fecunda. i. di
uinũ miraculũ. ad p̃ces. n. Ade ꝛ alioꝝ i lim
bo a meis diſcedere cogoꝛ ſedib⁹. Illũ enim
quẽ ad imaginẽ meã creaui pctm̃ iueterauit
deſerta ẽ paradiſi poſſeſſio. miſereoꝛ errãti.
ꝛ apphẽdere cupio hoſtẽ. latere ãt volo oẽs
celeſtes v̇tutes. Et tibi ſolũ pandere ſecretũ
ad v̇ginẽ pergere mariã. vade ad animataꝫ
ciuitatẽ de q̃ dicebat ꝓpha. pſ̃. lxxxvj. Glo
rioſa dicta ſũt de te ciuitas. vade ad rõnaleꝫ
meã ꝑadiſũ. ꝑge ad oꝛiẽtalẽ ſplẽdidã poꝛtã
vade ꝛ nũcia ei mee potẽtie ymbꝛẽ. ꝑge ad p̃
paratũ mihi ſanctuariũ ad ſpõſã fidei incar=
nationis mee mundũ habitaculum ad thala
mũ natiuitatꝭ mee loq̃re in aures rõnales ar=
chana p̃para mihi introitũ. Sed ne contur/
bes aut exteres v̇gineũ aĩm ei dicito. Aue vt
ego miſerie ꝛ malignitati Eue ſuccurrã. hec
Aug. i ꝑſona xp̃i ¶ Ueniẽs igiṫ angel⁹ ad
v̇ginẽ nũciauit ei deſideriũ ꝛ volũtatẽ ſui re
gis ꝛ dñi. ad quẽ virgo vt ſcribit Oroſius.
ſup cãtica. Quis eſt dñs tuus. cui ille. Dñs

meus ē rex regū ꝛ dn̄s dn̄antiū. rex glorie et
ꝑnceps pacis. Et illa. eſt ne pulcher. Et ille
rn̄dit. Pulchritudinē ei⁹ ſol ꝛ luna mirātur.
Ipſe eni ē ſpecioſus forma p̄ filijs hoim. ipſe
ē in cui⁹ faciē angeli ꝓſpicere deſiderāt. Ad
quē virgo. Eſt ne potēs. Cui ille. Ptās ei⁹
vſqꝫ ad mare. ꝛ a flumine vſqꝫ ad terminos
orbis terraꝝ. Et illa. ē ne diues. ꝛ angel⁹ gl'a
ꝛ diuitie in domo ei⁹. Cui v̀go. honorat̄ mu
nerib⁹. et ille. Reges tharſis ꝛ inſule mune-
ra offerent. Reges arabū ꝛ ſaba dona addu
cēt. Ad quē iteꝝ. Que ē ſeruit⁹ eius. Rn̄dit
angel⁹. Oēs gētes ſeruiūt ei. Et illa. Que ē
laus ei⁹. Oēs inq̄t gentes magnificabūt eū.
Et Dauid dicit. Laudēt illū celi ꝛ t̄ra. His
auditis ait v̀go p̄bendo ꝯſenſum. veniet dn̄s
pſe. ꝛ oſculet̄ me oſculo oris ſui. veniat dile
ctus me⁹ in ortū ſuū. ꝛ comedat fruct⁹ pomo
rū ſuoꝝ. Tunc vt dicit in ſermone de aſſum-
ptione celeſtis nubes in vellus virgineū pla
cito infudit elapſu. tota diuinitatis vnda in
carne ſe cōtulit. quando verbū caro factū ē.
ac deinde per patibulū crucis expſſū oibus
pluuiā ſalutis effudit. ꝛ ſtillicidia gr̄e huma
nis mētibus p̄ſtitit. De hac pluuia predixit
Ezech. xxxiiij. Pluuie bn̄dictiōis erūt ꝛ da
bit lignū agri fructū ſuum. ꝛ terra dabit ger
men ſuum. ꝛ hoc quo ad ſecundum.

¶ Sermo ſecundus De eadem.

Hec ē dies quā fe-

cit dn̄s. exultem⁹ ꝛ letemur in ea. pſ̄
cxvij. Solent dn̄i terreni dies ſuoꝝ nataliū
celebrare ꝛ ſubditos ſuos ad ſua leta ꝯuiuia
inuitare. ꝛ hoc pꝫ in natura ꝛ figura Uer em̄
q̄d ē dn̄s anni ꝛ nature portās ſecū tanquā
largus dn̄s oia terre naſcentia in futuro ne-
ceſſaria. Circa feſtū cathedre ſancti Petri
celebrat diē ſui natalis. Et tūc ad ſuū gaudi
um inuitat hoies. q2 magis q̄ꝫ alio tp̄e anni
colletant̄. Inuitat tunc celi volucres. q̄ tunc
plus vociferāt ꝛ gaudēt. Inuitat terram ad
ſuū gaudiū q̄ floribus exornat̄. Ita vt nulla
creatura ſit expers ſui ortus. Et figuralit̄ le/
git̄ Ген̄. xl. Et venit dies natalis pharaonis
ꝛ fecit grāde conuiuiū pueris. Idem legitur
Mar. vj. Herodes rex diē natiuitatis ſue ce-
lebrauit faciēs cenā ſuis ꝑncipibus tribunis
ꝑ̄i⁹ galilee. Spūalit̄ xp̄s ieſus rex celoꝝ im-
pator angeloꝝ. ꝛ dn̄s oim dn̄oꝝ. hodie nat⁹
ē in vtero v̀ginis Marie ſ̄m illd̄ pſ̄. lxxxvj
Homo natus ē in ea. Q2 dicit Guido archi-
diacon⁹ in roſario ſup. c. firmiſſime. de cōſe.
di. iiij ¶ A q̄ꝫ duplex ē natiuitas. Una ē in
vtero qn̄ aia corpori infundit̄ tūc puer naſci
tur. Alia ē ex vtero qn̄ puer in lucem ꝓdit ꝛ
mūdo innoteſcit. Prima natiuitate nat⁹ eſt
hodie xp̄s. q2 in inſtanti formato corpore ex
ſpirituſancto ex puriſſimis ſanguinib⁹ virgi
nis aia fuit infuſa. vt tunc ꝑfect⁹ diceret̄. ſ̄m
illud Hiere. xxxj. Nouū creauit dn̄s ſup ter
ram. mulier circūdabit viꝝ. Iō ſolet more ſe
culariū dn̄oꝝ hodie celebrare natalē in regi-
one fideliū. Et ad hūc natalē in regiōe xp̄ifi-
deliū ingenſqꝫ gaudiū inuitat oēs xp̄icolas
ꝓpter carnē regalē Dauid q̄ ait. Hec ē dies
quā fecit. ꝛc̄. In quib⁹ duo tangunt̄. a q̄bus
dies extollit̄ hodiernus. Primo a claritatis
refulgentia ſpeciali. ibi. Hec ē dies. Secun-
do ab hilaritatis excellētia generali. ibi. Ex
ultemus ꝛ letemur in ea. De primo ē notan-
dum. Qn̄ aliq̄s paterfamilias rex filiū ſuum
deſponzat cū aliq̄ virgine. talis deſpōzatōis
ſolennitas nō ſolū eſt filij ſed etiā pr̄is ꝛ ma-
tris amicoꝝ ꝛ ſeruoꝝ. ¶ Spūalit̄ hodie
xp̄s deſponzat⁹ ē ꝛ cōiunct⁹ cū hūana natu-
ra. ſ̄m q̄d canit eccl'ia. Hodie de⁹ hō fact⁹ ē.
id q̄d fuit ꝑmanſit. ꝛ q̄d non erat aſſumpſit.
Idcirco hec dies nō ſolū ē xp̄i filij. ſed etiā
patris celeſtis ꝛ ſpūſſancti ē. ꝛ mr̄is Marie
ꝛ ois celeſtis curie. Hec inquā ē dies celeſtis
patris. de q̄ dr̄ Matth. xxij. Simile ē regnū
celoꝝ hoi regi q̄ fecit nuptias filio ſuo. Et he
nuptie celebrate ſunt hodie in vtero virgina
li. Et figuratū ē Exo. ij. vbi legit̄. Egreſſus ē
vir de domo leui ꝛ accepta cōiuge generis ſui
que cōcepit ꝛ peperit filium. vidēs aūt ipſū
elegantē abſcondit eū tribus menſibus. Sꝫ
cū celare nō poſſet. ſumpſit fiſcellam ſtirpeā
ꝛ liniuit eā bitumine ꝛ pice. ꝛ poſuit intus in
fantulū. Spiritualiter per viꝝ hic intelligo
patrē eternū. qui de ſua natura genuit filiū.
Sicut dicit Aug⁹ in li. de fi. ad Petꝝ. Et al
legat̄ a mgr̄o li. iij. diſ. viij. Pater de ſua na/
tura genuit filiū deū ſibi equalē ꝛ coeternū.
Sꝫ vidit ip̄m elegantē. Q2 ſ̄m apl'm ad He-
bre. j. Ipſe eſt ſplendor glorie ꝛ candor lucis
eterne ꝛ ſpeculū ſine macula. Sap̄. vij. Ipſe
ē ſpecioſus forma p̄ filijs hoium. Iō abſcon
dit eum tribus menſibus q̄ꝫ ē trib⁹ tempori-
bus. Primū fuit ab Adam vſqꝫ ad Abraam
Scd̄m fuit ab Abraā vſqꝫ ad Moyſen. cui
lex ē data. Tertiū fuit a Moyſe vſqꝫ ad ad/
uentū xp̄i. q̄d fuit tp̄s acceptabile ꝛ gratie ꝛ
tūc ip̄m celare nō potuit vlterius. Q2 ſancti
pr̄es ipſū tūc cū deſiderio affectabant q̄ten⁹
eos liberaret ꝛ ſaluaret dicētes cū pſ̄. lxxix.
Oſtende nobis dn̄e faciē tuā ꝛ ſalui erimus
Et Salomon Can̄. viij. Quis inquit det mi
hi fratrē meū ſuggentē vbera matris mee. i.

virginis marie q̄ vt ait Nico. de ly. Nō ſolū
ē mať xp̄i. ſed etiā totiꝰ eccl'ie. Ideo celeſtis
pater accepit fiſcellā ſtirpeā. i. elegit v̄ginem
glorioſam quā liniuit exteriꝰ pice caſtitať. in
terius aūt bitumine charitatis ⁊ in ip̄am ho
die poſuit infantulū ieſū xp̄m quapropť ip̄e
pater ſit in eum benedictꝰ. Hec ē dies filij qui
miſericordiť dignatꝰ ē accipe formam ſerui.
apoſtolo atteſtāte q̄ ait. Cū in forma dei eſſet
nō rapinā arbitratus ē eē ſe equalez deo. ſed
ſemetip̄m exinaniuit formā ſerui accipiens.
ad Philꝫ. ij. Et hoc figuratum fuit Gen̄. vij.
Ubi legiť ꝙ noe ingreſſus ē in archā ⁊ rupti
ſunt oms fontes abyſſi. ⁊ cateracte celi apte
ſunt q̄ priꝰ clauſe erāt. ¶ Per archā v̄go
Maria deſignať. qꝛ ſicut archa hūanū ge=
nus a diluuio ⁊ p̄iculo mortis p̄ſeruauit. ſic
maria celica archa ad ip̄am ꝯfugiētes a peri
culo eterne mortis cuſtodit. Sm ꝙ dicť hylari
us i ſermone. Quicūqꝫ q̄s peccato obnoxius
fuerit. ſi marie deuotꝰ fuerit. nūq̄ꝫ eternaliť
interibit. In archa noe ſolū octo aie ſunt ſal/
uate. Sed in nr̄a bn̄dicta archa oēs ſaluanť
q̄ ad ſaluationē ⁊ auxiliū eiꝰ ꝯcupiſcūt. Ideo
diciť Ecci. xxiiij. Tranſite ad me oēs q̄ cōcu
piſcitis. ⁊c̄. In hanc archā digniſſimā hodie
ingreſſus ē celeſtis noe xp̄us. Sed q̄re. certe
iō vt nobis tanq̄ꝫ hūilis ſeruus miniſtraret.
Iō diciť Math. x. Filiꝰ hoīs non venit vt
miniſtrareť ei. ſed vt ipſe miſtraret. ⁊ daret
aīam ſuā in redēptionem ꝓ multis. ⁊ vt nos
ſaluaret. Et ſm illud Luc. xix. Uenit enim
filiꝰ hoīs q̄rere ⁊ ſaluū facere qđ perierat Et
vltra hec oīa ex ſuo ingreſſu in hāc ſciſſimaꝫ
archam ꝓuenit nobis h̄ bonū ꝙ celi q̄ p q̄n/
q̄ꝫ milia annoꝝ erant clauſi. hodie ap̄ti ſunt.
Nā ante incarnationē nulli deꝰ tantaꝫ gr̄am
fecit vt ei celos aperiret. ſed oēs ad limbum
deſcēderunt. Iō dixit Jacob Gen̄. xxxvij.
Deſcendā ad filiū meū lugēs in infernū. id ē
ad limbū ſanctoꝝ patꝝ. Sꝫ ꝙ illis fuit nega
tū. nobis miſericordiť ē collatū. Iō dicamꝰ
oēs vna voce. gl'ia tibi dn̄e ieſu xp̄e. Hec eſt
dies ſp̄ūſſancti q̄ deſcēdēs in vterū virginis
incarnationeꝫ ē opatꝰ. Sm ꝙ p̄dixit Gabriel
archangelꝰ Luc. j. Spūſſanctꝰ ſupueniet in
te. ⁊ virtꝰ altiſſimi obūbrabit tibi. Et hoc fi=
guratū ē Ezech. xvij. Ubi legiť ꝙ aq̄la gran
dis venit ad mōtē libani. ⁊ tulit medullaꝫ ce=
dri. ⁊ tranſportauit in terrā chanaā. Libanꝰ
intelligiť candidatio. ⁊ ſignificat Mariaꝫ q̄
ē oīm v̄ginū candidiſſima. Sm illđ Can̄. iiij.
Tota pulchra es amica mea. ⁊ macula nō ē i
te. Ideo dicť Anſelmꝰ. O dn̄a pulchra es ad
intuendū. amabilis ad contēplandū. De ſua
candida puritate ait Bern̄. Oēm pulchritu=
dinē quā creatura pōt ſuſcipere maria oms
creaturas p̄mogenita ſuſcepit in maiori efflu
entia p̄ conſortibꝰ ſuis. Nam iuſticie ſolē qn̄
p̄mo ingreſſus fuit de ſinu patris. marie cor
inter oēs creaturas ſuſcepit. Et ſubdit poſt
pauca. Quō in ip̄a inquit decor vľ pulchritu
do deficiet. cū adhuc in aīa habeat filium et
omnē theſauꝝ beatiſſime trinitatis. ad quaꝫ
candidiſſimā virginē. venit aquila grandis
ſp̄ūſſanctꝰ ⁊ de puriſſimo ſanguine iſtiꝰ tulit
medullā cedri. i. formauit xp̄i humanitatem
Iō ait angelꝰ ad ioſeph. Math. j. Joſeph
fili dauid. noli timere accipe Mariā ꝯiugeꝫ
tuā. qđ eni in ea natū ē. de ſp̄ūſancto eſt. Qđ
pꝫ in ſimbolo Niceni. Incarnatꝰ ē de ſp̄ūſan
cto. Et dicť mgr̄ li. iij. diſ. iiij. Nō eni incarna
tiōis opatio ſp̄ūiſancto. iō ſepiꝰ attribuiť ꝙ
eam ip̄e ſolus ſine patre ⁊ filio fecerit. ſed qꝛ
ſp̄ūſſanctꝰ ē charitas aut pietas. Sed donū
patris ⁊ filij ineffabili dei charitate. verbum
caro factū ē. Et ineſtimabili dei dono filius
dei ſibi vniuit formā ſerui. q. d. Sibi attribu
itur opꝰ incarnatiōis. nec tn̄ ab illo opere pa
ter vel filius excludiť. Sꝫ potiꝰ vno nomina
to tres intelliguntť. hec magiſter. Hec eſt di=
es ſpecialiſſima. b. virginis marie qꝛ hodie ē
ſup omnē humanā naturā exaltata. Hodie
ip̄a precioſior eſt celis oībus facta. Quia qđ
celū nō hēbat. ip̄a in vtero ſuo virgineo ha=
bet. Dicit Chryſ. in ſermone huiꝰ feſtiuita=
tis. Si oīm ſanctoꝝ miracula ad memoriam
inuocaremꝰ. nihil erit gl'ie. videlicet reſpecti
ue quātū ē p̄ſens ſolēnitas virginis gl'ioſe.
Et ſubdit. Abel per ſacrificium imolabatur
Enoch per ꝯtēplationē memorať. Melchi
ſedech imago dn̄i p̄dicať. Abraam per fidei
meritū collaudať. Jacob p luctamen beati=
ficať. Moyſes ſicut legiſlator. Sampſon ve
lut victor. Helias zelator. Eſaias dei larguſ
euāgelizator. Daniel prudentiſſimus ſaluť
deſiderator. Ezechiel archanoruꝫ inſpector
Salomon prudentiſſimꝰ noiať. Sed nullus
talis fulſit in mūdo. qualis Maria dei geni
trix bn̄dicta. qꝛ eni illi oēs in enigmate preui
derūt. Iſta in vtero incarnatū portauit. hec
ille. Hodie caſtiſſima virgo maria p̄ omnibꝰ
diebus vite ſue decentiꝰ ē ornata. qꝛ eſt hec
dies ſalutifera. quo lignū vite in medio pa=
radiſi ē plantatū. Paradiſus delitiaꝝ ē ma=
ria q̄ hodie in ſe habuit chriſtū vite datorem
Ideo dicť Bern̄. i ſermone. Uere paradiſus
dei es tu o Maria. q̄ mūdo lignū vite contu
liſti de quo q̄ mādacauerit viuet in eternū.
Hec ē dies angeloꝝ. qua hodie ruina eoꝝ p

lucifeꝝ facta cepit reſtaurari hinc ē ꝙ ange=
lus gabꝛiel miſſus in ciuitatē galilee. cui no=
mē nazareth ad v̾ginē mariā. Luc. j. valde
ſolicit⁹ fuit eā mouere ad ꝯſenſū. Qđ ꝛ figu=
ratū ē Joh. v. vbi legit̃ ꝙ hieroſolymis erat
ꝓbatica piſcina ad quā angel⁹ dñi deſcende
bat ſꝫm tēp⁹. ꝛ ipaꝫ mouebat. ꝛ q̄ ex lāguidis
p̄oꝛ deſcēdebat in piſcinā p⁹ motionē aq̄ ſan⁹
fiebat a quacūqꝫ infirmitate. Per hanc piſci
nā intelligit̃ v̾go maria. q̄ ē aq̄s grē plena. ſi=
cut teſtatur Eccl. xxiiij. In me oīs grā vie ꝛ
virtutis. Qꝛ dic̃. b. Bern. ſupmiſſus eſt. In
mēte marie fuit grā deitatꝭ. In carne gratia
charitatꝭ. In oꝛe grā affabilitatꝭ. In manib⁹
grā mie ꝛ largitatꝭ Ad hāc piſcinā plenā aq̄s
graꝝ deſcēdit angel⁹ gabꝛiel. ſꝫm tps de q̄ di
xerat pſ̄. cj. dicēs. Tu exurgēs miſereberis
ſion. qꝛ venit tps miſerēdi ei⁹. qꝛ venit tps.
deſcēdēs q̄dē angel⁹ mouebat piſcinā. i. vir=
ginē mariā cū dixit. Aue grā plena. Et ſicut
aqua cū mouet̃ turbida efficit̃. Sic Maria
triſtis v̾bis angeli turbat̃ ſꝫm qđ dicit euan
geliſta. Que cū audiſſet turbata ē in ſermōe
angeli. qꝛ ipm nūq̄ꝫ loquentē audierat q̄uis
pꝛius ſepi⁹ viderat angelos. Vidēs aūt an=
gelus eā turbatā. placauit eā dicēs. Ne time
as maria inueniſti eni grām apđ dñm. Iſtaꝫ
grām nō ſolū impartit̃ vni ſoli infirmo pecca
toꝛi q̄ ad ipam ſuſpirat. ſed oībus vſqꝫ i dieꝫ
nouiſſimuꝫ. Ideo dicit Bern̄. in ſermone.
Quis miſericoꝛdie tue btā v̾go longitudinē
latitudinē. ꝛ ꝓfunditatē. queat inueſtigare.
q. d. certe nemo. Lōgitudo nāqꝫ tue mie. vſ=
qꝫ in nouiſſimū diē. ſubuenit oībus iuocanti
bus te. hec ille. Hec ē dies patriarchaꝝ ꝛ ꝓ/
phetaꝝ. qꝛ vaticinia eoꝝ ſunt ipleta. Hodie
eoꝝ ꝓphetia vera ē inuēta. Nā Eſaias lōge
p̄dixerat. Ecce v̾go ꝯcipiet ꝛ pariet filiū. ꝛc̄
Eſa. vij. Et iteꝝ Eſa. xj. Egredieẗ virga de
radice ieſſe. ꝛ flos de radice ei⁹ aſcendet. Et
aggeus ait. Veniet deſiderat⁹ cūtis gentib⁹
ca. ij. He ꝛ ꝯſiľes pꝛophetie hodie ſūt iplete.
ꝛ fideles ſunt inuenti ꝓphete. Pro quo ideꝫ
petit eccl̃ia. Da pacē dñe ſuſtinētib⁹ te. vt ꝓ
phete tui fideles inueniant̃. exaudi p̄ces ſer=
uoꝝ tuoꝝ. Hec ē dies apl̃oꝛum. qꝛ hodie cō=
cept⁹ ē ille q̄ eos elegit de mundi miſeria. Et
ꝯſtituit eos p̄ncipes ſup mūdana oīa. ſꝫm ꝙ
p̄dixerat pſ̄. xliiij. Conſtitues eos p̄ncipes
ſup omnē terrā. Hec ē dies martyꝝ. quia ho
die venit rex eoꝝ. cuius ſecuti ſūt veſtigia et
peruenerūt ad regna celeſtia. Hec ē dies con
feſſoꝝ. quia venit lux eoꝛuꝫ. Hec eſt dies vir
ginum. qꝛ hodie vltra omnes dies mūdi ho=
noꝛata ē virginitas. ex eo ꝙ rex celoꝝ impa=
toꝛ angeloꝝ carnē aſſumpſit de virgine. hec
ē dies oīm hominū. qꝛ hodie ē homo factus
deus. hoc quo ad pꝛimū. Quantū ad ſecun=
dū ē notandū. Hec ē conſuetudo in curijs ſe
culariū dñoꝝ. qñ rex aut alius dñs celebꝛat
nuptias. ſe cū nobili v̾gine mr̃imonialit̃ ſo=
ciando. tunc oēs de ſua familia exultāt et le=
tant̃. Sic̃ figuratū ē Heſter. ij. vbi legitur ꝙ
rex aſuerus adamauit Heſter p̄ oīb⁹ mulie=
ribus ꝛ ipa p̄ oībus inuenit grām coꝛam eo
poſuitqꝫ diadema in capite ei⁹. ꝛ fec̃ eam re/
gnare ꝓ vaſthi ꝛ iuſſit p̄parari ꝯuiuiū ꝑma
gnificū cunctis p̄ncipib⁹ ꝛ pueris ſuis ꝓ cō/
iunctiōe ꝛ nuptijs. Dedit requiē cunctis ꝓ=
uincijs. donaqꝫ largit⁹ ē ſꝫm magnificentiaꝫ
p̄ncipalē. D Spūalit̃ Aſuer⁹ interp̄tatur
beat⁹. ꝛ ſignificat xp̄m q̄ ē beat⁹ beatoꝛum.
Hic adamauit Heſter. que interp̄tat̃ abſcō/
dita. ꝛ ſignificat humanā naturā. q̄ abſcōdit
ſe a deo pꝛopt̃ peccatū. ſic̃ pꝫ in p̄mis paren
tibus. Gen̄. iij. vbi legit̃. Abſcondit ſe Adā
ꝛ vxoꝛ eius a facie dñi dei in ligno paradiſi.
Hanc quidē humanā creaturaꝫ dilexit xp̄s
pꝛe oībus angelicis ſpiritibus. que inuenit.
hodie miam ꝛ grām in cōſpectu ei⁹. pꝛo qua
diu rogauit Dauid dicēs pſ̄. lxxxiiij. Oſtē
de nobis dñe miam tuā. ꝛ ſalutare tuum da
nobis. Amando q̄dē humanā naturā poſu=
it coꝛonā glie in capite ei⁹ de q̄. pſ̄. viij. Glo
ria ꝛ honoꝛe coꝛonaſti eū dñe. Et cum ea ho
die cōiunxit. Sic̃ figuratū ē. iiij. Regum. vj
vbi legit̃. ꝙ filij ꝓphetaꝝ dixerūt ad helize
um. Eamus vſqꝫ ad ioꝛdanē. vt tollant ſin=
guli de ſilua materias. vt edificem⁹ ibi locū
ſcꝫ nobis ad habitandū. et abijt cū eis. Cuꝫ
qꝫ veniſſent ad ioꝛdanē cedebant ligna. acci
dit aūt ꝙ vni eoꝝ ſecuris caderet in aquam.
Sꝫ helize⁹ manubꝛiū ſecuris in aquā miſit.
ꝛ ferrū manubꝛio ꝯiunxit. Per ferrū qđ eſt
durabile pōt intelligi deitas q̄ durat ꝛ ē eter
na. ſꝫm illđ Athanaſij. Etern⁹ pat̃. eternus
filius. eternus ſpūſſanct⁹. Sed ꝑ lignū qđ ē
minus durabile. ſignificat̃ hūanitas. q̄ duo
hodie mirabiliter ſūt cōiuncta Iō exultem⁹
ꝛ letemur in hac beatiſſima ꝯiunctiōe ſꝫm ꝙ
monet beat⁹ Joh. Apoc̃. xix. Gaudeam⁹ et
exultem⁹. ꝛ dem⁹ gl̃iam deo. qꝛ venerūt nu/
ptie agni. ꝛ vxoꝛ p̄parauit ſe. ¶ Sed q̄re
exultare debem⁹ in hac die poti⁹ quā in alia
Certe iō. qꝛ hec dies figurata ē ꝑ annū iubi=
leū quo multa gaudia ſūt oſtenſa. Nam car=
ceres oēs aperiebant̃. vincti ſoluebant̃. pau
peres ditabant̃. ꝛ eſurientes ſatiabāt̃. vt di
cit archidiacon⁹ Guido in roſario. Sic i hac
die gl̃ioſa ꝛ iubiloſa carceres limbi ſūt apti.

q: hodie incepta ē formari clauis. quā deſi=
derabāt ſancti pr̄es. cum dixerūt. O clauis
dauid q̄ claudis ⁊ nemo aperit. veni educ vi
ctos de domo carceris ſedētes in tenebris et
vmbra mortis. Incepta ē inquā hic clauis
p manū artificis ſancti ſpūs. ⁊ calefacta ī ig=
ne diuini amoris. Sz tūc ē integrata. quādo
in die paraſceues in meridie cruci ē malleata
⁊ tunc totaliter aperti ſunt carceres ⁊ vincti
educti ſūt. Sic̄ p̄dixerat Zach. ix Tu quoq3
xp̄e. ſ. in ſanguine emiſiſti vinctos tuos. Et
ſicut in anno iubileo paupes fuerunt ditati.
Quia dr̄ Leuit. xxv. q̄ oēs q̄ erāt q̄ſi exules
ad poſſeſſiones ſuas redire permittebantur.
Et redierūt vnuſquiſq3 ad familiā ſuā quan
do venit annus iubile⁹. Sic in hac die iubi=
loſa nos omnes q̄ ante incarnationē eramus
exules. a poſſeſſiōe celeſtis hereditatis ſum⁹
reuocati ad ipſam. Ut iam ſimus filij excelſi
oēs. ⁊ regni eterni capaces. Hodie p̄ oibus
diebus ſum⁹ ditati valde. q: marie datus eſt
theſaur⁹. de q̄ p̄dixerat Moyſes Deutero.
xxviij. Aperiet dn̄s theſaurꝝ optimū. Jō di=
cit Bern̄. O diues in oēs ⁊ ſup oēs Maria
De cui⁹ ſubſtātia modica ps ſumpta. totius
ſeculi ſufficit ſoluere delicta. Etiā ſic in anno
iubileo eſurientes fuerūt ſatiati. q: Leuit.
xxv. dr̄. Neq3 ſeritis neq3 metitis ſponte in
agro veſtro naſcētia. ⁊ p̄mitias vindemie nō
colligitis ob ſanctificationez iubilei. ſed ſta/
tim oblata comedetis. Sic in iſta die benedi
cta omnes ſumus ſatiati. qui a hodie deſcen
dit panis viuus in vterum virginis. ſm q̄ p̄
uidit Salomon. Can̄. vij. Uenter tuus ſicut
aceruus tritici vallatus lilijs. Et hoc quan/
tum ad ſecundum.

¶Sermo tertius de eadem.

HEc eſt dies boni

nuncij ſi tacuerim⁹ ⁊ noluerim⁹ nun=
ciare arguemur ſceleris. iiij. Reg. vij. In na
turalib⁹ legiẗ q̄ varia volatilia varia ferunt
nuncia. Refert Alan⁹ in de planctu nature
tracta. ij. c. ij. de bubone dicens. Illic bubo
miſerie propheta pſalmodias finire lamē ta=
tiones p̄cinnebat. Cui alludit ouidi⁹. Igna=
uus bubo viros moralibus offert. Et probat
idem Uincen. in ſpe. hiſto. li. viij. de bubone
quē vidit herodes agrippa in arbore ſuper
ſe ſedentē. que nuncium tulit ſibi mortis af/
future. De quo hr̄ etiā Act. xij. Quid autez
de hoc ſit tenēdū ꝯmitto ſapiētibus q: talia
auguria prohibenẗ Leuit. xix. Nō auguria
bimini neq3 obſeruet ſomnia. xxvj. q. iij. per
totū. c. cauſa. q. v. c. nō licet. ⁊ q̄ttuor. c. ſeqn̄

tib⁹. Sed ꝯtra dicit Iſi. lib. xij. q̄ ciconia eſt
ameni tp̄is nūcia ⁊ leticie. q: in ſuo aduētu
veris p̄dicat nouitatē. Idem pz de turture q̄
nō apparet niſi vere accedēte. Jō dr̄ Can̄. ij.
hyems tranſijt imber abijt ⁊ receſſit. ¶ A
Myſtice p bubonē q̄ immūdis ⁊ ſtercorib⁹
delectaẗ. ⁊ in ſepulchris fetidis libenter cō/
moraẗ. diabol⁹ deſignaẗ. q: ille imundicijs
peccatorꝝ delectaẗ. ⁊ in lubricis domib⁹ mo=
raẗ. ſm illud Job. xl. Sub vmbra dormit in
ſecretis talami. in locis humentib⁹. Iſte tur
piſſimus bubo. i. diabolus tulit triſtē nūciū
noſtris p̄mis parentib⁹ qn̄ venit mentiendo
Gen̄. iij. Nequaq3 moriemini. Sz ſi comede
ritis de ligno ſcientie boni ⁊ mali. eritis ſicut
dij ſcientes bonū ⁊ malū. Et vere triſtē nun=
ciū. q: triſtē habuit exitum. Nam dn̄s dixit
Eue. Multiplicabo erumnas ⁊ conceptus
tuos in dolore paries filios tuos. Ade autez
dixit. Ex quo comediſti d̄ ligno qd̄ p̄ceperā
tibi ne comederes. Maledicta terra in ope
tuo. In laborib⁹ comedes panē cunctis die=
bus vite tue. Sz ecōtra p ciconiaz. q̄ eſt auis
pia circa pullos intelligiẗ Gabriel archange
lus qui pi⁹ ē erga gen⁹ humanū. q: bonū nū
ciauit nunciū. Ita vt de ip̄o dicaẗ illd̄ Pro/
uerb. xxv. Nunci⁹ bon⁹ de terra longinqua
Nā diabolus nūciauit eue p̄me matri ve. ga
briel aūt v̄gini aue. i. ſine ve. Ille portauit. ſ.
luctuoſū. Iſte gaudioſū. Ille damnoſū. iſte
gratioſum. Ille maledictū. iſte benedictum.
Jō dicit. b. Hiero. in ſermōe de aſſumptiōe
virginis. Quicq̄d maledictiōis infuſum ē p
euā. totū abſtulit bn̄dictio Marie. Et infra
Qd̄ natura nō habuit vſus neſciuit. ignora=
uit rō. mens nō capit. hūana natura nō ſuſti
net. Pauet celum. ſtupet terra. creatura oīs
etiā celeſtis mirabiliẗ admiraẗ. hoc totuz p
Gabrielē archangelū Marie diuinit⁹ nun=
ciaẗ. Jō bn̄ pōt dici. Hec ē dies boni nuncij
In quibus verbis tria deſcribunẗ. Primū
ē feſtiuitas gaudioſa. ibi. Hec ē dies. Secū=
dum ineffabilitas gratioſa. ibi. boni nuncij.
Tertium taciturnitas criminoſa. ibi. Si ta=
cuerimus. De primo eſt notandū. Dicūt na
turales q̄ ver eſt tēpus amenū ⁊ gaudioſuz
portans ſecum omnia. ſic̄ dn̄s larg⁹. Ideo ī
eodem vernali tempore gaudent aues garri
tum plus facientes. ⁊ ſe ad amorem excitan=
tes. gaudent hoies loca virida ⁊ amena viſi
tantes. gaudet terra in ſuperficie ſepulchra
florib⁹ exornādo. Gaudēt inſup ⁊ beſtie ſe in
latibulis ſuis gaudēẗ ſubleuādo. B Spi=
ritualiter per tempus veris intelligiẗ tēpus
gratioſum incarnationis. de q̄ dicit Apl̄s ad

Gal.iiij. Dū venit plenitudo tpis miſit deꝰ filiū ſuū. qđ exponit mgr̄ li.iij. ſniaꝝ diſ.j. dicens. Tēpꝰ plenitudīs ē tēpꝰ gr̄e qđ ab aduentu ſaluatoris exordiū ſumpſit. h̄ ē tēpus miſerendi. ⁊ tempus benignitatis. In q̄ gratia ⁊ veritas per ieſū xp̄m facta ē. Gr̄a q: ꝑ charitatē implet̄. qđ in lege ꝑcipiebat̄. veritas q: per xp̄i aduentuꝫ exhibet̄ atqꝫ ꝑficit̄ humane redēptiōis reſponſio facta ab antiquo. hec mgr̄. Hoc inqꝫ ē tps acceptabile et dies ſalutis ver iocūdū ⁊ amenū in q̄ celeſtis ros virgineo vellere ſe infudit. Sicut figuratur Judicū. vj. Ubi legit̄ ꝙ gedeon poſuit vellus ouis in aere ⁊ deſcēdente roꝛe vellꝰ maduit. terra vndiqꝫ ſicca permanente. ¶ Per hoc vellus ſignificat̄ v̄go Maria. q: ſicut vellus ē albū vel cādidū. ſic ē maria candida vel pura. vt de ip̄a exponi pōt illud Sap̄. vij. Hec ē ſplēdidioꝛ ſole ⁊ ſuꝑ oēm diſpoſitionē ſtellaꝝ luci cōꝑata inuenit̄ prioꝛ. Et vere niſi puritate cāduiſſet celeſtis. ſ. xp̄s exiſtēs ros. in eā nō deſcēdiſſet. Q: vt dicit Anſel. in li. de ꝯceptu v̄ginali vt illiꝰ hois. ſ. xp̄i cōceptio de puriſſima mr̄e fieret. q̄ a puritate niteret. qua ſub celo nequit maioꝛ itelligi Jdcirco i h̄ tpe gratioſo gaudeant aues i. errātes. q: hodie deſcēdit rex celoꝝ vt hoſ qui diu errabāt ad regna celoꝛuꝫ reuocaret. Nā ante xp̄i aduentū oēs errabāt. ſic̄ i eoꝛū ꝑſona dixit pſ̄. cxviij. Erraui ſic̄ ouis q̄ perijt quere ſeruū tuū. Sed hodie reliquit xp̄s xcix. oues. i. nouē choꝛos angeloꝝ i deſerto i. in celo. ⁊ venit ad illā q̄ perierat Luc. xv. Ideo merito gaudeāt ⁊ exultēt ⁊ cāticū leticie decātent. ſm illud pſ̄. xcvij. Cantate domino canticū nouū. ſm gloſam vita ⁊ ligua laudate de xp̄i incarnatiōe ⁊ redēptiōe humane nature. q: mirabilia fecit. Et hec fuerunt mirabilia de quibus dixit Hiere. xxxj. Nouū faciet dn̄s ſuꝑ t̄rā mulier circūdabit viꝝ. Et etiā de q̄bus pꝛedixit Eſa. vij. Ecce v̄go cōcipiet ⁊ pariet filiū Gaudeant deniqꝫ hoies eccl'ias deuotiꝰ frequētātes. ⁊ ꝑ̄ſertiꝫ mites ⁊ humiles. Q: hodie venit iſte qui dixit Matth. xj. Diſcite a me. q: mitis ſum et humilis coꝛde. Hodie venit in vteꝝ v̄ginis q̄ humiles letificat. Matth. v. Beati pauꝑes ſpū. qm̄ ip̄oꝝ ē regnū celoꝝ. Silr̄ ⁊ mites ibidē. Beati mites qm̄ ip̄i poſſidebūt terrā. de qua pſ̄. xxvj. Credo videre bona dn̄i in terra viuentiū. qđ a ſeculo nō fuit auditum. Quia Dauid fuit humilis. ſic̄ teſtatur in. pſ̄ xxxiij. Humiliabam in ieiunio aiam meam. Job fuit humilis ſimplex ⁊ rectus. Job. j. Moyſes erat vir mitiſſimꝰ. Numeri. xvij.

Sed de pꝛomiſſione regni celoꝝ nūqꝫ audierūt. ſed oēs ad inferos deſcēderunt. Gaudeant etiā terreni ⁊ cupidi ꝑ terram deſignati ſm illđ pſ̄. lxxxxix. Jubilate deo ois terra. cantate. exultate ⁊ pſallite. Quare. Q: xp̄s hodie deſcēdit de domo regia. in qua ſm pſ̄ ſunt diuitie ⁊ gloꝛia que ex auro gēmiſqꝫ mirabiliter rutilat. de cuiꝰ poꝛtis odoꝛ nimium recreatiuꝰ emanat. cuiꝰ platee ꝯſtructe ſunt ex auro puriſſimo tanqꝫ vitrū ꝑlucidū. que fundata ē in zapphyris iaſpidibus ⁊ viuis ex lapidibꝰ ē cōſtructa. floꝛibus poꝛnata. vt dicit deuotꝰ amandꝰ in hoꝛalogio ſapie. li. j. c. xj. Hanc ſpecioſiſſimā domū xp̄us hodie dimiſit ⁊ pauꝑ in terrā venit. Nō ſibi vſurpauit regnū vngarie vel romanū. ſed paruum coꝛpuſculū v̄ginis. Nō auꝝ vl' gēmas queſiuit. ſed oia ꝯtempſit. vt dicit. b. Augꝰ. in ſermone. Oia terrena ꝯtempſit deꝰ. vt hoibus cōtēnenda demōſtraret. Gaudeāt eni ⁊ terreni. q: pꝛopter eos xp̄s gloꝛioſū celū reliq̄t ⁊ oia mūdana cōtēpſit vt illos hec relinq̄re inſtrueret. ⁊ ad regnuꝫ celoꝝ ꝑduceret. Exultando igit̄ debēt ſe tales cupidi floꝛibꝰ oꝛnare pietatis. Quia dicit Hiero. gloꝛioſus i ep̄l'a ad nepotianum. Nō memini me legiſſe mala moꝛte moꝛtuū qui libent̄ opera pietatis exercuit. habet eni multos interceſſoꝛes. ⁊ impoſſibile ē ꝑ̄ces multoꝝ non exaudiri. Gaudeāt ꝑ̄terea maria h̄ ē tribulati. ⁊ q̄ ſūt amari coꝛde. q: hodie venit ſaluatoꝛ odij. ⁊ tribulationis ſecatoꝛ. Qđ figuratū ē Jone. j. Ubi legit̄ ꝙ facta fuit magna tēpeſtas in mari qn̄ Jonas voluit fugere in tharſis ⁊ non obedire dn̄o vt iret in niniuē ciuitatē. Naute igit̄ miſerūt ſoꝛtes ⁊ cecidit ſuꝑ Jonā. ad quem dixerūt. Quid faciemus tibi. ⁊ ceſſabit mare. Quibus Jonas. Tollite me ⁊ mittite in mari. Scio eni ꝙ pꝛopt̄ me facta ē tēpeſtas. Tuleruntqꝫ Jonam ⁊ miſerūt. ⁊ ſtatim ceſſauit mare a furoꝛe. Et ꝑ̄parauit dn̄s piſceꝫ grandē qui Jonam in ſe ſuſcepit. ¶ Spiritualiter per Jonaꝫ qui interꝑ̄tatur colūba xp̄s deſignat̄. q: ſicut colūba caret felle. Ita xp̄s caruit felle peccatoꝝ. Sed per nautā intelligit̄ deꝰ pr̄ ⁊ fi. ⁊ ſpiri. q: ſicut nauta regit nauem. ſic deꝰ regit vniuerſa. Teſte Boe. in li. j. de ꝯſo. ph'ie metro. v. O ſtelliferi conditoꝛ oꝛbis q̄ ꝑpetuo nexus ſolio rapido celuꝫ turbine verſas oia certo fine gubernas. Hij igit̄ tres in ꝑſonis. ſed vnus deꝰ in eſſentia. miſerūt inter ſe ſoꝛtes. q̄s deſcēderet ⁊ huiꝰ mūdi tribulationē auferret ⁊ cecidit ſoꝛs ſuꝑ xp̄m filiū dei. Ideo dixerūt ei alie due perſone. Quid faciemus tibi. ⁊ ceſſabit tribulatio

Et ille. Tollite me inq̄t ⁊ mittite in mare mūdi. Qꝫ probat mgr̄. li. iij. diſ. j. ꝙ conueniens fuit ꝙ mitteret̄ filiꝰ ⁊ nō pr̄. vl̄ ſpūſſanctꝰ. ſic inquiens. Nō pat̄ in carne. nec ſpūſſanctꝰ. ſꝫ ſolus filiꝰ miſſus ē. qđ iđ factū ē. vt qui erat in diuinitate dei filiꝰ. in hūanitate fieret filiuſ hoīs. Nō pr̄ nec ſpūſſanctꝰ carneꝫ induit. ne aliꝰ in diuinitate eēt filiꝰ. ⁊ aliꝰ in hūanitate Et ne idē in diuinitate eēt pr̄ ⁊ filiꝰ in hūanitate. Si deꝰ pat̄ de hoīe naſceret̄. hec ille. et qꝫ vt dicit ibidē mgr̄. Opa trinitatis ſunt indiuiſa ab extra. Jđ tulerūt eū pat̄ ⁊ ſpiritusſanctꝰ ⁊ miſerūt ip̄m in mari huiꝰ mūdi ⁊ ip̄e filiꝰ ſe miſit. ⁊ tribulatiōes ⁊ tempeſtuoſe clamationes ceſſauerūt. Jđ dixerūt ſancti pr̄es tribulationibꝰ q̄etati illud Tob. iij. Non delectaris in ꝑditionibꝰ nr̄is. qꝫ pꝰ tēpeſtatem tranquillū facis. ⁊ pꝰ lachrymationē ⁊ fletū. exultationē infundis. Sꝫ dn̄s ſpūſſanctꝰ p̄parauit piſcē magnū. i. btām ꝟginē Mariā ſcđm illud ꝙ p̄dixit angelꝰ Luc. j. Spūſſanctꝰ ſupueniet in te. ⁊ virtꝰ altiſſimi obūbꝛauit tibi. Et illa accepit hodie xp̄m in vterꝫ ſuum. Gaudeant ⁊ demū pctōꝛes. qꝫ iſte venit hodie in carnē. q̄ ꝓiecit pꝰ tergū ſuū oīa peccata. Eſa. xxxviij. Iſte hodie miſſus ē ad nos q̄ ē frater noſter. ſponſus noſter p̄paratꝰ miſereri. ⁊ tegere oīa pctā nr̄a ⁊ ꝓijcere ea in ꝓfundū maris. ⁊ remittere q̄ſi nunq̄ꝫ fuiſſent. dūmodo ꝯuertere voluerimꝰ. ⁊ de cetero abſtinere. Sic̄ ait Amandꝰ. li. j. c. iiij. Jđ dicit apl̄s. j. ad Timo. j. Fidelis ſmo. i. verus et om̄i acceptiōe dignꝰ qꝫ xp̄s ieſus venit ī hūc mundū pctōꝛes ſaluos facere. Et h̄ q̄ ad primū. Quantū ad ſecūdū ſciendū. ꝙ ad experientiā videmꝰ qn̄ venit tēpus calidum anni. arboꝛes vndiq̄ꝫ ramos viridibꝰq̄ꝫ folijs pulchꝛe veſtiunt̄ floꝛibuſq̄ꝫ fulciunt̄. ⁊ fructibꝰ circūquaq̄ꝫ replebunt̄. Si aūt venerit frigitas q̄ caliditati ꝯtrariat̄. floꝛes deſtruit atq̄ꝫ fructꝰ. Cuiꝰ rō ſm̄ naturales ē qꝫ in calido tēperato arboꝛes in hūoꝛe abundant. q̄ ſe diffundit deſcendēs a radice ⁊ arboꝛē facit germinare. In hyeme aūt frigoꝛe idem hūoꝛ relinquēs ramos. radici ſe infundit. Jđ arboꝛ tali humoꝛe oꝛbata ſterilis efficitur ⁊ areſcit Si aūt eadē arboꝛ ꝑoꝛibꝰ dꝫ coꝛonari folijs ⁊ floꝛibꝰ. neceſſario ē bonū nunciū p̄cedere. ⁊ h̄ ē ver. qđ incipit in cathedra petri. ſm̄ illud poete. Ver petro det̄. eſtas exinde ſeq̄t̄. Et hoc poꝛtat bonū nūciū ꝙ arboꝛes p̄ſtinū recipiūt decoꝛē. ¶ Myſtice ꝑ arboꝛeꝫ in ꝓpoſito. ꝑmo intelligo hoīeꝫ. qꝫ ſic̄ ab arboꝛe veniunt fructꝰ. ita ab adā ꝑmo hoīe om̄s hoīes oꝛiginalit̄ ꝓceſſerūt. Hūc hoīem. ſ. ꝓmum pulcherrime oꝛnauit ramis pulcherrimis floꝛibꝰ ꝟtutū ⁊ fructibꝰ boni opis. Qꝫ vt legit̄ Gen̄. j. Deꝰ creauit ip̄m ad imaginē ſuā ⁊ poſuit eū in locū amenū fructuoſū arboribꝰ magnū. ⁊ mag̊ fonte fecūdatū. Et vt ait mgr̄ li. ij. ſen. diſ. xvij. Dedit ſibi lignuꝫ vite ad edendū ꝙ diuinitꝰ accepit hanc vi. vt qui ex eiꝰ fructu comederet. coꝛpꝰ eiꝰ ſtabili ſanitate ⁊ ꝑpetua ſoliditate firmaret̄. nec vlla infirmitate vel etatis imbecillitate indeteriꝰ vel in occaſum laberet̄. Jđ dicit in eodē diſ. xix. ꝙ ꝑmꝰ hō fuit immoꝛtalis. qđ nō habuit ex natura. ſed ex ligno vite habebat non poſſe moꝛi. Cui ꝯſonat Augꝰ ſup Gen̄. ¶ Quodāmodo creatꝰ ē hō imoꝛtalis. qđ erat ei ex ligno vite. nō de cōditione nature. moꝛtalis erat ꝺ cōditiōe coꝛpoꝛis aīalis. immoꝛtal̄ bn̄ficio ꝯditoꝛis. Deditq̄ꝫ ꝑmis pentibus hanc p̄rogatiuā. vt ſi nō peccaſſent ſine om̄i pctō ⁊ macula in paradiſo carnali copula ꝯueniſſent. et eſſet ibi thoꝛꝰ imaculatꝰ. ⁊ ꝯmixtio ſine cōcupia. atꝫ geītalibꝰ mēbrī ſic̄ ⁊ ceterī imꝑaſſent. ⁊ ibi nullū motū illicitū ſenſiſſent. vt dicit in eo. li. diſ. xx. Fuit etiā adam ꝑfectus creatꝰ in cognitione ſcie. qꝫ oībꝰ animātibus īpoſuit noīa. vt on̄deret ꝙ ſinguloꝝ noticiā haberet q̄ oīa ꝓpt̄ ip̄m creata eēnt ⁊ ab illo regenda. Dicit mgr̄ vbi ſupꝛa. diſ. xxiij. hoꝝ omniū deꝰ. Idē ibidē. diſ. xv. Sane dici pōt ꝙ creata nihil homini nocuiſſent ſi non peccaſſet. Puniendoꝝ nanq̄ꝫ vitioꝝ ⁊ terrēdoꝝ nihil ꝓbande ⁊ ꝑficiende ꝟtutis cā nocere ceperūt. Sed ip̄e adā dn̄atꝰ fuiſſet oībꝰ creaturis. ſm̄ illđ. Gen̄. j. Dominamini piſcibꝰ maris ⁊ volatilibꝰ celi. ⁊ vniuerſis animantibꝰ q̄ ſunt ſup terrā. Si eni euocaſſet piſcē de mari. volucrē de aere. beſtiā de nemoꝛe. veniēdo ſtatim tanq̄ꝫ dn̄o ſuo obediſſet. Nec etiā ab alijs alimētis īpedimētū habuiſſet. Si iacuiſſet in igne nō arſiſſet. aqua nō ſubmerſus fuiſſet. terra nō ip̄m oppꝛeſſiſſet. Aer nō ſuffocaſſet. Inſup p̄ditꝰ fuit. iiij. virtutibus. miſericoꝛdia. ⁊ veritate. iuſticia et pace. Ita decēter oꝛnatꝰ fuit adā tanq̄ꝫ pulchꝛa arboꝛ in ſtatu calido innocētie. Et de h̄ ſtatu vt dicit mgr̄. lib. ij. diſ. xx. transferēdus erat cū vniuerſa poſteitate ſua in melioꝛem digničoꝛemq̄ꝫ ſtatū vt celeſti eterno bono ī celis parato frueret̄. ¶ Sed diabolꝰ vt ibidē diſ. xxj. vidēs hoīem per obediētie hūilitatē poſſe aſcēdere. vn̄ ip̄e ꝑ ſupbiā ruerat ⁊ coꝛruerat. inuidit ei. Et qꝫ ꝑ violētiā nocere nō potuit ad fraudē ſe ꝯuertit. vt dolo hoīeꝫ ſupplātaret. quē ꝟtute ſupare neq̄rat. Ne āt fraus ſua māifeſtaret̄. ī ſua ſpē nō vēit. ne

aperte coğſcerek. Sʒ in ſpē aliena ꝛ cū horri
bili in qua eiꝰ malicia nō facilik poſſet appre
hendi. venit eni ad hoiem in ſerpente. Qꝛ ſi
pmiſſus fuiſſet in ſpecie colūbe venire malu
iſſet. ſed non erat dignus vt ſpūs malignus
illam formā homini odioſam faceret. in qua
ſpūſſanctꝰ apparituꝛꝰ erat. Veniēs igik ſer=
pens vt dicit mgr̄. ſtetit corā femina i q̄ minꝰ
rōnem vigere nouit. ꝛ nō audet in verba per
ſuaſionis exire timēs dephendi. ſʒ ſolū inter
rogatiōe eā aggredik. vt ex rñſiōe colligeret
q̄lik in malicia pcedere poſſit. Cur inq̄t pce=
pit vobis dñs vt nō comederetl de oi ligno
paradiſi. Rñdit mulier De fructu lignoꝝ q̄
ſunt in padiſo veſcimur. De fructu vo ligni
qḋ ē in medio padiſi. pcepit nobis ne come=
deremꝰ. ne forte moriamur. In q̄ vbo dedit
ſibi locū tēptandi. Jō diabolus mox dixit.
Nequaq̄ȝ moriemini. ſʒ ſcit eni deꝰ i qua. ꝛc.
In q̄ pmiſit pmiū. ſi comederēt haberēt ſili
tudinē dei ꝛ ſciam boni ꝛ mali. Audiēs igik
hec mulier. q̄dā elatio pulſauit mētē ſuaʒ vt
dik mgr̄ diſ. xxij. lib. ij. Qꝛ credidit ꝛ voluit
hr̄e ſilitudinē dei. Qḋ ꝯfirmat Augꝰ. ſuper
Gen̄. Nō inq̄t ē putādū ꝙ hō diceret feciſſe
niſi pceſſiſſet in eo q̄dā elatio. ſperās igik hec
ꝯſequi. tulit de fructu ꝛ comedit. Sed adaʒ
nō fuit ſeductꝰ eodē quo mulier. nō eni puta
bat eē verū ꝙ diabolus ſuggerebat in eo. tñ
ſeductꝰ credi pōt ꝙ ꝯmiſſū veniale putauit.
Potuit etiā aliqua elatio mēti eiꝰ inijci poſt
tēptationē ex qua voluit lignū fetidū expiri
cū mulierē nō vidit mortuā eſca illa pcepta.
Cogitans igik adam de mia dei. ꝛ pomuʒ ſu
mēs fructū comedit. ꝛ pſuaſioni mulierl cō=
ſenſit nolēs eā cōtriſtare. ꝛ eā a ſe alienatā re
linquere ne periret. arbitrās illud eē veniale
ꝛ nō mortale delictū. qḋ tñ exitꝰ aliter indica
uit. Plus tñ peccauit mulier q̄ȝ vir. qꝛ in ea
maior tumoꝝ pſumptio fuit. qꝛ in ſe ꝛ in deū
ꝛ in proximū peccauit. vir tm̄ in ſe ꝛ in deuʒ
peccauit. Si tñ vir nō peccaſſet. mime huma
nū genus peccatis corruptū periſſet. vt dicit
mgr̄ li. ij. diſ. xxij. Adā igik peccādo oēm or=
natū pdidit. Nā qui habuit poſſe non mori i
ſtatu innocētie. in ſtatu peccandi habuit mo
riendi neceſſitateʒ. ſm illud apl̄i ad Roma.
viij. Corpus propk peccatū mortuū eſt. i. ne
ceſſitatē moriēdi in ſe habuit. q̄ prius genuiſ
ſent ſine macula ꝛ mala cōcupiſcētia. pꝰ pec=
catū fuit culpa. qꝛ talis letalis egritudo mē=
bris hūanis inheſit. vt dik mgr̄ diſ. xxij. li. ij.
vbi ſupra. Qui i ſtatu inocētie habuit ſapiaʒ
pꝰ pctm̄ incurrit ſtulticiā. ſm illḋ pſ. xlviij.
Hō cū in honore eēt non intellexit. Jō dixit

ad eū dñs. Ecce adā q̄ſi vnꝰ ex nobis factꝰ ē
ſciēs bonū ꝛ malū. q. d. alik ſibi euenit. Sʒ tñ
mgr̄ li. ij. diſ. xxiij. dik ꝙ illā ſciam ꝛ puiden
tiā qua creata ſibi ſubijcerēk. ꝛ rōe illius gu
bernarenk vt ſciret illis puidere nccīa a q̄bꝰ
ꝯſequi emolimētū debebat hō peccādi. non
pdidit poſſibilitatē nec illā quaſi carnis ne=
ceſſariā puidere. Jdcirco hō i ſcptura de hu
iuſmodi nō erudik. ſʒ de ſcia aie quā peccan=
do amiſit. Etiā aialia q̄ in ſtatu innocētie ſibi
obediſſent. pꝰ pctm̄ facta ſūt rebellia. Silr̄ iter
cuncta elemēta alias etiā vtutes. iiij. pdidit
propk pctm̄. Pax ergo ꝛ mia ipm relinquē=
tes in celū aſcēderūt. qꝛ in his nongentl. xxx
annis quibꝰ vixit Adaʒ Gen̄. v. non habuit
pacē ꝛ requiē. ſed laborem. ſm ꝙ dixit dñs
Gen̄. iij. In ſudore vultus tui veſceris pane
tuo. Miſericordia etiā ſibi nō ſubuenit neq̄ȝ
poſteris ſuis in q̄nq̄ȝ milia ꝛ. cc. minꝰ vno an
nis. Sʒ veritas ꝛ iuſticia h renuentes ipm ꝛ
filios ſuos p illud tps grauik punierūt. Tan
dē celeſtis pr̄ vt ait. b. Bern̄. in quadam me=
ditatiōe. Videns hūanū genꝰ propk pec
catū periſſe. ꝛ dura oppſſiōe diabolo ſubia
cere. audiēſq̄ȝ clamorē iuſtoꝝ dicētiū cū. pſ.
cxliij. Inclina dñe celos tuos ꝛ deſcēde. Et
iteꝝ. Vtinā dirūperes celos ꝛ deſcenderes
Eſa. lxv. Miſericordia ē mota in ſuo conſi=
ſtorio diuitatl ꝯſiliū habuit de creature libe
ratiōe vicʒ hoiſ i q̄ habuit q̄ttuor ꝯſultrices
Prie due fuerūt mia ꝛ veritas. Miſcdia fu
it in celo. ſʒ veritas venit vſq̄ȝ ad nubes. ſm
illḋ pſ. xxxv. Dñe in celo mia tua. ꝛ veritas
tua vſq̄ȝ ad nubes. Mia allegat p hoie. Ec
ce inq̄t iratꝰ es dñe. nō ē q̄ inuocet nomē tuū
qꝛ audack peccāt hoies ꝛ te offendūt. ꝛ nō ē
q̄ ſurgat ꝛ teneat te ab ira tua. Si eni omnes
hoies pdas vt inimicos q̄s poſtea habebis
amicos. Sumpſit p ſe dictū Augl. Et mgr̄i
in li. ij. diſ. j. Nōne feciſti hoiem creaturā rō=
nalē vt ſūmū bonū intelligeret. intelligendo
amaret. amādo poſſideret. atq̄ȝ poſſidendo
frueretk. q. d. vtiq̄ȝ. Jgik ſi peccanit hō q̄ vl=
tio tibi occidēdo vermiculum. ꝛ ſi ꝯdēnabis
q̄d tibi p h gl̄ie tue. Qꝛ ſcptū eſt pſ. xxxviij.
Infernus nō ꝯfitebik tibi. neq̄ȝ mors lauda=
bit te. Jdcirco vt petijt pſ. xliij. Exurge q̄re
obdormis dñe. exurge ꝛ ne repellas in finem
Vſq̄ȝquo pr̄ miaꝝ iraſcerl ſup orōeʒ ſui tui
Cōuertē dñe vſq̄ȝquo ꝛ depcabilis eſto ſup
ſuos tuos. Auerte irā tuā miſericors ꝛ miſe
rator. Exurge dñe libera hoieʒ quē creaſti.
ad tuā imagineʒ. Qꝛ non ē qui redimet pter
te. Tu igik exurgēs miſereberl ſion. i. aie. qꝛ
tēpus miſerendi eius. qꝛ venit tempus. Qḋ

audiens veritas ait. Dñe iuſt⁹ es ꝛ rectũ iu/
diciũ tuũ. Scito ꝙ oia q̄ ꝓcedũt de labijs tu
is nõ facis irrita. Tu eni dixiſti ꝑ ſnia Geñ.
ij. Quocũqꝫ tpe comederitis ex eo morte mo
riemini. Et illa ſnia non dꝫ falſa inueniri. ali
as ergo pereo ſi mia dꝫ exaudiri. Cũ enĩꝫ ille
due cõſultrices nõ pñt mediũ redẽptiõis in=
uenire. acceſſerũt alie due. ſcꝫ pax ꝛ iuſticia.
Pax allegabat ꝓ hoie dicẽs. Cum de⁹ cogi=
tat ſemp̱ cogitatiões pacꝭ ꝛ nõ afflictiõis. iõ
dꝫ iure hoiẽꝫ penitẽtẽ reconciliare. Juſticia
aũt ꝓ parte dei dicẽs. pſ. j. Nõ ſic ipij. ñ ſic.
Sed veniat mors ſup̱ illos ꝛ deſcẽdãt in in=
fernũ viuẽtes. Inſup̱ ſcriptũ ẽ Eſa. xxvj In
iq̄ue agens nõ videbit gl'iam. Cunqꝫ nec iſte
ꝯſultrices pñt cõcordare. dedit cõſiliũ ſapiẽ
tiſſim⁹ Salomon Chriſtus filius dei vt fierꝫ
mors bona qua innocẽs moreref. per cuius
mortẽ hõ ṗdit⁹ liberaref. querẽtes igif talẽ
innocẽtẽ nuſq̄ꝫ inuenerũt. qꝛ nemo potuit di
cere. mũdũ ẽ cor meũ. pur⁹ ſũ a pctõ. Prou.
xx. Quib⁹ ſic reuertẽtib⁹ dixit Nec vos q̄cq̄ꝫ
ſcitis. Neſcitꝭ inq̄ꝫ. quia ſcriptum eſt pſ. xiij.
Oẽs declinauerũt inutiles facti ſũt nõ ẽ qui
faciet bonũ. ꝛc̄. Querite igif q̄s ſit ille vnus
ꝛ inueſtigantes ꝙ xp̃s ille vn⁹ eẽt q̄ inuento
protulerũt ſniam diffinitiuam dicẽtes. Qui
dedit ꝯferat auxiliũ. Audiẽs aũt iudex xp̃s
qui iſtud dederat ꝯſiliũ. ꝙ pati deberet pro
hoie ait. Geñ. vj. Penitet me feciſſe hoiem.
Recte fec̄ xp̃s ſicut ſartor. q̄ cũ feciſſet bonã
tunicã. quã alius induendo macularet. qua
maculata ad ſartorẽ portaref. ꝛ ille ꝓpf ma=
culã necaref. ille diceret. Penitet me feciſſe
tunicã. ſic de xp̃o q̄ fecit humanã naturã bo/
nã. Geñ. j. Uidit de⁹ cũcta q̄ fecerat. ꝛ erant
valde bona. Sꝫ Adã peccãdo eã maculauit.
ꝛ xp̃us ꝓ ea pati debuit. Jõ dixit. Penitet
me feciſſe hoiem. Sꝫ qꝛ humanũ genus redi
mi nõ potuit niſi bon⁹ nũci⁹ preiret. Recte
ſicut arbor q̄ perdit priorẽ pulchritudinẽ nõ
ornaf floribꝰ niſi p̄cedat prius ver. q̄ſi bon⁹
nunci⁹. Jõ xp̃s vocãs nunciũ gabrielẽ dixit
Ueni gabriel. vt pꝫ in ſermone p̄cedẽte mẽ=
bro. ij. Et ſubdit. Angelus audiẽs hec intra
ſe cogitans ꝛ dicẽs. ſtupendũ ẽ hoc miracu/
lũ ꝛ ois ſcie p̄cellit ſenſũ. Qui i cherubin ter=
ribilif ꝛ in ſeraphin inuiſibilif. ꝛ in omnibꝰ
angelicꝭ ꝟtutib⁹ incõp̄henſibilis ẽ. tñ vult i=
carnari. Et puelle ſui habitaculi pñtiã re ꝓ.
mittit. Põt ne vter⁹ capere eũ. qui nõ capif
Hec ꝛ hmõi angelo cogitante. ait dñs ad eũ
Quid turbarꝭ o gabriel. Nunq̄d ñ a me pri⁹
miſſus es ad Zachariã ſacerdotẽ. ꝛ natiuita
tem Johannis ei nũciaſti. Nunq̄d nõ annũ/
ciatiõis tue effectũ ꝓſecut⁹ ẽ. Nũquid nõ illa
tũc ẽ ſeges ſterilis facta. q̄ iã carebat. i. preca
riſtia deficiebat. Nũquid impoſſibile apud
me qui creaui oia ꝟbo. Cur ergo ambigis.
Ad hec angelus. Dñe op⁹ quidẽꝫ extitit tue
charitati qd ex amore ṗficif Teſtis ẽ zacha.
poſt illũ rebecca ꝛ anna. que miſerie ꝛ paſſio
ni ſterilitatis ſimul ſeruiẽtes a te libertatem
acceperũt. Uirginẽ aũt parere q̄ genitura d
viro nõ ẽ. ſupat oẽm legũ naturam ꝛ tuam.
quõ annũciabo puelle pñtiam. Te eni celi ꝛ
terre nõ capiũt fines. ꝛ quõ te vterus capiat
virginalis. ꝛ quõ feret Maria ignẽ tue cha
ritatis. Cui dñs. Si leſit ignis in ſolitudine
rubũ ledat vtiqꝫ Mariã mei pñtia. q. d. Si
cut ignis ardebat. nec rubũ ledebat. ſic mea
pñtia Mariã nõ ledat. ¶ Et tunc angel⁹
impleuit mãdatũ dñi. Et de ſummo celorũꝫ
exiliens ad virginẽqꝫ ingrediẽs eãqꝫ ſaluta=
uit dicẽs. Aue gr̃a plena dñs tecũ. ꝛc̄. Ange
lus eni fecit ſic̄ faciũt ſolennes nũcij a ſecula=
rib⁹ dñis. vtputa regib⁹ vel p̄ncipib⁹ miſſi.
regalẽ virginẽ ad procandũ. Primo q̄n ve=
niunt ad ip̄am. p̄mittũt ſalutationẽ ei reuerẽ
ter inclinãdo. ꝛ ſic de facili inclinãt ad ꝯſen=
ſum ſuoꝝ dñoꝝ. Deinde dñoꝝ aperiũt volũ
luntatẽ. Si aũt ex h̕ viderit ꝟginẽ turbatãꝫ
ꝯſolanf eã dicẽtes. O ꝟgo amena ne turbe=
ris. qꝛ rex noſter q̄ ẽ diues ſpẽm tuam ꝯcupi
uit. ꝛ tua dilectio apd ip̄m gr̃am adinuenit.
Ita angelus p̄mo ſalutauit ꝟginẽ ex p̱te re/
gis ſui. Et qꝛ vidit eã turbatã ait. eã appellã
do dicẽs. Ne timeas Maria inueniſti enim
gr̃am apd dñm. Et ſtatim ſubdit voluntatẽꝫ
regis. Ecce cõcipies ꝛ paries filiũ. ꝛc̄. Jõ di
cit. b. Aug⁹. in ſermone hodierno. Audiui=
mus nũciũ gaudia magna nũciantẽ. iudicia
leticie. vocẽ auxilij. reuocationẽ ſeruitutis.
Ecce angelus ad ꝟginẽ loquif. vt deinceps
ſerpẽs mulieri nõ ſermotinef. miſſus gabri=
el angel⁹ toti⁹ mũdi nũciare ſalutẽ deferens
ad e reuocatiõis p̄ſcriptũ. Miſſus ẽ gabriel
ad ꝟginẽꝫ. vt ignominia feie exhauſta ferat
ſalutẽ. Miſſus ẽ ad amatã regis angelorum
palatiũ p̄parare mũdi ſpõſo ꝛ thalamũ. miſ
ſus ẽ ad ꝟginẽ. q̄ deſpõſata ẽ ẽ quidẽ ioſeph.
ſeruabaf aũt ieſu. miſſus lucerna nũciare ſo=
lẽ iuſticie. Miſſus crepuſculum lumẽ p̄cur=
rẽs diei. Miſſus ẽ gabriel manifeſtãs eũꝫ q̄
ẽ in ſinu p̃ris. ꝛ in vlnis mr̃is. Miſſus ẽ mi=
les vociferãs ſecretũ regꝭ. qd cog̃ſcif fide nõ
diſcuſſione. hec Aug⁹. Jõ dꝛ Hec ẽ dies bo=
ni nũcij. Sꝫ illd ẽ notũ q̄n aliq̄s rex p̄potens
ad humilẽ mitteret ꝟginẽ ꝛ ip̄am ditaret. et
in ſuũ ꝯiugium ſumeret. illa vtiqꝫ ꝯſentiret.

Sicut habet̃ .j. Reg᷑ .xxv. vbi legit̃. ꝙ rex
Dauid miſit nuncios ad abigail. vt eam ſibi
deſponzaret in vxorem. Illa autẽ poſtq̃ʒ au
diſſet nuncios adorauit in terra ⁊ dixit. Ec/
ce famula tua ſit in ancillam. vt lauet pedes
ſeruoꝝ domini mei. ⁊ ſic dedit ꝯſenſũ. Et ſic
Maria auditis nuncijs angeli gabrielis il=
lud ſcꝫ ꝙ elegiſſet eã in ſponſam. ⁊ veriꝰ ĩ ma
trẽ benedictã. ꝯſenſit nuncio dicẽs humilit̃.
Ecce ancilla dñi. ⁊c̃. Quo facto conceptꝰ eſt
xp̃s. ⁊ h̾ quo ad ſecundum. Quantũ ad ter
tium ẽ notandum. Pli. in ſpec̃. na. Panthe=
ra ẽ animal pulchrũ. ⁊ his qui ſibi in aliq̃ ſub
ueniũt. nullo mõ ẽ ingrata. Nã ſicut ideꝫ ait
ꝙ quidã vir ſemel ex caſu venit in deſertum
in quo vidit foueam ꝓfundam. in quã colla
pſi erãt catuli panthere. nec de ꝑ ſe poterant
de ea aſcẽdere. neqꝫ ꝑ matreꝫ adiuuari. Ille
aũt pietate motꝰ in foueaꝫ deſcendit. ⁊ catu=
los inde ſubleuauit. Qđ videns panthera.
eduxit viꝝ illũ per ſolitudinẽ leta ⁊ blandiẽſ
vt ſibi gr̃as referre facile appareret. Sp̃ualı
ter per pantheram ſancta mater eccl̃ia intel=
ligit̃. vt dicit Iſi. li. xij. ꝙ filij panthere cũ in
vtero matris ꝯualuerit ⁊ ad naſcendũ iaꝫ vi
res receperit mordẽt matrẽ. lacerãtqꝫ vngui
bus eiꝰ aluũ tãq̃ʒ ſui ꝑtui reſiſtẽtẽ. ita mali fi=
lij ⁊ filie eccl̃e cũ apte ſũt ad peccãdũ. ſi tũc re
ſiſtit eccl̃ia ꝑ ſuos doctores ⁊ p̄dicatores ip=
ſam verbis ſuis detractorijs ⁊ v̾beribꝰ lace=
rant. ſic̃ faciunt heretici ⁊ mali xp̃iani. ſcꝫ de
quibꝰ cõquerit̃ ꝓpheta Amos. ij. Odio ha=
buerunt in porta corripientẽ ⁊ loquentẽ per/
fecte. ſ. doctores ſanos abominati eſtis. Sꝫ
per viꝝ intelligitur xp̃us. de q̃ dicit Zacha.
vj. Ecce vir oriens nomẽ eiꝰ. Hic vir ambu/
lans in deſerto. i. in celo. qđ dictũ fuit deſer=
tum propter caſum maloꝝ angeloꝝ. Lu. xv
Uidit filios panthere. i. eccl̃ie lapſos in foue
am eterne damnationis. Et hodie motꝰ pie=
tate deſcendit ad eos. vt eos liberaret. Sic̃
ait Exo. iij. Uidens vidi afflictionẽ populi
mei qui eſt in egypto. hoc ẽ in tenebris pecca
torũ. ⁊ clamorẽ eius audiui ⁊ deſcẽdi vt libe
rarẽ eũ. Et h̾ perpẽdẽs ſancta eccl̃ia nõ tacet
Sꝫ hodie lete decãtat gr̃as ſibi dicẽs. Hec ẽ
dies quã fecit dñs. ⁊c̃. vſqꝫ gl̃ia tibi dñe. Et
ad hanc gratitudinẽ inuitat ſuos filios cum
cantat in. ps̃. xcvij. Cantate dño canticũ no
uum. Dicit gloſa. Cãtate vita ⁊ lingua đ xp̃i
incarnatione ⁊ redẽptione humane nature.
q꞉ mirabilia fecit. Et hec ſunt ꝙ hodie v̾go
cõcepit ⁊ nouẽ elapſis mẽſibus v̾go peperit
⁊ poſt partũ virgo ꝑpetua ꝑmanſit. Et ſub=
dit rõnem quare cãtare debẽt filij ſui dicẽtes

Notũ fecit dominus ſalutare ſuum. i. filium
quẽ deſiderans Jacob ait Gen̄. xlix. Salu=
tare tuum domine expectabo. Et Lu. ij. Sy
meon dicit. Uiderũt oculi mei ſalutare tuuꝫ
hoc eſt chriſtum. Reuera chriſtũ hodie pro
ſua incarnatione laudare debemꝰ ⁊ gr̃as re=
ferre ſibi. q꞉ ſi tacuerimꝰ a laude ⁊ gratiaruꝫ
actione. ⁊ noluerimus hanc pietatẽ magnaꝫ
nobis exhibitam. ſceleribus arguemur ¶
R Sicut cõtingit cuidã monacho de quo le
gitur. ꝙ cuꝫ fratribus venit ad eccleſiam vt
pſalleret. ⁊ cũ in miſſa cantaret̃ ille articulus
ſimboli Niceni. Incarnatꝰ ẽ de ſp̃ũ ſancto.
Uel vt alij dicunt cũ hoc legeret̃ Joh. j. Et
verbum caro factũ ẽ. Genubus alijs fratri=
bus deo humiliter inclinantibus. gratiaſqꝫ
agentibus. ille ſolus ſedere manẽs in ſtallo
gratias nõ retulit. Statimqꝫ ex diuina per=
miſſione venit diabolus in ſpecie ethiopis.
⁊ ipſum grauiter in maxillam percuſſit ꝙ ve
ſtigia digitoꝝ ad tempora vite in ip̃o reman
ſerunt. Et dixit ad ipſum. Si deꝰ naturã an=
gelicã pro me aſſumpſiſſet. ego me ad terram
facietenus proſtrauiſſem. ⁊ tu miſer ingratꝰ
exiſtis de incarnatione ſaluatoris tui. Idcir
co non ſimus ingrati. ſed chriſtum ieternum
propter ſuam ſanctiſſimam incarnationẽ col
laudemus. ⁊ gratias illi agamus. Ut merea
mur de illa exultare hic in gratia. ⁊ tandẽ in
eterna gloria.

¶ Sermo in cena dñi.

Venite comedite panem meum. ⁊ bibite vinũ. qđ mi
ſcui vobis. Prouerb. ix. A Medicꝰ Jo=
hannes meſue in prima practica dic̃ ſic Ois
in quo aliquid mali. aut morboſitatis latitat
⁊ in vere medicinis aut laboribꝰ purgatꝰ nõ
fuerit. eſtate ſuccedente periculoſis febribuſ
eſtuabit. Si autem medicinas preſumpſerit
accipere infirmitas expurgatur. Et rationeꝫ
huius ponit cõſtantinꝰ. q꞉ morbꝰ qui in vere
intra corpꝰ remãſit. aduenĩẽte calore eſtatis
periculoſius eſtuabit. Myſtice loquendo.
Quis ẽ iſte qui nõ habeat in ſe malũ peccati
vel morbũ anime latitare. Certe nemo. mul
ta eni mala occulte ꝑpetramꝰ. de quibꝰ dicit
beatꝰ Bern̄. li. medi. c. xiij. Magꝭ timeo ma=
lũ qđ facio in abſcõdito q̃ʒ qđ facio in aper/
to. Malũ enim ꝙ nullus vidit. nemo repre=
hendit. ⁊ vbi non timetur reprehenſor. ſecu/
rius accedit tẽptator ⁊ facilius iniq̃tas ꝑpe
trat̃. hec Bern̄. multa etiã ꝯmittimꝰ mãifeſte
ꝑ q̃ aĩe nr̃e morboſitatẽ ꝯtrahũt ⁊ aſſumũt.

⁊ illa in nobis ꝑ obliuionē manēt latitare a q̄
bus ſi volumꝰ expurgari ⁊ ſanari. nccē ē no-
bis vt nobiliſſimā medicinā corpis xp̄i i ve
re h̄ ē in iſto tpe gr̄e ſumamꝰ. De q̄ dic̄ beatꝰ
Bern̄. in ſermone. Corpꝰ xp̄i eſt ꝑegrinanti
bus dieta. egrotꝫ medicina. debiles ꝯfortat.
valētes delectat. lāguores ſanat. ſanitatē cō
ſeruat. fit hō māſuetior ad correptionē patiē
tior ad laborē. ardētior ad amorē. ⁊ ad obe-
diētiā ꝓnior. ⁊ ad gr̄aꝝ actiōꝫ deuotior. hec
ille. Et ve dicit q̄ hāc digniſſimā medicinā n̄
ſumeret ꝑiculo ſe exponeret. Vt dr̄ de pe. et
remiſ. c. oīs vtriuſqꝫ sexꝰ Poſtq̄ꝫ ad ānos di
ſcretiōis venerit ſuſcipe dꝫ ad minꝰ reuerēt̄
i paſca eucha. ſacr̄a. niſi forte de ꝓprij ſacer-
dotꝫ ꝯſilio ob aliquā rōabilē cām ad tp̄s ab
eiꝰ ꝑceptiōe duxerit abſtinēdū. Et ſb̄dit̄ pe-
na. Alioq̄n ⁊ viuꝰ ab igreſſu ecc̄lie arceat̄ .i.
expellat̄. ⁊ moriēs xp̄iana carēs ſepultura.
hec Inno. iij. Jō ne hō in tale icidat ꝑiculuꝫ
ſue aīe. vocat nos xp̄s hodie ad hāc medici-
nā dicēs. Venite comedite panē .i. corpꝰ me
um ſub ſpē panis exhibitū tāq̄ꝫ ſaluberrimā
medicinā. de q̄ dr̄ Ecc̄i. xxxviij. Altiſſimꝰ de
t̄ra .i. de carne v̄ginis creauit medicinā ⁊ vir
prudēs nō abhorret eā In v̄bis ꝓpoſitꝫ duo
tangunt̄. Primo vniūſalitatis vocatio. ibi.
venite. Scd̄o nccītatꝫ māducatio. ibi. come-
dite. Prio ē notādū. cū reges terre faciūt cō-
uiuia magnifica. vt ꝯuiuia nuptiaꝝ. p̄ oibus
inuitāt ad illa p̄mitꝰ ſuos p̄ncipes. deīde ge
neralit̄ oēs ppl'os. vt ſic eoꝝ regia ptās latiꝰ
demōſtret̄. ⁊ h̄ figuratū ē Heſter. j. Vbi legi
tur q̄ rex aſuerꝰ in tertio anno imperij ſui fe-
cit grande ꝯuiuiū cūctis p̄ncipibꝰ ⁊ puerꝫ ſu
is. p̄fectiſqꝫ ꝓuinciaꝝ corā ſe vt oñderet di-
uitias gl'ie regni ſui ac magnitudinē. Cūqꝫ
cōplerent̄ dies ꝯuiuij. inuitauit oēm ppl'm q̄
inuentus ē in ſuſis. a maximo vſqꝫ ad mini-
mū. ¶ Spūaliter aſuerꝰ interp̄tat̄ beatꝰ ⁊
ſignificat xp̄m. q̄ ſm̄. b. Hiero. ē oium ſuper
noꝝ ciuiū beatitudo ⁊ gl'ia q̄ eiꝰ celſitudinis
faciē ꝯtēplant̄. Hic igit̄ xp̄s beatiſſimꝰ. fec̄
grāde ꝯuiuiū tertio anno imperij ſui Primꝰ
annus fuit ſtatꝰ nature. Scd̄s ſtatus legis.
Tertiꝰ ſtatꝰ gr̄e. in quo fecit grāde ꝯuiuium
qn̄ inſtituit eucha. ſacr̄m. De q̄ dic̄. b. Bern̄
in quodā ſermone. O ſacrū ⁊ nobile ꝯuiuiū
ſacr̄m ſacramētorum. ſanctū ſanctoꝝ. amor
amoꝝ. dulcedo dulcoꝝ. Vere hec ſunt feſta
paſcalia in quibꝰ adeſt pat̄ ⁊ filiꝰ ⁊ ſpūſſan-
ctus. in quibus fit vna caro ſponſa cū ſpōſo
aīa ſancta cū xp̄o. De h̄ etiā dicit. b. Hiero.
vt h̄r in ep̄l'a Euſebij ad ep̄m Damaſum O
nobile inq̄t ꝯuiuiū in q̄ ſub panis ſpē totus

xp̄s ſumit̄ deꝰ ⁊ hō. Et ita totꝰ in ſpē panis
⁊ in qualibet eiꝰ ꝑticula. ⁊ in vini ſpē. ⁊ in q̄
libet gutta. ſicut in panis totus ⁊ in vini ſpe-
cie ſimul. Nā totus perfectꝰ ⁊ integer ſub pa
nis ſpē. ⁊ ſub qualicūqꝫ mīma ꝑticula. ⁊ idē
totꝰ in vini ſpē. ⁊ in qualibet gutta ꝑmanet.
hec ille. ¶ Sꝫ diceres. q̄re xp̄s hodierna
die inſtituit h̄ nobile ꝯuiuiuꝫ ſui ſanctiſſimi
ſacr̄i. Ad h̄ dic̄. ſ. Tho. in tractatu de corpe
xp̄i. q̄ triplex ē cā inſtitutionis. Prima me-
moria ſaluatoris. Scd̄a ſacrificiū altarꝫ Ter-
tia cibꝰ hois. Et ſubdit. Hec tria diſponit in
h̄ ſacr̄o. dei ſapīa ꝯtra vetera mala. ⁊ que ſūt
illa declarat. Cōtra obliuionē dei. contra de
bitū rapine aliene rei. ⁊ contra corruptioneꝫ
pomi mortiferi. Primo eni parētes i hec tria
ceciderūt. mala ſerpētina fraude decepti ⁊ ꝑ
eos ſucceſſores ſūt priuati. De h̄ h̄r Ecc̄i. x.
Initiū ſupbi hois ē apoſtotare a deo. q2 ab
eo q̄ fec̄ eū receſſit. ⁊ in obliuionē dei deueit.
De ſcd̄o legit̄ Gen̄. iij. Vidēs mulier lignū
q̄ eēt bonū ad veſcēdū. ⁊ pulchrū ocul'. tulit
de fructu eiꝰ ⁊ comedit deditqꝫ viro ſuo ⁊ ſic
rapinā comiſerūt. De tertio legit̄ Gen̄. ij. de
ligno ſcie boni ⁊ mali ne comedes i q̄cūqꝫ die
comederis ex eo morte morieris. qd̄ ⁊ fcm̄ ē
ſic̄ teſtat̄ pſ̄. lij. Corrupti ſūt ⁊ abomīabiles
facti ſūt iniq̄tatibꝰ ſuis. Sꝫ ꝯtra hoc triplex
malum inſtitutū ē hoc ſacr̄m. Luc̄. xxij. vbi
dr̄. Accipite ⁊ comedite hoc ē corpus meum
qd̄ pro vobis tradet̄. hoc facite in meā ꝯme-
morationē. Et ē prima cauſa. ſ. memoria ſal-
uatoris cōtra dei obliuionē. Jō dicūt docto
res Sacerdos nunq̄ꝫ deberet accedere diui
na peragendo. nec laicus diuina ſumēdo ni
ſi p̄habita dn̄ice paſſionis memoria q̄liter ſu
ſcepit obprobria. flagella. ſputa. vulnera ala
pas. irriſiones. accuſatiōes ⁊ ſil'ia. Secunda
cā inſtitutiōis ē ſacrificiū altaris cōtra quā-
dam debiliorum noſtrorū rapinā. Sicut eni
corpus dn̄i ſemel oblalū eſt in cruce pro deli
cto originali. ſic offerat̄ iugiter pro noſtrꝫ q̄t/
tidianis delictis in altari ¶ Tertia cauſa eſt
cibus hominis. Eſt enim cibus medicinalis
contra pomi mortiferi corruptionem. Jdeo
dicit beatus Ambroſius in libro de ſacramē
to corpus chriſti medicina ſpiritualis eſt.
Quarta cā poteſt addi vt eſſet viaticum pre
ſentis peregrinationis. De qua dicit ſanctꝰ
Hiero. O ſanctū noſtre peregrinationis via
ticū quo de hoc ſeculo nequam peruenitur
ad celeſtis hieruſalē conſortiū. patres noſtri
in deſerto manna comedētes non venerunt
in terram promiſſionis. Qui vero te come-
derit. ¶ In tui fortitudine ambulabit ad

montē dei oreb. Et ſbdit dicēs. Comeſtio de
licatiſſima in q̄ ſaporis ⁊ odoris eſt ſuauitas
oīſe delectamētū. oīs medicina. oīs ſuſtēta/
tio ⁊ oīs reqes a labore. vbi omē ē ꝙ deſide=
rari pōt. hec Hiero. Ad illud ꝯuiuiū iocun=
diſſimū inuitauit celeſtis aſuer⁹ ꝑmates ſu=
os. xij. apl'os de q̄bus dixit pſ̄. xliiij. Cōſtitu
es eos ꝑncipes ſuꝑ oēm terrā. ¶ Qr vt le
giť Luc. xxij. ꝙ xp̄s mādūcās cū diſcipulis
ſuis agnū paſcalē ait. Deſiderio deſideraui
hic pōt inſeri hiſtoria q̄ facta ē q̄nta feria vſ/
q̄ibi. Egreſſus ieſus trans torrentē cedron.
⁊ ſic in his geſt̄l inuenies ꝙ p⁹ lotionē iſtituit
eucha. ſacr̄m. ad qđ diſcipuli ꝑmo ſūt voca=
ti. Et nō ſolū ipi ꝑncipes terre apl'i ſūt ad h̄
ꝯuiuiū ſaluti ferū inuitati. ſed etiā vniuerſi.
Ita vt mirať gl'ioſus doctor Hiero. O eſca
inq̄t mirabilis ac ſtupenda delectabilis ⁊ io=
cunda tutiſſima ac ſuꝑ oīa ꝑoptāda. Qm̄ ſin
gularis ⁊ inaudita tua liberalitas q̄ȝ ſuper=
abūdantiſſima ac ꝓdiga largitas vt eā nemi
ni exortā facis niſi venire ꝯtēnat. Et ſubdit
Si q̄s ḡ ꝑuulus ē ſecure ad te veniat. ⁊ te co
medēs fiat magn⁹ ⁊ relinquēs ſemitas infan
tie. ꝑ ſemitas ambulabit prudētie. Si q̄s de=
bilis ad te declinat ꝓtin⁹ fiat fort̄l. Si q̄s in=
firm⁹ ſanabiť. Si q̄s mortu⁹ ē. ſi ad te adire
voluerit vitā interminabilē apprehēdit. Si
q̄s magn⁹ ē ⁊ fort̄l. nec hic te deſinat. nā ſemꝑ
abundanť te inueniat q̄ paſciť. Nemo certe
ſine te viuere pōt ad momētū. Tu ſolus vitā
oībus ꝑbes creaturis hoc quo ad primum
¶ Quantū ad ſecūdū notādū. Dicūt natu=
rales ꝙ oē aīal vitā hñs nccīo hr̄e optet eſcā
Qr diť Are. li. de aīa. Impoſſibile ē aīal ſine
nutrimēto diu ſubſiſtere. Idcirco irūdines
q̄ ſolū viuūt in aere de vermib⁹. veniēte hye
mene fame moriant̄ ex defectu illoꝝ immer=
gunt ſe paludib⁹. vl' ſm Are. li. vij. aīalium
iacēt in cauernis arboꝝ. vl' trāſferūt ſe ad lo
ca magis calida. Idem videmus in ciconia.
Spūaliť interior hō. ſ. aīa. ſi vult hr̄e vitam
ḡre ncc̄io indiget eſca feliciſſima xp̄i corpore
Qr. b. Hiero. loquēs de corꝑe xp̄i dixit. Tu
es eſca aīe nō corꝑis. ipinguas mētē nō ven=
trē. Tu manducātē vt decet in te trāſmutas
vt tui ꝑticipatiōe efficiať de⁹. nec tñ in illum
tranſmutaris. veluti alia faċ eſca corporea.
Et ſubdit exortādo ad ſuſceptionez h⁹ dele=
ctabiliſſime eſce. Gaude ḡ fidel' aīa. gaude et
exultare ne moreris. his paſci delitijs h̄ frui
ꝯuiuio in q̄ nō carnes hircoꝝ aut thaurorūȝ
ſicut olim in lege. ſȝ ver⁹ xp̄s de⁹ ⁊ hō tibi ꝓ
poniť. hec ille. Dicūt tñ medici ꝙ in comeſti
onibus corꝑaliū multa ſunt vitāda. q̄ etiam
in ſumptiōe h⁹ eſce minime ſūt habēda. Pri
mū ē loci ſublimitas. Qr videm⁹ q̄ȝto aliq̄d
alti⁹ cerniť tanto minus eſtimať. Sic liquet
de illis q̄ in alt̄l montiū ꝯmoranť. qr ceteris
tardi⁹ impinguanť. Idē declarat Pli. i ſpe.
na. de pomis q̄ in altitudine arboꝝ ſituanť.
q̄ nō in tantū capiūt ad ſe humorē ⁊ nutrimē
tū ſicut illa q̄ inferi⁹ collocanť. qr ab humore
radicis magis elonganť. ⁊ ꝑ alijs a ventis ci
tius deijciunť. Ita ille q̄ vult digne accipere
hāc eſcā nobilē ſpūalē aīe. ncc̄e ē vt vitet ſub
limitatez ſuꝑbie. Qr dicit glorioſus doctor
Hiero. Tu miſeꝝ arrogantē ⁊ ſuꝑbū deteſta
ris. diuitē eni dimittis inanem ⁊ vacuū. Tu
ſuꝑbū ⁊ potētē deponis de ſede ⁊ exaltādo
humilē oīb⁹ imples diuitijs ⁊ tue dom⁹ vber
tate ſatias. Idō qñ ſumus in extremis añ cor/
pus dñicū humiliť nos ꝓſternam⁹ i terram
humili clamātes voce. Dñe q̄s ego ſū vt ſim
dignus vt intres ſub tectū meū. meruit enim
hec pctōr hō. Certe dñe nō ſum dign⁹. Nun
q̄d ego ſū melior q̄ȝ oēs pr̄es mei. tu Moyſi
noluiſti vno ictu oculi mōſtrari. cur nūc tm̄
humilias vt patiaris ad hominez deſcēdere
publicanū ⁊ pctōrē. ⁊ eū te ſolū mādūcare iu
beas. hec Hiero. Sic ⁊ tu miſer hō depone
ſuꝑbiā ⁊ amplectere hūilitatē infimā q̄ acce/
dere debes ad eſcā hāc ſanctiſſimā. Qr dicit
pſ̄. xxj. Edent paupes ⁊ ſaturabunť. i. hūi=
les ⁊ laudabūt dñm. Idō deuot⁹ doctor amā
dus i horalogio ſapie. lib. ij. c. iiij. docet quē
libet accedere ad eſcā iſtā dicēs. Cū ad alta=
re aſcendis. ncc̄e ē vt cū reuerentia debita et
honore ꝑcipuo occurras deo tuo deuotione
quadā humili. Mirare ꝙ tant⁹ dñs ad tan=
tillū ſeruū. tanta nobilitas ad miſeꝝ vermi/
culū ⁊ tanta maieſtas ad vilē leproſū dignať
venire. ⁊ dic cū metu ⁊ reuerentia. Dñe non
ſū dign⁹ vt intres. ⁊c̄. ¶ Sȝ diceret quis
debeo me ne ex h̄ dicto idignū iudicare. Ad
h̄ dicūt doctores ꝙ nō. qr quādiu q̄s ſe indi=
gnū iudicat. nō dȝ accedere. qñ h̄ diffinitiue
iudicat ꝙ indign⁹ ſit. Etiā ſi alias indignus
nō eēt accedēdo indign⁹ efficereť. qr faceret
ꝯtra ꝯſciaȝ. ⁊ ſic edificaret ad gehēnā. xxviij
q. j. c. oēs. Nec debet q̄s ſe ex temeritate di/
gnū ad h̄ ſacramētū iudicare. Qr diť Aman
dus vbi ſupra. Inter natos mulierū non ſur
rexit. q̄ ex ſola ꝟtute ⁊ iuſticia opeꝝ ſuoꝝ tā=
q̄ȝ ex cōdigno ſe ſufficieť ꝑparare poſſet. eti/
am ſi vn⁹ hō haberet oīuȝ angeloꝝ naturalē
puritatē ⁊ oīm ꝯfeſſoꝝ mūdiciā oīmq̄ȝ viato
rū merita ꝑ vite auſteritatē. ex his oīb⁹ ñ fie=
ret idone⁹ ad tāta myſteria ꝑcipienda. Hec
ille. Et talis ex temeritate ſe dignū iudicans

ſi nõ eēt dignꝰ ex ſumptiõe fieret indignus.
Q꞉ ſi dixerimꝰ peccatũ non habemꝰ noſmet
ipſos decipimꝰ ⁊ veritas in nobis nõ ē. ꝑma
Joh.j. ¶ Sꝫ diceres. cũ indignꝰ ñ debeat
accedere. nec vnquã potero me dignũ iudi-
care. ergo nõ debeo accedẽ. Ad h̄ dicunt docto-
res ꝙ nullꝰ dꝫ ſe dignũ iudicare i hac vita. lꝫ
hõ de h̄ ꝙ ſit in gr̄a poſſet hr̄e ſigna ⁊ conie-
cturas. tñ ſine dei ſpeciali reuelatiõe nũquã
vere ſcire põt an amore vel odio dignus ſit.
Eccl.ix. Timere dꝫ ſe eē hoīeꝫ indignũ. Sꝫ
nullatenꝰ ſe diffinitiue indignũ iudicare. qñ
aũt hõ vult emẽdare pctã ꝑterita. ⁊ futura
vitare. ⁊ ſm doctorẽ Amandũ vbi ſupra facꝫ
qd̄ in ſe ē ad gr̄am ſe humiliãdo magis ac ma-
gis dꝫ ſe ꝑparare plus dignũ q̄ indignũ iu-
dicare. q꞉ hoc ſufficit. Nec reqrit deꝰ ab ho-
mine h̄ qd̄ videt̄ eē impoſſibile. Quandocũ
q̄ ſuſcipiẽs corpꝰ xp̄i facit qd̄ in ſe ē diuina pie
tas ſupplet ꝑ gr̄am h̄ ad qd̄ ꝑuenire ſine gr̄a
nõ põt. hec Amãdꝰ. Ad verba aũt centurio-
nis Matth. viij. dr̄ ꝙ nõ dicũt temeritateꝫ
iudicãdo. ſꝫ reputatiõis humilitatẽ. Secun
dũ ꝙ vitandũ ē in comeſtione cibi. eſt nimia
parcitas. Q꞉ ſm medicos. peior ē exinanitõ
q̄ repletio. q꞉ difficilior ad currandũ. Jdeo
docuit Bern̄. in ep̄la ad cartuſienſes dicẽs.
Affligendũ ē aliquãdo corpꝰ. ſ. ꝑ cibi parci/
tatẽ. ſed nõ ꝯterendũ ꝑ nimiã abſtinentiam.
q꞉ modus in oībus ē habẽdus. Sic qui par-
ce manducat hunc venerabilẽ cibũ corporis
chriſti. peior efficit̄ in aīa. Q꞉ dicit venerabi
lis Richar. de ſan. victore. Jn hoc beatiſſi-
mo ſacramẽto chriſti cõſiſtit ſalus fidelis aīe
qui ergo raro corpꝰ xp̄i comedit ſalutem aīe
ſue negligit. Sed in hoc apes ſagatiores in-
ueniunt̄. De quibus dicũt naturales. cũ in-
firmant̄ tũc auidiꝰ mel comedũt propt̄ dile-
ctioneꝫ quã ad ipſum habẽt. Per apes intel
ligunt̄ hoīes qui ob multitudinẽ delictoꝝ
ſepius in aīa infirmat̄. Jta vt dicere poſſint
cum pš. vj. Miſerere mei dñe qm̄ infirmus
ſum ſana me dñe Sed per mel intelligit̄ xp̄s
q꞉ ſicut mel ē dulce. ita corpus chriſti. Teſte
Bern̄. in tractatu de ſacramẽto. Dulcis eni
Jeſus ē in voce. dulcis in facie. dulcis i amo-
re. dulcis in ope. ⁊ dulcior patebit in diuini-
tatis viſione. De h̄ iterꝫ ait. Jeſu decꝰ angeli-
cũ. in ore mel mirificũ. in corde pigmentum
celicũ. in aure dulce canticũ. De iſto melle ſe
piꝰ comedẽ debemꝰ. cũ ſumꝰ infirmi. ⁊ h̄ con
ſulit Sap̄. Eccl. xxiiij. Fili mi comede mel.
q꞉ bonũ ē ⁊ fauũ dulciſſimũ gutturi tuo. qui
aũt accidioſus fuerit i accipiẽdo. fortaſſe ē i
via dãnatiõis. q꞉ dic̄ Hilarius ſuꝑ Matth

Dãnandus ſi qdẽ ille hõ iuſto dei iudicio eſt
q̄ accidioſus ē carnẽ xp̄i ſanguinẽq̄ ſumen-
do. vel hic ꝑ cibi nimiã ꝑcitatẽ auaricia deſi-
gnat̄. q̄ valde ē vitanda ab eo qui dꝫ corpus
chriſti ſumere. Q꞉ dicit Euſebius in ſermõe
Fruſtra qdẽ ſumit̄ cibꝰ ꝑcioſe carnis xp̄i et
ſanguis. niſi mẽs frigida ⁊ extincta fuerit ho-
minis ab oī eſtu praue cõcupiſcẽtie ⁊ amoris
ſcꝫ auaricie. Tertiũ ꝙ vitandũ ē i comeſtiõe
eſt lubricitas. q꞉ lubrici piſces. vt anguille ⁊
ceteri corrũpunt ſtomachũ. ⁊ cibarioꝝ alio
rũ vlteriorẽ auferunt interdũ appetitũ. Sic
q̄ digne vult mãducare corpus xp̄i dꝫ ſe a lu
bricitate luxurie abſtinere. ⁊ mũdus dꝫ eſſe.
Qd̄ figuratũ ē. j. Reg. xxj. ꝙ dauid ꝓfugꝰ
a ſaul. venit ſolus ad abymelech ſacerdotem
Cui ille. Quare tu ſolus es. ⁊ nullus tecum.
Rñdit ille. rex ꝑcepit mihi ſermonẽ ⁊ dixit.
Nemo ſciat rem propt̄ quã miſſus es. Nam
pueros cõduxi in illũ. ⁊ in illũ locũ. Si ergo
habes quid ad manũ. vel qnq̄ panes da mi
hi. aut qcquid inueneris. Et rñdens ſacerdos
ait. Nõ habeo panes laicos ad manũ. ſꝫ tan
tum ſanctũ. Si mundi ſunt pueri. maxime a
mulieribꝰ manducãt. Rñdit Dauid. Si de
mulieribus agit̄ continuimus nos ab heri ⁊
nudiuſtertiꝰ qñ egrediebamur. Spũaliter
Dauid interp̄tat̄ deſiderabilis. ⁊ ſignificat
quẽlibet hoīeꝫ q̄ cũ deuotiõe ⁊ deſiderio dꝫ
ad ſumẽdũ corpꝰ xp̄i anhelare. ita vt dicere
poſſit cũ xp̄o Luc. xxij. Deſiderio deſidera
ui hoc paſca manducare vobiſcũ. i. agnũ pa
ſcalẽ xp̄i. Sed q꞉ ad hunc cibũ porrigenduꝫ
nullus idoneus. niſi ſacerdotes ſm qd̄ cani-
tur. Qd̄ eiꝰ officiũ cõmitti voluit ſolis p̄ſby-
teris. qbus ſic congruit vt ſumãt ⁊ dent cete
ris. Jdeo venire debẽt ipſi homīes ad ſacerdo
tes. ⁊ ab eis petere panẽ hũc corpꝰ xp̄i bñdi-
ctũ. Sic fecit glioſus doctor Hiero. cũ eēt in
articulo mortis dixit. Rogo vos dñi mei vt
afferat̄ corpꝰ xp̄i. quatenꝰ in ſuo luīe videaꝫ
lumẽ vt firmãs ſuꝑ me oculos ſuos det mihi
mentis oculũ. ⁊ iſtruat me in via hac q̄ nunc
exiturꝰ gradiar. ¶ Sacerdotes ãt debẽt
inſtruere quẽlibet hoīem panẽ hunc angelo
rum poſtulatẽ ⁊ dicere ꝙ panis ille non ē pa
nis laicus qui tranſit in corporis alimẽtum.
ſed panis ſanctus panis aīe. ſub cuiꝰ ſpecie
eſt corpus xp̄i per conuerſionem. ⁊ ſanguis
per connexionem. ⁊ aīa per cõiunctionem. ⁊
deitas per vnionem. q̄ quattuor nõ pñt diui
di nec abinde ſepari. vt dic̄ qdã abbas d̄ au-
la regia. Et q꞉ ibi ē ſanguis per connexioneꝫ
cum corpus viuum nõ eſt ſine ſanguine. Jdeo
nõ qrũt laici ſub vtraq̄ ſpecie communicare
Nam ſub ſpecie panis vterq̄ cõtinetur. Si

quis aūt comedē digne voluerit hūc panem
ſanctiſſimū. ille dꝫ eē mūdiſſimꝰ. ⁊ ꝑncipalit̃
a mulieribꝰ. Qꝛ dic̃ Gal̃. li. vj. medicinarum
Qui frequēter ieiunꝰ biberit aquā ante cibū
vel aliū potū ei ipoſteꝝ cū deuentū fuerit tre
ment manꝰ. Cuiꝰ rō ē ſm Auic̃. Nā tremor
capitis in defectū ꝓuenit naturalis ꝟtutis
ex ieiunis vt frequēter ꝓuenit hauſtis vt aſ=
ſerit Galienꝰ Sic q̄ ante cibū nobiliſſimū cor
porꝫ xp̄i ⁊ ſanguis aquā biberit voluptatis
carnalis in tremēdo illo iudicio tremit altiſſi
mi cōditoris. Qꝛ dic̃ Richa. de ſan. vi. Qui
nūc carnalē miſcet dulcedinē xp̄i carni ⁊ ſan
guini trem ent̃ gehēne atqꝫ ſupplicij ſempit̃=
ni. Ve igit̃ illis vt ait Hiero. Heu mihi dn̄e
q̄d dicā. Hodie te ſacerdotes comedūt in al=
tari vt carnes pecudū ⁊ volucrū imo peiꝰ no
ctemulieꝝ vtunt̃ actu turpiſſimo. ⁊ te mane
maſticādo comedūt. vbi dn̄e latitas dormis
an vigilas. Eſt tibi h̄ acceptū ſacrificiū. Eſt
hec oblatio legꝫ. Exaudias ꝑces eoꝝ d̄ celo
⁊ de ſede maieſtatis tue. Vere ſi h̄ velles ſa=
crificiū ⁊ libamē. mēdax fieres ⁊ pctōꝝ ſociꝰ
Certe dn̄e ſi v̄a ſūt q̄ locutꝰ es ꝑ os ꝓphaꝝ.
ſi ſoluꝫ iuſtꝫ ſupplicatiōibꝰ ꝑſto es. Et ſi tibi
placet eq̄tas h̄ tale ipedimētū ē ſacrificiū ne
fiat. qꝛ hmōi ſacrificiū fit ſacerdotibꝰ ꝑiudi=
ciū ⁊ dānatio. nec ꝓ q̄ fit ꝓdeſt. imo ꝟiſſime
dicā q̄ vitā ſacerdotꝫ agnoſcit. ⁊ eū ꝓ ſe cele=
brare fac̃. fit eiuſdē pcti ꝯſciꝰ necnō pene ꝑti
ceps. hec Hiero. Nec etiā debet ſolū q̄s ante
ſuſceptionē corꝑis xp̄i abſtinere a luxuria.
ſꝫ etiā pꝰ ſūptionē. ꝓbat̃ h̄ i ſiſi. Dic̃ Hypo.
li. j. āphoriſmoꝝ. Manꝰ ſiq̄dē ſi ſūpto cibo
frigide remanēt ꝑpatū ⁊ ſanū indicāt hoiem
vnūquēqꝫ. Rōnē ponit Cōſtan. Qꝛ cū natu
ra ꝯpos fuerit totū calidū ad faciēdū digeſti
onem cibi de extremitatibꝰ ad ſe trahit. Sic
ſpūalit̃ q̄ ſumit venerabilē cibū corpus xp̄i.
⁊ ab eſu praue luxurie frigidꝰ māſerit et̃naꝫ
in ip̄o māducat ſanitatē ⁊ ſalutē. Quia dicit
Chry. in ſmo. Tūc eni ſalꝰ adheret corꝑi et
aie dū cibo ſūpto ſcē eucha. i oi extiguamur
incēdio ⁊ ardore ꝯcupie mulieꝝ. Quartum
qd̄ vitandū ē i comeſtiōe ē ai iracūditas. Qꝛ
dic̃ Gal̃. li. viij. medici. Cibꝰ q̄ iratis ꝑcordi
is ſumit̃ penitꝰ nihil nutrit. Cui ꝯſonat iohā
nitiꝰ in yſagogis de regimie ſanitatꝫ. Cūqꝫ ci
bus iratꝫ ꝑcordijs ſumit̃ i materiā potiꝰ lan=
guorꝫ q̄ꝫ cibatōis ꝑtinꝰ trāſmutat̃. Cuiꝰ rō ē
vt ait Auic̃. Nā cibꝰ vl̃ potꝰ q̄ cū irato aio ſu
mit̃. colericꝫ mox hūoribꝰ ꝑmiſcet̃. ois āt hu
mor ſm Gal̃. ē morboſus. qꝛ eſca calorē na=
turalē a ſua digeſtiōe ipedit ⁊ reſtrigit. Sic
cibꝰ ille ſalutarꝫ ſanctiſſimi corporꝫ ſumēdꝰ ē
ſine ira ꝯtra ꝓximū q̄ ſi ſumit̃ irato aio potiꝰ
ad dānationē q̄ꝫ ad ſalutē aie ordinat̃. teſte.
Amb. i hexa. In dānationē v̄git q̄dē tā cor=
pꝫ q̄ꝫ aie ſcām eucha. irato ꝯtra quēpiā aio
māducare. Idcirco ſi q̄s hꝫ irā ꝯtra ꝓximū
ꝑ̇us ſtudeat ſecū ꝯcordare an̄q̄ꝫ vadat corpꝰ
xp̄i ſibi in nocumētū māducare Qꝛ h̄ ſacr̄m
ē ꝟe dilectiōis ſacr̄m. qd̄ nō dꝫ ſumi niſi i v̄a
dilectiōe oi iracūdia poſtergata. Qꝛ dic̃ Be
da ſuꝑ Matth. Ve illis q̄ cibo veſcūt̃ niſi ꝑ̇
us ꝑeūte eterne mentis dulcedine ⁊ amore.
Quintū qd̄ vitandū ē i comeſtiōe ē nimietaſ
Qꝛ dicit ypoc̃. in li. vj. ampho. Gula interfi=
cit plures q̄ꝫ gladiꝰ. Cuiꝰ rō ē. qꝛ calor natu=
ralis hꝫ ſe vt lichmē ignitū i lāpade qd̄ agit
in hūidū ꝯſumēdū. qd̄ q̄dē hūidū ſi fuerit ſu
ꝑfluū lichmē ardēs extinguit. ſic calor nat̃a=
lis agit i hūidū radicale. Si aūt hūidū radi=
cale fuerit nimiū calorē naturalē ꝯſumit ⁊ ex
tinguit. q̄ extincto mors comitat̃. Sic i ꝯme
ſtione huiꝰ ſalutiferi cibi corꝑis xp̄i. gula dꝫ
deuitari. qꝛ hō volens ſumere h̄ ſacr̄m dꝫ ſe
an̄ ꝑ abſtinētiā caſtigare. qꝛ an̄q̄ꝫ cibꝰ digeſtꝰ
ſit corpꝰ xp̄i ſumi nō dꝫ. vt hr̄ de ꝯſe. di. ij. c.
liq̄do. Et niſi neceſſitas exigat infirmitatꝫ ſꝑ
dꝫ ſumi a ieiunis. Neqꝫ pꝰ medicinā aliquā
corpꝰ xp̄i ē ſumēdū. qꝛ medicine abominatō
nē inducē ſolēt. ⁊ timēdū ē q̄ pꝰ ꝯfectionē in
ducat vomitū. vt dicit archidiaconꝰ Guido
in roſario. Sextū qd̄ vitandū ē circa come=
ſtionē ē inuidia. qꝛ cibꝰ ſumptꝰ habita iuidia
ſic̃ ⁊ ira nihil nutrit. Sic cibꝰ dn̄ici corꝑis ſū
ptꝰ in inuido aio. nullū plane aie ꝯfert nutri
mētū. Teſte Chry. i ſermo. Cūqꝫ ſcā eucha.
in inuidia ſumit̃. potiꝰ in dānationē q̄ꝫ i ſalu
tē hois ordinat̃. Caueant igit̃ inuidi ne acce
dant ad h̄ ſacr̄m. ne h̄ ſumāt in aie ſue detri/
mētū niſi abijciāt inuidiā ⁊ aſſumāt dilectio=
nē. Qꝛ dicit Ioh. meſue in ꝑ̇ma practica Eſt
aūt cibꝰ q̄ ſine potu ſumit̃ morbiferꝰ vniūſis
Cuiꝰ rō ē. Nā dū cibꝰ mediante potu liqui=
dus efficit̃ materia mox ſanguini faciliꝰ diri
git̃. Ecōtra aūt cibꝰ dū aridꝰ ſumit̃ difficiliꝰ
tranſmutat̃. vt ait Galienꝰ Ita ⁊ cibꝰ ſancte
euchariſtie ſi ſumit̃ abſqꝫ potu dilectōis dei
⁊ ꝓximi mortiferꝰ ē. quātū ad cōmutationē
venie eterne. Teſte Chry. ſuꝑ Matth. In
damnationē q̄dē vergit mentis ⁊ corꝑis dū
cibus carnis ⁊ ſanguinis abſqꝫ guſtu ſūptuſ
fuerit interne dei dilectiōis ⁊ amoris. ſcꝫ et
proximi. Septimū q̄ ante comeſtionē vitan
da eſt pigritia. Qꝛ dicit Iohannitiꝰ Anteq̄ꝫ
cibus ſumit̃. ⁊ poſtq̄ꝫ ſumptus fuerit. ſemꝑ
motꝰ corporis neceſſarius aliquis q̄dē erit.
Cuius ratio eſt. Quia motus qui cibum pre

ceſſerit virtutē naturalē excitat ⁊ accendit. vt aſſerit Galien⁹. Que cū excitatᷣ digeſtio magis fortificatᷣ. Sꝫ mot⁹ ꝗ p⁹ cibū fact⁹ fuerit. cibū ſumptū ordinat ⁊ diſponit. vt recitat Cōſtantin⁹. ¶ Sic anteq̄ꝫ cibū ſanctiſſimi corporis ſumim⁹ nccē eſt ſumope. vt in opibus ꝟtuoſis nos ſollicite exerceam⁹. ad qđ hortatᷣ Origḷ. in li. de ritu eccl'iaꝝ. Añq̄ꝫ inq̄t ſancta ſumitᷣ eucha. nccē ē vt ꝯſequantᷣ ⁊ ꝑueniāt opa ꝟtuoſa. ꝗ aūt opa ꝟtutis ſūt magis nccīa vt ꝑcedāt. Certe hꝫ op⁹ ꝟtuoſū amare penitētie. cū qua ⁊ corp⁹ xp̄i ē ſumendum. Quia dicit Ariſt. de regimine ꝑncipū ad Alexan. Oīs quidē cib⁹ ē quadā ſalſedine ⁊ ſpecieꝝ acetudine ſumend⁹. Cui⁹ rō eſt ſm Conſtan. Qꝛ qđ accetoſum fuerit poros interioꝝ mēbroꝝ aperit. vt hūiditatē cibi inbibere quidē poſſit. ſic etiā cib⁹ delicatiſſim⁹ aīe cū amaritudine ſumend⁹ ē pnīe. In cui⁹ figura ꝑceptū fuit Exo. xij. vt agnū paſcalē comedere deberent cū lactucis aggreſtibus vbi hebrei habebāt in amaritudinib⁹. hoc ē peccatoꝝ ꝯmiſſoꝝ dolorib⁹. Qꝛ dicit Fortunatus in Omel'. In damnationem ei vergit mentis ⁊ corporis qui cibum carnis xp̄i ſumit ⁊ ſanguinē abſq̄ꝫ amaritudine doloris. Ex hoc ꝓbat Vincen. in ſpe. hiſto. li. xiij. c. xxxvj. dicēs. ¶ Quidā cōuerſus de alta domo cecidit. ꝓpter culpā ſuā infirmat⁹ eſt vſq̄ꝫ ad mortē. Abbas aūt Hugo viſitās eū rogauit vt ſecure cōfiteretᷣ peccatū ſuū de ꝗ infirmaretᷣ ⁊ pnīam ageret. Ille autē noluit ꝯfiteri ⁊ petijt ſibi dare corp⁹ xp̄i. Abbas autē ſuadebat ei vt nō ſumeret corpus dn̄i. niſi bn̄ ꝯfeſſus ⁊ ꝯtrit⁹. Ille aūt dicēs ſe bn̄ confeſſum. miſit ſibi cōferre corp⁹ xp̄i. Qđ cū pſbyter cōtuliſſet. ⁊ in os ei⁹ poſuiſſet. ſtati clamare cepit. ꝗd faciā. Qđ audiēs preſbr ſubuertit ab eo corp⁹ dn̄i. qđ ſuꝑ linguam tenebat. quo ablato ille mox miſerabiliter expirauit. Precedere etiā dꝫ hanc nobiliſſimam eſcaꝫ opus ꝟtuoſū lachrymaꝝ. Qꝛ dič Pli. in ſpe. na. Eo tp̄e quo infantulo dētes ꝗbus cibū maſticat orti nō fuerint magis plorant. Cuius rō ē. qꝛ grandis ē dolor integritatem īfringi cartilaginū ⁊ prodire dentes. Sic eo tp̄e quo dētes fideli oriuntᷣ aīe ad ſumēdum cibū ſancte euchariſtie. mentes in fletū ſolui debēt. Iđ dicit Fortunat⁹ in Omel'. Eo ſiq̄dē tp̄e quo corp⁹ xp̄i ſumitᷣ a fidelib⁹ maior ſemꝑ aſſit fletus ⁊ ſingult⁹. Et ſic refert Euſebi⁹ in ep̄l'a ad damaſū ep̄m de Hiero. Cui cū ferebatᷣ corp⁹ xp̄i in extremis ꝓſtrauit ſe in terrā. ⁊ lachrymas quantū potuit effudit. Et ſciendū ꝙ mot⁹ moderat⁹ neceſſari⁹ ē p⁹ cibi corporalis ſumptionē. vt cib⁹ debite ordinetᷣ. Si ꝗs aūt hō ſtatim dormit p⁹ cibum ſignū ē infirmitatḷ. Teſte Auič. in vj. li. ¶ Signū ꝗdē ē inualitudinis ⁊ alicui⁹ morbi ī corpore latitantḷ. dū ꝗs mox ſumpto cibo flectitᷣ in ſoporē. Cui⁹ rō ſm Galie. Nam corruptis ⁊ infectis interiorib⁹ mēbris corporḷ ſopor veniēs intra cōcaua ſubire nō poterit ſed capitis mēbra petit. Idē ait ibidē ſimiliterq̄ꝫ cum ſomnus frequens cibum imediate ſequitᷣ. febres vt frequēter efficit. Et rōeꝫ ponit Cōſtantin⁹. ꝙ ſomn⁹ in ꝑncipio digeſtionis fact⁹. peſſimū generat nutrimentum Sic ſpūaliter mot⁹ ꝟtutḷ valde neceſſari⁹ eſt his ꝗ ſumpſerūt cibū corpis xp̄i ſalutarē. qꝛ dicit beat⁹ Greg⁹. in paſto. Nihil ꝑiculoſi⁹ aīe q̄ꝫ chriſti ſumpta carne ⁊ ſanguine ſegnē eē quēpiā ī bono ope ⁊ ꝟtute. Sicq̄ꝫ dū ſomnus accidie ſequitᷣ cibuꝫ. ſ. corp⁹ xp̄i. febres efficit eterne miſerie ⁊ doloris Vt dič Hugo đ ſan. vict. Mens eni inquit hūana aſſūpta carne ⁊ ſanguie ī laude dei ſi torpuerit mors ſibi profecto eterne penalitatḷ ⁊ miſerie ꝑſto erit. Cui alludit. b. Amb. in hexame. Cū ꝗs ſūpta ſancta eucha. accidia ⁊ torpore laſſus fuerit timor ꝓfecto eterni ſupplicij iminebit Iđ non ſimus accidioſi in gr̄aꝝ actione atq̄ꝫ laude. ꝓ hac bn̄dicta corporis xp̄i refectiōe quatenus hic laus inchoetᷣ. Ibiq̄ꝫ in celis ſine fine ꝑſeueret. qđ nobis ꝑſtare. ⁊č.

¶ In bona ſexta feria videlicet paraſceues

Obſcuratū ē aurꝫ mutatus eſt color optimus. Thren. iiij. Dicunt naturales Cū ſol clare lucet gaudent de eius claritate creature vniuerſe. preter illas que ſunt venenoſe. que lucente ſole contriſtantᷣ. vt ſunt buffones ⁊ dracones Si aūt patitᷣ ſol eclipſim lumis ſui aut defectuꝫ tūc luna triſtis efficitᷣ velut ſanguis ī colore vt dicit Temiſci⁹ in ſumma naturaliū entiū Ratio huius ē. qꝛ luna hꝫ lumē ſuū a ſole. et qn̄ ꝑ interpoſitionē terre. ſol in ſua luce īpeditᷣ. luna etiā ſuo luīe ꝑuatᷣ. iđ rubeſcit ⁊ triſtatᷣ ⁊ nō ſolū luna ex eccliſi ſolis. ſꝫ etiā alie etheree triſtantᷣ regiones ſičt ſtelle. Sič teſtatur in theorica planetaꝝ dicēs. Cū ſol eclipſim patitᷣ mox regiones vniuerſe etherḷ alterationē ⁊ mutationē ꝑcipiunt aliq̄lē. Spūalitᷣ ꝑ ſolē intelligitᷣ xp̄s ꝗ ab eccl'ia ſcā inſticie ſol noīatᷣ cū canitᷣ de. b. ꝟgie Ex te ort⁹ ē ſol iuſticie. ſꝫ ꝑ lunā ītellige ꝟginē mariā. qꝛ ꝑ Salo. cañ. vj. đr. pulchra vt lūa. ꝑ alias āt creaturas ītelligūtᷣ ſci ap̄li ⁊ ceteri hoīes deuoti. Per veneſoſa vo aīalia iudei đſignātᷣ ꝗ

teſtimonio ieſu xp̄i Matt.xxiij. Pleni erāt
imūdicia ⁊ veneno inuidie. Modo ad ꝓpo
ſitū hui⁹ diei dico.qn̄ ſol iuſticie lucebat mū=
do indeficiēte luie ſue clariſſime ſcie ⁊ doctri
ne dicēte Joh.viij.Ego ſū lux mūdi. tūc ma
ria ad inſtar lune fuit leta.ſic ꝑ ſe teſtat̄ Lu.
j.Et exultauit ſpūs me⁹. ⁊c̄. Silr̄ ⁊ alij apl̄i
letati ſunt in luce ſue doctrine.ꝙ ab eo nolue
rūt recedere dicētes.Joh.vj. Ad quē ibim⁹
v̄ba vite et̄ne habes. Sȝ imūdi iudei ⁊ pha
riſei ad ſilitudinē buffonū ⁊ draconū in luie
ſue clare doctrine triſtant̄.Nec mirꝫ. Q2 dic̄
Aug.li. ꝯfeſſionū. Oculis egrl odioſa ē lux
q̄ puris ē amabilis.Ecōtra āt cū xp̄s ſol iu/
ſticie hodie ꝑ paſſionē acerbiſſimā obſcura=
tus ē gaudebāt ꝑfidi iudei qđ teſtat̄ xp̄s.ps̄
lxviij.In me pſallebāt q̄ bibebāt vinū. ¶ A
Sȝ luna.i.beatiſſima virgo maria fuit vltra
modū ꝯtriſtata. Juxta illud Hiere.v.Plo/
rās plorauit i nocte ⁊ lachryme ei⁹ i maxillis
ei⁹.nō ē q̄ ꝯſolet̄ eā ex oib⁹ charl ei⁹.Et nō ſo
lū tūc triſtata ē maria.ſed etiā oēs apl̄i ei⁹ ꝙ
deuoti. Sic̄ teſtat̄ Hiere.j.Ois popul⁹ eiuſ
gemens.ſ.tam illi i mūdo ꝙ̄ illi in celo.ſ.an=
geli. Juxta illud Eſa.xxxiij. Angeli pacis
amare fleuerūt.Et nō ſolū rōnales ille crea=
ture.Sed etiā irrationales obſcurationē ſui
creatoris videntes triſtabant̄. Nā velū tem
pli ſciſſum ē per mediū.⁊ ſol obſcurat⁹ ē ⁊ te
nebre facte ſūt in vniuerſa terra. Lucl.xxiij.
Hodie contriſtant̄ cāpane in h ꝙ ſilent. Tri
ſtant̄ altaria. q2 diſcooperiunt̄. Triſtat̄ ec=
cleſia cātando cant⁹ triſticie ꝑ ſuos ſacerdo=
tes.ꝫ illđ Thren̄.j.Sacerdotes ei⁹ gemētes
Jdcirco q̄libet xp̄i fidelis merito dȝ exēplo
ꝑdictoꝝ cū xp̄o lugere.Q2 dicit bea. Aug⁹.
in ep̄la ad Voluſianū In paſſione chriſti to=
tus merebat vt dicā chor⁹ celeſtiū virtutum
Maledictū ergo cor hūanū qđ nō totū in ſe
fuerit ꝯturbatū.Ne ergo incidam⁹ ad male
dictionē ſanct⁹ propheta Hiere. ꝓponit no=
bis flebiliter hodie.quō xp̄s qui eſt aurꝫ cele
ſte letificans iugit̄ electos ſuos ſit ꝑ paſſionē
obſcurat⁹ vt ⁊ ei acriter ꝯtriſtemur dicens.
Obſcuratū ē aurꝫ. Jn q̄b⁹ q̄dē v̄bis breuit̄
duo deſcribunt̄.Primo ingentl doloris illa
tio.ibi.Obſcuratū ē aurꝫ.Scđo florentl co/
loris mutatio.ibi.Mutat⁹ ē color optimus
Circa p̄mū ē notandū. Artifex ingenioſus q̄
vult ex auro ſubtile facere clinodium.qđ dȝ
ad multoꝝ hoim eē ꝑfectū.primo ponit aurꝫ
in caminū vt materia metallica.ſi q̄ ei fuerit
incorporata excoquet̄. Q2 đ2 li.xvj.ꝓpheta.
Quādiu es vt auricalcū auro eſt ꝑmixtū ſꝑ
ſub malleo ſcindit̄.⁊ ſuſcipe debitā formā re
nuit.Jdcirco ncc̄e ē vt oīe ſupfluūȝ ab eo ꝑ
coctionē auferat̄.Deinde aūt cū artifex illđ
aurꝫ ꝑ ſe excoxerit in fornace.dat illđ ſeruis
ad malleandū.vt ſic ꝓbēt in incude.⁊ ſi ē pu
rū aurꝫ ꝑcuſſū nō reſonat.ſic̄ es vl̄ argentuȝ
Et ſi p̄dict⁹ artifex cautior adhuc đ auri pu=
ritate eē voluerit tradit illđ iudicio alioꝝ ad
ꝓbandū.⁊ tandē de illo facit clinodiū p̄cōce
ptū.Et cū factū fuerit ponit in altū.vt ab oī=
bus videat̄.⁊ in arte ſua collaudat̄.Ecce na
turalr̄ ſūt hec dicta.ſupra q̄ prudēs p̄dicator
totā pōt fundare paſſionē. ¶ Spūalr̄ arti
fex ingenioſus ē pr̄ celeſtl q̄ ingenioſo aio ce=
lū ⁊ terrā ⁊ q̄ in eis ſūt fecit ex nihilo. Juxta
illud Gen̄.j.Jn p̄ncipio de⁹ fecit celū ⁊ traȝ
i.oīa ornauit ſubtilit̄ ⁊ diſpoſuit.Sap̄.vij.
Sȝ ꝑ clinodiū ſubtile itellige xp̄m ſummi pa
tris filiū q̄ bn̄ đ2 ex auro qđ eſt rubeū.ſignifi=
cās ei⁹ ꝑpetuā charitatē q̄ nos dilexit.⁊ đ ce
lis ꝓpt̄ nos deſcēdit.Jllđ inq̄ȝ clinodiū vo=
luit celeſtis artifex in multoꝝ hoim ſalutē fa
cere.Jdcirco poſuit i p̄ncipio paſſiōis in ca=
minū vt dicē poſſet illđ ps̄.xvj.Jgne me exa
minaſti.⁊ nō ē in me iuēta iniq̄tas. Nā ple=
ge totā vitā xp̄i.nihil iuenies niſi paſſio nē ⁊
dolorē,qm̄ in hora ſue natiuitatl ſtati icepit
flere.ſic̄ teſtat̄ Sap̄.vij.Primā voceȝ ſilem
oib⁹ emiſi plorās.P⁹ natiuitatē poſit⁹ fuit i
arto p̄ſepio.Luc̄.ij.Sȝ q2 ſic̄ artifex mundi
ponit aurꝫ inter carbones de q̄ vult facere cli
nodiū.ſic poſuit pr̄ filium ſuū xp̄m int̄ iude=
os q̄ fuerūt tanq̄ȝ carbones. De quib⁹ dicit
Dauid ps̄.xvij Carbones ſucceñſi ſūt ab eo
quō ſuccēſi ſunt ab eo.certe cū xp̄s vitia eoꝝ
corriperet accēſi ſūt cōtra ip̄m in inuidia.Et
ita vt dicit Nico.de ly.ſuꝑ Matt.c.xxj.Et
tali igne ip̄m multiplr̄ exurebāt. Tuȝ vitati
ſue detrahēdo.tū opa ſua male exponendo.
tū innocētie ſue derogando.De p̄mo habet̄
Joh.viij.cū dixerūt.Tu de te ip̄o teſtimoni
um dicl.teſtimoniū tuū nō ē verꝫ.Ecce dicūt
eū mēdacē.q̄ tn̄ de ſe dicit Johis.xiiij.Ego
ſum via veritas ⁊ vita.De ſecūdo đ2.Mat.
xij.Hic non eijcit demonia niſi in beelzebub
p̄ncipe demonioꝝ.De q̄ legit̄ Joh.ix.Nos
ſcimus quia hic hō peccator ē.Ad hiſtoriam
p̄ſentis materie veniā.Et ē ſciēdū ꝙ celeſtis
pater poſuit filium ad huc in multiplicē igno
miniaȝ paſſionis. ¶ Primū ſuſtinuit xp̄s
irriſiones heri ſero p⁹ cenā quando comedit
cū diſcipulis agnū paſcalē.⁊ inſtituit eucha
riſtie ſacramētū ⁊ ordinem ſacerdotalē.Et fi
gura hui⁹ hr̄ Daniel̄.v.vbi legit̄ ꝙ rex Bal
thaſar fecit grāde cōuiuiū optimatib⁹ ſuis.
Et interea durante ꝯuiuio apparuert̄ digiti

quaſi hoīs ſcribētis in ſupficie parietꝭ ⁊ aſpi
ciebant articulos man⁹ ſcribētis. Et ſtatī fa=
cies ei⁹ cōmutata ē ⁊ cogitatiōes ꝯturbabāt
eū. Spūaliter balthaſar interꝑtat᷑ abſorbēs
diuitias dn̄i ⁊ ſignificat xp̄m q̄ abſorbuit in
ſe oēs diuitias tā corꝑales quā ſpūales. ẜm
ꝙ dicit Prou. viij. Mecū ſunt diuitie ⁊ glo
ria. Iſte inquā xp̄s heri fecit grāde ꝯuiuiuꝫ
qn̄ inſtituit eucha. ſacramētū. dicentib⁹ euā=
geliſtis. Accepit ieſus panē ⁊ bn̄dixit ac fre/
git. deditqꝫ diſcipulꝭ ſuis dicēs. Mat. xxvj.
Accipite ⁊ comedite hoc ē corp⁹ meū Deind̄
accepit calicē in q̄ erat vinū aqua ꝑmixtum
⁊ bn̄dixit ⁊ dedit eis dicēs. Bibite ex h̄ oēs
hic ē ſanguis me⁹. ⁊c̄. q̄ ꝓ multis effundetur
id ē extra corpus fundet᷑. Et addit Math. i
remiſſionē peccatoꝝ. ſ. omniū ꝑ ſufficientiaꝫ
ſed nō per efficaciā. q᷑ multi faciūt ſe idignoſ
ꝑ peccata. Iſtud cōuiuiū ſalutiferꝝ fecit non
alijs ſꝫ optimatib⁹. i. ap̄lis qui ſoli fuerūt di
gni huic intereſſe vt cū eis comedat. Verſus
Rex ſedet in cena. turba cinctus duodena.
Se tenet in manib⁹. ſe cibat ip̄e cib⁹. Cū igi=
tur xp̄s manducaret cū diſcipulis. vidit ea/
dem hora manū iude traditoris ſecū i menſa
ẜm ꝙ dicit dn̄s Mat. xxvj. Qui intigit me=
cū manū in parapſide. hic me tradet. Et ipſe
quidā iā ſcribebat in corde ſuo quō ieſū xp̄m
traderet in man⁹ iudeoꝝ. Recte eni factuꝫ ē
chriſto ſicut regi balthaſar. Nā poſtq̄ꝫ vidit
manū ſcribētē in pariete mane tetel phares
Eadē nocte capt⁹ ē a ꝑſis. ⁊ occiſus ē Dan̄.
v. ſic xp̄s eadē nocte capt⁹ eſt a iudeis. ⁊ ho=
die innocēter crucifixus ē. Iō dic̄ Ioh. xiij.
Turbat⁹ ē ieſus ⁊ ait. Amē amē dico vobis
ꝙ vnus ex vobis tradet me in iſta nocte. hic
proſequere hiſtoriā paſſiōis. Scd̄m ignē tri
bulatiōis paſſus ē xp̄s exiēs cū diſcipulis ci
uitatē in mōtē oliuaꝝ. ¶ Et hec tribulatō
figurata ē. ij. Regl. xv. vbi legit᷑. ꝙ Dauid
egreſſus ē a filij ſui facie abſalonis de ciuita=
te cū vniuerſa domo ſua. Et dimiſit mlr̄es
ad cuſtodiendā domū. Ip̄e aūt tranſgredie
bat᷑ torrentē cedron. ⁊ aſcēdebat arborē oli=
uaꝝ flens. ⁊ operto capite nudiſqꝫ pedib⁹ in=
cedēs oīſqꝫ popul⁹ q̄ erat cū eo operto capi=
te aſcēdebat plorās. Spūaliter dauid inter=
ꝑtat᷑ deſiderabilis ⁊ ſignificat xp̄m Ieſū do
minū nr̄m. q̄ vt ait Agge⁹. c. ij. Eſt deſidera=
tus cūctis gentib⁹. Hic inquā heri ſero exi=
uit ciuitatē hieruſalē hymno dicto. cū omni
domo ſua. hoc ē cū. xj. diſcipulis ſuis. Sed
mulieres. ſ. matrē ſuā bn̄dictā. mariā magda
lenā. ⁊ ceteras mulieres dimiſit in domo. Et
ſic̄ Ioh. xviij. dr̄. Egreſſus ieſus cū diſcipu=
lis ſuis tranſtorrentē cedron. vbi erat ortus
Quis aūt pie nō credit xp̄m tūc turbatum ⁊
tribulatū fuiſſe. q᷑ in ſcrinio ſue deitatꝭ vidit
negationē a Petro futurā. ⁊ ſcandalū alioꝝ
diſcipuloꝝ qd̄ ꝑdixit eis in monte. Matth.
xxvj. Vos oēs ſcādalū patiemini in me i iſta
nocte. hic proſequere hiſtoriā. ¶ Tertiuꝫ
ignē tribulatiōis ſuſtinuit xp̄s in orto cū tri=
bus diſcipulis ſuis. Petro Iacobo ⁊ Iohe
Et hec tribulatio figurata ē Dan̄. iij. Vbi le
git᷑ ꝙ rex nabuchodonoſor vidit q̄ttuor vi=
ros ſolutos ⁊ ambulātes i medio ignis et ni=
hil corruptiōis in eis fuit. ⁊ ſpēs quarti ſilis
fuit filio dei. Spūaliter nabuchodonoſor in
terpretat᷑ ſeſſio in agnitione ⁊ ſignificat cele=
ſtē patrē qui ſedet in celis in om̄i agnitione.
Nā oīa cogſcit etiā anteq̄ꝫ fiant. Ille certe vi
dit in hac nocte in camino tribulatiōis quat
tuor viros quoꝝ ꝑmi fuerūt ꝑlibati q̄ erāt in
igne triſticie. Q᷑ dr̄ Matth. xxvj. Oculi eo
rū erāt grauati. cui⁹ cām ponit Lucas. xxij.
dicēs. ꝑ triſticia. q. d. Cauſa hui⁹ aggrauati
onis oculoꝝ fuit cordis triſticia. Quart⁹ au
tē qui ē ſimilis filio dei ſignificat xp̄m. q᷑ vt
ait athanaſius in ſimbolo. ē eq̄lis pr̄i ẜm di=
uinitatē. ⁊ ē fili⁹ ei⁹ vnigenit⁹ etern⁹. Iſte q̄p
pe bn̄ viſus fuit a pr̄e in medio ignis. q̄ tantā
tunc paſſus ē triſticiā ac ſi fuiſſet in medio ig
nis. Et hoc oſtendit qn̄ dixit Matth. xxvj.
Triſtis ē anima mea vſqꝫ ad morteꝫ. Iſtāqꝫ
excellentē triſticiā gutte ſanguis demonſtra
bāt. de quibus dicit Luce. xxij. Factus ē ſu
dor ei⁹ ſicut gutte ſanguinis decurrentis in
terrā. Iſtos reuera tres ignes tribulationis
hoc celeſte auꝝ dn̄s noſter ieſus paſſus eſt i
hac nocte pro noſtra oim ſalute. Idcirco me
rito ſibi cōpati debem⁹ ſomnia ⁊ leticiā poſt=
ponēdo. ad qd̄ hortatur nos Bern̄. in li. de
cōuiuio crucifixi. Erubeſcat inq̄t miſer xp̄ia
nus qui nocte iſta q̄eſcit in lecto. cū rex ſum=
mus vigilat ⁊ pugnat ꝓ eo i campo. Erube=
ſcat q̄ nocte illa letat᷑. cū rex ſu⁹ timeat ⁊ tri=
ſtat᷑. Erubeſcat q̄ dormit ⁊ ſolatiat᷑. qn̄ rex
noſter ſic ſuꝑ nudā terrā ꝓ noſtra ſalute ſol=
licitat᷑. ¶ Audiuit deniqꝫ dilectio vr̄a qn̄
artifex ꝓbat auruꝫ in fornace. aut in camino
ignis. tradit illud ſeruis ad ꝓbandū cū mal=
leis. Ita ſpūaliter pater celeſtis artifex vni=
uerſoꝝ fecit. Cum enim filium ſuuꝫ probauit
velut auꝝ nobiliſſimuꝫ in igne tribulationū
tradidit ipſum in manus iniquoꝝ ſeruorū q̄
miſſi erāt cū fuſtib⁹ gladijs ⁊ alijs inſtrumē=
tis a phariſeis. Et hoc figuratū ē Iudicum.
xvj. Cū de⁹ dereliquiſſet Sampſon vene=
rūt ſuꝑ eū philiſtim. ⁊ ceperūt ip̄m eiqꝫ ma=

nus ligauerũt ⁊ viuũ adduxerũt. Spũalit̃
ſampſon interp̃tat̃ illuminãs eos ſignifican
tes xp̃m q̃ illuminat oẽm hoiez veniẽtẽ i hũc
mũdũ. Joh. j. Hũc deus pr̃ tũc dereliq̃t qñ
ip̃m volũtati iudeoꝝ tradidit. Sic̃ xp̃s pen-
dens in cruce ꝯq̃rebat̃. Matth. xxvij. De⁹
me⁹ vt q̃d dereliq̃ſti me. Jdcirco venerunt
philiſtijm q̃ interp̃tant̃ cadẽtes ⁊ ſignificant
nũcios q̃s miſerũt phariſei q̃ ex vnico verbo
dñi in terrã bis retrorſũ ceciderũt. Sic̃ de h̃
refert̃ Joh. xviij. Cũ xp̃s eos interrogaret
quẽ queritis. Jlli r̃nderũt Jeſũ nazarenum
ſtatim illi in terrã ceciderũt. Jlli igit̃ poſtq̃z
ſurrexiſſent. ceperũt ieſũ ⁊ ei man⁹ ligauerũt
¶ Primũq̃z ad annã duxerũt. ⁊ h̃ ideo. q̃z
Anne dom⁹ fuit prima fabricata aut primus
vicus in quo xp̃s ad inſtar auri puriſſimi ab
iniquis ſeruis fuit malleat⁹. Prim⁹ fu⁹ fuit
Petrus ap̃ls qui xp̃m malleauit verbis ne-
gatorijs. q̃z p̃mã negationẽ fecit in domo an-
ne. De qua narrat Joh. xviij. cũ ancilla oſti
aria interrogauit ip̃m an ex diſcipulis ei⁹ eẽt
ait negãdo. nõ ſum. quaſi diceret. Jã receſſi
ab eo. Secũdus fu⁹ fuit Annas ep̃s q̃ mal-
leauit xp̃m verbis deriſorijs vt d̃r Joh. xviij
Jnterrogauit eũ deriſorie de diſcipulis ⁊ de
doctrina. q. di. Jã apparet tua ſtulticia quã
nunc videntes tui diſcipuli te dimittũt ⁊ fu-
giunt. Sz certe diſcipuli a xp̃o propterea nõ
fugierunt. ſed iõ vt impleret̃ figura. iiij. Re
gũ. xxv. vbi legit̃ q̃ Nabuchodonoſor rex
anno regni zedechie venit hieruſalẽ. ⁊ cepit
ip̃m. qd̃ vidẽtes ei⁹ bellatores q̃ cũ eo erant
diſperſi ſunt. Secũdo vt impleret̃ p̃phetia
Zach. xiij. percutiã. i. p̃cuti permittã paſto-
rem ⁊ diſpergent̃ oues gregi̅. Terti⁹ iniqu⁹
ſeru⁹ fuit Malch⁹ cui dñs auriculã per Pe
trũ amputatam reſtituit q̃ xp̃m p̃cuſſit mani
bus ſceleratorijs q̃z ſicut refertur vbi ſupra.
Cũ Annas interrogaret chriſtũ de doctrina
r̃ndit. Ego palam locut⁹ ſum mũdo ego ſem
per docui in tẽplo vbi oẽs ꝯuenerũt. ⁊ nihil
locutus ſum in occulto. quid me interrogas
Jnterroga eos q̃ a me hoc audierũt. Qd̃ au
diens ſeru⁹ ille iniqu⁹ dedit alapam Jeſu di
cens. Quomodo ſic r̃ndes pontifici. Et reue
ra dicere poſſum. Si xp̃s tam mitiſſimus nõ
fuiſſet. ſed permiſiſſet ſtatim oẽs exercit⁹ an
gelorum deſcẽdiſſent. ⁊ de hac manu perdi-
ta vindictam ſumpſiſſet q̃ tam auſa fuit xp̃i
faciẽ percutere quã angeli ip̃i p̃ſpicere inceſ
ſanter deſiderabãt. Sz ſic oportuit fieri vt i-
pleret̃ figura. iij. Regi̅. xxij. vbi legit̃. cũ pro
pheta Micheas loqueret̃ veritatẽ acceſſit.
Zedechias ⁊ p̃cuſſit eũ in maxillã. ¶ Se-
cũdo vt impleret̃ prophetia. Threñ. iij. Da-
bit percutienti ſe maxillam. Deinde ductus
fuit ieſus ligat⁹ ad domũ Cayphe. ⁊ hec fu-
it ſecũda fabrica in qua xp̃s fuit duri⁹ p̃cuſ-
ſus ⁊ fabricat⁹. Primo malleat⁹ fuit a Pe-
tro in ſecũda negatione quaꝝ vnã fec̃ coram
ancilla Matth. xxvj. Cũ dixit. Hic cuz ieſu
nazareno fuit. ad quã Petr⁹. mulier neſcio
quid dicis. Secũdã fecit cũ iuramento corã
multis qui aſtabãt circa ignez ⁊ dicebant ei.
vere tu ex illis es ſcz q̃ cũ ieſu erãt. nã ⁊ galli-
le⁹ es. ⁊ loquela tua manifeſtũ te facit. qd̃ au
diens Petr⁹ cepit anathematizare ⁊ iurare
i. ſub maledictiõis inuocatiõe negare. q̃ non
nouiſſet hoiez. q. d. p̃ deũ viuũ iuro ⁊ male-
dicor ab eo ſi mentior. quia hominẽ nõ noui
nec diſcipulus ſu⁹ vnq̃z fui. Jſta negatio pe-
tri fuit durus malle⁹ verberãs cor xp̃i. ⁊ non
ſolũ cor chriſti. ſed ⁊ virginis marie q̃ tunc
dicere potuiſſet. Petre quẽ conſtituit filius
meus in pontificem eccl'ie ſue. Cui iam tradi
dit claues regni celoꝝ. quõ ſic ap̃te loqueris
qui etiã ſub inuocatiõe maledictiõis diuine
nõ nouiſti hoiez. Si eni nõ nouiſti q̃s dedit
tibi teſtimoniũ. Matth. xvj. Tu es xp̃s fili
us dei viui. iõ ceſſa a negatiõe ⁊ age p̃niam.
Jõ poſtq̃z xp̃s petrũ oculis miſericordie re-
ſpexiſſet exiuit foras p⁹ trinã negationem et
amare fleuit Matth. xxvj. Secũdo i domo
Cayphe malleat⁹ ẽ chriſtus a p̃ncipib⁹ ſacer
dotũ in falſoꝝ teſtiũ p̃ductiõe. q̃z ſicut dicit̃
Mar. xiiij. Multi dicebãt falſum teſtimo-
niũ aduerſus ieſũ intellige ad cõplacentiam
p̃ncipũ. ſed nõ erãt ꝯuenientia. ⁊ certe credẽ
dum ẽ q̃ nõ ſolũ ꝯtra ieſum falſa dixerũt te-
ſtimonia. Sed etiã contra matrẽ benedictaz
dicẽtes. tu es mater viliſſimi ſeductoris. Sz
mendax fuit illud teſtimoniũ. q̃z ip̃a ẽ mater
veriſſimi ſaluatoris. Jdcirco nos qui ſum⁹
amici regis flere debem⁹ cũ ea hodie. q̃z hu-
ius figura p̃ceſſit. Dañ. xiij. quando duo ſe-
nes dabant falſũ teſtimouium cõtra Suſan
nã oẽs amici eius qui hoc audiebãt cum ip̃a
flebant. Tertio malleatus fuit xp̃us a Cay-
pha a blaſphemie ipoſitione Sic̃ eni legitur
Matth. xxvj. q̃ ip̃e interrogauit xp̃m. ſi eſ
ſet fili⁹ dei. ip̃e r̃ndit Mar. xiiij. Ego ſum. ⁊
ille ſcidit veſtimẽta ſua ⁊ ait. blaſphemauit.
Quarto in domo Cayphe malleat⁹ eſt xp̃us
cõmuniter ab oibus in domo exiſtentibus i
plagaꝝ impoſitione. Alij eni expuerũt in fa-
ciem eius. vt d̃r Matth. xxvj. Jta vt chri-
ſtus mori ex fetore ſaliue potuiſſet. Recte ſic̃
ꝯtigit Hur q̃ fuit vir ſororis Moyſi qui no
lens populo in peccato idolatrie conſentire

in faciē ei⁹ ſpuerūt. ⁊ ipm̄ ſputo occiderunt. Sic dicūt gloſe Heb. ſup Exo. xxxiiij. Aliq̄ aūt vt dicit Marc⁹. xiiij. faciē ei⁹ velauerūt. q꞉ in eā videre nō potuerūt. ¶ Et h̄ figuratū fuit Exo. xxxiiij. Qn̄ moyſes venit de mōte in q̄ cū dn̄o locut⁹ fuit facies ei⁹ tam lucida fuit ꝙ nullus in eam reſpicere potuit iō pannū ſup faciē poſuit vt ſecū loq̄ poſſet. Cū igit̄ ſic faciē xp̄i velaſſent alij ipm̄ i collū ꝑcutiebāt. alij q̄z colaphis in faciē eū ꝑcuſſerunt dicētes. ꝓphetiza nobis xp̄e q̄s ē q̄ te ꝑcuſſit. Luc. xxij. Nā vn⁹ ad vnā maxillam. ⁊ alius ad aliā ꝑcuſſit. vt impleret̄ illud. Malach. vj. Percuſſerūt in maxillā iudicis. alij caput ei⁹ ꝑcuſſerūt. Luc. xxij. Alij ipm̄ cum crinibus ad terrā ꝓiecerūt ⁊ pedib⁹ ſup eū ꝯculcauer̄t. vt adimpleret̄ illud ps̄. lvj. Cōculcauerūt me inimici mei tota die. Alij etiā malleis ſup dorſū ei⁹ fabricauerūt vt ipleret̄ illud ps̄. cxxviij. Supra dorſū meū fabricauerūt pctōres. q꞉ h̄ p̄dixit longe ante pat̄ de filio Ezech. xxj. Dabo te in man⁹ fabricātiū. Ecce hō ſic fabricat⁹ ē xp̄s tanq̄ aurum. Sz q꞉ puriſſimus fuit. iō nullū zelū impatientie de ſe dedit. Sed poti⁹ pietatis. vt teſtat̄ beat⁹ Bern̄. dicēs. O iudei lapides eſtis. Sed ꝑcutitis molliorē. De q̄ reſonat tinnitus pietatis ⁊ ebullit oleū charitatis. Audiuit inq̄ charitas vr̄a cū ſerui alicui⁹ aurifabri auruz in incude malleant p̄ſentāt illud mgr̄o ad diiudicandū qui ſi voluerit eſſe ſecurior de auri puritate mittit illud aliq̄n ſupiori mgr̄o ad diſcernendū. ⁊ demū cū ipm̄ ꝑforauerit ⁊ purū oino inuenerit clinodiū de ip̄o facit. ita factū ē de xp̄o. Nā iniqui ſerui ipm̄ tota nocte malleis p̄dictis ꝑcuſſerunt. ⁊ ſic percuſſū facto mane vt dr̄ Matth. xxvij. ¶ Iudici pilato p̄ſentauerūt. ⁊ de trib⁹ ipm̄ accuſauerūt. Primo ꝙ tributū ceſari ꝓhibuiſſet. Secūdo ꝙ regē iudeoꝝ ſe noiaſſet. Tertio ꝙ filiū dei ſe feciſſet. Et ꝯtra has tres accuſationes dicim⁹ hodie in p̄ſona xp̄i tres excuſationes cū crux leuat̄. Prima ē. ꝓpl̄e me⁹ q̄d feci tibi aut in q̄ ꝯtriſtaui te. rn̄de mihi q꞉ eduxi te de terra egypti. ⁊ tu paraſti crucē ſaluatori tuo. hic exprobrat eis liberationem ex egypto. q. d. accuſas me de redditione tributi. ⁊ potius gratias agere deberes. ꝙ liberaui te a tributo. Secūda excuſatio ē. Eduxi te per deſertū. xl. annis. māna cibaui te ⁊ introduxi te in terrā ſatis optimā. Paraſti crucem ſaluatori tuo In quo exprobrat eis regē i deſerto. q. d. Accuſas me q꞉ dixi me regē. Potius deberes gr̄as agere q꞉ regaliter paui te in deſerto. Tertia ē quid vltra debui facere tibi ⁊ nō feci. ego quidē plātaui te vineā meā ſpecioſiſſimā. Et tu facta es mihi nimis amara aceto mixto cū felle ſitim meā potaſti. ⁊ lācea ꝑforaſti latus ſaluatori tuo. In q̄ exprobrat eis plantationē vinee in loco optimo. q. d. accuſas me. q꞉ filiū dei mei dixi. poti⁹ gr̄as agere deberes. q꞉ te in vineā meā elegi ⁊ in loco optimo te plātaui. Sed q꞉ iudei ſibi gr̄as de his tribus nolūt reddere. Iō ſancta eccleſia in ſuis filijs h̄ ſupplet ꝙ p⁹ quālibz excuſationē canūt flexis genub⁹. Sanct⁹ de⁹. ſanct⁹ fortis. ſanctus ⁊ imortalis miſerere nobis. ⁊ hoc cū viderint laici ſilr̄ debēt genua flectere ⁊ deo gr̄as agere de trib⁹. ¶ Primo ꝙ ꝑ penitētiā eos iā duxit de tenebris peccati. Secūdo ꝙ cibauit ⁊ adhuc cibat eos manna ſui ſacramēti. Tertio ꝙ in vineā ſuā ſanctaz eccl̄iaz ſūt plātati. Deinde miſit Pilat⁹ xp̄z ad herodē tanq̄ ad aliū iudicē vt ⁊ ille diſcernere deberet de xp̄i puritate. Igit̄ herodes īterrogauit xp̄m multis v̄bis. ſz ipe tacuit ꝓpter tria. q꞉ nō erat dign⁹ audire ei⁹ rn̄ſionē. Scd̄o q꞉ eua peccauit ꝑ loq̄citatē. Iō voluit ſatiſfacere ꝑ taciturnitatē. Tertio q꞉ q̄cq̄d reſpōdiſſet totū damnaſſet. iō nō rn̄dit ſm̄ illud Eccl̄i. xxxij. Ubi audit⁹ nō ē nō effundas ſermonē. Et q꞉ xp̄s tacuit herodes eū deriſit veſte alba induēdo ⁊ pilato remittendo. Et q꞉ xp̄s hodie in veſte alba ē deriſus. Idcirco p̄ſbyteri hodie albis indutis crucē xp̄i portando ante ip̄am geniculādo ꝓ tali deriſione adorant ⁊ honorant. Uidēs g̊ pilat⁹ ſibi xp̄m remiſſū. ipm̄ ad ꝯplacētiā iudeoꝝ flagellari ꝑmiſit. ¶ In cuius figura diabolus flagellauit Iob vlcere peſſimo. Iob. j. Sic fili⁹ diaboli pilat⁹ flagellari fecit chriſtū verū Iob. ꝙ v̄ificata fuit ꝓphetia. Eſa. j. A planta pedis vſq; ad verticē nō fuit i eo ſanitas. Et ꝙ hodie ad inſtantiā iudeoꝝ gētiles ſic flagellauerūt xp̄m. Iō qn̄ hodie in officio hodierno ſolēniter ꝓ oibus generib⁹ hoium dicit̄. Flectamus genua pro iudeis nō flectitur. ¶ Deinde fecit pilatus fieri coronam de ſpinis ⁊ capiti ieſu ip̄imi ita vt ſm̄ bern̄. ſpine vſq; ad cerebrū ſubintrauerūt. ⁊ ſic tā ꝑ flagellationē q̄z coronatōnē corpus chriſti vndiq; ꝑforauit vt in corpore ei⁹. 5490. vulnera cēnt ſm̄ Bern̄. Uerſus. Nonaginta q̄drigēta ſupaddito milia q̄nq;. Tot fert̄ xp̄s pro nobis vulnera paſſus. Idcirco o hō ſis gratus vulnerib⁹ xp̄i ⁊ dic quottidie quidecim pater noſter. ⁊ tūc per integrū annū cuilibet vulneri dixiſti ſolū vnum pater noſter. ¶ Perforato ſic corpe xp̄i Pilat⁹ tradidit ipſum volūtati iudeorum. vt crucifigeretur.

Judei igiẗ habita licentia ꝯduxerũt milites
Pilati qui xp̄m vſq; ad locũ caluarie dedu=
xerũt quē ibidem duob⁹ latronibus crucifi=
xerũt Ecce homo nũc paratũ ē clinodiũ nr̄e
ſalutis ⁊ ſuſpēſum in altis vt om̄es qui ip̄m
inſpexerint liberenẗ a peccatis. Sicut ꝯtigit
cuidam peccatrici. de qua legiẗ ꝙ fuit publi
ca peccatrix ⁊ multũ indurata ad p̄n̄iam hec
tñ in hac die xp̄i paſſionis venit ad eccl'iam
adorare crucē ⁊ recolere dñi paſſionē. Cum
igitur videret imaginē. et quaſi de latere ei⁹
ſtillare ſangueȝ. ſinſtatim cõpuncta ait. Iſte
ſanguis ꝑpter te effuſus eſt. tandē venit ad
ꝯfeſſionem. ⁊ cum ꝯfiteretur peccata ſua ma
gno p̄ contritionis dolore eſt mortua añ con
feſſorem. Qui dum deſperaret de ſalute eiuſ
reſpexit ſurſum ad parietem vbi erat ſcp̄tuȝ
aureis litteris ille verſus. Gaudeat in celis
quo regnat quiſq; fidelis. Si igiẗ tanta gra=
tia facta ē hodie huic peccatrici quare null⁹
deſperare debet de venia. Sȝ confidenẗ ho=
die xp̄m in cruce intueaẗ. Qꝛ vt dicit Berñ.
Habet caput inclinatũ ad oſculandũ te. bra=
chia extenſa ad amplexandũ. man⁹ ꝑforataſ
ad largiendũ. latus apertũ ad diligendũ. pe
des affixos ad nobiſcũ manendũ. corpus ex
tenſum ad ſe nobis totũ impendendũ vt hꝑ
virtutē ſue paſſionis poſſim⁹ venire in grati
am. Ibiq; in eterna gloria. Ad quã.

Sermo de reſurrectione domini.

Sol egreſſus ē ſu
per terrã. Geñ. xix. Videmus mul=
tociens ꝙ tēpore veris flos qui delicate oriẗ
interdũ a tranſeuntib⁹ tam hominib⁹ q̄ȝ ani/
malibus cõculcaẗ. ⁊ ex hoc languet ⁊ marceſ
ſit. ⁊ quaſi mortuus apparet. Ecõtra ſi ipſũ
ros matutinus ſolq; tetigerit virtute illorȝ
denuo reuiuiſcit ⁊ ſurgit. ⁊ ad maiorem pul=
chritudinē ſepi⁹ reſtauraẗ. ſm illud metriſte
Flos cõculcaẗ vi ſolis ſed reparaẗ ¶ Spi
ritualiter per florem intelligiẗ dñs noſter ie=
ſus xp̄s qui ſm Berñ. ē flos candidus q̄ ad
vite puritatē. Et ē flos rubicundus quantũ
ad mortis acerbitatem. Hic inquã flos deli=
cate ortus ē de vtero virginali. Sed tñ in bo
na ſexta feria a perfidis iudeis fuit cõculcat⁹
⁊ contritus. Sicut ꝺ hoc p̄dixerat Job. xiiij
quaſi flos egreditur. ſ. delicate de vtero agri
virginalis ⁊ cõteriẗ ſcȝ a malis hoibus. Id=
circo ex hac conterititione corporis xp̄i elan=
guet. Juxta illud. Nam. j. flos libani elang=
uet. ⁊ ꝙ plus eſt totum emarcuit quãdo ſan
guis eius totaliter emanauit ⁊ tandem i ter=
ra mortuus fuit. ſm illud Dañ. ix. Occideẗ
chriſtus. Sed hodie ecõtra idē flos xp̄s dñs
virtute roris. i. diuinitatis que vnita fuit cor
pori mortuo ⁊ virtute ſolis. i. aīe clariſſime ꝺ
limbo patrũ venientis reſurrexit. ⁊ maioreȝ
claritatē ſui corporis recepit. Juxta illꝺ. pſ̄.
xxvij. Refloruit caro mea. Et hoc innuiẗ in
verbis p̄poſitis. In quibus duo tanguntur
Primo qualitas reſurgentis. ibi. ſol. Scḋo
veritas apparentis. ibi egreſſus ē. ¶ Cir
ca p̄mũ notandũ dicũt naturales. ſol natura
lis cũ occiderit. ⁊ cũ per occaſum a nobis aſ=
ſumptus fuerit partes inferiores circũit ac
gyrat. ⁊ illas ſua p̄n̄tia illuſtrat quibus crea
turis ibi lucet nõ ſciẗ veraciter. Quidam tñ
fingunt fabuloſe ꝙ ibidē lucet quibuſdã ho=
minibus pedes ſuos aduerſus nos habenti=
bus qui ſm illos ſunt antipedes noīati. Sȝ
hos hoies eē reprobat. b. Aug⁹ li. xvj. de ci/
uitate dei. c. x. ꝙ quidē antipedes eē fabulã=
tur vt hoies a cõtraria pte terre vbi ſol oriẗ
qñ occidit nos aduerſa pedibus noſtris cal=
care veſtigia nulla rōne credendũ ē. Hec ille
Sȝ qꝛ tales hoies nõ ſunt. iõ ſol nõ lucet eis.
ſed cõplet curſum ſuũ in circulo ſuo. quo cõ=
pleto iteȝ mane reſurgit. ¶ Spũaliẗ p ſo=
lem intelligiẗ xp̄s. qꝛ ſicut ſol ſm Amb. in ex
ameron. eſt oculus mundi ipſuȝ ſua p̄ſentia
illuſtrando. ſic xp̄s deus p̄n̄tia corpali tanq;
ſol iuſticie. hunc mundũ tenebroſum ſua do=
ctrina ſaluberrima illuſtrauit. Iõ dixit Joh
viij. Ego ſum lux mundi. Sed hic ſol verus
p̄dicta ſexta feria in cruce occubuit hora no=
na ad inferiores ptes deſcēdit. ſic ꝺꝛ de ſum=
ma trinitate ⁊ fide catholica. c. firmiter. ibi ꝺꝛ
deſcendit ad inferos. Vbi dicit gloſa ſm car
nē quieuit in ſepulchro. ſed ſm aīam deſcen
dit ad inferos vt fortior ſupueniēs fortioreȝ
ſuparet armatũ. ¶ Sed. d. q. quid chriſt⁹
deſcendens ad inferos ſua claritate illuſtra=
uit. Ad hoc ſciendũ. dicũt doctores ꝙ añ re=
ſurrectionē ⁊ mortē fuerũt quattuor recepta
cula ⁊ loca in quibus anime defunctorum te
nebantur. Primũ habitaculum eſt damna=
torum ſub terra. De quo dicit Job. x. ꝙ ter=
ra eſt miſerie ⁊ tenebraꝝ ⁊ vmbre mortis vbi
nullus ordo. ſed ſempiternus horror inhabi
tat. Ad hunc locum chriſtus nõ peruenit nec
lumen ſue claritatis eis luxit. Quia nõ ſunt
filij lucis nec chriſti doctrinam impleuerunt
qꝛ vt ꝺꝛ Joh. xij. Ambulate dũ lucē habetis
vt nõ tenebre vos ꝯp̄hēdãt dũ lucē habetis
credite in lucē vt filij luci ſiti. Et qꝛ hanc do=
ctrinã iplere neglexerũt. Iõ filij lucis p̄n̄tia
nõ fuerũt digni. Moraliẗ in hoc oñdit xp̄s
ꝙ peccatores hacten⁹ i peccatis mortalibus

ſacuerunt nec cū alijs xp̄ifidelib⁹ in quad ra
geſima cōfeſſi fuerūt neqꝫ p̄ſentē penitentiaꝫ
egerūt indigni ſunt luce dn̄ice reſurrectioniſ
⁊ cruce tenendū ꝙ difficulter aut nunq̄ꝫ ſunt
digni. qꝛ de talib⁹ dic̄ pſ̄. xlviij. In eternum
nō videbūt lumē. Secūdū habitaculū ē pue
roꝝ ſine baptiſmo decedētiū. ⁊ h̄ ē ſupra īfer
nū dānatoꝝ. ſed ibi nō h̄n̄t penam ſenſus. ſꝫ
damni. Et dicunt quidā doctores ꝙ ibidem
habent magnū gaudiū qḋ excellit magnitu-
dinē oiuꝫ gaudioꝝ mundanoꝝ. Nā gaudēt
de hoc ꝙ creatorē ſuū nō offenderūt peccan-
do peccato actuali. Sed q̄d de illis ſit ſentiē-
dū. vide Aug. de ꝯſe. diſ. iiij. c. firmiſſime. ī
gloſa fi. vbi videt̄ velle (eo q̄ꝛ originali diſce
dunt) oportere eos mitiſſimā penā ſuſtinere
⁊ glo. dicit. qꝛ in tenebris erūt. Petr⁹ aūt de
palude ſup. ij. ſniaꝝ. diſ. xxxiij. ar. iij. dic̄. ex
quo nūquā fuerūt apti (qꝛ nō baptiſati) ad
viſionē diuine eēntie nō erit eis pena. qꝛ eaꝫ
nō videbūt. ſcient eni ꝙ nō ſunt apti vt vide
ant. q̊. ⁊c̄. Hec ille. Tertiū habitaculū ē loc⁹
purgandoꝝ. ⁊ h̄ ē ſupra infernū puerorum.
Ibidē xp̄s ſil'iter nō luxit neqꝫ locū hunc de
ſtruxit. Sꝫ qui ante paſſionē xp̄i ibi purgati
fuerāt ad limbū mox ſcōꝝ patꝝ aſcēderunt.
Nūc aūt poſtq̄ꝫ purgāt̄ ſine medio in celum
aſſumunt̄. Quartū habitaculū fuit ſin⁹ abra
he vel limbus ſanctoꝝ patrū ad hunc deſcen
dit xp̄s ab hora ſue mortis. ⁊ illis ibidem exi
ſtenti h⁹ luxit vſqꝫ ad horā ſue reſurrectiōis
quouſqꝫ eos educeret. Nā illi ſtatim viderīt
deitatē chriſti ⁊ gaudium habuerūt celi. Qꝛ
dꝛiu cōi ꝓuerbio. vbi eſt papa ibi ē curia ro-
mana. Sic vbi erat diuitas. ibi erāt celi gau-
dia. Et hoc ē ꝙ dn̄s dixit latroni adhuc pen
dens in cruce. Amē dico tibi. hodie mecum
eris in paradiſo. Luc̄. xxiij. Qḋ intelligitur
de paradiſo celeſtis gaudij. qꝛ ſan. Tho. dic̄
in tertia ꝑte ꝙ aīe in limbo ſtatim habuerūt
clarā ⁊ facilē dei viſionē. ⁊ habuerīt ſue bea-
titudinis p̄miū. ſed nō locū. Sꝫ qꝛ latro cuꝫ
aīa xp̄i in limbū deſcēdit quare cū alijs patri
bus diuinitatē vidit. ¶ Sed q̄reret quis.
Quid xp̄s apḋ inferos fecit. dic ꝙ ſaciauit.
occidit. liberauit. ⁊ hoc pꝫ in hac dictōe ſol.
que habet tres litteras. ſcꝫ. ſ. o. l. que ſignifi-
cant triplicē effectū apud ſanctos p̄res ī lim-
bo factū. Prima quidē littera ē. s. ⁊ ſignifi-
cat ꝙ xp̄s patres in limbo ſua diuinitate ſa-
tiauit. ⁊ hoc figuratū ē Dañ. xiiij. Nam ba-
byloni miſerūt ſanctū Danielē in lacū leonū
in quo erāt ſeptē leones. ⁊ dabant̄ eis quot-
tidie duo corpora ⁊ due oues. ⁊ tandem non
ſunt date eis vt deuorarēt Danielē. Fuit au

tē Abacuc in iudea. ⁊ ipē coxerat pulmentuꝫ
⁊ intriuerat panes in alpheolo. ibatqꝫ ī capū
vt ferret meſſorib⁹. Dixitqꝫ angel⁹ ad eum.
Abachuc fer prandiū qḋ habes ī babylonē
Danieli q̄ ē in lacu leonū. Et dixit Abacuc.
Dn̄e babylonē nō vidi ⁊ lacū neſcio. ⁊ app̄-
hendit eū in vertice eius ⁊ portauit eū capil
lo capitis ſui. poſuitqꝫ in babylonē ſup lacuꝫ
in impetu ſpūs. Et clamauit. Daniel ſerue
dei tolle prandiū qḋ miſit tibi de⁹. Spūalit̄
babyloni interp̄tant̄ confuſi ⁊ ſignificāt de-
mones de quibus exponi pōt illḋ. pſ̄. lij. Cō
fuſi ſunt q̄m de⁹ ſpreuit eos. Illi inq̄ꝫ miſerīt
in lacū ſcꝫ limbi Danielē q̄ interp̄tat̄ cā dei.
⁊ ſignificat ſanctos patres in limbo exiſtētes
qui fuerunt cauſa quare filius dei de celo de
ſcendit. ⁊ crucē aſcēdit. ſicut ⁊ nos ſic̄ ⁊ cani
tur in ſimbolo Niceni. Qui propt̄ nos hoieſ
⁊ ꝑpter noſtrā ſalutē deſcendit de celis. Sꝫ
Abacuc qui interp̄tat̄ fortis ſignificat xp̄m
qui vt ait Beda in Omelia ſupbiſſimū goli
am ſolus vicit ⁊ pemit quando in cruce mor-
tuus ē. ⁊ tūc ſtatim in lacū limbi ſm animam
deſcendit. ⁊ prandiū ſue diuinitatis eis attu
lit ꝙ ipos in ſuis deſiderijs ſatiauit ſm qḋ p̄
dixit dauid pſ̄. xvj. Satiabor cum apparue
rit gloria tua. Tūc eni quilibet in limbo exi-
ſtēs dicere potuit illud qḋ dixit in lacu quā-
do vidit ſibi prandiū portatū. Recordatus
es inquit mei de⁹. ⁊ nō dereliquiſti querētes
te. Dañ. xiiij. Secūda littera ē. o ⁊ ſignificat
ꝙ verus ſol iuſticie dn̄s noſter potentiā dia
boli occidit ꝙ amodo nullum poteſt trahere
ad inferos niſi volētē. Et hoc figuratum eſt
Judicū. iij. vbi legit̄ ꝙ Ayot intrauit ad re-
gem Eglon qui erat pinguiſſimus ⁊ filiorum
iſrael inimicus ſeuiſſimus. Ingreſſus īquit
ad ipꝫ portauit ei munera. ⁊ cū ipe accipe vl̄
let extendit Ayot manū dextrā ⁊ infixit gla-
diū ancipitē in ventrē ei⁹ ⁊ aufugit. Spūali
ter Ayot interp̄tat̄ denotās gl'ioſū ⁊ ſignifi-
cat chriſtū qui ſtatim deuicta morte intrauit
ad regem Eglon. qui interp̄tat̄ vitul⁹ mero-
ris. et ſignificat diabolum qui portat mune-
ra p̄cioſiſſima ſcꝫ aiam clariſſimā deitati vni
tam. quam cum ille capere vellet ventrē eiuſ
perforauit. quando portas inferni gladio
ſue potentie penetrauit. ⁊ ſic potentiā deno-
tans necauit. Idē figuratū eſt. ij. Regl. xxiij
vbi legitur ꝙ Ananias deſcēdit cum virga
quam ferebat in manibus in ciſternam pu-
gnatur⁹ cū leone ⁊ cū virga ſua ipſū ꝓſtrauit
Sic xp̄s cū v̄ga ſue crucis ꝓſtrauit diabolū
⁊ ſanctos patres letificauit. Ita vt quilibet
tunc dicere potuiſſet cū. pſ̄. xxij. Virga tua

⁊ baculus tuꝰ ipa me ꝯſolata ſūt. Tertia lr̄a
deſcribēs li ſol eſt. l. ⁊ ſignificat ꝙ xp̄s tertia
die ſanctos pr̄es de limbo liberauit. F Et
hoc figuratū ē in rege Salomone. legitur in
ſco. hiſt. Et allegatur in glo. iij. Regl. vij. ꝙ
rex Salomon incluſerat pullū ſtrutiōis in
vaſe vitreo ꝙ inde exire non potuit. Qđ vi-
dēs ſtrutio volauit i deſertū. ⁊ tulit inde ver
miculū ⁊ eiꝰ ſanguinē ſuper vitꝝ ꝯp̄mebat. ⁊
ad tactū ſanguis vitꝝ frangebat ⁊ pullū ſuū
liberabat. Sp̄ūalr Salomon interp̄taꝛ retri
butor. ⁊ ſignificat patrē celeſtem qui eſt retri
butor oīm bonoꝝ. Iuxta illđ Iaco. j. Oē da
tū optimū ⁊ oē donū ꝑfectū ē deſurſū deſcē
dens a pr̄e luminū. Hic inq̄ȝ paṫ celeſtl inclu
ſerat pullū ſuū Adā quē đ terra formauerat
Geñ. ij. cū genere ſuo ⁊ hec incluſio fuit i va
ſe vitreo. ħ ē in limbo qui đr vitreꝰ eo ꝙ fuit
fragilis ⁊ nō ꝑpetuꝰ vt infernus. Sed ħ vi-
dens ſtrutio. i. xp̄s pr̄is filꝰ vnigenitꝰ vola-
uit in deſertū huiꝰ mūdi. ⁊ tulit inde ꝟmicu-
lū qñ de ꝟgine maria ſumpſit corpꝰ ſuuȝ. de
quo dicit pſ̄. xxj. Ego ſum ꝟmis ⁊ nō hō. et
ſanguinē eiꝰ exp̄ſſit totaliṫ in cruce ꝟtute cu
ius limbū deſtruxit. ⁊ pr̄es inde eduxit. Sic
ħ teſtaꝛ pſ̄. lxxxvij. Eduxit eos de tenebris
⁊ vmbra mortis. Idē teſtaꝛ Zach. ix. Tu q̄ȝ
ſcȝ xp̄e in ſanguine teſtamēti tui emiſiſti vin
ctos tuos de lacu in quo nō ē aqua. Iđ dicit
b. Augꝰ. in li. đ amore dei ⁊ ſeculi Si vis hō
ſanguis eius datꝰ ē ꝓ te. ſi nolueris ꝓ te datꝰ
nō erit. nec dicas q: iā paſſus ē. ⁊ totum ſan-
guinē dedit q̄d vltra remāſit vt nunc pro me
dari poſſit. hoc inquit ē magnū. q: ſemel de-
dit et oībus dedit ⁊ ſanguis eius volentis
ē p̄tiū. nolentis aūt ē ſuppliciū. ⁊ ħ ad p̄mū.
Quantū ad ſecūdū ē notandū ꝙ rex terrenꝰ
⁊ diues deuictis hoſtibꝰ ſuis de terra hoſtiū
ſuoꝝ egrediṫ ille vtiq̄ȝ ꝓcederet exultanṫ cū
cantoribꝰ. glorianṫ cū cōductoribꝰ. radiāter
cū armoꝝ ſplendoribꝰ. ſuffraganṫ cū interceſ
ſoribꝰ. vnienṫ cū excelſoribꝰ. ⁊ tranſmigranṫ
cuȝ honoribꝰ Sp̄ūaliṫ dñs noſter ieſus xp̄s
diciṫ ſm̄ pſ̄. xlvj. rex magnus ſuꝑ oēm ter/
ram. ⁊ in eius femore ⁊ veſtimēto vidit bea-
tus Iohēs ſcriptū Rex regū ⁊ dñs dñantiū
Apoc. xix. Iſte inquā rex inclitꝰ egrediēs de
inferno de terra vicȝ ſuoꝝ hoſtiū. illis deui-
ctis ꝓceſſit ſm̄ ꝯſuetudinē regū terrenoruȝ
vt ſupradictū ē. ⁊ hoc notaṫ i illo ꝟbo egreſ
ſus in quo ſunt ſex littere idem denotātes.
G Primo audiuit deuotio veſtra ꝙ rex exi
ens de terra hoſtium. iſtis ſuꝑatis procedit
exultanter cum cantoribꝰ. Sicut figuratuȝ ē
j. Regū. xviij. vbi legiṫ ꝙ Dauid exiens de
p̄lio percuſſo hoſte ſuo philiſteo egreſſe ſunt
mulieres de vrbibus ducebāt choros ⁊ con-
cordanter canebāt ante ip̄m Saul percuſſit
mille. ⁊ dauid decē milia in militibꝰ ſuis. ſic
dñs noſter ieſus xp̄s ſuis hoſtibꝰ deuictus
egreſſus ē hodie limbū exultanṫ cū cantori-
bus. Et hoc deſignat p̄ma lr̄a que ē. c. Cāto
res eni q̄ añ xp̄m ſurgentē canebant fuerant
Adā Abel Abraam Iſaac ⁊ Iacob. ⁊ aliȷ ſā
cti diu in limbo detenti. ⁊ egrediētes cū xp̄o
exultanter canebāt dicētes. Exo. xv. Cante
mus dño canticū leticie ꝓpter ſuā victoriam
glorioſam ⁊ noſtrā liberationē gratioſā. glo
rioſe eni magnificatꝰ ē. Gloſa in ſua reſurre-
ctione iubiloſa. q: equuȝ ⁊ aſſeſſorē proiecit
in mare. i. ſuꝑbiā ⁊ diabolū aſſeſſorē eiꝰ dam
nauit in abyſſum. ille quidē cantꝰ ſanctorum
fuit patrū leticie euidēs ſignū. quis eni inter
nos q̄ fuiſſet in carcere tenebroſo per mlt̄os
annos qui non gauderet. ſi de illo poſtea ex
ultanter euaderet. ſic ⁊ ſancti patres ꝑ mul-
ta milia annoꝝ in limbo detenti gauiſi ſunt.
quando educti ſunt de carcere tenebroſo vbi
diuina viſione carebāt. qñ liberati ſūt de er-
gaſtulo horrendo vbi demonū ſocietatē ha-
bebant qñ extracti ſunt de lacu ignominioſo
in quo ſub terra miſere latebāt. qñ ſūpti ſunt
de carcere tam longo vbi ꝑ multa curricula
annoꝝ perſiſtebāt Idcirco de hoc gaudio p̄
dixit Eſa. liȷ. Gaudiū ⁊ leticiā obtinebūt. fu
giet dolor ⁊ gemitꝰ. qđ exponit gloſa. Gau-
diū habuerūt q: ſatiati ſunt diuina ſatiatione
ꝑ viſionis aſpectū. habuerūt leticiā q: euaſe
runt taȝ horribile cōſortium fugit. dolus ab
eis quē habuerūt ꝓpter diuturnū gaudium
Sic certe quilibet chriſtianus dȝ hodie xp̄o
cātare cāticū leticie eo ꝙ iam per verā peni-
tentiā p̄dicte quadrageſime ē de tenebꝛl pec
catorū eductꝰ ⁊ tandē diuino aſpectui eternali
ter ſociandꝰ. Iđ per totā hanc paſcalem heb
domadam ſancta eccl'ia canit exultanṫ. Hec
ē dies quā fecit dñs. exultemuꝰ ⁊ letemur in
ea. ⁊ ē ſumptū de pſ̄. xvij. Secundo audiuit
veſtra charitas ꝙ rex terrenus egrediens đ
finibꝰ inimicoꝝ illis proſtratis ꝓcedit gloriā
ter cū cōductoribus. q: multi ip̄m cōducunt
⁊ aliȷ de ciuitatibꝰ exeunt. ⁊ vt decet reuerē-
ter ip̄m ſuſcipiūt. Sicut figuratū ē Ioſue. x.
Gaabonite audiētes ꝙ ioſue ſuꝑ aſſet Hieri
cho ⁊ aliȷ venerūt ei obuiam ⁊ eū ꝯduxerūt.
Sic xp̄s celoꝝ exiens de finibꝰ demonū ve-
nit hodie reſurgēdo glorianṫ cum cōductori
bus. ⁊ hoc declarat ſecūda littera. g. Sȝ qui
fuerunt illi cōductores dic ꝙ ſocietas ſancto
rum patriarcharum. prophetarum. necnon

⁊ alioꝝ electoꝝ. hi nanq̄ xp̄m glīo ſe de lim-
bo cōduxerūt. Illi aūt q̄ ei obuiauerūt fuerīt
ſancti q̄s xp̄s reſurgēs ſuſcitauit. de q̄b⁹ dr.
Matth. xxvij. Multa corpa ſanctoꝝ q̄ dor
mierūt ſurrexerūt. qđ expōnēs Hiero. Non
aūt ſurrexerūt q̄n reſurgeret dn̄s vt ipſe eēt
pmus dormientiū q̄uis monumēta eoꝝ i ſe-
xta feria fuerūt apta. Et ꝙ hoc ſic fuit decla-
rat matthe⁹ clari⁹ vbi ſupra. Exeūtes đ mo-
numētl p⁹ reſurrectionē ſcꝫ xp̄i. ⁊ venerūt in
ſanctā ciuitatē ⁊ apparuerūt multl. Et vt le-
git in euāgelio Nicodemi de numero illoꝝ q̄
cū xp̄o ſurrexerūt fuerūt carius ⁊ leunti⁹ filij
ſymeonis ſenis qui Anne ⁊ Cayphe ⁊ Nico
demi ⁊ Joſeph apparuerūt ⁊ ab eis adiura
ti quid xp̄s apud inferos geſſerit narrauerīt.
Sꝫ heu timēdū recte ſic̄ corpa mortuoꝝ ante
reſurrectionē xp̄i nō ſurrexerūt q̄uis ſepul-
chra eſſent ante apta. ita ſūt aliq̄ adhuc nr̄m
q̄ nōdū a morte aīe pfecte ſurrexerūt licet ſe-
pulchra oris eoꝝ apta fuerūt ꝯfitēdo Qꝛ di.
b. Hiero. Facilius inuenio ꝙ virt⁹ teneat in
nocētiā quā qui pfectā aget pniam. Hec ille.
Et certe iſti xp̄m reſurgentē minime ꝯduxe-
runt vtinā adhuc a peccatis ſuis ſurgerent.
⁊ xp̄o q̄ iā ſurrexit obuiā irēt ip̄mq̄ deuotis
cordiū laudib⁹ honorarēt. Tertio audiſtl di
lectiſſimi ꝙ rex terreſtris exiens fines hoſtiū
ſuoꝝ facit hoc radiant cuꝫ armoꝝ ſplendori
bus. qꝛ induit ſe ſuoſq̄ milites armis ſplēdē
tibus ſicut legit ⁊ figuratū eſt. ij. Macħ. vj.
De rege antiocho qui tam ſplēdentia arma
habuit ꝙ ſol refulſit in clipeos aureos reſplē
duerūt montes ab eis ⁊ cāpi ſicut lampades
ignis Ita xp̄s dn̄s noſter egreſſus ē reſurgē
do fines ſuoꝝ hoſtiū radiant cū armoꝝ ſplē
doribus. Et hoc denotat tertia littera. r. Di
cūt eni ſancti doctores ꝙ xp̄s ſurrexit cū cor-
pore glīoſo. ⁊ ſup ſolē radioſū portans in eo
arma ſplēdētia ⁊ hec arma ſūt q̄nq̄ vulnera
quibus ſe in die iudicij armabit ꝯtra malos.
Et erunt ſm Chryſ. ſup radios ſolis lucidi
ora q̄ oñdit peccatorib⁹ dicēs. Ecce precium
redēptiōis ſanguinis mei quē dedi in redem
ptionē aīaꝝ vr̄aꝝ. vbi ſeruit⁹ veſtra eſt mihi
impenſa quē p p̄cio ſanguis mei mihi dedi-
ſtis. q. d. xp̄s. Iō merito dānemini qꝛ fuiſtl
ingrati. quare mi fratres ⁊ ſorores ītueamur
chriſtū radiāt reſurgētē ſplēdidaq̄ vulnera
portantem ne in die iudicij ip̄e ſe contra nos
iracūde armabit. Sꝫ poti⁹ ſim⁹ grati vt ipſe
nos miſericordit ſaluet dicēs. Venite dn̄di-
cti patris mei pcipite regnū patū vobis an-
te cōſtitutionē mūdi. Matth. xxv. Quarto
rex terren⁹ exiens terminos inimicoꝝ ſuorū

egredit ſuffragant cū interceſſorib⁹. qꝛ tunc
de habito triūpho ſolet eē magis miſericors
⁊ benign⁹. Et ſi aliq̄ eēnt in indignatiōe pr̄is
ſui p eis intercederet. ⁊ ob maiorē cautelam
ſumit ſecū certos interceſſores mediantibus
quibus ſe ſperat citius exaudiri. Sic̄ legit fi
guratū. j. Regl. xviij. Quādo dauid viciſſꝫ
Goliā gigantē. ⁊ mulieres egreſſe ſibi maio-
rē laudē q̄ Saul dediſſent q̄n canebant. ſaul
pcuſſit mille. ⁊c̄. Cecidit in indignationē re-
gis. Iō vt citi⁹ exaudiret apud ip̄m. ⁊ ei pla
caret. habuit ſecuꝫ interceſſorē Jonatam fi-
liū regis qui p ip̄o loquebat ⁊ multipliciter
interceſſit. Sic xp̄s rex vniuſe creature egreſ
ſus ē de ſepulchro victo diabolo ſuffragant
cuꝫ interceſſorib⁹ ⁊ hoc innuit quarta littera
ſcꝫ. s. Hec nāq̄ ē cā potiſſima quare xp̄s re-
ſurrexit ⁊ in celū aſcēdit vt apđ patrē p nob
fidelis ſuffragator exiſtat ⁊ pctā nr̄a deleat.
Quare dicit. b. Joħ. in pma epl̄a. c. j. Si q̄s
peccauerit. Glo. Ex humana fragilitate ad-
uocatū habem⁹ apđ pr̄em ieſū xp̄m iuſtum.
⁊ ip̄e ē ppitiatio p peccatis nr̄is. vt ip̄e autē
citi⁹ exaudiret ſumpſit ſecū exaudibiles int
ceſſores. Et hi ſunt ſuoꝝ vulneꝝ cicatrices q̄
intercedunt pro nobis. qꝛ vulneꝝ p̄ſentatio
ē p nobis aduocatio. Recte ſic̄ miles tacēs
ab impatore impetrat q̄n vulnera que p eo
ptulit demōſtrat. Sic̄ legit in ſcol. hiſtoria.
Antipater idumeus pat magni herodis i q̄-
dam p̄lio in ſeruitio impatoris multl vulneri
bus ē cōfoſſus. tandē ab emulis apđ ipſū eſt
accuſat⁹. At ille reiectl veſtib⁹ dixit. Ego ce-
ſar nolo me verbis excuſare apud te. ſed iſta
vulnera q̄ ſuſcepi p te loquant p me. ſi ego
diligo te. Qđ vidēs ceſar ip̄m in gr̄am ſuſce
pit. Sp̄ūaliter antipater interp̄tat dans lau
dē ſignificās xp̄m q̄ dat laudē ⁊ honorem pa
tri celeſti ſic̄ dixit Joħ. viij. Ego honorifico
pr̄em meū. ip̄e eni xp̄s multa vulnera ſuſce-
pit a iudeis. ſ. q̄nq̄ milia ducēta ⁊ ſexaginta
vt dicit Bern̄. Et de illis in ſua reſurrectiōe
tm̄ quinq̄ reſeruauit vt ea velut interceſſor
patri oſtēderet. Iō dicit idē. b. Bern̄. Secu-
rū acceſſū habes o homo vbi mater an̄ filiuꝫ
⁊ filius ante pr̄em. Mater oñdit filio pectuſ
⁊ vbera. ⁊ filius oñdit patri vulnera. nulla
igit pōt eē repulſa vbi tot cōcurrūt charita-
tis inſignia. hec ille. ¶ Quinto rex veniens
de terra inimicorum procedit vnienter cum
exceſſoribus. quia legitur in hyſtoriis Ro-
manorum. ¶ Quando aliquis de bello ve-
niens q̄ inimici triumphaſſet. triplex ei ho-
nor exhibebat. Prim⁹ ꝙ ppl̄s ciuitatl illi cū
cantu ⁊ leticia obuiauit. ⁊ ip̄m gaudioſe ſu-

ſcepit. Secundus ꝙ oēs captiui q̄ erāt liga=
ti manibus ⁊ pedibꝰ ſoluebanꝬ ⁊ ipm̄ trium
phatorem ſequebanꝬ. ⁊ ſic fuerūt vniti qui
prius exceſſerūt. Tertiꝰ honor ꝙ tunica Jo=
uis induebaꝬ ⁊ cū gaudio in terrā ſuā duce=
baꝬ. Ex illa hiſtoria habeꝬ ꝙ rex ꝓcedēs de
bello vbi de hoſtibꝰ triūphauit vnit ſibi oēs
exceſſores q̄ ſecū intrant ciuitates. Sic xp̄us
exiens de limbo ꝓceſſit vnienter cū exceſſori
bus. ⁊ hoc vult quinta lr̄a. ſ. u. qꝛ xp̄s ꝑ ſuaꝫ
glorioſam reſurrectionē vniuit gētiles cū iu=
deis qui multiplicitꝰ ꝯtra ipm̄ exceſſerūt. Jō
hn̄ figuratꝰ ē ꝑ lapidē angularē. de q̄ legitur
in ſco. hiſto. Cū ſalomon templū dn̄o edifica
ret cōtigit vt quidā lapis mirabilis ibi adeſ=
ſet quē edificatores aptabāt. ⁊ in nullo loco
locare poterāt. aut eni fuit nimiſ longus aut
nimis breuis. ideo indignati edificātes ipm̄
reiecerūt ⁊ lapidē reprobatū vocauerūt. ſed
demū cū edificiū ꝯpleuiſſent ipm̄ aptiſſime
ꝓ lapide angulari inueniunt qui ſimul duos
parietes ꝯiūgeret aut vniret. Sp̄ualitꝰ xp̄us
ē lapis ſine manibꝰ de monte abſciſus Dan̄.
ij. Et ip̄e ē mirabilis ſm̄ pſ̄. lxxvij. Mirabi
lis deus in ſanctis ſuis. Jp̄e quidē fuit lapiſ
reprobatus in ſua paſſione. ſed nunc factus
ē lapis angularis in ſua letiſſima reſurrectio
ne. Jdeo capitꝰ nūc hic ꝓphetia Dauid q̄ ha
beꝬ in pſ̄. cxvij. Lapidē quē reprobauerunt
edificantes hic factus ē in caput anguli. Qꝛ
xp̄s tanq̄ lapis angularis duos parietes in
templo vniuit qn̄ de populo gentili ⁊ iudai/
co vnā fecit eccl̄iam. Juxta illō ad Eph. ij.
Jp̄e ē pax vera qui facit vtraqꝫ vnū. Sꝫ per
quid xp̄s cōiunxit hos duos populos dic ꝙ
cum cemento ſui p̄cioſiſſimi ſanguinis ⁊ cuꝫ
lapidibus ſui precioſiſſimi corporis. Sexto
rex terreſtris exiens de finibus inimicoꝝ q̄s
vicit ꝓcedit tranſmigranꝬ cū honoribꝰ. quia
migrat ſeu tranſit de varijs ꝑiculis. qꝛ dr̄. ij.
Regl. xj. Varius ē exitus belli. Sꝫ tn̄ talis
rex procedit cum honoribꝰ ex quo nō fugit
hoſtes. ſic xp̄s egreſſus eſt fines ſuoꝝ inimi=
coꝝ tranſmigranꝬ cū honoribꝰ. ⁊ hoc deuo=
tauit angelus Matth. vlt. Mar. vl. ad mu
lieres. Ecce p̄cedet vos in galileam. ibi eum
videbitis ſicut dixit vobis Et dicit mgr̄ lib.
triū Regū. c. xiiij. ꝙ due ſunt galilee. Una ē
ſita iuxta montē oliueti. in qua ante reſurre/
ctionē ap̄li chriſti conſueuerāt ꝓpter metuꝫ
iudeorum habitare. Et de hac loquūꝬ h̄ euā
geliſte. qꝛ in ea dn̄s pꝰ reſurrectionē diſcipu=
lis ſuis apparuit. Sed alia ē terra que ē p̄nci
patus que etiā vocaꝬ galilea. ⁊ diſtat a hieru
ſalē ad tres dietas vel vltra. ⁊ de iſta non lo=
quūtur. Sp̄ualiter galilea interp̄taꝬ trāſmi=
gratio. qꝛ chriſtus dū eēt in hac mortali vi=
ta triplicē defectuꝫ patiebaꝬ. vnū quātū ad
corpus vicꝫ mortalitatē. aliū quātū ad aiam
ſcꝫ paſſibilitatē tertiuꝫ ad vtrūqꝫ vtputa mi
ſeriam ⁊ penalitatē. Sed in reſurrectiōe fa/
cta ē tranſmigratio cū honore. ⁊ hoc vult ſe=
xta littera. s. quia corpus eius trāſmigrauit
de mortalitate ad imortalitatē. Aia de paſſi=
bilitate ad ipaſſibilitatē. Corpꝰ ⁊ aia de miſe
ria ⁊ penalitate ad eternā gloriā ⁊ felicitateꝫ
Sicut hoc teſtaꝬ Leo papa dicēs. Poſt paſ
ſioneꝫ dn̄i ruptis vinculis mortalitatis. in=
firmitas in virtutem. mortalitas in eterni=
tatem. ⁊ contumelia tranſiuit ad gloriam.

De ſancto Georgio martyre.

LAbora ſicut bo=
nus miles ieſu xp̄i. Jſta verba ſcri/
bunꝬ. ij. Timo. ij. Uidemus ad experiētiam
qn̄ milites ſeculares in cāpo huius mūdi vi=
res ſuas oſtēdūt vt dn̄is ſuis placeant et po
pulū ſuū ab hoſtibꝰ defendāt nō attēdentes
ꝙ ſint delicati. bonus miles qn̄ bn̄ vult age
re in cāpis quātūcūqꝫ delicatus vel nobilis
non pōt parcere membris. ſed optet vires ⁊
corpus expendere ſi vult placere ⁊ fauorem
laudēqꝫ hūanā obtinere. ¶ Et ſic legiꝬ. j.
Regl. xvij. de ſtrēnuo milite Dauid. q̄ ꝗuis
eēt delicatꝰ vtputa adoleſcēs pulcer ⁊ ruffuſ
illud tn̄ nō aduertit. ſed viriliꝬ ꝓ populo iſ/
rael pugnauit cū Golia gigante ⁊ euꝫ viriliꝬ
ſupauit. caputqꝫ abſcidit. Jta etiā legitur. ij
Regl. xxiij. ꝙ Dauid exiſtēs quodā tēpore i
campo contra inimicos pugnaturus ⁊ dixit
audientibꝰ militibꝰ. o ſi quis daret mihi po=
tū aq̄ de ciſterna que ē ante bethleem iuxta
portam qō cum audiſſent tres fortes milites
noluerūt parcere mēbris. ſed viriliter irrue=
runt ꝑ caſtra philiſtinoꝝ q̄ erant inimici eo=
rū. ⁊ aquā regi obtulerūt. talis fortis miles
fuit. b. Georg. qui ſtrēnue dn̄o ſuo xp̄o mili
tauit. ⁊ hic tutius ⁊ duriꝰ ꝓ fide ſeruanda la=
borauit. qꝛ ad ꝓbatū militē requiriꝬ ꝙ ſedu=
le laboret. ſtrēnue pugnet. ⁊ dn̄o ſuo fideliꝬ
militet. ¶ Sic ⁊ ip̄e viriliꝬ pugnit contra
varios hoſtes. Nā draconē hoīes moleſtan
teꝫ muniendo ſe orōnibus vicit ⁊ occidit Si
milē in h̄ ſe oñdit muſtele. de qua refert Pli.
in ſpe. natu. li. ij. c. ij. que volens pugnare cū
dracone vel baſiliſco munit ſe rutha vndiqꝫ
v̄tute cuiꝰ ſecure inuadit baſiliſcū ⁊ interficit
eū. ſic. b. Geor. fecit v̄tute orōnis draconē in
terfecit. Et h̄ figuratū fuit Dan̄. xiiij. vbi le=
giꝬ ꝙ Daniel interfecꝬ draconē i os eiꝰ ponēs

pice ⁊ adipẽ ⁊ ſtuppã. Ita .b. Geoꝛ. ardenti orõne vt vicit diabolũ ⁊ draconẽ. iõ ei bñ cõpetũt verba iſta. laboꝛa ſic bonus miles ⁊c. In quibꝰ a tribꝰ ꝯmendat̃. Pꝛimo a ſedulitate laboꝛãdi. ibi. laboꝛa. Scđo a ſtrenuitate militãdi. ibi. bonus miles. Tertio a fidelitate famulandi. ibi. Ieſu xp̃i. Circa pꝛimum notandũ ſedulitas .b. Geoꝛ. ĩ hoc apparet ꝙ fidẽ xp̃i fideliter p̃dicauit magnanimit̃ idola deſtruxit. ⁊ pplm̃ dei ꝯſtant̃ ad fidẽ cõuertit qđ pꝫ in rege cuiꝰ filiã a dracone liberauit. et ipam cũ pplo ad fidẽ ꝯduxit. ¶ Eſt tñ notãdũ ꝙ tria ſũt q̃ quẽlibet militẽ ad ſedulitatẽ laboꝛis adducũt. Pꝛimũ eſt ꝯſideratio laboꝛis in re. qñ eni milites viderint regẽ fideliter agere viriliter animant̃ ad ſtrẽnue operandũ. ſicut claret in militibꝰ regis Alexandri. Qui ex quo viderũt ipm foꝛtem ad oĩs laboꝛes. ⁊ ideo ipi fuerũt multuꝫ animati ad pugnãdũ. vt dꝛ in hiſto. eius. Et hec fuit cã quare Alexander in bꝛeui tpe. ſ. in. xij. ãnis quaſi totũ oꝛbẽ ſibi ſubiugauit. Iõ legit̃ Iudicũ. ij. ꝙ Gedeon cũ hoſtibꝰ pugnaturꝰ exhoꝛtatꝰ ẽ milites dicens. Quid me facere videritis ⁊ vos facite. Ego ingrediar partẽ caſtroꝛum. ⁊ quid fecero ſectamini. Et hoc ipſi milites fecerũt ⁊ inimicos fugauerunt. Ex q̃ patet ꝙ cõſideratio ſtrẽnua in regẽ aiat ſtrẽnuitatẽ in milite. Ad ꝓpoſitum rex noſter ieſus chꝛiſtus ſemꝑ fuit in laboꝛe ꝓ ſalute nr̃a. vt teſtat̃ pſ̃. lxxxvij. Pauꝑ ſum ego ⁊ in laboꝛibus a iuuẽtute mea. Nã cum genitꝰ fuit ſtatim reclinatꝰ fuit in p̃ſepio ⁊ pannis aſperis inuolutꝰ vt habet̃. Luc. ij. In ſua iuuentute cõtinue p̃dicauit ⁊ terrã vndiqꝫ repauit ⁊ tandẽ extremã pauꝑtatẽ ſeruauit vt dicit̃ Matt. viij. Vulpes foueas hñt ⁊ volucres celi nidos. filiꝰ aũt hoĩs nõ hꝫ vbi caput ſuũ reclinet. ſ. in ſua moꝛte. Silr̃ qꝛ penas acerbiſſimas ſuſtinuit. ad quoꝝ cõſiderationem nos inuitat. Thꝛeñ. j. O vos oẽs q̃ tranſiti ꝑ viã. attẽdite ⁊ videte ſi ẽ doloꝛ ſilr̃s ſic doloꝛ meꝰ. Scđm ẽ apta cõditio in ipſo milite. qꝛ miles ẽ nomẽ exercitij ⁊ laboꝛis. Dꝫ eniꝫ quottidie eccliam defenſare. Iõ dic̃ Helmãdus. Vſus militie oꝛdinate ẽ tenere eccleſiã defenſare iniuriã pauperũ ⁊ pacare ꝓuinciã. ¶ Et ſubdit. Noſtri autẽ milites hodie ſic ad bella q̃ſi ad nuptias dealbati ꝓcedũt. In quo dat itelligere ꝙ mõ nõ multũ ꝓ eccleſia vel ꝓ defenſione pr̃ie laboꝛãt vel decertant. ſic ⁊ quidã hoĩes quoꝝ cũ vita militia ſuper terrã ſit Iob. vij. non laboꝛant ꝓ vita eterna acq̃renda. ſed ſũt deſides ad oẽm laboꝛẽ cuꝫ tñ deberet fieri ꝯtrariũ. Tũ ꝓpt̃ continue

pugne exercitiũ qđ cõtra varias tẽptationeſ habemꝰ. Tũ ꝓpter dubiũ triũphi. qꝛ neſcimus an vincamꝰ vel nõ. vl̃ an ĩ pugna ſuccũbamꝰ. Iõ quilibꝫ ad pugne virile exercitiuꝫ inducit̃ per aplm̃. ij. ad Timo. iiij. Tu vigila in oĩbuſqꝫ laboꝛa. In p̃mo innuit ꝙ vigilant̃ ⁊ nõ ſegnit̃ ẽ pugnandũ. Scđo ꝙ in tali pugna ẽ virilit̃ pugnandũ ⁊ decertãdũ. Tertiũ ꝙ inducit ad laboꝛẽ ẽ cõſideratio magnitudinis in mercede. qꝛ ſꝫm Aug. Cõſideratio p̃mij minuit vim flagelli q̃uis iacebũt. Et Iacob multuꝫ laboꝛabat ꝓ Rachel vt dꝛ Geñ. xxix. Die noctuqꝫ eſtu ⁊ gelu. fugiebatqꝫ ſõnus ab oculis eiꝰ. videbãt̃ tñ ei pauci dies p̃ magnitudine amoꝛis. Iõ dicit Hiero. ꝙ nullus laboꝛ durus. nullũ tempus longũ videri debent quo gloꝛia eternitatis acquirit̃. Et illo mõ .b. Geoꝛ. attendẽs laboꝛẽ regi xp̃i valde laboꝛioſus in fide xp̃i contra malũ Datianũ ẽ inuẽtꝰ. Robur aũt virtuti ꝯſiſtit in tribus. Pꝛimo eni ſtrẽnuꝰ miles dꝫ habere robuſtũ animũ ad aggrediẽdũ ꝓpter qđ foꝛmidoloſi ⁊ vecoꝛdes de p̃lio vocant̃ Deutero. ij. ¶ Talẽ animũ robuſtũ habuit .b. Geoꝛgiꝰ qui in medio hoſtiũ poſitus audacter clamauit. Oẽs dij gentiũ demonia. Secũdo debet hr̃e robuſtam manũ ad feriendũ. Sic legit̃ de quodã in hiſt. Alexan. qui fuit miles regis Darij. ⁊ iunctus militibꝰ regi Alexandri vno ictu galeaꝫ regis Alexandri perfoꝛauit vt caput eiꝰ cruentauit. robuſtã manum habuit .b. Geoꝛ. q̃ caput draconis diaboluꝫ figurantis manu ꝓpꝛia amputauit. ⁊ oĩbus eiꝰ ſuggeſtionibꝰ contradixit. Iõ de ipo põt exponi illud. Geñ. xxxix. Magnus ĩ ciuitatibꝰ inimicoꝝ tuoꝝ. Tertio dꝫ habere robuſtũ doꝛſũ ad ſuſtinẽdũ. ſicut xp̃s q̃ dixit ĩ pſ̃ cxxviij. Supꝛa doꝛſũ meũ fabꝛicauerũt peccatoꝛes ꝓlonga. ⁊c. ſic ⁊ bea. Geoꝛg. intrepide multa toꝛmẽta paſſus ẽ. Scđm ꝙ facit militẽ ſtrẽnuũ ẽ experiẽtia bellice artis. Iſta autẽ experiẽtia tripl̃r acq̃rit̃. Pꝛimo per ſacre ſcripture eruditionẽ hoꝛtantis nos ad virilẽ cõgreſſionẽ ⁊ armoꝝ aſſumptionẽ. ad Eph. vj. Accipite armaturã dei. i. virtutes diuinitus vobis collatas vt poſſitis reſiſtere in die. i. temptatiõis vite p̃ñtis ⁊ rõnibus ⁊ actibꝰ virtutũ ꝑfecte ſtare. Iõ dicit etiã Vegetius de re militari. Scia rei bellice dimicande nutrit audaciã. Nemo enim facile metuit qđ bñ didiciſſe cõfidit. Scđo ꝑ ipoꝝ virilit̃ pugnationẽ diligentẽ cõſiderationẽ. ꝑ hoc eni homo multũ virilit̃ animat̃ ad ciuilẽ cõgreſſionẽ. in cuiꝰ figura haſta tradebat anſam. ⁊ coꝛtina coꝛtinam. Exo. xxxvj. Tertio ꝑ crebrã

cũ aduerſario cõgreſſionẽ. iõ dicit Caſſiodo
rus in ep̃la. Terribilis ẽ hominibus cõflict⁹
ſi nõ ſit aſſidu⁹. ⁊ niſi vſu acq̃rat̃ certandi fi=
ducia nõ habet̃. Nã qđ in iuuẽtute nõ addi=
ſcit̃. in maturitate nõ habet̃. Idcirco legitur
Iudic̃. iij. Q̃ dominus gentem non deleuit
vt in eis erudiret hierl̃m. q₂ per ipſarum im=
pugnationẽ cõtinuã populus iſrl̃ mag̃ fuit
exercitatus ad bellandũ. Tertiũ qđ facit mi
litẽ ſtrẽnuũ ẽ copia armature conuenientis.
Hec autẽ armatura ſex virtutibus integrat̃
vt docet Apl̃s ad Eph. vj. Prima ẽ continẽ
tia que etiam congruit militibus. q₂ hec lum
bos. i. cõcupiſcẽtias carnis ⁊ mentis cõſtrin
gat. vt dicit Greg⁹ in Omel̃. Tunc lumbos
ſtringimus cũ luxuriã p̱ cõtinentiam coarta
tamus. Scđa ẽ iuſticia quã apl̃s appellat lo
ricã. q₂ ſicut lorica totũ corpus tegit. ita iuſti
cia oẽs act⁹ ꝟtutũ dirigit. docẽs hominẽ vi=
uere ſobrie quo ad ſeipſum pie ⁊ deuote quo
ad deũ. iuſte quo ad proximũ. Tertia eſt fi=
des circa ꝓtectionem diuini auxilij. quã ap=
pellat ſcutum ſeu clipeum fidei quia rep̃mit
⁊ extinguit ignita tela. i. temptationes formi
doloſas. hũc clipeu₃ portant milites mundi
triangularẽ. vt per hoc fidẽ trinitatis confite
ant̃. Etiã vt ſup̱ ſcuto pupille ⁊ vidue conti
neant̃ ſi bene faciũt eis. Iſtud ſcutum i ſini=
ſtro latere portamus q₂ ſolũ in p̃nti vita pu=
gnam⁹ cõtra vitia. Quarta ẽ ſpes quã appel
lat galeam ſalutis. q₂ mentẽ que caput ẽ ani=
me munit ⁊ roborat cõtra oẽs temptationes
⁊ tribulationes p̃ntis vite. Quinta eſt chari
tas q̃ pedes. i. affectiones munit ⁊ roborat.
q₂ ip̃am fortiter ſtare ⁊ viriliter currere fac̃.
Iuxta illud. ps̃. cxviij. Viam mandatorum
cucurri. Sexta ẽ ſapientia ꝟbi dei quã gladi
um ſpũs appellat. q₂ ſuo acumine p̱tingit vſ
q₃ ad diuiſionẽ anime ⁊ ſpũs mentem ſcidẽs
⁊ oĩno elegant̃ diuidẽs a deſiderijs carnali=
bus ⁊ mundi vanitatibus ⁊ diabolicis inſti/
ctibus. ⁊ quicũq₃ talibus armis virtutũ ar=
matus fuerit faciliter poterit cũ. b. Geor. cõ
tra omnes hoſtes ⁊ oĩa vitia triũphare recte
ſicut miles habẽs arma p̃dicta põt ſe leuiter
contra inimicos defendere. Circa tertiũ no=
tandũ ꝙ ille eſt fidelis mundi miles qui pu/
gnat ꝓ dño ſuo. ⁊ exponit ſe morti vt domi=
nũ ab inimicis liberet ⁊ defendat. Q₂ quidã
fuit nomine ſtipo qui cu₃ vidit aliq̃s miſſos
ad dominũ ſuũ occidendum ip̃e veſtem mu=
tauit ⁊ dominũ ſuũ abſcondit. ⁊ pro eo mor=
tẽ ſuſtinuit. vt dicit Valeri⁹ li. vj. c. viij. Sic
ille eſt fidelis miles xp̃i qui certat ꝓ amore ⁊
honore ip̃ius. ſicut fecit. b. Geor. qui ꝓ amo
re xp̃i militãs ſuſtinuit mortẽ ⁊ paſſiones. ⁊
tormẽta vt benedicere potuiſſet cũ alijs mar
tyribus. illđ. ps̃. xliij. Quoniã propt̃ te mor=
tificamur tota die. ſed qñ milites bñ certant
in cãpo ⁊ bene honorant̃ precipue in palatio
q₂ nemo coronabit̃ niſi qui legitime certaue=
rit. ij. ad Timo. ij. ¶ Idcirco nota ꝙ ad le
gitimũ certamen tria requirunt̃. Primo vt
homo non ſolũ a noxijs ⁊ a malis. ſed ab his
etiã que hñt ſpecie₃ mali diligent̃ abſtineat.
ſm̃ illud apl̃i. j. Timo. v. Ab oĩ ſpe mali ab=
ſtinete vos. ⁊ ad hanc obſeruãtiã oĩs fide=
les tenentur. Teſte Aug̃. in lib. de vita xp̃i=
ana dicens. Ille verus xp̃ianus ẽ. q̃ omnib⁹
miſericordiã facit. qui nulla mouet̃ iniuria q̃
alienum laborem ⁊ dolorem tanq₃ proprium
ſentit. qui terrena contemnit vt poſſit habe=
re celeſtia. qui ſubuenit miſeris. qui ad fletũ
prouocatur. qui poſſet dicere cũ apl̃o. Quis
infirmatur ⁊ ego non infirmor. hec ille. Se/
cundũ vt in tali conatu ⁊ diligentia vſq₃ ad
mortẽ perſeueret. Iuxta illud. Ecc̃i. iiij. Vſ=
q₃ ad mortem certa pro iuſticia ⁊ bñdic vſq₃
ad mortẽ. Quia ſm̃ Greg̃. in mora. Incaſ=
ſum bonũ agit̃ ſi ante vite terminũ deſeratur
Nam fruſtra velociter currit qui priuſq₃ ad
metam veniat deficit. Iõ dicit Bern̄. Abſq₃
perſeuerantia nec qui pugnat victoriam nec
palmam. victor conſequit̃. Tolle p̱ſeueran=
tiam. nec obſequiu₃ mercede₃ habet. nec be=
neficium gratiã. nec fortitudo laudem. Ter/
tium ẽ vt in certamine nõ ſuã ſed domini lau
dem ⁊ honorẽ intendat. Ad qđ hortat̃ apl̃s
ad Coll̃. iij. Omnia quecunq₃ facitis. in no=
mine domini noſtri ieſu chriſti facite. id ẽ ad
gloriam dei. Recte ſicut miles ſecularis in p̃
lio qđ eſt dñi ſui debet querere honorẽ dñi ⁊
nõ ſuũ. Sicut fecit Ioab qui dixit ad dauid
regem ſuum cum de abſolon triumphaſſet.
Congrega reliquam parte₃ populi ne nomi
ni meo aſcribat̃ victoria. vt habetur. ij. Re=
gũ. xviij. Et ita. b. Geor. ſeruauit Nã virtuo
ſe ⁊ ſancte viuens. Primo ab oĩ ope malo ſe
totaliter cuſtodiuit. Secũdo pro fide vſq₃ ad
mortẽ certauit. Tertio dei honorẽ in omib⁹
ſeruauit. Ideo a domino audire meruit. Eu
ge ſerue bone ⁊ fidelis.

¶ Sermo ſecundus de eodem.

Similis factus ẽ

leoni in omnibus operibus ſuis. pri=
mo Mach. iij. Pli. in ſpe. na. li. viij
dicit Inter omnia aĩalia leo appar₃ glorioſus

nō eni abſcondit ſe cū pſequit̃ in ſiluis nec latitat ſed in publicū progredit̃ vbi a venatoribus ⁊ a canib⁹ poſſit inueniri. Et cām hui⁹ audacie quere de ſancto ſtephano in arenga hui⁹ ſermonis eſto fidelis. Spūaliter hec natura leonis quēlibȝ inſtruit xp̄ianū vt tpe pſecutiōis ſeipm nō abſcōdat a fide recedēdo ⁊ deū abnegādo Mar. viij. Qui me ꝯfeſſus fuerit corā hoībus ⁊ corā generatione iſta. filius hoīs ꝯfitebit̃ eū cū venerit i glīa patris cū angelis ſanctis ſuis. A Cōcordat illud Luc. xij. Qui me negauerit corā homib⁹ negabit̃ corā angelis dei. Ille aūt ſe abſcondit ⁊ deū negat. xj. q. iij. extimāt. vbi dic̃ Quotiens vincimur vitijs atqȝ peccatis totiens deū negamus. Ecōtra quotiēs q̄d boni agimus deū ꝯfitemur. Iō ſubdit̃ Luc. xij. Oīs qui cōfitebit̃ me corā hoībus ⁊ fili⁹ hoīs confitebit̃ illū corā angelis dei. Illud aduertēs quidam abbas dictus ſerapion in li. collat. prin. In aīo meo ſp̄ h̄ cōſtitui vt prius mille ferre velim martyria anteqȝ in deū meū quōcunqȝ cōmittā parua criminalia. Sic etiā. b. Geor. miles in tpe pſecutionis xp̄ianoꝝ noluit occultari. nec deū negare p infidelitatem Idcirco bn̄ in leone deſignat̃ qꝛ leo vt dicit Iſi. li. xij. eſt rex omniū aīaliū q̄drupedum. Sic. b. Geor. ē inter alios martyres p̄cipu⁹ in numero penaꝝ. B Inter ceteros martyres ſunt tres q̄ maiora ſupplicia ptulerūt. ſcȝ Vincenti⁹ Laurenti⁹ ⁊ beata Katherina Vincēti⁹ paſſus ē in Eculij paſſione extenſionē viſceꝝ effuſionē ſalis cōfricationē. Laurenti⁹ ignis aduſtionē. Katherinā corporis rotationē. Sȝ hec oīa paſſus ē ſimilit̃. b. Georgius ⁊ maiorē legit̃ ptuliſſe penā. ſ. illoꝝ martyꝝ qꝛ pſona fuit tēpore martyrij conſeruata vt beat⁹ Laurenti⁹ in tribus dieb⁹ ⁊ ſic de alijs. paſſio aūt beati Georij vt tenēt aliq̄ legēde multis annis in quib⁹ multotiens ē interfect⁹ ⁊ ſp dina grā ſuſcitat⁹ Sic etiā leo in venatione nō ſe abſcondit. ſed voluntarie vadit ad locū vbi poſſit a canibus inueniri. Sic. b. Geor. tpe tribulationis martyriū noluit occultari. ſed volūtarie ad cōſpectū proſilijt Datiani dicēs. Oēs dij gentiū demoīa dn̄s aūt celos fec̃. pſ̄. xcv. Iō canit̃ de ipſo ſanctus Georgi⁹ tormentoꝝ videns genera diuerſa parari conſtanter acceſſit ⁊ letus ſuſtinuit ſuppliciū mortis. De ip̄o etiā pōt exponi illud. ij. Mach. vj. Iſte glorioſaȝ mortē magis q̄ȝ odibilē vitā amplectēs voluntarie p̄ibat ad ſuppliciū. Iō cōuenient̃ p̄nt de ip̄o aſſumi p̄libata verba. Similis factus ē leoni. In quibus a duob⁹ laudat̃. Primo a fortitudine vigoroſa. ibi. Silis fact⁹ ē leoni. Secūdo ab opatione virtuoſa. ibi. In opibus ſuis. De p̄mo ē notandū dicūt naturales q̄ catuli leonū ſequūtur mores parentum. et fortitudinē atqȝ audaciā cōtrahunt aut aſſumunt ab eiſdē ſ̄m illud Poete. Sequit̃ patrē ſua proles. Spūaliter p leonē xp̄s intelligit̃. Iuxta illd̓ Apoc̃. v. Vicit leo d̓ tribu iuda radix dauid. Ipſius catuli ſūt martyres glorioſi quoꝝ p̄ncipalis eſt gl̄ioſus Geor. ⁊ ꝯſpicuus. ſic̃ de ip̄o canit ſancta eccleſia. Inter martyres. b. Geor. effulſit fidei puritate ꝯſpicu⁹. Iſte igit̃ ſilis fact⁹ ē leoni xp̄o regi ſuo. ⁊ ſecut⁹ ē eū fortitudine ꝓpter duo. Primo ꝓmiſſione premij. naturale ē eni quando catulus leonis ſperat ꝯſequi p̄de p̄miū ſeq̄t̃ eo citi⁹ patrē ſuū. C Idē videm⁹ ad experientiā quādo rex terren⁹ ꝓmittit militi magna dona tūc eo fortiter pugnat cum hoſtib⁹ ⁊ cōtra inimicos animat̃. Sic̃ figuratum ē. j Regū. xvij. vbi legit̃ q̄ Golias vir ſpurius altitudinis ſex cubitoꝝ ⁊ palmo clamauit ad filios iſrl̃. Eligite ex vobis virum ⁊ ineat me cū ſingulare certamē ſi pcuſſerit me erim⁹ ſerui vobis. ſi aūt ego preualuero ſeruietis nobis philiſteis. Qd̓ audiēs Saul ⁊ oīs viri eius timuerūt ⁊ fugierūt. Emiſitqȝ Saul ꝓmiſſum dicēs. Viꝝ qui pcuſſerit philiſteum dotabit rex diuitijs magnis ⁊ filiā ſuā dabit ei ⁊ domū patris ei⁹ faciet abſqȝ tributo. Audiens dauid hos ſermones q̄ erat adoleſcēs pulcher ⁊ ruffus ait. Quid dabit̃ viro q̄ percuſſerit philiſteū hunc ⁊ tollat obprobrium ab iſrael ⁊ referebat ei ppl̃s eundē ſermonē Abijt ergo dauid audito promiſſo ⁊ collegit quinqȝ lapides limpidiſſimos. i. planos de torrente ⁊ miſit in perā ⁊ proceſſit cōtra philiſteū. qd̓ videns ille deſpexit eum dicēs. nūquid canis ego ſum q̄ tu venis ad me cū baculo. ad quē dauid. non inquit in gladio nec haſta ſaluat dn̄s. ſed ip̄ius ē bellū. Tulit ergo lapidē in funda iecit. ⁊ percuſſit eum i frōte. ⁊ infixus ē lapis in fronte eius. ⁊ cecidit i faciem ſuā ſuper terram quem dauid gladio ſuo proprio interfecit abſcindendo caput ei⁹ Ex hac figura patet veritas p̄dictoꝝ. Spiritualiter dominus noſter Ieſus chriſtus eſt rex pacificus. ⁊ rex regum ⁊ dominus dominantium. Apoc̃. xix. Ideo tāq̄ȝ ditiſſim⁹ rex ꝓmiſit ſuis militibus dare coronam glorie ſi firmi eſſent in fide dicens Apocalip. ij. Eſto fidelis vſqȝ ad mortē. ⁊ dabo tibi coronā vite ⁊ nō ſolum coronā. ſed ⁊ gentes ⁊ regna. Iuxta illud Apoc̃. ij. Qui vicerit dabo ei poteſtatē ſup gentes ⁊ regna. et erit regens illas.

⁊ dabo illi ſtellā matutinā.i.corpꝰ glorificatū
claritate refulgēs. Hoc audiēs.b.Geor.for=
titer pugnauit ⁊ vires ſuas demōſtrauit.qn̄
populū ſilene ciuitatis a dracone liberauit.
poſtea diabolū cū mēbro eiꝰ Daciano p̄fecto
viriliter ſupauit.ita vt ip̄e Datianus teſta=
ret̄ dicēs. deficiens moriar.q2 ab hoc homie
cerno me ſupatū. Scdm̄ ꝙ animat militē for
titer pugnandū ē ſedulitas ſeruicij. Natura
liter ē qn̄ leo laborat fortiter ad p̄dam capiē=
dam.tunc catuli illiꝰ animant̄ ad eſcā querē=
dam.ſm̄ illud pſ̄.ciij. Catuli leonū rugien=
tes vt capiant eſcam ſibi. Ita etiā videmus
qn̄ rex tēporalis ſolliciṫ ē ⁊ ſtrennuꝰ in bello
milites ſui fortes fiūt ⁊ aiant̄ ab hoſtibꝰ reſi=
ſtendū. Figura legiṫ in hiſto. Alexan. Poſt
ꝙ̄ Alexander vicit Dariū regē pſaꝝ ⁊ regnū
eiꝰ ſibi ſubiugauit venit ꝯtra eū rex ꝙ audiē
tes milites eiꝰ dixerūt.ſufficit nobis ꝙ ſubiu
gauimꝰ Alexandro perſidam.amodo dimit
temꝰ eū eat ip̄e quo vult. Qd̄ p̄cipiēs Alexā
der dixit eis. Recordamini qn̄ venimus pu
gnare in cāpis ⁊ ego ſolus ſteti ante oēs ⁊ ꝓ
oibus ſolus pugnaui.⁊ ꝓ ſaluatione vr̄a et
totiꝰ regni ſolus p̄iculis me expoſui. Hec eo
dicēte erubeſcebāt milites petētes veniā di=
cētes.amodo vita nr̄a poſita ē in manibꝰ tu=
is.qd̄cūq3 volueris fac.q.d. Nos tecū pati
facere ſumꝰ. Id̄ valde nccium ē dn̄is manuſ
apponere ⁊ negligētes nō eē.q2 diċ Areſt.li.
yconō. Dn̄is exiſtentibꝰ negligentibꝰ ipoſſi=
bile ē ſeruos eē ſollicitos Spūalit̄ dominus
noſter ieſus xp̄s ſolus pugnat more Alexan
dri ꝓ nobis ⁊ ſalute aiaꝝ nr̄aꝝ ſicut pro ſe te
ſtat̄ Eſa.lxiij. Torcular.ſ.paſſionis calcaui
ſolus ⁊ de gentibꝰ nō ē vir mecū. Fuit etiā i
labore ab infantia.ſm̄ illd̄ pſ̄.lxxxvij. Pau
per ego ſum.⁊c̄. Ip̄e eni retinuit oia caſtella
vndiq3 pugnās cū diabolo.⁊ a cordibꝰ hoi3
expellēs.⁊ tm̄ fatigatꝰ ꝙ p̄ laſſitudine ſedit
ſup fontē. Joh.iiij.vbi legiṫ. Jeſus fatigatꝰ
ē ex itinere ⁊ ſedebat ſup fontē. Iſte igiṫ la=
bor regalis xp̄i erat cā fortitudinis.b.Geor.
⁊ laboris ꝙ tam fortiter p̄tulit paſſiōes pro=
pter nomē eiꝰ. Nā potuiſſ3 frui delitijs huꝰ
mundi ſi voluiſſet. S3 labore ꝯſiderato in re
ge oia gaudia mūdi poſtpoſuit ⁊ obprobria
ſuſtinuit. Et pōt dicere cū pſ̄.lxviij. Propṫ
te ſuſtinui obprobriū.opuit ꝯfuſio faciā me
am.⁊ ſilr̄ fortes labores ſuſtinuit tormentoꝝ
ita vt dicere pōt cū Eleazaro.ij. Mach.vj.
Dn̄e q̄ habes ſcām ſciam manifeſte ſcis.q2
cū a morte poſſim liberari duros corpis ſuſti
neo labores.ſm̄ vo aiam p̄pter tuum amo=
rē libent̄ patior ⁊ adoleſcētibꝰ exemplū for=
te relinquā. Quantū ad ſcdm̄ cōmendat̄.b.
Geor.q̄tū ad opationē virtuoſam.cum dici
tur in operibus ſuis. Circa qd̄ notandū vir=
tuoſi ⁊ boni domini ſeculares milites habē=
tes virtuoſos nolunt malos ⁊ imorigeratos
habere in ſuis curijs. Quia dicit Sapiens.
Eccleſiaſtici.xiij. Omne animal diligit ſibi
ſimile.⁊ homo ſimilē ſibi. Nam boni diligūt
bonos.mali autem malos. Exemplū de da=
uid.pſ̄.c. Ambulans in via imaculata h̄ mi
hi miniſtrabat. Exemplū ſecūdi habet̄ Nu
meri.xxij.de Balach rege q̄ ſibi ſociauit ma
lum p̄phetam Balaam. Myſtice chriſtus
dominꝰ ē optimꝰ ⁊ virtuoſiſſimus omnium
Vt Matth.xxviij. Nemo bonus.ſ.eſſenti=
aliter niſi ſolus deus. Idcirco bonum ⁊ vir=
tuoſum habuit militem.b.Geor. Qui ſimiṫ
factꝰ ē ei in operibꝰ ſuis. ¶ Et notandū ꝙ
xp̄s rex quattuor habuit virtutes ſalutares
in quibus ipſum beatus Georgius imitatus
eſt. Prima ē ꝙ domū pr̄is ſui in magna reue
rentia habuit.qd̄ p3 Matth.xxj. Vt eiecit
ementes ⁊ vendentes de tēplo dicens. Do/
mus mea domꝰ oratiōis ē. Et ſubdit Mat.
xxj. Nō ſinebat vt q̄ſquis tranſferret vas p̄
templū. Ideo dicit pſ̄.lxviij.in pſona domi
ni. Zelus domus tue comedit me. In hac v̄
tute beatꝰ martyr Georgius chriſtum rege3
ſuū imitabat̄ quando domum dei in cura et
reuerentia docuit h̄re vt diciṫ in legenda.et
potuit dicere cū.pſ̄.xxv. Domine dilexi de=
corem domus tue ⁊ locum habitationis gl̄e
tue. Sed ſic heu nō faciūt milites terreni nō
ē eis cura quomodo eccl̄iam poſſunt defen=
dere ⁊ procurare. ſed magl ſtudent qualiter
poſſint res eccl̄ie auferre ⁊ ſpoliare ſibi reti=
nēdo.⁊ iſti vtiq3 ſacrilegiū ꝯmittūt. teſte ca=
no.xvij.q.iiij.c.ſacrilegiū vbi dr̄. Sacrilegi
um ē ſi quis qd̄ venerabilibꝰ locl relinquitur
praue voluptatis ſtudio tēptauerit ſuis ſti=
pendijs retinere.id̄ tales puniunt̄ a deo. nā
legiṫ in li.de mira.b.v̄ginis.q̄dā miles et iu=
dex rome noie Stephanꝰ tres domos ſancti
Laurentij ⁊ vnū ortū ſcē agnetl violent̄ ab=
ſtulit ⁊ ablata iniuſte poſſedit.accidit aūt vt
moreret̄ ⁊ aū iudiciū dei duceret̄ tūc ſanctuſ
Laurentiꝰ cernēs eū cum magna indignati=
one ad deum acceſſit ⁊ tribus vicibꝰ brachi=
um eiꝰ duriſſime ſtrinxit.⁊ dolore nimio cru
ciauit. Sancta v̄go Agnes cū alijs virgini=
bus in eū reſpicere noluit Tunc iudex ſuper
eū ſniam ferēs dixit quoniā aliena abſtraxit
munera accipiens veritatē peruertit i locu3
Jude eū tradam ⁊ niſi ſanctus proiectus co
rā iudice pro eo interceſſiſſet damnatus hic

miſerabiliter fuiſſet. Orationib⁹ igit̃ ei⁹ con
ceſſum fuit ſibi vt ad corp⁹ rediret. ⁊ tūc ap-
paruit brachiū ei⁹ aduſtū. ⁊ illō ſignū appa-
ruit q̄diu vixit. ⁊ ſic ablata reſtituit ⁊ pñiam
egit. Secūda virtus xp̄i regis ē ꝙ ſacerdo-
tes honorauit qđ pȝ. Luc. xvij. vbi dr̄ ꝙ de
cē leproſos miſit ad ſacerdotes dicens. Ite
oſtendite vos ſacerdotib⁹. ſup̄ q̄ dic̃. b. Au-
guſti. in li. de baptiſmo puuloꝝ. ⁊ habet̃. j. q
j. c. nōne. ꝙ in iſto xp̄s ſacerdotes licȝ maloſ
honorauit. i hac v̄tute ſecut⁹ ē ip̄m. b. Geor.
qñ docuit regē ciuitatis ſilene. ⁊ totuȝ inſup̄
populū vt honorarēt ſacerdotes. qꝛ inſtictu
ſpūſſancti ſciuit ſcriptū. Ecc̄i. xvij. honorifi-
cate ſacerdotes. ſed ſic nō faciūt noſtri mili-
tares. ſed cleros ⁊ p̄ſbyteros odiūt ⁊ eis in-
uidēt. Contra quos dicit. b. Greg⁹. Peius
malū nō eſtimo q̄ȝ xp̄ianis inuidere ſacerdo-
tibus. Et habet̃. xj. q. j. in cano. de perſona.
⁊ ſe. ⁊ ſimilit̃. b. Hiero. ad ruſticū monachū
in ep̄l'a. aduerſus p̄ſb̄ros accuſationes nō re
cipies. nō eni ſtatim de ꝑfecta etate credēdū
ē. Tertia virt⁹ xp̄i ꝙ libent̃ dīna audiūt. qđ
pȝ Luc. ij. Ubi legit̃ ꝙ cū parentib⁹ ſuiſiuit
ad diē feſtū ibidē officiū vſq; ad finē audien-
do. in quo ip̄m. b. Georgi. ē ſecut⁹ qñ docu-
it regē ⁊ populū vt diuina libent̃ audirēt cō-
tra qđ faciunt multi qui in diebus dñicis no
lunt diuina audire. aliqui ſi audiuit nō tamē
vſq; ad finē ꝑſeuerāt peccātes ꝯtra p̄ceptuȝ
eccl'e. đ ꝯſe. diſ. j. c. Miſſas. ibi dic̃ canō miſ
ſas totas ppl'o catholico audire p̄cipim⁹ vt
ante bñdictionē ſacerdotis egredi populus
nō p̄ſumat ꝙ ſi fecerit ab ep̄o publice ꝯfūdit̃
Glo. i. grauit̃ corripiat̃ vel excōicet̃ niſi ne-
ceſſitas ſubſit. Quarta virtus xp̄i ꝙ paupe-
rū memor fuit qđ pȝ. Matth. xv. Qñ dixit
miſereor ſup̄ turbā qꝛ triduo iā ſuſtinent me
⁊ nō habēt q̄d mādūcēt ⁊ ſi dimiſero eos ieiu
nos deficient in via. Idē pȝ Ioh. vj. Cū ſa-
tiauit q̄nq; milia hominū ex q̄nq; panibus ⁊
duobus piſcibus. Hanc virtutē imitat⁹ fuit
b. Geor. quando nō ſolum pauperū a draco
ne oppreſſoꝝ memor fuit. ſed qñ docuit regē
a ſe conuerſum vt paupeꝝ memor eēt. Ideo
cepit ſicut ieſus magiſter ſuus facere prius.
⁊ poſt hoc docere alios. Rogemus.

¶ Sermo in die apl'oꝝ Philippi ⁊ Iacobi.

NOn turbet̃ cor veſtruȝ neq; formidet. Ioh. xiiij. A Dicūt naturales ꝙ hō paſſio-
nibus occupat⁹ ⁊ tribulationib⁹ nō pōt diſ-
cernere veꝝ ⁊ falſum. nec celeſtia myſteria i-
telligere. Nec etiam ē diſpoſitus verba phi-
loſophie audire. Iuxta illud Are. dictum. j.
Ethi. Paſſionū ſecutores inutiles ſunt phi-
loſophie auditores. Recte ſicut ait Amād⁹ i
horalogio Sapientie li. j. Triſtes nō ſūt ap-
ti ad percipiendū armoniam. Nā letos red-
det letiores ⁊ triſtes triſtiores. Sic ē de tur-
batis animis ꝙ nō poſſunt percip̄e archana
qđ probat venerabilis Boeti⁹ de ꝯſola. li. j.
met̃. vlti. triplici exēplo. Primū tantū vult
ſol ⁊ luna ⁊ ſtelle que quo ad ſe ſemp̄ lucent.
Sol tamē in nocte offuſcant̃ per interpoſiti-
onem terre. Sic etiā ſtelle in die ob tenebran
tur propter lumen ſolis. ſimiliter propt̃ ob-
ſcuraꝝ nubiū interpoſitionem Sic intellect⁹
noſter qui eſt lumen qđ deus infudit anime.
vt habet̃. iij. Polit̃. impeditur per turbati-
onem dolorum. Scđm exempluȝ. Recte ſic̃
aqua maris clara manens viſus poteſt eam
penetrare ⁊ videre quid in fundo continet̃.
⁊ cum turbatur obſtat viſui. Sic animus ho
minis quietus a turbatione paſſionū nō im-
pedit̃ iuditio rōnis. ſecus aūt eſt ſi ē turbat⁹
Tertiū exemplū aq̄ currens de altis monti-
bus libere ⁊ ſine impedimēto directe p̄cedit
Sed per obſtaculū rupis impedit̃. Sic ipſa
rō libera nō ip̄edita obſtaculo alicui⁹ paſſio-
nis recte iudicat. ſi aūt obijcit̃ rupis affecti-
onum impedit̃ in iudicio veritatis. Quia lo
quit̃ in vita ph'orum. ꝙ ſocrates noluit ver-
berare ſeruū dūmodo fuit irat⁹. Sic etiā le-
gitur de quodam rege qui cū turbatōe coge-
retur cōſueuit totum numerare alphabetuȝ
in digitis anteq̄ȝ verbum cuiq; diceret ⁊ hoc
iō fecit vt illa tribulatio interim ceſſaret. Iō
qui veꝝ vult diſcernere dȝ animū a turbatio
ne excutere. Iubente Boetio. j. li. de conſo.
met̃. vl. Tu quoq; ſi vis. cernere veꝝ. lumie
claro gaudia pelle. pelle timorem. ſpemq; fu
gato. nec dolor aſſit. nubila mēs ē. hec vbi re
gnāt. Idcirco ver⁹ agricola xp̄s depulit tri-
ſticiā de corde ſuoꝝ diſcipuloꝝ vt ſerere poſ
ſint verbum ſuū ⁊ ip̄m poſſent intelligere. iō
dicit̃. nō turbet̃ cor veſtrum in quo tria tan-
gunt̃. Primo ꝯſolat⁹ ē eos ibi. non turbetur
cor veſtrū. Secundo ip̄os benigne increpa-
uit. ibi. Tanto tp̄e. Tertio receſſus ſui vtili-
tatē reſerauit. ibi. ſi enim. Circa qđ notan-
dum. videm⁹ naturalit̃ ꝙ celū corporeū dif-
fundit ⁊ reſumit eandē aquam per vapores
Quia dicit Areſtoteles libro ſecundo Me-
theoro. ⁊ Albertus libro quarto. ꝙ ſol v̄tu-
te caloris attrahit vapores vſq; ad mediā re
gionē aeris. Uel ſecundū alios ad infimam
partem medie. Et infrigiditate loci in nubeȝ
cōuertit̃. et vlterius in nubem condenſatur.

⁊ guttatim deſcēdit. ⁊ eadē aqua deſcēſa ite=
rū reſumit ſol ꝑ calorē. ¶ Myſtice ſic fecͭ
xp̄s. Nā ꝑus infudit pluuiā triſticie ad cor=
da diſcipuloꝝ ſuoꝝ. ⁊ h̄ cū q̄ttuor v̄bis q̄ eis
dixit an̄ paſſionē. Primū fuit vn⁹ ex vobis
me tradet. ⁊ ponit Matt. xxvj. ⁊ Joh. xiij.
Scḋz oēs ſcādalū patiemini i me i iſta nocte
Mat. xxvj. Tertiū an̄ꝙ gallus bis cātet ter
me negabis. vt h̄r Mat. xxvj. Nā videntes
hūc viꝝ petꝝ q̄ erat ſanctitate p̄ſtantior. fide
robuſtior. amore deuotior. ſm Bern̄. Chri=
ſtū negatuꝝ oēs timuerūt vt nō poſſent ſtare
cū firmior caſur⁹ eēt. Quartū verbū fuit filio
li adhuc modicū vobiſcū ſū. Sz cito tollar a
vobis ꝑ mortē. ⁊ h̄ multū doluerūt. nā xp̄m
multū amauerūt. ita etiā ꝙ ei⁹ nō potuerunt
p̄ñtia carere. q2 dicͭ Are. j. Ethi. Unicuiꝙ ē
delectabile illud qḋ amat. Et. ix. Ethi. dicit
p̄ñtia amicoꝝ delectabilis ē tā in bona fortu=
na q̄ȝ in mala. Jn mala q2 triſtati aleuiantur
ꝯdolentib⁹ amicis. Jn bono q2 delectabile ē
cōuerſari cū amico. Jō ſm Bern̄. ceperūt p̄
meditari oīa bona eis exhibita ꝯuerſatiōes
v̄boꝝ ⁊ ſmonū dulciū ⁊ multoꝝ miraculoꝝ
⁊ ſic de alijs. ⁊ h̄ ꝑpendēs ieſus q̄ ait ſm. ps.
xliij. Nouit abſcōdita cordis. reſūpſit ab eis
illius magne triſticie dolorē. Cū ꝓpoſuit eis
p̄ñtia dicēs. Nō turbet cor v̄rm. Et dicit. b.
Bern̄. ꝙ pie credi pōt dn̄m cū eis fleuiſſe et
flent hec v̄ba dixiſſe. ¶ Et ē notādū ꝙ tur
bati fuerūt p̄ncipal̄r ꝓpter duo. q2 doloroſū
fuit eis carere melliflua ꝯuerſatōe ſua. ⁊ hāc
carentiā intellexerūt ꝑ h̄ ꝙ dixit. adhuc vo/
biſcū modicū ſū. ⁊ ꝓpter h̄ dixit eis id qḋ ſe=
quit creditis in deū ⁊ in me credite. q. d. ſm
Bern̄. i dapib⁹ paſcalib⁹ ego manifeſtaui di
tatē meā ꝙ vtiꝙ reſurgā. q2 nō ſolū hō ſū ſz
de⁹ ⁊ hō. ⁊ cū p̄re vnū. q. d. Ego q̄ lazarū re=
ſuſcitaui Joh. xj. Et filiam archyſinagoge.
Mat. xix. Necnō filiū vidue in naim ſic vo=
lo meip̄m reſuſcitare ⁊ nō in morte ꝑmanere
ſm illud Joh. ij. Soluite tēplū h̄. ſ. corporis
mei. ⁊ in triduo reedificabo illud. Scḋo tur=
bati fuerūt ex timore dānatiōis qḋ ſūpſerūt
ex his v̄bis Mat. xxvj. Oēs ſcandalū pati
emini i me i iſta nocte. ⁊ ad Petrū. an̄ꝙ gall⁹
cantet ter me negabis. Nā ſic cogitabant o ſi
maximus cadet inter nos ⁊ damnabit. quid
tūc de nobis fiet. ꝯtra h̄ dixit eis ꝯſolatoriū.
Jn domo patris mei manſiōes multe ſūt. q.
d. Hac nocte a me fugietꝭ tn̄ ex hoc nō dāna=
bimini. ſed reuocabo vos ad domū p̄ris mei
q2 eſtis p̄deſtinati de quib⁹ dicit Aug⁹ in li.
de fide ad petꝝ. Firmiſſime tene p̄deſtinatoſ

perire nō poſſe. Jdē de pe. di. iiij. in. c. in do=
mo p̄ris mei. Predeſtinat⁹ non p̄t ꝑiere nec
dānari. ¶ Alteri⁹ ē notandū dicit Areſt.
viij. Pol. Oīa amam⁹ amāda. ſ. ꝑmo magis
naturale ē ꝙ p̄r amat filios ſz tn̄ magꝭ ꝑmoge
nitū. Jdē videm⁹ de aīalibus irrōnabilibus
ꝙ plus diligūt fetū ꝑmo natū. Jta p̄r celeſtꝭ
dilexit oēs hoīes tanꝙ filios ſuos ſm illud.
Joh. iij. Sic de⁹ dilexit mūdū. i. hoīes mun
danos plus tn̄ dilexit ꝑmogenitos in fide. ſ.
ap̄los. Jō p̄ alijs ꝯſolatus ē eos cū dixit. nō
turbet cor v̄rm. ⁊ aliq̄ miſſalia h̄n̄t additā il=
lā ꝑticulā neꝙ formidet. Hoc etiā in antiq̄s
oſtēdit. Nā legit Gen̄. xxviij. Cū Jacob fu=
geret Eſau fratrē ſuū. ⁊ eēt in triſticia ſtatiz
ꝯſolabat eū dn̄s cū vidit ſcalā cui⁹ ſūmitas
celum tangebat ⁊ angelos dei aſcendētes et
deſcendentes. Jtē. iiij. Regꝭ. xix. legit ꝙ cō
ſolat⁹ ē ezechiā. q̄ obſeſſus fuerat a ſennache
rib. clxxxv. milia armatoꝝ. itē daniel ꝯſola=
t⁹ ē i lacu leonū ꝑ ꝓphetā Abachuc Dan̄. vj
Jtē Suſannā ibidē. c. xiij. Sic ⁊ nos ꝯſola=
bit poſt tribulationes noſtras. Sicut ḋ hoc
dixit Zara Tobie. iij. Poſt lachrymationez
⁊ fletū ⁊ exultationē īfundas. Et fit tūc quā=
do dicit. non turbetur cor veſtrū. q. d. Ego
qui interdum infundo tribulatiōes. potens
tamē ſum eas reſumere. Jō dicit b. Ambro.
in li. orationū. ꝯſolationē a te bone ieſu iugi=
ter expectamus que mala noſtra oīa abbre=
uiat alleuiat in gaudiūꝙ mutat. Dicit notā=
ter in deuz creditis. ⁊ in me credite. q. d. ſm
Glo. Aug⁹. Si in deū creditis ꝯn̄s ē ꝙ i me
credere debeatis ꝙ nō eēt cōſequēs ſi chriſt⁹
deus nō eēt. Et mgr̄. j. ſniaꝝ. xxiij. diſt. diffe
rūt credere deū. credere deo. ⁊ in deū. Crede
re deū ē credere ꝙ de⁹ ſit. Credere deo ē cre=
dere vera q̄ deus loquit. Et ſic mali etiā cre
dunt. Sed credere in deū ē credendo deum
amare. Et per amorē ei adherere. qḋ ſoli bo
ni faciunt. Jō dicit credite in me. i. credendo
me amate. Et ſubdit premium ip̄m amando
dicēs. Jn domo patris mei multe manſiōes
ſunt. i. diuerſa premia vel diſtinctiones pre=
mioꝝ ſm qualitatē amantium. Sed non eſt
hoc reſpectu dei. Sed reſpectu oꝑantiū ſm
merita ſua. ⁊ he perceptiones diuerſe dicūt
māſiones. ¶ Sic multi q̄ ſederēt ad vnam
mēſā ⁊ tn̄ iuxta diūſas ꝯplexiōes vnū fercu
lū vni alit ſapit q̄ȝ alteri. Nā albi homies li/
bent dulcia comedūt vt lacticinia. Sz colerī
ci amara. Sic q̄ȝuis ibi habebūt premiū eq̄=
le eſſentiale nō tamen accidentale. Quia ſm
Ap̄lm. j. ad Coꝝ. xv. Stella differt a ſtella

in claritate. vñ q̄ hic deū dilexerūt ibi clariꝰ faciē eiꝰ videbūt. Et tñ ſm glorioſū doctorē Augꝰ. Tantus erit ardor charitatis in ſanctꝭ ꝙ vnuſqſqꝫ gaudet ſe in altero accepiſſe ꝙ i ſe nō hꝫ. Recte ſicut pes nō inuidet oculo vl' capiti. Et ſicut filij ruſticoꝝ nō curāt ſi vtantur cibis pueroꝝ regū. Ad idē dat exemplū Augꝰ de ꝑuis vaſis ⁊ magnis quoꝝ qđlibet dū implet nō pōt ampliꝰ capere. Et ſicut angeli in ſupioribus choris clariꝰ vidēt deum. Sic ⁊ illi qui eis ſatiabunt ⁊ he māſiōes ſm electionē ſūt ab eterno create. ſm illđ Mat. xxv. Venite bñdicti pr̄is mei poſſidete ꝑparatū vobis regnū añ ꝯſtitutionē mūdi. Tūc ſubdit declarando ꝙ he māſiones ſunt ſufficientes dicēs. Si quo minꝰ dixiſſeꝫ vobis ſi aliquid eēt minus illo dicto ꝑcedēte de manſionibꝰ ad ſaluādos recipiēdos dixiſſem vobis. ſ. vellē aſcēdere ⁊ parare. Vel ſic. ſi eſſet aliter plus vel minus dixiſſem vobis qꝛ vado parare vobis locū. Hic poſſet dicere aliquis pꝛꝰ dixit dñs quo nihil eēt minꝰ ⁊ nulla carentia. ⁊ tñ dicit vado parare. Et ſi fuit ſufficiens cur āt eēt ꝑparandū. Ad hoc rñdit nihil deficit rōne ꝑdeſtinatiōis ⁊ vt nos deſeruire poſſemus voluit xp̄s pati. vt ſic ſua ſuppleret paſſio qđ oꝑa nr̄a de cōdigno non poſſunt. Et nūc q̄d facit dñs in celo. certe nihil ꝗ̄ nobis infundit gr̄am qua mediante digni erimꝰ accipere per merita que ab eterno ſunt ꝑ pniam diſpoſita. Et ſm Bern̄. quotiens ergo vouemus ⁊ oramus ille ꝑparat nobis locū. Qꝛ dꝛ Joh. xv. ſine me nihil poteſtis facere. vel ſm Augꝰ. Preparat nobis ex hoc ꝙ iā abſtraxit ſuā hūanitateꝫ. quia fides multū augetꝰ ex hoc ꝙ nō videmꝰ ⁊ credimꝰ Et ſequitꝰ. Si. i. qꝛ abiero ⁊ ꝑparauero vob̄ locū iteꝝ venio ad vos. ſ. in fine mortis vr̄e ⁊ accipiā vos ad meipm̄. ⁊ vbi ſum ego vos ſitis. Ex hoc pꝫ ꝙ diſcipuli potuiſſent potius exultaſſe ꝗ̄ lachrymaſſe ⁊ de ſalute eoꝝ gaudere ſm illud Eccl̄i. ix. Vade comede paneꝫ tuū in leticia. qꝛ deo placēt oꝑa tua. Vel dic ꝙ nō vult redire ꝓpter ſalutē aīe. qꝛ aīa iuſti poſt mortē ſtatim ſaluabitꝰ ſm illud. Sapie iiij Juſtus ſi morte ꝑoccupatꝰ fuerit i refrigerio erit. ꝑmittet eni eū redire i die iudicij ad ſalutē corpoꝝ per reſurrectionē. Hic fuerūt quidam heretici dicētes. ꝙ ſancti nō ꝑueniunt ad ſalutē in animabꝰ vſqꝫ ad nouiſſimuꝫ diem. ¶ Contra quos Apl's ad Phil'. ij. Cupio diſſolui ⁊ eſſe cū chriſto. Hic dubitatꝰ an homo ex merito cōdigno pōt mereri vitā eternam. ex quo hic dicit vbi ego ſum illic et miniſter. ⁊c̄. Reſpondet ſanctꝰ Thomas in ꝑma ſcđe. q. vltima. Nemo ex merito condigno nec ex gratuitis nec naturalibus donis poteſt mereri vitam eternam. Qꝛ vita eterna eſt ſupnaturale bonum a natura incōprehenſibile. Unde ſi vnus homo haberet oim merita. adhuc nō eēt dignus. quia oculꝰ non vidit nec auris audiuit nec in cor hois aſcendit que preparauit deus diligentibꝰ ſe. Ibi enim verificatꝰ illud. iij. Reg. x. Vix media pars ſapientie ē mihi narrata. Ut dicet quilibet ſaluatus ſm Hugo. de arca myſtica. Seruaſti bonū vinū vſqꝫ huc. Et ergo non ſūt cōdigne paſſiones huiꝰ ſeculi ad futuraꝫ gloriā. ⁊c̄. ad Romanos. viij. ſed ex merito congruo. qꝛ congruū eſt poſtꝗ̄ homo ſuum poſſe fecerit ꝙ dñs ſuppleat imperfectū. Et ſequitur. quo ego vado ſcitis. Dicit ei Thomas. Neſcimꝰ quo vadis. ⁊ quomodo poſſumus viā ſcire. Sꝫ diceres. Hec ſunt ꝯtraria. dñs dicit viā ſcitis. Et Thomas rñdit. Neſcimus quo vadis. Ad hoc reſpondetur Dicit Plinius ꝑmo phi. ꝙ cognitio incipit a cōmunioribus vt pueri vocāt omnes viros patres ⁊ oms̄ mulieres matres poſtea iudicant de ſingulis. Et ꝑmo quando videmus aliquē hominē venire agnoſcimus. ꝑmo hominē. ſcđo maſculū. tertio petrū vel Johannem. Sic hic intelligitur ꝙ apoſtoli in cōmuni ſciuerūt ꝙ vtiqꝫ vellet redire ad pr̄eꝫ. Sꝫ Thomas dicebat cū ceteris đ certitudīe vie quā neſcierūt. Jđ dicit ei ieſus. Ego ſuꝫ via veritas ⁊ vita. Nemo venit ad pr̄eꝫ niſi per me. Hec ē porta ſm gloſam ad vitam eternā ſcꝫ chriſtus per quem ſm Hugo. oms̄ pr̄es iuſti intrauerunt credētes chriſtum incarnādum. Ideo iudei ⁊ pagani damnantur. quia non habent viam. Unde Auguſtinus đ verbis dñi inquit. aſſumens humanitatem factꝰ ē via ad diuinitatē. Et itelligitꝰ ſic ſꝫ Bern̄. Ego ſum via per quā eſt ambulandum. veritas per quam ē feſtinandū. vita in qua ē manendum. vel ſic. Ego ſum via ſine errore. veritas ſine falſitate. vita ſine morte. vl' ſic ego ſum via in exemplo. veritas in ꝓmiſſo. vita i ꝑmio. hic timeat ſupbus qui nō amat viam in exēplo. ¶ Iſta via habet tres ſemitas. Prou. iiij. Ducam te per ſemitas equitatis. quas ſi ingreſſus fueris non artabuntꝰ greſſus tui. Et currēs non habebis offendiculū. Prima ſemita eſt pauptas voluntaria. Secūda obediētia. tertia caſtitas. ⁊ hec eſt arta via ad celū. Mat. vij. Si q̄s igitꝰ vult intrare in celū optet ire ꝑ viam xp̄m. quia h̄ dicit

Nemo venit ad patrem niſi per me tāq̄ꝫ ꝑ viam directā. ⁊ vere felix ē ille hō q̄ vadit per hanc viā q꞉ vtiq̄ꝫ intrabit regnū celorum.

De inuentione ſancte crucis. Sermo.

Qui me iuenerit inueniet vitam. ⁊ hauriet ſalutem a domino. Eccī. xxiiij. Scribit Iſi. li. xvij. de quadam arbore que perſidēs dicit. ⁊ ē in india. ⁊ hec profert fructꝰ dulciſſimos. ad hāc volant colūbe. ⁊ de fructu eiꝰ comedūt ſero ⁊ mane. Draco autē qui eſt inimicus columbaꝝ naturales inſidias ponit eis. ⁊ cū ad arborē volant eas tranſglutit ⁊ occidit et comedit. Sed draco intantū timet arborem ꝙ nec vmbram audet attingere nec in ea latitare. Si aūt vmbra attendit ab oriente draco ad occidentē declinat ⁊ ecōtra. Et h̄ naturaliter ꝓpendētes colūbe ſemꝑ in vmbra arboris manēt. ⁊ ſic a dracone ſunt ſecure. Sꝫ qn̄ arborē dimittūt ⁊ vmbrā eiꝰ. ꝓtinꝰ deglutiūtur. Spūaliter ꝑ hāc arborē nobilē ſancta deſignat crux de qua dicit beatꝰ Gregꝰ. in hymno. Crux fidelis inter oīs ⁊c. Ipſa crux figurata ē ꝑ arborē quā vidit nabuchodonoſor Dañ. iiij. In medio terre cuiꝰ altitudo ad celū ꝑtingebat. ⁊ aſpectꝰ eius vſq̄ꝫ ad fines vniuerſe terre Folia eius pulcherrima fructuſq̄ꝫ eiꝰ nimis dulcꝭ. et eſca vniuerſorū in ea. ſubter eā habitabant beſtie ⁊ in ramis volucres celi cōuerſationem habebant. Sic ſancta crux erat plātata in medio terre ſm̄ illud pſ̄. lxxiij. Opatus ē ſalutē in medio tre. hoc ē in ſancta cruce. Altitudo eꝰ ꝑtingebat ad celū. q꞉ oēs iuſti ⁊ electi in protectiōe ſancte crucis aſcēdunt celos a demonibꝰ defenſati. aſpectus eiꝰ ad oēs terras. q꞉ oēs fideleſ habēt reſpectū ad ſanctā crucē cum ſint i aduerſitatibꝰ ꝯſtituti ⁊ nō ſolū fideles. ſed iterdū infideles. vt pꝫ infra de iudeo. In hac arbore ſancte crucis ē eſca omniū hoīum. Ibi peccatores habēt eſcaꝫ redēptionis. q꞉ in ea ſunt miſericorditer redēpti. Penitentes habent eſcā ſuppletionis. q꞉ qđ nō pōt penitēs ſuppleat amara paſſio dn̄i nr̄i ieſu xp̄i crucifixi. Ad hāc arborē ꝓcioſam volare debēt colūbe. i. deuote aīe. ſi volūt hr̄e vitā eternam Scđm ꝙ xp̄s ammonet Cañ. ij. Surge ꝓpera amica mea. columba mea. formoſa mea. ⁊ veni. Debentq̄ꝫ ſilꝛ veniētes in vmbra. i. in ꝓtectione illius ſedere ſicut fidelis hec anima que dicit Cañ. ij. Sub vmbra illius quā deſideraui ſedi ⁊ fructus illius dulcis gutturi meo. Sciebat eni deuota hec aīa. ꝙ ſub vmbra illius arboris ſancte crucis ſecura eſſet. q꞉ draco infernalis diabolus multū timet arborē ſancte crucis. ⁊ ſub vmbra eiꝰ nō audet apparere. timet eni baculū cū quo ē ꝑcuſſus ſm̄ illud Eſa. iij. Pauebit aſſur vꝫga ꝑcuſſuſ vbi ꝑ aſſur intelligit diabolus. Iđ dicit be. Augꝰ. in laude crucꝭ in ꝑ̄ncipio. o nomē crucis occultū myſteriū. In noīe enim crucꝭ pax dat. O crux q̄ hoīeꝫ deo iūxiſti. ⁊ a dn̄o diaboli ⁊ captiuitate magnifice ſegregaſti. et dira ſerpētꝭ venena ſalutari poculo ꝺpellis Ex quibꝰ v̄bis beati doctorꝭ apparet ꝙ arbor ſācte crucis defendit colūbas. i. deuotos hoīeſ a dracone infernali. Iđ volētes ēe ſecuri fugiant ad eā. Iđ đꝛ in verbis premiſſis. Qui me inuenerit inueniet vitā. In quibus duo deſcribunt. Prīo vtilitas crucꝭ opoſa. ibi. inueniet vitā. Secūdo illiꝰ inuentio g̃roſa. qui me inuenerit. Primo đꝛ ꝙ i his v̄bis deſcribit vtilitas crucꝭ ⁊ virtꝰ operoſa cū đꝛ. inueniet vitā ⁊ hauriet ſalutem a dn̄o vt ſit ordo tranſpoſitus. Circa qđ ē notanduꝫ ſm̄ doctores ſanctos quattuor inueniunt vtilitates ſancte crucis. Primo defendit a lupo infernali. Qđ probatur in naturalibꝰ quādo homo inſequit a lupo dꝫ ſe ad terraꝫ inclinare ⁊ facere crucē lupo vidēte. tunc lupus euꝫ fugit et amodo non inſequitur. q꞉ hoc facit timorem lupo ꝙ homo capit ⁊ parat rete ad capiendū. Spūaliter crux xp̄i eſt muſcipula diaboli ſiue rete. Teſte. b. Aug. Tetendit redemptor noſter diabolo crucis muſcipulā vbi poſuit quaſi eſcam corpus ⁊ ſanguinem. Iđo timet capi a cruce xp̄i ⁊ fugit. ⁊ g̃ ſi hō vult vt lupus infernalis ille ab eo fugiat inclinare debet ſe in terram humilitatis. ⁊ ſibi crucē dn̄i iꝑ̄rimere. ⁊ ſic ꝓculdubio oportet diabolū ab eo fugere. Q꞉ crux ꝑ citharā Dauid ē figurata. De qua legit. j. Regū xvj. Saul rex a ſpū malo vexabat. Dixerūt ad eū ſui ſui. ſpūs dei malus exagitat te. iđo iube querere virū ſcientē pſallere. ⁊ inuentꝰ ē Dauid q̄ cytharizabat ante Saul. ⁊ ſpūm malū effugabat. Spūaliter ille ſaul interꝑ̄tatur ſuperbus. ⁊ ſignificat peccatorem quem exagitat ſpiritus malus ſi vult ab eo liberari. querere debet Dauid q̄ iterꝑ̄tatur deſiderabilis. ⁊ ſignificat predicatorem. qui debet predicare coram eo in cythara. id eſt narrare vel tangere laudes crucis. vt ſic ſpiritꝰ malus effugetur. Ideo dicit beatus Auguſtinus in ſermone de laude crucis. Crux chriſti a nobis expellit exterminatorem. ſi tantum cor noſtrū habet deū inhabitatorē. Idcirco etiā docet nos papa Innocentius i ſua ſumma. ꝙ in inceptione cuiuſlibet operis.

Quatuor vtilitates ſancte crucis

Nota de lupo [illegible]

virtuoſi ne diabolus ĩpediat .pect⁹ ē ſignaculo ſancte crucis muniendū. Qꝛ dic̃ canon in c. Eccleſiaſticaꝝ. diſ. xj. Salubꝛe ē fidelibus ſignaculo crucis inſigniri ⁊ nō ſolū ē ſalubꝛe xp̃ianis ſed infidelibus ⁊ iudeis cruci xp̃i inimicis. ¶ Refert eni. b. Greg⁹. i dialogo Jude⁹ quidã iter faciens ⁊ ſole occidēte iuit ad quoddã tēplū appollinis vt quieſceret. ⁊ licet nihil virtutis crederet in cruce eē tamē moꝛe xp̃ianoꝝ ſe ſignauit ſigno cruci. Nocte igiꝭ media vigilãs vidit ſubito multitudinē magnã demonū venientiū ⁊ vnum ex eis q̃ſi pꝛelatū ceteris. Inter cetera aūt iq̃t. q̃ſnam eēt qui in illo angulo templi iacere pꝛeſumpſiſſet. Quē maligni ſpūs intuētes. ⁊ ſig̃ crucis ſignatū mirantes dixerūt. ve ve vas vacuū. ſ ſignatū. ⁊ ſic illa turba demonū diſparuit. Sc̄do crux xp̃i emollit dura qđ patet in natura. Dicit eni mgr̃ ꝓꝓꝛieta. li. xvij. ꝙ q̃dã ē arboꝛ dicta Aloe q̃ reperiꝭ in magno flumine babylonie q̃ cuidaꝫ iunguntꝭ fluuio paradiſi ⁊ a pluribꝰ crediꝭ ꝙ inter arboꝛes paradiſi oꝛiaꝭ. ⁊ caſu aliquo. vel impulſu inde deducta ſit. Et dꝛ a quibuſdã ꝙ habet virtutē mollificandi dura ⁊ facere ea fluida. Spiritualiter ꝑ hãc intellige crucē ſanctam. Hec eni ad inſtar huius ligni oꝛtū habuit đ paradiſo ꝙ angelus Zed dedit ramū vt plantarꝫ ſuꝑ p̃ris ſepulchꝛū. vt habeꝭ in legenda huius. ⁊ poſtea inuenta fuit in piſcina ꝓbatica. Ideo nūc habet virtutē dura coꝛda mollificare ⁊ ea fluida facere. Teſte Orig. quē non emollit ad fluendū peccamina dulci inuictiſſime crucis dñi memoꝛia. Et hoc figuratum ē in virga moyſi Numeri. xx. vbi legiꝭ Filij iſrael venerūt in deſertū Sin. vbi nō inuenerunt aquas. Veniētes igiꝭ aduerſus Moyſen ⁊ fratrē eius Aaron. ⁊ verſi in ſeditionē dixerūt. Cur induxiſtis nos i ſolitudineꝫ vt nos ⁊ iumēta moꝛiamur. qꝛ hic nō ē aqua ad bibendū. Qđ audientes Moyſes ⁊ Aaron in tabernaculo coꝛruerūt in terrã ſe ꝓſternētes ⁊ dicētes. Dñe de⁹ audi clamoꝛē populi hui⁹ ⁊ aperi ei theſaurū tuū fontē aque viue vt ſaciati ceſſet murmuratio. apparuitqꝫ dñi gl̃ia ſuꝑ eos. ⁊ dixit dñs ad Moyſen. tolle v̓gã ⁊ ꝯgrega ppl̓m tuū ⁊ Aaron ⁊ loq̃mini ad petrã coꝛã eis. ⁊ illa dabit aq̃s Cepit igiꝭ moyſes v̓gã q̃ erat in ꝯſpectu dñi ⁊ populo ꝯgregato ait. Audite icreduli ⁊ rebelles. nūquid aquã de petra poterimus vobis eijcere ⁊ eleuata manu ꝑcuſſit bis v̓ga ſilicē ⁊ fluxerūt aq̃ largiſſime vt filij iſrl̓ biberēt ⁊ iumēta F Spūaliꝭ ꝑ filios iſrl̓ rebelles intelliguntꝭ mali xp̃iani q̃ ſūt rebelles lumini Job. xxiiij

Iſti moꝛantꝭ in deſerto ſterilitatis carentes fructibꝰ virtuoſoꝝ opeꝝ. qꝛ nō habēt aquaꝫ charitatis. Ideo ſunt tanq̃ꝫ dura terra. ꝭm illud pš. cxlij. Anima mea ſicut terra ſine aq̃ Et vt verius dicã ꝭm Job xlj. Coꝛ eoꝝ indurabiꝭ q̃ſi lapis. Idcirco ſi debēt fieri molles opoꝛtet ꝙ moyſes. i. xp̃s ꝑcutiat v̓ga. i. ſancta cruce coꝛ durum vt ſic fiat fluidum in lachꝛymaꝝ effuſione. ⁊ hoc modo mollitū fuit coꝛ centurionis q̃ ſtetit circa crucē dñi. ⁊ videns ſigna q̃ fiebãt. ⁊ hi qui cū eo erãt dixerunt. Vere hic filius dei erat. ⁊ ꝑcutiebãt pectoꝛa ſua. Mat. xxvij. ⁊ Luc. xxiij. Tertio crux xp̃i dulcoꝛat aq̃s tribulationis qđ figuratū ē Exo. xv. vbi legiꝭ ꝙ filij venerūt i deſertū Hur. vbi aq̃ erant amariſſime vt eas bibere nō poſſent Jđ murmurauerꝭ ꝯtra moyſen dicētes. q̃d bibem⁹. Nam ſiti deficimus. Moyſes aūt oꝛauit ad dñm ⁊ ipe oñdit ei lignū qđ cū miſiſſet in aquas verſe ſūt in dulcedinē. Spūaliter ꝑ filios iſrl̓ hic intelligūꝭ xp̃iani q̃ hic ſūt in deſerto huius mūdi ⁊ hñt aquas amaras tribulationis. Jđ debent clamare ad dñm ⁊ ille oñdet eis lignū ſc̄ē crucis in quo ipe pependit cum miſerit in coꝛda tribulata ſtatimqꝫ aque amare doloꝝ vertūtur in dulcedines cōſolationū. ⁊ hec ꝓbat deuotus doctoꝛ Amandus in hoꝛo. Sapie. li. j. c xiiij. De quodã iuuene q̃ circa ꝯuerſationis ſue initia fuit quadã triſticia inoꝛdinata tam letaliter oppꝛeſſus. ꝙ neqꝫ oꝛare neqꝫ legere nec q̃cquã boni pꝛo tunc facere potuit. ¶ S Iſte igiꝭ quadã die in cella reſidens ab hac paſſione grauiter vꝛgebaꝭ. tūc venit vox deſuꝑ ad eū dicēs. quid ſedes hic ocioſus in te ipo tabeſcēs. Surge nūc ⁊ paſſionem meam ⁊ crucē deuota mēte pertracta. q. d. Mitte hoc dulce lignū in coꝛ tuum. ſ. ſancte crucis amarum. ⁊ ꝑcipies vtiqꝫ dulcedinē ſpūalem ⁊ in mea amaritudine tuū vincis doloꝛem q̃ audito ſurrexit frater ille ⁊ hoc dulciſſimuꝫ lignū crucis deuote miſit in coꝛ ſuū dulcoꝛatum. ⁊ extūc oīs amaritudo aquaꝝ tribulationis totaliter abſceſſit. nec de cetero paſſionē talem ſenſit. Ita ⁊ nos quãdo ſum⁹ amari coꝛdis ⁊ tribulati cogitemus. q̃re xp̃us in cruce duriſſimã ſuſtinuit paſſionē. tūc vtiqꝫ tribulatio illa mitigaꝭ Jđ exhoꝛtaꝭ nos apoſtolus ad Heb. xij. Aſpicite in auctoꝛē fidei Jeſum chꝛiſtum qui cū gaudio ſuſtinuit crucē. recogitate euꝫ qui talem ſuſtinuit a peccatoꝛibꝰ aduerſus ſemetipm ꝯtradictionē i verbis ⁊ non fatigemini aīs vr̃is deficientes. et qñ paſſionē xp̃i ſic recogitamus tūc noſtras tribulationes quaſi nihil eſtimam⁹ ꝭm illud

Berñ. in ſermo. Benignꝰ miles vulnera ſua nō ſentit. dū benigni vulnera ducꝭ intuetur. Quarto crux xp̄i aperit celeſtē paradiſuz. ipa enī crux ē clauis p quā mittūt i poſſeſſionez celeſtē. De hac claue dr Eſa. xxij. Dabo claues dauid ſup humeꝝ eius. aperiet ꝛ nemo claudit. Iſta ē clauis quā xp̄s portauit i ſuo brachio bn̄dicto. Iſta ē clauis regia p quaz xp̄us celos aperuit. hec latroni paradiſū reſerauit q̄ fere p q̄nqꝫ milia ꝛ ducētoſ ānos erat clauſus. Nā legit in euāgelio nicodemi. Cū latro audiſſet v̄ba dñi. mecū eris hodie i paradiſo. petijt ab eo ſignū. Cui dn̄s. Cū venerꝭ ad portā paradiſi ꝛ ſi nō fueris intromiſſus oſ̄de angelo crucis ſignū. ꝛ ſtati te intromittet. qd̄ cū audiſſet feciſſet ꝛ angelus crucē vidiſſet ilico eū introduxit. Et ḡ quicunqꝫ hac claue caruerit ingredi celū non poterit. ſicut oēs iudei crucis xp̄i inimici ꝛ pagani. Ideo ſancta crux bn̄ figurat per quandā arborem aridam. de qua legit in hiſto. triū regum. c. xliiij. Qꝫ in ciuitate ſuſis in qua rex Aſuerus regnauit. erat tēplū tartaroꝝ. in q̄ fuit arbor olim arida. de qua plura mira narrant. Hec vltra modū armigeriſ ꝛ ſtipēdiarijs muriſqꝫ ſollicite cuſtodit. ꝛ q̄ hāc arborē hꝫ in ptāte. regimē ſup hāc ꝓuinciā vniuerſam habet. Si aūt aliq̄s rex vel p̄nceps efficit tā potēs q arborē lucratꝰ fuerit. ꝛ ſcutū ſuuz potēter poſuerit vel pependerit. huic oēs porte ciuitatis aperient. Et. cxxv. prouincie ab iudea vſqꝫ ad ethiopiā abſqꝫ oī cōtradictōe obedient ei ꝛ cū gaudio introducūt. Si aūt q̄s ciuitatē lucraret. ꝛ ad arborē non veniret. nec ſcutū ibi penderet. ei mīme obedirent. Hec arbor figurā hꝫ crucis ſancte. Hanc iudei p longa tp̄a ſub terra abſcōderūt. qd̄ nemo poterat ad eā puenire. Iō infideles regnabant nō ſolū in. cxxv. prouincijs. ſed quaſi p totū mundū. Cum aūt impatori oſ̄ſa fuit hec arbor cōſtantino in celo. ꝛ cū ipe tanq̄ꝫ potens ſcutū ſuū. i. ſpem ſuā in eā poſuit. gētiles deuicit ꝛ in oēs ciuitates eoꝝ intromiſſus fuit Sic etiā ſpūaliter qui ponit ſpem i eā ſanctā crucē in celeſtē poterit intromitti ciuitatem. Nā ſm Augꝭ. lib. de efficacia crucis. h̄ ſigno celū aperit ꝛ hoīes ꝯſeruant. Et hoc ad primū. ¶ Quantū ad ſecūdū ponit crucꝭ inuentio glorioſa. ꝛ hec vt dr. facta ē pꝰ annos ducētos a reſurrectiōe dñi. In euāgelio Nicodemi legit q cū adā infirmaret Seth filiꝰ eius portas paradiſi adijt. ꝛ oleū mīe q̄ p̄ris corpus pungeret poſtulauit. Cui apparuit archangelus michael ait Noli laborare ꝛ flere pro oleo mīe. qꝛ nullatenꝰ illud aſſeq̄ poteris niſi qn̄ cōpleti fuerint q̄nqꝫ milia annoꝝ. Et alibi legit. q archāgelus ramuſculū quēdā dedit ꝛ iuſſit vt in monte libani plantaretur. In quadā vero hiſtoria grecoꝝ addit q angelus de ligno i quo peccauit adā ei tradidit dicēs. quādo fructū faceret pat ſaluaret. Rediēs igit ꝛ patrē mortuū inueniens. ipſum ramū ſup tumulū patris plātauit. q̄ i in arborē magnā creuit. ꝛ vſqꝫ ad ſalomonis tp̄a pdurauit. Salomon aūt tam pulchram arborē cōſiderās. ipam fecit incidi ꝛ i domo ſaltus locari. Nuſq̄ꝫ tn̄ vt ait Iohes beleth. locari potuit. nec alicui loco apta repiri valuit. ſed mō excedebat in longitudine modo deficiebat in breuitate. Idō indignati artifices ipam reprobauerūt ꝛ ſup quendā locuz vt eēt pons tranſeūtibꝰ ꝓiecerunt. Regina autem ſaba dicta nicaula ſm ioſephum cum veniſſet audire ſapiam ſalomonis. ꝛ p̄dictū locū tranſire vellet. vidit in ſpū q mundi ſaluatoꝛ in illo ligno ſuſpendendꝰ eēt. Ideo ſuper eo tranſire noluit ſed ipm protinꝰ adorauit. In ſco. hiſto. legit q p̄dictū lignū in domo ſaltus vidit. cunqꝫ ad domū veniſſet ſuam intentionē intimauit ſalomoni q in illo ligno quidā ſuſpendendꝰ eēt. p cuiꝰ morte regnū iudeoꝝ deleri deberet. Salomon igit lignū inde ſuſtulit. ꝛ in ꝓfundiſſimis terre viſceribꝰ mergi fecit. poſtea ibidē ꝓbatica piſcina facta vbi hoſtias abluebāt. ꝛ nō ſolū ex deſcenſu angeli. ſed etiā v̄tute huiꝰ ligni tradit ibidē fuiſſe motio aque ad ſanationē īfirmoꝝ. Appropinquāte aūt xp̄i paſſione p̄dictū lignū ſupnatauit. q cū iudei vidiſſent ipſum acceperūt. ꝛ in crucē dñi p̄parauerunt. eſtimantes aūt ipm indignū pati i ligno viridi. ꝛ ſic ipſum in ea crucifixerūt. Mortuo autē xp̄o ꝛ ſepulto crucē in terrā abſcōderunt. vbi p ducētos annos ꝛ vltra latuit. Quibuſ cōpletis in tp̄e illo cōgregata ē iuxta danubium multitudo innumerabilis barbaroꝝ volētes flumē tranſire. ꝛ omnes regiōes vſqꝫ ad orientē ſuo dn̄io ſubiugare. Qd̄ audiēs conſtantinꝰ imperator. contra danubiū fluuium cū exercitu ſe collocauit. Creſcēte igit multitudine barbaroꝝ. ꝛ iam fluuiū tranſeūte. cōſtantinus nimio timore concutit. videns q pauci eēnt cū eo die craſtino preliū ꝯmiſſuri Sequenti igitur nocte ab angelo ſuſcitat et vt ſurſum reſpiciat admonet. qui in celuz reſpiciens vidit ſignū crucis ex clariſſimo luie factū litteris aureis. hunc titulū habēs ſcriptū. In hoc ſigno crucis vinces. Celeſti igitur viſione confortatus. ſimilitudinē crucis fecit. ꝛ ante exercitū ferri iuſſit. tenēſqꝫ ipaz.

hoſtes iṗos in fugā cōuertit. ⁊ multitudinē
maximā interfecit. Quo facto cōſtantinꝰ oēſ
tēploꝝ pontifices cōuocauit. ⁊ cuiꝰ nāqꝫ dei
ſignū eēt. diligenter inquiſiuit. Quibꝰ neſci/
re dicētibꝰ. Quidā xp̄iani venerunt q̄ ei ſan-
cte crucis myſteriū narrauerūt. ⁊ ille in xp̄m
credidit. ⁊ ab Euſebio papa. vel ſm alios a
Ceſarienſe ep̄o ſacrū baptiſma ſuſcepit. moꝛ
tuo Cōſtantino Cōſtantiꝰ eiꝰ filiꝰ memoꝛ vi-
ctoꝛie patris quā virtute crucis habuerat he
lenā matrē ſuā hieroſolymā miſit pꝛo chꝛiſti
cruce inueniēda. Que cum hieroſolymis ve
niſſet. oēs ſapiētes iudeoꝝ cōgregauit. At il
li nimiū foꝛmidātes. dixerūt ad inuicē. Qua
re putatis ꝙ regina nos faciat ad ſe ꝯgrega-
ri. Unꝰ aūt ex eis nomine iudas ait. Scio ꝙ
vult a nobis diſcere vbi ſit lignū cruci in quo
ieſus crucifixus fuerat. videte ne aliquis ſi-
bi cōfiteri p̄ſumat. alias lex noſtra euacuabi-
tur. ⁊ paterne traditiones funditꝰ deſtruent̄
Zacheꝰ eni nūciauit patri meo ſymeoni. qui
mihi moꝛiēs dixit. Uide ne cōfitearis. nuſqꝫ
eni extūc gens iudeoꝝ regnabit. Sed illi qui
crucifixū adoꝛāt. qꝛ ip̄e xp̄s ē filius dei viui.
Cui ego pater mi. ſi p̄res nr̄i ipſuꝫ filium dei
eē cognouerūt. cur ipſum crucifixerunt. Re
ſpondēs. nouit dn̄s ꝙ nunqꝫ in cōſilio ip̄oꝝ
extiti. ſed eis ſepiꝰ ꝯtradixi. Qꝛ igit̄ pharise
oꝝ vitia exp̄obꝛabat ipſū crucifixerūt. Sꝫ
ipſe die tertia reſurrexit. ⁊ celos diſcipul' vi-
dētibꝰ penetrauit. in quē ⁊ ſtephanꝰ frat̄ tuꝰ
credidit. quē iudeoꝝ veſania lapidabat. Cui
iudei Nos talia nūqꝫ audiuimꝰ ſane vſqꝫ ho
die. ſi ergo inq̄ſitio facta fuerit. vide ne oſten
das. Uocati ḡ regina ſciſcitata cū nihil verū
vellent dicere. iuſſi ſunt oēs in ignē tradi. qꝛ
cū timuiſſent tradiderūt iudā dicētes. Hic vir
iuſte pꝛophete filiꝰ q̄ nouit vbi crux iacet quā
inquiris. quē vocās regina dixit Elige quid
vis. vitā aut moꝛtē. Si vis viuere in celo et
in terra dic mihi vbi ē abſconditū lignuꝫ do
minice crucis. Ille ait. Locū nō noui. nec qꝛ
ibi erā qn̄ crucifixus ē. ⁊ quō ſcire valeā. cuꝫ
ducenti anni fluxerūt. ⁊ nequaqꝫ illo tp̄e na-
tus eēm. Cui helena. Per crucifixū te interfi
ciā niſi dixeris mihi veritateꝫ. Juſſit ḡ eum
mitti in lacū ſiccū vſqꝫ ad tres dies ſine cibo
quibꝰ tranſactis clamauit de lacu. Obſecro
vos educite me. ⁊ ego oſtendam vobis cru-
cem chꝛiſti. Cū igit̄ eductꝰ eēt p̄gebat ad lo/
cum vbi iacebat crux. ⁊ leuauit vocē ſuaꝫ ad
deū vt ſibi manifeſtaret. Statiqꝫ cōmotꝰ ē lo
cus ⁊ multitudo aromatici aſcēdit. ita vt iu-
das diceret. In veritate tu chꝛiſte es ſalua-
toꝛ mundi grās tibi ago dn̄e Nā licet idignꝰ
ſum. nō tn̄ me fraudaſti grā tua. Tūc accipi-
ens foſſoꝛiū p̄cinxit ſe ⁊ cepit fodere. Cumqꝫ
fodiſſet paſſus viginti iuenit tres cruces. q̄s
attulit in ciuitateꝫ. Interrogauitqꝫ regina q̄
eēt crux xp̄i. ſciebat eni alias eē latronū. Et
ecce offerebat̄ moꝛtuꝰ circa hoꝛā nonā. ſuper
quē ponebat duas cruces. ⁊ nō ſurrexit. im-
poſita aūt cruce dn̄i mox ſurrexit. Tūc oms
q̄ aderāt gloꝛificabāt deū. ſed diabolꝰ i aere
vociferabat dicēs. O iuda q̄d feciſti. Jude
mihi cōtraria opatꝰ es. nā ille me ſuadēte fec̄
pꝛoditionē. tu autē inueniſti crucē dn̄i. p̄ illū
multoꝝ lucratꝰ ſū aīas. p̄ te p̄dā lucratas. p̄
illū regnabā in populo. p̄ te iam expelloꝛ a re
gno. vicem tibi rependam. ⁊ ꝯtra te regē ali-
um ſuſcitabo. q̄ fidē deſerēs crucifixi tui toꝛ-
mētis te negare faciet crucifixū. Ille audiēs
diabolū nō timuit. ſꝫ dixit. Chꝛiſtꝰ te dānet i
abyſſum. Poſt hec iudas baptizat̄. ⁊ Qui-
ratus appellat̄ ⁊ ab ep̄o hieroſolymis ep̄us
oꝛdinat̄. Cū igit̄ clauos regina nō haberet.
rogauit q̄ratū vt clauos quereret. Ueniens
igit̄ ad locū p̄ces fudit ⁊ clauos velut aurū i
terra fulgētes repperit. quos recepit. ⁊ regi-
ne detulit. At illa cū magna reuerētia ſuſce/
pit. Crucis eni p̄tē detulit filio. Aliā xo the-
cis argenteis cōditā hieroſolymis dereliq̄t.
ſilr̄ clauos poꝛtauit ad filiū. Ex q̄bꝰ vt refert
Euſebius ceſarienſ. frenos quibꝰ vtebant̄
ad bellum compoſuit. ⁊ aliꝭs galeam ſuaꝫ oꝛ-
nauit. Rogemus ergo crucifixum.

Sermo de ſancto Joh̄e an̄ poꝛtā latinam

Dilectus meꝰ mi-
hi ⁊ ego illi q̄ paſcit̄ iter lilia. ita ſcri-
bit̄ Can̄. ij. A Solent parentes naturales
feruidos diligere filios ingenio foꝛtioꝛes et
ſapiētioꝛes. qꝛ tales ſuut leticia patris. ſm il
lud. Pꝛou. x. ⁊. xv. Filius ſapiēs patrē letifi
cat. ſtultꝰ aūt ē meſticia m̄ris. Et rō talis pōt
aſſignari. Qꝛ dic̄ Areſt. j. metha. Oēs hoīes
naturaliter ſcire deſiderāt. qꝛ vt idē p̄mo de
aīa dicit. Scia ē de numero bonoꝝ honoꝛa-
biliū. ⁊ ex q̄ parentes ſunt illuminati. Jō ap
petūt hoc in filiꝭs habere. ꝙ eis eoꝝ ingeniū
noluit denegari. Jō filios amant ſapientes.
Figura huiꝰ habet̄ Gen̄. xxxvij. de Joſeph
qui erat puer valde ingenioſus ⁊ ſubtilis. iō
p̄ aliꝭs filiꝭs a patre plus amabat̄. ⁊ p̄pt̄ hūc
amoꝛē ip̄i fratres eum in egyptum vendide-
runt. Ita legit̄. iij. Regū. ij. Q̄ rex Dauid
p̄ aliꝭs filiꝭs dilexit Salom onē. eo ꝙ eēt ſapi
entioꝛ ⁊ inſtituit eū poſt ſe regē. qꝛ dr̄ Eccl̄s.
x. Ue terre cuius rex puer eſt. oſtendēs mo-
ribus ⁊ ſenſu. qꝛ ex hoc ſubditi inſoleſcunt.

Spūaliter dn̄s noſter Jheſus xp̄s eſt pater
oim̄ creaturaꝝ. Jd̄o dicit Math. xxiij. Pa
trē nolite vobis vocare ſup terrā. vnꝰ eſt em̄
pater veſter qui in celis eſt. Pater inq̄m mie
⁊ totiꝰ cōſolationis. duodeci p̄ncipales ha-
buit filios ſanctos apl̄os. ad quos dixit Jo-
han. xiij. Filioli mei adhuc modicū vobiſcū
ſum. Inter illos filios beatꝰ Johēs ingenio
fuit ſagatior. ita profunde ſcribēs ſuū euāge
liū q̄ pauci ſunt q̄ ad vnguē pn̄t explanare.
Qꝛ vt ait Amb. ſup Beati imaculati. virgo
primꝰ Johannes. dū caput ſuuz ſup pectus
ieſu inclinaret pfunda ſecreta ſapie exhauſit
Jō eū dn̄s p̄ oibus alijs dilexit dicēs ad ip̄z
verba p̄dicta. Dilectꝰ meꝰ mihi. ⁊ ego illi. in
quibꝰ duo innuunt̄. Primo familiaritas iter
xp̄m ⁊ Johannē rōne ſinguları amoris. Se-
cūdo caſtitas eiuſdē electi apl̄i Joh. rōne cā
doris ⁊ puritatis. Primo hic tangit̄ famili/
aritas inter xp̄m ⁊ Johēm rōne amoris ſin-
gularis cū dicit. Dilectꝰ meꝰ mihi. ſ. ē ſimil̄r ⁊
ego illi. iō ip̄m magis diligo ¶ Ibi nota ſm̄
naturales ⁊ p̄cipue ſm̄ Areſtote. viij. Ethi.
Naturalit̄ vnūq̄dq̄ ſil̄e diligit ſuū ſil̄e. ⁊ hec
ē rō ſm̄ Iſi. qꝛ amor ē vis cauſans vnionem
quodlibet igit̄ aial diligit magis ſuuz ſimile
qꝛ amor naſcit̄ ex ſimilitudine opationum ⁊
moꝝ. Jō dr̄. viij. Ethi. Hoies eiuſdē gentis
⁊ patrie naturaliter ſunt amici. Ideo refert
Amb. in hexa. ⁊ Arc. ix. animaliuz. q̄ aq̄la q̄
omnia alta tranſcēdit ⁊ clare ſolez conſpicit.
naturalit̄ diligit q̄ ſūt ſibi ſil̄es ad tale facien
dū. qui eni de pullis clariꝰ inſpicit ſolez ſine
lachrymatione oculoꝝ. magis diligit ⁊ p̄ ali
is p̄rogatiuā in cibatiōe fac̄. ¶ Spūaliter
per aq̄lā xp̄s intelligit̄. qꝛ ſic̄ aq̄la inter alias
aues ē regina ⁊ liberalis. ita vt p̄dam raptā
nō comedit ſola. imo eā q̄ſi cōem. ſequētibuſ
diuidit. niſi nimia fame arceat̄. vt dicit Pli.
in ſpe. na. Sic xp̄s ē rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū
Apoc̄. xix. ⁊ ē liberalis. qꝛ oia aialia paſcit.
ſm̄ illud ps̄. cxxxv. Qui dat eſcā omni carni
Sꝫ p pullos eiꝰ apl̄i deſignant̄. quoꝝ quidā
debilitati viſu mentis. nō potuerūt clare in-
telligere ſcripturā. vt pꝫ in multis locı ſancti
euangelij Matth. xv. Adhuc vos ſine itel-
lectu eſtis inter illos tn̄ fuerūt duo. Petrꝰ ⁊
Jabannes qui aciē oculoꝝ ſuoꝝ acute verte
runt in chriſtū veꝝ iuſticie ſolē. Nā petrꝰ ait
Matth. xvj. Tu es xp̄s filius dei viui. huic
xp̄s fecit p̄rogatiuā cōmendando ſibi oues
ſuas paſcēdas. Joh. vlt̄. Paſce oues meas
Et in hoc ip̄m p̄ncipem ⁊ papam eccl̄e ſue fe
cit. Johēs etiā totū cor ⁊ oculos ad chriſtuz
vertit. ⁊ vltra alios ſe erexit. Teſte Augu.

Erexit ſe Johēs. Nō ſolū p turbā ſed ſuper
omnem ambitū aeris ⁊ celi. ⁊ ſup etiā exerci
tus angeloꝝ. oēmq̄ cōſtitutionē inuiſibiliū
poteſtatū. ⁊ puenit ad eū p quē facta ſūt oia
hec ille. Ipſe tam acute intuitꝰ ē verbuz eter
num. q̄ de hoc mirat̄. b. Hiero. in plogo bi-
blie. c. iiij. dicēs. Johēs xp̄i piſcator indoctꝰ
⁊ vnde ſibi illa vox. In p̄ncipio erat verbuz
hoc doctus Plato neſciuit. hoc domeſtenes
elequens ignorauit. Jō de eo canit eccleſia.
Uolat auis ſine meta. qua nec vates. nec p
pheta euolauit altius. Jō xp̄s dilexit ipſum
magis tanq̄ ſibi cōformiorē. eiq̄ plures p̄ro
gatiuas on̄dit. ¶ Prima quidē pꝫ in eius
nature cōuerſione. Et hoc in duobus. Pri/
mo qꝛ vocauit eū in iuuētute. de qua dicitur
Matth. iiij. Uidit ieſus duos fratres Jaco
bū zebedei. ⁊ Johannē fratrē eiꝰ. ⁊ vocauit
eos. Illi autē ſtatim relictis retibꝰ ſecuti ſūt
eū. Sic chriſto in iuuentute nos vocāte. ſta-
tim obedire debemꝰ ⁊ ipſū ſequi. Et vere be
atus ille homo eēt qui cū btō Johanne xp̄m
in iuuētute ſequeret̄. Quia bonū eſt viro cū
portauerit iugū domini ab adoleſcētia ſua.
Thren̄. iij. Secūdo vocauit eū a nuptijs vir
ginē. De hoc dicit Hiero. in plogo ſup euā-
geliū eius. Iſte quidē ē Johannes quē dn̄s
de fluctiuago nuptiaꝝ vocauit. Cui matrez
virginē virgini cōmendauit. Scd̄am p̄roga
tiuā on̄dit ſibi in die cene. ⁊ hoc in duobus.
Primo cū ſibi reuelauit pditorez. Joh. xiij.
dicens. Cui intinctū panē porrexero. et hoc
fuit ſignuz feruentis amoris. q̄d ei tale ſecre
tū ⁊ nō petro vel alio reuelauit. Quia ſciuit
xp̄s ſcriptū eē Prou̇. xxv. Cauſam tuaz tra
cta cuz amico tuo. i. ſingulari. et ſecretum ex
traneo ne reueles. Scd̄o qꝛ recubuit ſupra
pectus dn̄i. de quo ip̄e dicit Joh. xiij. Unuſ
erat recūbens ſupra pectꝰ in ſinu eiꝰ quē dili
gebat ieſus. Fecit eni xp̄s cū Johanne ſicut
duo amatores p̄cipue q̄ ſe ſedule amplectūt̄
vt ſic corda ſocient de quibus procedit talis
amor. Tertiā p̄rogatiuā on̄dit ei in paſſione
⁊ hoc in duobus. Primo qꝛ cōmendauit ſibi
matrē. Joh. xix. Ecce mater tua. Et in h̊ q̄
dicit Hiero. Fuit theſaurariꝰ xp̄i. Nā cum
omnē ſubſtantiā diuideret. ſ. corpꝰ Nicode-
mo ⁊ Joſeph. aiam patri. eccleſiā petro. ma
trē ſuā cōmēdauit Johanni. Et ſic in ſua cu-
ſtodia habuit thezauꝝ gr̄e fontem miſericor
die ⁊ vinū celeſtis vite. Si ergo vis ditari.
hunc theſzaurū pete a Johanne. Secūdo qꝛ
ip̄m tanq̄ filiū chariſſimū matri cōmēdauit
dicens ad matrē. Ecce filius tuus. Fec̄ enim
xp̄s ad inſtar regis terreni filiū dilectum ha

bentis. quē cū vult recedere nō cōmendat vi
libus in caſtro. ſed ſue dilecte poti⁹ mr̄i ſi ad
huc viuit. vel alio chariori. Quartā p̄rogati
uā oñdit ei in p̄dicatione. ⁊ hoc in duobus.
Primo in miraculoꝝ opatione. q̄ȝ mortuos
ſuſcitauit. vt pȝ de druſiana. ⁊ de his quos
ardodeni⁹ veneno peremit. Scđo in v̄boꝝ
altitudine. q̄ȝ p̄ ceteris alti⁹ ſcripſit. ſicut illđ
In p̄ncipio erat v̄bū. vbi dicit Hiero. Si pa
rū altius intonuiſſet. tot⁹ mūd⁹ eū cape non
potuiſſet. Quintā p̄rogatiuā oñdit ei in paſ-
ſione. ⁊ hoc in duob⁹. Primo q̄ ip̄m a morte
gladij voluit ꝯſeruare nec penā crucis ſuſti-
nuit. Fm illud Joh. vlt̄. vbi dixit dñs. Sic
ergo eū volo manere donec veniam Scđo q̄
feruorē olei nō voluit eū ſentire. De q̄ hr̄ le-
genda. Johes apl̄s ⁊ euāgeliſta cū epheſi p̄
dicaret. ⁊ a ꝓ cōſule capit̄. vt dijs imolaret i
uitat̄. q̄ dū renuit in carcerē mittit̄. ⁊ ad do-
mitianū ip̄atoreȝ ep̄la mittit̄. in qua magn⁹
ſacrileg⁹ deoꝝ cōtēptor. ⁊ crucifixi cultor. b.
Johes noiat̄. Juſſu igit̄ domitiani romam
deducit̄. eiq̄ȝ oēs capilli pro deriſione deſci-
dunt̄. ac ante portā vrbis q̄ latina dr̄ in doli-
um feruentis olei igne candente deſubt⁹ mit
ti iubet̄. ſed nullū dolorē ibi ſenſit. ſed penit⁹
exiuit illeſus Jō in h̄ loco eccl̄ia a xp̄ianis fa
bricat̄. ⁊ dies illa tanq̄ȝ dies martyrij celebra
tur. Sextā p̄rogatiuā oñdit ei in morte. ⁊ h̄ i
duobus. Primo q̄ mortē ei reuelauit dicēs.
Ueni dilecte mi ad me q̄ȝ tēpus ē vt in mēſa
cū fratribus tuis exultes. Et cum ſurgeret ⁊
poſt eū ire vellet. ait. Dñica die ad me veni-
es. Sed de nobis dr̄ illđ. Eccl̄s. ix. Neſcit ho
mo finem ſuū. Secūdo q̄ nō ſenſit dolorem
mortis que tamē ē omniū terribiliuȝ terribi-
liſſima. vt dicit Are. iij. Ethi. Jō dic̄. b. Hie
rony. bea. Joh. tam a dolore mortis extitit
extraneus q̄ȝ noſcit̄ a corruptione carnis ali
enus. Septima p̄rogatiua fuit p⁹ mortē. ⁊ h̄
iteꝝ in duob⁹. Primo q̄ eū xp̄s cū alijs pſo-
naliter anteceſſit in celū ⁊ ip̄e fuit vltimus. i
morte quoq̄ȝ in ſepulchro ei⁹ inuenit̄ manna
ſcaturire i ſignū incorruptiōis Jō de ip̄o p̄t
exponi illud pſ̄. xv. Nō dabis ſcm̄ tuū vidē
corruptionem. Quantū ad ſecūdū in verbis
p̄miſſis. innuit̄ ip̄ius Johannis puritatl cā-
dor. cū ſubdit̄. Qui paſcit̄ inter lilia. ſ. puri-
tatis ſicut vnum ex illis. ¶ Circa qđ notā
dū ſm autorē ꝓprietatū. li. xviij. Lilium eſt
herba lactei coloris ⁊ habet candorem ⁊ mi-
tigat ſeu ſanat dolorem. Sic. b. Joh. habuit
candorem puritatis ⁊ mundicie. q̄ȝ ē virgo
elect⁹ ⁊ in euū virgo ꝑmanſit. ⁊ hāc puritatē
habuit a xp̄o vero ſole Quia dicit Sap. viij
Non poſſum eē cōtinēs niſi deus dederit mi
hi. Et quanto ꝓpinquius fuit xp̄o. tanto cā
didi⁹ enituit. Q̄ȝ videm⁹ naturalr̄. q̄ alit̄ re-
cipiunt pulchritudinem de celo aliter a ſole
corpa ꝓpinqua aut remota. Corpora eni ꝓ-
pinqua a celo recipiūt claritatē. nō ſolū exte-
rius in ſupficie. ſed etiā interi⁹. vt ignis ⁊ aer
Terra autē ē remota a ſole. minus depurat̄
ceteris elemētis. Sic. b. Joh. qui ꝓpiquior
fuit vero ſoli xp̄o. per ſpeculationē ꝓfundā.
ideo virtuoſum retinuit candorē puritatis.
Sed hoies terreni qui ſe raro ſubleuant ad
veꝝ ſolē. licet exterius luceant p bonā cōuer
ſationē. tñ interi⁹ manēt tenebroſi. Scđo. b.
Joh habuit candorē ſapie. ⁊ hic ē candor lu-
cis eterne. i. dei. Quia ois ſapia a dño deo ē
quā abundant̄ tribuit beato Joh. Fm illud
Eccl̄i. xv. Impleuit eū dñs ſpū ſapiētie ⁊ in-
tellect⁹. ille eni eſt alter Salomon. cui de⁹ tri
buit tantā ſapientiā. ita vt excederet ſapiam
oim orientaliū ⁊ erat ſapientior cūctl hoibuſ
vt dr̄. iij. Regl. iiij. ⁊ bñ poſſū hoc dicere de
Joh. Q̄ȝ ſm. b. Aug. Celeſtis hauſtū ſapie
ceteris altius potauit de pectore xp̄i. in quo
ſunt oēs theſauri ſapie ⁊ ſcie abſcōditi. Ad
Col. ij. Tertio be. Joh. habuit candorē ino-
centie. q̄ȝ mala oia in manſuetudine ſuſtinuit
⁊ nō mordaciter ⁊ iracūde murmurauit. Q̄ȝ
dicit Euax de ſigillis lapidū. q̄ liliū diſtin-
guit iram ⁊ diſcordiam vniuerſam. Et rō hu
ius ē. q̄ȝ extinguit cunctas colericas paſſiōeſ
vt dicit Auic̄. Fons aūt ire ē ſanguis ⁊ cole-
ra. Sic. b. Joh. virtute cādoris innocētie et
patientie. extinxit in ſe oēs motus ire. ⁊ non
ſolū in ſe ſed etiā in alijs. quos ad mititatem
anime reduxit. Sicut pȝ de pontifice idoloꝝ
ariſtode. quē vidēs ex p̄dicatione ſua iratuſ
ipſum bibitione veneni placauit. vt pȝ in le-
genda. Secūdo liliū habet odorē quē longe
lateq̄ȝ diffundit. ⁊ maxime quādo a vēto agi
tatur. Sic. be. Joh. fuit multe redolentie. ⁊
maxime in vento tribulationis. Nā cū in do
lium feruentis olei miſſus fuiſſet. diffudit d
ſe odorem vt credit̄ benedictionis cum Pſ̄
xxxiij. dicens. Benedicā dominū in omi tē-
pore. ſ. etiā tribulationis. ſemp laus ei⁹ i ore
meo. Nō ſufficit ſicut modo impatiētes q̄ ad
modicā pſecutionē vel tribulationē emittūt
de ſe fetorem maledictionis ⁊ detractionis.
⁊ ſimiles ſunt ardee. de qua dicit Iſi. lib. xij.
qđ in aqua ſtare ꝯſueuit. q̄rēs piſciculos q̄s
comedit. ⁊ tūc ē bone mentis. ſi autem ab ac-
cipitre vel alia p̄dante aue pſequitur in aere
volans emittit ſtercora. ⁊ ſic fetore ipſum re
tardat perſequentem, ſic ⁊ illi cum audierit

eis aliquē detrahentē. ſtatim ad alta ſupbie rapiunť ⁊ a tergo emittūt ſtercora detractionis. de quibus dicit Job. xix. Cum ab eis receſſiſſem detrahebāt mihi. Sed ſic nō fec. b Johes q̄ habuit odorē patiē cū grāꝫ actione mala ſuſtinēdo. Tertio liliū mitigat dolorez q꞉ dicit Bartho. in p̄ma practica. ꝙ membra igne leſa liliū ſanat. q꞉ ſuccus ē maturatiuꝰ ⁊ ſanatiuꝰ aduſtionē apoſtematū ⁊ tumoruz vel ſm auctorē ꝑprie. li. xvij. Liliuz et folia eius decocta ⁊ impoſita videlicz ad loca cōbuſta dolorē mitigāt Sic corda hūana cupiditate leſa. ſanat beatꝰ Johannes. qui tā ſedule ⁊ ardenť cōtra auariciā p̄dicauit dicēs illud Senece ad lucillū in epiſtola. Nemo ē deo dignus niſi q̄ opes cōtēpſerit. q̄ſi dimittendo inordinatum amorē. Et hoc pꝫ i duobus iuuenibus auaris in legenda. Jtē liliuz emollit. valet eni contra duritiem ſplenis. ſi eius ſuccus oleo veteri admixtus ⁊ bene coctus ſplenis tergio inungať. Sic. be. Johes emollit ad pietatē. quoꝝ cor induratū erat q̄ſi lapis. Job. xlj. Et per ſe miſerias hominū nō ſolū ſpūales ſed etiā corporales releuauit Nam gemmas valde precioſas q̄s carō phs ob mundi gloriam in foro frangi fecerat. facta oratione ſolidauit. ⁊ illis venditis p̄ciuz pauperibus erogauit.

Sermo in die pentecoſtes.

De excelſo miſit ignē in oſſibꝰ meis ⁊ erudiuit me. ita ſcribiť Threñ. j. A Valdē neceſſe ē homini qui vult ire ad alienā regionē vt habeat bonū cōductorez. ⁊ probať in natura irūdinū. que cū volunt ire ad maris inſulam hyeme adueniente. ſiľ in magna multitudine cumulanť circa litus maris. ⁊ nō ſtatim volant p̄ mare niſi venerit eis bonus ductor. ⁊ iſte ē ventꝰ flans qui directe eos pellit ad inſulas quas tendunt. ⁊ niſi ſtatim vētum hmōi habebūt iter nō ſtatim arripiunt. Et vt dicūt experti qñ fatiganť in volatu ad mare ſe deponūt. alā dexterā erigūt pro velo ⁊ ſiniſtra ſe regūt tanq̄ꝫ gubernaculo. ⁊ ſic vſqꝫ ad inſulas p̄ueniūt. interdū volando ⁊ interdū nauigando. Ad idē refert Amb. in hexa. de ciconijs. quādo volant p̄ mare habent duces cotornices que cōtra aues īfeſtaſ ſe opponunt. Jdem probať q꞉ naute nauigationē nō incipiunt niſi viderint ventū ꝓſperum. illud etiam ponitur in ſcriptura Exod. xiij. de filijs iſrľ. qui cum deberēt ire in terrā promiſſionis ductorē diutius expectabant. ⁊ abſqꝫ duce ire noluerunt. veniente autem moyſe qui fuit ductor cum eo exierūt. Spiritualiter aūt peccator ꝑpter peccatū ſuū longe eſt a deo. ⁊ deꝰ longe ab eo. ſm illud Prouerb. xv. Lōge ē dñs ab impijs. Cui concordat pš. cxviij. Longe a peccatoribꝰ ſalus. q꞉ iſpe abijt. ſ. peccator in terrā longinquā cū filio ꝓdigo. Luce. xv. B Jō ſi ecōtra i viaz ſalutꝭ ire voluerit. oportet ꝙ habeat ductorē bonū. ⁊ iſte ē ſanctus ſpūs. quē deſiderabat ꝓpheta dauid cū erraſſet dicēs. Spūs tuus bonus deducet me in terrā rectam. pš. cxlij. Similiter de hoc ductore dꝛ Neemie. x. Spiritū tuū bonū dediſti eis. qui doceret eos et duceret. Et hic ductor figuratꝰ ē Exod. iiij. Jn columna nubis que protexit filios iſrael ab ardore ſolis p̄ diē ⁊ ducebat eos. Similiť ⁊ p̄ columnā ignis que lucebat eis per noctē De iſta columna dꝛ Neemie. ix. Per diē ignis. per noctē columna nubis. Per diem ignis. per noctē nō defuit eis columna vt duceret eos per viā. ⁊ ſpūm bonū tribuiſti eis. C Spūſſanctꝰ diciť columna nubis. quia ī die claritatis ⁊ puritate cordis p̄ſtat homī refrigeriū. ſed in nocte peccati illuminat peccatorē. Jō. b. Augꝰ dum fuit in nocte peccati petijt vt ſpūſſanctus eū illuminaret qñ dixit in li. ſolilo. c. xxvj. O lux q̄ ſemp̄ luces ⁊ nō extingueris illumina me. o vtinā arderez ex te ignis ſancte. q̄m dulciter ardes. ſacrate q̄ꝫ luces ⁊ q̄ꝫ deſideranť. ve his q̄ nō ardent in te. hec ille. Q꞉ ad hoc miſſus ē ſpūſſanctꝰ vt homīes in eo ardere debent ⁊ erudiri. ſm qđ teſtať ꝓpheta in verbis p̄miſſis. De excelſo miſit ignē. i. ſpūm ſanctū in oſſibꝰ meis. Jn quibus verbis duo tanguntur. Primo miſſionis ſpūſſancti vtilitas. ibi. De excelſo miſit. Secūdo ad ignē illū ſollicitās. ibi ignē De primo ē notandū ꝙ ſpūſſanctꝰ miſſus eſt p̄ncipaliť ꝑpť q̄nqꝫ p̄mo vt mortua viuificaret. qđ probať in natura ſolis. D Sol enī habet virtutē viuificatiuā. q꞉ nihil pōt viuere vbi non pōt virtꝰ ſolis p̄tingere. Jō dicit Areſt. ij. phiſi. homo generat hominē ⁊ ſol. Dicit etiā cōmentator. iij. methe. ꝙ calidi cineres viuas faciunt muſcas dicēs. Muſce que ſunt in aqua mortue. ſi calidis imergantur cineribꝰ. mox euolantes reuiuiſcunt. Et hoc ſi pōt facere natura. multo fortius ħ potens ea facere creator naturaꝝ ſpūſſanctus cū deſcenderit in cor hominis illud viuificat ⁊ a peccatis excitat. Jō legiť in vitaſpatruz ꝙ abbas nomine Johannes dixit. Sic pluuia rigat arbores ⁊ terrā vt incipiant vireſcere et reuiuiſcere. ⁊ bene producere ramos et herbas. ſic ē qñ ſpūſſanctus deſcēdit i corda

peccatoꝝ. vireſcūt quodāmō ⁊ renouanẗ et
ꝓferūt folia bonoꝝ opeꝝ ī timore. Idē legiẗ
Ezech. xxxvij. Et ſpūſſanct᷒ eduxit ezechie-
lē in medio cāpi plenū oſſib᷒ mortuoꝝ q̄ erāt
ſicca vehemēter. ⁊ dixit. Fili hoīs putas ne
viuant iſta. Et ſubdiẗ poſt pauca. Ecce imit
tam in vos ſpūmſanctuꝫ ⁊ viuetis. Et dixit
dn̄s ad Ezechielē. Vaticinare fili hoīs ⁊ di-
cas ad ſpūm a quattuor ventis. veni ſpūs ⁊ i
ſuffla ſup interfectos iſtos ⁊ reuiuiſcant. qđ
factū ē. Spūaliter p cāpū mund᷒ pōt intelli-
gi in quo ſunt multa corpora peccatoꝝ mor-
tuoꝝ ſicca. i. anime mortue in peccatis. caren
tis pinguedine grē. ille inq̄m. ſi debent reui-
uiſcere neceſſe ē ſpūmſanctū ad ſe vocare. iđ
dicat quelibet talis fidelis aīa. Ueni ſancte
ſpūs ab orientali vento. q꞉ cognitionē das q̄
te intelligimus. ⁊ hec ē vita eterna vt ꝯgſcāt
te ſolū deū veꝝ ⁊ quē miſiſti ieſum chriſtum
Joh. xvij. Ueni a vento auſtrali fecundans
aīam meā. vt fluant aromata grāꝝ actionum
Ueni a vento occidentali. ⁊ occide in nobis
vitia vt tibi ſoli viuam᷒. Ueni a vento aq̄lo-
nari. ⁊ repelle a nobis oēme malū. Ueni ergo
⁊ infla. i. inſpira grām tuā ſup interfectos. i.
nos hoīes mortuos in peccatis ⁊ reuiuiſcant
i. grām vite recipiant. Secūdo miſſus ē ſpūſ
ſanctus vt immūdos purificaret. Et h̄ ꝓba-
tur in ſole qui hꝫ virtutē purificatiuā q꞉ radi
orū ſuoꝝ diſperſione ſubtiliat aereꝫ. ⁊ fugat
aurā peſtilenticaꝫ vt diċ autor ꝓprie. li. viij.
Videm᷒ etiā ꝙ ī menſe iunio in q̄ mō ſumus
qn̄ ſol intrat cancrū. deſiccat humores ī radi
cib᷒ ⁊ lutū exiccat in plateis. ⁊ via mūdaẗ. ſic
ſol ſpūalis ſpūſſanct᷒ cū venerit in mētē hoīſ
expellit oēm imūdiciā vitioꝝ. ⁊ inflāmat eaꝫ
charitate. Et hoc teſtaẗ Amb. in ſmōe Dul
cis ē ignis ſpūſſancti. qui ꝯſumit rubiginem
peccatoꝝ ⁊ cor accēdit in amore trinitat. Iđ
caniẗ in ſequētia hodierna. Tu purificator
omniū flagitioꝝ ſpūs. purifica noſtri oculuꝫ
interioris hoīs. Et eſt notandū. Res que de
bet perfecte purificari. debet lauari in aqua
⁊ poſt poni in calore. Quia dicit Theophil᷒
Uniuſcuiuſqꝫ lotio ꝯſiſtit in cinere ⁊ calore.
Ad ꝓpoſitū. Spūſſanct᷒ đr aqua mūda.
Ezech. xxxvj. Effundam ſup vos aquā mū
dā ⁊ mundabimini ab oībus inq̄namētis ve
ſtris. qui hanc aquā ſpūſſancti grām vult ha
bere debet eē humilis. q꞉ ſcim᷒ ꝙ aque ī mon
tib᷒ nō pmanēt. ſꝫ ad valles fluant ⁊ ibi req̄e
ſcant. Sic grā ſpūſſancti corda purificās nō
manēt in ſupbis. qđ figuratū eſt. j. Regū. ix.
⁊ c. ſequētibus de ſaul. Qui cū eſſet humilis
factus ē rex in iſrl̄. ⁊ dn̄s dedit ſibi ſpūm bo-
num. ſed poſtq̄ꝫ fact᷒ ē ſuperbus tulit ab eo
ſpiritū ſanctū. ⁊ ſpūs malus eū exagitabat.
Ideo dicit Jacob᷒ in Cano. c. iiij. De᷒ ſup
bis reſiſtit humilibus autē dat grām. i. dene
gat ſupbis dona gratie. O hō ſi vis mūdari
diſcas humiliari. vt in te req̄eſcēt aque gra-
tie ſpūſſancti. Q꞉ dicit Eſa. lxvj. Sup queꝫ
req̄eſcit ſpūs me᷒. niſi ſup humilē. Sup quo
dicit Amb. Eſto humilis ⁊ quiet᷒ vt ī tuo af
fectu requieſcat dn̄s. Etiā ſi hō vis adhuc p
fectius mundari. adhibe cinerē ꝯtritiōis. et
calorē charitatis. Q꞉ diċ Aug᷒ de ſpū ⁊ aīa
ita familiaris ē dei charitas vt ibi eſſe nolit.
vbi charitas nō fuerit. Cū aūt q̄s charitateꝫ
hr̄e incipit. ſpūmſanctū habebit. ⁊ h̄ probat
dn̄s in euāgelio hodierno Joh. xiiij. Si q̄s
diligit me ſermonē meū ſeruabit. ⁊ pater me
us diligit eū. ⁊ ad eū veniem᷒. ⁊ manſionem
apud eū faciem᷒. Tertio miſſus ē ſpūſſanct᷒
vt indoctos doceat. qđ probat. be. Greg᷒ in
Omel. hodier. Libet oculos fidei ī vtute hu
ius opificis attollere. ⁊ ſparſim pr̄es veteris
teſtamēti ꝯſiderare. Ecce aper ꝯis eiuſdē ocu
lis fidei Dauid. Danielē. Petrū Paulum.
Mattheuꝫ. ⁊c. intueor. et ſpūs iſte ſanctus
qualiter ſit artifex cōſiderare volo. ſꝫ ī ipſuꝫ
cōſiderādo deficio. Impleuit nanqꝫ cithare
dā puerū. ⁊ pſalmiſtam fecit. impleuit paſto
rē ⁊ ꝓphetā feċ. Impleuit abſtinētē pueruꝫ
⁊ iudicē ſeuū feċ. Impleuit piſcatorē. ⁊ p̄di-
catorē fecit. Impleuit pſecutorē. ⁊ doctoreꝫ
gentiū fecit. Impleuit publicanū. ⁊ euange-
liſtam fecit. O qualis ē artifex iſte ſpūs. Nā
ad diſcendū mora non exigiẗ. mox eni cū teti
gerit mentē docet. ſolūqꝫ tetigiſſe docuiſſe ē.
Quarto miſſus ē ſpūſſanctus. vt calidos re-
frigeret. Dicūt naturales ꝙ ardor inordina-
tus multū ē nociu᷒. vt in febricitantib᷒ q̄ ma
ximū aliq̄n patiunẗ calorē Iđ tales appetūt
infrigidari vel refrigerari. ⁊ hec refrigeratō
pōt fieri p ptiſanā qui ē potuſ vtilis febricitā
tibus ⁊ calidas paſſiones habentibus. q꞉ vt
dicit Pli. in ſpe. na. ⁊ glo. ſup. ij. Regum. j.
Hec aqua mitigat calorē ⁊ alterat. ſitimqꝫ ſe
dat. Spūaliter totus mundus ē in ardore in
ordinato auaricie. luxurie ⁊ ſupbie. ſm illđ
j. Johis. ij. Oē qđ eſt in mūdo. aut ē ꝯcupi-
ſcētia carnis aut cōcupiſcētia oculoꝝ. aut ſu
perbia vite. Ideo dicit in eadem cano. ꝙ to-
tus mundus in maligno poſitus ē. i. in malo
igne cōcupiſcētiaꝝ predictaꝝ. ⁊ hunc ignem
fecit diabolus vt totus mundus inde inflā-
maretur. ⁊ eſt valde nociuus. quia tandē p-
ducit ad mortem culpe ⁊ gehenne. Idcirco
contra hunc malum eſtum dat᷒ ē ſpūſſanct᷒

in ſpē flatus vel venti. ſm illud. Act. ij. Fa/
ctꝰ ē repente de celo ſonus tanꝗ̄ aduenientis
ſpūs vehemētis. i. venti. Et hꝫ iō vt talem ar
dorē refrigeraret. ⁊ hūc debemꝰ ad nos tra-
here. Recte ſicut facit draco q̄ ē aīal calidū
⁊ ſitibundū. vt dicit glo. ſup Leuit. xiiij. ꝙ
vix pōt in aqua ſatiari. et iō aperit os ſuum
cōtra ventū ⁊ ſic extinguit ardorē ſitis. ⁊ qꝛ
maximus ē ventꝰ cū velū nauis volat ad ip-
ſum. vt ibi hauriat ventū frigidū. ⁊ qñꝗ̄ ꝓ/
pter magnitudinē corporis ſubuertit nauem
ſed naute qñ vident appropinquare ipſū de
ponūt velum vt euadant periculum. ⁊ ꝑ hoc
itelligunt potatores. qui ita ſunt ſitibundi.
qꝛ in aquis luxurie ⁊ auaricie nō poſſunt ſa-
tiari. Jō aperire debēt os ſuū cōtra ventum
ſpūſſancti. ⁊ ſic ſitim ſuā extinguūt ⁊ ſic fecit
Dauid qui dixit pſ. cxviij. Os meū aperui
⁊ attraxi ſpūm. Quinto miſſus ē ſpirituſſan
ctus vt infirmos adiuuet. Et hoc probat in
ſiſi. Videmꝰ eni ꝙ nauis ꝑ ſe deſcendit. duꝫ
eſt in mari aut flumine. ſed nō pōt aſcēdere
niſi ꝑ adiutoriū flantis venti in velo. Etiaꝫ
molendinū venti nō pōt molare ſine vento.
Jta ex nobis labimur in peccatū ⁊ in īfernū.
⁊ nō poſſumꝰ aſcendere in celū niſi per adiu-
toriū ſpūſſancti. Jō dicit ſanctꝰ Paulus ad
Roma. viij. Spūs adiuuet infirmitatē nr̄aꝫ
Et. pſ. xxxij. Spūs oris eiꝰ ōis virtꝰ eorum
ſcꝫ hominū. Quantū ad ſecūdū ē notanduꝫ.
ꝙ dn̄s largus vbicūꝗ̄ venerit portat ſecum
dona multa. ditādo illuꝫ ad quem venit. qđ
figuratū ē. Gen̄. xxx. vbi legit ꝙ patriarcha
Jacob ꝑgens meſopotamiam ad viꝝ cui no
men laban apud quē ꝑ aliqua fuit tp̄a. ⁊ ex
illius pn̄tia laban fuit ditatus. Jō dixit ad
eū Jacob. Modicū habuiſti anteꝗ̄ venirē
ad te. ⁊ nunc diues factꝰ es. bn̄dixitꝗ̄ tibi do
minus ad introitū meū. Et idē affirmat labā
dicēs. Jnueni grām in ꝯſpectu tuo. ⁊ expe-
rimēto didici. ꝙ bn̄dixit mihi deꝰ propter te
¶ Spūaliter ſpūſſanctꝰ ē dn̄s largiſſimus
ipe eni ē pater paupeꝝ. ſ. paſcēs paupes. ipe
dator muneꝝ omniū. Jō petijt eccl̄ia dicens
Veni pater paupeꝝ. veni dator muneꝝ. q. d
in aduentu tuo oēs paupes ſpūaliter ditant
⁊ oēs generalit remunerāt. Scit eni ſancta
eccl̄ia ꝙ aduentus huius dn̄i largiſſimi non
ē inanis. ſed multū proficuus. qꝛ portat ſecū
ſeptē dona in proprietatibus ignis deſigna-
ta. quibꝰ ditat illos ad quos venit. ¶ Pri
mū ē donuꝫ timoris. ⁊ ſignat in prima ignis
proprietate. que eſt ꝙ purgat metalla. q̄ ali-
as nō pn̄t purgari a rubigine ⁊ ſcoria. ſed ad
ignē ꝓiecta purgant. vt dicit mgr̄. lib. x. pro
prieta. Sic donū ſpūſſancti timoris purgat
mentē a rubigine peccati. Juxta illud Eccl̄i.
j. Timor dn̄i expellit peccatuꝫ. Cui ꝯcordat
b. Hiero. Nulla res ab oī peccato nos ſuat
ſic imunes ſic timor dn̄i. qꝛ expellit peccatuꝫ
⁊ timorē ſupplicij ⁊ hoc pꝫ Exo. j. đ obſtetri
cibus que deū timuerūt iō a peccato receſſe-
runt ⁊ pueros nō occiderūt. Jdē pꝫ. ij. Ma
chab. vj. de eleazaro q̄ deū timuit. Jō dixit
propt timorē dn̄i hec libent patior. Et notā-
dū ꝙ per hoc donū timoris ſpūſſāctꝰ ditat ho
mines ſpūaliter ⁊ interdū corporaliter. Qꝛ
dicit pſ. Nihil deeſt timentibꝰ deū. Et ideꝫ
intellexit Tob. qui dixit filio ſuo. c. iiij. No-
li timere fili mi pauperē quidē vitā gerimus
ſed habemus multa bona ſi timuerimꝰ deuꝫ
H Et hoc probat elemoſynarꝰ patriarcha
alexandrinꝰ de duobus ſutoribꝰ q̄ cōpatres
fuerūt. quoꝝ vnꝰ bonꝰ artifex. ⁊ ſemꝑ habu
it multa bona. Cui ſemel dixit pauꝑ. Jmpoſ
ſibile ē quin alia fruaris arte. cum ego meli-
or artifex ſemꝑ egeam ⁊ tu ſemꝑ abundas.
cui ille. Chariſſime ſcias me inueniſſe theſau
rū. ⁊ ſi iuraueris ſecretū velle tenere ducā te
mecū ad locū. ⁊ fecit ſic. Surgentes igit ma
ne vidētes eccl̄iam dixit abūdans pauperi.
intremus eccl̄iam ⁊ rogemꝰ deuꝫ. Primo ne
faciamus aliq̄d vn̄ malū accidat nobis ⁊ fe-
cerūt. et audiētes miſſam facta ē dies clara.
tunc dixit alteri. Ecce dies eſt redeamus do
mū vſꝗ̄ in aliā diē. ⁊ ſic ſecūda die ⁊ multo-
tiens fecerunt. ⁊ tandē illi dixit. Scias cha-
riſſime ꝙ nō inueni alios locos thezauroꝝ
niſi eccleſiā ⁊ timorē dn̄i. ⁊ cōfido in eū. ⁊ ſic
fac tu. ⁊ ſimiliter abūdabis. Qđ cū ille face-
ret ſimiliter abūdauit. Jō poſſum dicere in
his mechanicis. ꝙ ſubtilitas artificij eas nō
ditat ſi timor dei ibi nō fuerit. timeāt ergo de
um ⁊ certe abundabūt. Secūdū donū ſpūſ-
ſancti ē donū pietatis. ⁊ ſignificat in hac natu
ra ignis. qꝛ liquefacit dura vt aurū ⁊ argen-
tū. ⁊ facit ea fluxibilia. ſic ſpūſſanctus veni-
ens in cor hois per donū pietatis. facit illud
molle ⁊ ad fundēdū lachrymas. ſm illđ. pſ.
cxlvij. Flauit ſpūs tuus ⁊ fluent aq̄. ſ. lachry
maꝝ. ſicut pꝫ de maria magdalena. Luc. vij
que habuit cor duruꝫ dūmodo fuit in pecca
tis. ſed quācito venit ſpūſſanctꝰ ꝑ hoc donū
cor eius ſtatim factū fuit fluxibile. ita vt pe-
des ieſu largiſſime madidaret. ſic etiā ſpūſſā
ctus per hoc donū facit dura corda ad cōpa
tiendū proximis valde mollia ⁊ largit tribu
endum. Et hoc legit exemplo. ¶ Fuit qui
dam nomine Petrus tam duri cordis ꝙ nū-
ꝗ̄ alicui paupeꝝ de bonis ſuis aliq̄d dabat.

Quadam die multi paupes ↄuenerũt. ⁊ de eius parcitate tractauerũt. Tũc vnꝰ illoꝛum ait. Volo vadiare ꝙ a petro elemoſynã poꝛtabo. iuitq̱ʒ ad domũ eius ⁊ cepit ante mẽſaʒ eius infeſtare. nec ille voluit illum exaudire Cumq̱ʒ ſepiꝰ repulſam pateret̃ illud videns paup petit vehementiꝰ. abire tñ noluit. Contigit aũt diuiti ꝙ calidus panis poꝛtaret̃ qđ vidẽs paup cepit vehemẽtius ꝓ elemoſyna rogare. ille aũt arrepto pãe mendicũ ꝓiecit dicẽs. vade ad diabolũ. Quẽ ille accipiens ad ſocios iuit. ⁊ eis geſta narrauit. Sʒ quare fuit tam durꝰ ad dandum pauperibꝰ. certe ideo. q꞉ ſpũmſanctũ nõ meruit accipere cum dono pietatis. Poſtq̃ʒ autem ſpũſſanctꝰ venit in coꝛ illius valde miſericoꝛs eſt effectus Cum eni predictus diues quadã vice iuit ad eccl̃iam. occurrit ei paup nudus petẽs ab eo veſtimentũ. qui ſtatim exuens optima veſtimenta dedit ei. ⁊ qui pꝛius dari pauperi noluit fruſtuʒ panis iam tribuit miſericoꝛditer optimũ veſtimẽtũ. ⁊ qui pꝛius cũ idignatione pauperem repulit. iam oĩbus petentibꝰ indifferent̃ pie tribuit. O admirabile donum ſpũſſancti. qđ dura coꝛda facit mollia ⁊ tenaces diuites facit tã ſubito miſericoꝛdes. Veni igit̃ o ſancte ſpũs cũ dono pietatis perfla oꝛtũ nr̃i coꝛdis ⁊ fluent aromata largitatis Tertium donum ſpũſſancti eſt donuʒ cõſilij ⁊ ſignificat̃ per hanc naturã ignis qua ſe eleuat ⁊ tendit in altũ. ſic̃ videmꝰ de flãma. Sic ſpũſſanctꝰ veniens cũ dono concilij. facit vt mens hominis ad deũ ſe eleuat. ⁊ que ſurſuʒ ſunt querat ⁊ ſapit. Q꞉ conſulit ei illud Apl̃i ad Coll̃. iij. Que ſurſũ ſunt ſapite. nõ que ſuper terrã. moꝛtificate mẽbꝛa veſtra que ſunt ſuper terrã. foꝛnicationẽ immũdiciã. libidinem ⁊ cõcupiſcẽtiam malã. ⁊ auariciã fugite Et hoc donũ ſpũſſancti habuit Joſeph. De quo legit̃ Geñ. xxxix. ꝙ vxoꝛ Putiphar videns. Joſeph ꝙ eẽt pulcher facie ⁊ decoꝛus aſpectu. dixit ei. doꝛmi mecũ. Jlle autẽ i hãc imũdiciã noluit ei aſſentire. Sed vñ habuit hoc. certe a ſpũſancto. qui ſuadet fugere foꝛnicationẽ ⁊ adulteria dicẽs ſ̃m apl̃m ad Hebꝛe. xiij. Foꝛnicatoꝛes ⁊ adulteros iudicabit dñs. i. cõdẽnabit. Quartũ donũ ẽ donum intellectus. ⁊ ſignatur per hanc naturã ignis. q꞉ lucet ⁊ loca tenebꝛoſa illuiat ſic ſpũſſanctꝰ ꝑ donũ intellectus veniens illuminat coꝛda noſtra tenebꝛoſa. Jdeo petebat Dauid. pſ̃. cxviij. dicens. Da mihi intellectũ vt diſcam mandata tua dñe. Jſtud donũ petere debẽt luxurioſi. in quibꝰ luxuria nõ fugat̃ melius niſi per intellectũ ſcripturaꝝ. iõ dic̃ Hiero. i epl̃a ad ruſticũ monachũ. ⁊ ponit̃ de conſe. diſ. v. c. Nunq̃ʒ. Nũq̃ʒ deuia ſit manꝰ tua ab vſu ſcripturaꝝ. ⁊ vitia carnis nõ amabis. Et hoc pʒ de quodam iuuene noĩe Valemon luxurioſo de quo refert Vale. in policrate. lib. vj. c. vlt̃. Q ſemel intrans ſcholas phoꝝ tertie noctis mane ⁊ totã noctẽ cõſumpſit in petulantia. quẽ vidẽs mgr̃ cepit diſputare contra vitia carnis. ⁊ ille audiens poſtergauit oẽm imũdiciã. ⁊ crinile ꝗ coꝛonatꝰ erat pꝛoiecit in terram. ⁊ ſubito in alium adoleſcentem ẽ mutatus. Quintũ donũ ẽ donũ foꝛtitudis ⁊ hoc ſignat̃ in natura ignis ꝙ conſolidat teſtam vel ollam. Sic ſpũſſanctus per donum foꝛtitudinis ↄfoꝛtat hoĩes ad foꝛtit̃ ſuſtinendum. ſic̃ patet de ſancto Stephano quem in tantũ roboꝛauit vt poſſet reſiſtere oĩbus aduerſarijs. Act̃. vij. Similit̃ de ſancto Paulo ad Roma. viij. cũ dixit. Quis nos ſepabit a charitate chꝛiſti. an gladiꝰ an fames. ⁊c̃. q. d. certe nõ. Jdẽ pʒ de alijs apl̃is. Nã petrꝰ qui pꝛius ancille vocẽ ꝑtimuit. poſtq̃ʒ accepit in die pentecoſtes ſpũmſanctũ tria milia hominum iudeoꝛum audacter inuaſit eis ꝓ̃dicando chꝛiſtũ ⁊ vicit eos. ⁊ ad fidẽq̱ʒ conuertit. Act̃. ij. ſimiliterq̱ʒ ⁊ de alijs apoſtolis dicit̃. Act̃. v. Jbant apoſtoli gaudentes a conſpectu conſilij. Sextum donũ eſt donũ ſcientie ⁊ ſignatur per naturã ignis. ꝙ cõgregat multa ligna in modicũ cinerem. ⁊ multa metalla in vnam maſſam. ſic ſpũſſanctus per donum ſcientie. Jdeo dicit. b. Berñ. Perfecte ſcire dat cũcta gaudia cognoſcere. Septimũ donũ eſt donũ ſapiẽtie. ⁊ notat̃ in natura ignis ꝙ frigida accẽdit. ſic ſpũſſanctꝰ ꝑ donũ ſapientie coꝛ hoĩs ignit. Jdeo dixit dñs Luc̃. xij Jgnẽ veni mittere in terra. ⁊ volo vt ardeat

Sermo in die coꝛpoꝛis chꝛiſti.

Caro mea vere ẽ cibus. ⁊ ſanguis meus vere ẽ potus. Joh. vj. A Sapiẽs pat̃familias quando viderit diẽ exitus ſui. ſiue moꝛtẽ appꝛopinq̃re ſolet filios filiaſq̱ʒ ſuas ⁊ amicos cõgregare. bona eis diſtribuendo. ⁊ teſtamẽtũ eis faciendo. Sed dũmodo ſanꝰ ẽ ⁊ ſuperſtes vtitur pꝛo ſe bonis. ſ̃m cõſiliũ ſapientis. Ecc̃i. xxxiij. Audite me oẽs magnati. ⁊ oẽs populi filio ⁊ mulieri fratri ⁊ amico. ne des ptãteʒ ſuper te in vita. ⁊ ne dederis alijs poſſeſſionem tuam. ne foꝛte peniteat te dum adhuc ſuperes et aſpiras. et immutabit te omnis caro melius eſt vt filij tui te rogent. q̃ʒ te reſpicere i manus filioꝛum tuoꝛum Et ſubdit Jn die cõſumptionis tue in tẽpoꝛe exitus tui di-

Nota diligenter

ſtribue hereditatē tuam. hec ille. Ita legit̄ fi
guratū. Gen̄. xlviij. de Jacob patriarcha q̄
iacēs in lecto ſuo vocauit filiū ſuū ioſeph di=
cēs. En morior. Idcirco dabo tibi terrā quā
de manu amorrei in gladio. ⁊ arcu acquiſiui
Et do tibi pre fratribus tuis. Ita legitur. j.
Mach. c. j. de Alexandro qui cū eēt trigita
duoꝝ annoꝝ. ⁊. xij. regnaſſet decidit i lectū
ſuū ⁊ cognouit ꝙ moreret̄. Vocauitqꝫ pue=
ros ſuos nobiles qui ſecū erāt nutriti a iuuē
tute. dimiſit illis regnū ſuū. Ad ꝓpoſitum.
Dn̄s nr̄ ieſus xp̄s ſapiēs paterfamilias. qui
habet duplicē familiaꝫ in celo ⁊ in terra. vi=
dēs tempus mortis ſue appropinquare. vt
tranſiret de hoc mūdo ad patreꝫ. ſuis ſanctl
apl'is ⁊ chariſſimis filijs inſtituit teſtamētuꝫ
corpꝰ ſuū in cibū ⁊ ſanguinē in potū tribuen
do. ſicut de hoc dicit. b. Augꝰ in ſermōe ho/
dierno. Vt tanti beneficij iugis in nobis ma
neret memoria. corpꝰ ſuū in cibū. ⁊ ſanguinē
ſuū in potū ſumendū fidelibꝰ dereliq̄t. Et h̄
figuratū ē Heſter. j. Aſuerus in tertio āno
imperij ſui fecit grāde cōuiuiū ꝑncipibꝰ ſuis
⁊ pueris multo tp̄e. qđ exponēs Nyco. de ly
ra dicit. Per aſueꝝ intelligit̄ chriſtꝰ q̄ in ter=
tio anno. hoc ē tp̄e grē qđ fuit tertiū tp̄s a tē
pore nature ⁊ tp̄e legis. fecit grāde ꝯuiuium
id ē inſtituendo ſuū venerabile ſacramentuꝫ
cunctis principibus. i. apl'is. de quibus dic̄
ps̄. xlvj. Cōſtitues eos ꝑncipes ſup oēm ter
ram. Et ſimiliter pueris ſuis. i. alijs xp̄ifide=
libus. ⁊ illud ꝯuiuiū durauit multo tp̄e vſqꝫ
in finē mundi. ſm illud Matth. xxviij. Ego
vobiſcū ſum. ſ. in ſacramēto. vſqꝫ ad cōſūma
tionē ſeculi. idē etiā figuratū ē Judi. xiiij vbi
legit̄ đ ꝯmedēte exiuit cibꝰ ⁊ đ forti egreſſa ē
dulcedo. ⁊c̄. Qđ intelligit̄ ſic de comedente
idē de chriſto q̄ comedit cuꝫ diſcipulis ſuis
exiuit cibus. i. eucha. ſacramentū. de quo ca
nit eccl'ia. Ecce panis angeloꝝ factꝰ cibꝰ via
toꝝ. Et de forti egreſſa ē dulcedo. i. melliflu=
um ſacr̄m. de quo Sap̄. xvj. Panē de celo p̄
ſtitiſti eis. om̄e delectamētū in ſe habentem
De hoc nobiliſſimo atqꝫ ſuauiſſimo cibo dic̄
thema. Caro mea. ⁊c̄. in quibus tria tangūt̄
Primo veritas ineffabilis. ibi. Caro mea ve
re. Secūdo vtilitas indicibilis. ibi Sicut mi
ſit me. Tertio dignitas incōꝑabilis. ibi. Nō
ſicut mādučauerūt. Pro quo notandū. poſt
labores magnos ⁊ longa bella. neceſſariꝰ eſt
cibus corꝑalis ꝓpter ꝯfortationē viriū ⁊ il/
luminationē oculoꝝ. qđ dicit Are. in ꝓpleu
matibꝰ. Cibati hoīes cibatiōis tp̄e in vultu
ſunt ceteriſqꝫ mēbris ameniores ⁊ fortiores.
Iō legit̄. j. Regl. xvij. ꝙ Jonathas filiꝰ ſaul
tota die pugnabat cōtra philiſteos. ꝙ ipſe p̄
laſſitudine nō videbat. ideo extendit ſummi
tatē lancee ⁊ intinxit in fauū mellis. ꝯuertit=
qꝫ manū in os ſuū comedit ⁊ cōfortatus ē ⁊ il
luminati ſunt oculi eiꝰ. Ideꝫ legit̄ de Helia
iij. Regl. xix. Qui cū fugeret a facie ieſabel.
⁊ laſſus ſederet ſuꝑ vnā iuniperū. Venit an
gelus dn̄i tetigit eū dicēs. Surge ⁊ comede
reſpexit ⁊ ecce ad caput ſuū ſubcinericiꝰ pa=
nis ⁊ vas aque comedit ⁊ bibit. ⁊ ꝯfortatꝰ ē
¶ Moraliter loquēdo nos ſumus quotti
die in labore ꝯtra diabolū q̄ quottidie nos i
pugnat. Qꝛ dicit Gregꝰ. xxiiij. moraliū. Qđ
eni egit in paradiſo hoc antiquus hoſtis non
vult deſerere in mūdo. Et quia habemꝰ tale
bellū ꝯtra diabolū. Iō valde neceſſariuꝫ eſt
nobis habere corpꝰ dn̄icū Ideo pro illo orat
Anſel. in li. medita. dicēs. Ecce animꝰ meus
fatigatꝰ ē veniēs de via cogitationū ab ipis
quas tranſiret cogitationibꝰ periculoſaꝫ pa=
tit̄ eſuriē. nō habeo ꝙ pono ante illū. ſū pau
per ⁊ egenꝰ. O diues oīm bonoꝝ da prādiū
ſuꝑne ſocietatis epulentiſſime largitor. da
laſſo cibū diſpſum. Iō ꝓponit nobis xp̄s ci
bum hodie valde dilectiſſimuꝫ ſui corꝑis. ſ.
ſacramentū. cū dicit. Caro mea vere ē cibꝰ. ⁊
ſanguis meus vere ē potꝰ. ¶ Circa qđ eſt
notādū. ꝙ ſb̄ vtraqꝫ ſpē huiꝰ ſacramēti totꝰ
xp̄s realiter ⁊ vere cōtinet̄. Teſte. b. Amb.
li. de officijs. In illo ſacr̄o totus xp̄s ē. Illđ
habet̄ de ſumma trini. ⁊ fide catho. c. firmiſ/
ſime. ibi dicit̄ xp̄s ſacerdos ⁊ ſacrificiū cuiꝰ
caro ⁊ ſanguis in ſacramēto altaris ſub ſpe=
ciebus panis ⁊ vini veracit̄ continet̄. Ideꝫ
habetur ex ore chriſti ad deuotū amandū in
horalogio. ſap̄. libꝰ. ij. c. iiij. Certiſſime ⁊ ve=
racit̄ ⁊ abſqꝫ om̄i dubitatiōe in h̄ ſacramēto
contineor deꝰ ⁊ homo. cū corpore ⁊ aīa. car=
ne ⁊ ſanguine. ſic̄ prodij ex vtero matris. ⁊ i
cruce pependi ac ſedeo ad dexterā pr̄is. Sꝫ
quare corpus meū in ſacramēto ꝯtineat̄ nul
la lingua valet explicare. neqꝫ ſenſus aliquiſ
ꝑcipe. nec rō hūana valet ꝯp̄hendere. ſꝫ ſoli
fidei cōuenit hoc ſcire. Ex quo dicto patꝫ ꝙ
ſub vtraqꝫ ſpecie ſacr̄i ſūt xp̄i diuinitas. aīa.
corpus. ſanguis integralit̄. ſꝫ tn̄ alit̄ ⁊ aliter
qꝛ ſub ſpē panis ē totuꝫ corpꝰ xp̄i ex vi ſacr̄i
tanqꝫ terminꝰ ꝯſecratōis. eo ꝙ ſolū i corpus
xp̄i ſb̄a panis vertit̄. aīa vō xp̄i ⁊ ſanguiſ ſūt
ibi ex naturali comitātia. diuinitas vō abſo
lute ꝯſiderata ē ibi de ꝑ ſe rōne ſue imēſitatl
ſimiliter ſub ſpēbus vini ē tantū ſanguis xp̄i
ex vi ſacramēti directe tanqꝫ terminꝰ per ſe
rōne ꝯſecrationis. corpꝰ vero ⁊ anima ⁊ dei
tas ſanguini vnita ſunt ibi ex reali vel natu=

tali cõcomitãtia. Ex his iã dict} põt illumia
ri error deteſtabilis quorũdã hereticoꝝ qui
dei virtutẽ iuxta reꝝ naturaliũ metiẽtes in
tantã auſi ſũt ꝓſilire inſaniã vt dicere nõ ve
rent̃ in altari poſt cõſecrationẽ nõ eẽ corpus
xp̃i qð traxit de v̾gine. nec ſanguinẽ quem ꝑ
nobis fudit in cruce. nec ſubſtãtiã panis ⁊ vi
ni in ſubſtãtiã panis. ⁊ vini in ſubſtãtiã car-
nis ⁊ ſanguinis cõuerti. De quoꝝ numero
fuit Berengari⁹. de cui⁹ reuocatiõe. ⁊ ei⁹ er-
roris abiuratiõe facta ẽ ꝯuocatio corã papa
Nico. ⁊ cẽtũ ⁊ xiij. epĩs. vt hr̃ de ꝯſe. diſ. ij. c
Ego berẽgari⁹. Sꝫ hũc errorẽ mgr̃ Wicleff
de anglia reuocauit. aſſerẽs xp̃m nõ eẽ in ſa-
cramẽto realit̃ ⁊ vere i ꝓpria pſona corpali
Cõtra qð dixit xp̃s Joh. vj. Caro mea vere
ẽ cib⁹. q. d. Cib⁹ ẽ angeloꝝ quẽ cernitis in al
tari p⁹ cõſecrationẽ ẽ vere caro mea. quã tra
xi de virgine. ⁊ pot⁹ ẽ vere ſanguis. quẽ pro
vobis fudi in cruce. Natura eni fortificat fi-
dẽ nr̃am in ſacr̃o hoc. ¶ Nã in hybernia
ẽ lacus in quẽ q̃cũq; palus figit̃ exteri⁹ ſuper
aquã ẽ ferrũ. in aqua lapis. Jdẽ in tuſſia eſt
fons q̃cquid ibi ꝓijcit̃ fit lapis. Unde fride-
ricus impator experiri volẽs imiſit cirotecã
cũ annulo qð totũ ꝯuertebat̃ in lapidẽ. Et ſi
põt hoc natura facere. multomagis creator
naturaꝝ ꝯuertere põt panẽ in corp⁹ ſuũ ⁊ vi
nũ in ſanguinẽ virtute verboꝝ. Tunc ſubdi
tur. Qui mãducat meã carnẽ ⁊ bibit meũ ſan
guinẽ. in me manet ⁊ ego in eo. Ex his v̾bis
⁊ alijs in hoc ca. Joh. vj. poſitis vbi dicitur
Niſi manducaueritis carnẽ filij hois ⁊ bibe
ritis ei⁹ ſanguinẽ. nõ habebit} vitã in vobis
quidã heretici pnicioſi traxerũt occaſionem
ſui erroris dicẽtes. Populũ laicaleꝫ debere
ſub duplici ſpecie cõicare. nõ intelligentes h̾
eẽ dictũ de ſpũali mãducatione. ſ. q̃ in chari-
tate ẽ. ⁊ in fide mãducat ſpũalit̃. Juxta illud
Augl. Crede ⁊ mãducaſti. Et Alexander de
halis in ſcripto ſuo ſup illud. Joh. vj. dicit.
ꝙ ſolus ſacerdos cõicat ſanguini. reliqui ve
ro nõ cõſecrãtes corpi. Jdẽ dicit Lyra i glo
ſa. ꝙ nõ ẽ intelligendũ ꝙ hoc ſacr̃m ſub vtra
q; ſpecie fidelibus ſit exhibendum. ſed tãtuꝫ
hoc modo a ſacerdote celebrante eſt ſumen-
dum. Licet enim populus in primitiua eccle
ſia ſub vtraq; ſpecie cõmunicaret. qð p⁹ pro
uide ordinatũ ẽ. vt non cõicet ſub ſpecie vi-
ni propt̃ periculũ effuſiõis. ¶ Qð aũt ta
lis cõicatio laicalis ẽ illicita ſub duplici ſpẽ
probat̃. qꝛ ẽ contra naturã. ſcripturã. ⁊ figu-
ram. Quo ad primũ probat̃ Joh. vj. vb idr.
Hic ẽ panis de celo deſcendens. ſi q̃s ex ipõ
mãducauerit nõ moriet̃. E ibidẽ. Hic eſt pa

nis qui de celo deſcendit. qui mãducat hunc
panẽ viuet in eternũ. Jtẽ ibidẽ. Panis quẽ
ego dabo caro mea ẽ ꝓ mundi vita. Ecce he
retice pntioſe ꝙ dñs tm̃ dicit de pane. ⁊ non
de vino. p hoc innuẽs mãducationẽ eucha.
ſufficere ſub vna ſpecie tm̃ ꝓ vita eterna ca-
peſcenda. Jtẽ habet̃ Luc. xv. ꝙ pater occi-
dit filio ꝓdigo reuertẽti ab errore vitulũ ſa-
ginatũ. p qð xp̃s ſignatur gr̃a pinguedinis.
vbi nulla fit mẽtio de bibitione. Jtẽ ꝓbatur
Matth. xiiij. Mar. vj. Luc. ix. Joh. vj. ꝙ
dñs ſatiauit q̃nq; milia hoim de q̃nq; pani-
bus. vbi tñ nulla mẽtio de vino. Et tñ hereti
ci nõ ppendũt ſumẽtes ꝓ ſe verba dñi. Joh
vj. Niſi manducaueritis carnẽ filij hois ⁊c̃.
ad defendendũ ſuũ errorẽ. Sed illud ꝙ ſeq̃-
tur nolunt reſpicere. qñ dñs dixit Johis vj.
Spũs ẽ q̃ viuificat. ⁊ ſpũalis ſenſus vitã cõ-
fert. q. d. Dicta mea oportet ſpũaliter intel-
ligere. qꝛ caro nihil prodeſt. q. d. ſi ſm ſenſũ
corporalẽ intelligeretis nihil vobis ꝓderint
ſed nocebũt. Et ſequit̃ ibidẽ. Joh. vj. Ver-
ba que ego locut⁹ ſum vobis. ſ. de mãducati
one carnis mee ⁊ ſanguinis ſpũs ⁊ vita ſunt
i. ſpũalia ⁊ vitalia. Nã legit̃ de duob⁹ diſci-
pulis eũtib⁹ in Emaus. Luc. vlt̃. quib⁹ ſolũ
tradidit corpus ſuũ. Quo ad ſecũdũ ꝓbat̃ i
figuris que ſunt quattuor ſm mgr̃m in li. ſen
tentiaꝝ. diſ. viij. ſ. ſacrificium melchiſedech
Agnus paſcalis. manna ⁊ ſanguis ⁊ aq̃ q̃ de
latere chriſti ꝓfluxerũt. Quantũ ad pmũ hr̃
ꝙ ſolũ ſacrificantes debent ſub duplici ſpe-
cie eucha. pcipe. qð figuratuꝫ ẽ in oblatione
melchiſedech. Geñ. xiiij. q̃ erat ſacerdos dei
altiſſimi. ⁊ obtulit panẽ ⁊ vinũ. De quo dic̃
Amb. ſup illo v̾bo Matth. xxvj. Accipite
⁊ manducate. Chriſt⁹ in cena obtulit ſuis di
ſcipulis qð melchiſedech repſentauit i figu-
ra. Jtẽ. Leuit̃. xvij. Sanguineꝫ dedi vobis
vt ſup altare in eo expietis illũ ꝓ aiab⁹ vr̃is
Jtẽ Deut̃. xij. de h̾ hr̃ vbi figurat̃. ꝙ ſoli ſa-
cerdotes debẽt eucha. ſacramẽtũ ſub dupli-
ci ſpecie pmittere. ⁊ ſi nõ conſecrarẽt ⁊ ſume
rent ſacr̃m ſanguinis xp̃i. diuiderẽt ſacr̃m ꝙ
ſine grãdi ſacrilegio ꝓuenire nõ põt. de con
ſe. diſ. ij. c. cõperim⁹. Et inciderẽt in cano. pe
nã q̃ eſt repulſio ad vnũ annũ a cõione. Sa-
cerdotes aũt nõ ſacrificãtes pñt cõicare ſub
vna ſpecie tm̃. ſm illud. j. Regl. ij. Dimitte
me obſecro ad vnã ptẽ ſacerdotalẽ ⁊ ꝯmedã
bucellã panis. Et ſic refert Euſebius ad da-
maſũ de morte glo̾ſi Hiero. q̃ ſacr̃m eucha.
ſub ſpẽ panis tm̃ accepit. Jteꝫ. b. Euſebius
cõicauit in extremis vt de eo ſcribit. beatus
Cirillus in epiſtola ad beatum Auguſtinuꝫ

Etiã cõicauit.b.Aug⁹ ĩ extremis de manib⁹
beati honorati epi. Itẽ agnus paſcalis ⁊ mã
na figurabãt xp̄m.⁊ in imolatiõe agni.Exo.
xiij.⁊ in manducatiõe mãne eiuſdẽ.xvj.nul-
la fiebat mentio de potatione. Jõ nõ ẽ dãdũ
laicis ſub vtraq; ſpecie eucharistie ſacramẽ/
tũ.Quo ad tertiũ ꝓbat̃ in natura.Qꝛ aliqui
naturaliter nõ bibunt vinũ nec pñt odorare
⁊ p ꝯſequẽs.nec ſꝫ ſpecieb⁹ vini cõicari pñt
Vñ refert.be.Greg⁹.in.iij.dialogo.c.iij.ꝙ
ſanct⁹ Agapit⁹ papa quẽdã claudũ ⁊ mutũ
cõicauit ſub vna ſpẽ dũmodo miſſaꝝ ſolẽnia
celebrauit.Et cũ corp⁹ xp̄i in os eius mitte=
ret ad loquendũ ẽ ſoluta lingua.Itẽ Alexan
der de halis in pte.iiij.ſumme ſue de natura
ſacri querit Vtrũ licet corpus xp̄i ſumere ſꝫ
ſpecie panis tm̄ ſine ſumptione ſpeciei vini.
Et rñdet ꝙ corpus integre ſumit̃ ſub vtraq;
ſpecie.bene licet ſumere chriſtum ſꝫ vna; ſpe
cie panis tm̄.ſiue vini tantũ. Qđ autẽ dicit
ſupra canõ.in.c.cõperim⁹.Intelligit̃ de con
ficiente Eccl'ia aũt illud ſacr̄m diſpenſare cõ
ſueuit ſub ſpecie panis tm̄ ꝑpter periculum
effuſionis.Etiã propter vitium infidelitatis
qđ ſe nõ imerito in fide ſimpliciũ mentib⁹ in=
gereret.ſi ſemp ſub ſpecie panis ⁊ vini dare
retur.poſſent enim ſimplices credere ꝙ xp̄s
nõ cõtineret̃ ſub altera ſpẽ integer. ¶ Dic
tñ Tho.de aquino.ꝙ laicis debet dari ſim=
plex vinũ nõ ꝯſecratũ.aut aqua ꝑ ablutione
non tamen propter aliquod myſterium.ſed
vt lauentur ora ſumentium ne remaneant ali
que reliquie euchariſtie infra dentes.Etiã
vt nõ ſeruetur euchariſtia in ore ꝑpter male
ficiũ exercendũ.vt expertũ fuit tp̄e Ambro.
epi.Quomodo in trunco apum hoſtia cõſe/
crata ꝑ mulierem fuit abſconſa vt apes au=
gerent̃.Cuius miraculi ſignum ꝙ ibi accidit
habet̃ hodie in mediolano.ſ.monſtrãtia ce/
rea quã apes corpori chriſti tunc fecerunt.
Et addit thomas ꝙ ſacerdoti ſemel ĩ die ſuf=
ficit cõicare.alijs aũt probatis ⁊ ꝑfectis ſuffi
cit de octaua in octauã.Cõmuni aũt populo
qui ſe nõ cũ magna deuotiõe occupat ſemel
in anno ſufficit. Idẽ dicit ſacerdos porrigẽs
alijs euchariſtiã ſub vna ſpẽ põt illa vel con=
ſilia verba dicere.Corpus ⁊ ſanguis dñi nr̄i
ieſu xp̄i ꝓficiat tibi in vitã eternã.Et non ſo=
lum corpus dñi nr̄i.Et dans vinuꝫ ſimplex
poteſt dicere.In noie dñi nr̄i ieſu xp̄i amen.
Itẽ Nico.de lyra ſuper illud Jobis.vj.di=
cit ſacramentum euchariſtie non ſoluꝫ ſacer=
doti ſumenti.ſed toti eccleſie ac etiam illis ꝙ
ſunt in purgatorio prodeſt.Et ratio eſt quia
nõ tantũ ẽ ſacramentum.ſed ⁊ ſacrificium ec

cleſie inquantũ continet chriſtum paſſum.et
ideo proficit oibus fidelibus. Si autẽ ſumi=
tur alio modo vt a laico tũc ꝓficit ſolũ ſumen
ti.qꝛ officium eius nõ eſt offerre ſacrificium.
ſed tantũ ſuſcipere ſacramentum. Item ſco=
tus in.iiij.diſ.viij.dicit Sacerdos poſt con=
ſecrationem habet rigidiſſimum mandatuꝫ
eccleſie.ad hoc ꝙ ꝑcipiat vtrumq;. ¶ Sꝫ
queritur hic Vtrum quottidie ſit celebrãdũ
vel cõicandum.videtur ꝙ non.quia dicit.b
Augu.⁊ ponit̃ de cõſe.diſ.ij.c.quottidie ce=
lebrare nec laudo nec vitupero.In cõtrariũ
habetur dictũ ſancti Amb.in li.de ſacramẽ=
tis.Et ponit̃ de conſe.diſ.ij.c.Non iſte.vbi
dicitur ꝙ panis iſte ẽ quotidie ſumend⁹.vt
quottidie tibi proſit.ſed ſic viue vt quotidie
merearis accipere.Circa qđ notandum ĩ pri
mitiua eccleſia multitudinis credentiũ erat.
cor vnum ⁊ anima vna.Act̃.iiij.Et charitas
dei diffuſa erat in cordibus hominũ.vt etiaꝫ
pro fide chriſti certatim ad mortem currerẽt.
Ideo hoc ſacramẽtũ neceſſarium erat quot=
tidie ad mortem preparatis.Tunc eñi quot=
tidie communicabãt.Poſt vero creſcente ec
cleſia.⁊ ceſſante deuotione inſtitutũ fuit ꝙ đ
octaua in octauã fideles cõicarent.adhibito
hoc remedio vt pro eo ſingulis diebus oſcu=
lum pacis daretur.vt dicit Guil'.in rationa=
li diuinoꝝ.ſed heu creſcẽte malicia hominũ
ſtatuit.Fabianus papa.vt dicit magiſter in
iiij.diſ.xij.Et hr̄ de cõſe.diſ.ij. Et ſi non fre=
quentius.tamẽ ad minus ter in anno.ſcꝫ pa=
ſca.pentecoſten.⁊ in natiuitate dñi cõmuni=
carent.Sed heu creſcente malicia de nouo.
decreuit Innocentius.⁊ habetur de penit̃.
⁊ remiſſi.c.Omnis vtriuſq; ſexus.Qđ ſaltẽ
ad minus ſemel in anno quilibet chriſtifide=
lium cõmunicaret ſub pena excõmunicatio=
nis ⁊ carentie eccleſiaſtice ſepulture. ¶ Iſtis
ſic ſtantibus dicit Bonauentura.Si qs vi/
deat ſe eẽ in ſtatu primitiue eccleſie laudabi=
le eſt quottidie celebrare ⁊ cõmunicare.ſi au=
autem in ſtatu finalis eccleſie.vtputa frigid⁹
⁊ tardus conſulendum ẽ.vt raro cõmunicet
ſi autem medio modo debet ſe habere medio
modo.⁊ aliquãdo debet ceſſare.vt diſcat re/
uereri.⁊ aliquando debet accedere.vt in flã=
metur in amore.quia tali hoſtie debetur ho=
nor.debet̃ ⁊ amor.Et ſubdit.Omnes ratio=
nes que vident̃ habere ad quottidianã com
munionẽ intelligunt̃ ſtatuta ꝑparatiõe.q̃ in
pauciſſimis eſt vt ſemper vnde credo ꝙ ma=
iorẽ efficaciã recipit hõ in vna miſſa vel com
munione cũ bona ꝑparatiõe q̃ĩ multi ſi non
ſe bñ ꝑpararet diligent̃.Et ſꝫdit Vterq; eñi

dabit glīam deo. et q̄ māducat cū reuerētia ꝛ qui ex reuerentia dimittit. hec ille. Dīc tamen albert⁹. ꝙ qn̄ apes infirmant̄. tunc pluſ ſolito comedūt mel propt̄ pietatē quā habēt ad ipm̄. Per mel intelligit̄ ipſum corp⁹ xp̄i. q꞉ ſicut mel ē cibus hoīb⁹ ꝛ venenū ſerpentibus ꝛ draconib⁹ vt dicit Cōſtantin⁹. ſic corpus xp̄i eſt bonis dulcis ꝛ eternuſ. ſm̄ ꝙ dīc euāgeliū. Hic ē panis q̄ d̄ celo deſcēdit. ſi q̄s manducauerit hunc panē viuet in eternum. Sed malis ſerpētinis hoībus ē venenū. ſm̄ qd̄ canit eccl'ia. Mors eſt malis. vita bonis Et apl's. j. Cor. xj. Qui manducat ꝛ bibit indigne. iudiciū ſibi māducat ꝛ bibit. modo ſicut cū apes infirmant̄ auidius comedūt. ſic boni chriſtiani ex venialib⁹ peccatis ꝛ interdum ex mortalib⁹ oblitis. debēt frequenter ſumere hoc mellicū ſacramentum qd̄ deleat venialia peccata. Teſte Bern̄. qui ait. In ſacramēto altaris. peccata venialia delent̄. hō in gr̄a roborat̄. aīa celeſti dulcedine inebriat̄ Et idem dicit Amb. ꝛ habet̄ de ꝯſe diſ. ij. . c. In calice. Quotiēs effundit̄ ſanguis xp̄i in remiſſionē peccatoꝝ effundit̄. debeo ſemper accipere. q꞉ ſemꝑ pecco debeo accipe medicinam. Hic tm̄ Albertus dicit. Intellige de ſacrificantibus tm̄. ꝛ valet quotiēs effunditur i. in altari offert̄. in remiſſionē peccatoꝝ effūdit̄. i. offert̄. Delet etiā hoc mellifluū ſacramentū peccata oblita. ſm̄ illud Augꝰ. Cum corpus chriſti manducat̄ mortuus ſuſcitat̄. ꝛ peccator q̄ adhuc iacet in peccatis oblitis. ille per hoc ſacramentū ſurgit ad vitā gratie idō frequēter eſt ſumendū. Sed ad Augꝰ. qui dixit quottidie cōicare. nec laudo. nec vitupero. Dicit glo. brixienſ. ꝙ hoc dixit Aug⁹ ignorans mētes ſumentiū. vtrū ſint digni tā q̄ꝫ q̄ mentē alteri⁹ videre nō poterat.

In natiuitate Johis baptiſte Sermo p̄mus

Vir bonus es et bonum portans nuncium. ita ſcribit̄ ij. Regū. xviij. A Magiſter li. xij. de proprie. rerum dicit. Turtur eſt auis caſta ꝛ pudica valde diligens loca ſolitaria ꝛ deſerta. fugiens hominum conſortia. ꝙ ē auis caſta patet ex eo. Nam ſemel viduata nō vult habere parem. Teſte Alano in de planctu nature. Turtur inquit ſuo viduata ꝯſorte amorē epilogare. i. repetere. dedignans in altera bigamie refutabat ſocia. hec auis vernali accedente tp̄e aduenit. ꝛ nouitatē aduenientis tp̄is denūciat. querula quoq̄ꝫ voce prodit. Idō dicit̄ Cañ. ij. Jam enī hyems tranſijt imber abijt ꝛ receſſit. flores apparuerūt i terra noſtra. ꝛ vox turturis audita eſt in terra noſtra. B Spūaliter ꝑ turturē. b. Johes baptiſta intelligit̄. q꞉ recte ſicut in aduentu turturis hoīes ad gaudia excitant̄. Sic adueniente natiuitate iohis multi letant̄. quemadmodū angelus p̄dixerat patri ſuo zacharie. Erit inquit tibi gaudiū ꝛ exultatio. ꝛ multi in natiuitate ei⁹ gaudebūt. Luc. j. Iſte amabilis turtur Johes fuit valde caſtus. q꞉ perpetuus virgo. qd̄ pꝫ ex eo. q꞉ vitauit omnia que ſolent ad libidinē incitare. quoꝝ p̄ncipaliter ſūt quattuor Juxta illud poete. Veſtis pulchra. cibus largus. ociū quoq̄ꝫ ſomnus. Nam veſtis ſua nō fuit delicata nec pulchra ſed aſpera de pilis camelorū. quā ſuꝑ nudo corpore portabat. vt habet̄ Matth. iij. Cibus ſuus fuere locuſte. que ſm̄ Chryſ. ſunt volatilia mūda ꝛ parua que cocta i oleo pauperē p̄bent victū. Similiter comedit mel ſilueſtre. qd̄ ſm̄ Raba. ꝛ Tho. de aq̄no folia ſūt lata ꝛ rotunda lactei melleiq̄ꝫ colorꝭ. Hec iohes comedit. neq̄ꝫ vinum bibit. ſic predixerat angelus Luc. j. Vinū ꝛ ſicerā non bibit. Ipe autē fugit ꝯſortia hoim. ſm̄ ꝙ canit̄ de ipo. Antra deſerti tenerꝭ ſub annis. ciuiū turmas fugiēſ petiſti. ꝛc. idō i ſuo aduētu tp̄s nouū denūciauit diuq̄ꝫ cupitū. Cū dixit. Penitētiā agite appropinq̄bit enī regnū celoꝝ qd̄ pꝫ Mat. iij. ꝛ h̄ fuit valde inauditū. Idcirco v̄ba de ipo p̄ñt ꝯuenient̄ aſſumpta ſibi applicari. cū d̄r. Vir bon⁹ es. In q̄bus duo deſcribunt̄. Primo virilitas triūphantis. ibi. Vir bon⁹ es. Scd̄o ſublimitas nūciantꝭ. ibi. ꝛ bonū portas nūciū. De p̄mo ē notandū. dicunt naturales de lapidū naturis tractātes. ꝙ quidā lapis noīe pantron. ſumēs denoiationē a panthera aīali hꝫ hāc v̄tutē. ꝙ mane viſus illo die facit audacē hoīem ꝛ īuictū. ei⁹ bonitas claret ex hoc. ꝙ fere cū oībus lapidibus p̄cioſis ꝑticipat in colore. Cū albis eniꝫ ē alb⁹ cū pallidis pallid⁹. cū nigris niger. cū roſeis roſe⁹. cū purpureis purpure⁹. ꝛ ſic de alijs. Myſtice ꝑ hūc lapidē. b. Johes figuratur. q꞉ recte ſicut lapis iſte ſi mane videtur circa ortū ſolis. facit hoīeꝫ inuictū contra inimicos. ſic qui mane. hoc ē in natiuitate hui⁹ ſancti iohānis bap. ipm̄ inuocauerit ꝛ viderit oculis mētis inuictus manebit ab inimicis. Q꞉ dicitur per ſapientem. Qui mane vigilauerit ad me inueniet me. Prouerb. viij. Ipe enī in p̄mordio natiuitatꝭ diabolū ſupauit. ꝛ ab eo inuict⁹ fuit. Idō dicit beat⁹ Bernhardus in ſermone de natiuitate ſancti iohānis. Erubeſce lucifer qui mane oriebaris. q꞉ in nouiſſimo die tanquā perdix ſtultiſſimus

apparebis ſiue remanebis. tuis machinatio
nibus factū ē. vt hūani generis vniūſitas in
peccatis ꝯciperet̃ ⁊ naſceret̃ in triſticia. Sꝫ
iſte in vtero ſanctificat̃. orit̃ in gaudio. letici
amq̃ mundo ſua natiuitate infudit. ſed ecce
genus armature qđ tibi cōſtitueris ad victo
riam iohanni naſcitur ad coronam. Appre-
hende arma ⁊ ſcutū ⁊ toto malignitatis tue
ſpiritu debachare nec dirrūpere poter̄ iohā
nis p̄uilegiū. qđ benigna ſcribentis manꝰ ꝓ
prio caractere ſignauit. multū deceptꝰ mltuꝫ
deluſus es. an ignoras quia tibi vir bellator
ab adoleſcētia etiā a matris vtero cōſurgit.
Attēde igit̃ ordinē rei etiā ab ip̄is initijs ſue
ꝯceptiōis. ⁊ inuenies hūc validiori conamie
tuā fortitudinē eripuiſſe. hec Bern̄. Ecce q̄
viriliter a die natiuitatis ſue ꝯtra hoſtē triū
phauit. ¶ Cuius bonitas ⁊ excellētia ptꝫ
ex illo. q cū oībus ſanct̄ q̄ ſunt veri nobiliſſi
mi lapides plateas celeſt̄ hieruſalē ſumope
decorātes. participat in ſpecie ⁊ colore. Pri
mo participat cum angelis. Angeli enīꝫ ſm
Diony. in li. cele. hierar. habent officiū pur-
gandi. illuminādi. ⁊ pficiendi. q̄ be. Joh. ha
buit. Purgauit eni ab hoſtibꝰ ſcoriā pctōrū
q̄ habet̃ Luc. iij. Ois arbor q̄ non facit fru
ctū excidet̃ ⁊ i ignē mittet̃. Jō facite dignos
fructus pnie. Et inſtruxit cōem turbā publi
canos ⁊ milites. Habuit etiā officium illumi
nandi. Jō dixit de ip̄o ps̄. cxxxi. Paraui lu
cernā xp̄o meo. De hac lucerna dic̄ Chryſ.
Filiꝰ ille erat lucerna lucēs ⁊ ardēs. Joh. v.
De qua dicit ſpūſſanctus p os zacharie. Il-
luminare his q̄ in tenebris ⁊ in vmbra mort̄
ſedēt. Et Luc. j. Habuit etiā officiū pficiēdi
iuxta illud q dixit angelus ibidem. Parare
dn̄o viā rectā. Et ppt̄ illa bn̄ angel̄ ſimilat̃.
iō dicit̃ Malach. iij. Ecce ego mitto angelū
meū ante faciē tuā. qui pparabit viā tuaꝫ an̄
te. Et q̄uis be. Joh. habet illa officia ange-
loꝝ. audeo tn̄ dicere q maior ē angelis. q̄ in
quē angeli deſiderāt ꝓſpicere. ip̄e manibꝰ te
tigit ⁊ baptizauit. ideo dicit. b. Bern̄. de eiꝰ
natiuitate. Stupet t̄ra. iordanis arridet mi-
rant̃ dn̄m ſabaoth intra manꝰ baptizant̄ in-
cludi. Quid ē Johannes. quē cherubin ⁊ ſe
raphin vix audent reſpicere. tu etiā nudum
tenere p̄ſumis. Et ſubdit. Adeſt Johes toti
us diuinitat̄ medius teſtis. q̄ terrā excedit.
tranſit celum. ipſamq̄ v̄tutē angelice digni
tatis attingit. Scđo pticipat cū patriarchis
⁊ prophetis. Patriarche habuerūt pfectaꝫ
fidē ⁊ libertatē. pp hete aūt habebāt ſpm̄ ad
cognoſcendū preſētia. p̄terita ⁊ futura. Sic
beatus Johannes cuꝫ patriarchis habuit fi

dem de chriſto cum dixit. Ecce agnus dei.
Johannis. j. hoc quo ad humanitatem. Et
etiam de eius diuinitate cum dixit Luce. iij.
Venit fortior me poſt me. cuius non ſum di-
gnus corrigiam calciamentorum eius ſolue-
re. Super quo dicit Rabanus. Ego ſū for/
tis ad penitentiam inuitando ille fortior pec
cata remittēdo. Ego regnum celoꝝ parādo.
ille donando. Fuit etiam liberalis. q̄ omnia
liberalit̃ dimiſit ⁊ in deſerto manſit. Qđ teſta
tur beatus Bernhardus in ſermone de nati
uitate eius. Reliquit iohannes hoies. mun-
dum fugit ⁊ neſcit. parentes aſpernat̃. Et in
ſolius diuinitatis apice btē cōtēplatiōis re-
quieſcit. Mira cōuerſio rerum. hominē vix
mundum ingreſſum mundi fugere gloriam
⁊ ſeculi cupiditates. hec ille. Habuit etiā cuꝫ
prophetis cognoſcendi ſpūm de p̄ſenti. p̄te-
rito ⁊ futuro. Johis. j. Qui poſt me venit.
ante me factus ē. Quāuis eni beatꝰ Johes
cum illis in predictis participauit. fuit tamē
maior q̄ propheta. Sicut teſtatur de ip̄o os
veritatis. Matth. j. Quid exiſtis videre in
deſertum prophetam. etiam dico vob pluſ-
q̄ propheta. Quare autem maior eſt q̄ pro-
pheta aut patriarcha. probat Bern̄. i ſermo
ne de natiuitate eius. Omnino inquit illorū
ſiue patriarchaꝝ ſiue prophetarum copula-
tus ſum ſocietate. nullam in ſermonibus vel
in rebꝰ de patre ⁊ filio ⁊ ſpūſancto. aperte fe-
ciſſe memoriā legit̃. Veni ergo vide filiū Za
charie deū ⁊ hominē proprijs manibus con
tinentē. vide q̄ celi aperiuntur. deſcēdit ſpi-
rituſſanctus in ſpecie columbe. ⁊ vox patriſ
audita ē. Hic ē filius meꝰ dilectus. Vide ad
ſacratiſſimā natiuitatē. celoꝝ palatia reſerā-
tur. pater audit̃ in voce. filius baptizat̃ i flu
mine. in ſpecie colūbe ſpirituſſanctus demō-
ſtratur. hec ille. ¶ Tertio pticipat cum apo-
ſtolis qui fuerunt a deo miſſi. ⁊ ſpūſancto re
pleti. ita beatus Johānes fuit miſſus a deo
ſm q dixit angelus. Luc. j. Ipſe preibit an-
te illū in ſpiritu ⁊ virtute helie. Fuit et ſpiri/
tuſancto repletus. ſed priuſquā diſcipuli.
Ipſe enim repletus eſt ſpirituſancto i vtero
matris q nulli apoſtolorum eſt conceſſum.
iō. b. Bern̄. in ſermone de eius natiuitate di
cit. Apoſtoli qui manibus ſuis tractauerūt
de v̄bo vite. cū ſpūmſanctū de ſaluatoris ce
perūt afflatu. vix quinquageſimo poſt reſur
rectionē die. ad illum gradum potuerunt ve
nire. vt diceretur de eis. Repleti ſūt omnes
ſpiritu ſancto. Hoc tamē legitur in vtero io-
hannē eſſe aſſecutū. qđ ap̄lica celſitudo tādē
lōgiori ꝑmiſſiōe meruit obtinere. hec Bern̄

Quarto ꝑticipat cū martyribꝰ q̄ fuerūt ſapientes. ſic̄ pꝫ in eoꝝ rn̄ſis. patiētes ſic̄ patet in iniurijs. conſtantes ſic̄ pꝫ in eoꝝ tormentis. ſic. b. Johes fuit ſapiens in rn̄ſis ⁊ v̄bis. vt dicit Chry. ſermo ſeuero leuiſq̃ fuit. Nā cū populū iudeoꝝ viriliť ⁊ frequēter cum rege audacter. cū proprijs diſcipulis leuiter cōferebat. Ipſiꝰ ſapia in rn̄ſis pꝫ Luc̄. iij. Qꝛ ſapienť eū interrogantibꝰ rn̄debat. ⁊ ſalubres doctrinas dabat. Habuit etiā patientiā pro iniurijs illatis. Qꝛ ſm Chryſ. ſuꝑ Matth. Q̄ herodes ei faciebat ꝑ iniuria. recepit pro bn̄ficio. ⁊ ira illiꝰ quaſi mia dei fruebatur qꝛ veꝝ gaudiū ſanctoꝝ ē exire de mūdo. habuit cōſtātiā in tormētis. qꝛ ꝑ iuſticia ꝯſtanter mortē tollerauit. Jō dixit Chry. ſuꝑ Mat. Sic̄ ſeruus poſtq̃ ꝯmiſſo oꝑe ⁊ ꝯpleto gaudet añ faciē dn̄i ſui apparere. ſic iohes ꝯmiſſo p̄dicatiōis myſterio ⁊ cōſūmato. letabať ad eū tranſire. Et nō ſolū de morte nō cōtriſtabať. ſed etiā dilationē vite ſue penā putabat. hec ille. Quinto ꝑticipauit cū cōfeſſoribus. qui carnē ſuā mortificauerūt. ſm q̄ precepit xp̄s Luc̄. xij. Sint lumbi veſtri p̄cincti. ſic beatus Johes carnē ſuā macerauit. qꝛ veſtis ſua erat de pilis cameloꝝ. cibꝰ locuſte vt antea p̄miſſum ē. Etiā ſicut ꝯfeſſores lucidā cōuerſationē habuerūt. iuxta illud Luc̄. xij. Lucerne ardētes in manibꝰ vr̄is. ita beatus Johes fuit tam lucide conuerſationis q̄ ab oībus xp̄s putabať Joh. j. Sexto participauit cū virginibꝰ. qꝛ fuit mente ⁊ corpore v̄go. Jō caniť de ip̄o. Neſciēs labē niuei pudoris. iō in cōfirmationē oīm p̄dictoꝝ Bern̄ dicit in ſermone vbi ſupra. Johes ē patriarcha. imo patriarchaꝝ vltimꝰ. ⁊ caput ꝓphetaꝝ. imo pluſq̃ propheta. Nā venientē nunciauit ⁊ digito demōſtrauit. Johes angelus ſed inter angelos electꝰ ē. Johes apl̄s. ſed inter apl̄os p̄mus p̄nceps. qꝛ p̄mus fuit miſſus a deo. Joh. euangeliſta. ſꝫ euāgelij inceptor p̄dicās euāgeliū ⁊ regnū. Johes martyr. ſꝫ ⁊ martyꝝ lumē inť natiuitatē ⁊ mortē xp̄i cōſtantiſſimi forma martyrij. Johes v̄go imo v̄ginitas inſignis pudicicie. Titulus ⁊ exēplū caſtitatis. hec Bern̄. Et tm̄ de primo.

Quātū ad ſecūdū poniť ſublimitas nūciantis cū dr̄. Et bonū portās nunciū. Circa qđ notandū. dicunt naturales q̄ lucifer inť oēs ſtellas ſole ⁊ lune exceptis ē lucidior. ⁊ nunciat ſolē proxime orituꝝ. qn̄ ſuꝑ noſtrū emiſperiū appropinquat. hec ſtella eadem via ſicut ſol oritur. ⁊ clariꝰ alijs oriri videť gaudium etiā facit egris in ſuo ortu. ⁊ ſic de alijs. ¶ Moraliť ꝑ luciferꝝ. b. Joh. optime p̄figuratur. Recte enim ſicut lucifer eadem via qua ſol oritur. ⁊ clarius alijs oriri videť. ſic beatus Johes qn̄ xp̄s ſol iuſticie venit. nam eodem angelo videlicet Gabriele fuit nunciatus. ſicut xp̄s mirabiliter cōceptus. qꝛ Johannes a matre ſterili fuit cōceptus. Ab eodem angelo fuit ei nomen impoſitū. vt ī euāgelio Luc̄. j. poteſt apparere. Sed vltra hāc p̄rogatiuā dicit Bern̄. in ſermone de natiuitate eius. Johem in hoc vltra xp̄m tollēdo. Conſidera inquit nūciantis ſublimitatē. loci dignitatē. diei reuerentiā. ⁊ tūc intelligere poteris ſupertolli gloriam Johis baptiſte ī genitura chriſto. Salua igiť ſaluatoris reuerentia. qꝛ nō derogamꝰ regi ſi militē honoramus. Ille creator. hic creatura digniori premonſtratiōe Johannes nunciať priꝰ q̄ xp̄s Chriſtus fortaſſis in talamo. Johes in templo. ⁊ nō ſolum in templo. ſꝫ circa ſancta ſanctorum in ſignum ſolennitatis diei coꝝ. Johannes ab eodē angelo in loco digniori. tp̄e ſanctiori miraculo predicatur. Et ſubdit Recole Iſaac ab angelo nunciatū. Sampſonē ꝑ angelū bn̄dictū. ⁊ vniuerſa maiorū facta circumſpice. ſolūq̃ baptiſtā inuenies in h̄ q̄ in alijs digniorē. ¶ Secūdo lucifer p̄ alijs ſtellis gaudentius ſplendet ⁊ gaudet. Ideo dicitur Jubar. eo q̄ iubar radioſū lumē a ſe emittit. ⁊ quia ita gaudenter oritur. ideo letificat egros. qui humiditatis nocte ſunt grauati. vt dicunt naturales. ſic ortus natiuitatis. b. Johis fuit p̄ alijs gaudioſius ⁊ ſolennis. ſm q̄ dicit. b. Bern̄. in ſermone de natiuitate eius. Natiuitas hoīs iſtiꝰ eſt gaudiū ⁊ ſolēnitas p̄clara. letať orbis ꝑ quattuor climata mūdi. Circūſonat glīoſe feſtiuitatis infantia. Ipſis etiā celicis celebrē ē. hec Bern̄. Hoc ē qđ angelus dixit in natiuitate eiꝰ multi gaudebūt Luc̄. j. Hodie eni gaudeāt peccatores egritudinē animarum habentes. qꝛ per iohannem ad penitentiā prouocantur. ⁊ porte celi eis reſeranť. quādo dixit. Penitētiam agite. appropinquat enim regnū celoꝝ q̄ a nullo antea ē auditū. iō dicit beatꝰ Bernhardus in ſermone. A principio mundi vſq̃ ad iohannem. vniuerſitatē humane electionē recollige. vel ī ſermone. vel opere celeſtis regni poteris reperire dulcedinem. Veni ergo ad Johannē. ⁊ audi vocem exultationis vocem leticie. verbum miſericordie. ſermonem glorie. largitatē gratie. qđ celauerat deus. tacuerat angelus. patriarche ⁊ prophete neſcierūt. Penitētiam inquit agite. appropinquat eni. ⁊c̄. Verbū penitētie dulce ⁊ glorioſum verbū regni celoꝝ. letū ⁊ adorandū

illi ſoli p̄mo ↄuenit q̄ p̄mo noui teſtamti po=
ſuit fundamētū. Hec ē vox illa de q̄ ille maxi
mus ↄtēplatoꝛ celeſtiū viſionū in h̄ v̄bo pſe
quit̄ p̄uſquā diu tanq̄ꝫ cytaredoꝝ cytarizan
tiū in cytaris ſuis a dieb⁹ ade vſq̄ꝫ ad Joh.
oꝛganū nr̄m v̄ſum ē in vocē flentiū. qꝛ pctōꝝ
frequētia nec pnie loc⁹. duplex erat deploꝛā
di materia occidis occidi iuberis. ſabbato li
gna colligitis lapidari iuberi. et ille cui miſe=
rere ꝓpꝛiū ē ꝛ parcere nō iuſſit. Johes nat⁹
oñdit vulneꝝ pctōꝝ medicamtū. pctō pniaꝫ
inq̄tati veniam. Eſt ꝛ hec p̄ma vox quā vox
clamantis in deſerto ꝓpoſuit. Et vox turtu=
ris audita ē in terra nr̄a Can̄. ij. Nunc pecca
toꝛibus pcit̄ regnat pietas iuſticia diſſit̄at ꝛ
miſericoꝛs dñs. hec ille. Ideo merito hodie
gaudere debēt peccatoꝛes. hodie etiā i oꝛtu
b. Johis gaudebat ꝛ mat̄ ſancta Elizabeth
qꝛ eā a maledictōe abſoluit. Gaudebat deus
qꝛ ſu⁹ legat⁹ naſcebat̄. Gaudebāt ꝛ illi q̄ erāt
in limbo de ſan. Joh. bap. qꝛ eis de aduentu
xp̄i nunciauit. q̄ eos de captiuitate diaboli li
berauit. Gaudebat ꝛ pat̄ ei⁹. qꝛ loquelā pdi=
tam reſtaurauit. Gaudebāt vicini ꝛ cognati
qꝛ nat⁹ fuit ille. q̄ ſtirpē oīuꝫ coꝝ dignificauit
Tertio lucifer clariſſimū hꝫ oꝛtū. qꝛ in eo nō
apparet aliq̄ macula. ſꝫ quaſi igneū p̄tendit
coloꝛē ꝛ ſcintillā. Jō. b. Joh. puriſſimum ha
buit oꝛtuꝫ. qui q̄uis in pctō oꝛiginali fuerit
nat⁹. tñ in vtero materno ſanctificatus eſt vt
moꝛtaliter peccare nō poſſet. qđ et Hieremie
donatū eē creuim⁹. Jō dic̄ Bern̄. i ſermone
de natiuitate ei⁹. Quicūq̄ꝫ đ maſſa p̄uarica/
trice ingredimur mūdū. teſtā oꝛiginal̄ crimi=
nis trahim⁹ nobiſcū. p̄ter q̄ꝫ ille q̄ peccatū nō
fecit. quē virginalis thalam⁹ ignoꝛāte viro
terris effudit. Cū igit̄ oēs i iniq̄tatib⁹ ↄcepti
ſunt. neminē vnq̄ꝫ moꝛtaliū infra interna vi=
ſcera ſanctificatū legim⁹. p̄ter Hiere. ꝛ Joh.
quāq̄ꝫ de ſingulari illa v̄gine maria nulla ſit
ambiguitas q̄n ip̄a maternis circūſcripta vi
ſcerib⁹ ſublimioꝛi ſanctificatiōis genere mū=
data ſit. Sꝫ minoꝛ longe Hiere. ſanctificatio
q̄ꝫ Joh. Ille q̄dē in mr̄is vtero ſanctificat⁹ h̄
ſpū ſancto repler⁹ fuiſſe ↄ̄gſcit̄. ꝛ multo excel
lenti⁹ ē repleri q̄ꝫ ſanctificari. Hec Bern̄. Et
qꝛ puriſſimi oꝛt⁹ ꝛ clariſſime vixit abſq̄ꝫ om̄i
pctō actuali. ſ. veniali ꝛ moꝛtali. Illud teſta=
tur. b. Aug. in ſermōe. ij. de ei⁹ decollatione
Quis inq̄t noſtrū audeat dicere. be. Johem
actu vel dicto. vel habitu vel victu peccaſſe
cui⁹ auſteritatē indumēti. cui⁹ parſimoniam
cibi euāgelica narrat hiſtoꝛia. Cui⁹ oē qđ le/
git̄ aut veritati teſtimoniū reddidit. aut eos
q̄ ↄtradicūt redarguit. quis in eius p̄coꝛdijs
peccati poterat eē loc⁹. quē ante natiuitatem
ↄſecrauit ſpūſſancti aduent⁹. q. d. null⁹. hec
ille. Quarto lucifer int̄ oēs planetas ē maioꝛ
p̄ter ſolē ꝛ lunā. ſic pꝫ cuilibet intuēti. ita. b.
Joh. excepto xp̄o ꝛ mr̄e ei⁹ bñdicta maioꝛ ē
omnib⁹ ſanctis ꝛ electis. Cui teſtimoniū ꝓ=
tulit os veritatis xp̄s Matth. xj. Inter na=
tos mulierū nō ſurrexit maioꝛ iohe baptiſta
In hoc ꝙ dicit natos. excludit v̄ginē mariā
Sed in hoc ꝙ addidit mulieꝝ xp̄m excipit.
qꝛ talis natus eſt de virgine. Idcirco dic̄. b.
Bern̄. in ſermone de natiuitate ei⁹. Non ap
pones mihi euāgeliſtam inter ceteros apl̄os
magis dilectū. nō apl̄oꝛum p̄ncipem omnib⁹
apl̄is antelatum. non vas electōis ad celi ter
tij ſecretum. tranſlatum. nec apoſtolicis ſplē
doꝛ audeat occurrere p̄curſoꝛi. qꝛ oēs iſti iaꝫ
metas adoleſcētie exceſſerunt cum veritate
pꝛobatū ē. inter natos mulierum nō ſurrexit
maioꝛ iohanne baptiſta. Cōſidera manſiōes
regni ꝛ vniuerſū oꝛdinē humane generatio=
nis perambula. ſolū q̄ꝫ. b. Joh. tam nouis q̄ꝫ
veteribus videbis eē pꝛepoſitum vel equalē
Et ſubdit. Johannes vbiq̄ꝫ maioꝛ in oībus
ſingularis. mirabilis ſuper oēs qui gloꝛioſe
nunciat⁹ ē. ita ſpecialit̄ in vtero matris ſan/
cto ſpū legit̄ repletus fuiſſe. Quē legiſtis in=
tra matris vteꝝ exaltaſſe. q. d. nullū. hec ille
Quinto ſolē lucifer nunciat in pꝛoximo oꝛi/
turum. qꝛ videmus quando oꝛit̄. ꝙ ſol ñ diu
tardās noſtrū aſcendit emiſperiū. ꝛ ſic luci=
fer ē bonus nuncius his qui in tenebꝛis ſunt
grauati. Ita. b. Joh. fuit bon⁹ nūci⁹ ꝙ xp̄s
ſol ver⁹ iuſticie in bꝛeui eēt naſciturus ſm̄ ꝙ
dicit. b. Aug. in ſermone. iiij. de ei⁹ natiuita=
te. In die beatiſſimi Johannis laudib⁹ cui⁹
natalem hodie celebꝛamus diem. q̄d potiſſi=
mū p̄dicē. neſcio. naſcēdo eni nunciauit ſal=
uatoꝛis aduentū. moꝛiendoq̄ꝫ ↄdēnauit he=
rodis inceſtū. hec ille. Jō bn̄ dictū ē i thema
te. vir bonus es ꝛ bonū poꝛtas nunciū. Et h̄
quo ad ſecundum. Rogemus.

¶ Sermo ſecūdus de ſcō Johe baptiſta.

Ille fuit lucerna
ardēs ꝛ lucēs. ita ſcribitur Joh. v.
A Dicit̄ in cōi ꝓuerbio. Quilibet ſacerdoſ
laudat ſuas reliquias. Et cauſa hui⁹ laudis
ē vt per cōmendationem reliquiaꝝ ꝛ ſancto=
rū populus ad deuotionem excitet̄. ꝛ ſic legi
tur. ij. Paral̄. v. ꝙ Salomon tēplo edificato
poſuit in illud arcā teſtamēti in qua erant re=
liquie. Virga aaron q̄ floꝛuit ꝛ fronduit ꝛ a=
migdalum pꝛoduxit. tabule teſtamēti ꝛ vꝛna
aurea hñs mānā. vt ſ ppl̄s ad deuotionē ex=

.citaret̄ ſacerdotes ⁊ leuite canebāt tub̄ ⁊ vo
ces in ſublimi tollētes. ceperūt laudare ⁊ di=
cere. Cōfitemi dn̄o qm̄ bonꝰ. qm̄ in ſeculum
mia eiꝰ. ps̄. cv. Moralit̄ xp̄s hic ꝑ ſacerdo=
tē certiſſime deſignat̄. qꝛ d ip̄o p̄dixit ps̄. cix
Jurauit dn̄s ⁊ nō penitebit eum tu es ſacer=
dos in eter. ſm̄ ordi. melchiſe. Jſte ſacerdos
xp̄s habet duas eccl'ias. vnā militantē. aliaꝫ
triūphantē. Jn p̄ma hꝫ p̄cioſas reliq̄as ſan=
ctoꝝ corpora. Jn ſecūda aīas electoꝝ. Jux=
ta illud ps̄. xxxvj. Cuſtodi innocētiā ⁊ vide
equitatē. qm̄ ſunt reliquie hōi pacifico. Has
reliquias ip̄e in ſcripturis hincideꝗ multipl'r
ꝯmendauit dicēs per apl'm Heb. xj. Sancti
ꝑ fidē vicerūt regna opati ſūt iuſticiā. ⁊ lau/
des cuiuſlibet ſancti cōſueuit eccl'ia recitare
vt ppl's ad deuotionē ⁊ venerationē ſancto=
rū excitet̄. Jnter has reliquias xp̄s habuit
valde p̄cioſas q̄ fuerūt corpꝰ ⁊ aīa. b. Johis
baptiſte. q̄s ip̄e ꝑ ſe multipl'r cōmēdauit. vt
habet̄ Matth. xj. Ubi dixit eū eē ꝓphetaꝫ
⁊ inter cetera dixit. Amē dico vobis. Jnter
natos mulierū non ſurrexit maior Johe ba=
ptiſta. ⁊ hec laus ē approbata. ſm̄ ꝙ dic̄ apo
ſtolꝰ. ij. Cor. x. Nō eni q̄ ſeipſuꝫ ꝯmēdat ille
ꝓbatus ē. ſed quē deꝰ cōmēdat. Jō propter
maiorē approbationē ſue dignitatis laudat
ipſū xp̄s in verbis p̄aſſumptis dicēs. Jlle. ſ.
Johes erat lucerna ardens ⁊ lucens. Jn q̄/
bus v̄bis beatꝰ Johes p̄ncipal'r a tribꝰ ꝯmē
dat̄ Primo a fidei xp̄iane directione. ibi. Jl
le erat lucerna. Secūdo a frigiditatis hūane
accēſione. ibi ardens. Tertio a tenebroſitati
mūdane illuſtratione. ibi. ⁊ lucēs. ¶ De
p̄mo ē notandū. cōſuetudo ē ciuiū qui habi=
tant in ciuitatibꝰ. qn̄ vnꝰ in noctis tenebris
voluerit aliū viſitare. vel alias negocia ſua
expedire. faciunt ante ſe preire lucernā lumi
noſam. in qua ſunt diuerſa lumina applicata
⁊ hoc faciūt tum ꝓpter vie ꝑiculi euitationē
tū propt̄ glorie ſeculi oſtenſionē. tum etiā ꝓ=
pter latronū euaſionē. Jta xp̄s qui fuit ciuiſ
⁊ incola huius mūdi. ſm̄ ꝙ dicit ps̄. cxviij.
Jncola ego ſum in terra. Et volens viſitare
humanū genꝰ in nocte legis moſaice. ⁊ in te/
nebris vitioꝝ. qn̄ peccata totuꝫ mūdū offu=
ſcabant. p̄miſit ante ſe lucernā lucidiſſimam
ſanctū Johem bap. quē pat̄ ab eterno xp̄o fi
lio p̄parauit. ſm̄ vaticiniuꝫ in ꝑſona patris
paui lucernā xp̄o meo. ⁊ hoc fecit ꝓpter ini=
micoꝝ ꝯfuſionē ⁊ glorie ſue oſ̄ſionē. Jō ſub
dit̄. Jnimicos eiꝰ induā cōfuſione. ſup ipſū
autēꝫ efflorebit ſanctificatio mea. ps̄. cxxxj.
Qꝛ videmꝰ qn̄ in nocte lucerna p̄mittit̄ ſi la=
trones ſint in inſidijs vident̄ ⁊ ꝯfunduntur.

ſic ꝑ ip̄m Johem chriſti lucernam ꝯfuſi ſunt
inſidiatores ⁊ latrones cum ſua clara doctri
na cū dixit. Progenies viperaꝝ q̄s demon=
ſtrabit vobis fugere a vētura ira. Mat. iij.
⁊ Luc̄. iij. Jō dicit xp̄s ſic. Jlle erat lucerna
ardēs. ¶ Circa qd̄ vlteriꝰ ē ſciēdū ꝙ xp̄s
comparat Johem lucerne multis de cauſis.
Primo ideo. qꝛ lucerna lucet his q̄ retro va
dunt. aut q̄ eā in manibꝰ portāt. ne obſtacul'
ſe offendāt. ſic. b. Johes in vita ſua luxit. et
doctrina. qꝛ in vita ſua fuit oībus exemplari
⁊ luxit ſua doctrina illis q̄ erāt in tenebri pec
catoꝝ qn̄ dixit. Facite dignos fructꝰ pnīe. iā
enī ſecuris ad radicē poſita ē. Oīs enī arbor
que nō facit fructꝰ excidet̄ ⁊ i igneꝫ mittetur
Luc̄. iij. Jō dixit de ip̄o Joh. Chry. ſup illō
Matth. vj. Herodes tenuit Johem. Johā
nes ſchola v̄tutum. magiſter vite. ſanctitati
forma. iuſticie norma. virginitatis ſpeculuꝫ
tutor pudicitie. caſtitatis exēplū. via pnīe. fi
dei diſciplina Johes maior hoīe. par ange=
lis. peccatoꝝ venia. legis ſummuſ ſcriba. qꝛ
oīa p̄cepta legis ſummatim ſeruauit ⁊ ſpeci
alem legis intellectuꝫ habuit. Et ſubdit Jo=
hānes euāgelij ſanctio. ſilentiū ꝓphetarum
vox apoſtoloꝝ. lucerna mūdi. p̄curſor iudi=
cis. mediator xp̄i dn̄i. teſtis ⁊ totiꝰ nunciꝰ tri
nitatis. hec ille Ecce ꝙ. b. Johes fuit lucidiſ
ſimus manuductor errantiū. Scd̄o extingui
nō pōt lucerna a ventis flantibus. qꝛ circūq̄
ꝙ eſt obſtructa. ſi aūt apte lumē portaretur
a ventis fortaſſis extingueret̄. Jta. b. Joh.
nō potuit extingui a ventis tribulationum.
ideo bene figuratus ē per lucernam que erat
in tēplo quodam idoloꝝ. Refert Jſi. li. xvj.
c. de gēmis. De quodaꝫ lapide precioſo qui
abeſon noīatur. factum fuit candelabrum. ⁊
in templo veneris collocatum. in hoc cande=
labro erat lucerna ſic ardens ⁊ lucens ꝙ nul
la vmbra nec vlla poterit extingui tempeſta
te. Quia vt dicit Soli. de mirabili. mundi.
ꝙ p̄dictꝰ lapis. ſi ſemel accenſus fuerit extin
gui nō pōt. Jō beatꝰ Johannes cum ſemel a
deo fuit accenſus. vt eſſet lucerna mundi ex
tingui amodo nō potuit. nec blādicijs homi
num. nec tribulationibꝰ tormentoꝝ. quāuis
ſederet in tenebris. lucerna lucēs oīpotentis
amicus. Jō dixit xp̄s ad turbas. Matth. xj
Quid exiſtis in deſertū videre arūdinē ven
to agitatā. q. d. ſm̄ Greg. i omel'. Arundo a
vento agitat̄. ſic Johes nō eſt. qꝛ a ſtatꝰ ſui
rectitudine nulla rerum varietas inflectit. iō
de ipſo poteſt exponi illud Prouerb. xxxj.
Non extinguetur in nocte lucerna eius Ter
tio lucerna non habet lucem a ſeipſa. Sed

mutat aliunde. qꝛ ex ſe nullomodo luceret. ſic ſanctꝰ Johes nõ lucebat a ſeipſo ſꝫ a xp̃o ſicut videmꝰ in ſili in natura ſtellarum. Nã luci fer qui clare orit̃ ⁊ lucet illud lumẽ nõ hꝫ a ſe ipſo ſꝫ a ſole. Et ſi ſol lucẽ ſibi nõ mutuaret ne quaꝗ̃ terra illuſtraret. Ita. b. Johes q̃ luci⸗fero cõpat̃ vt in ſermone p̃cedente membro ſecũdo lucebat a xp̃o nõ a ſeipſo. Jõ dicit Jo hannes Chry. Uocãdo dñs lucernã Joheꝫ oſtẽdit qm̃ nõ a ſe lumẽ habebat. ſed a ſpũſ⸗ ſancti gr̃a. Jõ dꝛ de ipſo Joh. j. Nõ erat ille lux ſed vt teſtimoniũ ꝑhiberet de luie. i. xp̃o De quo ſubditur. Erat lux vera q̃ illuminat oẽm hominẽ in hũc mũdũ venientẽ. Et hoc ꝯſiderans Johes ꝙ ipſe non erat vera lucer⸗na ⁊ lux quãdo ante eũ venerũt ſacerdotes ⁊ leuite interrogãtes an eẽt chriſtus cõfeſſus eſt qꝛ nõ eẽt xp̃s. ¶ Sed vox clamãtis in deſerto. ⁊ hoc ẽ cõtra multos doctores cleri⸗cos vel laicos qui lumẽ intelligẽtie ſibi infu ſum ⁊ mutuatũ hr̃e eſtimãt a ſeipſis nolẽtes ſcire ꝙ oĩs ſapia a dño deo ẽ. ⁊ fuit cũ eo. ⁊ ẽ ante eũ. Ecci. j. Jõ tales merent̃ luie ſibi mu tuato nõnũꝗ̃ ſpoliari. ſic̃ de hoc legit̃ d̃ Ala no doctore magno qui tante fut ſuperbie. ꝙ oẽ lumẽ ſibi infuſũ intelligẽtie nõ a deo ſed a ſeipſo putaret. hic quodã die aſcẽdẽs kathe dram ſermonẽ ad clerum volẽs ſubtilit̃ forma/re ⁊ fabricare. ⁊ cũ incipere vellet. deꝰ omnẽ ſciam ab eo abſtulit. ita ꝙ loqui nõ poſſet la⸗tinum ideoma. Idcirco deſcendit confuſus ⁊ deo ſatiſfacere cupiẽs humilis factꝰ ẽ clau ſtrũ ſubintrauit. In quo ꝑ multos ãnos pa⸗uit porcos. Tandẽ ſurgẽtibꝰ hereticis facta ẽ cõgregatio clericorum ad hereticos deuincẽ⸗dos. ad quã quidã abbas illiꝰ clauſtri eſt vo catus. qd̃ cũ audiſſet Alanus abbateꝫ petijt vt cũ eo iret. ⁊ cũ ille renueret Alanus ſeque batur currũ. ⁊ cuꝫ ibi veniſſet vbi hereticos ſuꝑare nõ potuiſſent. Alanus iã humiliatus ab aplico petita licentia hereticos ſubtiliter deuicit. Ecce qui prius ſuꝑbus ꝑdidit lumẽ ſcie. poſtea humiliatꝰ reaſſũpſit. Jõ b. Joh. humiliter cognouit ⁊ cõfeſſus eſt ꝙ nõ eſſet chriſtus vt habet̃. Joh. j. ſcꝫ ꝙ ipſe a ſe lumẽ nõ accepiſſet. ſic ⁊ nos exẽplo illiꝰ facere de⸗bemus ⁊ omnẽ mẽtis illumiationẽ deo aſcri bamus. a quo omne datũ optimũ ⁊ oẽ do⸗nũ perfectũ ẽ. deſcendẽs a patre luminũ Ja cobi. j. Qꝛ dicit. b. Bern̄. in ſermone de nati uitate bti Johis. Quid ẽ ꝙ tot ⁊ tantis pre⸗conijs extollem ſi ipſum neglexerimꝰ in mo⸗ribus imitari. Tales eni eſſemus q̃les ſunt q̃ bene pugillantes laudãt. cũ ipſi tamẽ pugñre nõ audeant. Jõ oportet vt ipſm in humilita⸗te iſta imitemur. Quarto beatꝰ Johes lu/cerne cõpat̃ ꝓpter ſue lucis obumbrationeꝫ qꝛ videmus ꝙ lucerna accendit̃ ſi maior ap⸗portat̃ illa obumbrat̃. Recte ſicut videmus in lucernis mũdi. Nã ſole veniente lumen lu ne minuit̃ ⁊ obũbrat̃. Sic fama Johis veni ente chriſto fuit diminuta. Jõ dixit. be. Jo⸗hannes Illũ oportet creſcere me aũt minui. Joh. iij. Sic etiã naturalit̃ videmꝰ ꝙ non ſo lum ſol obũbrat lunã ſed alias ſtellas. etiã lu ciferum q̃uis fulget radioſe ⁊ nõ expectat eiuſ occaſum ſm̃ qd̃ dicit Chryſ. Sicut eni pre⸗ceſſit lucifer ſic lux ſolis nõ expectat occaſuꝫ luciferi. ſed eo p̃cedẽte egredit̃ ⁊ lumẽ ſolis obſcurat eiꝰ candorẽ. ſic ⁊ xp̃s nõ expectauit vt Johes curſuꝫ ſuũ expleret. ſed adhuc eo docẽte. Ad idẽ dicit Theophilus. ſicut alio rum luminũ adueniẽte lumẽ extingui videt̃ cũ nõ ſit ſm̃ veritatẽ extinctũ. ſic p̃curſor tã⸗ꝗ̃ ſtella a ſole celatꝰ minuebat̃. Quinto dici tur lucerna ꝓpter ſuã cõſũmationem. Recte eni ſicut lucerna alijs ſeruiendo ſe conſumit ita. b. Johannes propter noſtrã vtilitateꝫ ⁊ exemplũ ſubſtantiã ſuã cõſumit corpus ſuũ porrigendo cõſumpſit vitã ſuaꝫ pro iuſticia moriendo. Conſumpſit famam ſuã ipſam mi nuendo qꝛ cũ a iudeis chriſtꝰ crederet̃ famã iſtã extinxit. ⁊ ſe valde humiliauit dicens ſe nõ eſſe Heliam nec Hieremiã nec ꝓphetam vt habet̃ Joh. j. In hoc debemꝰ. b. Johem imitari. ⁊ ſi nõ in toto tñ in parte poſſibili. iõ dicit Bern̄. in ſermone de natiuitate eius. ſi nõ poſſumus eũ imitari in cõtemptu mundi ⁊ diuitiarum temporalia bona dimittẽdo ⁊ i vi ta heremitica. imitemur tamen in temporan tia habentes victũ ⁊ veſtitũ ⁊ his contẽti ſi⸗mus. alia pauperibꝰ erogãtes. Et ſi non poſ ſumus ſequi in vite auſteritate ⁊ carnis ma⸗ceratione. ſequamur tñ his temporalibꝰ non abutẽdo delitias. veſtes ⁊ ſuꝑflua deſideria reſecando. hec Bern̄. ⁊ tm̃ de p̃mo. Quãtuꝫ ad ſecũdũ deſcribit̃ a fragilitati humane ac⸗cenſione cũ dicit̃ ardens. Circa qd̃ notandũ dicũt naturales ꝙ luciſer quando mane orit̃ ſplendorẽ habet rubeũ ⁊ candentem electro ſimilẽ ⁊ quaſi ardẽs videt̃ ſcintillare. ita bea tus Johannes in ortu ſue natiuitatis arde⸗bat igne charitatis. Nam cum abundaret in iquitas ⁊ frigeſcebat multoruꝫ charitas ipſe tactus dolore intrinſecus ſurrexit velud He lyas tanꝗ̃ ignis ardens. ⁊ verbum eius qua ſi facula ardebat vt accenderet corda frigidi tatis humane. ideo dicit beatus Amb. in ſer mone de natiuitate dñi. Iſtũ ſolẽ mundi pri us ꝗ̃ oriatur adhuc ante lucẽ p̃cedit lucerna

ardens.ſic ⁊ chriſtus ſol habet lucernam ſu=
am que ante ipm p̄ceſſit. Subdit propheta.
Parauí lucernā xp̄o meo. Que aūt ſit iſta lu
cerna.oſtendit dn̄s de Johanne. ille erat lu
cerna ardēs ⁊ lucēs Et ſubdit an nō ardebat
cū phariſeis dicebat Genimina viperarum
quis oſ̄dit vobis fugere a ventura ira dei.
an nō ardebat qn̄ Herodē corripiebat. Non
inquit licet tibi habere vxorē fratris tui. ⁊c̄.
hec Amb. beatus Hiero. dicit. Vere beatuſ
Johānes ardens vehementer accenſus fuit
quē preoccupauit flāma celeſtis vt iam chri
ſti ſentiret aduentum qui nōdū poterat ſenti
re ſeipſum. E Et propt̄ talē ardorē aſſilat̄
Johānes carbūculo lapidi p̄cioſo. De quo
refert Iſi. li. xvij. c. xiij. Carbunculus vt car
bo ē cuius fulgur nec in nocte vincit̄ nec ob=
ſcuratur. lucet eni in tenebris adeo vt flāmaſ
ad oculos vibrat. et ille melior ē inter alios q̄
fulget ⁊ emittet radios vt ignis. ita. b. Johā
nes fuit more illius lapidis p̄cioſus ſeu nobi
lis qꝛ fuit ex nobilibꝰ parentibus. qꝛ pat̄ ſuꝰ
Zacharias fuit ſummꝰ ſacerdos. ⁊ mat̄ ſua
de filiabus Aaron ⁊ erant ambo iuſti ambu
lantes in mandatis dei. Luc̄. j. ⁊ ſic fuerunt
nobiles in corpore ⁊ aīa in quibus Johānes
ē eos imitatus vt verificet̄ illud Poeticum
Sequit̄ patrē ſua ꝑles. Jō dicit Beda. Jo/
hānes nō ſolū iuſtis parentibꝰ. ſed ex pontifi
cali ſtirpe natꝰ ē. ex iuſtis q̄ppe parentibꝰ vt
eo ꝯfidentiꝰ iuſticie p̄ceptū pp̄lo daret. De=
ſacerdotali vero vt eo potētius imitationeꝫ
ſacerdotij p̄dicaret. Fuit etiā Joh. ignitꝰ et
ardens vt carbo in diuino amore ⁊ ꝓximi cor/
rectione ⁊ dilectione. qꝛ ꝑ ſalute hoīm ſeipꝫ
quēadmodū carbo ignitꝰ ꝯſumebat. ⁊ alios
peccatores iflāmabat qn̄ dixit. Ego vox cla=
mātis in deſerto pate viā dn̄i. Et ſeq̄t̄. q̄niā
ex illo fuerūt igniti ⁊ illuminati qꝛ oīs Hie=
roſolyma ⁊ iudea. ⁊ oīs regio circa Jordanē
exibāt ad euꝫ ⁊ baptizabant̄ ab eo ꝯfitentes
peccata ſua vt habet̄ Matth. iij. ꝙ vtiq̄ꝫ nō
feciſſent niſi igniti fuiſſent. vtinā ⁊ nos etiaꝫ
hodie accēderemur ab eo vt peccata nr̄a con
fiteremur. Qualiter ignitus ⁊ ardens fuit q̄
ad deū patet in vita ſua qꝛ habebat veſtimē=
tū de pilis cameloꝝ ⁊ zonam pelliceam circa
lumbos ſuos. Eſce ſue erāt locuſte. ⁊ mel ſil
ueſtre. Matth. iij. Hec mādu cabat Johes
penitentiā ⁊ patiētiā p̄ferēs qui ſine peccato
viuēs fuit ſpūſancto repletus. Nos autē nō
ſumus prochdolor in dilectione dei ſic̄ iohā
nes ardētes ⁊ igniti. Nam plus penitētiam
agere debemus qui plus peccauimus. Non
ſolum ita penitemus abſtinēdo verꝫ etiā ſi at

tendamus campos ambulantes ad meſſem
piſces nantes in aquis. beſtias vagātes i ſil
uis. ⁊ aues volātes i aere velociter. que vix
noſtre gule ſufficiūt. ſuꝑaddimus herbas vt
vix ſufficiūt cāpi vaſte ſolitudines. ⁊ foſſata
ad cōficiendū ab apothecarijs cōfecta Johā
nes in cilicio de pilis cameloꝝ confecto peni
tentiam egit. nos aūt ⁊ ſi a p̄re nr̄o Adā pel
liceas tunicas ferre poſſimus tn̄ ꝓceſſimus
poſtea ad cortices herbaꝝ. id eſt ad linū. de=
inde ad ſtercus vermium hoc eſt ad ſericum
tandem ad lapides p̄cioſos qđ tamen ama/
bilis carbunculuſ. b. Johannes nūq̄ꝫ fecͥ ipe
nunq̄ꝫ extingui poteſt nec potuit ab ardore
charitatis. Nos aūt multotiēs extinguimur
iō pōt de nobis dici illud qm̄ abūdauit iniq̄=
tas refrigeſcit charitas multoꝝ iō eēt nobis
ſummopere neceſſariū vt adhuc circa nos ha
beremus ſanctū Johannē corporaliter qui
nos reaccenderet ⁊ igniret. ⁊ flāmas ſue cha
ritatis mentis noſtre ad oculos vibraret. et
hoc q̄ ad ſm F Quantū ad tertiū ꝯmen
dat̄ beatus Johannes a tenebroſitatis mun
dane illuſtratione cū ſubiungit̄ lucēs. Pro
quo ſciendū dicit Iſi. li. xij. ꝙ ē quedā beſtia
nomine noctiluca pua in ſtatura multos ha=
bens pedes. hec in tenebris lucet vt candela
in luce aūt plena ē obſcura. noctis enim tene
bras illuminat. ſed hec lux in die obſcuratur
Per hanc beſtiolā Johannes deſignat̄ qui
luxit in tenebris primo. hoc eſt in vtero ma=
terno. qn̄ ſpiritusſancto repletus eſt qui eſt
verum lumen ⁊ cordium illuſtrator xp̄m ad=
eſſe cognouit cū in p̄ſītia ſua exultauit. Ideo
dicit. b. Augꝰ. Celū ⁊ terrā nōdū vidit. crea
torē celi ⁊ terre cognouit. et ſic iſta lucerna lu
xit ſub modio. Contra illud. Nemo lucernā
accendit ⁊ ponit ſub modio ⁊ in abſcondito
ſed ponit ſuꝑ candelabꝝ vt qui ingrediātur
lumen videant. Luc̄. xj. Quia hec lucerna
beatus Johannes poſita eſt ſub modio hoc
eſt in vtero occulte. ⁊ tamē luxit quādo chri
ſtum cognouit. Etiā matri luxit vt dn̄i mr̄eꝫ
etiam recognoſceret quando dixit. vnde mi=
hi hoc ꝙ mater dn̄i mei veniat ad me. Luc̄.
j. Qꝛ videmus ꝙ lumen accenditur ⁊ lucer=
na illuſtrat̄. ſic Eliſabeth illumiata fuit a io=
hanne. Iſta autem lucerna poſtea poſita ſu=
per candelabruꝫ mirabiliter luxit. qꝛ chriſtū
digito monſtrauit cum dixit. Ecce agnꝰ dei
ecce qui tollit peccata mundi. Joh. j. luxit in
mundo per ſuam ſanam doctrinam que fuit
ad penitentiam faciendam cum dixit penitē=
tiam agite. Matth. iij. Luxit per conuerſa=
tionem bonam Teſte. Chry. ſuper Matth.

Cõuerſatio iohannis omniũ hominũ vitam
culpabilẽ apparere facit quẽadmodũ ſi vide
ris veſtẽ candidã dicis. qꝛ ſatis pulchra eſt
quã ſi ſupra niuẽ locauer[is] incipit reſpectu ni
uis ſordida eẽ que tibi ſatis pri⁹ decora vide
baẗ eẽ. q. d. Chry. Si cõuerſationẽ alioꝝ vi-
deris diceres qꝛ bona ẽ. ſi aũt ad cõuerſatio-
nẽ Johis cõpaueris ſordida incipit appare-
re. Luxit etiã. b. Johes xp̄o ſibi viã faciẽdo
quia videmus anteq̄ȝ ſol perfecte oriẗ radioſ
p̄mittit q̄ celũ illuminant ⁊ ei faciunt viaȝ ſi-
cut hoc teſtaẗ Chry. ſuper Matth. Sol in-
quit aopropians anteq̄ȝ appareat mittit ra-
dios ſuos ⁊ albeſcere facit orientẽ vt p̄cedẽſ
aurora aduentũ diei demonſtrat. Sic domi
nus natus in mũdo anteq̄ȝ appareret per do
ctrinã ſpũs ſui fulgore tranſmiſſo illumiauit
Johannẽ vt p̄cedens ille aduentũ denũciat
ſaluatoris. hec ille. Et q̄ȝuis be. Johes ſic in
vtero ⁊ in mũdo luxit hoc tñ fuit in nocte. iõ
cum venit lumen verum diei gratie tunc ob-
ſcuratus fuit ⁊ per mortẽ extinctus. ⁊ ſic lu-
xit illis qui erãt in tenebris inferni ẜm q̄ p̄di
xit Zacharias pater eius. Luc. j. Illumina-
re his qui in tenebris ⁊ in vmbra mortis ſe-
dent. Ideo bene diciẗ q̄ Johannes fuit lu-
cerna lucẽs tam in vtero ⁊ in mundo q̄ȝ i lim
bo. et hoc quo ad tertium.

Sermo tertius de ſcõ Johe baptiſta.

FUit hõ miſſus a deo cui nomẽ erat Johes. Joh.
j. Conſuetudo ẽ magnoꝝ dñorum
quando venire volunt ad aliquã regionẽ va
rios p̄mittunt nuncios q̄ eoꝝ aduentũ annũ
ciant incolis illius regionis. Cum autẽ in p-
ximo iã aduenerit ſolenniorẽ dirigũt nũciuȝ
qui aduentũ in breui affuturꝝ anuũciat. Idẽ
videmus in natura q̄ ſol q̄ ẽ rex oium plane
taꝝ ⁊ dñs ẜm Amb. in exame. anteq̄ȝ venit
ad terrã noſtre regionis varios p̄mittit nun
cios. ſ. ſtellas ortũ ſuũ p̄dicãtes. cum aũt p-
peẽ circa ortũ ſolenniſſimũ deſtinat nũcium
luciferꝝ qui eũ in proximo nunciat oriturum
Itẽ etiã legiẗ in figura Numeri. xiij. q̄ moy-
ſes qui fuit dux filioꝝ iſrael educens eos ex
egypto anteq̄ȝ veniret ad terram p̄miſſioniſ
multos p̄miſit nũcios vt viã ſibi adeũdi pre
pararent tandẽ miſit ſolẽniores caleph ⁊ io-
ſue vt terram illam explorarent. ¶ Spũa-
liter xp̄s ẽ ille dñs in cui⁹ veſtimẽto ⁊ femore
vidit beatus Johes ſcriptũ rex regũ et dñs
dñantium. Apoc. xix. Ipe etiã ẽ ſol iuſticie.
ideo hanc cõſuetudinẽ habuit ſeculariũ dño
rum qui veniens ad mundi huius mirabileȝ
regionẽ multiplices p̄miſit nuncios. ſ. pphe
tas qui a longe aduentũ ſuũ annũciauarunt
quoꝝ vnus Zacharias ſic ait. Ecce rex tuus
venit tibi manſuetus Zacharie. ix. et multi
alij cum preuenire dixerũt. Ad vltimũ autẽ
p̄miſit ſolẽniſſimũ. b. Joh. bap. qui quaſi lu
cifer p̄clariſſimus xp̄m venturũ iam p̄dixit.
ẜm q̄ dicit Chry. ſup Matth. Multe ſtel-
le lucẽ p̄cedẽt nũciantes lucis aduentum. et
nulla ipaꝝ nomẽ luciferi meruit hr̃e niſi vna
qꝛ cũ ipa luce pcedit. Sic oẽs pphete añ fa-
ciẽ xp̄i p̄ceſſerũt. ſolus aũt Johes cuȝ ipſo q̄
ipm digito demõſtrauit dicẽs. Ecce agnus
dei. ecce qui tollit. hec Chry. Et bñ ſolus io-
hannes dꝛ lucifer qꝛ ẜm naturales lucifer eſt
planeta beniuolus. iõ poniẗ ſub marte vt ei⁹
maliciã refrenet. vt dicit Ptolome⁹ in li. de
iudicijs aſtroꝝ. Sic. b. iohes fuit beniuol⁹ ⁊
manſuetus vt ex hoc cũctis amabilis redde-
reẗ. et ois hieroſolyma ad eum exibat ad ior
danẽ ⁊ pniam ab eo acceptabãt. Matth. iij
Sicut etiã lucifer terminat noctẽ ⁊ annunci-
at diẽ. qñ eni oriẗ ẽ ſignũ q̄ nox p̄ceſſit ⁊ dieſ
acceſſit. Ita Johanne veniente vetus lex p
noctẽ figurata fuit terminata. Qꝛ hr̃ Mat.
xj. Ois lex ⁊ pphete vſq̄ȝ ad iohannẽ pphe
tauerũt. Ipe aũt veꝝ diẽ xp̄m annunciauit
qñ dixit. veniet fortior me p⁹ me cui⁹ nõ ſum
dignus ſoluere corrigiã calciamentorũ eius
vt ſcribiẗ Matth. iij. ⁊ Luc. iij. ſic etiã luci-
fer qui vt venus oms laudabiles ṽtutes te-
net in ſe. Juxta illud poeticũ. Veneris h na-
tus cunctis extat bñ grat⁹. Ita iudei ipſum
xp̄m eſtimãtes Johis. j. Et habet in ſe ṽtu-
tes patriarchaꝝ. pphetaꝝ. angeloꝝ. vt pri
p̄mo ſermone pte. j. Hic p̄clariſſimus lucifer
hodie miſſus eſt in mũdũ a deo per ſuam na-
tiuitatẽ vt viã p̄pararet ⁊ veniente in proxi-
mo nunciaret. ſicut teſtaẗ euangeliſta in ver
bis p̄aſſumptis dicens. Fuit homo miſſus a
deo. In quibus verbis. b. Joh. a duob⁹ cõ-
mendaẗ ſpẽaliter. Primo a benignitatis af-
fluentia. ibi. Fuit hõ. Scdo a ſanctitatis eui
dentia. ibi. Cui nomẽ. ¶ Primo ẽ notan-
dum dicit Are. in li. de animalib⁹ q̄ elephas
inter oia aialia ẽ animal valdẽ benignũ. quia
diciẗ felle carere. Accidentaliẗ diciẗ eẽ ſeu⁹
qñ nimis puocaẗ vel vino inebriaẗ. vel quã
do ei ſanguis demonſtraẗ. Myſtice p hoc
animal intelligiẗ homo qui ẜm phos eſt di-
gniſſima creaturaꝝ creatura. Et ẜm Are. j.
Pol. Homo ẽ animal ciuile politicũ ⁊ man
ſuetũ. ⁊ in ſignũ hui⁹ bonitat[is] ⁊ benignitat[is]
natura nõ dedit ſibi cornua vt ceruis ⁊ thau
ris nec vngues vt leonib⁹ nec venenũ vt ſer

pentibꝰ vt hō dictis ⁊ factis manſuetꝰ debe=
ret eē interiꝰ ⁊ exteriꝰ demōſtraret. Jō ſi hō
ē litigioſus ⁊ iracundus .nō homini ſed be=
ſtie cōpatur Teſte Boe. qui ait li. iiij. proſa.
iij. Ferox atqꝫ inquietus linguā litigijs exer
cet. fremit. leonis animuꝫ geſtare credit̄. Et
ꝙuis hō naturaliter ſit benignus dꝫ eni fieri
iratus. ⁊ hoc p̄ncipalit̄ qñ oñdit̄ ei ſanguis
h̄ ē peccatū ꝓximi ſm ꝙ monet pſ. iiij. Jra=
ſcimini ⁊ nolite peccare. Qꝛ dicit Augꝰ. Et
ponit̄ in cano. diſ. lxxxvj. Odio habēda ſūt
peccata ⁊ nō hoīes. Jdē dicit Augꝰ. ⁊ ponit̄
xxiij. q. iiij. canone. Duo inquit iſta noīa cuꝫ
dicis hō peccatoꝛ nō vtiqꝫ fruſtra dicuntur.
qꝛ peccatoꝛ eſt corpoꝛe ⁊ homo miſerie. Et h̄
ſeruauit moyſes legiſlatoꝛ. de quo legit̄ Nu
meri. xij. Q fuit vir mitiſſimus ſuꝑ oēs ho=
mines qui cū accēderet̄ ſeuꝰ factꝰ fuit. Nam
vt legitur Exo. xxxij. Cū fuit in monte cum
dño oñdit ſibi dominus peccatū ppl'i dicēs.
Deſcēde qꝛ peccauit populus tuꝰ. ipſe autē
audiēs iratus effectus ē deſcendenſqꝫ dixit
Si qs dñi ē iungat̄ mihi. Et cōgregati ſunt
ad euꝫ filij Leui quibus ait. Jte de poꝛta ad
poꝛtā ⁊ occidat vnuſquiſqꝫ fratrē ſuum ⁊ ſic
ꝓpter peccatū quaſi. xxiij. milia occiderunt
Simili modo. b. Johes dictꝰ ē homo. qꝛ fuit
benigniſſimꝰ hoīm ad cōcoꝛdiā intēdēs reuo
care vniuerſos vt p̄dixit angelus Zacharie
de Joh. Multos filioꝝ iſrl' ꝯuertet ad dñm
Lu. j. C Jō ꝯpat̄ berillo lapidi p̄cioſo. De
q dic̄ Diony. ꝙ ē lapis modicꝰ ⁊ magne beni
uolētie ad faciendā pacē inter dños terrenoſ
vt reges ⁊ alios hoīes cōmunes. qꝛ valet cō
tra ꝑicula hoſtiū ⁊ ꝯtra lites. inuictū reddit
⁊ amatā diligit ꝯiugalē. Sic. be. Johes fuit
ꝑuus in hūilitate. qꝛ nec ꝓpheta nec helyas
voluit noīari. vt habet̄ Joh. j. ⁊ multe exti/
tit beniuolētie ⁊ benignitatis. vt de ip̄o pōt
dici. vir iſte mitiſſimꝰ in pp'lo apparuit. quia
ſtuduit oēs ad ſe veniētes ad pacis ꝯcoꝛdiā
reuocare. qđ p̄ncipalit̄ pꝫ in militibꝰ quos i=
ſtruxit. neqꝫ cōcutiet' neqꝫ calūniam faciatis
ſed ꝯtenti eſtote ſtipendijs veſtris. Luc̄. iij.
Eſt aūt ꝯcutere aliqđ petere vltra debitū ra
tione officij vel amicicie. vt. xxiij. q. j. ꝙ ſem=
per inducit diſcoꝛdiam quā Johes volēs ſe
dare. iō dixit neqꝫ ꝯcutiatis Quā doctrinaꝫ
milites ⁊ dñi terreſtres debēt obſeruare. Qꝛ
dicit Augꝰ. ⁊ ponit̄ in cano. xxiij. q. j. c. mili
tare. Milites boni vltra ſtipendia ſua nihil
debēt ſibi vſurpare ſi ampliꝰ q̄runt tanꝙ ca=
lumniatoꝛ ⁊ cōcuſſoꝛ a iohanne ſnīa cōdem=
nat̄. habet̄ ⁊ oꝛiginalit̄ de verbis dñi. Et ſi
hanc doctrinā Johis teneremꝰ benigne ⁊ q̄e

te viueremꝰ. Qꝛ dicit Seneca in li. de moꝛi=
bus. Quietiſſimā vitā hoīes agerēt in terris
ſi hec duo ꝓnoīa meū ⁊ tuū tollerent̄. Jdeo
tolle meū ⁊ tuum ⁊ oīa in pace erūt. Et in ſu=
is. b. Johes ſic beniuolus fuit ⁊ benignꝰ tñ
vidēs peccata phariſeoꝝ eos ſane redarguit
dicēs. ꝓgenies viperaꝝ qs demōſtrabit vo=
bis fugere a ventura ira dei. Facite ergo di/
gnū fructum pnīe. Matth. iij. Hic hō beni=
gniſſimus. b. Joh. miſſus ē a deo ſic̄ radiꝰ a
ſole. ❡ Videmus eni ꝙ ſol a ſe emittit ra=
dios q ſubintrāt terrā ⁊ caloꝛe ſuo terrā diſ=
ſoluūt ⁊ humiditatē deſiccāt. Sol xp̄m ſigni
ficat q miſit vnū de maioꝛibꝰ radijs. b. Joh.
q caloꝛe ſuo h̄ ē amoꝛe queꝫ habuit ad hoīes
exſiccauit. ⁊ multoꝝ coꝛpoꝛibꝰ humiditateꝫ
luxurie ab herode. ⁊ ab Herodiana p̄ualuit
exſiccare cū dixit. Nō licet tibi hr̄e vxoꝛē fra
tris tui. Mar. vj. ſꝫ acq̄eſcere noluerūt iđo
perierūt. Scimꝰ eni vbi radiꝰ ſol' admittit̄ et
ſi ibi nō reſiſtit̄ ibi lutū expurgat vbi aūt eſt
reſiſtētia ibi manet imūdicies. iō q vult ab h̄
radio. b. Johe mūdari nō dꝫ facere obſtacu=
lum ꝑ peccatū. qꝛ tanꝙ mundiſſimus imun=
dis dedignat̄ nec ad ſe trahit ſed expellit. ſi=
cut refert Paulus in hiſtoꝛia longobardoꝝ
iuxta eccl'iam ſancti Johis bap̄. ſepultꝰ fuit
hō quidā cupiditate vero elatꝰ nocte ſepul=
chꝝ aperiēs p̄dauit. Cui. b. Joh. apparuit
dicens. Quare auſus fuiſti tangere mihi ec=
cleſiā meā de cetero ingredi nō valebis. Qđ
vtiqꝫ ſi c euenit. nā qñ p̄dictā eccl'iam intrare
volebat q̄ſi a validiſſimo pugile eius guttur
feriebat̄ ꝙ ſubito retroceſſit. Ecce ſpernit i=
mūdos peccatoꝛes. Scđo miſſus ē ſic̄ ſcintil
la ab igne cuius qdē ſcintille radiꝰ clariſſima
ē ad modū ſtelle luminoſus. Et diffuſiōe ſue
igneitatis in aere apparet vndiqꝫ luminoſuſ
vt videmus ſm apl'm ad Heb. xij. Deus nr̄
ignis cōſumēs ē. hic emiſit a ſe ſcintillaꝫ bea.
Johem q fuit clariſſimꝰ abſqꝫ omi macl'a na=
tus ⁊ ſpūſancto repletꝰ adhuc in vtero mr̄is
ſue Luc̄. j. Et ꝓpter illā magnā claritatē ce=
leſtis pater ip̄m noīat angelū Malach. iij.
Ecce ego mitto angelū meū. ❡ Et dicit
Chry. Puto ⁊ ſi audeo dicē ꝙ glorioſioꝛ eſt
Joh. ꝙ angelus. qꝛ fuit hō. ⁊ ꝓpter magni=
tudinē virtutū vocatus ē angelus. q̄ſi noīe ⁊
virtute eēt angelus. Fuit etiā Johannes ad
modū ſtelle luciferi luminoſus. iō pōt dici đ
illo Job. xxxix. Nūqꝫ ꝓduces luciferū i tp̄e
ſuo. Jdeo apparuit vndiqꝫ radioſus ad mo
dum ſcintille. qꝛ a xp̄o cepit virtutē inflāmā
di ſicut ſcintilla ab igne. Tertio miſſus eſt a
deo ſicut odoꝛ a floꝛe. flos ē chriſtꝰ. iuxta illđ

Can̄.ij. Ego flos cāpi. Iſtius floris odoꝛ fu-
it.b. Joh. q̄ ab eo accepit virtutē delectandi
Nā delectauit deū vt de ipo dicere poſſit il-
lud Gen̄.xxv. Ecce odoꝛ filij mei ſic odoꝛ a-
gri pleni cui bn̄dixit dn̄s. Odoꝛ eni ſue ſan-
ctitatꝭ nō fuit clauſus ſꝫ apt⁹. Nā vicini ⁊ co
gnati iſto odoꝛe ſunt refecti ſup oia mōtana.
Iſte odoꝛ diffulgebat̄ ⁊ diffundebat̄ vt ptꝫ
Luc̄.j. Hodie etiā nō ſolū xp̄iani. ſꝫ etiā Sa
raceni odoꝛe ſue ſanctitatꝭ reficiunt̄. Qꝛ ſm̄
Guil̄. in rōnali diuinoꝝ.lxxxj. l. vij. Ipi di-
cunt̄ etiā hoc feſtū ſm̄ ritū ſuū colere ⁊ iubi-
lant̄ celebꝛare vt ad impleret̄ illud angeli di-
ctū Et multi i natiuitate ei⁹ gaudebūt. Et.b
Johes nō ſolum fuit odoꝛ agri. ſed etiā agri
pleni. Sꝫ tunc odoꝛ agri plenus ē qn̄ diuer-
ſis floꝛibus redolētib⁹ ē oꝛnat⁹. Ita.b. Joh.
Foꝛib⁹ virtutū vtpute violis humilitatꝭ ſol-
ſequijs ſuperne ꝯtēplationis. roſis rubenti-
bus acerbe paſſionis. Ecce nō ſolū fuit odoꝛ
agri pleni ſed etiā bn̄dicti. Tunc eni ager eſt
bn̄dictus ſi laudabiles fruct⁹ pꝛoducit. Sic
beatus Johes fructū.xxx. inquātum p̄dica
toꝛ eximius.lx. inquantū martyr centeſinuꝫ
inquantū virgo p̄manſit. ⁊ illi ſunt laudabi-
liſſimi fructus qui poſſunt reperiri. Quarto
miſſus fuit a deo fuit legat⁹ a p̄ncipe. chriſt⁹
ē p̄nceps pacis. Eſa.ix. Ipius legatus fuit
iohes ⁊ imediate a latere miſſus ſm̄ q̄ dicit
ꝓpheta Abdias in.c. vnico. legatuꝫ auditu
audiuim⁹ a deo. legatū illū ad gētes miſit vt
indulgentias faceret. Qꝛ dic̄ Chry. ſup ma/
theū. Solent reges nato ſibi filio indulgenti
as in regno ſuo dare. ⁊ ex actiones p̄termit/
tere. de⁹ aūt nato filio ſuo volēs indulgētias
peccatoꝝ donare p̄miſit Johannē q̄ſi exacto
rē ⁊ dicētē penitētiā agite. ⁊c̄. Et ſubdit. O
dilectio q̄ nō facꝭ pauperes ſꝫ diuites reddis
Nā quis debituꝫ ſue iuſticie deo reddiderit
nihil deo p̄ſtat ſed ſibi lucrū acq̄rit ſalutis.
Quinto miſſus eſt a deo ſicut riuus a fonte.
xp̄s ē fons vite. iuxta illud ps̄.xxxv. Quoni
am apud te eſt fons vite. Iſte fons indefici-
ens emiſit a ſe riuū largiſſimuꝫ Johem bap.
q̄ inquā replet⁹ ē aq̄s gr̄aꝝ. Teſte ps̄. lxiiij.
q̄ ait. Flumē dei repletū ē aquis ſcꝫ gratiaꝝ
⁊ ſpūſſancti. ⁊ aquas matri ſue Elizabeth ē
largiſſime imp̄titus q̄m adhuc in vtero pꝛo-
phetiſſam fecit qn̄ ipſa dixit. Vn̄ mihi h̄ vt
veniat mater dn̄i mei ad me. Luc̄.j. Iō dicit
Chꝛy. ſup Matth. Quis ꝓphaꝝ aliuꝫ pꝛo-
phetā facere potuit helias vnxit helizeum i
ꝓpham nō tn̄ ei gr̄am ꝓphetaꝝ tribuit. Ille
aūt in vtero mr̄is exn̄s diuini intuit⁹ ſciam
donauit ⁊ eos ad ꝓphetandū aperuit. vt cu

ius nō viderat perſonā agnoſceret dignitatē
Ad idē Aug⁹ Johes p̄us fuit ſue mr̄is mgr̄
q̄ꝫ fili⁹. Pꝛimo eni eā docuit q̄ꝫ illa eū lactaue
rat. hec ille. Iſtas aq̄s etiā imp̄tit⁹ ē p̄ri Za
charie. vt habet̄ Luc̄.j. et Zacharias pater
ei⁹ replet⁹ ē ſpū ſancto ⁊ ꝓphetauit dicens.
Benedictus dn̄s de⁹ iſrl̄. Illas inſuper aq̄s
gratiaꝝ ſpūſſancti omnibus tribuit abūdan
ter. ita vt de ipſo ꝯuenient̄ exponi pōt illud.
Joh.j. De plenitudine ei⁹ oēs accipim⁹ gra
tiam pꝛo gratia. ⁊ hoc quo ad pꝛimum. Quā
tū ad ſecūdum cōmendatur.b. Johes a ſan-
ctitatis euidentia. cum ſubiungit̄ cui nomen
erat Johes. Circa q̄ notandū. cōſueuerūt
reges ⁊ dn̄i ſeculares ſuis militib⁹ multas fa
cere p̄rogatiuas ⁊ honoꝛes. Si viderint ne-
gocia expedire ſagaciterq̄ꝫ cōplere. ⁊ hoc eſt
iudiciū amoꝛis. Si autē eaſdē pꝛerogatiuas
exhibent vel facere q̄s ipi habēt iubent ē eui
dentiſſimū ſignū bonitatis coꝝ aut ſanctita-
tis. qꝛ ſm̄ Are.iiij. Ethi. Solus bonus ⁊ vir
tuoſus ē honoꝛād⁹. qꝛ pꝛau⁹ hō honoꝛe nō ē
dignus. ¶ Moꝛaliter rex celoꝝ ⁊ dn̄s do
minoꝝ xp̄s milites ſuos apl̄os martyres. cō
feſſoꝛes atq̄ꝫ virgines multis hic p̄rogatiuiſ
in terris honoꝛauit q̄ fuit ſignū ſp̄ealis dile-
ctiōis. Nullū tn̄ ita honoꝛari voluit ſic̄ btm̄
Johem baptiſtā. cui has p̄rogatinas ſic̄ ipe
voluit exhiberi q̄ pꝫ ex iſto q̄ nomē xp̄i. ſ. ie
ſus a deo p̄re ſibi fuit impoſitū ſm̄ illud pꝛo
phete vocabit̄ nomē tibi q̄ os dn̄i noiauit.
Eſa.xlij. Ab angelo vocatū ē nomē ei⁹ ieſus
q̄ vocatū ē ab angelo priuſq̄ꝫ. ⁊c̄. ita ⁊ h̄ no
mē Johes fuit ſibi impoſitū a deo. quemad
dum ipe de hoc Eſa.xlix. gloꝛiat̄. De vētre
matris mee recoꝛdat⁹ ē nois mei. Etiā ab an
gelo ē vocatū Luc̄.j. Cū dicit ad Zachariaꝫ
Eliſabeth vxoꝛ tua pariet tibi filium. ⁊ vo-
cabitur nomē ei⁹ Johes. Sed diceret aliq̄s
ſunt tn̄ aliq̄ antiq̄ ſancti ſibi in h̄ equales. qꝛ
natiuitas Iſaac Gen̄.xviij. ⁊ Sampſonis
Judicꝭ.xiij. per angelū fuit nūciata. Sed ibi
nomē angeli ignoꝛat̄ nec eis nomē ē ipoſituꝫ
ab angelo. Hic autē fuit idem angelus Ga/
bꝛiel qui chꝛiſtū nūciauit. qui ⁊ Johanni no
mē impopoſuit. Et hunc honoꝛeꝫ xp̄s nulli
alij fieri voluit. Etiā q̄ ē Johes in q̄ ei⁹ ſan-
ctitas euident̄ ꝯmendat̄. qꝛ interpꝛetat̄ gra
tia dei. ex quo apparet q̄ ipe nō tantum fuit
deo gratus ſicut alij ſancti. ſed omnium gra-
tiſſimus. Ideo in ſignū dicebant cognati eli
ſabeth. Nemo eſt in cognatione tua qui vo-
cet̄ hoc noie. q. diceret. nullus an̄ iſtū natus
fuit q̄ eēt dign⁹ vocari gr̄a dei. Iō de illo po
teſt exponi illud Heſter.xv. Videte dn̄e q̄ſi

angelū dei ⁊ turbatū ē coꝛ meū ꝑ timoꝛe gl'ie
tue. Ualde eni mirabilis es dñe ⁊ facies tua
plena eſt graꝶ. Si de hoc lati⁹ vis hr̄e recur
re ad ſermonē pꝛimū .ſ. vir bon⁹ es. ⁊c̄. ibi in
uenies ꝙ gratiā omnium ſanctoꝛum habuit.
et hoc quantum ad ſecundum.

¶ In feſto apl'oꝶ Petri ⁊ Pauli.

Jonathas ⁊ ſaul amabiles ⁊ decoꝛi in vita ſua. i moꝛ
te q̄ꝫ ſua nō ſunt diuiſi. Ita ſcribit̄ .ij. Reg. j
Dicunt naturales ꝙ in india regiōe ſūt duo
lapides ignee nature q̄ ſibi naturalē vt ſic lo-
quendo oñdunt charitatē. Nā qn̄ vn⁹ alteri
vult appꝛopinquare . ⁊ ſe vnire intantuꝫ ex-
ardeſcūt ꝙ magnus efficit̄ ignis qui videtur
in montibus ⁊ in vallibus. ⁊ iſte ignis ſic ag
gregat⁹ ꝑ longū durat tp̄s vt etiā a lōge po-
ſitis valet intueri. ¶ Spūal'r ꝑ hos duos
lapides hi duo beatiſſimi lapides .i. apl'i Pe
trus ⁊ Paulus deſignant̄. Nā petr⁹ interꝑ
tat̄ vno modo q̄ſi petra rōne firmitatis i paſ
ſione. Sil'r Paulus in aduerſitatꝫ toleratio
ne. Et totalit̄ fuerūt igniti igne charitatis q̄
ad deū pꝛoximos ⁊ ſeipſos. Sicut de Petro
ſcribit egeſipus papa. Q̄ pendens i cruce di-
xit. Tu dñe oia mihi es totū quoqꝫ tu mihi.
Et nihil aliud niſi tu ſolus mihi es. Sed de
Paulo habet̄ ad Roma. viij. Certus ſuꝫ ꝙ
neqꝫ moꝛs neqꝫ vita neqꝫ angeli neqꝫ archā-
geli neqꝫ aliqua creatura nos poterit ſepari
a charitate que ē in xp̄o ieſu. De charitate ꝓ
ximoꝶ liquet de Petro . ꝙ dñs oues ei com
miſit nutriēdas dicēs. Joh. xxj. Paſce oueſ
meas tanq̄ꝫ feruētioꝛ omniū amatoꝛ. de pau-
lo habet̄ .ij. Coꝶ. xij. Ego inq̄t libētiſſime im
pendā .ſ. ꝙ nō tm̄ ſpūalia ſed etiā tp̄alia ⁊ ſu
ꝑimpendar ſcꝫ ad patienduꝫ ꝓ animab⁹ ve-
ſtris. De charitate ad ſeipſos. pꝫ ꝙ intantuꝫ
fuerūt inflāmati ꝙ neqꝫ in vita neqꝫ in moꝛ-
te potuerūt ab inuicē ſeparari. vt illis cōpe-
tere pōt illud dictū ꝑlibatū. Jonatas ⁊ ſaul
amabiles. In quib⁹ verbis duo ꝑncipaliter
tangunt̄. Pꝛimo gratioſitas conuerſatiōis.
ibi. Jonatas ⁊ Saul. Scd̄o ſocietas paſſio-
nis. ibi in moꝛte. De ꝑmo ē notandū dicunt
naturales ꝙ cōlūbe inter cetera volatilia bo
ne ⁊ amabilis ſūt ꝯuerſationis. quādo enim
alie aues hoies fugiunt ⁊ a longe nidos faci
unt ⁊ pullos educūt ſole colūbe manēt in do
mibus circa hoies. ⁊ pullos ibi ꝑturiunt et
cū hoibus ꝯuerſant̄. Moꝛalit̄. b. Petr⁹ dꝛ
bariona qđ interꝑtat̄ filius colūbe. Et h̄ per
Jonatam qui interꝑtatur dom⁹ colūbe pau
lus deſignat̄. Et recte Petr⁹ dicit̄ columba
qui inter alios apl'os bonā cōuerſationē ha-
buit vt ab omnibus amaret̄. ⁊ alios docuit
habere bonā ꝯuerſationē qn̄ dixit. j. Pet̄. ij
Chariſſimi obſecro vos tanq̄ꝫ aduenas ⁊ ꝑe
grinos a carnalib⁹ deſiderijs abſtinere q̄ mi-
litant aduerſus aiam cōuerſationē veſtram
bonā habētes inter gētes. ¶ Et ē notādū
ꝙ colūba hꝫ ſex pꝛopꝛietates que. bea. Pe.
pn̄t recte cōuenire. Pꝛimo columba cito do
mat̄. ſi ad colūbare rectis menſib⁹ ponat̄. h̄
ē in menſe Julij. Auguſti. ⁊ ſeptēbꝛis. quia
de facili pn̄t cibuꝫ inuenire in pꝛopinq̄. ⁊ ſic
nō longi⁹ diuagant̄ vt dicit Petr⁹ de creſcē
tijs de ruſticanis cōmodis. li. ix. ita. be. pe. đ
facili fuit vocat⁹ a xp̄o in apl'm vt in colūba-
rio ſancte matris eccl'ie iugit̄ ꝑmaneret. qꝛ ſi
cut legit̄ Matth. iiij. Cū quodā tp̄e dñs iu-
xta mare galilee ambularet vidit Petrum ⁊
Andreā mittētes retia in mare vocauit eos
dicēs. Uenite poſt me faciā vos fieri piſcato
res hominū. At illi cōtinuo relictis retib⁹ ſe
cuti ſunt dñm. ⁊ circa ieuꝫ ammō manſerunt.
nec ad pꝛopꝛia redierūt. ⁊ quare hoc. qꝛ cibū
angeloꝶ ⁊ panē viuū pꝛo ſe habuerūt chꝛiſtū
ieſum. ideo dicit beat⁹ Greg⁹. Ad vni⁹ iuſſi
onis vocē Petr⁹ ⁊ Andreas relictis retibuſ
ſecuti ſunt redēptoꝛē. Et hoc ē ꝯtra multos
peccatoꝛes ſtultos ⁊ inobedientes qui hui⁹
ſanctiſſimi viri ⁊ capitis eccl'ie petri obediē-
tiā ſequi dedignant̄. qꝛ nolūt domari a ꝑdi-
cationibus vt intrent ad eccl'ie colūbare. ſed
ſicut ſtulte colūbe ⁊ curioſe q̄ ſpernūt venire
ad colūbare. ſꝫ reſidēt ſuꝑ arboꝛes circūſpi-
cientes ad quā ꝑtē velint volare ⁊ quaſi de-
liberātes collū vndiqꝫ circumflectūt ſed ſepe
dum de volatu deliberāt anteq̄ꝫ arripiāt vo
latū ſagitte eas tranſuolant aut ab accipitre
rapiunt̄. Jō pꝛopoſitū nō faciūt. nec ꝓficiūt
qꝛ qđ diutius facere volūt nō in tp̄e cōgruo
perfecerunt. ¶ Sic peccatoꝛes miſeri no-
lunt venire ad ſancte eccl'ie vnionē. ⁊ ſi vocā
tur venire dedignant̄ vt de eis verificet̄ illđ
ſapientis . vocaui ⁊ renuiſtis. extendi man⁹
meas ⁊ nō ē qui aſpiceret. Pꝛou̇. j. Sꝫ ꝙ ait
ps̄. cviij. Nudātes tranſferent̄ ⁊ eijciant̄ ſcꝫ
a diabolo de habitatiōib⁹ ſuis. Ipſi eni con
tinue deliberāt. ad quā partē velint declina
re aut bonoꝛum vel maloꝛum cum ſic delibe-
rant venit ſagitta moꝛtis ⁊ eos tranſuolat. ⁊
ſic ab accipitre inferni diabolo rapiunt̄. Si-
cut patet de milite regis Tancredi ꝓuincie
mercolis. de quo legit̄ in vitaſpatrū. lib. iiij.
Qui pꝛo induſtria exterioꝛi regi placebat. ſꝫ
tm̄ pꝛopt̄ vitā malā diſplicebat. Ideo mone-
bat eū rex cum infirmus eēt ad penitētiā. ille

aūt noluit dicēs ſe hec velle fecere cuʒ ab in/
firmitate cōualeret. Sʒ cū ſic deliberaret ve
nit mors ⁊ data ē ſuꝑ eū ſnia dānatiōis ⁊ aīa
eius capta ē ab accipitre tenebrarū. Ergo ſi
volumus hec vitare ſequi debemꝰ patronū
noſtrū beatū Petrū ⁊ ad dn̄m ꝓperare. Ad
hoc monemur .iij Reg. xviij. Uſqꝫ quo clau
dicatis in duas ꝑtes ſi dn̄s ē ſequimini eum
Secūdo colūba ē magne dilectiōis. p̄re eniʒ
viuente diligit eum. ⁊ abſqꝫ eo volare nō cō-
ſueuit. ita. b. Petrus maxime diligebat do-
minū. quia ob eius amorē oīa mundare reli-
quit. ita vt audact̄ dicere poſſet illud Mat.
xix. Ecce nos reliquimus oīa ⁊ ſecuti ſumuſ
te. Etiā vt refert leo papa. Petrꝰ inter cete-
ros apl̄os maioris dilectionis fuit ⁊ feruoꝛ
Etiam ſcire traditorē voluit dn̄i. cuʒ annuit
Johanni qui iacebat ſuper pectꝰ dn̄i in cena
vt interrogaret quis eēt quē ſi ſciuiſſet vt di
cit Augꝰ. dentibꝰ diſcerpſiſſent. Jō dn̄s no-
luit eū noīare. qꝛ ſi eū noīaſſet vt dic̄ Chry.
continuo Petrꝰ ſurrexiſſet ⁊ ip̄m trucidaſ
ſet. ¶ Dilectio eiꝰ etiā pʒ ex hoc. Qd̄ cum
dn̄s voluit mori quādo dixit p̄ ceteris. et ſi
oportuerit me mori tecum non te negabo.
Matth. xxvj. Luce. xxij. ⁊ Mar. xiiij. ait.
Domine paratus ſum tecum in mortē ire et
in carcerem ꝙ licet diſpenſatoris ꝑmiſſione
tūc nō ipleuit imo ip̄m negauit vt v̄buʒ dn̄i
impleret̄. Conſtat tn̄ hoc xp̄m ex immēſa cō
fidentia amoris dixiſſe. qꝛ recordatꝰ poſtea
ſermonis dn̄i exiuit foris ⁊ fleuit amare. vt i
fra patebit. Jdcirco qꝛ ip̄m p̄ ceteris feruen
ter dilexit. iō cū ip̄o ſemꝑ eē voluit. Et raro
ſine dn̄o eē voluit. qꝛ ſicut legit̄ in euangelio
ꝙ ſemꝑ in arduis cauſis Petrum ſecū ſum-
pſit tanꝙ̄ magis dilectū. Fuit etiā ſecū in pu
elle reſuſcitatiōe. qꝛ vt dꝛ Luc̄. viij. Cū dn̄s
veniſſet ad domū cuiuſdā p̄ncipis nō ꝑmiſit
intrare quēꝙ̄ niſi Petrū Johannē ⁊ Jaco-
bū. Fuit ⁊ ſecum in monte in tranſfiguratiōe
vt habet̄ Matth. xvij. vbi legit̄ Sumpſit
ſecum ieſus Petrum Jacobum ⁊ Johannē
⁊ duxit eos in montē ſeorſū. ⁊ tranſfiguratuſ
ē coram eis. Fuit etiā cum eo in monte oliue
ti in oratione Matth. xxvj. vbi legit̄. Aſſū-
pto petro ⁊ duobus filijs zebedei cepit cōtri
ſtari. Hic beatus Petrus dedit nobis exem
plum vt ſicut ipſuʒ dominū dilexit. ſic ⁊ noſ
facere debemus. Juxta illud Deut̄. vj. Di-
liges dn̄m deū tuū ex toto corde tuo. ⁊ ſi ip-
ſum diligamus veraciter nos reamabit. Ju
xta illud Proū. viij. Ego diligentes me dili
go. ¶ Tertio colūba ꝓ cantu hʒ gemitum
ſicut dicit Glo. ſuper illud Can̄. j. Oculi tui

columbarum. ⁊ principaliter tunc gemit qn̄
pullos de nido perdidit aut parem ſuū ami-
ſit. Jta beatus Petrus ſpiritualium filioruʒ
hoc eſt bonorum operum ⁊ chriſti amiſſiōeʒ
per peccatum trine negationis iugiter pro le
ticia gemituʒ habuit ⁊ fletum. quia non diu
tardauit ſed ſtatim exiuit ⁊ fleuit. vt habet̄
Matth. xxvj. Et dicit Egeſippus papa qn̄
Petrus culpam negationis ad memoriaʒ re
ducebat lachrymas vberrime emittebat. ⁊ il
lud de eo in conſuetudinem duxit vt eiꝰ faci
es tota exuſta lachrymis videbatur. Et di-
cit Clemēs papa. ꝙ audito in nocte galli cā-
tu ad orationē ſurgere conſueuit tunc ſimili-
ter ad fletum prorumpere ſolebat. Nouerat
enim ꝙ peccata lachrymis purgant̄. Jō dic̄
beatus Amb. ⁊ habetur de pe. diſ. j. circa p̄n
cipium in. c. Petrus. Doluit Petrus ⁊ fle-
uit. quia errauit vt homo hoc eſt mortaliter
peccauit. Scio ꝙ fleuit lachrymas eius lego
ſatiſfactionem non lego. hec ille. Hi fuerunt
lachryme doloris ex eo ꝙ p̄ntia chriſti poſt
aſcenſionem caruit. Jdeo vt refert clemens
papa ꝙ ſemper in ſinu ſuo ſudarium porta/
bat. quo crebro lachrymas tergebat quā do
dulcis allocutioniſ ⁊ p̄ntie dn̄i memor erat p̄
nimia amoris dulcedine lachrymas cōtinere
non potuit. O peccatores ſequimini ⁊ hunc
penitentem ⁊ lachrymantem ſi ſecuti eſtiſ de-
uiantem. Quia dicit̄ in cano. de pe. diſt. j. c.
lachryme. Per Chry. Lachryme lauāt pec-
catum quo pudor eſt confiteri. q. d. Si aliqd̄
peccatū eſt tam magnū qd̄ cum pudore confi
teatur nō eſt ꝓpterea deſperandum. quia ꝑ
lachrymas illud delet̄. ſi tn̄ ꝯfeſſio prius pre
ceſſerit. ſi fuerit oportunitas alias lachryme
nō lauarent. ⁊ petrus ſolum lachrymis delẽ
uit peccatū. qꝛ fortaſſis ꝯfeſſio non erat inſti
ta. ſed proch dolor ſunt infiniti peccatores q̄
licet ſecuti ſunt errantē imitari tn̄ nolūt et la/
chrymantē. Petrus dūtaxat triincs domi/
num negauit. ſic̄ ſibi predixerat dn̄s. Amen
dico tibi anteꝙ̄ gallus cantet ter me negabiſ
Matth. xxvj. Jſti autē centeſies ⁊ fortaſſis
milleſies ipſum abnegauerunt ꝙ̄uis nō ver-
bis tn̄ factis. quotiens enim mortaliter pec-
cant totiens chriſtum negant. ⁊ tamē de illo
nolunt gemere neqꝫ flere. ſed ſe iactare potiꝰ
⁊ gaudere. ⁊ de his verificatur illud Sapi-
entis. Letantur cum malefecerint ⁊ exultāt
in rebus peſſimis. Prouerb. ij. Si auteʒ au
diunt beatum Auguſti. in libro de ſalutari-
bus documentis dicentem. Nec qd̄libet ſce-
lus coram deo tam abhominabile ē ꝙ̄ prete-
rita peccata vnicuiqꝫ reminiſcendo gaudere

⁊ inde exultare ⁊ in eis ſemp̄ iacere. De hac etiā poeta. Duplicit̄ peccat q̄ ſe de crimīe iactat. Quarto columba aliquādo habet hāc ꝓprietatē alias ad rete ducēdo. ſicut de hoc refert magiſter libro proprietatum. xij. Ex columba aliquando domatur. ⁊ ad deceptiōeʒ ſilueſtrium informatur quemadmodum ſciunt aucupes. Illa autem cū ſic ē inſtructa ſilueſtribus ſe ſociat. et eas ad rete ducit. ⁊ vt callidius decipiat rete cum alijs conſueuit ſubintrare. Iſtam proprietatem etiam habuit beatus Petr⁹. a chriſto namqꝫ fuit domatus. ⁊ a ſpūſancto in die pentecoſtes pleniuſ informatus ad columbas ſilueſtres hoc ē infideles capiendos. Ideo illis ſe ſociauit quādo eis p̄dicauit ⁊ eas ad rete fidei duxit. qꝛ vt legit̄ Act. ij. vna p̄dicatione tria milia adduxit. Alio autem die duxit ad rete fidei. v. milia hominū. vt habet̄ Act. iiij. Ut autem duceret ip̄os caute ad rete chriſti. cū eis rete ſbintrauit. qꝛ cū eis captiu⁹ fuit nō ſemel ſꝫ pluries. Nā vno mō a theophilo p̄ſide Antiochie ciuitatis. de qua captiōe habet̄ in kathedra Petri. Alio mō captus fuit ab herode agrippa. ſed angelus domini ipſum liberauit. Act. xij. Tertio captus fuit a Nerone ⁊ hoc fuit hodie. ſed illa captio eū nō impediuit quin ad rete fidei adduceret duas columbas ſpirituales. ſcʒ Marcellum ⁊ Martinianum Paulini militis ſeruos. Et illi ipſū libere abiere permiſerūt. Ultimo capt⁹ fuit a militibus. ⁊ p̄fecto agrippe p̄ntatus vt dicitur in legenda. ita facere debēt p̄dicatores moderni vt ad rete fidei adducāt columbas indomitas ſcʒ peccatores. et ſi neceſſe fuerit ſecum eis capere hoc ē occidere permittant.

¶ Quinto colūba eſt auis ꝓtim medicinalis. quia dicit Conſtantinus medic⁹ in viatico ꝙ habet ſanguinē medicinalē. qꝛ ſanguis columbe ſub dextera ala extractus ⁊ calidis oculis inſtillat⁹ dolorē mitigat ⁊ pellem ſanat. ita beatus Petrus fuit medic⁹ tam corporis q̄ꝫ anime. Nā multis infirmis medelaʒ preſtitit cum vmbra ſui corporis ip̄os ſanauit Act. v. Etiam mortuos ſuſcitauit vt pꝫ Act. ix. vbi legit̄ ꝙ in Ioppen fuit quedam mulier nomine tabita que cum mortua eſſet miſerunt diſcipuli ad Petrū rogātes vt veniret ⁊ eam ſuſcitaret. Ipſe aūt veniens omnes de cenaculo ī quo iacebat eiecit ⁊ ponēs genua ſua orauit ⁊ cōuerſus ad corp⁹ dixit. Tabita ſurge ⁊ illa oculos aperuit ⁊ ꝯtinuo reſurexit. Refert etiam Leo papa ꝙ quadā die miſit Petrus duos diſcipulos ad predicandum quorum vnus nomine Franco. alter Maternus eſt vocatus. Et dum. xx. dies iuiſſent Maternus defunctus eſt. rediīt aut alius diſcipulus ad Pe. ⁊ ſibi nunciauit Petrus autem tradidit baculū ſuū vt ſuper defunctum poneret. qđ cum feciſſet qui iam per. xl. dies mortuus fuerat reſurrexit. Ex q̄bus verbis elicit̄ ꝙ fuit bon⁹ medic⁹ corporum. multo autem melior animarum. qꝛ multis animabus p̄buit ſalutem vt de illo exponi poteſt illud Matth. ix. Non eſt opus valentibus medicus ſed male habentibus. Sexto columba inſtruitur vt ſit litterarum gerula ⁊ prouincie ad prouinciam mitis nūcia quia ſm̄ naturales columba naturaliter diligit locum vbi primitus ē nutrita. ⁊ quātumcunqꝫ defertur ad longiquas partes ſemper redit ad propria ſi ſue libertati fuerit reſtituta. tali columbe ſolet alligari lr̄a ſub aſcella ⁊ ſi dimittitur ſe eleuat in aera. et nunquā ceſſat donec redeat ad ſue natiuitatis prima loca. Sed qn̄qꝫ ab hoſtibus cognoſcit̄ ī via ⁊ ſagitta impeditur. ⁊ ſic pro litter‹is› quas defert vulneratur. vt dicit magiſter. xij. libro proprie. Iſta proprietas cōuenit beato Petro quia fuit inſtructus a chriſto vt eſſet gerulus litteraꝝ ſacre ſcripture. ⁊ ei competit illud Hiere. j. Ad omnia que mittam te ibis ⁊ vniuerſa que mandauero tibi loqueris ad eos. Sed quia dilexit locum ad queʒ fuit natus. hoc eſt celeſtem hieruſalem. Iuxta illđ pſ̄. xxv. Domine dilexi decorem dom⁹ tue. Ideo aſſumpſit litteras dominicas ⁊ portauit de vna prouincia in aliam. de Hieruſalē in Antiochiam. de antiochia in ytaliam. vt ſic portando veniret ad locum concupitum hoc eſt ad celum. Sed antequā ibidē peruenit cognitus fuit ab hoſte chriſtianoꝝ Nerone a quo hodie propter litteras ſacri euāgelij ⁊ veritatis eſt occiſus. Et quomodo hoc factum eſt patet in legenda.

¶ Sermo ſecundus de eiſdem apl'is.

Saul et ionathas

amabiles vbi ſupra. Dicunt naturales quanto animal nobilius eſt ⁊ digni⁹ tanto alia ipſum honorant ⁊ locuʒ ei dant qđ p̄ncipaliter videmus de leone qui ē rex animalium de quo refert Soli. de mirab. mūdi. ꝙ in eo loco vbi voluerit manere nullum animal pro tūc audet apparere. ſed fugiunt. locum ſibi ſalutarem tanquā digniſſimo relinquentes. ⁊ alia ſibi manſionis loca vſurpantes. ¶ Moraliter ſic eſt etiam in ſancta eccleſia ꝙ quanto ꝑſona eſt nobilior dignitate

tanto etiam alij debent illam honorare ⁊ ſibi
locum dare. ſicut docuit ſapiens Catho. di-
cens maiori cede. Sed quia beatus Petrus
fuit ſummus pontifex nobiliſſimus in digni
tate maior homine. minor tñ deo. vt extra de
tranſlati. prelato. Inter corporalia. Ad hoc
etiam denotandum ꝙ dñs alijs dixit aplis.
Laxate retia veſtra in capturam. ad Petrũ
ait. duc in altum. Ideo decens fuit vt Pau-
lus qui erat minor in hac dignitate cederet
Petro in officio hodierno. ⁊ ſibi ſolitarie lo-
cum daret. Quapropter Gregori⁹ papa iſti
fuit vt dicit Guil. in rõnali diuinoꝝ. lib. vij.
vt tantum officium petri heri eſt celebratum
quia omnis cantus tam in primis veſpis ma
tutinis q̃ in miſſa de ipſo ſolo fuit. Tũ quia
eccl'a beato Petro fuit dedicata. Tum quia
ipſe prior fuit cõuerſione. Tum quia maior
dignitate. vt habetur. ij. q. vij. Paulus. qr
rõne eccl'ie tenuit pͥmatum. Sed hodie ſtatu
it eccleſia feſtum beati pauli celebrari qui ta
mẽ ſicut petrus heri ẽ occiſus ⁊ in morte ab
eo non eſt diuiſus. vt dicunt verba p̃libata.
In quibus a duobus cõmendat̃. Prio a vi-
te curioſitate. ibi Saul ⁊ Ionatas. Secũdo
a mortis inſepabilitate. ibi. in morte nõ ſunt
¶ De pͥmo ẽ notandũ Raban⁹ dicit ꝙ pau
lus ante dictus ẽ Saulus a ſaul. i. ſupbo re-
ge. ſed poſt conuerſionem dict⁹ eſt paulus q̃
ſi paruus a modico ⁊ humili ſpiritu. Sz po-
teſt beatus paulus ſaulo regi in aliquib⁹ cõ-
pari. Primo propter ſancte eccl'ie p ipo pe/
tionem faciente. j. Regu3. viij. quando ſaul
petitus eſt in regem cõgregati ſunt vniuerſi
maiores natu iſrael ad Samuelem ⁊ dixe-
runt. Ecce ſenuiſti. ⁊ filij tui non ambulant i
vijs tuis cõſtitue nobis regem vt iudicet ſup
nos ſicut vniuerſe hñt natiões. Samueli au
tẽ diſplicuit ſermo iſte ⁊ p̃dixit eis ius regis
filios vr̃os tollet ⁊ faciet ſibi eq̃tes. ſed nolu
erũt audire eũ ⁊ dixerũt neq̃q̃. rex erit ſuper
nos ⁊ pugbit pro nobis bella. Et ſamuel de-
dit eis Saul in regẽ. quid per populũ iſrael
niſi vniuerſitas xp̃ifidelium qui vident deũ
per fidem deſignat̃. hi congregati ſunt vna-
nimiter in orationibus ſuis ad ſamuelem q̃ i
terp̃tatur poſtulatus ſignificãs xp̃m qui an
te aduentum ſuum a pphetis ſanctl fuit iſtã-
ter poſtulatus ⁊ petebãt ipſum vt daret eis
regẽ hoc ẽ eccl'ie fidelẽ rectorem beatũ Pau-
lum qui prius erat eccleſie verus deuaſtator
⁊ precipuus qui hoc petiuit fuit beatus Ste
phan⁹ q̃ pro ipo ſollicite orauit quando lapi
dantium veſtimenta ſeruauit. et pie creden-
dum eſt ꝙ Paulus precibus Stephani ẽ fa
ctus eccleſie defenſator ⁊ rector. Illud etia3
declarat beatus Aug⁹ in ſermone de ſancto
Stephano dicens. Ut noueritis quantum
valuerit oratio ſancti ſtephani. recurrite no
biſcum ad illum adoleſcentem nomine Sau
lum qui cum ſanctus Stephanus lapidaret̃
oia veſtimẽta ſeruabat ⁊ tanq̃ manib⁹ eũ la
pidabat. Cui xp̃s dixit cõtra talia mala q̃ cõ/
mittis in me ob hoc q̃dem oll debui pdere te
ſ3 Stephanus meus orabat p te. Et infra. ſi
ſtephan⁹ martyr nõ oraſſet paulum eccleſia
nõ habuiſſet. ſ3 iõ d̃ t̃ra ẽ paul⁹ erect⁹ q2 i t̃ra
inclinatus exaudit⁹ ẽ ſtephanus. hec Aug⁹
Ex illo dicto elucet manifeſte ꝙ recte ſic ſaul
petitus eſt in regẽ. ſic paulus poſtulatus eſt
in rectorem. Samuel aũt hoc ẽ xp̃s vocẽ au-
diuit poſtulantiũ. ⁊ dedit eis paulũ in recto
rem quando ipſum de lupo fecerat agnũ de
pditore ſeuiſſimo p̃dicatorem fideliſſimum
vt hr̃ Act. ix. S3 q2 dec3 eccl'ie rectorẽ eẽ ſa-
pientem. Ideo xp̃us verus Samuel inſtru-
xit eum. ſic ſamuel ſaul de populo regendo.
iõ dicit ad Gal. j. Notũ vobis facio fratres
euangelium qđ euãgelizatũ ẽ a me quia non
ab hoĩe accepi illud. ſed per reuelationem
Ieſu chriſti. Scđo cõpatur ſaul propt̃ vite
pfectionẽ. quia legitur de ſaul. j. Regum. xij
ꝙ in principio ſui regni ⁊ ſue vnctionis mul-
tum pfecit in v̈tute. etiã dicitur ibidem ſaul
erat puer vnius anni cũ regnare cepiſſet. qđ
exponẽs Nicola. de lyra dicit. Hoc eſt erat
ita innocẽs ⁊ purus a peccato ſicut eſt puer
vnius anni. quia dominus dedit ſibi grãm
iuſtificantẽ ipm diſponens ad ſuũ officiũ ex
ercendũ. ⁊ ipe nõ poſuit obicẽ diuine ſapiẽ/
tie ⁊ gratie pro tunc licet fact⁹ eſt malus. ita
beatus Paulus ſtatim in pͥncipio ſue cõuer-
ſionis non modicũ profecit in virtute. ſ3 mul
ti m. quia ſtatim predicauit chriſtum quem
prius perſequebatur. Actuu3. ix. ꝙ igreſſus
ẽ in ſinagogis predicabat dominum quoniã
hic eſt fili⁹ dei. ⁊ hoc fuit ſtatim p⁹ baptiſmũ
Et ſequitur ibidem. Paulus autẽ magl con
ualeſcebat ſc3 procedens de bono in melius
⁊ cõfundebat iudeos qui habitabãt damaſci
affirmans quoniã hic eſt chriſtus. Ex autẽ in
tota vita pficiebat in bono ⁊ ſalubri fine ter-
minauit ipe teſtatur dicẽs. Bonũ certamen
certaui. curſum conſũmaui. in reliquo repo-
ſita ẽ mihi corona iuſticie quã reddet mihi
dñs in illa die iuſt⁹ iudex ad Thi. iiij. vtina3
⁊ nos hunc beatiſſimum apoſtolũ in hoc ſeq
remur peccata dimittẽdo in bono pficiendo
⁊ curſu bono vitã noſtram finiẽdo vt q̃lib3
noſtrũ dicere poſſet. bonũ certamen certaui

Sed heu quidā noſtrū inchoant in pͥncipio
virtutes ſectādo. ſʒ in fine male terminando
Recte ſicut rex Salomon q̄ duʒ eēt iuuenis
fuit virtuoſus ⁊ ſapientiam a deo petiuit vt
poſſet regere populū ſuū. vt habet̄. iij. Re-
gū. iij. Sʒ poſtq̄ꝫ ſenuit cor eiꝰ fuit deprauatū
ꝑ mulieres vt idola adoraret q̄ ꝑus veruʒ
deū iſrl̄'a dorabat. iij. Regl. xj. Sʒ vtiqꝫ ſcri/
ptum ē qui pſeuerat in finem hic ſaluus erit.
Matth. xxiiij. Tertio cōparat̄ Saul propt̄
ꝑfectionē. qꝛ legitur de Saul. j. Regū. ix. ꝙ
erat de tribu beniamin electꝰ ⁊ bonus. ⁊ non
erat vir de iſrl̄' melior eo ab humero ſurſum
eminebat ſuꝑ omnē populū. Sic beatꝰ pau-
lus fuit de tribu beniamin vt ip̄e teſtatur ad
Phil̄. iij. Et fuit vas electum ⁊ bonum. Iu
xta illud Act̄. ix. Uas electiōis eſt mihi iſte
vt portat nomen meum coram gentibꝰ ⁊ re/
gibꝰ ⁊ filijs. Et etiam fuit optimus in om̄i po
pulo declarat Chryſ̄. in libro de laude Pau
li dicēs. Nihil errant qui pratum quoddam
inſigne virtutum ⁊ paradiſum ſpiritualem
Pauli animaʒ nuncupant ⁊ ſubdit. oñdens
ꝙ ipſe omnia bona priorum ſanctorū habuit
⁊ ip̄os excellit. vt habet̄ in ſermone Benia-
min Lupus rapax. vt patet de eius cōuerſi/
one. Quarto cōꝑatur Saul ꝓpter eius fer-
uentē dilectionē. qꝛ legit̄ de Saul ꝙ erat fer
uens amator ſibi cōmiſſorū. vt habet̄. j. Re-
gum. xj. Cū Naab viros Iabes obſedit mi-
ſit ille nuncios ad iudeos vt ei auxilium pre-
ſtarent et hi nuncij etiam venerunt ad Saul
qui iam erat rex electus. Cum igit̄ veniſſent
nuncij venit Saul de agro ſequēs boues. et
illi narrauerūt ei. ⁊ inſilijt ſpiritus domini i
Saul aſſumēſqꝫ vtrūqꝫ bouē cōſcidit in fru-
ſtra ⁊ miſit in omnes terminos filiorum iſra
hel per nuncios dicēs. Quicunqꝫ nō exierit
⁊ ſecutus fuerit Saul. ſic fiet bobus eiꝰ. In-
uaſitqꝫ timor populū. ⁊ cōgregata ſūt tricen
ta filioꝝ iſrl̄'. ſed ⁊ filioꝝ Iuda triginta milia
⁊ cum iſtis Saul populum ſuum liberauit.
Ita beatus Paulus feruidus erat amator
populi ſui cōmiſſi. ⁊ pluſq̄ꝫ Saul. qꝛ plerūqꝫ
opus propriū deſerebat ⁊ p̄dicationi inſiſte
bat vt ſolum peccatores a poteſtate Naab h̄
ē a ſerpente infernali liberaret. ¶ Dic̄ eni
Haymo a pulloꝝ cantu vſqꝫ ad quintam ho
ram labori inſiſtebat manuū. deinde p̄dica-
tioni vacabat ita vt plerūqꝫ vſqꝫ ad noctem
ſermonē protrahebat. De eius amore erga
populū legit̄ ꝙ Iohānes Chryſoſtomus in
libro de laude Pauli dicit. Ut ferrū in ignē
miſſū totū ignis efficit̄. Sic Pauluꝰ charita
te ſucceſſus effectꝰ ē charitas q̄ q̄ſi totiꝰ mū-
di eſſet pater. ita in amore domini ⁊ ipſe to/
tus imitabatur parentes cunctos non ſoluʒ
carnales ſed etiam ſpirituales ſollicitudine
ac etiam pietate. ſuperabat enim omnē pror
ſus hominem. deo exhibere cupiebat quaſi
vniuerſum orbem genuiſſet ipſe. Si omnes
iudei regnum feſtinabant inducere corpus ⁊
animam quos diligebat impēdendo. Sicut
⁊ ipſe teſtatur. ij. Coꝝ. xij. Ego libentiſſime
ip̄endā ſcʒ nō ſolū ſpūalia. ſed etiaʒ tempora
lia ⁊ ſuperimpendar moriendo pro animabꝰ
veſtris. ¶ Refert etiam Gregorius turo-
nenſis ꝙ etiam quendā deſperatum a diabo
lo liberauit dicens. ꝙ quidā deſperās laque
um ſibi parauit nomen tamen Pauli deſpe-
rando ſemper inuocabat dicēs. Adiuua me
ſancte Paule. tunc quedam vmbra pallida
hortans eum dicēs. Eia vir bone age quod
agis ⁊ moram ne feceris. At ille ſemper pa-
rans laqueum dixit. Beatiſſime paule adiu
ua me. Expedito iam laqueo affuit alia vm-
bra tanq̄ꝫ hominis dicens. Fuge miſerrime
qꝛ paulus aduocatꝰ venit. tūc ſqualida vm-
bra euanuit. ⁊ homo ad ſe rediēs laqueuʒ in
terram proiecit ⁊ penitentiā cōdignam ſuſce
pit. Quinto cōꝑatur Saul ꝓpt̄ deploratiōʒ
Nā legit̄. ij. Regū. j. ꝙ Saul mortuus ē ⁊ a
Dauid deplanctꝰ. Nam cum audiſſet mortē
Saul ⁊ Ionate apprehendēs veſtimēta ſua
ſcidit in ſignū triſticie. ⁊ omnes viri qui erāt
cum eo planxerūt ⁊ ieiunauerūt vſqꝫ ad ve-
ſperā. Sic mors beati ap̄li Pauli a viri ſan-
ctis ⁊ mulieribus deuotis deplorata ē et pre
cipue a diſcipulo Dionyſio q̄ i ep̄la ad Thi.
dic̄. Quis dabit ocul̄ meis aq̄s ⁊ pupill̄ me-
is fontē lachrymaꝝ vt plorē. qꝛ lumē eccl̄iaꝝ
extinctū ē. Quis nō induet gemitū an nō ve
ſtiat̄ lugubribꝰ ⁊ mēte attonitus nō obſtupe
ſcit. Ecce eni Petrꝰ fundamentū eccl̄iarū et
gl̄ia ſcōꝝ ap̄loꝝ nobis receſſit. ⁊ orphanos
reliq̄t. Paulo v̄o gentiū familiaris ꝯſolator
deficit nobis ⁊ vlteriꝰ nō inuenit̄ q̄ fuit pat̄
patrū doctor doctoꝝ paſtor reoꝝ abyſſus ſa
pientie fiſtula altiſſona p̄dicator veritatl in/
fatigabilē dico Paulū nobiliſſimū angeluʒ
Hic angelus terreſtris ⁊ homo celeſtis ima-
go ſimilitudo deitatis ⁊ ſpiritus ſeptiformiſ
omnes dereliquit nos inquam inopes et in-
dignos in hoc mundo contemptibili et ma-
ligno reliquit ⁊ ingreſſus eſt ad dominū de-
um ſuum. ⁊ infra quis non plorat ⁊ vlulet.
Nam qui metuerunt gloriam apud deū tan
quam malefactores traduntur in mortem.
Heu mihi pater mi doctor ⁊ magiſter n̄ q̄dē
mali morte extitiſti. Nunc ergo quo ibo te

querere xp̄ianoꝝ gl'ia ⁊ laus fidelium q̇s cō-
titeſcere fec̄ vocē tuā. fiſtola eccl'iaꝝ plectruȝ
pſalterij decacordi. Ecce introiſti ad dn̄m tu
um dn̄m quē toto affectu cōcupiſti. hec ille.
Nos ſiquidem etiā hodie debem⁹ p̄tim flere
partimq̧ gaudere. Flere quidē q: de terris
receſſit tam egregi⁹ p̄dicatoꝛ ⁊ gētiū illuſtra
toꝛ gaudere vero q: ad xp̄m abijt vt ſit p̄ no
bis ſedulus imploratoꝛ. Ideo clamare debe
mus ad ip̄m ⁊ dicere illō qō canit eccl'ia. Sā
cte Paule apoſtole p̄dicatoꝛ veritatis ⁊ do-
ctoꝛ gentiū intercede p̄ nobis ad deū qui te
elegit. ⁊ hoc quo ad p̄mū. ¶ Quantuȝ ad
ſcōm ꝯmēdat̄ a mortis inſeparabilitate cuȝ dꝛ
in morte nō ſunt diuiſi. Circa qō notandum
dicūt naturales q̄ turtur cū ſuo pari ſemel ī
dilectione federata amodo ſimul manent. ſiť
volant. ⁊ ſedēt donec morte corporaliť ſepa-
rant̄. ⁊ hoc ē magnū ſignū amoris naturalis
p̄ turturem hic intelligit̄ beatus Petrus. q:
recte ſicut turtur ſemp̄ gemit. ſic ip̄e fuit ī cō
tinuo gemitu poſt peccatū Hic ſemel ſociat⁹
in dilectione Paulo pari ſuo q̇ ad meritū vt
dꝛ. ij. q. vij. paulus. Nunq̄ voluit ab eo ſep̄
ari per deſideratā charitatē q̄uis eēnt inter
dum localiter ſep̄ati. Nec etiā in morte ſunt
diuiſi. q: dicit Pelagius papa ⁊ habet̄ diſ.
xxi. c. q̄uis. ⁊ diſ. xxij. Sacro. Q eadē die ea
dem hora ſunt occiſi ſub Nerone imperato-
re Anno. xiiij. imperij eius. Sȝ vt ait Uincē
tius in ſpeculo hiſto. li. ix. c. ix. q̄ hoc viceſi-
moquinto anno fuit a promotione Petri in
ſedem romanam. ⁊ viceſimonono a ꝯuerſio
ne ſancti Pauli. Iō canit eccl'ia. Glorioſi prin
cipes terre quomodo in vita dilexerūt ſe. ⁊c̄
Ad hoc etiā q̄ ſiť paſſi ſūt ſonat dictuȝ beati
Dionyſij in ep̄l'a ad Timo. dicens O frater
Timothee ſi vidiſſes agones cōſūmationis
eorum quidem pre triſticia ⁊ dolore q̇s non
fleret illa hora qn̄ p̄ceptū ſententie egreſſum
ē in eos vt Petr⁹ crucifigeret̄. ⁊ Paulus de
collaret̄. vidiſſes tūc turbas iudeoꝝ ⁊ genti-
liū p̄cutiētes eos ⁊ expuētes in facies. adue-
niente aūt terribili t̄p̄e cōſūmationis eorum
cum ſeparent̄ ab inuicē ligauerūt columnas
mūdi nō vtiq̧ abſq̧ gemitu ⁊ ploratu. Tūc
ait Paulus Petro. Pax tecum fundamen-
tum eccleſiarum ⁊ paſtoꝛ ouium ⁊ agnorum
dei. Petrus dixit ad Paulum. Uade in pa
ce predicatoꝛ bonorum mediatoꝛ et dux iu-
ſtoꝝ. Cumq̧ elongaſſēt eos ab inuicē ſecu/
tus ſum magiſtrum meū. non eni eodeȝ vico
eos occiderūt. hec ille. Nec etiā poſt morteȝ
ſunt ab inuicē diuiſi. quia idē Dionyſius in

eadem ep̄l'a Timo. dicit. preſto erā in die vi-
ctimationis eorum ⁊ poſt mortem vidi eos
manu ad manū intrantes portas vrbis. idu-
tos veſte luminis ⁊ coronis claritatis orna-
natos. hec ille. Et tunc in eternū nunq̄ abin
uicem diuident̄. ſed ſumma pace ⁊ claritate
perfruent̄. Quomodo Paulus ad hāc per/
uenit gloriam. patet in legenda.

Sermo terti⁹ de eiſdem ap̄l'is

FEcit deus duo lu
minaria magna ⁊ poſuit ea in firma-
mento ita ſcribit̄. Gen̄. j. Dicūt naturales et
videmus ad experientiā q̄ firmamētū ē mul
tis luminarib⁹ multū decent̄ ornatū int̄ que
ſunt maioꝛa ⁊ clarioꝛa ſol ⁊ luna. q: ſm̄ Am-
bro. in exame. Sol ē oculus mūdi. iocūditas
diei. pulchritudo celi. Sȝ luna ē decoꝛ nocti
emulatrix ſolis. ⁊ dn̄atrix maris. ¶ My
ſtice ſic ſancta mat̄ eccl'ia multis ē ſancti do-
ctoribus illuſtrata ⁊ ornata qui dicuntur lu-
minaria mūdi. Iuxta illud. Matt. v. Uos
eſtis lux mūdi. Inter hec tn̄ ſancti maioꝛa et
lucidioꝛa luīa. b. ap̄li Pe. ⁊ Pau. De q̇bus
dꝛ Apoc̄. xij. Hi ſunt duo candelabra lucen-
tia ante dn̄m. Per ſolē qui ē rex planetarum
diē illuminās ⁊ iocūditatē ei p̄ſtans. Petr⁹
intelligit̄ q̇ ē p̄nceps ⁊ caput oīum ap̄loꝝ vt
habet̄. ij. q. vij. Puto Et fuit illuminatoꝛ di
ei. hoc eſt iudeoꝝ in quo fuit lux fidei ⁊ legis
diuine. per lunā que ē illuminatrix noctis. et
decoꝛ. Paulus intelligitur q: fuit decoꝛ po/
puli gentiliū in q̇ erāt tenebre ignorantie ⁊ ī-
fidelitatis. q̇s tenebras ab ip̄is depulit ⁊ lu/
mē fidei infudit vt de xp̄o verificari poſſit il-
lud Eſa. xlix. Dedi te in lucē gētiū. iō figura
ti ſūt Gen̄. j. vbi legit̄. q̄ de⁹ fec̄ duo lumina
ria mag̃ luīare mai⁹ vt p̄eſſet diei ⁊ lumiare
min⁹ vt p̄eſſet nocti. vbi p̄ luīare mai⁹ ad pre
ſens intelligit̄ Pe. q̇ erat maioꝛ in dignitate
papali ip̄o paulo vt hr̄ ī cano. ij. q. vij. paul⁹
ſȝ p̄ luīare min⁹ ad p̄n̄s paul⁹ ītelligit̄ q̇ pu⁹
fuit in hūilitate. ſȝ magn⁹ ī ſanctitate ⁊ predi
catiōe ſm̄ q̄ canit eccl'ia. Magn⁹ ſanct⁹ pau
lus vas electiōis. ⁊ h̄ etiā volūt v̇ba p̄libata
Fec̄ de⁹ duo luīaria magna. In q̇b⁹ v̇bis a
duob⁹ collaudant̄. P̄rio rōe maioritati. ibi
fec̄ de⁹ duo luīaria. ſcd̄o rōe firmitati. ibi. po
ſuit ea ī firmam̄to. De p̄mo ē notādū dicunt
nat̄ales ſtelle ī firmam̄to ſituate ſūt magne ⁊
mītū excellētes. q: mīma ſtella viſu notabiť ē
maioꝛ tota t̄ra. tn̄ ſol ⁊ lūa magi p̄eminēt ī q̄
titate ⁊ maioꝛa nobis apparēt. ⁊ multo forti
us illumināt quam aliqua aliarum ſtellaruȝ

vt videmus. ℞ Sic ſpũalit̃ in eccl'ia ſũt ⁊
fuerũt multa ⁊ magna ſpũalia lumina ſci do
ctores ⁊ apl'i. ſed int̃ illos p̃eminẽt petrus et
paulus recte ſicut ſol ⁊ luna inter alia aſtra.
Teſte Amb. in ſermo. hodier. feſtiuitat̃ bti
inquit Petrꝰ ⁊ Paulꝰ eminnẽt int̃ vniũſos
peculiari quadã p̃rogatiua p̃cellunt. q̃ inter
eos alteri reponã incertũ ẽ. Puto enim illos
equales meritis q̃ ſũt equales paſſione. Et ſi
mili eos fidei deuotiõe vixiſſe q̃s ſiles vide-
mus ad martyrij gl'iam ꝑueniſſe. Nõ eni ſine
cã factũ putemꝰ ꝙ vno die vno in loco vniꝰ
tyranni ſniam vna die paſſi vt ad xp̃m parit̃
ꝑuenirẽt vno in loco ne alter roma deeſſet ſb
vno ꝑſecutore. vt equalis crudelitas vtrũq̃
ↄſtringeret. Dies ḡ ꝓ merito. locꝰ ꝓ gl'ia ꝑſe
cutor decretus ẽ ꝓ veritate. Et in quo tãdẽ
loco martyriũ ꝑtulerũt in vrbe romana que
p̃ncipatũ ⁊ caput tenet nationum. ¶ Qua
autoritate claret ꝙ ſint magni q̃ ad martyriũ
⁊ ad locũ. Jdõ cum dicit̃. Fecit deꝰ duo lumi
naria. ẽ ſciendũ ꝙ ꝑ ſolẽ ⁊ lunã hi duo diſci-
puli recte deſignant̃ multiplici d cã. Primo
rõne eccliptis. q: videmꝰ naturalit̃ ꝙ ſol in/
terdũ patit̃ eccliptim. ⁊ hoc fit in cõiunctiõe
nouilunij cũ corpus lunare interponit̃ inter
ſolẽ ⁊ aſpectũ nr̃m. ⁊ ſic videt̃ obũbrari. idẽ
videmus in luna q: luna recipit lumẽ a ſole.
⁊ quãtũ a ſole nõ illuminat̃ tantũ eccliptim
patit̃. ſicut qñ terra interponit̃ inter ſolem ⁊
lunã. Tantũ eni luna obumbrat̃. quantũ ſo
lis lumen occultat̃. vt aiũt oẽs naturales. ſic
iſta glorioſa lumina eccliptim paſſa ſũt. Pe-
trus quãdo xp̃m negauit tũc peccauit morta
taliter ⁊ obũbratꝰ fuit. ⁊ hoc p̃dixit Johel ꝓ
pheta. c. ij. Sol ↄuertat̃ in tenebras anteq̃
venit dies dñi ſcʒ paſſionis. q: ante paſſionẽ
chriſtũ negauit vt habet̃ Matt. xxvj. ⁊ ha-
betur tranſumptiue. xl v. di. licet plerumq̃.
Paulꝰ etiã tũc eclypſim patiebat̃ qñ fideles
perſequebat̃. ⁊ eccl'iam dei cũ accepit lr̃as a
p̃ncipe ſacerdotũ in damaſcũ. vt ſi inueniret
viros dei vinctos ꝑduceret i hierl'm. Sicut
habet̃. Act. x. Et hoc ip̃e teſtatur ad Gal. j.
Audiſtis inquid aliquãdo conuerſationem
meam in iudaiſmo. quomodo ſupra modum
ꝑſequebar eccl'iam dei. ⁊ expugnabam illaʒ
Sed q: naturalit̃ eclypſis ſolis ⁊ lune non
diu durat. ſed aliquãdo ad horam vel dimi-
diam vel plus aut minus. ſic ⁊ ipſi nõ diu in
tenebris ꝑmanſerũt. Nã petrꝰ lumẽ cogniti
tionis ꝑ aſpectũ pij magiſtri ſtatim recepit ⁊
amare peccatũ defleuit. q: exiẽs foris fleuit
amare Matt. xxvj. ſic ⁊ paulꝰ ſtati vt ↄᵍuit

ꝙ erraret errorẽ correxit. quia dicit̃ ad Gal.
j. Cum placuit ei qui me ſegregauit ex vtero
matris mee ⁊ vocauit ꝑ grã̄m ſuam vt reue/
larem filium ſuum vt euãgelizarem illum in
gentibus cõtinuo nõ acq̃eui carni ⁊ ſangui-
ni ſcʒ iudeis legem carnaliter intelligentibuſ
quaſi diceret. Sed euãgeliſo et correxi erro-
rem. quia dicit Amb. ſuper. j. Timo. j. ꝙ pꝰ
peccatũ Paulus tantã ſpem didicerat in eo
ꝙ ante negabat vt plus gauderet patiendo
q̃ prius exultauerat in perſequẽdo. q: mali-
cia hoc agebat. Sed errorẽ cui facile põt cuʒ
reſipiſcit ignoſcit. hec ille. ita nos diſcere de-
bemus ab iſtis gl'ioſis apl'is vt ſi fuerimꝰ ob
tenebrati peccatis ꝙ non in tenebris manea
mus. ſed peccata corrigamus ſicut ipſi. quia
Clemẽs tertiꝰ papa. Et ponit̃ extra de eo q̃
duxit in matrimoniũ quã polluit per adulte
rium. c. Cum haberet. ꝙ peccata non dimi-
nuuntur diuturnitate tẽporis ſed augentur.
Quia ſꝫm Gregorium in moralibus Pecca-
tum qd̃ non per penitentiaʒ diluitur mox põ
dere ſuo in aliud trahit. Sed hoc non ꝑpen/
dunt miſerrimi peccatores qui heu non per
annum vnum. ſed per multa annoꝝ curricu-
la in peccatis perſeuerãt. Sed attẽdãt dictũ
Jſidori in libro ſententiaꝝ. Nequiſſimũ eſt
peccare. ſed peius eſt conſuetudinem pec-
candi facere. ad illud facile tendit̃ ab illo au
tẽ cũ labore ſurgitur. nec etiam aliud conſide
rant extra de ſimonia. c. Cũ in eccl'ie corpore
Tanto grauiora ſũt pctã quãto diutiꝰ infe-
licẽ animã detinẽt alligatã. ℞ ¶ Secundo
Petrus ⁊ Paulus cõparant̃ his planetis ꝓ-
pter ptãtem opatiõis. quia videmus natura
liter de ſole ꝙ habet optimã poteſtatem ſuꝑ
his que ſunt in celo. ſuꝑ terrã ⁊ infra terram
Jn celo quidem. quia omnes ſtellas illuiat.
⁊ illud lumẽ capiunt a ſole. quemadmodum
Areſto. dicit in li. de elementis. Sol inq̃t ha
bet lumẽ propriũ. ſtelle ⁊ luna habent lumen
acquiſitum. Super terram autem. q: ſuꝑfici
em terre floribus ⁊ herbis veſcit ⁊ nihil cre-
ſcit vbi ſol nõ ꝑtingit. Jdõ dicit Are. ij. Phi.
Hõ generat hoiem ⁊ ſol. infra terrã autẽ q:
lapides p̃cioſi virtute ſolis infra terram ge-
nerant̃. ⁊ niſi virtus ſolis cooperet̃ nequaq̃
in virtutem lapidis precioſi verterentur. ita
etiam poteſt dici de luna. quia virtute ſua in
ſuperioribus bonis eſt generatiua. q: de ter
ra aufert ſterilitatẽ. ⁊ ſic ſuper terram habet
opatiuam poteſtatem. Sic iſti duo apl'i ha-
bent opatiuam ptãtem ſupra celum. ſuꝑ ter/
rã ⁊ infra terrã. Supra celũ quidem. q: dicit̃

de ipſis Apoc. xj. Hi ſũt due oliue ⁊ duo can
delabra lucẽtia ante dñm. hñt eni ptãtẽ clau
dendi celũ ⁊ aperire portas eiꝰ. q꞉ lingue eo-
rũ claues celi facte ſunt. Nã dñs ſpẽalr ↄtu-
lit Petro claues celi cũ dixit. Matth. xvj.
Et tibi dabo claues regni celoꝝ. iõ dicit. be.
Augꝰ. ſermo. x. de eis. O oipotẽtia ⁊ ineffa-
bilis gr̃a ſaluatoris. quis ꝑſecutorẽ Saulū
martyrem credidit eẽ venturꝝ. q̃s plebiũ piſ-
catorũ apl̃oꝝ venturũ crederet ꝑ̃ncipeꝫ ⁊ re-
gibus obſiſtere reges ſanctificare. Regibus
omnibus imperare. mũdũ frenare. celũ hoi-
bus aperire. celũ claudere. Et cũ placeret im
mortale regnũ ↄuerſis donare. negare ꝑuer
ſis. merita mũdi cognoſcere. culpas ⁊ crimi
na hominibus relaxare. O ineffabilis ⁊ im-
menſa ptãs hominẽ in terra poſitũ tenere ce
lum. Ecce nũc ad nutum Petri diuini regis
clauſtra pateſcunt. Accepit a xp̃o claues re-
gni celoꝝ vt ſolutis vinculis delictoꝝ aperi
ret credentibꝰ celũ. O q̃ꝫ vicina. o q̃ꝫ ꝓfũda
remedia cũ iuxta ſe habet mũdus dei regna
ſi currat ad Petrũ. hec ille. Jõ dictũ ẽ petro
Q̃ocũq꞉ ſolueris ſup terrã erit ſolutũ ⁊ in ce
lo. ⁊c̃. Matth. xvj. Silr̃ infra terrã hoc ẽ ſu
per infernũ ⁊ demones. iuxta illð. Matth.
xvj. Et porte inferi nõ ꝑ̃ualebũt adũſus eã.
Patet etiã ex illo. ꝙ infernꝰ Petro obediuit
qñ defunctũ pctõrẽ reſtituit quẽ Petrꝰ reſu
ſcitauit. vt ð꞉ in legẽda. ꝙ habuit ptãtem ſu-
per demones. claret de illis q̃ Simonẽ ma-
gum ꝑ aera ducebãt quibꝰ potent̃ impauit
vt ipm̃ cadere ꝑmitterẽt. q̃ imperio obtẽpe-
rantes cadere velocit̃ ꝑmiſerunt. De paulo
patet ꝙ demonẽ de homine deſperato effu/
gauit. ſicut pꝫ in exẽplo in ſermone ꝓ̃cedẽte.
Jõ dicit Augꝰ in ſermone vbi ſupra. Paulꝰ
factꝰ ẽ gentiũ mgr̃. forma martyrũ. formido
demonũ. indultor criminũ. fonſq꞉ virtutum
Jõ nos ſi volumꝰ a diabolo eẽ ſecuri qui q̃ſi
leo rugiẽs circũit querens quẽ deuoret acce-
damꝰ ad Petrũ ad paulũ q꞉ paulus depingi
tur cũ gladio vt diabolũ fuget. Si aũt volu-
mus intrare celũ Petrꝰ habet clauẽ ianuam
reſerandi. Jõ oportet vt eũ rogemꝰ vt nobis
aperiet. q꞉ dicit Amb. in ſermone q̃ incipit
propitia diuinitate puto celos aliter aperire
nõ poſſe niſi claues petri apl̃i ſumpſerimꝰ q̃s
de largitate dñi ſuſcepit. ſic̃ ipſe dixit. Tibi
dabo claues regni celoꝝ. imo rogemꝰ petruꝫ
vt ipe nobis tanq̃ꝫ bonus ianitor ianuam re
gni celeſtis aperiat. hec ille. ¶ Tertio cõ-
pant̃ hi planetis rõne ardoris ⁊ frigiditatis
q꞉ naturalit̃ ꝑcipimꝰ ꝙ ſol ẽ cã ardoris quan
do ad nos accedit ſicut in eſtate, tunc eni ma
gnũ calorem cõſueuit generare hic in terris.
Econtra luna eſt cauſa frigoris ſicut i nocte
notamus q̃ cõiter frigidior ẽ q̃ꝫ dies. Ita be-
atus Petrus fuit magis calidus q̃ꝫ alij apl̃i.
qð pꝫ in oium diuiſione. iuxta illud Matt.
xix. quando dixit. Ecce nos reliquimus oia
⁊ ſecuti ſumꝰ te. quid ergo. ⁊c̃. De q̃ habes
plura in ſermone ꝑ̃mo. Et cã huius feruẽtis
amoris fuit quia chriſtum cognouit verum
deum ⁊ hominem quando dixit. Tu es xp̃s
filius dei viui. Matth. xvj. Q᷑ autẽ nos nõ
tantum diligimus ſignum eſt ꝙ ipſum nõ co
gnouimus. Ideo dicit Chry. Uis ſcire qua-
re nõ ardent̃ diligis deũ. q꞉ ipm̃ nõ cog̃ſcis.
quanto eni in cognitione eius bonitatis pro
feceris. tanto in eiꝰ amore exardeſcis. hec ille
Paulus autẽ cõpat̃ lune rõne frigoris non
ꝙ ñ calidus fuiſſet in dilectione. quia totus
erat ignitus in amore dei ſicut ferrum ignitũ
Sed quia nõ caluit igne concupiſcentie ⁊ lu
xurie. ſed fuit purus ab omi libidine a iuuen
tute ſua. Ideo multũ docuit de virginitate
j. Corinthio. vij. vbi inter cetera dicit. Uolo
omnes eſſe ſicut ego ſum ſcꝫ virgines ⁊ vere
felix eſſet qui eum in mũdicia ſequeret̃. quia
nulla virtus familiarior deo ſicut virginitas
qð patuit in Paulo. quia in tertium celũ ra-
ptus fuit. ¶ Sed econtra quidam qui i iu
uentute nolunt fieri cõtinentes. de quibꝰ ait
Iſidorus in li. de ſummo bono. Quidã in iu
uentute luxurioſe viuentes. i ſenectute fieri
ↄtinẽtes delectãt̃. ⁊ tũc eligũt ſeruire caſtita
ti qñ libido eos ſeruos cõtẽpſit. Nequaq̃ꝫ in
ſenectute cõtinẽtes vocãdi ſunt q̃ in iuuentu
te luxorioſe vixerũt. Tales non habent pre-
mium quia laboris certamen non habuerũt.
eos eni expectat gl̃ia in qua fuerunt. ⁊ hoc q̃
ad primũ. Quantum ad ſecũdum cõmẽdã
tur ratione firmitatis cum dicitur. Et poſu/
it ea in firmamento. Circa qð notandum di-
cunt naturales ꝙ ſtelle ſunt firme ⁊ ꝑpetue.
neq꞉ deficiẽt. ⁊ ꝓ̃cipue ſol ⁊ luna ſtabilita ſũt
ꝙ nullo modo corrũpunt̃ neq꞉ poſt diẽ iudi-
cij. Q꞉ vt ait Iſi. poſt iudicium ſol ſui labo/
ris habebit mercedẽ. Nã ſm̃ Iſidorũ. Sol
lucebit ſeptempliciter ⁊ non veniet ad occa-
ſum nec luna. ſed in ordine quo creati ſunt
ſtabunt iuxta illud Abachuc. iij. Sol ⁊ luna
ſteterũt i habitaculo ſuo. ſol i oriẽte. ⁊ luna i
occidẽte. ſtabũt in firmamẽto. ¶ Moralr̃
per firmamẽtũ ſumitur eccleſia. ⁊ hoc tripli-
ci rõne. Primo rõne ſitus. quia firmamentũ
ẽ in medio aquarum. Sic eccl̃ia ſemper eſt in
medio tribulationũ. tam ex parte hereticorũ
q̃ꝫ etiã ex ꝑte maloꝝ xp̃ianoꝝ. Ideo dic̃. ps̃.

Multe tribulatiões iuſtoꝝ. ſꝫ qꝛ firmamentum bis aq̄s nõ ↄcutit̄. ſic aīa in tribulationibus nõ deficiet. Teſte Hilario de trinitate hoc ꝓpriū hꝫ eccl'ia vt dū ꝑſequit̄ floꝛet. dū oppꝛimit̄ creſcit. dū cõtennit̄ ꝓficit. dū leditur vincit. dum arguit̄ intelligit. ⁊ tūc ſtat cū ſupari videt̄. Scd̄o rõne mot⁹ firmamentuꝫ aſcēdendo mouet̄ ⁊ deſcēdendo. ſic eccleſia modo aſcēdendo ⁊ deſcēdēdo. aſcēdēdo per contēplationē. ⁊ deſcēdēdo ꝑ vitā actiuaꝫ ⁊ humilitatē vt teſtat̄. pſ̄. cvj. dicēs. Aſcenderunt vſqꝫ ad celos ⁊ deſcēderūt vſqꝫ ad abyſſos. aīa eoꝝ in ip̄is deficit. Tertio rõne cõtēptus. qꝛ ſicut firmamētū diuerſaꝝ cõtinet multitudinē ſtellaꝝ q̄ꝝ vna clarioꝛ ē q̄ꝫ alia. Juxta illud. j. Coꝛ. xv. Stella differt a ſtella. ſic in eccl'ia differūt in ſanctitate vt v̓gines a cõtinētibus. ↄtinētes a ↄiugatis. De h̄ dic̄ Greg⁹. ſup Cañ. Jn nuce tria ↄſidera amurcā. teſtā. ⁊ nucleū. ⁊ habebis tres oꝛdines ſāctoꝝ Per amurcā ↄiugati mūdi tribulatiõibus amaricati intelligunt̄. Per teſtā cõtinētes ↄtra vitia foꝛtit̄ dimicātes Et per nucleū virgines deo placētes ⁊ dulciter adherētes Jn hoc firmamēto poſuit dñs duo lumiaria magna Petrū ⁊ Paulū qui erāt firmi ⁊ ſtabiles in fide. q̄ nullo mõ a fide trahi potuerīt ⁊ q̄ erant firmi in charitate dei patet q̄ romam que erat olim q̄ſi furibunda ⁊ occaſio martyrū intrare minime timuerūt. Sic̄ de h̄ dicit Leo papa in ſermone feſtiuitatꝭ hodierne ad hanc vꝛbē beatiſſime Pe. ap̄le venire nõ metuis ⁊ ↄſoꝛti gl'ie tue Paulo ap̄lo aliarū adhuc eccleſiaꝝ oꝛdinationib⁹ occupato ſiluā iſtā fremētiū beſtiaꝝ ⁊ turbulentiſſime ꝓfunditatis occeanū ↄſtantioꝛ q̄ñ ſup mare graderis nec mūdi dñaꝫ times romaꝫ qui in Cayphe domo expaueras ſacerdotꝭ ancillā. Nūquid aūt iudiciū pilati. aut ſeuitia iudeoꝛū minoꝛ erat vel iudaica p̄tās. vel in Nerone crudelitas ſꝫ vicebat foꝛtitudinē martyrij magnitudo amoꝛis. Hec ille. Et ſic̄ in paſſione ſtabilē habuerūt firmitateꝫ. ita in iudicio ſtabilē ſeſſionē. Tūc enim in habitaculo ſuo ſtabūt q̄ñ ſup. xij. tronos ſedebūt ad ſn̄ie ꝓbationē. iuxta illud Matth. xix. Vos q̄ ſecuti eſtis me ſedebitꝭ ſup ſedes iudicātes duodecim tribus iſrl'. ⁊c̄. ⁊ hoc quo ad ſecūdum

Sermo in cõmemoꝛatiõe Pauli ap̄li

Vas electionis ē mihi iſte. Jta ſcribit̄ Act̄. ix. Conſueuerūt dñi terreſtres ⁊ potentes in domo ſua varia hr̄e vaſa. aliq̄ ꝓ aq̄. aliq̄ ꝓ vino ⁊ reliq̄ ꝓ potagio. aliq̄ vero ꝓ nobili balſamo. ⁊ illa in quib⁹ ſuari debet vinū vel balſamū debent eſſe electa ⁊ noua alias vinū deſtrueret̄. iuxta illud Matth. ix. Nemo imittit vinū nouū in vtres veteres alioquin coꝛrūpet̄ ⁊ vinū effundet̄. Sed vinū nouū i vtres nouos mittūt ⁊ ambo conſeruantur.

¶ Sic etiā balſamum nobile in vaſa nõ corea. ſed argentea mittūt. vt pꝫ de rege Soldano. de quo legit̄ q̄ balſamus fluit ex v̓gis que ſunt modicū vlnis altioꝛes. ⁊ ſūt foꝛmate quaſi rubus roſaꝝ. ⁊ vnuſq̄ſqꝫ rub⁹ habet cuſtodē chꝛiſtianū qui eū colit. qꝛ ſe coli ab i fidelib⁹ nõ ſinit. Jn menſe aūt Martij Soldanus ꝑ ſe ē pñs ⁊ tunc virge in modū vitis pꝛeſcindunt̄. ⁊ ſciſſure bombice circūligant̄ ⁊ ſubtus bombicē ⁊ ſciſſuram parua vaſcula argentea iubet poni ad que balſam⁹ ſtillat et cū illa vaſcula ſūt repleta tunc fundit i amphoꝛā argenteā ⁊ illud balſamū magnis perſonis ad ſe venientibus impartit̄. Sp̄ūalit̄ xp̄s ē dñs celi ⁊ terre. ⁊ ē rex ſup omnē terrā ſm pſ̄. xlvj. ideo moꝛe ſeculariū dominoꝛuꝫ habuit ⁊ adhuc hꝫ vaſa ſp̄ūalia. hoc ē coꝛda ſanctoꝝ. Jn aliq̄b⁹ tenet aquā ſapie. Juxta illud. Eccl'i. xv. Et aqua ſapie ſalutaris potauit illū. Jn aliquib⁹ vinū leticie. de quo. pſ̄. ciij. Vinū letificet coꝛ hoīs. Jn certis autem balſamū gr̄e. ⁊ tale vas fuit. b. Pau. cū dñs in ip̄m ꝑfecte infuderit aquā ſapie. vt claret in ſuis ep̄l'is. Jdeo figurat̄. iiij. Regꝭ. ij. vbi legit̄. Poſtq̄ꝫ helizeus venit Hiericho dixerūt ei viri habitātes bona ē hic habitatio. ſꝫ aque male ⁊ terra ſterilis. rogantesqꝫ euꝫ vt ꝑce ſua ſanaret aquas. ille auteꝫ poſtulauit vas nouū ⁊ foꝛte terreū imiſitqꝫ ſal ⁊ impoſuit aque fontiſ ⁊ aquas dulcoꝛauit. Per helizeū hic xp̄s intelligit̄ qui venit in hiericho que luna interp̄tatur. hoc ē in mundū inſtabilem nõ tunc coꝛpoꝛalit̄. qꝛ iā aſcēdit in celū. ſed ꝑ gr̄am ſuā ⁊ auxilium.

¶ Vidit itaqꝫ q̄ aque eēnt male. qꝛ ſapia hoīb⁹ infuſa ad terrena vtebat̄. iõ poſtulauit vas nouuꝫ ⁊ electū ſanctū Pau. in q̄d miſit aquā ſapie. ip̄m docuit per ſe. non per aliuꝫ in celo. ⁊ nõ in mundo. ſicut ip̄e teſtat̄ ad Gal'. j. dicens. Notū vobis facio euāgeliū q̄d a me euangelizatum eſt ⁊c̄. Jnfudit etiam in ipſum vinū leticie. hoc eſt bonum conſcientie. quia ſicut ipſe teſtatur. j. Coꝛ. iiij. Nihil mihi ↄſci⁹ ſū. ⁊ vbi ē talis conſcientia. ibi mentalis leticia Juxta illd̄ Prou. xv. ſecura mēs q̄ſi iuge ↄuiuiū. ifudit etiā xp̄ſ i ip̄ꝫ balſamū plene gr̄e ſm q̄ ip̄e teſtimoniū ꝑhibet gr̄a ei⁹ in me vacua nõ fuit. j. Coꝛ. xv. Jdeo dicit bñ in pꝛopoſitis verbis. vas electionis eſt mihi iſte.

Jn quibus egregiꝰ p̄dicatoꝛ a duobꝰ cõmen
dat᷑. Primo a diuine gr̃e receptibilitate. ibi
vas. Scd̃o a diuine dilectiõe ſingularitate.
ibi. electionis. De p̄mo ẽ notandũ experit᷑ ꝙ
naturalit᷑. ſi aliqđ vas debet eſſe alicuiꝰ nobi
lis ꝯtenti receptiuũ reqꝛit᷑ ꝙ quattuoꝛ habe
at in ſe. Primo vt ſit pꝛofunduꝫ vt ĩ eo mate
ria obſeruet᷑ tutiꝰ infuſa. Secũdo ꝙ ſit ãplũ
qꝛ ad amplũ magis q̄ȝ ad ſtrictũ fundit᷑. Ter
tio ꝙ ſit vacuũ. qꝛ ſi eẽt plenuꝫ inabile eẽt ad
recipiendũ. Quarto ꝙ ſit ſolidum qꝛ alias đ
facili frangeret᷑. ⁊ ſupaddi poteſtꝙ quito vt
ſit mũdũ ne liquoꝛ in eo infuſus coꝛrũpatur.
¶ Spũaliter beatus paulus eẽ debuit vas
nobiliſſimi cõtenti ſcꝫ gratie dei ⁊ ſapie rece-
ptaculũ. iõ hec p̄dicta habuit in ſe. ita vt de
ipo põt vere dici illud Eccĩ. xliij. Vas admi
rabile opꝰ excelſi. Primo igit᷑ fuit vas ꝓfun
dũ ꝑ humilitatem. qꝛ ꝓfunde ſe humiliauit
quãdo cadẽs in terrã vocẽ ieſu audiuit ſe to
tum a ſe deijciẽs diuini volũtati vt humilis
obediẽs ſe ſubiecit dicẽs. Dñe quid me vis
facere Act᷑. ix. q. d. Ecce nũc ſum paratꝰ tibi
in oĩbus humiliter obedire qui priꝰ nequit᷑
tibi repugnaui. ideo cõpat᷑ lune q̄ ẽ infimus
planetaꝝ. ſic ipe fuit inter oẽs apl'os infimꝰ.
vltimus ⁊ minimꝰ. hoc ẽ humilimꝰ ipo atte-
ſtante qui ait. Ego ſum minimus apoſtoloꝝ
⁊ nõ ſum dignus vocari apl's qm̃ ꝑſecutꝰ ſũ
eccl'iam dei. ¶ Quare aũt fuit humilioꝛ
alijs oñdit Johẽs Chryſ. in li. de lau. Pau.
dicẽs. Paulus tanq̄ȝ crebꝛa cuꝫ deo habuit
eloquia q̄ꝫta nec aliqs ꝓphetaꝝ nec apl'oꝛuꝫ
habuerũt. ꝓpterea ipe ĩ ſe humilioꝛ habeba
tur. hec ille. Mouerat etiã. b. Pau. illđ qđ di
cit Auic. li. iiij. de diluuijs terre. ꝙ ꝓfunda
laria terre maioꝛẽ ſuſcipiũt humiditatis ꝑti-
cipationẽ ⁊ influxũ. qꝛ ſcimus ꝙ fundus ter
reẽ plenus lapidibꝰ p̄cioſis ⁊ alijs metallis
q̄ extra fodiunt᷑. dicit᷑ Auerrois de natura lo-
coꝝ. Sic ꝓfundioꝛa coꝛda hoim. i. hũilioꝛa
magis lumẽ celeſtꝫ gr̃e recipiũt. Juxta illud
Prou. xxxij. ⁊ Jaco. iiij. Deꝰ ſupbis reſiſtit
hũilibꝰ aũt dat gr̃am. Jdcirco paulus ſe ꝓ-
fundiꝰ hũiliauit vt maioꝛẽ gr̃am recipet me-
diante qua tenebꝛas ignoꝛantie ⁊ pctoꝝ a ſe
repelleret. Qꝛ ſm Augꝫ. Gr̃a diuina ẽ q̄ſi cã
delabꝛũ accenſũ expellẽs tenebꝛas vt homo
modicitatẽ ſuã meliꝰ cogſcat. Jõ dicit᷑ Gregꝰ.
Quanto q̄s maiꝰ lumẽ gr̃e recepit tãto ſe mi-
noꝛẽ eẽ cogſcit. q̄s aũt maioꝛeꝫ gr̃am accepit
q̄ȝ Paulꝰ q̄ ei adhuc in vita data ẽ. vt in ter-
tium celũ rapetur. ⁊ ibi arcana dei audiret.
ſic ipe teſtat᷑. ij. Coꝝ. xij. dicẽs. Scio hoiem
raptũ ad tertiũ celum ⁊ audiuit arcana que
non licet homini loqui. qꝛ ſm docto. vt pie
credit᷑. ipi Paulo reuelatũ ẽ. ꝙ ex p̄mo intui
tu in oĩbus hoĩbus cogũit q̄s eſſet de p̄deſti-
natis ad gl'iam. ⁊ quis ad penaꝫ. ⁊ tanta gr̃a
nullo legit᷑ apoſtolo collata. Jõ fuit ceteris
humilioꝛ. ¶ Secũdo fuit vas amplũ per
charitatẽ. quia tanta charitate ad ſalutẽ ho-
minum eſtuabat ꝙ non ſolum ardenter ſalu-
tem eoꝛum affectabat. Sed pꝛo peccatis eoꝝ
flebat ⁊ pꝛo damnatione eoꝛum a gloꝛia ex-
cludi cupiebat. Teſte Chꝛy. vbi ſupꝛa. Nul
lus inquit tanto affectu deflet mala pꝛopꝛia.
quãtũ deflebat Paulus quẽadmodũ illius
vt opinaris afflictũ cum de perditione fleret
peccatoꝝ. Qui vt ſalui fierent a celoꝝ gloꝛia
cupiebat excludi. Nam nõ ſaluari illos mul
to acerbius eſtimabat q̄m ſeip̄m perire. Hec
Chꝛyſ. ⁊ ſumpſit hoc Chꝛyſoſtomꝰ ex verb
eius ad Roma. ix. Optabã ego ipſe eẽ ꝓ fra
tribus meis anathema. ¶ Sed diceret ali
quis. hec verba eſſe contra verum oꝛdinem
charitatis. qꝛ vnuſquiſqꝫ debet plus petere
ſalutẽ pꝛopꝛiã q̄ȝ alienaꝫ ſm illud Augꝫ. ſup
Joh. Oꝛdinata charitas incipit a ſeipſo. et
ſi tunc Paulus voluit ſeparari a chꝛiſto pꝛo
ſalute pꝛoximoꝛum tunc fecit contra oꝛdineꝫ
charitatis. Ad hoc dico ꝙ autoꝛitas eſt ve-
ra abſolute loquendo. Jdeo dictum Pauli
ſm Gloſam Nico. de lyra. intelligitur ꝙ op
tabat ſe ſepari a chꝛiſto per dilectionem ſue
gloꝛie ad tempus vt intenderet cõuerſioneꝫ
iudeoꝝ ad fidem chꝛiſti. Vel debet intelligi
ſub conditione. ſi hoc eẽt poſſibile appeti qđ
vellet pꝛo ſalute alioꝛum excludi. Cuiꝰ ſimi-
le legit᷑ Exo. xxxij. de Moyſe q̄ populo pec
canti petiuit dicẽs. Dimitte eis hãc noxam.
aut dele me de libꝛo in quo me ſcripſiſti. Jn-
telligendũ ſi hoc eẽt poſſibile. Quantũ autẽ
Paulus dilatatus erat ⁊ amplꝰ ĩ charitate
oñdit Chꝛyſ. vbi ſupꝛa. Hic ſiquidem ꝓ illi
us amoꝛe ⁊ dilectione nõ angeloꝛum aut ar-
changeloꝝ dignitatem nec quicq̄ȝ hoꝛũ con-
ſumpſit. qđ eni erat maius omnibus chꝛiſti
amoꝛe fruebat᷑ nec ex hoc beatioꝛẽ cunctꝫ ſe
putabat ſine hoc. neqꝫ dñationũ neqꝫ pꝛinci-
patuũ ſocius eẽ cupiebat. Sed cum hac dile
ctione magis deſiderabat eſſe cũ extremis ĩ-
mo etiã in numero infimoꝛum q̄ȝ ſine hac iter
ſummos honoꝛes ſublimari. hoc erat illi ſin
gulare ⁊ maximũ toꝛmẽtũ ab hac charitate
diſcedere. hoc erat gehenna hoc ſola pena ꝙ
infirmitas ⁊ intollerãda ſupplicia nõ perfrui
charitate xp̄i. Hec ille. Tertio fuit vas va-
cuum non a gratia dei. de qua plenus fuit.
ſed rerum tempoꝛalium a ſe omnimode eua

cuantiū vt bn̄ poſſet dicere illḋ Matth. xix.
Ecce nos reliq̄mus oīa ⁊ ſecuti ſumꝰ te. idō
dic̄ Chry. vbi ſupra. Abraā mirant̄ oēs ꝙ
ad dei p̄ceptū patriā atq̄ʒ cognatos reliquit
vt hr̄ Geñ. xij. vbi dixit dn̄s. Egredere ḋ ter
ra tua ⁊ de cognatiōe tua. ⁊ faciā te i gentē
magnā. Sed quomodo equari poſſʒ Paulo
qui nō ſolū patriā vel cognatos ſʒ ſeipſum ⁊
mūdū reliq̄t. imo ⁊ celū ⁊ hec oīa xp̄m ſuſci-
piendo ꝓpt̄ xp̄m deſpexit. iō ait ad Phil. iij
et ꝓpter xp̄m oīa detrimēta arbitror vt ſter
cora vt xp̄m lucrifaciā. In cuiꝰ ſignū ⁊ figu-
rā miſit ꝓphetā Heliſeū mulierē hr̄e vaſa va
cua nō pauca quibꝰ habitꝰ oleū fuit multipli
catū vt hr̄. iiij. Reg. iiij. ❡ Quarto etiam
fuit vas ſolidū ⁊ ſerenū. quia vas cordis ſui
nulla aduerſitate potuit frangi. vt enim ait
Chry. Ipe tyrannos ⁊ populos ſpirātes fu
rorē velud quoſdam eſſe Irilices eſtimabat
mortē atq̄ʒ cruciatꝰ ⁊ mille ſupplicia q̄ſi ludū
eē puerorꝝ putabat dūmodo ꝓ xp̄o aliq̄d ſu
ſtineret. Decorabat̄ aūt vinctꝰ cathenis ma
gnis q̄ꝫ coronaret̄ diademate. eteni coartatꝰ
in carcere cohabitabat in celo ac libentiꝰ ver
bera recipiebat. ⁊ vulnera q̄m alia premia ⁊
dolores. nō minus p̄mia diligebat cum ip̄os
vtiq̄ʒ dolores duceret loco p̄miorꝝ ꝓpterea
illos in gratia noīabat q̄m que nobis ſūt cau
ſa triſticie hec illi p̄bebāt maximā voluptatē
hec ille. Ideo pōt de illo verificari illud ſapi
entis. Firmabat̄ in illo vt nō flecteret̄. Ecci
iiij. ❡ Quinto fuit vas mundū ꝑ cōtinen-
tiam ⁊ caſtitatē imo vt credit̄ virginitatē iu-
giter ſeruaſſe. ⁊ vt dicūt alij doctores quan/
do ante cōuerſionē virgo ex ſupbia perma-
nebat ſe reputans meliorē q̄ꝫ cum mulieribꝰ
cōmiſceri. poſt conuerſionē aūt ꝑ grām hoc
habuit ꝙ oīs delectatio carnis aut luxuria
fuit ei luctuoſa. Quare igit̄ illud vas nobi-
liſſimū fuit ita profundū. amplum. vacuum.
ſolidum. ſicq̄ʒ mundum. Ideo magnarꝝ gra-
tiarꝝ ⁊ multarꝝ fuit receptiuū. ⁊ hoc q̄ ad pri-
mū. Quantū ad ſecūdū ē notandum ſolent
hr̄e reges mūdi p̄ alijs vaſa electiſſima i qui
bus eis miniſtrent̄ potagia ⁊ nō vaſa cōmu-
nia. Ad qḋ probandum legit̄ Dañ. ij. ꝙ bal-
thaſar habuit aurea ⁊ argētea vaſa electa in
quibus ei potus portabat̄. Idē legit̄ ḋ aſue
ro rege q̄ de aureis poculis bibebat. Heſter
j. ita chriſtus rex regum habuit electiſſimum
vas beatū Paulū q̄ nō fuit vas ſimplex ſed
electionis. Unde ḋ ip̄o intelligit̄ illud Ecce
ſeruus meus ſuſcipiam eum electus meꝰ cō-
placuit ſibi in illo aīa mea. Eſa. xlij. Et dicit
ſignant̄ electus meus vt de ip̄o verificet̄ illḋ

Cañ. v. Dilectus meus candidꝰ. rubicūdus
electus ex milibꝰ. Et bn̄ ex milibꝰ. quia inter
mille ſanctos non inuenit̄ ei ſimilis. Sic de-
clarat Ioh. Chryſ. in lib. de lau. p. vbi lau-
dat ip̄m ſuper oēs patres veteris teſtamenti
⁊ noui. vltra Abel in ſacrificio. vltra noe qui
genus humanum in arca reſeruauit. quā au-
toritatem plenius inuenies de cōuerſiōe eiꝰ
ibi Beniamin lupus rapax. In tertio p̄nci/
pali. ❡ Et ē notandū ꝙ illud vas venera/
bile dictum eſt principaliter quo ad tria Pri
mo ad dei ſapientiā. ⁊ recte pōt dici vas ſapi
entie. q̄ꝛ p̄ditus fuit triplici ſapientia. ſ. mo-
ſayca. angelica. ⁊ diuīa. Primā ḋdiicit i ſcho
la iudeorꝝ. ſicut ip̄e teſtat̄ Act. xxij. Ego ſuʒ
vir iudeus ſecꝰ pedes gamalielis eruditꝰ iu-
xta veritatē paterne legis. Secūdā didicit i
ſchola aplor̄ꝝ in qua mgr̄m ſolū habuit xp̄m
q̄ꝛ nō ſuū euangeliū fuit ſ̄m hominē nec reci
pit ab homine. Sed per reuelationē ieſu xp̄i
ad Gal. j. Tertiam didicit in ſchola angelorꝝ
quando raptus fuit in tertiū celum. vt patet
ſupra. Et quia in his ſcholis gradatim ſe ex-
cedentibus hanc triplicem ſapientiam didi-
cerat. Ideo ꝑfectus fuit predicator quia no
men chriſti tripliciter p̄dicauit. verbo. exem
plo. ⁊ martyrio. Et in ſignū ſue ſapīe depin-
git̄ ip̄e cū libro quē gerit in manu vt ſuū ma-
giſteriū ⁊ rapina demonſtret̄. Secundo fuit
vas electū ad laborꝝ ſuppletiōe q̄ꝛ tam labo
rioſus fuit ꝙ ſ̄m Chry. vbi ſupra. nec vnum
diē in ocio ⁊ quiete paſſus ē tranſire qḋ ꝓbat
per hoc ꝙ vix in ſpatio triginta annorūʒ ro
manos. ꝑſas. partos. medos. ⁊ ethiopes. iu
go ſubdidit ꝯitatꝰ. Nā adeo laborioſus fuit
ꝙ noctē ꝓ maiori parte in labore cōſumpſit
manuū. diē vero in exercitio p̄dicationis di
cit Haymo. ꝙ a cantu gallorꝝ vſq̄ʒ ad q̄ntam
horā manibꝰ laborabat. deinde p̄dicationi
vacabat. ⁊ plerūq̄ʒ vſq̄ʒ ad noctem predicati
onē protraxit. ⁊ reſiduū tēpus in refectione
ſomno ⁊ orationibꝰ ꝯſumpſit. quare ꝰ etiam
dixit. j. Corꝝ. xv. Abundantius omnibꝰ alijs
laboraui. nullus eni legitur in tot terris p̄di-
caſſe. nec ꝓ ſuo victu ſic manibꝰ ꝓprijs labo
raſſe. q̄ꝛ ſciebat ꝙ ocietas ⁊ voluptas ſunt ar
ma antiqui hoſtis vt hr̄ de renū. c. niſi cū pri
dē hoc verꝝ. Hic dic de malo ocio ſi viderꝭ ex
pedire. Tertio vas illud fuit electū ad paſſi-
onū tollerationē. qḋ patet in triplici genere
paſſionū. ❡ Primū ꝯſiſtit in corporali af
flictione. quia a ſeip̄o pertulit voluntariam
corpis caſtigationē a laboribꝰ ieiunijs multꝭ
a fame. ſiti. frigore. ⁊ nuditate. vt habetur. ij
Corinth. xj. Ab aduerſarijs etiam pertulit

multipharia̅ machinatione̅ ꝑiculoꝝ qꝛ pſeu
do apl̅i machinati ſu̅t in moꝛte̅ eiꝰ. qꝛ in ciui=
tatibus a falſis fratribꝰ ſuſtinuit ꝑiculu̅ ꝑdi
tionis. In ſolitudinibꝰ ꝑiculu̅ occiſio̅is. In
fluminibus ſuſtinuit ꝑiculu̅ ſubmerſio̅is. qꝛ
illi qui no̅ poterãt i ciuitatibꝰ ipſu̅ ꝑ ꝑditio=
nem pꝛodere. nec in ſolitudinibꝰ interficere.
conati ſunt ipſu̅ in flumine ſubmergere. Et
hoc innuit. ij. Coꝝ. xj. cum dicit in periculis
fluminu̅. in ꝑiculis latronu̅ ꝑiculis i ciuitate
ꝑiculis in ſolitudine. ꝑiculis in falſis fratri=
bus. ſed xp̅o ipm̅ ꝓtegente multoꝝ pericula
euaſit. Ab ipſis etia̅ domeſticis. ſ. iudeis per
tulit variam penaꝝ illatione̅. Qꝛ vt teſtatur
quinquies. i. quinqꝫ vicibꝰ accepit quadra=
genas ꝑcuſſio̅es. minus vna. Na̅ ſm glo. ne
viderent̄ immiſericoꝛdes vnu̅ ictuꝫ remitte=
bant ⁊ plures alias paſſiones ab eis ſuſtinu=
it vt lapidatio̅es. Act. xix. Et cu̅ impioꝛu̅ ſe
uicia̅ declinaret ter naufragiu̅ ꝑtulit. Scd̅m
genus paſſionu̅ fuit in mentali affectio̅e. ſm
que̅ affectu̅ triplicit̄ paſſus e̅. Pꝛimo ꝓ eccle
ſiaꝝ dilatatio̅e ⁊ ꝓfectu fideliu̅ maxima̅ ſolli
citudine̅ habuit. Qꝛ dicit ad Coꝝ. vbi ſupꝛa
Pꝛeter illa q̄ intrinſecꝰ ſunt. i. que patioꝛ in i
terioꝛibꝰ inſtantia mea quottidiana ſolicitu
do oium eccleſiaꝝ. Et Chꝛyſ. in lib. de lau.
pauli ꝙ nullus angelus pꝛopꝛiu̅ ſibi creditu̅
ita ſollicite gubernauit vt paulus de ꝓfectu
omniu̅ eccl̅iaꝝ ſollicitꝰ fuit. Scd̅o ꝓ debiliuꝫ
⁊ infirmoꝝ reuelatione habuit magna̅ ꝯpaſ
ſione̅. ſm ꝙ dicit ibide̅. Quis infirmat̄ ⁊ ego
no̅ infirmoꝛ. quis ſca̅dalizatur ⁊ ego no̅ vroꝛ
hoc e̅ me̅taliter affligoꝛ. Tertio ꝓ alioꝝ tri/
ſticia habuit triſticia̅ maxima̅ ſm ꝙ dicit ad
Roma. ix. Triſticia mihi magna e̅ ꝓ vobis
⁊ co̅tinuus laboꝛ coꝛdi meo. Tertiu̅ genꝰ fu=
it in toꝛmentali paſſione. io̅ dicit. ij. Coꝝ. vij
No̅ eni volumꝰ vos ignoꝛare de tribulatio̅e
que facta eſt in azia qua ſupꝛa modu̅ graua=
ti ſumus. ⁊ ſupꝛa virtute̅. ita vt crederet noſ
viuere. Et pꝛopt̄ eiꝰ inuicta̅ me̅tis ꝯſtantiaꝫ
ait Chꝛyſ. ꝙ fuit om̅i ſaxo durioꝛ. om̅i colu̅
na immobilioꝛ. ⁊ om̅i adama̅te foꝛtioꝛ. Fuit
eni tante ꝯſtantie ꝙ nunqꝫ alicui cedebat ad
uerſitati. ſed eam per mentis co̅ſtantiam vi/
riliter repꝛimebat. Rogemus.

¶ Sermo de viſitatio̅e bt̄e Marie v̄ginis.

B Enedicta tu in
mulieribus ⁊ bn̄dictus. f. v. t. ita
ſcribit̄. Luc. j. Dicu̅t naturales ⁊
aſtronimi. ꝙ luna e̅ nobilis planeta. ꝓpinq̄=
oꝛ nobis inter alias planetas. ¶ Nam ſm
aſtronomos ſolum diſtat a terra quindeci̅
milibus. miliariu̅ ſexingentis ⁊. xxxv. cu̅ alij
ſint multo remotioꝛes iuxta ſitu̅. Et ex q̄ eſt
nobis ita vicina hinc e̅ in nobis humoꝝ au/
gme̅tatiua. de quanto eni magꝭ appꝛopi̅qt. d
tanto magis humoꝛe̅ in carne in oſſibus me=
dulla̅ in capitibꝰ. cerebella ⁊ ſanguine̅. ſ. i coꝛ
poꝛibus augme̅tat. Io̅ etia̅ in infirmitatibꝰ
e̅ luna a medicis intuenda. Qꝛ vt dicit Gal.
in quinto de diebus creticis. ꝙ qn̄ luna e̅ co̅=
iuncta cu̅ ſtella foꝛtunata. tu̅c egritudines ⁊
debilitates in ho̅ibꝰ terminant̄ ad bonum. ⁊
quando e̅ plena luminis tunc creſcu̅t in ho=
minibus medulle ⁊ hu̅oꝛes. ¶ Spu̅aliter
per lunam beatiſſima v̄go Maria rite deſi=
gnat̄. Nam ſicut luna e̅ nobis planeta vici=
nioꝛ. ⁊ quando terre per pluuia̅ no̅ ſuccurrit
⁊ ab alijs planetis dimittit̄. tunc luna de ſe
roꝛe̅ mittit. ⁊ terra̅ fructificare facit vt vide=
mus. ſic Maria luna pulcherrima in oi̅bus
neceſſitatibus noſtris e̅ vicinioꝛ. ⁊ qua̅do ab
alijs ſanctis. imo a xp̅o pꝛopt̄ peccata nr̄a re
linquimur. ſola maria no̅ nos reliquit in ne=
ceſſitatibus noſtris. Ita dicit Bern̄. in quo
dam ſermo̅e. ꝙ ille ſolus o v̄go tuas laudes
ſileat qui te fideliter inuocata̅ ſenſit vnqꝫ in
ſuis neceſſitatibꝰ defuiſſe. Et quid miꝝ ſi in/
uocata adeſt. que etiam pꝛeſta e̅ no̅ vocata.
hec ille. Recte ſic legit̄ de Heſter per qua̅ fi=
gurat̄ maria in neceſſitatibus fuit pꝛo iude/
is coꝛa̅ aſuero reco̅cilians ipſos q̄bꝰ gr̄am i̅pe
trauit populo iſrl̄ neſciente vt habet̄ Heſter
vij. Et qꝛ v̄go maria e̅ nobis tam pꝛopiqua
ideo generat nobis humoꝛe̅ gr̄e ⁊ miſericoꝛ=
die. ſm ꝙ dicit Bern̄. Maria oi̅bus omnia
facta e̅. omnibus charitate debitrice̅ ſe facit
oi̅bus ſinu̅ mi̅e ſue aperit. vt de plenitudine
eius recipia̅t vniuerſi. Recte ſic luna qn̄ eſt
plena tunc magis generat humoꝛes hic i ter
ris. Ita ipſa ex quo e̅ plena gr̄aꝝ. iuxta dc̄m
angeli. Aue gr̄a plena. Io̅ hanc nobis largi=
ter impartit̄ ⁊ illud oñdit in elizabet cogna=
ta ſua ⁊ Johanne qꝛ ad partu̅ eiꝰ iuuencula
ad ſenem appꝛopinquauit. vt ea̅ in neceſſita
tibus adiuuaret. Teſte Bern̄. in ſermo̅e de
natiui. Joh. qui ait. Virgo feſtinat ad Eliza
beth ⁊ tribus menſibꝰ dignat̄ inhabitare ho
ſpitiu̅ donec noni menſis fine co̅cluſo natiui
tas iminet patriarche. Alij qui libꝛos ſco̅ꝝ
diligentioꝛibus oculis inſpexerunt. ibi ſe vi
diſſe teſtant̄. ꝙ ipſa dei genitrix felice̅ pueru̅
de terra leuauerit pꝛimo ⁊ cognate partum
omni pꝛoſecuta ſit ſeruitute. hec ille. Et cuꝫ
hec pꝛopinqua eſſet Maria Elizabeth hu=
moꝛe̅ gratiaru̅ in Joha̅ne infantulo augme̅=
tauit. vt qui pꝛius erat debilis i membꝛis ꝑ

gaudio exultaret. vt dr̄. Luc. j. Et etiā eliſa-
beth repleta ſpūſancto. vt que pͥus vix p̄ de
bilitate ſenectutis loq̄ poterat. ſtatim iubilā
ter exclamauit verbū prelibatum dicēs. Be
nedicta tu in mulierib⁹. In quibus ſtatī mu
lier xp̄iferam extollit quo ad tria. Primo in
ſanctitate quā probat diuina dedicatio. Se-
cūdo in ſingularitate quā probat cōparis ex
cluſio. Tertio in fecūditate quā p̄bat prolis
baiulatio. De primo ꝙ maria extollit̄ in ſan
ctitate quā probat diuina dedicatō cū dicit̄
bn̄dicta. ¶ Dicūt naturales qui tractant
de naturis herbaꝝ ꝙ bn̄dicta eſt herba vti/
lis ⁊ multe virtutis. Nam de ip̄a legit̄ ꝙ in
quacunqꝫ domo vel camera poſita fuerit ibi
nec vermis venenoſus. nec ſerpēs nec rana
pōt latere vel manere propt̄ eius odorē. Ha
bet etiā virtutē ꝙ omnē potū reformat. quia
qui primā virtutē p̄diderat ſi imponitur be-
nedicta ad priorem ordinem reducit̄. ⁊ q̄ de
ip̄a biberit rubeū vel bonū colorem habebit
Per hanc herbā btā virgo Maria intelligi
tur que hic ab eliſabeth bn̄dicta noiat̄. Re-
cte eni ſicut ponit̄ bn̄dicta in domo cordis vl̄
noiatur. ibi nullus ſerpēs infernalis pōt ma
nere. Teſte Amb. in li. prefa. ad vocationeꝫ
nominis Marie tota cōcutit̄. ⁊ terret̄ pote-
ſtas contionis maligne Marieqꝫ preſentia
ineſtimabilia infert demonib⁹ ſupplicia. Si
cut bn̄dicta rubea reformat potū ad ſtatū p̄-
ſtinuꝫ Sic benedicta domina. diuinā gratiā
quā Eua neglexerat ⁊ p̄ire dimiſerat refor-
mauit. ſm̄ ꝙ dixit angelus. Inueniſti grām
apud dn̄m. Luc. j. Iō dicit Hiero. de aſſum
ptione ei⁹. Quicquid maledictionis infuſuꝫ
ē per Euam totū abſtulit bn̄dictio Marie.
Inſup̄ ⁊ grām refudit xp̄i ortus quā pri⁹ nō
habuit omnis mundus. hec Hiero. Iō ſi de
hac virgine ſedule bn̄dicta maria biberim⁹
ei⁹ grām poſtulando. p̄ducit nos ad regnuꝫ
filij ſui. vbi facies bonū ⁊ pulchrū habebunt
colorē. Iuxta illud Matt. xiij. Fulgebunt
iuſti ſicut ſol in cōſpectu patris ſui. Etiam ſi
cut herba p̄dicta inter ceteras herbas obti-
nēt hoc nomē bn̄dicta. ſic Maria inter aliaſ
mulieres p̄dicatur bn̄dicta. ita vt ei cōpetit
illud Iudith. xiij. Bn̄dicta tu filia a dn̄o deo
excelſo p̄ oibus mulieribus ſuper terraꝫ. Si
militer illud ibidē. c. xv. Manus dn̄i cōfor-
tabit te. Iō bn̄dicta eris in eternuꝫ. Et illud
Ruth. iij. Bn̄dicta es a dn̄o filia. qm̄ p̄orem
miſericordiam poſteriori ſup̄aſti. Etiā bene
dicta herba nō ſolū ē hoc nomē inter herbas
ſed etiā inter flores. q2 de nullo flore legitur
ꝙ eēt p̄ditus hoc noīe benedicta. Ita Ma-
ria nō ſolū hoc nomine bn̄dicta honorat̄ int̄
mulieres ſed etiam inter viros. Qd̄ probat
Chry. in ſermone annūciatiōis dicēs. Abel
per ſacrificiū imolat̄. Enoch p̄ cōplacentiaꝫ
memorat̄. Melchiſedech imago dei p̄dica-
tur. Abraam p̄ fidei meritū collaudat̄. Iſa-
ac p̄ nomē obediētie ꝯmēdat̄. Iacob per lu-
ctamē. Moyſes ſicut legiſlator. Eſaias ſic
legis dei euāgelizator. Daniel ſicut pruden-
tiſſimus deſiderator. Ezechiel ſic archanoꝝ
inſpector. Salomon ſapientiſſimus noiatur
ſed nullus talis fulſit in mundo q̄lis Maria
dei genitrix bn̄dicta. quē eni illi oms in eni-
gmate p̄uiderūt. iſta in vtero incarnatū por
tauit. hec ille. Q2 ip̄a portauit in vtero xp̄m
qn̄ in montana ad eliſabeth feſtinauit. Et h̄
quo ad primū. ¶ Quātū ad ſcd̄m extollit
elizabeth mariā p̄pter ſingularē ꝯparis ex-
cluſionē que portabat cum dicit. Tu ſcꝫ ſola
nō habes ſiīleꝫ int̄ oēs mulieres Amb. in he/
xa. ⁊ Iſi. in naturalib⁹ dicunt de fenice ꝙ eſt
auis ſingulariſſima nō hn̄s parē ſꝫ ē vnica in
toto orbe terraꝝ. ⁊ apud arabes vocat̄ ſingu
laris. ⁊ p̄ alijs auib⁹ pulcherrima hn̄s pen-
nas velut pauo ocultas. Per hanc auē v̉go
Maria ſp̄āliter deſignat̄. q2 fuit in t̄ris et ē
nunc in celis p̄ oibus ſingularis in dignita-
te. nec aliqua mulieꝝ in toto vniuerſo fuit ei
coequalis. Iō canit de ea eccl̄ia. Nec p̄mā ſi
milē viſa ē nec hr̄e ſequentē. De hoc etiā dic̄
Chry. in ſermone de annūciatione. Laudat̄
zara populi p̄nceps honorat̄ rebecca. propo
nitur in cauernis primo genitura. Laudat̄
delbora ſup̄ naturā feminea ductrix populi.
⁊ victrix inimicoꝝ Beatificat̄ eliſabeth ꝑtu
ſterili exaltata. Beata aūt v̉go Maria ſup̄
oēs. q2 facta ē ancilla dn̄i. ⁊ thalam⁹ et arca
dn̄atoris. hec ille. Hec etiā beatiſſima virgo
maria in pulchritudine ē ſingularꝭ. vt d̄ ipſa
verificat̄ illd̄ Can̄. j. O pulcherrima int̄ mu-
lieres abi p⁹ veſtigia gregū tuoꝝ. Fuert̄ eni
multe pulchre mulieres an̄ ipſā quaꝝ vna fu
it rebecca. de qua Gen̄. xxiiij. ꝙ erat puella
decora nimis ⁊ v̉go pulcherrima Alia fuit
Heſter. de q̄. c. ij. q̄ erat formoſa ⁊ incredibili
pulchritudine oimqꝫ oculis grōſa videbat̄.
ſed oiuꝫ illaꝝ pulchritudo nō pōt ei⁹ ſpecioſi
tati ꝯpari. Q2 dicit doctor bertiri⁹ i li. de ve
ſtigio. ꝙ oēm pulchritudinē quā ois creatu-
ra pōt ſuſcip̄e Maria iter oēs creaturas p̄/
mogenitas ſuſcepit In maria affluentia pre
cōſortib⁹. Nā ſolē iuſticie qn̄ p̄mo egreſſus ē
de ſinu patris. marie cor inter ceteras creatu
ras ſuſcepit. Hec ille. ¶ Cui ꝯcordat Hie-
ro. in ſermo. Si mariā inſpexerꝭ nihil v̄tutis

nihil decoris nihil ſpecioſitatiſ. qḋ nõ in ea re
ſplendeat. hec Hiero. Jlla ꝓ tanto dicũt q̃
ſciũt ꝙ virgines ſpẽalr̃ de pulchritudine de
lectant̃. Jḋ hãc ipam ꝟginẽ laudãt de deco
re. et quare nõ laudaret talẽ virginẽ in q̃ de-
cor ⁊ pulchritudo nunq̃ defuit nec defec. q̃
adhuc in aĩa hꝫ filiũ ⁊ oẽm theſauꝝ beatiſſi-
me trinitatis. Sꝫ quõ ego pauꝑ ingenio hãc
pulcherrimã collaudabo. q̃ ſi omniũ docto-
rũ mẽbra verterent̃ in linguas ipiꝰ iſ pulchri
tudinẽ exꝑmere nullus ſufficeret. ſed q̃ ſecu
lares amatores ſuas laudãt ꝟgines amatri
ces. Jḋ ego meã dñam glorioſiſſimã atq̃ di-
lectiſſimã amatricẽ. ſm poſſe meũ ꝯmẽdabo
Hec ẽ inq̃ ortus ꝯcluſus. ſoror mea ſponſa.
de quo dicit ſponſus Cañ. iiij. Ortus cõclu-
ſus ſoror mea ſponſa. hunc delectabilẽ fece-
runt ꝯcentus volucrũ. hoc ẽ prophetaꝝ q̃ ḋ
ipa vario modo ꝓcinuerũt. viriditas herba
rũ virentiũ. i. virtutum amenitas floꝝ ⁊ fru
ctuum bonoꝝ opeꝝ. Recte ſic ortũ materia
lẽ hec ꝓdicta faciũt delectabilẽ ⁊ amenũ qñ
audit̃ cantꝰ auiũ in ortis vbi ẽ viriditas her
baꝝ ⁊ arboꝝ amenitaſ fructuũ atq̃ floꝝ. ille
ortus pulcher diceret̃ rõne illius q̃ materia
pulchra ẽ. Hec ẽ vitis pulcherrima quã rex
aſuerus habuit in veſtibulo ſui ortꝰ. cuiꝰ ſti-
pites erant argentei. palmites aurei. ⁊ botri
ex gẽma ⁊ auro inſerti. ſic dicit petrus come
ſtor in hiſto. ſco. Fuit eni vitis queadmodũ
ipa teſtat̃ Ecci. xxiiij. Ego quaſi vitis fructi
ficaui ſuauitatẽ odoriſ. ⁊c̃. Stipites aũt. ſ. pa
rentes Joachim ⁊ Anna huius nobiliſſime
⁊ pulcherrime vitis. fuerũt argentei. h̃ ẽ pu
ri ⁊ iuſti. Q̃ dicit Jacobꝰ ꝙ fuerũt ambo iu
ſti ſine repꝛhenſione in oĩbus mandatis dñi
incedentes. Hec ẽ mulier illa ſpecioſiſſima ⁊
pulcherrima quaꝫ Johẽs vidit in apoc̃. xij.
que erat ſole amicta. ⁊ luna ſub pedibꝰ eius
in capite autẽ corona. xij. ſtellarum. Maria
autẽ amicta erat ſole. q̃ xp̃s verꝰ ſol iuſticie
ipam tã interiꝰ exteriuſq̃ repleuerat dũmo-
do Elizabet viſitauit. vt hr̃ Luc̃. j. Qñ ipſa
angelo cõſenſerat dicẽs. Ecce ancilla domi-
ni. Statim ꝯcepit filiũ dei. ⁊ ſic in illis diebꝰ
circũdata ſole exurgẽs abijt in montana. ha
buit etiã lunã ſub pedibꝰ. q̃ iã de mũdo non
curauit ⁊ potuit dicere cum apl̃o ad Gal̃. v.
Mihi mundꝰ crucifixꝰ ẽ. i. cõcupiſcẽtia eiuſ
mortua ẽ ⁊ ego mũdo. Habuit inſuꝑ coronã
xij. ſtellaꝝ in capite. q̃ habuit. xij. ꝟtutes de
centiſſimas q̃ in diuerſis fulſerunt ſanctis. ⁊
tñ ſingulariter ipſã exornauerunt. ¶ Pri-
ma ẽ puritas q̃ eſt in angelis. q̃ natura puri
ſunt. Sed in virgine. ⁊ domina noſtra gſoſa

ſuperabundant̃ hec effulſit. de qua dr̃ Sap̃.
vij. Hec ẽ ſpecioſior ſole q̃ ẽ cãdor luciſ eter-
ne ⁊ ſpeculũ ſine macula. ⁊ merito debuit eẽ
ſuꝑ oẽs angelos puriſſima virgo glorioſiſſi-
ma. de qua naſci voluit ſplẽdor pr̃is eterni.
ieſus xp̃s ſm ꝙ dicit Anſel̃. in li. de cõceptu
ꝟginis. Decebat vt illiꝰ hoĩs cõceptio ḋ pu-
riſſima matre fieret vt ea puritate niteret. q̃
ſub deo nequit maior intelligi. Scḋa ſtella ẽ
cõſtãtia q̃ fuit in patriarchis qui aduentum
dñi cõſtanter expectabant. quoꝝ vnꝰ iacob
dixit. Salutare tuum dñe expectabo. Geñ.
xlix. Sed hac multo decẽtius decorata fuit
maria. q̃ monitu angeli in egyptuꝫ fugit. ⁊
ibi cõſtanter reditũ in terrã iſrl̃ expectabat.
vt dicitur Matth. ij. Sic etiã per triduũ cũ
magna cõſtantia filiũ queſiuit ⁊ tandẽ in tẽ-
plo inuenit. Luc̃. ij. Et ꝓncipalr̃ cõſtãs fuit
in propoſito caſtitatis. q̃ angelo diutiꝰ recu
ſauit ꝯſentire. ⁊ modũ quõ fieret hoc voluit
ſcire. Luc̃. j. Sed q̃ noſtre mulieres valde i
eaꝝ animis ſunt incõſtãtes. ⁊ raro in bono ꝓ
poſito ꝑdurantes. q̃ iam ſibi ꝓponunt aliq̃
bona ſeruare. ſ. caſtitatẽ. ⁊ cito animꝰ imuta
tur. diſcere debẽt ab hac ꝟgine conſtantiſſi-
ma ne tam leues ſint ad credẽdũ Q̃ ſm ꝟbũ
Sapientis. qui cito credit leuis ẽ mẽtiſ Ecci.
xix. Tertia ſtella ẽ cognitio que fuit in ꝓphe
tis. q̃ multa futura de deo ꝑ ſpũm ſanctũ co
gnouerũt. Sed in h̃ ꝓcellit maria. q̃ hunc in
vtero geſſit quẽ ꝓphete futurũ agnouerunt
Jdeo dicit Anſel̃. Quid illa de deo nõ ſentie
bat ⁊ ſapiebat in qua ſapientia dei latitabat
Quarta ſtella ẽ fides que fuit in apl̃is. quia
duodecim articulos fidei in vnũ collegerunt
ſed hãc excellẽtiꝰ habuit maria. q̃ alijs dubi
tantibꝰ ⁊ a xp̃o recedentibꝰ tpe paſſionis ipa
nunq̃ fidem ꝑdidit nec a filio receſſit qḋ deſi
gnat eccl̃ia in candela ardente in matutinis
tenebroſis remanẽte. Nã ſicut illa cãdela ali
is extinctis nõ extinguit̃. ſic alijs apl̃is diffi
dentibus maria lumẽ extinctũ nũq̃ habuit.
¶ Sed hanc ſtellã fidei ꝓclariſſimã nõ por-
tant certe mulieres ſortilege incantatrices q̃
verã fidem deſerunt chriſtianã ⁊ diabolicaꝫ
conſequũtur. Nam ſolent predicere ex q̃daꝫ
pactione quã habent cuꝫ diabolo. que tamẽ
excogitata mẽdacia dici potius q̃ vera inue
nientur. capita etiam ⁊ alia membra ſolent i
infirmis mẽſurare ⁊ benedictiões ſuas. ſed
verius dicere maledictiones diabolicas qui
bus credunt ineſſe aliquam virtutem ſanita
tis. Contra hoc dicit Augꝰ. et habet̃. xxvj.
q. vlti. c. ãmoueant inquit fideles ſacerdo-
tes populos vt nouerit artes nigromãticas

incātationeſ que quibuſlibet infirmitatibus
hoīm nihil poſſe remedij cōferre. nā nec aīa
libus languentibꝰ claudicātibꝰ vel etiā mor-
bidis quicꝙ mederi. ſed eē laqueos antiqui
hoſtis q̄bus ille ꝑfidus genꝰ hūanuꝫ decipe
nitiꝛ. Et ſi q̄s hoc exercuerit. ſi ē clericus de
gradeꝛ. laicꝰ excōiceꝛ. Hec Augꝰ. Uideant
nunc tales infideles incātatrices ꝙ eaꝝ infi-
delitas nihil proficit ad ſalutē. ſed magis ad
ꝑpetuā dānationē. Jō qui in ſe extinxerunt
lumē fidei xp̄iane ſunt etiā ꝑ mortē extinguē
de. ſm ꝙ iubet ſcriptura. Exo. xxvij. Sorti
legas ne patiaris viuere ſup terrā. Sꝫ qua-
re tales ſunt extinguēde. qꝛ videnꝛ interduꝫ
ſanare hoīes et iumēta. Ad h̄ dico ꝙ vetule
incātatrices vel etiā quicūꝙ ſortilegi bn̄di-
ctionibꝰ falſis vel etiā bonis cum aliq̄ pacto
diabolico exp̄ſſo vel tacito videꝛ ſanare. nō
ē ibi aliud niſi ꝙ diaboli ꝓpter taliū infideli-
tatē deſiſtunt ab om̄i afflictione quā miſera
biliter inferebāt. qđ ⁊ deus iuſte ꝑmittit. vt
probet hoīem. an potiꝰ velit infirmari vł mo
ri. q̄ꝫ diabolicā ſic queri ab hoībꝰ ſanitatem
Quinta ſtella ē charitas q̄ fuit in martyribꝰ
quoꝝ charitatē extinguere nō potuerūt exq̄
ſite paſſiones. vt dꝛ Cañ. viij. Et hāc p̄ alijs
habuit virgo maria. de qua dicꝛ Hiero. Be-
ata mater dei cuiꝰ candoꝛ virginitatꝭ ſic pla-
tanus in Hierico ſpecialiꝰ effulſit ⁊ ſplēdidi
us emicuit officio circūdata charitatꝭ Sexta
ſtella ē humilitas que fuit ī confeſſoribus. đ
quibus caniꝛ. Qui pius prudēs humiꝉ pu/
dicꝰ ſobrius caſtꝰ. Hanc excellentiꝰ habuit
virgo maria. qꝛ per eā meruit fieri maꝛ dei. ⁊
ſine qua nullo mō maꝛ dei eſſe meruiſſet. qđ
Grego. i regi. ꝓbat. Quātūcūꝙ btā v̾go ca
ſta fuiſſet. nūq̄ꝫ tn̄ dn̄m ꝯcepiſſet. niſi ſūmam
humilitatē habuiſſet. Jō de ſua humilitate
gloriaꝛ in euangelio hodierno. Reſpexit in-
quit humilitatē ancille ſue Septia ſtella ē ex
emplaritas que fuit in doctoribꝰ q̄bꝰ dictuꝫ
ē. Sic luceat lux veſtra corā hoībꝰ. Math.
v. Sed hanc ſimiliter habuit v̾go maria. cu
ius tota vita iclinata fuit omnibꝰ i exemplū
ſanctitatis. Sed de hoc dicꝛ Amb. in lib. de
virginitate. Per arbitriū mentis nō hoīem
ſed deū ſtuduit q̄rere. oībus bene velle. ma-
ioribus aſſurgere. eq̄libꝰ nō inuidere. iactan
tiam fugere. rōnem ſequi. ⁊ amare virtutem
hec ille. Sed noſtre virgines ⁊ mulieres nō
ſunt taliꝛ bene exemplares. ſed male que ge-
ſtibus ſuis malis multos maculant. ſed au-
diant illud Grego. xj. q. iij. c. precipue. Tot
mortibus digne ſunt. quot exempla mala in
alios tranſmiſerunt. Octaua ſtella eſt dili/
gentia miniſtrandi que dꝫ eſſe in ſacerdoti/
bus. qꝛ debent eē diligentes circa populum
eis cōmiſſum. ne alias negligentia eorum ca
dant in diſcrimē. vt habeꝛ. xl. diſ. c. ſi papa.
ſed diligentiā ſingulariꝰ habuit maria q̄ fuit
diligens circa inſtructionē v̾ginū ſibi cōmo
rantiū. Qꝛ ſm Uincen. in ſpe. hiſto. lib. vij.
Erat valde ſollicita ⁊ diligens ī clauſtro cir
ca ſorores ſuas ne aliqua ex eis peccaret vel
ne iniurioſa exiſteret. Hanc etiam diligētiaꝫ
exhibuit hodie Elizabeth ſue cognate. quia
ad ip̄am hodie p̄parauit venire vt ei famula
tum exhiberet diligenteꝫ. vt dicit Amb. Et
ſubdit. Diſcite ⁊ vos mulieres ſedulitatem
quā pregnantibꝰ debeatis exhibere cognatꝭ
vt patet in omelia hodierna. Etiā hanc dili
gentiā circa xp̄m infantulū fecit. vt dicꝛ Au-
guſti. Firmiꝛ credo ꝙ maria multotiēs đ no
cte ſurrexit ⁊ lactauit infantuluꝫ vt eiꝰ vagi-
tū p̄ueniret. quē vagientē ſine dolore audi-
re nō poterat. hec ille. Nona ſtella ē deuotio
que fuit olim in religioſis. Sed hanc excellē
tius habuit maria. qꝛ ſp̄us ſemꝑ in celeſtibꝰ
fuit fixus. Et hoc probat Canticū deuotiſſi-
mū hodiernū qđ ex ingenti deuotiōe ꝓtulit
virgo dicens. Magnificat aīa mea dominū
⁊c̄. Jō dicit beatꝰ Bern̄. Sancta Maria ſo
bria virgo deuota. nūq̄ꝫ caſtior illa nunquā
deuotior. Decima ſtella ē caſtitas q̄ fuit ī vir
ginibus. ſed hanc ſingulariꝰ habuit Maria
ꝓpter qđ diciꝛ virgo virginū. Undecima
ſtella fuit fecūditas que fuit in cōiugatis. ſꝫ
hanc ſpecialius habuit maria q̄ peperit vir/
go ꝑpetua ꝑmanēdo. ⁊ proles eiꝰ eſt ſup oēs
benedicta. ſm ꝙ hic diciꝛ. Et bn̄dictꝰ fructꝰ
ventris tui. Duodecima ſtella ē patiā q̄ fuit
in viduis. q̄bus multe moleſtie inferebanꝛ.
Jllā aūt excellentiꝰ habuit Maria que cuꝫ
videret filium illudi crucifigi ⁊ vndiꝙ vul-
nerari. nullū impatientie ſignū oſtendit. nec
iudeis propter hoc maledixit ſm ꝙ teſtatur
Amb. in li. de virgi. nec curuū in oculis ma/
rie. vel in verbis vel in actuū iuerecundū vt
ſpecies corporis ſimilitudine mentis fieret
figura probitatis. Hec igiꝛ virgo bn̄dicta ta
liter ſolis pulchritudīe amicta. Luna ſb̄ pe-
dibus eius calciata. ſtelliſꝙ virtutum decē
ter adornata. hodie cognatā ſuaꝫ Eliſabeth
viſitauit ⁊ ſp̄ūſancto ſua p̄ſentia adimpleuit
Que cum repleta eēt illud verbū laudabile
⁊ laude dignū humiliter eructuauit dicens.
Benedicta tu in mulieribꝰ. ⁊ bn̄dictꝰ. ⁊c̄.

Sermo ſecundus De eodē feſto.

Exurgens autē

Maria abiit in mōtana cū feſtinati-
one. ita ſcribit Luc. j. A Dicūt naturales
Luna inter oēs planetas aut ſtellas errati-
cas ē nobiliſſimi curſus nō eni tardat i motu
ſuo ſed citiſſime vltra alios planetas ꝑtran-
ſit ſuam ſperā. qđ ſic pꝫ. Saturnꝰ ꝯplet cur/
ſum ſuū in triginta annis. Jupiť in duodecī
annis. Mars in duobꝰ annis. Sol aūt. ccc.
lxv. diebꝰ ⁊ ſex horis. Similiť venꝰ ⁊ mercu
rius. ſed luna in. xxx. diebꝰ. Et cā iſtiꝰ eſt nō
rōne tarditatis motus ꝙ aliȷ̄ planete tardiꝰ
cōplent curſum. ſed rōne inequitudinis ſpe-
rarꝝ. ſed luna hꝫ breuiſſimā ſperā. iō ꝑcurrit
oīa ſigna in totidē diebꝰ que ſol tm̄ in anno
pōt omnia pertranſire. B Spūaliť ꝑ lu-
nam glorioſiſſima ꝟgo maria deſignať. De
qua dꝛ Cañ. vj. Que ē iſta que ꝓgrediť qua
ſi aurora cōſurgēs pulchra vt luna electa vt
ſol. Cui ꝯſonat pš. lxxxviij. Maria eſt luna
in eternū ꝑfecta. Et merito lune cōpať. Vi-
demꝰ quidē in luna ꝙ apparet quedā macu-
la. ⁊ tñ nō ē in veritate. Qꝛ ſm̄ Areſt. Celuꝫ
nō recipit i ſe ꝑegrinas ipreſſiones. vt dꝛ de
celo ⁊ mūdo. et qꝛ luna ē ꝑs celi vtputa luna
⁊ ſtelle que ſunt eiuſdē nature cuiꝰ ē celū. vt
dꝛ ibidem. Sꝫ hec macula vt dicit Auerrois
ſuꝑ de celo ⁊ mūdo. Surgit ex illo ꝙ luna ē
corpus rotundū ⁊ rarū in medio. Et ideo in
medio propť raritatē nō pōt reuerberari lu-
mine ſolis. Jō penetrat ipſuꝫ in medio. ideo
ex hoc ſurgit illa macula. Martianꝰ aūt dič
ꝙ ꝓuenit cū ad terrā ꝓpinquat. ex cuiꝰ vici-
nitate ⁊ nebuloſitate trahit quaſdaꝫ ſordes.
Qñ aūt ad altiores aſcendit circulos claret
nuda. ⁊ nullis maculis obnoxia tunc videť.
ita pulcherrima noſtra luna btā virgo i iſto
mundo apparuit inť peccatores q̄ſi macula.
q̄ tñ in veritate nullas maculas habuit nec
cogitatiōibꝰ q̄ ſemꝑ fuerūt ſancte. nec affecti
onibꝰ q̄ ſemꝑ fuerūt mūde. nec intentionibꝰ
que ſemꝑ fuerūt recte. ita vt de ipſa verifica
tur illud Cañ. iiij. Tota pulchra es amica
mea ⁊ macula nō ē in te. Et illud figuratū fu
it Geñ. xlij. Quando tꝑe famis tota ťra egy
pti fuit tributaria pharaoni ſeptē annis. ſo/
la terra ſacerdotū regis ꝑuilegio erat exem-
pta. ita etiā tēpore famis gratiarꝝ in mundo
qñ oēs hoies fuerūt tributariȷ̄ diaboli. ſola
maria ex ꝑuilegio ſummi regis fuit exempta
qꝛ nō fuit ſolū de ordine ſacerdotū ſꝫ ⁊ regū.
ſm̄ ꝙ canit eccľia. Germine regali nec nō pō
tificali. ⁊č. Si eni habuiſſet aliquā maculam
peccatorꝝ. cōcipere nō potuiſſet regem ange-
lorum. quē nuꝑ iam cōceperat anteq̄ꝫ Eliza-
beth viſitauit. Ideoqꝫ qꝛ fuit expers morta
lium peccatoruꝫ ⁊ digniſſima ⁊ mundiſſima
omniū. iō velox fuit in ſuo motu ad oē bonū
⁊ nullus hō in toto vniuerſo ita velox legiť
fuiſſe ad bonū faciendū ſicut maria dña bñ-
dicta. Quare hoc. qꝛ habuit ſperam breuiſſi
mā hoc ē paruā. Vel vt veriꝰ dicā nullam ad
hec tranſitoria. Ideo fuit velociſſima ad oīa
bona oꝑa qđ ꝑncipaliť pꝫ in euangelio hodi
erno. qꝛ feſtinanť ibat ad Eliſabeth. vt ipſā
benigne ſalutaret Johannē ſpūſancto ex ꝑ-
ſentia filiȷ̄ repleret. Et poſtea matrē ſibiqꝫ in
partu humliter deſeruiret. ⁊ hoc ē qđ dicit
euangeliſta. Exurgens maria. In quo tria
tanguntť. Primo ꝟginis ſalutatio cordialis
ibi. Exurgens maria. Scđo iohannis exul/
tatio incarnalis. ibi. Et factum ē. Tertio hu
milis cōmendatio ꝟginalis. ibi repleta. eſt
De ꝑmo ē notandū ꝙ Pli. in ſpe. natu. dicit
ꝙ canicula ē huius nature. qñ ſe ſentit ꝑgna
tā ⁊ cito pariturā. feſtinanť vadit in mōtana
⁊ minus timet ſemitas rectas ſiue tritas ab
hominibꝰ q̄ꝫ ſemitas a feris cognitas. qꝛ eſt
animal placidiſſimū. et ſi a cane fugiēs vrge
reť. ad hoieꝫ fuget vltro. Et ſignificat virgi-
nē mariā. qꝛ cum ſenſit ſe pregnatā a ſpūſan-
cto. ⁊ in vtero habere filiū dei. ꝯfeſtim aſcē-
dit in montana ad Eliſabeth ſalutandā. De
qua dicit Berñ. in ſermone de nati. Joh. di-
cēs. Aſcēdit ꝟgo cū feſtinatione i domū Za
charie ad ſalutandū eliſabeth portās in vte-
ro filium dei. regē glorie. dñm maieſtatl. leta
ad ꝯgaudendū. ꝓmpta ad ſeruiendū. ꝯſue-
ta ad bñdicendū. Occurrit illi eliſabet ⁊ an/
tiquis ſterilitatis carens obprobriȷ̄s. amicū
ſponſi ꝑconē verbi feliciſſimo ventre depor
tauit. Junguntť amplexibꝰ veniūt ad oſcula
felices vteri. regēqꝫ ⁊ militē niſi duo tenerri-
mi parietes diſiungūt Quis mirať ſi exultet
puer ad tam proxime diuinitatis affatꝰ. hec
ille. Et hoc innuit apľs. ꝙ ſic incipiť. In die
bus illis quando. ſ. miſit deꝰ filiū ſuū vnige-
nitū in tēporis plenitudine. qui factꝰ eſt quo
ad corpus ex muliere. vt eos q̄ erant ſub lege
redimeret. ad Gaľ. iiij. Quādo celi deſuꝑ ro
rauerunt ⁊ nubes iuſtū pluerunt. qđ ſm̄ re-
ctos ꝑres diu fuit deſideratū. iuxta illđ. Ro
rate celi deſuꝑ. ⁊č. Eſa. xlv. Qñ mōtes dul-
cedinē ſtillauerūt. ſm̄ qđ dixit ꝓpheta Jo-
hel. iij. In die illa ſtillauerūt mōtes dulcedi
nem ⁊ colles fluent lacte. qñ virgo aio ange-
lo cōſenſerat dicēs. Ecce ancilla dñi. Jā con
ceperat ⁊ angelus diſceſſerat. In illis diebꝰ
exurgens maria de loco ꝯtēplatiōis. oronis

ꝛ deuotionis in quo erat clauſa q̄n angel⁹ ſi=
bi ꝯceptū filij dei nūciauit. abijt in montana
ſcꝫ a nazareth in hierl'm q̄ erat in montanis ſi
cut ꝛ tota iudea. Qꝛ dicit mgr̄ proprie. lib.
xv. ꝙ hieroſolyma abūdat in cedris. palmis
ꝛ cipreſſis ꝛ nobiliſſimis alijs arborib⁹ ꝛ iſi=
gnib⁹ plēa virēs malagranatꝭ ꝛ oliuis. q̄ oīa
ſolēt creſcere in mōtanis. Jō dic̄ euāgelium
ꝙ maria exurgēs abijt i mōtana. ¶ My/
ſtice intelligit̄ ꝙ maria q̄ eſt nobiliſſimis his
arborib⁹ ꝯpata. iuxta illud Eccī. xxiiij. Qua
ſi cedrus exaltata ſū in libano ꝛ q̄ſi cipreſſus
in monte ſion. quaſi palma exaltata ſū in ca=
des. ꝙ hic vna cedrus aliā viſitauit. ꝛc̄. Cū
oīſe ſil'e applaudet ſuo ſil'i. ix. Ethi. Hoc ex
loco a maria q̄ ſedebat i ꝯclaui. i. in ꝯtēplati=
one diſcere nos oportet ſi volum⁹ vt de⁹ ſic
nobis incliner. Qꝛ dicit fortunat⁹ in Omel'.
Nequaq̄ꝫ ſi de⁹ deuote aīe applicat nec incli
nat niſi ſe totā in cōtēplatiōe erigat ꝛ occur=
rat. ſed ſicut maria de hac cōtēplatione ſur=
rexit ſe in vita actiua etiam exercere voluit.
Ita nō ſemꝑ oportet nos eē in oñonib⁹ ꝛ con=
tēplationib⁹. ſed interdū actiuā vitā contem
plationi p̄ferre. qꝛ actiua vita q̄uis magꝭ la=
borioſa ꝛ minus ſecura. ē tñ ſecura. vt ex̄ de
renū. c. Niſi cum pridem. Et hoc bene ꝑpen
dens maria prudentiſſima. exurgēs de quie
te ꝯtēplatiōis. abijt in montana ad laborem
ꝛ hoc cum feſtinatione. vt elizabet antiq̄ ſer=
uiet. Qđ ꝓbat ſanct⁹ Amb. in Ome. hodi.
dicēs. Angelus cū abſcōdita nunciaret vt fi
des aſtrueret̄ exēplo femine ſterilis ꝯceptū
ſcꝫ virginis nūciauit vbi hoc audiuit Ma/
ria nō quaſi incredula de oraculo. nec quaſi
incerta de nūcio nec dubitās de exēplo. Sꝫ
leta ꝑ voto religioſa. pro officio feſtina. pro
gaudio in mōtana perrexit ꝛ viſitauit Eliſa
beth. Etiā dicit glo. q̄uis maria feſtinanter
iuit pro deſiderio ſeruiendi. tñ multo magis
pudore v̄gineo retinēdi. qꝛ nō gaudebat̄ diu
videri in publico. nec ſibi ꝯtrahere colloq̄a
virorꝫ. ¶ Sic etiā noſtre v̄gines faciant ꝛ
ſumāt exemplū ab iſta v̄gine pudoroſa. ſimi
liter ꝛ mulieres ne in plateis ſole ſine neceſſi=
tate frequēter currant. ꝛ colloquia cum virꝭ
miſceant. ne eis ꝯtingat ſic̄ dyne v̄gini filie
iacob. de qua legit̄ Geñ. xxxiiij. ꝙ ſola egre=
diebat̄ de domo vbi debuiſſet manſiſſe tan=
q̄ꝫ verecūda. Jō exiuit vt videret mulieres
illius regionis. Sed cū vidiſſet eā ſichen fili=
us Emor. q̄ erat p̄nceps ciuitatis. rapuit eā
per potentiā. ꝛ dormiuit cum ea vi opp̄mēs
virginē. Ideo tu virgo ꝛ tu mulier. ſi conti=
gerit te ire de domo parentū. aut ꝓpria exē=
plo marie. non ſtare in plateis maneas. nec
cum adoleſcentib⁹ ſermones ꝯmiſceas. Qꝛ
Eua cauta cū ſerpente colloquia habuit. iō
lapſa in peccatū mandatū fregit. vt hr̄ Geñ.
iij. Jō fac ſ'm exemplū marie ꝛ doctrinā Am
bro. in omel'. qui ait. Diſcite v̄gines non cir
cūcurzare alienas edes. nec cōmorari in pla=
teis nō in publico ꝯmiſcere ſermones. maria
in domo ſerata. feſtina in publico. māſit apđ
cognatā ſuā. hec ille. Sꝫ prochdolor hoc ex=
emplū virginis verecūdiſſime multū ſperni
tur a virginibus ꝛ mulierib⁹ ipudicis. q̄ di/
mittūt hominū edes. ꝛ currūt ad theatra. ad
ſpectacula ꝯuerſantiū. ꝛ hoc faciūt frequēti
us in diebus feſtiuis. qđ tñ in iure prohibet̄
de ꝯſe. di. j. in. c. qui die. Qui die ſolenni pre
termiſſo eccl'ie conuentu ad ſpectacula vadit
excōicet̄. Nec tñ tales mulieres inuerecūde
ceſſant a ſermonib⁹ in plateis. ſed cahinatio=
nes cū viris faciūt vt in quarta domo alique
audiunt̄. Seneca in epl'a ad lucillum. Riſus
tuus ſit ſine cachinnatiōe. ſed ſic nō fecit feli
ciſſima v̄go maria que dimiſſa inhoneſta lo=
ca intrauit in ciuitatē iuda. hoc ē in hierl'm. q̄
interp̄tat̄ viſio pacis. ad domū zacharie pa=
tris Johis baptiſte. intrauit ad deſignādū
ꝙ loca ſuſpecta nō amaret. nec etiā vox eius
vnq̄ꝫ audita ē in plateis. Qꝛ ſ'm Amb. i lib.
de v̄gini. Nihil procax in verbis. in actu in=
uerecūdū nō geſtus nō inceſſus non vox vt
ip̄a corꝑis ſpēs imago fieret mētis figura ꝓ=
bitatis. Hec ille. Vox aūt virginis que erat
ꝯſueta ad ſalutanduꝫ eliſabeth ſalutauit. vt
dicit euāgeliſta. Jō dicit Berñ. in ſermone
de natiuitate Johis. Felix eliſabet ad quaꝫ
mater properat ſaluatoris quā ſalutationis
obſequijs celoꝝ imperatrix honorat. hec ille
Salutauit eni maria prior ſicut humilis vir=
go. ꝛ ſicut minor maiorē. ꝙ tunc moris erat.
Qꝛ ſ'm Amb. Decēs eſt vt quāto caſtior ſit
virgo. tanto ſit humilior. Noueritq̄ꝫ deferre
ſenioribus honorē. ſicut in gr̄a humilitatꝭ. in
qua ē profeſſio caſtitatꝭ erat ſublimior. Et ſb
dit. Diſcite eni v̄gines hūilitatem marie. ve
nit ꝓpinqua ad proximā. iuuior ad ſenioreꝫ
nec ſolū venit ſed prior ſalutauit. ſed quare
venit. pꝫ aliqualit̄ ex iā dictis. vt Eliſabeth
in ꝑtu miniſtraret. ꝛ grauedine p̄gnanti iu/
uencula deſeruiret. ſic debēt facere iuuenes
mulieres vt humilitatē antiquis cognatis i
puerperio ſeruiāt ꝛ eas viſitēt. ſ'm ꝙ docet
Amb. in omel'. hodier. Diſcite inq̄t vos mu=
lieres ſancte quā pregnatis exhibere debea=
tis cognatis reuerentiā. maria q̄ aute ſola in
intimis penetrabilib⁹ ꝯuerſabat̄ nō a publi=

eo virginitatis pudor nõ a ſtudio aſperitatꝫ montiũ.nõ ab officio plixitas itineris retardauit.hec ille. O q̃ beatũ puerperium elizabeth ⁊ beata natiuitas Johis q̃ dei gr̃a interptatꝰ ad qð maria hũilis venit. ¶ Sꝫ nũc ad puerperia diuitũ mulierꝝ nõ niſi veniunt ſupbe mulieres.ad pauperẽ aũt venire dedignanꝰ. Veniũt eni in peplis ⁊ veſtibus pulchriorib⁹ quas hñt. Ibiqꝫ vna p̃ alia apparere vult ⁊ videri.⁊ ſingula geſta tractant ⁊ exponũt.q̃ etiã turpia ſunt. alias inebrianꝰ ⁊ rixanꝰ. Idcirco credendũ ⁊ timendũ eſt q̄ Joh.dei gr̃a naſcatur q̄ dñs dicit Matth. xviij. Ubi duo vel tres fuerint congregati i noie meo.ego ſũ in medio eoꝝ. Sic ꝟ hic claruit in maria ⁊ elizabeth legiꝰ q̄ repleta ẽ ſpiritusſancto Luc.j. Sꝫ in cui⁹ noie iſte mulieres ſupbe ꝯgreganꝰ.neſcio.opib⁹ tñ oñdũt q̄ non in noie dñi.qꝛ vbi deberet eẽ gr̃a dei. ibi portanꝰ cantri ampli ⁊ reſonãt cantilene theatrales ⁊ ſcurriles. et ſi ibi eẽt gr̃a dei ipſam prorſus effugarent. Et ꝟ quo ad p̄mum Quantũ ad ſecundũ breuiter ẽ notandũ. naturaliꝰ ſcim⁹ q̄ aq̃la vel alia auis hꝫ pullos ſuos in nido nõdũ euolatos. ſi illa volat ab eis.⁊ diu abeſt.pulli interim fame angariantur.ſi poſtea maꝰ venit.pulli in aduentu ipius plaudẽt ⁊ exultãt ⁊ ſigna leticie ſꝫm modulũ ſuũ exp̄mũt ⁊ oñdunt. Tum qꝛ venit illos ad cibandũ.tũ qꝛ venit ad excubandum ¶ Moraliꝰ per aquilã xp̄s dei fili⁹ intelligit ab alto celoꝝ deſcẽdẽs in vteꝝ ꝟginalez. Hic habuit pullos diu derelictos.quoꝝ aliqui adhuc fuerũt in nido videlicet limbo ſãcti patres. Sed vn⁹.ſ. Johes pullus principalis fuit in nido vteri maternalis ⁊ nõ euolauit ꝑ natiuitatẽ. Jð qñ xp̄s venit ad ipſuꝫ cibandũ gr̃a ſpũſſancti ſigna leticie oñdit vt in p̄ñtia ipius motu corporis ⁊ plauſu manuum exultauit. Et bene potuiſſet dicere ꝟba q̃ dixit virgo maria. Exultauit ſpũs me⁹ i deo ſalutari meo. Luc.j. Et ꝟ coguit maꝰ Elizabeth.ideo dicit euãgeliſta. Et factũ eſt vt audiuit ſalutationẽ marie elizabeth. exultauit infans in vtero ei⁹. vbi dicit glo.qꝛ ſenſit aduentũ dñi ⁊ redẽptoris ſui.in cui⁹ p̄ñtia exultatio ⁊ iocũditas ſumma. Jð tunc Johes triſtari nõ potuit. Jð dicit Berñ. in ſermo. de natiuitate ipius. Puer Johes multo matre felicior qui ſalutantis maieſtatẽ agnoſcens infra tenebras in velamiue viſceꝝ gaudio gaudet.qꝛ vim btẽ ſalutatiõis attẽderat.hec ille Et in hoc miraculo oñdiꝰ chriſtũ ꝑ exultationẽ Johis aduenĩſſe q̃ p̄mo ſumpſit gratiaꝫ aduenientis. ſꝫm q̄ dicit Amb.in omel. Videͦ diſtinctionẽ ſinguloꝝ ⁊ ꝟboꝝ ꝓprietates vocem ꝑ elizabeth.ſed Johes ꝑ gratiaꝫ ſenſit. Jlla nature ordineꝫ audiuit. iſte rõne myſterij exultauit.illa marie. Jſte dñi ſenſit aduentũ. Tũc impleta ẽ p̄dicatio angeli qui dixit. Et ſpũſancto replebiꝰ adhuc in vtero matris ſue. Sed antea nõ fuit replet⁹ ſpũſancto ſꝫm Origl.niſi aſſiſteret illa que xp̄m gerebat. O ſi iohãnes tm̃ exultauit q̃ xp̄m oculis carnalib⁹ adhuc exiſtens in vtero nõduꝫ vidit. Quid tunc illi exultabũt qui deũ facie ad faciẽ in manifeſta reuelatione videbunt. Jð dicit ps̃.xlviij. Exultabũt ſancti in gl̃ia. ¶ Quantũ ad tertiũ ẽ notandũ Refert Solin⁹ de mirab.mundi. q̄ elephantes luna creſcente petũt amnes ⁊ ſpargi liquore ſolis ortũ ſalutant.motib⁹ quibus p̄nt quo facto ad ſalt⁹ ⁊ habitacula reuertunꝰ. Myſtice ꝑ elephantes que ſunt aialia magna ⁊ benigna. ſunt maria ⁊ eliſabeth recte deſignate. quia mie magnitudo ⁊ benignitas marie non põt menſurari. ſꝫm q̄ dicit beat⁹ Berñ. in q̃dam ſermone. Quis mie tue o btã ꝟgo longitudinẽ.latitudinẽ.ꝓfunditatẽ atqꝫ ſublimitateꝫ. queat inueſtigare. Nã longitudo ei⁹ vſqꝫ ad nouiſſimũ diẽ inuocãtib⁹ eã ſubueniet. Latitudo ei⁹ replet orbem terraꝝ. Sublimitas e⁹ ſuperne ciuitatis inuenit reſtaurationem Et ꝓfundũ ei⁹ nũc ſedentibus in tenebris ⁊ vmbra mortis obtinuit redẽptionẽ.hec ille. Eliſabet etiã dꝛ magna propter magnũ ꝓp̄ham quẽ geſtabat. q̃ ⁊ maior fuit q̃ ꝓpha Mat. xj. Jdcirco more elephantũ ꝯuenerũt in domo zacharie.qñ nequitia hui⁹ mundi q̃ ꝑ lunam deſignaꝰ creuit ⁊ abundauit .et charitas multoꝝ refriguit. vt dꝛ Matth.xiij. Sꝫ qꝛ ambe ꝑfuſe erãt gr̃aꝝ liquore .ideo ortuꝫ noui ſolis iuſticie deuote ſalutauerũt. Sicut patet manifeſte de maria q̃ dixit. Magnificat aïa mea dñm.⁊c. Similiꝰ elizabeth repleta ẽ ſpũſancto. ⁊ clamauit voce magna ꝟ eſt deuota ⁊ magis clamoroſa ⁊ xp̄m nouũ ſolẽ ſalutauit. Sed qꝛ erat plena ſpũſancto ꝯgnouit ſꝫm q̄ ait Hiero.in li. de p̄rogatiuis beate virginis. q̄ magis remunerat deus cultũ q̃ matri ſue impendiꝰ q̃ ſibiipſi. Jð p̄mo laudat ⁊ ſalutat eã dicẽs. Bñdicta tu inꝰ mulieres.hoc ẽ ſup oẽs. qꝛ nomẽ tuũ laudabunt i ſecula.iuxta illud Prouẽ.vlꝰ. Surrexerũt filie ei⁹ ⁊ beatiſſimã p̄dicauerũt. vir eius ⁊ laudauit eam. Et tunc ſubiũgit ſalutationẽ xp̄i Benedictus fructus ventris tui. Et capiꝰ ꝟ ſꝫm theologos.et ꝓ quia. vel etiã vere. q.d. Vere chriſtus nouus ſol qui iam eſt fructus ventris tui. eſt benedictus. Sꝫ diceret quis

Unde ſciuit Eliſabeth ꝙ virgo eſſet ꝑgnans
⁊ haberet fructū in vtero ſuo. ꝑ ſenſū nō po/
tuit cognoſcere. qꝛ vix erat vnꝰ menſis qđ cō
ceperat. ⁊ mulieres nō apparēt grauide īfra
ſpatiū vnius menſis. nec etiā maria dixit ſe
ꝯcepiſſe. qꝛ ſcḋm Chryſ. ſup Matth. nec cre=
dit maria ab aliquo poſſe fidem adhibere mi
randis relatibꝰ. Ad hoc dicit Bern̄. doctor.
ꝙ per ſenſum nō potuit noſcere ſpām ꝑgna=
tam. Quia licet corpus xp̄i in pmo inſtanti
ſue conceptionis fuit formatum ⁊ animatuꝫ
tamen infra vnū menſem nō fuit deductum
ad notabilem quantitatem. ꝙ mater ſua poſ
ſet pregnans appellare. Quō ergo coḡuit.
Per ſanctū ſpūm quo ſtatim fuit repleta cū
virgo eam ſalutauit. nō tn̄ ante fuit repleta
ꝗꝫ filius. Sed filio repleto reſultabat in pa=
rentē. etiam per iſtū ſpiritūſanctū Mariam
eſſe matrem domini cognouit per hoc ꝙ di=
xit. Et vnde mihi hoc ꝙ veniat mater domi
ni ad me. q. d. Quibus meis meritis accidit
hoc mihi ſterili ⁊ ſeni. ⁊ ſcḋm reputationē ho=
minū maledicte. vt veniat matꝛ domini mei
ad me. ſ. virgo benedicta ⁊ fecunda. hoc ſcḋm
Amb. in omel. nō dixit q̄ſi ignorās. ſed quia
humanū hoc nō merito. ſed diuine grē munꝰ
eſſe cognouit. Ideo dixit. Unde mihi h. ⁊c̄.
Ecce enim vt facta ē vox ſalutationis tue in
auribus meis. exultauit infans ī gaudio. qꝛ
gauiſus ē mente interiꝰ ⁊ exultationē oſ̄dit
motu corporis exteriꝰ. qꝛ de pn̄tia ſpōſe gau
det amicus ſponſi. ſcḋm illud dictum. Amicꝰ
q̄ ſtat in gaudio. gaudebit proptꝛ vocē ſpōſi.
Et dicit Augꝰ. ad dordanū. ꝙ hec exul=
tatio Johannis potuit fieri duobus modis.
Uno modo ꝙ Johannes per ſpūmſanctum
cognouit dominū pn̄tem in vtero virginis.
Et ſic oportet dicere ꝙ in eo fuit acceleratus
vſus rōnis. Alio modo ꝙ Johannes nō co=
gnouerat ſaluatoris pn̄tiam. ſed mater eius
que habebat vſum rōnis. Illa tn̄ motio pue
ri ⁊ exultatio facta ē ad declarationē ſancti=
tatis virginis ⁊ prolis. nō tn̄ determinate aſ
ſerit Auguſti. ſed dicit ſiue hoc modo. ſiue il
lo facta ſit exultatio attribuenda tn̄ ē diuino
miraculo. qꝛ nō potuit fieri per naturā. Aliȷ̄
tamen doctores vt Grego. ⁊ ceteri tenent ꝙ
facta eſt primo modo. Et poſtq̄ꝫ eliſabet ma
riam ex ammirabili vocis ⁊ ſalutatiōis vir/
tute cōmendauit. cōmendat eam cōſequen=
ter ex fidei magnitudine dicēs. O beata que
credidiſti qm̄ perficientꝛ in te que dicta ſunt
tibi a dn̄o. h ē ab angelo miſſo a dn̄o qui dicꝛ
per ps̄. lxxxviȷ̄. Que ꝓcedūt de labiȷ̄s meiſ
non faciam irrita. Et tantum de iſto.

Sermo primꝰ de ſancta Margareta virgine

Inuenta vna ꝑ=
cioſa margarita. abiȷ̄t ⁊ vendidit oīa
bona ſua que habuit ⁊ emit eam. Matt. xiiȷ̄
Ad experientiam hoc videmus ꝙ ſi ſtultus
homo vel mercator inuenerit venalem rem
pulchrā ⁊ ꝑcioſam ipām nō curat cōparare.
ſed potiꝰ in re vili delectatꝛ. Hic ē ſiſis gallo.
de q̄ Eſopꝰ talē refert fabulā. Qꝛ gallus ſol=
licitꝰ pro cibo vertere cepit fimū. ⁊ cū ſic ver
teret gēmam inuenit ꝑcioſam. quā cū vidiſ=
ſet ait. O precioſa res cur vileſcis hic ī fimo
ſi ſors dediſſet te artifici fulgeres ornata au=
ro puro. ſed mihi nō es vtilis ſed de tritico
plus gauderē. Sic facit quilibet ſtultus qui
de ꝑcioſa re nō curat. vt vellet ꝯpare eā tan=
to ꝑcio quāto hec valeret. Ideo dicit Sap.
Prou̇. j. Sapiam aūt ⁊ doctrinā ſtulti deſpi
ciunt. Sapia ꝑcioſior ē cunctis opibꝰ. Pro=
uerb. iiȷ̄. Sed ecōtra prudentes mercatores
rem ꝑcioſam care emūt. nec pecunie parcūt.
nec vellēt rē viliꝰ emere quā valeret qm̄ ſtul
ti ſciāt h eē inhibitum in cano. xiiiȷ̄. q. iiȷ̄. c.
Canonū. Spūaliter ꝑ ſtultū mercatorē Oli
brius ꝑfectꝰ intelligitꝛ. q̄ fuit de numero illo=
rū. de q̄bus ait apl̄s ad Roma. j. Dicentes
ſe ſapientes eē in tꝑalibus. ſtulti facti ſunt in
ſpūalibus. ⁊ mutuauerūt gl̄iaꝫ incorruptibi
lis dei. in ſil̄itudineꝫ imaginis corruptibilis
hois ⁊ volucrū quadrupedū ſerpentuꝫ. hic
more galli vertēs in fimo luxurie inuenit ꝑ=
cioſam margaritā. ſ. margaretam virginē glo
rioſam de q̄ hodie cantat eccl̄ia Margare.
ſpecioſam ſponſā xp̄i generoſam veneremur
hodie. ſed cū inueniſſet eā virtutibꝰ adorna=
tā. fide decoratā. ſibi ꝯtrariā reſpuit. vt veri
ficetꝛ illud. Matth. viȷ̄. Nolite ſanctuꝫ dare
canibꝰ nec mittetis margaritas ante porcos
ne ꝯculcēt eas pedibꝰ. Fuit eni olibriꝰ ꝓter=
uus libidinoſus. Iō hec gl̄ioſa margarita n̄
fuit ſibi in matrimoniū tradita. ſed xp̄o pru=
denti qui eam emit ſanguine ꝓprio. ⁊ in fide
deſponzauit. Iux̄ illud Ozee. iiȷ̄. Deſponza
bo te mihi in fide. ⁊ hoc volunt vba thema=
tis. Inuenta vna ꝑcioſa margarita. In qui
bus. b. margare. a duobꝰ ꝯmēdatꝛ. Primo
ex virtutū varietate. ibi. Inuenta vna ꝑcio
ſa. ⁊c̄. Scḋo ab ineſtimabili precioſitate. ibi.
Uendidit. De pmo ē notandum ſcḋm natura
les q̄ꝫuis vnū aīal ē minus altero in corpori
quātitate. nō tn̄ interdū ē minoris actiōis in
vtutū varietate. ſicut h ꝓbari pōt in natura
apis. Apis eni hꝫ naturā ⁊ valde paruū cor

pus ⁊ tñ facit meliorē fructū q̄ȝ milu⁹ habēs
magnū corp⁹. Jō dicit Sapiēs Breuis i vo
latilib⁹ apis ⁊ initiū dulcoris hȝ fruct⁹ illius
Ecc̄i. xj. Jdēq̄ȝ pȝ de margarita q̄ licet inter
gēmas ē minima. ē tñ multoꝝ p̄cioſoꝝ ⁊ ma
gnoꝝ in virtute exceſſiua. Qꝛ ſm Jſi. ē oim
gēmaꝝ p̄cioſaꝝ candidaꝝ p̄cipua. A Sic
ad ꝓpoſitū q̄ȝuis. b. marga. ꝑuula fuit in ꝑ=
ſona ⁊ teneris in annis. vtputa q̄ndecim an=
noꝝ. tñ multos antiquos p̄cellit v̄tutū vari=
etate. vt dicere poſſet illud apl̄i ad Gala. j.
Proficiebā ſupra ml̄tos coetaneos i genere
meo. ſ. hūano. Et etiā ſuꝑ coetaneos q̄ mul=
te v̄gines fuerūt ⁊ ſeniores q̄ nō fuerūt tāta=
rū v̄tutū ſic̄ hec beatiſſima marga. Jō rōne
ſuarum virtutū de ip̄a hodie canit̄. Jbat de
virtute in virtutē ardenter ſitiens aīe ſalutē
De eius v̄tutib⁹ ſcribit quidā ſanctus. Sic
refert Theotin⁹ Beata margare. fuit timo=
ris ꝯſtantia p̄dita ⁊ religione ꝑata. Cōꝑati=
one ꝑfuſa. honeſtate laudabilis. patiētiaq̄ȝ
ſingularis nec religioni chriſtiane contraria
ſeu odioſa ſȝ dilecta dn̄o nr̄o ieſu xp̄o. hec il
le. ¶ Propter has ⁊ plures alias v̄tutes
q̄bus fulcita erat ꝑoptime margarite gēme
p̄cioſe cōꝑatur. Jn hoc q̄ dicit inuenta vna
p̄cioſa margarita ꝓpter tres cauſas. Quia
margarita ē parua p̄ oibus alijs gēmis p̄cio
ſis. Cū eni alie iterdū ad manuū vel digitoꝝ
reperiunt̄ quātitatē. margarita vltra quāti=
tatē nucis auelane creſcere nō repit̄. vt dicit
Soli. in li. de mira. mundi. Jta. b. v̄go mar=
garetha fuit vna de numero humiliū ⁊ ꝑue
circa ſe reputatiōis. Attende ei⁹ paruitatem
⁊ humilitatē. qꝛ cū eſſet filia pulchra ſummi
regis gentilium patriarche. non extulit ſan=
guinis nobilitatē nec corporis ſpecioſitatem
ſicut nūc v̄gines facere ꝯſueuerūt. ſed humi
liter nutrici ſue inferiorē ſe in dignitate ſub=
iecit ⁊ oues ip̄ius cuſtodiuit. qꝛ animadūtit
dictū ſapientis qui dicit. Quanto maior es.
humilia te i omnib⁹ corā deo ⁊ inuenies gra
tiā Ecc̄i. ij. Magnā ſiquidē margareta iue=
nit grāȝ. qꝛ ꝓ terreno patriarcha accepit pa=
trem celeſtem ieſum chriſtum. qui nunc iubi
lando ſibi dicit. Audi filia ⁊ vide. ſ. celeſtes
choros ⁊ cantica. ⁊ vide meā diuinitatem in
quā angeli deſiderāt cōſpicere. ⁊ inclina au=
rem tuam quia concupiuit rex ſpeciem tuam
Jdeo beata margareta bene olim figurata
ta eſt ꝑ rebeccam. Qꝛ ſicut legit̄ d̄ ip̄a Gen̄.
xxiiij. Q erat puella pulchra nimis. et de bo=
na ſapientia non tamē ſe de illis iactauit. ſed
humiliter ſeruo abrae adaquabat camelos.
Jō propt̄ hoc copulata eſt Jſaac q̄ fuit ſum

mus patriarcha. Jta beata maga. fuit huic
in illo ſimilis. Qꝛ canitur de ea. Erat enim
nimium formoſa i vultu ſcilicet floruit vt ro
ſa. ſed fuit multū nobilior i genealogia ⁊ cla=
rior diuitijs. ⁊ tñ de illis nō ſe p̄ſumpſit. Qꝛ
ſciuit ex inſtinctu ſp̄ūſancti illud Augꝰ. qđ
ſcribit̄ in libro ad ſacras virgines dicentis.
Dominica virgo nec ſermōis iactātia nec di
uitijs nec generis nobilitate ſe debet extolle
re. ſed in humilitate ⁊ pauꝑtate ſp̄ūſancti a
xp̄o accepta. debet quantū vixerit ꝑmane/
re. Attende etiam paruitatē huius nobiliſſi
me margarete. Cū eni Olibrius prefect⁹ ita
eligeret. vt ſi licuiſſet ipſā ducere vellet i vxo
rem vbi magna fuiſſet magnamq̄ȝ gloriā mū
di habuiſſet. Jpſa tanta gloria oblata ſe nō
extulit. ſed potius virginitatꝭ humilitatem
vſq̄ȝ ad mortē ꝯtēni eligēs cuſtodiuit. vt di=
cere poſſet cū ꝓpħa pſ̄. lxxxiij. Elegi abiect⁹
eē in domo dei mei magꝭ quā habitare in ta/
bernaculis peccatoꝝ. ſic nos abijcere oportȝ
ſuperbiā ⁊ ſequi humilitatem. ſi volum⁹ dia
bolum ſic effugere. ⁊ in domo dei habitare.
¶ Uide prudentiā cerui. De quo referunt
naturales. q̄ ceruus hȝ magna cornua q̄ ip=
ſum impediunt ꝑ nem⁹ trāſeūtē. ideo ſi vult
effugere venatores dum tranſit ꝑ ſiluam cor
nua ſupra dorſū conſueuit declinare. vt ſic i
curſu nō impediat̄ nec a canibus capiatur.
ita nos ſi volumus ꝑ nem⁹ hui⁹ mūdi trāſi=
re. abijciam⁹ cornua ſuꝑbie ⁊ humilit̄ iceda=
mus. Qꝛ dicit Hyla. ſuꝑ Mattheū. Dū ho
ſtis noſter antiquus hūilitatē ſibi dominari
ꝯſpexerit de alijs vitijs hoiem tēptare nō p̄=
ſumit. Secundo margarita ē cādida ⁊ pura
⁊ precipue omnium gemmarum candentiuȝ
vt ait Jſido. Jta beata margareta fuit can=
dida ꝑ mentis mūdiciā. vt dicere poſſit illđ
qđ dixit Zara Tobie. iij. Mundaȝ ſeruaui
animam meam ab omni cōcupiſcentia. quia
ſciuit q̄ virginitas ſecūdū Bernhardū eſt ſi
gilluȝ. ⁊ annulus caſtitatis. gemma v̄tutum
germana angeloꝝ. lux anime. lampas eccl̄ie
ſemita ſecuriſſima celeſtis patrie. Jdē pȝ in
autent̄. C. de noxa. act̄. l. ſanximus. vbi d̄r.
Sola caſtitas ⁊ mūdicia cū fiducia eſt placa
bilis deo. ¶ Sȝ heu tā pauci hoies tā vi=
ri q̄ȝ mulieres. hāc nobiliſſimā margaritam
in candore pnritatis ſequūtur. Qꝛ ſm ſapi/
entē. Quis poteſt dicere mundum ē cor me=
um. purus ſum a peccatis. Prouerbiorū. ij.
Sed iacent in tenebris peccatorum. Nec de
hoc candore ſcire volunt. ⁊ ſignū ē quia ſem
per fuerunt in carcere peccatorum. Et nun=
quam perfecte aſpexerūt lumen ſcripturarū

Cui⁹ exemplū ponit. b. Greg⁹. i pncipio. iiij. dialo. Si mulier p̄gnās mittat̄ i carcere. ibiq̄ʒ pueꝝ parit. nat⁹ puer in carcere nutriat̄ ꝛ creſcat. et ſi forte mater que hūc genuit. ſolē. lunā. ſtellas. montes. cāpos. aues. volucres equos currentes nominet. Ille vero q̄ i carcere nat⁹ ē nihil aliud niſi carceris tenebras ſcit. hec ille. Per mulierē p̄gnantē poſſum⁹ intelligere eccl'iam q̄ duplices ponit pueros aliquos in lumine ſcripturarū. ꝛ illos facilit̄ inducere pōt ad imitandū puritatē chriſti q̄ ē ver⁹ ſol iuſticie. ſimiliter lumē. ꝛ ſic ꝺ alijs. Q: tales ſciūt mala q̄ inducūt imundiciaʒ ꝛ bona q̄ inducūt mundiciā. de q̄ dicit Amb. i hexame. Mundicia mētis ſola meretur deum in ſe recipe. Cui ꝯſonat Greg. Cuʒ ſumma felicitatis dulcedine xp̄s munde aīe applicat̄. ſed a feda mēte in infinitū elongatur. Alios aūt pueros ponit in carcerē peccatoꝝ ſic̄ ſunt luxurioſi ꝛ imundi qui ſunt i imundicia enutriti. nihil aliud ſciūt. niſi ꝙ ſciūt manere in angulis tenebroſis. cū mulierib⁹ ipudici ꝛ opa nepharia exercere. ꝛ cū in actu nō pn̄t de illis loquūtur. ꝛ nōnūq̄ʒ hoim vulnerāt corda bonoꝝ ꝛ caſtoꝝ. Recte eni faciunt ſic̄ ſtrutio. De q̄ refert Solin⁹ i li. de mirab. mūdi. Seneſcēs ſtrutio dū ferrū edere neq̄t. roſtꝝ tn̄ ſtudet acuere ꝯtra ferrū. ita illi dum modo nō pn̄t imūdiciā exercere vel ſaltē locū nō hr̄e. ora ſua maledicta acuūt in verbis luxurioſis ꝛ fetoſis. vt de illis bn̄ verificari poſſet illud pſ̄. v. Sepulchrū patēs ē guttur eoꝝ. ꝛc̄. Si illis mat̄ eccl'ia noiaret ſolē iuſticie xp̄m q̄ ē candor luci eterne. ꝛ ſpeculum ſine macula. ꝛ lunā. i. mariā puriſſimā q̄ eſt ſole ſplendidior. Sap̄. vij. Similit̄ de ſtellis. i. puritate angeloꝝ. vel noiet cāpos. h̄ eſt ſanctas ꝩgines lilijs ꝩginitatis ruta caſtitatis pulcherrime exornatas. ꝛ ſic de alijs nō placet eis. ſʒ multū diſplicʒ ꝛ dicūt. dic nob̄ placita ꝛ audiem⁹ te. ſed q: eccl'ia ſuadet mūdiciā dicēs. Bti mūdo corde. qm̄ ipi deū videbūt. Matt. v. Et nō placet eis. iō nō audiūt ipam. ſʒ diabolū q̄ dicit eis placita. Sap̄. ij. Venite vtamur bonis. ꝛ fruamur creatura tanq̄ʒ in iuuētute celerit̄. venite coronemus nos roſis anteq̄ʒ marceſcāt. ꝛ nullū pratū ſit qđ nō ptrāſeat luxuria noſtra. Sʒ audiūt illi ap̄ſtm ad Heb. xiij. Fornicatores ꝛ adulteros iudicabit dn̄s ꝛ ꝯdēnabit. Tertio margarita inuenit̄ i mari. q: quidā piſcis noie oſtrea ꝯcipit rore ex q̄ fiūt margarite. q̄s ꝓijcit in ꝓfundū maris. ſʒ ſapientes iquiſitores has ꝑ modū educūt ad portū. ſic̄ legit̄ in li. gēmaꝝ ita. b. Marga. inuenta ē in mari tribulationū ꝛ paſſionū. cui tota imerſa fuit vt ſibi cōpeteret illud pſ̄. lxxvj. In mari via tua ꝛ ſemite tue in aq̄s multi ꝛ veſtigia tua non cognoſcent̄. ſʒ xp̄s ver⁹ margaritaꝝ inq̄ſitor deſcēdit ad ipſā in paſſiōe adiuuādo. ſʒ ꝛ hodie ꝺ mari tribulatiōis. ipſam manu ſue potētie ꝛ miniſterio angeloꝝ ad portum eduxit eterne ſalutis. Iō pōt dicere ad chriſtum ſuū ſponſum hoc. Tenuiſti manum dexterā meam et in voluntate tua deduxiſti me. ꝛ cum gl'ia ſuſcepiſti me. Et tm̄ de p̄mo. Quātum ad ſecūdū ē notandū. Sapiens mercator ſic̄ patuit in arenga. ſi viderit rem in mercimonijs expoſitā ad vendendū que eſt p̄cioſa multū pro ea exponeret anteq̄ʒ ea careret. ſi ſaltē ipſius opus haberet. Ad qđ probanduʒ refertur in apiario. de quodā nobili adoleſcente qui patre mortuo ſucceſſit i regno. Et factuʒ ē vt nundine fierēt in ſua ciuitate. ad quā venirent mercatores. inter quos venit quideʒ ſenex quē vidēs rex. interrogauit quid venale haberet. Cui ille. Sapientiā habeo. Q' audiēs rex gauiſus ē. q: ſapiētia ptinet ad populū regendū ſm ſapientē. Rex inſipiens ꝑdet populū ſuū ꝛ ciuitates inhabitabūt̄ ꝑ ſapiētes Eccī. x. Et q: ſapiētia ē res precioſiſſima ſm illud Prou. iij. Sapientia p̄cioſior ē cūctis opib⁹ ꝛ oīa q̄ deſiderant̄ nō valent ei cōpari. Ideo dixit rex ad ſenē. Quātum dabis mihi centum marcas. Et ille. Vnū dicaʒ tibi inq̄t ꝓ precio dicto. qđ ſi dū tenueris ꝑ illud regeris ꝛ reges. et ait rex dic. Et dixit ſenex. Temere inq̄t nihil loquaris. niſi cogites q̄d ſequat̄. Quo rex audito pecuniā ſibi tribui impauit. ꝑ quā populum ſuū in oīm iuſticia gubernauit. ꝛ ſeip̄m a morte liberauit. Spūalit̄ per ſapientē mercatorē xp̄s intelligit̄ qui ē eterni patris ſapientia. Ip̄e em̄ vendit ꝛ emit. vendit nanq̄ʒ regnū celoꝝ oibus emere volētib⁹. Iō ad terrā noſtrā venit ꝛ venale exponit dicens. Venale habeo. q̄d regnū celorū. q̄ emitur per paupertatem regnuʒ. labore requies. dolore gaudiū. morte vita. hec ille. Attende attētius. ſi vis emere regnum qđ eſt valde glorioſum. ſicut canitur. O q̄ʒ glorioſum eſt regnum in quo cum xp̄o gaudent omnes ſancti. neceſſe ē te dare diuitias quas diligis. ipſis paupibus quorum ē regnum celorum. Mat. v. Et hic cōtinue in bonis operibus laborare. Sic̄ docet ap̄ſ. ij. Coꝛ. ij. Labora ſicut bonus miles ieſu chriſti. Et ſic requiem obtinebis. Neceſſe etiam eſt hic pati triſticiam ꝛ dolorem. quia ſm Hieronymum. Impoſſibile eſt delitijs vel gaudijs ad delitias eternas peruenire.

Ideo dixit chriſtus Matth. v. Beati q̄ perſecutionem patiuntur propter iuſticiam. qm̄ ipſorum eſt regnum celorum. Oportet etiaꝫ vltimo mori pro chriſto ſi neceſſe fuerit. vt ꝑ mortem vita habeatur. Ideo dicit Ioh. xij. Qui odit animam ſuam in hoc mūdo. in vitam eternam cuſtodit eam. Alias eni tam carā rem emere nō valemus. Ita etiam chriſt⁹ vendidit regnum celorum huic beatiſſime ꝟgini margare. In hoc ꝙ dicit vendidit oīa que habuit. ⁊ bene regnū celoꝝ dicit̄ omnia quia ſm̄ venerabilem Boetiū lib. iij. pſa. ij. Beatitudo eſt ſtatus omnium bonoꝝ aggregatione perfectus. ⁊ hoc ſolum habet̄ i celo. Sed vide diligentius i paſſionali ꝙ iſta prudēs emptrix his quattuor regnū celoꝝ emit ⁊ inueniens. Elegit eni volūtariā pauꝑtatem ſpernēs pr̄is diuitias. vt ſolū regnū obtineret. Fuit etiā in labore mitis. cuſtodiēdo nutricis ſue oues. poſt ſuſtinendo tortores. Vt bn̄ poſſet dicere illud. pſ̄. lxxxvij. Ego enim in laboribus ſum a iuuētute mea. ⁊ hoc fecit vt poſſideret requiem opulentā. De qua dicit dn̄s. Eſa. xxxij. Sedit populus me⁹ i pulchritudine pacis. ⁊ in tabernaculis fiducie i requie opulenta. Fuit etiam in dolore. vt pꝫ in corpore lacerato. vt dicere poſſet illud pſ̄. lxviij. Ego ſum pauper ⁊ dolens. ſalus tua deus ſuſcepit me. Et hoc fecit vt gaudiū haberet. de quo dicit Eſa. lij. Gaudiū ⁊ leticiā habebunt. ⁊ fugiet dolor ⁊ gemit⁹. Fuit etiā hodie demū occiſa. vt vita eterna frueretur. Et nō fuit mirū ꝙ tanto precio regnū celorū emit. Quia chriſtus eam multo precio prius chariori cōꝑauit Sicut ⁊ oēs homies ſm̄ ꝙ inuūt verba hec. ⁊ emit eam. Nā hūanitatem accepit pro ea. Iuxta illud Eſa. lx. Erit tibi dn̄s de⁹ tuus in lucē ſempiternā ⁊ deus tuus i gloriā. Secūdo dedit aīam ꝓ ipa. iux illud Eſa. xij. Reliqui domum meam dimiſi hereditatē. Dedi dilectam aīam meā in manus inimicoꝝ. Et hoc teſtat̄ Iohis. xv. Filius hominis venit dare aīam ſuam in redemptionem pro multis. Suꝑ quo dicit Orige. Animā ſuā dedit in mortē. vt ⁊ ipſum credētes. ⁊ ſe ſequi volentes. ab eterna liberaret morte. Et tantum de illo.

Sermo ſecūdus De eadem virgine

VIrgo venerāda in magna ſtans cōſtantia. ita canit̄ i hodierno officio. A Plini⁹ in ſpe. natu. ſic inquit. Muſcatum eſt nux cuiuſdam arboris in India ⁊ nobiliſſima. Et habꝫ has virtutes. Quia naribus applicata cerebꝝ ꝯfortat. faciem diſcoloratam valde colorat. In ciboq́ꝫ modice ſumpta capiti iuuamē ꝑſtat. ſꝫ exceſſus eidē dolorē accumulat. q: eſt penetratiue nature. Spiritualiter per hanc arborem nobiliſſimam intelligitur chriſtus qui ē hec arbor. quā vidit quedam incluſa in tempore ꝯſecratiōis ſuccidere de calice in altari Hec primo flores candidiſſimos protulit q̄s capita hominum volatiliū ſubito decerpeerunt. Secundo protulit virides. Tertio autem roſeos procreauit. vt in miraculis inuenitur. Ab hac arbore veniunt flores ꝟginei quorum vnus principalis fuit beata Margaretha q̄ bn̄ dicit̄ venire a chriſto. Nā virginitatis florem ab ipo habuit. quē ſine ipſo nullus poteſt habere. ſꝫ illud Sap̄. Nō poſſum eē continēs niſi deus dederit. Sap̄. viij Hic flos fuit candidus per virginitatē. Ido dicit̄ a margarita que ſm̄ Iſi. omniū gēmarum eſt candidiſſima. Fuit etiā viridis i virtutū operatione. ſm̄ ꝙ de ipa canitur. Ibat de virtute in virtutem. ⁊c̄. Tertio facta ē roſea per ſanguinis effuſionē quē intantū effudit vt riui in terrā fluxerūt. Sꝫ per muſcatū intelligitur ſua caſtitas que in ipa cerebrum mentalis intelligentie ꝯfortauit. Q: dic̄ Fōtinus in deſcriptione vniuſi ꝙ virgines q̄diu virgines ſūt tenerior ē in eis itellect⁹ qđ pꝫ in ipſa. ꝙ aſtutiam diaboli intellexit. ⁊ caput eius cōtriuit. Iuxta illud Geñ. iij. Ipſa conteret caput tuū. ⁊ tu inſidiaberl calcaneo ei⁹. Ipa etiā caſtitas faciem eius peroptime colorauit. vt canitur. Erat enim nimium formoſa in vultu ſcilicet floruit vt roſa. Q: ſm̄ Saluſtium in iugurtino bello. Caſti homies diu effigiem preferunt iuuētutis. ſic. b. margaretha recte in verbis premiſſis dicit̄. ꝟgo veneranda. In quib⁹ verbis duo tangunt̄. Primo mentis ⁊ corporis virginitas. Secūdo tangitur perſone ⁊ vite honorabilitas. Tertio paſſionis ſtabilitas. Primo cōmendatur beata ꝟgo margareta propter mentis corporiſq́ꝫ virginitatem. cuꝫ dicitur Virgo Pro quo ſciendum Apes ſm̄ Ambroſium in hexameron. corporis virginalis habent integritatē. Nullo enim concubitu miſcentur. nec libidine reſoluuntur. nec poſt quatiunt̄ doloribus. Et tamen maximū filiorum examen conſtituūt. Nam cum alie volucres vix i anno ſingulos ꝓcreent fruct⁹ apes gemios creant. ⁊ duplici ceteris fecūditate ꝑponderant. Spūalit̄ ꝑ apes ꝟgines pure mēte ⁊ corꝑe deſignant̄ q̄lꝫ nō ꝯmiſcent̄ ꝯcubitu. tn̄ fructum maximū ſpiritualium fructuum generāt. propter qđ ⁊ fructum cēteſimū

dicunť ferre. de numero illaꝝ fuit. b. marga
retha q̄ naturas apiū ſagaciſſime ē ſecuta. di
cūt eni naturales cuꝫ Amb. in hexa. ꝙ apes
eligunt ſibi regē magnitudine ⁊ ſpecie magl
inſignem. qꝛ ſi rex ꝑcipuꝰ fuerit in manſuetu
dine eū clariorē habent. Itaqꝫ regē electum
diliguut affectu naturali ⁊ ſumma defenſiōe
defendunt. Et pro eo perire paruum putant
Ita. b. margaretha ſpreuit olibrium ꝑfectū
⁊ elegit regem regum dominum dominanti
um qui ſm pš. xlvij. Magnus dominus et
laudabilis nimis in ciuitate dei nr̄i in monte
ſcō eiꝰ. Qui ē ſpecioſus forma ꝑ filijs hoīum
pš. xliiij. Qui clariſſimus in manſuetudine
ſm ꝙ docuit Matth. xj. Diſcite a me qꝛ mi
tis ſum ⁊ humilis corde. Idō refert Theoti
nus in legēda. ꝙ ꝑfectꝰ olibrius q̄ſiuit. queꝫ
deū colis. vel quē adoras. Rn̄dit deū omni-
potētē inuoco. ⁊ ieſū xp̄m filiū eius q̄ meam
virginitatem cuſtodiuit immaculatam ⁊ ille
ſam. Et potuit benedicere illud qd̄ caniť de
virginibus. Regnum mundi ⁊ omnem orna
tum ſeculi contempſit propter amorem do-
mini noſtri ieſu chriſti. Pro ipō etiā puguit
ꝯtra diabolū ⁊ olibriū a quibꝰ multa ſuſtinu
it obprobria ⁊ cōfuſionē. vt dicere poſſit ad
xp̄m regē ſuū illud pš. xlviij. Qm̄ ꝓpť te ſu-
ſtinui obprobriū operuit ꝯfuſio faciem meā
Nā illa facies que prius floruit vt roſa. i paſ
ſione facta ē vt ſanguioſa. Et ꝓ ipō rege ſuo
perire corporaliť eſtimauit. ſm ꝙ legiť in le-
genda vbi dixit. Chriſtꝰ ſeipm̄ ꝓ nobis tra-
didit in mortem. ⁊ ego pro ipō mori non du-
bito. qꝛ me ſuo ſignaculo cōſignauit. Et nos
exēplo ſuo huiuſ apis ſagaciſſime margare.
ſanctiſſime querere nobis debemꝰ regeꝫ ma-
gnū chriſtū ⁊ diligere ipm̄. Ad qd̄ faciendū
monet nos augꝰ. dicens. Elige tibi illū ami-
cū pre omnibus amicis tuis regē chriſtū qui
cum omnia ſubtracta tibi ſoli fidem ſeruabit
in die ſepulture cū amici tui recedent a te ille
te nō relinquet. ſed tuebiť te a rugientibꝰ ꝑ-
paratis ad eſcā. ⁊ ꝑducet ad ignotā regioneꝫ
ad plateas celeſtis hierl'm vbi collocabit te
cū angelis ante faciē ſue maieſtatis. vbi ē cu
mulus felicitatis. ſupeminēs glīa. ſupabun-
dans leticia ⁊ oīa bona. hec ille. ¶ Secundo
apes virginee aerem mundū ⁊ ſerenum dili
gunt. qꝛ tunc plus de rore inueniunt. tēpora
aūt pluuioſa eas impediunt. Odores etiam
fetidos ⁊ ceteros fumos maxie fugiūt ⁊ odi
unt. ſed in rebꝰ odoriferis iocundantur. Ita
beata virgo margareta ſerenitatē interne cō
ſcientie dilexit. Iux̄ illud pš. xliiij. Omnis
glīa eius filie regis ab intus. Qꝛ ſciuit ꝙ con
ſcientia bona ſm Hugo. li. primo de anima.
eſt titulus regionis. tēplū Salomonis. ager
bn̄dictiōis. ortus delitiarum. gaudiū ange-
lorum. aureum reclinatorium. thalamus re-
gis. aula dei. habitaculū ſpūſſancti. liber ſi-
gnatus in die iudicij aperiendus. Hec ille.
Idō odiuit loca fetida peccatoꝝ. ſm illud pš
xxv. Odiui eccleſiam malignantium. ⁊ cum
impijs nō ſedebo. Si eni ſedere voluiſſet cū
impio prefecto Olibrio. bene habuiſſet i eiꝰ
domo ſm ꝙ dixit tortor. Crede margaretha
prefecto. ⁊ bene tibi erit ſup oēs puellas. ſed
noluit. fugiens more virginearum apuꝫ ma
lorum ⁊ fetentium conſortium peccatorum.
Ita ⁊ nos curare debemus de ſerenitate in-
terioris cōſcientie. Quia ſm ſapientē. Secu
ra mēs quaſi iuge ꝯuiuium. Prouū. xv. Et ſi
illā habemus de vituperio curare non debe-
mus. ſicut dicit Auguſtinus. Et habetur. xj
q. iij. c. Quid obeſt homini ꝙ de illa tabula
eum vult delere humana ignorantia. ſi de li
bro viuentium eum non delet iniqua ꝯſcien
tia. Tertio apes virginee diligunt ſonū na-
turalem ſiue dulcem. ſiue etiā inſtrumētaleꝫ
Ideo dicit Areſtote. in li. de animalibꝰ Quā
do apes de aluear io volauerint. ſi rector api
um voluerit eas reuocare. debet cantilenas
dulces cātare ⁊ ſuauē ſonum facere. quibus
citius attrahunť. ſic beata margaretha apis
virginea multum dilexit dulcē ſonum eloq̄-
orum dei ꝙ patet. quando nutrix ſibi expo-
ſuit. quare deus pati voluiſſet. ⁊ crucifixus
eēt. Idō potuit dicere illud pš. cxviij. Quam
dulcia faucibꝰ meis eloquia tua domine ſuꝑ
mel ori meo. Idō cum dulci cantu angelorum
ad celeſte aluear e introducta ē feliciſſime et
attente. Et quia fuit nō mixta concubitu oli
brij. iō ſm naturaꝫ apum magnū ſpiritualiū
filiorum examen conſtituit. Qꝛ vna die qui/
qꝫ milia viroꝝ domino generauit mulieribꝰ
⁊ paruulis exceptis. ita vt de ipā poſſet dice
re illud Eſa. prophete. ix. Multiplicaſti gē
tes. ſed non magnificaſti leticiam. Nā quan
do per ipſam crediderūt. olibrius nō eſt effe
ctus letus ſed iratus. Quare iuſſit tortorē vt
ipām decollaret. Et tm̄ de p̄mo. ¶ Secun
do cōmēdať beata margaretha a ꝑſone ⁊ vi
te honeſtate. cum dicitur. Ueneranda. Ubi
eſt ſciendum Areſtotelis quarto Ethico. dic̄
ꝙ ſolus bonus ⁊ virtuoſus honorandus ē.
quia prauus honore non eſt dignus. ⁊ ponit
rationē ibidē dicens. Honor eſt premiuꝫ vir
tutis. ideo homo ſi bene ⁊ virtuoſe viuit eſt
dignus honore. Sin autem dignꝰ vituperio
qꝛ per ſolam virtutem ad honorē perueniť.

Jō dicit Aug⁹ li.xv.de ci.dei ꝙ rō ⁊ volun-
tas oñdit ꝙ nemo poſſit ad honorē ꝑuenire
niſi pri⁹ vixiſſet v̉tuoſe. Duo ꝑncipal̉r elege
rūt v̉tutē.ſ.⁊ honorē. ⁊ illis tēplū ſolēne con
ſtruxerūt in q̄ altaria erexerūt v̉tutis in in-
greſſu tēpli. Sꝫ altare honoris retro in eccle
ſia poſuerūt. ⁊ oīs q̄ volebat accedere ad al-
tare honoris. oportuit eū prius altare v̉tuti
ꝑterire. Myſtice.b.virgo marga. ē merito
venerāda.qꝛ per multas v̉tutes hic trāſiuit
ſm ꝙ ſancta mater eccl̄ia cantando ꝓteſtat̄
dicens. Jbat de virtute in viriutem. ⁊c. Ha
buit eñi virginitatē q̄ precipua ē de numero
virtutū q̄ valde delectabilis ē apud deū. Te
ſte Euſebio in ſermone. O q̄ꝫ delectabile ⁊
iocūdū eſt apud ipam beatiſſima amenitas.
dū quis protulerit corporis ven uſtatē cum
originalis mūdicie nō amiſerit puritatē. Jō
prius ꝑmittit̄ hoc verbū v̉go. deinde vene-
randa.qꝛ antiquitus virgines ſūt honorate
a paganis. ¶ Legit̄ eñi i geſtis romanoꝝ
qñ ceſar ꝑtranſiuit aliquaꝫ viam oportuit ꝙ
oēs ſibi cedebāt. ꝑter ſolas v̉gines q̄bus ipe
ſolus ceſſit in hoc ipas venerādo. Refert va
leri⁹ in policra. ꝙ laerti⁹ ꝑnceps dū ciuitatē
Bias expugnauit. oēs i ea occidit ſolas vir-
gines abire permiſit. Jdē legit̄. Nume.xiij.
⁊ Judicū vlt̄. Quādo aliqua ciuitas fuit ex
pugnata aliȷ̄s occiſis ſole virgines libere ſūt
dimiſſe. Et hoc fuit ꝑuilegiuꝫ tā diuitum q̄ꝫ
pauperum. Qꝛ dicit Areſto. viij. Pol̄. Ho-
nor virtuoſo ſine faſtidio impenditur. licet
de humiliori mūdi vita oriat̄. Jō nos etiam
cū eccl̄ia debemus noſtrā v̉ginē marga. ve-
nerari. Et hoc q̄ ad ſecūdū. ¶ Quantum
ad tertiū notandū ſm naturales in li. gēma
rum. quia legit̄ ꝙ inuenit̄ aliqua que eēt ita
conſtans ⁊ inuicta. ſicut ē adamas. Nā nulli
cedit ferro. ſꝫ ferrū ꝯtēpnit nec igne vnquā
incaleſcit. nec ab aliqua re ſupat̄ ſed ſolū ſan
guine hircino reſoluit̄. Myſtice huic lapi-
di ꝯpari poſſum ꝯuenient̄. b. marga. qꝛ val-
de ꝯſtās fuit in ſuſtinēdo martyriū ⁊ inuicta
Q̄ de ipa teſtat̄ hodie cantādo eccl̄ia dicens
in verbo thematis. Virgo venerāda in mag̃
ſtās cōſtāntia. verba ꝯtemnēs iudicis. nihil
cogitans de rebus lubrici. ꝑmiȷ̄ celeſtis ſpe
gaudens in tribulatiōe erat patiēs. qđ potu
it dicere Chry. Si milleſies morior. ⁊ ſi oīs
labores in dei amore expendā. nihil dignuꝫ
ad ea q̄ de ipa ꝑcipiā. qꝛ reſpectū habuit ad
ꝑmiū celeſte. ꝓpter ꝙ ita ꝯſtans fuit. nō eñi
ceſſit ferro lacerātiū. ſꝫ ꝯtēpſit. Qꝛ ſm ꝙ di
cit theotin⁹ in legenda. ꝙ ſuſpenſa fuit i ecu-
leo ⁊ ferreis vngulis acerbiſſimis corp⁹ ei⁹
laceratū. tamen nec flecti potuit ad culturaꝫ
idolorum nec a propoſito frangi. ſed dixit ty
ranno ꝯtēnens verba eius. O impie ⁊ impu
dēs canis ⁊ audax. ſi ego carni mee miſereor
aīa mea vtiqꝫ ad interitū vadit ſic̄ ⁊ tua. ideꝫ
de ipa pōt exponi illud Ezech. iij. Ut adamā
tem ⁊ ſilicē dedi faciē tuā. Nec etiam potuit
igne calefieri. quāuis eñi lampadib⁹ accēde-
ret̄ ⁊ corp⁹ ei⁹ ꝯburebat̄. ſꝫ dicebat illud pſ.
xxxv. Ure dñe renes meos ⁊ cor meū vt nō
ſit in me iniquitas. Etiā potuit dicere illud.
pſ. xvj. Jgne me examinaſti. ⁊ non eſt inuē-
ta in me iniquitas. Nō potuit etiam b. mar-
gareta ab aliq̄ ſuperari. non a patre. qꝛ fuit
idolatra. ⁊ voluit vt idola adorarēt. qꝛ fugit
domū ei⁹ ſpernēs oīa bona hereditaria ⁊ cu-
ſtodiuit ouiculas ſue matricis vt adimplere
tur illud Geñ. xij. Egredere de terra tua ⁊ d̄
cognatiōe tua. ⁊ faciā te in gentē magnā Ha
bet enim nunc gētes multas de quibus glo-
riat̄. Nam omnes quos cōſtātia ⁊ paſſione
cōuertit quorum multi fuerūt. ſibi obediunt
⁊ ipa eis quaſi domina dominat̄. Non etiaꝫ
potuit vici a tyranno olybrio ꝑfecto qꝛ eius
ꝑtātē ꝯtēpſit ⁊ illuſit. ⁊ hoc qđ ſibi iȷ̄ ignomi
niam fecit illud ſibi ad honorem venit. qꝛ in
hoc chriſtum imitata ē. qꝛ ſicut chriſtus nu-
datus fuit in patibulo vt nihil ſecū portaret
ſic margareta expoliata eſt i eculeo ⁊ ſuſpen
ſa. in ſignū ꝙ oīa mūdana deſpexerat. Sic̄
chriſtus fuit flagellatus ad colūnā vt diſci-
plinā pro nobis portaret. ſic corp⁹ margare-
te virgis totalit̄ ē laceratū. ne poſt hāc vitā
pateret̄. Sic̄ xp̄us clauis laceratus vt claui
nobis ianuā paradiſi aperirent. ſic. b. mar-
gareta fuit vngulis lacerata vt ab ea omnem
vetuſtatē abraderent Sic̄ chriſtus totus ſan
guie rubricat⁹ ⁊ cruētat⁹ vt homo i eius ſan-
guine lauaretur. ſic margareta fuit ſanguie
plena. vt in ſuo ſanguine baptizaret̄. et hoc
ē huic ſanctiſſime virgini tam i mundo q̄ꝫ in
celo magna gloria. quia in ſua paſſione ſecu-
ta ē xp̄m. Juxta illud Eccl̄eſia. xxiij. Gloria
magna eſt ſequi dominum. Quia lōgitudo
ab eo ſumetur. Nō etiam ſupari potuit a di-
abolo qui habet magnā potētiam. ſm illud
Job. xlj. Nō eſt poteſtas ſup terram que ei
comparetur. Quia habet ſupbiam vt dici-
tur ibidē. Jpſe eſt rex ſuper omnes filios ſu-
perbie. Habet magnam aſtutiam. Quia ſm
apoſtolum. transfigurat ſe in angelū lucis. ij
Cor. xij. Habet maliciam. quia antonoma-
tice dicitur malus. Unde Mat. xiij. Uenit
inimicus homo ⁊ ſuperſeminauit zizaniam.
Sꝫ iſtis armis nō potuit vincere margaretā

ſed ip̄a eū vicit qꝛ fregit potentiā eiꝰ qñ ip̄m
in ſpecie draconis apparentē euaneſcere fec̄.
Cōfregit ſupbiā qñ ſup verticē ipiꝰ pedē im
poſuit dicēs. Sterne ſupbe demon ſub pedi
bus femine. Cōfregit eiꝰ aſtutiā. qꝛ coegit eū
vt diceret ꝓpt̄ q̄d veniſſet. Confregit eius
maliciā que ſemp inuidet felicitati hominis
Sic̄ refert de hoc Theotinus in legenda qui
dicit ſe fuiſſe pn̄tem in carcere ꝛ oia vidiſſe ꝛ
omnia ſcripſiſſe. quando draco horribilis ei
apparuit varijſ coloribuſ deauratis ꝛ barba
aurea cum ferreis dentibus. ꝛ oculi eiꝰ ſplen
debant ſicut margarite. ꝛ de naribꝰ eius fu/
mus exibat. ꝛ lingua eiꝰ anhelitꝰ fetorē faci
bat ꝛ lumē factū ē in carcere ab igne qui exi=
bat de ore qd̄ vidēs margareta orabat dicēſ
Dn̄e deus inuiſibilis quē abyſſi ꝛ tartari cō
tremiſcūt reſpice in me ꝛ miſerere mei. ꝛ non
permittas hanc ferā nocere mihi. ſed placeat
tibi domine vt vincam ipſam. Et cū hoc di/
xiſſet. aperiens os deglutiuit eā. ſed ſignum
crucis qd̄ prius virgo beata fecerat creuit i
ore eius. Et ſciſſus eſt per mediū ꝛ btā virgo
illeſa exiuit. Qd̄ reſpiciēs vidit tanq̄ʒ hoiem
nigrum ſedentē ad genā. manibus ꝛ pedibꝰ
ligatis. ꝛ cū orationē marga. fudiſſet. ſurgēſ
demon acceſſit ꝛ tenuit manū dicens O mar
ga. ſufficiunt tibi ea que feciſti in pſonā meā.
quia videre nō ſubſiſto. ſociū eni meū inter=
feciſti. ꝛ me vis interficere orōne. Tunc illa
cōphendit eū per capillos traxit ꝛ ꝓiecit in
terrā ꝛ poſuit pedem dextrum ſuper collum
eius dicens. Ceſſa a me virgine generis hūa
ni homicida. protector eſt mihi deus. Et ſbi
to refulſit lux in carcere. ꝛ crux chriſti vide/
batur in ea. ꝛ ſuper crucem colūba que dixit
beata es margare. expectant te angeli dei ad
portas. Illa aūt grās agens dixit ad demo=
nem. vbi ē genus tuum. Cui ille. Tolle pedē
tuū de ceruice mea ꝛ opa mea tibi indicabo.
Qd̄ cū feciſſet. ait Belial eſt mihi nomē con
tra oēs pugno. ꝛ tu ſola me viciſti. ꝛ ſic ter=
ra eū ſuſcepit. Jō dictū ē a deo de margare.
Gen̄. iij. Ipſa cōteret caput tuū. ꝛ inſidiabe=
ris calcaneo eiꝰ. Vn̄ ꝙ ille fortiſſimꝰ adamaſ
b. marga. frangi nō potuit. ſed ſolū per ſan=
guinē hedi ad veſpeꝝ imolati chriſti ieſu. cu
ius amore fracta fuit ꝛ caro eiꝰ vndiq̄ʒ lace/
rata ꝛ tandē decollata. Jō hodie tanq̄ʒ ſpon
ſa decēter ornata ad thalamū eiꝰ cū canticis
muſicis ab angelis eſt portata gaudent̄. Fm
illud Apoc̄. xix. Gaudemus ꝛ exultemus ꝛ
demus gloriam deo. quoniam venerunt nu=
ptie agni ꝛ vxor eius preparauit. ꝛ quomo=
do ſe preparauit. patet in legenda eius

Sermo primꝰ i diuiſione apoſtoloꝝ.

Jam nō eſtis ho=
ſpites ꝛ aduene. ſʒ eſtis ciues ſancto
rum ꝛ domeſtici dei. ita ſcribitur ad
Eph. ij. Solent dn̄i terreſtres varios mitte=
re exploratores ad ciuitatem quaʒ volunt p
ſe vel per ſubditos expugnare ꝛ lucrari. Hi
cum venerint vadunt quaſi peregrini. vt ſic
non cognoſcantur terrā explorare. Qd̄ figu=
ratum eſt pulchre Joſue. ij. vbi legit̄ ꝙ Jo=
ſue qui fuit dux filioꝝ iſrael. miſit explorato
res qui explorarent Hiericho. Qui pergen=
tes ingreſſi ſūt domū meretricis mulierꝭ no=
mine Raab. Qd̄ cū nūciatū eēt regi Hierico
queſiuit eos. ſed Raab abſcondit eos ꝛ mi/
ſit per feneſtram. vt irent viā ſuā. Mo
ralit̄ vt dic̄ Hiero. i epl̄a ad paulinū ꝑ ioſue
intelligit̄ xp̄s qꝛ de oibus ſacre ſcripture li=
bris ioſue nō ſolum in geſtis. ſed etiam in no
mine figurā ſaluatoris habet. Hic inquā mi=
ſit exploratores hoc ē apl̄os ꝑ hūc mūduʒ. q̄
per Hierico deſignant̄. qꝛ Hiericho interp̄=
tatur luna que ē multū inſtabilis ꝛ variabil̄.
quia nunc ē ſub ſole. nunc ſuper ſolem. nunc
ante nunc retro euagat̄. Quando ē ſub ſole
tunc habet cornua aduerſus terrā inclinata
ſed quando eſt ſupra. tunc habet cornua ſup̄
ma velut nauicula. vt dicit Beda. Sic ꝛ mū
dus eſt inſtabilis ꝛ incōtinua variabilitate.
ꝛ nūc extollit ſuos amatores nūc dep̄mit In
hunc mūduʒ miſit dn̄s apl̄os dicens. Ite in
mundū vniuerſū ꝛ p̄dicate dicētes euāgeliū
omni creature. Matth. vlt̄. Illi autem pro=
fecti ingreſſi ſūt domum mulieris meretricꝭ.
hoc ē gentilitatis. que publice cū idolis for=
nicabat̄. Fm dictū Hiere. iij. Frons mulieriſ
meretricis facta eſt tibi. ꝛ noluſti erubeſcere
Sed cū veniſſent apoſtoli ad terras gentili=
um querebant̄ a regibꝰ ꝛ tyrannis vt occide
rent̄. Sed nōnūq̄ʒ conuerſi gentiles illos in
domibꝰ abſcōderūt. ſic̄ ptʒ cuilibet legēdas
eoꝝ ꝑcurrenti. Sʒ qui priꝰ in mūdo fuer̄t ho
ſpites facti ſūt nūc celeſtes ciues ꝛ milites ſi
cut innuūt v̈ba thema. Jā nō eſtꝭ hoſpites. i
q̄bꝰ duo tāgūt̄. Prio vnū inſinuat̄ ibi. Jaʒ
nō eſtis hoſpites. Scd̄o aliud affirmat̄. ibi.
Sʒ eſtis ciues. De p̄mo ē notandū. ita
dicit̄ in cōmuni ꝓuerbio. Aduene venerūt ꝛ
dn̄i facti ſūt. ꝛ ē ſenſus. ꝙ ſepe contingit ali=
quos venire ad aliquā ciuitatē vl̄ domū. vl̄
regnū q̄ ſūt extranei hoſpites ꝛ fauēte fortu
na ꝛ eoꝝ ꝓbitate ꝛ ſtrennuitate interueniēte
efficiunt̄ ibidem dn̄i ꝛ magiſtri. ita fit i natu=
ra. ꝙ ſepe canis portat̄ ad domū vbi alij ſūt

caines ꝯtra ipm̄ rixantes. Et ſi ille ē audax ꝛ
ſtrēnu⁹ depellit alios ꝛ fit cuſtos dom⁹. Ita
legiť in ſcripturis Gen̄. xliiij. Dū fames cre
ſcebat in terra tota. miſit iacob filios ſuos in
egyptū in domū pharaonis. vt emerent fru=
mēta. q̇ cū venirēt vt pegrini ꝛ hoſpites. ita
vt exploratores terre dicerenť ꝛ ī carcere te=
nerenť. ſuccedēte aūt tpe facti ſūt dn̄i ī terra
egypti. Et dixit ad eos Joſeph. Oēs opes
egypti vr̄e ſunt. ꝛ dedit eis optimā terram ꝛ
pinguiſſimā geſſen vt hr̄ Gen̄. xlv. Jō potu=
it de eis dici illud Prouer. ¶ Hoſpites et
aduene venerūt in terrā alienā. ¶ Spūa/
liter ſancti apl̄i fuerūt prius aduene ꝛ hoſpi=
tes in hoc mūdo. vt quilibet ipoꝝ dicere po=
tuiſſet illud. ps̄. xxxviij. Aduena ego ſū apd
te ꝛ pegrin⁹. ſ3 cu3 eos vocaſſet ad apl̄atum
xp̄s. tam v̓tuoſe ſe habuerūt in ꝯgregatione
vt illos nō ſolū ciues ꝛ domeſticos imo p̄nci
pes ꝛ toti⁹ orbis dn̄os diceret. Fm illud ps̄.
xlvj. Principes populoꝝ ꝯgregati ſūt cum
deo abraam. ſ3 hodie diuiſit ipos a ſe ꝛ ꝯſti=
tuit ſup oēm terrā. Fm q̓ p̄dixerat ꝓpha da
uid ps̄. xliiij. Cōſtitues eos p̄ncipes ſup oē3
terrā. Recte ſic̄ rex potēs q̇ habet ī curia ſua
fideles p̄ncipes in ſignū remuneratiōis. vnū
quēq3 ſubſtituit ſup vnā ciuitatē vel regnū.
vt de hoc ſibi cū populo famuleť. ſic fac̄ xp̄s
rex regū omniū cui⁹ ē vniuerſa terra ꝛ pleni
tudo petrū q̇ fuit caput omniū eccl̄iaꝝ prin=
cipem cōſtituit qui ē caput oīm eccl̄iaꝝ ꝛ ma
ter. ſicut habeť ī cano. Teſtes. ij. q. vij. Pau
lum in greciā deſtinauit vt ibi ducatū obtine
ret. ꝛ populū ſibi acquireret. Et hoc tangiť
in ſequētia hodierna. Hinc petr⁹ romā apo=
ſtoloꝝ p̄nceps. Paul⁹ adijt greciā. ibiq3 do/
cens gratiā. Andreā vero miſit ī achaiā pro
uinciā dn̄o tanq3 fidelis p̄nceps nō modicu3
populū acq̇ſiuit. Johēm in aſiam. Jacobu3
in Judeā. Bartholomeū in vlteriorē indiā.
Mattheū in antiochiā. Simonē ꝛ Judā in
egyptū ꝛ perſiam ꝛ meſopotamiam. Jacobū
vero qui diciť frať dn̄i. dimiſit hieroſolymā
Philippū direxit in ciliciam. Thomā in ali
am indiam. ſ3 Mathiā in indiam in ytaliam
ꝛ ſic p̄ncipatus eis diuiſit. ita vt verificareť
illud ps̄. lxxvij. Diuiſit eis terrā in funiculo
diſtributiōis. Et illud figuratū fuit. j. Ma=
chab. j. vbi legiť q̓ Alexander rex macedo/
num vicit dariu3 ꝛ multas nationes. poſtea
decidit in lectū ꝛ cognouit vt moreretur. Jō
vocauit pueros ſuos nobiles q̇ ſecu3 nutriti
erāt a iuuētute ſua. ꝛ diuiſit illis regnū ſuū.
Quid ſignificat Alexander niſi chriſtu3 qui
omnes ſibi ſubiecit nationes vt ſibi famulēť

iuxta illud ps̄. lxxxv. Oēs gentes quaſcūq3
feciſti venient ꝛ adorabūt coram te dn̄e. Hic
cū per paſſionē viciſſet diabolu3 ꝛ cognouit
vt aſcenderet ad patrē. vocauit ſuos filios.
quibus ante dixit. Filioli adhuc vobiſcum
modicū ſū. Joh. xiij. Qui etiā erant nobiles
moꝝ. ꝛ diuiſit eis regnū eccl̄ie vt p̄eſſent po=
pulo ſuo. ꝛ nō dedit dūtaxat ptātem ſup po
pulū vt eos in fide erudirent. ſed etiā ſup de=
monia vt infirmitates curarēt. vt hr̄ Mar.
vlť. ꝛ Matth. x. vbi legiť. Cōuocatis ieſuſ
xij. diſcipulis ſuis. dedit illis poteſtatē ſpiri
tuū imundorum vt eijcerēt illos ꝛ curarent
oēs languores. Ecce q̄3 potētes ſunt effecti.
q̇ prius erant hoſpites ꝛ peregrini. Jō bene
p filios Jacob figurāť. qui venerūt aduene
in terrā egypti. ꝛ facti ſūt diuites ꝛ domeſti=
ci. ꝛ nimiū multiplicati. Fm q̓ dicit Chry. ſu
per Matth. j. c. dicens. Jacob genuit Ju=
dam ꝛ fratres ei⁹. Et xp̄s ver⁹ Jacob genu=
it duodecim apl̄os in ſpirituſancto. nō in car
ne in verbo. non in ſanguine. Nam ſicut ille
qui cum filijs ſuis duodecim deſcēdit in egy
ptum vt multiplicarentur. ſic chriſtus cum
duodecim ſuis apoſtolis deſcendit in mūdū
ſicut res ipa teſtatur. Et ſubdit. Sicut ille d
ſcendit vt medullam egypti manducaret. ſic
xp̄s cum apoſtolis ſuis intrauit mūdum vt
medullā hui⁹ mundi ſibi acq̇reret. Medul=
la hui⁹ mundi ſancti hoīes ſūt. Sic̄ eni in ar=
bore quādiu medulla ſana fuerit. ſemp floret
cū aūt ꝯſumpta fuerit paulatim marceſcen=
do ſiccať. ſic ꝛ quādiu ſunt homines fideles
in mundo. ſtat iſte mundus. Nā ſicut egredi
entib⁹ filijs iſrael de egypto exterminata eſt
egyptus. ſic ꝛ ſancti cū de iſto mundo defece
rint caſur⁹ ē mūdus iſte. Hec ille. Ex illo di=
cto habeť quā proficui fuerunt huic mundo
ſancti apoſtoli per quos fideles vndiq3 ſunt
collecti. ꝛ ad fidem perducti. p quos ſeruať
anima. Et hoc quo ad primū. Quantum ad
ſecundum affirmatur q̓ apoſtoli ſunt ciues
ſanctorū ꝛ domeſtici dei. Circa qd̓ notandū
quando aliqua ciuitas vel regnum hab3 p̄n
cipē apud regem domeſticum. qui cum rege
egreditur. ꝛ ē ſibi multum ſpecialis. Si ciui=
tas illa vel regnū habet negocia ardua ad ex
pediendum accedit p̄nceps eius. ꝛ vſq3 ad re
gem perducit. ꝛ cauſam ei⁹ ineffabiliť ꝛ faci=
liť obtinebit. qd̓ p3 Gen̄. xlvij. q̓ ioſeph q̇ fu
it de genere ꝛ ciuitate pr̄is ſui iacob. quādo
pater ſc3 Jacob cum filijs venit in egyptum
acceſſit Joſeph ꝛ ſtatuit patrem ante regem
Pharaonem. Et ille gauiſus admodum tra
didit ei quicquid Joſeph dare demādauit.

B Moralr̃ p ciuitatē intelligit̃ mundus.
de q̃ Sap̃. Eccs̃.ix. Parua ciuitas ꝛ pauci
viri in ea. et bñ pauci. qꝛ pauci ſunt q̃ virilr̃
vicijs reſiſtūt. ſm illud pſ̃. xiij. Om̃s decli-
nauerunt ſimul inutiles facti ſunt. Hec ciui-
tas ſcʒ mundus apud ſummū regē. ſ. chriſtū
habet nō ſolū vnū regē vel pncipē. ſed duo-
decim principes glioſos. ſ. Petrū Paulum
Johannē Andream. ꝛc. qui ſunt figurati p
pncipes Numeri. vij. Et electi erant per fili-
os iſrael ꝛ inſtruxerūt eos de mandatis. vt
curā eoꝝ haberēt. ita ipi facti ſunt ſup om̃s
qui viſuri ſunt deū. vt curā eoꝝ habeant. et
cum eis corā deo cōpareant. ꝛ p eis interce-
dant. Jō dicit Greg⁹ in omel. Ubi petr⁹ cuʒ
iudea conuerſa quā poſt ſe traxit apparebit.
ita paulus cōuerſū vt ita dixerim mūdū du-
cet. Jbi andreas poſt ſe achaiaʒ. Jbi iohes
aziam. Thomas indiā i ɔſpectu ſūmi iudicis
ɔuerſam ducet. hec ille. Jn quo dicto claret
ꝙ quilibet apoſtoloꝝ populo a ſe ɔuerſo re-
ſpondebit. et nō ſolū p illis. ſed etiā pro om̃i
populo terre intercedēt. qꝛ ſunt pncipes con
ſtituti ſup omnē terrā. ꝛ merito pncipes po-
puli intercedēt. prout legit̃ Matth. xv. ꝙ q̃
dā mulier chananea a finibus tiri ꝛ ſydonis
egreſſa clamabat poſt ieſum dicēs. Dñe mi-
ſerere mei. filia mea male a demonio vexat̃.
Jlle autē nō reſpondebat ei verbū. nec eam
exaudiuit. Diſcipuli aūt miſerti ipi⁹ accedē-
tes ad ieſum rogabant pro ea dicētes. Domi
ne dimitte eam qꝛ clamat poſt nos. Et ſi ipi
hoc fecerūt exiſtētes adhuc in terris quāto
magis faciunt iā ciuib⁹ ſociati celicis. ꝛ do-
meſtici exiſtunt dei. Jdeo inſtanti neceſſita-
te ad ipos cōfugere debem⁹. Qꝛ vt dic̃ Am
bro. in li. prefa. Jngruente metu tribulatōis
ꝛ anguſtie. tutū ē ſub vmbra aplorum confu
gere. dolore tribulatiōis afflictioniſqꝫ mun-
dane. ꝛ hoc quo ad ſecundum.

Sermo ſecūdus de eodem feſto.

Elegi vos vt ea-
tis ꝛ fructum afferatis Joh. xv. Di
cunt naturales ꝛ pſertim martianus. ꝙ ſol
qui eſt rex planetaꝝ in medio ciniferum ince
dens. bis ſenos radios a ſe emittit. ex quib⁹
inferiora ꝛ ſupiora illuſtrantur. Spūa-
liter p ſolem q̃ eſt rex planetarum. intelligit̃
chriſtus nō ſolum ſtellaꝝ ſed omniū creatu-
raꝝ. tam ſuperioꝝ qꝫ inferiorū. vt habet̃ de
ſumma trinita. ꝛ fide catho. ca. firmiter. Hic
emiſit a ſe bis ſenos radios. hoc ē. xij. aplos
qui bñ radijs cōpant̃. qꝛ radi⁹ ſolis longe la
teqꝫ diffundit̃. ſic fides apoſtolorum per vni
uerſum mundum ē diffuſa. ſm illō. pſ̃. xviij
Jn omnem terram exiuit ſonus eoꝝ. Etiam
quando ſol radios emittit homines infirmi
melius habent. ꝛ dormientes excitantur Si
cut videmus in aurora. Et hoc teſtatur baſi
lius ſuper illud Matth. v. Uos eſtis lux mū
di dicens veniente aurore luce. infirmorum
dolores alleuiantur. homines a ſomno exci
tantur. aues garriunt. beſtie ad latibula ſua
fugiūt. Sic adueniente fide apoſtoloꝝ mun
dus fuit edificat⁹ in credēdo. fecundatus in
bonis operibus. alleuiatus a peccatis. exci-
tatus a negligentijs. animat⁹ ad ɔtēplatiōeʒ
celeſtiū. erept⁹ a ptāte demonuʒ. hec ille. Et
quia chriſtus hos duodecim apoſtolos mi-
ſit in mundum figuratum fuit Joſue. iij. vbi
legitur ꝙ Joſue miſit duodecim viros vt cō
ſiderarent terram promiſſionis. vt ad eaʒ ob
tinendā ceterū populū animarent. Sic chri
ſtus verus Joſue miſit hodie in vniuerſum
mundum. xij. ſolennes viros vt gentib⁹ ꝛ iu
deis dicerent de fertilitate terre promiſſiōis
ſcʒ regni celeſtis. ꝛ ipos ad h anhelandū p-
uocarent. Et hoc innuit xp̃s in verbis pmiſ
ſis cum ait. Elegi vos vt eatis. Jn quib⁹ q̃-
dē verbis tria deſcribūt̃. Prio electio ſpūa-
lis. ibi. Ego elegi vos. Scdo pgreſſio ɣtua-
lis. ibi. Ut eatis. Tertio fructificatio ſpūal.
ibi. Ut fructū afferatis. De pmo ē ſciendum
ꝙ prudens carpentari⁹ volēs cōſtruere pul
chram domum ꝛ edificium ſolenne. prius va
dit ad nemora querendo pulchras arbores
ꝛ ligna ꝛ pcōcipit in mēte ſibi longe ante eli-
gendo vt tēpore cōſtructiōis veniente non i
pediatur in ſtructura. Moraliter chriſtus ē
prudens carpentarius ꝛ artifex qui volens
edificare domū ſancte ecclie elegit ab eterno
fortia ligna tanqꝫ columnas. q̃ domuʒ ecclie
ſuſtētarēt. ꝛ hi fuerūt apoſtoli ſancti. in quo
rū pſona dicit apls ad Eph. j. Elegit vos in
ipo ante mūdi ɔſtitutionē vt eſſetis ſancti ꝛ
imaculati in cōſpectu ei⁹ in charitate. et hoc
figuratū ē. iij. Regi. iiij. vbi legit̃ ꝙ ſapientiſ
ſimus ſalomon elegit ſibi. xij. pfectos ex om
ni tribu iſrl. quos conſtituit ſupra domū ſu-
am ꝛ curiam. vt cibaria domui ſue puiderēt
ꝛ oīa bene eſſent ordinata. p quē Salomonē
chriſtus intelligitur. hic elegit duodeci apo
ſtolos. vt domui ſue in cibarijs ſpiritualib⁹
ſcʒ ɣbo dei puiderent. De quo cibo dicitur
Deut. viij. ꝛ tranſſumptiue Matt. iiij. Nō
in ſolo pane viuit hō. ſed in omni verbo qđ
procedit ab ore dei. Et hec eſt prima cauſa ꝛ
pncipalis q̃re eos elegit vt populū ſuū ɣbo
doctrine paſcerent. Jdō dixit petro qui fuit

caput omnium. paſce oues meas. Joh. vlt.
¶ Scdo elegit eos vt teſtimoniū ꝑhiberēt
veritati. qđ pꝫ Act. j. vbi dr. Accipietis vtu-
tē ſupueniētis ſpūſſancti in vos. ſ. ꝯſtāt euā-
geliū p mūdū pdicantes in hierl'm ⁊ in omni
iudea ⁊ ſamaria ⁊ vſqꝫ ad vltimū terre. Ter-
tio elegit eos vt miracula facerēt ſm ꝙ dicit
Mat. x. Cōuocatis ieſus diſcipul' ſuis de-
dit eis ptātem ſup oēs demones ⁊ vt lāguo-
res curarēt. Sup q̄ dic Augꝰ in ſermone de
apl'is. Dedit dñs ptātē apl'is ſup naturaꝫ vt
eā curarēt. ſup demones vt eos vincerēt. ſu-
per elemēta vt ea mutarent. ſup mortē vt eā
ꝯdēnarent. ſup oēs vt corpus xpi ꝯſecrarēt
hec ille. Quia tūc i pmitiua eccl'ia neceſſaria
erāt miracula ꝓpter ꝯuerſionē incredulorū
qui plus miraculis ꝯuerſi ſunt q̄ꝫ doctrinis.
Quarto elegit eos vt mandatū ſuuꝫ cunctis
populis edicerēt ⁊ nomē ſuū p vniūſū mun-
dū veherēt. qđ figuratum fuit. ij. Paral. iij.
vbi legit ꝙ rex ezechias miſit nūcios ⁊ cur-
ſores ad oēm ppl'm iſrl' vt pceptū regis expla-
narēt. Ezechias interptat dei fortitudo. ⁊ ſi-
gnificat xpm. q2 ē fortis ⁊ potēs ſm pſ. xxiij
hic elegit ſanctos nūcios apl'os vt p māda-
ta ſua ppl'm inſtruerēt. ⁊ nomē ſuū notū face-
rent ſm qđ dixit Paulo Vas electiōis ē mi-
hi iſte vt portet nomē meū corā regibꝰ ⁊ pnci-
pibus ⁊ filijs iſrl'. Act. ix. Quinto elegit eos
vt electos de terra meterēt. Q2 legit Apoc.
xiiij. ꝙ angelus exiuit de templo clamās vo-
ce magna ad ſedentē ſup nubē mitte falcem
tuam ⁊ mete. q2 venit hora vt metat. quoni-
am maturauit meſſis terre. ⁊ miſit ille qui ſe-
debat ſup nubē falcē ſuā ſup terrā ⁊ meſſuit
eā. Falx ſm haymonē ſup Apoc. eſt pdica-
tio. ſed angelus ē pdicator. ⁊ pcipue ſignifi-
cat illos pdicatores magnos ſanctos apl'os
qui hodie cū falce pdicationis miſſi ſunt in
vniuerſam terrā q2 tūc fuit hora debita meſ-
ſionis qđ patuit in Petro. q2 vno die meſſu-
it tria milia. ⁊ alio die quinqꝫ milia manipu-
los. vt habetur Act. ij. ⁊. iiij. Cū quibus ve-
niet in die iudicij portās manipulos ſuos. ⁊
dicet ad dñm illud Cañ. v. Meſſui mirrhā
meā cū aromatibꝰ meis. ⁊ tunc mercedē acci-
piet ⁊ cōgregat fructū in vitā eternā. ita ē di-
cendū de apl'is ceteris q̄ terrā dñi fidelit meſ-
ſuerūt. ¶ Sꝫ quomodo mercedē dñi nos
ſacerdotes accipiemꝰ q̄ in meſſe dñi minime
laboramus. meſſis quideꝫ multa. ſed pauci
ſunt oparij. Q2 ſm Gregl. in omel. Mūdus
ſacerdotibus plenus ē. ſꝫ tñ in meſſe dei val-
de raro inueniunt. Officiū quidem ſacerdo-
tale accepimus. ſed opus ſacerdotij non im-
plemus. hec ille. Jō vos laici deuote rogāte
dñm meſſis vt mittat oparios in meſſē ſuam
q2 regiones iā albe ſunt ad meſſem Joh. iiij.
Sed ſacerdotes hoc nō ppendūt ſꝫ langue-
ſcūt. q̄d tñ dicemus in ꝯſpectu iudicis qñ Pe-
trꝰ cū iudea ⁊ romano ppl'o quos cū pdicati-
one ſua ꝯuertit apparebit. Paulus cū grecis
⁊ gentibus. Bartholomeꝰ ⁊ Thomas cum
indis. Mattheus cū ethiopibꝰ. Mathias
cū italicis. ⁊ ſic de alijs quos quilibet pdica-
tione ſua ꝯuertit metēs i meſſe dñi ⁊ nos va-
cui aperibimus. Ibi etiā ſm Greg. in omel.
xvij. Oēs dñici gregis arietes cū aiaꝝ lucris
apparebūt qui ſanctis ſuis pdicationibꝰ do
poſt ſe trahūt gregē. cū ergo tot paſtores cū
gregibus ſuis ante eterni paſtoris oculos ve-
nerint q̄d nos miſeri dicturi ſumꝰ q̄ ad dñm
noſtrū poſt negociū vacui redimꝰ. q̄ paſtoris
nomē habemꝰ. ⁊ oues ex nutrimēto nr̄o de-
bemus oñdere ⁊ nō habemꝰ hic paſtores vo-
cati ſumus. ⁊ ibi gregē nō ducemus. hec ille
Sexto electi ſunt vt cū xpo comedāt Juxta
illud Cañ. v. Comedite ⁊ bibite amici mei et
inebriamini chariſſimi. Ipi eni ſunt ſpēales
amici xpi ad quos dixit Joh. xv. Jam non
dico vos ſeruos q2 ſeruus neſcit q̄d fac dñs
eius. Sed dixi vos amicos. q2 oīa que audi-
ui a patre meo nota feci vobis. ⁊ nūc ſcimus
eē in curijs dñoꝝ ſpeciales regis aīcos ſecū ſe-
dere in menſa ſua. Ita etiā in curia celeſtis re-
gis ꝙ ſancti apl'i ſunt ipius cōmenſales. Ju-
xta illud Luc. xxij. Ego diſponā vob ſic diſ-
poſuit mihi patr meꝰ regnū vt edatis ⁊ biba-
tis ſup menſam meā i regno meo Illud figu-
ratū ē Geñ. xlvij. vbi legit ꝙ ioſeph venien-
tibus fratribus ſuis ad ipm in egyptum eos
ad menſaꝫ ſuā collocauit quēlibet iuxta pri-
mogenita ſua ⁊ egyptij ſeorſum in alia mēſa
comedebant. Septimo elegit eos vt ſecū iu-
dicarent vel ſecū in iudicio ſederēt. qđ figu-
ratum fuit iij. Regl. x. vbi legit ꝙ. xij. leun-
culi circa thronū Salomonis erant ſituati.
quid per. xij. leuuculos poſſumꝰ notare com-
munit. xij. apl'os q̄ aſſidebūt xpo iudicanti.
⁊ alios iudicabūt. q2 ipis credentibꝰ crede-
re noluerūt ſm qđ dixit xps Matth. xix. ꝙ
vos qui reliquiſtis oīa ⁊ ſecuti eſtis me. amē
dico vobis. ⁊c. ⁊ hoc q̄ ad primū. ¶ Quā-
tum ad ſecūdū ē notandū ſm naturales int
oīa volatilia tā domita q̄ꝫ indomita nō ē ali-
ud qđ tā ſepe de fructu i fructū eat ſic colūbe
domate. Nā interdū duodecies fructificāt i
anno cū alia bis aut ſemel tm̄. Per colūbas
intelligunt apl'i ſancti. de q̄bus Matth. x.
Ecce ego mitto vos ſic oues i medio lupoꝝ.

eſtote ergo prudentes ſicͭ ſerpentes ⁊ ſimpli-
ces ſicut colūbe. Ipi eni quottidie ī fructibꝰ
ſpūalibꝰ ꝓfecerūt.ſ.in virtutibꝰ. Iuxͣ illud
pſ̄.lxxxiij. Ibunt de virtute in virtutē. Nā
enim fructum in ſancta eccleſia fecerunt oīa
bene diſponēdo ⁊ multitudinē peccatorum
ꝯuertēdo. Hi celis ꝯpanͭ ſm̄ qđ canitur in
ſequētia. hi ſūt celi ī qbꝰ xp̄e habitas in q̄rū
verbis tonas. ⁊ pſ̄. xviij. cōꝑat eos celis di-
cens. Celi enarrāt glīam dei. ⁊ ſicͭ ſtellas celi
numerare nō poſſumꝰ. ſic nec ꝟtutes aplo̱ꝝ
exꝑ̄mere ſufficimꝰ abſq; hoc ꝙ eoꝝ doctrina
fulget eccl̄ia vt ſol ⁊ luna. ⁊ ſi oīm hoīm mē-
bra in linguas ⁊ qđlibet ſm̄ ſuum modulum
virtutes eoꝝ narraret ad plenū tn̄ exꝑ̄mere
nō valerent. Ipi nanq; ſunt qui extraxerūt
xij. lapides de fluuio iordanis deſignatos ꝑ
xij. viros electos. de duodecim tribus iſrael
Joſue.iiij. ¶ Et per. xij. lapides deſignāͭ
xij. articuli fidei. Quoꝝ primū extraxit Pe/
trus dicēs. Credo in deū patrē oīpotentem
Scđm Andreas. Et in ieſū xp̄m filiū eiꝰ vnī
cū dn̄m nr̄m. Tertiū Jacobꝰ maior. Qui cō
ceptus ē de ſpū ſancto. natꝰ ex maria ꝟgine.
Quartū Johānes. Paſſus ſb̄ pontio pilato
crucifixꝰ mortuꝰ ⁊ ſepultꝰ. Quītū Philippꝰ
deſcēdit ad īferna tͣtia die reſurrexit a mor-
tuis. Sextū Bartholomeꝰ. Aſcēdit ad ce-
los ſedet ad dexterā dei pr̄is oīpotentꝭ. Se-
ptimū Thomas. Inde venturꝰ ē iudicare vi
uos ⁊ mortuos. Octauū Matthēꝰ. Credo
in ſpm̄ ſcm̄. Nonū Jacobus mior. Sanctaꝫ
eccl̄iam catholicā ſcōꝝ cōmunionē. Decimū
Simon. Remiſſionē peccatoꝝ. Undecimū
Thadeus. Carnis reſurrectioneꝫ. Mathi-
as duodecimū. Et vitā eternā. Hi. xij. arti-
culi quaſi fructꝰ nobiliſſimi extracti ſūt. per
quos. xij viros electiſſimos de oīmi iſrael ex-
alueo Jordanis hoc ē de deitate ⁊ hūanita-
te xp̄i. qꝛ ſicut Jordanis ꝯponiͭ ex ior ⁊ dā.
Ita xp̄s ex deo ⁊ hoīe vna in duabꝰ naturis
ꝓuenit. Et ſi ſancti apl̄i nullū aliū fructuꝫ in
eccl̄ia feciſſēt digni tn̄ eēnt colēdi ꝙ nobis fi
dem tradiderūt exemplo illoꝝ virorum ele-
ctiſſimoꝝ nos etiā debemꝰ cōtinue ire profi/
ciendo in virtutibꝰ. ⁊ veloces eſſe ad bonuꝫ
Iuxta dictū ſapiētis. In oīmibꝰ opibꝰ tuis
eſto velox ⁊ oīs infirmitas nō occurret tibi.
Eccī. xxxj ¶ Sed ꝯtra hoc faciūt pigri q̄
nō proficiunt. ſed in quadam tepitudie ſub
ſiſtunt ſemꝑ ſiles tigridi. De quo refert Iſi.
in hiſto. na. li. xij. Q tigris ē aīal adeo velo-
ciſſimū ꝙ a nullo pōt capi venatore. cū autē
ad ignē vel ſpeculū aut aquā venerit ita pi-
grū efficiͭ ꝙ etiā a q̄cūq; capiͭ Iō venatores

q̄ alias cape nō pn̄t ipo abſente capiūt iuue-
nes tigrides ⁊ fugiūt qđ cū ꝑcipit ipos iſeq̄
tur. illi aūt vidētes ſe non effugere ſpargunt
ſpecula magna in via in q̄bꝰ ſe ꝯtēplaͭ ſuꝑ
pulchritudine ſua. vel faciūt ignē circa queꝫ
tardū efficiͭ ꝙ a canibꝰ ⁊ venatoribꝰ capiͭ.
ſic hoīes q̄ ſunt creati veloces ad laborē. iuxͣ
illud Job. vij. Hō natꝰ ē ad laborem ſicͭ auis
ad volandū. Sꝫ circa ignē praue ꝯcupiſcen
tie ⁊ aq̄s damnoſe voluptatis ⁊ circa ſpecu-
la mūdane voluptatꝭ ſeu felicitatis adeo tar
di ad bonū efficiunͭ ꝙ a venatore inferni. i.
a diabolo capianͭ. ⁊ ignibꝰ eternis nō nūq̄
ꝯcremāͭ. Sic ꝯtingit illi diuiti epulanti. De
q̄ Luc. xij. Aīa mea habes multa bōa poſita
in annos plurimos. reqeſce comede. bibe. et
eplāre. dixit āt illi deꝰ ſtulte hac nocte morie
ris ⁊ diaboli repetēt a te aīaꝫ tuā. ſic etiā acci
dit regi ſardinapulo. de q̄ legiͭ ī hiſto. ꝙ tm̄
delectabaͭ in aq̄s voluptatū ꝙ ſemꝑ domi
manſit ⁊ cū mulieribꝰ luſit. ſed mirabiliͭ ite-
rūt ⁊ a canibꝰ infernalibꝰ captꝰ ē. iō vos nō
ſic fratres ſꝫ ꝯtinue de bono camꝰ ad bonum
qꝛ iō ſumꝰ electi ſm̄ illud. Ego vos elegi vt
eatꝭ ⁊ fructū afferatis hͦ ē in ꝓceſſu ꝟtutis ⁊
in grā ꝓficiatis. ¶ Sꝫ ē ſciendū ꝙ aliͭ de-
bēt ire incipiētes. aliͭ ꝓficientes aliͭ ꝑfecti.
Incipiētes debēt ire ⁊ ꝓficere in tribꝰ Prio
in innocētie recuꝑatiōe. qđ fit ꝑ pn̄iam. Qꝛ
ſm̄ Augꝭ. in li. de pn̄ia. Pn̄ia pctm̄ diluit et
angelice felicitatis ꝯſortes facͭ ⁊ q̄liͭ agēda
ſit vt capiaͭ inocētia docet Amb. dicͭ. Qui
pn̄iam agit paratꝰ dꝫ eē ad obprobria ꝑferē-
da ⁊ iniurias ſuſtinēdas nec cōmoueri ſi ali-
quis ei crimē ſui peccati obijciat. Scđo inci
piētes debēt ꝓficere in pctōꝝ ſuoꝝ ꝯtinua re
cordatiōe amara etiā pꝰ pn̄iam ⁊ pctōꝝ dele
tionē ſicut fecͭ ezechias rex q̄ dixit. Recogi-
tabo tibi oēs annos meos in amaritudīe aīe
mee. Eſa. xxxviij. Tertio debēt ꝓficere ſatiſ
factione ꝙ peniteant pctā p̄terita eīs dimiſ-
ſa. Proficiētes etiā ire debēt. Prio in ꝓprie
infirmitatis ꝯſideratione. exēplo publicani
q̄ ꝓprie infirmitatis ꝯſciꝰ ſtabat a longe pro
pter criminū pudorē ⁊ dixit. Deꝰ ꝓpitiꝰ eſto
mihi peccatori. Luc. xviij. Iđo dixit Anſ.
Alteriꝰ ꝟtutē nō vitiū dꝫ attendere q̄ ad cul
mē humilitatis ⁊ ꝑfectionis cupit aſcēdere.
qꝛ hoc ē neceſſariū. qꝛ ſm̄ Greg. Sancti vi/
ri q̄ ad cognoſcēdū ꝓpriā infirmitatē ſuū in-
geniū dirigunt propter hoc ad profectū vir-
tutum melius ꝯualeſcūt. Secūdo debent ire
⁊ proficere in feruida deuotiōe ⁊ ipſius xp̄i
confirmatione. Ad hoc hortatur Bern̄. di-
cēs. Induere homo inſignijs tuis vt chriſto

ꝯformeris. Que aũt ſunt illa ſigna oſtendit
apl'ſ ad Col. iij. Induite vos ſicut electi dei
ſancti ⁊ dilecti viſcera miſericordie benigni-
tatẽ humilitatẽ. modeſtiã. patientiã. ⁊c. ſuꝑ
oia aũt hec charitatẽ habete qđ ẽ vinculũ ꝑ-
fectionis. Suꝑ quo dicit Remigius. qui hꝫ
iuſticiã. veritatẽ. patiẽtiã. charitatẽ. ceteras
virtutes q̃s xp̃s habuit xp̃m vtiqꝫ induit.
Tertio debẽt ire ⁊ ꝓficere in bonoꝝ operuꝫ
multitudine. Ad qđ hortat̃ ſapiẽs. Quãtuꝫ
põt manꝰ tua inſtant̃ opare. qꝛ nec ẽ ſcia nec
rõ apud inferos. Eccs. ix. Idẽ ꝑſuadet bea-
tus Augꝰ li. de v̈bis dñi. Semꝑ inq̃t aliq̃d
adde. ſemꝑ labora. ſemꝑ ambula. ſemꝑ ꝓfi-
ce. Nã in via dei ſtare nõ ẽ ꝓficere ſꝫ deficere
adeo nãqꝫ feruidũ appetitũ dꝫ hõ ſemꝑ hr̃e
ꝓficiendi in meliꝰ vt quãtũcũqꝫ ꝓfecerit ſꝑ
ſibi videri dꝫ ꝙ p̃mo incipiat. qꝛ ſꝫm ſapiẽtẽ
Cũ cõſũmauerit hõ tũc incipiet. Ecci. xviij.
Sed perfecti ire debẽt etiaꝫ in tribꝰ. Primo
in omniũ rerum mũdanaꝝ obliuione. de qui
bus pſ̃. xliiij. Obliuiſcere pplm̃ tuũ ⁊ domũ
pr̃is tui. Illis eni ſꝫm Gregꝰ. affluentia reꝝ
mundanaꝝ dꝫ eſſe oneroſa vt dicere poſſint
cũ aplo. mihi mundꝰ crucifixꝰ ẽ ⁊ ego mũdo
ad Gal. vj. Secũdo in ſue impfectiõis oĩmo
da recognitione. qꝛ ſꝫm Greg. Magna ẽ ꝑ-
fectio ſue impfectiõis cognitõ qđ bñ vas ele
ctionis paulus oñdit cũ ſe minimũ aploꝝ aſ
ſeruit. vt hr̃. j. ad Coꝝ. xij. Nã vt ait Gregꝰ.
Sancti dei oẽs q̃to magis in dei cognitione
ꝓficiũt tanto magis impfectionem ſuã reco/
gnoſcũt. Qꝛ nũqꝫ legit̃ ſe abraam cinerẽ ap-
pellaſſe ⁊ puluerẽ niſi qñ dei eloquiũ habe-
re meruit. Geñ. xviij. dicẽs. Loquar ad do/
minũ cũ ſim cinis ⁊ puluis. Tertio in aliena
impfectiõis ꝑpenſiõe. Et ſꝫm Gregꝰ. Ille ꝑ-
fectꝰ ẽ qui ad ꝑfectionẽ ꝓximi ĩpatiẽs non ẽ
Nã qui impfectionẽ alienã eq̃ aio ferre non
potuit ipẽ ſibi teſtis ẽ ꝙ ꝑfecte non perfecit.
hec ille. ⁊ in his ſtatibꝰ quilibet ꝓficere debꝫ
II ¶ Quantũ ad tertium ẽ notandũ. ſꝫm Iſi.
lib. xij. Oues inter oia aialia quadrupeda
vbiqꝫ afferũt fructũ. in carne que ẽ in cibum
in pelle q̃ ẽ ad variũ vſũ. in pilis qui ſunt ad
veſtimentũ. in fimo q̃ valet ad terre ĩpigua-
tionẽ. Per oues intelligunt̃ apl'i. de quibuſ
Matth. x. Ecce ego mitto vos ſicͤ oues i me
dio lupoꝝ. He fructifere oues fructũ attule-
runt. in carne magnũ fructũ fecerũt. tulerũt
g̊ fructũ in verbis ⁊ in exẽplis vita ⁊ doctri-
nis. De verbo ⁊ doctrina pꝫ. Qꝛ in oĩem ter-
ram exiuit ſonus eoꝝ. Sed de vita eoꝝ exẽ-
plari pꝫ. qꝛ in vita ſua mirabilia exẽpla ſan-
ctitatis nobis reliquerũt que tñ poſſunt re-
duci ad tria. Primũ fuit patiẽ ⁊ longanimi-
tatis. qꝛ oẽs penas ⁊ iniurias patient̃ ꝓ xp̃o
ꝑtulerũt. ⁊ cũ gaudio ſuſceperũt. Iuxͣ illud
Act. v. Ibãt apl'i gaudẽtes a ꝯſpectu ꝯcilij
qm̃ digni ſunt habiti ꝓ noĩe ieſu ꝯtumeliam
pati. ⁊ illud maxime ꝑfectiõis ẽ exemplum.
ſed exẽplo patiẽ pauci imitant̃. Nã ꝓ verbo
vno iniuriaꝝ in magnã impatientiã multoti
ens cõcitant̃. qđ cõq̃rit̃ Augꝰ. O nimis do-
lendũ ẽ ꝙ cũ apl'i terroribꝰ nec tormentis po
tuerũt a charitate dei ⁊ patiã ſeparari. ⁊ nos i
terdũ ocioſis fabul' ⁊ ſepe ꝑ omiſſũ ꝯmerſiũ
ſiue ꝑuiſſimo imo qñqꝫ propt̃ ſignũ ita dere
liquimus charitatẽ nõ ſolũ multis diebꝰ. ſed
etiã menſibus. nec loqui nec amiciciaꝫ habe-
mus. hec ille. Et nos qui facimꝰ ſꝫm Gregꝰ.
Oia bona priꝰ geſta ꝯfundimꝰ ⁊ ſubito ipul
ſu deſtruimus q̃cquid antediu ꝓuido labo-
re ꝯſtruximus. Iõ docet. b. Augꝰ. Noli iq̃t
murmurare fili cõtra flagellũ dei. qꝛ qđ pate
ris medicina ẽ nõ pene caſtigatio. nõ ꝯmen-
datio noli repellere ſi vis ꝯſequi regnũ. Se/
cundũ fuit exemplũ manſuetudinis ⁊ mitita
tis q̃ eſt virtus tanta ꝙ a ſolo xp̃o dig̃ edoce-
ri fuit Matth. xj. Diſcite a me qꝛ mitꝭ ſum ⁊
humilis corde. Ideo dicit. b. Ambro. ſuper
Lucam. cum depoſuero omne peccatũ ⁊ ex-
termino omnẽ maliciã ſupeſt vt mitis repe-
riar. Quid enim prodeſt carere ſceleribꝰ niſi
fuero mitis ⁊ manſuetus. Tertiũ fuit exem-
plum beniuolentie ⁊ charitatis que maxime
in hoc apparet ꝙ pro fidei dilatione ⁊ eoꝝ
ſaluatione mortis amaritudine alacriter ſu-
ſtinebãt. qꝛ in ſchola ſtuduerũt bene iſtaꝫ le-
ctionẽ. Ioh. xiij. quando dixit xp̃s. Man-
datũ nouũ do vobis vt diligatꝭ inuicẽ. i hoc
cognoſcant homines ꝙ mei diſcipuli eſtis ſi
dilectionem ad inuicem habueritis.

¶ Sermo de ſancto Alexio confeſſore.

Ecce odor filii mei
ſicut odor agri pleni cui bñdixit dñs.
Geñ. xxvij. A ¶ Caſſiodorus ſuꝑ pſ̃. l. dic̃
Iſopus ẽ breuis ⁊ modica q̃ in eſtate ꝓducit
flores ⁊ illi debent colligi in loco vmbroſo ⁊
mundo ⁊ fumoſo qui deſiccati habent virtu
tem attrahendi ⁊ mundificandi pulmonem.
hec herba creſcit libenter in locis petroſis ⁊
in radicibus petre ſolide ſe infigit. Odor eiꝰ
bene redolet. ſi autẽ fuerit trita odorẽ vndi/
qꝫ dilatat. B ¶ Myſtice per iſopũ Alexiuſ
romanus nobilis poteſt hic optime deſigna
ri. quia ſicut iſopus eſt breuis herba ⁊ mo-
dica. Ita beatus Alexius q̃uis eſſet ortus
ex nobiliſſimo ⁊ alto ſanguine ſenatoꝝ verũ

tamē tenuit humilitatē ⁊ modicitatē. q꞉ dici
tur in li. de paradiſo aīe. Jlla ē vera ⁊ pfecta
humilitas cū q̄s gl'iaȝ exhibitā cōtemnit nec
appetit exhibendā. Sic̄ b. Alexius fec̄. Cui
puella de domo regali electa fuit ⁊ mag̃ glo/
ria exhibita. Jp̄e aūt hāc ɔtempſit ⁊ de ma=
ne clarus deceſſit. nec etiā petijt exhibendaȝ
q꞉ aduertit illud ſapientis gl'ia ei᷒. ſ. munda
na ſtercus ⁊ vermis ē hodie extollit̄ ⁊ cras
nō inuenit̄. Jſte iſopus. b. Alexi᷒ produxit
florem mūdiſſime caſtitatꝫ ⁊ v̓ginitatꝫ quem
collegit xp̄s qui eſt amator puritatis in loco
vmbroſo talami in quo erat cum ſponſa ſua.
ip̄m inducēs vt ſeruaret caſtitatē. vt dꝛ in le
genda. ⁊ cum illo flore v̓ginitatis multos at
traxit ad ſimile faciendū. q꞉ ex nuptijs diua
gratia p̄uentus ſponſam deſeruit ⁊ mūduȝ.
⁊ xp̄o famulari cepit. Jta nunc ſponſus vel
ſponſa pōt alterutrū dimittere ⁊ ſub ſigillo
caſtitatis cōfugere vt dicit Euſebi᷒ papa. ⁊
ponit̄. xxvij. q. ij. c. deſponſatam. Sic̄ etiam
iſopus creſcit in locis petroſis ⁊ adheret pe
tris. Jta. b. Alexi᷒ adheſit xp̄o q̄ petra dicit̄
Et dixit illud ps̄. lxxij. Mihi adherere deo
bonū ē ⁊ ponere in dn̄o deo ſpem meā. Et ſi
cut iſopus bn̄ redolet ɔtrita aūt magis. Jta
b. Alexius odorē vite odorifere habuit. ſed
cū ɔtrit᷒ fuerit tribulationib᷒ odore ſuo to/
tū mundū repleuit. ita vt de ip̄o exponi pn̄t
v̓ba thematꝫ ſupradicti q̄ xp̄us de ip̄o dicit.
Ecce odor filij mei. Jn quib᷒ v̓bis a duobus
ɔmendat̄. Primo ab odorꝫ fragrātia. ibi. ecce
odor. Scd̄o a diuina tollerantia. ibi. filij mei
De primo ē notandū. Dicūt naturales ꝙ il=
lius floris vl' alteri᷒ rei materialis odor ē lau
dabilis qn̄ nō ē occult᷒ ſed apertus. non par
uus. ſed magn᷒. Tūc eni nō pōt occultari qn̄
res odorifera in igne cremat̄ ſic̄ thus. qd̄ vn
diqꜫ odorē ſuū diffundit. vel qn̄ inter manuſ
aut in mortario cōterat̄. q꞉ aromata integra
modicū redolēt. trita aūt vel fracta odorem
hn̄t delectabilē. Jō ſponſus volens excellē=
tē odorē ſponſe oſtēdere ait Can̄. iij. Que ē
iſta que aſcendit p deſertū ſicut v̓gula fumi
ex aromatib᷒ mirrhe ⁊ thuris ⁊ vniuſi pul=
ueris pigmētarij. vel qn̄ ex ſuo naturali odo
re odorat̄. Sicut pȝ in lilijs roſis ⁊ alijs flo=
ribus redolentibus q̄ nō indigent his p̄dictꝫ
ſed grato colore vernātes odoreȝ ſuauitatꝫ
emittunt. aut qn̄ agitant̄ aut afflant̄ per vē=
tū. Myſtice his modis in btō Alexio fact᷒
ē odor ſuauiſſimus. Recte ſic̄ res cremata in
igne que ē odorifera magis diffundit odorē
Jta. b. alexi᷒ q̄uis interi᷒ odore bone ɔſcie
plenus fuit. igne tn̄ amoris ɔcrematus q̄ſi

thus redolens odorē emiſit. ita vt de ipſo ex
poni pōt illud. Eccl̄i. x. Quaſi thus ardens i
igne. ¶ Et bn̄ thuri ɔpatur. q꞉ dicit Pli.
libro. xvij. c. xvj. Jllud thus eſt optimū qd̄
ē albū ⁊ probat̄ carbone ſi ſtatim ardeat ⁊ in
flāmet̄. Si dentē nō recipit ⁊ ſtatim frangit̄
in puluerē vel micam. Tale thus fuit alexi᷒
per mundiciā virginalē. ⁊ hoc iō vt fetidum
mundū ſuo odore recrearet. q꞉ erat p immū=
diciā carnalē ifect᷒. ꝟm illud Johel. j. Cōpu
truerūt iumēta in ſtercore ſuo. qd̄ exponens
Greg᷒ in moral'. dicit Jumēta in ſtercore pu
treſcere ē in luxuria vitā finire. ſic̄ heu multi
fecerūt ⁊ adhuc faciunt qui in hac imūdicia
aſſuefacti etiā vitā cuȝ ip̄a finiunt. Q꞉ dicit
Greg᷒. Cū luxuria mētē ſemel occupauerit
alicui᷒ vix euȝ bona deſideria cogitare per=
mittit. Ad hoc etiā dicit Hiero. Rete diabo
li ē luxuria. ſi quis rete hui᷒ mūdi capitur nō
cito ſoluit̄. Jdē etiā thus. b. Alexi᷒ ita ꝓba=
tus ē quia tactus carbone diuine charitatis
ſtatim in p̄ncipio ſue adoleſcētie arſit in dei
dilectione ⁊ inflāmat᷒ fuit in deſiderio ſuper
nox. Q꞉ animaduertit illud Thren̄. iij. Bo=
nū ē viro cū portauerit iugū dn̄i ab adoleſcē
tia ſua. Nam cum de ſcholis rediret dumta=
xat annū pubertatis attingeret ilico fuit ac=
cenſus in dei charitate vt ſponſā ſuā deſere=
ret mundiciamqꜫ ſequeret̄. Jō illo odore ac=
cenſus puritatis non potuit occultari ſic̄ nec
thus ardens in igne circūquaqꜫ ſe diffundit.
Jta ip̄ius odor virginitatis vndiqꜫ eſt diffu
ſus. Jta vt de ip̄o exponi pōt illud. Can̄. iiij
Odor tuus ſup oīa aromata. Secūdo odor
Alexij ex cōteritione ɔprobat̄ carnis q꞉ car=
nē ſuā p mortificationē attriuit vehementer
Nā. xvij. annis in pauptate volūtaria dn̄o
ſeruiuit oīa mūdana cōtēnens. ⁊ ſeip̄m abne=
gans ꝙ ē vnū maximū de carnis penalitati=
bus. q꞉ aduertens illud Matth. xvj. Si q̄s
vult venire p᷒ me abneget ſemetip̄m. Etiaȝ
ſciuit illud qd̄ dicit. b. abbas effrem. Si deſi=
ras eē celeſtis ſemp que terrena ſūt exercere
deſpice. Si quis ſincere diligit deū hui᷒ con
uerſatio in terris non ē ſed ſurſū ē ſemp vbi
aīa deſiderat ⁊ mēs ſitit. Anima que terrena
ſunt odio habet ⁊ ſolum deū actorē vite com
plectit̄ ⁊ diligit. hec ille. Et qualiter carnem
macerauit iacēs ſub gradu ⁊ aqua ſeruoruȝ
perfuſus docetur in legēda. ita ⁊ nos corpuſ
nr̄m cōteramus macerādo per abſtinentiam
¶ Q꞉ ꝟm Jſi. in li. de ſummo bono. Abſti
nentia eſt ianua regni celeſtis. ſuffocatio ſce
leris. extinctio libidinis. p̄ncipium omnis ſa
cre actionis. fundamentū humilitatis. fons

ſauctitatis ⁊ ꝑfectio ſuauitatis cā .totius ſa
lutis. origo oīs boni opis ⁊ ỽtutis.hec il-
le.Si aūt ſum⁹ tā delicati ꝙ hūc ſctm̄ virum
ſequi nō poſſum⁹ in carnis ꝯtritione.ſequa-
mur tn̄ eum in cordis ꝯtritione. Juxta illud
Johel.j. Scindite corda vr̄a ⁊ non veſtimē
ta vr̄a. qꝛ ꝯtritū cor maxīe deo redolet. Jta
ꝙ ſm ps̄ l. illō nō deſpiciat. ¶Tertio
cābat odor.b.Alexij ex ſui naturali odoratō
ne.qꝛ etiā realit̄ de monumēto i q̄ iacebat cor-
pus ei⁹ ſuauiſſim⁹ odor fragrauit vt omnib⁹
videret̄ aromatib⁹ plenū. nec mirū qꝛ corp⁹
ei⁹ fuit vas plenū balſamo ſapie qꝛ diabolū
⁊ mōm vicit. Jdō pt̄ illud dicere Eccī.xxiiij
Sicͭ cynamomū ⁊ balſamū aromatizās odo
rem dedi. Fuit ortus plenus lilijs mundicie
vt de illo poſſet dici illō ps̄. ¶Juſtus ger-
minauit ſicͭ liliū Fuit ager plenus roſis redo
lentib⁹ patientie.qꝛ patiēter obprobria ſuſti
nuit ſuorū q̄ ipm̄ ſepius aq̄ immūda de lotō
ne ſcutellar̄ ꝑfuderāt. ꝙ de illo poteſt dici il/
lud Eccī.xxiiij.Quaſi plātatio roſe in Jeri/
cho.Fuit inſuꝑ pratū plenū viol̄ ꝯtēplatōis
ſuꝑne ⁊ ob hoc roſariū patris ⁊ mr̄is gaudia
⁊ ſpōſam ſuā que maxime impediūt in ꝯtem
platione ſuꝑnorum dimiſit vt ſe ſol⁹ cū xp̄o oc
cuparet. Jō poteſt dicē cū aplō illō ad phi
lip.iij. Nr̄a ꝯuerſatio eſt in celis. Fuit etiā
teca plena nardo hūilitas.Nōne hec eſt ma-
xima hūiltas hui⁹ ſancti Alexij ꝙ diuitias
magnas ꝯtēpſit.gloriā mundanā ſbter fugit
ſpōſam imperialē dimiſit.⁊ de tantis tanꝙ
magnis honorib⁹ ſbito fugiēs ſe mēdicis ſo
ciauit.imo maior nō pt̄ repiri. voluit eīm eri
gere celſitudinē honorum opm Jō ꝑus iecit fū
damētū humilitatꝭ.Quia ſm Chry.in ſmo-
ne Nemo ꝯſtruet celſitudinē honorum opm et
ỽtutis niſi ꝑus iaciat̄ fundamentū hūilitatꝭ
Fuit deniqꝫ eius corp⁹ alabaſtrū plenū nobi
liſſimo vnguēto deuotōis in qua ſemꝑ perſe
uerabat.ita vt deuotiōē ei⁹ ỽgo beatiſſima
Maria approbaret. Cū ipē ad eccl̄iā intro
duci impabat vt patet in legēda. Fuit ⁊ de-
mū apoteca plena aromatib⁹ oium ỽtutū vt
dicē poſſit. Jn me ois grā vite ⁊ ỽtutꝭ Eccī.
xxiiij.Quia tāta ỽtus ⁊ grā de corꝑe ei⁹ exi/
bat cū eſſet mortuus vt cūcti q̄ tangerēt illō
ſanarent̄.⁊ vbi in vno aromate tot aromata
totqꝫ flores redolētes ꝯgregant̄ non mirū ꝙ
de ſe emittit odorē redolentē. Quarto cauſa
batur odor beati Alexij ex auſtri ſpūſſācti af
flatione. Sentim⁹ eni qn̄ ortus eſt plen⁹ ar/
borib⁹ aromaticis ille ex flatu vēti auſtralis
odorē emittit aromatū. Jō petit ſponſa in li.
Cantꝭ. Ueni auſter ꝑfla ortū meum.⁊ fluent
aromata illius. Ort⁹ plen⁹ aromaticis arbo
ribus eſt aīa btī Alexij plena nobiliſſimis ỽ
tutib⁹ Fuit eni in ea amigdalus maturi florꝭ
quia hec arbor inter alias cito floret Sic ipſe
mature floruit. Et bene potuit dicere illud.
Eccī.xxiiij.Flores mei fruct⁹ honoris ⁊ ho-
neſtatꝭ .Fuit etiā cedrus ſpiritualis roboris
qꝛ cedrus eſt tāte firmitatis ꝙ a nulla cedro
corrūpat̄.Sic ipē fuit tante ꝯſtantie ꝙ a nul
lo potuit propoſito moueri ꝙuis pater ſuus
⁊ ſpōſa quotidie flentes p̄terirent. Fuit etiā
in eo oliua miſcdie. qꝛ omne aurū qd̄ de do-
mo pr̄is portauit.erogauit paupib⁹ . Et qn̄
auſter ſpiritu ſſancti hunc ortū delitiarum ꝑ
flauit ſua gratia tūc ſuauiſſimū odorem emi-
ſit.⁊ hoc apertius videbis in legenda.⁊ hoc
quo ad primū.Quantū ad ſecundū ſciendū.
Breuiter magnū eſt ſi aliquis ſit ſeruuſ mag
ni regis aut im peratoris quia ſi talē rex mit-
tit in negocio ipm̄ de curia ſua in littera ſua
dumtaxat nominādo ſeruum ille extollitur.
⁊ nonnunꝙ ſtudioſiſſime honoratur.qꝛ ſm
Linconiēſem.Qui honorat ſuum alicui⁹ in
ꝙtū ſuū eius ipē dn̄m honorat Si aūt aliq̄s
eſt amic⁹ eius ille magis honorat̄ .Si vero fi
lius regis eſt naturat̄ vl̄ adoptiuus ⁊ a rege
filius nominat̄ ille plus extollit̄ ⁊ laudatur
⁊ a ſubditꝭ honorat̄ . Ad ꝓpoſitū btūs Ale-
xius fuit ſuus dei. ⁊ ſicͭ ſuus cuſtodit mā da
tum dn̄i ſui. Jta ipē omnia p̄cepta dn̄i cuſto
diuit nec in tribulationibus p̄termiſit. Jdeo
dicere poteſt cū ps̄.cxviij.Tribulatio ⁊ an
guſtia inuenerūt me.⁊ mādata tua meditatō
mea eſt. ¶Jdeo ſignatur per adoleſcentem
Math.xix. qui venit ad xp̄m dicens.Ma
giſter bone q̄d faciā vt vitā eternā poſſideā
Rn̄dit Jeſus.Si vis ad vitā ingredi ſerua-
mādata dei. Cui ille. Oīa hec cuſtodiui a
iuuētute mea.q̄d adhuc mihi ſupeſt vel deſt
ait illi Jeſus.Si vis ꝑfectus eſſe.vade ⁊ vē
de oīa que habes ⁊ da paupibus.⁊ habebis
theſaurum magnū i celo ⁊ veni ſequere me. vn̄
ſcrutare legendā an Alexius nō ſit ille q̄ iuſ-
ſum dn̄i integraliter adimpleuit.Nā manda
ta dei ſeruauit a iuuētute. Jnſuꝑ omnia que
ſecū tulit a domo pr̄is aurū et precioſas ve-
ſtes vēdidit ⁊ pauperib⁹ tradidit.et xp̄m in
volūtaria pauꝑtate ſecut⁹ eſt vt dicere poſſꝫ
cū ps̄. lxxxvij. Paupꝫ ego ſum in laborib⁹
a iuuētute mea.Fuit etiā.b.Alexius amic⁹
dei.⁊ ſicut amicorum intereſt ſeruare ꝯſilia ita
ipſe ſeruauit cōſilia quorum ſunt tria Caſtitas
Obedientia ⁊ Paupertas.que ſpecialit̄ per
tinēt ad religioſos. vt extra de ſtatu mona-
chorum.c.cū ad monaſteriū. Et ꝙuis ipſe nō

rēt obligatus ad illa tñ voluit ob maiorē per
fectionē ea ſeruare. Etiaȝ fuit filius dei ſicͭ h̄
teſtaꝛ. Ecce odoꝛ filij mei. ⁊c̄. ſcȝ Alexij. ⁊ ſi
cut ad filios ꝑtinet pr̄is voluntatē iplere. ſic
ip̄e oēm voluntatē celeſtis pr̄is ſui quotidie
adimpleuit. Jd̄ nūc apud ip̄m ſicͭ volūtariꝰ
filiꝰ honoꝛaꝛ quē ⁊ nos debemus ꝓpꝛ dñm
extollere ⁊ laudare deuote qͣliꝛ hūc laboꝛem
acquiſiuit. vide in legenda. ⁊ h̄ q̄ ad ſecūdū.

Sermo de ſancta maria Magdalena. j.

Sicut exhibuiſtis

membra veſtra ſeruire imūdicie ⁊ in
iq̄tati ad iniquitatē. ita nūc exhibete
ea ſeruire iuſticie in ſanctificationē ad Ro=
ma. vj. Dicūt naturales de certis aīalibꝰ de=
bilia capita habentibꝰ. vt ſūt anguille. ſerpē
tes ⁊ dracones ꝙ ex ſono tonitrui multū per
turbanꝛ. qꝛ anguille q̄ alias capi nō poſſunt
cū ſemꝑ iacent in limo facto magno tonitrui
ſono adeo turbanꝛ ꝙ quātūcūqꝫ latitēt in li
mo extra natant ⁊ a piſcatoꝛibꝰ capiuntur.
¶ Spūaliter ꝑ hec aīalia intelligunꝛ pecca
toꝛes aut peccata. Quia ſicut illa ſupꝛadicta
animalia capita debilia habent ⁊ leſis capiti
bus moꝛiunꝛ que etiā leſio ꝑ leuē puncturaȝ
fieri pōt. ſic peccatū moꝛtale ē adeo debile ꝙ
cū leui diſplicētia necaꝛ ⁊ fit nihil. Teſte Ce
ſario in dialogo qui ait. Nullū peccatum eſt
moꝛtale ſi diſplicet ⁊ nullū veniale ſi placet.
qꝛ ſm̄ Augꝰ. de vera religione. Et ponitꝛ. xv
q. j. c. qd̄ aūt. Nō ē pctm̄ niſi ſit volūtariū. ⁊
ſi diſplicet volūtas imutaꝛ. ⁊ ſic pctm̄ necaꝛ
qd̄ figuratū fuit in pctō Dauid q̄ adulteriuȝ
ꝑpetrauit ⁊ militē ſuū fidelē vꝛiā ꝓditoꝛie in
terfecit. vt habeꝛ. ij. Regꝰ. xj. Ueniens autē
ad ip̄m Natan ꝓpheta ꝓponēs ſibi ꝑabolā
ex qua coꝛrexit eum q̄ dixit vnicū v̄bū. Pec=
caui. Cui natan. Tranſtulit dñs pctm̄ tuum
nō moꝛieris. ſed filiꝰ tuꝰ qui tibi natꝰ ē moꝛieꝛ
Jdē de publicano. Luc. xviij. Et qꝛ peccata
ſunt tā debilia ad occidenduȝ. tñ ſi peccatoꝛ
venerit in ꝓfundū extrahi pōt difficuꝛ. Qꝛ
ſm̄ ſapientē. Peccatoꝛ ſi in ꝓfundū venerit
pctōꝝ ꝯtemnit. Pꝛou. xviij. Quid ꝯtemnit
dicit glo. lyre. Deū cuiꝰ monita interioꝛa et
documēta p̄dicatoꝝ contemnit. i. non audit.
Contemnit etiā ſeip̄m qꝛ ꝑ quolibet vili ꝓdat
auꝝ pꝛo obulo vt luxurioſus pꝛo delectabili
momētaneo ⁊ ſic de alijs. Qd̄ valde grauiꝛ
p̄nt capi niſi venerit ſonꝰ dīne p̄dicatiōis ſo/
nantis eterna p̄mia vel tonitrua ſeuere ꝯmi=
nationis ſonantis eterna ſupplicia. Tūc exe
unt pctā de ꝯſcia ſicut dracones ⁊ ſerpentes
de cauerna qd̄ figuratū ē Apoc. xij. vbi legi=
tur ꝙ facte ſūt voces ⁊ fulgura. ⁊ ecce viſus
ē dꝛaco magnus hñs ſeptē capita. h̄ ē ſepteȝ
capitalia pctā. hec beſtia ē Maria magdale
na de qua dñs eiecit ſepteȝ demonia Mar.
vlꝛ. Sed poſtq̄ȝ audiuit vocē dulciter pꝛedi
cantis. pn̄iam agite appꝛopinq̄bit eni regnū
celoꝝ. Matth. iiij. Siliꝛ auſteritatē tonantis
niſi pn̄iam egeritis om̄s ꝑibitis. Luc. xiij.
Stati exiuit de ꝓfundo vitioꝝ ⁊ intm̄ exar=
ſit in dei timoꝛe ꝙ oīa mēbꝛa q̄ priꝰ ad vanita
tes ⁊ peccata extēderat poſtea illa xp̄o ſuie
bant ꝯplēs dictū pauli dicētis. Sic exhibui
ſtis mēbꝛa vr̄a. ⁊c̄. Jn quibꝰ duo tanguntur
Pꝛimo excedētie memoꝛatio doloꝛoſa. ibi ſi
cut exhibuiſtis. Scd̄o pn̄ie recōpenſatio fru
ctuoſa. ibi. ita nūc. ⁊c̄. De p̄mo ē notandum
Dicūt naturales cū Amb. in exame. ꝙ apis
ē valde diligens in officio ſeu obſeq̄o ſui re=
gis. ⁊ ſi aliquo modo ꝯtra ip̄m exceſſerit aut
ei nocuerit adeo ꝯtra ſe iraſciꝛ ꝙ ſeip̄aȝ tam
diu punit quouſqꝫ moꝛiꝛ. vel ſaltem ab alijs
apibus necaꝛ. Jdē refert Albertꝰ de pꝛoſis.
ꝙ tales hoīes ſi excedūt ꝯtra ip̄oꝝ regem ſe=
ip̄os puniūt vel ad iuſſum regis mox ſuſpen
dunꝛ. Moꝛaliꝛ ꝑ apē hic ſignaꝛ maria ma=
gdalena. qꝛ recte ſicut apis multos habȝ pe=
des ꝑ quos ſe inuoluit. Jta maria magdale
na multos habuit malas affectiones ad pec
cata q̄ actu ꝑpetrauit. qd̄ teſtaꝛ Gregꝰ ſuper
illo v̄bo Mar. vlꝛ. Surgēs ieſus mā̄e pꝛīa
ſabbati ⁊ apparuit p̄mo marie magda. de q̄
eijcerat ſeptē demonia dicēs. Maria ſeptē
demonia habuit q̄ vniūſis vitijs plena fuit.
Fuit etiā valde diligēs in obſequio diaboli.
qꝛ multas aīas p̄ntauit ſibi quas a ſūmo re=
ge auertit. Jd̄ dicebaꝛ ante ꝯuerſionem ma=
gna quaſi manēs rea ꝑ obligationē ad penā
eternam. Jd̄ circa hec bñ api cōꝑatur que ſe
tot ſceleribus turpibꝰ pedibꝰ inuoluit vt pec
catrix publica amiſſo noīe ꝓpꝛio dicebatur.
vt habeꝛ Luc. vij. ¶ Sed diceres. quare
tñ ipſa intm̄ vituꝑaꝛ cum fuerit mulier et a
pluribus dicatur virgo fuiſſe. Sed laſciua
diſſoluta ⁊ ſuperba. Ad hoc dico ꝙ non ſibi
hec ad vituperium nec contumeliā. ſȝ ad eiꝰ
extenſam cōmendationē ⁊ diuine miſericoꝛ=
die magnā exaltationem. qꝛ magis eſt d̄ ſter
coꝛe aurum fabꝛicare puriſſimū. et ex eo mo=
nile fabꝛicare pꝛecioſiſſimum q̄ȝ de auro exi=
ſtente monile facere ita hic. Si deus fecit tā
p̄cioſiſſimū monile ex tam fetidiſſima pecca/
trice magꝭ certe fuit q̄ȝ de alio mūdo ſiue mū=
da. nec dico ꝙ fuit v̄go cum multi ſancti do=
ctoꝛes videntur in contrarium ſonare quoꝝ
vnus eſt Leo papa tractās illd̄ Mat. xxvj.

Tunc abiens vnus de duodecim dixit ante
ꝑditionis tp̄s meretrix ſup caput eius vn=
guentū fudit ⁊ qn̄ ꝓſtituta lupanar exiuit.
tunc diſcipulus ille gehennā intrauit Cui cō
ſonat Aug⁹ in li. de cōflictu vitioꝝ ⁊ ꝟtutuꝫ
dicēs. Meretrix illa btā oi genere fornicati
onū fuit plena. Ad idē ē Chry. in li. de iuda
traditore qui dicit paulo ante. meritrix ſubi=
to pudica ꝓceſſit ⁊ ꝓfunda abrupta peccatꝰ
ſerenitatꝰ portū agnouit. qn̄ illa mercedeꝫ ſui
corporis abdicabat. Tunc ille precium ſan=
guis ſui mgr̄i poſtulabat. hec ille. ¶ Nec
dico ꝙ fuit meretrix qꝛ multe ꝓpter diſſolu=
tos mores dicunt̄ meretrices ꝗuis ope non
ꝑpetrent luxuriā ſed hoc dico quāuis pecca
trix magna tn̄ veniā inuenit. ⁊ optimā ꝑtem
nūc elegit. Sic̄ ſcribit̄ Luc̄. x. Sed idcirco
qꝛ acceſſit multipl'r contra regem dn̄m more
ꝓpis ſe puniuit. Nā memorans pctā ſua ma=
gna ⁊ exceſſus graues doloroſe in mēte anxi
abat̄ ⁊ potuit dicere cū Manaſſe. ij. Paral'
xxxiij. O dn̄e peccaui ſup numeꝝ arene ma=
ris ⁊ multiplicata ſūt pctā mea ⁊ nō ſum di=
gnus videre altitudinē celi p̄ multitudine in
iquitatis. qꝛ irritaui irā tuā ⁊ malū corā te fe
ci. Potuit etiā dicere cū filio ꝓdigo vel ꝑdi
tionis. Luc̄. xv. O pater peccaui in celum ⁊
corā te. ⁊ non ſum dignus vocari fili⁹ tu⁹ fac
me ſicut vnū ex miniſtris tuis. ⁊ vere felicit̄
hec mulier memorata ē tā flebiliter ſua pecca
ta. Qꝛ dicit ſapiēs. Qui abſcōdit ſcelera ſua
nō dirige̅t ſcꝫ in viā ſalutis. Qui aūt ꝯfeſſus
fuerit ⁊ reliqrit miſcdiam conſequet̄. Prou.
xviij. Perpendit etiā dānū qđ incurrit. Jō
potuit dicere illud deuoti amandi qđ ponit
in horalogio ſapie. li. j. c. iiij. Quis det mihi
mēbranas celi habētes latitudinē. attramen
tū maris excedēs quātitateꝫ. ⁊ calamos tot
quot arboꝝ folia ⁊ pratoꝝ gramina vt ꝑſtri
gere poſſem dolorē ſimulqꝫ damnū irrecupa
bile qđ incurri. qꝛ dilectū meū ꝑdidi. ſcꝫ per
pctm̄. hec ille. Refert mgr̄. xij. proprie. ꝙ ci/
conia qn̄ ex multitudine ſeniȷ ſentit ſe ḡuatā
aquā marinā amarā intra roſtrum recolligit
quā ꝑ ſtercora in ventrē mittit. q̄ aq̄ mollit ci
bi cōpacti duriciā. ⁊ mordicādo inteſtina ſu=
ꝑflua eiȷcit ⁊ expellit. ita fecit. b. maria Ma
gdalena. quia ſentit ſe grauatā multitudine
peccatoꝝ vt ꝯuenient̄ dicere poſſet cum pſ̄.
xxxvij. Quoniam inquitates mee ſupgreſſe
ſūt caput meū. iō ab his vt purgaret̄ recepit
aquā amarā ꝯtritionis doloroſe. q̄ erat ple/
na vt dicere potuit illud Ruth. j. Ne vocetꝰ
me noemi. i. pulchrā. ſꝫ vocate me mara. id ē
amarā. qꝛ valde amaritudine repleuit me oi
potens. ecce quantū dolorē ⁊ amaritudineꝫ
habuit in ſe feliciſſima peccatrix ꝓ pctis. ꝙ
iſta amaritudo largiſſime lachrymas expel=
leret. quib⁹ pedes dn̄i abūdantiſſime lauarꝫ
⁊ quātū ſe mētalit̄ puniuit null⁹ exꝓmere ſuf
ficit niſi ille q̄ abſcōdita cordis nouit. nos igi
tur pctōres vl' peccatrices. ſi cū ip̄a volum⁹
gr̄am inuenire oportet nos ſic̄ ip̄am mētalit̄
punire qn̄ exceſſimus gr̄am per pctā. ſed ſ̄m
Augꝰ. in ſermonib⁹ cōmunib⁹ ſermone. xliij
Impunitū nō pōt eē peccatū. nec decet. non
oportet nec ē iuſtū. Et qꝛ nō pōt eē impuni=
tum puniat̄ a te ne a deo puniatur. Hec ille.
¶ Oportet ergo etiā vt cū illa fleamus ſ̄m
qđ nos āmonet eccl'ia dicēs. Ploremꝰ coraꝫ
dn̄o cū maria vt veniam mereamur cum illa
Et merito facere oportet ꝓpter quattuor q̄
ponunt̄ in canone. de pe. di. j. c. Si peccatuꝫ
dauid. Prio qꝛ iniuſte peccādo deū q̄ ē ſum
mū bonū ⁊ creatorē nr̄m offendim⁹ Scđo ꝙ
nos peccatis vltioni obtulim⁹. ⁊ in illis diu
ꝑmanſimus. Tertio ꝙ nō ſolū peccauimus
ſed interim bonis oibus ⁊ virtutib⁹ negligē
ter ſpoliamus. Quarto ꝓximū nr̄m malo ex
emplo corrūpimus. Et tantum de primo.
¶ Quantū ad ſecūdū ē notanduꝫ ſ̄m Are.
in li. de aialib⁹. Ciconia cum adultera fuerit
ſtatim volat ad fontē poſt coitū ſe lauādo ne
veniēs ad maſculū fetorē adulteriȷ ſentiat et
ip̄am roſtro tranſuerberet ⁊ occidat. ⁊ niſi h̄
faciat ipſa ſine dubio ꝯuocatis aliȷs iugula=
ret. Sic̄ h̄ ꝓbat Alexander in li. de naturis
reꝝ dicēs. Ciconia adultera ſe lauabat p⁹ coi
tū. ⁊ h̄ quidā miles cōſiderās balneuꝫ ipedi=
uit. Veniēs autē cōpar ciconie ipſam adul=
teram impediuit. inde igitur exiēs adduxit
ciconiaꝝ cohortē ſociāqꝫ deplumauit ⁊ lace=
rauit ⁊ alteram ſibi in ſodaleꝫ ſociauit. Per
ciconiā myſtice intelligit̄ maria magda. qꝛ
ſicut ciconia tp̄e veris venit. ſic ip̄a venit tē=
pore gr̄e. ſ. ad fontē gr̄e ⁊ miſcđie ad xp̄m vt
ſe lauaret. De qua ꝓpheta Hiere. iij. Forni
cata es cū amatorib⁹ multꝰ ſ̄m certos docto=
res corꝑalit̄ vel etiā ſp̄ūalit̄ ꝑ pctā a deo re=
cedēdo. iō dic̄ Aug⁹ de ꝯflictu vitioꝝ ⁊ ꝟtu=
tū. ecce maria magda. in numerꝰ fornicatio=
nū ſordib⁹ inq̄nata ad fontē pietatꝰ anxia cur
rēs dn̄i veſtigia lachrymis rigās ē mūdata.
de hac idē etiā in alio loco dic̄ venit ad fontē
mie xp̄m an̄ clemētꝰ dn̄i veſtigia nihil p̄ vere
cūdia ore deꝓmēs. ſꝫ ꝑ exteriora obſeq̄ bn̄fi
cia ſue dilectōis feruorē intimās. ac ſi ip̄is lo
q̄ret̄ v̄bis. O dn̄e ieſu clemētiſſime tu oīa
ſcis ⁊ cordis iſpector es verus q̄ nō vis mor
tem peccatoris. ſed vt conuertat̄ ⁊ viuat tu

ipſe intelligis q̄d mei depoſcāt ſingultus. q̄d lachrȳme ab imo erupte flagitēt q̄d meus amarus exoret gemit⁹ peccatrix ſum imūda. ſiue oīm criminū labe polluta. Cui ↄcordat Innoc. iij. i ſua ſūma. venit inq̄t cū fonte lachrymaꝝ ad fontē miſericordiaꝝ vt cū largo fletu largā miſcðiaꝫ ei⁹ ipetraret. hec ille. Ecce q̄ꝫ fructuoſa fuit hec recōpēſatio magda. q̄r dic̄ Caſſio. ſup pſ̄. ¶ F Hic verā agit penitētiā q̄ ſic mala p̄terita deplangit ⁊ futura nō admittit. Jō dic̄ Greg⁹. i Omel̄. hodier. Cogitāte mihi de marie pn̄ia libet mag̃ flere q̄ꝫ aliq̄d dicere. cui⁹ eni vl̄ ſaxeū pect⁹ quem hui⁹ peccatricꝭ lachrȳme ad exēplū pn̄ie nō emolliant. cōſiderauit itaqꝫ q̄d faceret ſuper ↄuiuātes ingreſſa nō iuſſa venit int̄ epulas lachrymas obtulit. diſcite q̄ dolore ardet q̄ flere int̄ epulas nō erubeſcit. Subdit q̄ turpitudinis ſue maculas aſpexit. lauāda ad fōtē miſcðie ↄcurrit ↄuiuātes nō erubuit. nam ſeipāꝫ grauit̄ erubeſcebat int⁹ nihil eē̄ credebat q̄ verecūdaret̄ foras. liquet frēs q̄r illicitꝭ actib⁹ mulier p̄us intenta vnguētū ſibi p odore carnis ſue exhibuit. qð ḡ turpit̄ ſibi exhibuerat h̄ iā deo laudabilit̄ offerebat. ocul̄ terrena cōcupierat. ſed hec iā p pn̄iam cōterens flebat. Capillos ad ↄpoſitionē vultus exhibuerat. ſed iā capillis lachrymas tergebat. ore ſupba dixerat. ſꝫ hec in redēptorꝭ veſtigia figebat. Quot ḡ habuit in ſe delectamēta tot de ſe inuenit holocauſta. ↄuertit ad numeꝝ v̄tutū. numeꝝ criminū vt totū ſeruiret deo i pn̄ia q̄cq̄d ex ſe deū ↄtēpſerat in culpa. Et ſb̄dit Orig. Aures p̄us delectabāt̄ auditu vario vl̄ bonoꝝ derogatiōib⁹. ſꝫ nūc ↄuertit eas ad v̄bū dei audiendū. q̄r frequent̄ ad pedes ieſu ſedebat ⁊ v̄bū ei⁹ audiebat. Lu. x. Jn lingua turpia ⁊ vanitates proferebat. nūc ↄuerſa ē ad bn̄dicēdū ⁊ v̄bū dei p̄dicandum. Fuit etiā doctrix ⁊ apl̄oꝝ apl̄a q̄s oēs in fide dubios in morte xp̄i ad fideꝫ ↄuertit. Pect⁹ qð prius ornauerat nūc deo dedicat. Man⁹ q̄s p̄us p̄tēderat nūc ad elemoſynas extenderat ⁊ ad lauandū pedes xp̄i. Pedes quibus ad vanitates inceſſerat nunc ad ſequēda veſtigia dn̄i p̄parauerat ⁊ vltra totū corpus ad pedes dn̄i pſternebat qð ieiunijs ⁊ macerationib⁹ ⁊ caſtigationib⁹ caſtigauerat hec ille. Ecce q̄ꝫ bn̄ aduertit illud ſapiētꝭ. Per que q̄s peccauit p hec ⁊ puniet̄. ⁊ ſimiliter hic doctrinā Pauli. Sic̄ exhibuiſtꝭ vr̄a membra ſeruire. ⁊c̄. ¶ S Sed. d. quare ita pleniſſime penituit Maria mag. ⁊ nō ſic iaꝫ faciunt pctōres dicētes. nō poſſum penitere q̄r nō ſol⁹ pecco ⁊ q̄cūqꝫ venero ſocios habebo etiā ſi ad infernū venero. O pctōr n̄ gaudeas de hac ſocietate. q̄r dr̄ in cano. ij. q. j. c. multi. Et ē Aug⁹. Ne inq̄t gaudeāt pctōres q̄r plures inueniunt̄ eis ſiles nā ꝓpterea nō min⁹ ardebūt. q̄r q̄lib ꝫ dānat⁹ vna ſceda ē i inferno. et ſic̄ ex additōe ignis creſcit ſic ex peccatorib⁹ pena dānatoꝝ. Ad q̄ōnem dico q̄ illa felix mulier ita ſolēnit̄ penituit Primo q̄r triplex dānū purgauit. q̄r pctm̄ ſm̄ Ceſariū in dialogo p̄uat hoiem oi bono qð ꝓmeruit qð bonū xp̄s nobis fecit ⁊ ↄmunioni fideliū Scðo penituit ita pfecte ꝓpter amorē q̄ cor eius repleuerat. q̄r ſic̄ ignis fac̄ caleſieri ollas ⁊ bulire. ſic ignis amoris facit bulire lachrymas ⁊ ſonare deuotionē. Tertio penituit ꝓpter penas inferni q̄s ſciuit eē̄ ſm̄ dictū euāgelij. Jbunt mali in ignē eternū. Mat. xxv. O peccator ſi ad eternitatem penaꝝ infernꝭ oculos attolleres ſine dubio vitā emēdares. Nam ſic legit̄ feciſſe quidā vanus ioculator de quo in libello de dono timoris. Hic q̄ꝫuis eē̄t vanitatib⁹ ſeculi dedit⁹ ſemel tn̄ audiens in eccl̄ia de penaꝝ eternitate ⁊ cū iocaret̄ cogitare cepit. O ſi cōtinue in lecto molli iacere deberes. ⁊ inde nunq̄ꝫ recedere nō poſſes ſuſtinere quō ergo penas inferni que ſunt ꝑpetue ſuſtinebis. Et hac cōſideratione pterritus omnia reliquit ⁊ factus eſt monachus ⁊ poſtea magnus vir ⁊ ep̄s mire ſanctitatis.

Sermo ſecūdus de eadē

VBi abundauit delictū ſupabūdauit ⁊ gr̄a ad Roma. v. Areſ. in li. de animalib⁹ ſcribit cuiuſdā animalis naturam noie abiles. Prio habitat in aquis ſalſis marinis. ⁊ in his tāq̄ꝫ ſibi ↄuenientib⁹ delectat̄. poſtea aūt ſpēs eius imutat̄ ⁊ fit altera ⁊ exit aq̄s illas ſalſas. tanq̄ꝫ amodo ſibi ↄtrarias ⁊ nutrit̄ i t̄ra. nec vlterius intrat illas. ¶ S Spūaliter p hāc beſtiā q̄libet pctōr deſignat̄ q̄ ꝓpt̄ pctā ſua magis meret̄ dici beſtia q̄ꝫ hō. Qð probat Boetius li. iiij. pſa. iij. dicēs. Euenit vt quē trāſformatū vitijs videas hoieꝫ eſtiare n̄ poſſis ſꝫ ↄcludit ita vt q̄ ꝓbitate d̄ſ̄ta hō eē̄ deſinit cū in dinā naturā eē̄ neq̄t vertit̄ in beluam. hec ille qð patuit i rege Nabuchodonoſor. d̄ quo legitur Dan̄. iiij. et ponitur tranſumptiue in cano. xxiij. q. v. c. remittūtur. §. hic notandū. Hic enim in corde ſuperbiēs diceret. Nōne hec ē ciuitas magna babylon quā edificaui in domū regni. Stati de⁹ mutauit rationalē eius mētē ⁊ induit forma beſtialitatꝭ vt ab hoib⁹ fugeret ⁊ cū beſtijs viueret. hic hoies beſtiales viuēt ⁊ habitāt cum p̄dicto

nialli in aq̃s marinis voluptatū q̄ q̄uis dul-
ces eis videntᷣ. tñ finis ē amar⁹. ſm ꝙ teſtatᷣ
Sap̄. Prou. v. Fau⁹ diſtillās labia meretri
cis. h̄ ē carnalis voluptatꝭ. ſm glo. Paſcaſij
et nitidus oleo guttur ei⁹. Nouiſſima aūt ei⁹
amara q̄ſi abſinthеū. Jō debent ipi pctōres
has aquas maris exire. ⁊ ſpēm beſtialitatis
econtra mutare ꝑ pniam in ſpeciē humanita
tis vt poſſint habitare in terra viuētiū. Jta
fecit maria magda. ⁊ exēplū pnie tribuit que
prius totalitᷣ imerſa fuit aquis voluptatum
⁊ culparū in quibus diuti⁹ habitauit vt di-
cere potuiſſet cū pſ̄ ¶ Circumierūt me aque
multe vſq̄ in aiam meā. Silr̄ illud. pſ̄. lxviij
Saluum me fac de⁹ qm̄ intrauerunt aq̄ vſq̄
ad aiam meam. He ſunt aque peſſime ⁊ ama
reque fuerūt in hiericho que interp̄tatᷣ luna
⁊ ſignificāt mūdū in quo adhuc heu ſunt aq̄
ille amariſſime. ⁊ peſſime aq̄ voluptatū i qui
bus imerſa fuit Magdale. Sic̄ adhuc illis
multi imergūtᷣ. ſ3 ſicut Elizeus hierico aq̄s
dulcorauit. iiij. Regꝭ. ij. mmittēdo ſal i vas
nouū. ſic de⁹ miſit ſpm̄ ſanctū in cor marie et
illas aq̄s voluptatꝭ mutauit in aq̄s ſanitatis
Jdeo pōt dicere illud pſ̄. xvij. Miſit de ce-
lo. ſ. ſpm̄ ſanctū ⁊ aſſumpſit me ſc3 in ſuā ſpō-
ſam ⁊ aſſumpſit me de aq̄s multis ſc3 varia-
rū fornicationū ſm Augꝭ. ⁊ multaꝝ volupta
tū. Et poſtq̄ igitᷣ btā peccatrix exiuit aquas
voluptatū vlteri⁹ nō intrauit. ſtatū ſuū mu-
tauit vt q̄ plena peccatꝭ erat p̄us poſtea abū-
daret in gratijs. Jō bn̄ ad laudē ipi⁹ hec ver
ba ſunt aſſumpta. vbi abūdauit delictū. Jn
quib⁹ verbis ſtat⁹ deſcribitᷣ a duobus. Prio
ad ſtatū tranſgreſſionis. ibi. vbi abundauit
delictū. Scd̄o ad ſtatū iuſtificatiōis. ibi. ſup
abundauit ⁊ gr̄a. De p̄mo q̄ ad ſtatum tranſ
greſſiōis imundiciā culpe. vt dicit. vbi abū-
dauit delictū. ¶ Circa qd̄ notandū miſe-
rabilis ſtat⁹ hui⁹ mulierꝭ peccatricꝭ colligitᷣ
ex tribus. Primo ex pcti vilitate. Videmus
eni ꝙ prudēs ingenioſus pictor pulchrā facͭ
imaginē ex omi ꝑte bn̄ diſpoſitā ⁊ ornatā in
oib⁹ corꝑis lineamētis nullū hn̄s corrigibi-
le ⁊ defectū. ad q̄m ſi venit inuid⁹ pictor ⁊ ſu
ꝑbus vidēs eā tā pulchre exornatā iuidet il-
lud ⁊ nōnūq̄ lutū ꝓijcit ſuꝑ ipā3 ⁊ totalr̄ co
inq̄nat ⁊ deformat. q̄ q̄dē luto imago ad ni-
hilū redigitᷣ niſi ꝑ priorē pictorē mundaretᷣ.
¶ Moralr̄ ꝑ ingenioſū pictorē de⁹ oꝑs de-
ſigꝛtur q̄ ſua ꝓuidētia firmamētū depixit cla
riſſimis ſiderib⁹. celū empyreū angelicꝭ ſpiri
tib⁹. aia3 hois hāc etiā ornauit ad ſuā imagi
nē capacē ꝟtutib⁹. de h̄ dicͭ Bern̄. aia inſig-
nita dei imagine decorata ſilitudie deputata
cū angelicꝭ ſpiritib⁹. depicta fide. redempta
xp̄i ſanguie. capax btitudis. heres bonitatꝭ
ꝑticeps rōnis. Et ſb̄dit. agnſce o hō q̄ nobilis
ē aia tua ⁊ q̄ grauia fuerūt ei⁹ vulnera. ꝓ q̄-
bus nccē fuit dn̄m vulnerari. tot⁹ ſiq̄de3 iſte
mūdus ad vni⁹ aie p̄ciū eſtimari nō p̄t. Non
eni ꝓ toto mūdo de⁹ aia3 ſuā dare voluit quā
ꝓ aia hūana dedit. hec Bern̄. Vide hō q̄ in
genioſus ē ille pictor q̄ aia3 tuā tā pulchrā d-
corauit. q2 ſ3 Hugo. Pulchrā eā decebat eē
q̄ ad ſui regꝭ thalamū introducenda erat. ſed
hāc pulchritudinē aie nō perpendēs maria
mag. ſic nec heu alij pctōres. Jō venit ſecūd⁹
pictor diabolus q̄ ē inuidus ⁊ ſuꝑb⁹ ſm qd̄
dicit Bonauentura. ſuꝑ. ij. ſniaꝝ. Mēs dia
boli duob⁹ vitijs ſc3 ſuꝑbia ⁊ inuidia ē poſ-
ſeſſa. hic ꝓiecit lutū ſeptē pctōꝝ mortaliū ſu
per ipi⁹ aia3 ꝙ eā turpitᷣ defedauit Q2 dicit
Aug. Sic̄ lutū fetidū ꝓiectu3 ſuꝑ pulchram
imaginē ipā3 fedat ⁊ deturpat ita pctm̄ aia3
maculat ⁊ deformat. Jdeo potuit dicere illd̄
Thren̄. j. Vide dn̄e ⁊ cōſidera q2 ſū vilis. h̄
etiā obiecit Hugo de ſan. vic. Vide iq̄t q̄d fe
ciſti dereliq̄ſti ſponſū tuū ⁊ cū alijs ꝓſtituiſti
amorē tuū. corrupiſti virginitatē tuā. diſper
ſiſti ornamētū tuū tā vilis ⁊ tam turpis facta
es ꝙ iam ſponſi amplexib⁹ digna nō es. ſpō-
ſo tuo de tantis bn̄ficijs nō gr̄as egiſti. mere
trix facta es ⁊ p̄ nimijs fornicationib⁹ tuis la
xata ſunt vbera tua. rugoſa facies tua. gene
macide languētes ⁊ ſtupētes oculi. labia pal
lore obducta. crura exſiccata. ꝟt⁹ ꝯfracta oi
bus amatorib⁹ odioſa. pulchra fcā fueras e⁹
munere. feda facta es in tua iniq̄tate. Hec hu-
go de q̄libet aia peccatrice. Fuit eni Maria
magda. fcā lōge a deo nō ſolū i aia ſed in ſpē
corporea q̄ q̄dē fuit occaſio peccādi. q2 dicit
Sap̄. Prou. xj. Circul⁹ aureus i narib⁹ ſuis
mulier pulchra ⁊ fatua q2 ſus nō ꝑcit circulo
aureo. ſ3 ponit ad lutū. ſic mulier pulchra et
fatua quāte pulchritudinis fuerit ad luxurie
voluptates ꝯūtit ſic̄ ipa fecͭ. qd̄ teſtatᷣ Jnno.
papa i ſermōe Rogabat ieſū dicēſ maria ma
gda. reſpicies q̄ mulier erat in ciuitate pecca
trix ad quā patebat acceſſus ⁊ null⁹ ab ea re-
pulſā paſſus ē. ſ3 dimiſſa ſūt ei pctā mlta qm̄
dilexit multū. hec ille. Q2 chriſtus pictor in
genioſiſſim⁹ lutū abſtergit qd̄ diabolus in eā
proiecit. Et h̄ cū calidis lachrymis q̄ de ocu-
lis eius profluxerunt tam largiter vt etiā pe-
des eius lauaret. Luc̄. vij. Jō o homo ſi ꝯſi-
deras lutū pctōꝝ a diabolo proiectum ſuper
aiam tuam pete dn̄m pro lachrymis q̄ omnē
imūdiciā aie abſtergūt ſm ꝙ dicit Caſſiodo
rus ſuꝑ pſ̄. xlj. Fuerͭt mihi lachryme mee. ⁊c̄

fletus ⁊ cib⁹ animaꝝ.coꝛroboꝛatio ſenſuum
abſolutio pctōꝝ.refectio mētiū ⁊ lauacꝝ cul
paꝝ.hec ille .Scđo ꝯgſcitur ſtat⁹ eius miſe=
rabilis ex peccati enoꝛmitate. D Dicunt
medici.ſi lepꝛa faciē hoīs occupauerit nō ſo
lū nocet vultui ipm̄ enoꝛmē faciendo. ſ3 etiā
inficit totū coꝛpus ⁊ oīa mēbꝛa coꝛrūpendo.
Ita peccatū moꝛtale qđ ē lepꝛa aīe ipi⁹ tollit
ſenſuſ ⁊ coꝛrūpit.excecat eni ocl̄os ⁊ viſū ne
erroꝛē ſuū cogſcat ⁊ hoꝛroꝛē extremi iudicij
expaueſcat.qꝛ excecat eoſ malicia eoꝝ Sap.
ij.Tollit etiā auditū ne voci dei obediat. qꝛ
dicit draco ille antiqu⁹ hūani generl inimic⁹
Lucifer ad quēlibet diabolū.Exceca coꝛ po
puli hui⁹ ⁊ aures ei⁹ ne foꝛte aurib⁹ ſuis au/
diant ⁊ coꝛde intelligāt deū ⁊ ꝯuertāt̄ .Eſa.
vj.Tollit etiā diſcretionis odoꝛatū reddēs
ei ſuaue qđ ē fetidū ⁊ amaꝝ qꝛ fetoꝛē nō ſen
tiūt pctōꝛes ſuoꝝ peccatoꝝ.ſed poti⁹ i eis de
lectant̄ ſicut ſus inuolutus luto. Tollit etiā
ſpūalem guſtum ne mēs poſſit ſpūalib⁹ cibis
delectari.Iuxta illud pſ̄.cvj.Oēm eſa3 ab=
hominata ē anima eoꝝ.⁊c̄.Aufert etiā ſpūa
lem tactū.qꝛ quātūcūqꝫ peccatoꝛes diuinis
inſtructionibus aut ſermonibus dinis mo=
ueant̄ ⁊ tangant̄ nō tn̄ ſentiūt. ſed ad bonas
affectiones quaſi inſenſibiles fiūt. Iđ dꝛ de
illis Iohel.j.Ꝯputruerūt iumēta b̄ ē hoīes beſtiales vſu
rōnis carentes ꝯputruerūt in ſtercoꝛe ſuo.i.
in fetoꝛe ſuoꝝ peccatoꝝ.Cōſidera an pctm̄ n̄
in illa maria magda.fuerit.Fuit eni intm̄ ex
cecata ꝙ creatoꝛē ſuū nō agnouit nec etiā po
tuit audire v̄bū.⁊c̄.Iđ venit celic⁹ medicus
⁊ lepꝛā coꝛdis ipi⁹ abſtergit ⁊ oēs ſenſus re/
foꝛmauit. Et q̄ pꝛius nō poterat audire ver
bū dei.ſedebat quottidie ſec⁹ pedes dn̄i au=
diēdo v̄bū illi⁹.Luc̄.x. T Tertio miſera=
bilis ſtat⁹ hui⁹ mulierl peccatricl ex peccatis
ſterilitate oñdit̄.Dicit Iſi.li.xij.c.iiij. Q in
illo loco vbi habitat baſiliſc⁹ oīa deſiccat fru
ctus ⁊ herbas ſteriles fac̄ ⁊ exurit nō ſolū ta
ctu verūetiam ſibulo ⁊ flatu circūadiacētia
oīa deſtruit ⁊ coꝛrūpit.ita pctm̄ ꝑ baſiliſcu3
deſignatū vbi abundat in aīa hoīs oīa virē=
tia opa bona deſiccat ⁊ infructuoſa q̄ ad vi=
tā eternā fac̄.ſic̄ patuit in maria magda. q̄ in
ſtatu culpe nullā fecūditatē bonoꝝ operum
attulit.nullū imbꝛē ſpūalis gr̄e recepit nec di
cere potuiſſet cū pſ̄.cxlij.Aīa mea ſic̄ terra ſi
ne aqua tibi.S3 ſm̄ Are.li.aīaliū.Baſiliſc⁹
occidit̄ a muſtela qđ ē aīal ꝑuū. nam munit
ſe ruta ⁊ intrepide inuadit ipſū et occidit.ita
humilitas marie magda. quādo venit et ſe
humiliter nō ante pedes ſed retroſtrauit ve
niā poſtulādo lachꝛymis occidit in ea pctm̄.

vt amodo fieret fructuoſa. vt habet̄ Lu.vij
Et hoc quo ad ꝑmū.Quātū ad ſcđm deſcri=
bit ſtatū ipius iuſtificatiōis.⁊ tāgit gr̄e abū
dantiā.cū addit̄.ſupabundauit ⁊ gr̄a. Pꝛo
quo notandū dic̄ Gal.li.iij.ſecretoꝝ Coꝛpa
frigida q̄ ſūt caloꝛ emunitata qn̄ igne accen/
dunt̄ tunc feruentius diutiuſqꝫ in caloꝛe ar=
doꝛeqꝫ ſubſiſtūt.qđ p3 de quodam lapide p̄=
cioſo qui abeſon vocatur qui eſt ferrei colo/
ris.De quo refert Soli. de mira. mundi. ꝙ
cū ſemel accēdit̄ ab igne oīno extingui nō po
teſt.S3 ſꝑ ignem retinet ⁊ ꝯſeruat. Ita pec=
catoꝛes q̄ ſunt frigidi dūmodo caloꝛe accen/
dūt̄ ab igne ſpūſſancti feruēti⁹ ardent i amo
re ⁊ gr̄a dei qꝫ illi q̄ ſemper calidi fuerunt in
gr̄a ⁊ nūqꝫ peccauerūt.Qđ ꝓbat.b. Greg⁹.
ſic inquiēs. Plerūqꝫ illi q̄ nullis ſe oppꝛeſſoſ
pctōꝝ molib⁹ ſciunt.ſtant quidē in via iuſti=
cie.ſed tamen ad celeſtem patriam anxie nō
anhelāt ⁊ plerūqꝫ pigri remanēt ad exercen=
dum bona p̄cipue qui ſecuri ſunt ꝙ nulla cō
miſerūt mala grauioꝛa.At econtra hi nō nū
qꝫ qui ſe aliqua mala aut illicita geſſiſſe me=
minerint ex ipo ſuo doloꝛe ꝯpūcti ad maioꝛē
dei amoꝛē inardeſcunt. ⁊ qꝛ erraſſe ſe cōſide
rāt dāna p̄cedētia lucra ſequētib⁹ recompē=
ſant.hec ille.De h̄ etiā dicit Amb. in lib.de
paradiſo.magis poſtqꝫ peccauimus ſcelera
noſtra cognoſcimus.erroꝛes erubeſcimuſ qꝫ
anteqꝫ peccauim⁹ pctā non eſſe putaueram⁹
⁊ declarat illud dicēs maria magda.qꝛ poſt
culpas perpetratas turpitudinis ſue macu=
las aſpexit ad fontē miſcđie currēs lauando
ꝯuiuātes nō erubuit. Nam quia interius ſe
ipam grauiter erubeſcebat nihil ꝙ verecun=
daret̄ foꝛis credebat hec Amb. Ex hoc pat3
ꝙ iam totaliter fuit accenſa i amoꝛe dei ⁊ am
modo nūqꝫ extincta fuit. S Sed hic dicit
Greg⁹.ſup illo v̄bo Ioh.xx.Maria ſtabat
ante monumētū inq̄t. hui⁹ mulieris mētē qꝫ=
ta vis amoꝛis accēderat q̄ a monumento dn̄i
diſcipulis etiā recedentib⁹ nō recedebat quē
nō inueniebat.Flebat inq̄rendo ⁊ amoꝛe ei⁹
accēſa ardebat deſiderio.quāta etiā vis mē=
tē ei⁹ accēderat oñdit Oꝛig. in omel. ſup il/
lo verbo Ioh.xxj.Ubi poſuiſti eū tollā. q̄d
ē bone ieſu.ꝙ maria dixit ego eū tollam. Io
ſeph timuit ⁊ nō fuit auſus tollere coꝛp⁹ tuū
de cruce niſi nocte.⁊ niſi peteret hoc a pilato
Maria autē nocte ne poſtulat̄ ſed audacter
poſtulat dicens.Et ego eū tollā. O maria ſi
foꝛſitan coꝛp⁹ ieſu poſitū eſt i atrio pꝛincipis
ſacerdotum.vbi apoſtoloꝝ p̄nceps Petrus
ſe calefaciebat ad ignē.q̄d factura es ego eū
tollā .o admirabil̄ h⁹ mulierl audacia.o mu=

lier nō mulier. ⁊ ſi ancilla oſtiaria īterrogarz
te quid facis. ego eū tollā. O ineſtimabil' mu
lieris amoꝛ nullū excipit. nullū anteponit ſi/
ne timoꝛe dicit abſolute pꝛomittit dicito vbi
poſuiſti eū ⁊ ego eū tollā. O mulier magna ē
fides tua ⁊ magna ꝯſtantia tua. Hec Oꝛige.
Sed qꝛ dicit Greg' in omel. ſup Johēz. xiiij
Signū dilectiōis ē exhibitio opis. idō p opa
exterioꝛa ipa oſtendit ꝙ ipm dilexit veracit
⁊ pncipalr p opa pietatis q̄ chꝛiſtum induit
mētalit byſſo ⁊ purpura ſcȝ puritat ⁊ chari-
tatis. Juxta illud Pꝛou. vlt. Biſſus ⁊ pur-
pura indumentū ei'. ipm coꝛpoꝛalr pauit. qꝛ
Joh. xj. legit ꝙ Martha ⁊ Maria magda
lena fecerūt ei ꝯuiuiū. ipm etiā receperūt ho
ſpitio Luce. x. cum Martha ſoꝛoꝛe ei' ipm
in tribulatione viſitauit. qꝛ cū maria mre ſte
tit iuxta crucē. Joh. xix. Ipſius obſequium
ſepulture pꝛebuit. Qꝛ Marci. vlt. Maria
magdalene ⁊ Maria Jacobi ⁊ ſalome eme
runt aromata vt veniētes vngerēt ieſū. Re-
fert etiā Joſeph' ⁊ ſm alios Egeſipp' ꝙ to
taliter erat in amoꝛe dei ⁊ gr̄a dei accenſa ꝙ
poſt aſcēſionē dn̄i ꝗdiu vixit oē ſolatiū hu-
manū declinauit. nec ex tedio pn̄tis vite ali-
quē viꝝ reſpicere voluit vt dulcedine ſolius
dn̄i frueret. Jō de ipa pōt exponi illud Eze-
chiel. xxxvj. Terra illa inculta facta ē quaſi
oꝛtus voluptatis. qꝛ p ſtatu culpe fuit terre
nis affectib' ⁊ carnalib' voluptatib' occupa
ta. Sed in ſtatu gr̄e facta eſt oꝛt' voluptat i
quo creuit flos viue p̄dicatiōis. qꝛ ꝯſtantiſſi
me verbū dn̄i p̄dicauit. Flos olei miſericoꝛ-
die. qꝛ xp̄m paupez vnguēto vnxit. Lu. xvij
Similiter flos roſe martyrū. ⁊ licet nō p ſan
guinis effuſionē tn̄ in mēte p dilecti ꝯpaſſio-
nē. ſ. xp̄i qꝛ animā ipſius maria magd. ptran
ſiuit. Jta vt etiā de ea pōt dici illud. Luc. ij.
Et tuā ipſius aīam ptranſiuit gladi'. ſ. ꝯpaſ-
ſionis. Qꝛ dicit Oꝛig. in omelia. ꝙ ſpūs ma
rie magda. erat tam in coꝛde xp̄i ꝗ in coꝛpe
ſuo. creuit vna in hoc oꝛto flos lilij virginuz
nō carnalis ſȝ ſpūalis qꝛ amoꝛē ſuū nō ad an
gelos ſpargendo diuidere voluit ſȝ toto coꝛ-
de ⁊ integritatis amoꝛe ad ſponſū velociter
anhelauit. Creuit flos humilium. qꝛ etiā hu
milit retro pedes dn̄icos pſtrauit. Creuit ⁊
demū flos ſpice oīz pfectionū. qꝛ optimā ptē
elegit que nō auferet ab ea. Luc. x.

¶ De eadem Sermo tertius.

Rogabat Jeſum

quidā phariſe' vt māducaret cū illo
Jta ſcribit Luc. vij. Albertus in. iiij. ſue ſū-
me dicit ꝙ vent' aquilonis ē foꝛtiſſimi flatuſ
eradicās arboꝛes ⁊ edificiā foꝛtia. reijciēs eti
am abſcidit pluuias ⁊ claudit poꝛos tre. Cu
ius rō eſt. qꝛ aquilo ē frigidus multū ⁊ gene
rat in loco multuz frigido ⁊ inhabitabili. qꝛ
ibi nullus pp̄ter frigiditatē pōt habitare. ſȝ
econtra vent' meridionalis ē calidus. ⁊ plu-
uiaꝝ multiplicatiuus. qꝛ aperit poꝛos terre.
ſic ꝙ materia pōt eleuari ⁊ in pluuiā ꝯuerti.
⁊ ſic pōt terrā fecūdare. vt dic Auic. in li. de
elemētis. ¶ Spūalit p aquilonē intelligi-
tur diabol'. de q̄ dr̄ Hiere. j. Ab aquilone pā
det oīe malū. qꝛ oīe malū peccati ab ipo p
cedit. hic ē foꝛtiſſime nature. Juxta illd Job
xlj. Non ē ptās ſuper terram que cōparetur
ei. qꝛ foꝛtis ē nec vllum timet ergo qn̄ flat cō-
tra homines q̄ ei nō reſiſtūt illos deijcit in lo
cum luxurie vel peccati ſicut fecit regi dauid
quē pꝛoiecit in ſtercus adulterij. vt habet. ij
Regl. xj. Similit ſalomon quē iecit in amo-
rem alienigenaꝝ mulieꝝ. iij. Regl. xj. Jdē fe
cit marie magda. quā pꝛiecit in pfundū luxu-
rie ⁊ alioꝝ peccatoꝝ vt ꝯuenient dici potuiſ
ſet illud pſ. lxviij. Jnfixus ſum in limo pfū-
di ⁊ nō ē ſuba. Recte ſicut arboꝛ qn̄ a vento
deijcit que pꝛi' floꝛida fuit. indiſpoſita fit et
marceſcit. Abſcidit etiam diabolus pluuias
lachꝛymaꝝ. qꝛ vbi ē in mēte pctm̄ criminale
hō nō pōt flere p delict. qn̄ aūt flat auſter h
ē gr̄a ſpūſſancti tunc multiplicant pluuie la-
chꝛymarū. qꝛ dicit Leo papa in ſermone. ab
ipo ſpūſancto ſunt lachꝛyme penitentiū. qd
patuit in dauid. qꝛ flat' ſpūſancto vberrime
fleuit p peccatis. Juxta illud pſ. vj. Laua-
bo per ſingulas noctes lectū meū lachꝛymis
meis ſtratū meū rigabo. Jō dicit alibi. Fla-
uit ſpūs ei' ⁊ fluent aq̄. Jdē pȝ de maria ma
gdal. q̄ in pctō fuit tā frigida. ꝙ deflere n̄ po
tuit. qn̄ aūt in ea flauit gr̄a ſpūſſancti vberri
mas lachꝛymas effudit. Jdō canit eccl'ia ho-
die dicēs. Flauit auſter ⁊ fugauit aq̄lonem
qn̄ lauit coꝛ marie penitēt imbꝛe ſpūſſancti.
⁊ hoc pȝ in euāgelio hodierno. Jn q̄ q̄dē pn-
cipalit. iiij. deſcribūt. Pꝛio xp̄i a phariſeo i
uitatio. ibi. Rogabat ieſuȝ. Scdo pcti a ma
ria deploꝛatio. ibi. ecce mulier. Tertio phari
ſei ꝯtra xp̄m murmuratio. ibi. vidēs autem.
Quarto mulier penitēt excuſatō. ibi. rn̄dēs
ihs ¶ De p̄mo ē notādū ꝙ ſapiētes hoīes
medicos fideles ⁊ ingros ꝯſueuert multiplr
honoꝛare iā eis reuerēt iclinādo ⁊ ſalutādo
⁊ a via coꝛā eiſ declinādo ⁊ q̄nq̄ ipos ad mē
ſas iuitādo qꝛ p̄cipit h a ſpūſancto p os ſapi
ent Ecci. xxxviij. Honoꝛa medicū pp̄ter ne
ceſſitatē coꝛpis tui. eteni illum creauit altiſſi
mus. Jta refert Joſeph' de ſeipſo i cronicis

ꝙ quodā tpe Veſpaſianus accepta licētia a
Thiberio in Judeā q romāo rebellauerat
impio eſt ꝑuectus ad quādam ciuitatem no
mine Jonapā in q Joſephꝰ erat pnceps pmi
tus eſt aggreſſus. quā cū lucratꝰ eſſet. venit
ad ipm Joſephꝰ dicēs Jmpator romanꝰ in
terijt ⁊ ſenatus te in impatorem elegit. ⁊ cum
ſic loqueret venerūt legati romanorum ipm
q̄ꝫ i imperiuꝫ ſublimatum aſſerunt. ⁊ eum ro
mam deducunt. ⁊ ille reliquit Titū filiū ſuū
in obſidione hierl'm. Audiens autē Titꝰ pa
trē ſublimatū in infirmitatē cecidit. qꝛ cū cu=
ratꝰ eēt per Joſephū ipm inuitauit ⁊ in ſuaꝫ
amiciciā recepit. ⁊ oēs ꝑpter ipm honorauit
q cū eo venerūt. Jta etiā fec pnceps ille pha
riſeorū Simon quē xps ſummꝰ medicꝰ a le=
pra curauit. Jdeo volens facere ſibi retribu
tionē ⁊ honorē ipſum inuitauit. ſm qđ dicit
euāgeliū. Rogabat ieſū quidaꝫ phariſeꝰ ſcꝫ
Simon leproſus. q licet fuerat mūdatꝰ tamē
vt ait Hiero. adhuc retinuit nomen vt dice=
ret leproſus. hic ꝑpter bñficia ſibi exhibita
rogabat ieſū vt māducaret cum illo. ⁊ ille in=
greſſus domū phariſei diſcubuit. ¶ Que
rit h glo. quare dñs rogari voluit cuꝫ tñ ad
Zacheū ſeipſum inuitauit dicens. Luc. xix.
Zachee feſtinās deſcende. Rñdet ꝙ fideles
medici ceteris paribꝰ potiꝰ infirmos viſitāt
q̄ꝫ ſanos. qꝛ non eſt opus valentibꝰ medicuſ
ſed male habētibꝰ. Matth. ix. Sꝫ quia Si=
mon reputauit ſe ſanū Zacheus aūt eſtima=
bat ſe infirmū. iō nō rogatꝰ venit ad ipſum ⁊
ipe fecit ei ꝯuiuiū. ſic xps mltotiēs venit ad
nos nō rogatꝰ. qꝛ ſumope ſcit ſaluteꝫ hoim.
Jō dic Apoc. iij. Ego ſto ad oſtiuꝫ et pulſo.
ſcꝫ ꝑ infirmitates ⁊ amonitiōes. Si qs mihi
apparuerit intrabo ⁊ cenabo cum illo. ⁊ nos
debemꝰ ei aperire dicētes ingredere bñdic=
te dñe qd foris ſtas. Gen. xxiiij. ⁊ h q ad pri=
mū. ¶ Quātū ad ſecūdū ē notandū. Are.
pmo metheoro. dicit ꝙ fontes vl' fluuij ſic ge
nerant. nam qñqꝫ terra ē poroſa. in quibus
poris ſunt vapor ⁊ aer q ꝑpter frigiditatem
terre ꝯuertunt in aquā. q facto intrat alius
vapor ⁊ aer ne remaneat vacuū qđ ⁊ natura
nō ꝑmittit. ⁊ ſic iterꝫ i aquā ꝯuertūt. ⁊ ſic de=
inceps. Jnueniēs autē illa aq exitū ꝑ meatꝰ
⁊ ſi eſt magna dicitur fluuius. ſi parua tunc
fons appellat. Jta etiā generaliter aq cōtri=
tionis in hoie peccatore. Nam malus homo
ē vtiqꝫ aliquo modo poroſus. hoc ē hꝫ vtiqꝫ
aliqd boni. qꝛ ſm Areſt. iiij. Ethi. Purum
malū ſeipſum deſtruit. qđ probat exemplo
de maria magdalena. q fuit mala quo ad ſta
tū culpe. ſicut tangit euangeliſta dicens. Ec
ce mulier q erat in ciuitate peccatrix. ⁊ vt vo
lunt doctores. etiā fornicaria vt ſupra ſermo
ne. j. Sicut exhibuiſtis mēbro primo. Jdem
ꝓbat in exēplo. ¶ Legit ꝙ fuit qdā mgr
noie Johes de flandria. ⁊ ſacre theologie ꝓ
feſſor. hic pdicauit Pariſius eaꝫ fore carne
nō corruptā. q fuit cōpulſus ꝑ mgros tanqꝫ
erroneū reuocare. ⁊ nō miruꝫ ꝙ fuit talis. qꝛ
habuit occaſiones ipam incitādi. nā fuit pul
chra de q dr Prouꝰ. xj. Circulꝰ aureꝰ in nari=
bus ſuis mulier pulchra ⁊ fatua. Fuit et di=
ues ⁊ abūdās q abundantia occaſio peccati
ē. ſm illud Ezech. vj. Hec fuit iniqtas ſodo=
me ſororis tue ſaturitas panis ⁊ abūdātia vi
ni. Fuit ⁊ ocioſa qđ etiā ē occaſio pctōꝝ. Jō
ſequit Ezech. ibidē. Ociū ipius ⁊ filiaꝝ. Et
q̄ꝫuis ipa fuit mala ſm Greg. vniuſis vitijs
plena tñ habuit aliqd boni. ⁊ hoc fuit qđ ſe=
quit. vt cognouit ꝙ Jeſus accubuit i domo
phariſei attulit alabaſtrū qđ ſm Jſi. li. xvj.
c. v. Eſt genus marmoris in q vnguēta ſeruā=
tur diutius incorrupta. ⁊ h genꝰ lapidis. iō
portat. qꝛ ſm diaſcoꝝ dicit valere ad amici
ciā obtinēdā. Sic ipa ꝑ hoc deſignās ꝙ ami
ciciam chriſti voluit obtinere. hoc autē ala=
baſtrū impleuit precioſo vnguēto. quaſi di.
Scio ꝙ habet pedes imūdos quia vadit diſ
calciatus ⁊ habet pedes ſciſſos a vento. Jō
vnge eos vt citius ad pietatē moueas. Et qꝛ
ita fuit poroſa habēs in ſe illđ bonū. Jō ſpi=
ritusſanctus generauit imbrē fontēqꝫ lachry
maꝝ quo etiā pedes Jeſu lauaret. Qđ figu=
ratum ē Gen. ij. vbi legitur ꝙ fons aſcende=
bat de terra irrigans vniuerſā terre ſupficiē
¶ Et eſt notandū ꝙ maria magdalena mul
tū pcioſiora fercula ad ꝯuiuiū portabat qm
phariſeꝰ. Nā a phariſeo ē inuitatꝰ marie fer
culis ſaturatꝰ. Primū ferculū fuit ꝓprie in=
firmitatis ⁊ peccatoꝝ cognitio. qđ notat cū
dicit euangeliſta. vt aūt cognouit qꝛ Jeſus ac=
cubuiſſet in domo ſimonis leproſi attulit vn
guētū ſm Glo. Maria deliberauit intra ſe.
Ecce eni tu es peccatrix imūdiſſima ⁊ diu ia
cuiſti i pctis. vidiſti ieſū intrantē in domū ſi
mōis q ob hoc venit peccatores ſaluos face
re dimittit ⁊ pctōres dulciter recipit. mō ob=
tulit ſe mihi certe nō recedā ab eo. ſed ibo ad
eū ⁊ ponam me in manus miſericordie ſue.
iō dic. b. Aug. Nouit q̄ꝫto morbo laborauit
⁊ iō illū ad ſanandū eē idoneū ad quē venie=
bat ifallibl'r pſumebat acceſſit imūda ⁊ receſ
ſit purgata. acceſſit egra ⁊ receſſit ſanata. iō
nos ꝓpriā fragilitatē ꝯgnoſcamꝰ. nō ſūt illi de
qbꝰ Bern. i pncipio meditationū mlti multa
ſciūt. ⁊ ſeipos neſciūt alios inſpiciūt. ⁊ ſeip=

ſos obliuiſcunť acceda[illegible]⁹. cū maria ad xp̄m
q: nobis eē alibi malū eſt. Q: dicit. b. Aug⁹
in li. ſolilo. Scio q: malū ē p̄ter te dn̄e. cōfe-
rā me ad te vbi bn̄ mihi ſit de te. Scd̄m fercu
lū fuit cōfuſio q̄ tāgiť ibi ⁊ ſtās retro n̄ ad fa-
ciē talť fuit ꝯfuſio publicani Luč. xviij. Hec
ē ꝯfuſio adducēs gl'iam ⁊ gr̄am Ecc̄i. iiij. iō
ſup ꝯuiuātes ingreſſa ē. nec ꝓpter hos peni
tere erubuit. tn̄ indignā ſe conſiderās ad pe-
des retro ſtetit. Et potuit dicē Heſter. j. Do
mine deus cōfundor leuare faciē meā ad te.
q: multiplices ſunt iniquitates mee. hāc eru
beſcentiā dꝫ hr̄e quilibet penitēs. q: dicit. b.
Aug⁹. Laborat penitēs patiēdo erubeſcen-
tiā. q: magna ē pena. ⁊ digna ē mia. Jō meli
or ē modica amaritudo in faucib⁹ q̄m eťnuꝫ
tormentū in viſcerib⁹. Bern̄. i ſermōe. Me
lius ē nūc erubeſcere corā paucl q̄ꝫ corā mul-
tis deo angelis ⁊ hominib⁹. ¶ Tertiū fer
culū fuit mag̃ humiliatio que innuiť ibi. ſec⁹
pedes nō ad caput. Sed cur ſic ſe hūiliauit.
q: magnū pondus pctōꝝ ipam ad terrā pre/
mebat q: ſm̄ Mat. euāgeliſtā habuit ſeptē
demonia ⁊ illa exibant ab ea ante pedes ieſu
Juxͣ illud Abachuc. iij. Egrediať diabolus
ante pedes ei⁹. ꝯſiderauit eni ꝙ ťrena cōcu-
pierat ⁊ viros incaute inſpexerat iō ꝑ pniaꝫ
ꝯterēs flebat vt dicit Greg⁹ in omeľ. Cōſide
rauit etiā ꝙ ante ꝯuerſionē fuit tenebroſa fri
gida. immunda ⁊ inſipida. Lachryma autē
ē clara. humida. calida. ⁊ ſalſa. iō habuit la-
chrymas claras vt tenebroſam illuminaret.
Lachrymas hūidas vt imūdā ablueret. cali
das vt frigidā inflāmaret. ſalſā vt inſipidam
ſale dine ſapie ꝯdiret. De his lachrymis dič
Chry. Sič vehemēs imber cū ꝓrumpit etiā
fit ſerenitas. ſic lachrymis effuſis apparꝫ trā
quillitaſ ⁊ perit caligo. Quartū ferculū fuit
humilis ſatiſfactio. cū dicit. et capillis terſit.
Q: ſm̄ Greg. capillos vult⁹ exhibuerat ſꝫ iā
capillis lachrymas tergebat. Quītū ferculū
fuit vehemēs dn̄i dilectio. cū dr̄. oſculata ē
pedes ei⁹ q: vana ore loquēdo peccauerat ⁊
ſupba dixerat. iō nunc ſe deuotā exhibebat.
fuit eni hec oſculatio in ſignū recōciliationiſ
q: fuit dei inimica. oſculabať pedes ieſu i ſi-
gnū ꝙ fuit deo recōciliata. illi etiā eū oſculāť
qui prius inimici effecti. poſtmodū per peni
tentiā ſunt ad pacē reducti. Sextū ferculum
fuit inenarrabilis eleuatio. cum ſubdiť. Et
vnguēto vngebat. q: multotiēs ſe in corpore
ſiunxit. Jō illud nūc deo exhibuit. Jllis fer
culis maria xp̄m pauit licet ip̄m phariſe⁹ in
uitauit. Jō dič Greg⁹. in omeľ. Ad phariſei
prandiuꝫ dominus diſcumbebat. ⁊ apud pe-
nitentē mariam multis epulis delectabatur
Apud phariſeū veritas paſcebatur foris. ſꝫ
apud peccatricē conuerſam intus paſcebať.
Sed modo noſtre matrone ſeipas magnifi-
cantes hn̄t aliū modū ꝯfitendi. veniunt eniꝫ
ſine matura deliberatione. ⁊ q̄ſi cum riſu nec
verecūdanť cum veniunt ad ſacerdotē. non
ſe humiliant. ſꝫ lateri ſe ſuo aſſociant ac ſi fa
bularenť. ⁊ hoc ad ſecūdū. ¶ Ad tertium
poniť inuitatoris murmuratio cū addiť Ui
dens aūt phariſeus q̄ vocauit eū ait intra ſe
hic ſi eſſet propheta. ⁊c̄. Habuit eni phariſe
us ſimilitudinē capre. De qua dicit Pli. in
ſpeculo naturali que vultum habet placidū
humanū ⁊ amabilē. ſed intus mordenteꝫ. q:
ſemper homini inſidiatur vt ipſum perimat
⁊ occidat. ita ipſe chriſto in apparentia placi
dum ⁊ amabilē faciebat. interi⁹ autē ſtimu/
lum detractionis. q: ipſum arguebat. ſcd̄m
qd̄ dicit euāgeliſta. ait intra ſe. Si hic eēt ꝓ-
pheta ſciret vtiqꝫ q̄ ⁊ q̄lis. ⁊c̄. quaſi diceret.
Jgnarus ē. neſciēs eam eē peccatricem. q̄ ta
men eſt publica meretrix. et eius peccatū to-
ta ciuitas cognoſcit. Jdeo dicit Auguſtin⁹.
O phariſee domini inuitator ⁊ irriſor. quan
ta tua p̄ſumptio. q̄ reficiendum inficit. nō re-
ſpiciens marie amaritudinē que multo excel
lentius te eundum paſcebat. Cōtra hūc etiā
inuehitur ꝙ huius mulieris maxime efflu-
unt illi oculi lachrymis q̄ quondā effluebāt
laſciuijs. et nunc cōuertuntur ad fletum. qui
quondā ad luxuriā. olim capillos compoſu-
erat ad decorem. varijs ligaturis aptauerat
vt intuentium prouocaret affectus. Sꝫ ecce
ſpargit eas vndiqꝫ ac perfudit. ⁊ capillis la-
chrymas tergit q̄s in capite delinire ſolebat
vnguētis. hec ille. Quantū ad quartū poni-
tur mulieris excuſatio cum dicit euāgeliſta.
Rn̄dens ieſus ſcꝫ ad cogitationem vt ſe pl⁹
quam prophetam oſtendit dicens. Simon
habeo tibi aliq̄d dicere. ait ille. magiſter dic
Et dixit dominus. Duo debitores erāt cui-
dā feneratori. i. vſurario. Jſte fenerator ſe-
cundū Gloſā ſignificat chriſtum qui i baptiſ
mo gratiā dat. Jn iudicio autē requirit eam
tanqꝫ ſortem. ⁊ bona opera vltra ſortem. ille
etiam pro culpa mortali in hac vita ꝑpetra-
ta. ⁊ non deleta exigit penam eternam. Jſti
ergo feneratori debemus quicquid ſum⁹. j.
Petri. j. Empti enim eſtis precio magno.
Secūdo quicquid habemus. ſecūdum illud
j. Corinthiorum. iiij. Quid habes qd̄ nō ac-
cepiſti. ſi accepiſti quid gloriarl. q̄ſi non acce-
peris. Jdeo ſequitur. vn⁹ debebat denarios
q̄ngētos. ⁊ ſignificat mariam magdalenam

que duplo plus peccauit ꝙ̄ Simon q꜡.ſ.qn-
quaginta eſt ꝓportio de duplo ad q̄ngenta.
Jō dicit alius.ſ. Simon debebat q̄nq̄ginta
denarios. Nō habētes ergo vn̄ redderēt do
nauit vtriſqꜫ.ſ.debitoribꝰ.q꜡ peccatores nō
habent vn̄ deo reddāt cum grām dei amiſe-
runt ⁊ conſequenter omnia bona q̄ ad vſum
debitū receperūt.poſſunt eni etiā peccare ꝑ
ſe ſed nō de peccatis ꝑ ſe reſurgere vt inuit.
pſ̄.lxxvij.Homo eſt ſpūs vadens ſcꝫ in pec
catū. ⁊ nō rediens ſcꝫ ꝑ ſe de peccato. Jdeo
oportet cōcurrere miſericordem dei donatio
nem qḋ innuit h. Donauit vtriſqꜫ. i. miſeri-
cordit̄ dimiſit. Quis ḡ eū plus diligit hoc ē
diligere dꝫ. Rn̄dens ſimon dixit Eſtimo ꝙ
is cui plꝰ donauit. at ille rn̄dit. Recte iudica
ſti.q.d.bn̄ rn̄diſti ꝙ maria pluſ me diligit ꝙ̄
tu.q꜡ illi plura pctā indulgeo. Greg. i omel.
cū ſua ſnīa phariſeꝰ ꝯuincit̄ funē portat cuꝫ
quo ligat̄ plus tenebatur peccatrix diligere
ex dimiſſo.plꝰ aūt phariſeꝰ ex ꝯmiſſo.q꜡ ſibi
ꝯmiſſa erat maior ꝯſcia legis.omnes aūt ho
mines tenent̄ deū diligere ex dimiſſo.ex quo
oēs peccauerūt ⁊ egēt gl'a dei.ad Roma.iij.
ſaltē oēs ꝑ̄deſtinati. Similiter ex commiſſo
quia cōmiſit vnicuiqꜫ q̄nqꜫ talenta. Matth
xxv. Et ſequitur conuerſus dn̄s ad mulierē
dixit Simoni. vides hanc mulierē. quaſi.d
corpore cōſideras.ſi nō corde. ¶ Et redar
guit ipſum ex triplici defectu pietatis dicēs
Jntraui i domū tuā ſic̄ hūilis ad detractorē
aquā pedibꝰ meis qui erant feſſi non dediſti
hec autē lachrymis rigauit pedes meos ⁊ ca
pillis ſuis terſit.q.d.ſic te in ope pietatis ex
cellit. Secūdo redarguit eū ex defectu cha-
ritatis dicēs. Oſculū mihi nō dediſti qḋ eſt
amicicie ſignuꝫ Hec autem ex quo. hoc eſt a
tempore in quo ſedi non ceſſauit oſculari pe
des meos. Tertio redarguit eum ex defectu
mie dicens. Oleo caput meū non vnxiſti. pe
des meos illa vnxit. ꝓpterea.i. ꝓpter opa q̄
mihi exhibuit. ⁊ quia ſe humilē ⁊ contritam
oſtendit remittuntur.i.dimiſſa ei oſtendunt̄
peccata multa quoniam dilexit multū.id eſt
oſtendit dilectionis ſigna multa. Cui autem
minus dimittit̄.i. Simoni minus dilexit ꝙ̄
maria.dixit aūt ad illam. Remittuntur tibi
peccata tua. Super quo dicit Hiero. ad ru/
ſticū monachū. Meretrix pedes ſaluatoris
lauat ⁊ crine detergit. ⁊ in typo eccl'ie meret̄
audire. Dimittūt̄ tibi peccata tua. phariſei
ſuperbia ac iuſticia periJt.publicani hūilitaſ
ꝯfeſſionē periJt.hec ille. Et ceperunt q̄ ſimul
accūbebāt dicere intra ſe.quis eſt hic. q̄ etiā
peccata dimittit. quia ignorabant ipſum eē
verum deum ſꝫ ſolū puꝝ hominēꝫ iudicabāt
Jdeo dixit ad mulierem. Fides tua.ſ.chari
tate fundata ⁊ firmata.te ſaluam fecit. vade
in pace. Rogemus.

¶ De ſancto Jacobo Sermo primus.

ACceſſit ad ieſum mater filiorum zebedei cum filijs ſu-
is ⁊ petēs aliquid ab eo. Matt.xx.
A Dicunt naturales ꝙ arbores que nō mo
uentur per ventum non faciūt fructum q̄ ad
menſas poſſunt portari dominorum honora
biliter. Q꜡ ſm Plini.in ſpe.hiſto. Arbores
non mote vento illo anno reddunt̄ penitꝰ in
fecunde. Sed eo anno quo multi perflauerit
venti fertilitas multa arbores comitat̄. Cu/
ius rō eſt.q꜡ ventis quatiunt̄.per quā ꝯcuſ-
ſionem fertiles redduntur. Moraliter ꝑ ar-
bores intelligunt̄ homines. Juxta illud Jn
nocētij li.de vilitate conditionis hūane.li.j.
vbi dicit̄. Hō eſt quedam arbor ꝑuerſa cuiꝰ
radices ſunt crines.truncus eſt caput cū col
lo. ſtipes pectus cum aluo. rami ſunt palme
cū tibijs. frondes digiti ſūt cū articulis. hec
ille. Mar. viij. Uideo hoīes vt arbores hec
arbor nō facit fructū eterni regni meritoriuꝫ
niſi q̄tiat̄ vēto tribulatiōis ⁊ paſſiōis. ſꝫ qḋ
dicit.b. Augꝰ Nequaqꜫ ad regnū celoꝝ ꝑue
uire ſe iudicet. q̄ hic in arena tribulata turbi
dine nō cōdit̄ tribulatione.nec mēbra xp̄i ſe
iudicēt q̄ caput ſuū ſpinis coronatū i paſſio-
nibꝰ nō ſequūt̄. Cui ꝯſonat Act.xiiij.ꝑ mul
tas tribulatiōes opꝫt nos intrare i regnū ce
loꝝ.qḋ figurat̄ Exo.j. vbi legit̄ ꝙ filij iſrael
anteqꜫ intrarēt in t̄rā promiſſiōis multiplici
ter fruerūt tribulati a pharaone i egypto. et
h̊ nō ꝯſiderabāt gl'ioſi apl'i ⁊ ꝑ̇ncipes t̄re Ja
cobus ⁊ Johēs. ſꝫ adhuc carnales petebāt
ꝓ regno an̄qꜫ paterent̄ ⁊ venti tribulationū
quaterent̄. Jdeo rn̄ſum eſt eis. Neſcitis quid
petatis. Poteſtis bibere calicē. ⁊c̄.q.diceret.
Per calicē paſſionis ꝑuenitis ad gaudiū ce-
leſtis regionis. Et hoc dicit euāgeliū in quo
ꝑ̇ncipaliter tria deſcribunt̄. Primo i diſcre-
ta petitionis propoſitio.ibi. Acceſſit ad ieſū
Secundo illius digna reprehenſio.ibi.neſci
tis. Tertio quibus regnū celorum paratur
oſtenſio.ibi.ſedere autem. B ¶ De ꝑ̇mo eſt
notandū ſm Arc.j. de aīalibꝰ duplicia ſunt
aīalia.aliqua diligūt ſocietatē. vt ſunt cerui
⁊ oues. De ceruis dicit Jſi.li.xij.quādo trā
ſeunt flumina ſil'r ſolent ire ⁊ natare. ⁊ vt ſimt̄
maneant fortiores an̄cedunt ⁊ debiliores hu
meris eoꝝ ſe iponūt. De ouibꝰ dicit Arc.octa
uo libro de animalibꝰ ſi remanſerit vna ſola

⁊ fuerit impregnata facto tonitru abhorret
forſitan ꝑ timore. iõ bonũ ẽ vt in vnũ cõgre-
gẽt. Ecõtra ſũt aĩalia alia q̃ ſocietatẽ ñ dili-
gunt ſicˀ ſũt aq̃le ⁊ ſolitarie eẽ volũt ⁊ regna-
re vt regine. ita etiã moralitˀ diſcipuli chriſti
fuerunt duplices. Aliq̃ diligebãt ſocietatem
⁊ tãq̃ȝ oues timoroſe ſimˀ manebãt. quales fue
runt illi. de quibꝰ euãgeliũ dicit audiẽtes. x
indignati ſunt de duobꝰ fratribꝰ. Illi etiam
poſt paſſionẽ xp̃i erant cõgregati ꝓpter me-
tum iudeoꝝ. vt habetˀ Joh. xx. Alij autẽ vt
Jacobꝰ ⁊ Johẽs velut aquile ſocietatẽ fu-
giebant. ⁊ bñ cõpantˀ aq̃lis. qꝛ ſicˀ aq̃le altius
ceteris auibus volãt ⁊ maiorẽ ſonũ faciunt
in volatu. ſic illi duo diſcipuli Jacobꝰ ⁊ Jo-
hannes altius volauerũt in doctrina. Sicut
canitˀ de Johe. Volat auis ſine meta. Et de
Jacobo dicit Beda ſup Johẽm ꝙ tã alte in-
tonuit ꝙ ſi aliquãtulũ altiꝰ intonuiſſet. totuſ
mũdus eũ capere nõ potuiſſet. Jõ dꝛ filiꝰ to-
nitrui rõne ſonoroſe ꝑdicatiõis q̃ malos ter
rebat. pigros excitabat. oẽs altitudine ſua i
admirationẽ cõuertebat. ⁊ iõ dꝛ Jacobꝰ ma-
ior. Jdcirco etiã more aq̃laꝝ volebãt ſoli cũ
xp̃o regnare. nec cũ alijs hr̃e ſocietatẽ. patet
ex illo qð Mar. x. legitur ꝙ Johẽs ⁊ Jaco
bus filij zebedei acceſſerũt ad ieſum dicẽtes.
Mgrˀ volumꝰ qðcũq̃ȝ petierimꝰ facias nob
q̃bus dixit. quid vultis vt faciaȝ vobis ⁊ di
xerunt da nobis vt vnus ad dexterã tuã. et
alius ad ſiniſtrã tuã ſedeamꝰ in gl̃ia tua. qꝛ
audierũt pauloante ꝙ vellet pati ⁊ tr̃tia die
reſurgere ⁊ ipſum credebãt poſt mortem re-
gnaturũ hic. Jdeo cupiẽtes pre ceteris ei eẽ
collaterales informauerũt de petione matrẽ
vt pro eis intercederet. Jõ dicit euãgeliũ. ac
ceſſit ad ieſum mater filioꝝ zebedei cum filijſ
ſuis. ⁊ hec fuit Maria ſalome q̃ vt ait Chry
ſoſto. reliquit viꝝ zebedeũ ꝓpter amorẽ ca-
ſtitatis. Et cũ acceſſiſſet ad eum ꝑ̃us adora-
uit anteq̃ȝ petitionẽ ꝓpoſuit. qꝛ moris apud
antiquos erat ꝙ quando aliq̃s ad perſonaȝ
nobilẽ venit ꝓ aliquibꝰ petẽdis ꝑ̃us ei reue-
rentiã exhibuit cadens in terram. ſicut legitˀ
j. Regũ. xxv. q̃ prudẽs abigail veniens ad
regẽ Dauid petitura ꝓ Nabal viro ſuo an-
teq̃ȝ ꝓpoſuit petitionẽ ſurrexit ⁊ adorauit ꝓ
na in terra dicẽs. Ecce famula tua ſit i ancil-
lam vt lauet pedes ſeruoꝝ dñi mei. Quo fcõ
ꝓpoſuit petitionẽ ita fecit hˀ matˀ filioꝝ zebe-
dei q̃ ip̃m priꝰ humilitˀ adorauit. vt ip̃am ci-
tius exaudiret ⁊ poſtea petiuit. Jõ ſequitur
et petẽs aliq̃d ab eo. Sed qꝛ diuitie ⁊ hono-
res mũdi nihil ſunt ⁊ adducũt ad nihilũ. ip̃a
aũt petiuit aliq̃d vt dicˀ euãgelˀ. ⁊ dicˀ Johẽs
Chry. ſuper Matt. Nõ dicimus quia recte
petit hec mlˀier. ſꝫ hoc dicimꝰ qꝛ nõ terrena ſꝫ
celeſtia filijs ſuis optabat. Non enim ſicˀ ce-
tere matres que corpora natoꝝ ſuoꝝ amant
animas autem condemnãt. deſiderant illos
valere in hoc ſeculo vt oſtendant ꝙ corpoꝝ
ſunt parentes non animarum. Et ſb̃dit Eſti
mo autẽ ꝙ hi fratres cum audiſſent dñm de
paſſione ⁊ reſurrectione ſua loquentem cepe
runt dicere eũ eẽ regẽ vt fideles. Ecce rex ce-
leſtis ibit ad regna tartarea vt regẽ mortis
deſtruat. cũ aũt victoria fuerit conſummata
q̃d aliud reſtat niſi vt regni gl̃ia ſubſeq̃tˀ. er-
go quid faciemus fratres quõ poſſumus re-
gni ip̃ius eẽ ꝑticipes. ſcimꝰ qꝛ inuidꝰ non ẽ. q̃
eni ſeip̃ȝ donauit hoibꝰ quõ regni ſui ſocieta
tẽ nõ dõabit. Petẽtis negligẽtia repr̃hẽditˀ
vbi dãtis miſericordia nõ dubitatˀ. ideo ſub
miſerũt matrem que ſi reprehenſibilis iueni
retˀ citiꝰ veniaȝ meretˀ. ipſe em̃ ſexꝰ muliebri
excuſat errorẽ. hec ille Sꝫ d. tñ dictũ ẽ ſupra
ꝙ diſcipuli per ſe ad ip̃m acceſſiſſent. hic aũt
dꝛ ꝙ matrem ſubmiſiſſent. ergo cõtrarietas.
Ad hoc rñdit Augꝰ. in li. de cõcordia euan-
gelioꝝ ꝙ matˀ ex cõſilio filioꝝ acceſſit. ⁊ volũ
tatẽ ip̃oꝝ ad ip̃m detulit. Et dicˀ regula iuriſ
extˀ de regu. iu. li. vj. c. qui facit. Qui aliq̃d ꝑ
aliuȝ facit ac ſi faceret per ſeipſum. Jõ dicit
Marcus eos ad xp̃m acceſſiſſe q̃ȝ q̃ȝ mater i
veritate acceſſit ⁊ ñ ip̃i. timebãt em̃ ne alios
diſcipulos ſcandalizarent. Tum qꝛ ꝑ mr̃em
citius impetrarent. Tũ ne notaȝ ambitionis
incurrerẽt. iõ acceſſit mater dicens illi. Dic
vt ſedeant hi duo filij mei. i. vt collaterales.
⁊ maiores ſint. vnus ad dexteram tuã ⁊ aliꝰ
ad ſiniſtram tuã in regno tuo. hic dicit gloſa
Bonũ deſiderium ſm cõſiderata petitio. et
iõ nõ ꝓpoſitũ. nõ voluntas culpatˀ. ſed igno
rãtia. Si impetrare nõ debet. ſimplicitas tñ
nõ meretur confundi ¶ Quia omnis ma
ter deſiderat filijs ſuis tria ſcilicet quietẽ di-
uitias ⁊ honorem qð patet in rebecca. Gen̄.
xxvij. Que diligenter laborauit vt filius eiꝰ
Jacob primogenita optineret. Jdem patet
de berſabee. iij. Regum. j. vbi ſic legitur ſe-
neſcẽte Dauid filius eius Adonias ſurrexit
viuente patre dicens. Ecce regnabo pꝰ pr̃eȝ
Qð audiens mater Salomonis predicta ac
ceſſit ad regem Dauid. ⁊ procidit añ ip̃m re
uerentiã ſibi exhibendo. Cui rex. quid vis i-
quit. Ad quẽ illa. Dñe mi rex. Tu iuraſti mi
hi per dñm deum tuũ. ꝙ Salomon filius tu
us regnaret poſt te. ⁊ ip̃e ſederet in ſolio tuo
Et nunc regnat Adonias te ignorante. ad te
tamẽ adhuc reſpiciunt oculi omniũ ex iſrael

ꝛ eligere poteris quē volueris q̄ regnet poſt te
ꝛ ſic Salomon petitionibus mr̄is regnauit
pᵒ patrē. ita fecit hic fidelis mat̄ filioꝝ zebe-
dei q̄ petiuit eis requiē cum dixit. Dic vt hi
duo filij mei. honorē cū addidit vnᵒ ad dex
terā. ꝛc̄. Diuitias cū ſubiūgit, in regno tuo.
Et q̄uis xp̄s petitionē ipſiᵒ ꝑ tunc nō exau
diuerit tm̄ pᵒ mortē filioꝝ exaudiuit. Nā per
ſiniſtrā vita pn̄s. ꝑ dexterā vita eterna deſi-
gnatur. Sedent igit̄ a ſiniſtris dei q2 eorum
corpora in pn̄ti vita multā habent gloriam ꝛ
honorem. Q2 de ſancto Jacobo exponit̄ il-
lud Eſa. xj. Ip̄m gentes dep̄cabūt̄ ꝛ erit ſe-
pulchrū eiᵒ glorioſum. Cuiᵒ nāq3 ſancti cor/
pus ꝛ ſepulchrum ita frequētius viſitat̄ ꝛ d̄
uotiᵒ honorat̄ ſicut ſancti Jacobi q̄ ſuis ꝑe-
grinis ꝛ corpus ipſius viſitantibus tam ſedu
le ſubuenit ꝛ ſuccurrit. Sicut de hoc refert
Hugo de ſancto victore. ꝙ cuidam ꝑegrino
ad ſanctū Jacobū pergenti diabolus in ſpe-
cie ipſius apparuit. ꝛ de p̄ſentis vite miſeria
plurima cōmemorās. felicē ſe eſſe ſi ob amo-
rem ꝛ honorē ipſius ſe necaret. ꝛ ille mox gla
diū arripuit ꝛ ꝓtinus ſe occidit. ꝛ cu3 ille in
cuiᵒ domo hoſpitatus fuerat ſuſpectᵒ habēt̄
ꝛ mori plurimū formidaret. cōtinuo q̄ mor/
tuus fuerat ſurrexit aſſerens ꝙ dū demon q̄
mortē ſuaſerat ad ſuppliciū ipſum duxiſſet.
Beatᵒ Jacobᵒ mox cucurrit ꝛ ereptū ad thro
nū iudicis deduxit. ꝛ accuſantibᵒ demonibᵒ
vt vite reſtitueret̄ obtinuit. hec ille. Sedent
etiā nunc a dextris dei. q2 anime eoꝝ in celo
beatificant̄. ita vt quilibet illorū dicere pōt
illud pſ̄. cxxxj. Hec requies mea in ſeculū ſe
culi. hic habitabo qm̄ elegi eā. Etiā plᵒ dn̄s
eis tribuit q̄3 mat̄ petijt. Rogauit vt vnᵒ ad
dexterā ꝛ aliᵒ ad ſiniſtrā ſederet. Jō eoꝝ cor
pora tanta gl̄ia illuſtrant̄. Et aie eoꝝ i dexte
ra dn̄i. diuino ꝑfruunt̄ honore ꝛ viſione. et
hoc quo ad primū. Quantū ad ſecūdū ē no-
tandū. dicit cōmētator li. de imp̄ſſione aeris
ꝙ ſerenitatē multā diurni aeris multa tene-
broſitas ꝛ caligo noctis comitat̄. Et rōnem
ponit Fontinᵒ in deſcriptōe vniuerſi q2 diei
ſerene ꝛ calide mox ſuccedit frigida ex natu-
ra qd̄ quidē frigus ē cauſa noctis tenebroſe.
Sic ſpūaliter pᵒ ſerenitatē ꝓſperitatis ꝛ ho
noris huiᵒ mūdi vt frequēter ſequūt̄ tenebre
noctis ꝛ caligo ſempiterna. Q2 dicit Orig. tā
diu diabolᵒ hoīe3 illaq̄at quādiu i honoris ap
petitu tēptat. qd̄ patuit de Salomone de q̄
legit̄. iij. Reg. x. Qꝫ tā magnā ꝓſperitatē ha
buit ꝙ argentū tp̄e ipſius in tanta erat abū-
dantia inquāta lapides. ꝛ tantū honorē ha-
buit vt oēs reges a longiquis ꝑtibᵒ venirēt,

ꝛ regina ſaba videre eius honorem. Sed il-
la proſperitas ꝛ honor excellens intantum
cor eiᵒ penetrauit ꝙ ydolatria eſt effectus ſe/
quens deos alienos propter amorem mulie
rum. vt habet̄. iij. Regum. xj. Et nunc for-
taſſis hunc honorem ſecute ſunt tenebre ſem
piterne. Jō petiuit beatᵒ Augᵒ. li. viij. cōfeſ
ſionū dicens. Peto domine omnis honoris
mundani facias me expertē ꝛ fac me tue gra
tie coheredem. Jdcirco apoſtoli credentes
cū iudeis chriſtum tēporalr̄ regnaturu3 ſm
quoſdā. petebant honorē humanū ꝛ mūda-
nū ſm Chryſ. Q2 audierunt ꝙ ſuꝑ. xij. thro
nos ſedere deberēt cū dn̄o. quare primatum
cathedre petebāt accipe. Timebāt eni Pe-
trū ſibi p̄ferri. Jō xp̄s q̄ ē cognitor occultoꝝ
nō ad verba matris intercedentis. ſed ad cō-
ſilia eoꝝ dixit. Neſtitis quid petatis. q. d. pe-
titis ꝓ honore mūdano vt tp̄alit̄ mecum re-
gnetis. S3 hūc debetis merito fugere an neſci
tis ꝙ p̄matus vt honor deſiderantē ſe fugi/
at ꝛ deſerat ꝛ fugientē comitet̄. ſm Chryſ.
Recte enim ſic̄ vmbra que i ſequētē ſe fugit
inſequitur autem fugientem. ¶ Et eſt ſci
endū ꝙ hec petitio ē rep̄hēſibilis in multis.
Primo in ordine in q̄ erat ꝑuerſitas. q2 ante
meritū habebat premiū cū tn̄ ſm Ariſt. iiij.
Ethi. Honor p̄miū ſit virtutis. Jō dixit eis
Neſcitis quid petatis. q. d. ſm Gloſa3 Sedē
glorie petitis quā nōdū meruiſtis. delectat cul
men honoris qd̄ nōdū exercuerūt vie labo-
ris. Nam ſic legit̄ in geſtis Roma. Jlle q̄ in
bello vicit hoſtes ꝛ virtuoſe egit triplicē ho
norē habuit. Primᵒ fuit ꝙ clipeū rotundu3
quo hoſtes vicit habuit ſuꝑ caput eiᵒ ꝛ oīs
populus ſibi cū leticia obuiaret. Secundus
honor qui fuit ſibi exhibitᵒ. ꝙ omnes capti-
ui liberi dimittebant̄. ꝛ currū eius poſt ter/
gum ligatis manibus ꝛ pedibus ſequebāt̄.
Tertius honor ꝙ victor indutus tunica Jo
uis rubea ſedebat in curru quē trahebāt q̄t-
tuor equi albi. ꝛ ſic intrauit ciuitate3 ꝛ hunc
honorē nullus habuit niſi victor inimicoru3
extitiſſet. Sic apoſtoli nō potuerunt hr̄e ho
norē niſi ſubirent laborē. Superatis autem
diabolo ꝛ tyrānis his honoribᵒ ſunt honora
ti. vt p3 de hodierno ap̄lo qui hoc triplici ho
nore honoratᵒ eſt. Nam clipeus rotundᵒ de
pingit̄ quaſi diadema ſuper caput eius ima-
ginis in ſignū ꝙ virilit̄ hoſtes ſuos ſuꝑauit
Et hoc h3 ortū a victoribus romanis. ꝙ ta-
les clipei ſuper capita imaginum depingūt̄.
Jpi aūt ap̄lo cūctᵒ pp̄ls hodie obuiat cū lau
dibᵒ ꝛ honore ita vt ꝯpetit ſibi illd̄ pſ̄. cxxx
viij. Nimis hono. ſūt amici tui deᵒ ꝛc̄. Scd̄o

honorauit eũ dñs. ꝛ ppt̃ ſuam victoriã om̃s
captiui de q̃bus rogat libere dimittantur.
¶ Refert Uincenti⁹ in ſpe. hiſt. li. xxvij. c.
xxxj. ꝙ tpib⁹ Alphunſi regꝭ hiſpanie viginti
viri xpiani quoꝝ vn⁹ erat ſacerdos a ſarace
nis capti ſũt. ꝛ vrbe ceſarꝭ auguſti in carcere
tenebroſo incluſi. diuerſorũ generꝝ nexib⁹ li-
gati. q̃ cũ deo inſpirãte monitu p̃ſbri beatu
Jacobũ inuocauerũt. in obſcuro carcere ſic
eos alloquẽs refulſit. ecce aſſum quẽ vocaſtꝭ
Illi aũt ad pedes pciderũt ſolutis loris q̃i
pedibus habebãt. Tunc ſuffuſo ei⁹ virtutis
vnguẽto eoꝝ vincula ꝯfregit. ꝛ ad portas ci
uitatis eo duce puenerũt eoſq; ad quoddaꝫ
caſtellum chriſtianoꝝ detulit. Sic viſibilit̃
celos aſcendit. Ad idẽ recitat Jacob⁹ Janu
enſis. ꝙ quidã mercator a quodam tyranno
ſpoliatus iniuſte. ꝛ in cuſtodia tenebat̃. qui
deuote ſanctũ Jacobũ in ſuũ auxiliũ inuoca
uit. Cui vigilantib⁹ cuſtodib⁹ apparuit. ꝛ ad
turris ſummitatẽ pduxit. Statimq; turris
adeo ſe inclinauit ꝙ ipſius ſumitas eq̃lis t̃re
fuit. de qua ſine ſaltu deſcendens. ſolutus re
ceſſit. quẽ cuſtodes inſequẽtes licet iuxta eũ
pgerent tñ ipſum videre nõ poterãt. Tertio
ipſũ honorauit. q: tunc indut⁹ tunica rubea
paſſionis ſedens in curru ſui corporis. queꝫ
trahebãt quattuor albi equi. ſcꝫ cordis puri
tas. virginalis integritas. obediẽtie pnitas
ꝛ dilectionis vnitas. His eq̃s hodie duct⁹ ẽ
quo ad aiam in celeſtis pr̃ie ciuitatem. ita vt
bene dicere poſſet illud. pſ̃. cxxj. In domuꝫ
dñi ibimus letãtes. Scd̃o hec petitio fuit re
p̃henſibilis in intentione in q̃ erat carnalitaſ
q: reputabãt ſe ex ſola cognatione ius regni
obtinere qđ tñ nõ ẽ. q: dicitur Matth. viij.
Amẽ dico vobis ꝙ multi veniẽt ab oriente ꝛ
occidente. ꝛ regnabũt cũ abraam iſaac ꝛ ia-
coc in regno celoꝝ. Filij aũt regni eijcient̃ fo
ras. ꝛ Matth. xxj. Auferet̃ a vobis regnuꝫ
ꝛ dabit̃ gẽti faciẽti fruct⁹ ei⁹. Jõ dixit neſci-
tis q̃d petatꝭ. q. d. Deſideratꝭ ꝙ debeo vob
dare regnũ meũ. q: eſtis mei ꝯſobrini. Sed
ſcire debetꝭ q: regnũ nõ dat̃ rõne parentele.
ſed dat̃ merentib⁹ virtutũ exercito vel paſſi
onis merito. Jõ dixit poteſtꝭ bibẽ calicẽ quẽ
ego bibiturus ſũ. q. d. Ego p ignominiã paſ
ſionis intraturus ſũ in gl̃iam reſurrectionis
Juxta illud Luc̃. xxiiij. Nõne hec oportuit
pati xp̃m ꝛ ita intrare in gl̃iam ſuã. Si vultꝭ
ꝯregnare. cõpati etiã nolite recuſare. Q: di-
cit Petr⁹ damiani. Per bellũ puenit̃ ad pa
cẽ. p laborẽ tranſit̃ ad requiẽ. Non eni ẽ ſine
pugna victoria. nec abſq; victoria puenitur
ad coronã. Sed illud ẽ cõtra multos in hoc

mundo hoies delitioſos qui nihil volunt pa
ti in h̃ mũdo. neq; in ieiunijs neq; in caſtiga-
tionib⁹ corporis. ſꝫ ſp pleni eẽ. ꝛ in lectꝭ mol-
libus dormire. ſed audiãt tales. b. Hiero. di-
centẽ. Uis regnare cũ xp̃o. ſi dñm chriſtum
oportuit pati. ꝛ ita intrare in gloriã ſuã. quã
fiduciã nos habem⁹ intrare ſine labore. O q̃
ſtulti ſum⁹ volum⁹ hic gaudere cuꝫ ſeculo ꝛ
poſtea regnare cũ xp̃o. Nudus dñs ingredi
tur. ſeruus ſupfluitate onuſtus veſtib⁹ auro
ꝛ gẽmis intrabit. ille ieiunijs. iſte crapula et
luxuria plen⁹. ille in cruce p nobis moriens.
iſte in lecto p̃cioſo ꝛ delicato dormiens. hec
ille. Audiẽtes aũt hi duo apl̃i. ꝙ abſq; paſſi-
one nõ poſſent cũ xp̃o regnare. interrogante
ip̃o. an pñt bibere calicẽ paſſionis. dicunt ei
poſſumus. ſed ſm glo. loquũt̃. ſicut inexpti
fragilitatis pprie. quã fugientes a dño oſtẽ-
derũt. ſic hr̃ Matth. xxvj. Relicto eo om̃s
fugierũt. q: inexptis non apparet terribile.
qđ expertis neceſſariũ ẽ timere. Cõfirmauit
tñ dñs verbũ eoꝝ dicẽs. Calicẽ. i. martyriũ
bibetis. q. d. Tu Jacobe gladio moriendo.
tu vero Johes in feruenti oleo buliendo. ¶
¶ Circa qđ vlterius notandũ. duplex ẽ ca-
lix dei. ſ. pene tẽporalis. ꝛ eterne beatitudis
Primũ bibit xp̃s a tẽpore natiuitatꝭ q̃ poſit⁹
ẽ a matre in p̃ſepio ita vt dicere poſſit illđ pſ̃
lxxxvij. Qm̃ ego in laborib⁹ ſuꝫ a iuuentute
mea. Hunc ppinauit matri ſue. q: ſtatim na
to filio anxia fuit ne ab herode occideret̃ fu-
giens in egypto. Matth. ij. Et pdito filio i
tẽplo cũ dolore ip̃m q̃ſiuit. ꝛ ſub cruce omnẽ
paſſionẽ mẽtalr̃ ſuſtinuit quã xp̃ſ corporalit̃
ita vt gladi⁹ doloris aiam ei⁹ ptranſiret. Lu
ce. ij. Hũc calicẽ ppinauit apl̃is qui diuerſa
paſſi ſunt tormẽta. Juxta illud Act̃. v. Jbãt
apoſtoli gaudẽtes. ꝛc̃. et ſpẽalit̃ hi duo apo-
ſtoli Jacob⁹ ꝛ Johes. Nã iacob⁹ ab herode
ẽ occiſus. Sicut pꝫ Act̃. xij. Miſit herodes
rex manus vt affligeret quoſdã de eccl̃ia oc-
cidit aũt Jacobũ fratrẽ Johis gladio. Jo-
hannes etiã a domitiano in inſulã pathmos
ẽ relegat⁹. Jõ dixit dñs. Calicem quidẽ me-
um bibetis. hunc etiã calicẽ ppinauit marty
rib⁹. de quibus dic̃ apl̃s ad Heb. xj. Sancti
per fidẽ vicerũt regna. Et ſubdit̃. Ludibria
ꝛ v̂bera experti ſunt. inſup ꝛ vincula ꝛ carce
res. lapidati ſunt. ſecti ſunt in occiſione gla-
dij mortui ſunt. Jſtũ calicẽ propinauit ꝯfeſ-
ſorib⁹. Jõ ibidẽ ait apl̃s. Circũierũt in melo
tis ꝛ pellib⁹ caprinis. egentes. anguſtiati. af
flicti. quibus dignus nõ erat mũdus. Hunc
propinauit virginibus. vt patet Hiere. xlix.
Ecce quibus non erat iudicium vt biberent

calicē.i.qui nō meruerūt affligi.bibentes bi
berunt.Hunc demūqȝ ꝓpinauit cūctis gen=
tibus.Juxta illud Hiere.xxv.Sume calicē
vini furoꝛis.ſ.afflictionis huiꝰ tēpoꝛalis de
manu mea ⁊ ꝓpinabis de eo cunctis genti
bus.Et ſequitur infra.Cūqȝ noluerint ſume
re calicez de manu tua.ſ.tēpoꝛalis pene.di/
ces ad eos hec dicit dn̄s exercituū.bibentes
bibetis.ſ.calicē.ſcȝ pene eternalis.Jdeo dic̄
Gregꝰ in moꝛa.Electꝰ quiſqȝ vt eterna ſup=
plicia euadat.⁊ ꝑhennē gloꝛiam aſcēdat.de
bet hic aſſiduis flagellis atteri quatenꝰ in iu
dicio valeat purgatꝰ inueniri.Secūdꝰ calix
ē beatitudinis eternalis.d̄ quo ꝓpinat eis
dulcedinē iocūditatis eterne.hic calix ſemel
bibitus facit obliuiſci oēs laboꝛes.⁊ triſticiā
p̄teritā.Qꝛ dicit deuotus doctoꝛ Amandus
li.j.c.xiij.Tribulatio cū p̄ns ē meſticiā p̄ſtat
cum aūt p̄terijt ⁊ meſticia ſcȝ victa fuerit.ſū=
me letificat.breuē habet amaritudinē ⁊ lon/
gam conſolationem.hec ille.Jbi tūc implet̄
illud ſapientis.Date ſiceram merentibus.⁊
vinū.ſ.cōſolationis his qui meſto ſunt coꝛd̄
Prou.xxxj.Hunc calicem biberunt hi duo
apoſtoli Jacobꝰ ⁊ Johēs.qui inebꝛians eſt
⁊ preclarus. Tertio fuit rep̄henſibilis hec
petitio in veritate.qꝛ eſtimabāt in regno xp̄i
aliquid ſiniſtrū.Cū tn̄ om̄s regni ſui incole
ad dexterā ſtatuentur.Juxta illud Matth.
xxv.Statuet quidē oues ad dexterā hedos
aūt ad ſiniſtrā.Sup q̄ dicit Chꝛy.in omelia
Neſcitis q̄d petatis.audiſtis me referentē.
Cum venerit filiꝰ hoīs in ſede maieſtatis ſue.
ponet oues ad dexterā ſuā.hedos aūt ad ſi=
niſtram dicens ſiniſtris.Diſcedite a me ma=
ledicti in ignē eternū.quoniā vult vt vnꝰ ſe
deat ad dexterā ⁊ aliꝰ ad ſiniſtrā.Jō foꝛſitā
ꝑ mulierē res agebat̄.Vidit eni diabolꝰ.qꝛ
ꝑ hoc aduerſus eos agere volebat.ꝯuertit ſe
ad ꝯſueta arma.ſ.ad mulierē.vt ſic Adā ꝑ
mulierē ſpoliauit.ita iſtos a xp̄o ſeparet per
matrem.nā ⁊ ſi mater erat.tn̄ ⁊ mulier erat.
ꝓpter qđ ⁊ ſi affectꝰ eiꝰ dulcis erat quaſi ma
tris.intellectꝰ tn̄ eiꝰ nociuꝰ erat quaſi mulie=
ris.Sed tn̄ nō potuit per mulierē pꝛoditio i
troire in iſtos ſanctos.ex quo de muliere ſa=
lus cunctoꝝ ꝓceſſit.Jntelligere ergo debe=
mus vt ⁊ nos nō aliq̄d a deo petamꝰ qđ nos
bonū eē iudicauimꝰ.ſȝ rōnē in eiꝰ ꝑtātez po=
namꝰ vt ⁊ illud nobis cōcedat.qđ nobis ex=
pedire ip̄e cognoſcit.hec Chꝛy.Et h̄ q̄ ad ſe
cundū.Quātū ad tertiū p̄ncipale oñdit̄ q̄bꝰ
regnū celoꝝ parat̄.cū ſubdit̄.Sedere autez
a dexteris.⁊c̄.non pertinet ad me vt vobis
dem ſedere circa me.qꝛ nōdū eſtis humiliati
et adhuc carnalia ſentitis.nā i regno meo ſu
perbia nō habet locū.cum lucifer omniū an=
geloꝝ pulcherrimus ſupbiens de celo ē de=
truſus.Sic dr̄ Ezech.xxviij.Eleuaſti coꝛ tu
um in decoꝛe tuo in terram pꝛoieci te.Quō ḡ
vos de terra illic vultis ꝑ ſupbiā aſcendere.
Jō dicit nō ē meū dare vobis ſupbis ſic̄ vos
adhuc eſtis.ſed alijs.ſ.humilibꝰ q̄bꝰ ꝑatum
ē a patre meo.ſm̄ p̄deſtinationē.vel alit̄ ſm̄
glo.Regnū celoꝝ nō ē dantis ſed recipientis
Nō eni ē ꝑſonaꝝ acceptio apud dn̄m.ſȝ qui
cunqȝ dignus ē accipit qđ ꝑſone nō ē ꝑatū
ſed vite.ſi itaqȝ tales eſtis ſicut pat̄ parauit
tunc accipietis. Et ē notandū ꝙ regnū
celoꝝ paratū ē quintuplicibus generibꝰ ho/
minū.Pꝛimo innocētibꝰ tanqȝ veris heredi
bus ſicut pueris baptizatis.Qui ſi diſceſſe/
rint poſt baptiſmū ſtatim euolant ⁊ ſaluant̄
inſignū illius chꝛiſto baptizato vidit Johēs
ꝙ celi apti ſunt.⁊ ſpm̄ſanctū deſcendentem
⁊ vox patris audita eſt.Hic eſt filiꝰ meꝰ dile
ctus.Matth.iij.De illo etiā dicit chꝛiſtus
Matth.vlt̄.Qui crediderit ⁊ baptizatꝰ fue
rit ſaluus erit.Et de his dic̄ pſ̄.xxiiij.Jnno
cētes ⁊ recti adheſerūt mihi.Maledicte igi
tur ſunt oēs matres pueros ſuos an̄ baptiſ=
mū iugulantes.⁊ tali gl'ia ⁊ hereditate eos
ꝑuantes vt ſunt ꝟgines in crinilibꝰ inceden=
tes.foꝛnicatiōibꝰ aūt varijs deturpate ⁊ me
retricibus ꝑ oīa ſil'ate.in capite oꝛnate crini=
libus.in actu aūt cōꝑate ſunt publicis mere=
tricibus.Et audeo dicere ꝙ deterioꝛes ſunt
meretricibus.q̄ q̄dē publice peccāt.⁊ ſi fru/
ctū cū ſuis amatoꝛibꝰ habuerint tn̄ nō necāt
qꝛ nō verecūdant̄.Jſte aūt peccāt occulte ⁊
nolunt feciſſe.iō fructꝰ ſuos ſtrangulāt ⁊ oc=
cidunt.ne eoꝝ nephas ꝑcipiatur.⁊ foꝛtaſſis
raro illud ꝯfitent̄.vt caput tegere cogantur
tales crudelioꝛes ſunt oībus aīalibꝰ.que ſm̄
naturales feras a ſe genitas affectione natu=
rali diligunt.⁊ ne ab alijs occidant̄.inquan=
tū poſſunt defendūt.⁊ nutriunt ⁊ deducunt
p̄ter ſcroffam que interdum fetus ſuos deuo
rat ⁊ occidit.vt dicit Soli.in li.de mira.mū=
di.Et illud ſcripſit tanqȝ mirabile ⁊ crudele
qđ eſt pꝛeter ſolitum moꝛem alioꝛum aīaliū
fetus necare.Sed his ſunt he mulieres peſ=
ſime ſeuioꝛes.iſta caret ratione.ille autē de=
coꝛate ſunt lumine rōnis quāuis ea abutan=
tur.Jō de talibus dicit ſapiēs.Circulus au
reus in naribus ſuis mulier pulchꝛa ⁊ fatua
Prou.xj.Quia tanqȝ ſtultiſſime.pulchꝛitu=
dine ſua abutunt̄.⁊ ſe in lutū luxurie velut
ſus deijciunt ⁊ pꝛoſternunt.iſte etiā crimino
ſioꝛes ſunt omnibus homicidis.qui ſolum

corp⁹ occidunt. aīaȝ aūt occidere nō pñt. iſte
aūt aīaȝ cū corꝑe occidūt ⁊ ignib⁹ eternis pu
niendas tradūt ⁊ tranſmittūt. Qđ ꝓbat Au
guſt. de fide ad petrū. Et ponit̃ in canone đ
conſe. diſt. iiij. c. firmiſſime. vbi đr. Firmiſſi=
me tene ꝙ nō ſolū hoies rōne vigentes. verꝫ
etiā paruulos qui ſiue in vtero matris viue=
re incipiunt. ⁊ ibi moriunt̃. Glo. ꝑ potagia
q̄bus ille peſſime mulieres vtunt̃. fetū i vte=
ro occidentes. ſiue iā de matrib⁹ natuȝ ſi ſine
ſacr̄o baptiſmi. qđ dat̃ in noīe p̄ris ⁊ filij et
ſpūſſancti. de hoc ſeculo trāſeūt ſempiterno
igne puniēdos. Glo. dicit. q̄ꝛ erūt in tenebri
nō ꝙ pena ſenſus puniant̃ ſȝ dūtaxat damni
quēadmodū determinat. b. Thomas. in. iiij
diſ. j. in ſol. p̄mi ar. ſimiliter pe. de palude idē
ſentit. Et ſubdit. Qꝛ ⁊ ſi peccatū actionis ꝓ=
prie nullū habēt. originalis tñ p̄cti dānatio=
nē carnali cōceptione ex natiuitate traxerūt
Et plus dicit Aug⁹. Nam in die iudicij pue=
ri decedētes ſine baptiſmo. vel ſtabūt a dex/
tris xp̄i vel a ſiniſtris. Non a dextris. qꝛ ſic
irent ad regnū celoꝝ. Cuius oppoſituȝ dicit
Chꝛi. Joh. ij. Niſi q̄s renat⁹ fuerit ex aqua
⁊ ſpūſancto nō intrabit in regnū celoꝝ. Igi=
tur ſtabunt a ſiniſtris ⁊ conſequēter ibunt in
ignē eternū. qꝛ in vltimo iudicio via mea nō
ſignat̃. hec ille. Ex qua auctoritate pȝ ꝙ par
uuli ſic decedētes ſine baptiſmo non ſolū pu
niunt̃ eternalit̃ pena damni. ſ. carentia viſio
nis beatifice. ſed etiā pena ſenſus. Idē dicit
Hugo cardinalis ꝙ puniant̃ diuerſis tormē
tis. minus tñ punient̃ q̄ȝ illi qui peccata actu
alia ꝯmiſert̃. qꝛ hec ē pać minutiſſima. vt dit̃
Aug⁹ in li. de baptiſmo paruuloꝝ. c. iij. ⁊ ha
bet̃ de conſe. diſ. iiij. c. Regenerāte. In qua
mallet eē Aug⁹ poti⁹ q̄m nō noſſe. Et dić ibi
dem gloſa. ꝙ pena đr minutiſſima. non iō ꝙ
nō poſſet eē maioꝛ. ſed in cōꝑatione ad alias
penas quas qui in peccato mortali decedūt
ſuſtinebūt. Et certū ē ꝙ nō intellexit de pena
damni. qꝛ illa eſt equalis vtrobiq̄ȝ. ḡ de pena
ſenſus intelligendū ē. Sed diceres. Tamen
decretalis dicit extra de baptiſmo ⁊ ei⁹ effe=
ctu. in. c. Maioꝛes. pena originalis peccati
eſt coeterna dei viſionis carentia. pena vero
actualis peccati ē gehenne perpetu⁹ crucia/
tus. Rñdet Aug⁹ de fide ad petrū. ꝙ decre=
talis nō intendit dicere ꝙ priuatio diuine vi
ſionis eſt ſola pena qua paruuli puniunt̃. ſi/
ne baptiſmo decedentes. qꝛ penaȝ ſenſus nō
negat. ſicut non negat penam damni in dam
natis. et hoc dicit eas ſubire gehenne crucia
tus. et tñ h̄ intēderet decretalis. tunc gloſa il
la que diceret ꝙ pena paruuloꝝ eſt minutiſ=
ſima. cōtradiceret textui. ſed nō loquit̃ gloſa
de pena damni. que in omnib⁹ equalis ē. igi=
tur de pena ſenſus. Et iſtā penā patiunt̃ oēs
qui nō fuerūt a peccato originali per baptiſ=
mū fluminis ⁊ ſanguinis ⁊ flaminis liberati
Ecce ad quātā miſeriā ꝑducūt iſte infelices
mulieres fruct⁹ vteri ſui. et ſi iſti innocentes
pueri q̄ peccata actualit̃ nō cōmiſerūt ita pu
nient̃. quanto magis ille diabolice matres
tradunt̃ eternis ignib⁹ cruciande. Nō tamē
hec dico ꝙ nō poſſint de hoc grandi crimine
penitere. cū al̄s obſtaculū ponerē diue pieta
tati. ſed motus cōpaſſione ſuꝑ Inno. iugu=
latione paruuloꝝ que prochdoloꝛ his tp̄ib⁹
ē cōis ⁊ ſuꝑ dānatiōe eoꝝ hec inſerui vt viđ
ant he maliuole quātā inhumanitatē exerce=
ant in ſuis pueris vterinis. quā nō exerceāt
aīalia carentia vſu rōnis. Sȝ tñ tales mulie
res volunt ꝯdigne penitere. conſulit eis pa/
pa terti⁹ Alexander. vt intrent religionē i q̄
peccata ſua ꝑpetue deploꝛent vt habetur ex
tra de his q̄. fi. oc. c. veniens. Si autēȝ repu
gnante carnis fragilitate ad hoc induci non
poterint. nubendi eis licētia tribuat̃. qꝛ tuti
us videt̃ vt in dn̄o nubant vni ſoli q̄ȝ inho=
neſte multos admittāt. vt dicit idē canon al
legatus. Et đr. xxxiij. q. iij. c. In adoleſcētia
Si nō eēt p̄ſumptio de ip̄is icōtinētia. non
daret̃ ſibi licētia cōtrahendi propter crimen
ſuū. ſed tñ ip̄is alia grauis penitentia iniun=
git̃. que exprimit̃ extra de his qui fi. occi. c.
intelleximus. vbi đr. Mulier que foꝛnicata
fuerit ⁊ partū ſuū viuū occiderit decē annos
debet penitere. tñ pōt moderari ſm arbitriū
ſacerdotis. hoc pōt ꝓ correctione recitari ſi
viderit expedire. Secūdo regnū celoꝝ ē pa=
ratū penitētibus. Q̄uis eni pauci ſunt qui in
innocētia maneant baptiſmali. Iō ſm Hie=
ro. Et ponit̃ de penitētia di. j. in. c. ſecunda
tabula. Si quis veſtem innocētie maculaue
rit penitētie remedio poteſt reparare Ideo
dicit dn̄s Matth. iiij. Penitentiā agite. ap
propinquabit eni regnū celoꝝ. q. d. qđ elon=
gatū ē a vobis ꝑ peccati ſtulticiā. appropin=
quabit per peccati pn̄iam ac prudentiā. Qđ
figuratū fuit in rege Nabuchodonoſoꝛ. Da
nielis. iiij. Quia per ſuā ſtulticiā ⁊ ſuꝑbiam
qñ dixit. Nonne hec ē babylon ciuitas ma/
gna quā ego edificaui in domū regiā in robo
re fortitudinis mee. depulſus fuit de regno
ſuo ſeptē menſibus. Sed poſtea reuocat⁹ ꝑ
Danielem. ⁊ vſq̄ȝ ad finem ſeptem annorum
egit penitentiam. ⁊ neq̄ȝ panem neq̄ȝ carnem
comedens. neq̄ȝ vinū bibens. ſed legumini=
bus ⁊ herbis vſus fuit. Qua penitētia finita

reſtitutus ẽ in regnũ ſuũ. ⁊ nunc habꝫ regnũ
cum chriſto ſempiternũ. Qđ probat Aug⁹.
Et ponitur in canone. xxiij. q. iiij. Nabucho
do. penitẽtiã meruit fructuoſam. Et ſubdit.
Nonne etiã poſt innumeras ipietates flagel
latus penituit. ⁊ regnũ ꝙ ꝑdiderat rurſũ ac=
cepit. hec ille. Ita etiam iſti duo apoſtoli Ja
cobus ⁊ Johẽs ꝑ ſuꝑbiã qua inflati erãt. ſu
per alios volẽtes regnare elongatuꝫ fuit ab
eis regnũ. qñ dixit eis ieſus. Sedere ad de=
xterã meã ⁊ ſiniſtrã meã. nõ eſt meũ dare vo
bis. ſ. ſuperbis. Illis autem penitentib⁹ pe=
titionem impleuit. ipſoſqꝫ ſedere ad dexterã
fecit ⁊ ad ſiniſtram. Sicut hoc declarat ſan=
ctus Amb. dicens. Apoſtoli ſederunt a ſini=
ſtris quando officio apoſtolatus ꝑſiderunt.
nunc autem ſedent a dextris. q2 de pñti viſi=
one ſui conditoris letant̃. quoꝝ vtrũqꝫ datũ
ẽ a chriſto. hec Amb. Vel etiam acceperunt
qđ petierunt. q2 regnum chriſti etiã vno mo
do ẽ eccleſia militans. Iux̃ illud Mat. xiij.
Exibunt angeli ⁊ ſeparabunt malos de me=
dio iuſtorum. ⁊c̃. Cuius quidem regni ſini=
ſtrum eſt martyrium. Dexterum autem pax
⁊ tranquilitas. Jacobo venit ſiniſtruꝫ quia
martyrium pertulit. Act̃. xij. Occidit hero=
des fratrem iohãnis gladio. Johannes aũt
dexteꝝ tenuit. q2 ſine martyrij morte in pace
requieuit. vt habet̃ Joh. xxj. Sic eum volo
manere donec veniam. Tertio regnũ celorũ
paratum eſt pugnantibus. Juxta illud ꝙ ca
nitur de apoſtolis. Eſtote fortes. Et hi ſunt
martyres. q2 pro chriſto patiunt̃. De quib⁹
dicitur Matth. xj. Regnũ celorum vim pa
titur ⁊ violenti rapiunt illud. In ſignũ illiuſ
ſtephanus paſſus a iudeis. vidit celos aper=
tos ⁊ ieſum ſtantem ⁊ expectanteꝫ. Act̃. vij.
Ideo dicit Aug⁹. Et habet̃ in canone. xxiij.
q. vj. c. omnium. Si quis fidelium moritur ĩ
certamine. qđ ꝯtra infideles geritur. celeſte
regnum promeretur. Illo modo beatus Ja=
cobus promeruit regnum celoruꝫ. q2 pugna
uit cũ triplici hoſte. ſ. diabolo queꝫ vicit per
fidem. ſm illud qđ dicit̃. j. Pet̃. v. Diabol⁹
tanq̃ꝫ leo rugiẽs circũit querẽs quẽ deuoret
cui reſiſtite fortes in fide. Secũdo pugnauit
cum hermogene ſortilego ſiue mago. quẽ vi
cit per diuinam ſapientiam. ita vt arteꝫ ma=
gicam dimitteret. ⁊ ſibi in fide adhereret di=
cens. O liberator animaꝝ ſuſcipe nunc peni
tentem quẽ hactenus ſuſtinuiſti detrahentẽ
Tertio pugnauit cum herode maliuolo quẽ
vicit per patientiam. q2 mortẽ ab eo patient̃
perpeſſus ẽ. Ideo hodie merito eſt coronat⁹
⁊ cum chriſto in throno gl'ie collocatus. Iu
xta illud Apoc̃. iij. Qui vicerit dabo ei ſede=
re mecum in throno meo. ⁊ ſic nunc impletũ
ẽ qđ petiuit mater vt ſederent ſecum ĩ regno
ſuo. Quarto paratum eſt regnũ celoꝝ pau=
peribus tanq̃ꝫ chriſti imitatoribus. Jđ dicit
beatus Aug⁹ in li. ſolilo. Ecce dñe pauperes
filij tui ſumus. ⁊ puſillus grex tuus aperi no
bis ianuas tuas. Et edent pauperes ⁊ ſatu=
rabuntur. ⁊ laudabũt dñm qui requirent eũ
pſ. xxj. Scio dñe ⁊ per me fateor qm̃ ſoli q̃
cognoſcũt ſe pauperes ditabunt̃. hec ille. q2
ſm Greg. xviij. moral. Cũ deeſt terrena ſub
ſtãtia liberi⁹ ad patriã tendim⁹. q2 q̃ſi in via
poſiti pondere carem⁹. Iſto modo etiã bea=
tus Jacobus meruit celoꝝ regnũ. q2 propt̃
chriſtum pauꝑ fuit ſequẽs ipſum. q2 legitur
Matth. iiij. ꝙ ieſus ambulabat iuxta mare
galilee vidit Jacobum zebedei. ⁊ iohanneꝫ
fratrem eius in naui cum patre eorum. refici=
entes retia eorum ⁊ vocauit eos. Illi autem
ſtatim relictis retibus ⁊ patre ſecuti ſũt dñm
Super quo dicit Nico. de lyra ꝑ h̃ oñditur.
ꝙ perfecti imitatores chriſti erant. q2 relict]
retibus poſſeſſis. ⁊ etiam parentibus quãtũ
ad carnalẽ affectũ. animo prompto ſecuti ſũt
eum. Ideo meruerunt audire Matth. xix.
Vos qui ſecuti eſtis me. ſedebitis ſuꝑ ſedes
duodecim. ⁊c̃. Quinto regnũ celorum para=
tum eſt miſericordibus. Ideo dic̃ Grego. na
zãzenus in cõmentario pſalmoruꝫ. De nulla
re ſic vincitur inimicus. q̃ꝫ cum miſericordeſ
ſumus. Et ſubdit. In quo inuentum fuerit
opus miſericordie. ⁊ ſi habuerit aliquid de
quo in iudicio puniatur. tanq̃ꝫ vnda miſeri=
cordie peccatum extinguetur. Hec ille. Iſta
mia beatus Jacobus regnum celorũ meruit
Quia ſm Rabanũ ſuper Matth. Qui eſu
rientem pane verbi reficit. ⁊ ſitientẽ potu ſa=
pientie refrigerat. ⁊ errantem in domũ pr̃is
reuocat innocentẽ protegit. infirmum fide in
ſtruit. oppreſſis tribulatione ſubuenit cõpa=
tiendo veram miſericordiam implet. Et hec
omnia beatus Jacobus excellenter adiple=
uit. vt habetur in legenda.

¶ Sermo ſecundus de ſancto Jacobo

IN baculo meo
tranſiui iordanem iſtum ⁊ nũc cuꝫ
duabus turmis regredior. ita ſcri
bit̃ Gen̄. xxxij. ¶ Dicũt nat̃ales. Irũdo
eſt illius nature quando tempus hyemis ap
propinquat ad loca calida ſe tranſfert in quo
ꝑ hyemẽ manet. Accedẽte autem tẽpe veris

ſterato ſe tranſferre ſolet ad regiones nr̃as.
ſed añꝗ venit opoꝛtet ip̃am mare trãſire. in
quo pꝛo baculo tali vtit̃ cautela. ꝙ vna ala
natat aliã pꝛo velo erigit. vt ſic ſecure ꝑ fre=
tum veniat. Cũ aũt ad nos ꝑuenerit ouificat
⁊ pꝛoducit pullos vt ſic duplicato fructu. ad
calidas reuertat̃ regiones. Sp̃ualit̃ aũt per
irundinẽ beatus ap̃ls Jacobus deſignatur.
Recte ſic irũdo ẽ auis caſta. Qꝛ ſm̃ Are li.
vj. de animalibꝰ. non coit in anno neqꝫ ouifi=
cat niſi ſemel. ⁊ ſi bis ouat. pꝛima oua coꝛrũ=
punt̃ pꝛopt̃ hyemẽ. ſed ſolũ poſterioꝛa ꝯplẽ
tur ⁊ faciunt pullos. Jta. b. Jacobus caſtuſ
⁊ mundus fuit tã mundicia aīe ꝗ̃ coꝛpoꝛis.
Et figuratꝰ ẽ ꝑ thꝛonũ eburneũ quem vidit
Jobes in Apoc̃. qui erat veſtitus auro. ⁊ oꝛ
natus lapide p̃cioſo. ⁊ rex ſedebat ſuꝑ eum.
Per ebur qđ naturalit̃ ẽ frigidũ ſignificatur
ſua caſtitas quã credit̃ a iuuẽtute ſua cõſer=
uaſſe. vt dicere poſſet illud Tobie. iij. Mũ=
dã ſeruaui aīam meã ab om̄i cõcupiſcẽtia. ſ.
carnalis libidinis. Hic thꝛonꝰ erat veſtitus
auro charitatis erga deũ ⁊ pꝛoximũ. Qđ au
tẽ habuerit dilectionẽ erga deũ pꝫ. qꝛ ſama/
ritani qui chꝛiſtũ nõ receperũt. Jacobꝰ ⁊ Jo
hannes ex zelo magno quo dilexerũt volue=
runt vt ignis ad modũ helie deſcẽderet đ ce
lo ⁊ cõſumeret illos tanꝗ̃ eiꝰ contemptoꝛes.
Luc̃. ix. Qꝫ habuit dilectionez ergo ꝓximos
patet. qꝛ multũ laboꝛauit in domo dei. vt fi=
deles chꝛiſto vndiqꝫ cõgregaret. vt cõueniẽ
ter dicere poſſet. zelus domꝰ tue comedit me
ps̃. lxviij. Jſte thꝛonus etiã erat oꝛnatꝰ lapi
dibus p̃cioſis virtutuꝫ. Erat eni oꝛnatꝰ fide
abꝛaam de quo dicit̃. credidit abꝛaam. ⁊ re=
putatũ ẽ ei ad iuſticiã. qꝛ ip̃e iacobus vocan
te chꝛiſto credidit ei. relictis oībus ſecutꝰ eſt
eum Matth. iiij. Fuit fulcitꝰ victoꝛia iacob
qꝛ vicit diabolũ vt dicere poſſit illud. Gen̄.
xxvij. Recte vocatũ ẽ nomẽ eiꝰ iacob. quia
ſupplãtauit me en altera vice. Erat pꝛedituſ
mititate moyſi. qꝛ mitis erat reddẽs bona ꝓ
malis. vt pꝫ de hermogene in legẽda. quate
nus impleret doctrinã Matth. v. Diligite
inimicos vr̃os ⁊ bn̄facite his qui vos perſe
quũtur. Fuit ſtipatꝰ ſapiẽtia ſalomonis. qꝛ
fuit ip̃e cũ fratre ſuo qui ſpecialiter a dn̄o di
ſcere voluit de die iudicij ⁊ venturi Matt.
xxiiij. Ecce ꝗ̃ bn̄ oꝛnatus fuit ille thꝛonus.
Jđ xp̄s ſedebat ſuꝑ eũ qui in caſtis quieſce=
re ⁊ mundis delectabat̃ coꝛdibꝰ ſm̃ qđ dicit
Plato in phedrone. Ubi puritas in ip̃a ve=
ra diuinitas. atqꝫ ea q̃ diuinitatis ſũt appꝛo=
bant̃. ¶ Et pꝛopt̃ illã mundiciã ⁊ caſtita=
tem irundini cõꝑatur. que ſm̃ naturales lo=

cum ſuũ tenet mundũ. ⁊ adhoc inſtruit pul/
los ſuos ſtercoꝛa eijcere extra nidũ. Jta ipſe
vbicũqꝫ p̃dicauit loca fecit mũda peccatoꝛeſ
cõuertendo. đ hominibꝰ demones expellen
do. magos deuincendo. ⁊ diuinã voluntatẽ
tanꝗ̃ alam vnam dextrã erigendo. rõne aũt
velut altera ala in hoc ioꝛdane ſe regendo. ⁊
tanꝗ̃ baculo vtendo. Et qui iuit ſolus ad p̃
dicandũ cõpleto curſu. cum duabus turmis
igreſſus ẽ. qꝛ velut verbo multoſ pꝛemonuit
ſeruare caſtitatem. vt exẽplo ſui martyrij mł
tos deniqꝫ ſecũ traxit. Sicut Joſiam hermo
genẽ. ita vt poſſet dicere p̃dicta v̓ba thema=
tis. Jn baculo meo. ⁊c̃. Jn quibꝰ verba tri=
bus cõmendat̃. Pꝛimo de actu ſue acerbe
penalitatis. Secũdo de tranſitu pn̄tis moꝛta=
litatis. Tertio de gl̓ioſo reddítu eterne iocũ
ditatis. ibi. Et nunc. ¶ De p̄mo ẽ notãdũ
Roſa creſcẽs iuter ſpinas acutiſſimas ẽ int̃
illas quaſi peregrina. nõ eni cum illis cõicat
cũ ille ſunt pungentes. illa autez ſine ſtimulo
iugiter ꝑſeuerat. Et ꝗ̃uis ẽ ſine ſtimulo. tñ
a ſpinis pungit̃. ⁊ ab eis ſuſtinet paſſiones.
Moꝛalit̃ ꝑ roſam intelligũt̃ viri iuſti. ⁊ ſpe
cialit̃ hic iuſtus iacobus apoſtolus. Nã dic̃
Pli. in ſpe. na. li. ij. c. xix. Qꝫ roſa decocta in
aqua celeſti vel pluuiali. omnẽ fluxũ ex cali/
da cauſa ſedat. ⁊ puluis eiꝰ ſedat ſanguinem
de naribus pꝛofluentẽ. ⁊ deſiccat cõſumitqꝫ
putredinũ humoꝛẽ. Jta. b. Jacobꝰ tanꝗ̃ ro
ſa decoctus in aqua celeſtis ſapientie ⁊ pota
tus. ſm̃ illud. Ecc̃i. xv. Aqua ſapiẽtie ſalu/
taris potauit illũ. multoꝝ hoim ſedauit flu=
xum peccatoꝝ. vt pꝫ de phileto hermogene
⁊ Joſia in quibus ſanguinem pctõꝝ deſicca
uit ⁊ humoꝛẽ putredinũ expurgauit. vt dice
re poſſet illud Eſa. xliij. Ego ſum qui deleo
iniquitates tuas. qꝛ multoꝝ hoim pctã dele
uit pꝛece ſua. Et vtinã noſtra deleret pecca=
mina. ſicut fecit quidã de quo refert Jacobꝰ
ianuenſ. ¶ Cũ quidã pictoꝛ enoꝛme pec=
catũ ⁊ plurimũ deteſtabile cõmiſiſſet. ⁊ ep̃s
illũ abſoluere timuiſſet. Jllũ cũ cedula i qua
ſcriptũ hoc peccatũ erat. ad ſanctũ Jacobũ
miſit. Cum ergo in feſto eiuſdem cedulã ſuꝑ
altare poſuiſſet. vt ſuis meritis pctã ſua de=
leret exoꝛaſſet. Cedulã poſtmodũ aperuit. ⁊
peccatũ deletũ inuenit. Hic inꝗ̃ apoſtolꝰ ve
lut roſa inter ſpinas creuit. ſ. pctõꝝ ⁊ ſtimu=
lantiũ iudeoꝝ. inter quos fuit peregrinꝰ. ſic̃
ip̃e depingit̃. cũ pera ⁊ baculo. ſic ſolent ire
ꝑegrini. Jdeo dicit in baculo meo trãſiui ioꝛ
danem. Circa qđ notandum ſicut roſa exoꝛi
tur pꝛimo inter ſpinas tanꝗ̃ peregrina i ſuo
ſtipite nullam cõuenientiã cum eis habẽdo

nec naturā. Jta.b. Jacobꝰ inᷓ iudeos exor-
tus ē ꝑegrinꝰ. ⁊ in baculo laborioſe ꝑ̄dicatio
nis tranſiuit iordanē pn̄tis penalitatꝭ. Et bn̄
dicitᷓ peregrinꝰ. qꝛ videmꝰ ꝙ ꝑegrini qui vo
lunt ambulare hierl'm ſiue romā. oīa ponde-
ra grauātia ⁊ deprimētia a ſe deponūt vt agi
les fiant. ⁊ ſolūmodo neceſſaria ſecū ſumunt
Sic.b. Jacobꝰ tanꝙ̄ peregrinꝰ. volēs ire ad
celeſtē hierl'm oēm terrenā ſubſtantiā domi
dimiſit apud prēm. Matth.iiij. Cuꝫ domi-
nus eū vocauit cū fratre ſuo cariſſimo iohe.
ad ſtatū ꝑegrinationis. ſtati oīa dimiſit. ſ. na
uem rete ⁊ patrē. ⁊ ſecutꝰ ē ieſū. Qđ tractās
Chry. ſuꝑ Matth. dicit. Tria ſunt q̄ relin-
quere debēt qui ad xp̄m voluerint ire. ſ. actꝰ
carnales que per retia ſignantᷓ. ſeculuꝫ ⁊ res
mūdiales que ꝑ nauē. ⁊ ꝑentes q̄ ꝑ prēm no
tantᷓ. Reliquerunt ergo nauē vt fierēt eccl'ia
ſtice nauis gubernatores. Reliquerūt retia
vt iā nō afferēt piſces ad ciuitatē terrenā. ſed
hoīes ad celeſtē patriā. Reliquerūt vnū car
nalē patrē. vt ſpūales prēs oīm fierent. Hec
Chry. Ecce verꝰ ꝑegrinus. qui oīa reliquit.
⁊ nihil qđ ipſum aggrauaret ſecum ſumpſit
Jacobū. Gen̄.xxviij. ⁊.xxxiij. qui tranſiens
peregre in meſopotamiā ad laban. oīa dimi-
ſit patrē ⁊ matrē. nec habuit aīal nec famulū
ſed in baculo iordanem tranſiuit ⁊ volēs re-
quieſcere lectū nō habuit. ſed lapideꝫ ſuppo
nens capiti. ſic dormiuit. Jta.b. Jacobꝰ reli
quit prēm. nec portauit aurū vel argentum.
ſed in ſolo baculo tranſiuit pn̄tem mūdum.
Nam audiuit a xp̄o Matth.x. Nolite poſſi
dere auꝝ nec argentū neqꝫ pecuniam ī zonis
veſtris. Nos enī oēs in hoc mūdo ſumꝰ pere
grini. Qꝛ dicit Chry. ſuꝑ Matth. Uia ē ꝑ
quā oēs tranſeūt qui naſcuntᷓ. via ⁊ peregri
natio ē que intelliguntᷓ ꝙ a deo exiuerunt. et
ad deū feſtinēt. hec ille. Et ap'ſ ad Heb.xiij
Nō habemꝰ hic manentē ciuitatē. ſed futu-
rā inquiramus. Jdeo exēplo beati Jacobi.
qui de nullo ſollicitus erat. niſi de neceſſari-
is ad victū. alia oīa relinquēdo. ⁊ nos ſuper
flua reijcere debemus ne grauemur ī via ſm̄
cōſiliū ap'li. Deponētes oē pondꝰ. ad Heb.
xij. Et ſolū neceſſarijs ꝯtenti eē. Juxta illud
j. Timo.vj. Habentes alimēta ⁊ q̄bus tega-
mur his ꝯtenti ſimꝰ. Qꝛ dicit.b. Aug. in lib.
ſolilo. Ualde raꝝ ē vt qui diuitias poſſident
ad requiē tendant. qui rebus terrenis ſe im-
plicāt. ⁊ ei amore ſe ſociant qui in reꝝ tp̄aliū
amore defiguntur in deo nullatenus delectā
tur. nemo pōt amplecti gloriam dei. ⁊ diuiti
as ſimul ⁊ ſemel. Hec ille. Jdeo petiuit etiaꝫ
rex Salomon. Prouꝫ.xxxj. Diuitias ⁊ pau-
pertates ne dederis mihi. tantū victui meo
tribue neceſſaria. Scđo ſicut roſa pertranſit
ſpinas vndiqꝫ aculeis caſtigata. Jta.b. Ja-
cobus ſtatū pn̄tis miſerie vbi ſunt diūſe pū-
cture tranſiuit baculo vigoroſe caſtigatiōis
iugiter corpus ſuū ꝑ̄dicationibus ſuis. vigi
lijs. ieiunijs macerauit. Jta vt dicere poſſet
cum ap'lo. j. Cor.ix. Caſtigo corpꝰ meū. ⁊ in
ſeruitutē iteꝝ redigo. Hic ſanctꝰ Jacobꝰ at-
tendit dictū ſindoni. Abſtinētia vitam
prolongat. caſtitatē ꝯſeruat. deū placat. de-
mones expugnat. intellectū illuminat. vitia
domat. cor ipſum amore dei inflāmat. et hoc
contra multos q̄ libentᷓ vellēt cum ap'lo coro
nari. ſed nolūt ſecū caſtigari. volentes ſemꝑ
viuere in crapula ⁊ raro ieiunare. Sꝫ dicᷓ po
eta. Dulcia ſunt caſtra. ſꝫ ſi nō itur ad aſtra
Caſtigatꝰ eſt etiā.b. Jacobus varijs penis.
aliqn̄ flagellatus. vt pꝫ Actᷓ.v. cū alijs ap'lis
de quibꝰ dꝛ. Jbant ap'li gaudētes. Jnterdū
carceratus vt habetᷓ ibideꝫ. Et iecerūt manꝰ
in eos ⁊ poſuerūt in cuſtodia publica. Qđ ē
contra multos q̄ pati nolūt libenter diuerſa.
⁊ penas corporales. ⁊ ſi eis euenerit caſtiga-
tiones triſtantᷓ. cum potius deberent gaude
re. ſm̄ illud Aug. Gaudeat chriſtianꝰ in ad-
uerſis. qꝛ hic probatur an ſit iuſtus aut pec-
cator. Contriſtatᷓ ſane quē flagella corrigere
non poſſunt. Timeat ſuppliciū futurum qui
prius iudicis cōtempſerit remediū. Gaude-
at peccator cum in iſto ſeculo contriſtatur vt
poſt ſeculū cū chriſto remuneretᷓ. hec ille.
Tertio roſa tranſit per ſpinas ab eiſqꝫ patitᷓ
⁊ tandē ſuffocatur. Jta.b. Jacobus trāſiuit
per puncturas pn̄tis mundi paſſionis bacu-
lo doloroſe qđ ꝑ̄dixit ſibi ⁊ fratri ſuo iohan-
ni xp̄s. Matth.xx. Calicē meū. i. paſſioneꝫ
amarā bibetis. Sicᷓ ꝑ̄ſertim patet de iacobo
qui ab herode ⁊ a iudeis punctus fuit. ꝙ tā-
deꝫ ip̄m gladio ſuffocauit. Actᷓ.xij. Occidit
autē Jacobū fratrē iohis gladio. Et hꝯ quo
ad primum. Quantū ad ſecūdū de tranſitu
mortalitatis cōmendatᷓ cum dicitᷓ. Tranſiuit
iordanē. Ubi ſciendū ſm̄ Jſi. li.xiij. ꝙ iorda
nis ē fluuius qui naſcitᷓ ſub libano in oriēte.
⁊ tandē per multos circūitꝰ iuxta hierico in
mare mortuū fluit. qđ ip̄m abſorbet penitus
⁊ cōſumit. Hic fluuius ſignificat mundum ⁊
homines in eo ꝯtentos. qꝛ recte ſicut ille flu-
uius ſemꝑ tranſit. ſic mundus ꝯtinue trāſit.
Juxta illud. j. Joh.ij. Tranſit mundꝰ. i. ho
mines mundani ⁊ cōcupiſcētia eius. qꝛ oms
hoīes fluunt in mortē. q̄ ē tanꝙ̄ mare mortu
um nihil viuere permittēs. Jdeo dicitur. ij.
Reg.xiiij. Oēs morimur ⁊ q̄ſi aq̄ dilabimur

Cui dicto ꝯſonat pſ̄.xxxviij.Quis eſt hō q̄
viuet ⁊ nō videbit mortē.q.d.nullus.Quia
ſm Aplm ad Heb.ix.Statutū ē oib⁹ homi=
nibus ſemel mori.Jō mēdax fuit diabolus.
qui dixit ad p̄mos parētes.Neq̄ꝗ moriemi
ni.Gen̄.iij.Dixiſſet quidē verꝫ.ſi illi in inno
cētia pſtetiſſent.ſm ꝙ dr in cano.de ꝯſe.diſ.
iiij.c.placuit.vbi dr.Quicūqꝫ dixerit Adaꝫ
p̄mū hoiem mortalē factū.ita vt peccaret ſi=
ue nō moreret̄ in corpe nō peccati merito.ſꝫ
neceſſitate nature anathema ſit. Eſt etiā hic
tranſit⁹ mortis vilis ⁊ velox.qꝛ oēs in pulue
rem rediguntur̄.Juxta illud Gen̄.iij.Cinis es
⁊ in cinerē reuerteris.Eſt velox.qꝛ dr Job.
xiiij.Breues dies hois ſunt. Et iuxta dictū
Chry.ſup Matth. Tam breues dies hois
ſunt ꝙ vix aliquis in tota vita ſua poſſet ſe
ad mortē diſponere. ¶ Eſt tam̄ ſciendū ꝙ
tranſitus iuſtoꝝ multū differt a tranſitu vel
a morte maloꝝ.Et ſpēaliter in trib⁹. Primo
qꝛ tranſit⁹ ſanctoꝝ ē dulcis.qꝛ hic gemuerūt.
Recte ſic refert Pli.in ſpe.na.Et ſoli.in lib.
de mira.mundi.Cignus dū viuit gemit iu=
giter ⁊ triſtatur̄.Cū aūt morit̄ ameniſſime can
tat ⁊ letat̄.Sic iuſti in morte letant̄.Tum ꝓ
pter ꝯſcie puritatē.Tū propt̄ angeloꝝ ipoꝝ
aīas deducētiū ad claritatē.Jō.b.Jacobus
hodie cuꝫ leticia ꝓ dn̄o mortu⁹ ē ⁊ requieſcit i
pace.ita vt de ipo exponi pōt illud Eſa.lvij
Tranſibit in pace ⁊ ſemita maligni in pedi=
bus eius nō apparebit.Qꝛ in pace deduct⁹ ē
de iudea a diſcipulis ſuis in regnū galicee lu
pe regine.vt legit̄ in legenda. Sed in malis
iſte tranſit⁹ ē turbidus ⁊ amarus .ſic tradūt
naturales de leone.Qui dum viuit letat̄.ſꝫ
dū morit̄ emittit magnū clamorē ⁊ triſtatur
ſic mali dū viuūt letant̄ in malicia.ſm illud
Prou.ij.Letant̄ cū male fecerint. ⁊ exultēt
in rebus peſſimis.ſꝫ in morte triſtant̄.qꝛ ha
bent ꝯſcie obſcuritatē.meritoꝝ infecūditatē
⁊ demonū cōducētiū teterrimā viſionē. Jō
de eoꝝ morte dicit.pſ̄.xxxiij.Mors pecca=
toꝝ peſſima.Sic pꝫ de morte herodis agrip
pe qui hunc glorioſū occidit aplm. Nā vt le
git̄ Act.xij.Ex liberato petro ꝑ angelū d̄ car
cere herodes deſcendit a hierlm in ceſaream
Et cū ibi eēt indut⁹ veſte regali.ſedit pro tri
bunali.⁊ populus ſibi laudē diuinā exhibu=
it.Cōfeſtim ꝑcuſſus fuit ab angelo vehemē
ti dolore vteri.ſm ioſephum.ij.antiq̄tatum
⁊ vermes generabant̄ ab eo a q̄b⁹ miſerabi=
liter ꝯſumpt⁹ expirauit. ¶ Scd̄o iſte trā/
ſitus in ſanctis ē ſecur⁹.eo ꝙ de ſtatu pegri=
nationis tranſeunt in terrā promiſſiōis.que
fluit lacte ⁊ melle.i q̄ ſiue igrediant̄ ſiue egre

diāt̄ ad ꝯtēplationē hūanitatis ſemꝑ ueniunt
ſibi paſcua diue felicitatis.Joh.x.Sed i ma=
lis iſte tranſitus ē pauidus ⁊ inſecur⁹.Jdeo
b.Bern̄.li.j.medita.in pſona maloꝝ inquit
O aīa dicit mea.quis erit ille puer.cum di=
miſſis oibus.quoꝝ tibi pn̄tia tā delectabilis
fuit ⁊ iocūda.ſola ingredieris in alienā pror
ſus ignotā regionē.vbi tibi occurrunt cater=
uatim teterrima monſtra.Quis tibi i die tā=
te neceſſitatis ſuccurret.Quis te eruet a leo=
nibus rugientib⁹ p̄paratis ad eſcā.Quis cō
ſolabit̄ ⁊ quis deducet.q.d.nullus. Tertio
tranſitus in ſanctis ē deſiderat⁹.Juxta illud
pſ̄.xlj.Quēadmodū deſiderat ceru⁹ ad fon
tes aquaꝝ.Sic legit̄ de Tobia.c.iiij. Nunc
dn̄e ſm tuā volūtatē fac mecū miam.⁊ preci
pue in pace recipe ſpm̄ meū. expedit eni mi/
hi mori pluſq̄ꝫ viuere.Et b.paul⁹ ad Phil.
j.Cupio diſſolui ⁊ eē cū xpo. ſed iſte tranſit⁹
ē in malis doloroſus.Sic declarat deuotus
amandus in horalo.ſapie.li.ij.c.ij. O mors
q̄ꝫ amara eſt memoria tua. homini iocundo
⁊ in delitijs nutrito.Horribilis pn̄tia tua.ei
qui in equitate iuuenis.⁊ parit̄ ſucceſſib⁹ ꝓ
ſperis gradiens.hec ille.Et ille dolor ſurgit
ex hoc.qꝛ ſciunt eē ſcriptū Job.xxiiij.Ex de
aquis niuiū tranſibunt ad calorē nimiū et ꝙ
vermis cōſcie remordentis.nec ignis exurēs
eos vnq̄ꝫ extinguet̄ vt dicit̄ Eſa.vlt.Chry.
ſup Matth.dicit.Morte impioꝝ nihil do
loroſi⁹.Et ecōtra.morte bonoꝝ.nihil dulci⁹
Mors eni a malis nimiū formidat̄. a iuſtis
aūt vix expectat̄.Et hoc quo ad ſcd̄m ¶ Ꝺ
Quo ad tertiū.b.Jacob⁹ gloriat̄ de reddi/
tu glorioſo eterne felicitatis.cū dicit.Et nūc
cum duab⁹ turmis.Jn quib⁹ innuit triplicē
materiā leticie.Pria ſumit̄ ex ei⁹ ꝓſpera re=
uerſione.Scim⁹ eni cū aliq̄s pegrin⁹ in trā
alienā pegrinat̄.vbi ē quaſi exul.Si p⁹mo=
dū ꝓſpere ad propa reuertit̄ gaudet.ſic figu
ratū ē in iacob Gen̄.xxxiij.Qui tanq̄ꝫ exul
exiuit pr̄iaꝫ ſuā ⁊ pegrinauit in meſopotami
am ad laban.Cui ſeruiuit ꝓ rachel ſeptē au=
nis.p⁹ multiplicat⁹ i filijs ⁊ iumētis reuſus
ē cū gaudio in patriā ſuā.Cui cuꝫ Eſau frat̄
ſu⁹ obuiā in via dederat.diuiſit filios i duas
turmas.⁊ ſic glioſus corā fratre apparēt.ita
b.Jacobus exul fuit in hac terra. vt dicere
poſſet ad mundū illud.pſ̄.xxxviij.Aduena
ego ſum apud te ⁊ pegrin⁹. ſed ſic multipli=
cauit ſpūales filios per fidē ⁊ doctrinā cū q̄/
bus glorioſe nunc apparet cū fratre ſuo xpo
Qꝛ dr Exo.xxiij.Nō apparebis ante ꝯſpe=
ctū meū vacu⁹.Secūdo ſumit̄ ex ei⁹ iocūda
ſocietate.Qꝛ vt dictum ē nō ē reuerſus ſolus

ſed cū multꝪ fidelib⁹ q̈s cōuertit. qđ fuit ſibi
magnū gaudiū. Recte ſicut meſſores cū meſ
ſem diuturnā ꝯpleuerūt ⁊ reuertunt̃ cātant
ipſi tunc ⁊ letant̃. Jđ đꝛ de ſanctis. Cū meſ-
ſuerūt in cāpo dn̄i electos dei cū gaudio re-
uertebant̃. Juxta illud pſ̄. cxxv. Uenīetes
autē veniēt cū exultatiōe portantes manipu
los ſuos. Recte ſic̄ victores cū ceperāt p̄daꝫ
ab hoſtib⁹ illis ſupatis. in reuerſione letant̃
Eſa. ix. Sicut victores exultant capta p̄da.
qn̄ diuidūt ſpolia. ita ē de ſanctis. Tertia eſt
ex ſocietatis aggregatione ⁊ duplicatione.
Qꝛ dicit. Cū duab⁹ turmis ingredioꝛ. q̄ tur-
me fuerūt ſocietas angeloꝝ ⁊ hominū cuꝫ q̄
bus anima ſua ſanctiſſima gl'ioſe ad etherea
hodie gaudia cōſcendit. Uel fuerūt iſte due
turme ſocietas iudeoꝝ ⁊ gentiliū. de quibus
vtriuſq; multos ad fidē cōuertit. Uel pn̄t eē
duo populi orientaliū. quos mortu⁹ ad fideꝫ
ē lucrat⁹ quos nō poterat viu⁹ cōuertere vt
dicit Guil'. li. vij. vt pꝫ in legenda. Jđo tota
curia celeſtis de ſuo gl'ioſo reddittu ⁊ aſcenſu
admirans dicere potuit illđ Eſa. lxiij. Quis
eſt iſte glorioſus in ſtola ſua gradiens i mul-
titudine fortitudinis ſue.

¶ Sermo prim⁹ Petri apl'i ad vincula.

D Irupiſti vincu-
la mea tibi ſacrificabo hoſtiam lau-
dis. pſ̄. cxv. A Jſiđ. li. xij. dicit ꝙ
elephas inter cetera q̄drupeda ē hōe memo-
rie ⁊ intellect⁹. Qn̄ eni capit̃ a venatore ⁊ vi
culat̃ ⁊ verberat̃. ſi alius ſupuenerit vena-
toꝛ ⁊ ipſū ab illo liberabit ⁊ dat ei comedere
oꝛdeum bis vel ter. illius bonitatis nō obli-
uiſcitur. ſed diligit eū ⁊ deinceps ei obedit ⁊
manſueſcit. vt dicit Solinus in li. de mirab.
mundi. ¶ Moꝛalit̃ hoc aīal ponit̃ nobis
peccatoꝛib⁹ in exemplū. ne bonoꝝ dei obliui
ſcamur. ſed attēta mēte iugiter recoꝛdemur.
Ad hoc etiā nos hoꝛtat̃. b. Bern̄. Quantuꝫ
pro te fecit ex his ꝙ pro te factus ē homo co/
gnoſce. quaſi diceret. Et ſi nullū bonum tibi
aliud feciſſet. ſatꝪ ē ꝙ ꝓ te factus eſt homo. h
deuote deberes recognoſcere. ⁊ ſibi grates
reddere. ſed non ſolum factus ē homo. ſed ꝓ
nobis eſt paſſus. ⁊ a poteſtate diaboli libera
uit. Jdeo hoc memoꝛemur. ⁊ ne ſimus ingra
ti. Jdeo legitur. ij. RegꝪ. xv. C Abſalon pſe
quebatur patrem ſuum dauid pellēs eum a
regno. ita vt pfugus eēt a facie ei⁹. ⁊ factum
fuit in penā pro peccato adulterij ⁊ homici-
dij que cōmiſit. de quibus habetur. ij. Reg.
xj. Reſpexit autem dominus eius humilia-
tionem ⁊ liberauit ipſum ab hoc vinculo p-
ſecutionis. Nam. ij. RegꝪ. xviij. legitur ꝙ ab
ſalon occurrens quodā tempoꝛe ſeruis Da-
uid ſedens in mulo. Et cuꝫ ingreſſus eēt mu-
lus infra condenſam quercuꝫ adheſit caput
eius quercui. ⁊ illo ſuſpenſo mulus tanſijt.
Joab aūt fixit tres lanceas in coꝛ eius. ⁊ Da
uid liberatus ab hac pſecutione. quaſi a vin
culo. fecit hunc. pſ̄. cxv. Credidi. ne eſſet in
gratus. Jn quo dicit Dirupiſti vincula mea
hoc ē pſecutiones abſalon ⁊ alioꝝ ſibi fauen
tium. Et ideo ſacrificabo hoſtiā laudis. non
per me. ſed per ſacerdotes meos. Qui enim
aliquid per aliquē facit eſt ac ſi per ſe faceret
ex de regꝪ. iur̃. li. vj. Et hec verba pn̄t hodie
ꝯuenient̃ dici de. b. petro p̄ncipe apoſtoloꝝ
quē dominus per angelum ſuum liberauit a
vīculis herodis. Act̃. xij. Nunc ſcio vere qꝛ
dominus miſit angelū ſuum. ⁊ eripuit me de
manu herodis. Et iō grates ſibi refert dicēs
Dirupiſti vincula mea. ⁊c̄. Jn quibus duo
ſpēalit̃ deſcribunt̃. Primo diuina benigni-
tas petrū ſoluens. ibi. Dirupiſti vīcula mea
Scđo gratuitas hymnū referēs. ibi. Et tibi
ſacrificabo. ⁊c̄. De p̄mo eſt ſciendum. ſi au-
ceps viderit auem in rete vinctam. q̄ foꝛtaſ-
ſis eſt ſibi vtilis ad trahenduꝫ alias aues ad
capiendū. hanc nō ſinit iugulare. ſed leuiter
ſoluit. ⁊ in caueā ponit. lꝫ alie ab ip̄o iugulēt̃
¶ Moꝛaliter p aucupē xp̄s intelligit̃. de q̄
dicit poeta. Fiſtula dulce canit volucrē duꝫ
decipit auceps. qꝛ ip̄e dulcit̃ cantauit. quan
do ad rete fidei attrahere voluit aues huma
nas dicens. Penitentiam agite appropinq̄-
bit enim regnum celoꝛuꝫ. O dulcis fiſtula ⁊
omniū melodiaꝝ ſuauiſſima ꝙ homo poteſt
poſſidere regnū celoꝝ per pn̄iam. qđ pdidit
per culpam ⁊ negligentiaꝫ. Hic auceps xp̄s
vidit varias aues vinctas aliq̄s rete erroꝛis
q̄lis fuit dauid. ſic̄ in pſ̄. cxviij. Erraui ſicut
ouis q̄ perijt. Sil'iter illi de quib⁹ alibi. Erra
uerunt in ſolitudine. viā ciuitatis habitacu-
li nō inuenerūt. Et hi bene ſignificantur per
aues. Qꝛ ſꝫ Jſi. dicūt̃ quaſi deuie. i. ſine via
qꝛ eaꝝ vie nō ſunt in aere diſtincte. Q̄uis eni
motu alaꝝ diuidāt aerē. ſtatim poſt volatuꝫ
aere ſe claudente. nullū ſignū ſui volat⁹ dere
linquunt. Jdeo dicit Salomon Prou̇. xxx.
Tria ſūt mihi difficilia. ⁊ quartū penit⁹ igro
Uiā aq̄le i celo. viā colubꝛi ſup petrā. viam
nauis in medio marꝪ. et viā viri in adoleſcen
tia. ita hoīes etiā fuerūt cōiter capti oēs rete
erroꝛis. qꝛ viā nō agnouerūt. ſꝫ de illo vincu
lo ⁊ rete errorꝪ eripuit eos xp̄s ver⁹ auceps p
ip̄m petꝝ. qꝛ vidit ip̄m foꝛe vtilē ſue eccleſie
licꝫ alios ml'tos i erroꝛe ſuo iugulare permi-

ſit. Jō regratiādo dic̄. Dirupiſti vīcula. ⁊c̄.
Alias aūt vidit vinctas rete auaritie. ſic̄ mat
theū ⁊ ꝯſequēter oīs alios iudeos. Hiere.
vj. A minore vſqꝫ ad maiorem. oēs auaritie
ſtudēt. et hi etiā bn̄ ꝑ aues deſignāt̄. Qꝛ ſm̄
Areſt. Aues dicūt̄ ab aueo es. ere. qꝛ auide
comedūt. ⁊ tota die cibū q̄runt. ſic illi ꝯtinue
amare terrena q̄rebāt. Sed de illo retꝭ vicu=
lo liberauit xp̄s mathteū. dicēs. Matth. ix
Sequere me. qꝛ vidit quid ſibi foret ꝓficuū.
qꝛ multas aues cepit ſua p̄dicatione ⁊ ad re=
te xp̄i ꝑduxit. Jta ad ꝓpoſitū. b. Petr⁹ fuit
vinct⁹ varijs vincul̄. in q̄bus ip̄m chriſt⁹ iu=
gulare nō ꝑmiſit. qꝛ ſciuit ꝙ velut fructuoſa
⁊ multuꝫ vtilis colūba. multas colūbas ſibi
adduceret. quia vno die adduxit tria milia.
Act̄. ij. ⁊ alio die q̄nqꝫ milia. Act̄. iiij. De q̄
lucidius habes ſupra in ſermone Jonatas ⁊
Saul. ¶ Primū vinculū a quo chriſtus
abſoluit fuit terrene cupiditatꝭ. Quia legit̄
Matth. iiij. ꝙ cū magno ſtudio liberauit pi
ſcando ⁊ retia i mari mittēdo cum fratre ſuo
andrea vt ſe ſuoſqꝫ nutriret. Et in hoc cōpat̄
onagro. de quo dicit Plinius in ſpe. na. Q
herbas virentes cū magna diligentia ſolet q̄
rere ⁊ inuentas tm̄ diligere. ꝙ beſtiam in ſe=
quētē vel venatorē nō pōt ſentire niſi clama
uerint vocē exaltando. Jta. b. petrus tantū
fuit implicatus curis ſecularib⁹ in piſcando
ꝙ niſi dn̄s ipſum vocaſſet. eſtimo ꝙ rete ne=
qꝫ alia ſua reliquiſſet. ſed cum chriſtus vena
tor clamauit dicens. Venite poſt me faciam
vos fieri piſcatores hominum. Statim ſolu
tus fuit ab his vinculis. Relinquēs rete ſe=
cut⁹ ē eū. Jdeo interrogauit xp̄s Job. xxxix
Quis liberum dimiſit onagrum. ⁊ vincula
eius quis ſoluit. niſi ego. vbi dicit glo. Ona
ger tunc liber dimittitur. cum calcatis terre=
nis deſiderijs a dilectione omniuꝫ vanitatū
mens funditus eradicatur. Jta factū ē d̄ pe=
tro. vt confident̄ dicere poſſet. Ecce nos reli
quim⁹ omnia ⁊ ſecuti ſum⁹ te. Matth. xix.
O q̄ꝫ multi in hoc mundo vincti ſunt cū illo
vinculo terrene cupiditatis. ſimiles onagrꝭ
qui quottidie his inſudant temporalibus ⁊
dn̄s clamat ad eos ꝑ apoſtolū ſuū Johem. j.
Joh. iij. Nolite diligere mūdū. neqꝫ ea que
in mundo ſunt. Sed venite ad me oīs q̄ la=
boratis ⁊ onerati eſtis. ⁊ ego reficiam vos.
Vos qui onerati eſtis ſcꝫ his temporalibus
Matth. xj. Nec tn̄ audiunt cū beato petro
vocē dn̄i. Jdeo tales incidunt in laqueū dia
boli. a quo grauiter poſſunt liberari. Juxta
illud apl̄i. j. Timo. vj. Qui cupiūt diuites
fieri. incidūt in laqueū diaboli. Secundum
vinculū fuit iniquitatis. quo ligatus erat qn̄
chriſtum ter negauit. Matth. xxvj. Sꝫ ab
hoc vinculo ipſum liberauit. quando eū ocu
lis ſue miſericordie reſpexit. vt peccata ſua
mite defleret. ⁊ fauorem ipſius requireret.
Jō dicit Petrus rauennenſis. Quis i ſecu/
lo peccauit enormius paulo. Quis in religi/
one graui⁹ petro. Jlli tn̄ ꝑ lachrymas ⁊ peni
tentiam meruerunt aſſequi. non ſoluꝫ myſte
rium ſed magnū ſanctitatis meritū. hec ille.
Sed ſunt prochdolor multi qui hoc vinculo
iniquitatis ligantur. Aliqui in capite per ſu
perbiam. reliqui in corde per iram ⁊ inuidiā
ceteri per loquacitatē in lingua. Nōnulli ve
ro in manibus per auaritiam. multi etiā i pe=
dibus per accidiā. Aliqui autem in ore ꝑ gu
lam aut caſtrimargiā. et quaſi omnes in ge=
nitalibus per iniquā luxuriaꝫ. vt dic̄ Hugo
in gloſa ſup decretales. c. firmiter credimus.
De his vinculis dicit ſapiēs. Jniq̄tates ſue
capiūt impiū. ⁊ funib⁹ pctōꝝ ſuoꝝ ꝯſtringe=
tur. Prouer. v. Facit eni diabolus ſm̄ Au=
guſtinū in libro confeſſionum. funē ⁊ cathe=
nam de peccatis. qꝛ cauſant malam volūta=
tem. ex qua facit libidinem. ex qua conſuetu
dinē. ex illa neceſſitatē. ex qua obſtinationeꝫ
⁊ cū illa cathena trahit hominē ad damnati=
onē ſempiternam. Sed fidelis deus qui non
vult damnationem peccatoris. hortat̄ quē/
libet peccatorē dicens. Solue ſcꝫ cum con=
feſſione. vincula colli tui captiua filia ſion.
Eſa. liij. Sꝫ illi nō audiunt dominū ⁊ vtinā
reſpiceret eos oculo miſericordie ⁊ pietatis.
vt ad lachrymas cōcitarent̄. ⁊ cū petro pctā
deflerent. Tunc audirent vocē illā letā dn̄i=
cam. Auferā iugū diaboli de collo tuo ⁊ vin
cula ei⁹ dirumpā. Hiere. xxx. Tertium vin
culum fuit carcer iudaice prauitatis. qꝛ legit̄
Act̄. v. Cū p̄dicaret. hieruſalē ⁊ in iudea cū
alijs apoſtolis. ⁊ miracula multa faceret ex=
urgens p̄nceps ſacerdotū. ⁊ qui cum eo erāt
repleti inuidia. manus in apoſtolos iniecert̄
⁊ in cuſtodia vbi ponunt̄ malefactores po=
ſuerūt. ſed dn̄s cū alijs non permiſit eum in=
terficere. qꝛ adhuc maiorem fructum deberꝫ
facere. Jdeo miſit angelum ſuum. q̄ ianuas
carceris aperuit ip̄mqꝫ eduxit. ¶ Quar=
tū viculū fuit herodiace imanitatꝭ. de quo ē
p̄ſens feſtiuitas. De quo habemus plenius
Actuum. xij. Si vis potes hic hiſtoriam in=
troducere. De hoc viculo fuit ab angelo mi
ſericordit̄ liberat⁹ in profectū plebicule chri
ſtiane. Que quidē liberatio figurata eſt Ge=
neſ. xlj. vbi legitur. ꝙ Joſeph accuſante eū
vxore Phutifaris miſſus fuit in carcerem.

ſed ad regie dignitatē pharaonis iuſſum. de
carcere eſt liberatus. ⁊ ſup domū ſuā procu=
ratoꝛ honoꝛifice ſublimatꝰ. ſic beatus petruſ
accuſantibus iudeis ē incarceratꝰ. ſed iuſſu
celeſtis regis ē de carcere herodis eductus.
⁊ in pꝛocuratoꝛem eccleſie exaltatus. Secū=
do hec liberatio. bea. petri fuit figurata. iiij.
Regꝫ. vlt. vbi legit ꝙ euilmerodach rex ba
bylonie ſubleuauit caput Joachim regis iu
de de carcere ⁊ poſuit thꝛonū eius ſup thꝛo/
nos regū. Jta dn̄s liberauit petrū ⁊ fecit eū
pꝛimū aplm̄. que ptās excellit oēs thꝛonos
regum ſeculariū. Ut dicit Gregꝰ. nazāzenꝰ.
⁊ ponit in cano. diſ. x. c. ſuſcipitis. Poteſtaſ
inq̄t pontificalis ſic excedit regalē dignitatē
ſicut humana celeſtia ⁊ ſpūs carnē. Ex quo
eum tot vinculis eripuit ⁊ taliter exaltauit.
poteſt exponi de eo illud Sap̄. x. A peccato
ribus liberauit eum. deſcenditq̄ʒ cum eo ī fo
ueam ⁊ in vinculis non dereliquit eū donec
afferret illi ſceptrum gloꝛie. Jō bene potuit
dicere illud pſ̄. cxv. Dirupiſti domine vin=
cula mea. Et hoc quo ad pꝛimum. Quantū
ad ſecūdū ponitur humana gratuitas hym=
num referens cum additur. Et tibi ſacrifica=
bo hoſtiam laudis. pſ̄. vt ſupꝛa. Refert vin
centius in ſpeculo hiſto. li. xxvj. ꝙ leo nō eſt
ingratus his qui eum eo liberant. ⁊ in neceſ
ſitate eū adiuuāt. ⁊ ponit tale exēplum. Cuʒ
quidam inſtitoꝛes venetijs applicuiſſent. vi
derunt leonē non pꝛocul a litoꝛe trahi violē
ter a dracone in ſpelūcā ad occidendum. At
illi repente draconem occiderunt ⁊ leonē li=
berauerūt. Liberatus igit nō ingratꝰ extitit
ſed per aliquot dies quibus illic moꝛati ſunt
quottidie pellē vnam aīalis eis appoꝛtauit.
¶ Moꝛaliter per leonem beatꝰ petrꝰ deſi=
gnatur. Recte eni ſicut leo ſm Jſi. li. xij. eſt
rex aīalium. ita b. petrꝰ fuit rex oīm aplorū
⁊ xp̄ifideliū. ſicut teſtat dn̄s ī cātico hodier=
no quo dicit. Simon petrus anteq̄ʒ de naui
vocarē te noui te. ⁊ ſuper plebem meā pꝛinci
pem te conſtitui. ⁊ claues regni celoꝛum tra
didi tibi. ſicut leo etiam eſt multū audax. nō
timens aliqđ animal. ſed cum catulus eī eū
verberatur timet ⁊ ſe abſcondit. vt dic̄ So=
li. in li. de mira. mundi. ſic ⁊ beatꝰ petrꝰ fuit.
multū audax in verbis ſuis ex magna dile=
ctiōe erga chꝛiſtū. qn̄ dixit xp̄s. Mat. xxvj
Oēs ſcandalū patiemini ī me iſta nocte. ip̄e
reſpondit. Et ſi oēs ſcandaliçati fuerint. ⁊c̄.
Cui dixit dn̄s. Amen dico tibi quia in hac
nocte anteq̄ʒ gallus bis cantet. ter me nega=
bis. Rn̄dit. Et ſi opoꝛtuerit me moꝛi tecum.
⁊c̄. Nec etiam timuit armatos iudeos. ſʒ ex=
emit gladiū ⁊ ꝑcuſſit ſeruū ꝑncipis ⁊ p̄cidit
auriculā eius dexterā. vide quante audacie
fuit. Sed cū verberaret ante eum in domo
Cayphe benedictus catulus virginis Ma
rie filius. tantum timuit iſte leo. ꝙ ipſum ne=
gauit ꝙ nunq̄ʒ vidiſſet eum. ⁊ exiens domū
ſe abſcondit. Hunc leonē dꝛaco crudelis he=
rodes traxit in ſpeluncaʒ carceris. vt eū pꝛo
duceret iudeis ⁊ occideret. ſed chꝛiſtus qui
eſt verus mercatoꝛ. qui mercatus ē nos ſuo
p̄cioſo ſanguine. ſʒ illud. j. Coꝛ. vj. Empti
enim eſtis p̄cio magno. liberauit ipſum a po
teſtate herodis. quem quidem etiam poſtea
occidit moꝛte turpiſſima. vt habetur. Actuū
xij. Jdeo noluit eſſe ingratus. Seneca in epi
ſtola quadam dicit. Jngratitudo ē maximū
⁊ turpiſſimū vitium inter omnia vitia ⁊ pec
cata. Sed domino ſuo liberatoꝛi obtulit pꝛo
pꝛiam pellem moꝛti exponendo. Juxta illđ
pſ̄. xliij. Quoniā pꝛopter te moꝛtificamur to
ta die. facti ſumus ſicut oues occiſionis. eti=
am quottidie pelleʒ faciei ſue obtulit lachꝛy
mis amariſſimis. Qđ teſtat papa Calixtus
Et habet in cano. diſ. l. c. Ut cōſtitueret. §.
Beatus petrus inquit lachꝛymas amariſſi/
mas fudit quando dominū negaſſe penituit
Jdeo dicit. Tibi ſacrificabo hoſtiā laudis.
Et hoc quo ad ſecundum.

Sermo ſecundus de eadē feſtiuitate.

Angelus domini
aſtitit ⁊ lumen refulſit in habitacu=
lo carceris. ꝑcuſſoq̄ʒ latere petri exci
tauit eū dicēs. Surge velocit ⁊ ceciderūt ca=
thene de manibꝰ eiꝰ. ⁊c̄. ita ſcribit Actu. xij.
A Scđm naturales ⁊ Amb. ī hexame. Lu
pus qui ſemel guſtauerit carnē humanā am
plius eam comedere appetit. effundere ſan=
guinē humanū delectat. ⁊ in tantum etiam
pꝛo ea carne ſepius moꝛti ſe exponit. Jō re=
fert Areſto. li. ij. animalium. Q in india ſunt
quidam ſeuiſſimi lupi. habentes tres oꝛdi=
nes dentium qui ſolum comeduut homines
Et racio huius poteſt eē. quia homo int oīa
aīalia carnē habet ſapidioꝛem. ⁊ ſanguinem
dulcioꝛem. quia de quanto aīal de melioꝛibꝰ
veſcit eſcis ⁊ nutritur. de tanto caro eiꝰ ſua=
uioꝛ redditur. ⁊ ſanguis a medicis laudabi=
lioꝛ eſtimat. ⁊ ſic ē de hoīe. ⁊ ſic caro eius a
lupis plus appetit. ¶ Sp̄ualit per lupū
intelligo quēlibet crudeleʒ tyrannum. Sed
per hominem omnem fidelē chꝛiſtianum. qꝛ
qui ſunt mali chꝛiſtiani hoīes dici nō meret
ſm illud venerabilis Boetij li. iiij. pꝛoſa. iij.
Euenit vt quem tranſfoꝛmatū vitijs videas

Improbũ hoīez eſtimare nõ poſſis. mõ recte
ſic lupꝰ ſel' guſtata carne hoīs ⁊ eiꝰ effuſũ ſan
guinẽ ſemꝑ appetit. ſic malꝰ ⁊ lupinꝰ tyrãnꝰ
ꝗ ſemel guſtauit ꝑ occiſionẽ carnẽ ſanctoꝝ
hominũ ⁊ effudit ſanguinẽ ipoꝝ ſemꝑ deſi-
derat effundere. Qꝛ dicit reg. iur. de reg. iur.
li. vj. Qui ſel' malus ſemꝑ pſumit eẽ malus.
Et tales fuerũt illi de qbꝰ dicit Dauid in pſ.
lxxviij. Deꝰ venerũt gẽtes ĩ hereditatẽ tuaꝫ
polluerũt tẽplũ ſcm̃ tuũ. poſuert morticinia
ſeruoꝝ tuoꝝ eſcas volatilibꝰ celi carnes ſan-
ctoꝝ tuoꝝ beſtijs tre. effuderũt ſanguinẽ eo-
rũ tanquã aquã in circũitu hierlm. ⁊ nõ erat
ꝗ ſepeliret. Qui tyrãnꝰ lupinꝰ fuit herodes
agrippa. ꝗ cũ ſel' guſtaſſet carnẽ dulciſſimam
beati iacobi apli. quẽ occidit vt hr Act. xij.
Occidit aũt iacobũ fratrẽ iohis gladio. Ideo
ꝓpoſuit apphendere petrũ. ⁊ vt eũ tpe opor
tuno occideret. miſit eũ in carcerẽ. qꝛ appeti-
tus eius nõ fuit ſatiatus. ſed magis accẽſus.
Sꝫ dñs eũ ab illo lupo liberauit. mittẽs an-
gelũ ſuũ. ⁊ hoc volunt vba thematis ꝑliba-
ta. Angelus dñi aſtitit. ⁊c. In his vbis duo
pncipalr innuunt. Primo liberatio petri lit-
teralis. ibi. angelus. Scdo liberatio pctõꝝ
ibi. lumẽ refulſit. ❡ De pmo ẽ notãdũ. dicit
Albertꝰ in li. reꝝ de natu. elephantis. cũ tale
aial ceciderit ꝑ ſe reſurgẽ nõ põt. Qd ſentiũt
venatores inſiſtũt diligent vt capiãt. Nã ar
borẽ cõcauãt qua ſe ſolet appodiare. ⁊ cũ de
nocte venerit dormire cupiẽs. inclinando ſe
ad arborẽ cadit. Cũ aũt ſe eleuare nõ poterit
clamat quẽ clamorẽ cũ alij elephãtes audie-
rint. adueniunt ipm cupiẽtes eleuare. Sꝫ cũ
nõ pñt eũ iuuare clamãt cũ eo quilꝫ venerit
minoꝛ elephas. ꝗ ſe inclinãdo põt euꝫ roſtro
eleuare. Moralit ꝑ hoc aial. b. petrꝰ. põt de
ſignari. qꝛ legit de elephante ꝙ eſt maximuꝫ
inter oĩa aialia. Verſus. Corpore tã grãdes
apud indos ſunt elephantes. Qd bene puta
res montibꝰ eẽ pares. Qꝛ. j. Macha. vj. le-
gitur. ꝙ anthiocus pugnaturus cõtra iudaꝫ
machabeũ in ſuo exercitu habuit elephãtes
in quibus erãt lignee turres edificate. ⁊ ĩ eis
machine de quibus pugnabãt. xij. viri. de hꝫ
legit in hiſtoria regis Alexandri magni. ꝙ
porus rex indoꝝ pugnaturus cõtra Alexan-
drum ſecũ multitudinẽ ſumpſit elephantum
vt ſic macedones cito expugnaret. Alexan-
der autẽ hoc ſciens excogitauit ſolertiã fecit
ſtatuas figurã hoĩs habẽtes qs replẽs pẽnis
igneis ante exercitum ſuum iuſſit pꝛeire. Ve
niens autem poros cum exercitu ſuo. quẽ pi
bant elephantes. qui videntes ſtatuas putã
tes eſſe homines. irruerũt in eas. ⁊ roſtra cõ
cremantes retro pꝛotinus fugierunt. ⁊ a ma
gnitudine multos occiderunt. Ex quibus fi
guris claret huius aialis magnitudo. Ita. b
Petrus int alios aplos fuit maioꝛ in digni-
tate. qd pꝫ ex illa figura Matth. xvij. vbi le
gitur. Cum ieſus veniſſet capharnaũ acceſſe
runt qui didragma acceperunt ad petrum. ⁊
dixerunt ei. Magiſter veſter non ſoluit di-
dragma. ⁊ erat didragma quoddaꝫ pondus
ſm hiero. Verſus. Dat nũmos didragma
duos ſtater illud duplicabit. Petrus etiam
ait eis. Et cum veniſſet ad domum pꝛeuenit
eum ieſus dicens. Quid tibi videtur ſimon.
Reges tre a quibus accipiunt tributum. vl
cenſum a filijs ſuis. an ab alienis. At ille di-
xit. ab alienis. Dixit illi Ieſus. Ergo liberi
ſunt filij. ſed ne ſcandalizemus eos. vade ad
mare ⁊ mitte hamũ ⁊ piſcem qui pꝛimꝰ aſcen
derit tolle. ⁊ aperto oꝛe eius inuenies ſtaterẽ
illum aſſumes. da eis pꝛo me ⁊ pꝛo te. vbi di-
cit gloſa. ꝙ Petrus intelligit maioꝛ. qꝛ tunc
temporis ſoluꝫ capitanei ⁊ nõ alij exoluebãt
cenſum. Ideo etiam dicit ĩ canone. ij. q. vij.
c. Petrus a domino dictus fuit cephas. hoc
eſt caput omnium alioꝛum diſcipuloꝛum. et
non ſolum apoſtoloꝛum. imo omnium reguꝫ
⁊ pꝛincipum ⁊ imperatoꝛum fuit pater ⁊ ma
giſter. vt habetur diſtinctione. xcvj. c. quis.
Vbi dicit Grego. Quis dubitet ſacerdotes
chꝛiſti quoꝛum Petrus fuit pꝛincipalis ⁊ ca
put regum ⁊ pꝛincipum omniumqꝫ fidelium
patres ⁊ magiſtros cenſeri. ❡ Secundo ele-
phas eſt boni ĩtellectus ⁊ memoꝛie. ⁊ ita ſũt
dociles ꝙ regẽ cognoſcunt. ⁊ qſi adoꝛare in-
ſtruuntur. vt dicit Pli. in ſpeculo naturali.
libꝛo. viij. c. j. Ita beatus Petrus ita boni ĩ-
tellectus fuit ꝙ chꝛiſtum verum regẽ celoꝝ
intellexit quando dixit. Tu es chꝛiſtus filiꝰ
dei viui. Matthei. xvj. In quibus verbis
cognouit in chꝛiſto eẽ duas naturas. homis
videlicet ⁊ deitatis. ꝙ tamen nullus alioꝛuꝫ
cognoſcere potuit. Nam illi dicebant Iohã
nem baptiſtam. Alij heliam. ceteri hieremi
am. aut vnum ex pꝛophetis. ſed ille ſolũmo-
do tetigit illius interrogationis veritatem.
Recte ſic in ſcholis multi ſcholares ĩ vna in
terdũ queſtione examinant. quã tamẽ vnus
ſolus exoluit magiſtro. reſpondendo ad ve
ritatem qõnis. Ideo dicit Beda in omelia.
commendando beatuꝫ Petrum. noſcet aũt
dilectio veſtra ꝙ miranda inſtinctione ſit fa
ctũ. vt cum de vtraqꝫ eiuſdeꝫ domini ⁊ ſalua
toꝛis noſtri natura ab ipo dño. ⁊ fidei eiꝰ di-
ſcipulo eſſet pꝛoferenda ſententia ipe domi-
nus humilitatẽ aſſumpte nature pꝛofiteatur

diſcipulus excellẽtiã diuine eternitatis oñdat
dñs de ſe qđ min⁹ ẽ. diſcipl's de dño intima-
uit qđ mai⁹ ẽ. dñs de ſe ꝙ fact⁹ ẽ propẽ nos.
diſcipl's de dño declarat q̃ ẽ q̃ fecẽ nos. hec il
le. Et ꝑpẽ talẽ ꝓfundũ intellectũ ꝯpatur. b.
Petr⁹ ꝓphe danieli de q̃ Dañ. v. Cũ rex bal
thaſar vidit ſcribentẽ manũ in pariete. hec
ṽba mane. thecel. phares. de quib⁹ interro-
gauit ſapiẽtes regni ⁊ nemo potuit intelligẽ
ṽba hec. Tãdẽ daniel ſolerẽ exponẽs dixit.
Mane. i. numerauit de⁹ regnũ tuũ. ⁊ ꝯpleuit
illud. Tethel appẽſus es in ſtatera. ⁊ iuent⁹
min⁹ hñs. Phares diuiſũ ẽ regnũ tuũ ⁊ da-
tũ ẽ medis. Jubẽte igiẽ rege indut⁹ ẽ purpu
ra ⁊ circũdata collo ei⁹ torques aurea ⁊ p̃di/
catũ ẽ de eo ꝙ ptãtẽ hꝫ terti⁹ i regno. ita fuit
ad p̃ñs. ꝙ nullus potuit dictũ hui⁹ dubij qđ
ꝓpoſuit dñs inuenire ṽitatẽ qñ dixit. Queꝫ
dicũt hoies filiũ hois. niſi ſol⁹ petr⁹ q̃ illđ ex
poſuit. iđ remunerat⁹ ẽ a ſummo rege. nõ au
ro aut purpura ſed maiori dono btitudinis.
qñ ait. Beat⁹ es ſimon bariona. Et tradidit
ei ptãtẽ regni celoꝝ. Mat. xvj. ¶ Tertio
elephas ẽ illi⁹ nature vt diẽ Pli. li. viij. c. v.
Si in deſerto viderit hoiem errantẽ. ipm p̃-
cedit. ⁊ in viã verã de errore reducit. ſi dra-
co hoi occurrerit volẽs ipm ipugñre. elephaſ
ꝓ hoie defendendo pugñt cũ dracone. ⁊ ꝓ eo
viriliẽ ſe exponit. ſic. b. petr⁹. Si viderit noſ
in h̃ mũdo deſerto errare in pctis. tãq̃ ver⁹
paſtor reducit nos ad viã ṽitatl. ſiẽ reduxit
illos quib⁹ dixit. j. Pet. ij. Eratl aliqñ ſicut
oues errãtes. Sꝫ ꝯuerſi eſtl. ſ. ꝑ me nunc ad
paſtorẽ ⁊ epm aiaꝝ vraꝝ. Et etiã tuebiẽ noſ
a dracone ifernali dicẽs i ſua epl'a. j. Pet. v.
Sobrij eſtote ⁊ vigilate q̃ aduerſari⁹ vr̃ dia
bol⁹ tanq̃ leo rugiẽs circũit q̃rẽs quẽ deuo-
ret cui reſiſtite fortes i fide. Jdẽ oñdit in exẽ
plo. ꝙ quẽdã demoniacũ a ptãte diaboli li-
berauit ⁊ aiam ad corp⁹ ad agẽdũ pniam re-
duxit. Siẽ đ h̃ refert Jacob⁹ ianuenẽ. Apđ
coloniã vrbẽ i monaſterio ſancti petri. Erat
q̃dã monach⁹ leuis lubric⁹ ⁊ laſciu⁹. hic duꝫ
ſubita morte fuiſſet p̃uent⁹. demões ipm ac-
cuſabãt ⁊ q̃libet pctoꝝ genera corã eo clama
bãt. vnũ dicebat. Ego ſũ cupiditas ⁊ iniqui
tas tua. quã frequẽẽ tã ꝯtra p̃cepta dei ꝯcu-
piſti. aliud clamabat. Ego ſũ vanagl'ia q̃ te
apud hoies exaltaſti. tertiũ ait. Ego ſũ mẽ-
daciũ in q̃ mentiẽdo peccaſti. ⁊c̃. ⁊ ſic ecõtra
bona opa que fecerat. ipſũ excuſabant dicẽ-
tia. Ego ſũ obediẽtia quã ſeniorib⁹ ſpũalib⁹
exhibuiſti. Ego pſalmoꝝ cant⁹ q̃s frequenẽ
cecinisti deo. Sanct⁹ autẽ Petr⁹ cuius erat
monachus ꝓ ipo deo dep̃cat⁹ adijt. Cui re/
ſpondit dñs. Nũq̃d ꝓpha me iſpirãte dixit
Dñe q̃s habitabit in tabernaculo tuo q̃ igre
diẽ ſine macula. pſ̃. xiiij. Quõ hic põt eẽ ſal
uus. cũ nõ ẽ ſine macula. nec ſit iuſticiã opa-
tus. Rogante igiẽ ꝓ eo petro. cũ ṽgine mr̃e
dei. Hãc dñs ſniam ꝓtulit vt ad corp⁹ redi/
ret ⁊ pniam ageret. Tũc cõfeſtim petr⁹ claue
quã tenebat in manu diabolũ terruit. ⁊ in fu
gam ꝯuertit. Aiam ṽo ei⁹ in manũ cuiuſdaꝫ
monachi in p̃dicto monaſterio tradidit. qui
ab eo ꝓ mercede ꝯductiõis popoſcit. vt ſin-
gulis dieb⁹ ꝓ eo pſ̃. l. Miſerere mei de⁹. di-
ceret ⁊ ſe ſepulturã ſepe ſcopis mũdaret. ipſe
aũt de morte rediẽs. q̃ ſibi ꝯtigerant cunctis
enarrauit. ¶ Quarto elephas ẽm Plini.
vbi ſupra. c. j. Magne ẽ virtutl iẽ oia aialia
vt vix in hoibus tanta virt⁹ inueniaẽ. Nã in
noua luna ꝯueniũt ⁊ in flumine ſe abluũt. et
nouo ſideri ſe inclinãt. Jta. b. petr⁹ inẽ oms
ſanctos magne fuit in miraculis faciẽdis vir
tutis. Refert eni Vincẽ. in ſpe. hiſto. li. viij.
ꝙ taliter priuilegiat⁹ ẽ in miraculis. ꝙ aliter
legiẽ feciſſe q̃ xp̃s. Habuit eni ṽtutẽ in ver-
bis dicẽs. Enea ſanet te ieſus xp̃us. ſurge ⁊
ſterne tibi. ꝯtinuo ad illa ṽba ſurrexit ꝓtin⁹
⁊ liberabaẽ a morte. Jtẽ i plateiſ vbi ſolebat
tranſire infirmi ponebanẽ. Act. v. Habuit
virtutẽ ꝑ baculũ facere miraculũ. ſiẽ legiẽ đ
beato martiali cui baculũ ſuũ dedit ⁊ mater-
nũ mortuũ ſuſcitauit. Habuit ṽtutẽ exerce-
re in cathena. vt pꝫ in legẽda ſua. ⁊ nũc habꝫ
virtutẽ in oſſib⁹ ſuis. Si ĝ tante ṽtutis fuit
eius vmbra. quante virtutis ẽ nunc eius aia
gl'ioſa. ſi tantũ valuit ei⁹ bacul⁹ quantũ nũc
valet eius pius effectus. ſi tantum pñt eius
oſſa. quantũ nunc poſſunt ei⁹ merita. Jdeo
bene nunc elephanti cõparaẽ. Jſte elephas
glorioſus. b. Petr⁹ apoſtolus cecidit in gra-
uem carcerem herodis Et nõ potuit ꝑ ſe ſur
gere nec effugere. q̃ erat vinctus duab⁹ ca-
thenis ⁊ cuſtodes ante hoſtiũ cuſtodiebant
carcerẽ. vt diciẽ Act. xij. Et ſimiliẽ duo mili
tes cum eo in carcere. ita ꝙ homini non pate
bat euaſio Jdeo ipſe ad dominum clamauit
dicens cum pſ̃. cxlj. Educ de cuſtodia aiam
meam ad confitendum nomini tuo. me expe-
ctant iuſti. q̃ omnes iuſti expectabãt eius li-
berationẽ ⁊ hi cũ ipo clamabãt ad dominuꝫ
Quia dicitur Actuũ. xij. Petrus ſeruabaẽ
in carcere. oratio autẽ fiebat ſine intermiſſio-
ne ad dominuꝫ ab eccleſia. Et addit glo. Ni
col. de lyra. vt chriſtus ſuũ vicarium ſerua-
ret adhuc in vita eum de carcere liberauit.
quia non poterant ipſum ſubleuare operib⁹
Jdeo adiuuabãt clamoribus ⁊ orationibus

et tam diu ſecum clamabant quouſq; veni/
ret chriſtus qui eſt paruus elephas. propter
ſuam humilitatem. Et vt dicit apoſtolus ad
Phil. ij. Humiliauit ſemetipſum formaʒ ſer
ui accipiens. hic ore ſuo. hoc ē miſterio ange
lico. qui exprimunt voluntatem domini re=
cte ſicut os. exhibuit volūtatē mentis. ſic ip
ſum de carcere ſubleuauit Ipſe enim ꝑmiſit
per. ps̄. xc. dicens. Clamauit ad me ⁊ ego ex
audiā eū cū ipſo ſum in tribulatione. eripiaʒ
eum ⁊ glorificabo eum. Et ipſum liberando
glorificauit ſuper omnes reges ⁊ principes.
Ita vt de ipō exponi pōt illud Sap. ¶ Glo
rificabit dn̄s ſanctum ſuū. ſ. petꝝ in ꝯſpectu
regum ⁊ dedit illi coronam. ad quā nos per/
ducat ieſus in ſecula bene.

¶ Sermo tertius de eadē feſtinitate.

Angelus domi=
ni aſtitit ⁊ lumē refulſit in taberna
culo carceris. ⁊c̄. Act. xij. Diony
ſius i hierarchia angelica dicit. Ignis ē cor=
pus ſenſibile longe excellentius ⁊ ſubtili⁹ ali
is omnibus rebus corporalib⁹ ⁊ natura ſpe=
cialibus. proximū eſt enim in omnibus ⁊ per
omnia ſe dare venit. ⁊ ab omnibus ſe non re
mouetur. ita caldei videntes ignis excellen=
tiam. ipſum adorabant pro deo. q2 idola alio
rum gentiliū cū eo cōbuſſerūt. ⁊ ſic ignē ſum
mū deū crediderūt. vt dicit Robert⁹ holcot
ſuper li. ſap̄. Nolētes autē adorare cogerūt
⁊ cum eis pugnam inierunt. ita ſi deus ab ali
quo vinceretur. eius culturam dimitterent.
Si vero ignis vinceret. colendos ſe ſemper
obligarent. Canopei autem in egypto idolū
belli colentes. cum hoc audiſſent coronaʒ au
ream capite idoli ſui depoſuerūt. ⁊ ſup illud
quoddā vas teſteum aqua plenū locarunt ⁊
illud multis foraminibus pforauerūt. ⁊ cera
foramina obturauerſ. Venientes aūt caldei
ad iſtō idolū examinandū appoſuerūt igneʒ
⁊ ſtatim in foraminibus cera liquefacta de=
ſcendit aqua. ⁊ ignem extinxit. et ſic canopei
ſunt idolis ſuis permiſſi. A ¶ Spūaliter per
ignem deſignatur charitas. hec eſt excellen=
tiſſima ⁊ ſumma virtutum ⁊ ſicut ignis ſem
per aſcendēs ſm illud. Aug. li. de laude cha
ritatis. Charitas eſt actio rectitudinis ocu=
los ſemper habens ad deum. ſcrutiniuʒ ani=
marum. ſocietas fidelium. actio non frigida
nec fugax. hec ille. Ubi enim hec charitas fu
erit ibi omnia idola peccatorum cōburūtur.
Quia ſm qd̄ dicit proſper de vita cōtēplati=
ua. Charitas eſt vita virtutū. mors vitiorū
Sicut eni fluit cera a facie ignis. ſic vitia a fa
cie charitatis. Idō beat⁹ Aug⁹ in ſolilo. orat
dicēs. O ignis q̄ ſemp ardes. ⁊ nunq̄ extin/
gueris. o amor qui ſep ferues ⁊ nūq̄ tepeſci
accende me. accēde inquā me totum. vt totū
diligam te ſolum. Quoniā min⁹ amat qui te
cum aliquid amat. Hec Aug⁹. Canopei autē
ſunt demones ꝯſiderātes q charitas oia ido
la cōburit vitioꝝ. occulte pordināt vt aqua
voluptatū hanc extinguat charitatē. ſicut pȝ
in Salomone. iij. Regū. iij. Qui accēſus erat
charitate. q dilexit dn̄m. ⁊ ambulauit in pre
ceptis pr̄is ſui. ſed diabolus ſupfudit aquas
voluptatū. q ipē adamauit mulieres alieni=
genas. ⁊ idola eis erexit in mōte oliueti. ⁊ cū
eis idolatrauit. vt habetur. iij. Regū. xj. Nō
aūt ignis charitatis illuminat pctōrē. ⁊ facit
ipſum ſurgere a peccato cōburēdo vitia. oſtē
dunt verba p̄libata. quo ad myſticum ſenſuʒ
cū dicūt. Angelus domini aſtitit. ⁊ lumen re
fulſit. ſ. charitatū. in habitaculo carceris. ſcȝ
cordis. Et diuidit in duo. Primo quot ſunt
neceſſaria peccatori vt reſurgat. Secūdo q̄t
requiruntur q in gratia permaneat Pro do
ctrina morali ē notandū. Areſto. in li. de plā
tis ait. Arbor habet in ſe potētiā ſeminalem
⁊ ſm hanc nō pōt ꝑducere in actū. niſi ab ex
trinſeco adiuuet. ⁊ hoc ē a tpibus anni. In=
diget eni veris tpatione ad ei⁹ emiſſionē. q2
tūc tpis nō ē vehemēs frig⁹ cōgelans vel ca=
lor vehemēter ſemē adurens. Indiget etiaʒ
ſole vt calor ingrediēs ſegreget humorē ſemi
nū a nutrice Et dr. ij. Phiſi. Homo generat
hominem. ⁊ ſol. Indiget etiam hyeme vt hu
mor ſeminalis cōgreget ad radices. ⁊ p⁹ exit
et arborē viuificat ⁊ ad producendū fructus
excitat. B ¶ Spūaliter per arborē homo
deſignat. ſm q dicit abbas Agaton in vitas
patrum. Homo ſimilis eſt arbori. cui⁹ labor
folia. interior cuſtodia fructus. Hec arbor ſi
arida facta eſt p peccatū ⁊ mortua nō pōt re=
ſurgere ⁊ viuificari. niſi affuerint q̄ ad arbo=
rem materialē exigunt. Primo indiget vere
hoc ē grā dei. Et hoc tangit i verbis thema
tis. Angelus domini aſtitit. Per que notat
dine grē pūētio ſine qua peccator nō pōt exi
re de carcere pctōꝝ. ſic nec plāta ð terra ſine
auxilio veris ⁊ tpe calidoꝝ. Et dicit ſalua=
tor in euāgelio. Ioh. xv. Sine me. i. ſine gra
tia mea nihil poteſtis facere. ſcilicet nullum
bonum. Ideo dicit Fortunatus in omelia.
Omnis homo qd̄ ſibi bonuʒ cōſpexerit eue=
nire totū hoc aſcribat clementie diuine gra=
tie. Pōt quidem per ſe homo cadere i pctm̄.
p ſe autem nequaq̄ poteſt reſurgere. quod
declarat Chry. ſuper Mat. in exēplo dicēs

Stans ſup puteū aut foueā. libeꝝ hꝫ arbitrium incidendi vel foris manendi. ſi aūt volūtarie inciderit. exire nullo mō poterit. niſi ab aliq̄ extrinſeco adiuuet̄. ita hō antequā peccat ſtat ſup foueam. ⁊ pōt peccare vł̄ dimittere ⁊ ſequi rōnem q̄ ſemꝑ ad optima depꝑcatur. i. inclinat ſ͞m Arc. Cū aūt inciderit exire nō poterit. niſi gr̄a dei mediante. Iux̄ illō Chry. in omel̄. Nos quidē hoies an̄q̄ peccamus libeꝝ habem⁹ arbitriū. ſi volum⁹ illud ſequi an diaboli volūtatē. Qō ſi obligauerimus nos opib⁹ ei⁹. iā nr̄a volūtate euadere nō poſſumus. Et ponit exēplū. Recte ſicut nauis fracto gubernaculo. ducit̄ quo tempeſtas impellit. Sic ⁊ hō dine gr̄e auxilio amiſſo per peccatū. nō agit qō vult. ſed ꝙ diabolus vult. Et niſi de⁹ valida māu ſoluerit. homo in peccatis manebit. hec ille. Et pꝫ ex illo ꝙ nō ē mirū. ꝙ q̄ ceciderit in foueā peccatoꝝ ad diuerſa impellit̄ peccata. diabol⁹ eq̄tat ipſum. ⁊ ducit ipſum. recte ſicut equeſter equū ſuū. Ut in eo verificet̄ illud. Ioh. xxj. Alius cinget te. ⁊ ducet te quo tu nō vis. Iō homo ſumma diligentia deberet ſe a peccatī p̄cauere. ⁊ nō tam cito cadere in pctā. Habet eni ptātem cadendi ſed minime reſurgendi. Sed diceres. tn̄ audiui in euangelio Lu. xv. ꝙ gaudiū ē angelis ſuꝑ vno pctōre pniaꝫ agente magis q̄ꝫ ſuꝑ nonagintanouē iuſtis. qui nō indigēt pnia. ergo innocēs peccabo ⁊ penitebo. faciā gaudiū angelis de mea ꝯuerſione. Rn̄det̄ ꝙ nō ſcis o peccatoꝛ ſi cum tali fatuo ꝓpoſito pecces. an det̄ tibi gr̄a reſurgendi. Qꝛ dicit per prophetam Oſeam dn̄s Perditio tua iſrael ex te. ex me tm̄ auxilium tuum. Oſee. xiij. Iō cōſulit Ioh. cuilibet innocenti. Tene qō habes ne accipiat alter coronā tuā. Et apoſtolus. j. ad Coꝝ. x. Qui ſe eſtimat ſtare videat ne cadat. q. d. Quia neſcit an ſibi deus auxiliū cōferat vt reſurgat.

¶ Scdō indiget cōſcientie illuminatione. et innuit̄ cuꝫ dꝛ. Et lumen refulſit in habitaculo carceris. Naturaliter eni hoc ſcim⁹. ꝙ in domib⁹ aut alijs habitaculis multi volāt athomi. qui tn̄ ab oculis intuentiū mie poſſunt videri vel intueri. ſed ſi lumen ſolis ſplēduerit ⁊ habitaculū illuminauerit. tunc tales pulneres vndiq̄ꝫ apparent ⁊ vident̄. Hic ꝑ habitaculum carceris intelligit̄ conſcientia peccatoꝛis que ē occupata tenebꝛis cecitatis Iō peccata in ea latentia peccatoꝛ nō cognoſcit. dicēs cum Iob. xvij. Non peccaui. cum tamē multitudinē habet peccatoꝛuꝫ. vt dicere poſſet cū pſ̄. xxxvij. Iniquitates mee ſupergreſſe ſunt caput meū. Sꝫ tn̄ obūbꝛata ꝯſcia nō perpendit. Si aūt ꝯſcia gr̄a dei illuſtrat̄. tunc pctā cognoſcunt̄. ⁊ ꝑiculoſus ſtat⁹ peccati Iō petiuit. pſ̄. xij. dicēs. dn̄e de⁹ me⁹ illumina oculos meos. i. coꝛdis interioꝛa ne vnq̄ꝫ obdoꝛmiā in moꝛte.

¶ Tertio indiget pctōꝛ interdū hyeme hoc ē coꝛpoꝛali ꝑcuſſione. Nam ſ͞m Arc. x. Ethi Opꝫtet bonos ꝓuocari ad v̓tutes ꝑ p̄mia. malos aūt per penas inſanabiles totalit̄ exterminare. qꝛ plus obediunt coactioni q̄ꝫ ſermoni. ⁊ h̄ on̄dit̄ hic cū dic̄. Percuſſo latere petri. ꝑ qō inuit̄ plāctus interioꝛ. aut tribulatio aut ꝑcuſſio exterioꝛ q̄ multociēs faciūt cognoſcere pctōꝛē pctā ⁊ deflere illa. ſ͞m ꝙ dic̄ amād⁹ doctoꝛ i hoꝛalo. ſap̄. j. lib. c. xiij. Tribulatio rubiginē aufert pctōꝝ incremēta p̄ſtat v̓tutum. Ipſa eſt potio ſanatiua herba ſalutifera ſuꝑ oēs herbas ꝑadiſi. aia ſignat̄ tributatiōe. ſic̄ lilia ⁊ roſe. fecūdant̄ celeſti roꝛe. Ipa ē donū dei electū v̓ga amoꝛoſa plaga paterna ipa volūtarios inuitat. ⁊ rebelles ad ſe trahit. Et ſb̄dit Oq̄ꝫ multi i limo peccatoꝝ ꝓfūdiſſimo obdoꝛmierūt ⁊ moꝛte ſpūali ꝑierūt. Quos infelix abſoꝛbuerat iniq̄tas aduenietē gr̄a dine coꝛrectiōis velut de ſomno graui ac moꝛtī ꝑerio excitati vitā in meli⁹ ꝯmutāt ⁊ oꝑa tenebꝛaꝝ abijciētes arma lucī ſūt induti. hec ille. Et h̄ fuit figuratū in manaſſe. de q̄ legit̄. iiij. Reg. xxj. Q̄ regnauit. lv. annis in hierł̄m. ⁊ fecit mala in ꝯſpectu dn̄i. Erexit eni idola ⁊ adorauit oēm militiā celi. ſ. ſolē lunā ⁊ planetas ⁊ occidit ſanguinē innoxiū ꝓphetaꝝ. donec hierł̄ꝫ ſāguie iplerent̄ vſq̄ꝫ ad os. ſ͞m glo. quātū potuit facere. ⁊ tn̄ peccatū ſuū cognouit. Idcirco habet̄. ij. Paral̄. xxxiij. Tribulationē ⁊ ꝑcuſſionē induxit ſuꝑ eū dn̄s. ſ. exercitum regis aſſyrioꝝ qui ceperūt eū ⁊ vinctuꝫ cathenis atq̄ꝫ pedib⁹ duxerūt in babylonē ⁊ tunc in carcere cog̊uit pctā ſua ⁊ egit pniam valde corā dn̄o dicēs. Peccaui ſuꝑ numerū arene maris. ⁊c̄.

¶ Quarto peccatoꝛ indiget excitatione. ⁊ hoc tāgit̄ cū dꝛ. Excitauit eū dicēs. Surge velocit̄. Peccatū eni hꝫ ſe ſic̄ ſomnus. Qꝛ ſ͞m Arc. li. de ſomno ⁊ vigilia. Somnus ē ligamētū oim̄ ſenſuum. ligāt̄ eni oculi ne videant. aures ne audiāt. ⁊c̄. ſic hō in ſomno peccati proſternitur ad amoꝛeꝫ terrenaꝝ. Et oculi claudunt̄ ad intuitionem celeſtiū. ſ͞m illud pſ̄. lxxiij. Obſcurant̄ oculi eoꝝ ne videāt. ſ. celeſtia. Aures obturant̄ ab audiētia p̄ceptoꝝ dinoꝝ dicente pſ̄. lvij. Sic̄ aſpidis ſurde obturātī aures ſuas. Manus ligāt̄ ne bn̄ operent̄. vł̄ ne ad elemoſynā extēdāt̄. Lingua ligat̄ ne ꝯfiteat̄. Iux̄ illud Ezech. iiij. Lingua tua adheſit palato tuo.

genua debilitanť ad ſtandũ ⁊ in bono ꝑſeuerandũ. Sic̄ dic̄ pſ̄. cviij. Genua mea īfirmata ſũt. Igitur taliter in peccatis dormientes comparantur idolis. de quibus pſ̄. ciij. Os habent ⁊ non loquentur. ⁊c̄. Talem ſomnũ diabolus cauſat vt hominem in eo in anima occidat. Recte ſic̄ refert Iſiđ. in li. Ethimo. de quodam ſerpente qui ē huiꝰ nature. ꝙ hominē in ſomno necat ⁊ homo moriť dormiendo. ſi autem homo vigilauerit ſibi propinq̄re non preſumit. Ita facit diabolus homini dormienti in peccatis. qui occidit ipm̄ in anima quãuis corpus viuat. Iō petiuit pſ̄. xij. Illumina oculos meos ne vnq̄ꝫ obdormiaꝫ ⁊c̄. Si ab hoc ſomno homo peccator vult expergiſci oportet per angelum. i. ſacerdotē excitari. qđ figurať. iij. Regl. xx. Ubi legiť ꝙ helias ſub vmbra iuniperi dormitauit ꝑ quē deſignať dilectio peccati. Sed angelꝰ venit ⁊ eum a ſomno excitauit. ſic ipſi ſacerdotes excitant peccatores dicētes illud. Prouẽ. vj. Uſq̄ꝫ quo piger dormis. ſ. ſomno pcti. q̄r venit tibi quaſi victor. i. ſubito egeſtas ⁊ pctōr debet ei acquieſcere ⁊ ſubito ſurgere. Q̄r dic̄ Helmãdus de repatione lapſi. Surge frater nã ſi reſurgere ē hodie difficile cras erit difficiliꝰ. Quãto eñi iaces diutius tanto cades ꝓfundius. ⁊ ſi homo acquieuerit ⁊ a peccatis ſurrexerit ſtatimq̄ꝫ penitentiã egerit tunc cathene quibus eũ diabolꝰ diutiusligatũ tenuit cadent de ipſo. Et oñdit lucas hoc cũ dic̄. Et ceciderũt cathene de manibꝰ eiꝰ. Et hoc quo ad primũ. Quantũ ad ſecũdũ deſcribiť q̄t requiruntur vt homo in gratia perſeueret. qđ tangitur cuꝫ dicit. Angelus dixit ad petrũ ꝑcinge te. ⁊c̄. De quo ē notandum ſm naturales. Arbor que ſurrexerit de terra et fructifera facta ē adhuc indiget vlterioribꝰ cultibꝰ vt in ſtatu fructificationis ꝑmaneat neceſſe enim ē vt circũligetur aliquo retinaculo ne rami nimiũ extēdanť. ⁊ alie arbores ſuffocenť. neceſſe ē etiã ramoꝝ ſupfluoꝝ ⁊ inutiliũ abſciſo. vt fructꝰ ꝓducat meliores. ita homo qui ē arbor euerſa ſm Areſt. cum per diuine gratie ꝑuentionē ꝯſcie illuminationē corporalē percuſſioem ſacerdotis excitationē ſurrexerit a peccatis. adhuc aliȷ̃s indiget quattuor vt in gratia ꝑſeueret. Primũ ē corporis ꝑcinctio qđ notať cum dicit. precinge te. ¶ Et hec ē quadruplex. Prima ē cōtinentia a ſupfluitate voluptatũ. que ſumme neceſſaria ē penitenti. Iō dicit dñs. Luc̄. xij Sint lumbi veſtri precincti. Sup quo dicit Gregꝰ. in omel. Tũc lũbos ꝑcingimꝰ cũ carnis luxuriã ꝑ cōtinētiã coartamꝰ. Scđa ē abſtinentia q̄ ꝑcingimur a ſupfluitate ciboꝝ. q̄ etiã neceſſaria ē penitēti ſm Euſebiũ Abſtinētia mentē placitã reddit. hominē ad bene agēdũ diſponit. deũ oīpotētē allicit. ad ſuſcipienduꝫ rorē celeſtis grē abilem efficit vitia abigit. demoneſq̄ꝫ repellit. Hec fuit zona helie. iiij. Regl. j. de q̄ đr Uir piloſꝰ pellitō accictus. Tertia ē iuſticia a ſupfluitate actionuꝫ Iuxta illud Eſa. xj. Erit iuſticia cingulũ lũboꝝ eiꝰ. Quarta ē ſapientia vł charitas a ſupfluitate cogitationũ ⁊ verborum. ſm illud Apoc̄. j. Precinctũ ad mamillas. i. circa pectus zona aurea. Secũdũ ē mundanoꝝ vel terrenoꝝ cōtemptus affectuũ mortificatio. ⁊ hoc tangitur ibi. Calcea te caligas tuaſ. i. ſandaliȷ̃s qđ ē genꝰ calceamenti nō habens corium ſuper pedes. ⁊ fit de pellibus animalium mortuoꝝ. ⁊ ſignificat mortificationē vel abſciſionē oīm affectuuꝫ terrenoꝝ Q̄r cui deus peccata dimiſit. ⁊ reſurgere ꝑ grãm ſuã fecit ille tenetur eum amare. ſed hoc facere nō pt. niſi abſcindat affectiones tēporaliũ. Q̄r dic̄ Gregꝰ. xviij. moral. Qui terrenoꝝ amore viciť. in deo nullatenus delectať. Iō dic̄ Seneca in epl̃a ad lucillum. Nemo ē dignus deo. niſi qui opes cōtempſerit. Tertiũ ē virtutuꝫ decoratio qđ innuiť ibi. Circumda tibi veſtimentũ tuũ. quia videmus ꝙ arbor q̄ñ circũligať a ſupfluis ramis abſcindiť. fructibꝰ decoratur. ſic etiam hō debet fructibꝰ virtutuꝫ exornari. nec ſufficit ei ſi vult eē verus penitens a voluptatibꝰ carnis ⁊ mũdi exui. ſꝫ etiam debet virtutibus indui. Q̄r dicit Gregꝰ in omel. Et habeť tranſumptiue in canone. xxij. q. v. c. de forma. Nō ſufficit mala nō facere niſi quis bonis operibꝰ ſtudeat inſudare. Ideo cōſuliť penitentibꝰ. Eſa. j. Quieſcite ꝑuerſe agere. diſcite bñ facere. Quartum eſt domini imitatio. ⁊ hoc tangitur ibi. Seq̄re me. qđ exponens Gregꝰ in omel. Relinq̄mus noſmetipſos penitēdo ⁊ cōfitēdo peccata noſtra deſinamus tales eē quales fuimus ⁊ nos faciamus per peccatum vt mereamur permanere mundi coram deo. quales ꝑ gratiam dei in ſacro facti ſumus baptiſmo. qui ē ſuperbus deſinat malam ſupbiaꝫ ⁊ fiat humilis propter deum. Si luxurioſus imiteť continentem vitam. ſi auarus quiſq̄ꝫ ambire deſinat ⁊ humilitatem diſcat. ⁊c̄.

¶ Sermo de ſancto Donato martyre.

Magna eſt gloria eius in ſalutari tuo gloriam ⁊ magnũ decorē. ⁊c̄. Ita ſcribiť. pſ̄. xx

Principes ſeculares dñicꝫ t̃reſtres in curijs
ſuis ſolēt hr̃e fortes milites. qui ſe exponunt
morti ꝓ ipis ⁊ q̄ ſūt intellgentes de cura do=
meſtica. ſm̄ illud Prou̇. xvij. Accept⁹ ē regi
miniſter intelligens. Siłr etiā illud Prou̇.
xxij. Uidiſti virū velocē in ope ſuo c. orā re=
gibus ſtabit. nec erit ante ignobiles q: illos
ſic intelligentes deū diligūt. ⁊ interdum ma
gis honorant dignitatib⁹ ⁊ honore. Qđ figu
ratū ē de rege pharaone. vt legit̃ Geñ. xlj. q̄
nouit ioſeph viꝛ intelligentē eo q̄ ſibi ſapiē=
ter viſum ſomnij expoſuiſſet magno honore
ipſum honorauit. Accepit eni annulū đ ma=
nu ſua ⁊ tradidit ei. Et veſtiuit euꝫ ſtola biſ=
ſina. ⁊ fecit eum aſcendere currum ſuuꝫ et an
te eum clamare preconem vt omnes ante eū
genu flecterent. ⁊ honrem exhiberent. ¶
A Moralit̃ xp̄s ē p̄nceps pacis. ⁊ dñs nō
ſolum terre. ſed omniū q̄ in ea ſunt. iuxta illđ
ps̄. xxiij. Dñi ē terra ⁊ plenitudo ei⁹. hic ha=
buit in ſua curia ſcꝫ eccł̃ia militāte fortes mi
lites vt fuit Georgius Laurenti⁹ Uincenti⁹
qui fortiter pro fide xp̄i dñi ſui pugnauerūt.
quoꝝ p̄cipu⁹ fuit beat⁹ Donatus noſter pa
tronus. quia de eius fortitudine canit eccł̃ia
Miles dei ſe virtute cingens fortitudinis
ſuperat penas. pugnat tute ſpe beatitudiniſ
Nam pro xp̄o morti ſe expoſuit vt de ip̄o ex
poni pōt illud. ij. Mach. vj. Iſte glorioſaꝫ
mortem magis quā odibilē vitā amplectens
voluntarie preibat ad ſuppliciū. Ideo ipſuꝫ
chriſtus multum honorauit. in hoc q̄ fecit
ipſum patronum huius dioceſ̃ Miſnenſis
Et nunc in celis ſuper omnia bona tanq̄ꝫ in/
telligentē militē collocanit. vt habetur ī ver
bis premiſſis. In quibus a duob⁹ ꝯmēdat̃.
Primo in eminētia dignitatis. Sc̄do ab ex=
cellētia ſanctitatꝭ. ¶ Circa qđ notandum
Gloria eſt triplex quātū ad propoſitū. tem=
poralis. ſp̄ūalis. ⁊ eternalis. haꝝ poſuit dñs
quālibet ſup̄ beatū Donatū. Dico primo q̄
poſuit ſup̄ ipſum gł̃iam tēporalem. ⁊ hec fu=
it quadruplex. Prima fuit alta pontificalis
potētia qua fuit ornat⁹ gł̃ioſe. ⁊ bñ đr alta q:
excedit omniū regū potentiam. vt dicitur in
canone. xxvj. diſ. c. deide. Sicut auri fulgor
preualet metallo plumbo. ſic pontificalis di=
gnitas p̄ualet regum diademati. Sꝫ tamen
de hac gloria ſe nō extollebat. Quia legit̃ il=
lud dictum ſapientis. Rectorē te poſuerunt
noli extolli. eſto in illis quaſi vn⁹ ex ipſis cu
ram illorū habe ⁊ leteris propt̃ illos ⁊ orna/
mentum accipias gr̃e coronam. Ecc̃i. xxxij.
¶ Sꝫ tales heu nūc nō ſunt ſacerdotes qua
lis fuit beatus Donat⁹. qui hoc donū cū ma
gno timore accepit. ſed letant̃ nūc cum ad po
tentias aſcendunt ⁊ in eis ſup̄bi exiſtūt. De
quibus dicit Hiero. ſup̄ Ezech. li. ij. Grādiſ
dignitas ſacerdotū. ſed grandis ruina ſi letā
tur ad glorie aſcenſum. Sꝫ timeam⁹ lapſum
nec ſolū pro noſtris delictis reddamus rōeꝫ
Sed pro omniuꝫ peccatis quoꝝ vtimur bo=
nis. ⁊ nequaq̄ꝫ nō ſum⁹ de eoꝝ ſalute ſolliciti
hec ille. Tales ſunt modo dñi ſeculares qui
in alta ſua potētia gloriant̃ ſimiles leoni. de
quo dicit Iſi. li. xij. q̄ valde glorioſus in po=
tentia ſua incedit vt rex. ⁊ dum a canib⁹ agi=
tat̃ ſe nō abſcondit. ſed in campū vadit ſe p̄=
parans. Cū aūt vanā potētiā nō aduertit fo
uea parata in eā ruit. de qua cū exire nō poſ=
ſit colla catenis ſubmittit. Et ſequit̃ q̄ glori
atio ſua ſibi obfuit. Ita illi dū viuunt gł̃ioſi
apparent ſed tandem ad foueā gehennalem
cadunt. non ſolū catenis ferreis. ſed ignibus
colla ſubmittūt. Tunc verificabit̃ in eis illđ
Sap̄. vj. Potētes potenter tormenta patiē=
tur. Dic mihi. vbi ē vana potētia Iuliani q̄
ſolus p̄mū imperium obtinuit. a quo oēs ce=
ſares ſunt vocati. Cito perijtq̄ꝫ a romāis gla
dio interijt. vt legit̃ in cronicis Ubi ē ampla
potentia alexandri magni. qui dñator mūdi
vocabat̃. velociter vt fenū exaruit. Nā duo
decim annis regnauit. vt habet̃. j. Mach.
j. Et de ipſo ⁊ conſimilibus dici poteſt. Ceci
derunt in profunduꝫ vt lapides. Quis ſcit ſi
det̃ eis requies. Ideo cōſulit dñs p̄ Hiere.
propham eiuſdem. ix. Nō glorietur fortis ī
fortitudine ſua. Secunda gloria fuit ſapien=
tia qua fuit preditus ſanct⁹ Donatus vt di/
cere potuit illud. Sap̄. vij. Sapientiā ſine fi
ctione didici a deo ⁊ ſine ꝯuitio. ⁊ honeſtatē
eius nō abſcondo. Ip̄e eni didicit ſapientiā
cum Iuliano imperatore. Ideo dicit Sapi=
entiam didici. ſ. a deo. Quia dicitur Ecc̃i. j.
Ois ſapientia a dño deo eſt. ⁊ cum illo fuit
ſemp̄ ⁊ eſt ante euum. Illam autē ſapientiaꝫ
⁊ ſcientiam cōmunicauit per predicationem
q: nouerat dictum ſapientis. Sapientia ab=
ſcondita ⁊ theſaurus abſconditus que vtili
tas in vtriſq̄ꝫ. quaſi diceret nulla. Ecc̃i. xlj.
Sꝫ ſic nō faciūt moderni ſapiētes. q̄ ſapien=
tiā ſuā non cōmunicant. ſed de ipſa quaſi de
p̄ ſe gloriant̃. Contra quos dicit apoſtolus.
j. Cor. iiij. Quid habes quod non accepiſti.
Quid gloriarꝭ. quaſi nō acceperis. Et tales
antiq̄ philoſophi fuerūt q̄ de ſua ſapia glori
am q̄ſierunt dicente apł̃o ad Roma. j. Dixe
rūt ſe eē ſapientes. ſtulti facti ſunt ⁊ euanue/
runt in cogitationib⁹ ſuis. Ubi ē nūc ſapien
tia ſolomonis totalit̃ euanuit. Sic legitur q̄

cuidā diſcipulo apparuit dicēs q̄ nihil āpliꝰ
ſciret niſi penā ſentiret. qꝛ ſm ſniam ſapiētis
Non eſt ſapientia nec ſcientia apud inferos.
Eccs.ix. Nō glorieť ſapiēs in ſapiētia ſua.
¶ Tertia gloria fuit rex opulētia qua erat
dotatꝰ qꝛ patꝫ ſuꝰ crediť fuiſſe diues romanꝰ
quē ꝛ iulianus auarꝰ vt diuitias ſuas ſumēt
interfecit. Ille aūt. b. Donatꝰ filiꝰ eius relin
quēs diuitias ad arretiam fugit ciuitatē. qꝛ
didicerat in ſcholis ꝛ legerat illđ dictū ſapiē
tis Catonis. Deſpice diuitias ſi vis eē beatꝰ
Sꝫ. b. ille donatꝰ paucos hꝫ in illo imitato-
tores. ſed gloriant̄ in opulētia ſua. Iux̄ illđ
pš. xlviij. In multitudine diuitiaꝝ ſuarum
gloriant̄. qualis fuit Ezechias rex hieruſa-
lē qui nūcijs regis babylonis ad ſe venienti
bus in magna glīa oñdit oēs theſauros ſuoſ
gloriando. Sed q̄d ex hoc euenit venit idem
rex babylonie beridach ꝛ abſtulit oēm the-
ſauꝝ Ezechie ꝛ filiū ſuū vinctū ꝑduxit in ba
bylonē vt impleret̄ ꝓphetia Eſaie qui dixit
ad ezechiā. Ecce dies veniūt ꝛ auferunt̄ oia
q̄ in domo tua ſunt. iiij. Regl. xx. Quid etiā
profuit diuiti epuloni qui tot diuitias habu
it. quottidie comedit ſplēdide in aureis ꝛ ar
genteis vaſis in nullo ſibi ꝓfuerūt niſi q̄ in
inferno ſepultꝰ ē Luc. xvj. Mortuꝰ autē di
ues ꝛ ſepultꝰ in inferno. Quid profuit Salo
moni qui collegit aurū quaſi auricalcū. ꝛ vt
plūbū ꝯpleuit argentū niſi q̄ fuerūt ſibi he
diuitie cauſa luxurie ꝛ idolatrie. Qꝛ dꝛ Ecc̄i
xlvij. q̄ hic inclinauit femora ſua mulieribꝰ.
ꝛ dedit maculā in glīam ſuā. Iō de diuitijs
nō ē gloriandū. ſm illud. Hiere. ix. Nō glo-
rieť diues in diuitijs. ¶ Quarta gloria fu
it in exteriori apparentia qua veſtibꝰ ponti/
ficalibꝰ fuit decent̄ ornatꝰ. ita vt dici pōt illđ
pš. viij. Glīa ꝛ honore coronaſti euꝫ dñe. ſꝫ i
illa potētia nō ē gloriandū. Qꝛ ſciuit ſpiritū
ſanctū dicentē in veſtitu ne glorieris vnquā
Ecc̄i. ix. Contra qđ multi fecerūt ꝛ faciunt.
ꝛ gloriati ſunt de veſte exteriori. Sic̄ refert
Vincen. li. x. in ſpe. hiſto. de Nerone q̄ vnā
veſtē nūq̄ȝ bis induebat. etiā idē aureis reti-
bus piſcabat̄. Sed q̄d ꝓfuit ei illa aurea pi/
ſcatio q̄ nūc apud inferos in auro liquefacto
ꝛ fetido penas luit. Sicut hoc a quodam vi-
ſum fuit. vt habet̄ in tragedijs Senece. Illa
q̄ttuor p̄dicta alta ſcꝫ ſapiētia. rex opulētia.
ꝛ exterior apparentia multos heu nimis ex-
tulerūt. ꝛ tandē in ꝓfundū dimerſerunt. nec
ab illis honoribꝰ pauci manēt viui vita glo-
rie ſed moriūtur morte culpe. Iō aſſimilant̄
mari mortuo in cuius ripa ſm Iſiđ. lib. xv.
creſcunt poma virētia ꝛ educta deſideriū gi-
gnūt que ſi carpūt̄ reſoluūt̄ in cinerē fumū-
q̄ȝ exalant. In hoc mari nihil manet viuum
neq̄ȝ piſces neq̄ȝ aues nec vagia patit̄. qꝛ oia
vita carentia in eo ad profundū dimergunt̄
in eo lucerna ſi fuerit accenſū lumē ſupnatat
dimergit̄ aūt ſtatim ſi lumē extinguit̄. q̄d ꝑ
hoc mare aptiꝰ q̄ȝ glīa mūdi q̄ ꝯſiſtit i his q̄t
tuor p̄dictis deſignat̄. qꝛ in glīa mundi ſem
per ē amaritudo. Iuxta illud Berñ. i ſermo
ne. Nā in honore ſine dolore nūq̄ȝ in p̄latiōe
quis eē pōt ſine tribulatione. ꝛ q̄ȝuis videt̄
ꝓducere fructꝰ delectabiles ad vltimum tñ
erūt quaſi cinis ꝛ ſtercus. Iuxta illud Iob.
xiiij. Gloria viri peccatoris ē ſtercꝰ ꝛ vermiſ
hodie ē ꝛ cras nō inuenit̄ In hoc mari nihil
remanet viuū vt dictū ē vita gr̄e. qꝛ multi ꝑ
iclitant̄. Iō dicit Seneca in ep̄la ad Lucil/
lū. Tu honorē mūdanū vt mortis p̄ſagiū ſꝑ
fuge. nulli eni vnq̄ȝ credunt̄ ſolium honoris
aſcendiſſe quin in fine ꝯprobent̄ grauit̄ cor-
ruiſſe. hec ille. Qꝛ tales extinguūt in ſe lumē
intellectꝰ qđ deꝰ aie infudit. vt habetur. iij.
Regl. de Salo. Qꝛ nō intelligunt fallaciam
glorie vel honoris. iō ſubmergunt̄. Sꝫ q̄ ha
bet in ſe accenſū lumē intellectꝰ. iſte ſuperna
tat. qꝛ ſpernit glīam mundi quātum poteſt.
ſicut fecit. b. Donatus. iō nō fuit ſubmerſus
¶ Secūda gloria ē ſpūalis q̄ ē hois interio
ris. ſicut p̄cedēs fuit exterioris. Et conſiſtit
etiā in quattuor. Primo i ꝯſcie puritate. nō-
ne pulchrū ē auꝝ. Eſt eni auꝝ vt lux glīoſa i
quātū ē diuiſū a tenebris. ſic aia eſt in multa
leticia ꝛ gloria plena cū ē diuiſa ab oi culpa.
ꝛ nullo malo ꝑmixta ſm qđ dicit̄ Prouer.
lj. Secura mens quaſi iuge cōuiuium. hoc ē
qui delectabiliter viuit ſicut hoies in conui-
uio. Et ibidē cor inquit gaudēs bone cōſcie
Cui ꝯſonat apl̄s. ij. Coꝝ. j. Glīa hec ē nr̄e cō
ſcie teſtimoniū. Secundo ꝯſiſtit in recta aie
voluntate. qꝛ cor ē omniū mēbroꝝ primum
motuſq̄ȝ ꝛ ceteris mēbris vite ipenſuū ſi fue
rit rectū nihil erit in corpore tortuoſum. Sic
etiā ex parte aie cū volūtas in regno aie do-
minet̄. ſi fuerit recta. recta erūt. ꝛ cetera. Iō
dig̃ gloria dicente. pš. xxxj. Letamini i dño
ꝛ exultate iuſti. ꝛ gloriamini oēs recti corde
Tertio cōſiſtit in mētis carniſq̄ȝ integritate
magnā q̄ȝ gloriā inauditāq̄ȝ leticiā generat i
anima vtriuſq̄ȝ hois mundicia. Quarto cō-
ſiſtit in cognoſcēdo ꝓpriā vilitatē. ex q̄. ſ. ma
teria generat̄ quo cibo in vētre ſcꝫ nutrit̄ cū
qua veſte imundū naſcit̄. ꝛ inde exijt. ꝛ hec
cognouit Inno. papa. ꝛ iō dicit de vilitate
humane cōditionis. li. j. c. j. Quis det oculis
meis fontē lachrymaꝝ vt fleam miſerabilem

P

conditionis ingreſſuꝫ ⁊ dānabilē hũane diſ
ſolutionis egreſſũ culpabilē hũane ꝯuerſati
onis progreſſũ. Iſta gloria fuit beatꝰ Dona
tus ornatus. nā habuit ꝯſciam purā nō ſordꝫ
peccatoꝝ maculatā. Ideo pōt dicere illud. pſ.
xvij. Scdm puritatē manuũ meaꝝ retribuit
mihi. qꝛ cuſtodiui vias dñi. Habuit corpori
integritatē vt ei ꝯpetit illud Eſa. xxxv. Glo
ria libani data ē ei. Libanꝰ cādidatio interꝑ
taꝛ ⁊ ſignificat mētis carniſqꝫ ſue mundiciā.
¶ Tertia gloria fuit eternalis q̄ ē omnium
noſtrũ finis deſiderioꝝ. ⁊ ꝯſiſtit etiā in quat
tuor. Primo in ſanctoꝝ ſocietate. Quid eni
dulcius q̄ eē in cōſortio tantoꝝ ſanctoꝝ cuꝫ
xp̄o regnantiũ. O mira ſocietas ⁊ predulcis
ex ſocietate ſuauitas videre tot ſanctos qui
ſunt reges purpura veſtiti diademate coro/
nati ſuper hunc ſolēꝫ oibus bonis pleni. de
quibus dicit pſ. cxlix. Exultabunt ſancti in
glīa letabunꝛ in cubilibꝰ ſuis. Scdo ꝯſiſtit i
bonoꝝ omniũ ſocietate. In hac eni vita ſem
per ſcientijs ꝓficere cupimꝰ ⁊ nunq̄ qđ cupi
mus obtineri qꝛ quātũcũqꝫ intelligamꝰ ⁊ ꝑ
ficiamꝰ ſemꝑ ſupeſt qđ queramus. Ideo legiꝛ
in geſtis phoꝝ. cum quidā phs ad mortē ve-
niſſet dixit ſe dolere q̄ iā deberet mori cũ iaꝫ
tunc incipiebat diſcere. ⁊ aliꝰ interrogatus
vbi eēt terminus ſcie dixit. Ubi ē terminꝰ vi
te. Tante aũt capacitatis volũtas humana
ē vt oibus bonis mũdi ſatiari nō poſſet. Nā
totus mũdus Alexandro nō ſuffecit. nec ali-
cui regũ potuit eē ſufficiens qđ poſſidebat.
ergo quanta ē illa glīa q̄ ſic intellectũ ꝯſumat
affectũ ſatiat vt nihil vltra qđ poſſideat que
rat. ſed oino ꝯtentꝰ exiſtat. ſm illud pſ. xvj
Satiabor cũ apparuerit glīa tua. Tertio cō-
ſiſtit in omniũ bonoꝝ reuelatiōe. qꝛ nihil bo
ni homini occultaꝛ vnde debebat eē letus vꝉ
beatus. Quarto hec glīa cōſiſtit in clara dei
viſione. Oia eni alia mũdi bona oia celeſtia
nō ſufficerēt nobis data niſi diuinā eſſentiaꝫ
videremꝰ. Ideo dixit quidā phs q̄ tam delica
ta eſt dei viſio totoqꝫ honore digniſſima vt
quicquid haberi poſſit illa nō habita non fa
cit hoiem btm̄ ſꝫ miſeꝝ. g̊ ſumme beati erimꝰ
qñ deũ in ſeipſo videbimꝰ. Et hāc glīam cer
tiſſime poſuit dñs ſuꝑ famulũ ſuuꝫ ſanctum
Donatũ. habet eni cōſortium cum celeſtibꝰ
ciuibus. ⁊ eſt bonis oibus ſatiatus nihilqꝫ ē
qđ ſit ei occultũ cum vidit deũ facie ad faciē
in quo tanq̄ in ſpeculo clariſſimo relucēt oia
⁊ apparent. Ideo conuenienter aſſumptũ ē
pro feſto ipſius hoc verbum magna ē gloria
eius in ſalutari tuo.

¶ Sermo primus de ſancto Laurentio

Uadam et vide-
bo viſionē hanc quare nō ꝯburaꝛ
rubus. Exo. iij. ¶ Pli. in ſpec.
na. x. li. c. xvij. dicit Salmādra ē ſerpēs qui
ſolo incendio repugnat ſola inꝛ alia anima/
lia ignē extinguit ⁊ in igne ſine cōſumptione
viuit. Et cauſa huiꝰ ē magna frigiditas. Nā
recte ſicꝛ glacies in igne ꝓiecta ipm extiguit
Ita hec beſtia veniēs in ignem ꝓpter ſui fri
goris frigiditatē vt pꝫ de pelle eiꝰ de q̄ fiunt
interdũ cingula regũ qui pꝰ longā vetuſtatē
in ignē proiecti nō ꝯburũꝛ. ſed illeſi purgati
extrahunꝛ. de hac etiā lichmina fiunt i lāpa
dibus q̄ nullo incendio ꝯburunꝛ. ¶ Spi-
ritualiꝛ per Salmandrā. b. Laurentiũ poſ-
ſumꝰ deſignare. qꝛ recte ſicꝛ Salmādra appa
ret ſolũ tempore pluuie ⁊ tēpeſtatꝭ. ſed in tem
pore deficit ſerenitatis. Ita. b. Laurentiꝰ tē
pore ꝑſecutiōis martyruꝫ noluit occultari.
qꝛ cũ Sixtus papa ad paſſionē duceretꝛ ap-
paruit Laurentiꝰ clamās. q̄ progrederis paꝛ
ſine filio. q. d. Paratꝰ ſum tecũ mori o pater
nō me derelinquas. Iſte ſanctus martyr po
ſitus in ignē illeſus in mēte ꝑmāſit. ⁊ frigidi
tate ſue caſtitatis ꝑ ignē diue charitatis ma
terialē extinxit. Qđ declarat. b. Amb. in ſer
mone de hac feſtiuitate dicēs. Quāuis rex i
pius ligna ſubijceret vt incēdia maiora incē
deret. tñ ſanctꝰ Laurentiꝰ fidei calore accen
ſus nō ſenſit. Et dũ xp̄i ꝑcepta cogitat frigi-
dũ ē illi oē qđ patiꝛ. Et ſubdit Laurentius i
craticula flāmaꝝ igne torqueꝛ ardebat extri
ſecus tyranni ſeuientis incēdijs. Sꝫ maior il
lum extrinſecꝰ xp̄i amoris flāma torq̄bat nec
pōt viſceribꝰ igniũ tormēta ſentire. qꝛ ſenſi-
bus ꝑadiſi refrigeria poſſidebat. hec ille. Ec
ce quō hec Salmādra. b. Laurentiꝰ in ignē
ꝓiectꝰ incēdijs illiꝰ repugnauit nec ꝯbuſtus
fuit q̄ innuiꝛ in verbis ꝑmiſſis vbi ꝯpaꝛ ru
bo incōbuſto. In quibꝰ a tribꝰ ꝑncipaliꝛ cō-
mendaꝛ Primo quātũ ad meritũ qđ habuit
h̓ tāgiꝛ in rubo. Scdo quātũ ad tormentum
qđ ſuſtinuit h̓ tangiꝛ in incēdio. Tertio quō
ꝑualuit. h̓ tangiꝛ in miraculo. De ꝑmo ē no
tandũ ſm Iſi. li. xvij. Rubus ē denſitas ſpi
naꝝ ⁊ alioꝝ fructuũ aculeos habentiũ ⁊ acri
ter pungit. et ꝑ hũc ſignificaꝛ. be. Lauren. q̄
fuit plenꝰ aculeis paſſionũ ſm qđ dicꝛ Amb.
in ſermone hodier. Nō eni fratres. b. Laurē
tiũ breui ſimpliciqꝫ paſſione ꝑimitur. nā qui
gladio percutitur ſimul moritur. qui in flam
marum camino mergitur vno impetu libera
tur. hic autem longa ⁊ multiplici pena cruci
atur. Et ſubdit legimus beatos pueros i pe-

naꝝ ſuaꝝ flām̄a deambulaſſe ⁊ igneos gladios cōculcaſſe. ſȝ beatus Lau. maioꝛ gl'ia pferendus. ſiquidē illi in penaꝝ ſuaꝝ flām̄a ambulant. hic in ipſo ſupplicij igne recumbit. Illi veſtigijs pedū ꝯculcāt incēdia. iſte laterū ſuoꝝ incēdia diffuſione reſtringit. illi ſtantes in penis eleuatis manibꝰ oꝛabāt ad dominū. iſte proſtratꝰ in ſua pena toto coꝛpoꝛe ſuo dn̄m depcat᷑. hec Amb. Vide ꝙ plenus aculeis paſſionū fuit. be. Lauren. Recte ſic plenus ſtimulis ē rubus pūgentibꝰ. ¶ Et ē ſciendū ꝙ rubus hȝ plures ꝓpꝛietates que merito. b. Lauren. pn̄t cōiter appꝛopꝛiari. Primo rubus ē ſiccus ⁊ frigidus a natura. ꝙ ē frigidus pȝ ex h ꝙ hoīes tp̄e eſtiuo propter refrigeriū declināt ſeu ſe ponūt infra rubum. Ita. b. Lauren. fuit frigidꝰ ab eſtu cōcupiſcentie ⁊ libidinis. Iō ſignificat᷑ p rubū ardentē ſed nō cōbuſtū. de quo legit᷑ Exod. iij. c. Moyſes paſcēs oues ietro ſocij ſui ſacerdotis Madian. cū minaſſet gregē ad interioꝛa deſerti apparuit ei angelus in perſona dn̄i in flām̄a ignis. ⁊ vidit ꝙ rubus ardebat ſed nō cōburebat᷑. Hec fuit figura ꝙuis b. Lauren. arderȝ igne concupiſcentie male carnalis tn̄ nō cōburebat᷑. Sȝ intus frigidꝰ fuit ab omni luxuria. ſm illud Iob. xxxiij. Mundus ſum ego. ſ. a vitijs carnis ⁊ abſqȝ delicto imaculatꝰ ⁊ iniquitas nō ē in me. Iō pōt dicere illud. Eccī. xlj. In medio ignis. ſ. ꝯcupiſcētie luxurie nō ſum eſtuatꝰ. Fuit eni in medio ignis ſicut adoleſcēs in quibus adhuc eſtuat ignis luxurie. ſed tn̄ ptranſit inuſtus. Sic de hoc dic maximus in ſermone pſentis diei. Ecce. b. Lauren. tranſit per ignē quo nō inhoꝛruit inuſtus. ſed effulſit illuminatus arſit ne arderet. ne vreret᷑ aduſtus nō ē. hec ille. ⁊ illud fuit magne grē ⁊ virtutis eē in igne cōcupiſcētie. ⁊ nō ꝯburi. Qꝛ dic Ambro. li. de interpellatiōe Iob. c. vij. In pncipio adoleſcentia magis ad vitia ſcȝ carnalia lubꝛica eē cōſueuit. qꝛ pueritia hȝ innocētiā ſenectus pꝛudentiā. Sed adoleſcētia ſola inualida. viribus infirma. ꝯſilijs vitia colens. ⁊ illecebꝛa delitijs. Sic hoc videmꝰ de adoleſcentibꝰ modernis qui ſe exponūt diuerſis foꝛnicationū generibꝰ dicētes ſic ait Augꝰ i ſermone de vita familiari extraneaꝝ mulierū. adoleſcēs ſum iam facio qꝺ delectat. poſtea pniam agam. Sȝ illud ē ſimile q̄ſi vnꝰ dicat percutio me gladio crudeli vulnere. ⁊ pꝰ ea vadā ad medicū ⁊ neſcit ꝙ vniꝰ hoꝛe puncto vulnus accipit᷑. ſȝ pꝰ longa tp̄a ad ſauitatē pſtinā vix reuocat᷑. Hec Augꝰ. ſed ſic non b. Lauren. ſed habuit ꝓpꝛietates bonoꝛum adoleſcentū timoꝛē dei. De quibꝰ dicit bea. Amb. li. ꝺ officijs. c. xix. Eſt eni bonoꝝ adoleſcentū timoꝛē dei hr̄e. referre parentibꝰ honoꝛē. exhibere ſe moꝛibꝰ. caſtitatē nō aſpernari. humilitatē diligere. ¶ Scd̄o rubꝰ ē cōis oībus. oīs eni hō q̄ voluerit ad ipm̄ accedit ⁊ colligit nec nulli colligere inhibetur. ita. b. Lau. fuit cōis dādo oībꝰ hoībꝰ elemoſynaȝ ſm qꝺ dic pſ̄. cxj. Diſperſit dedit pauperibus. ſ. indifferent᷑ oībus indigentibꝰ. iō iuſticia eiꝰ manet in ſeculū ſeculi. Sup q̄ dic Maximus. Quō nō huiuſmodi in eternuȝ manet iuſticia quā nō ſolū facto impleuit et ope. ſed elemoſynaꝝ tam in vita ꝙ pꝰ moꝛtē. Iō refert Gregꝰ. turonenſis exemplū. Cū q̄dam ſacerdos quandā eccl'iam ſancti Laurētij repararet. ⁊ trabs quidā nimiū bꝛeuis eſſet rogauit. b. Lauren. vt qui paupes foueret. ſue inopie ſubueniret. qꝺ cū rogaſſet ſubexcreuit vt pars nō modica ſupabūdaret. quā nimietatē ſacerdos abſcidit. ⁊ inde multas infirmitates ſanauit. ſic nos ab eo diſcamus ⁊ indigentibꝰ ſubneniamus. Iō docet beatus Hiero. in epl'a quadā. Sine diſcretiōe oībꝰ indigentibus tribuas nō q̄ras cui q̄re. ſed q̄buſcūqȝ in quacūqȝ neceſſitate poteris ſuccurrere. ⁊ hoc pncipalit᷑ ſacerdotes opulenti. qꝛ eoꝝ bona ſunt paupeꝝ. Teſte Hiero. ꝺ vita clericali. Omnis poſſeſſio ſacerdotū itellige quā habēt ab intuitu eccl'ie elemoſyna ē paupeꝝ hoīm. Et ſi q̄d vltra neceſſitatē vite poſſidert neci elemoſynā paupeꝝ erogauerint furtū ⁊ ſacrilegiū exiſtit. Teſte deo. Sȝ hoc pauci animaduertūt ſacerdotes. nā quoꝛuȝ domꝰ deberēt eē cōes pauperibꝰ. vt habet᷑ xvj. q. j. cano. ſi cupis. que ⁊ patent omnibꝰ pegrinis ⁊ hoſpitibus. ſic hr̄. xlij. diſ. Quieſcamꝰ. nūc ſtati cōiter clauſe ⁊ nulli pauperi patēt ⁊ raro de illis buccella fit panis electa iō talibꝰ ſpēalit᷑ dicet xp̄s in diſtricto examine. Eſuriui ⁊ nō dediſtis mihi māducare. ⁊c. Mat. xxv. Tertio rubꝰ ē bꝛeuis ſtature. nō eni creſcit in altū ſic alie arboꝛes qꝺ ꝓuenit ex ſiccitate quā in ſe hȝ ꝙ ſiccū ꝯſumit humidū ſi aliq̄d ē. ⁊ nō ſinit in altū rubū eleuari. ſm naturales. Ita. b. Lauren. fuit bꝛeuis h ē humilis. qꝛ ſciuit ſe i ſua humilitate ſblimari. Fuit eni archidiaconꝰ ſedis apoſtolice pꝰ quē vt aiunt in romana ſede aliꝰ nō ſurrexit ſed de h ſe nō extulit ſic nunc q̄dā de ſuis dignitatibꝰ iactāt ⁊ extollūt. qꝛ nouerat ꝙ arboꝛes alte ſm Pli. in ſpec. natu. citiꝰ exaleſcūt ꝙ fit ꝓpter elongationē humoꝛis quem difficulter pn̄t attrahere. ita de altis ſupbis honoꝛibꝰ. Iō. b. Amb. in ſermone q̄ incipit

libent̃ vobis p̄dicarẽ cõpat ip̄m grano ſina=
pis qđ ẽ modicũ. Cũ dicit. b. Lauren. Gra=
no ſinapis poſſum⁹ cõpare q̃ diuerſis attrit
paſſionib⁹ p totũ orbẽ gr̃a ſua meruit flagra=
re myſterio q̃ antea cõſtitutus in corpe erat
humilis. egrot⁹ ⁊ vilis. hec Amb. Sed ecõ=
tra qui volũt in altũ extolli grauius ruũt. ſic
⁊ audiuim⁹ a patrib⁹ nr̃is q̃ vtiq̃ nõ ſine ma
gno tremore recolo. ſ3 multo timore cõfiteor
prius aſcẽdere vſq̃ ad celos ⁊ inter ſidera ni
dũ ſuũ collocaſſe poſtmodũ aũt cecidiſſe vſ=
q̃ ad abyſſos ⁊ aĩas eoꝝ infernũ rapuiſſe. vi
dimus ſtellas cecidiſſe de celo vſq̃ ipetu fe=
rientis caude draconis ⁊ eos q̃ iacebãt i ter=
re puluere a facie ſubleuant manu⁹ celos aſcẽ
diſſe. quare antẽ illa oĩa. q2 in montẽ aſcẽde=
runt in quẽ aſcendit diabol⁹. hec ille. Jõ. b.
Laurenti⁹ noluit cũ alijs in altũ creſcere. ſed
cum tabe humili decliu⁹ pmanere. Et hoc q̃
ad primũ. Quantũ ad ſecũdũ ꝯmendat̃ quo
ad tormẽtũ qđ ſuſtinuit q̃ ſignificat̃ i incẽdio
Videm⁹ eni naturalr̃ i re p ignẽ accẽſa vt fer
ro vel carbone ignito ſi habuerit aliqđ refri=
gerãs ſicut ẽ ros aqua pruina. tunc incẽdiu3
extinguet̃. Ita. b. Lauren. qui fuit incẽſus
igne exteriori habuit triplex refrigeriũ quo
illđ incẽdiũ extiguebat ¶ Primũ fuit deſi
deriũ celeſtis glorie qđ p rore3 ſignificatur.
De quo dicit Ambro. in ſermone antedicto.
licet iacebat ante pedes tyranni exuſta caro
corporis ei⁹ tñ animus demorabat̃ in celis.
de hoc etiã dicit beatus Aug⁹ in ſermone hu
ius feſtiuitatis ardet totus viſcerib⁹ fortiſſi=
mus martyr ⁊ vrit̃ ſed i regnũ dei pmiſſaq̃
fideli mente tractans refrigeria conſcie exul
tat nec penali flexus ẽ incendio. cuius in pe/
ctore iſupabilis ſpũſſancti flamma feruebat
hec ille. Ita ⁊ nos ſi incendimur flammis tri
bulationũ habeam⁹ cũ. b. Lauren. celeſti glo
rie deſideriũ meditãdo ſm Ciprianũ i li. de
moralitate. qualis illic celeſtiu3 voluptas ſi=
ne timore moriendi ⁊ cũ eternitate viuendi.
que ſumma ⁊ ppetua felicitas illic ẽ apl'oru3
chorus glorioſus. illic pphetaꝝ exultãtium
numer⁹. illic innumerabilis ppl's ob certami
nis ⁊ paſſionis victoriã ornatus. qualit̃ illic
triũphãtes v̾gines. ⁊ illic remunerat felicit̃
patientes. Tunc reuera ardorẽ ⁊ paſſionẽ ⁊
incendiũ ⁊ tribulationes corporis extingue
mus ⁊ min⁹ curem⁹. q2 ſm Senacã. Spes p̄
mij ſolatiũ ẽ laboris. ⁊ meditatio leg diuine
de q̃ dic̃ Amb. vbi ſupra. Cũ. b. Lau. xp̄i p̄=
cepta cogitat frigidũ ẽ oẽ illud illi qđ patit̃.
Jõ põt de illo exponi illud pſ̄. j. In lege dñi
fuit volũtas ei⁹. ⁊ in lege ei⁹ meditabit̃ die

ac nocte. Sic debem⁹ nos iugit̃ legem dei co
gitare. q2 dicit Hiero. ſup Johem. Omel. iij
Nihil ẽ ita terribile diabolo ex his q̃ impo=
nuntur ab eo cogitationibus vt mẽs diuina
cogitans. ⁊ huic ſemp ſe inijtiens. De h̃ etiã
Hugo ſuper Hiere. Senſus mentis rõnalis
ille quo diuina percepimus aliquãdo ad do
minũ ꝯiungendo admittitur. Secundũ fuit
puritas interne cõſcientie quã habuit beat⁹
Lauren. Sicut teſtat̃ pſ̄. xvj. Probaſti cor
meũ ⁊ non eſt inuenta in me iniquitas. ⁊ pro
pter ꝯſcie puritatẽ merito in craticula exul=
tauit. q2 ſm ſapientẽ nõ ẽ oblectamẽtũ ſup
cordis gaudiũ. Eccĩ. iij. Et h̃ quo ad ſecũdũ
Quantũ ad tertiũ ꝯmendat̃ quo ad triũphũ
quo p̄ualuit. Ubi nota q̃ triplicit̃ triũpha=
uit vel p̄ualuit. Primo ꝯtra ſenſualitatẽ qđ
p3 ex illo q̃ ꝯtra naturã ſenſualitat q̃ natura
liter leſiua horret in ip̄o incendio exultauit.
Ideo dixit ad decium q̃ ille eẽnt epule dele=
ctabiles quas ſemp optauerat. Ex quo pat3
q̃ beatus Lauren. ad pfectionẽ apoſtolorũ
puenit q̃ ibãt gaudẽtes a ꝯſpectu cõſilij qm̃
digni habiti ſunt. ⁊c̃. vt habet̃. Act̃. v. Ter
tio triũphauit ꝯtra tortoꝝ ferocitatẽ. qđ pt3
ex his q̃ ip̄is ſubijciẽtib⁹ prunas inſultauit
leuita xp̄i. ⁊ de mora q̃ ei⁹ pena nõ acceleret̃
rep̄hendit. Jõ potuit dicere illud Chry. hec
mihi ſit ꝯſolatio ⁊ affligens me dolor nõ par
cat ſciens q̃ iuxta magnitudinẽ doloris cre=
ſcat magnitudo eterne exultationis. Tertio
vicit ꝯtra regiã ptãtẽ. nã in craticula ferrea
poſit⁹ ⁊ prunis ardentibus ſuppoſitis tãq̃
piſcis chriſto aſſatus decio inſultauit dicẽs.
Ecce miſer aſſaſti me vna parte gyra. i. verte
aliam ⁊ manduca. Ex predictis patet q̃ ma=
gna erat viſio iſta. erat quidem magna mani
feſte q2 in ſolita magna feritate carnificum ⁊
vtilitate. quia in magnum firmamentũ fidei
noſtre cedit q̃ beatus Laurentius. ita arde=
bat exterius per corporis exuſtionem q̃ nõ
cõburebatur interius per mentis leſionem.
ſed floruit viriditate fidei vt dicere poſſit cũ
pſ̄. xxvij. Refloruit caro mea ⁊ ex volũtate
mea cõfitebor dño. Et hoc quo ad tertium

¶ Sermo ſecundus de ſancto Laurentio.

N Iſi granu3 fru
menti cadens in terram mortuum
fuerit ipſum ſolum manet. ſi autẽ
mortuum fuerit multum fructũ affert. Joh.
xij. Petrus de creſcen. de ruſticorum como
dis lib. iij. dicit. Q lolium non eſt bonũ in ci
bum humanum. quia h3 vim venenoſam q̃
mẽtẽ inebriat ⁊ conturbat. S3 tñ virtutem

vulneꝝ ſanatiuā.cocta in cortice radicꝭ ⁊ vul
neribus appoſita putrefactiōes mūdificat at
ꝗ ſanat. Sꝫ triticū ē optimū in cibū hoīs.q꞉
laudabilē ſanguinē generat ⁊ venenis obui-
at ⁊ repugnat. Spūalit̄ ꝑ loliuꝫ mali intelli-
gunt̄.q꞉ tales nō cibāt alios exēplo bone vi-
te ⁊ doctrine. Jō ꝓ tāto iuſſi ſunt eradicari.
Exo.xxiij. Maleficos ne patiarꝭ viuere ſuꝑ
terrā. Idē iubet.b. Hiero. Et ponit̄ ī cano.
xxiiij.q.iij. Reſecande ſunt inqͣt putride car
nes ⁊ ſcabioſa caulis ei⁹ ouis repellenda ne
tota de eis maſſa corrūpat̄ ⁊ putreſcat. Hec
ille. Sꝫ tñ ꝗuis nō cibāt bonos abſtergunt
tñ ab eis peccatoꝝ putridos morbos inquā
tū puniūt eos ꝓpterea iuſſit dñs vt viuere ꝑ
mittāt̄ ⁊ cū bonis ꝯuerſent̄. Fm illō Deut̄.
xxiij. Non abomineris idumeū nec egypti-
um qm̄ aduena fuiſti in terra egypti. Qō ex-
ponens. Nico.de lyra dicit. Per egyptiū ꝗ
interꝑ̄tat̄ tenebroſus ſignificat̄ ⁊ malus quē
iuſtus non debet abominari.q꞉ fuit aduena
in terra egypti.hoc ē peccatoris.q꞉ iuſt⁹ ⁊ re
ctus peccauerūt ei. Deut̄.xxxij. Sꝫ ꝑ triticū
intelligunt̄ boni ꝗ vita verbo ⁊ exemplo pa
ſcūt fideles ⁊ venenis reſiſtūt pctōꝝ q̄lis fuit
b. Lauren.qui v̄bo ⁊ exēplo xp̄ifideles ſagi
nauit ⁊ peccatis decij repugnauit. Jō hic in
verbis thematis tritico aſſimilat̄.cū dicitur
Niſi granū frumēti.⁊c. In quib⁹ duo deſcri
bunt̄. Primo mortis eius nc̄citas. ibi. Niſi
granū frumēti. Scd̄o paſſionis vtilitas.ibi.
Si aūt ip̄m mortuū fuerit.⁊c. De p̄mo ē no-
tandū fm naturales.ſi granū tritici aut alte-
rius frumēti dꝫ ferre fructū.nc̄e ē vt a ſemi
natore in terrā ꝓijciat̄ ī qua ꝑ̄us ſubāꝫ amit
tat ⁊ moriat̄.⁊ niſi taliter moreret̄ nequaꝗ̄
fructus multiplicarent̄. ſicut dñs hic in pa-
rabola inſinuat dicēs. Niſi granū frumenti.
A ¶ Myſtice ꝑ granū tritici ſignificat̄ bea.
Lauren.multiplici rōne. Primo triticū iter
alia frumēta interi⁹ ē albiſſimū ⁊ illud int̄ ce
tera ē optimū ⁊ magꝭ nutritiuū.de illoqꝫ me
lior farina ad piſandū panes fiunt. Ita.be.
Lauren.fuit albus ꝑ virginitatē ⁊ caſtitatē
Ita vt dicere poſſet illud Tob.iij. Mundā
ſeruaui aīam meā ab omī ꝯcupiſcētia. Vere
decuit tanꝗ̄ miniſtrū altaris ip̄m eē ꝑ ꝯtinē-
tiā albū.q꞉ dicit̄ ꝑ Gregꝭ.ī regiſtro.⁊ habet̄
in cano.j.q.j.§. Neceſſe ē vt manus ſit mun-
da ꝗ diluere ſordes curat ne tacta queqꝫ de-
teri⁹ inquinet. Sed nūc nō aduertunt miſtri
altaris ⁊ eccl̄ie.ſed vt Bern̄.de ꝯtemptu ſe-
culi dicit.puritatis auctore in puro corde et
corpore miniſtrent.ne verentur ſtare angelū
dñi qui ſecet eos medios ⁊ diſꝑdat. Sꝫ om-
nino audent agni imaculati ſacras ꝯtingere
carnes. Et intigere in ſanguie ſaluatorꝭ ma-
nus nepharias quibus pauloante prochdo
lor meretrices ꝯtractauert̄.hec ille ¶ B Se
cundo granū tritici ē maioris nutrimēti ſi nō
fuerit nimis nouū. ſed ſi fuerit nouū ē parci
nutrimenti.⁊ illud ſi comedit̄ crudū ē inflati
uum ⁊ laterib⁹ dolorē cōmouet.cito etiā cō-
uertit̄ in putredinē ⁊ aliquando lumbrici.et
alij vermes ex illo cito generant̄ vt dic̄ Iſa-
ac in dietis. Sꝫ.b. Lauren.tanꝗ̄ nobiliſſimū
granū fuit boni nutrimēti multos pauperes
paſcendo.Fm illud Ps̄.cxj. Diſperſit dedit
paupib⁹. Perpendit eni illud Iſi.lib.iij.de
ſum.bo. Hoc tm̄ hꝫ poſſeſſio reꝝ p̄ſentiū.vt
vitā reficiat miſeroꝝ. Siliter illud.b. Augꝭ.
Nihil inuenerūt oēs diuitiaꝝ viri ī manib⁹
ſuis. Vis inqͣt aliquid inuenire poſt morteꝫ
in manib⁹ tuis noli ꝯtēnere vitaꝫ modo pau
peris reſpice manus plenas. Sed ſic modo
nō faciūt rectores eccl̄iaꝝ Sūt eni valde par
ciſſimi nutrimēti paupibus parū vel nūꝗ̄ a
liq̄d erogādo nec hūc glorioſū martyrē imi-
tando.de quo canit̄. Leuita laurētius bonū
opus opatus eſt ꝗ theſauros eccleſie dedit
pauperibus. Ideo de illis dicit. Amb.li.ij.
de officijs. Et habet̄ trāſumptiue in canone
xij.q.ij.c.aurū. Aurū habet etiā eccl̄ia nō vt
ſeruet.ſed eroget ⁊ ſubueniet ī neceſſitatib⁹.
ꝗd op⁹ ē cuſtodire qō nihil adiuuat. O ſacer
dos nōne dicturus ē tibi dñs. cur paſſus es
tot inopes fame mori. Auꝝ in eccl̄ie vaſ̄ ha-
bebas nec paupib⁹ elemoſynā miniſtrabas.
melius fuit vt vaſa ſeruares ꝗ̄ metalla. Ti-
mui inquit ne in tēplo ornat⁹ deeſſet. Rñde-
bit auꝝ ſacra nō q̄rāt neqꝫ auro placant ꝗ au
ro nō emunt̄.ornat⁹ ſacroꝝ redēptio ē capti
uoꝝ. Ille theſaur⁹ ver⁹ ē ꝗ opat̄ ꝙ ſanguis
xp̄i opatus ē.vere illa vaſa ſunt p̄cioſa vaſa
ꝗ redimūt aīas a morte. hec ille. Ad idē dic̄
b. Bern̄.in apologetica. O vanitas vanita-
tum fulget eccl̄ia in parietibus.eget in pau-
peribus ſuis.lapides auro induit.⁊ ſuos fili
os nudos deſerit.de ſumptib⁹ egenoꝝ ſerui
tur oculis diuitū.inueniūt curioſi quo dele-
ctant̄ ⁊ nō inueniūt miſeri quo ſuſtentēt̄.Jō
dicit Hiero.ad paulinū. verū xp̄i templum
animā credas.illam exorna.illā veſti.illiꝭ of-
fer donaria.in illa xp̄m ſuſcipe.que eniꝫ eſt
vtilitas parietes gēma fulgere ⁊ xp̄m ī pau-
peribus mori fame.q.d.nulla. Tertio granū
tritici eſt interius fuſcum. per qō ſignificat̄
humilitas.b. Lauren.qui btō Sixto in om-
nibus tanꝗ̄ patri humiliter obediunt. et ſi-
gnificat̄ humilitas bea. Lauren.ꝗ b. Sixto

in omnibus tanq̄ patri humilit̃ obediuit et
paupeꝝ pedes lauit q̄uis eēt archidiacon⁹
rome q̄ tunc nulli alteri ē cōceſſum. Jdō bene
cōpleuit illud. Eccl. iij. Quāto maioꝛ es hu-
milia te in oībus. Sup quo dicit gloſa. q̄uiſ
humilitas i oībus ſit laudabilis. maxime tñ
in potentibus ⁊ pꝛedicabilis. qꝛ nulla maioꝛ
ipm merces coꝛonabit. Cui glioſe cōcoꝛdat
Bern̄. dicēs. Cū omniū indifferent̃ pſonaꝝ
humilitas ſit quedam turris a facie inimici.
Neſcio quo pacto ſit maioꝛ i maioꝛib⁹. clari
oꝛ in clarioꝛib⁹. Sed ſunt quidā p̄lati ſpūa-
les qui ſm̄ Bern̄. de cōtēptu ſeculi cū militi
bus ſupbie vaſtam ⁊ amplā familiā. ⁊ nobi
les apparat⁹ equoꝝ habēt faleras accipitreſ
⁊ his ſimilia frequētant cum agricolis nō la
boꝛant. ⁊ tñ eoꝝ ꝓmptuaria implere mādāt
cū negociationib⁹. mare nō pambulāt. et tñ
auꝝ in ſcrinijs ſuis pꝛopt̃ iactātiam accumu
lant. Sed cū reſurgere ceperint hoīes vnuſ-
quiſq̄ in oꝛdine ſuo vbi putas generatō iſta
locabit̃. Si ad milites foꝛte aduertēt. exuſ-
flabūt eos q̄ nimie picula ⁊ laboꝛes tollera
uerūt. ſic agricole ſic negociatoꝛes ſic ſingu-
li a ſuis arcebūt vtpote q̄ in laboꝛe hominū
nō ſunt neq̄ fuerūt. quid ḡ reſtat niſi vt q̄s
oīs oꝛdo repellit parit̃ ⁊ excludit. eū ſoꝛtian
tur locū vbi nullus oꝛdo. ſed ſempitern⁹ hoꝛ
roꝛ inhabitat. hec Bern̄. ¶ Quarto gra-
nū tritici int̃ oīa alia frumentoꝝ genera gra
ue ē. ⁊ p̄cipue qd̄ creſcit in terra pingui ⁊ pu
tribili craſſius ē ⁊ pingui⁹ ⁊ ponderoſi⁹ atq̄
nutribili⁹ q̄ aliud qd̄ creſcit i terra ſicca. ita
b. Lauren. fuit optimū granū int̃ alios mar
tyres ⁊ etiā cōfeſſoꝛes. qꝛ ſeminat⁹ fuit in ter
ram romanā q̄ fuit pinguiſſima ſanguie mar
tyrū fecundata ⁊ plena pinguedie gratiaꝝ ⁊
roꝛe ſanctoꝝ in ea occiſoꝝ. Jdō dicit. b. Aug⁹
in ſermone decimo hui⁹ diei. int̃ laurigeros
cōfeſſoꝛes. ⁊ quos ad celum ꝑuexit ꝑhennis
gloꝛia triūphoꝝ. be. Lauren. veritatl fulgo-
re decoꝛus coꝛuſcat qm̄ leuiticaȝ ⁊ cādidam
⁊ immoꝛtalē ſoꝛtitus ē in paſſione coꝛonam
quoſdam igit̃ ſanguis roſe⁹ cruētauit alios
flamma tanq̄ in foꝛnace accendit. Jn his ro
ſeus cruoꝛ in iſtis purpureus coloꝛ effulſit. i
ter oēs. b. Lauren. palma vniuerſi colorl ra-
diauit. hec ille. Jn quib⁹ v̄bis pȝ q̄. b. Lau
ren. inter alios martyres tanq̄ granū p̄cio-
ſiſſimū obtinet pꝛincipatū. Non eni maioꝛeȝ
penam ſuſtinuit q̄ alij ſancti martyres cum
multi tantā penā. ⁊ alij maioꝛē legant̃ ſuſti-
nuiſſe. ſed hoc fuit pꝛopter ſex cauſas quarū
tres ponit Guil̃. in rōnali diuinoꝝ. lib. vij.
Pꝛima ꝑpter paſſionis locū. qꝛ rome paſſuſ
ē que ē caput mundi ⁊ mat̃ oīm eccl̄iarum. ⁊
vbi ē ſedes ap̄lica. vt habet̃ in cano. diſ. xij.
Nō decet. Cū pꝛopter p̄dicationis officium
qd̄ diligent̃ adimpleuit. Cū ꝑpter laudabi-
lem diſpenſationē theſauroꝝ q̄s oēs paupe-
ribus ſapienter diſtribuit. Cū pꝛopt̃ auten-
ticum ⁊ appꝛobatū ei⁹ martyriū. qꝛ ⁊ ſi d̄ ali
is maioꝛa toꝛmēta legant̃. tñ hoc autēticum
nō habet̃. huius aūt paſſio in eccl̄ia ē valde
ſolennis ⁊ appꝛobata. Cū pꝛopt̃ grandis di
gnitatis excellentiā. qꝛ fuit archidiacon⁹ ſe-
dis ap̄lice. Cū pꝛopt̃ ſeuitiā toꝛmentoꝝ. qꝛ
grauiſſima ꝑtulit. qꝛ ſup cratē ferreā aſſatus
fuit. Jdeo int̃ alios martyres tria hȝ pꝛiuile
gia. Pꝛimo qꝛ int̃ martyres ſolus hȝ vigiliā
ſeu ieiuniū. Secūdo cū octaua. qꝛ ipſe ſolus
cū ſtephano. b. habet octauā inter martyres
ſic Martin⁹ int̃ cōfeſſoꝛes. Tertio in regreſ
ſionib⁹ antiphonaꝝ q̄ ſolus ip̄e ⁊ paul⁹ ha-
bet. Paulus hȝ pꝛopt̃ excellentiā p̄dicatio-
nis. ſed Laurenti⁹ ꝑpter excellentiā paſſio-
nis. ¶ Quinto granū tritici q̄uis ē albiſſi
mū ⁊ optimū. tñ multiplicit̃ terit̃. qꝛ tribula
tur. ita q̄ dicat̃ a tritura ſm̄ Jſi. lib. xvij. vt
ſic puriſſimū in hoꝛreo granū recōdat̃. De-
inde etiā cōmolit̃ vel terit̃ vt edat̃. cū eni co
quit̃ grauiſſimū ē ⁊ multū inflat ⁊ humoꝛem
generat. Si aūt aſſatū fuerit magis nutrit ⁊
ventoſitatē facit vt dicit Jſaac in dietis Sic
b. Lauren. q̄uis fuit interi⁹ mundus in con
ſcientia purus in coꝛpoꝛe ſuo attamē igne aſ
ſatus. qd̄ teſtat̃. b. Aug⁹ in ſermone ſuo vbi
ſupꝛa. Lacerat⁹ inq̄t oꝛtus ē multa mēbꝛoꝝ
ſectione cōſciſus ſubiecto igne p̄cepit toꝛto-
ri vt per cratem ferream que iam de feruoꝛe
cōtinuo vim in ſe haberet vrendi ꝯuerſoꝛuȝ
alterna mutatione membꝛoꝝ fieret cruciatuſ
vehementioꝛ ⁊ pena ꝓductioꝛ. De hac pena
dicit. b. Amb. in ſermone huius feſti dicens
Beatiſſimi Laurentij martyris cui⁹ natalē
hodie celebꝛamus paſſionem noſſe vos cre-
do. Et quanta perſecutione obtulerat dilec-
tionem veſtram ſcire non dubito. Tāta eniȝ
martyrij gloꝛie extitit vt paſſione mundum
ſua illuſtraret vniuerſum. Jlluminauit ple-
ne mundum Laurentius eo lumine quo ip̄e
accenſus eſt ⁊ flammis quas ipſe ꝑtulit om-
nium chꝛiſtianoꝛum coꝛda caleſcit. ¶ Se-
xto granū tritici vt dicit Jſaac quādo in oꝛe
maſticatur valet contra moꝛſum rabidoꝛum
canū. qꝛ excitat venenū. Jta. b. Laurē. ſi de
uote maſticat̃ in oꝛe mentis per dilectionem
ad ipſum ⁊ memoꝛiam liberabit a moꝛſu ra-
bidoꝝ canū infernaliū ⁊ extrahit venenum
peccatoꝝ qd̄ in Henrico imperatoꝛe demon

ſtruit. De quo refert Jacob⁹ ianuenſ. qui cũ obijſſet maxima multitudo demonũ ante cellam cuiuſdã heremite tranſibat. q̃ aperta feneſtra interrogauit vltimũ qui nã eẽnt. et illi. legio demonũ ſum⁹ qui ad mortẽ ceſaris pperamus ſi aliq̃d proprij in eo repire poſſumus. adiuraſ aũt vt ad ſe veniret q̃ rediens dixit. nihil profecim⁹ qꝛ dũ bona ꝛ mala i ſtatera fuiſſent poſita. aduſtus ille Laurentiuſ ollam aureã immenſi ponderis attulit. ꝛ dũ ſupaſſe videbamur illa iactata ſup alia plurimũ pponderauit tũc ego irat⁹ manu aureã ollam dirupi. ollã calicẽ vocabat quẽ dictuſ ceſar onicenſi eccl'ie in honorẽ ſancti Laurẽ. fieri fecerat. ꝛ ipm ſanctũ martyrẽ in magna deuotione habuerat. Jō. b. Aug⁹. in ſermone decimo huius feſti dicit. Beatũ virꝫ Laurentiũ tota deuotione debem⁹ ſuſcipe. quia pcioſum ſanguinẽ ſuũ propꝫ deũ tradidit. ꝛ tam ſancte ꝯuerſatiõis fuit vt coronã martyrij tpe pacis inueniret. hec ille. Jſtud nobiliſſimũ granũ. b. Lauren. cecidit in terrã aduerſarioꝝ ꝛ tyrannoꝝ ꝛ actum ẽ dicẽte Auguſtino. vbi ſupra. Seuiſti pſecutor in martyrẽ ſed auxiſti palmã duꝫ exegeras penam mortu⁹ eni ẽ vt fideles multiplicaret. qꝛ ſm Augl. Hec toti⁹ cauſa paſſionis propꝫ quaꝫ morti eſt addict⁹ vir ſanct⁹ fuit vt exẽplo ſui ſimiles eẽ ceteros exhortareꝫ. Jō in ſermone dicit Amb. Quis eni velit hoc exemplo pro xp̃o ardere cũ Lauren. vt poſſet cũ Laurentio coronari. quis voluerit ad honorem Laurentij ruſtinere penã videlicet igneꝫ vt eternũ gehenne nõ patiatur incendiuꝫ. Hec Amb. Et qꝛ mortu⁹ ẽ multũ fructum attulit ſicut ptꝫ de Hipolito quem cũ oĩ familia ſua credere fecit in deũ. ꝛ de multis alijs. Et ſic taliter tribulat⁹ ꝛ purgat⁹ duct⁹ ẽ ꝛ portat⁹ ab angelis in granariuꝫ aule celeſtis cũ illis quos cõuertit. Jdeo põt dici illud pſ̃. xvj. Probaſti me dñe igne me examinaſti. ſic̃ examinaſ argentuꝫ tranſiui p ignem ꝛ aquam ꝛ induxiſti me in refrigeriuꝫ. vbi ſm Berñ. libro meditationum. Pax. pietas. bonitas. lux. virtus. ſplendor. honeſtas. gaudiũ. leticia. dulcedo. vita phennis. gl'ia. laus. requies. amor. ꝛ cõcordia. ꝛ quõ ad h̃ refrigerium ꝑuenerit pꝫ in legenda. vt clare vides.

¶ Sermo tertius de eodẽ martyre.

Probaſti cor me

um ꝛ viſitaſti nocte. igne me examinaſti. ꝛ nõ eſt inuenta in me iniq̃tas pſ̃. xvj. A Dicũt naturales ꝙ ebur ẽ multũ frigide nature. ita ꝙ ſi ſup carbonẽ igneũ ponaſ ſua frigiditate mox extinguit. ꝛ ad pbandũ ipſũ ſi ſit veꝝ poniſ ad ignẽ. ꝛ ſi non recipit aduſtionẽ bonũ ẽ ꝛ veꝝ. Sin aũt tũc ẽ ſophiſticatũ. Jta poteſt pbari an pectẽ ſit eburne⁹ ſumaſ crinis ꝛ pectini ſupponatur ꝙ ſi crinis nõ cõburit pectẽ eburne⁹ creditur quia ſua reſiſtit frigiditate calori carbonis. ne crinis cõburaſ. Si aũt ꝯburiſ crinis pecten de ebore nõ credaſ. ſed de oſſib⁹ piſciuꝫ marinoꝝ. Spũalit̃ p ebur intelliguntꝫ oĩs chriſtiani q̃ debẽt eẽ frigidi ab omi eſtu auaricie ꝛ mundane ꝯcupiſcentie. ſm illud Raboni ſup Matth. O opeſ maligna auaricia ſemp bonis hoib⁹ deteſtanda. Jllos ſiq̃dem homines probat deus iactando in ignẽ concupiſcentie aut tolerantie. dicẽte Johãne. j. Joh. v. Tot⁹ mund⁹ in maligno poſitus eſt. i. in malo igne ꝯcupiſcentie. Jn hoc aliq̃ cõburũt inſignũ ꝙ nõ ſũt veri xp̃iani. De quibus. pſ̃. lvij. Super cecidit ignis. ſ. luxurie. auaricie. ſupbie. ꝛ intollerantie. ꝛ non viderunt ſolẽ. Jn luxuria cõbuſtus fuit Salo. iij Regl. xj. Jn auaricia rex magn⁹ Alexander cui totus mũdus nõ ſuffecit. ſic̃ legiſ in hiſtoria ſua. Jn ſupbia Saul. de qno. j. Regũ p totũ. Jn intolerantia adhuc multi cõburuntur. Sic̃ ipatientes. Sed in his ignib⁹ boni ꝛ veri xp̃iani nõ cõburunſ ſed probantur et purganſ. Jō dicit Dauid pſ̃. xvj. Jgne me examinaſti. ſic̃ examinatur argentuꝫ. ꝛ quare hoc certe ideo. quia ſciunt illud ꝙ dic̃ deuotus amandus in hora. ſap̃. li. j. c. iij. ꝙ tanta eſt preeminentia eterne glorie ad tpales ꝛ tranſitorias tribulationes vt diligens pſpector deberet potius eligere multis annis in fornace ignis ardentis velle torqueri q̃ꝫ minimo premio in futuro velle priuari cum labor ſiue merces ſit ibi ſine fine. hec ille. Et talis eburneus verus chriſtianus fuit. b. Laurentius qui nec in igne luxurie eſt exuſt⁹. qꝛ creditur fuiſſe v̾go. nec igne auaricie qꝛ diſpſit theſauros ꝛ dedit pauperib⁹. nec igne ſuperbie. qꝛ humiliter lauit pedes pauperum. nec etiã igne intolerantie cõbuſtus ẽ. quia d̾ eo ſcriptum eſt illud Eſa. xliij. Cum ambulaueris in igne nõ combureris ꝛ flãma nõ conſumet te. quia ego ſaluator tuus. Jdeo põt conuenienter dicere hec verba thematis. Probaſti cor meum. ꝛc̃. Jn quibus quattuor de ipſo dicuntur. Primum ꝙ fuit a deo pbatus. Scd̃m ꝙ fuit a deo viſitat⁹. Tertiuꝫ ꝙ fuit a deo examinatus. Quartum ꝙ fuit a deo inuentus imaculatus. B ¶ De primo notanduꝫ. homo patiens probatur iniuria ꝛ obprobrio. Sicut de hoc legiſ in vitaſpa-

trum.li.ij.c.viij.de quodam diſcipulo q̄ vo
lebat ſcholas intrare in athenis. Erat autē
quidā ſenex poſit⁹ ante collegiū qui intrātes
ꝓbauit de patientia. ille q̄ cōuicijs affligeba
tur. ⁊ q̄ impatiēs fuit intrare collegiū mīme
ē ꝑmiſſus. venit ḡ ꝑdict⁹ iuuenis ad oſtium
quē vidēs ſenex ipm̄ multū iniuriat⁹ ē. ⁊ ob=
probria intulit. ille aūt tanq̄ʒ patiens illa om
nia non curauit. ſʒ exorto cachinno riſit. ad
quē ſenex. q̄d ē h̄ q̄d agꝫ ego te iniurior. ⁊ tu
ridens rides. Cui iuuenis vt q̄d nō rideā cū
trib⁹ annis mercedē dederim vt hoc paterer
ſed nūc gratis patior. Q̄d audiens ſenex di=
xit. ingredere ḡ q̃ʒ dignus es inuent⁹. Ad ꝓ=
poſitū ſic.b. Lauren. q̃ʒ fuit patiēs agnus q̄
mactat̄ ad edendū. Jō fuit ꝓbat⁹ deo ꝑmit=
tente multis obprobrijs ⁊ tormentis. multa
eni obprobria audiuit. tormēta maxima ſuſti
nuit. ⁊ in oībus patiens fuit. Jdō figurabat̄
ꝑ tobiam. Tob.ij. vbi legit̄ q̄ Tobias liben
ter ſuſtinuit obcecationē oculoꝝ ⁊ alias paſ=
ſiones. ⁊ cū ſui eū deriderēt ait. Nolite ita lo
qui q̃ʒ filij ſanctoꝝ ſum⁹ ⁊ vitā illaʒ expecta=
mus quā de⁹ datur⁹ ē his qui fidē ſuā nunq̄ʒ
mutant ab eo. Jta.b. Lauren. paſſus multi=
tudinē doloꝝ tam in verbis q̄ʒ in plagis fuit
ſemꝑ patiēs. q̃ʒ ſuſtinuit ꝓ vita eterna q̄ non
dat̄ impatienti. Teſte Orige. q̄ dicit. Cūcta
q̄ hō paſſus fuerit in hac vita. ſi abſq̄ʒ ꝑfecta
ferant̄ patientia a celeſti p̄mio fit penit⁹ alie=
nus. Jō Hugo de clauſtro aīe.li.j. laudat.b
Lauren. vltra abraam. q̃ʒ multa ſuſtinuit. ⁊
tn̄ in omnib⁹ fortis q̃ʒ fuit patiēs dicēs. For
tiſſimus abraā.b. Lauren. fortior fortiſſimo
Abraā qui filiū ſuuʒ deo obtulit. Lauren. ſe
ipm̄ ꝓ filio deo Hic ignē parat. colligit filiuʒ
gladium euaginat. ſed angelum audit prohi
bentē ne ꝑficiat. Jlle ad ignē poſit⁹ xp̄m p̄di
cat carnifices q̄ vrgētes carbones miniſtra=
bant verbis non exaſperat. abraā. q̃ʒ obedi=
ens fuit filiū recepit incolumē. Jlle q̃ʒ patiē=
ter ꝑſeuerat in tormētis a dei filio ſuſcipit̄ in
ſaluteʒ. Hec Hugo. Jdō dixit grās ago tibi
dn̄e q̃ʒ ianuas ingredi merui. ¶ Secundo
hō ſapiēs ꝓbat̄ argumēto ſic ſcholaris ſapi
ens in ſcholis quē volēs ꝓbare mgr̄ propo=
nit ſibi argumentū arduū q̄d ſi ſcholaris de=
bite expedierit ⁊ ſoluerit ſapiens reputatur
⁊ talis nōnūq̄ʒ in locatū exaltabit̄. ſic̄ etiā le=
git̄ Dan̄.v. Q̄d rex balthaſar volēs ꝓbare
ſapientiā danielis ꝓpoſuit ſibi obſcuꝝ argu
mentū q̄d fuit mane thetel. phares. Jlle aūt
ſapient̄ expoſuit ⁊ diſſoluit. vt d̄r ibidē. Jō
exaltauit ipm̄ induens eū purpura ⁊ torquē
aureā collo ei⁹ circūdedit. Sic.b. Lau. ꝓba=
tus ē ⁊ ſapiens inuentus ē. Nā tyrāno obijci
enti ſapiens dabat rn̄ſum. Nā cū theſauros
peteret ille colligens pauꝑes dixit. Ecce iſti
ſunt theſauri eterni q̄ nunq̄ʒ minuunt̄. ſʒ cre
ſcunt q̄ in ſingulis diſpergunt̄ ⁊ in omnibus
inueniunt̄. hoꝝ eni manus theſauros in ce=
lum deportauerūt. pulchra ⁊ ſapiens reſpō=
ſio ꝑ quā oſtēdit̄ q̄ ſpūalia bona alijs cōica=
ta nō minuunt̄ ſʒ creſcūt. ¶ Quō aūt p̄nt
adinuicē cōicari bona ſpūalia on̄dit.b. Au=
guſti.li.v.omel̄. dicēs. Congaude illi cui de
us aliquā grām dedit ⁊ potes in illo q̄d i te n̄
potes. Jlle forte hʒ ꝟginitatē ama illā ⁊ tua
ē tu habes maiorē patiētiā diligat te ⁊ ſua ē
Jlle pōt ſatis vigilare ſi nō iuides tuū ē ſtu/
diū. Tu forte potes ampli⁹ ieiunare ſi amet
te hoc iō q̃ʒ in illo tu es ꝓprietatē habēs. ſed
ꝑ charitatē tu es. hec ille. On̄dit etiā in hac
ſapienti rn̄ſione q̄ bona tp̄alia donata pau=
perib⁹ augent̄. ſed ſeruata minuent̄. Q̄d te/
ſtat̄ etiā Joh. Chry. Qui collocat theſauros
ſuos in mūdo nō habet q̄ ſperat i celo nec re
ſpiceret celū niſi nihil haberet repoſituʒ. q̄d
ꝓ aīa tua feceris tuū ē. q̄d aūt relinq̄s amit=
tis. et ſ̄bdit que ſtulticia ē ibi theſauros repo
nere vnde exiturus es. ⁊ illic nō ꝑmittē quo
itur⁹ es. Jllic ſubaʒ tuā colloca. vbi ē tua pa
tria. hec Chry. Facere eni oportet ſm̄ exem
plū cuiuſdā regis. De q̄ refert Barlaam i di
ſtinctionib⁹ Joſaphat in q̄dā magna ciuita=
te talis erat cōſuetudo vt quendā extraneuꝫ
omni anno in regē elegerunt qui faciebat q̄c
quid volebat ⁊ in delitijs viuebat. Cōpleto
igit̄ anno ciues in ipm̄ irruebāt ⁊ nudū ꝑ to
tā ciuitatē trahebāt. ⁊ tandē in remotā inſu=
lam mittebāt ⁊ religabāt vbi deficiente cibo
vel veſtitu fame ⁊ frigore deficiebat. Quidā
aūt ſublimatus in regē cū ꝯſuetudinē ciuiuꝫ
ſciret infinitos theſauros ad inſulā tranſmi/
ſit vbi p⁹ annū in exiliū religat⁹ ceteris fame
deficientibus delitijs abūdauit ⁊ exponit di
cens. Ciuitas hec mūdus ē. ciues ſūt princi=
pes tenebraꝝ q̄ nos falſa mūdi delectatōe al
liciunt nobiſq̄ʒ nō ſperantib⁹ ſuꝑuenit mors
⁊ ſic nudi trahimur in locū miſeriaꝝ vbi non
poſſum⁹ cibū inuenire. Nūc ḡ ex quo ſcimus
ꝯſuetudinē hoꝝ ciuiū p̄mittam⁹ diuitias ad
eternū locū ꝑ man⁹ egenoꝝ. ſic̄ fecit.b. Lau
ren. et hoc etiā cōſulit ſaluator Matth.vj.
Theſaurizate vobis theſauros in celo. ⁊c̄.
Tertio hō fortis ꝓbat̄ in p̄lio ⁊ ſupplicio ſic̄
ꝓbat⁹ ē.b. Job. eiuſdē p̄mo.c. cui hoſtis an=
tiquus ſepe mortē minat⁹ ē. corp⁹ eius graui
vlcere vulnerauit. Deniq̄ʒ chariſſimos fili/
os extinguebat ⁊ oīa alia bona tp̄alia aufere

bat.nec tñ a fortitudine animi potuit ipſum
per hec ſupplicia remouere.Sic.b.Lauren.
probatus eſt ⁊ fortis inuentus.quia decius
omne genus tormentoꝝ ſibi minatus ē vt ip
ſum exterreret.niſi ſacrificaret.ſed ipſe mor-
tem libenter pro chriſto ſuſtinuit vt vitā in-
ueniret celeſtem.⁊ poteſt de ipſo exponi illō
ij.Macha.vj.Iſte glorioſam mortē magis
ꝙ̄ odibilem vitam amplectēs voluntarie pi-
bat ad ſupplicium.Quia ſm Chry.Meli⁹
eſt pro tēpore mori ⁊ in eternū viuere ꝙ̄ ip/
petuū mori.Probatus ē etiā dolore corporꝭ
quia expertus eſt fuſtes ſcorpiones laminaſ
ferreas plumbata omnia genera tormentoꝝ
⁊ tandē craticulam ferream.Sꝫ quo magis
cruciabatur in deo magis delectabaꝰ dicēs.
Infelix has epulas ſemꝑ optaui.Probat⁹
eſt per ſubtractionem imo patris ſui chariſſi
mi Sixti poſtquē clamauit.ꝙ ꝓgrederis ſi-
ne filio paꝰ.quo ſacerdos ſancte ſine miſtro
properas.ſed tamē non doluit de ei⁹ ſubtra-
ctione.quia ſciebat ꝙ hunc quem habuit fi-
delē patrē habiturus eēt in breui coheredeꝫ
Nō enim fecit hic ſanct⁹ martyr ſicͭ nūc faci-
unt homines qui de morte amicoꝝ ⁊ parētū
flent dolent ⁊ triſtanꝰ.Cōtra quos dꝛ ꝑ Cy-
prianū Et habeꝰ i.c.xiiij.q.ij.Quācꝫ ē ꝑpo
ſteꝝ.flenduꝫ nō ē pro morte amicoꝝ ⁊ charo
rum qꝛ eos nō amittim⁹. ¶ Probat⁹ etiaꝫ
eſt amiſſione rerum temporalium.quia om-
nia bona eccleſie que erant in eius poteſtate
tyrannus rapuit.ſed talem amiſſionem non
curabat.Legerat enim hoc verbum ſapien-
tis cathonis.Ereptis opibus nolito timere
dolendo.ſed potius gaude.⁊c̄.Legerat eti-
am exempla phoꝝ antiquoꝝ ꝺ numero quo-
rum vnus fuit noīe Anaxagoras de quo
refert Endoxus in geſtis phorum.⁊ Valeri
us hic cum in Azia ad modum diues eēt om
nibus derelictis poſſeſſionib⁹ ob gratiaꝫ ſtu
dēdi diutinā peregrinationem aſſumpſit.
Cum autem poſt multa tēpora reuerſus eēt
⁊ poſſeſſiones deſertas videret nō triſtabaꝰ
ſicut modo nos facim⁹ amiſſis reb⁹ noſtris i
parte vel in toto.ſed ait Ego non eſſem ſalu⁹
niſi poſſeſſiones iſte deperiſſent.quia viri ꝑ-
fecti nō curant de amiſſione rerum tempora-
lium ſcientes ꝙ omnia cito finiūtur.De his
dicit apl's ad Hebreos.x.Rapinam bonoꝝ
veſtrorum cum gaudio ſuſcepiſtis.⁊ hoc ꝙ
ad primum.Quantum ad ſecundum oſten-
ditur in his verbis ꝙ beatus Laurenti⁹ ſit
a deo viſitatus cum dicit.et viſitaſti nocte.
F ¶ Circa quod notandum ſm autorem li-
bro proprietatum.ix.Nox dicta eſt a nocen-
do.quia oculis nocet.Eſt etiam nox temp⁹
nocentibus aptum.⁊ peccantibus tollēs ve
recundiam.Iuxta illud Ouidij in de arte.
Nox ⁊ amor vinū nihil moderabile ſuadēt.
Illa pudore caret.liber amorꝗ metu.Et ca-
piꝰ hic liber ꝓ bacho ⁊ vino. Moralit̄ hꝑ
noctē intelligiꝰ tribulatio ꝗ multotiēs nocet
bonis ꝗ ſunt quaſi oculi ⁊ lumē aliorū.quia
ſepe ſenſualitatē perturbando obſcurat.Et
hoc teſtificaꝰ eccleſia ſanctorum.ſicut legiꝰ
de chriſto Matth.xxvj.qui cepit inſtantie
tribulatione ſua triſtari ⁊ meſtus eē dicens.
Triſtis ē aīa mea vſqꝫ ad mortē.Ita etiā po
teſt dici de alijs quorum ſenſualitatem tribu
latio meſtificat ⁊ obſcurat.Qꝛ dicit doctor
Amandus libro.j.c.xiij.in horalogio ſapi.
Tribulatio cum preſens eſt meſticiam pre-
ſtat.cum autem preterit ⁊ victa fuerit ſum/
me letificat breuēqꝫ amaritudinem ⁊ longaꝫ
conſolationem facit.Etiam ſicut nox ē tēp⁹
aptum animalib⁹ nocētibus.qꝛ tunc lupi in-
trant domos villanorum eis damnum infe-
rendo.Similiꝰ apri intrant vineas ⁊ agros.
et ꝗ inueniunt lacerāt qui alias ī cauernis de
die ⁊ antris ſuis latitant.vt dicit Gregori⁹.
ita in nocte tribulationis lupini tyranni etiā
apris crudeliores pl⁹ ſolito nocēt bonis chri
ſtianis.⁊ vineā domini ſanctā eccleſiam ma
gis deuaſtant.qꝛ hec eſt hora eoꝝ ſicut chri-
ſtus dixit iudeis ad ſe nocte veniētib⁹ vt euꝫ
caperēt.hec ē inꝗt hora vr̄a ⁊ poteſtas tene-
brarum.Luc̄.xxij.Ita etiā fuit quo ad pre/
ſens.qꝛ crudelis inimicus deci⁹ in nocte tri-
bulationis multū deuaſtauit vineam domi/
nicā.multa milia martyrum occidendo.In
qua quidem tribulatione dominus ipſū viſi
tauit diuina conſolatione.vt impleretur il-
lud dictum dauiticum.Cum ipſo ſum in tri/
bulatione.⁊ hoc oſtenditur hic in ſuo marty
re Laurentio gl'ioſo qui dicit.Viſitaſti no-
cte igne.ſ.tua gl'ioſa atqꝫ diuina ꝯſolatione.
¶ Et ē notandū ꝙ in nocte tribulatiōis vi-
ſitauit de⁹ Laurentiū ꝑ quattuor ꝯſolatōes
quas ſibi fecit.de quib⁹ diciꝰ in pſ̄.cxxxviij
Et nox illuminatio mea ī delitijs meis.Nox
eni tunc in delitias vertiꝰ.quādo tribulatio
amoris dulcedine ſupaꝰ.ſic̄.b.Lau.ſua tri-
bulatio in dulcedinē verſa fuit qñ dixit.Di
ſce miſer ꝙ tormēta tua mihi epule ſūt.quia
ſm Aug.Oia ſeua.omnia imania facilia ⁊
ꝓpꝛie nulla faꝰ amor.Sic̄ refert de h valeri
us in Polic̄.li.viij.q Dyogenes phs tāto
amore ad celeſtia eſtuauit ꝙ mortē nequiēs
expectare naturalem.igni ſe dedit ꝑcipitem
ſicqꝫ ſpm̄ ꝓ amoris deſiderio exalauit.Ita

etiã.b.Lau.ex magno amore quē habuit ad
ꝑmia eterna multo tꝑe ante naturalē mortē
nō timuit ignis incendiũ. Scđa cauſabatur
ex ſecuritate gr̃e ſecurꝰ eni erat ꝙ in ſua tri-
bulatõe a gratia cadere nõ poterat. Et h̃ tã-
git ibi. quia tenebre nõ obſcurabũt a te. tũc
eni tenebre nõ obſcurabunt qñ q̃s in tribula
tione poſitꝰ per penã caligine nõ obnubilat
ſicut factũ ē de.b.Laurentio. Jđ poterat di
cere cũ apoſtolo ad Roma.viij. Certus ſuz
ꝙ neq; mors neq; vita ⁊c̃. Tertia cauſabat
ex ſerenitate ꝯſcie. Jđ ſubinfert. ⁊ nox ſicut
dies illuminabit. q2 tribulatio luce conſcien
tie ſerenat. Jſtam ſerenitatē ⁊ lucē ꝯſcientie
habuit.b.Lauren. qñ dixit. mea nox obſcu-
rũ nõ habet. Quarta cõſolatio cauſabat ex
certitudine gl̃ie. Jdeo ſubiungit. Sic̃ tene-
bre eius ita ⁊ lumē eius. Tunc eni lumē ē ſic̃
tenebre quando quis recipit multitudinem
celeſtium gaudiorum ſ̃m multitudinē paſſi-
onum. Juxta illud pš.xciij. Scđm multitu-
dinē dolorum meorum cõſolationes tue leti
ficauerũt animã meam. Jſtã certitudinez ce
leſtis glorie habuit quando dixit. Gr̃as tibi
ago domine. q2 ianuas tuas ingredi merui.
⁊ tantum de ſecũdo.

¶ Sermo quartus de eodem martyre.

IGne me exami
naſti. ⁊ nõ ē inuenta in me iniqui-
tas. pš. vbi ſupra. Dicunt natura
les qñ hõ veneno intoxicaret ſi eiꝰ cor extra
heret ⁊ in ignē poneret. cõburi non poſſet
¶ Qđ probat.b.Augꝰ dicēs. ꝙ ꝯſuetudo
erat antiquitus ꝙ corda impatoꝝ poſt mor-
tē igne cõburebant. ⁊ cineres in ſolē in loco
ponebant. accidit vt quidam impator more
retur cuius cor cum ad ignem poſitum fuiſſz
non potuit concremari. ⁊ multi ſuper h̃ ãmi
rabant. ⁊ om̃s magiſtros ⁊ ſapiētes illius ꝓ
uincie vocauerũt. ⁊ ab eis cauſam queſierũt
Tandem inuenerunt cauſam naturalem. et
dixerunt ꝙ impator eēt veneno in toxicatuſ
⁊ propter venenũ non poſſet cor illiꝰ cõburi
tunc extrahentes cor de igne ⁊ venenũ fuga
uerũt. ⁊ iteꝝ ad ignē poſuerunt. et mox in ci-
neres eſt redactũ. Et dicũt naturales vlteri-
us. qñ tale cor ſic intoxicat pꝰ nouez annos
in lapidē ꝑcioſum noie phirophilũ trãſmu-
tat qui habet has virtutes ꝙ ꝓtegit a fulmi
ne ⁊ tonitruo. dat victoriã cõtra hoſtes. et a
morte ſubitanea cuſtodit. ¶ Spũalit̃ q̃ꝫ-
uis venenũ ſignificat generalius pctm̃ tñ in
propoſito ſumere poſſum pro amori dei. Re
cte enim ſicut venenũ dulce eſt ⁊ hoiem iter-
ficit. ſic amor xp̃i ē valde dulcis deuotis ho-
minibꝰ ⁊ ꝑfectis. ſicut dic̃.b.Augꝰ.li.v.con
feſſionũ. Memoria de te bone ieſu ſuꝑ mel
dulcis cogitare de te plus q̃ꝫ cibꝰ. loqui đ te
pluſq̃ꝫ refectio. neſcē te ꝑfecta dilectio. ama-
re te vita eterna ē. Hic amor dei tantus ē ꝙ
hoiem interficit. etiã aliqñ morte corꝑali. ſic̃
pꝫ de diogene ſupra ſermone ꝑcedenti mem
bro ſecũdo. Si eni hoc amore cor hois inflã
mat nullo igne cremat. ſicut teſtat appani-
mus in canticis canticoꝝ dicens. Electa nã-
q; mēs q̃ vere in dilectioue dei fuerit inflam
mata nunq̃ꝫ metuit ꝓ eius amore. ꝓ eiꝰ noie
ꝓ eiꝰ fide. neq; ignē neq; beſtias neq; gladij
rigorē qđ manifeſte pꝫ de ſancto Lau. qui li
cet in ignē fuiſſet poſitus. tñ cor eius amore
accenſum cremari nõ potuit. ſic̃ de hoc dicit
Augꝰ in ſermone huiꝰ diei. Jgne.b.Laurē.
accenſus flammaꝝ nõ ſenſit incendia. ⁊ dum
xp̃i arderet deſiderio ꝑſecutoris pena nõ ar
det. inquãtũ eni in illo fidei ardor fuerit intã
tũ ſupplicij flãma refrigeſcit. Et ſubdit. cor-
poralit̃.b.Lau. laborabat i icēdio. ſꝫ amore
xp̃i ſuccendit qui materialē reſtringit tyran
ni ardorē. hec ille. Ex q̃ autoritate pꝫ ꝙ cor
eiꝰ amore accēſũ nõ potuit igne iflãmari. ſed
nũc cor eiꝰ vl̃ aia ꝟſa ē in lapidē ꝑcioſũ quo
platee celeſtis hierl̃m ⁊ muri decēter ſunt or-
nati. ⁊ hꝫ virtutes lapidis ꝑlibati. q2 ꝓtegit
ſibi ſeruientes a fulmine ⁊ tonitruo diſtricti
iudicij ⁊ ignis eterni qñ dicet mal̃. Jte male
dicti i ignē eternũ. Matt.xxv. Dat etiã vi-
ctoriã ꝯtra hoſtes hũani generl. ſic̃ pꝫ đ hen
rico impatore ſupra ſ̃mone ſcđo. ⁊ liberat a
ſubitanea morte. ñ eni ꝑmittit ſibi famulãteſ
morte mori iprouiſa. et ꝙ nõ potuit cremari
mēs eiꝰ ⁊ cor pꝫ i ꝟbis ꝑlibatl. in quibꝰ dicit
Jgne me examinaſti. Jn his.b. Lau. a duo
bus cõmēdat. Prio a paſſionis acerbitate.
ibi. igne me examinaſti. Scđo a vite ſue pu-
ritate. ibi. ⁊ nõ ē iuenta. Circa ꝑmũ ē notãdũ
aliq̃ res examinãt igne. vt auꝝ ⁊ argentum.
aliq̃ aq̃ vt vaſa plena vl̃ vacua. aliq̃ ſoitu vt
cãpane an ſint itegre vel fracte. Quedã aũt
vento vl̃ flatu ſic̃ granũ vl̃ palea. Dixi ꝑmo
quedã res examinãt igne vt auꝝ qđ eſt val-
de ſolidum ⁊ cõpactum. ideo in igne poſituz
nõ euaporat neq; in põdere minorat. nec cõ
ſumitur ſed ſolum liq̃ſcit. Et ſi quid hꝫ ipu-
ritatl ⁊ ſordis deponit ⁊ ampliꝰ depurat vt
dicit autor proprie. li.xvj. ¶ Quid ꝑ auꝝ
niſi.b.lau. aptiꝰ ꝑfigurat. ſic̃ auꝝ int̃ alia me
talla ē cãdidiꝰ prunis ſuppoſitl. ⁊ hꝫ ꝟtutez
lepre exterſiuã q2 limatura auri i cibo l̃ potu
ſũpta a lepra ꝑſeruat. vel ſaltē eam occultat

Ita.b.Lauren.inť alios martyres candore
rutilat.Sic h̾ declarat Augꝰ.in vna autori=
tate bn̄ſonāte quā inuenies ſupra ſermōe ſe=
cūdo.ibi.Niſi granū frumēti. qꝛ ꝑ ignē oīs
ipuritas ab eo eſt totaliter purgata.Habuit
etiā.b.Lauren.virtutē ꝙ a nobis pōt exter=
gere ſeu abſtergere leprā ſpūalē pctōꝝ ſi paſ
ſionem ipſius in nobis deuote maſticamꝰ.qꝛ
legitur ꝙ ſuis inimicis ſicut Hipolito q̄ ipm̄
incarcerauit veniā impetrauit.⁊ maculā vi=
tiorum expurgauit.vt habeť in legēda.Le=
gitur etiā ꝙ quidā iudex noīe ſtephanꝰ tres
domus bea.Lauren.abſtulit ⁊ iniuſte poſſe
dit.hic cū mortuus eſſet ante iudicium ductꝰ
eſt qđ videns Laurentius ipſuȝ acceſſit ⁊ tri
bus vicibus brachium eius duriſſime ſtrin=
xit.Iudex vero dedit ſnīam vt ille q̄ aliena
abſtuliſſet in locū iude proditoris traderet.
Sed predictus martyr quē idem amauerat i
vita ſanctum Lauren.acceſſit.⁊ pro eo veni
am precatur.Ille autem ſtatim ꝓ ſtephano
ꝓcaturus acceſſit ad xp̄m eiq̄ȝ cū alijs veniā
ipetrauit vt ad corpꝰ rediret.⁊.xxx.dies pe
nitentiā ageret qđ ⁊ factū fuit.⁊ tūc oīa ab=
lata reſtituit.⁊ poſt.xxx.dies ad dominū mi
grauit.⁊ ſi h̾ inimicis ſuis feť multomagꝭ fa=
ciet nobis.q̄ paſſionē eiꝰ recolimus ⁊ feſtum
eiꝰ ſolēniter celebramꝰ. Ideo clamemus ad
ipm̄ cū ſancta mr̄e eccl̄ia dicētes. Btē Lau=
renti xp̄i martyr intercede ꝓ nobis. Ex iam
dictis pȝ recte ſic auꝝ ē inť alia metalla puriſ
ſimū.⁊ lepre abſterſiuū.Sic.b.Lauren.inť
alios martyres obtinet ꝓ̄ncipatū.ſm̄ Guil.i
rōnali diuinoꝝ dicēs li.vij.Et abſterget ſuo
rū crimina deuotoꝝ.Illud nobiliſſimū auꝝ
b.Lauren.hodie in igne ē examinatū ſm̄ il=
lud qđ ꝓ̄dixit ſapiēs Prou.xvij.In igne ꝓ=
batur auꝝ ⁊ argentū.ſed nō ē minutū ſed cō=
ſtans inuentū.Iō figuratꝰ ē per quendā pue
rū.de quo refert Valeriꝰ in Polič.li.iij.Qđ
Alexandro magno ſacrificāte q̄dam puer aſ
ſiſtens arrepto thuribulo thurificauit carbo
aūt ardēs in brachio pueri delapſus ē.Et li=
cet cremareť ⁊ odor ad circūſtantes veniſſet
puer tn̄ brachiuȝ imobile tenuit. ne ſacrifici=
um ipediret.Alexander aūt ipm̄ cremari ꝑ=
miſit ſic volēs puerū examinare Sic verꝰ ale
xander ieſus xp̄s ꝑmiſit cremari carnes ſui
pueri Lauren.ita vt de ipo pōt exponi illđ.
Ecci.xxxvj.Vapor ignis vrit carnes eiꝰ ⁊ i
dolore fornacis ꝯterať.Et h̾ fecit ne ſacrifici
um ipediret.Qꝛ dn̄s ꝯſolabať ipſum dicēs.
ſicut hodie caniť.Puer meꝰ noli timere cuȝ
tranſieris per ignē flamma non nocebit te et
ardor ignis nō erit in te. ¶ Fuit tamē iſte

ignis pena acerba ex tribꝰ. Ex doloris imen
ſitate.quia ignis eſt maxime afflictiuus. Iō
dicitur Eſa.xxxiij. Quis poterit habitare
de vobis cum igne deuorante.q.d.nullus.
vel pauci qꝛ mēbra multis vulneribꝰ lacera=
ta ⁊ cōſciſſa aduri facit.Ita vt dicere pōt il=
lud Iob.xvj. Non pepercit effudit in terra
viſcera mea ⁊ ſcidit me vulnere ſuꝑ vulnus
Scđo ex tp̄is diuturnitate. ſm̄ illud Amb.
Nō eni frēs.b.Lau.ſimplici ⁊ breui paſſiōe
puniť.reqr̄e ſupra.j.ſmōe de ſcō Lauren.
mēbro.j.Tertio ex pene diuſitate qꝛ oīa ge=
nera tormentorum in eius corpore fuerūt ex
tenſa.vt dicere poſſet cum pš.lxxxvij.Om=
nes fluctus tuos induxiſti ſuper me.Secun
do alique res examinanť tactu.vt videmus
de argento qđ examinať in lapidis tactu ⁊ ſi
ē ſonoꝝ bonū ē argentuȝ.ſic deꝰ examinauit
tactu corporis.b.Lauren.qui totus fuit in
corpore laceratus ⁊ aduſtus.⁊ tanq̄ȝ argen=
tū electum eſt inuentus.Ideo pōt exponi de
eo illud Iob.ij.Mitte manū tuam ⁊ tanga
os eius ⁊ carnem.Et tunc videbis ꝙ in faci
em benedicat tibi Et poſſunt eē verba decij
qui miſit carnē.b.Lauren.crudeliť tangere
qui tunc gr̄as agens dn̄m benedixit.Ita vt
dicere poſſit cū pš.xxxiij.Benedicā dn̄m in
omni tempore.Sed tale argentum electum
nos nō ſumꝰ prochdolor.qꝛ cum a deo tactu
tribulatiōis examinamur non ſumꝰ ſonoroſi
bn̄dicētes dn̄m ſic ipe feč.Iō de nobis dicit
dn̄s Hiere.vj.Argētū reprobū vocaui vos
¶ Tertio examinanť aliq̄ res ſonitu ſič ſo=
nus groſſus bonꝰ vel malus.Ita.b.Laurē.
examinatꝰ non dedit ſonituȝ murmuris ſed
laudis.nō ſonitū blaſphemie ſed ꝯfeſſionis
deuote.qꝛ dicit aſſatꝰ nō negaui nomen ſan=
ctum tuum.interrogatus te xp̄e cōfeſſus ſuȝ
ita adhuc inueniūtur boni chriſtiani fideles
qui cū a dn̄o examinanť examine tribulatio=
nis amiſſione reꝝ ſuarum vel amicorum.ſo=
nitū deuotionis oñdunt dicētes cū Iob.c.j.
Dn̄s dedit dominus abſtulit ſič dn̄o placu=
it.ita factum eſt.ſit nomē domini benedictū.
Et illi demonſtrant ꝙ ſunt vaſa non autem
vacua ſed plena plenitudine gr̄arum.⁊ ve=
re beati ſunt illi qui ſm̄ Pš.xxxvj.bn̄dicen
tes ei hereditabūt terrā.quam terrā.reuera
terram viuentium.de qua idē ait alio i loco.
Credo videre bona dn̄i in terra viuentiū.et
etiā terra morientiū ſcȝ preſentem.Quis eni
ad tempus in perditione rerum examinanť.
tamen in omnibus poſtea remuneranť.Sič
legitur de Iob vltimo.c.Cui dn̄s omnia ad
didit duplicia q̄bus terrā hereditauit.Sed

heu plurimi qui cũ a dño benigne examinãt. q̃ quos amat arguit ⁊ caſtigat Apoc. iij. Nõ enĩ habẽt ſonitũ laudis ſ3 murmuris nõ ꝯfeſſionis ſ3 maledictiõis. Jõ vere ſunt maledicti. q2 maledicẽtes ei diſꝑdẽt ſꝫ pſ. xxxvj. Qδ figuratũ ẽ de iudeis Exo. xvj. Qui cum deficeret eis cib⁹ ⁊ victualia q̃ portauerũt d egypto murmurauerunt ꝯtra dñm dicẽtes. vtinã mortui eſſem⁹ ꝑ manũ dñi qñ ſedebamus ſuꝑ ollas carniũ. Jõ oẽs tales diſꝑierũt nec in terrã ꝓmiſſiõis intrauerunt. ſ3 mortui ſunt in cõſpectu dñi i deſerto. vt hꝛ Nume. xiiij. Jõ nos nõ ſic frẽs chariſſimi cum venerit tribulatio leti ei aſſurgam⁹. Sic de h dic doctor amandus in horalo. ſap. lib. j. c. xiij. Cũ tribulatio aduenerit exi hoſti obuiã tanto benigne eũ recipiẽdo. ⁊ dic corde iocũdo. Beneueniat amica mea tribulatio. Quarto alique res examinanꝭ vento vel flatu ſic palea vel granũ. granũ cadit in terrã. palea aũt in aere extolliꝭ ⁊ hincinde diſpergiꝭ. ita examinat⁹ ẽ b. Lauren. ⁊ habuit ſilitudinem grani. q2 cecidit in terrã humilitatis ⁊ nõ in altum elationis quãuis eẽt iactat⁹ in ventum honoris. Jõ legiꝭ de ipo euangeliũ Joh. xij Niſi granũ frumẽti. ⁊c. S3 ſũt ecõtra multi qui in honore nõ exaltanꝭ ſ3 ſũt hũiles nec a vento ſic palea diſpergunꝭ. Cũ aũt in vẽtu3 honoris proijciunꝭ ſtatim in elationẽ reſoluunꝭ. ⁊ talis fuit Saul qui fuit humilis cuſtodiẽs iumẽta pr̃is ſui. ⁊ ꝓpter hãc humilitatẽ electus eſt in regem. ſed proiect⁹ in ventũ regij honoris ſic palea in altũ ſuꝑbie ſe ſb leuauit. iõ dixit ad eũ Samuel. j. Regũ. xv. Nõne cũ paruulus eſſes i oculis tuis caput in tribubus iſrꝉ fact⁹ es. q. d. ſic. S3 propter ſuꝑbiã tuam priuaberis. ſed ſic nõ fuit beat⁹ Lauren. ſed qui ante honorẽ fuit humilis in honore humilior ẽ effect⁹. nec etiã in vẽto tribulationis ꝑ vituperiũ ẽ diſperſus q2 infideles ſepe ipm vituꝑabãt. ſ3 tulit patienꝭ. S3 ẽ notandũ qñ nõ ẽ aliqs ventus remanẽt ſil palee ⁊ frumentũ. qñ autẽ horrea ſunt ventoſa ariſte ⁊ palee euaneſcũt. Cum enim eſt ventus validus tunc palee ſimul ⁊ frumẽtũ diſpergunꝭ niſi illa que in horreo ſũt locata Sic quando nulla ẽ perſecutio boni et mali inſimul ſunt nec ab inuicẽ diſcernũꝭ. Cũ vero tribulatio aduenerit mali recedũt ⁊ boni remanẽt. Cũ autẽ maxima tribulatio aduenerit. ſic erit tpe antichriſti tunc non ſolum mali. ſed etiam multi qui videbanꝭ electi eẽ recedent. ⁊ ſolum illi remanebũt qui in horreo beatitudinis eterne per diuinam p̃deſtinationẽ collocati fuerint. ⁊ h quo ad p̃mum

¶ Quantũ ad ſecũdũ notandũ. videm⁹ ad experientiã ꝙ aurũ in igne maiorẽ acq̃rit puritatẽ. lutũ aũt vel palea facꝭ fumoſitatẽ3. ſic viri ſancti in igne tribulationis acq̃runt ſanctitatẽ. mali aũt iniq̃tatẽ. Qδ declarat beat⁹ Aug⁹. Et habeꝭ. xxiij. q. iiij. c. Nabuchodonoſor. Nonne nabuchodonoſor ob innumeras impietates flagellatus penituit ⁊ regnũ qδ ꝑdiderat alius accepit. Pharao autẽ in ipis flagellis durior ẽ effect⁹. Et idẽ in li. de ciui. dei demõſtrat tribus exemplis dicens. Manet diſſimilitudo paſſorũ in ſimilitudie paſſionũ. Nam ſicut ſub vno igne aurũ rutilat ⁊ palea fumat. ⁊ ſub vna tribulatõe ſtipule cõminuũꝭ ⁊ frumẽta purganꝭ. ita vna eademq3 tribulatio bonos ꝓbat ⁊ purificat. malos fuſcat ⁊ exterminat. vnde eadẽ afflictiõe mali deũ deteſtanꝭ ⁊ blaſphemãt. boni autẽ p̃dicant ⁊ laudãt. hec ille. Jta b. Lauren. in igne tanq3 aurũ rutilauit. deci⁹ autẽ corrept⁹ a Laurentio ſolũ fumigauit. Jlle inuentus ẽ ſine iniq̃tate. ille mortu⁹ ẽ plenus ſorditate ille purgat⁹ celũ aſcendit. iſte cõminutus ad infernum deſcendit vt plenius habetur in legenda. ⁊ tantum de ſecundo.

¶ Sermo p̃m⁹ de aſſumptõe btẽ ꝟginis.

Teaſſumam et re

gnabis ſuꝑ oia q̃ deſiderat aia tua. Jta ſcribiꝭ. iij. Regũ. xj. ¶ A Dicit plateari⁹ ſpõſa ſolis ẽ herba frigida ⁊ humida in ſecũdo gradu ⁊ eſt cõmunis omnibus Et eius ſuccus bulitus valet cõtra venenũ ſumptum interius. valet etiam cõtra morſũ canũ venenoſũ ſi ſuper vuln⁹ ponatur. hũc florem de ſe trahit. q2 ſꝫm Jſi. quãdo ſol oritur flores ſuos aperit. ⁊ cũ occubuerit iterũ ſe claudit. ⁊ ſic ſequitur motũ ſolis. Spũalr per hunc florem beatiſſima ꝟgo maria deſignatur. q2 fuit frigida ab omni calore peccatorũ. ⁊ humida ex plenitudie grãrũ. Quia dicit Aug⁹. Cũ de peccatis agiꝭ de maria nullam ꝓrſus volo hr̃e mẽtionẽ. q2 ſcim⁹ ꝙ illi plus collata ẽ grã ad vincendu3 ex omi ꝑte peccatũ. q2 ꝯcipere ⁊ ꝑere meruit eum que3 ꝯſtat hr̃e nullũ pctm̃. Eſt etiã cõis oib⁹ tam pctõrib⁹ q3 iuſtis. Teſte Berñ. in ſermone. Maria oib⁹ facta ẽ oib⁹ ſinũ miſcdie aperuit. ⁊ de plenitudine ei⁹ accipiũt vniuſi. captiuus redẽptionẽ. eger ꝯſolationẽ. pctõr veniã iuſt⁹ grã3. angeli leticiã. fili⁹ dei carnis ſbam deniq3 tota trinitas glã3. Ei⁹ ſucc⁹ hoc ẽ grã ſpũalꝭ bulita v3 ꝯtra venenũ pctõrũ. q2 peccatorẽ quẽ de⁹ ꝑ ſuam non põt ſaluare iuſticiam Maria per ſuã grãm ſaluat infinitam

vt dicit Chry. de ꝑrogatiuis. b. ỽgis Ualet
etiã ꝯtra canũ morſũ. i. demonũ q̃ magis ter
rent marie ꝑconio ꝙ̃ ſuo ſupplicio ſꝫ Chry.
in hodierno ſermo. ¶ Iſtũ iocũdiſſimuꝫ
florẽ mariã ỽginẽ. ⁊ ſponſã veri ſolis traxit
ad ſe idẽ verus ſol iuſticie xp̃s ieſus ꝑ aſſũ-
ptionẽ venerandã qꝺ teſtat̃. b. Hiero. in ſer
mone hodierno. Uirgo inq̃t ſingularis ⁊ vir-
go regalis hodie a ꝓprio filio ſuo ad thronũ
dei vehit̃. ⁊ in ipa ſede trinitatis collocatur
Qꝺ figuratũ fuit Heſter. ij. vbi legit̃ ꝙ He-
ſter ỽgo ſpecioſiſſima ducta fuit ad cubile re
gis aſueri. ⁊ rex ipam amauit ſup oẽs ⁊ ꝺdit
ei ptãtẽ ſup oia. Ita chriſtus cuꝫ tota celeſti
curia duxit hodie mariã ad celeſte cubile pa
tris ſui. Et h̃ ꝓmiſerat ſibi in ỽbis thematis.
Te aſſumã. In quib⁹ verbis tria tangũtur.
Primo dilectio maternalis ad quã a filio in-
uitat̃. ibi te aſſumã. Scꝺo exaltatio ꝑncipal̃
ꝑ quã ſup angelos ſublimat̃. ibi. ⁊ regnabis
Tertio ꝑmiatio eternalis. qꝛ bonis oib⁹ ſati
atur. ibi. ſuper oia q̃ deſiderat aia tua. Quã-
tũ ad primũ eſt notandũ. Dicũt naturales ⁊
ꝑſertim Petr⁹ de creſ. li. vij. ꝙ prata ſunt fe-
cunda cũ herbe ad debitũ augmentũ ꝑuene-
rint ⁊ flores cõpleuerint anteq̃ ad caſũ floris
⁊ ſiccitatẽ ꝑueniãt. Nã ſi maturi⁹ ſecant̃ erit
aquoſum fenũ nõ ꝑbens animalib⁹ ſolidum
nutrimentũ. Siccũ ỽo nõ ẽ ſtatim inducẽdũ
ſed per aliquot dies vt ſiccet̃ dimittendum
⁊ tunc in horreũ reponendũ. ¶ Moralr
per pratũ ỽgo bñdicta maria intelligit̃ ſm ꝙ
habetur in pſalterio eius qꝺ approbauit pa-
pa Johes. xxij. Aue pratũ floridũ qꝺ efficit
grauidũ auſter ſancti ſpũs. Et maria prato
aptiſſime cõpat̃. qꝛ ſicut ait Pe. vbi ſupra.
Felix eſt prati poſitio que hꝫ in ſe riuũ fluen
tem que poterit quotiens opus fuerit irriga
ri. ⁊ ꝙ nõ habeat nimiũ eſtuꝫ quo herbe pñt
nõ cõplete exiccari. Ita maria habuit ſuper
ſe riuum ameniſſimũ ſpũm ſanctũ a quo flu-
xerunt largiſſime aque gr̃aꝝ que eã fecunda
uerũt ſm illud Luc. j. Spũſſanct⁹ ſupueni-
et in te. Nec etiã habuit eſtũ carnalis ꝯcupi
ſcẽtie. ſed flores virtutũ nõ ꝯburentes qꝛ dei
filiũ genuit. ⁊ virgo in euũ ꝑmanſit. ſic hr̃ in
c. firmiter credim⁹ de ſum. tri. ⁊ fiꝺ. ca. vbi ꝺr
vnigenit⁹ dei fili⁹ ieſus xp̃us a tota trinitate
cõiter incarnatus ẽ ex maria ſemp virgine.
De hoc etiã habet̃ in ſermone Arnonis q̃ di
cit. Torrẽs diue voluptatis in eã ſupueniens
affluit in cui⁹ mirabili ſuauitate ⁊ in effabili
voluptate deũ ⁊ hoiem cõcepit. Et ſubdit.
Nõ eni ibi carnalis ꝯcupie eſtus veniens ex
voluptate carnis afflauit. ibi ſpũſſanctus,

ignis diuinus penetrans affuit. Hec ille. Et
qꝛ fuit irrigata aquis gr̃arum ⁊ exſiccata ab
eſtu carnalis ꝯcupie. Iꝺ ꝓtulit in ſe multos
flores ỽtutũ. Recte ſic pratũ ꝙ riuis irrigat̃
⁊ ab eſtu ſolis nimiũ elongat̃ ornat̃ decenti
ornatu floꝝ in q̃b⁹ viſus recreat̃. ¶ Pro
tulit igit̃ in ſe violas humilitatis ⁊ roſas rubẽ
tes ꝑfecte charitatis. qꝛ dicit Bertram⁹ In
hac virgine maria tota trinitas tantã abun-
dantiã humilitatis ⁊ charitatis poſuit ꝙ mi
rabile fuit ꝙ corpus ſuũ ex abũdantia gratie
nõ crepuit. ꝓtulit deniq̃ lilia albentia puri-
tatis. ⁊ rutã virginalis caſtitatis. quis enim
hoim fuit ea purior q̃ tanta nitet puritate. ꝙ
ſub celo nõ põt maior reperiri. ſm Anſ. i li.
de ꝯceptione ỽginis. Quis ea caſtior q̃ ſpe-
culũ ſine macula ⁊ virginũ norma. certe ne-
mo niſi xp̃s filius ei⁹ vnigenit⁹ q̃ ẽ candor lu
cis eterne. Sap. vij. Produxit inſup oẽs flo
res virtutũ. qꝛ ſm Hiero. Si mariã reſpexe
ris nihil virtutis vel decoris. nihil ſpecioſi-
tatis qꝺ nõ in ea reſplendeat. Illud igit̃ iocun
diſſimũ ⁊ ornatũ pratũ virginũ ſpeculũ ſicca
uit hodie xp̃s per mortẽ nõ acerbã ſed letam
de hoc neq̃ ſeculo. qꝛ herbe gratiaꝝ ⁊ flores
omniũ virtutũ ad debitũ augmentũ venerũt
non enim nimis matura qꝛ ſexagenaria exi-
ſtens mortua eſt. vt cõiter doctores tenent.
¶ Refert nanq̃ Epiphani⁹ ꝙ qñ xp̃m con
cepit erat annoꝝ. xiiij. ⁊ quindecimo pepit.
⁊ manſit cum eo. xxx. tribus ãnis. ⁊ dimidio
et ſuperuixit vt probabilius habet̃. xij. ãnis
qꝛ apl̃i totidẽ annis ꝑdicauerũt in Judea et
circa ꝑtes illas. vt in eccl̃iaſtica hiſtoria legi
tur. Corp⁹ aũt eius nõ ductũ fuerat in horre
um celeſtis hierl̃m. ſed per aliq̃t tẽpus in val
lem Joſephat collocatũ. Sed aia ei⁹ ſanctiſ-
ſima hodie a filio ⁊ a tota celeſti curia i celuꝫ
ẽ deducta. Et gl̃ioſi⁹ vt ſic dicã q̃ xp̃s eſt aſ-
ſumpta. Qꝺ probat. b. Berñ. in ſermone de
aſſumptione. Attolle inq̃t oculos ad aſſum-
ptionẽ. b. marie ỽginis ſalua filij maieſtate i
uenis curſũ hui⁹ forte nõ mediocriter digni-
orẽ. ſoli eni angeli redẽptori occurrere potue
rũt. mr̃e vero celoꝝ palatia penetrante filius
ipe cũ tota curia tam angeloꝝ q̃ iuſtoꝝ ſolẽ-
niter occurrẽs erexit ad beatiſſime ꝯſortium
ſeſſionis. hec ille. Gaudeant igit̃ peccatores
qꝛ hodie ductũ ẽ pabulũ eoꝝ in horreũ btoꝝ
ſi ſunt ſupbi inueniunt in ea violas ſalubres
vere humilitatis. Si ſũt ipuri ꝑ pctã iueniũt
liliũ puritatis. Si incõtinẽtes habent rutã ca-
ſtitatis. ¶ Dicẽt q̃s an etiã p⁹ea corp⁹ eius
vnitũ aie ſit aſſũptũ videt̃ ſentire doctores
ꝙ ſic vt cõit̃ qꝺ Berñ. i ſmõe ꝓbat rõe dicẽs

Qñ deus corꝑa ſanctoꝝ ſublimauit ꝑcioſa.
vtputa Petri Jacobi tam glioſa ⁊ venera/
bilia reddidit ⁊ honore tã mirifico ſblimauit
vt ⁊ ipſis deputeť loc⁹ eoꝝ venerationi con=
gru⁹ ⁊ ad ipm mũd⁹ ꝓperat vniũſus. ſi igiť
corp⁹ marie ſuꝑ terrã eẽ dicať cũ nec deuota
viſitatione fideliũ frequẽteť. nec eidẽ locus
deputeť honoris nimiꝝ videť xp̃s honorez
matris ꝯtempſiſſe cũ tñ ſuꝑ terram aliorum
corꝑa ſanctoꝝ ſic honorent. hec ille. Ad idẽ
ẽ. b. Aug⁹ ſermone. vij. de aſſũptiõe. Thro=
nũ inquit dei ⁊ tabernaculũ xp̃i ⁊ templum
ſpũſſancti dignũ ẽ eẽ ibi vbi ipſe de⁹ ẽ. Tã ꝑ
cioſum theſauꝝ digni⁹ ẽ celũ ꝙ̃ terrã ſerua=
re ⁊ cõcludit. Letare leticia inenarrabili vir
go maria tã corpore ꝙ̃ aĩa ꝓprio filio itegra
liter aſſumpta q: perfectã integrãꝙ̃ genuiſti
nobis vitã. Hec ille. Et hoc quo ad primũ
Quantũ ad ſecũdũ ẽ notandũ ſm natu-
rales cedrus ẽ alta arbor in mõte libano ſuꝑ
oẽs arbores exaltata. ſm illud ꝙ canit eccľa
Cedrus alta libani. Per hanc arborẽ intelli
giť virgo maria. Recte eni ſiċ cedrus eſt ar=
bor altiſſima omniũ arboꝝ dña ⁊ regina. vt
dicit Rabanus ſuꝑ pſalteriũ. Jta maria eſt
omniũ celeſtiũ ⁊ terreſtriũ electiſſima dña ⁊
regina. Q: ſm Aug. in ſermo. iij. de eius na
tiui. Facta ẽ maria palma virginum. norma
ꝑncipũ. glia viduaꝝ. exultatio ꝯiugũ. victo
ria xp̃ianoꝝ. gaudiũ angeloꝝ. redes aĩarũ.
ianua celoꝝ. ſublimatio apľoꝝ. laus marty=
rũ. iubilatio ꝯfeſſoꝝ. ꝯtinentia virginũ. ſal⁹
ꝙ̃ omniũ pctõꝝ. hec ille. Recte eni ſiċ cedr⁹
ẽ arbor odorifera ⁊ odor ei⁹ fugat ſerpentes
⁊ oĩa venenoſa. ſic etiã nr̃a dña fugat ſerpen
tes infernales. q: in ei⁹ p̃ntia nequiũt ſubſi=
ſtere. Q: dicit Amb. in li. ꝑſa. Ad inuocatio
nẽ nois marie tota cõcutiť ⁊ cõteriť concio
ꝑtãtis maligne. Marieꝙ̃ p̃ntia ineſtimabi=
lia infert demonib⁹ ſupplicia ꝙ ꝓbat in exẽ=
plo. H Refert Jacob⁹ ianuen̄. ꝙ q̃dã mo
nachi ſtabant ante diẽ iuxta flumẽ. ⁊ ibidez
fabulis ⁊ ocioſis ſermonib⁹ ſe reſoluebãt. et
ecce remiges audiũt ꝑ flumẽ ipetu mõ naui=
gantes. Qnib⁹ monachi dixerũt. q̃ nã eſtis
⁊ illi demones ſum⁹ ⁊ aĩaz eborij ꝑpoſiti do
mini regis francoꝝ q̃ a monaſterio ſci galli
apoſtatauit deferim⁹ in infernũ. qð audien=
tes monachi vehemẽtiſſime timuerũt ⁊ for=
tiť clamauerũt ſancta maria ora ꝓ nob. q̃b⁹
demones dixerũt. bñ mariã inuocaſtis. vos
eni dirũpere ⁊ ſubmergẽ volebam⁹. q: vos
diſſolutos ⁊ extra horã cõfabulãtes inueni/
mus. Tunc monachi redierũt ad cenobiũ ⁊
demones ꝓperauerũt ad infernum. Ex illo

miraculo pꝫ ꝙ maria quaſi odor cedri fugat
ſerpẽtes infernales. Jta legiť cedr⁹ btã v̾go
maria hodie ꝑncipaliť exaltata ſuꝑ oẽs cho
ros angeloꝝ. ſic ipa teſtať Ecci. xxiiij. Ego
quaſi cedr⁹ exaltata ſum in libano. Cui ꝯſo=
nat eccľa. Exaltata es ſancta dei genitrix ſu
per choros angeloꝝ ad celeſtia regna Quia
vt diċ Gerhard⁹ in ſuis omeľ. Hodie beatã
virginẽ celi ſuſceperũt letando angeli gau/
dendo archangeli. iubilãdo throni. exultan
do dñationes. pſallendo principat⁹. armoni
çando cherubin ⁊ ſeraphin hymnizando ad
ſuꝑne diuitatis tribunal deducẽdo. hec ille.
De hoc etiã dicit Bern̄. in ſermõe. Quis co
gitare ſufficiat ꝙ̃ glorioſe mundi dña ꝓceſſe
rit. quãto deuotõis occurſu celeſtiũ legionũ
ꝓdűt multitudo. q̃bus ad thronuz glie can=
ticis ſit deducta. ꝙ̃ placido vultu. ꝙ̃ ſerena
facie. ꝙ̃ diuerſis amplexib⁹ ſuſcepta a filio ⁊
ſuꝑ oẽm exaltata creaturã cum honore quo
tanta mater digna fuit. ⁊ hoc figuratũ eſt. iij
Regl. ij. vbi legiť. ꝙ mortuo dauid fili⁹ eius
Salõmon regnauit pro eo. hic quadaz vice
ſedens in ſolio ſuo regali vidẽs ad ſe venire
Berſabee mr̃em ei⁹ aſſurrexit honorifice illi
⁊ in occurſũ eius venit ⁊ iuſſit ſibi ponere ſe
dẽ iuxta ſe in dextera. Ad quẽ mať vnã peti
tionẽ paruulam feċ. Ego deꝑcor a te ne ꝯfũ
das faciẽ meã. Cui rex. pete mater mea neꝙ̃
eni phas ẽ vt auertã faciẽ meã a te. Salomõ
q̃ interꝑtať pacific⁹ ſignificat xp̃m q̃ eſt prin
ceps pacl. Eſa. ix. Hic vidẽs ad ſe venientẽ
mr̃em ſuã glioſam ei aſſurrexit. ⁊ eaz circa ſe
locauit. ſiċ teſtať Hiero. in ſermone hodier.
ipe ſaluator ꝑ ſe feſtin⁹ ⁊ tot⁹ let⁹ mr̃i occur=
rit ⁊ eã ſecũ i ſolio collocauit. Et ſbdit. hec ẽ
dies in q̃ vſꝙ̃ ad throni celſitudinẽ itemera=
ta maria mr̃ ⁊ v̾go ꝓceſſit atꝙ̃ i regni ſolio ſb
limata p⁹ xp̃m glioſa reſedit. hec ille. ibi reſi=
dẽs ꝓ pctõrib⁹ exorare deũ nõ deſiſtit. ſꝫ ꝓ
oibus intercedit ſm qð diċ Bern̄. i ſermone
Pctõrẽ quãtũcũꝙ̃ fetidũ maria nõ deſpicis
ſi ad te ſuſpirauerit tuũꝙ̃ iteruẽtũ penitenti
corde flagitauerit tu illũ a deſperatõis bara
tro pia mãu retrahis ſniaz ab ore diſtricti iu
dicl rapis donec miſeꝝ pctõrẽ ſalues ⁊ tuo fi
lio recõcilies. Jdẽ aduocatã ꝑmiſit ꝑegrina
tio nr̃a q̃ tãꝙ̃ mr̃ iudicl ſalutl nr̃e ꝑtractat ne
gotiũ. ⁊ dñs noſter xp̃s filius ei⁹ petitionem
ipius nõ reijcit. ſꝫ exaudit. Jð clamat eccľia
Audi nos nam te filius nihil negans hono=
rat. Et h̄ quo ad ſcðm. Quantũ ad tertiuz ẽ
notãdũ. ꝙ hoies in p̃nti cupiũt eẽ i locl ame
nis. ſiċ videm⁹ in vere ꝙ trãſeunt ad loca vi
rida. Deſiderãt deniꝙ̃ veſtes ꝑcioſas qð pꝫ

q₂ abſtrahunt in cibis ⁊ in aliȷ̈s neceſſariȷ̈s.
⁊ cōparant ſibi veſtes meliores in quātū pn̄t
ſed illa deſideria nō ſunt cōpleta. De his di=
cit Terentiꝰ in adelphis. Hec natura deſide
ratoꝝ eſſe perhibet᷑ vt deſiderata nō habita
magna ſūt. habita vero vileſcūt. ſic̄ declara=
ri pōt de tunica ꝑcioſa que nō habet᷑ deſide=
ratur. ſed cum habetur fortaſſis vilipendit᷑.
qđ habemus de Nerone ꝙ erat auidꝰ appe=
titu veſtiū ꝑcioſaꝝ. ſed cuȝ ſibi cōꝑauit vili=
pendit ⁊ nūꝗ̄ vnā bis induit. vt refert Gui=
donius ⁊ Vincē. li. ix. Ideo ſi vult hō vt de
ſideriū ſuū impleat᷑ dimittat exteriora ſua ⁊
querat deū. Q₂ dicit. b. Augꝰ. in li. Solilo.
Animā quā creaſti dn̄e capāx facta ē ita ma=
ieſtatis tue ꝙ a te ſolo ⁊ nullo alio pōt adim=
pleri. Cum aūt te habet plenū ē deſiderium
Et nihil qđ deſiderat᷑ exterius reſtat. Si au
tem creaturā deſiderat ꝯtinuā famē habȝ q₂
licet deſiderat de creaturis ⁊ adipiſcat᷑. va=
cua tamen remanet. q₂ nihil ē ꝙ eam impleat
niſi tu ad cuius imaginē ē creata. hec ille. et
hoc cōſiderans maria hic nō queſiuit aut de
ſiderauit eſſe in locis amenis mūdi. Sed lo=
ca vbi filius ſuus paſſus eſt frequēter viſita
uit ⁊ deſideriū habuit eē cū deo. ita vt dice=
re poſſet cum. pſ̄. xlȷ̈. Sicut ceruuſ deſiderat
ad fontes aquaꝝ. Nec etiam deſiderauit ha
bere veſtes ꝑcioſas ſed virtutes. Iđ Augꝰ.
ſupmiſſus ē in perſona ipſius dicit. Reſpe=
xit nō ornatā auro flāmeam tunicā meā non
pomposū vultū radiantis auri ⁊ ornamētuȝ
ceruicis mee aut ꝑcioſoꝝ lapidū ⁊ gemmarū
dependentiū in auribus meis. aut gēmaruȝ
ruborem attendit ſucco mendaciȷ̈ coloratū
q. d. Illa nō queſiuit. ſed reſpexit humilita=
tem ancille ſue. Ideo nunc ſedens apđ filiuȝ
habet omnia que deſiderat eius anima quia
iam eſt in loco ameniſſimo vbi ſunt albentia
lilia cōfeſſoꝝ ⁊ virginū ⁊ roſe rubentes mar=
tyrū ⁊ ornata auro ⁊ gemmis ꝑcioſis ſm̄ il=
lud qđ dicit. b. Augꝰ. in ſermone. iȷ̈. de nati
ui. eius. Exultās ꝟgo per albentia lilia con=
feſſorū ⁊ virginū roſas vernantes martyrū
illo regnās beatoꝝ feliciſſimo regno ſuo quo
ſequeris agnū quocūqȝ ierit. iter ꝑadiſi ame
nitates ſacris greſſibus incedis felici ⁊ imar
ceſſibili palma. ⁊ corona gl̄ie a filio tuo dn̄o
noſtro coronaberis. angelicis iuncta choris
aſſociata ſanctoꝝ cateruis. gemmis ac mar
garitis ornata perſiſtis thronꝰ regni tibi cō
fertur verā matrē regis eterni ꝑ omnibꝰ dili
gens nō impiali ſed filiali. amplectit᷑ ample
xibus cōgaudet ibi in celis quē tu paruuluȝ
totiens oſculabaris in terris. hec ille. Ecce ꝗ
modo iocundatur in locis iocūdiſſimis ⁊ pa
ſcitur ab vberibus eterne conſolationis. Ec
ce coronam regni habens in capite ſuo ſuper
omnia regnans que deſiderat anima eiꝰ bo=
niſqȝ omnibus i e.erna gloria ſatiatur ⁊ hoc
quo ad tertium.

¶ Sermo ſecundus de eadem feſtiuitate

Intrauit ieſus in quoddam caſtellū ⁊ mulier q̄=
dam Martha nomine accepit il
lum in domum ſuam. ita ſcribit᷑. Lu. x. Con
ſuetudo debet hec eē inter bonos hoīes ⁊ fi=
deles vt ſi vnus peregrinus in longinquam
ꝓceſſerit regionē ibi inuenit hoſpitiū in quo
decenter tractatur ⁊ alatur qđ tempore exi=
gente benefactori ſuo facit recōpenſam ipm
ad hoſpitium ſuum reuerenter aſſumendo.
Iuxta illud ſapientis Cathonis. Beneficiȷ̈
accepti memor eſto. De hoc venerabilis au=
tor Alpitius refert exemplū fidedignum di
cens ¶ Quidā iuuenis ſagax igenio mer=
cationis cā venit ad quēdā gentilē in ꝑtibuſ
orientis in oibus rebus ditiſſimū ⁊ liberalē
quē ille vidēs honeſtū moribꝰ ⁊ ſagacē inge
nio eū nō ꝑuotꝑe tenuit i expenſis. ꝗ cū deli
beraret redire ad patriā duxit ipm gentil᷑ ad
theſauꝝ incōꝑabilē rogās vt de eo accipet.
Ille autē recuſauit tandē oñdit illi in ꝯclaui
ſeptē puellas genere nobiliſſimas quas ſm̄
ritum ducere ꝓponebat q̄s videns iuuenis
miro captus amore vnā elegit ꝑ̄ſtantiſſimā.
Cui gentilis tu ex illis omnibꝰ pulchriorem
elegiſti ⁊ mihi dilectiſſimā. ⁊ hec dicēs ſpon
te tradidit ſibi cū munuſculis dignis ⁊ ad ꝓ
pria tranſmiſit gentilis frequent᷑ recolēs q̄đ
in dicta iuuencula ꝑdidiſſet de die in diē i re
bus decreſcebat. ⁊ tandē in extremā veniēs
miſeriā de pr̄ia ſua ē repulſus. veniēs igit᷑ i
terrā iuuenis ꝑ̄fati pulſans ad oſtiū ⁊ cū ne=
gligentia famuloꝝ nō fuiſſet intromiſſus de
ſperās abȷ̈t ad eccl̄ie atriū ſe proiecit i nocti
igit᷑ ſilentio quidam latro hominem occidit.
⁊ aufugit. mane igit᷑ occiſus inuenit᷑ ⁊ homi
cidium gentili imponitur. Raptꝰ igit᷑ ad iu=
diciū cū ob deſperatōȝ factū nō negarȝ duci
tur ad mortē quē vidēs ille iuuenis ꝯ̄guit eū
⁊ ꝓſiliēs dixit. Innocēs ē ille ego ſum qui fe
ci ⁊ cum ille iuuenis caperetur ad decollan=
dum. Videns hoc reus ſaliēs in medium di
xit. ego ſum qui homicidiū feci mox ꝓceres
ciuitatis ſtupefacti dietas tres faciūt. ⁊ cum
veritatē agnouiſſent innocētes abſoluunt ⁊
ſimilit᷑ reum abire fecerunt. Iuuenis aūt ac
cepti bn̄ficiȷ̈ non immemor obuȷ̈s manibus

⁊ oculis gentilem ſuſcepit ad fidē inuitat no
bilē ꝯſobrinā ⁊ vxorem tradidit. et oīa bo=
na ſecū diuiſit. Spūaliter xp̄s q̄ ē ſapientia
patris ſummi venit quaſi peregrinus ī hūc
mūdū vt diceret poſſet ad mūdū. illō pſ̄. xxx=
viij. Aduena ego ſū apō te. ⁊ pegrin⁹. in hoc
mundo inuenit hoſpiciū decenter ornatum
in quo fuit tentus nouē meuſibus ſcʒ corpuſ
beatiſſime virginis. que quidem ipſuʒ lacta
uit aluit ſeu nutriuit ſicut de ip̄o canit̄. ſola
virgo lactauit vbere de celo pleno. Jdcirco
decēs fuit vt q̄ ip̄aʒ recepit ī hoſpitiū aſſume
ret ⁊ ip̄am in hoſpitiū eternale. ſic̄ de h̄ dicit
b. Bern̄. in ſermone. Quē inq̄t virgo ī caſtel
lum huius muudi intrantē pri⁹ ipſa ſuſcepe
rat ab ip̄o ſuſcipit̄ ſanctā ingrediēs ciuitatē
Sed cū quanto putas honore cū quāta exul
tatione. cū quanta gloria. nec in mūdo locus
dignior virginalis vteri tēplo in q̄ ṽgo ma=
ria filiū ſuſcepit. nec in celis regali ſolio quo
mariā marie filius ſublimauit. de h̄ dicit pre
ſens euāgeliū. Jntrauit ieſus in quoddā ca=
ſtellū. Jn quibus tria tangunt̄. Primo chri
ſti marie corporalis inhabitatio. ibi. Jntra=
uit ieſus. Scd̄o filij pia maternalis miniſtra
tio. ibi. Martha aūt. Tertio optima ṽgina
lis electio. ibi. Porro vnū ē neceſſariuʒ. De
p̄mo ē notandū ſm̄ Pli. in ſpe. na. Aues eſti
uales in arbore cōcaua ſe ſolent ꝯſeruare. vt
ſunt cuculi q̄ depoſitis plumis ī eis ſe inuol=
uūt. ibiq̄ʒ a frigore hyemis ſe defendūt. Ue=
niēte autē tp̄e ver⁊ exeunt voce ſua ver pro=
dūt ⁊ antea nō audiunt̄. ¶ Moralit̄ p ar
borē ꝯcauā intelligit̄ ṽgo bn̄dicta maria. q̄r
ſignificata ē p arboreʒ quā vidit rex Nabu=
chodonoſor Dan̄. iiij. Cui⁹ altitudo magna
⁊ pceritas ꝯtinēs celuʒ aſpect⁹ eius vſq̄ʒ ad
terminos vniūſe terre. Folia ei⁹ pulcherria
fruct⁹ ei⁹ nimis ⁊ eſca vniūſoꝝ in ea ⁊ ſubt̄
eā habitant beſtie. ⁊ in ramis eius volucres
celi habitabant ⁊ ꝯuerſabant̄. Hec arbor ſi=
gnificat virginē mariam. cuius altitudo ſm̄
Bern̄. in ſermone ciuitat⁊ ſupne inuenit re=
ſtaurationē lōgitudo ei⁹ vſq̄ʒ in diē nouiſſi=
mū. latitudo ei⁹ replet orbē traꝝ. ip̄a ſua p=
ceritate ꝯtinet nō ſolū celuʒ ſʒ ⁊ terrā. q̄r ſm̄
Fulgentiū. li. iiij. mirtologiaꝝ. Celū ⁊ terra
inuicē irruiſſent ſi nō maria iā ſuis precibus
ſuſtentaſſet. affect⁹ pi⁹ ad oēs reſpicit oculo
ſue pietatis. igit̄ oēs eam aſpiciunt nauigā=
tes in hoc mari furibūdo tanq̄ʒ ſtellaʒ matu=
tinā ſiue marinā. q̄r ſine ip̄a de facili pericli=
tamur. Jō dicit Anſ̄. O domina magnas ti
bi gratias agat cōcio leta iuſtoꝝ ad quā ter
rita reſpicit ⁊ fugit turba eoꝝ. ad te pperās

⁊ miſericors dn̄a ego peccator anxi⁹ ꝯfugio
quoniā p̄ter te nō ē ſalus in hoc mundo. hec
ille. Jn iſta arbore debent ſe hoīes in hyeme
aduſ̄ſitatis ꝯſeruare ⁊ ad eā cōfugere. ⁊ pre/
cipue beſtiales peccatores debēt ſubt̄ eā ha=
bitare. q̄r ibi ſunt ſecuri. Teſte Amb. in lib.
de virginitate. Mens hoīs protectione dei
mr̄is ē ſecura. Sicut hoc legitur in hiſtorijs
Quidā vir noīe archinus habuit pictā ima
ginē beate virginis marie ī interiori pte ſcu/
ti. ⁊ quotiens in bello fatigat⁹ fuit imagineʒ
reſpexit ſtatim ip̄e recupauit vires ⁊ ab ho=
ſtibus fuit ſecurus. Jſtā arboreʒ intrare de=
bēt ꝯtēplatiui ⁊ in ramis ṽtutū xp̄i ip̄i⁹ iu=
git̄ ꝯuerſari. Jux̄ illud Can̄. vij. Aſcendā in
palmā ⁊ app̄hendā fruct⁹ ei⁹. Jn iſta arbo=
re benedicta xp̄s qui ē norma ⁊ exemplar cō
tēplatiuoꝝ abſcondit ſe nouē menſib⁹ ⁊ poſt
exiens ver. i. tēpus gratie. hoc tēpus gr̄e vo
ce ſua prodidit dicēs. Peītētiā agite appro
pinquabit enim regnuʒ celoꝝ. ⁊ de hoc dic̄
euangeliū hodiernū. Jntrauit ieſus ī quod=
dam caſtellū. ¶ Circa qō notandum ſm̄
Anſ̄. Jſtud caſtellū fuit corpus intemerate
virginis marie. q̄r bn̄dicit̄ caſtellū ꝑpter ſe=
ptē q̄ ꝯſtituūt caſtrū nobile. Primū eſt ſit⁹ al
tus vt caſtrū ſit in alto ſituatū. q̄r illud ſecu=
rum ē a nebulis que circa terrā ꝑpe generā=
tur. Eſt etiā ſecuꝝ ab hoſtium inſidijs a q̄b⁹
caſtra frequentius ipugnant̄. Jta beatiſſi=
ma virgo maria fuit alta nobilitate ꝑgeniei
⁊ ſimiliter alta ſue ſpecialis fidei ⁊ vite ita vt
ei⁹ altitudo excellit celū. Jdeo beatus Aug.
in ſermone. Quid dicam de te. O ṽgo ma/
ria ego pauper ingenio cū de te quicq̄d dixe
ro minor ē laus q̄ʒ tua gratia meretur. Si ce
lum te vocito altior es. Si matrem gentium
te dicā precellis. Si formam dei te appellem
digna exiſtis. Si dn̄am angeloꝝ te vocē per
oīa ꝯpaberis. Quid ḡ de te dicā digne q̄d fe
ram cū nemo ſufficit ligua tuas enarrare vir
tutes. hec ille. Et p̄ncipalr̄ fuit alta q̄ ad q̄t=
tuor. Prio ab actiōe vagaꝝ cogitationū. nō
enim vaga cogitauit. ſed cogitationes ad de
um dirigebat. quia tanq̄ʒ prudētiſſima lege=
rat. illud pſ̄. liiij. Jacta cogitatum tuū ī do=
mino. Scd̄o ab affectione corporaliū volup
tatū ⁊ delectationū. nō eni in corpis volup=
tate delectabat̄. ſʒ ī dn̄o. Jux̄ illō pſ̄. xxxvj.
Delectare in dn̄o ⁊ dabit tibi petitiones cor
dis tui. Jō vlteri⁹ potuit dicere cum pſ̄. ciij.
Ego vero delectabor in dn̄o. Tertio ī altitu
dine celeſtiū deſterioꝝ. de q̄ ſupra ſermone
precedenti membro. iij. Quarto fuit alta in
ſancta oratione ⁊ deuota cōtēplatione. ideo

dic̄ Ildefonſus coletas ep̄s. Maria vola
uit ſup pēnas vētoꝝ. eo ꝙ nūq̄ꝫ de filijs aut
filiab⁹ mr̄is ſue eue aliq̄s hoim. pari gl'a aſcē
derat aut aſcenſur⁹ ſit. Nā ſic̄ vita ipi⁹ nulli
ex toto ē imitabilis. ſic ei⁹ aſcēſus. ſ. p̱ orōem
⁊ ꝯtēplationē oib⁹ ē incōpabilis. Scd̄m qđ
caſtꝝ facit nobile eſt mur⁹ clauſus ⁊ firmus.
ſic reddebat caſtellū babylonie mur⁹ firmus
de cui⁹ nobili firmitate dic̄ Hiero. ſup Eſa.
xi. Q muri ſedecim milia paſſuū erāt p̱ qua-
drū ab āgulo i āgulū. i latitudie habuit cubi
tos q̄nquagitaq̄ttuoꝛ. ⁊ tm̄ habuit i altitudi
ne. ambit⁹ ei⁹ in circūitu ſtadijs fuit quadri-
gentis ⁊ octuaginta muris decocto latē fuſo
bitumine cōpact⁹. vt dicit Oroſi⁹ Ita clau-
ſum fuit firmiter h̄ caſtellū coꝛpus marie fir-
ma clauſura ⁊ vigili cuſtodia integritatꝭ vir-
ginalis. vt nullus vnq̄ꝫ libidine eēt accenſus
Qꝛ dꝛ Oꝛtus ꝯcluſus. Cañ. iiij. Iđ dic̄ Am
bro. in li. de v̄ginitate. Quid nobili⁹ dei mr̄e
Quid ſplēdidi⁹ ea quā ſplēdoꝛ elegit. Quid
caſti⁹ ea q̄ coꝛp⁹ xp̄i ſine ꝯtagione generauit
Nā de ceterꝭ v̄tutib⁹ ei⁹ q̄d loquar. Uirgo
erat nō ſolū coꝛpe ſed ⁊ mente. q̄ nullo dolo
ſeu ambitu adulteraret affectuꝫ. Cui ꝯſonat
Bern̄. Que puritas vel etiā angelica purita
ti marie potuit ꝯpari. q. d. certe nulla. Ter-
tiū qđ nobilitat caſtꝝ ē turris. Iđ refert Hie
ro. ſup Eſa. xj. Q in caſtello babylonie erat
turris mille paſſuū ⁊ in altitudine duaꝝ leu-
caꝝ in alto in artū coanguſta. Cui⁹ materia
fuerūt lateres decocti ex bitumine indiſſolu
bili ꝙ nec igne nec aqua pōt diſſolui. Et hec
turris maxime nobilitat ciuitatē. Ita noſtꝝ
caſtellū bn̄dicta v̄go maria habuit turrim. i
humilitatē q̄ hoieꝫ puehit in altū recte ſic̄ in
turri aſcendiť in ſublimū Qꝛ dꝛ Luc̄. xviij.
Qui ſe humiliat exaltabiť. Et ſic̄ turris ē in
ꝓtectionē omniū q̄ ſunt in caſtro. ſic humili-
tas ꝯſeruat oēs virtutes. ⁊ hec maxime vti-
lis ē virginib⁹. Qꝛ dicit Anſ. ſuper hodier.
euangl. Inde v̄ginitatē libido ipugnare nō
pōt. eā impugnare ſupbia ſolet. Fuit ḡ i ma-
ria turris humilitatꝭ. q̄ a muro v̄giuitatꝭ oēꝫ
ſupbiā repellit. Et qꝛ humilitatē ſupbia im-
pugnare nō pōt eā libido ipugnare ſolet. Sꝫ
mur⁹ v̄ginitatꝭ a turri humilitatꝭ oēm repel-
lit libidinē. ita vt hec duo mur⁹ v̄ginitatꝭ. et
turris humilitatis adinuicē vniunť. O felix
igiť virginitas quā oꝛnat humilitas. humili
tas oꝛnat v̄ginitatē ne ſit ſupba. v̄ginitas oꝛ
nat humilitatē ne ſit deſpecta. ¶ Quartū qđ
ptinet ad bonitatē caſtri ē foſſatū qꝛ hoſtes i
pediunť aq̄s ne liberꝫ habeant acceſſū. et pi-
ſces ibi ſeruanť q̄ ſunt ꝓ exiſtentiū in caſtris
nutrimēto. Ita maria h̄ nobiliſſimū caſtruꝫ
habuit foſſatū. hoc ē pauptatē. q̄ oēm terre-
nitatē euacuat in aīo ei⁹. Qꝛ vt refert Uinc̄.
li. vij. in ſpe. hiſt. Cū adhuc eēt in clauſtro ſb
diſciplina oia q̄ ei a pontificib⁹ dabanť ꝓ re-
fectione. nihil de his retinuit. ſꝫ alijs v̄gini-
bus dedit. ⁊ ſolis cibis angelicis vtebať. q̄s
ei angelus appoꝛtabat. Etiā qn̄ genuit ſalua
toꝛē mundi. nō erat ei loc⁹ in diuſoꝛio. vt dꝛ
Luc̄. ij. Quintū qđ nobilitat caſtꝝ ſunt oꝛna
menta ad ꝓtectionē caſtri. ⁊ ꝯfugientib⁹ ad
illud neceſſaria vt habeanť pixides tela i ma
gna copia. q̄ tp̱e neceſſitatꝭ ꝯtra inimicos ia-
cianť. ſic̄ noſtꝝ bn̄dictū caſtꝝ. b. v̄go maria
habuit oꝛnamēta virtutū. ⁊ p̄ncipaliť oꝛna-
mēta virtutis. ſ. pietatis. qua ꝓtegat pecca-
toꝛes obſeſſos ab hoſte ad eā fugiētes. Iđo
dꝛ in canticꝭ. Mille clipei pēdūt ex ea oīs ar
matura foꝛtiū. Cañ. iiij. Sextū qđ oꝛnat ca-
ſtꝝ ē ſufficiēs nutrimentū. qđ habeat farinā
in futuro tp̱e. aquā fontaneā ꝓ adaquatiōe
aīaliū vel ſaltē ciſternā in quā aque currūt ⁊
colliguntť pluuiales. Ita. b. virgo maria ha
buit copiā alimēti ſpūalis. qꝛ i ſe habuit veꝝ
panē qui de celo deſcendit. oēm ſuauitatem
odorꝭ habentē. Habuit in ſe potū inebꝛiantē
charitatꝭ. ⁊ aquā gr̄aꝝ. de quib⁹ Ecc̄i. xxiiij
In me oīs gr̄a vite ⁊ veritatis. Septimū ē
fluui⁹ ꝯfluēs q̄ nobilitat caſtꝝ p̱ quē intelli-
giť plenitudo gr̄e q̄ fluxit in. b. v̄gine. Qꝛ di
cit Aug⁹ in li. de natura ⁊ gr̄a. Ceterꝭ ſanctꝭ
p̱ ptes data ē gr̄a. marie aūt ſe totuꝫ infudit
plenitudo gr̄e. Iđo dixit angelus. Aue gr̄a
ple. d. t. Luc̄. j. Patet ḡ quō p̱ caſtellū intel-
ligiť. b. v̄go maria. Et dꝛ notanť quoddā. i.
ſpeciale. qꝛ ſm̄ Amb. Quāuis multe filie ha
bēt turrim v̄ginitatis ⁊ turrim hūilitatis vt
virgines ſunt ⁊ humiles. ſalua tm̄ v̄ginitate
mr̄es eē nō pn̄t ⁊ generare. ſic̄ maria fec̄. Si-
miliť v̄gines p̄dictas ꝯditiones caſtri boni
in aliquo pn̄t hr̄e. ſed in tāta excellētia nulle
ita cōiter ſic̄ v̄go maria. Iđ de ip̄a excellen-
ter exponiť illud Prou. vlť. Multe filie cō
gregauerūt diuitias. ſ. ſpūales tu ſupgreſſa
es vniuſas. Et ſeq̄ť. B Mulier quedam
martha nomie accepit illum in domū ſuam.
hec mulier ē. b. v̄go maria q̄ dꝛ mulier pꝛopť
ſexū. vt ibi Ioh. xix. Mulier ecce fili⁹ tuus
Et iteꝝ Ioh. ij. Quid mihi ⁊ tibi ē mulier. ſꝫ
quedā dꝛ ꝓpter p̄uilegij ſingularitatē. qꝛ cō-
cepit ſine pudoꝛe. poꝛtauit ſine laboꝛe. ⁊ ge-
nuit ſine doloꝛe. qđ nulli mulieri datuꝫ ē nec
p̄me mulieri eue. Cui dictū ē. In doloꝛe pa-
ries filios tuos. Geñ. iij. Ideo exclamauit
Anſ. O btā illa mulier que ſine ꝯtaminatōe

Q

ɔcepit. ſine grauedine geſſit. ⁊ ſine dolore oi peperit medicinā. hec mulier accepit illum i domū ſuā q̄ eam creauit. Jō dicit ei in epiſtola hodierna. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. Eccī. xxiiij. Uere magna dignitas marie. ꝙ eū quē nō tot⁹ capit orbis in ſua clauſit viſcera. Accepit illū qui eā ſanctificauit. Juxta illud pſ̄. xlv. Sanctificauit tabernaculū ſuū altiſſim⁹. Et hec fuit iteruꝫ ingens dignitas ⁊ excellētia. vt eā ſanct⁹ ſcōꝝ ſanctificaret. de quo. j. Regl. ij. Nō ē ſanctus vt ē dn̄s. Et huic erat ſoror noīe maria. q̄ ſedens ſec⁹ pedes dn̄i audiebat ꝟbum illius. ¶

E Circa qđ ſciendū. ſi diligent̄ inſpicere volum⁹ inuenim⁹ ſeptē p̄rogatiuas btē ꝟginis in cōpatione ad mariā magdalenā. Primo fuit quieta ⁊ nō vagabūda. Jō de ipa dicit. b. Amb. in li. de ꝟgi. Maria prodire d̄ domo nō feſtinat. niſi cū ad eccl̄iam ɔuenerat cū parentibus aut ꝓpinquis. Hanc angel⁹ in penetralib⁹ reperit. et ad eā ſalutandā venit. ⁊ hoc fuit ſignū ſue prudentie. Scđm Are. nā ꝗ aīa i ſedendo ⁊ q̄ſcēdo ſapiēs fit ⁊ prudēs. Hic corrige mulieres vagabūdas proponendo exēplū dyne. Gen̄. xxxiiij. Scđo fuit taciturna. Qꝛ dic̄ Amb. in li. de v̓gini. Maria eni corde erat humilis. v̓bo grauis. aīo prudens. loquēdo parcior. nihil procax in v̓bis nec petulans. Jđo vix p⁹ multa ꝟba angelo rn̄dit. Qꝛ ſciuit illud qđ dic̄ Are. j. polit. Silentiū mulieris p̄ſtat ornatū. Jō. b. Aug⁹. in libello ad matrē. c. vj. Hortor inq̄t te vt in locutione ſis cōtinēs. vt aſſidue cū pſalmo decantes. Dixi cuſtodiā vias meas. vt nō delinquā in lingua mea. pſ̄. xxxviij. Et ſbdit Hortor qꝛ nobis aſſidue tacere nō liceat. Tn̄ ſpa mala detractione ſileam⁹. Et vt virt⁹ taciturnitatis tibi placeat. audi q̄d zacharias iterrogat⁹ reſpondeat quem interrogans moyſes. Quid inq̄t ſentis homini eē proficuū. Cui ille. Nihil quā tacere poſſe. Cui ille. Uex ē fili tace. Hora aūt mortis eiuſdem zacharie ſedens abbas reſpexit celū ⁊ dixit. Letare letare zacharia ſilere. qꝛ aperte ſunt tibi ianue regni. Uides o ſanctiſſima mat̄ ꝙ Zacharie ꝓ taciturnitatis maxima ꝟtute apte ſunt ei ianue celi. vt ergo tibi aperiant̄ ama ſilentiū hec ille. ¶

Hanc taciturnitatē nō amāt noſtre mulieres. ſed magl ꝓ taciturnitate amāt garrulitatē que vbiqꝫ cū venerint miſcēt ſermones. tam in domib⁹ q̄ꝫ in plateis. Qꝛ ſm Tulliū in rhetorica. li. x. Garrulitas feminis innata ē qua ſi caret feminā virtuoſā hāc credim⁹ ⁊ honeſtā. Eſt eni eis innata. qꝛ prima femina eua de oſſib⁹. ſ. de coſta ade ē formata. Jō cetere vt cōiter ſunt garrule ⁊ ꝓcaces ſed illa garrulitas facit eas deformes. Jux illud Tullij cōtra Cathelinaꝫ. Hoc inq̄t tua garrulitas ꝙ garrulatrix ſis oēs ſemꝑ virtutes exurit famā tuā late ꝑ ſpatia denigrauit. ⁊ nō ſolū eaꝝ famā hic denigrat. ſꝫ timeo in eternū has cōdemnat. Refert Greg⁹. in. iiij. dialo. de ſanctimoniali. q̄ carnis ɔtinentiam habuit. ⁊ alias inordinate vixit. ſed ꝓna taciturnitate a ſtultiloquio minime declinauit hec cū defuncta eēt ⁊ in eccl̄ia ſancti Laurentij ſepulta. Eadē nocte vidit cuſtos tēpli ꝙ deducta ante altare fuit. ⁊ ꝑ mediū ſecabat̄. cui⁹ vna pars igne cremabat̄. altera intacta remanēte. ⁊ hui⁹ cōbuſtionis ſigna die ſeq̄nti in muris apparebāt. ac ſi fuiſſet ibi corporalit̄ cōcremata. Jō. b. v̓go tenuit taciturnitatē oībus mulieribus in exemplū. ne tantū malū diffamie. nūc ⁊ damnationis tūc incurrant. q. d. Ecce ſpeculū taciturnitatl facta ſū vobis ſequimini exēplū meuꝫ. Et vere felix ē hec mulier q̄ ſequit̄ hanc beatiſſimā ꝟginē mariā. Tertio. b. ꝟgo maria erat expedita in rebus mūdi. Qꝛ dꝛ Luc̄. ij. Nō erat ei loc⁹ in diuerſorio. Quarto erat vacās auditioni v̓bi dei. Qꝛ dꝛ Luc̄. ij. Maria ɔſeruabat oīa verba hec ɔferēs in corde ſuo. Et hoc iō vt diſcipulis poſtea explanaret. Jō lucas q̄ prius ſcripſit euāgeliū ab ea didicit. ⁊ p̄ncipal̄r ea in quib⁹ maior difficultas fuit. De h̄ dicit Aug⁹ li. ſolilo. Jeſus vt oīa opa pietatl ɔmēdaret antiquū decretū qđ de honorādis dictauerat parentib⁹ obſeruauit. Et volēs eſſe ad ɔſolationē apl̄oꝝ ſupſtiteꝫ reſeruauit. vt ex eis q̄ ab initio audierat ⁊ viderat. in corde ɔtulerat ſenat⁹ apoſtolic⁹ doceret. vt ⁊ ſic illeſa euāgelica ſeruaret̄ doctrina. Quinto fuit ardeſcēs in diuino amore ſm illud. Can̄. v. Nunciate dilecto. qꝛ amore langueo. Sexto fuit vnica ⁊ ſimplex in voto iuxta illud Can̄ vj. Una ē colūba mea. Septimo fuit perquirens quottidie curā celeſtē ⁊ ɔiungens ſe ei ꝑ deſideriū. ſm illud Can̄. iij. Surgā et circūibo ciuitatē q̄rēs quē. ⁊c̄. Jō Anſ. cōcludit dicēs. Maria nō tm̄ ad pedes ſed ad caput ſedens audierat verbū ex ore ei⁹. hec obſeruabat oīa verba angeloꝝ paſtoꝝ magoꝝ necnō ipſius filij dei conferens in corde ſuo. Nemo vnq̄ꝫ guſtauit ſicut ipa q̄ꝫ ſuauis eſt domin⁹ ⁊ inebriebatur ab vbertate domus dei. ⁊ de torrente voluptatis eius potabat̄. hoc quo ad primū. ¶

Quantū ad ſecūdū notandū. Scđm naturales cign⁹ pullos ſuos ſollicite nutrit ⁊ educat ⁊ roſtro ⁊ ſibulo eos ꝓtegit ⁊ defendit. ⁊ ſi quis aduerſus eos ap

propinquauerit interpellere appropinquã-
tes nõ ceſſat. Per cignũ intelligit̃. b. virgo
maria. Recte eni ſic̃ cign⁹ totalit̃ ẽ alb⁹. nul-
lã habẽs ptẽ nigredinis. Jõ cign⁹ dꝛ latine
oler grece ab olon qđ ẽ totũ. eo ꝙ tot⁹ albus
ſit in plumis. qđ ꝺ̃ nullo volatu inuenit̃. Sic
maria fuit totalit̃ alba in puritate nullã hñs
maculã nigredinis peccatoꝝ. Qđ teſtat̃ xp̃s
de ip̃a Cañ. iiij. Tota pulchꝛa es amica mea
ꝛ macula nõ ẽ in te. qđ tñ de nullo ſanctoꝛuꝫ
dici põt. Jõ dicit Aug⁹ li. de natura ꝛ gr̃a.
Excepta ſancta ꝟgine de qua ꝓpter honoꝛẽ
dñi cũ de pctõ agit̃ nullaꝫ pꝛoꝛſus hr̃e volo
mentionẽ. qꝛ ſcim⁹ ꝙ illi plus ſit collatũ gr̃e
ad vincendũ ex om̃i pte peccatũ. Hac igitur
virgine excepta ſi oẽs ſanctos ꝛ ſanctas cuꝫ
hic venirẽt cõgregare poſſem⁹. ꝛ interroga-
re vtrũ eẽnt ſine peccato ꝛ feciſſent. Reſpon
ſũ putam⁹ illud qđ ait Johes. Si dixerim⁹
qꝛ peccatũ nõ habemus noſmetip̃os decipi-
mus ꝛ veritas in nob̃ nõ ẽ. Recte eniꝫ cign⁹
dũ viuit iugit̃ gemit ꝛ triſtat̃. veniẽte autem
die moꝛtis canit ꝛ letat̃ vt dicit Amb. in he-
xameron. Jta maria cignus albiſſima dũ vi
xit iugit̃ fuit in gemitu ꝛ triſticia. Tum pꝛo-
pter filij pſecutionẽ. qꝛ ab herode ad occidẽ-
dum querebat̃. Matth. ij. Tũ pꝛopter filij
pditionẽ qui in tẽplo inter doctoꝛes inuenie
bat̃. Luc. ij. Tũ etiã pꝛopt̃ ei⁹ crucifixionem
cui aſtitit lachꝛymoſa. Joh. xix. qñ a iudeis
deridebat̃. ita vt de ip̃a exponi poteſt illud.
Thꝛeñ. j. Ploꝛans ploꝛauit ĩ nocte. ꝛ lachꝛy
me eius in maxillis ei⁹. ꝛ nõ eſt qui cõſoletur
eam ex omnibus charis ei⁹. Sed q̃ gemit in
vita in receſſu eius dulcit̃ cecinit ꝛ mulieres
ad ſe veniẽtes de receſſu ſuo dolentes dulcit̃
ꝯſolata ẽ. Sic̃ refert ſanct⁹ Coſmas cogno-
mine veſtitoꝛ dictus. Si inq̃t vos coꝛpuſcu
lum natoꝝ nõ tolleratis ab eis ad modicum
quomodo ego mat̃ ꝛ virgo deſiderare nõ de
beo ad meũ pgere filiũ dei pr̃is vnigenitum
Si quelibet veſtrũ aliquo oꝛbat̃ filio ꝯſola-
bit̃ ſupſtite vel naſcituro. Ego aũt q̃ vnicuꝫ
poſſideo ꝛ incoꝛrupta permaneo. quõ ad eũ
nõ pꝛoperẽ anxia qui ẽ omniũ vita. Jdeo vt
teſtat̃ Johes damaſcen⁹ in ſuis ſermonibus
de aſſump. ait. Maria letant̃ dixit. Jn ma-
nus tuas fili ꝯmẽdo ſp̃m meũ. ſuſcipe aĩam
meã tibi dilectã. quã inculpatã ſeruaſti tibi.
ꝛ nõ cõmenda terre coꝛpus cuſtodi illud in-
tegraliter qđ tibi inhabitare placuit. Tranſ
fer me ad te. vt vbi tu es meoꝝ viſceꝝ partuſ
ſim ꝛ ego tibi cohabitans. Et addit ſanctus
Coſmas in ſermone qui ſolennit̃ legit̃ in cer
tis eccleſijs ꝙ poſtq̃ egreſſa ẽ aĩa ei⁹ a coꝛpo
re adhuc nõ ceſſauit a letis laudũ cantici. Sꝫ
coꝛpus dixit. Gratias tibi ago dñe q̃ tua di-
gna ſũ gl̃ia. memẽto mei que tua ſum ꝛ ſerua
ui tuũ depoſitũ. Et dicit Coſmas Quõ hoc
factũ eſt. nõ indiget naturali diſcuſſione nec
curioſa inueſtigatione. qꝛ omnia que de dei
genitrice dicunt̃ ſunt ſupnaturalia ãmirãda
ꝛ tremẽda poti⁹ q̃ȝ inueſtiganda. Ecce ꝙ re-
cte maria cigno cõpat̃. que gemit viuẽs ꝛ cã
tat moꝛiens. qꝛ ip̃a etiam viua gemuit ꝛ emĩ
gr̃as iubilant̃ cantauit. ¶ Et ſicut cignuſ
ſollicite ſe hꝫ circa pullos vt dictũ ẽ. Jta vir
go maria candidiſſima ſollicita fuit circa ſuũ
pueꝝ bñdictũ. ita vt ei cõpetat illud verbuꝫ
euangelij. Martha aũt ſatagebat circa fre-
quens miniſteriũ. Certe maria multo ſollici
ta fuit pꝛo filio. cui oĩa opera exhibuit pieta
tis. Jõ dicit Anſ. ſup euangeliũ. Nũquã in
aliq̃ pſoua imo etiã in omnibus. ſic martha
opata ẽ ſicut maria cũ filio. quaꝝ tamẽ cum
opera cõferam⁹ martha ſi quẽlibet hoſpiteꝫ
in domũ ſuã ſuſcepit. ip̃ſa dei filium de celo
pugnantẽ in terram. ꝛ nõ habentẽ vbi caput
ſuũ reclinaret. in hoſpitio pꝛopꝛij coꝛpori ſu-
ſcepit. ẜm ꝙ de h̃ gloꝛiat̃. Eccĩ. xxiiij. Qui
creauit me requieuit in tabernaculo meo. et
ſi martha nuduꝫ quẽlibet ſuſcepit ꝛ veſtiuit
veſte coꝛpoꝛali. iſta dei verbũ carne induit.
qui ſine fine incoꝛruptibilis pmanebit. ẜm il
lud ap̃li ad Gal̃. iiij. Cuꝫ venerit plenitudo
tẽpoꝛis. miſit deus filiũ ſuũ factũ ex muliere
Et ſi illa cuilibet indigenti cibũ ꝛ potũ exte-
rioꝛẽ tribuit. Jſta deũ ꝛ hoiem humanitatis
indigentis nõ ſolũ cibis exterioꝛib⁹ pauit. ſꝫ
etiã interioꝛib⁹ aluit. Natũ inq̃t pauit vbere
de celo pleno. ꝛ poſtea opib⁹ manuũ ſuſten-
tauit. ſ. acu ꝛ colo. Juxta illud Prou. vlt̃.
Manus ſuas aperuit inopi. ꝛ palmas ſuas
extẽdit ad pauperẽ. ſ. filiũ. Et ſi illa infirmuꝫ
viſitauit. iſta deum humanatũ infirmũ. per
infantiã nõ ſolũ viſitauit ſedendo. balneãdo
ꝛ geſtãdo frequẽter ꝛ poſtea ipſum infirmũ
ꝛ vulneratũ in cruce pendentẽ viſitauit. Et
ſi illa incarcerato cõſolamen p̃buit. Jſta in-
carceratum in ſepulchꝛo flens viſitauit. ꝛ ſe-
pulto humanitatis imo maternitatis officia
p̃buit. hec ille. Jõ bñ dicit̃ de illa. Martha
ſatagebat circa fre. ꝛc̃. Et ſequit̃. Que ſtetit
ꝛ ait. Dñe nõ ẽ tibi cure ꝙ ſoꝛoꝛ mea reliquit
me ſolã miniſtrare. Dic ergo illi vt me adiu-
uet. Scđm gloſam hec pñt eẽ verba actiue vi
te marie auxilium contemplatiue requiren-
tis. quia actiua vita ſibi non ſufficit pꝛopter
difficultates rerum ꝛ ambiguitates cauſarũ
pꝛeſidiũ ꝯtemplatiue dꝫ petere qđ fecit b̃. b.

virgo que in p̄miſſis tribulationibus ſuis d
vita actiua refugit ad auxiliū cōtemplatiue
que ē pars ei⁹. ⁊ p hoc certe nō mediocre ad
interiora accepit. Et inde ē ꝙ dicūt doctores
ꝙ ipſa btā virgo in oībus ſuis tribulationi-
bus nunq̄ȝ fuit mēte aut fide aliquaten⁹ ſau-
ciata. qꝛ licet vidēdo in filio ſuo tantā paſſio-
nē ⁊ ignominiā imanē dolorē dū concuteret
ſed minime pturbabat. qd ptinet ad vitam
actiuā. Intus tn̄ inſpiciendo myſteriū diue
paſſionis qd ipſa optime nouit. cui⁹ cōtēpla-
tione dolor omis exterius mitigabatur. Et
ſic cōtēplatiua actiuā in ipſa adiuuabat. ⁊ h
ē qd voluit. Dic ergo illi vt me adiuuet. Jō
etiā dicit Orige. ꝙ licet beata virgo filiuȝ ex
carne ſua procreatū. non ſine doloris affectu
potuerit videre ſic ignominioſe tractari et
crucifigi. qꝛ tn̄ nō dubitauit xp̄m filium pro-
pria volūtate mori ⁊ mortē ipſā deuicturum
Jō cōpaſſio nō ita rōnem offuſcabat. vt q̄c-
quid inordinatū in geſtib⁹ ſuis oñderet vita
cōtēplatiua actiuā adiuuabat. hec ille. Nūc
xp̄s approbat ſollicitudinē matris ſue gl̄oſe
dicēs. Martha martha ſollicita es. ⁊ turba
ris erga plurima. Sup quo dicit Anſ. Uere
turbabat ⁊ ſollicita erat multū dū fugeret in
egyptum a facie herodis. qui eius filiū adeo
pſequebat. vt iam multos ſua parte etatis
pueros occideret. Et dū iudeos inſidiantes
⁊ mortē ei inferre molientes cognoſceret. de
mū valde turbata fuit. Juxta verbū ſimeo-
nis gladius amaritudinis cor eius ptrāſiuit
dū filiū ei⁹ cōp̄hendi. flagellari. conſpui. ſpi-
nis coronari. derideri. colaphiçari. aculeo ſuſ
pendi. clauos ⁊ lanceā infigi eius corpi mori
⁊ ſepeliri vidit. hec Anſ. Jō bn̄ dicit. Tur-
baris erga plurima. Et hoc q̄ ad ſecundum.
Quantū ad tertiū notandū eſt. dicitur in
cōmuni p̄uerbio. Qui habet electionem. ele
git partē meliorē. Qd pȝ de regina alicui⁹ re
gni que hȝ electionē. iō libētius ſedet in loco
ſublimi q̄ȝ inferiori. vt habet de berſabee re
gina que elegit ſedē ſuā iuxta filiū ſuū Salo-
monē. iij. Reg. ij. Jta Maria q̄ ē regina celi
mūdi dn̄a. impatrix angelorum ⁊ p̄phetarum do
ctrix apoſtolorum. pſeuerātia martyrum. lucerna
ꝯfeſſorum. regula virginū. Merito inter om̄s
partē elegit meliorē. qꝛ tanq̄ȝ regina habuit
electionem inter om̄s. Jdeo pōt dicere illud
Eccī. xxiiij. Jn plenitudine ſanctorum detētio
mea. Sup quo dicit Bern̄. Merito in pleni
tudine ſanctorum detētio marie. cui non defuit
fides patriarcharum. zelus apoſtolorum. cōſtan-
tia martyrum. ſobrietas confeſſorum. caſtitas
virginum. fecunditas coniugatarum. imo nec
puritas viduarum. Hec ille. Elegerūt enim
patriarche fidem. quorum primus fuit abra
am. De quo legit Gen̄. xv. Credidit abraaȝ
deo ⁊ reputatū ē ei ad iuſticiaȝ. quid vel cui
credidit. certe dn̄o credidit. qui dixit ad euȝ
illud Gen̄. xij. Egredere de terra tua ⁊ cog-
natione tua in terrā quā mōſtrauero tibi ⁊ fa
ciam te creſcere in gentē magnā. Sed incom
perabiliter plus maria elegit fidem. que cre-
didit angelo ⁊ mater dei ē effecta. Quid cre-
didit ipſa. certe illud. Luc. j. Sp̄ūſſanct⁹ ſu-
perueniet in te. Jdeo ibidem dicit Btā es q̄
credidiſti dn̄o. Moyſes elegit manſuetudi-
nē. de quo legit Numeri. xij. Erat vir moy-
ſes mitiſſimus. quia cum eſſet maior inter iu
deos. tn̄ eorum patient ſuſtinuit iniuriā. ſȝ hāc
multo magis elegit maria que fuit manſue-
tiſſima. qꝛ ſm Amb. in li. de virgi. Nullum
leſit verbis vel factis. ſed omnibus ad ſe ve-
nientibus mite reſpondit. Jdo dicit Bern̄.
Reuolue diligent euangelij ſeriem vniūſaȝ
⁊ ſi quid durum inueneris in Maria de cete
ro ſuſpectam habeas. ⁊ accedere verearis.
Elegit dauid miſericordiam qui dicit in pſ.
c. Miſericordiam cantabo tibi dn̄e. ſed ve-
re miſericordiam elegit maria. itaq̄ȝ mat mi-
ſericordie nuncupatur. Jō dicit Bern̄. in ſer
mone. Quis mie tue o benigna virgo longi-
tudinē ⁊ latitudinē. profunditatē atq̄ȝ ſubli-
mitatē queat inueſtigare. q. d. nullus. Jō de
ſignata ē per arborē cherubintū. De q̄ Eccī
xxiiij. Ego quaſi therebintus extēdi ramos
meos. ⁊ rami mei honoris ⁊ grē. Scd̄m glo.
Hec ē arbor magna creſcēs in ſyria habēs ro
mos multos ⁊ magnos quos extendit. Et ſi
gnificat mariā que ramos ſue mie extendit i
altū ⁊ profundum. ⁊c̄. Jō dicit Bern̄. in ſer-
mone. Maria omnibus gratiam ſue ſubuē-
tionis nō ſurripuit. ipſa ē que peccatoribus
veniam impetrat. Juſtos a gratia dei cade-
re non permittit. ſed ſicut fetiduȝ mūdū ab
immundicia conſeruat. Ad idem Anſ. Lo-
quar domina de gratie tue bn̄ficijs. plenam
eſſe mundum. infernum penetrat. celum ſu-
perat. Per plenitudinem enim gratie tue. q̄
in purgatorio erant ſe letantur liberatos. q̄ i
mundo ſunt ſe clamitant conſolatos. ⁊ q̄ ſu-
pra mundū ſe gaudent reſtauratos. Elegit
Judith caſtitatē. ſicut habetur Judith. xij.
Benedicta tu a domino. eo ꝙ caſtitatē ama
ueris. ⁊ poſt virum tuum alium neſcieris.
Sed magis benedicta Maria que pre om-
nibus elegit perpetuam caſtitatem. nec virū
cognouit. Luc. j. Qm̄ virum non cognoſco.
Jdeo dicit. b. Bern̄. Optimā partem elegit.

maria plane. qꝛ bona fecunditas coniugalis
melioꝛ pudicicia vidualis. optima caſtitas
virginalis. Sed magis daꝛ̃ virginalis fecū-
ditas vel fecūda virginitas marie. Hoc ꝓui-
legiū nō dabiꝛ̃ alteri nec auferetur ab ea. Et
addit Anſ. Pars marthe beate virgini au-
ferꝛ̃. que iā nō erat ſollicita. vt miniſtraret fi
lio ſuo ſicut puero. cui oēs angeloꝝ ordines
miniſtrant ſicꝫ dn̄o. Iā nō turbaꝛ̃ erga pluri-
ma que fecerūt filio ſuo iudei qꝛ oīa ſubiecta
ſuut ei. Iam fili⁹ ei⁹ a iudeis vel a militibus
nō flagellabiꝛ̃. nō occideꝛ̃ nō ꝯſpueꝛ̃. qꝛ x̄p̄s
reſurgens a moꝛtuis iā nō moꝛiꝛ̃. moꝛs illi vl
tra nō dominabitur. Et ſubdit. Pars enim
marthe ei auferetur. ⁊ iam ablata ē. ſ. bono
ſuo. pars aūt marie perficieꝛ̃ ei. qꝛ nō aufere
tur ab ea. Exaltata eſt eni ſuꝑ choꝛos ange-
loꝝ ⁊ impletū eſt in bonis deſideriū ſuuꝫ. vi
det deum facie ad faciem. ſicqꝫ gaudet cuꝫ fi
lio in eternū. Hec ē pars optima qne non au
fereꝛ̃ ab ea. hec ille. Ita patet ꝑ ꝓ̄dicta ꝙ illō
euangeliū nō ꝑ hūanam inuentionē. ſꝫ diui-
nam inſpiratione fuit aſſumptioni beate vir
ginis appꝛopꝛiatū. qꝛ ſpūſſanct⁹ clauſit vir-
ginis cōmendationē q̄ ad multitudineꝫ ꝓro-
gatiuaꝝ ſuꝑ oēs alios. Iō ſignanꝛ̃ cōcludit
hoc euāgeliū. Maria optimā ꝑtē elegit que
nō aufereꝛ̃ ab ea. Ip̄a eni ꝟgo maria elegit
optimā partē in grā ⁊ glīa. In grā quidē in
iſta vita per omnimodā virtutē ⁊ abūdātiā
Qꝛ ſicut dicꝛ̃ Hiero. Sicut in compatiōe dei
nullus ſit hō ꝑfect⁹. ita in cōꝑatione matris
nulla inueniꝛ̃ ꝑfecta. q̄tūcūqꝫ virtutib⁹ exi-
mia pꝛobeꝛ̃. Iō cātat eccl̄ia bene. Nec ꝓ̄maꝫ
ſimilē viſa ē. nec hr̄e ſequentē. partē illā qua
nulla in celo citra thꝛonū diue maieſtatꝭ ſub-
limioꝛ ē. qꝛ exaltata eſt ſuꝑ omnes choꝛos.
Hec eſt pars optima q̄ nunqꝫ aufereꝛ̃ ab ea.
in eternū. De hac parte quā elegit hodie ma
ria. dicit Aug⁹ in ſermone qui incipit. Tibi
oꝑ̄iſſima. Ad hāc vſqꝫ gloꝛiā tu vero glīoſa
perfecta. vt ſuꝑno regi nihil ſuperi⁹ habeas
in ſuꝑ̄mis que etiam tranſcendit angelicā di
gnitatē ad ſuꝑni regis es ſublimata ꝯſeſſuꝫ
vbi eni rex fili⁹ tu⁹ poſuit qđ ex te ſumptū po
ſuit ⁊ te reginā matrē ex qua ſumptū ē. Ne-
qꝫ eni phas ē tibi alibi eē q̄ꝫ vbi ē qđ ex te ſū-
ptum ē. Et quoniā huius optime partꝭ ipſa
ꝑ̄iſſima virgo nos miſeros peccatores vult
eſſe participes. Iō ſubdit Aug⁹. Hec dona
dn̄a pꝛo peccatoꝛib⁹ habes. ſꝫ multū a te he-
reditant peccatoꝛes. nos eni a te hereditam⁹
ingrati grām. peccatoꝛes veniā. celeſtia ter-
reni. ſublimia infimi. deum hoīes. moꝛtales
patriā. Ad quā nos perducat pater.

¶ Sermo tertius de eadē feſtiuitate.

Aſſumpta ē ma-
ria in celum. gaudent angeli laudan
tes benedicant dn̄m. Ita canitur in cantico
hodierno. ¶ Albertus in li. de elementoꝝ
pꝛopꝛietatibus. c. j. refert de quadam nobili
gemma noīe albaſtrum. que habet albuꝫ co-
loꝛē ⁊ mirabiliter attrahit ad ſe ignē. etiaꝫ ꝑ
magnā diſtantiam. ⁊ ignis ipſam localiꝛ̃ co-
mitatur. ⁊ ponit idē huius rōnem. qꝛ hic la-
pis ſpirat quaſi ſpūm ſulphuris quo ſpiritu
ignis gigniꝛ̃ ⁊ ad ipſum attrahiꝛ̃. ¶ My
ſtice ꝑ hanc gēmā x̄p̄s intelligiꝛ̃. Recte eniꝫ
ſicut gemma ꝓ̄fata eſt alba. ita x̄p̄s ē albus ꝑ
vite innocētiā. qꝛ candoꝛ lucis eterne ⁊ ſpecu
lum ſine macula. Sap. vij. Sed ꝑ ignē deſi-
gnare virginē volo gloꝛioſam matrem ipſiuſ
recte nanqꝫ ſicut ignis extinguit fulmē. Te-
ſte cōmētatoꝛe de impꝛeſſione aeris q̄ dicꝛ̃ ex
genus fulminis aqua nō extinguiꝛ̃. ſꝫ magis
accenditur. ſed dū ignis imittiꝛ̃ pꝛotinus ſuf
focaꝛ̃. ita maria que tota fuit ignea in chari-
tate dei ⁊ pꝛoximi. extinguit etiā fulmē mate
riale ⁊ repellit. Qꝛ dicit Euſebius in ſermōe
Nullū ibi tonitruū aut tēpeſtas. nulla cho-
ruſcatio. nullū fulmen ferire poterit. vbi ma
rie aliqualis memoꝛia fulmineſcit. ¶ Ex-
tinguit maria ꝓ̄ncipaliꝛ̃ fulmē diſtricte ſentē
tie dei erga peccatoꝛē. qđ habeꝛ̃ pulchꝛe figu
ratū. Heſter. iij. Ubi legiꝛ̃ ꝙ aſuer⁹ rex mo-
nitu amon dedit ſn̄iam ſuꝑ filios iſrl̄ vt om̄s
extinguerenꝛ̃ ⁊ occiderenꝛ̃. Heſter autem in
trans ad regem ſn̄iam mutauit. Sic nr̄a he-
ſter. b. virgo recōciliauit peccatoꝛem ⁊ extin
guit fulmē ire dei. Hunc ignē virginē mariā
igne charitatis plenā traxit ad ſe imo vene-
rabiliter aſſumpſit x̄p̄s veruſ albaſter hodie
dicens ad ip̄am. vt refert Aug⁹ in ſermone
hodierno. Tempus ē aſſumendi mr̄em meā
Sicut eni terram ⁊ ea que ī terra ſunt. o gra-
tia plena repleſti gaudio. ita fac gratulari et
celeſtia iocunditate. reddas patris mei man
ſiones. conſolare ſanctoꝛum meoꝝ. ipſe qui
tuam a me honoꝛabilē tranſlationē angelicꝭ
conſtipatam obſequijs. vidētes quoqꝫ đ ſua
certificabantur. Ueni ergo cum exultatione
ne turberis. deſere coꝛrūpendū cum ſuis cō-
cupiſcentijs mundū adeptura celeſte palati-
um. et ſic ego cum nō eſſet in mundo deſcēdi
vt illuminarem que in mundo ſunt ita ⁊ tuū
patrociniū vſqꝫ ad ꝯſūmationē ſeculi ꝓpoꝛ-
tionabiliter ab his qui in mundo ſunt. Et p⁹
pauca. Habita inquit mecū vnigenito adhe

rere feſtina filio. ⁊ hoc teſtat̃ eccl'ia in his verbis. Aſſumpta ē maria. ⁊c̃. In quibus duo deſcribunt̃. Primū Marie gl'ioſa ſublimatio. ibi. Aſſumpta ē maria. Scdm angeloꝝ ſonoroſa exultatio. ibi. Gaudēt. ⁊c̃. De primo ē notandū. Videm⁹ qñ ſol natural'r aſcēdit ſup noſtrū emiſperiū non ſtatim aſſumit̃ in corpe ſed prius ſm aurorā q̄ quidē in ammirationē ⁊ exultationē volucres ducit vniuerſas. Et poſtea ſol aſcēdit ſm ſe totū i corpore luminoſo. ¶ Spūalit̃ p ſolē intelligitur gl'ioſa v̓go maria. Recte eni ſic̃ ſol corpalib⁹ oculis nō pōt intueri ꝑpter ſuā claritatē q: alias oculos offuſcaret. vel ſaltē fluentes lachrymas generaret. Ita. b. v̓go maria q̄ ē ſol iocūdiſſim⁹ adhuc in corpe exiſtēs recto viſu nō potuit intueri. Teſte Hiero. in ſmo. qui ait. Quidā ignei radij in oculis eius micātes. ſic faciē ei⁹ infundebāt. vt eam ioſeph nunq̄ poſſet recto lumine intueri. Et declarat. nō mir̄ ſi moyſes qui viderat deū ſine velamine nō potuit app̄hendere ſe videre deū q̄d de ea tūc q̄ deū nō tm̄ vidit. ſ; etiā genuit ⁊ tractauit. Iō refert Ioh. euangel'. celeſtis aq̄la. Q quidā heremita faciē v̓ginis clariſſimi ſolis cū adhuc viueret deſiderās videre audiuit vocē dñi dicētē. Ibis in hierl'm ⁊ ibi faciem mr̄is mee videbis. vt diu deſideraſti. Surgēs ille multo tpe laborauit. tandē illuc ꝑuenit. ⁊ ꝓ hoſpitio v̓ginis ſollicite querēs ad montē ſyon ſub quo habitabat duct⁹. venit ad manſionē eius quā clauſam reperiens pulſauit. Et ecce iuuenis deuot⁹ hoſtiū aperiens ⁊ aduenā cernēs. ſui aduent⁹ cām inq̄rit. Ille aūt ſibi intimauit q̄ fuerāt a deo ſibi ꝓmiſſa. Cui iuuenis (Et fuit ipemet iohes q̄ hoc ſcribit) Facie; inq̄t eius videbis. ſi tibi oñdere voluerit expectabis ad nonā. ⁊ regredientē ab oṙone ſi ſibi placuerit eam videbis Iuxta tps none cū regrederet̃ v̓go. ait iohānes. Dña fili⁹ tu⁹ direxit ad te quēdā ſenem. repromittēs ei q̄ debeat faciē tuā videre. ad illa ſubſiſtēs dimiſſo pallio qd̄ ſup caput gerebat. ꝯuerſa ad ſeuē ait. Vide nūc facie; famule dei. Quā cū intuit⁹ fuiſſet p̄ nimia claritate ſtare nō potuit. ſed cadēs in terram dixit. Eya mat̃ mie ſi nūc facies tua adeo ē gratioſa. qualis erit in patria. Iſte igit̃ candidiſſimus ſol maria nimphula cādidiſſima ⁊ iocūdiſſima hodie aſſumpta ē in aīa ad thronū gl'ie. tanq̄ aurora rutilantiſſima. ⁊ in āmirationē angelos incitauit q̄ dixerūt. Que ē iſta q̄ ꝓgredit̃ quaſi aurora ꝯſurgēs pulchra vt luna. electa vt ſol. vt habet̃ Cañ. vj. Et ſic ſuper oēs creaturas fuit collocata. Recte ſicut ſol h; ſublimitatē in ſitu. q: poſit⁹ ē in medio planetaꝝ tres habēs ſupra ſe. ſ. martē iouē ⁊ ſaturnū. ⁊ tres infra ſe. ſ. venerē mercuriū et lunā. Sic. b. v̓go mūdi dña. celi regina. poſita ē ſup tres hierarchias omniū angeloꝝ. ⁊ ſupra trinā machinā celeſtiū terreſtriū. ⁊ infernoꝝ. ¶ Habet eni impatoriā ptātem in celeſtib⁹ tanq̄ impatrix potētiſſima. quē eni vult ſaluat ⁊ aſſumit. Teſte Aug. in ſmone. Hanc fatemur verā reginā celoꝝ. q̄ in regnū celoꝝ recipit aīas ſanctoꝝ. Iō dicit Hugo et Richardus de ſancto victore. Nihil a throno dei diui muneris defluit ⁊ deſcēdit qd̄ p manus marie nō tranſierit. Habet etiā poteſtatē in terreſtrib⁹. iō p̄cepit tanq̄ dña ipſis miniſtris. qñ cū filio erat in nuptijs in chana galilee dicēs. Qdcūq̄ dixerit vobis facite. Ioh. ij. H; ptātē in demonib⁹ hos terrēdo ⁊ fugando. ſm qd̄ dicit Hugo de ſan. vi. Demones eni ſufferre nō pñt. imo territi fugiūt ⁊ ꝯuerſi deſcēdunt. dū marie obſequio molleſcūt. Et ſic p; q̄ maria ē poſita q̄ſi imperatrix ſup celeſtia. terreſtria. ⁊ infernalia. ⁊ ſolū h; ſup ſe tres pſoās. prēm ⁊ filiū ⁊ ſpiritū ſanctū. Iō dicit Anſ. Nihil tibi dña ē equale. oē eni qd̄ ē. ſupra aut infra te eſt. ſupra te ſolus deus. infra te ē oē qd̄ nō ē de⁹. ¶ Et q̄uis hodie aſſumpta ē in aīa v̓go maria. tñ poſtea etiā in corpore reuerent̃ eſt aſſumpta Sic̃ dicit de hoc Damaſ. in ſermonib⁹ ſuis. de aſſumpt. Hodie imaculata v̓go terrenaꝝ paſſionū neſcia. imo celeſtib⁹ intellectib⁹ erudita. nō in terrā abijt. ſed vere celū aīatū appellata ē. in celeſtibus tabernaculis habitat Licet eni ſacratiſſima beataq̄ aīa tua a gl'ioſo corpore tuo ſepararet̃. ⁊ ſepulture corpus traderet̃. verūtamē non manet in morte nec diſſoluit̃ corruptione. Cui⁹ eni parienti v̓ginitas inuiolata ꝑmanſit hui⁹. ⁊ migrātis corpus irreſolutū p oīa pſeuerat ⁊ ad meliore; ſanctiorēq̄ vitā traducit̃ nō morte diſſolutū ⁊ in eterna ſecula ꝑmanſuꝝ. Et declarat B. i exēplo lucidi⁹ dicens. Sic̃ eni ſol iſte luciflu us ⁊ ſplendidi⁹ ſublimiori corpe latēs ad breue videt̃ deficere. tñ ſuo nō priuat̃ lumie habens in ſe ꝑhennē fontē luminis. Ita licet q̄dā breui interuallo tpis corpaliter morti ſis adducta. tñ copioſe nobis infundis indeficientis luminis claritatē. Et ſubdit. Nō iuiſti v̓go. b. in celū. vt helias neq̄ vt paulus vſq̄ ad tertiū celū aſcēdiſti. ſ; vſq̄ ad regalē thronū filij tui attigiſti. Hec ille. Q etiā ſit aſſumpta in corpe legit̃ in Euthimeata hiſtoria. li. iij. c. xl. Q ſanct⁹ Geruaſius cōſtantinopolitan⁹ archiepſ ſcriptu; ſe reperiſſe dicit q̄ et

magnus damaſcenꝰ ſiľiter atteſtatur ꝙ pul-
chra auguſta cū apud cōſtantinopolim mul
tas eccľias erexit. inter ceteraſ apđ baltrinaſ
ad mirabilē eccľiam tpe Martiani impato-
ris ad honorem ſancte virginis edificauit. ⁊
cōuocās iuuenalē archiepm̄ hieroſolymita-
nū alioſqꝫ paleſtine epos qui tūc in vrbe re-
gia morabanť. ⁊ propť ſinodū q̄ facta ē cal-
cidonie dixit eis. Audiuimꝰ corpꝰ ſactiſſime
ꝟginis in p̄dio gethſemani tumulatū. Vo-
lumus igiť ad cuſtodiā huius vrbis corpus
illud cum debita reuerentia huc transferre.
Cui p̄dictꝰ iuuenalis rn̄dit. O dn̄a. corpus
illud ſicut ab antiquis hiſtoriis cōperi in glo
riam ē tranſlatū ⁊ ſola in monumēto veſtimta
cū ſindone remanſiſſe. ⁊ ipe iuuenaľ veſtimē
ta conſtantinopolim miſit. ⁊ in p̄dicta eccľia
honorifice collocauit. Tunica aūt ipiꝰ poſt
ea venit ad vrbē cathinenſem. de qua refert
Jacobꝰ ianuenſ. Cū dux normanoꝝ vrbem
cathinenſiū obſediſſet. eps illius vrbis tuni
cā. b. marie que ibidē ſeruabať. more vexilli
haſte impoſuit. ⁊ ſubſequēte populo ſecurꝰ
exiuit ad hoſtes. Statimqꝫ ois hoſtilis exer
citus cecitate ꝑcuſſus ē ⁊ amētia. ſtabatqꝫ to
tus corpore trepidus ⁊ ſtupefactꝰ. qđ illi de
ciuitate cernētes. diuino iudicio ſupaddūt.
⁊ atrociť hoſtes cedūt. ꝙ. b. marie plurimū
diſplicuiſſe cōpabať. ex eo ꝙ protinꝰ tunica
illa diſparuit. ⁊ viſum ꝯtinuo hoſtes recepe
runt. Quando aūt maria ē aſſumpta in aīa
dubiū nō eſt quin ſubito de corpore egreſſa ē
De aſſumptiōe aūt corporis qn̄ facta ſit. ha
betur in legenda ꝙ tertia die reſurrexit ⁊ in
celū aſcendit. ⁊ gľioſe aſſumpta ē. Sed in re-
uelationibꝰ. b. eliſabeth que fuit de partibꝰ
ſaxonie. legiť ꝙ ſibi reuelatū ē. ꝙ pꝰ. xl. dies
ſui tranſitꝰ in corpore ſit aſſumpta. Nam. b.
maria ſecū colloquēs ait. Oēs apoſtoli dor-
mitioni mee affuerūt. ⁊ corpꝰ meū reuerēter
ſepulture dederūt. ſed quadrageſimo die re
ſurrexi. Cū aūt eliſabeth interrogaret vtrū
hoc manifeſtare vel celare deberet dixit. nec
carnalibus incredulis reuelāda. nec deuotis
⁊ fidelibus abſcondenda. ſed rōnabiliꝰ vide
tur cū corpus iohannis q̄ fuit cuſtos virgi-
nis ſtatim aſſumptum ē. qꝛ ſtatim ſepulchro
apto corpꝰ nō eſt inuentū. quare etiā marie
corpus nō ſtatim reſurgeret. Et hoc quo ad
primū. Quantū ad ſcđm ſubdiť angeloꝝ ſo-
noroſa exultatio. cū đr. Gaudēt angeli. Cir-
ca qđ notandū. qn̄ aliqua virgo regia de re-
gno egypti in regnū vngarie duceretur coro
nanda. ⁊ in impatricē eligēda. hec vtiqꝫ nō
ſola veniret cū paruo comitatu. ſed ſecū ha-
beret p̄ncipes terre ⁊ milites. qui currum cir
cūdarent ⁊ iubiloſe decantarent p̄cedētibus
buccinis fiſtulis. aliiſqꝫ muſicalibꝰ inſtrumē
tis. Et deinde rex cuiꝰ eēt ſponſa electa veni
ret ſibi obuiam in apparatu. ⁊ ſic cum gloria
⁊ gaudio in regnū nō paruo duceretur. ¶ S
Moraliter virgo regia de ſtirpe orta daui-
dica maria đ qua canit ps̄. xliiii. Ois gloria
eius filie regis ab intus. hodie de regno mun
di ducta ē in regnū celi. ſicut de hoc diť Hie
ro. in ſermone de aſſump. Deferť maria i ce-
lum vt ſpōſa in thalamū. regina in regnum.
dilecta in cubiculū. Sed propter quid. certe
vt coroneť ⁊ in impatricē eligereť. nō regni
vngarie aut mundi ſed celi. Jđ nō venit ſola
ſed cū honorabili comitatu. Habuit enim in
ſuo comitatu aut cōductu terre p̄ncipes apo
ſtolos. de quibus. ps̄. xliiii. Conſtitues eos
p̄ncipes ſup omnē terrā. Et de hoc dicit bea
tus Augꝰ in ſermone hodierno. Ex veriſſi-
ma ⁊ antiqua traditione accepimꝰ ꝙ tēpore
gľioſe dormitionis marie cuꝫ apľi ad ſaluan-
das gentes orbē terre pagrarent momēto tē
poris in altū ſublati hieroſolymis ꝯuenerūt
Et ſubdit. Quomodo eā laudauerūt oēs pa
riter dicētes. Cum in huiꝰ mundi incolatu te
o celeberrima virgo habuerimꝰ habitatricē
quaſi ipſū dn̄m ⁊ magiſtꝝ noſtrū aſpicientē
ꝯſolabamur. qꝛ nūc tranſmigrandam te co-
gnoſcimus cū triſticia ſupſtites remanemꝰ
hoc ſolum habētes refrigeriū ꝙ te mediatri-
cē apud deū poſſidebimꝰ. Filiꝰ eni tuꝰ crea-
tor ⁊ deus q̄ iuſtificauit te vocat te. nemo eſt
q̄ ꝓhibeat filio matrē nec deꝰ te deſerere vult
in medio nationis ꝑuerſe ⁊ praue. Memen
to ſemp noſtri in ꝯſpectu filii dei noſtri ⁊ ma
giſtri. Hec Augꝰ. Habuit etiā impatrix celi-
ca in ſua aſſumptione aut ꝯductu celi militeſ
ſanctos angelos. vt dicit idē in eodē ſermōe
Quis hymnus ⁊ que ⁊ qualia hymnis dicta
ꝯſiderare valeat ⁊ intellectu cōphendere. q̄
ille multiplex dei ſupnoꝝ exercitꝰ in omi ſpi
ritualiū virtutū adornatus inopinata cōcin
nebat modulamine que ⁊ dn̄o accepta cum-
bis vt reor adornauit. ſanctoꝝ animas ducē
tes choros circa lectum ⁊ iter facientes p̄ce-
debāt cū iubilo. Et ſubdit. O regina ois hu
mane nature. ſolium excelſū eleuata. celi ce-
loꝝ porta. omnis te lingua glorificat repleta
eſt omnis terra gloria tua. ſup enoch magni-
ficare ſup helyaꝫ eleuare. ⁊ inenarrabili gau
dio ſuper omnes choros angeloꝝ ſpeciē filii
tui potire indeficienti beatitudine. ſupra pꝛe-
ſus nihil habetur. Suſcipite hanc candidat
angeli. hymnū dicite celi. glorificate terrige.

ne.terra plaude.omniſqꝫ creatura lauda cre
atoris matrē. Hec Aug⁹. Qđ etiam milites
maria habuit in ſuo cōductu. teſtaṫ Hiero.
in ſermone dicens. Legimus ad funera ſepe
quorūlibet ſanctoꝝ angelos veniſſe ⁊ ad exe
quias eoꝝ obſequia p̄ſtitiſſe.necnō eoꝝ ani=
mas cum hymnis ⁊ canticis ad celum detu=
liſſe.quanto magis credendū ē hodie militi
am angeloꝝ cū ſuis agminibus obuiam ve/
niſſe genitrici. ⁊ eam ingenti lumine circum=
fulſiſſe. ⁊ vſqꝫ ad thronū ante mūdi ꝯſtituti=
onē factū ſuꝑ portā cuꝫ laudib⁹ ⁊ cantilenis
ꝑduxiſſe. Et ſubdit. Nec immerito crediṫ ꝙ
ipe ſaluator omniū ꝓ ſe tot⁹ feſtin⁹ occurrit.
eāqꝫ ſecū in throno glorie collocauit. Sic ha
beṫ ex reuelationib⁹ ſancte eliſabeth. vbi le/
giṫ ꝙ quadam vice rapta in ſpiritu vidit in
loco valde remoto quoddā ſepulchrū multo
lumine circūfulſum. ⁊ qđ ſpeciē mulieris cir
cūſtabat multitudo angeloꝝ. ⁊ p⁹ puſillum
erectam ⁊ in ſublime eleuatā. Et ecce in eius
occurſum vir quidā de celis admirabilis et
glorioſus aduenit portans in dextera crucis
vexillū. ⁊ cū eo infinita turba angeloꝝ. ſicqꝫ
eam alacriter ſuſpicientes.cum cōcentu ma
gno eam in celum deduxerūt. Poſt modicū
tēporis eliſabeth angelū cuꝫ quo ſepe loque
baṫ. de p̄dicta viſione inquiſiuit. qui r̄ndēs
ait. Oſtenſum eſt tibi in hac viſione ꝙ tam
in carne q̄ꝫ in ſpiritu domina noſtra in celum
eſt aſſumpta. Ideo bene canit eccl'ia. Aſſum
pta eſt maria in celum. ſ. in corpore ⁊ anima.
vt pie tenent cōiter doctores. Ideo gaudent
angeli quibus ⁊ nos conformes eē oportet i
gaudio ⁊ laude m̄ris dei. Et hoc ad ſecūdū.

¶Sermo quartus de eadē feſtiuitate.

MVltiplicate ſūt

aque ⁊ eleuauerūt arcam in ſublime a
terra. Gen̄. vij. ¶Ad experientiā
ſcimus ⁊ audimus qn̄ flores ⁊ gramina aſcē
dunt e terra.campū ⁊ prata exornātes. ⁊ aſ=
pectui noſtro ſe p̄ſentant. vt in vere. tūc ani/
malia incipiūt iocūdari ⁊ letari. eo ꝙ paſcua
inueniunt. q̄ ſic eoꝝ nature ꝯueniunt. ⁊ q̄ tē=
pore eſuriei hr̄e nō poſſunt. Incipiunt volu
cres letis vocibus vociferare ⁊ cātare. ſicut
patet de alauda que ſtatim vociferat dulciṫ
⁊ letaṫ. Ita etiā amatores mundi ⁊ amatri
ces tēpore veris vt circa feſtum Vualburgis
quando flores aſcendunt ſigna amoris oſtē/
dunt. ſibi munera dirigunt ſibi ramos arbo=
rū ante hoſtia ſibi inuicē ponūt ſeu figunt. ⁊
in hoc letos ſe oſtendūt. vt dicit deuot⁹ amā
dus in horalo. ſapi. li. ij. in fine. ¶Spūa=
liter maria nimpha omni laude digniſſima.
q̄ ē flos floꝝ ⁊ roſa roſaꝝ. Flos inqꝫ cāpi ⁊ li
liū ꝯualliū. hodie prodijt ⁊ aſcēdit de terra
valle miſerie in lucē celeſtis curie ꝯſpectui fi=
lij ſui ⁊ ſanctoꝝ ſe p̄ſentando. Idcirco pecca
tores gaudeāt animales. qꝛ p̄miſerūt matreꝫ
mie ad quā refugium habeant cum peccatis
ſint grauati. Gaudent cōtēplatiui ⁊ iuſti per
alaudā deſignati. qꝛ maria inceptrix ⁊ initiū
ꝯtēplationis. hodie de miſeria in gl'iam aſcē
dit ⁊ illum in quo mens eius iugiṫ cōuerſaṫ
veraciter cōprehendit. Letentur inſuꝑ ama
tores huius virginis vniuerſi. qꝛ potentiſſi=
mā ad celeſtē curiā deſtinauerūt aduocatam
Ideo beatus Hiero. in ſermone de aſſump.
ad leticiam inuitat vniuerſos dicēs. Hodie
glorioſa ſemper virgo maria aſcendit celos
rogo gaudete. quia vt ita dicam ineffabiliter
ſublimata cum chriſto regnat in eternū. regi
na mundi hodie de terris ⁊ de p̄ſenti ſeculo
neqꝫ eripitur. Ideo dico gaudete. qꝛ ſecura
de immarceſſibili gloria ad celi iam ꝑuenit
palatiū. Exultate inquā ⁊ gaudete ⁊ letetur
omnis orbis. qꝛ nobis omnib⁹ hodie interue
nientibus ei⁹ meritis ſalus aucta ē. nob quo
qꝫ eam diligentib⁹ honor ⁊ virtus vna cū ce=
teris virginib⁹ ſacris preſtaṫ ⁊ gr̄a. Idcirco
dilectiſſimi letamini ⁊ laudate qꝛ ſi deū ore ꝓ
phetico in ſanctis ſuis laudare iubemur. mlṫ
to magis in hac celebritate btē virginis ma=
rie matris ei⁹. Oportet eni hymnis ⁊ cāticis
diligenti⁹ extollere. ⁊ dignis deo p̄conijs iu=
bilari. Et ſubdit. Hec ē p̄n̄tis diei feſtiuitas
in qua gl'ioſa felix maria in ethera ꝑuenit q̄
ꝓ certo feſtiuitas ſicut ⁊ virgo incōꝑabilis
ceteris virginibus. ita incōꝑabilis iſta feſti=
uitas eſt omniū feſtiuitatum ſanctorum ad=
miranda. De iſta eius glorioſa aſſumptione
aut aſcenſione habetur in verbis themat' p̄=
libate. Multiplicate ſunt aque. ⁊c. In qui/
bus verbis duo tanguṅṫ Primo multitudo
virtutum. ib. Multiplicate ſunt aque. Se=
cundo p̄mioꝝ altitudo. ibi. Et leuauerūt ar=
cam. Quantū ad primū cōmendatur virgo
glorioſa a virtutū multitudine. cū dr̄. Mul/
tiplicate ſūt aque qꝛ aque multiplicatio ē vir
tutū augmētatio. quaꝝ vna fuit infima hu=
militas. Circa qđ notandū ad experientiam
videmus ꝙ metallū qđ aurifaber pl⁹ flectit
vel ſe flexibilē p̄bet id magis exaltat. ⁊ ſuper
omnia metalla ornatius collocat. Sicut pateꝫ
de auro qđ inter omnia metalla eſt flexibili⁹
quia interdum incudem ⁊ malleū ſine rupti/
one ſiue diſcuſſione partiū in tenuiſſimas la=
minas dilatatur. ideo de eo fiunt ornamēta

que in ſublimiori loco exponūtur. ⁊ inter om
nia alia metalla ad decorē exaltantur Mora
liter per aurum virginem mariam poſſum in
telligere. Quia ſm Areſto. in libro proble-
matum. Aurum naturaliter fugat ſomnum.
propter qđ vt ait Auicenna. Ab īfirmis n̄ de
bet deferri aurum ⁊ annuli aurei. qui gerun
tur in digitis. vt eo melius requieſcāt. Quia
aurum eſt amicus vigilie ⁊ non ſomni. ſic be
atiſſima virgo ſimilis eſt auro fugat a nobis
ſomnum ignorantie ⁊ peccati ſicut in multis
peccatoribus oſtendit illud. Jđ dicit Bern̄.
in ſermone. Si crimine turbaris. ſi conſcien-
tie feditate es confuſus. Mariā cogita. ma
riam inuoca. non recedat nec tranſeat ab ore
Nam ipſam cogitans non erras. ipā rogās
non deſperas. ipſam ſequens non deuias. ip
ſam cerne ⁊ non deuias. ipſa te protegēte nō
irruis. ipſa te ducente non fatigaris. ipa via
propitia ad deum venies. quia ipſa conti-
nue intercedit pro peccatoribus vt a ſuis re-
ſurgant erroribus. ¶ Sicut hoc legitur in
legenda ſancti dominici. ꝙ quidam vir ſan-
ctus vidit per diuinam reuelationem ꝙ cū
iugiter dei filium pro humano genere exora-
ret. Jlle reſpondit. Quid debeo amplius fa
cere. Miſi patriarchas ⁊ prophetas ſe paꝝ
emendauerunt. Ueni ego ad eos. deinđ mi-
ſi apoſtolos. ⁊ me ⁊ illos occiderūt. miſi mar
tyres ⁊ cōfeſſores ⁊ doctores. neqꝫ illis acq̄e
uerunt. dediqꝫ ſententiam vt deleant̄. Sed
regina miſericordie reſpondit. Bone fili non
ſm eoꝝ maliciam. ſed ſm miſericordiā tuam
agere debes. Ad quā filius. Cum eis miſeri
cordiam faciā. ⁊ predicatores meos eis mit
tam. Jdeo perpendens hec beatus Auguſti
nus ait. ¶ Nec potentiorem q̄ꝫ te meritis in-
uenimus ad placandam iram iudicis. q̄ me-
ruiſti eſſe mater eiuſdem iudicis ⁊ ſaluatoris
Sed ⁊ hec maxima pars peccatoris ex fidu-
cia habet. qꝛ ꝙ beata facta ē propter nos pec
catores ē. Nam illud qđ habes pro nobiſ ha
bes. Ad quid enim fieres mater ſaluatoris ſi
nulla indigentia eſſet ſalutis. Jdeo tanquā
aurum puriſſimum excitat a ſomno peccati
peccatores. Aurum enim letum facit ipſum
inſpicientem. Teſte Pli. in ſpecu. natu. Ex
auri intuitu naturaliter leti ſumus. Cuiꝰ rō
ē. qꝛ aurum ſibi aerem proximū dulcorat. al-
terato aūt aere alteratur cor humanū. ſic dū
mariam inſpicimus oculis cordis noſtri. q̄ ē
reconciliatrix noſtra erga filium. ⁊ ob hoc ip
ſam deuote laudamus magna nobis leticia
prouenit ex hac laude. Teſte Aug. li. ſolilo.
O quanta inquit iocunditas cordis mei ex

laude prouenit matris dei. Cui alludit Oro
ſius ſuper Cantica. Nihil dulciꝰ. nihilqꝫ io-
cundius reperi. q̄ꝫ mariā. ⁊ precipue i morte
maxime gaudebit. qui hic mariam laudan-
do inſpexit ſm illud Haymonis ſuper Apo
cal. Gaudens inq̄t erit eius obitus qui ma-
rie dum viueret fuit ſedulus ⁊ deuotus Jllđ
igitur rubicundum aurum virgo maria ru-
bea ex charitate maxima. omnibus aliis ſan
ctis plus fuit flexibilis hoc ē humilis. Quia
ſm Gregorium in regiſtro. habuit innume-
rabilem humilitatem. ⁊ hanc oſtendit in ani
mo. in verbo. ⁊ in ſigno. Jn aīo Teſte bern̄.
Eua per ſuperbiā ſe dei creaturam non con-
ſiderans deo obedire noluit. Maria v̄o hu
militer factori ſuo ſe ſubiiciens ancillā ſe no
minauit dicens. Ecce ancilla domini. Lu. j.
Jn verbo aūt quando dixit. Quia reſpexit
humilitatē ancille ſue. cū eni iam eſſet mater
dei. nō tn̄ dixit. reſpexit humilitatem matris
dei dominus. nec mūdi. nec regine celi. ſꝫ an-
cille ſue. Jn ſigno quidem habuit humilita-
tem. qꝛ nunq̄ꝫ ſe pferebat. ſed ceteris mulieri
bus ſe cōmunem exhibebat. Jdcirco chriſtꝰ
filius eius vt dicit Augꝰ in ſermone qui ē de
natiuitate. hodie ipā ſup oēs celos exalta
uit. qꝛ ſe ita profunde ſup oēs ſanctos humi
liauit vt poſita eſt ad decorē totiꝰ regni cele-
ſtis. ſm qđ dicit beatus Augꝰ ſup illud. pš.
lxxxv. Saluum fac filium ancille tue. Scio
dn̄e mi ſcio qꝛ regina celi eſt. ſed hūilitas ſua
preornat omne decus honoris. ¶ Refert
Jſidorus li. xvij. c. vij. Q̄ ficus egyptia ferti
lior eſt q̄ꝫ noſtra. que ſi in aquis miſſa fuerit
ilico mergit̄ petendo fundum. ⁊ cū in aqua
iacuerit ⁊ multitudinem in ſe biberit. deinde
in ſuperficiem ſupra eleuatur veſanie natu-
ra que madefacta debuit humoris pondere
reſidere. Per hanc arborem intelligitur vir
go maria que fuit fertiliſſima in omnibꝰ vir
tutum fructibus ⁊ omnes fructus ſanctorū
in ſe habuit. abraam habuit fidem. ſed Ma
ria multo fidelior. Moyſes mititatē. ſꝫ ipſa
mitiſſima. Dauid humilitatem. quia humi-
liter ludebat ante dominum indutꝰ Ephot.
ij. Regum. vj. Sed multo humilior fuit ma-
ria imo exemplum humilitatis. Johannes
habuit virginitatem. ſꝫ ipſa multo purior q̄
eſt candor lucis eterne ⁊ ſpeculum ſine macu
la. Sap. vij. Martha fuit hoſpitalis ⁊ rece
pit chriſtum in domum ſuam. Luc. x. Ma-
ria fuit liberalior. qꝛ ipm̄ nouē menſibus in
vtero baiulauit. Magdalena habuit contē-
plationē que optimam partē elegit. ſ. contē-
plationem. Maria aūt multo fuit ſublimior

Ecce ꝙ̃ fertilis fic⁹. Hec inquã miſſa fuit to=
talit̃ in aq̃s grãꝝ ⁊ in ſe plenitudinẽ grẽ im=
bibit. ẜm illud Orige. ſup Cañ. Aue inquit
angelus grã plena. ⁊ bñ plena. q: ceteris ſan
ctis ꝑ ꝑtes p̃ſtat̃ grã. Marie vero tota ifu=
dit ſe grẽ plenitudo. Ita ꝙ de ipa põt dici il
lud Judith. Facies tua plena ẽ grãꝝ. nec ꝓ=
pter hoc ipa ſupbiuit. vl̃ elata eſt. ſed petijt
fundum humilitatis animaduertens illud.
Chry. in ſermone. Nemo ↄſtruit celſitudinẽ
bonoꝝ opeꝝ ⁊ virtutis. niſi prius iactentur
fundamẽta humilitatis. Jõ humectata ẽ to=
talit̃ in aquis. ⁊ hodie ſurſũ eleuata. ⁊ ſuper
choros omniũ ſanctoꝝ angeloꝝ exaltata. ẜʒ
qd̃ dicit Berñ. in ſermo. hodier. Summa es
poſt filiũ tuũ. ⁊ in tue ꝓtectionis munimine
demonſtrãt̃ felices ſpũs qui tuã hñt pñtiam
nos aũt miſeri memoriã abundãtie ſuauitatꝭ
tue eructam⁹. Et hoc quãtũ ad primũ. Quã
tũ ad ſcðm ↄmendat̃ h̃ maria a p̃mioꝝ alti=
tudine. q: ſublimi⁹ alijs ſanctis in ſua aſſum
ptione p̃miũ accepit. qd̃ tangit̃ ibi. Et leua=
uerunt arcam in ſublime. Areſt. p̃mo de celo
⁊ mũdo. idẽ ẽ loc⁹ toti⁹ ꝑtis ⁊ totius terre ⁊
vnius globi. Sed corpus filij dei fuit ſuper
oẽs angelos ſedẽs ad dexterã maieſtatꝭ dei.
ad Heb. j. Ergo rationabilit̃ corp⁹ ⁊ aĩa btẽ
virginis hodie exaltata ſunt ſup oẽs choros
angeloꝝ ⁊ ſpũs. qd̃ ⁊ ꝓbat Damaſcen⁹ in ſu
is ſermonibus de aſſump. Hodie inq̃t ſanc=
tiſſima v̾go celeſti tẽplo inuehit̃ hodie ſacra
⁊ aĩata arca que intra ſe tulit filiũ artificẽ in
templo nõ manufacto reponit̃. hodie ſacra=
tiſſima colũba innocẽs ⁊ ſimplex euolans ex
arca. i. ex corꝑe qd̃ deũ ſuſcepit. requiẽ pedi=
bus ſuis adinuenit. Et infra ſubdit. Dece=
bat eni ſacratũ fontẽ indefeſſũ agꝝ inaratuʒ
vineã nõ irrigatã. oliuã fructiferã terre gre=
mio nõ teneri. Decuit matrẽ ad filiũ ſublima
ri vt ad ipm aſcendat. ſic̃ ad ipam deſcende=
derat. vt que in partu ẜuabat v̾ginitatẽ poſt
partũ corp⁹ nõ videret corruptionẽ. ⁊ q̃ crea
torẽ portauit in ſinu in diuinis tabernaculis
ↄmoreret̃ ⁊ quã pat̃ deſponçauit in ſponſaʒ
in celeſtib⁹ thalamis ſeruaret̃ ⁊ a mr̃e q̃ ſunt
filij poſſideant̃. hec ille. Et hoc figuratũ fuit
pulchre. ij. Regꝭ. vj. Ubi legit̃ ꝙ rex dauid
fecit tabernaculũ iuxta domũ ſuã ꝓ retentio
ne arce. deinde deſcendit ipſe cũ electis iſra=
el ⁊ tulerũt arcam de domo aminadab ⁊ po=
ſuit eã ſup plauſtrũ nouũ. quã cum tetigiſſet
oza percuſſus fuit a dño. deinde portauerat
arcam in locũ ſuũ Dauid p̃cedente cũ citha=
ra ⁊ cantorib⁹ electis ex iſrl̃. ¶ Per arcaʒ
electiſſima v̾go maria apte deſignat̃. ipa re/
uera ẽ arca diluuij in qua non ſolum octo aĩe
ſaluate ſunt Geñ. vij. Sed in qua oms q̃ ſal=
uant̃ ſalui fiunt. q: dudũ multi peccatores i
diluuio peccatoꝝ perijſſent ſi nõ in hac ſalu=
tifera arca incluſi fuiſſent. Jõ dicit Ignati⁹
in epl̃a ad btãm v̾ginẽ. Impoſſibile ẽ ſalua=
re aliquẽ peccatorẽ. niſi ꝑ tuũ o virgo auxili
um ⁊ fauorẽ. q: q̃s ipe de⁹ non põt ſaluare ꝑ
ſuã iuſticiã ⁊ veritatẽ. hos ipa ſaluat ꝑ ſuaʒ
miſericordiã infinitã. ẜm Anſ̃. in ẜmone qd̃
inuenio probatũ i exemplo. ¶ Refert ma
giſter Alexander ⁊ eps in epl̃is ſuis ſup illð
v̾bũ. ps̃. lxxxiiij. Miſericordia ⁊ v̾itas ob=
uiauerũt ſibi. Ex q̃dã ſtudẽs degẽs bononie
vanitatib⁹ ſecularib⁹ eẽt dedit⁹. talẽ vidit vi
ſionẽ. videbat̃ eni ſibi ꝙ in cãpo mag̃ ↄſiſte=
ret. ⁊ ibidẽ tẽpeſtas ingẽs ſup ipm deſcẽde/
ret. qui dũ fugeret a facie tẽpeſtatꝭ ad quan=
dã domũ ꝑuenit. quã cũ clauſã inueniſſet po
ſtulauit ſe ibidẽ recipi pulſans ad hoſtiuʒ. q̃
intus erat rñdit. Ego ſum iuſticia q̃ hic habi
to. ⁊ hec domus mea ẽ. q: aũt tu iuſtus nõ es
mecũ habitare nõ vales. ad cui⁹ v̾ba iſte plu
rimũ merens abſceſſit ⁊ aliã vltra illã ↄſpici
ens domũ. venit ad ipam. ⁊ pulſans ad ho=
ſtiũ ſe ibidẽ recipi poſtulabat. ſed que intus
erat hoſpita rñdit. Ego ſũ v̾itas q̃ h̃ habito
⁊ hec ẽ dom⁹ mea. te aũt hoſpitẽ nõ recipio.
q: veritas nõ liberat eũ. qui eã veritatẽ non
amat. Indeqꝫ recedẽs. deſertã domuʒ vltra
illã ꝓſpexit. ad quã veniẽs ſe ſilr̃ ↄtra tempe
ſtatẽ recipi flagitauit. q̃ deintus erat rñdit.
Ego ſum pax q̃ hic habito. nõ ẽ aũt pax im=
pijs. ſed tm̃ in hoibus bone volũtatis. Vez
ego quidẽ cogito cogitationes pacis ⁊ nõ af
flictionis vtile cõſiliũ do tibi. vltra me ſoror
mea habitat. que miſeris cõſilium p̃ſtat. ad
hanc accede ⁊ cõſilium eius ⁊ monita cõple.
Cũ aũt acceſſiſſet q̃ intus erat rñdit. Ego ſũ
miſericordia que hic habito. Si autẽ ab emi
nenti tempeſtate ſaluare vis. vade ad Ma=
riam illuminantẽ. quaſi diceret. Ipſa ẽ arca
que p̃ſeruat te ab impetu tempeſtatis. q: ſi=
cut arca noe tam mundos ꝙ̃ immũdos rece=
pit. ſic Maria nullum deſpicit. Jdeo dicit
Berñ. in ſermone. Pctõrẽ quãtũcunqꝫ feti=
dum maria nõ deſpicis ſi ad te ſuſpirauerit
tuumqꝫ interuentum penitenti corde flagita
uerit. tu illũ a deſperationib⁹ baratri pia ma
nu retrahis ſententiã diſtricti iudicis rapis.
donec miſeꝝ peccatorem ſalues ⁊ filio tuo re
cõcilies. hec ille. Igitur benedicta arca in cu
ius vtero benedictũ fructũ ẽ fedus ſempit̃=
nũ inter deum ⁊ hoiem. q: propulit domões
q̃ hãc inimiciciã fecerũt. qd̃ figuratũ ẽ primi

Regl.iiij.legiť cū veniſſet arca dn̄i in caſtris timuerūt philiſtei dicētes. Ve nobis. ve nobis q̄s nos ſaluabit de manu ſublimiū deoꝝ iſtoꝝ. ſic dū maria venit in caſtra dn̄i timuerunt demones. qui ſm Euſebiū in ſermone. magis terrentur marie p̄conio q̄ʒ ſūmo ſupplicio quocunq̄ʒ. Hec ē arca beatiſſima que fuit auꝝ dine ſapiētie māna celeſte ieſus xp̄s tabule nō veteris teſtamēti. ſed ⁊ noui. qꝛ eſt vtriuſq̄ʒ teſtamēti ꝯſeruatrix. Recte ſicut in arca fuit vrna aurea manna ⁊ tabule teſtamēti. Huic arce bn̄dicte fecit rex dauid. ſ. xp̄us tabernaculū. hoc ē locū ſublimē ſup oēs angelos. iuxta domū ſuā. i. ſuū ſoliū. Iux illud pſ. xliiij. Aſtitit regina a dextris tuis. ⁊c. De inde aſcendit cū electis iſrl̄. ſ. angelis ⁊ oibuſ ſanctis q̄ vident faciē dei. qꝛ dic̄ hildefonſus collectan⁹ ep̄s. Nō fuit archangel⁹ nō ptās neq̄ʒ virtus. neq̄ʒ p̄ncipat⁹. neq̄ʒ dominationes. nulli throni. nulliq̄ʒ ſancti ⁊ electi dei q̄n matri dn̄i occurrere feſtinauerunt. ⁊ ſic tulerunt arcā de domo aminadab q̄ int̄pretatur populus. qꝛ de populo mortali aſſumpſit eā ⁊ poſuit eū in plauſtro nouo. hoc ē corpe glorificato. ⁊ portauerūt arcam hāc glorioſaʒ in locū ſuū. de quo dicit Aug⁹ in ſmo. de aſſū. Thronū dei tabernaculū xp̄i. ⁊ tēplū ſpirit⁹ ſancti. dignū ē eē i loco vbi xp̄s ē. ⁊ taʒ p̄cioſum theſauꝝ digni⁹ ē celū q̄ʒ terram ſeruare. Precedebat aūt dauid. ſ. xp̄s cū cithara ſue humanitatis. ⁊ cātorib⁹ ſanctis angelis. qꝛ vt ait Hiero. in ſermo. de aſſump. bo. Obuiam venerūt dei genitrici. ⁊ vſq̄ʒ ad thronum ſibi ante mūdi ꝯſtitutionē p̄paratū cū laudibus ⁊ cāticis honorice deduxerūt. Ibidem nulli dubiū ē illā omnē celeſtē hierl̄m tūc exaltaſſe ineffabili leticia ⁊ cū gratulatione iubilaſſe q̄n feſtiuitas hec q̄ nobis reuoluiť annua. illis omnibus facta ē cōtinua. Et ſbdit. Si gaudiū fit in celo de quolibet pctōre conuerſo. multo magis putandum ꝓ tante ꝟginis exultatione. p̄ſertiʒ quia eius celebritas laus ⁊ fauus ē ſaluationis. Unde credimus q̄ nō hunc diē tm̄ hymnū dicant in ſupnis. verū etiā ꝯtinuū eterne iocūditatis ⁊ leticie. ⁊ venerationis obſequiū eā colunt omni tripudio amoris ⁊ gaudij. Et hoc ad ſecūdum.

¶ Sermo p̄m⁹ de ſancto Bartho. aplo.

IOnathas expoliauit ſe tunica ⁊ dedit eam Dauid. j. Regl. xviij. A ¶ Solin⁹ in li. de mira. mundi. Aues inq̄t q̄ plumas a ſe abijciūt vel illis ſe expoliant. quodāmodo renouanť. Ꝗpli. in ſpe. natu. ꝓbat de aquila que in ſenectute patiť grauedinē i alis q̄ volare nō pōt. ideo querit fontē aque ſcaturientis. De inde aſcendit in aera inquātuʒ pōt. donec ex calore aeris. ⁊ labore volat⁹ ſtomach⁹ forti⁹ incaleſcat. ⁊ tūc poris apertis in pennis ⁊ relaxatis ſubito in fontē ruit. in quo plumis d̄poſitis renouať. Spūaliter p aquilā intelliguntť hoies ſancti. qꝛ recte ſic̄ aquila inť alias aues ē velut regina. ſic aie ſanctoꝝ hoim habent ſe vt regine. vt ꝓbat. b. Greg⁹. ſuper illud Cañ. vj. Sexaginta ſunt regine dicens Quid p reginas niſi ſanctoꝝ aie deſignanť. q̄ dū corpora ſua prudenť regūt ⁊ alijs p̄ſūt regnū eternū ſibi acq̄rūt. Et ſubdit. Sūt enī nōnulli in ſancta eccl̄ia qui carnem ſuam propter deū affligunt. vitia vincūt demones velut tyrannos ſibi ſubijciunt. oēs motus ſuos vt nō inordinate currāt ſapienť regunt. alijs predicant hoc qd̄ ipi faciūt. multos a faucibus demonū gladio impugnātes abſtrahūt Quid hmōi aie niſi regine exiſtūt. q̄ dū regē ſuū chriſtū valde diligūt amoris ex mixtiōe regi oīs filios. i. fideles pplos gignunt. Hec ſūt ꝟba Gre. Talis regia fuit aīa. b. Bartholo. que corp⁹ ita rexit. vt ſe ꝓpter deū affligeret. qꝛ cēties in die. ⁊ totiens in nocte genua flectebat. ⁊ corpori ſuo vim faciebat. vt dicere potuiſſet cū aplo. Caſtigo corp⁹ meū et in ſeruitutē redigo. j. Coꝝ. ix. Uicit etiā demones quos in orōne ſua ſuccēdit. alijs hoibus p̄dicauit. ⁊ rete ſue p̄dicationis cepit. Sicut de his dicit. b. abbas Theodo. in ſermoe de ſancto Bartho. Aue inq̄t o bartho. beatorū beatus qui ex dine lucis ſplēdor ſancte eccleſie piſcator rationabiliū piſciū dulcis. fretus in die palmitis. vulnerator diaboli munduʒ ſuo latrocinio vulnerantis. hec Theodor⁹. Ita igiť. b. Bartho. plumas abiecit diuitiarū. ⁊ ſe illis ſpoliauit more aq̄le. q̄n dereliq̄t regnū ſuū terrenū ⁊ ad xp̄m q̄ ē fons vite volauit in q̄ ſe velut aq̄la renouauit. ita vt d̄ ipſo dici poſſunt verba p̄libata. Jonathas expoliauit ſe tunica ſua hoc ē diuitijs q̄ hoiem tegūt ⁊ veſtiūt. In quib⁹. b. apl̄s a duobus ꝯmēdať. Primo ab eminēti liberalitate. ibi. Jonathas expoliauit ſe. Scd̄o a feruēti charitate. ibi. Et dedit eam dauid. B ¶ De primo eſt notandum. ſm phiſologū ⁊ alios naturales. Serpēs ſeneſcens plurib⁹ dieb⁹ abſtinet ſe a cibo. vt ſic pellis ei⁹ citi⁹ a carne relaxeť. deīde guſtata herba q̄dā amara p quā ꝓuocatur ad vomitū. ⁊ humoreʒ euomit virulentū qui fuit cauſa infirmitatis. caudaʒ ⁊ cutē rigidam mollificat. in qua ſe balneat et humectat. ⁊ ſic anguſtā rimam alicui⁹ petre

querens quã intrat ⁊ p quãdã violẽtiã trãſi
ens p cã a pelle antiqua ſe expoliat ⁊ enudat
⁊ poſtea tumulũ fugit ⁊ ſoli ſe exponit ⁊ no-
uã cutẽ ad ſe ſumit. Eundẽ modũ renouatio
nis ponit etiã Arc. xiiij. li. de aialib⁹. Spũa-
liter p ſerpẽtẽ. b apl's Bartho. apte deſigna
tur. Q2 dñs dixit ad eũ queãdmodũ ad ali-
os apl'os. Ecce ego mitto vos ſicͭ oues in me
dio lupoꝝ. eſtote ergo prudentes ſicͭ ſerpen-
tes. ⁊c. Mat. x. Primo igiꝭ ꝯpaꝭ ſerpenti.
Q2 ſm Arc. li. vij. aialiũ. Serpẽtes multuꝫ
diligũt vinũ. iõ venanꝭ cũ vino ⁊ ſepe vino
capiunꝭ. Similiꝭ diligũt lac valde ⁊ ſequũꝭ
odorẽ ei⁹. ⁊ iõ ſi alicui⁹ ventrẽ ſubintrauerit
extrahi pñt lactis odore. vt dicit idẽ quinto
diaſcorides. Ita. b. Bartho. dilexit vinũ di
uinitatis ſm illud Eccĩ. xxxj. Vinũ ẽ exulta
tio aĩe ⁊ cordis moderate potatũ ⁊ ſiliꝭ vinũ
ſue auſtere p̃dicatiõis qñ de penis inferni in
tonuit dñs. Ibũt hi in ignẽ eternũ. Matt.
xxv. Et p̃ oĩbus tñ dilexit lac ſui dulciſſimi
ſmonis Q2 de ipõ dr Cañ. iiij. Fauus diſtil
lans labia tua mel ⁊ lac ſub lingua tua. Iõ ſe
cut⁹ ẽ odorẽ hui⁹ lactꝭ doctrine melliflue. Et
ſic xp̃o ẽ venat⁹. ¶ Q2 legiꝭ de ipõ qd̃ licꝫ
ẽ apocriphũ. ẽ tñ rõni nõ ꝯtrariũ ꝙ Philip
pus rex ſyrie q̃ fuit paꝭ. b. Bartho. valde pi
tus erat in ſcia aſtrologica. q̃ ſemel intuens
aſtra vidit inꝭ cetera ꝙ mũd⁹ p vnũ hominẽ
eẽt renouandus. qd̃ retulit principib⁹ ſuis ⁊
militib⁹ qui illud tanq̃ꝫ acceptõe dignũ i rei
memoriã ſcripto ꝯmẽdarũt. Mortuo auteꝫ
philippo rege Bartho. tanq̃ꝫ ver⁹ heres ei i
regno ſucceſſit. illd̃q̃ꝫ vſq̃ꝫ ad tp̃a xp̃i i iudea
p̃dicantꝭ ſtrenue gubernauit. Cuꝫ aũt Bar.
a mercatorib⁹ didiciſſet ꝙ xp̃s in iudea p̃di
canit ⁊ ſigna faceret. cogitauit. Vere iſte ẽ d̃
q̃ paꝭ tu⁹ dixit p quẽ ⁊ mũdus ẽ renouãd⁹. ⁊
ſic aſſumpto exercitu cõcito curſu venit i be-
thaniã in q̃ ⁊ inuenit ieſũ p̃dicantẽ. Hunc er
go cũ inſpexiſſet vidit quẽdã ſplẽdorẽ igneũ
de facie ei⁹ pcedentẽ q̃ mediante eiuſdẽ p̃di-
catiõe melliflua mixto vino acute correctiõiſ
tract⁹ fuit ad xp̃m. ⁊ ab eo accept⁹. ⁊ remiſſo
exercitu regno renũciauit. ⁊ xp̃o anno etatiſ
ſue. xxix. adherebat. Hec nõ ſcribo aſſertiue
ſꝫ dũtaxat exẽplatiue. ſꝫ illd̃ ẽ ꝯtra mľtos ſe-
culares. q̃ nec vino ſue auſtere p̃dicatõis nec
lacte dulcꝭ monitiõis pñt renouari. ſiue eni
eis dicaꝭ de penis ppetuis inferni. ſiue gau-
dijs dulciſſimis celi nullo mõ illd̃ capit eorũ
memoria. Iõ docet. b. Berñ. i q̃dã ſmõe di-
cẽs. Subeat memoriã tuam gehẽne olla. for
nax ferrea magne babylonis dom⁹. mõtꝭ an
xietas. domiciliũ flãmaꝝ. glob⁹ acerbitas fri

gorꝭ ⁊t enebre ſempiterne. Cõſidera ordineꝫ
tormẽtoꝝ tartari. magnitudinẽ penaꝝ. miſe-
riã. infirmitatẽ intellectualib⁹ oculꝭ. iſta p̃cur
re ⁊ poterꝭ dicere. Meli⁹ mihi erat ſi nat⁹ nõ
fuiſſem. hec Berñ. Idẽ ppendit q̃dem Got
hardus noie. de q̃ inuenies i ſmone. j. de. b.
magdalena i fine. Iõ Berñ. docet in q̃dã ſer
mone. Illos q̃ puipẽdũt penas iferni ⁊ p̃di-
catores de his narrãtes. nõ tñ inſpicinut celi
gaudia ſic inquiens. Reminiſcerꝭ q̃ q̃lis ſit il
la gl'ioſa ciuitas. celeſtꝭ habitatio. loc⁹ vite.
ſuauitatꝭ palatiũ. ſplendor gl'ie. magnitudo
gr̃e ⁊ claritas infinita. Attẽde ordinẽ gaudi-
orũ gaudentiũ. vult⁹ p̃mioꝝ. viciſſitudinem
⁊ multitudinẽ delitiaꝝ. Et potes exclamare
Dñe tu es de⁹ me⁹. ¶ Scd̃o ſerpẽtes aliq̃
ſm Iſi. li. xij. ſunt velociſſimi curſus ⁊ leuis
motus. ꝙ q2 volare videnꝭ. ſicut ẽ ſerpens q̃
diciꝭ Iaculus. qui volat vt iaculũ. ſic i ara-
bia ſunt ſerpẽtes q̃ a multis ſyrene vocantur
qui plns currunt q̃ꝫ equi. vt dicit idem. ſic. b
Bartholo. fuit velox ad obediendũ diuino
precepto. ⁊ quaſi volando illud adimpleuit.
Dederat eni dñs ſibi preceptum. ſicͭ teſtatur
beatus Theodorus in ſermõe quẽ fecͭ d̃ ipõ
Vade īquit diſcipule me⁹ ad p̃dicandũ. exi
ad pugnã. capax eſto puuloꝝ. ego puꝝ op⁹
ꝯſumaui p̃mus teſtis fact⁹. vos qd̃ neceſſari
um ẽ adiplete. tuũ imitare magiſtrũ emulare
dñm tuũ. ſanguinẽ ſangninib⁹ pone canibuſ
carnẽ trade. que pro te paſſus ſuſtinui p me
patere. arma tibi ſint benignitatis in ſudori-
bus manſuetudo. Tunc ſubdit ei⁹ velocẽ ad
impletionem. Non inquit refutauit apoſto/
lus ſed vt famulus fidelis dñico acq̃eſcens
p̃cepto. pgit gaudens tanq̃ꝫ lux mũdi vt te-
nebroſos illuminaret. tanq̃ꝫ ſol circa gentes
inſipidas ſaliret. tãq̃ꝫ agricole vt ſpũalẽ cul
turã pficẽt. hec Theodor⁹. Ipe eni videbat
mũdũ eẽ ſine cognitiõe dei. Iuxta illd̃ Oſee
iiij. Nõ ẽ ſcia dei in terra. iõ ibat tanq̃ꝫ lux vt
tenebras illuſtraret. Videbat ipſũ mũdũ eẽ
ſine ſapientia dei. iõ ibat tanquã ſal terre. vt
inſipidas gentes ſale ſapientie ſaliret. Vide
bat etiã ip̃m mundũ ſine ſcia verbi dei. De q̃
dicitur Eſa. j. Niſi dñs exercituum reliquiſ-
ſet nobis ſemen quaſi zodoma fuiſſemus. iõ
ibat tanq̃ꝫ agricola. vt ſpiritualeꝫ ageret cul
turam ⁊ perficeret. Fuit eniꝫ tanq̃ꝫ velox ſer
pens. b. Bartholomeus. Q2 teſte. b. Theo-
doro in ſermone. Tres magnas puicias Lu
caniam in qua p̃mo p̃dicauit Indiam i qua
poſtmodũ ⁊ armeniã. i qua poſtea ⁊ vltimo
p̃dicauit in breui tp̃e pagrauit. Iſte igiꝭ di-
ſcipulus. b. Bartholome⁹ more ſerpentis ſe

expoliauit triplici tunica. Prima diuitijs qꝛ
ꝑpendit illud dictū.b.Aug. Qui diligēti cu
ra terrena cuſtodit .celeſti prīe celeſtē theſau
rū amittit. quē theſaurꝝ nullꝰ hoim hr̄e pōt.
niſi q̄ paupibꝰ ſolatia ꝑbet. aut ꝑ ſemetipſuꝫ
paup ē. Jō legit̄ in vitaſpatꝝ.lib.iij.c.lx. Q̄
ſenex interrogatꝰ a fratre .q̄d faceret. vt ſal-
uus fieret. Jlle aūt ſe expoliās veſtimēto ſuo
⁊ cingēs lūbos ſuos. ⁊ extēdēs manꝰ dixit.
Sic debes eſſe nudus monachꝰ ab om̄i ma-
teria ſeculari. Jta.b. Bartho. nudus fugit
ad xp̄m. Scd̄o ſpoliauit ſe ⁊ libētiſſime ſpo-
liari ꝑmiſit tunica originali.ſ.pelle corporis.
Juxta illud Job.ij. Pellē pro pelle.et om̄ia
q̄ habet hō dabit ꝓ aīa ſua. qd̄ figuratum ē
Leuit̄.j. vbi legit̄ ꝙ boues q̄ debebāt immo
lari excoriabant̄ ⁊ artus in fruſta cōcidebā-
tur. deinde fiebat in altari ignis in quo ſacer
dos holocauſtū adoleuit. Jta.b.Bartholo.
qui dn̄o debebat imolari fuit excoriatꝰ pelle
ſui corporis. ⁊ fuit in fruſta ꝯciſus qn̄ deca-
pitatꝰ fuit. Qꝛ ſm beatū abbatē Theodorū
in albiſſima vrbe maioris armenie excoriatꝰ
fuit. tandē capite plexus ſeu decollatus eſt.
Tertio expoliari ſe ꝑmiſit veſte naturali.ſcꝫ
carne que ē aīe veſtis. Qꝛ refert Theodorꝰ ī
ſermone. Dū Bartholomeꝰ fuit occiſus ⁊ q̄
tuor alij martyres ibidē fuiſſent occiſi. infide
les proiecerūt eos in mare nō cōtenti ꝙ ip̄m
occiderunt ⁊ aīam veſte ſua ſpoliauerūt. ad-
huc corpꝰ perdere voluerūt. Et hoc ad pri-
mū. Quantū ad ſecūdū cōmendat̄ a feruēte
charitate quā habuit ad deū. Circa qd̄ notā
dū. naturalit̄ videmꝰ ꝙ homo nimiū calefa-
ctus ex ardore ſolis de ſe ponit ſua veſtimen
ta. Et illud ſm medicos valet ꝓ corporis ſa
nitate. qꝛ ſudor adherēs veſtibꝰ ad ſe trahit
ſudorē corporis vt inquit Gal̄. vt ſic ſudore
duplici extracto ipſe infirmaret̄. Jō cōſulit
poeta. Sub qua veſte ſudas. caueas hāc fer
re frequēter. Sic homo nimia feruens cha
ritate erga proximum ſuū. nōnunꝙ̄ exuit ve
ſtimēta ſua dādo ei quem amat. Sicut legi-
mus figuratum.j. Regl.xvij. Poſtꝙ̄ dauid
percuſſit philiſteum goliam in funda ⁊ lapi-
de. ⁊ populum iſrael ab inimicis liberaſſet.
veniens igit̄ ante Saul ab eo benigne eſt re-
ceptus. Tūc vt habet̄.c.xviij. anima Jona
the colligata ē dauid vinculo indiſſolubili ⁊
dilexit eū ſicut animā ſuā. Et inſignū feruen
tis charitatis expoliauit ſe Jonathas tuni-
ca ſua. qua pro tunc indutꝰ erat. ⁊ dedit eam
dauid. Per Jonathā qui interp̄tat̄ domini
donatio. Beatꝰ Bartho. denotat̄. qui datꝰ
ē a deo populo qui ambulat in tenebris ⁊ ſi-
ne lumine cordiū. Scd̄m qd̄ dicit dominꝰ de
ipō. Eſa.lij. Dedi te in lucē gentibꝰ. vt ſis ſa-
lus mea vſqꝫ ad extremū t̄re. qꝛ miſit eū dn̄s
ad extremā indiā que ē in fine orbis. vbi po-
pulū peccatī excecatū ignobilē ⁊ meſtū ſua ꝑ
dicatiōe illuſtrauit. Jō dicit.b. abbas The-
odorus. Venit ad paupculā.ſ.gentē. theſau
rus ditiſſimus venit ad ignobilē p̄cioſiſſima
margarita. venit ad meſtam ſplendidiſſimū
luminare. Datus ē etiā gentibus in ducem.
Juxͣ illd̄ Eſa.xliij. Ecce teſtē populis dedi
eū ducē ac p̄ceptorē gentibꝰ. Hic igit̄ apl̄us
per Jonathā figuratus modo feruore chari
tatis accenſus veſtimēta ſua hodie depoſuit
tortoribus. in quibus laborauit diutiꝰ eradi
cando vitia ⁊ predicando. Qꝛ ſm btm̄ theo
dorꝫ in ſermone. Beatus Bartholomeꝰ ſpi-
nas peccatorꝝ euulſit ſiluas impietatis ſecuit
ſepes orationū circūpoſuit aratro lingue ter
ram cordiū ſulcauit. ſemen verbi dei recōdi-
dit. flores virtutū ⁊ vineā iocūditate planta
uit. ⁊ ſingulis remedia oportuna adhibuit.
Sed reſpiciūt egroti medentē. errabūdi ma
nu ducentē. mortui viuificantē. hec ille. Jgi
tur ip̄m ita ſpernētes veſtem eiꝰ nobilē aua/
ricia ducti exuebant ⁊ forte minuta ip̄m tra
ctabant ſicut faciunt ſpoliatores bene veſti/
tis. Jō ſubdit. Theodorus vide quales mer
cedes cultori tribuerūt vtiqꝫ ꝓ honore ī ho-
norem. pro benedictione maledictionē. pro
muneribꝰ penas. pro req̄eſcibili vita amariſ
ſimā mortē. Nam poſtꝙ̄ intollerabilia tor/
menta ab eis ſubijt decoriatus in modū foll̄
fuit. Sed hec oīa ex feruēti ſuſtinuit charita
te quā habuit erga deū. qui per dauid hic in
telligit̄. Sꝫ ex quo charitas ē reciproca. idō
chriſtus eum reamauit. Juxta illud Prou.
viij. Ego diligentes me diligo. ⁊ multa ſibi
ſigna dilectionis oñdit. ¶ Primo ꝙ fecit
ipſum apoſtolum p̄cipue de maximis. Nam
beatꝰ Theodorus doctor p̄cipuꝰ comparat
ipſum ad petrū qui fuit p̄nceps apoſtolorū
dicēs. Petrꝰ apoſtolus docet nationes. ſed
bartholomeꝰ pie inueſtigat. Petrus opera-
tur prodigia magna. Bartholomeꝰ fac̄ ꝓdi
gia multa aut valida. Petrus deorſuꝫ capi-
te crucifigit̄. Bartholomeꝰ poſtꝙ̄ viuus eſt
excoriatꝰ capite plectit̄. Ad quot valet petrꝰ
myſteria capeſcēda ad tot ſufficit Bartholo-
meus penitēda equaliter fecūdat eccleſiam.
eq̄lit̄ habuit ⁊ cetera dina cariſmata. Scd̄o
ꝙ ī vita dedit ſibi cuſtodē angelū ⁊ pꝰ mortē
abſtulit a corꝑe eiꝰ maris ꝑiculū. ſic refert the
odorꝰ. Poſtꝙ̄ fuit truncatꝰ capite ⁊ corpus
eiꝰ cū alijs q̄ttuor martyribꝰ ī mare ꝓiectum

nõ petijt fundũ. ſed illi p̄dicti martyres bini
⁊ bini ꝓcedebãt tãq̃ miniſteriũ. b. Bartho-
lomeꝰ p̄bentes. ⁊ ille eos tanq̃ dñs ſubſeq̄-
bať. ⁊ ſic de armenia vſq̃ in ꝑtes cecilie ⁊ in
inſulã que Jparis appellať reuerenť dedu-
xerũt ſub ip̄o hoſtienſi q̄ tũc pñs erat fuit re-
uelatũ. Cũ vero Bartho. ab incolis illiꝰ in-
ſule cũ multis hymnis laudibus ⁊ candelis
fuiſſet receptꝰ. Mox quattuoꝛ martyres in
de tranſeuntes ad alias terras illaꝝ regionũ
in quibus vſq̃ huc deuote recolunť. Tertio
ꝙ aie ip̄ius dedit celeſte gaudiũ. Jđ doctoꝛ
ſepe noiatꝰ ꝯcludẽs ſermonem dicit Gaude
b. Bartho. ſol oꝛbis cũcta illuminãs os dei
lingua ignita ſapiẽtiã promẽs fõs iugiť ſua-
uitatẽ emanãs q̄ mare meabilibus greſſibus
ſanctificaſti. q̄ terrã purpureã tuo cruoꝛe fe-
ciſti qui ad celos cõmeaſti. Nũc in medio di
uine aciei refulges. in ſplẽdoꝛe imarceſſibiliſ
glie ſplẽdes. in exultatiõe iocũditatis mira-
biliter gaudes. Et hoc quo ad ſecũdum.

¶ Sermo ſecundus de eodẽ apoſtolo.

Facta eſt cõten-

tio inter diſcipulos ieſu. q̄s illoꝛũ
videretur eſſe maioꝛ. Luce. xxij.

A Pli. in ſpe. natu. ⁊ Auic. dicũt. ꝙ inter
apes vbi habitãt in aluearibꝰ ſumma eſt pax
⁊ cõcoꝛdia. ita vt inť ſe ad cõtentiones mini-
me moueanť. Sed ſi aliqua illaꝝ pacẽ attem
ptauerit infringere. hanc ferũt aculeis ⁊ inť
ficiunt. Econtra inter leones ⁊ alias beſtias
crudeles ſemꝑ ẽ ꝯtentio ⁊ guerra. B ¶ Spi
ritualiter ita inter humiles qui ſignificantur
ꝑ apes ſemꝑ ẽ concoꝛdia. Qꝛ ſciunt illud qđ
dicit Hugo de ſan. vic. Ubi ois auferť gr̃a.
ibi celerata regnat diſcoꝛdia. Jđ legiť i vitaſ
patrũ. Q᷑ duo frẽs cũ diu inuicẽ moꝛarentur
ꝯtendere ſimul nõ potuerũt. tandẽ dixit vnꝰ
alteri. Faciamꝰ ⁊ nos litẽ ſiť hoies de mũdo
Cui ille. Neſcio qualiter fit lis. Ad quẽ ille.
Suppone in medio laterẽ. ⁊ ego dico meum
⁊ tu vero dic nõ ſed meũ. Poſita aũt teſta in
medio dixit vnꝰ meũ ẽ. ⁊ alter nõ inq̄t ſʒ meũ
Et ille etiã tuũ ẽ. tolle ergo ⁊ vade. Et ſic in-
ter ſe ꝯtendere nõ potuerũt. Sed ſupbi ⁊ ira
cundi ſemꝑ habẽt inter ſe ꝯtẽtiones ẜm illđ
Proũ. xvij. Jnter ſupbos ſemꝑ iurgia ſunt
ſicut pʒ de rege Nabuchodonoſoꝛ babylo-
nis ⁊ Ezechie rege inter quos erat cõtentio.
vt alter alterius diuitias ⁊ regnũ poſſideret
Et tandẽ Nabuchodonoſoꝛ ſupato ezechia
ſuccendit domũ eiꝰ ⁊ ipſũ vinctũ duxit i ba-
bylonẽ. vt habeť. iiij. Regl. xxv. Jdẽ Eſa.
xxxix. Jta etiã fuit ꝯtentio inť diſcipulos ie
ſu qui adhuc erant carnales. ⁊ ex quadã ela-
tione vnꝰ alteri p̄ferri verbis ꝯtendebat. ſiť
de hoc dicit euãgeliũ. Facta eſt cõtentio. Jn
quibus verbis tria deſcribunť. Primo diſci
puloꝛum carnalitas a ꝯtentione. ibi. Facta ẽ
ꝯtentio. Secũdo ſaluatoꝛis fidelitas in coꝛ-
rectione. Tertio p̄mioꝛum multiplicitas i
promiſſione. Primo tangitur diſcipuloꝛum
carnalitas. cum dicit euangelium. Facta eſt
ꝯtentio. Circa qđ eſt ſciendũ ad experientiã
audimus qñ coꝛdule ſimul ꝯuenientes ad ci
tharã iungunť dulces melodie ⁊ concoꝛdia
redduntur que faciunt alleuiationes hoibꝰ.
⁊ etiã obſeſſis a demonibꝰ. Siť hoc legiť. j.
Regl. xvj. de Saul. Qui cuʒ a ſpũ maligno
vexareť. dixerũt ad eũ ſerui. Ecce ſpũs mali
gnus exagitat te. querať aũt regi q̄ pſallat ci
thara manu ſua ⁊ leuiꝰ ferat. Queſitꝰ eſt igi-
tur dauid qui quotiẽs arripiebat ſpũs ſaul
ꝑcutiebat citharã ⁊ ille meliꝰ ferebat ⁊ reuo
cillabatur. Quia vt dicit lyra ſuꝑ eodẽ loco
Melodia bene cõcoꝛdãs attrahit ad ſe men
tis attentionẽ. ſic ꝙ hoies audientes melodi
as. vix aliqua circa ſe ꝑcipiũt. ⁊ ꝑ ꝯſequens
ab alio retrahit. ⁊ ſic põt alleuiare afflictiõeʒ
a demone cauſatã in hoie. Ecõtra autẽ ſi coꝛ
dule que ſimul nõ cõueniunt ſuperant aliud
inſtrumentum muſicũ reddunť diſſonantie
iepte. ⁊ choꝛde ab inuiceʒ coꝛrũpunť. Sicut
ꝓbant naturales de coꝛdula facta de inteſti-
nis lupi. q̄ ſi iungať choꝛdis factis de inteſti-
nis ouis choꝛdis diſſonantiã ⁊ diſcoꝛdiã ſiť
faciunt. ⁊ ſe inuicẽ deſtruunt ⁊ coꝛrumpunt.
Recte ſicut plume aq̄le adiuncte plumis co-
lũbe eas excoꝛiãt ⁊ coꝛrodũt. ſi diu in eodem
loco mittũť. C ¶ Sp̄ualiť ſic eſt de hoibꝰ qñ
ſunt cũ illis cũ q̄bꝰ ꝯueniũt i moꝛibꝰ dulcem
reddũt laudis ⁊ cõfeſſionis melodiã. Si aũt
iũganť cũ diſcoꝛdantibꝰ i moꝛibꝰ ⁊ i fide. ecõ
tra reddũt ineptas ꝯtẽtiões ⁊ diſcoꝛdias. Fi
gurã habemꝰ đ petro ap̄lo ħ cũ eẽt iũctꝰ xp̄o
⁊ alijs ap̄lis dulcẽ fecť ſonũ alte etiã ꝯfeſſiõis
qñ dixit. Tu es xp̄s filꝰ dei viui. Mat. xvj.
Sʒ cũ iunctꝰ fuit lupis. i. phariſeis in domo
cayphe diſtoꝛtũ fecit ſonũ dicẽte euãgeliſta.
ꝙ cepit anathematiʒare ⁊ iurare ꝙ ñ nouiſſʒ
hoieʒ Mat. xxvj. Uiđ q̄ diſſonãs vox quẽ
p̄ꝛꝰ ꝯfitebať deũ ⁊ hoieʒ. hũc iam abnegan-
do ſoluendo ꝯmemoꝛat hoieʒ. ſic ap̄li qñ fue
runt inuicẽ iuncti in humilitate dulcẽ fecerť
ſonum cõfeſſionis. iuncti aũt in elatiõe dede
runt ſonum cõtẽtionis. ſicut de hoc diť euã-
geliſta. Facta ẽ cõtentio. ſ. in verbis inter di
ſcipulos ieſu quis eoꝛũ videretur eſſe maioꝛ
D Sʒ diceret q̄s. Uñ ſurrexit illa ꝯtẽtio.

ad hanc q̄ōnem fabulanť aliq̄ ꝙ habuit or=
tū q̄n dn̄s fuiſſet vocatuꝰ ꝯuiuia deuotarū
mulieꝝ l'eť pħoꝝ cū apl'is ſuis. tūc delitioꝛa
cibaria appoſuiſſet. b. Bartho. apl'o hodier
no tanq̄ꝫ magis delicate enutrito. Qꝛ dꝛ fuiſ
ſe de regia ſtirpe ꝓcreatꝰ q̄ cibarijs nutriun=
tur delicatis. ⁊ nō cōpetit eis cibus groſſus
paupeꝝ ⁊ cōis. ſm ꝙ dicit Augꝰ. de verbis
dn̄i. Et poniť in. c. di. xlj. c. Nō coganť diui
tes paupeꝝ cibis veſci vtanť ꝯſuetudine in
firmitatis ſue. ſed doleant ſe aliť ſuſtentari n̄
poſſe. ſi ꝯſuetudinē mutāt egrotant. vtātur
ſupfluis. dent inopibꝰ neceſſaria. vtenť pre=
cioſis. dent paupibus vilia. Hec Augꝰ. Et
hanc dicūt nōnulli fuiſſe cām ꝯtentiōis diſci
puloꝝ eſtimātes ex hoc ſibi. b. Bartho. tan
q̄ꝫ nobilioꝛē preferri in maioꝛitate ⁊ honoꝛe
qꝛ reliquerat regias diuitias ⁊ xp̄m volūta=
rie ſecutꝰ ē in pauptate. Audierat eni a xp̄o
Matth. xix. Vos q̄ reliquiſtis oīa ⁊ ſecuti
eſtis me. ſedebitꝭ ſup ſedes duodecim iudi=
cantes. xij. tribꝰ iſrl'. Et ex q̄. b. Bartho. plꝰ
ceteris dimiſerat eſtimabāt eū ſedē altioꝛem
accipere. Sił'e legiť in vitaſpatrū. lib. iiij. Q̄
quidā diues romanꝰ ī palatio impatoris ma
gnū habens locū. dimiſſis oībus pauper in
heremū clam abſceſſit. Videns autē quidaꝫ
preſbr ꝙ hō ille delicatꝰ eēt. mittebat ei quic
quid ad eccl'iam eiꝰ veniebat. Audiens hoc
quidam de magnis monachis famā eiꝰ. ſpe=
rans ip̄m hr̄e ꝯuerſationē magis arduā. ſed
cū vidit ip̄m veſtitū mollibꝰ ⁊ caligas habē=
tem in pedibꝰ. ⁊ cibis illis delicatis vti. ꝯten
dit intra ſe verbis ⁊ ſcādaliçatus ē. Qd' itel=
ligens romanꝰ dixit. Ex qua ꝓuincia es. cui
ille. Egyptiꝰ ſum. ⁊ ciuis ciuitatꝭ magne nec
aliquādiu habitaui ī ea. Et romanꝰ. Anteq̄ꝫ
eſſes monachꝰ q̄d opabaris. Et ille. Cuſtos
erā agroꝝ. Cui iteꝝ. Vbi doꝛmiebaſ. Rn̄dit
In agro in terra nuda. Quid inq̄t māduca=
bas. Et ille. Panē ſiccū ⁊ aquā bibebā. Au=
diēs hec romanꝰ. narrās ſuā vitā p̄teritā. q̄=
modo de ciuitate romana ⁊ nutritꝰ in aula re
gia eſſet delicate. Quō habuiſſet domos ma
gnas pecunias. lectos veſtitos ex auro ha=
bens p̄cioſiſſima ſtramēta. Sꝫ dimiſſis oībꝰ
veniſſet paup in deſertū. Qd' ille audiēs di=
xit. Ve mihi qꝛ de multa tribulatione ⁊ labo
re ſeculari repauſandū huc veni. Tu aūt ex
multa delectatione ſeculi volūtate ꝓpꝛia in
tribulationē veniſti. Et ipſius verbis multū
ꝓficiens receſſit in cellam ſuā. Ita auteꝫ alij
apoſtoli de tribulatione ⁊ laboꝛe mūdi. ſ. la=
boꝛioſa piſcatione veniebant ad xp̄m ⁊ non
erant in delitijs nutriti. Iō ſtante opinione

illa nō debuiſſent inť ſe ꝯtendiſſe. cū vidiſſet
ꝙ dn̄s delicatioꝛa cibaria ſibi poꝛrexiſſet. ſꝫ
hac opinione dimiſſa tanq̄ꝫ apocripha dꝛ ꝙ
duplex pōt eſſe cauſa huius cōtentiōis. Pꝛi
mo eni potuit eſſe iſta ꝯtentio ex humilitate
qꝛ audierūt illud Matth. xj. Q̄ xp̄s dixit ſe
in breui foꝛe crucifigendū ⁊ moꝛituꝝ. Ideo/
q̄ꝫ queſierūt inter ſe quis aptioꝛ poſt moꝛteꝫ
xp̄i eſſe videreť ad tenendū locū eiꝰ. Quam
opinionē ſequēs Beda in omel'. hodierna di
cit. Noui moꝛes eē ſolent in ſcrituris. ſempeꝛ
exempla patrū p̄cedentiū quibus ad melio=
ra pꝛoficiunt inquirere opoꝛtet. in quibus d'
ſuis actibꝰ humilienť exploꝛare. Vide inter
diſcipulos chꝛiſti facta ē ꝯtentio vt audiſtis
in p̄ſenti euāgelio quis eoꝝ videreť eſſe ma/
ioꝛ. nō incredibile ē ꝙ iuxta h' qd' alibi p̄cipiť
eadē ſit facta cōtentio vbi dꝛ. Cōtendite itra
re per anguſtā poꝛtā vt honoꝛe ſe inuicē pre=
uenire cōtenderent. Et ſubdit. Iō nos oī ſtu
dio cōtendere debemꝰ in bonis ſemp operi=
bus. alius alium pꝛecedere cum omni humi
litate ſicut boni ſerui in charitate non ficta in
verbis veritatis. in virtutibꝰ ſanctis in inno
centia ⁊ cōtinentia. in caſtitate. in ieiunijs in
vigilijs. in oꝛationibꝰ. ⁊ ceteris virtutibꝰ vt
nobis dici poſſit illud pſ̄. lxxxiij. Ibūt d' vir
tute in virtutē ſancti ⁊ electi dei. Hec Beda.
Vel ſm alios hec cōtentio potuit eſſe ex ela=
tione. Nā audiētes a xp̄o diſcipuli Petro ꝓ
miſſas claues Matth. xvj. cū dixit. Tibi da
bo claues regni celoꝝ. Etiā Iacobū ⁊ Iohā
nem ductos in montē tranſfigurationis dn̄i
Matth. xvij. dolebāt aliqueꝫ ſibi p̄ferri. iō
cōtendebant in hoc nō mirꝫ. qꝛ adhuc carna=
les erāt ⁊ ſpm̄ ſanctū in tanta plenitudine nō
dum acceperāt. ⁊ huic opinioni ꝯcoꝛdat lit=
tera ſequēs. Et hoc quo ad p̄mū. ¶ Quan
tum ad ſecūdū poniť ſaluatorꝭ fidelitas ⁊ be
nignitas in coꝛrectione cū addit. Dixit autē
eis ieſus. ſ. ꝓ coꝛrectiōe. Reges gētiū dn̄anť
eoꝝ. Circa qd' notandum Pellicanꝰ vt dicit
gloſa ſup pſ̄. cj. eſt auis in coꝛrectione pullo
rum exceſſiua. qꝛ cum pulli excedunt ipſam
matrem in faciem verberantes ipſos reper/
cutit crudeliter ⁊ occidit. Ecōtra aūt aquila
vt dicit Arc. li. vj. cum viderit pullos ſuos
nolle exire de nido paulati deijcit ⁊ alis per=
cutit vt ſic aſſueſcāt ad volandū. ¶ Sic
ſpūaliter ſūt quidā parētes tā ſpūales q̄ꝫ car
nales q̄ moꝛe pellicani in coꝛrectione filioꝛuꝫ
nimiū ſunt crudeles. Contra qd' dicitur ī ca=
none diſ. xlv. c. licet plerūq̄ꝫ. Plus inq̄t erga
coꝛrigēdos agit beniuolētia q̄ꝫ fraťnitaſ plꝰ
coartatio q̄ꝫ cōminatio. plꝰ charitas q̄ꝫ ptās

De carnalib⁹ parentib⁹ refert Ualeri⁹ i pol.
li.v.c.vj.q᷑ q̇dã pr̄ noie Bruc⁹ cuȝ debebat
filios caſtigare ipos ad palũ alligauit. ⁊ cuȝ
ſecuri imiſericordit̃ v̇berauit. ſic ibidẽ refert
de Caſi. q̇ corrigere volẽs filiũ ſuũ occidi mã
dauit. ſed ille fuerũt crudeles correctiones.
quẽadmodũ adhuc inueniunt̃. q̇ pueros ſu
os crinib⁹ app̄hendẽtes ad terrã proijciunt
pedib⁹ calcãt. Cõtra quos dicit ſapiẽs. Pro
uerb. xxix. Uirga atq̃ correctõ. ſ. mitis tribu
unt puero ſapiam. Jdo benigniſſim⁹ aquila
xp̄s vidẽs pullos ſuos. ſ. diſcipulos in nido
alte ſupbie. eos benigne correxit. ⁊ de nido
elationis exire ꝯpulit. ꝓponẽs eis exẽplum
familiare dicẽs Reges gẽtiũ dn̄ant̃ eoꝝ. q. d
Gentes q̇ nõ credũt vitã aliã p⁹ illã appetũt
p̄lationes ⁊ dominia vt ſic dilatẽt noĩa ſua.
ſm Boe. li. iij. pſa. v. Quãuis late hũana tẽ
dant̃ imperia. plures ncc̃e ẽ gentes relinqui
quibus regũ quiſq̃ nõ imperꝫ. Non eni pñt
noĩa eoꝝ ⁊ dominia vndiq̃ ꝑuenire. Jõ exi
lis eoꝝ p̄latio ⁊ ptãs. q. d. Jõ vos nõ debet̃
appetere talẽ ptãtẽ. Et dicit notant̃. Reges
gentiũ dominant̃. Qꝛ cuncti anhelãt vt cõit̃
ad p̄lationes vt p̄ſint. ſꝫ nõ vt pſint. Sꝫ au-
diant. b. Bern̄. in ſuo appologetico. Ue tibi
ſi prees ⁊ non prodes. De hoc Greg⁹. xxiij.
moral̃. c. ij. Unuſq̇ſq̃ inq̇t ſupbus rector to
tiens ad culpã apoſtaſie dilabit̃. quotiẽs ho
minib⁹ p̄eſſe delectat̃. Qd̄ ꝯſiderãs quidaꝫ
nobilis roman⁹ noie Malius de quo refert
Ualeri⁹ li. v. Cui cũ ſenat⁹ offerreret̃. propt̃
caliginẽ oculoꝝ ſe excuſauit. Sꝫ cũ illi diligẽ
tius inſtarent. aliũ ait q̃rat̃ in quẽ hunc ho-
norẽ transferatis. Nã ſi hoc me facere cogit̃
ego mores vr̄os ferre nõ potero. nec vos me
um imperiũ tolerare. Et ſequit̃. Qui ptãteꝫ
hñt ſup eos bñfici vocant̃. qd̄ de aliquib⁹ re
gibus dici põt. qui ſuis ſubditis fuerũt bñfi
ci ⁊ benigni nimiũ. iniuſte nõ depdãtes. ſed
magis nutrientes. Refert Sindoni⁹ d̄ Tito
impatore. Qui adepto impio ꝯuiuia iſtituit
magis iocũda q̃ an̄fecerat. Nulli ciuiũ ali-
quid accepit. nullũ a ſe ſine ſpe ⁊ munere di-
miſit. Jõ dicit. b. Aug⁹ de v̇bis dn̄i ſmo. vj
Bon⁹ ſi fuerit qui tibi p̄eſt. nutritor tuus eſt
Malus ſi fuerit tortor tu⁹ ẽ quales ſunt mo
derne ptãtes. Qui quidẽ volũt vocari bñfi-
ci noie. ſꝫ nõ bñficẽtiã ſubdit̃ oñdũt in opere
ſed vt tortores ꝓprie q̃ſi raptores. ſil̃es illis
q̇ plagabãt egyptũ Exo. viij. Qui ſanguinẽ
eoꝝ vndiq̃ extraxerũt. ſic ⁊ noſtre ptãtes ex
trahunt ſanguinẽ paupeꝝ ⁊ ſudorem. ſed au
diant ſpm̄ ſanctũ p ſapientẽ dicentẽ. Panis
egentiũ ẽ vita eoꝝ. ⁊ qui defraudat eos vir

ſanguinũ eſt. qui aufert in ſudore panẽ deſu
danti cibos quaſi q̇ occidit ꝓximũ ſuũ Eccĩ.
xxxiiij. Sꝫ panis ille quẽ auferũt paupibus
vertet̃ eiſ in amaritudinẽ. Juxta illud Job
xj. Panis illi⁹ in vtero vertet̃ in fel aſpiduꝫ
Jõ dicit dn̄s ad diſcipulos. Uos aũt nõ ſic
ſcꝫ deſiderate regnare. ſꝫ q̇ maior ẽ in vobis
in dignitate. fiat ſic̃ minor in humilitate. ſm
illud Eccĩ. iij. Quãto maior es humilia te in
omnib⁹ ⁊ corã deo inuenies grãꝫ. ⁊ q̇ p̄ceſſor
ẽ. ſ. inter vos. fiat ſicut miniſtrator ſm illud
Eccĩ. xxxij. Rectorẽ ſi te poſuerit noli extol
li. eſto in illis ſic̃ vn⁹ ex illis. curã illoꝝ habe
ſic̃ miniſter. Nã quis maior ẽ q̇ recũbit an q̇
miniſtrat none qui recũbit Gloſa dicit. Qui
recũbit maior ẽ q̇ ad iudiciũ ſeculi. ſꝫ quo ad
iudiciũ dei ſecus eſt. Sed qui miniſtrat ſepe
maior ẽ apud deũ. Et ponit ſe xp̄s in exẽplũ
apoſtolis dicẽs. Ego aũt i medio veſtꝝ ſum
ſicut qui miniſtrat. qui aquã pedib⁹ vr̄is ſu-
pfundendo. lauãdo. ⁊ lintheo extergendo.
Joh. xiij. Doctrinã tribuo Mat. iiij. Circũ
ibat ieſus totã galileã docẽs i ſinagogis eoꝝ
⁊ p̄dicãs regnũ dei. ⁊ infirmitates ſanando.
Jbidẽ ſanãs oẽm languorẽ ⁊ infirmitatẽ in
populo Tũ etiã ꝓ pctõrib⁹ moriẽdo. Mat.
xiij. Uenit fili⁹ hois nõ miniſtrari. ſed mini-
ſtrare. ⁊ dare aiaꝫ ſuã in redẽptionẽ ꝓ mult̃
Et hoc quo ad ſecũdũ. ¶ Quantũ ad tertiũ
ponit̃ in hoc euãgelio p̄mioꝝ multiplicitas
in ꝓmiſſione cũ ſubiũgit̃. Uos eſtis q̇ pman
ſiſtis mecũ. ⁊c̃. Pro q̇ ẽ ſciendũ ſm natura-
les. Aial an̄q̃ ineſſe ꝓducit̃. iã hꝫ nutrim̄tũ
ſibi diſpoſitũ. ſ. ſaltẽ viuificatiuũ. ſi i vita p-
maneat. ſic̃ ꝓbat Areſt. li. vj. aialiũ de pulliſ
gallinaꝝ. q̇ de albugine ouiũ excubant̃ et ſi
viui pſeuerãt ne deficiãt. diſpoſit⁹ ẽ eis cib⁹
vitellũ oui. de q̇ anteq̃ teſtã exeunt interim
nutriant̃. ſic quilibꝫ hõ infans vel ſenex ſi ẽ
viuificat⁹ p baptiſmũ. vel p pniaꝫ renouat⁹.
ſi pmanſerit in grã vſq̃ in finem. hꝫ illic diſ-
poſitionẽ celeſte nutrimẽtũ. Ubi ſubdit. Su
per menſã dei celeſtẽ dulcedinẽ deguſtando
⁊ ſil̃iter p̄deſtinatis anteq̃ naſcerent̃. Nam
iã p̄uidit ſic̃ de ſe teſtat̃ Aug⁹ li. ſolilo. xxviij
Anteq̃ naſcerer dn̄e ſpes mea ab vberibus
mr̄is mee tu p̄uenisti me p̄parans mihi ſemi
tas quib⁹ intenderẽ ⁊ venirẽ ad gl̃iaꝫ dom⁹
tue priuſq̃ me formares in vtero nouiſti me
⁊ anteq̃ exirẽ de vulua q̇cquid tibi placuit
p̄ordinaſti de me. hec Aug⁹. Et hoc eſt verũ
ſi pſeuerauerit. Qꝛ ſm Bern̄. in quadã ep̄la
pſeuerãtia ẽ filia regꝭ ſummi finis virtutum
cariũq̃ ꝯſummatio ⁊ virt⁹ ſine q̃ nemo vidꝫ
dn̄m. Jõ dicit dn̄s. Uos eſtis q̇ pmanſiſtis

mecũ in tẽptationib⁹ meis. q꞉ vt ait Beda. Nõ inchoantib⁹ daꝛ̃ ꝑmiũ regni. H Sed diceres. quõ diſcipuli cũ xp̃o ꝑmãſerũt cum eũ i maioꝛi tẽptatiõe moꝛtꝭ eo relicto oẽs fugierũt. Mat. xxvj. Et h̃ ꝯquerit̃ dñs Job xix. Noti mei ſic̃ alieni receſſerũt Ad h̃ rñdetur ꝙ ad breue fugierũt ꝓpter metũ iudeoꝝ ſꝫ cito redierũt. iõ fuga nõ ẽ eis reputata. in h̃ nos docemur ne iproperem⁹ pctm̃ peccãti q꞉ dicit ſapiẽs. Ne deſpicias hoĩeꝫ auertẽtẽ ſe a peccato nec ipꝛoperes ei. Eccĩ. xix. Jdo q꞉ ſtati reuerſi fuerũt diſcipuli dic̃ eis. Uos eſtis q̃ ꝑmanſiſtis mecũ. ꝛc̃. Et ſubdit narrãdo eis de ꝑmijs dicẽs. Et ego diſpono vob̃ ſcꝫ ꝑncipalit̃. q꞉ tp̃s ꝑteritũ ꝛ futuꝝ non eſt apud patrẽ meũ. ſed totũ eternalit̃ p̃ñs eſt. De hac diſpoſitione dic̃ Aug ſup Joh. xiiij Jn domo p̃ris mei mãſiones multe ſũt. Fec̃ inq̃t eas. ſ. manſiones ꝑdeſtinãdo factur⁹ eſt eas opãdo. elegit diſcipulos ꝑdeſtinando ante mũdi ꝯſtitutionẽ. vocãdo añ mũdi ꝯſũmationẽ. Jõ dicit. Ego diſpono vob̃ ſic̃ diſpoſuit mihi paꝛ̃ me⁹ regnũ vt edatꝭ ꝛ bibatꝭ. ſup menſã meã in regno meo Quõ aũt diſpoſuit paꝛ̃ xp̃o regnũ. certe ꝑ paſſionẽ. q꞉ ſicut opoꝛtuit xp̃m pati. ꝛ ita intrare in gl̃iam ſuã Luc̃. vlt̃. q. d. Sicut pater me⁹ diſpoſuit de me vt ꝑ paſſionẽ intrarem. ſic ꝛ ego diſpono vobis vt ꝑ paſſiones ꝛ tribulationes regnũ capietis. Jõ dicit Greg⁹. Si xp̃us hinc ſine flagellis nõ exiuit q̃ ſine peccatis venit quõ flagellis digni nõ erũt q̃ huc cũ pctõ venerũt ¶ Et ẽ notandũ ꝙ xp̃s decẽ hic enumerat que laudabile eternũ ꝯuiuiũ reddũt Primũ ẽ ſeruitoꝛis nobilitas qui ẽ xp̃s q̃ tranſiens miniſtrabat electis ſuis. Et h̃ tangit̃ cuꝫ dꝛ. Ego ſcꝫ vnigenit⁹ dei fili⁹. Jõ dic̃ Hugo i li. de ſpũ ꝛ aïa. Duo ſenſus in hoĩe naſcuntur. vn⁹ exterioꝛ ꝛ ali⁹ interioꝛ. vterqꝫ ꝟo donuꝫ ſuũ hꝫ vnde reficit̃ Senſus interioꝛ reficitur ꝯtẽplatione hũanitatis ꝓpter hoc eñi deus fact⁹ ẽ hõ vt totum hoĩem in ſe beatificaret ꝛ tota cõuerſio eẽt ad ip̃m. totaqꝫ dilectõe currerꝫ in ip̃ſũ. Et ſubdit. Hoc erat totũ gaudium hoĩs vt cũ ingredit̃ i factoꝛe ſuo paſcua inueniat. ſ. foꝛis in carne ſaluatoꝛis. ꝛ int⁹ in deitate creatoꝛis. De hoc ſeruitoꝛe etiã dicit Berñ. ſup Cañ. h̃ ẽ plenũ oĩs ſuauitatꝭ dulcedine videre hoĩem hoĩs ꝯditoꝛẽ. Scd̃m ẽ ferculoꝝ oꝛdinata poſitio cũ dicit. Diſpono i. oꝛdinate pono tam fercula q̃ꝫ conuiuãtes. qd̃ figuratũ ẽ Geñ. xliij. vbi legit̃ ꝙ Joſeph exiuit ad fratres ſuos de cubili ſuo leta facie ꝛ diſponi iuſſit menſam. q̃ diſpoſita iuſſit fratres iuxta ꝑmogenita oꝛdinate locari ꝛ ſecũ egyptios oẽs tñ eundẽ cibũ comedebant. Sic xp̃s verus ioſeph exibit lete ad frẽs ſuos electos ꝛ oꝛdinate eos locabit. q꞉ ſm̃ Auguſti. de ciui. dei. xix. Pax celeſtis dñi eſt oꝛdinatiſſima ꝛ cõcoꝛdiſſima ſocietas faciendi deo ꝛ inuicẽ in deo. Sꝫ tñ hñt oẽs eundeꝫ cibũ beatiſſime viſionis. q꞉ ſiue egrediant̃ ſiue ingrediant̃ paſcua inueniẽt. Joh. x. ſup quo dicit Greg⁹. Que ſũt illa paſcua niſi eterna ꝛ ſemꝑ virentꝭ ꝑadiſi gaudia. Nanqꝫ paſcua oculoꝝ ſunt p̃ñs vultus dei q̃ dũ ſine defectu ꝯſpicit̃ ſine fine mẽs cibo ſatiat̃. Tertium ẽ ꝯuiuaꝝ g̃ta ſocietas cũ dicit Uobis ſcꝫ amicis meis. ibi eñi ſm̃ Ciprianũ li. d̃ moꝛa. Jllic erit ap̃loꝝ choꝛus gl̃ioſus. illic ꝓphetarũ exultantiũ numerus. Jllic martyrũ innumerabilis pp̃l̃s. illic triũphãtes virgines. illic ꝛ oẽs miſericoꝛdes. Jõ dicit Berñ. in lib. meditationũ. O ciuitas celeſtis patria continens totũ qd̃ delectat popul⁹ ſine murmure q̃ꝫ glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei. ſic̃ letantiũ omniũ habitatio ẽ in te. Que g̃ veſania vitioꝝ ſitire abſintheũ hui⁹ mundi ſequi naufragiũ vite labentꝭ ꝛ nõ magꝭ ꝯuolare ad angeloꝝ ſocietatẽ. ſanctoꝝ ſplendoꝛẽ. regis potentis honoꝛẽ. ſupne gloꝛie iocũditatem. Et hoc tangit̃ ibi. ſicut diſpoſuit mihi pater ter. quaſi diceret. ſicut diſpoſuit mihi pater hilariter. ita ego vobis. ibi enim hñt varias cauſas hilaritatis ꝛ leticie. Teſte Hiero. ſup Eſa. xviij. Cauſa leticie ꝛ diuine ꝯfeſſiõis erit in celo. q꞉ ꝑmaꝝ anguſtiaruꝫ eterna ſuccedit obliuio. obliuiſcent̃ eñi ꝑcedẽtia mala ñ obliuione memoꝛie ſed beatoꝛum ſucceſſione. Quartũ ẽ inuitantis autoꝛitas qd̃ innuitur. ibi paꝛ̃ me⁹ Cui ſoli intereſt dare regnũ ꝛ vocare ad celeſte ꝯuiuiũ. ſm̃ illd̃ Mat. xx. Sedere ad dexterã meã nõ ẽ meũ dare vob̃ ſed q̃bus paratũ ẽ a p̃re meo. ꝛ illũ videbim⁹ tũc q̃ſi remuneratoꝛẽ. Juxta illud Greg. moral̃. li. xviij. Uidebim⁹ ip̃m deũ qui erit nob̃ i ꝑmiũ laboꝛis nr̃i p⁹ moꝛtalitatis huius tenebras. Quintũ ẽ loci amenitas. qd̃ addit̃ regnũ qd̃ ẽ plenũ amenitate. q꞉ ẽ paradiſus deliciaꝝ vbi ſunt roſe martyꝝ viole ꝯfeſſoꝛũ. lilia ſanctaꝝ virginũ. Jõ dicit deuot⁹ doctoꝛ Amandus in hoꝛa. ſapiẽtie. li. j. c. xj. Qualis ẽ vernalis amenitas. autũnalis fecũditas ſerenitas eſtiualis. iocũditas nuptialis. ibi vallis gaudioſa. viſio amoꝛoſa. ibi teſtes armonie ꝑſonent. diuitie vigiles. voces iubiloſe d̃cantẽt. ibi. letabũda plaudãt agmina. ac ſe letis miſcent blanda coꝛdis modulamina. ibi. choꝛee virginũ choꝛiçantium. ibi. poſt dñm vna vox letantiũ ꝛ vnius ardoꝛ coꝛdiũ dele=

ctabilium.copia optabilium.ibi.nulla aſſit
triſtia ſed leta vniuſa.hec ille. Jō ꝙ ad hanc
deſiderāt regionē audiant.b.Bern̄.in ſmo
ne de ſpūali negociatione.O regio inq̄t ſub-
limis ⁊ plena delitiarum ad te ſuſpiro de val
le lachrymarum.ibi enim faciet electos ſuos
reges.ſecundum illud Apolcaip.v.Feciſti
nos deo noſtro regnum.i.regni eius partici
pes.Et regnabimꝰ.ſupple intellige illā traꝫ
de q̄.pſ̄.xxvj.Credo videre bona dn̄i i tra
vi uētiū.Sextū ē menſe fertilitas.ibi.⁊ eda-
tis ⁊ bibati.Ibi tūc dr̄ eis illud Can̄.v.Co/
medite amici mei ⁊ bibite ⁊ inebriami vino.
Jō dicit.b.Gregꝰ.xviij.moral.Qn̄ ad fōtē
vite venerimꝰ erit nobis delectabilit ipreſſa
ſitis ſimul atqꝫ ſatietas ⁊ longe erit a ſiti ne/
ceſſitatis ⁊ longe a ſatietate.⁊ qꝛ ſitiētes ſa-
tiabimur ⁊ ſatietate ſitieꝰ.Si in ꝯuiuio aſue
ri bibebāt de aureis poculis.⁊ nō erat ꝙ co-
geret ad bibendū cū ad bibēdū bonitas ꝯui-
uantes trahebat et potandū Heſter.j.Mł
to magis erit i curia celeſtis regni.Septimū
ē ſeſſionis oportunitas.cuꝫ ſubiungit ſuper
menſam meā.Et hec menſa erit celeſtis vite
gl'ia.Si eni hic ē gl'ia militi ſedere ſup mēſaꝫ
regis ſui dn̄i quāto magis ibi glorioſior qui
ad menſam ſummi regis erit aptior Octauū
ē loci ſecuritas.qꝛ dicit in regno meo.in quo
ꝙ vno die fuerit illuc ſemp vtiqꝫ erit.Jō dic
Ceſariꝰ in omel.Beatā deniqꝫ vitā illā faci-
lius eē cōſequi ꝙꝫ enarrare cuiꝰ erit curſus ſi
ne termino.riſus ſine faſtidio.refectio ſine ci
bo.⁊ ſub antiq̄s ꝑpetuiſqꝫ gaudijs ſemp no
ua iocūditas ſine ꝑiculo amittendi felicitas.
Nonuꝫ ē ꝯuiuandi dignitas cū dr̄.Et ſedea
tis ſup thronū iudicātes duodeci tribus iſrł
quia ibi apl'i.vt dicit deuotus Amādus lib.
j.c.xj.cū ſummo amore ⁊ honore in iudicia-
ria reſident ptāte.cum quibus ⁊ beatus apo
ſtolus Bartholomeus plena potitus gloria
⁊ honore.Sed qualiter ad eandem gloriam
peruenit.vide in legenda.

Sermo ꝑmus de ſancto Auguſtino epō.

Sol refulſit qui
priꝰ erāt i nubilo.ita ſcribit.ij.ma
chab.j. A Dicūt naturales.cri
ſolitꝰ ē lapis ꝑcioſus ⁊ inter ceteros lapides
vt auꝝ lucet.⁊ vt ignis ſcintillat ⁊ iō ſi iuxta
ignē fuerit faciliter inflāmat.vt dic Iſid.li.
xv.c.de gēmis aureis.Hic lapis in auro po
ſitus ⁊ in ſiniſtro latere geſtatꝰ dr̄ demones
effugare.⁊ iuuat etiā ꝯtra timoreſ nocturnoſ
qn̄ hoſtes timēt. Myſtice ꝑ hūc lapi-
dē ꝑcioſus doctor Augꝰ dſignat.Recte eiꝰ

ſic ille lapis ꝑ alijs lucet velꝰ auꝝ.ſic Augꝰ
inter alios doctores i ſua aurea lucet doctri
na ⁊ ꝑcellit.Sic teſtat poſſidoniꝰ epſ Colo-
nienſ.in li.de vita Aug.Auguſtinꝰ inq̄t ſa-
pientie lumē ꝑfulgidū ꝓpugnaculū vitatis
⁊ fide iuuamētū oēs eccl'ie doctores tā inge-
nio ꝙꝫ ſcia vicit ⁊ incōpabilit lucēs ⁊ florēs
tā exēplis virtutū ꝙꝫ affluentia doctrinaruꝫ
Etiā ſic lapis iſte vt ignis ſcintillat ſubtiliuſ
ita Augꝰ ſcripti vltra alios doctores ꝙ etiā
ipm in ſubtilitate intelligē nō potuert.ſic re
fert Hiero.Lucerna doctoꝝ i q̄dā ep'la quā
Aug.deſtinauit.Duobꝰ inq̄t libellis tuis oi
ſplēdore eloquētie fulgentibꝰ reſpōdere non
potui.Certe q̄cq̄d didici potuit ⁊ aſſumi de
ſcripturaꝝ igenio haurire fōtibꝰ a te expoſi-
tū ⁊ diſertū ē.Etiā ſic Criſo.itꝰ circa ignem
poſitꝰ facilit inflāmat.Sic.b.Augꝰ.an̄ con
uerſionē fuit frigidꝰ ꝓpter pctā.poſitꝰ ad ig
nē.hoc ē qn̄ fuit ꝯiunctꝰ viris ſancti ſimpli-
ciano ⁊ ceteris talit fuit inflāmatꝰ in charita
te.vt dicat in li.ꝯfeſſio.Sagittaueras tu cor
meū dn̄e charitate tua geſtabā tua tranſfixa
mēbra in viſceribꝰ meis ⁊ exēpla ſuoꝝ tuoꝝ
q̄s de nigris lucidos de mortuis viuos fece
ras ꝯgeſtaui ſinu cogitatiōes mee vrebāt et
ꝯſumebāt grauē torporē.Et ſic lapis iſte au
ro inuolutꝰ fugat demones.ita.b.Augꝰ.au
ro charitatis coopertꝰ multos demones ab
obſeſſis eiecit ⁊ fugauit.ſic refert ipe.li.xxij.
de ciui.dei de ſe tanqꝫ de alio dicēs.Quādā
vginē ſcio ꝙ ſe cū oleo vnxit ⁊ cum ꝑ ea pre-
ſbyter oraſſet a demone fuiſſe ſanatā.Et ſub
dit.Scio epm etiā ſemel ꝓ adoleſcētulo quē
vidit oraſſe ꝙ nulli dubiū ē quin de ſe loq̄ba
tur.ſed cā humilitatis ſeipm noluit noiare.
Deniqꝫ ſic lapis iſte ꝑdictꝰ iuuat ꝯtra timo-
res nocturnos.ſic.b.Augꝰ in nocte tenebra
rū pctōꝝ ⁊ hereticoꝝ prauitatē fortiſſimū eſt
iuuamē.qꝛ ſm Greg.b.Augꝰ.ē valde vali-
diſſimꝰ malleꝰ hereticoꝝ ⁊ extirpator vitioꝝ
ꝙ aūt ē lucēs inter doctores pꝫ in vbis the-
matis.qn̄ ꝯpat ſoli qui ſolus clartꝰ lucet int
planetas.cū dr̄ Sol refulſit.⁊c.In quibꝰ tā
gunt duo.Primo ſui priſtini erroris nubilo
ſitas.ibi.Qui priꝰ erat.Scd̄o ſue vite ⁊ do-
ctrine luminoſitas.ibi.Sol refulſit.⁊c.Di-
co ꝑmo ꝙ in his verbis ponit ſui ꝑſtini erro
ris nubiloſitas.cū dicūt vba.ꝙ prius fuit in
nubilo. De q̄ ē ſciendū ꝑ nubilū ſiue ne
bulā recte error figurat.qꝛ ſm naturales nu
bilū occultat inſidiantes latrones qui in tē-
pore nubiloſo nō pn̄t cōꝑhendi.Grauat eti-
am infirmos.qꝛ illi magis dolent in obſcura
nebula ꝙꝫ in aura ſerena.deuiant remeantes

nam viatores in nebula ꝑdunt vias rectas.
ſicut patet de tribꝰ regibꝰ qui orta caligine ī
tenebris viā ꝑdiderūt. vt hẽ in li. īpoꝝ. ⁊ de-
niqꝫ nubilū naufragat nauigātes. qꝛ ẜm Be
dā. Nebula cū totā maris ſupficiē occupat ꝗ
gubernator dꝫ aduertere ambigit ⁊ ignorat.
ſic ē de errore ꝗ occultat inſidiātes hereticos
Sic pꝫ de Aug. ꝗ in errorē hereticoꝝ mani-
cheoꝝ tāqꝫ in nubilo infidelitatis nouē ānis
inuolutus ꝑmanſit. ⁊ ad has nugas ꝑuenit.
ſic atteſtat̃ in li. ꝯfeſſio. vt crederet ficuꝫ plo-
rare cū carpit̃. Grauat etiā error ſpūalit̃ īfir
mātes. qꝛ quāto ꝗs diutiꝰ iacet in errore tan
to minus aptꝰ ē reſurgere. qꝛ dꝛ ī ca. de ſimo.
c. cū in eccl'ie corpe. Tāto grauiora ſunt pctā
⁊ errores ꝗ̄to diutiꝰ infelicē aīam detinent
alligatā. qꝛ ſꝑ pctm̄ addit̃ pctō. ⁊ error erro
ri. Jō legit̃ ꝙ ꝗdā heremita vidit quendam
ethiopē ſarcinā colligātē. quā cū portare vel
let nō poſſet iteꝝ alia ligna ſupaddit. Qđ ex
pouens ſibi Augꝰ dixit. Ethiops ꝗ ſarcinaꝫ
colligat ē peccator ꝗ pctm̄ peccato addit ⁊ in
tantū grauat̃. ꝙ pondꝰ portare neq̄t. Jō le/
git̃ de Aug. li. ꝯfeſſio. ꝙ inuenit ſe lōge eē a
deo in regione diſſimilitudinis. qꝛ deuiauit
ad viā erroris a via veritatis. Naufragat er
ror in hoc mari mūdi nauigātes. qꝛ in nebu-
la errorꝭ nō pñt hoies venire ad portū ſalutꝭ
Sꝫ tm̄ dicūt naturales qñ nebl'a attracta ſur
ſum totaliter mouet̃ in aere reddit nubes. et
iō future pluuie ē ſignificatiua. qñ vero tota
liter a radijs ſolis repercuſſa deorſū cadit in
ſuā redit originē ⁊ euaneſcit iō purgato aere
de nebula futurā ꝑſagit veritatē ſerenitatis
Jta ⁊ moraliter ſi errans ſurſū mouet̃ ꝑ ſup
biā ſicut fecit. b. Augꝰ. dū fuit ī errore ſignū
eſt ꝙ ipm ſequit̃ pluuia. de qua. pš. x. Plu-
et ſup peccatores laqueos ignis ſulphur et
ſpūs ꝓcellaꝝ. Sed ſi deſcendit ꝑ humilitatē
ſequit̃ ipm ſerenitas ſempiterna. Et hec oia
ꝑpendit. b. Augꝰ. Jō de nubilo erroris exi-
ens venit ad lucē veritatis. Et h̓ ad ꝑmum.
Quātū ad ſecūdū ponit̃ vite ſue ⁊ doctrine
ſequēs luminoſitas cū ꝑmittit̃ ſol refulſit.
Ubi ē ſciendū ꝑ ſolē. b. Augꝰ recte intelligi
tur. Primo qꝛ videmꝰ naturalit̃ pꝰ diſperſi-
onem nebule ⁊ caſum ſol clarius ſplendet ⁊
purior efficit̃. Jō. b. Augꝰ pꝰ diſperſionē er-
roris ꝑcedentis tam clarius ⁊ puriꝰ ē effectꝰ
ꝙ in nullum amodo cecidit errorē ⁊ peccatū
nec carnis nec auaritie neqꝫ ſupbie que tm̄ to
tum mundū deuaſtāt. ẜm illđ. j. Job. ij. Oē
qđ ē in mūdo. aut ē cōcupiſcētia carnis aut
oculoꝝ aut ſupbia vite. ⁊ ꝙ nullus ſit obſcu-
rus his peccatis ipemet ſuadet in li. ſoklo.

Nōne te delectat vxor pulchra. pudicā. mo-
rigerata. Rñdet. ꝗ̄tūlibet velis eā depinge
re atqꝫ cumulare bonis oibus nihil tā fugiē
dū ꝗ̄ cōcupitū eē decreui. Et ſubdit. Diuiti
as villas cupis. Rñdit cū trigīta annos agā
decē quattuor anni fere ſūt ex ꝗ iſta cupe de
ſini nec aliud in his ꝑter neceſſariū vitiū co-
gitaui. qꝛ vnꝰ liber Ciceronis mihi facile ꝑ-
ſuaſit nullo mō appetēdas eſſe diuitias. Et
iteꝝ. Quid honores. Fateor eos inq̄t modo
ac pene his diebꝰ cupe deſij. Jō de ipo pōt
exponi illud Eccl'i. v. Quaſi ſtella matutina
in medio nebule. ⁊ q̄ſi luna plena in diebꝰ ſu-
is lucet ⁊ quaſi ſol refulgens ſic ille refulſit ī
tēplo dei. ¶ Scđo ſol ē fontale ꝑncipium
luminis ipam lunā ⁊ ſtellas illuſtrās. qꝛ ſtel
le ⁊ luna a ſole lumē recipiūt ꝗ radios ſuos ī
oēm ꝑtē diffundit. Jta. b. Augꝰ lumē ſue ſa/
pientie in oēs alios diffudit. Jux̄ illud Job
xxxij. Lumē ipiꝰ ſup oīs terminos terre. qꝛ
reuera oīs doctores palpitarēt in tenebris
ignorātie niſi haurirent de fonte ſue ſapie. iō
refert poſſidonius in vita Aug. ꝙ in mona-
ſterio qđ hieroſolyma dꝛ monachꝰ quidā in
vigilia. be. Auguſtini raptus in ſpū nubem
ſplendidā celitꝰ deſcendētē ⁊ ſup nubeꝫ Au
guſtinū ſedentē pontificalibꝰ inſignituꝫ cuiꝰ
oculi quaſi duo ſolis radij totā eccl'iam illu-
minabāt. Nā ẜm remigiū ī exponēdo ſacraſ
ſcripturas. alij doctores ſtellis ꝯpant̃. Au-
guſtinꝰ aūt ſoli. ꝗ ſicut ſtelle a ſole lumē reci-
piūt. ita oēs alij lumen ſapie vere a fonte ſue
doctrine hauriūt ⁊ ipm lumē demū in alios
diffundūt. Jō de ipſo expont̃ poteſt illud. j.
Mach. vj. Refulſit ſol in clipeos aureos h̓
ē in alios tres doctores ꝗ q̄ſi clipei fortes fu/
erūt ꝯtra eccl'ie inimicos. ⁊ reſplenduerunt
montes ab eis. ſ. alij ꝑlati illuminati ſunt ab
eis. Beatꝰ etiā Gregꝰ doctor egregiꝰ ſuos li
bros annihilat ſcribēs in epl'a ad Jnnocētiū
africe ꝑfectū dicens qđ expoſitionem ſancti
Job vobis tranſmitti voluiſtis veſtro ſtu-
dio ꝯgaudemꝰ. ſed ſi delitioſo cupitꝭ pabulo
ſaginari beati Augꝭ. cōpatriote nr̄i opuſcu-
la legite ad cōꝑationē illius ſiliginis noſtrū
furfur non queretis. Tertio ſic ſol ē rex oīm
planetaꝝ ⁊ cuncti planete hñt reſpectum ad
ipm. Jta. b. Augꝰ ē dñs doctoꝝ ⁊ doctor. ſi
cut teſtat̃ proſper. Beatiſſimꝰ inquit Augꝰ.
dñs ⁊ caput ē omniū doctoꝝ. Nam ſic ſol in
ter cetera corpora hꝫ ꝑmū locū ſic ē iſte inter
omnes doctores primatum tenens. iō gl'io-
ſus Hiero. in epiſtolis vocat eum dominuꝫ
ſuum. ſic ſcribens ad ipſum. domino ſancto
ſuo ac beatiſſimo patri Auguſtino Hierony

mus. Om̄i q̄dē tp̄e beatitudinē tuā eo q̄ de=
cet honoꝛe venerat⁹ ſū ꝛ habitantē in te dile
xi dn̄m. Ac.b. Remigius doctoꝛ egregius ī
quadā ep̄la btm̄ Hiero. ꝛ multos alios doc=
toꝛes ꝯmemoꝛās ſic ꝯcludit Hos oēs Aug⁹
ingenio ꝛ ſcia ſua vicit. Nam licet Hierony
mus ſexmilia volumina Oꝛige. ſe legiſſe fa=
teť. Iſte tn̄ tanta ſcripſit vt nō ſolū dieb⁹ at=
ꝗ noctib⁹ ſcribere libꝛos eius q̄s non poſſet
ſed nec legere. qꝛ ſm̄ voluſianū legi dei deeſt
q̄cquid Auguſtinū ꝯtigerit ignoꝛare. Idcir
co poſſidoni⁹ in ep̄la ad Macedoniū d̄ hoc
ſic dicit Aug⁹. hō celeſtis pať patrū doctoꝛ
doctoꝝ. imago diuinitatis. abyſſus ſapie. fiſto
la altiſſona. p̄dicatoꝛ veritatis. eructatoꝛ diui
noꝝ eloquioꝝ. ꝛ inquiſitoꝛ p̄dictoꝝ. Par an
gelis in feruoꝛe. par ꝓphis in abſconditoꝝū
reuelatione. par ap̄lis in p̄dicatiōe. par mar
tyribus in martyrij deſideratiōe. par ꝯfeſſo=
ribus in diſciplinaꝝ ſuſceptione. par virgi=
nibus in cōtinētie obſeruatiōe. Et ſb̄dit. Si
cūcta mēbꝛa coꝛpis mei verterenť ī linguas
adhuc nō eſſem dignus ꝛ ſufficiēs ad laudā=
dum fidei tm̄ doctoꝛē. hec ille. Ecce quomō
om̄s doctoꝛes reſpectū hn̄t ad gl'ioſiſſimum
ꝛ p̄cipuū doctoꝛē Auguſtinū ip̄m laudātes
vt regem ac dn̄m. Quarto ſič ſol inť oēs al's
ſtellas clarioꝛ ē. ſič pꝫ in vere eſtate ꝛ autum
no vbi tantū feruet ꝛ inflāmat ꝙ hoies a ca
loꝛe exurunť ꝛ denigranť. ſic. b. doctoꝛ Au=
guſti. calidioꝛ fuit ceteris doctoꝛib⁹ in chari
tate erga deū ꝛ ꝓximū. Qꝛ ſm̄ Gali. li. iij. ſe
cretoꝝ coꝛpoꝛa q̄ ſunt caloꝛis inimica. ſič fer=
rū ſi accēdunť foꝛti⁹ ardēt ꝛ calent. Sic. be.
Aug⁹. qui fuit ante ꝯuerſionē caloꝛis dine
ſcꝫ charitatis inimic⁹ poſtea accenſus igne fer
uentius ardebat. vt ſm̄ Amb. in li. p̄fa. Nul
lis p̄miſſis blandimentoꝝ fallatijs virtuoſo
ignitus ſpū vincereť. qꝛ ita eū om̄i genere pi
etatis ꝛ feruoꝛis imbuerat vt ip̄e ſi ara et ſa=
crificiū ſacerdos ꝛ templū eēt. Iō de ip̄o dič
b. Baſilius in quodā ſermone. Ecce magni=
ficus Auguſtin⁹ aureli⁹ foꝛnax veritatis quē
nihil ſep̄at a charitate xp̄i ꝙ ſi vidiſſem⁹ fra=
tres quanto feruoꝛe bonos diligebat malos
rep̄hendebat. Quanto deſiderio captiuos li
berabat vere vos dixiſſe puto. Ecce hō qui
cum angelis volat cū archangelis cātat cum
ſeraphin ardet cū thꝛonis ſedet cū v̄tutibus
operať. ꝛ intantū Aug⁹ fuit inflāmat⁹ in di=
uino amoꝛe ꝛ in ſancta trinitate ꝙ nō ꝯguit
quid circa ſe agereť. ¶ Refert poſſidoni⁹
cum quedam mulier a malitioſis iniuriā pa=
teretur. ad ipſum acceſſit. vt ſuper eius exi=
lium ꝯſiliū imploꝛaret. que cū ip̄m ſtudentē
inueniſſet ꝛ reuerenť ſalutaſſet ille nec ipſam
aſpexit nec ſibi quicꝗ̄ reſpondit. Cogitans
mulier ꝙ p̄ nimia ſanctitate in faciē ei⁹ nollet
videre. ꝓpi⁹ acceſſit ꝛ negociū diligenť ex
poſuit. ſed ille nec ſe ad illā ꝯuertit nec reſpō
ſum aliqđ dedit. Iō illa cum triſticia magna
receſſit. Alia aūt die cū Aug⁹ miſſam celebꝛa
ret ꝛ dicta mulier intraſſet poſt eleuationem
coꝛpoꝛis rapta in ſpū vidit ſe poſitā ante tri=
bunal ſanctiſſime trinitatis. vidit Auguſtinū
facie inclinata de trinitatis gl'ia attentiſſime
ꝛ ſublimiter diſputantē. ꝛ facta ē vox ad eaꝫ
dicēs. Cur ad Aug. iuiſti. Ille ſic attente d̄
trinitatis gl'ia ardenť diſputauit. ꝛ iō q̄d ti=
bi fuerit penit⁹ nō aduertit. ſed ad eū ſecure
redeas. qꝛ eū clemētē inuenies ꝛ cōſiliū ſalu=
bꝛe reperies. qđ cum feciſſet Auguſtin⁹ ip̄aꝫ
benigne recepit. ꝛ conſiliū ſibi ſalubꝛe dona=
uit. Quinto ſicut ſol ſm̄ Ambꝛoſiū. in hexa.
eſt omnibus luminaribus celi maioꝛ. Et eſt
oculus mundi. pulchꝛitudo celi. qꝛ illumiat
mundū ꝛ pulchꝛificat celū. Ita. b. Aug⁹. eſt
maioꝛ omnib⁹ in ſcia alijs doctoꝛib⁹. qꝛ ſm̄
Iſi. viij. Ethimo. magiſtroꝝ omniuꝫ ſtudia
Auguſtinus ingenio ꝛ ſcia vicit. ꝛ nunc ma
ioꝛ eſt omnibus doctoꝛibus in gl'ia. Iō legiť
ꝙ quidā deuot⁹ in eccl'ia ſancti petri rome p̄
noctaret vidit. b. Gregoꝛiū cum quibuſdam
alijs ad ſe venire. interrogauit autē eum q̄s
eſſet Auguſtinus ab eo reſponſum accepit.
Auguſtin⁹ de quo tu queris excellentiſſimū
locū ſupꝛa nos obtinuit. Eſt etiā Auguſtin⁹
oculus tenebꝛoſi mundi. qꝛ tam lumioſa eſt
eius doctrina ꝙ oīs qui voluerit ab ea diri=
gitur ꝛ illuſtrať. qꝛ ſm̄ Paulinuꝫ in ep̄la ſič
ſol ſup̄ oīa lucētia lucet. ſic Auguſtinus do=
ctoꝛ ſuper oēs aſcendit ꝛ volauit. Nā ceteri
doctoꝛes pauca de trinitatis potētia dixerīt
Auguſtinus autē ſubtilius volans oīa reſe=
rauit. ip̄e enim eſt pꝛofunda fluuioꝛum ſcru=
tatus ꝛ abſcondita pꝛoduxit in lucem vt ha
betur Iob. xxviij. Ideo poteſt dicere cum
Iob. Oculus fui ceco pes claudo Iob. xxix
Nunc igitur tu heretice qui errabas circa ſā
ctam trinitatem. ſicut teſtatur Paulin⁹. Ec=
ce auguſtinum oculum mundi qui tibi om̄ia
plane reſerauit ne in omnibus te contingat
oberrare. Eſt ſiquidem ſanctiſſimus augſti
nus pulchꝛitudo celi. quia ſua immenſa glo=
ria purificat celicaſ manſiones reſidens glo=
rioſe iuxta ſanctam trinitatem ſicut teſtatur
Paulinus ad macedonium dicens. Augſti
num coniunctum ſancte ꝛ indiuidue trinita=
ti per contemplationem nullatenus dubite=
mus āmirantes ſuper his que loquebať al=

ta voce loquēs. Beatus venter ꝗ te portauit
⁊ benedictus fruct⁹ quē dn̄s fidelib⁹ donat.
benedictus ſermo oris tui. Qđ probaṫ in ex
emplo. Legiṫ ꝙ quidā in ſpū raptus eſſet. et
ſanctos ī gloria cōſpexit. beatū Auguſtinū
autē inter eos vidit cū de hoc miraret̄ dictū
eſt ei. Auguſtinus reſidet in excelſis. vbi diſ
putat de gloria excelſe trinitat̄. ¶ Sexto
ſol habet in iſtis inferioribus magnā virtu-
tē. ſ. renouatiuā. q: poros terre aperit. ⁊ vir-
tutē latentē in radicib⁹ ad actū ꝑducit. ⁊ ſup
ficiem terre floribus renouat. Ita. b. Aug⁹.
magnā virtutē circa hoīes terrenos h3 ipſū
inuocantes. q: ſanitatē ꝑditam renouat his
quos frig⁹ hyemis marcidos fecerat. Idō re-
citat poſſidonins in lib. de vita auguſtini. ꝙ
circa annū domini. ccc. xij. viri quidā grauiṫ
infirmi numero pluſq̄. xliiij. de germania et
gallia romā ibant apl̄oꝝ limina viſitando. ꝗ
rum quidā in terra ſcānis ſeſe vehentes Alij
baculis ſe ſuſtētantes. Alij priuatos oculis
poſt ſe trahentes. Alij cōtractas man⁹ ⁊ pe-
des habētes ꝑgebāt qui mōtes tranſeuntes
ad locū qui d: carbonaria ꝑuenerūt. cū autē
pene ad locū qui diciṫ chana veniſſent. ꝗ tri
bus miliaribus a papia diſtat ſanct⁹ Augu-
ſtinus pōtificalib⁹ indut⁹ de quadā eccleſia
ſanctoꝝ Coſme ⁊ Damiani cōſtructa exiens
eis apparuit eoſq̄ ſalutans ꝗ tenderēt queſi
uit Et cum illi reſponderēt ꝙ romā tēderent
ille adiecit. Ite papiā ⁊ de cenobio ſācti Pe
tri qđ d: aureum celum interrogate. ⁊ ibi mi
ſericordiam optetis. Qui cū eū de noīe inter
rogaſſent. ego ſum Auguſtin⁹ quondam hy
ponenſis ep̄s ſtatimq̄ ab oculis eoꝝ euanu-
it. Illi autē papiā pergentes cum ad dictum
monaſteriū veniſſent. ⁊ ibi corpus beati Au
guſtini quieſcere didiciſſent. ceperūt oēs vo
ces leuare ⁊ vnanimiṫ clamare. Sancte Au
guſtine adiuua nos. ad quoꝝ clamorē mona
chi ⁊ ciues excitati ad tam grande ſpectacu-
lū cōfluebant. Ecce ⁊ ex feruore deuotionis
ſanguis multus e: fluere cepit. ita vt ab itroi
tu cenobij vſq̄ ad tūbā ſancti auguſtini tota
terra videbaṫ ſanguine aſperſa. Cum autē
ad ſepulchrū beati auguſtini veniſſent ſunt
ſanati ⁊ reſtituti integre ſanitati ac ſi nulla le
ſio in eorum corporibus extitiſſet. recte ſicut
videmus de ſole ꝙ floſculos reſtituit ad ſta-
tum priſtinū. ac ſi per frig⁹ nūq̄ deperiſſent
Et hoc quantum ad ſecundum.

Sermo ſecūd⁹ de eodem.

Sint lumbi ve-
ſtri ꝑcincti ⁊ lucerne ardētes ī ma
nibus veſtris. ⁊ vos ſiles hoibus expectan-
tibus dn̄m ſuū qn̄ reuertaṫ a nuptijs. Luc.
xij. ¶ Magiſter li. vij. propriet̄. diċ ꝙ cir
ca varias infirmitates prudēs medic⁹ indi-
get maxima circūſpectiōe ⁊ cautela. q: nihil
magis īpedit ſalutē infirmoꝝ q̄ ignorantia
⁊ negligentia medicorū. Nam diuerſi morbi
diūſas habent cauſas ex quib⁹ oriunṫ. Aliq̄
eni ex cā calida qui ſūt medendi ꝑ frigida vt
aquā roſaceā vel ptiſinā. Aliq̄ ex cauſa frigi
da ⁊ illi ſunt medendi ꝑ calida vt ſi ſtomach⁹
ē infrigidat⁹ applicandū ē çinçiber cariophi
li. galganū. zituarū. ⁊ ſic de alijs. ¶ Spi/
ritualiṫ ꝑ infirmitatē aut morbū intelligitur
peccatū qđ infirmā facit animā ⁊ debilem ad
bene oꝑandū. qđ cognouit dauid rex cu3 di-
xit. pſ̄. vj. Miſerere mei dn̄e qm̄ infirm⁹ ſū.
ſ. in anima. ſana me egrotū ⁊ peccatorē dn̄e.
quoniā ꝯturbata ſunt oia oſſa mea. hoc ē ro
bur anime mee. Et hoꝝ peccatoꝝ aliq̄ oriun
tur ex calido. vt luxuria que generaṫ in iuue
nibus qui ſūt calide nature. ſic ꝑ3 in. b. Au/
guſtino qui in ſua adoleſcentia fuit lubricus
⁊ filiū genuit Doedatū noīe. Aliqua aūt pec
cata ſurgūt ex frigido vt ſunt illa ꝗ extincta
charitate cōmittūṫ. vt ſuꝑbia ⁊ auaricia ⁊c̄.
Idō oportet ſpūalē medicū eſſe cautū vt con-
traria cōtrarijs curet. ⁊ hoc p̄cipiṫ in. c. ꝗdā
ꝙ ſemꝑ ſacerdos debet iniungere penitētiā
contrariā peccato vt luxurioſo iniunget car-
nis macerationē. ſuꝑbo orōnē humilē. aua
ro elemoſynaꝝ largitionē. accidioſo peregri
nationē. guloſo abſtinētiā. Idcirco etiā pru
dentiſſim⁹ medic⁹ noſtraꝝ animaꝝ ieſus vi/
dens cōiter mūdanos eſſe ad luxuriam incli
natos apponit medicinā contrariā ſc3 lūbo-
rum precinctionē. cū dicit in verbis ꝓpoſit̄
Sint lumbi veſtri precincti. ⁊c̄. In quib⁹ do
cet nos expectare finale iudicium per tria.
Primo per corporis macerationem ⁊ caſti/
tatem. ibi. Sint lumbi veſtri p̄cincti. Secun
do per premiorum honeſtatē. ibi. Et lucerne
ardentes. Tertio per proborum ſeruorū q̄li-
tatem. ibi. Et vos ſimiles. ⁊c̄. ¶ Primo
ſciendum per Areſto. auicennā ⁊ Solinum.
animalia que ſunt incōtinentia ⁊ incaſta vi-
tam abbreuiant. ſicut hoc declarat de paſſe-
re qui eſt valde libidinoſus. ideo non diu vi
uit. Sed animalia caſta econtra habent vitā
diuturnam. ſicut patet de elephante. ſic diċ
Areſto. ꝙ nullum animal ita diu viuit ſicut
elephas. ⁊ hoc propter ſui continentiā. Idē
patet de fenice qui ſe non miſcet per coitum
ideo viuit ad annos. ccc. vl̄ quingētos Mo
raliṫ ꝑ aialia incaſta intelliguntur homines

incaſti. ⁊ illi ſpoliant ſe vita eterna vt ſũt ho
mines extra ꝯiugiũ fornicãtes. de quib⁹ dič
apl's. j. Cor. vj. Nolite errare neq; fornica-
rij. neq; adulteri regnũ dei poſſidebũt. ⁊č. ſʒ
vt dicit ad Heb. xiij. Fornicatores ⁊ adulte
ros iudicabit. i. ꝯdẽnabit dñs. qđ ꝓbat Uin
cen. in ſpe. hiſto. xxvj. li. c. xxj. de papa Bñ-
dicto q̃ a pmordio pontificat⁹ fuit i freno lu-
xurie ꝯuerſat⁹. iõ p⁹ mortẽ apparuit cuidam
iuxta molendinã eq̃ inſidenti in ſpẽ animaliſ
mõſtruoſi hñs caudã ⁊ aures aſini. ſʒ cetera
mẽbra erãt vrſi. cũq; ille fugã iniret clamauit
monſtrũ illo mõ. Uir noli expaueſcere ſcito
me hoiem fuiſſe ſicut tu. ſʒ q2 luxurioſe ⁊ be-
ſtialiter vixi p⁹ mortẽ ſpẽm beſtie portare me
rui. Ad quẽ ille. Quis nã fuiſti. Ego fui ille
ſolo noie Bñdict⁹. q̃ ſemꝑ ſedẽ apl'icam idi-
gne obtinui. Cui ille. Quã habes retributio
nẽ nũc vſq; in finẽ iudicij. Rñdit. Per ſqua-
lẽtia loca ſulphurea ⁊ fetida ⁊ bulictia rapti
ꝑtrahor. p⁹ extremũ iudiciũ ꝑpetuo inferno
torq̃bor. ſed ꝑ aialia caſta intelligunť hoies
caſti. ⁊ iſti habebũt vitã in pr̃ia diuturnã. q2
dr̃ i autẽtica de lenonib⁹. §. ſancim⁹ Colla. iij
Sola caſtitas cũ fiducia poſſibilis ẽ deo ani-
mas pſentare. Cui regule ꝯſonat Iſi. dicẽs.
Caſtitas hoiez celo iũgit ⁊ angeloꝝ ciuẽ fač
Idcirco dñs generaliť oms hortať ad caſti-
tatẽ dicẽs. Sint lũbi vr̃i pcincti. q. d. ſi vul-
tis in regnũ introire neče ẽ lũbos vr̃os ꝑ cõ-
tinentiã vos pcingere. ſuꝑ q̃ verbo dicit. b.
Greg⁹ in Omel'. Lũbos pcingim⁹ cũ carnis
luxuriã per cõtinẽtiã coartam⁹. ¶ Eſt tñ
notandũ ꝙ duplex ẽ cinctoriũ. Primũ ẽ con
tinentia a ſupfluitate voluptatũ. de q̃ preci-
pue loquiť hic dñs cũ dicit. Sint lũbi veſtri
pcincti. Quo cinctorio pcinctus fuit. b. Au-
guſti. q̃ vt refert poſſidoni⁹ p⁹ ſuã ꝯuerſionẽ
nunq̃; cũ muliere ſolus loqui volebat niſi ſe-
cretũ aliqđ intereſſet. nec etiã aliquã femina
rũ nec etiã germanã ſororẽ aut fratris ſui fili
as q̃ deo ſeruiebãt ſecũ habitare pmiſit. Sʒ
dicebat ſi de ſorore vel neptib⁹ nulla mala ſu
ſpitio poſſiť oriri. tñ q2 tales pſone ſine alijs
neceſſarijs eẽ nõ poſſũt. Etiã hanc volup-
tatẽ totaliter cõtẽpſerit. vt cõcubitũ. pʒ in li.
ꝯfeſſio. vbi q̃rit rõ dicẽs. Quid vxor nonne
te delectat pulchra pudica ⁊ morigerata di-
ues pſertim ſi certus ſis nihil ex ea te moleſti
paſſuꝝ eẽ. Et rñdit Aug⁹. Quãtũlibʒ eã ve-
lis depingere atq; emulari bonis oib⁹ nihil
mihi tam fugiendũ q̃; ad cõcubitũ decreui eẽ
Sed querit rõ vtꝝ adhuc alliceris. Et rñdit
Aug⁹. Prorſus nihil i huiuſmodi q̃ro. nihil
deſidero. cũ horrore talia recordor. Idẽ hr̃i
libello de cõflictu vitioꝝ ⁊ virtutum. c. xxij.
vbi dicit. ad ipm voluptas carnis. cur in vo
luptate tua nõ modo delectaris cũ te qđ ſeq̃-
tur ignores. acceptũ tẽpus in deſiderijs ꝑde
re nõ debes. q2 q̃; cito ꝑtrãſeat neſcis. Si eni
deus in voluptate hoiez miſceri coitus nol-
let in ipo humani generis exordio maſculuʒ
⁊ feminã nõ feciſſet. Cui rñdit Aug⁹ tanquã
ꝯtinẽs. Nolo inq̃t te ignorare quid p⁹ hanc
vitã recipias. ſi eni caſte ⁊ pie vixeris ſine fi
ne gaudebis. Si vero impie ⁊ luxurioſe eter
nis incẽdijs ſubiacebis. Inde eni magꝭ caſte
viuere debes. vñ q̃; cito tẽpus acceptũ tran
ſeat qđ te ignorare dicis qđq; in exordio hu-
mani generis maſculũ ⁊ feminã ꝑcreaſſe fa-
teris ⁊ mutuis ſe amplexib⁹ miſceri debere
oino veꝝ dicis. ſʒ q2 nubẽdi licentia q̃buſ-
dã tribuiť. hoc ẽ virginalẽ caſtitatem vel vi
dualẽ nequaq̃; ꝓhiberꝭ. Quibuſdã aũt nõ tri
buiť ſič qui virgines vel ꝯtinentes eẽ decre
uerũt. Fornicatio ꝟo nulli ipune ꝯcediť. q.
d. q2 ego noui ꝯtinẽtiã. iõ nõ debeo me reſol-
uere in corporis cõcupiſcẽtia ⁊ luxuria. Sʒ
ſic nõ faciũt modo noſtri ſacerdotes. iã enim
pcingunt lumbos ſicut in maio aſini habitã-
tes cũ extraneis ⁊ ꝯuerſantes eis dicentes.
Ego extraneaꝝ mulieꝝ familiaritatẽ habeo
⁊ tñ ornamẽta caſtitatis cuſtodio. q̃bus dič
Aug⁹. in li. de familiaritate extraneaꝝ muli
eꝝ. Attendant hi q̃; infelix ⁊ ꝑiculoſa ſit iſta
pſumptio. multi eni cũ putabãt ſe vincẽ ſunt
victi. Et ſubdit. Uñ tu putabas habere triũ
phum eternũ in curris ſupplicium. Caue igi
tur ne te falſa ſecuritate decipias nec de tuis
virib⁹ pſumas. Periculoſe eui dauid ꝑ mil-
le paſſus vidit mulierẽ ⁊ ſtatim homicidium
ſiľ fecit ⁊ adulteriũ. hec ille. Secũdũ cincto-
riũ ẽ abſtinẽtia q̃ pcingimur a ſupfluitate ci-
boꝝ q̃ pcinct⁹ fuit. Siľr. b. Aug⁹ q̃ raro vſuſ
ẽ in menſa ſua leguminib⁹ niſi ꝓpť infirmos
⁊ rariſſime carnib⁹. niſi ꝓpter hoſpites. Re
fert etiã poſſidoni⁹ q̃ vitã ei⁹ ſcripſit ꝙ Aug⁹
quadã vice quoſdã ſuos familiares ad pran
diũ vocaret. vnus curioſior ceteris coquinã
ingreſſus ẽ. cũq; oia frigida reperiſſet augu-
ſtinũ interrogauit quid ciboꝝ pranſurꝭ pať-
familias pparaſſet. Cui aug⁹. Neq̃; taliuʒ
epulaꝝ curioſius ẽ appetitor. Rñdit ego vo
biſcũ neſcio. nõ eni q̃ſiuit lauta cibaria ſuper
flua ⁊ delicata. Idcirco q̃tũ ad guſtũ q̃rit rõ
in li. ꝯfeſ. dicẽs. Quid de cibis. Et rñdit au
guſtin⁹. Siue de potu ſiue de cibo ſiue đ bal
neis. ſiue de ceterꝭ corporis voluptatib⁹ iter
rogaueris. nihil peto ab eis niſi inq̃tũ inua-
litudinis opẽ pñt ꝯferre. ⁊ vt in exẽplo legiť

legiť.b.Augꝰ.demodica delectatiōe quā in
comedēdo ſentiebat ſe excuſaſſe. dicēs. Sic
me docuiſti vt queādmodū medicamēta ſic
alimēta accedā ſumpturꝰ. Et h̄ ad p̄mum.
Quantū ad ſcd̄m docet dn̄s expectare dn̄i fi
nale iudiciū ꝑ p̄mioꝝ honeſtatem. Circa qd̄
notandū.b.Greg.in omeľ.ꝛ h̄r tranſūptiue
in cano.xxij.q.v.c.de forma. Nō eni inquit
ſufficit nō mala facere.niſi q̄s bonis opibus
ſtudeat inſudare Recte eni ſic̄ arboꝛ q̄ ſtaret
i hoꝛto ꝛ nemini noceret.ſi nō faceret fructū
eā nō laudaret oꝛtulanꝰ.vel foꝛtaſſis deijce/
ret ip̄am vel ſuccideret.ꝛ in ignē ꝓijceret cō
cremandā.ſic etiā ē de hoie q̄ licet nulli noce
at nō tm̄ ab h̄ ſaluabiť.ſed nc̄c̄e ē vt lucentia
opa habeat. Jō ſubdit dn̄s. Et lucerne ardē
tes.ſ.bone opationis ad ſimpliceſ vľ ſcē p̄di
cationis q̄ ad ſacerdotes. ¶ Et he ſunt lu=
cerne ardētes i manibꝰ vr̄is.h̄ dictū dn̄icum
ſolerť perpendit.b.Augꝰ qꝛ ſtati in p̄ncipio
ſue ꝯuerſionis ab opibꝰ incepit bonis.qꝛ in=
cepit a feruēti dilectione.ſm qd̄ dicit in lib.
ꝯfe. Sagittaueras tu coꝛ meū charitate ꝛ ge
ſtabā v̄ba tua tranſfixa i viſceribꝰ meis. Jn=
cepit ſtatim a dulci deuotōe. Jō ſubdit. Nec
ſatiabar illis diebꝰ dulcedine mirabili ꝯſide
rare altitudinē ꝯſilij diui ſup ſalutē generis
hūani quātū fleui in hymnis ꝛ cāticis ſuaue
ſonantis eccľie ꝛ currebant lachꝛyme ꝛ mihi
bn̄ erat cū illis. Jncepit a ꝑfecta cōtinuatōe
qꝛ q̄tidie in dei amoꝛe ꝓficiebat. Qꝛ vt refert
li.ꝯfeſ. Jnuenit ſe longe eē a deo i regiōe diſ=
ſimilitudis tanq̄ꝫ audiret vocē dei de excelſo
Cibꝰ ſū grādiū creſce ꝛ mādúcabis me.nec
tu me mutabis in te ſic̄ cibū carnis tue.ſed tu
mutaberis i me. Jncepit ſtati etiā a bonoꝛuꝫ
opatione nec lucernā ardētē ſiue accēſaꝫ po=
ſuit ſub modio ſꝫ i africa exercitabat ſe circa
coꝛpis macerationē.circa deuotā oꝛationeꝫ.
circa laboꝝ ꝯſcriptionē.ꝛ circa indoctoꝛum
eruditionē.ſic̄ h̄r in legēda. Sic diſcāt laici
vt ſint feruētes in dilectiōe dei ꝛ proximi.ꝛ
dulces in deuotōe.ꝑfecti in ꝯtinuatōe bono
rū.ꝛ diligenti opatiōe.vt ſic poꝛtēt lucernaſ
in manibꝰ. Et h̄ docuit Augꝰ exēplo ꝛ v̄bo.
Qꝛ dic̄ in omeľ. Quātū poſſumꝰ fructū my=
ſtice afferre ſtudeamꝰ timētes illd̄. Mat.vij
Ois arboꝛ q̄ nō facit fructū excideť ꝛ in ignē
mitteť.hec ſn̄ia euidenť oñdit ꝙ nō ſolū ma
lū feciſſe.ſꝫ etiā bonū nō egiſſe dānabile. hec
ille. ¶ Scd̄o in ſtatu ſacerdotali lucernam
poꝛtauit hūilitatis.qꝛ inuitꝰ ē in ſacerdotem
oꝛdinatꝰ ad h̄ ſe eſtimās indignū ſic̄ ip̄e pro/
bat ſcribēs in ep̄ľa ad valerianū. Nihil i hac
vita ꝛ maxie in h̄ tpe ē difficiliꝰ laborioſius

De humilitate ſti augi

ep̄i aut p̄ſbri officio.ſꝫ apud deū nihil beatiꝰ
ſi oino militeť ſic̄ noſter ip̄atoꝛ iubet. q̄s aūt
ſit modꝰ nec ex puericia mea nec adoleſcētia
mea didici.ſꝫ eo tpe q̄ diſcere ceperā. vis mi
hi facta ē merito peccatoꝝ meoꝝ.nā q̄d alid̄
eſtimē neſcio vt ſecūdus locꝰ gubernaculoꝝ
mihi tradereť quienniū tenere nō noueram.
Tanta etiā luxit hūilitate vt nullos honoꝛeſ
appeteret.ſic̄ pꝫ li.ſolilo. vbi rō q̄rit ab eo di
cēs. Putas an honoꝛes deſideres. Rn̄dit.
Fateoꝛ hos modo ꝛ pene his diebꝰ cupe de
ſtiti. Veſtes etiā ſupbas nō habuit.qꝛ refert
poſſidonius ꝙ Augꝰ dixerit. Fateoꝛ de pꝛe
cioſa veſte erubeſco.ꝛ iō cū mundanis vēdo
eā.vt qꝛ veſtis nō pōt eē cōis p̄cium· ſit cōe.
Poꝛtauit deniq̄ꝫ ſanctꝰ Augꝰ.lucernā ſcē ꝑ=
dicatiōis ꝛ doctrine veritatꝭ.vt de illo expo=
ni poſſit illud. Ecc̄i.l. Jn diebꝰ ipiꝰ emanaue
rūt putei aquaꝝ.ꝛ quaſi mare adimpleti ſūt
vltra modū. Jſte puteꝰ ē ſacra ſcriptura. q̄
adeo ē ꝓfunda.vt an̄ aduentū huiꝰ doctorꝭ
vix aliq̄s de h̄ puteo aquā p̄dicationis ꝛ do
ctrinaꝝ poſſit haurire. Sꝫ veniēte Auguſti
no emanauit eiꝰ doctrina ad inſtar putei.qꝛ
de occultis ſacre ſcripture ſenſibus doctrīas
ſalutiferas docebat.iō de ip̄o dicebat. Job.
xxviij. Pꝛofunda fluuioꝝ ſcrutatꝰ ē ꝛ abſcō
dita ꝓduxit in lucē. Emanauit etiā eiꝰ doctri
na ad inſtar maris.qꝛ ſic̄ a mari fluūt ꝛ ema=
nāt oēs fontes ꝛ flumina.ſic a doctrina Au/
guſtini emanāt ꝛ originē h̄nt omniū ſequēti
um doctoꝝ expoſitiōes ꝛ dicta. Referť etiā
Cū b.Bern̄.q̄dā vice in matutinis exiſteret
aliquātulū doꝛmiuit.ꝛ cū de q̄dam tractatu
auguſtini lectio legereť. vidit quēdā iuuenē
pulcherrimū ibi ſtantē.d̄ cuiꝰ oꝛe tātꝰ iundā
tiū aq̄ꝝ ipetꝰ exibat.ꝙ totā illā eccľiam iple/
re videreť.q̄ auguſtinū eē nō dubitauit.qui
aq̄ ſue doctrine totā eccľiaꝫ irrigauit. Jō ex=
poni pōt de ip̄o illud Eſa.xj. Repleta ē t̄ra
ſcia dn̄i ſic̄ aq̄ marꝭ operiētis. ¶ Jpſiꝰ etiā
doctrina emanauit vltra modū.qꝛ nō vnum
locū tm̄.ſ.ſacre ſcp̄ture expoſuit. imo v̄e oīa
loca inq̄ſiuit.ꝛ nihil indiſcuſſuꝫ reliq̄t.ita vt
ſibi ꝯpetat illd̄.iij.Regꝭ.iiij. Diſputauit ſup
lignis a cedro q̄ ē in libano vſq̄ꝫ ad Jſopū.q̄
egrediť de pariete ꝛ diſſeruit de iumētꝭ ꝛ vo=
lucribꝰ ꝛ reptilibꝰ ꝛ piſcibꝰ. Per cedrū itelli
giť altitudo diuitatꝭ.per iſopū intelligiť hu=
manitas humilitatis. Diſputauit ḡ a cedro
ad iſopū.h̄ ē ab altitudine diuitatꝭ ad hūani
tatē hūilitatꝭ.fec̄ eni libꝝ de ciuitate dei q̄ſi
de cedro diuitatꝭ.ꝛ de incarnatiōe v̄bi quaſi
de iſopo hūanitatꝭ. Diſſeruit etiā de iumentꝭ
h̄ ē de vitijs pctōꝝ.q̄ ſunt iumenta ſm. Pſ̄.

xlviij. Homo cũ in honore eẽt non intellexit
rc̃. vel de virtutib⁹ ſanctoꝝ. qui etiã dicunt̃
iumẽta dei dicẽte pſ. lxxij. Ut iumẽtũ fact⁹
ſum apud te. q: fecit vnũ tractatũ de ꝯflictu
vitioꝝ ꝛ virtutũ. Diſſeruit etiã ꝺ volucrib⁹
id ẽ de dignitate angeloꝝ ꝛ gloria ſanctoruꝫ
qui volant pennis amoris ꝛ cõtẽplatiõis. et
ſiĺr de reptilib⁹. h̃ eſt de diuitijs auaroꝝ q̃
repunt circa terrã ꝑ amorẽ diuitiaꝝ. De pi-
ſcib⁹. i. de penis damnatoꝝ ꝛ demonũ. q̃ ſem
per ſunt in aquis dãnationũ. Ideo ꝓ laude
glorioſiſſimi doctoris Proſper. li. iij. de vi-
ta cõtẽplatiua inq̃t. Sanct⁹ Auguſtin⁹ acer
ingenio. ſuauis colloquio familiaris peritis
in eccl'iaſticis laborib⁹ operoſus. in quottidi
anis diſputationib⁹ clarus. in omni actione
ſua cõpoſit⁹. in q̃ſtionib⁹ ſoluẽdis acutus. in
ꝯuincendis hereticis circũſpectus. i expoſi-
tione fidei noſtre catholic⁹. in explanandis
ſcripturis canonicis feruens. hec Proſper.
Ita diſcãt ſacerdotes de h̃ luie gl'ioſo. q̃ten⁹
exẽplo ſui ſint humiles. q: ſacerdotiũ eſt di-
gnitas maxia. iõ humiliari debẽt in oib⁹. ſꝫ
illud Eccl̃i. iij. Quanto maior es humilia te i
oibus. ꝛ iuuenies grãm corã deo. nec debẽt
appetere veſtes nimiũ ꝓcioſas. Iõ p̃cipitur
eis de vita ꝛ honeſtate clericoruꝫ. Clerici ne
pannis rubeis vel viridib⁹ vtant̃. ſed labo-
rent in verbo dei. Et hoc quo ad ſecundum.

¶ Sermo p̃m⁹ de decollatõe Iohis bap.

Herodes tenuit ꝛ

vinxit iohannẽ in carcerẽ. Ita ſcribi
tur Mar. vj. A Iſidorus lib. xij.
dicit. Uulpis inter oia aialia fraudulentiſſi-
mũ aial inuenit̃. q: gallinis ꝛ ceteris auibus
ẽ valde inimicũ. Qñ eni eſurit ſubito excogi
tat aſtutiã currẽs ad locũ vbi agricolã noui-
ter ſcit araſſe. iacẽs q̃ſi mortua nõ ſe mouens
nec anhelitum ſenſibilit̃ extrahẽs Ipaq; ſic
iacente. veniũt cornices aueſq; cõſiles. ꝛ ca-
dauer eſtimãtes. Cũ aũt aues ſuꝑ ſe ſenſerit
ſubito vnã vel duas rapit ꝛ occidit. Spũali
ter ꝑ vulpẽ hoies fraudulenti deſignant̃. q̃
quottidie bonis ꝛ ſimplicib⁹ hominib⁹ ma-
lum machinant̃ ſub ſimulatione bonitatis.
Q: dicit Cicero. xl vij. Ethy. Maxim⁹ fal-
lendi doluſq; inferendi in ſimulatione adula
tioneq; cõſiſtit. Q: legit̃ figuratũ. ij. Regũ.
xx. de quodã milite fraudulẽto Ioab q̃ fuit
in curia dauid. h̃ obulã habuit quẽdã militẽ
fidelẽ cui Amaſa nomẽ. ꝛ fuit cognat⁹ ſu⁹ q:
erãt de duab⁹ ſororib⁹. ſic̃ dr. ij. Regl. xvij.
Huc ſalutãs adulatorie dixit. Salue frat̃ mi
Et tenẽs manu dextra mẽtũ ei⁹ q̃ſi vellet da
re oſculũ ei ſed interi diſpoſuit (vt dic̃ Ra-
biſalomõ) vt ſibi caderet gladi⁹ de vagina.
nec tardaret amaſa vt leuaret de terra. ad re
ponendũ in vaginã. ꝛ ſic nõ obſeruauit gla/
diũ ei⁹. Ioab aũt fraudulent̃ ꝑcuſſit eũ in la
tus ꝛ ei⁹ viſcera effudit. ꝛ ille protin⁹ expira
uit. Talis fraudulẽt⁹ ꝛ vulpinus fuit rex he
rodes antipas quẽ ꝛ dñs Luc. xiij. vulpi cõ
parat dicẽs. Cũ quidã ex phariſeis venerũt
ad xp̃m dicẽtes. Exi ꝛ vade hic q: herodes
vult te occidere. Ite inq̃t ꝛ dicite vulpi illi
Ecce eijcio demonia ꝛ perficio ſanitates. hic
vulpis ſimulauit ſe triſtẽ propt̃ iuſiurãduꝫ
ꝛ tñ de morte ſanctiſſimi iohis cogitauit. q:
ſm Petrũ in ſchola. hiſt. Credibile ẽ q͛ he-
rodes cũ vxore ſua deuoti Iohis de occiſio
ne facienda prius ſecreto tractauerit. Idem
ſentit. b. Hiero. in glo. ſuꝑ Marc̃. vj. dicẽs
Iõ forte iurauit. vt occaſionẽ occidendi iue
nerit. iõ ꝛ eũ poſuit in carcerẽ. vt atteſtantur
verba thematis. Herodes tenuit ꝛ vixit io-
hannẽ. In quib⁹ verbis paſſio iohannis de
ſcribit̃ q̃ ad tria. Primo ad auctorẽ qui fieri
mandauit. ibi. Herodes. Scđo ad ordineꝫ ꝛ
ad modũ quẽ ſeruauit. ibi. Tenuit. Tertio
ad cõditionẽ ꝑſone q̃ ſuſtinuit. ibi. Iohãnẽ.

B ¶ De p̃mo ẽ notandũ Nicola⁹ de ly-
ra ſuꝑ Matth. in glo. dicit fuiſſe tres hero-
des noie vocatos. Prim⁹ in iudea fuit inſti-
tut⁹ rex iudee a romanis cui⁹ pat̃ fuit idume
us. iſte vocat⁹ erat aſcolonita q̃ occidit pue-
ros innocẽtes. vt habet̃ Matth. ij. Secun-
dus fuit Agrippa. filius ariſtoboli q̃ occidit
Iacobũ ponẽs in carcere petrũ. vt habetur
Act̃. xij. Tertius fuit antipas filius hero-
dis aſcolonite. ꝛ iſte fuit auctor hui⁹ ſceleris
qui iohannẽ decollari mandauit. illud enim
ortũ ex hoc habuit. Refert Petr⁹ comeſtor
i ſcholaſtica hiſtoria q͛ iſte herodes antipas
fili⁹ magni herodis romã ꝓficiſcẽs ꝛ ꝑ frẽm
ſuum philippum tranſiẽs cũ herodiade vxo
re philippi. ꝛ ſm Ioſephuꝫ ſororẽ herodis
agrippe. ſecreto pepigit q͛ in reditu ſuo vxo
rem ſuã repudiaret. ꝛ ipſam in cõiugiũ duce-
ret. qđ vxorem Arrethe regis damaſcenoꝝ
filiam minime latuit. ꝛ iõ nõ expectauit viri
reditũ. ſed ad p̃rem quãto citius feſtinauit.
Rediens ergo herodes herodiadem philip
po abſtulit. ꝛ Arrethã regẽ ꝛ herodẽ Agrip
pam in ſui amiciciã cõuocauit. ſꝫ cũ Iohes
ip̃m argueret ſm legẽ q͛ accepat fratrĺ vxo-
rẽ ipo viuẽte. ſibi mime liceret hr̃e. C ¶ Et
q: ſm Chry. incurrit odiũ q̃ arguit crimino
ſos. Et ſm cõe ꝓuerb. Qui veritatẽ loquit̃
caput ſibi ꝯtũdit̃. Iõ herodes videns q͛ ip̃m

argueret. ⁊ qꝛ propt̄ p̄dicationē ⁊ baptiſmū ſm̄ Joſephū magnū populū ꝯgregaret vxoriq; volēs ꝯplacere ipm̄ in carcerē vinculauit ⁊ occidere voluit. ſ; populi ſequētis diſpendia ꝑtimeſcēs non auſus fuit Sic adhuc multi timētes diſpendia corpis ⁊ penas peccare non audent. vel ſic malū ꝑpetrare plus formidantes hoīes q̄ deū. ⁊ illi ſiles ſunt herodi. De quib⁹ Iſidor⁹ in li. Ethimo. Aliud ē nō peccare amore dilectionis dei. aliud timore ſupplicij. Ille itaq; mercedē boni opis percipit q̄ amādo iuſticiā facit. nō is q̄ eā ſolo metu penaꝝ inuit⁹ cuſtodit. Deſiderātes igitur herodes parit̄ ⁊ herodiades occaſionē aliquā inuenire. vt iohānē poſſent occidere. videnť in ſecreto dixiſſe vt herodes natalis ſui diē. corā p̄mis galilee p̄ncipibus celebraret. ⁊ puelle ſaltanti filie herodiadis q̄d petierit ſe datuꝝ iuramēto cōfirmaret. ⁊ ip̄a matre iubēte caput iohānis petēte. illud propter iuramētū ſibi factū eū tribuere oporteret. Sed de iuramēto facto ſe ſimularet ꝯtriſtari. ⁊ q̄ fuit ſimulatio p; ex illo. qꝛ ſi illa patris vel matris interitū poſtulaſſet. herodes vtiq; nō conſenſiſſet. Ordinato igiť ꝯuiuio puella corā omnib⁹ ſaltat. oībus placet. rex ſibi iurat quicquid peteret ſe datuꝝ. ⁊ illa p̄monita a matre. caput iohis poſtulauit. ſed verſipellis herodes propt̄ iuſiurandū ſe cōtriſtatū ſimulauit. eo q̄ vt dicit Raban⁹ temere iuraſſet qđ facere oporteret. ſic triſticiam p̄ferebat in facie cū leticiā haberet i mente. excuſauit ſcelus iuramēto. vt ſub occaſione impietatis pius videreť. Ideo ſpiculator mittiť. caput iohannis p̄cindiť. ⁊ puelle dať ⁊ puella mrī adultere p̄ſentat. Sup his Ambro. conqueriť ⁊ Joh. Chry. ſup euangeliū Matthei. Hodie inquit Johānis virt⁹ herodis feritas referť. ꝯfuſa ſunt viſcera. corda cōtremuerūt. caligauit viſus. ebetauit ſēſus. aufugit intellectus. Et ſubdit. Johannes ſchola virtutū. magiſter vite. ſanctitatis forma. norma iuſticie. virginitatis ſpeculu; pudicicie titulus. caſtitatis exemplū. penitētie via. peccatoꝝ venia. fidei diſciplina. Johannes maior hoīe. par angel̄. legis euāgelij ſanctio. apl̄oꝝ vox. ſilentiū ꝓphetaꝝ. lucerna mundi. p̄curſor iudicis xp̄i. melos dn̄i. teſtis totius. medi⁹ trinitatis. ⁊ hic tant⁹ dať inceſtuoſe. tradiť adultere. adijcitur ſaltrici Merito g̊ ꝯfuſa ſunt viſcera. corda tremuerunt. hec Chry. Et hoc q̄ ad p̄mū. Quantu; ad ſecūdū deſcribiť ordo quē ſeruauit herodes. Primo miſit miniſtros ad capiendū iohannem. Secūdo tenuit eum. Tertio vinxit eum. Quarto poſuit eū in carcerem. Quintū ſupaddiť q̄ eū decollauit. Ex quo p; q̄ ip̄e inter ceteros martyres dignior fuit merito. qꝛ ceteri martyres ſolū paſſi ſunt ꝓ fidei veritate. ſed ip̄e paſſus eſt pro caſtitate quā ſuadebat dicēs ad herodē. Mar. vj. Nō licet tibi habere vxorē fratris tui. Et nō tm̄ fuit dignior merito inť martyres. imo apl̄os. qꝛ apoſtoli miniſtrabāt chriſto in acquiſitione populoꝝ. Johannes autem in acquiſitōe apoſtoloꝝ. qꝛ tres diſcipulos. Andreā Petrū ⁊ Philippū prius ad chriſtum miſit ⁊ ei adherere perſuaſit. Joh. j. Etiā inť meritu; ꝯfeſſoꝝ primatū obtinet. nam inť oēs aſperior in veſtitu. partior in victu. ſecretior in incolatu. que vitā reddūt perfectam ꝯfeſſoru; Nam de victu ei⁹ ſcribiť Matth. iij. Q̄ eſce erant locuſte ⁊ mel ſiluestre. ¶ Sup quo dicit glo. q̄ locuſte ſunt auicule parue q̄ naſcunť de humoribus maris. aliquo quodam volatu. ſed decliuo que oleo cocte gratū habent ſaporem. Sed Hiero. aliť ſentit accipiens hoc ex dictis Arnolphi. q̄ in deſertis iudee ē minimū genus locuſtaꝝ ad quātitatem vnius digiti ⁊ manib⁹ in herbis capiunť de facile. ⁊ cocte in oleo pauperē prebēt victum Idē refert q̄ mel ſiluestre ſunt queda; folia arboris. habētes folia rotūda ⁊ lata habētia quaſi colorē lactis ⁊ ſaporē mellis que folia manu teruntur ⁊ cocta comedunť. ⁊ in his eſcis Johannes fuit contentus. Sed diť gloſa ſuper Matth. iij. Quāuis exteri⁹ edebat locuſtas interius tamen edebat delitias ſempiternas. Exterius mel ſiluestre. interi⁹ mel celeſte. Exteri⁹ bibebat aquā naturalē. interi⁹ aūt ſp̄ualē. De veſtitu āt ei⁹ ſcribit Mat. vbi ſupra. q̄ erat de pilis cameloꝝ. q̄ mēbra eius virginea cōfricabant. Jō diť Chry. ſuper Matt. Seruis dei nō ꝯuenit habere veſtimētum ad ſpeciē viſionis. ⁊ ad carnis delectamentum. ſed tm̄ ad tegimen nuditatis. Habebat eni iohānes veſtē nō mollem neq; delicatam. ſed ciliciā grauē ⁊ aſperā ⁊ conterentem corpus potius q̄ fouentem. S; ſm̄ glo. q̄uis exterius veſtit⁹ fuit pellis camelorū. interi⁹ tm̄ habuit indumēta ꝟtutū. De q̄bus ꝟtutib⁹ iuenies ſupra in ſer. de ip̄i⁹ nati. de incolatu ſue habitatiōis canit eccl̄ia. Antra deſ'ti tener] ſub ānis. ciuiū turmaſ fugiēſ petiſti qꝛ q̄nquēniſ ex̄ns hēmū itrauit ⁊ ibidē vſq; ad. xxiiij. vl̄. xxvj. ānos ꝑdurauit. ſ; q̄uis exteri⁹ hītauit i heremo. iteri⁹ tm̄ habitabat i celo. exteri⁹ habuit ſocietatē feraꝝ. interi⁹ ſocietatē angeloꝝ. Etiā. b. Johēs inť virgines p⁹ matrē domini p̄matū habuit. quia

nemo eo caſtioꝛ.nullꝰ floꝛe v̉ginali ſplendidi
oꝛ.Teſte Chꝛy.ꝗ ait.Circũſpicite totã ſcita/
tẽ nazareoꝝ.nullũ puriorẽ.nullũ ſplẽdidio/
rẽ nec floꝛidioꝛẽ inuenietꝭ iohãne.qꝛ iohes ẽ
virgo.imo virginitatis inſigne ſpeculũ.pu=
dicie titulus ⁊ caſtitatis exẽplũ.ꝓpt̃ qđ rõe
virginalis caſtitatis ſolꝰ fuit dignꝰ xp̃m ba=
ptiçare.qui ſicut nõ niſi de virgine dignatus
ẽ naſci.ſic nõ niſi de virgine voluit baptiçari
hec Chꝛy.Ecce tantꝰ vir ⁊ ſanctiſſimꝰ inter
mulieꝝ natos hodie tentꝰ ẽ ⁊ vinctꝰ in carce
rem.Ideo hoc cõquerit̃ Johes Chꝛyſ̃.ſuꝑ
euangeliũ hodiernũ.Qui vincula ſoluebat
peccatoꝝ.peccatoꝝ vinculis detinet̃.vt vin
cto viuẽte locũ vite peccatores nõ inueniant
Et ſubdit.Herodes tu adulteriũ facis ⁊ Jo
hannẽ mittis in carcerẽ.ſic iudicas ſedẽs ĩ lo
co iudicis reus.loco iudicis innocẽtie perſe=
cutoꝛ.Et hoc ad ſecũdũ.Quo ad tertiũ poni
tur cõditio pſone ꝗ ſuſtinuit cũ dixit Johem
Ubi nota ꝙ cõditio pſone ad multa priuile=
gia ẽ exgreſſa.Qꝛ ſm Chꝛy.Ab eodẽ ange=
lo quo xp̃s.iohãnes ẽ nunciatꝰ.in vtero ſan
ctificatus.a matre eius ſanctiſſima viſitatus
propha ⁊ pluſ ꝗ̃ propha vocatꝰ.de terra ma
nibꝰ btẽ v̉ginis leuatꝰ a ſoꝛdibꝰ lotus.panni
culis inuolutꝰ.patris linguã reſerat.baptiſ/
mũ oꝛdinat.xp̃m indice demõſtrat.manibuſ
baptiçat.qui ip̃m p̃ oibus laudat ⁊ in limbo
xp̃m venturꝝ p̃dicat.Preter hec p̉uilegia in
eiꝰ nominatione tria ſingularia relucebant.
E Primo appellatꝰ ẽ angelus Malach.iij
Ecce ego mitto angelũ meũ ꝗ p̃parabit viaꝫ
ante te.qđ dictũ fuit de iohãne.ſic̃ teſtat̃ os
veritatis.Mat.xj.Hic ẽ de quo dictum eſt
Ecce ego mitto.⁊c̃.Eſt eni angelus nõ natu
ra ſed officio.qꝛ angelus dicit̃ nũcius verꝰ a
deo miſſus.Johis.j.Fuit hõ miſſus a deo.
Sed quare vt aduentũ ſuũ hoibus nũciaret
⁊ vt teſtimoniũ perhiberet.ſm illud Joh.j.
Hic venit in teſtimoniũ.vt teſtimoniũ perhi
beret de lumine.Etiã vt hoies ad xp̃i baptiſ
mũ humiliaret ꝗ voluit inſtituere baptiſmũ
ꝗ hoies a peccatꝭ mũdarent̃.⁊ hoc inſolituꝫ
videbat̃.Jõ miſſus eſt iohes vt hoies bapti
çaret aqua.⁊ aſuefaceret ab baptiſmum xp̃i
Jõ dixit Mat.iij.Ego baptiço vos ĩ aqua
in penitẽtiã.Etiã iõ miſſus ẽ.vt hoies ꝯuer=
teret ad dñm p̃dicãdo.Jõ dꝛ Luc̃.j.Ip̃e p̃i
bit ante illũ.⁊ ꝓpter illa angelus appellatꝰ ẽ
Secũdo vocatꝰ ẽ iohes.ꝓpter gr̃e ſue imen
ſitatẽ.habuit eni magnã gr̃am.qꝛ mirabilit̃
exultauit.qñ mat̃ eiꝰ Luc̃.j.dixit ad mariaꝫ
Ecce eni vt facta ẽ vox ſalutationis in auri/
bus meis.⁊c̃.Etiã apparuit eiꝰ gratia.quã=
do eũ xp̃s amicabiliter commẽdauit dicens.
Inter natos mulierum nõ ſurrexit maioꝛ io=
hanne baptiſta.Matt.xj.Tertio dictus eſt
vox ꝓpter p̃dicationis vtilitatẽ.qꝛ prius cla
mauit penitentiam agite appꝛopinꝗbit enim
regnum celoꝛum.Matth.iij.Hec vox mul=
tum vtilis fuit peccatoribꝰ.qꝛ propt̃ illã mul
ti penituerũt ⁊ gratiã pceperũt.Nam vt di=
citur Matth.iij.Exibãt ad eũ cõfitẽtes pec
cata ſua.qui vtiqꝫ penitẽtiã non egiſſent.niſi
vocem iſtam glorioſam audiſſent.

Sermo ſcđs de decollatõe Joh.bap.

HErodes miſit ac

tenuit iohannẽ.⁊ vinxit eũ in carce=
rẽ propter herodiadem.Mar.vj.
A Pli.in ſpe.hiſt.li.viij.c.v.ait.Ꝙ aper ẽ
tante feritatis ꝙ etiã moꝛtẽ puipendẽs ꝯtra
venatores ferro intrepide ſe infigit ⁊ ille trãſ
fixus cõtra ſibi reſiſtentẽ vires recolligit.et
hoc ẽ principalit̃ qñ ẽ in amoꝛe.qꝛ tunc ꝑ vx
oꝛe atrocit̃ pugnat.vngulis terrã ſcalpit.ꝫe
tas erigit.culmos vibrat.⁊ parũ tũc ꝯmedit
⁊ macreſcit.Sp̃ũalit̃ ꝑ aprũ intellige pecca=
torem luxurioſum.qꝛ tunc talis ferꝰ ẽ contra
ſe arguentẽ.⁊ principalit̃ quãdo arguitur in
amoꝛe inoꝛdinato.Et hoc pꝫ in li.phoꝝ vbi
refert Endoxꝰ ꝙ pitagoras veniẽs in quan
dam ciuitatẽ in qua vidit populum in luxu=
riaꝫ lapſum.ip̃e aũt populũ in amoꝛe exiſten
tem redarguit.vt de luxuria ceſſarent.⁊ con
tinentiam ſeruarẽt.Quidã ex eis incõtinẽti=
oꝛes ei inſidias parauerũt.⁊ occidere volue=
rũt.Quare hoc.qꝛ ille cõtinẽs fuit.iſti luxu=
rioſi.⁊ ſic diſſimiliũ fuerũt moꝝ.Modo dic̃
Seneca in li.de aia.Aie diſſimiliuꝫ fuerunt
coꝛpoꝝ.ergo diſſimilia habuerũt ſtudia.ita
etiam fuit ad propoſitũ.Beatus Johannes
virgo fuit caſtiſſimus.Herodes aũt luxurio
ſiſſimus.Jõ cum ipſum Johannes arguit đ
luxuria dixit.Non licet tibi habere vxoꝛem
fratris tui.Ille quaſi aper ferox ⁊ frẽdẽs cõ
tra ſuũ venatoꝛem ſanctum iohannẽ.qui ni=
tebatur eum capere rete p̃dicationis.inſur=
rexit ⁊ vxoꝛem ſuã adulterã defendit ipſum
ꝙ in carcerem miſit.vt dicit euangeliũ.Mi
ſit herodes ac tenuit.⁊c̃.In quo tria princi=
paliter deſcribuntur.Quantum ad pꝛimum
Johannis repꝛehenſio amoꝛoſa.ibi.Nõ li=
cet.Secũdo herodis obſeruatio furioſa.ibi
Herodi.⁊c̃.Tertio iohãnis decapitatio do=
loꝛoſa.ibi.Miſſo. B Circa p̉mũ ẽ notan/
dũ dicit̃ in cõi prouer.Qui veritatẽ loꝗt̃ ca=
put ſibi cõterit̃.de h̉ legit̃ in geſtꝭ Ro.ꝙ Ty
tus ĩpatoꝛ in ciuitate romana iſtituit vt dies

ꝑmo geniti ſui ab oib⁹ celebꝛis haberet̃. ⁊ ne
occulte laboꝛarēt rogauit Uirgilium vt arte
ſua ſtatuā faceret ꝑ quā occulte laboꝛātē ſci-
re poſſet. Jlle aūt fecit ſtatuā q̄ ipatoꝛis edi-
ctū nō ſeruātes manifeſtabat. Jnterea q̄daȝ
faber acceſſit ad ſtatuā noīe focas dicēs Per
accuſationē tuā multi ſūt interempti. iō vo-
ueo deo meo ſi me accuſauerꝭ caput tuū fran-
gā. ⁊ ꝑcuſſit caput malleo ei⁹. venientes igit̃
miniſtri regꝭ viderūt in fronte ei⁹ q̄ veritatē
loq̄tur ꝙ caput ꝯfractū habebat. Quis itel-
ligit̃ ꝑ Tytū q̄ fuit miſericoꝛs erga ſubditos
ſuos nullum abire ꝑmittens ſine munere ſic̃
dic̃ Suetoni⁹. niſi pat̃ celeſtis intelligit̃ q̄ eſt
ipatoꝛ angeloꝝ. cui⁹ mīa plena ē terra nullū
ſinēs ſine munere. q꞉ pluit ſuꝑ iuſtos ⁊ iniu-
ſtos ⁊ oꝛiri fac̃ ſolem ſuper bonos ⁊ malos.
Matt. v. Hic ipatoꝛ rogauit Uirgiliū h̓ eſt
xp̄m filiū ſuū vnigenituȝ vt ſua arte ⁊ ſapīa
faceret ſtatuā h̓ ē ſanctū Johēm q̄ ſtetit foꝛti
ter adūſus malos eos arguēdo. Matth. iij.
Genimina viperaꝝ q̄s demōſtrabit vob̄ fu-
gere a vētura ira. ⁊ h̓ arguebat herodē dicēſ
Nō lȝ tibi hr̃e vxoꝛē fratrꝭ tui. ſ. in ꝯiugē ra/
ptā ſibi. q꞉ h̓ ē ꝯtra iuſticiā. q꞉ p̄ſciebat ꝙ nul
lus vxoꝛē fratrꝭ ſui ip̄o viuente duceret. ¶
Et hanc iuſticiā. b. Johēs defendit vſq꞉ ad
diſplicentiā regis vſq꞉ ad carceres ⁊ vſq꞉ ad
moꝛtē. q꞉ ꝑpendit illō Chꝛy. ſuꝑ Mat. Nō
ſolū ꝓditoꝛ ē veritatꝭ q̄ mēdaciū ꝓ veritate
loquit̃. ſed qui nō libēter ꝓnunciat veritatē
quā ꝓnūciare opoꝛtet aut nō libent̃ offēdit
veritatē quā defendere opoꝛtet. Jō Johēs
ꝓnunciauit veritatē ne videat̃ ꝓditoꝛ v̓ita-
tis. ⁊ poti⁹ amiciā herodis amittere voluit.
q̄ꝫ relinq̄re voluiſſet veritatē. odioſus eni ſi-
bi fuit. q꞉ eū de adulterio rep̄hēdebat Jō po
tuit dicere ad Gal̃. iiij. Jnimic⁹ vob̄ fact⁹ ſuȝ
veritatē vobis dicēs. vnde dicit euāgelium.
Herodes miſit ſeruos ſuos ⁊ tenuit Johēm
⁊ vinxit eū in carcerē. Non eni fecit h̓ in per
ſona ꝓpꝛia ſed ſuoꝝ. ⁊ tm̄ dicit euangeliſta ꝙ
ip̄e tenuit ⁊ vinxit. ⁊ hoc iō. q꞉ regula iuris ex
tra de regu. iur. Qui ꝑ aliū aliq̄d facit ē ac ſi
per ſeip̄m faceret. Hic dicit Chꝛy. Herodes
te petiuit cauſa. te arguunt vincula te carcer
accuſat. te diuulgat in publicū ꝓducta pena
Johīs. vnde qui huius cām requirit in te iu
uenit qō peniteat. ⁊ in Johanne qō doleat.
Johānes oꝛbi natus fame ⁊ virtuti ꝯgnitus
celebꝛātib⁹ ſanctitatē. ⁊ dū attrahit ad ſe in-
quiſitoꝛes innuere facit vt tu⁹ cunctis inno-
teſcat inceſtus ⁊ vt te habeat cōfuſio publi-
ca quē coꝛrigere nō valuit ſecreta coꝛreptio
⁊ ꝓuata. Herodē eni Johēs monuit nō accu

ſatione pulſauit tanq̄ꝫ iuſticie amatoꝛ. vn̄ eū
coꝛrigere voluit nō perdere nec perire. ſȝ he-
rodes facib⁹ libidinis ardēs ꝑire magis vo-
luit q̄ꝫ redire vt vxoꝛē fratris illicite poſſide-
ret. ¶ Quare aūt herodes miſit ip̄m i car
cerē rōem ponit euāgeliſta dicēs. Propt̃ he-
rodiadē vxoꝛē fratrꝭ ſui philippi quā tulerat
Hiſtoꝛiā vide ſupꝛa ſ̓mone p̄cedenti mēbꝛo
ꝑmo. Quantū ad ſecūdū moꝛalit̃ ē notandū
illa que in Johanne ſūt facta in peccatoꝛib⁹
quottidie iplent̃. Per herodē nāq꞉ qui inter
p̄tatur pellis gloꝛians intelligit̃ diabol⁹ qui
in ſuperbia gloꝛiat̃. Hic ad inſtar herodis
mittit apparitoꝛes ſuos vt decipiant ⁊ capi
ant Johēm. h̓ eſt hominē in gratia dei exiſtē
tē. qō figuratū ē. j. Reg. xix. vbi legit̃ ꝙ ſaul
miſit lictoꝛes hoc ē punitoꝛes ſiue miniſtros
qui pꝛeſto erant ad occidendū vt appꝛehen-
derent. Dauid qui interp̄tat̃ manufoꝛtꝭ. h̓ ē
foꝛtē xp̄ianū quē miniſtri diaboli nitunt̃ cō-
p̄hendere per ſuaſionē ſeptem moꝛtaliū pec-
catoꝛum. Secundo diabolus tenet ip̄am ani
mā ꝑ ꝯſenſū ⁊ delectationē. Quādo eniȝ tē-
ptatur a diabolo nō nocet ei q̄ꝫdiu nō ꝯſentit
nec delectat̃ in peccatis. q꞉ ſ̓m Augꝭ. Cogi-
tatio quātūcū q꞉ turpis mentem non polluit
quando ratio nō cōſentit. Sed tales tempta
tiones cogitationū ſunt meritoꝛie vt dic̃ Bo
nauentura. Sed mox vt delectari ceperit et
cōſentire capit̃ manu diaboli ⁊ tenet̃. Jō di
cit. b. Amb. vt habetur allegatiue. xv. q. j.
non eſt. Neminē inquit iugo ſeruitutis dia-
bolus aſtrictum tenet niſi ſe ei pꝛius ere pec-
catoꝛum vendiderit. Quare monet Tobias
quēlibet hoīeȝ. Tob. iiij. Omnibus diebus
vite tue i mēte habeto dn̄m deum tuum ⁊ ca
ueas ne cōſentias peccato. quia peccatum ē
rete per qō diabolus capit hoīem peccatoꝛē
¶ Facit enim ip̄e ſicut aranea. de qua Jſi.
li. xij. ꝙ plurima ꝯſueuit texere fila i feneſtrꝭ
aut aliȷ̈s locis patentib⁹ ⁊ occultꝭ ad muſcas
capiēdū q̄ ſunt ſibi eſce valō dulces. Sic dia
bolus ponit nobis vndiq꞉ hamos vt cape ⁊
tenere poſſit ꝑ peccata. ⁊ deniq꞉ deuoꝛare.
Jdcirco. b. Petr⁹ monet nos. j. Pet̃. v. Fra
tres ſobꝛiȷ̈ eſtote ⁊ vigilate. ⁊c̃. Tertio diabo
lus ligat aīam per cōſenſum peccati. peccata
enim ſunt vincula diaboli ⁊ cathene vt dicit
Auguſtin⁹. ix. confeſſio. quadrifoꝛmit̃ vin-
culant̃ peccatoꝛes. Quidā enim ſunt quoꝛū
pedes ⁊ crura ligant̃ q̄ſi quibuſdā cōpedib⁹
ne poſſint ire ad eccl̓ias ⁊ ad ſ̓mones. ſȝ tm̄ i
nocte ad furta vl̓ ad homicidia ludos vl̓ tab
nas vadūt. ō his dic̃ ps̄. ciiij. Humiliauer̃t i
cōpedib⁹ pedes ei⁹. ſ. pctō꞉is. aliȷ̈ ligant̃ cir-

ca ventrē ⁊ femora peccato gule ⁊ luxurie. d̄
qua cathena dꝛ Eſa. lviij. Si abſtuleris d̄ me-
dio tui cathenā dabit tibi dñs de⁹ tu⁹ req̄em
ſemꝑ. alij quoꝝ corpus ⁊ lingua ligant̄. qꝛ
turpia loquūt̄. de quib⁹ Eſa. lij. Solue vin-
cula colli tui captiua filia ſion. Alij ſūt q̄rum
brachia ferreis ligata ſūt vincul̄ ſic̄ vſurarij
⁊ falſarij. de quibus vſurarijs refert Guil̄.
pictauienſ. ꝙ quidā frat̄ vald̄ religioſus vi-
diſſet in viſione quēdā hoīez in medio flāma
rū ꝓſtratū de cui⁹ vtero arbor ꝓcedebat al-
ta in cui⁹ ramis hoīes diuerſi femie ⁊ maſcu
li erant ſuſpenſi ⁊ flāma ab imo ꝓcedēte acer
rime torquebant̄ ſꝫ ille q̄ in fūdo iacebat ſuꝑ
oēs maxie torq̄bat̄. ⁊ cum ille frat̄ quereret
a doctore ſuo quid hoc eſſet. ait illi. Ille qui
iacet in imo pat̄ fuit ⁊ p̄ncipiū generationis
iſtoꝝ oīm ⁊ fuit pauꝑ ⁊ ꝑ vſuras aſcēdit. alij
aūt oēs ſunt filij ⁊ nepotes. qꝛ ab eo ꝓceſſert̄
imitati paternū ſcelus ⁊ ꝑ vſuras acquiſita
poſſiderūt ⁊ nec reſtituerūt. iō cū eo torquēt̄
p̄r aūt ſuꝑ oēs torq̄t̄ vidēdo eos q̄ ꝑ eū i h̄ tor
mentū venerūt. ⁊ pena ei p̄ oībus augmēta-
tur. Quarto diabol⁹ peccatorē incarcerat ꝑ
ꝯſuetudinē pctōꝝ qd̄ figuratū ē. iiij. Regum
xxv. ꝙ rex babylonie Nabuchodonoſor Ze
dechiā regē hierl̄m vinxit cathenis ⁊ poſuit
eū in carcerez. ſic diabolus hoī facit ꝑ pctm̄
qd̄ ē carcer diaboli. Quanto eni peccata ſe-
pi⁹ reiterant̄ tāto feruēti⁹ ſub ptāte diaboli
ꝯſeruant̄. qꝛ ſicut ait Aug⁹. Recte ſic ianua
regni celeſtis nobis aperit̄ bonis opib⁹ ita ⁊
malis opib⁹ claudit̄. ¶ Ipe igit̄ pctōr aū
q̄ꝫ ponit̄ in carcerē dꝫ velocit̄ reſurgere ꝑ pe
nitētiā ſ̄m ꝙ monet Helmand⁹ dicēs. Feſti
na vt reſurgas. nā ſi reſurgere hodie ē diffici
le. cras erit difficili⁹ Illd̄ etiā legit̄ i vitaſpa.
ꝙ quidā frat̄ abbatē zizoiū interrogauit. q̄d
faciā pat̄ qꝛ cecidi. Cui ille. Surge inq̄t. ⁊ il-
le. ſurrexi. ⁊ iteꝝ cecidi. Rñdit. Nō deſiſtas
reſurgendo. in q̄ eni tꝑe hō fuerit inuent⁹ in
eo iudicabit̄. Ecce quō herodes infernal̄ fac̄
hoī ſic̄ herodes fecerat Johi. Et h̄ ad p̄mū.
S ¶ Quantū ad ſecūdū ponit̄ herodis inſi-
diatio furioſa. cū dꝛ. Herodes aūt inſidiaba
tur ei. ſ. Johāni. ⁊ quare. certe ꝓpter ſuum
adulteriū ⁊ luxuriā ꝙ iohānes arguebat. iō
ipa cātatrice ꝓcurāte vt dicit Joſeph⁹. He-
rodes miſit ipm in carcerē vt ei ex hoc cōpla
ceret. Patet igit̄ quātū malū ē adulteriū. ꝓ
pter illud eni Joſeph caſtiſſim⁹ miſſus ē i car
cerē. Sicut legit̄ Geñ. xxxix. Q vxor phuti-
faris dixit ad Joſeph q̄ erat pulcher facie ⁊
decor⁹ aſpectu dormi mecum. Ille aūt nō ac
quieſcēs opi nephario accuſauit ipm coram
marito dicēs. Ingreſſus ē ad me vir hebre⁹
quē adduxiſti vt illuderet mihi. vir aūt cre-
dulus verbis ei⁹ ad ꝯplacētiā ipius miſit eū
in carcerē qui tñ nō meruit ſed ipam de hoc
ſepius arguit. Ita etiā Johes q̄ arguit hero
diadem de opere nephario iuſſu eius miſſus
eſt in carcerem. Illud adulteriū occidit vriā
fidelem militem. Legit̄. ij. Regū. xj. Poſtq̄
Dauid adulteriū cōmiſit cum Berſabe vx-
ore vrie ducēs eā in domū ſuā. miſit nunciū
ad Joab dicens. Mitte vriā ex adūſo belli
vbi fortiſſimū ē p̄lium ⁊ relinquite eū vt per
cuſſus interiat. qd̄ ⁊ factū ē ⁊ plura alia ma-
la fecit adulteriū que enarrat Innocē. papa
li. ij. de vilitate humana conditionis. c. xxij.
dicēs. Hoc pentapolim cū ingenti regiōe ſb-
uertit. filios hely in bello deleuit. Uriā occi-
dit ⁊ p̄ſbros lapidauit. ſic̄ pꝫ Dañ. xiij. Sā-
pſonē ſeduxit Salomonē ꝑuertit. vires eua
cuat. ſenſus diminuit. dies cōſumit. opes ef
fundit. hec ille. ¶ Sic etiā hic dicit̄ ꝙ he-
rodes voluit Johannē occidere nec poterat
⁊ ſequitur ratio. qꝛ herodeſ metuebat Johā
nem ſciens eū fore viꝝ iuſtū ⁊ ſanctū. vbi di-
cit gloſa. Metuebat eū ꝓpter p̄dicatiōis ve
ritatē quā audiebat ⁊ ſanctitatē vite quā vi-
debat que duo neceſſaria ſunt p̄dicatori. vt
ex cōſtantia p̄dicationis malos arguat. ⁊ ex
cellentia vite ad ſanctitatē alios alliciat. ⁊ ſi
vnū defuerit nomē p̄dicatoris non habebit
qꝛ dicit Chry. ⁊ ponit̄. xl. diſ. c. multi. Mul
ti bñ viuēdo ⁊ bene docēdo populū inſtruūt
quomodo viuere debeat. bñ aūt docendo ⁊
male viuēdo deū inſtruis quomodo debeat
te damnare. Jō Johannes habuit hec duo
⁊ libent̄ etiam audiebat̄ a ſuo aduerſario he
rode. de q̄ ſubdit̄. Et audito eo multa facie-
bat ⁊ libent̄ eū audiebat. vbi dic̄ glo. Veri-
tatē infatigabiliter p̄dicantē ⁊ ea q̄ p̄dicaue
rat facientē quis non timebit. ⁊ quis ſequi ⁊
audire adherebit. Sꝫ q̄uis eū libent̄ audie-
bat tñ cū eū arguit de adulterio ipm odiebat
ſ̄m illud Prou. ix. Argue ſapientē ⁊ diliget
te. ⁊c̄. Jō vt dicit magiſter in ſcola. hiſtoria.
Deſiderātes herodias parit̄ ⁊ herodes oc-
caſionē aliquā inuenire. vt iohānē occidere
poſſent. vident̄ inter ſe ſecreto dixiſſe natalis
ſui diez corꝑis p̄mis galilee celebrare. ⁊c̄. vt
ſupra ſermone p̄cedēte. Jō dicit euangeliuꝫ
Cum dies oportunus accidiſſet herodes in
natali ſuo cenā fecit p̄ncipib⁹ ⁊ tribunis ⁊ p̄-
mis galilee. ¶ Circa quod notandū ꝙ con
uiuia raro ſolent fieri abſq̄ peccatis. qꝛ dic̄
Gre. j. mora. ꝙ aliqua ſunt vitia q̄ a ꝯuiuijs
ſeparari vix p̄nt. aut certe nequaq̄ poſſunt.

Pene. eni ſemp epulas cōmitat̃ voluptas.
Nā dū corp⁹ i refectiōis delectatiōe reſolui-
tur cor ad inane gaudiū relaxat̃. vñ ſcriptuʒ
ē Exo. xxxij. Sedit populus mādūcare ⁊ bi
bere ⁊ ſurrexerūt ludē. Ideo conſulit Catho
dicēs. Cōuiua raro. Ita etiā in h̄ ꝯuiuio he
rodis tria vitia inſimul fuerūt. Primuʒ fuit
celebratio natalis q̃ quidē a nobis fieri nō dʒ
q2 dicit venerabilis beda in omel. euangelij
hodierni. Nō eni feſtū natalis nr̄i in memo-
riam reuocare debem⁹. ſed poti⁹ temp⁹ exit⁹
noſtri penitētie lachrymis p̄cibuſq̧ crebris
ſtudeam⁹ p̄uenire. Quare aūt diē natalē ce-
lebrare nō debem⁹ oñdit Innoc̃. vbi ſupra.
li. j. c. v. dicēs. Generamur oēs ſine ſcia. ſine
v̉bo. ſine v̉tute naſcimur flebiles. debiles. i
becilles par̄ a brutis diſtātes. Nā illa ſtatiʒ
poſtq̧ naſcunt̃ gradiunt̃. nos aūt erecti pe-
dibus nō ſolū nō incedim⁹. vereetiā curuati
manib⁹ vix reptam⁹. iō dic̃ eodē li. c. j. Quis
det oculis meis fontē lachrymar̄ vt fleā mi-
ſerabilē hūane ꝯditionis ingreſſū ⁊ culpabi-
lē hūane generatiōis p̄greſſū ⁊ dānabilē diſ
ſolutionis egreſſū. Si herodes iſta ante ocu
los habuiſſet natalis ſui diē non celebraſſet.
℟ Secūdū pctm̄ fuit ſaltatio puelle luxuri
oſe qd̄ tāgit euāgeliſta ibi. Cū itroiſſʒ puella
filia ipi⁹ herodiadis ⁊ ſaltaſſet placuit hero
di ſimulq̧ diſcūbētib⁹. Hec ſaltatio fuit oc-
caſio q̃re caput ſciſſimi p̄phe Iohis fuit p̄ci
ſum. iō de h̄ p̄dixit ſapiēs. Eccī. ix. Cū ſaltri
cene ſis aſſidu⁹ nec adiuuas illā ne forte peri
as efficacia ei⁹. o peſſima mr̄ ⁊ iniqu⁹ pr̄ qui
p̄us docuerūt filiā ſuā ſaltare ⁊ choriçare q̄
orare. Per cui⁹ ſaltū iohes qui interp̄tatur
dei gr̄a ē occiſus. ſic etiā in chorear̄ ſaltibus
modernar̄ nō ſolū gr̄a dei occidit̃ ſʒ timeo ꝙ
xp̄s denuo crucifigit̃. ⁊ paſſio ei⁹ renouatur
Q2 legit̃ in lib. de ſeptē donis ſpūſſancti de
quodā nobili iuuene quē pater deo dicauit.
Hic quadā die circa crucē orās occurrit ſibi
in mentē q̄d hoc eēt ꝙ hoiem magis allicerʒ
ad peccatū. ⁊ in quo de⁹ plus vituparetur.
Dum ſic lachrymis oraret vidit iuuenē pul-
chr̄ ⁊ cū hoc choriçationē magnā q̄ tranſiēs
circa crucē in p̄mo circumitu quilibet dabat
vnū ictū ſup clauos crucifixi. Cūq̧ faceret
ſcđm circūitū coronā de capite xp̄i ſumētes
crucifixi pedib⁹ ꝯculcabāt. In tertio circūi-
tu planct⁹ ei⁹ deridebāt. In q̃rto in faciē ei⁹
expuebāt. In q̄nto lat⁹ ei⁹ p̄forabāt. In ſe-
xto blaſphemabāt q̄ fcō iuuenis q̄ duxit cho
reā ait ad eū. Rogaſti deū vt oñderet tibi q̄d
pl⁹ alliciat hoieʒ ad pctm̄ ⁊ in q̄ de⁹ plus vi-
tuparet̃. Iō ego q̄ ſū p̄nceps inferni ⁊ chori-
ſationis p̄curator ex p̄cepto veni huc cū mi
niſtris meis vt tibi exponā qd̄ rogaſti. Prio
extenſio brachior̄ fit in vituperiū extēſiōis
brachior̄ xp̄i. Scđo p̄ v̉tum ꝯculcatio coro-
ne capitis xp̄i. Tertio p̄ cātū vitupat̃ plan-
ctus xp̄i. Quarto ſalt⁹ fit in deriſionē. Quin
to p̄ ornamētū ꝯſpuit̃ xp̄s. Sexto p̄ leticiaʒ
cordis aperit̃ latus xp̄i. Vide miſer ſaltator
⁊ ignobilis ſaltatrix ꝙ peiores eſtis iudeis
q̄ xp̄m crucifixerūt ⁊ deriſerūt in terris trāſ-
eunte. vos aūt in dextera pr̄is in celo regnā-
tē. Tertiū pctm̄ fuit regis temerariū iuramē
tū. qd̄ tangit euangeliſta. Rex aūt ait puelle
Pete a me q̄d vis dabo tibi lʒ dimidium re-
gni mei. ſup q̄ dic̃ Hiero. in glo. Iō forte iu-
rauit vt occaſionē occidēdi haberet. q2 non
audebat p̄ pp̄lo q̄ Iohānē tanq̄ p̄pha3 ha
bebāt. Etiā ex hoc ꝙ q̄ſiuit occaſionē mortis
q2 ſi illa interitū pr̄is vel mr̄is poſtulaſſet he
rodes nō ꝯſenſiſſet. Illa aūt ſubordinatō pʒ
ex illo ꝙ filia petiuit cōſiliū mr̄is q̄d peteret
dū exiuit de ꝯuiuio ad eā dicēs. Quid petā
ipa eni debebat dare ꝯſiliū que dudū menta
le fecerat homicidium. q2 volebat eum occi-
dere ſed nō poterat. Sed quia nunc poſitum
fuit ad ſuum ꝯſiliū ⁊ edictū. Iō caput Iohā
nis baptiſte nihil aliud petas dixit. Hoc idō
dixit vt hanc lucernam euelleret que ipſam
ſepius arguebat. Dicebat enim ad filiaʒ illō
Sap. ij. Circumueniamus. i. decipiamus iu
ſtum. q2 inutilis ē nobis ⁊ cōtrari⁹ operibus
noſtris. q. d. Cum nos volumus viuere car-
naliter ⁊ nō v̉m legē diuinam. ⁊ dictamen re
cte rōnis. ⁊ nos ſup h̄ vult arguere. Inſtru-
cta igit̃ filia a matre omi poſtpoſita verecun
dia virginali nō erubeſcebat ꝯuiuātes intrat
nō petēdo ſʒ imp̄ando dicēs. Volo vt p̄tin⁹
des mihi caput Iohānis baptiſte. Hic dicit
Chry. in Omel. Intrat beſtia nō puella q̃rit
amputare nō ſaltare. diſcurrit fera nō femia
ſeuitia creſcit. augmētū fit fraudis crudelita
te. nam corpore ē ſingularis. fera eniʒ capit
predam. fremit ore. dentib⁹ frēdit fetū nō ſu
ſcipit ſed p̄ducit. Tunc contriſtatus eſt rex
p̄pter iuſiurandū. Super quo dicit Beda i
Omel. hodier. Hec triſticia herodis non ab
lutio ſʒ cōfeſſio ſceleris ē. ℟ Sic plerūq̧
reprobi recognoſcūt ſe erraſſe nec tñ a pecca
to quieſcunt illi. equaliter penitentia ac ꝯfeſ
ſio cōtra ipos teſtimoniū dant. q2 neſcij non
derelinquūt cum peccant qd̄ culpant ſe cohi
bere nolunt. Qui tamen herodes triſticiam
mōſtrabat i vultu ſed occulte letabat̃ i mēte
ꝙ ea petebat que ātea facere diſponebat. q2
ſi caput herodiadis peteretur. nulli dubiuʒ

hoc nullatenus daret. ꝓpt̃ iuramẽtũ aũt et
eos qui parit̃ accũbebant iuſſit dare iuſſitq̃
decollare. Noluit eã ꝯtriſtari ꝓpt̃ diſcum
bentes. ſ ʒ miſſo ſpiculatoꝛe ꝑcepit ãputare
caput Johis in carcere. ⁊ attulit caput ei⁹ in
diſco ⁊ dedit illd̃ puelle ⁊ pũella dedit matri
ſue. Sup̃ quo dicit Chry. Audiſtis frẽs quã
ta ſit nata de voluptate crudelitas. de libidi
ne impietas. allatũ eſt caput Johis in diſco
qui ſalutares monitiões dabat de inceſtu ꝙ
ſc ʒ nõ. liceret menſa migrat in caueã. vertit̃
dñs in araneã. Fiunt de pranſoꝛibus pecca=
toꝛeſ. mutat̃ feruoꝛe ꝯuiuiũ. fit cib⁹ cades. vi
nũ tranſit in ſanguinẽ. fum⁹ apponit̃ in nata
li. in oꝛtu exhibibet̃ occaſus. ꝯuiuiũ mutat̃
in homicidiũ. oꝛgana virtutũ in fumos. hec
ille. Hic dicit glo. hoc fuit impietatis genus
ꝙ tam beatũ caput ad vnius peſſime ⁊ laſci=
ue ſaltatricis amputatũ ẽ petitionẽ in q̃ fue=
runt illi btĩ oculi q̃ totiẽs ipm xpm ñ modica
ſpũali dulcedine. ⁊ etiã ſpũmſanctũ i ſpecie
colũbe intuebant̃. in q̃ fuerũt ille aures q̃ vo
cem pr̃is audierãt. in quo ille nares in quib⁹
olfactus totius trinitatis delitiarũ ſpũaliter
erat. labia que totiens xp̃i teſtimoniũ foꝛma
uerũt. lingua q̃ tam dulcit̃ appꝛopinquatio/
nem regni celeſtis clamabat. ⁊ guſt⁹ q̃ omni=
um virtutũ aromata inceſſanter deguſtabat
⁊ audiẽtes h̃ diſcipuli ei⁹ tulerũt coꝛp⁹ ei⁹ et
poſuerũt in monumẽto ⁊ ſic legit̃ in hiſtoꝛia
eccl̃iaſtica. li. xi. Johannes i caſtello arabie
dicto machẽtanta fuit vinct⁹ ⁊ capite trũca/
tus. diſcipuli aũt coꝛp⁹ capientes. vt legitur
xij. eccl̃iaſt. hiſto. ⁊ apud ſebeſtẽ ciuitatẽ pa=
leſtine Heliſeũ ⁊ Abdiã ſepelierũt. ⁊ ad eiuſ
tumulũ multa miracula fiebãt. qđ vidẽs iu=
lianus apoſtata. quere vlterius in legenda.

De natiuitate marie Sermo pꝛimus

PLãtauerat autẽ

dñs deus paradiſum voluptatis ab
initio. ita ſcribit̃ Geñ. ij. ¶ Petr⁹
de creſ. lib. viij. de rurali cõmodo dicit. Qui
vult viridariũ plantare dʒ liberare vel mun
dare locũ ab herbis ⁊ radicib⁹ adulterinis.
⁊ vbiq̃ aquã feruentiſſimã fundere vt reliq̃
radicũ ⁊ ſeminum in terra latentiũ non vale
ant germinare. ⁊ ſi illud viridarium dʒ eẽ re
gum vel illuſtriũ viroꝝ ac dñoꝝ docet ibidẽ
c. iij. ꝙ eligat̃ locus planus nõ paludinoſus
in quo ſit fons fluens ⁊ cingat̃ muro ⁊ plan/
tentur in eo diuerſe arboꝛes aromatice i qui
bus ſe occultent animalia in viridario currẽ
tia. Fiat ibidem palatium ſpatioſum in quo
rex moꝛetur cum voluerit graues cogitatio=
nes effugare animumq̃ gaudijs ⁊ ſolatijs re
nouare lepoꝛes. capꝛioli. cerui ⁊ ſimilia. filo=
lomene. alaude. merule. colãdri. ⁊ oĩa gene/
ra volatiliũ canentia collocent̃. ¶ Spũa=
liter ꝑ viridariũ intelligit̃ viridiſſima ⁊ floꝛi
diſſima virgo maria q̃ viuit in opere bono et
virtute ita vt dicere poteſt cõiter illud Ecci
xxiiij. In me oĩs gr̃a vie ⁊ virtutis. hoc viri
dariũ celeſtis pater hr̃e voluit ꝓ filio ſuo q̃ ẽ
imperatoꝛ celoꝛum ⁊ rex magnus omniũ ter
renoꝛũ. ſm illud pſ. xciiij. Ipe ẽ rex magn⁹
ſup̃ oẽm terrã. Jõ mũdauit pꝛi⁹ illud ab oib⁹
herbis. ſ. malignoꝝ oĩm moꝛtaliũ peccatoꝛũ
que inherent pueris a parentibus. qꝛ ſm do
ctoꝛes niſi eſſet in vtero mũdata ⁊ ſanctifica=
ta. natiuitas celebrãda nõ eẽt. iõ mundata et
aq̃ feruẽtiſſima oĩm gr̃aꝝ ẽ perfuſa ⁊ amodo
nulla radix peccatoꝝ in ipa potuit pullulare
vt dicit Aug⁹. in li. de natura ⁊ gr̃a. ⁊ qꝛ ipſa
erat floꝛiferũ viridariũ in quo habitare de=
bebat rex regum omniũ. Jõ debuit eẽ planũ
hoc ẽ humile ⁊ mũdũ ⁊ non ſoꝛdidũ ꝑ pctm̃.
qꝛ ſm. b. Berñ. in ſermone btã virgo ⁊ ſi vir
ginitate deo placuit tñ ex humilitate conce=
pit. in hoc oꝛnatiſſimo viridario fuit fons mi
ſericoꝛdie ⁊ manet in euũ ſine quo fonte miſe
ricoꝛdie ⁊ gr̃e nulla virtus põt in nob̃ creſce=
re. iõ debem⁹ clamare cũ ſapiente Pꝛouẽ. v.
O maria diriuent̃ fontes tui foꝛas ⁊ aquas
tuas diuide in plateis. Fuit etiã hoc virida/
riũ muris virtutũ cinctũ. qꝛ os claudit taci=
turnitate a vanis ṽbis. man⁹ ab operib⁹ pꝛa
uis. coꝛ ſuũ clauſit a cogitationib⁹ imundis.
ita ꝙ ſponſus de ipa dicat. Cañ. iiij. Oꝛtus
ꝯcluſus ſoꝛoꝛ mea ſponſa. oꝛtus concluſus.
¶ Inſup̃ plantate ſunt in h̃ fructifero viri
dario diuerſe arboꝛes aromatice. ibi ẽ cedr⁹
ꝯtemplationis excelſe. cipꝛeſſus odoꝛifere fa
me. palma glorioſe victoꝛie. roſa mire patiẽ=
tie. oliua infinite miſericoꝛdie. ⁊ platanus fi=
dei perfecte. In arboꝛibus diuerſis diuerſi=
mode ſe occultant animalia aliqua ſub arbo
re ꝯtẽplationis ſicut cõtemplatiui alia ſub ci
pꝛeſſo bone fame. ⁊ ſic de alijs. In hoc viri/
dario ẽ ꝯſtructũ ſolẽne palatium qđ eſt coꝛ
hui⁹ ſacratiſſime ṽginis in quo dñs omniuʒ
ſuũ gaudiũ ſepius innouat. ⁊ ibidẽ req̃eſcit.
ſm illud Ecci. xxiiij. Qui creauit me requie
uit in tabernaculo meo. In iſto gꝉioſiſſimo
viridario fuerũt lepoꝛes diuini timoꝛꝭ capꝛi
oli ⁊ oĩe bonũ velocitatis ⁊ cerui placidiſ=
ſime amabilitatꝭ ibi fuit filomena noct̃ne oꝛa
tõis. alauda diurne deuotõis. Qꝛ nocte diu
q̃ laudauit dominũ vt dicere poſſit cum. pſ.
xxxiij. Benedicã dominum in omni tẽpoꝛe.

ſemp laus ei⁹ in oꝛe meo. vñ tale viridarium
plãtauit dñs in vtero.b.anne ⁊ hodie pullu
lauit ꝑ gl̃ioſam natiuitatez.ita vt dicere põt
eccl̃ia plãtauerat dñs. Jn qb⁹ verbis duo de
ſcribunt̃. Pꝛimo natiuitat̄ figuratio.ibi.plã
tauerat dñs. Scđo ỽginitat̄ collaudatõ.ibi
paradiſũ voluptatis. ¶ De pmo ẽ notan
dũ ſm naturales anteq̃ꝫ venit iocũdũ tẽpus
veris in q̃ arboꝛes floꝛent.pꝛata ridẽt.campi
germinẽt.nemoꝛa frondẽt.oĩaq̧ naſcẽtia ter
re in viriditate ꝯſiſtãt diuerſa ꝑcurrũt nun=
cia que ſuo aduentu hoc amenum tps p̃figu
rant pꝛius alauda ſe a terra eleuãdo in aera
dulciter modulat .⁊ diſcãtiçat.filomena i no
ctis ſilentio ſimphoniçant̃ moduliçat.ſic ſpi
ritualit̃ ỽgo bñdicta ẽ arboꝛ celeſtis ꝓferẽs
floꝛes .floꝛẽtes frondes ⁊ fruct⁹ folia fuerũt
eius ſanctiſſima verba q̃ ꝓtulit.ſm illud pſ̃
xliij. Eructauit coꝛ meũ verbũ bonũ. Floꝛes
fuerũt ỽtutes. De quib⁹ Cañ.ij. Floꝛes ap=
paruerũt in terra nr̃a. Fruct⁹ hui⁹ ſanctiſſi=
me arboꝛis fuerũt opa ei⁹. De q̃ Cañ.ij. Fru
ctus ei⁹ dulcis gutturi meo. Maria ẽ pꝛatũ
floꝛidũ.qꝛ ſm Berñ.ſpecioſis oĩm ỽtutũ flo
rib⁹ delectabilit̃ vernat.inter q̃s tres excel/
lunt folia hũilitatis.liliũ caſtitat̄ ⁊ roſa cha
ritat̄. Maria ẽ cãpus bñdict⁹ qui ſine omni
auxilio hũano genuit floꝛẽ ſpecioſũ qui dic̃.
Cañ.ij. Ego flos cãpi.hoc ẽ marie.ipa eſt ne
mus in quo oẽs virtutũ creſcũt arboꝛes q̃ fi=
gurata fuit ꝑ rubũ ardentẽ ⁊ nõ ꝯbuſtũ. Ex
odi.iij. Sed añq̃ꝫ arboꝛ iſta floꝛens.pꝛatũ ri=
dens.cãpus germinãs.⁊ nem⁹ frondẽs ꝑ na
tiuitatẽ ſanctiſſimã pullularet ⁊ ſe mũdo de/
mõſtraret diuerſi nuncij ⁊ figure ipi⁹ natiui=
tatẽ p̃figurãtes p̃ceſſerũt. Jõ dicit Berñ.ſu
permiſſus ẽ qđ moyſi monſtratũ ẽ in rubo ⁊
igne. Aaron in virga ⁊ floꝛe. Gedeoni in vel
lere ⁊ roꝛe. Salomoni in foꝛti muliere Hiere
mie in femina circũdante viꝝ. Eſaie de ỽgi=
ne ꝯcipiẽte. Gabꝛiel tandẽ naſcituꝝ nuncia=
uit ⁊ exhibuit ſalutãdo. Dico pmo ꝙ maria
nũciata ẽ ⁊ p̃figurata ꝑ paradiſum quẽ deuſ
plantauit a pncipio in q̃ poſuit hoiem quem
foꝛmauerat. Geñ.ij. qꝛ ipa tanq̃ꝫ paradiſus
voluptatis plãtata ẽ in mẽte diua ab eterno
Teſte Anſ.qui ait in li.de cõceptu ỽginali.
Maria in mente diuina añ ꝯſtitutionẽ mun
di fuit p̃oꝛdinata. Jdẽ ipa teſtat̃ in epl̃a ho=
dierna dicẽs. Dñs poſſedit me in initio via=
rũ ſuaꝝ. Pꝛouẽ. viij. Jdẽ Eccĩ.xxiiij. Ab ini
tio ⁊ ante ſecula creata ſum. Sꝫ q̃uis hic pa
radiſus delitiaꝝ fuit foꝛmat⁹ ab eterne tñ ho
die proceſſit in lucẽ mundi.ſm ꝙ canit eccl̃a
ꝯcẽdo. Nos hac die tibi ꝯgregatos ſua vir=
go in lucẽ mdi ⁊c ¶ Scđo figurata ẽ Geñ.
iij. vbi dꝛ. Jpa ꝯteret caput tuũ que fuit hec
ipſa certe nõ zara pulcherrima.non Lya fe/
cundiſſima.nõ Rachel ſpecioſiſſima.nõ An
na deuotiſſima. ñ Abigail pꝛudẽtiſſima.nec
Suſanna caſtiſſima.qꝛ de iſtis nõ ẽ p̃dictuz
verbũ añdictũ. Sed đ qua dictũ ẽ veriſſime
de maria q̃ caput infernal̃ ſerpẽtis contriuit
Jõ dicit carnotenſis ep̃s Fulbert⁹ Eternus
de⁹ ait ad veterẽ ſerpentẽ inimicicias inquit
ponã inter te ⁊ mulierẽ ipa cõteret caput tu/
um. Quid ẽ caput ſerpent̄ ꝯterere niſi pnci=
palẽ ſuggeſtionẽ diaboli ſupare. Si ḡ q̃runt
q̃ nã mulier opata ſit huiuſcemodi victoꝛiaz
nõ repit̃ in linea generationis hec donec ꝑ/
uenit̃ ad mariã q̃ ſerpent̄ caput ỽtute pedis
ꝯtriuit.in eo ꝙ ỽginitatẽ ⁊ hũilitatẽ ſuauit
hec ille. Jõ gaudeãt ⁊ letent̃ oẽs peccatoꝛes
qꝛ hec mulier p̃figurata olim hodie nata ẽ q̃
diaboli caput ⁊ ptãtem abſtulit ne nobis no
cere poſſit q̃tum velit. ¶ Tertio p̃nũcia/
ta ẽ Nume.xxiiij. vbi dꝛ. Oriet̃ ſtella ex Ja=
cob. Merito btiſſima ỽgo maria ſtella voca
tur matutina.qꝛ ſm naturales hꝫ fures terrẽ
lupos fugare.infirmos releuare .aues ad cã
tũ incitare.ſic maria hꝫ terrere demones.fu=
gare fures aiaꝝ. De quib⁹ Joh.x. Fur non
venit niſi vt furet̃ ⁊ mactet ⁊ pdat.ipa etiã hꝫ
effugare lupinos hereticos ſm illđ.b. Gre.
Gaude maria ỽgo cũetas hereſes ſola inte=
remiſti in vniũſo mũdo.qꝛ añ natiuitatẽ ma=
rie multe hereſes pullularũt q̃s maria oms
extirpauit. Hꝫ etiã maria releuare infirmos
Recte eni ſic ẽ naturalit̃ qñ ſtella matutina
oꝛit̃ tunc infirmi meli⁹ hñt.qꝛ infirmitas rele
uat̃.iõ tũc debiles magl̄ gratulant̃. Sic nata
ſcꝫ maria ſtella p̃clariſſima oẽs pctõꝛes ſunt
releuati. Jõ merito debẽt gaudere. qꝛ canit
eccl̃ia. Natiuitas tua dei genitrix gaudiũ an
nũciauit vniũſo mũdo Hꝫ igit̃ etiam maria
aues celeſtes ad cãtum excitare.qꝛ ſic refert
Johes beleth ⁊ Guil̃.in rõnali diui.lib.vij.
Tũc maria hꝫ tres aues ad cãtũ excitare ¶
Quidã vir ſanct⁹ ſedule ꝯtẽplationi inſiſtẽs
ſingulis annis ſexto id⁹ decẽbꝛis i oꝛone po
ſit⁹ iocũdiſſimã ſolẽnitatẽ angeloꝝ ⁊ ꝯcẽtuz
audiuit. Cũq̧ ſibi deuotiſſime reuelari pete
ret cur q̃libꝫ anno.illa tm̃ die ⁊ nõ alia audi=
ret.hic diuĩ accepit rñſum ꝙ ỽgo maria glo
rioſa tali die fuit mũdo nata vt hꝫ manifeſta/
ret filijs eccl̃ie ſancte vt ꝯcoꝛdes fierẽt ⁊ in hꝫ
celebꝛi die feſtũ natiuitatis marie inſtituerẽt
dũ hoc ſummo põtifici ⁊ alijs intimaſſet ⁊ il=
li ieiunijs ⁊ oꝛonib⁹ ſcriptur̄ ⁊ antiq̃ꝝ teſtio
nijs ỽitatẽ ꝯpiſſẽt .hũc diẽ i honoꝛe natitat̄

Marie virginis celebrandũ vniũſaliť ſtatu
erũt. Quarto pnunciata ē maria Eſa. xj. vbi
legiť. Egredieť vga de radice ieſſe. ⁊ flos de
radice ei⁹ aſcēdet. Hec virgo fuit maria q̄ dꝛ
fuiſſe de radice iudeoꝝ. ſed tñ egreſſa contra
naturā radicis. Radix eni ad ima. vga vero
ad altitudinē tendit. radix i terra. vga i aere
pficit. ſic iudei petebāt ima vitiorũ. illa alta
virtutũ illi erāt fixi in terrā p cupiditatē ter-
renoꝝ. hec in aere p auiditatē celeſtiũ illi pa
ſcebanť amoꝛe carnali. hec nutriebať amoꝛe
ſpũali. illi ꝯſtringebanť frigoꝛe infidelitatis
hec fouebať caloꝛe charitatꝭ. Idē etiā nũcia
uit pſ̄. cix. Virgam virtutis tue emittet dñs
ex ſion. Et ſcm̄ ē hodie cũ hec btiſſima vgu-
la ex radice ieſſe. h̄ ē ex vtero mr̄is ſue anne
q̄ fuit ex ſtirpe ieſſe ē feliciť egreſſa p natiuita
tē. ſicut declarat Philbert⁹ cardinalꝭ Stirpſ
ieſſe virgā pduxit. virgaq; florē ⁊ ſup hunc
florē requieſcit ſpũs alm⁹. Et ſubdit illud ex
ponēdo dicēs. Virgo dei genitrix. virgo eſt
flos. flos ē fili⁹ virgis. flos cādid⁹ ⁊ rubicũ-
dus electus ex milib⁹. flos i quē deſiderāt p
ſpicere angeli. flos ad cui⁹ odoꝛē reuiuiſcũt
moꝛtui. felix ſilua q̄ pduxit hui⁹ florꝭ vgā fe
lix magis virga q̄ pduxit hunc floꝛē. hec ille
⁊ tm̄ de pmo. ¶ Quantũ ad ſecũdũ poniť
vginalis collaudatio cũ dꝛ. Paradiſũ volu
ptatis inter ſeculares amatoꝛes ſcim⁹ h̄ eſſe
cōe q vnuſq̄ſq; talꝭ q̄ coꝛdialiť diligit aliquā
vginē ⁊ dñam ſpecioſā ipam ſtudet equare
quibuſcũq; pōt ſpecioſis ſiue pcioſis. ſicut
pōt videri de ſalomone in li. Cañ. Sic ē i p-
poſito. b. Moyſes videns in ſpũ. b. mariā
ſpecioſiſſimā vginē p⁹ lōga tpa naſcendam
ipam tanq; auxiliatricē pctōꝝ adamauit. et
nō habuit tũc tpis pcioſius cui ipſā ſimilarꝫ
Idō paradiſo q̄ ē loc⁹ oīs voluptatis ꝯpauit.
⁊ qꝛ nō dubitauit eā naſcendā ipam cum iā
factũ eēt explicauit dicēs. Plātauit inq̄t do
min⁹ de⁹ paradiſũ voluptatꝭ a pncipio. Cir/
ca qđ notandũ merito legiſlatoꝛ. b. moyſes
mariā virginē paradiſo ꝯpauit voluptatis.
qꝛ paradiſus ſm Iſi. li. xv. c. v. ē oꝛt⁹ delitia
rũ. ⁊ hꝫ in ſe ligna odoꝛifera ⁊ pomiferarum
arboꝝ. oēs floꝛes delitioſos nec deeſt ibi ali-
quid qđ delectat. Ita. b. maria ē oꝛt⁹ delica
tiſſimus habens in ſe oīa ligna odoꝛiferarũ
virtutũ. Fuit eni in eodē paradiſo ſcꝫ vgie
glorioſa amigdalus maturi floꝛis ſm Iſi. li.
xv. Inter oēs arboꝛes amigdal⁹ pri⁹ floꝛet.
⁊ fructus pꝛoducit. Ita maria ante oēs mu-
lieres floꝛē caſtitatꝭ voto emiſit. vt dꝛ in cañ.
Sufficiat p⁹ mediũ. c. xxvij. q. ij. Cum ergo
vouerat maria ſe virginē perſeueraturā niſi
deus aliť reuelaret. Idō ait angelo. Quō fiet
iſtud qm̄ viꝝ nō cognoſco. Et ex iſta pmiſſi
one virginitatis ſecuta ē ꝯuerſio gentiliũ et
repꝛobatio iudeoꝝ. ſm illud Cañ. vlť. Flo-
rebit amigdalus ⁊ impiguabiť locuſta ⁊ diſ-
ſipabiť capꝛis. Qđ exponit glo. dicēs. Tũc
amigdalus floꝛuit qñ virgo. b. floꝛē caſtitatꝭ
emiſit. ⁊ tũc locuſta h̄ ē gentilitas inſatiabilꝭ
⁊ vacua grē impinguata fuit. capꝛis q̄ ē fru-
tex ſpinoſa ſup terrā expanſa ſignat iudeos
terrenis inherētes qui in diſſipationē trāſie-
rũt. Fuit etiā in h̄ paradiſo balſamũ infime
humilitatꝭ. qꝛ ſm Iſi. li. xv. Balſamũ eſt fru
tex pua nũq; creſcit vltra altitudinē duoꝛuꝫ
cubitoꝝ. Ita maria nō creuit in altũ ſupbie.
ſed manſit in ſtatu humilitatꝭ infime. Idō ma
gnũ dedit de ſe odoꝛē ita vt dicere poſſit illđ
Ecci. xxiiij. q̄ſi balſamũ nō mixtũ odoꝛ me⁹
Fuit etiā in iſto padiſo nr̄o cinnamomũ pu-
ritatꝭ ⁊ charitatꝭ. qꝛ diť glo. ſup Exod. xxx.
Cinamomũ ē virgultũ qđ naſciť i india ⁊ ſic
ce ⁊ calide ē nature. ſic ipa fuit ſicca i carne p
tēperātiā ⁊ puritatē. ⁊ calida i aīa p charita-
tē. ¶ Et vt dicũt naturales. Cinamomũ ē
laudabile qñ nō ē ſubalbũ vel nigrũ ſꝫ ruffũ
Ita maria fuit laudabilis qꝛ nō fuit ſbalba
p vanā gliā. nec nigra p alicui⁹ peccati ma-
culā ſꝫ rubea p charitatē accenſa. qꝛ ſm Hie
ro. in ſermone de aſſump. totā ipam repleuit
ſpũſſancti grā. totā diuin⁹ amoꝛ mũdauerat
ita q in ea nihil eēt qđ mũdanos violaret af
fectus. Sꝫ odoꝛ ꝯtinu⁹ ⁊ pfuſa amoꝛis ebꝛie
tas. Hec Hiero. De hoc cinnamomo chari-
tatꝭ hui⁹ dilectiſſimi padiſi vt in pñti frequē
ter comedam⁹. qꝛ ſuadēt medici hoīb⁹ quot-
tidie vt edent de cinamomo vt vitā plongēt
qꝛ dicit Poeta. Nō moriť hō frer⁹ ſedule ci
namomo. ſic peccatoꝛ nunq; interibit i eťnũ
qui mariā p charitatem ederit ⁊ deuotioneꝫ
qꝛ dicit Hilarius ſup Mattheũ. Quātũcũ-
q; aliq̄s obnoxi⁹ fuerit eternaliter interibit.
Cui cōſonat ignatius ad ſenioꝛē dicēs. nũq;
finē vite ſue malũ hꝫ qui marie deuot⁹ et ſe/
dulus inueniť. ¶ Et ſi peccatoꝛ eēt iā ad
eternā moꝛtē iudicat⁹ adhuc ipſa petens ſen
tentiā imutare pōt ⁊ peccatoꝛē ꝯſeruare Te
ſte Bern̄. Supmiſſus ē peccatoꝛem quē de⁹
iā damnationi eterne adiudicat hunc adhuc
maria ſua grā liberat ⁊ conſeruat. Qđ pbat
Jacobus Iannenſ dicens. Quidā cleric⁹
vanus ⁊ lubꝛic⁹ fuit. ſꝫ tñ dei genitricē plu-
rimũ diligebat ⁊ eius hoꝛas ſanctas deuote
⁊ alacriť decātabat. Quadā igiť nocte vidit
ſe in viſiōe añ tribunal ſtare dei ⁊ dñm circũ
ſtantib⁹ dicere de illo q̄ vos aſpicit q̄ iudicio

dignus ſit voſipi decernat quē iā diu tolle-
raui ⁊ nullū adhuc emēdationis ſignū ī eo in
ueni. Tunc dñs oībꝰ approbantibꝰ ſupattu-
lit damnatiōis ſentētiā. ⁊ ecce virgo btā ſur/
rexit ⁊ filio ſuo dixit pro iſto. Pie fili mi cle-
mentiā rogo tuā vt ſup eo damnatiōis ſnīaꝫ
mitiges. Juuet hob grām mei qui ab im ꝓ
bo merito adijcit morti. Cui dñs. Tuis euꝫ
petionibꝰ tribuo ſi vel ſaltē eiꝰ correctionem
ꝯſpexero. Et ꝯuerſa virgo ad hoīem dixit.
Uade ⁊ ampliꝰ noli peccare ne deteriꝰ tibi cō
tingat. Jlle igit excitatꝰ vitā mutauit religi-
onē petijt ⁊ in oībus opibꝰ bonis vitam fini-
uit. ⁊ q2 maria ē tam delectabilis paradiſus
⁊ hortus delitiaꝝ habēs in ſe omne qđ dele-
ctat. Jdeo dicit. b. Hiero. Maria vere ē or/
tus delitiarū in quo ꝯſita ſūt vniuerſa gene-
ra florū ⁊ aromata virtutū. igit felix ille hō
qui ad hunc paradiſū voluptatꝭ meruerit ꝑ
uenire vbi ē eterna beatitudo ⁊ iocūditas ⁊
nulla moriendi ncc̄itas ſꝫ vita ſempiterna.

¶ Sermo ſecūdus de natiuitate marie.

Habitantibus in regione vmbre mortis lux orta ē eis.
Eſa. ix. Stella maris ſm Bedam ⁊
alios naturales ē quo ad ſituꝫ altiſſima ⁊ ſui
magnitudinis occulta. q2 ad aſpectionē ē mi
nima quāuis in ſe eſt valde magna. hec ſtel-
la ē nauigantiū in mari directiua qñ eni nau
te in noctis tenebris errāt in mari ⁊ ſūt ī peri
culo mortis. Si nō vident hāc ſtellā mari de
naufragio ē timendū. Si aūt oritur aſpectui
eoꝝ leti fiunt. q2 tūc ſciunt ductu ipiꝰ quo eſt
ipis diuertenduꝫ. ⁊ ſic ad pr̄iam pñt ſecure
nauigare. ¶ Spūalit ꝑ ſtellā maris intel-
git clariſſima ꝟgo maria de qua canit ſcā ec
cleſia. Aue maris ſtella dei mat alma. q2 re-
cte ſicut ſtella maris ē altiſſima ꝗ ad ſituꝫ. ſic
virgo maria ē altiſſima quo ad diguitatē ſm
ꝙ dic. b. Au. O ꝟgo maria ꝗd de te dicā ſi ꝗd
dixero minor ē laus mea ꝙ̄ tua dignitas me
retur. ſi celū te vocitē altior es. ſi matrē gen-
tium te dicam precellis. ſi formā dei te appel
lem digna exiſtis. ſi dominā angeloꝝ te voca
uerim per omnia eſſe probaris. Sed hāc di/
gnitatē ⁊ altitudinē hec feliciſſima ſtella ma
ris occultauit vocans ſe humilē ancillaꝫ dñi
dicēs. Luc. j. Ecce ancilla dñi. q2 nouerat eē
ſcriptum Ecci. iij. Quāto maior es humilia
te in omnibus. Jpā etiā ꝟgo Maria ſtella
maris nuncupata dirigit oēs in hoc mundo
furibundo nauigantes. ⁊ ſi quis piculū dā/
nationis euadere voluerit hāc ſtellā reſpici-
at ⁊ ſaluꝰ erit. ad qđ monet quēlibet peccato
rem beatus Bern. ſupmiſſus ē dicēs. omel.
ij. O quiſqſqs es in huiꝰ ſeculi fluuio tempe
ſtatibꝰ fluctuantibus agitatꝰ ne auertas ocu
los a fulgoribꝰ huiꝰ ſideris ſi non vis ſuppri
mi procellis. Si inſurgunt venti tēptationū
ſi incurras ſcopulos tribulationū reſpice ſtel
lam voca mariam ſi iactaris ſupbie vndis. ſi
ambitionis. ſi detractionis. ſi emulatiōis re-
ſpice mariā ipam rogans nō deſperas ipam
cogitās nō errabis. Hec ille. Hec ſtella luci-
diſſima hodie illuxit mūdo. Teſte. b. Phili
berto cardinali. vñ verſus. Soleꝫ iuſticie re
gem paritura ſupremū. Stella maria maris
hodie ꝓceſſit ad ortū. Cernē diuinum lumē
hoies gaudete fideles. iō bñ pñt de ea expo-
ni verba ꝑlibata. habitātibus in regiōe vm
bre mortis. Jn quibꝰ duo deſcribunt. Prio
humani generis ante ortū marie magna pe-
nalitas cum dicitur. Habitantibus in regio
ne vmbre mortis. Secūdo. b. virginis deſi-
derata vtilitas. ibi. Lux orta ē eis. De ꝑmo
dicūt naturales ꝙ anteqꝫ lux materialis fuit
creata tenebre denſiſſime terrā detegebāt in
quibus hoies in magna penalitate vixiſſent
q2 homines in tenebris cadūt ī foueas ſe vn
diqꝫ offendentes. alteriꝰ igit ꝑſcius deꝰ om-
niū reꝝ cōditor ꝓduxit. vt ait Plato in thi-
meo. Lucē clariſſimā quā ſolē vocamꝰ cuiꝰ
ſplendore celū ⁊ oīa inferiora illuſtrant. qđ
lucidius probat Gen. j. vbi legit poſtqꝫ cre-
aſſet in ꝑncipio celū ⁊ terrā tenebre erant ſu-
per faciē terre. iō dixit deꝰ. Fiat lux ⁊ facta
eſt lux vidit deꝰ lucē ꝙ eēt bona ⁊ diuiſit eaꝫ
a tenebris. Moraliter ante ortū huiꝰ clariſſi
mi luminis marie btē virginis oēs homines
erāt in tenebris ⁊ in vmbra peccatoꝝ. q2 po-
tuerūt illud dicere. j. Joh. j. Si dixerimꝰ q2
peccatū nō habemꝰ noſmetipos decipimus
⁊ veritas in nobis nō eſt. Q2 etiam ſm ſapiē
tem Prou. xx. Quis poteſt dicere. mūdū ē
cor meū purus ſum a peccato. Certe nullus.
Jdcirco omnes ad inferos deſcēderūt quod
erat eis ſatis penoſum cum carebant clara
dei viſione. aliqui ꝑ quinqꝫ milia annorum
aliqui per quattuor milia. ceteri vero tēpore
breuiori dei intuitu carebāt ꝙ ſine graui pe-
nalitate fieri nō poterat. Q2 dic Chry. ſuper
Matth. Nō puto ita acria eſſe gehenne pe-
nas ⁊ ſupplicia quēadmodū ſunt illa quibꝰ
torquentur hi qui remouent a cōſpectu xp̄i
Crede mihi penis omnibꝰ grauiꝰ eſt q2 om̄e
gaudium electorū cōſiſtit in lucida dei viſio
ne ⁊ abſqꝫ illa gaudium eis nullum eēt. Jdō
dixit. b. Augꝰ. mallē eſſe in inferno ⁊ videre
faciē dei ꝙ̄ eē in celo. ⁊ carcere. ¶ Et quia

hi qui fuerũt in limbo fuerunt in penalitate. iõ deſiderabant aduentũ huiꝰ p̄clare lucꝭ glorioſiſſime v̾ginis dicẽtes ꝑ Zachariã ꝓphetam. Illuminare his qui in tenebris ⁊ in vmbra mortis ſedent. Luc. j. Oipotẽs aũt deꝰ deſideriũ tam illoꝝ q̃ʒ iſtoꝝ in mũdo exaudiuit dicẽs. Fiat lux qñ miſit angelũ gabrielē ad Joachim vt ꝯceptũ virginis nũciaret dicens. Ecce vxor tua pariet tibi filiã ⁊ vocab nomẽ eiꝰ mariã. Sed hec lux hodie eſt facta ⁊ mundo effulſit. Jõ dicit. b. Berñ. in ſermone. Maria ſtella clariſſima hodie ex Jacob oritur. cuiꝰ radiꝰ vniuerſum mundũ illuminat cuius ſplẽdor in ſupnis fulget ⁊ inferiora penetrat. in illis verbis lucet ꝙ natiuitas marie debet eſſe gaudioſa hominibꝰ qꝛ mundũ illuminauit ad qđ gaudiũ monet. b. Auguſtinꝰ in ſermone hodierno. Adeſt nob̄ dilectiſſimi optata dies btē venerabilis v̾gis marie. ideo cũ ſumma exultatione gaudeat terra noſtra tante virginis natali illuſtrata. hec natalis fuit angelis leta qꝛ tanta fuit iſta lux que hodie ē orta ꝙ celos penetrauit ⁊ in ſupmis fulſit. iõ angeli admirãtes p̄ gaudio dixerũt illud Cañ. vj. Que ē iſta q̄ ꝓgredit̄ quaſi aurora ꝯſurgens pulchra vt luna electa vt ſol. Jſta etiã natiuitas fuit iubiloſa patribꝰ ⁊ electis in limbo degentibꝰ qꝛ orta fuit lux que de ſe genuit xp̄m qui ē ſplẽdor lucꝭ eterne Sap̄. vij. ⁊ ip̄os p̄res liberauit. vñ de ip̄is põt dici illud Eſa. ix. Populus q̄ ambulat in tenebris vidit lucẽ magnã. Et Heſter. viij. Judeis hoc ē illis qui in confeſſione dei diſceſſerũt noua lux oriri viſa ē. iõ dic̄ Berñ. eius ſplendor inferiora penetrauit. hãc lucē ita diuiſit deꝰ a tenebris pctõꝝ ꝙ imunis fuit ab omni peccato etiã originali. de quibus dicit Augꝰ. de fide ad Petꝝ ⁊ ponit̄ de ꝯſe. diſ. iiij. Firmiſſime tene ⁊ nullatenꝰ dubites oẽm hoiem q̄ ꝯcubitu viri ⁊ mulieris ꝯcipit̄ cũ peccato originali naſci ⁊ impietati ſubditum. Maria aũt nõ fuit in originali nata. qꝛ ſm Berñ. prius fuit ſanctificata q̃ʒ nata nec etiã poſtea ſubdita fuit peccatis. qꝛ ſm p̄dictũ Berñ. copioſior gratia ſanctificatiõis deſcendit in eã q̄ nõ ſolũ eã ſanctificauit ſed deinceps vitã de omni peccato cuſtodiuit imunẽ. ¶ Secũdo tenebre ſeu vmbre ambulãtibus ſunt penalitates. qꝛ ſunt timoris ⁊ horroris incuſſiue. ſic̄ pꝫ de nocturnis viatoribꝰ qui ꝑ diuerſa terrent̄ animalia. tum per lupos deuorãtes. tum per vrſos lacerãtes. tuꝫ etiã per latrones obſidentes. Jõ dicit Eſa. iij. Tenebre obſtupefecerũt me. Jta añ natiuitatẽ Marie oẽs q̄ erãt in tenebris pctõꝝ erant in magno timore erga demones. quia tunc magnã ptãtẽ habuerũt. vt. ſ. quoſdã iugularent alios ſubmergerẽt ceteros i deſperationẽ inducerent. Sꝫ ē naturalr̄ qñ lux oritur ꝙ tunc lupi ⁊ cetera aialia hoiem moleſtantia fugant̄ i cubilia ſua iux̄ illđ. pš Ortꝰ ē ſol ⁊ ꝯgregate ſũt in cubilibus ſuis collocabunt̄. ſic qñ fuit orta btã v̾go lux inextinguibilis ⁊ clara fugati ſunt lupi infernales. ſic̄ h̄ teſtat̄ Job. xxiiij. Si inquit ſubito apparuerit aurora hoc ē maria ꝑ natiuitatẽ arbitrãt̄ vmbrã mortis ⁊ fugiũt velut inſani. Jõ dic̄ Euſebiꝰ in ſermõe. Nihil demonibꝰ terribiliꝰ q̃ʒ marie grã ⁊ virtus. ⁊ nihil ita vexationẽ diaboli repellit validiꝰ q̃ʒ eiꝰ bonitatꝭ effectus cõtinuꝰ. Etiã dicit Chry. ſup Matth. Quãtũcũq; ſeuiat malicia diabolica maria tñ nos ꝯſeruat ſua potentia infinita. ſi tñ fuerimꝰ deuoti in eius laude. Qđ ꝓbat Jacobꝰ Januenſ̄. ¶ Quidã monachus valde lubricꝰ. ſed in btãm virginẽ valde deuotꝰ q̄daꝫ nocte ad ſcelus ꝯſuetũ ꝑgens corã altari trãſiens btãm virginẽ ſalutãs. ⁊ ſic de eccl̾ia exiens dũ quẽdã fluuiũ vellet tranſire in aquaꝫ decidens expirauit. cuiꝰ aiam dũ rapuiſſent demones apparuerũt ⁊ angeli vt eam liberarent. quibus demones dixerũt. qꝛ eũ vitam in malis finiuiſſe opibꝰ inueniſſent. ite vt q̄d veniſtis nihil in hac aia habetꝭ. Statim btã virgo affuit ⁊ quare eiꝰ aiam capent increpauit. Jlli aũt dixerũt. Quia cum in malis. ⁊c̄. Quibus virgo ait. Falſa ſunt q̄ ꝓfertꝭ. ſcio enim ꝙ ꝑ aquã ꝑgẽs me dñam ſalutauit ⁊ rediens. hoc ſiliter faciebat ꝙ ſi dicitis vobis vim inferre. ponamꝰ in iudicio ſummi regis. Cũq; de hoc corã dño diſceptarẽt placuit ei vt ad corpꝰ aiam eiꝰ angeli portarẽt vt đ ſuis factis peniteret. Jnterea frẽs ſacriſtã querunt ⁊ vſq; ad flumen tranſeunt in aqua ſubmerſuꝫ reperierunt. cunq; extracto corpe ſecũ qđ factũ eẽt mirarent̄ ille repente ad vitã rediȷ̃t ⁊ rem geſtã referens ⁊ vitã in bois opibus ꝯſummauit. ¶ Etiã ante natiuitatē marie fuit peccatoribꝰ timor ⁊ horror reſpectu dei qui ſtatim fuit paratus ad puniendũ ⁊ quaſi vrſus ⁊ leo ad patrẽ lacerandū. qđ pꝫ in multis locis ⁊ ſacre ſcripture figuris qꝛ legit̄ Geñ. iij. de p̄mis parentibꝰ ꝙ dñs ſtatim puniuit magna penalitate eo ꝙ eos a paradiſo expulit ⁊ in erumna mundi detruſit. Silr̄ h̄ pꝫ Geñ. vij. vbi legit̄ ꝙ totũ mundũ vſq; ad octo aias extixit. Geñ. xix. legitur ꝙ q̄nq; ciuitates ʒodomã ⁊ gomorrã. ⁊c̄. igne ſulphurio ſuccẽdit. ita Exo. xxxij. legitur ꝙ ꝓpter peccatũ idolatrie. xxiij. milia hominũ

interfecit. ita .ij. Reg. xxiiij. legit̃ q̃ ꝓpt̃ pec
catū ſupbie dauid qñ ſupbia eleuat⁹ ⁊ elat⁹
numerauit populū ⁊ irat⁹ dñs ſeptuaginta
milia virorū peſtilētia afflixit ⁊ occidit vna
dei. Ecce quāta penalitas generis hūani pa
tuit. Jō bñ potuit ꝯqueri ſynagoga iudeoꝝ
q̄m in ſuis filijs fuit deuaſtata. ⁊ dicere pōt
illud Threñ. iij. Urſus inſidians fact⁹ ē mi
hi leo in abſcondito mihi ſemitas meas ſub-
uertit ⁊ ꝯfregit. poſuit me deſolatā. Sꝫ quā
do orta fuit maria iratū deū mitigauit ⁊ pec
catores ſibi recōciliauit. q̄ꝛ lux vt dicunt na/
turales ē ꝯtrarioꝝ pacatiua. q̄ꝛ ꝓpter cōtra
rietatē elemētoꝝ imixto nō ꝑmanerēt ſꝫ ſta-
tim in ſuā regionē euolarent niſi virt⁹ prime
eſſentie. ſ. lucis ſimul pacaret ⁊ vniret. ita ho
mines a deo ꝓpter diuerſitatē actuum ⁊ effe
ctuū qualibet hora deſcenderēt niſi v̄go dul
ciſſima meritis ſuis ⁊ p̄cib⁹ recōcilians reuo
caret. qd̄ patuit in Theophilo quē ſuo filio
recōciliauit. ¶ De quo refert Jacob⁹ Ja-
nuenſ ⁊ Uinc. li. xxij. c. lxix. ⁊ Sigibert⁹ in
cronica dicens. Apud ſiliciā anno dñi. M.
cclxxvij. fuit quidā vir noīe theophil⁹ cuiuſ
dā epī vicē gerēs qui tam prudent̃ ſub epō
res eccleſiaſticas diſpēſabat q̄ mortuo epō
ipm dignū epātu oēs acclamabāt. ⁊ ille vite
dñatu ꝯtēpto aliū epm voluit ſubordinare.
tandē ab epō depoſit⁹ in tantā impatientiā
ē elapſus vt ad recupandā dignitatē cuiuſ-
dā iudei malefici cōſiliū poſtularet. Jlle aūt
diabolū aduocās. q̄ vocat⁹ venit cui⁹ inſtin-
ctu Theophilus xp̄m ⁊ matrē eius abnega
uit ⁊ profeſſionē xp̄ianā. ⁊ abnegatiōis ciro
graphū ſcirpſit ⁊ ānulo ſigillatū diabolo tra
didit. Jn craſtino igit̃ diuina ꝓuidētia i grāꝫ
epī recipit̃ ⁊ in dignitatē ſubleuat̃ p̄ſtinā. tā
dē ad ſe reuſus qd̄ fecerat valde igemuit. et
ad imaginē marie tota ꝯfugit deuotōe. Qua
dā vice in viſione ei⁹ apparuit ⁊ d̄ impietate
ipm redarguit. quā vidēs theophil⁹ obnixi
us rogauit vt ꝑ ſe intercederet ⁊ veniā ipe-
traret. qd̄ illa ſpopōdit. Pꝰ triduū venit di
cēs. Ecce ad petitionē meā ſuſcepit te de⁹ in
grām ⁊ cedulam quā diabolo dedit reporta
uit. q̄ recepta vehemēt̃ exultās corā epō ⁊ oi
populo q̄d acciderat retulit ⁊ p⁹ triduū i pa
ce q̄euit. ¶ Quare aūt de⁹ q̄ in veteri fuit
ita auſter⁹ ⁊ nūc ē ita mitis pōt colligi in or-
tu matial̃ ſolis. Sol eni i h̄ mēſe in q̄ nata ē
v̄go orit̃ i ſig̃ qd̄ d̄ꝛ v̄go ⁊ ē mitigatiuū volū
tatis. ſm̄ Miſael. ſed in p̄cedente menſe ſol
oriebat̃ ſeu fuit in leone qd̄ ē ignitū ⁊ terribi
le. Sic myſtice ſol iuſticie ē in virgine totius
grē ⁊ miſericordie ⁊ infinite pietatis. nā qui
ante parat⁹ erat ad puniendū nunc ꝓmptio
or ē ad miſerandū. Jō Berñ. in quodā ſmo
ne. O dulciſſima inq̄t mat̃ miſericordie miro
modo attraxiſti nobis regē glorie ⁊ q̄ſi maie
ſtati ei⁹ ipoſuiſti vt dextera dei añ docta per
cutere ⁊ miſereri neſcia iā tp̄e habeat in pro-
prietate ſup miſereri ⁊ parcere. Et ſic abſtu-
lit beatiſſima v̄go maria timorem tam reſpe-
ctu demonū quoꝝ ꝑtātem ꝯtriuit ⁊ fugauit
quā reſpectu dei cui⁹ ſeueritatem mitigauit
¶ Jſtū timorē etiā aufert a ſibi deuotis in
morte qd̄ oñdit in quodā clerico ſibi deuoto
de quo refert Jaco. Januenſ. q̄ ꝯtra dolorē
q̄nq̄ vulneꝝ xp̄i eā q̄tidie ꝑ hec v̄ba quaſi
ſtudebat ꝯſolari dicēs. Gaude dei genitrix
v̄go imaculata. gaude q̄ ab angelo gaudiū
ſuſcepiſti. Gaude q̄ genuiſti eterni luīs clari
tatē. Gaude mat̃ gaude ſcā dei genitrix vir-
go. tu ſola mr̄ es inupta te laudat oīs creatu-
ra. genitrix lucis ſis ꝑ nobis q̄ſum⁹ ꝑpetua
int̃uentrix. Hic cū ad extrema veniſſet paue
ri ⁊ ꝑturbari cepit. cui v̄go apparens dixit.
Cur fili tanto tremore times. q̄ mihi totiens
gaudiū nunciaſti. gaude etiā ⁊ tu nūc ⁊ eter/
nalit̃ gaudeas. veni mecū. ⁊ ſtati illa ſcā aīa
a corpe ſoluta leta in celū ē deducta. O q̄ ſe
cura a leonibus rugientib⁹ ad eſcā p̄paratis
tunc fuit qñ tā doctiſſimā ductricem habuit
O hō ſi vis eē in morte ſine timore ama hāc
dñam. ſis deuotus v̄gini. q̄ꝛ vt ait Berñ. ip
ſa te tenente nō corruis. ipa te ꝓtegente non
metuis. ipa te ducēte non fatigaris. ipſa tibi
ꝓpitia ad p̄riā ⁊ ad dñꝫ ꝑuenies. ad quē ⁊c̄

Sermo tertius de eadē feſtiuitate.

SApientia edifi-
cauit ſibi domū excidit in ea colū-
nas ſeptem. Prou. ix. Conſueue-
runt olim reges ⁊ p̄ncipes magnas pulchraſ
q̄ꝫ domos habere in quibus ipi habitabant
⁊ illas cū ornatu decorabāt varijs picturis
figurabāt. ad qd̄ probādū legit̃. iij. Reg. vij
Rex Salomon edificauit ſibi domū magnā
centū cubitoꝝ in longitudine habentem. cc.
cubitoꝝ latitudinē. ⁊ ccc. altitudinē. interi⁹
eam ornauit lignis cedrinis q̄ quidē excide-
rat in colūnas ⁊ tabulis cedrinis veſtiuit to-
tā camerā. que. xlv. colūnis ſuſtētabat̃. Exte
rius aūt hec dom⁹ circunquaq̄ꝫ reconſita ar
boribus erat viridibus ⁊ viridarijs mire va
riationis. ¶ Myſtice per ſalomonē xp̄s
intelligitur qui eſt Salomon ver⁹ ⁊ pacific⁹
⁊ princeps pacis. Eſa. ix. Jſte verus Salo-
mon edificauit ſibi domū non ſolū magnam
imo pulcherrimā virginē mariā omniū di/

liniſſimā.Sed vbi edificauit eā certe in ſteri=
g ciuitate in vtero.b.anne matris electe que
fuit quo ad naturā ſterilis.Luc.j.ſ3 tñ mul=
tū laudabilis.ẜm illud pſ̄.Glorioſa dcā ſūt
de te ciuitas dei.In hac ciuitate fuit maria
pulchꝛe edificata cū ſpūſſanct⁹ eā mundauit
ita vt de ea poteſt dici illud Cañ.iiij.Tota
pulchꝛa es amica mea ⁊ macula nō ē in te.ſ3
hec domus totaliter eſt erecta ⁊ ꝯpleta qñ ꝑ
natiuitatē de vtero matris eſt egreſſa ⁊ oīu3
pulcherrima effecta.ita vt mirenť angeli di=
centes.Que ē iſta q̄ ꝓgreditur quaſi auroꝛa
ꝯſurgens pulchꝛa vt luna electa vt ſol.Cañ
vj.Jō dicit.b.Amb.i li.de v̓ginitate.Quid
nobili⁹ dei mr̄e.⁊ q̄d ſpēdidius ea quā ſplen
doꝛ elegit.q.d.certe nihil.Hui⁹ dom⁹ longi
tudo ñ tm̄ ē.c.cubitoꝝ ſ3 vſq3 ad vltimū ter=
re eius altitudo vſq3 ad celū.qđ ꝓpēdens.b.
Berñ in ſermone dicit.Longitudo eius ad
nouiſſimā diē omnib⁹ inuocantib⁹.Latitu=
do eius replet oꝛbē terraꝝ.Sublimitas eiuſ
ciuitatis eterne inuenit reſtaurationem3.Iſta
domus oꝛnata erat interi⁹ cedro caſtitatis q̄
in ea nunq3 potuit violari.Recte eni ſicut li
gna cedrina nō pñt coꝛrūpi a tinea coꝛrodi vt
dicit Iſi.li.xvij.⁊ nō ſolum ipſam oꝛnauit ce
dro caſtitatis ſed coloꝛe albo mētalis purita
tis ⁊ coloꝛe nigro humilitatis.necnon rubeo
charitatis.iō bene dicit ſancta mať eccľia in
verbis p̄miſſis.Sapientia edificauit domū
⁊c̄.In quib⁹ virgo bñdicta a duob⁹ ꝯmēda
tur.Pꝛimo a prudenti edificatiōe.ibi.Sapi
entia.Secūdo a decēti oꝛnatiōe ibi.excidit i
ea colūnas ſeptē.De pꝛimo ē ſciendū.refert
naturalis doctoꝛ Pladi⁹ in de agricultura
Qui vult ſapienť domū ꝯſtruere d3 videre
ꝙ ibi nō ſit nebulaꝝ frequētia neq3 frig⁹ ex=
cellens nec caloꝛ nimiu3 adurens.ſ3 ꝙ ibi ſit
tꝑamentū vtroꝛūq3.vbi etiā ſit ſufficiēs po=
tus ⁊ cib⁹ fontiū.nec ſit ibi ꝯcurſus feraru3
nocentiū ſed ſanitas coꝛpoꝝ.ſic ſapienť edi=
ficauit deus domū terreſtris paradiſi i qua
ẜm Iſi.li.xv.c.v.Nō ſunt nebule neq3 frig⁹
neq3 eſtus ſed ꝑpetua aeris tēperies in cuiuſ
medio fons erumpens totū nemus irrigat ⁊
diuidiť in quattuoꝛ flumina in quo nō inha
bitat aīal irrōnale ſed ſolus hō diuinaꝝ ma=
nuū plaſma vt iquit Damaſcen⁹ ⁊ ibi eſt ſa=
nitas hominū habitantiū in eodē.Jō tanq3
ſapiēs artifex magiſteriū ſuū i illa demōſtra
uit.Myſtice iuxta hunc modū ſapiētis arti
ficis edificauit xp̄s qui ē ſapientia ſummi pa
tris ſuam domū beatiſſimā.ſ.mariā in q̄ per
ſonaliter voluit habitare ⁊ pꝛe omnibus in
illa magiſteriū ſuū oñdit.Teſte.b.Berñ.in

ſermone hodierno.Hanc inquit feciſti ima=
ginē tue bonitatis in ea velut artifex oñdis
magiſteriū tue pietatis.iō bñ pōt cōparari
terreſtri paradiſo q̄ eſt edificat⁹ tā pꝛudēter
Pꝛimo ſicut in paradiſo nō ſunt nebule
neq3 frig⁹ qđ ibi vꝛgeret.qđ teſtanť tā floꝛes
arboꝝ q3 etiā frondiū cōtinua pulchꝛitudo.
quia ibi ſemꝑ floꝛent arboꝛes cū ratione fri=
ris nō vrgenť ad caſum folioꝝ.Jō dic̄ Da=
maſcenus ꝙ vniuerſe pulchꝛitudinis pꝛom
ptuariū ſit.Nec i maria fuerūt nebule ſoꝛdi
ditatis in quibus ſe latrones inferi latenter
abſcondere poſſent.Nec fuit in ea frig⁹ iniq̄
tatis qđ repuliſſet caloꝛē charitatis.qꝛ dicit
magiſter ſententiaꝝ li.iij.diſ.iij.ꝙ maria ſta
tim ſanctificata fuit p⁹ aīe infuſionē que eſt
ꝓpꝛiū ſubiectū ſanctionis ⁊ poſtea in bono
ꝯfirmata ⁊ fomes in ea extincta ꝙ peccare ñ
potuit.Cui cōcoꝛdanter applaudat beatus
Berñ.Puto inquit ꝙ copioſioꝛ grā ſanctifi
cationis deſcendit in mariā que nō ſolū oꝛtū
ſanctificauit ſ3 ⁊ deiceps vitā ab omni pecca
to imunē cuſtodiuit.Et ſubdit.Decuit regi
nā virginū ſingulari p̓uilegio ſanctitatꝭ abſ=
q3 omni peccato ducere vitā q̄ peccati moꝛtē
que debeat parere per emptoꝛē.Ideo refert
Vinc̄.in ſpe.hiſto.li.vij.Poſtq3 maria fuit
a parentib⁹ i templo p̄ſentata oīs ſermo eiuſ
erat ita grā plen⁹ vt in lingua eius agſceretuꝛ
deus.Attñ valde erat ſollicita circa ſocias
ſuas ne aliqua ex eis vľ i vno peccaret.ne ali
qua iniurioſa vel ſuꝑba circa parē ſuā exiſte
ret qđ fuit ſignū ſue perfectiſſime puritatis.
nec videri potuit in alijs ꝯmitti ſcelus pꝛaui
tatis.Secūdo in paradiſo terreſtri non fuit
eſtus ſiue caloꝛ ardens ⁊ adurens arboꝛes q̄
ſemꝑ floꝛent.qꝛ caloꝛ humidū exurit.Sed h̄
ē mirū ꝙ ibi ē eſtus.qꝛ ẜm Bedā ⁊ Strabo=
nem ſuꝑ Geñ.Paradiſus ē locus in oꝛiente
poſitus vbi eſt maxim⁹ caloꝛ.ita ꝙ ſole oꝛiē=
te homines ibi moꝛantes domos ſubterrane
as ſubintrant vt caloꝛē effugiant vt ait Pli.
in ſpe.na.li.v.c.x.Et hunc ardoꝛē voluit do
minus a paradiſo remouere vt loc⁹ ſummus
cōueniens eēt homini innocēti vbi nō eēt fri
gus neq3 eſtus ſed perpetua tēperies.Ita in
maria noſtro paradiſo nō fuit eſtus terrene
cōcupiſcentie qui tñ pꝛoch doloꝛ eſt in omni=
bus nobis.cū dicit.b.Joh.in.j.ca.c.v.To=
tus mund⁹ in maligno.i.in malo igne concu
piſcentie poſit⁹ ē.qꝛ vt ait Inno.de vili.hu
mane ꝯditionis.li.ij.c.j.Tria ſunt que ſolēt
hoīes affectare.opes.voluptates ⁊ honoꝛeſ
ſed hoꝛum nullum concupiuit maria.Non
opes quia pauper fuit adeo vt non habuit

vbi filiũ ſuũ dilectiſſimũ locaret. iõ in diuſo=
rio ipm̃ in preſepe reclinauit. vt hr̃. Luc. ij.
Nõ voluptates carnales. q2 fuit v̾go perpe
tua mẽte ⁊ corpe ꝓpter qđ ab angelo voluit
ſcire cãm cõcipiendi qñ dixit. Quõ fiet iſtud
qm̃ vir nõ cognoſco. Luc. j. Nec etiã ꝯcupi
uit honores mũdi. nã cũ angelus ipaꝫ mr̃eꝫ
ſummi regis nuncuparet ipa ancillã ſe noia=
uit dicẽs. Ecce ancilla dñi. q2 tanq̃ pruden=
tiſſima ſciuit ꝙ de opib9 praua. de volupta=
tib9 turpia. de honorib9 vana ꝓdeũt. vt dic̃
Inno. vbi s̃. q2 ğ in ipa non fuerit frig9 atq̃
eſtus. igit̃ gratũ fuit refrigeriũ. ⁊ h fecit i ea
ſpũſſancti gr̃a. Iuxta illud Luc. j. Spiritus
ſanct9 ſupueniet in te ⁊ virt9 altiſſimi obum=
brabit tibi. h ẽ ab eſtu carnalis ꝯcupiſcentie
te refrigerabit. Tertio in paradiſo terreſtri
fuit ſufficiens cib9 fructuũ de q̃bus ꝑmiſſuꝫ
ẽ hoi comedere. Geñ. ij. cũ dixit dñs Adam
Ex omĩ ligno paradiſi comede ⁊ fuit p̃cipue
ibi lignũ vite. q2 ſm̃ glo. dictũ fuit lignũ vi=
te ab effectu quẽ habuit vt comeſtũ ſepi9 ho
minẽ ꝑpetua ſoliditate firmaret Et de hoc li
gno ſi adã ñ comediſſet ⁊ i inocẽtia p̃ſtitiſſet
mortuus nõ fuiſſet. Iõ dicit ſacꝝ cõſiliũ mi=
litanũ. de ꝯſe. diſ. iiij. placuit. Quicũq̃ dixe
rit adã primũ hoiem mortalẽ factũ ſiue pec=
caret ſine nõ. moreret̃ in corpe nõ peccati me
rito ſed neceſſarie nature anathema ſit. ſic in
maria ẽ cib9 ſufficiẽs vniũſorũ. q2 ſignificat̃
ꝑ arborẽ Dañ. iiij. Cui9 fruct9 erat nimius ⁊
eſca diuerſoꝝ in ea. q2 ibi cõtẽplatiui inueni
unt cibũ cõtẽplationis eo ꝙ optimã ptẽ ele=
git Luc. x. Ibi accipiũt peccatores cibum ꝓ
pitiationis. in ea hñt ſupbi eſcã humilitatis
luxurioſi exemplũ caſtitatis. Iõ dicit exhor
tando. Tranſite ad me oẽs q̃ cõcupiſcitis me
Ecci. xxiiij. Fuit tñ p̃cipue in maria panis
viu9 qui de celo deſcẽdit de q̃ qui digne man
ducãt viuũt in eternũ. Ioh. vj. Idẽ ꝯfirmat
Aug9 in epl̃a in hierenenſem ⁊ hr̃ de conſe.
di. ij. Chriſtus inquit ẽ panis q̃ mãducaue=
rit viuet in eternũ. Idcirco dicit idẽ Aug9. i
ſermone. Virgo maria dicit̃ paradiſus i cu=
ius medio lignũ vite cui9 folijs ſanant̃ infir=
mi. cuius odor viuificat mortuos. cuius ſa=
por dulcorat amaros. cui9 vmbra refrigerat
miſeros cuius aſpect9 letificat angelos. Idẽ
teſtat̃ Berñ. Vere paradiſus dei tu es. q2 li
gnũ vite tu ꝓtuliſti de q̃ qui mãducauerit vi
uet in et̃nũ Quarto in p̃adiſo fuit fons ſiue
fluui9. de quo Geñ. ij. Fluui9 egrediebatur
de loco voluptatis. qđ exponẽs baſili9 i exa
merõ aperti9 dicit. Paradiſus in oriente in
altiſſimo ẽ mõte de cui9 cacumine cadẽtes aq̃

q̃ maximũ lacũ faciunt ⁊ tm̃ ſonitũ hñt in ca
dendo ꝙ oẽs incole iuxta p̃dictũ lacũ ſurdi
generant̃. ⁊ ex illo lacu velut ex fonte q̃ttuor
flumina ꝓcedũt quoꝝ vni nomẽ ẽ phiſon. ⁊
circũit indiã vbi naſcit̃ auꝝ optimũ. nomen
ſcđi tigris qui vadit circa ſiriam. nomẽ tertij
gyon qui circũit ethiopiã. ſed nomen guarti
eufrates. Ita in nr̃o paradiſo maria fons eſt
abũdãtia gr̃aꝝ q̃ p̃ ceteris ſcis hꝫ q2 ſm̃ Aug.
in li. de natura ⁊ gr̃a. Ceteris ꝑ ptes dat̃ gr̃a
marie autē ſe infudit plenitudo gr̃e. ⁊ hunc
fontẽ ſue miſericordie ⁊ gr̃e diuidit in quat=
tuor riuos. Vnũ mittit ad cõtẽplatiuos dãs
eis gr̃am pſeuerandi ⁊ deuotionem orandi.
Aliũ mittit ad actiuos dans eis gr̃am perſi=
ſtendi. Tertũ mittit ad p̃latos dans eis gra
tiã p̃ſidendi. Quartum ad ſubditos dãs eis
gr̃am obediendi. Iõ dicit Berñ. in ſermone
Paradiſus delitiaꝝ v̾e es o maria. nã fons
vite qui ex ore altiſſimi ꝓdijt de medio ven/
tris tui exiuit. atq̃ inde in quattuor ptes ſe
diuidens ad irrigandã faciẽ ãrents mundi
letificãs ciuitatẽ dei. oĩs qui biberit ex eo nõ
ſitiet in eternũ. ⁊ ecce pluſq̃ paradiſus hec.
de eius enim aqua ſi quis biberit ſitiet iterũ
hec ille. Quinto in paradiſo nõ fuerũt aĩalia
nocẽtia vt ſunt lupi canes vulpes ⁊ leones.
q̃ interdũ hoi ſolent nocere. Quare dic̃ Au=
gu. li. xiiij. de ciui. dei. c. x. loquẽs de primis
parentib9. Quid timere aut dolere poterãt.
tantaꝝ tantaq̃ affluentia bonoꝝ vbi nõ ab=
erat q̃cq̃ qđ bona volũtas appeteret. nec in
erat ꝙ carnẽ hoĩs feliciter viuẽtis offenderꝫ
vel in aliquo moleſtaret. ſic in maria nõ fue=
rũt lupi rapine ⁊ auaricie nec canes litis ⁊ diſ
cordie nõ vulpes frauduloſe. nõ leones ſuꝑ
bie. Qđ teſtat̃ Amb. in li. de v̾gi. pte prima
dicẽs. Maria deũ ſtuduit q̃rere nullũ lede=
re oibus bñ velle maiorib9 aſſurgere equali=
bus nõ inuidere iactãtiã fugere. rõnem ſeq̃ ⁊
amare virtutẽ. ¶ Sexto in paradiſo ẽ per
petua ſanitas ⁊ incorruptibilitas. qđ teſtat̃
ibi exiſtentiũ vite longitudo. Nam ibi ſunt
Enoch ⁊ helias viui vſq̃ in hodiernũ dieꝫ
q2 vt dicit magiſter in hiſto. Nihil poteſt ibi
mori qđ ẽ viuũ. nec mirꝫ hoc de p̃adiſo. Cuꝫ
in hibernia ſciam9 eẽ inſulã in qua mortuoꝝ
corpora nõ putreſcũt. ⁊ aliã ibidem inſulã in
qua hoies mori nõ poſſunt. ſed oportet vt in
vltimo ſenio extra inſulã deferant̃. ſic q̃ mo
rat̃ ꝑ ſpem ⁊ diligens ſeruitiũ in hoc nobiliſ
ſimo paradiſo in maria viuet i eternũ h ſine
dubio vita gr̃e ⁊ in futuro vita gl̃ie. qđ ipſa
promittit cuilibet deuote ſeruienti que in=
quit. Qui elucidant me vitã eternã habebũt

Eccl. xxiiij. Qđ exponēs Ricard⁹ dicit ſermone. v. Nūq̄ʒ in eťnū dānabiť q̄ nūc i pñti laudes marie pconiaqʒ ſectať. O q̄tquot fuerūt pctōres ⁊ adhuc ſūt ⁊ erūt q̄ ſaluati ſūt ⁊ ſaluenť p mariā. Un⁹ quideʒ p ſalue regina alius aūt p aue maria q̄ alias dānati eſſent ⁊ dānarenť in eternū. Jō refert Uinc. in ſpec. hiſto. li. iiij. c. cxvj. ꝙ fuit q̄dā fur Helbo nomine q̄ ſepe latrocinia exercebat. ſʒ tñ. b. virginē plurimū i deuotione habebat. nā cū trāſibat ad furtū ſemp vnū aue maria dicebat. quadā die dū furtū faceret capiť ⁊ ſuſpēdio iudicať. Cū aūt ſuſpēdereť ꝯtinue ei. b. v̓go affuit ⁊ ſuſpenſuʒ trib⁹ dieb⁹ vt ſibi videbať ſuis manib⁹ ſuſtētauit. ita vt nullā leſionem ſenſit. Jlli aūt q̄ eū ſuſpēderāt caſu inde tranſeūtes eū viuentē ⁊ vultu alacri reperierunt arbitrantes ꝙ nō fuiſſet bñ laqueo aſtrictus gladio ipſū iugulare voluerūt. ſed. b. v̓go ferientiū gladio manū apponebat ⁊ illi ſibi nocere nō poterāt. cog̊ſcētes aūt illi illo referente ꝙ. b. v̓go maria ipſū ſic iuuabat mirantes eū depoſuerūt ⁊ amore virginis dimiſerunt q̄ abiēſ monaſteriū intrauit ⁊ q̄uſqʒ vixit i ſeruitio virginis pmāſit. Uide igiť o deuote famule aut famula marie q̄ʒ voluptuoſū paradiſū ⁊ domū xp̄s vera ſapia hodie ſibi edificauit vt ip̄e in eo habitare ⁊ tibi refugiū inſiſteret. hoc de p̄mo. ⸿ Quantū ad ſecūdū cōmendať. b. v̓go a decēti adornatione cum dr̄. Excidit in ea colūnas ſeptē. Notādū ſapiens artifex q̄ vult ſtabilē domuʒ facere ſolet colūnis fortib⁹ ſuſtētare ne vento veniente in terra allideť. Jō legiť Cañ. iij. ꝙ ſapiens Salomon fecit ſibi ferculū de lignis libani ⁊ vt ſtaret eo firmius colūnas ei⁹ feč argēteas q̄ꝛ argentū ē metallū ſtabile atqʒ firmuʒ. Sic myſtice ſapientiſſim⁹ rex Salomō xp̄s ieſus faciēs ſibi domū honeſtiſſimā voluit columnis firmiſſimis p̄munire. quaꝝ p̄ma fuit caſtitas v̓ginalis. hec colūna diu domū corporis ſuſtētauit. Teſte Are. de regimie p̄ncipum. Caſtitas vitā ꝑlongat. ſanitatē ꝯſeruat. corpus optime diſponit intellectumqʒ illuſtrat. Cui ꝯſonat Palemon i phiſionomia dicens Caſtitas viuificat iuuētutē vires reuocat ſēſus ꝯfortat ⁊ totū corp⁹ i i columitate retinet ⁊ ꝯſeruat. Scđa colūna fuit in iuuētute ſtabilitas q̄ valde rara ē i iuuenib⁹ q̄b⁹ quies ē valde tedioſa. ⁊ h̊ fač validus eſtus caloris naturalis ⁊ aeritas in pueris vt dič Cōſtañ. quare ſunt incōſtantes. Sič refert Uinč. in ſpe. hiſto. li. vij. Qñ p⁹ trienniū in tēplo ē p̄ſentata ſtatim incepit inſiſtere orationibus ⁊ frequētib⁹ laborib⁹. Nā ſibi hanc ſtatuit regulā vt a mane vſqʒ ad tertiā orationib⁹ ſemper inſiſteret. a tertia vſqʒ ad horā nonā textrino ope ſe occuparet. a nona iteꝝ nō recedebat ab orōne vſqʒ dū angel⁹ ei apperet de c⁹ māu eſcā acceperat. Jdeo bñ pōt dicere illđ Tob. iij. Tu ſcis dñe ꝙ nūq̄ʒ cū ludentib⁹ miſcui me. Tertia colūna ē in muliere firmitas q̄ valde rara ē. Jō Salomon diu q̄rēs mulierē fortē quis inueniet. Prouꝰ. xxxj. Cui pōt rñderi ꝙ hodie inuēta ē in terris hec mulier đ qua pōt exponi illđ Hiere. j. Ego te hodie dedi in ciuitatē munitā ⁊ in colūnā ferreā ⁊ i muꝝ ſup oēm terrā. ⸿ Quarta colūna fuit in pauptate largitas. q̄ꝛ auꝝ ſibi oblatuʒ a regib⁹ largiť paupib⁹ diſtribuit. De ip̄i⁹ etiā largitiōe dicit Hiero. ⁊ Berñ. Maria dedit celis grām terris deū vite ordinē morib⁹ diſciplinā. Quinta colūna ē i ſapia ſimplicitas ip̄a eni abſcondit ſuā ſapiam q̄ cōiter demonſtrabiť in v̓bis paucis. q̄ꝛ dič ph̄s pitagoras qui multū loq̄ť ſignū ē ꝙ paꝝ cog̊ſcit. Jdeo maria ſolū legiť ſeptē vicib⁹ fuiſſe locuta bis cū angelo cū q̄ſiuit ab eo modū ꝯceptiōis dicens. Quō fiet iſtud. ⁊ cū ꝯſenſit. Ecce iquit ancilla dñi. Sič hř Luč. j. Bis in domo cognate ſue cū eā ſalutauit ⁊ xp̄m magnificauit dicēs. Magnificat aīa mea dñm. Jbidem bis cū filio cū dixit. Fili q̄d feciſti nobis ſic. Et in nuptijs cū ait. Uinū nō hñt Joh. ij. Et ibidē dixit ſeptimū verbuʒ. Quicq̄d dixerit vobis facite. Sexta colūna eſt pudoroſitas. q̄ꝛ ad ingreſſū angeli ē turbata. qđ ē ſignum verecūdie virginalis. Jō dič Hiero. in li. de virginitate. Nūq̄ʒ maria ſine pudoris ſui cuſtode ꝓceſſit. q̄ꝛ nimiꝝ pudor indiuidu⁹ comes eē dʒ. ſine quo caſtitas vera ſuari ñ pōt Septima colūna fuit humilitas. Q̄uis enim regina eēt angeloꝝ ⁊ ipatrix iā facta celoꝛuʒ ancillā tñ ſe dici noīauit vltra ceteras vt eas humilitate capet. ſed. b. Berñ. in q̄dam ſermōe p ſeptē colūnaſ intelligit ſeptē p̄uilegia Primū q̄ꝛ fuit i vtero ſanctificata. Secūdū ab angelo ſalutata. Tertiū q̄ꝛ fuit a ſpū ſancto repleta ⁊ obūbrata. Quartū q̄ꝛ fuit v̓ginitatis p̄mitiua. Quintū q̄ꝛ fuit ſine corruptione fecūda. Sextū quia fuit ſine grauedine grauida. Septimū q̄ꝛ fuit ſine dolore puerpera. Ecce domus ſpecioſa ab eťna ſapia edificata interius exteriuſqʒ ornata formiſqʒ colūnis roborata quā ſibi hodie eadē ſapia elegit in q̄ tpaliť habitauit. Et vere felix iſte hō q̄ p ſpē in ip̄a hic morabiť. ꝓculdubio in eternū nō dānabiť. Et hoc q̄ ad ſecūdum

⸿ Sermo quart⁹ de eadē feſtiuitate.

Que ē iſta que ꝓ
gredit̄ q̄ſi aurora ꝯſurgēs pulchra
vt luna electa vt ſol. Cañ. vj. Qñ rex potēs
vel ali⁹ terre dñs de longinq̄s pplo ignorāte
quaſi veniret cũ magno exercitu ad ciuitatē
regis oīs ppl's ei obuiā exiret ⁊ q̄reret q̄s nā
eēt qui cũ tanto comitatu adueniret. qḋ figu
ratũ ē in li. canticoꝝ. vbi legitur ꝙ rex Salo
mon elegit ſibi ſponſā filiā pharaonis. Hec
cũ veniſſet in regnũ Salomonis ille ſibi i oc
curſũ venit cũ exercitu. vt hr̄ ex glo. litterali
in cui⁹ humerl ſe ille reclinauit. Multi autē
qui factũ ignorabant dicebant admiratiue.
Que ē iſta que deſcendit de deſerto delitijs
affluens innixa ſup dilectũ ſuum. Cañ. viij.
Alij dicebant verba thematis preaſſumpti.
Myſtice xp̄s rex omniũ potētiſſim⁹ cu/
ius ē terra ⁊ plenitudo ei⁹. vt inquit ps̄. Ele
git ſibi ſponſam imo matrē ſpecioſiſſimā vir
ginē mariā que ab eterno fuit ordinata ſꝫ ho
die i mundũ nata. Teſte Anſ. in li. de conce
pti. virginis. Maria inquit ante ꝯſtitutio=
nē mundi ē ante oēm creaturā ſalubriter pre
ordinata. ſed p̄cedente tp̄e ſm eandē diſpo=
ſitionē in ſolatiũ mundi nata. ⁊ ſic venit qua
ſi regina in regnũ huius mundi circũdata vt
pie credit̄ multitudine angeloꝝ. In inſtanti
natiuitatis ſue tanq̄ꝫ electa in patria aſtitert
qḋ figuratũ eſt. iij. Reg. x. de regina Saba
q̄ cũ magno comitatu venit in hierl'm ad vi=
dendũ Salomonē. Ita maria venit ꝑ nati=
uitatē in hunc mundũ ſed nō ſolũ ad vidēdũ
ſed verius ad vex Salomonē xp̄m cōcipiē=
dum ⁊ gignendũ. ideo angeli eius nomē glo
rioſum videntes eā de ſterili matre natā iter
rogabāt dicētes. Que ē iſta que deſcēdit de
deſerto. hoc ē de vtero ſterilis matris anne.
q꞉ deſertũ ē locus ſterilis raro ꝓducens ali=
quē florem. ſic vter⁹ beate Anne fuit ſterilis
nō giguēs aliquē florē niſi hũc ſpecioſiſſimũ
qui dicit Cañ. ij. Ego flos cāpi ⁊ liliũ cōual=
lium. Alij etiā dixerunt. Que ē iſta que pro=
gredit̄ quaſi aurora ꝯſurgēs. Quibus rn̄dꝫ
beatus Auguſtin⁹ in ſermone. Hec eſt mat̄
dei regina celi mundi dñā ⁊ porta paradiſi ⁊
hoc volũt verba thematis. In quib⁹ tria de
ſcribuntur. Primo natiuitas gaudioſa. ibi.
Que eſt iſta. Secũdo fecũditas operoſa. ibi
Pulchra vt luna. Tertio ſublimitas lumio=
ſa. ibi. Electa vt ſol. De primo ē notan
dum. dicũt naturales ꝙ in aurora nox termi
nat̄ ⁊ dies inchoat̄. ꝙ aurora ē finis p̄ceden
tis noctis ⁊ p̄ncipiũ diei ſubſequētis. vt dic̄
Iſi. Dicit̄ aurora eo ꝙ ad modũ auri colorē
diffũdit rutilantē ⁊ bñ ſignificat mariā virgi
nē gl'ioſam. q꞉ per ſuā natiuitatē vel ortũ no
ctem ignorantie ⁊ ſpũalis cecitatis termina=
uit ⁊ diē ſalutis inchoauit. Ideo dicit beat⁹
Bern̄. in ſermone hodierno. Sicut aurora
valde rutilans ingreſſa es in mundũ. o Ma
ria que veri ſolis ſplēdorē tante ſanctitatis
iubare precurriſti vt vere diē ſalutis diē pro
pitiationis ⁊ dieꝫ quā fecit dñs tua claritate
nũciare ſuauiſſima meruiſti. ⁊ beue dicit̄ au
rea iſta aura in qua ꝓceſſit maria rutilās au=
rora. q꞉ dicit Are. in li. probleumatũ. ꝙ auꝝ
naturalit̄ ſomnũ fugat. ſic maria ad hoc na=
ta ē. Teſte metriſta. Sicut ſpina roſā genuit
iudea mariā. Ut vitium virtus operiret gr̄a
culpā. Sc̄dο aurora ꝯſurgēs oīa aīalia letiſi
cat diurna ſed triſtificat nocturna. Ad expe=
rientiā eni videm⁹ aues mundas ⁊ diurnas
ad volandũ excitat ⁊ ad cantandũ. ſic̄ alau=
dam ⁊ ceteras q̄ plus gaudēt ⁊ vociferāt in
ortu aurore q̄ꝫ alio diei tp̄e. ſed noctua nocti
corax ⁊ bubones fugiunt ⁊ a clamoribus ceſ
ſant. Ita myſtice dũ venit hec rutilātiſſima
aurora virgo maria aues nocturne. ſ. demo=
nes ꝯticuerũt ⁊ ſancti angeli leti fuerunt. qḋ
teſtat̄. b. Aug⁹ in ſermone hodierno añ nati
uitatē marie quaſi in nocte damnatiōis ⁊ an
guſtie aues imũde generis cuiuſcũq̄ꝫ noctue
vllule bubones quelibet genera demonũ vo
ces tribulationis ꝯtra emiſerũt. nũc autē q꞉
apparuit diei vera p̄nuncia. hec nr̄e illuſtra
tionis aurora aues hmōi effugauit ⁊ iā rugi=
tus eoꝝ cōticuit. cantus aũt alaude ⁊ philo=
mene ⁊ aliaꝝ auiũ mundaꝝ audit̄. Et ſb̄dit.
Vox eni nōdũ ſoliuage turturis audita eſt i
terra noſtra. imo vox multoꝝ angeloꝝ i celo
volantiũ hominũ in terra habitantiũ ⁊ om=
nium ſanctoꝝ patrũ in inferni limbo degen=
tium ⁊ matrē dei natā excipientiũ ⁊ dicētiũ.
Tu oculus mundi. tu gl'ia hierl'm. tu leticia
iſrael. tu decus ſeculi. tu dei ⁊ hoīs media=
trix. tu ſuperne ciuitatis hierl'm reparatrix.
tu inſpiratrix ſalutis. mirifica reſtauratrix.
benedicta ergo tu pulcherrima mulierũ es.
ecce quanta voce iubilationis matreꝫ dei ho
die ortam receperũt. Recte ſic̄ aues ce=
li munde ⁊ aīalia terre cum gaudio excipiũt
aurorā matutinā. ⁊ illud figuratũ ē. j. Regũ
iiij. vbi legit̄. ꝙ filij iſrael dicebāt afferamus
ad nos arcā federis ⁊ veniat in mediũ noſtꝝ
⁊ ſaluat nos ab inſidijs inimicoꝝ noſtrorum
Et ſequit̄. Cũ veniſſet arca federis in caſtra
vociferat⁹ ē oīs iſrl' clamore grandi ⁊ perſo=
nuit terra p̄ exultatione. Sed ⁊ philiſtei au=
diētes clamorē iubili dixerũt. Que nā ē hec

vox clamoris magni in caſtris iudeorū. Et
cū cognoſcerēt q̄ arca dn̄i veniſſet timuerūt
⁊ dixerūt. Ue nobis q̄s nos ſaluabit de ma-
nibꝰ deoꝝ ſublimiū iſtoꝝ. Per filios iſrl̄ itel
ligunt̄ oēs fideles p̄ fidē viuētes. iſti dicebāt
an̄ natiuitatē marie afferamꝰ. ſ. p̄ deuota ſu-
ſpiria ad nos arcā federis. h̄ ē mariā vt ſaluet
nos. ⁊c̄. ſcʒ demonū qui eiꝰ an̄ aduentū fue-
rūt ſeuiſſimi hoſtes generis hūani. ſed veni-
ente arca ſeu aurora letatꝰ ē ois iſrl̄. h̄ ē fide-
les ⁊ canūt hodie iubilant̄. Gaudeamꝰ oms
in dn̄o. ⁊c̄. Philiſtei aūt. ſ. demones audien
tes clamorē iubili timēt dicētes. Ue nob̄ q̄
p̄tās eoꝝ ablata ē eis ⁊ ipi detruſi in abyſſuʒ
ſm q̄d dr̄ Exo. xiiij. Ueniēte aurora ſubmer
ſus ē in profundū totꝰ exercitꝰ pharaonis. ſ.
diaboli. Tertio aurora ꝯſurgēs morbū miti
gat in infirmis. vt dicit Philaretꝰ in tracta-
tu de natu. mor. Cui alludit Gal. Leueſcit i-
quit morbus dū tēpus matutinū ꝓpinquat
cuiꝰ rō ē. Nā in aurora dulcis influentia lo-
cū hʒ. etiā in aurora humor ſanguineus p̄nci
palit̄ dn̄at̄. q̄ ſm ꝯſtantinū aurora vſqꝫ ad
terrā imitat̄ naturā veris. meridieqꝫ naturaʒ
eſtatis. hora veſpertina ſequit̄ naturaʒ tp̄is
autūnalis. Nox v̄o hyemis q̄litatibꝰ aſſilat̄
Jō in aurora ꝓpter dn̄iuʒ ſanguinis ſomnꝰ
dulcis ē ⁊ ſalubris. quare tūc egritudibꝰ al-
leuiatis infirmi ⁊ meſti requiē h̄nt. ⁊ tūc illā
aurore deſiderio deſiderāt vtiqꝫ ⁊ expectant
ſic veniēte maria q̄ clarior ē aurora infirmita
tes ſunt ablate. ſʒ an̄q̄ naſceret̄ ſancti p̄res i
magno dolore fuerūt ⁊ p̄ deſideria ⁊ oro̅nes
luctabant̄. q̄d figuratuʒ fuit Gen̄. xxxij. vbi
legit̄ Jacob tranſiens a meſopotamia in ter
rā natiuitatis ſue venit ad eū. ſm glo. Lyre.
angelus ſuꝰ ad ip̄m ꝓtegēdū. q̄ timebat irā
fr̄is ſui Eſau. Cū angelꝰ diſſilaret ab eo rece
dere accepit eū Jacob manibꝰ ſuis. Nā ap-
paruit in ſpē viri ⁊ luctabat̄ cū eo. Cui ange
lus. Dimitte me. iā eni aſcēdit aurora. rn̄dit
Jacob. Nō dimittaʒ te niſi bn̄dixeris mihi.
Et ſeq̄t̄. Bn̄dixit ei in eo loco. Sp̄ūalit̄ p̄ an
gelū intelligi pōt deꝰ p̄ Jacob v̄o ſcōꝝ patꝝ
affectꝰ. q̄ cū deo p̄ oro̅nes ⁊ deſideria ſuſpi-
ria ⁊ anxietates ꝯtinue luctabant̄. Eſa. c. xj.
dixit effectualit̄. Egredit̄ v̄ga de radice ieſ
ſe. ⁊c̄. Antiquꝰ ſimeon ait ꝯtinue in oro̅nibꝰ
ſuis. O ſi me inueniret illa felix natiuitas. ſʒ
cū v̄go maria hodie cepiſſet naſcēdi exordiū
tūc nox anxietatis q̄ſi ad auroram q̄etis ⁊ re
ſpirationis ē adducta. ⁊ tūc potuit deꝰ patrū
deſiderio rn̄dere. Dimitte me q̄ aurora ē. q
d. ceſſet murmur ceſſet clamor ceſſet dolor q̄
iā aſcēdit aurora. q̄ naſcit̄ v̄go cuiꝰ ē natiui-
tas gaudioſa. ſʒ ꝯuētꝰ ſcōꝝ patꝝ rn̄dit. Non
dimittā te niſi bn̄dixeris mihi. q. d. niſi male-
dictio Eue auferat̄ a nob̄. iō certificat eos be
atꝰ Hiero. i ſer. de aſſump. Quicq̄d maledi-
ctiōis infuſū ē p̄ Euā totū abſtulit bn̄dictio
marie. Jdcirco ad gaudiū iuitat Damaſ. in
ſer. de nati. v̄gi. dicēs. Hodie inſpirauit au-
rore gaudioꝝ p̄nūcia. letent̄ celi exultet t̄ra
h̄ ē p̄ctōres deſperati. q̄ hodie v̄go q̄ pariet
p̄cioſā margaritā q̄ lux ē cecis infirmis medi
cina claudis greſſus mortuis vita. deſp̄atis
venia expulſis ⁊ exulibꝰ verus regreſſus ad
patriā. ⁊ h̄ ad p̄mū. Quātū ad ſcōm i verbis
p̄miſſis ponit̄. b. v̄ginis fecūditas opoſa cū
dr̄. electa vt luna. Circa q̄d notandū dicunt
naturales. luna q̄dāmodo obſcuritatis ē oſtē-
ſiua ⁊ obnubilationis q̄ q̄dē reſultat ex vm-
bra terre q̄ ipiꝰ lumen offuſcat. ⁊ h̄ maxie q̄n̄
terre appropinq̄t. Sʒ q̄ hec macula nō ē ibi-
dē realit̄ pʒ ex illo q̄n̄ luna ad altiores tēdit
circulos claret mūda ⁊ nullis macul̄ obnixa
tunc videt̄ ſic dic̄ Martianꝰ. de h̄ vide. ſ. i
arenga. ſer. Exurgēſ maria. Jſta in btā
v̄gine Maria dicūt quidā vl̄ veriꝰ opināt̄
fuiſſe maculā p̄cti originat̄. quēadmodū vi-
des i ſer. de ipiꝰ ꝯceptiōe. tn̄ aliq̄ negāt fuiſſe
aliquā p̄cti obſcuritatē. ſic ꝓbat Anſ. in lib.
de ꝯcep. v̄gi. i exēplo. Attēde inq̄t ſi deꝰ con
fert caſtanee vt infra ſpinas a ſpinis remota
ꝯſpiciat̄ alat̄ ⁊ formet̄. quō non potuit dare
corpori hūano q̄ ip̄e ſibi tēplū faceret de q̄ i
vnitate ſue pſone p̄fectꝰ hō fieret iter ſpinas
p̄ctōꝝ. ab ipis tn̄ ſpinis expers redderet̄. q.
d. certe bn̄ potuit h̄ facere. Quid tn̄ d̄ iſto fa-
ciendū cōmitto doctoꝝ ſciētijs diffiniendū
Et certe decuit v̄ginē gl̄ioſā eē mūdā ⁊ in ſe
nullā h̄re maculā q̄ parere debuit oim vitam
ſic declarat idē doctor dicēs. Decēs erat vt
ea puritate niteret q̄ maior neq̄t ſub deo itel-
ligi. Cui deꝰ pat̄ vnicū filiū quē de corde eq̄-
lē ſibi genuit ⁊ tanq̄ ſeip̄m diligebat dare di
ſponebat. Hec ille. Certe talis puritas alijs
ſcis nō legit̄ data. Jō dicit Bern̄. i ſer. Pau
cis hoibꝰ ꝯſtat locatū vt exirēt ſancti de vte
ro. phas tn̄ nō ē ſuſpicari tante virgini fuiſſe
negatū. p̄ quā ois mortalitas emerſit ad vi-
tā. Et ſubdit. Puto q̄ copioſior grā aſcēdit
in mariā vbi ſ. Scd̄o luna ē valde fecūda q̄
vt ait amb̄. in hexa. ē mat̄ roris. q̄ vi ſue hu
miditatis aeri imp̄mit ⁊ ip̄m inſenſibilit̄ im-
mutās in ipiꝰ ſup̄ficie rorē gignit. Myſtice
eni videmꝰ q̄n̄to luna ē eſtiuali tp̄e ſerenior tā
to abūdantiꝰ ros ſe ſup̄ gramia extēdit. Sic
maria veri roris ieſu xp̄i queʒ rorē deſidera-
bant ſancti p̄res dicētes Eſa. xlv. Rorate ce

li. ⁊c̄. Et ſic luna nō indiget admixtiōe ꝓ ro=
ris generatiōe. ita maria ꝑ generatōe xp̄i nō
indiguit admixtione ſeminis viril̄. qꝛ de ſpū
ſcō ꝯcepit. Juxta illō Luc̄. j. Spūſſanct⁹ ſu=
ꝑueniet in te ⁊ vt⁹. ⁊c̄. Etiā maria qñ fuit na
ta vt dicit Aug⁹ in ſer. ho. attulit nob̄ rorem
gr̄e ⁊ auxilij ſempit̄ni. ita vt nullus expers
ē ſui adiutorij ꝗ in eā ꝯfidit. ¶ Sic̄ de h̄ re
fert Vin. in ſpe. hiſto. li. xxx. ꝙ ꝗdā iuuenis
noīe Chriſtian⁹ in ordine exiſtēs ciſtertiēſiū
vidit lucē purā ab oriente venientē ⁊ i eadeꝫ
claritate apparuit maria quā cū inſpiceret iu
uenis dixit intra ſe. O bone de⁹ ꝗ vadit dn̄a
ſaluatrix mūdi. R̄ndit ei eadeꝫ dn̄a. Venio
ſuccurrere huic loco ꝗ mō indiget auxilio ve
nio auxiliari huic paupi abbatie ⁊ alioꝝ locꝛ
paupeꝝ ꝗ in me ꝯfidūt. Jō dicit. b. Bern̄ Si
marie deuotus fuerꝛ velis nolis neq̄q̄ exps
eē poteris ei⁹ gr̄e iuuaminis ⁊ fauoris. Ter=
tio luna aerē mūdificat. qꝛ ꝯtinuo ſuo motu
ip̄m clarificat ⁊ ſubtiliat. vt dicit albumaſar
expoſitor Areſt. qꝛ ſi non eēt mot⁹ ſpere lune
aerē ex nocturno vapoꝝ exalatiōe groſſities
inficeret ⁊ corruptionē nō modicā generaret
⁊ ſic aere corrupto t̄ra fieret infecūda. Quid
ꝑ aerē niſi pctōr deſignat̄. Recte eni ſic aer ē
inſtabilis nūc ab oriente nūc ab occidēte ali=
qñ a meridie nōnūq̄ a ſeptētrione veniens.
ſic pctōr ē inſtabilis. aliqñ de luxuria in ſuꝑ=
biā ⁊ in alia pctā corruēs. ita nūq̄ in eodem
ſtatu ꝑmanēs. Job. xiiij. Huc pctōrē mūdat
btiſſima vgo maria ⁊ fecūdū fac̄ in bōis opi
bus. iō dic̄ Anſ. in li. medita. Per fecūdita=
tē tuā o vgo maria pctōr iuſtificatus exul re
duct⁹ ē ad celi patriā qō pꝫ i exēplo. ¶ Le
git̄ in vita. b. vginis de ꝗdaꝫ magno pctōre
ꝗ intrauit eccl̄iaꝫ marie ⁊ vidēs imaginē ei⁹
cogitauit intra ſe vtꝝ inuocaret eā an nō pro
pctis ſuis. ⁊ dū ſtaret intra ſe pauſādo dixit
Si te dn̄aꝫ mīe inuocarē incaſſū laborarē. qꝛ
nō exaudis tā magnos pctōres. ⁊ ſic p̄ triſti=
cia abire voluit. apparuit ei vgo maria dixit
Sta ⁊ pete a me vt intercedā ꝓ te ad filiū me
um. Cui pctōr. O dn̄a libent̄. ſꝫ tot ſūt pctā
mea ꝙ puto me dānatū. Et illa. Si iā dānat⁹
eēs adhuc ſcio ꝙ tui poſſum miſereri qō ille
audiēs ſtati petiuit grāꝫ ⁊ fact⁹ ē vir bonus
auxilio marie. Jō dicit Anſ. Pro peccatori
bus dulciſſima vgo mat̄ intercedē nūc non
ceſſas. ꝗ ſi nō eēnt nūq̄ eſſes. ⁊ h̄ q̄tū ad ſecū
dū. ¶ Quantū ad tertiū ponit̄ ſublimitaſ
vginis luioſa cū ſubiūgit̄. electa vt ſol. Cir=
ca qō notandū ſm Are. Si lumē ſolis n̄ eſſet
⁊ mūdū illumiaret dēſiſſime eēnt tenebre. ſic
pꝫ in p̄ncipio creatiōis mūdi cū nōdū creat⁹
eēt ſol in ſuꝑficie abyſſi fuerūt tenebre. Gen̄
j. Sꝫ nūc naturalis ille ſol in ſuo luīe nunq̄
defecit q̄uis ei⁹ lumē per terre vł lune inter=
poſitioneꝫ aliqñ auferri videt̄. ſic veracit̄ ſi
maria nō fuiſſet nata oēſ fuiſſem⁹ in tenebris
peccatoꝝ nec doctrine luminoſoꝝ p̄triarcha=
rū aut ꝓphaꝝ nob̄ ꝗq̄ ꝓfuiſſent. Jō dicit
Bern̄. in ſer. Tolle corpus ſolare qō illumi=
nat mūdū ⁊ vbi dies. Tolle mariaꝫ ⁊ ꝗd niſi
caligo ⁊ denſiſſime tenebre relinquūt̄. ⁊ hoc
pꝫ in antiquis patrib⁹ qui ante natiuitatē e⁹
dicere potuerūt cū pſ. Timor ⁊ tremor ve=
nerunt ſuꝑ me ⁊ cōtexerūt me tenebre. Et ve
re ſi peccatores nūc hoc ſolatiū btiſſime vgi
nis nō haberēt poſſent dicere cū Tobia. O
quale mihi gaudiū dū in tenebris ſedeo ⁊ lu
men celi nō video. Tob. v. Sed nunc noua
lux viſa ē oriri mūdo gaudiū ⁊ tripudiuꝫ. vt
habetur Heſter. viij. que nulli vnq̄ deficit
ſed oēs ad ſe veniētes benigne recipit. Quā
uis peccatores interdū ꝑ obſtacula pctōrum
⁊ culpaꝝ priuent̄ huiuſmodi ſole ⁊ luīe gra=
tiarum. Jō dicit Bern̄. in ſermone. Ille ſol⁹
o virgo laudes tuas ſileat benedicta qui te fi
deliter inuocatam ſenſit nunq̄ in ſuis neceſſi
tatibus defuiſſe. Et quid mirum ſi inuocata
adeſt que etiam preſta eſt vocata. Secundo
ſol ſuo calore quod eſt frigidū calefacit. Vi=
demus enim ad experientiam quando ſol re
cedit a nobis per elōgationeꝫ ſicut in hyeme
cōtingit tunc omnia infrigidant̄. arbores ꝑ/
dunt folia. campi ſua gramina viridia homi
nes relinquūt depicta palatia ⁊ ad loca con=
uertunt̄ calefacta. ſed cū ſol nobis appropin
quat tuuc in ſuo ortu infrigidata econtra ca
lefacit. Sic fuit añ natiuitateꝫ marie omnes
fuerūt infrigidati peccatis. ꝙ velut arbores
fructū bonoꝝ opeꝝ mīme ꝓtulerūt ita vt il=
lud flebiliter ꝯquerebat̄. pſ. Oēs declinaue
runt ſimul inutiles facti ſunt. ⁊c̄. Et q̄re. qꝛ
dr̄ Eccī. xliij. Gelu ſicut ſolē effundit ſuper
terrā quis. certe diabolus ꝗ i tm̄ ifrigidauit
corda terrenorum hoīm auaroꝝ vt nullo ig=
ne cōpaſſiōis calerēt. ita vt adimpleret̄ illud
vaticiniū Hiere. vj. A minore vſq̄ ad maiorē
oēs auaricie ſtudēt. qꝛ frigid⁹ aq̄lo flauit et
gelauit criſtallos. Infrigidauit etiā diabol⁹
q̄ſi totū mūdū aq̄ luxurie. qō figuratum eſt.
Gen̄. vij. ꝙ aq̄ diluuij erat q̄ndeci cubit̄ alti
or ſuꝑ oēs mōtes. ꝑ qō dat̄ intelligi ꝙ non
ſolū mediocres ſed et prelati vniuerſi erāt in
frigidati aq̄s voluptatum. qꝛ oīs corrupe=
rat viā ſuā. Gen̄. vj. Infrigidauit inſuꝑ nō=
nullos vēto ſuꝑbie vt dicē p̄nt cū Job Eleua
ſti me ⁊ q̄ſi ſuꝑ vētū alliſiſti. ei⁹ dē. iij. ſꝫ tunc

oꝛtus fuit ſol ille cādidiſſim⁹ ꝟgo maria quā
vt ait Hiero.in ſmo.de aſſump.totā incalu=
erat diuin⁹ amoꝛ vt nihil i ea eēt niſi ardoꝛ cō
tinu⁹ ⁊ ebꝛietas ꝑfuſe charitat̄ tunc frigida
coꝛda auaroꝝ luxurioſoꝝ ſupboꝝ ſūt calefa
cta.qꝛ certe fuit mr̄ mie ꝟgo mūdicie ⁊ humi
litatis exēplar.⁊ q̄s ab ea nō accēdet̄ ad vite
miam mūdiciā ⁊ humilitatis ſequelā.ideo d̄
ipo pōt exponi illud Naum.Oꝛtus ē ſol nō
ille ſol materialis ſeu coꝛpalis ſed ſol clarita
tis virginalis.qꝛ frig⁹ peccati depulit ⁊ calo
rem amoꝛis adduxit. Tertio ſol ſua virtute
inferioꝛa ſaluat ⁊ ꝯſeruat.qꝛ vt dicit Alexā=
der.Elemēta ꝓpter ꝯtrarietatē ⁊ mutuā re=
pugnātiā quā hn̄t ad inuicē ſe deſtruerēt ni=
ſi per virtutē ſolis ⁊ celeſtiū influentiā in eē
debito ſeruarent̄.Ita maria ſaluat oēs pec=
catoꝛes in ſe cōfidētes ⁊ quos deuſ non vult
ſaluare ꝑ ſuā iuſticiā ſaluet ꝑ ſuā miaʒ. vt di
cit Anſ.in ſer.Sed qꝛ maria mat̄ mie tūc ꝑ
ſuā miam ligauit filij ſui ſeuerā iuſticiā ⁊ iaʒ
pꝛonus ē ad miſerandū.Iō Anſhel.in li.cō/
templa.petit dicēs.Dic ſaluatoꝛ quē ſalua/
bis.dic ſalutis mat̄ ꝓ quo oꝛabis ſi te domi/
no ꝑcipiente ⁊ te dn̄a cōſciente toꝛmēta vexa
bunt peccatoꝛē.ſi infern⁹ abſoꝛbet reum i ſe
deſperantē ⁊ in vobis ꝯfidentē.aut ḡ miſere
mini mei aut oſtēdite mihi miſericoꝛdioꝛes.
ſed qꝛ nō ſunt.iō ad nullū aliū ꝯfugio niſi ad
vos.ſed qꝛ magna iniq̄tas mea modica fideſ
mea ⁊ tepida charitas mea ⁊ tā fatua oꝛatio
mea vt nec merear peccatoꝝ veniā nec ſalut̄
gratiam.hoc ipſum ē ꝙ amplius peto ac in=
quio mihi merita mea nō videtis ſufficē vbi
veſtra pietas erga me nolit deficere.Precoꝛ
itaq̄ʒ exaudite me nō pꝛopter me ſed pꝛopter
vos vt euadam meritos doloꝛes dānatoꝛuʒ
⁊ intrē in gaudia beatoꝝ.ad que.⁊c̄.

¶In feſto exaltatiōis ſcē cruc̄ ſermo ꝑm⁹.

Exaltaui lignuʒ

humile.ita ſcribit̄ Ezech.xvij.c.
A Iſi.li.xvij.dicit.Palma ē ar=
boꝛ victoꝛialis multū nobilis ⁊ inſignis ſem
piterne pulchꝛitudinis ⁊ virtut̄.Fruct⁹ non
ſemꝑ cōpetit hominib⁹ qꝛ infert coꝛpoꝛ̄ leſi=
onē ⁊ ꝑcipue viridis q̄ nō oino ꝯueniūt cibo
qꝛ vt refert Pli.in ſpe.na.xviij.Quidā mili
tes Alexandri talib⁹ palmis viridibus ſunt
ſtrāgulati. B ¶Myſtice ꝑ hāc arboꝛē ſan=
cta crux itelligit̄ ſuꝑ quā xp̄s aſcēdit.ꝼʒ illd̄
Cañ.vij.Aſcendā in palmā.hoc ē in ſanctaʒ
crucē ⁊ apꝑhendā fruct⁹ ei⁹.i.cetū ſanctoꝝ.
⁊ bn̄ ſancta crux cōpat̄ palme.qꝛ palma tar/
de fert fruct⁹.cum autem pꝛotulerit fructus
illi fiunt ſapidi atq̄ʒ dulces.Sic crux chꝛiſti
diu fuit infructuoſa donec poꝛtauit xp̄m fru
ctū dulciſſimū de quo fidelis anima Cañ.ij.
Sub vmbꝛa illius quē deſiderabā ſedi ⁊ fru
ctus ei⁹ dulcis gutturi meo.Hec arboꝛ ſcā ē
victoꝛialis.qꝛ tribuit cōtra hoſtes victoꝛiaʒ
Sicut teſtat̄ Hugo in glo.ſuꝑ.c.Firmit̄ cre
dim⁹.de ſumma trini.⁊ fide catho.Crux ſa/
nitatē reſtituit bn̄dictionē impēdit diſcernit
a ꝑfidis liberat a ꝑiculis hoſtes expellit vi=
ctoꝛes cōſtituit.Iſta ſancta crux ē arboꝛ no=
biliſſima qꝛ pependit in ea ſalus mūdi ⁊ fru=
ctus vite quē qui apꝑhēderit eſt beat⁹.Iō
dicit Greg⁹ ⁊ canit eccl̄ia.Crux fidelis inter
oēs.⁊c̄.Hui⁹ ſancte crucis fruct⁹ nō oib⁹ cō
petit ꝑcipue malis q̄ hanc irreuerent̄ tractāt
qd̄ figuratū ē.j.Reḡ.iiij.vbi legit̄ ꝙ filij iſ=
rael pugnantes ꝯtra philiſteos victi ſūt ab
eis ⁊ quaſi.xxx.milia ceſi ſunt ab eis et arca
dn̄i capta ē quā philiſtei aſpoꝛtauerūt i azo=
tū in templū dagon.Cūq̄ʒ ſurrexerūt altera
die azoti diluculo dagon iacebat in terra ca=
put eius ⁊ due palme abſciſe ſunt.Aggraua
ta ē etiam man⁹ dn̄i ſuꝑ azotos ⁊ nati ſūt mu
res in villis ⁊ in agris ⁊ in medio regni eius
⁊ facta ē cōfuſio moꝛtis magna in ciuitate q̄=
uſq̄ʒ reduceret̄ arca ad iudeos.Hanc figurā
exponit Nico.de lyra in glo.litterali dicens
Philiſtei ꝯtra filios iſrl̄ ſignificabat̄ bellum
ſub Coſdra rege ꝑſaꝝ ꝯtra catholicos i ter/
ra iuda.In quo bello catholici ꝑtim ſūt occi
ſi ⁊ ſancta crux q̄ ē arca in qua ſaluamur a di
luuio fuit capta ⁊ in terrā perſarū poꝛtata et
poſita ē in phano qd̄ Coſdras fecerat ⁊ ibi=
dē tanq̄ʒ deū ſe adoꝛari faciebat. Sʒ ꝑ h̄ ꝙ
dagon iacebat in terra ⁊ caput eius abſciſuʒ
figurabat̄ abiectio Coſdre de turri ab hera=
clio ⁊ caput eius abſciſum.⁊ ꝯtinuo nati ſūt
mures bona agroꝝ coꝛrodētes.h̄ ē heraclij
bellatoꝛes terras perſaꝝ deuaſtantes.Ex q̄
figura pʒ ꝙ fruct⁹ crucis intulit eis leſiones
eo ꝙ credere in eū qui pependit in cruce no=
luernnt.ſed ⁊ imperatoꝛ Heraclius crucē in
hierl̄m poꝛtauit ⁊ honoꝛifice exaltauit.Id=
circo dicere potuit ꝟba ꝑdicta.Exaltaui li=
gnū humile.In quib⁹ tria deſcribūt̄.Pꝛio
ꝙ.h.crux ē beatitudīs cōplemētū ibi exalta
ui.Scd̄o ꝯtra iimicos firmamētū.Tertio ꝙ
ē nr̄e ſalut̄ fūdamētū.De ꝑmo ē notādum ꝙ
ꝯſuetudo fuit oli i curijs regū antiq̄ꝝ vt nul
lus q̄ʒtūcūq̄ʒ potēs i curiā audebat itrare ad
regē niſi ſpēalit̄ a rege vocaret̄ ⁊ ſi intrabat
nō vocat⁹ ſtati iterficiebat̄.iō habebant ipſi
reges in manu virgā aureā quā extēdebant
ſuꝑ intrātes in ſignū clemētie ⁊ beatitudiniſ

tpalis. hec tpalis cõſuetudo fuit ꝑncipalit̃ i
curia regis Aſueri. ſic legit̃ Heſter.iiij. ꝙ ſi-
ue vir ſiue mulier nõ vocatꝰ interiꝰ i atriũ re
gis itrauit abſqꝫ vlla cũctatiõe occidebat̃ ni
ſi forte rex aureã virgã ad eũ extenderit ⁊ in
ſignũ clemẽtie exaltauerit. iõ vt hr̃. c.v. He-
ſter regina induta veſtibꝰ regalibꝰ ſtetit in a
trio domꝰ regie nõ audẽs intrare. Rex autẽ
ſedens ſuꝑ ſoliũ ſuũ vidit Heſter ſtantem et
placuit oculis eiꝰ extẽditqꝫ ꝯtra eã ꝟgã au-
reã quã tenebat manu ⁊ illa accedẽs oſcula-
ta ẽ ſũmitatẽ ꝟge. Cui rex. Quid vis Heſter
regina q̃ tua petitio ẽ. Si etiã dimidiã ꝑtem
regni petieris dabit̃ tibi. Heſter aũt petiuit
ꝓ ſalute iudeoꝝ ⁊ ipetrauit. Et tũc ꝑmũ bea
titudo ſua tpalis fuit ipleta. Myſtice ꝑ aſue
rũ qui interꝑtat̃ beatitudo xp̃s intelligit̃ q̃ ẽ
eterna oium fideliũ beatitudo. ſm illõ Joh.
xvij. Hec ẽ vita eterna vidẽ verꝫ deuz ⁊ quẽ
miſiſti ieſuz xp̃m. ¶ In ipius celeſti curia
fuit talis cõſuetudo ꝙ nullus hoim audebat
intrare q̃tũcũqꝫ iuſtꝰ q̃ aduſqꝫ extẽderet̃ hec
ꝑfulgida ꝟga aurea crux ſignũ clemẽtie ⁊ et̃
ne beatitudis ꝯplemẽtũ. iõ. b. Augꝰ. i ſmo.
huiꝰ feſti dicit. Antea nomẽ cruci erat dãna
tionis ſignũ. nunc ꝟo facta ẽ res honoris pri
us in damnatione maledicti ſtabat nũc in oc
caſione ſalutis erecta ẽ. Hec eni crux inume-
rabiliũ nobis bonoꝝ cã extitit. hec nos de er
roribꝰ liberauit. hec nos ſedẽtes in tenebris
illuminauit. hec nos a diabolo expugnatore
recõciliauit ⁊ alienatos reſtituit in domeſti-
cos de longinq̃s fec̃ ꝓximos. ⁊ de ꝑegrinis
reddidit ciues. hec ẽ inimicoꝝ interẽptõ pa-
cis firmamẽtũ ⁊ oiuz nobis bonoꝝ theſaurꝰ
Propt̃ hãc iã nõ habemꝰ morã in ſolitudini
bus. viam eni veritatis agnouimꝰ nec iã ex
regna poſiti ſumꝰ. ianuã eni regiã itrauimꝰ
iã ignitas diaboli ſagittas nõ timemꝰ. fontẽ
eni vite q̃ extinguerent̃ inuenimꝰ. Propter
hãc in viduitate mõ ſponſũ recepimꝰ. iã non
expaueſcimꝰ lupũ. qꝛ bonũ paſtorẽ iueuimꝰ.
Propt̃ hãc nõ formidamꝰ tyrannũ. regi eni
adheremꝰ. hec ille. ¶ Et ẽ ſciendũ qꝛ dicit
notant̃ exaltaui. qꝛ crux xp̃i ẽ exaltata i celo.
qñ deũ pr̃ẽz nobis recõciliauit. ſm illud ap̃li
ad Roma. v. Cũ inimici eſſemꝰ recõciliati ſu
mus deo ꝑ mortẽ filij eius. qñ angelos pacifi
cauit. Iux illud Col. j. Pacificãs ꝑ ſangui-
nẽ crucis ſiue que in celis ſiue que in terri ſũt
hoc ẽ hoies ⁊ angelos. Jõ ꝑ iſtã crucẽ modo
veniũt ad nos. ⁊ vota nr̃a referãt deo. qõ fi-
guratũ fuit Geñ. xxviij. vbi legit̃ ꝙ Jacob
vidit ſcalã cuiꝰ ſumitas celos tãgebat et vi-
dit dñm innixũ ſcale ⁊ angelos deſcẽdentes
⁊ aſcẽdentes. Hec ſcala ſm glo. ẽ ſancta crux
quã xp̃s aſcenſurꝰ in celũ ſibi ⁊ ſuis ſequaci-
bus erexit. Sꝫ tũc innixus fuit qñ in cruce a
iudeis affixus fuit angeli tũc deſcẽderũt qñ
ad noſtrũ miniſteriũ veniũt. aſcẽdũt autẽ qñ
orationes noſtras deo offerũt. Scõo crux ẽ
exaltata in inferno quãdo ipſum expoliauit
ſm ꝙ dicit ap̃ls ad Col. ij. Expolians pri̇ci-
patus ⁊ poteſtates. i. demones. quia natura
lia remanſerunt in eis integra qui fuerũt ex-
poliati qñ chriſtꝰ eduxit de limbo patres. vt
dicit Lyra. Jõ dixit xp̃s illud Geñ. xxxij. in
baculo meo. ſ. ſancta cruce tranſiui iordanez
iſtũ ⁊ nũc cũ duabus turmis regrediar. Iſte
due turme fuerũt oẽs ſancti in limbo detenti
qui fuerunt ante legem ⁊ qui ſub lege q̃s ſe-
cum xp̃s eduxit. Tertio crux xp̃i exaltata ẽ
in mundo. qꝛ in locis emĩẽtioribꝰ ponitur.
⁊ hoc in memoriã crucifixi que ẽ triplex in vi
ſu ⁊ ẽ paſſio chriſti in imaginibus ꝑfigurata
in auditu q̃ ẽ chriſti paſſio ꝑdicata in guſtu. ſ
ſacr̃o altaris preguſtata. Etiã in hoc exalta-
ta ẽ ꝙ frontibus fideliuz imprimit̃. ſm illud
Auguſtini. Crux de penis latronũ trãſit ad
frontes imperatorum. ⁊ hoc quidem neceſſe
eſt fieri qõ figuratũ eſt Exo. xij. vbi ſanguis
agni iubetur poni ſuper liminaria in vtroqꝫ
poſte primogenita occiderentur. vbi dicit
glo. Superliminare corporis frons duo po-
ſtes ſunt corpus ⁊ cor. Debet ergo crux xp̃i
imprimi in fronte i corpore imitari crucifixũ
in corde in memoriã recondas. ⁊ ſic ꝑmogeni
ta. i. bona ꝓpoſita ꝯſeruant̃ ne a diabolo ex-
tinguant̃. Ideo dicit̃ in cano. diſ. xj. c. eccl̃ia
ſticaꝝ. Salubre ẽ fidelibꝰ crucis ſignaculo ſi
gnari. Quarto exaltabit̃ in iudicio. qꝛ ſm
Chry. ſuper Matth. Crux chriſti ⁊ cicatri-
ces radijs ſolis tũc erũt lucidiores qõ malis
erit valde terribile. cum xp̃s eis dicet. Ego
ꝓpter vos hõ factꝰ ſũ. ꝓpt̃ vos alligatꝰ ſuz.
illuſus ⁊ totus crucifixꝰ. vbi ẽ tantaꝝ iniuria
rũ meaꝝ fructus. Ecce preciũ ſanguinis mei
quẽ dedi in redẽptionẽ aiaꝝ vr̃aꝝ. vbi ẽ ſer-
uitus veſter quẽ mihi ꝓ ꝑcio ſanguinis mei
debeti. ego ſuꝑ gl̃iam meã vos habui cũ eſſẽ
deꝰ apparẽs hõ ⁊ viliorẽ oibꝰ rebꝰ me feciſti
Nã oẽm rem viliſſimã terre ampliꝰ dilexiſti
q̃ꝫ iuſticiã meã ⁊ fidẽ. hec ille in ꝑſona chriſti
⁊ tm̃ de primo. Quantũ ad ſcõm crux xp̃i eſt
ꝯtra inimicos terribile firmamẽtũ ¶ Cir
ca qõ notãdũ Amb. in li. exa. viij. dic̃ Gallũ
⁊ leonẽ terret mus cuiꝰ rõ ẽ. qꝛ naturalit̃ odi
um ẽ int̃ leonẽ ⁊ baſiliſcũ. vt dic̃ Iſi. Leo igi
tur cernẽs albũ gallũ eſtimat baſiliſcũ. Etiã
dicũt quidã ꝙ gallus lapidem ꝑcioſuz noie

allectorē gignit ꝛ portat in vētriculis q̄ ē gal
lo obſcuro ſil'is ꝛ rōne iſti⁹ vt credit̄ leo ipm̄
timet ꝛ abhorret. maxie ſi alb⁹ exiſtit. ¶
Myſtice gallus ſignificat xp̄m q̄ ſm̄ Pli. i
ſpe. na. li. xxix. c. iiij. Recte ſic̄ carnes crude
ꝛ calide galli poſite ſup morſū ſerpentis de/
mūt venenū. ſic xp̄i paſſio ſup mētē poſita a
ſerpente diabolo ſauciatū venenuꝫ extrahit
peccatoꝝ. Qđ figuratū fuit Nume. xxj. vbi
legit̄ ꝙ moyſes iuſſu dn̄i exaltauit ſerpentē
eneū ꝛ oēs q̄ hūc inſpiciebāt a morſu ſerpen
tum ſanabant̄. Sup q̄ dicit Aug⁹. Frēs vt
a peccalis ſanemur xp̄m crucifixū itueamur.
q̄ intuebant̄ illū ſerpentē morſib⁹ nō pibant
ſerpentū. ſic qui intuent̄ fide mortē xp̄i ſanā
tur a morſib⁹ peccatoꝝ. hec Aug⁹. Iſte igit̄
gallus ieſus albus puritate virginali ꝛ ca/
rēs om̄i peccato. vt dr̄ Cañ. v. Dilect⁹ meuſ
cādidus ꝛ rubicūd⁹ elect⁹ ex milib⁹ fuit ino=
center ſuſpenſus in patibulo crucis. iō ipſuꝫ
merito timet ꝛ abhorret diabolus leo infer=
nalis. quare hoc. certe iō q꞉ ipē xp̄s p virga
regni ſui. h̄ ē p ſanctā crucē ipm̄ percuſſit et
oēs ei⁹ p̄ncipes. ſm̄ illud vaticinū Balaā p
phete. Cōſurget virga đ iſrl' ꝛ pcutiet duceſ
Moab. Numeri. xxiiij. Moab interp̄tat̄
quaſi vn⁹ ex p̄re ſignificās eos q̄bus xp̄s di=
xit Ioh. viij. Uos ex p̄re diabolo eſtis. ¶ G
Sup quo dicit Orige. in hexame. omel. iiij.
Uirga p quā egrediunt̄ p quā egypti⁹ ſubij
cit̄ ꝛ pharao crux xp̄i ē per quā mūd⁹ hinc
vincit̄ ꝛ p̄nceps hui⁹ mūdi cū p̄ncipibus et
poteſtatib⁹ ſupat̄ ꝛ triūphat̄. ideo ſm̄ doc=
tores ꝯtra oēs demonū inſidias ſolū ſignuꝫ
crucis factū cū fide ꝛ munimine demones đ
pellit ꝛ eneruat. Et hoc teſtat̄ Aug⁹ in ſmo
ne huius feſti. vbi ſignū crucis cū fide ꝛ de=
tione pceſſerit. ibi nullus inimic⁹ nocere po=
terit. quēadmodū patet in vitaſpa. li. iij. c. lv
vbi legit̄. quodā tp̄e duo ph̄i audiētes famā
beati Anthonij perrexerūt ad eū. qui cum i=
ter ſe quaſdā q̄ones habuiſſent deſpexerunt
Anthoniū quaſi imperitū eūtes ab eo. inui=
dia igit̄ moti ꝙ multi hominū ad illuꝫ velut
ad famulū dei cōuenerūt miſerunt ei artema
gica demones vt eū pturbarent. ſed ille im/
preſſit fronti ſuo ꝛ pectori ſuo ſignaculū cru
cis appropinquare nō audebāt. ſed ad pha=
riſeos reuertebant̄. Illi aūt iteruꝫ potiores
miſernnt q̄ nec ſic̄ ꝛ p̄mi pfecerūt. rurſum et
alios deſtinauerūt ꝛ ſi'r ſubſtiterūt. qđ cū
vidiſſent phariſei venerūt ꝛ ſe fieri xp̄ianos
petierunt. Sed hoc tn̄ ſcias. hō qui vult a ſe
totalem inimici poteſtatē ſigno cruci effuga=
re debet inimici crimina a corde expurgare.

Iō dicit. b. Aug⁹ in ſermone de vita xp̄iana
Rogo vos vt attēti⁹ cogitem⁹ quare chriſti
ani ſumus ꝛ crucē chriſti in fronte portam⁹.
Scire eni debem⁹. q꞉ nō ſufficit nobis ꝙ xp̄i
anū nomē accepim⁹ ſi opera chriſtiana nō fe
cerimus. ſicut etiā chriſtianū ſe dicat ꝛ iugit̄
cruce xp̄i ſe ſignet ꝛ elemoſynas ſm̄ vires ſu
as nō fecerit charitatē ꝛ iuſticiā vel caſtitatē
habere noluerit nihil ei prodeſt chriſtianum
nomē. Et ſubdit. Magna res ē ſignū chriſti
ꝛ crux chriſti. ꝛ iō precioſum ē tantū ſignacu
lum vt res magnas ꝛ precioſas ſignare debe
at. Quid enim prodeſt ſi ſignū in fronte xp̄i
ꝛ in ořone portam⁹ ꝛ intus inimici crimina
ꝛ peccata recōdimus. Qui eni male cogitat
male loquit̄ male operat̄. ſi ſe eni dare nolue
rit qn̄ ſe ſignat peccatū illius nō minuit̄. ſed
augetur. Qui eni ad furtū vel adulteriū va=
dunt ſi pedē inpingerint ſignāt ſe ꝛ tn̄ đ ma=
lo opere ſe nō renouēt ꝛ neſciunt crimē. q꞉ in
cludūt in ſe magis demones q̄ꝫ excludant.
Qui vero cū dei adiutorio vitia peccataqꝫ re
pellit ꝛ qđ bonū ē cogitare ſimul ꝛ implere
intendit iuſte ſignū crucis in labijs ſuis ipo=
nit. talia oportet agere qui ſignū crucis me=
ret̄ accipe ꝛ xp̄ianū nomē nō ad iudiciuꝫ ſed
ad remediū habere. ꝛ h̄ ad ſecūdū. Quātuꝫ
ad tertiū ponit̄ in his verbis ꝙ ſancta crux
ē noſtre ſalutis ſtabile fundamentum. Circa
qđ notandū. nauta volēs ſecure pmeare ſpe
cioſam vel aliā aquā lataꝫ nauigare neēe eſt
ſumopere vt habeat nauem que habeat ſta=
bile fundamentū ne a leſo fundo ad aliqueꝫ
maris lapidem dirūpet̄ ꝛ ipā aqua intrante
ſubmergat̄. Myſtice quilibet hō nauta eſt
per mare huius mūdi nauigās. vnde diuer/
ſe ſunt tēpeſtates peccatorum hoieꝫ ſubmer
gere volentiū ꝛ quoſdā iā de facto ſubmerſe
runt. ita vt dicere poſſunt cū pphera. Infi=
xus ſum in lime profundi ꝛ nō eſt ſubſtantia
ꝛ veni in altitudinē maris ꝛ tēpeſtas dimer
ſit me. pſ̄. lxviij. Si ergo hō euadere volue/
ris hmōi tēpeſtates valde neceſſariuꝫ eſt vt
habeas nauem ſalutis. ꝛ hec eſt ſancta crux
que per mare huius mundi chriſto regnāte
ſubuect⁹ ē ois cetus ſanctorum. Ideo dicit
Chry. ſuper Matth. Nauigat eccleſia iſtru
cta fidei gubernaculo felici curſu per hui⁹ ſe=
culi mare habens dominum gubernatorem
angelos remiges portas erectas oim̄ ſancto
rum choros i medio ipāꝫ arborē crucis in q̄
euāgeliſte fidei velū ſuſpēdētes flatu ſpirit⁹
ſancti ad portā paradiſi ꝛ ſecuritatē quietis
eterne ducit. hec ille. Hec ſancta crux eſt ar=
ca bn̄ fundata que ſalutem confert nō ſoluꝫ

octo animalib⁹ ꝯſeruãs a diluuio. ſed vtilis eſt om̄i populo chriſtiano. Qui hoc exiguo ligno credūt aīas ſuas mare tranſeūtes ꝑ nauem liberant̄. Sap̄. xiiij. Cui ꝯcordat beat⁹ Aug⁹ in ſermone paraſceues. Quantū inq̄t valeat lignū cruc aduertit ſanctitas veſtra. Nā a diluuio aquaꝝ gen⁹ humanū q̄ſi arca lignea liberauit. Jō dicit Amb. li. vj. ſuper Lucam. c. xj. Hec eſt fidei gloria. Si vero intelligas crucē xp̄i mihi vtilis ē ⁊ vere vtilis per quā mihi mundus crucifixus ē ⁊ ego mūdo. Rogemus dominum.

¶ Sermo ſecundus de ſancta cruce.

Benedictū lignū

per quod facta ē iuſticia. Sap̄. xiiij.

A Dicunt naturales ⁊ ꝓ̄ſertim Jſidorus li. xvij. Malus ē arbor florum varietatum decora viſui ⁊ guſtui gratioſa. fructuum ſuauitate iocūda. in diuerſis medicinis efficax. B ¶ Sp̄ualiter hec arbor crucē xp̄i ꝓ̄figurat. Recte eni ſic̄ hec arbor eſt pulchra ex floꝝ varietate. ſic crux xp̄i ē decora ex aſperſione xp̄i ſanguinis ⁊ abūdanti effuſione ſm̄ qḋ dicit. b. ap̄ls Andreas. Salue crux q̄ in corpore xp̄i dedicata es ⁊ ex mēbris ei⁹ tāꝗ margaritis ornata. Jō etiā canit eccleſia. Arbor decora ⁊ fulgida ornata regis purpura. Etiā ſicut malus ē quo ad viſū guſtumꝗ arbor grata. ita ſancta crux ē gratiſſima viſui ⁊ guſtui hominū deuotoꝝ. qꝛ ſignata eſt per lignū vite qḋ erat in medio paradiſi cui⁹ affectus aſpectuſꝗ erat pulcher viſui ⁊ ſuauis guſtui Gen̄. ij. Sicut etiā malus in fructuū dulcedine ē iocūda. ſic ſancta crux protulit dulciſſimū fructū ieſum xp̄m. Jō dic̄ beatuſ Amb. ſup. Beati immaculati. Sic mali poma odorē gratū habēt vt ceterorum pomororū fragrantiā vincant. Sic chriſtus affixus ad lignū ſicut pomū pendēs in arbore odorē gratū habet. odorē mundane fundebat redēptionis qua peccati grauis deterſit fetorē. ⁊ vnguentū potus ⁊ vite effudit. Et ſubdit. Tanꝗ mal⁹ in lignis ſilue. ita cōſobrin⁹ me⁹ in medio filioꝝ. eo ꝙ ſup ꝓphas ⁊ ap̄los intima corda ſua ꝟboꝝ ſuauitate mulcebat ſed nō ſolū odor. verūetiā cib⁹ ſuauis ē in malo. ergo cib⁹ ſuauis ē xp̄s. Jn vmbra inq̄t eius quē deſiderabā ſedi ⁊ fruct⁹ eius dulcis gutturi meo. hec Amb. Etiā ſicut malus in medicinis ē virtuoſa ita vt multi ex ea capiunt corporis ſanitatē. Jta crux chriſti fuit tā virtuoſa medicina vt ſalutē ferret mūdo. Teſte Amb. de efficacia ſancte crucis. Crux inquit xp̄i ſalutē humano generi cōtulit. grāde crucis ſacramētū. Et ſi intelligamus per hoc lignū mūdus ē redempt⁹. iō bn̄ dicit̄. lignū bn̄dictū. ſicut dicūt verba thematis. Jn quib⁹ inꝗ crux xp̄i a duob⁹ ꝓ̄ncipalit̄ cōmēdat̄. Primo a gl'ioſa exaltatione. ibi. Bn̄dictum lignū. Scd̄o a gratioſa ſalutatione. ibi. ꝑ qḋ facta eſt iuſticia. De primo ē notandum ſm̄ naturales arbor de quāto dulciores fac̄ fructus de tanto magis exaltat̄ ſeu in altū ſe extendit. Sicut videm⁹ ꝙ pom⁹ q̄ dulces portat fruct⁹ magis dilatat̄. ita ꝓbat Raban⁹ ſup ps̄. de cedro qui fructū gerit ſuauiſſimū ⁊ miri odoris gratiſſimiꝗ ſaporis. iō ē arbor altiſſima oīum arboꝝ dn̄a ⁊ regina. ⁊ hec rō pōt eē. qꝛ dulcedo incluſa ramos arboris ſinit grati⁹ delectari. C ¶ Myſtice que vnꝗ arbor inter oēs arbores totius mundi tā dulciorē fructū ꝓtulit quēadmodū arbor ſancte crucis. Certe nulla. nō balſam⁹ cui⁹ fructus ſeu odor ſm̄ Pli. li. xij. omnib⁹ arborib⁹ prefert̄. nō amigdalus cui⁹ fruct⁹ ē gratiſſim⁹. vt dicit Arc. in li. de plant̄. Sꝫ crux ꝑ omnibus tulit fructū dulciſſimū chriſtū ieſū. quia ſm̄ Bern̄. in ſermone dulcis eſt in noīe dulcis ē in voce. dulcis eſt in opere qui ⁊ dulciſſim⁹ apparebit in diuinitatis fruitiōe. Jp̄e dic̄ etiā Eccī. xxiiij. Sp̄us me⁹ ſup mel dulcis ⁊ hereditas mea ſup mel ⁊ fauū. Jdcirco crux merito ē gl'ioſe exaltata ⁊ bn̄ cedro ē ꝯpata. duplici rōne D ¶ Prio qꝛ recte ſic̄ cedrus ꝺ vili ⁊ humili ramuſculo ⁊ infructuoſo i arborē altā ⁊ fructuoſā exaltat̄. Jta crux ſancta q̄ pri⁹ fuit lignū hūile ⁊ vile. qꝛ hmōi cruces ꝺ lignis vilib⁹ parabant̄. Nūc aūt p⁹ paſſionē xp̄i eſt exaltata et hec vilitas in precioſitatē mutata ⁊ infructuoſitas in magnā fertilitatē. Et maledictio q̄ hr̄ Deut̄. xxvij. Maledictus eſt qui pendet in ligno nūc verſa ē in bn̄dictionē eternā. ita vt canit ecc'lia. O crux bn̄dicta q̄ ſola fuiſti digna portare. Jta dicit Bern̄. de exhortatiōe ⁊ paſſione dn̄i. Quis ergo crucē amplius timeat. q. d. ex q̄ vilitas ⁊ maledictio ē ablata ve q̄ eam timeat. ip̄e ſibi teſtis ē qꝛ latro eſt. Jn cruce pendit omniſ fruct⁹ vite. qꝛ iā ē arbor vite in medio ꝑadiſi Jp̄a eſt meſtoꝝ ꝯſolatio. Et ſubdit. Circūire poſſum dn̄e celum ⁊ terrā mare ⁊ aridam ⁊ nunꝗ te inuenio niſi i cruce ibi dormis ibi paſcis ibi cubas in meridie. Crux chriſti tua fides ē cui⁹ latitudo charitatis longitudo lōganimitatis altitudo ſpes profundū timor. in hac cruce ſuſpēdit̄ a terra ⁊ dulcia poma de ligno vite decerpit. hec Bern̄. Secūdo cedrus ē arbor pulchra ſemꝑ retinens virorē ſuū. ⁊ inſuꝑ olfactū odoriferum intantū vt

eius pñtia odoꝛ de oꝛto expellit ſerpentes ⁊
fugat oīa aīalia venenoſa nō valētia p̄ſentiā
ſuſtinere vt dicit Raban⁹ ſup ps̄. Ita crux
ſancta eſt arboꝛ tam ſancta vt ſilua talem nec
fronde floꝛe nec germine pꝛotulit nec ꝓfert i
eternū. Et ē adeo odoꝛifera vt de ipa pōt di
ci. Odoꝛ tu⁹ ſup oīa p̄cioſa vnguēta vbi hec
nō fuerit ſeu p̄ceſſerit ibi habitāt ſerpētes in
fernales. ¶ De hoc refert Greg⁹. iiij. dia=
lo. ꝙ quedā ſanctimonialis ingrediēs oꝛtū
⁊ lactucā ꝯſpiciēs cōcupiuit eā q̄ ſigno cruci
oblita auide momoꝛdit. ſꝫ arrepta a diabolo
ꝓtinus cecidit. Cū aūt. b. Equati⁹ ad eā ve
niſſet diabolus clamare cepit ac dicere. Ego
quid feci ſedebā ſup lactucā illa venit ⁊ mo/
moꝛdit. ſed tñ ad imperiū eiuſdē viri mox ex
iuit. Ubi autē ſancta crux fuerit ibi diabol⁹
latitare nō poterit. qꝛ hec ē ſcutū qđ oppoit̄
ictib⁹ ſuis ⁊ tēptationib⁹. qđ iubet ſumere. b
apl's ad Eph. vj. In oībus ſumētes ſcutum
fidei in quo oīa tela neq̄ſſimi extinguere poſ
ſum⁹. Hec ſancta crux ē expauentaculū qđ i
oꝛto eccl'ie xp̄s erexit oꝛtulan⁹ vt leo rugiēs
aut mala beſtia demon nō intret. Ideo dicit
Amb. ſup ps̄. cxviij. Crux chꝛiſti iudeis ſcā
dalū. gentibus ſtulticia et obpꝛobꝛium. mei
virtus ē. ꝑ quā aduerſariū repello ſeculū vin
co illis inſipientia mihi ſapientia ꝑ quā ſic in
ſipiētie laq̄os euado. ⁊ h̄ ꝓbat. b. Greg. i dia
logo de quodā iudeo q̄ virtute crucis laq̄os
diaboli euaſit dicēs. Iude⁹ quidā iter faci=
ens ⁊ cum diē inclinare cerneret vt vbi mane
re poſſet reperiſſet in quodā tēplo appoloniſ
ad manēdū ſe contulit. ⁊ licet nihil crederet
virtutis eē in cruce chꝛiſti ⁊ tñ ſigno crucis
moꝛe chꝛiſtianoꝝ ſe muniuit. nocte igit̄ me=
dia euigilans vidit malignoꝝ ſpirituū turbā
⁊ ille q̄ p̄erat i eoꝝ medio ꝯſedit ⁊ ſinguloꝛū
facta ſuſcitabat̄ q̄ten⁹ vnuſq̄ſqꝫ q̄ntū egiſſet
nequitie inueniret. ſciſcitat̄ oībus pꝛecepit
vt q̄rerent q̄s nā eēt ille q̄ in tēplo iacere p̄ſu
meret. Cū ſp̄us eū crucis ſignaculo viderēt
⁊ miſſi ſp̄us vehemēti⁹ palpitarent ⁊ ſignatū
ſignaculo crucis viderēt territi exclamauer̄t
Uere vas vacuū ſed ſignatū. ad hāc vocem
diſparuerūt turbe malignoꝝ ſpirituū ⁊ iude
us ſacrū baptiſma ab Andrea fundent̄. ciui
tatis ep̄o mox recepit. Ita etiā legit̄ de q̄dā
viro q̄ ſemꝑ feria ſexta audire miſſaꝫ de ſan=
cta cruce volebat quā ⁊ ſuis denarijs cōpa/
bat. Cū aūt moꝛtu⁹ fuiſſet. demones ipm ſe=
cuti ſunt vſqꝫ ad iudiciū ⁊ in iudicio obiece/
runt ꝙ paſſionē dñi etiā in mēte raro habu=
iſſet ⁊ etiā ſanctā crucē minime honoꝛaſſet.
angelus ei⁹ añ eū ſtās ꝓtulit denarios q̄bus
miſſam ꝯꝑauit. ⁊ in quib⁹ erat ſignū crucis.
quos cū demones vidiſſent ſtati euanuerūt
⁊ ſic iſte laq̄os eoꝝ ⁊ inſidias euaſit. ⁊ h̄ tm̄ đ
p̄mo. Quantū ad ſecundū ꝯmendat̄ ſancta
crux a gratioſa ſalutatiōe cū addit̄. ꝑ qđ fa=
cta ē iuſticia. vbi ſciendū. b. Greg⁹. in p̄fatio
ne dicit. Qui ſalutē humano generi in ligno
crucis cōſtituiſti vt vnde moꝛs oꝛiebat̄ inde
vita reſurgeret. Sed qꝛ ꝑ lignū vetidū para
diſi moꝛs ⁊ dānatio venit ſm qđ hr̄ Geñ. ij.
vbi dixit dñs ad adā. Ex ligno paradiſi co=
mede. De ligno aūt ſcie boni ⁊ mali ne come
das. In quacūqꝫ eni hoꝛa comederis moꝛte
moꝛieris ſicut ⁊ factū fuit. Idō etiā ncc̄e fuit
vt hō ꝑ lignū ſaluaret̄ ⁊ pctm̄ ei⁹ remitteret̄
ſm illud. j. Pet̄. ij. Peccata noſtra ipſe ꝑtu=
lit in coꝛpoꝛe ſuo ſuper lignum crucis vt pec
catis moꝛtui iuſticie viuam⁹. qđ appꝛobat.
Iohes apl's dicens Apoc̄. j. Qui dilexit noſ
⁊ lauit nos a peccatis noſtris ſanguine ſuo.
Et h̄ nō ſolū fecit xp̄s in cruce ſed iam in ce=
lo reſidens adhuc multos ꝑ virtutem crucis
ſaluat gratioſe. Refert eni Iacob⁹ ianuenſ̄
ꝙ in ſyriam ciuitatem Baruch quidam xp̄i
anus ſua annua penſione hn̄s hoſpitiū cru/
cis tñ imaginē contra lectuli faciē in pariete
affixerat. ⁊ ibi adoꝛatiōes quottidie fecerat.
Poſt annū vo aliā domū locauit ⁊ imaginē
ibidē obliuione reliq̄t. Quidā iude⁹ vo p̄di
ctā domū ꝯduxit. ⁊ die quadā vnū de iude=
is ad cōuiuium inuitauit. Inter epulas aūt
ille q̄ inuitat⁹ erat caſu circūſpiciens ſancte
crucis in pariete ꝯtuet̄ imaginē ⁊ in illum q̄
ſe inuitauerat ira fremēs cur imaginē naza=
reni tenere audeat ꝯminat̄. Ille aūt cū i p̄di
cta domo imaginē vidiſſet de q̄ dicebat peni
tus ignoꝛabat. tunc ille placitū ſe ſimulās va
le dixit. ⁊ ad p̄ncipē ſue gent̄ abiens iudeuꝫ
illū de h̄ qđ viderat accuſauit. Iudei igit̄ cō
gregati ad domū ei⁹ ꝯuenerūt ⁊ viſa imagie
illū duris ꝯtumelijs afficiūt ⁊ extra ſynago=
gā ſeminiuū ꝓjciūt. imaginē vo pedib⁹ con
culcātes. tunc in ea dñice paſſiōis ſig̃ ⁊ paſſi
onis obpꝛobꝛia renouauerūt. Cū vo lancea
lat⁹ ꝑfoꝛaſſent ꝓtin⁹ ſanguis ⁊ aq̄ riuul⁹ exi
uit ⁊ ſuppoſitū vas ipleuit. ſtupefacti iudei
ſanguinē illū ad ſynagogas detulerūt ⁊ oēs
infirmi ex eo inuncti ſanabant̄. Tunc iudei
epiſcopo loci illius omnia per oꝛdinem nar=
rauerūt ⁊ baptiſmū ⁊ fidē xp̄i vnanimit̄ ſu=
ſceperūt. ⁊ oms̄ in eccl'ias ſuas ſynagogas
conuerterunt. ⁊ ſic multitudo iudeoꝛum a di
abolo ē ablata per crucem chꝛiſti ſaluata. idō
potuerunt demones dicere illud quod ſcri=
bit Greg⁹ nazenzenus in quodam ſermone.

de reſurrectione. O crux illa fallens gaudia
noſtra ⁊ percutiẽs dãna noſtra ꝑ lignũ dita=
ti ſumus. ꝑ lignũ ecce ſubuertimur. periȷ̇t po
teſtas illa cũctis ſemꝑ populis formidanda.
nulluſq̃ ſub corde noſtro palpitat. Sed ꝙ ẽ
gemendũ magis inſultat nunq̃ʒ antiqui fletꝰ
ſiluerũt. nunc autem noſtri reſonent vlulatꝰ
Et hoc quo ad ſecundum.

¶ Sermo ꝓmꝰ de ſcõ Mattheo
apoſtolo ⁊ euangeliſta.

Sequere me ⁊ re

lictis omnibus ſecutus eſt illum
Matth. ix. Dicũt naturales ꝙ luna natura
liter ⁊ neceſſe ſequitur motũ ſolis. q2 ab eo ſẽ
per immediate illuminat᷑. vt dicit Areſto. li.
demẽtoꝝ Et quãto ſoli plꝰ ap ꝓpiq̃t tãto plꝰ
ď ſuo luĩe ꝓducit ⁊ ꝑdit ex ꝑte t̃re imo plꝰ ex
ꝑte ſuꝑiori illuſtrat᷑. iõ qñ ſoli ꝯiungit᷑ nihil
luminis ad terrã dirigit. ſʒ ex ꝑte celi ⁊ plena
illuminatiõe ꝑſiſtit. qñ ſoli opponit᷑ tota ad
terrã ⁊ nihil ad celũ illuſtrat᷑. vt dič Beda.
Macrobiꝰ. ¶ Myſtice ꝑ lunam vagi ⁊
ſtulti peccatores deſignant᷑ quoꝝ heu multi
ſunt iuxta illď Eccs. i. Stultoꝝ infinitꝰ ẽ nu/
merꝰ. Recte ſič luna nunq̃ʒ ẽ ſtabilis ſed ſem
per hinc inde vagatur. ſic peccator de vno ĩ
aliud labit᷑ peccatũ. Teſte ſapiẽte. Stultꝰ in
quit peccator vt luna mutatur. Eccl. xxvij.
Jdeo ſi vult a chriſto illuminari valde neceſ
ſariũ ẽ ei vt ſequat᷑ xp̃m verũ ſolẽ iuſticie ſič
iubet pſ. Accedite ad eũ ⁊ illuminamini. q2
quãto hõ vero ſoli appropiquat ⁊ vana mũ=
di deſpicit tanto plus de mundi gl̃ia non cu=
rat. ⁊ celeſte ꝓmiũ accipiet. q2 vt dicit Julia
nus in ſua paſſione. Contẽtus mundi regna
celeſtia accipiat. Renũciatio parentũ cõſor=
tiũ fit angeloꝝ. parui tẽporis tribulatio eter=
nã inuenit requiẽ. Si aũt peccator opponit᷑
xp̃o ſoli clariſſimo tũc in mũdo honoratur ⁊
celeſti lumine ꝓuat᷑. qď teſtat᷑ Jſiď. Lõge in
q̃ta deo ẽ animꝰ cuiꝰ hec vita dulcis ẽ. Quã=
tũ eni ſe vnuſq̃ſq̃ʒ mũdi delectationibꝰ occu=
pat tm̃ a charitate dei ſe ſeꝑat. Cui alludit. b
Gregꝰ. ſuꝑ Ezech. Quãto circa terrena mẽſ
plus ſatagit tanto in his q̃ ſunt celeſtia minꝰ
videt. qď pʒ in apl̃o Mattheo. Hic cũ terre
nis inhiabat xp̃s ip̃m minime illuſtrabat. ſʒ
clarꝰ apud hoĩes videbat᷑. Jõ vt ab ip̃o illu
ſtraret᷑ xp̃o neceſſe fuit vt ip̃m ſequeret᷑ vo=
cãtẽ. ⁊ vocatõ figurata fuit. iij. Reg. xix. vbi
legit᷑ ꝙ Helias inuenit helyſeũ arantẽ miſit
ſuꝑ eum palliũ ſuũ. ⁊ ille ſtatim relictis bo=
bus quibus arabat cucurrit pꝰ heliã ⁊ tran=
ſiens tulit par boũ ⁊ mactauit ⁊ coxit carnes
⁊ dederũt populo ⁊ comederũt ⁊ tũc ſurgẽs
ſecutus ẽ eũ. ¶ Myſtice verꝰ helias xp̃s
inuenit helizeũ. hoc ẽ Mattheũ arantẽ ĩ cã=
pis. i. auare bona rapientẽ alienis q̃ ſedebat
quaſi publicanꝰ in teloneo. ſed chriſtꝰ miſit
palliũ ſuũ. i. diuinitatẽ palliatã ſuꝑ eũ. quia
ſm̃ glo. quidã diuini radiȷ̇ ab eiꝰ intuitu elu/
cebãt. quibꝰ quos voluit attrahebat. iõ ipſe
ſtatim reliquit oĩa currens pꝰ xp̃m. qď teſta=
tur venerabil᷑ Beda ſuꝑ Lucã. vt pauperez
xp̃m Matthẽꝰ tã greſſu q̃ʒ affectu ſeq̃retur
reliquit volũtarie ꝓpria q̃ ſolebat priꝰ rapꝑe
aliena. ⁊ ſic de ꝓpriȷ̇s facultatibꝰ fecit domi
no ꝯuiuiũ ⁊ amicl. vt hr̃ Luč. v. q̃ facto ſur=
gens ſecutꝰ ẽ eũ. vt ſonãt verba preaſſumpta
Jn quibꝰ tria ꝓncipalit᷑ deſcribunt᷑. Primo
vocatio diuine pietatis. ibi. ſequere me. Se=
cũdo abiectio hũane prauitatis. ibi. ⁊ relictl
omnibus. Tertio imitatio feſtine humilitatl
ibi. ſecutꝰ ẽ eum. Circa primũ ẽ notandũ. hõ
libentiꝰ ſequit᷑ ſapientẽ ductorẽ q̃ʒ malum ſe
ductorẽ. q2 bonꝰ ductor ducit vias ſecuras.
q̃ʒuis interdum aſperas. Sʒ malus ſeductor
ducit inſecuras vias vbi tandẽ hõ ducitur ĩ
latrones. Figura ꝓmi ꝓceſſit in Moyſe qui
fuit ductor filioꝝ iſrl᷑ ex egypto q̃ duxit eos ꝑ
vias ſecuras ne inciderẽt in manꝰ inimicorũ
q̃ʒuis eos aliqñ ꝑ aſperas ſolitudines duxit
vt pʒ Exo. ꝑ totũ. Sed figura ſcďi ꝓceſſit in
Joab milite dauid qui fidelem militẽ Vriaz
iuſſu dauid duxit in aciem belli vbi pug̃ erat
fortiſſima. ⁊ relicto eo fugit ⁊ incidit ille ĩ ma
nus inimicoꝝ. vt hr̃. ij. Reg. xj. ¶ Myſti
ce duos habemꝰ ductores xp̃m ⁊ diabolum
diabolꝰ ducit vias valď inſecuras. ſ. ad aua=
riciã ⁊ ad voluptatẽ ⁊ ad ſeq̃ces ſuos. dič il/
lud Sap. ij. Venite fruamur bõis ⁊ vtamur
creatura tanq̃ʒ ĩ iuuẽtute celerit᷑ vino ꝓcioſo
⁊ vngẽtl nos ipleamꝰ ⁊ ñ ꝓtereat nos flos cã
pi. coronemꝰ nos roſis ãnq̃ʒ marceſcãt ⁊ nul
lũ pratũ ſit ꝙ ñ ꝑtrãſeat luxuria nr̃a. ille heu
malꝰ ductor multos hʒ imitatores. q2 ſenſus
⁊ cogitatiões hoĩm ꝓni ſũt ad malũ ab ado=
leſcẽtia ſua Geñ. viij. citiꝰ ab ip̃o ſeducũt᷑. ſʒ
via iſta ducit veracit᷑ ad malũ finẽ. ſm̃ illud.
Prou. xiiij. Eſt via q̃ videt᷑ hoĩ iuſta. nouiſ
ſima ãt eiꝰ ducũt ad mortẽ. ſ. culpe ⁊ gehẽne.
ecõtra ãt xp̃s quaſi verꝰ moyſes duč vias ſe=
curiſſimas vbi hõ nullũ patiet᷑ detrimẽtũ q̃ʒ=
uis hoĩbꝰ ap̃e videant᷑. Jdeo dič Prou. iiij.
Viã ſapiẽ mr̃abo tibi ducã te ꝑ ſeitã eq̃tatis
quã cũ igreſſꝰ fuerl ñ artabũt᷑ greſſꝰ tui ⁊ cr̃ẽſ
nõ hẽbl offẽdiclm Et hoc ꝑpẽdẽs aĩaduertit
b. Mat. iõ tãq̃ʒ ſapiẽs hõ viã diaboli reliq̃t
⁊ vocãtẽ ihm ſecutꝰ ẽ. ita vt ď ipſo exponi pt

Illud Eccī.ij. Sapientꝭ oculi in capite eiꝰ. ipe
vt videat ꝗ vadit ⁊ quē ſequit̃. Stultꝰ autē
in tenebris ambulabit. Ulteriꝰ ē notandū in
hoc ꝙ xp̄s dicit ſequere me. oñdit magnam
miſerationis ſue clemētiā vbi peccatores in=
uitat ad ſue dilectiōis ſequelā. B ¶ Refert
Robertꝰ holcot in ſuis moralitatibꝰ ꝙ paga
ni deū pietatis ⁊ clemētie depingebāt ad ſiſi
tudinē hois in manu ſua cor ſciſſum tenentē.
In circūitu cordis ſcriptum erat lr̄is aureis.
Pietas ⁊ mia tota die expectāt qñ peccator
a ſuo peccato redire curat in vna pte cordis.
ſic ſcribebat̃ niſi eēt peccatū mia non eēt. Si
venia de peccato querit̃ cito habet̃. In alia
pte ſic ſcriptū erat. Ubi ē peccatū ibi ē miſe=
ricordia. vbi nullū peccatū ibi nulla miſeri=
cordia. ſic omnipotens deus chriſtus deus
clemētie ⁊ totius fons miſericordie dr̄ habe/
re cor ſciſſum ad oſtendendū ꝙ ſemp ē para=
tus omnibꝰ volētibꝰ penitē miſereri. in cuiꝰ
pſona dicit deuotꝰ Amandꝰ in horala. ſap̄.
li.j.c.iiij. Ego ſū frat̃ tuꝰ ſponſus paratꝰ mi=
ſereri ⁊ tegere tua peccata ⁊ proijcere i pfun
dum maris. ⁊ ſic remittere quaſi nunq̄ꝫ fuiſ=
ſent. ſolūmodo ꝯuertere ⁊ dᷓ cetero caue Et
ſubdit. Si totꝰ mūdus igneꝰ globꝰ ⁊ de ſtup
pa lini pugillus vnuſ. hic naturali inclinatio
ne nō tā cito flammaꝝ incēdia reciperet ſicut
abyſſus miſerationū meaꝝ peccatorē penitē
tem. ⁊ cōuerti volentē. qꝛ in illa actiōe natu=
rali aliqualis licet minima requirit̃ morula.
ſed nulla penitus mora inter penitentē ⁊ re=
mittentē. hec ille. Ecce hāc miſericordiā oſtē
dit in Mattheo quem miſericordit̃ de telo=
neo vocauit ⁊ in exemplū penitere volētibuſ
dedit. eo ꝙ ipe vitā ſuā erroneā in meliꝰ com
mutauit. Jō dicit Chry. i ꝓlogo ſup Mat.
Mattheꝰ ⁊ ſi ſanctoꝝ quidam tibi p̄cipue
peccatoꝝ euāgeliſta fuit ꝗ nō ſolū ſermōe ſꝫ
⁊ ipa vite ſue correctione peccatoribꝰ euan=
geliū p̄dicauit. nūq̄ꝫ eni telonarius. i. colle/
ctor vectigalis cōſtitutꝰ qui conſueuit pecu=
nias colligere pturus factꝰ fuiſſet euangeli=
ſta vt ſermones ſcriberet in eternū māſuros
niſi ⁊ ſuo exēplo peccatores ad penitētie viā
inuitaret. qꝛ ⁊ aliqñ fuit tantꝰ legetheata. i.
collector terrenaꝝ rerū. nunc aūt dilectiſſimꝰ
diſpenſator ſpūaliū p̄ceptorum Tūc multoſ
pauperes fecit fraudādo pecuniā. Nūc autē
innumerabiles diuites fac̃ p̄dicādo iuſticiā
vt magnificemꝰ dn̄m prot̃ eū prophetica vo
ce dicētes. Hec mutatio dextre excelſi ⁊ hoc
ad primū. E ¶ Quantū ad ſecūdū ponit̃ ab
iectio humane prauitatꝭ cum dicit̃. ⁊ relictis
omnibus. Ubi notandū Iſi. lib. xij. dicit ꝙ

eritius aſcendit in arborē pomereaꝫ pomaq̄ꝫ
deijcit ⁊ ſup ea ſe inuoluit vt poma ſpinis in
figant̃ ⁊ intantū interdum ſe aggrauat ꝙ ea
portare nō queat nec ad domūculā redire. iō
neceſſe ē vt reijciat grauitatē. F ¶ Myſtice
per eritiū peccator intelligit̃. recte enim ſicut
eritius vndiq̄ꝫ habet ſtimulos pungentes ꝗ
bus ſe defendit. ſic peccator hꝫ vndiq̄ꝫ i con=
ſcientia peccatū qđ ipſū ſtimulat. Juxta illđ
Eſa. vlt̃. Uermis. ſ. conſcientie remordentiſ
eorum non moritur. q̄ꝫdiu viuūt peccatores
ſemp habent remorſum ⁊ ſtimulum cōſcien=
tie qui ſemp dicat O tu male agis ꝙ tamdiu
iaces in peccatis. ⁊ ſi ſic deceſſerint incōfeſſi
⁊ non cōtriti remorſus in eis ⁊ ſtimulus ille
manebit in eternū. Etiā dicit Areſto. lib. iij.
animaliū. et eritiꝰ ē debilis auditꝰ magis q̄ꝫ
alia aialia dura teſta ⁊ ambulās ſup quattu=
or pedes. Ita peccator debilē hꝫ auditū. nō
eni pōt audire vocē p̄dicatoris ſe corrigentiſ
ita vt verificet̃ de ipis. illud pſ̄. Aures ha/
bent ⁊ nō audient. Illi igitur ad inſtar eritij
onerant ſe in tantū peccatis vt dicere poſſūt
cum pſ̄. Sic̃ onus graue grauate ſunt ſuper
me. ⁊ ſunt ſiſ̃es cuidā ethiopi quē vidit qui=
dam vir ſanctꝰ vt legit̃ in vitaſpatruꝫ. in ſil=
ua ligna ſuccidentē ⁊ magnā ſarcinā colligē=
tem quā cum portare vellet ⁊ non poſſet diſ/
ſoluit ⁊ onera auxit ⁊ fec̃ ea iportabilia quaꝫ
viſionē angelꝰ ſibi exponēs dixit. Ethiops
qui auget onus lignoꝝ ē peccator qui cumu
lat peccatū peccato. ſ. ꝙ vix tēpus ſufficit ad
emendandū pacta ſupaddit recētia vſq̄ꝫ dū
mole criminū depreſſus decidit in deſperati
onē. Sed illi ſe taliter peccatis aggrauantes
neſciunt ꝙ deū perdūt ⁊ diabolū in dominū
ſuſcipiunt eiq̄ꝫ homagiū faciunt. quia refert
Robertus holcot in moralibꝰ ſuis. ꝙ venꝰ
depinxit peccatū ad ſimilitudinē dei. pone=
bantur enim tres imagines. Prima fuit ima
go dee ⁊ huic deiecta erat charta tal̃. deū cū
ſuis angelis totalit̃ perdidi. ve mihi ꝙ tā fa=
tua fui. Scđa fuit imago diaboli ⁊ hꝰ tenor
erat. diabolo ⁊ angelis eiꝰ homagiū feci qñ
per cōſenſū in peccatū cecidi. Tertia imago
fuit hois ⁊ charta directa huic talis fuit. Ue
recūdia ⁊ cōfuſio ē peccati finis delectans in
peccato finalit̃ cōfundetur. Ecce quāta dam
na fac̃ pctm̄ ꝗ animaduertit. b. Mattheꝰ. ſꝫ
qꝛ grauitas peccati nō ſinit ſequi dominum
per viam virtutū ſicut declarat. b. Ambroſi=
us in ſermo. dicēs Petrus ſequebatur xp̄m
ſup mare dūmodo erat ſine grauedine dubi=
tatiōis. ſꝫ quāto citiꝰ pondꝰ dubietatis acce=
pit mergi cepit donec xp̄s eū i fide ꝯfortauit

tō reliquit Matthe⁹ oīa terrena q̄ ſunt qua-
ſi pondus aīam deprimētia ⁊ peccatis auari
cie ſe onerauit ⁊ chriſtū q̄ſiuit per viā ꝟtutū
⁊ ſecutus fuit. ¶ Recte eni ſicut facit cer
uus ſic̄ tradunt naturales qñ ſentit cornuuꝫ
grauitates querit ſerpentes in petris terre q̄
bus inuentis attrahit vnum p̲ nares ⁊ deuo
rat ⁊ ſic calefact⁹ veneno incipit ſudare ⁊ tūc
ilico currit ad fōtē ſeu fluuiū puriſſimū ⁊ tm̄
bibit ꝙ vincit̄ venenū ⁊ ip̄m euomit et cor-
nua deponit. ſicq̄ꝫ dr̄ renouari. ita .b. Mat-
theus ſentiens ſe grauatū pondere pctōrum
queſiuit ſerpentē xp̄m q̄ deſignat̄ p̲ ſerpētē
eneum per Moyſen exaltatū. Numeri. xxj
Et hūc myſtice incorporauit ⁊ poſtea lot⁹ ē
a peccatis in mūdiſſimo fonte ieſu xp̄o. Jdō
potuit dicere illud pš. Lauabis me ⁊ ſup̲ ni
uē dealbabor. ſic nos pctōres qñ ſentimus
nos grauatos pōdere vitioꝝ exēplo .b. mat-
thei ſequere debem⁹ xp̄m ⁊ relinq̄re peccata
qꝛ vt dicit Amb. in ep̄la ad germanā ſuā oīa
nobis xp̄s eſt. Si vulnere curari deſideras
medicus ē. Si febribus eſtuas fons ē. ſi gra
uaris iniquitate iuſticia ē. ſi auxilio indiges
virtus ē. ſi mortē times vita ē. ſi celū deſide-
ras via ē. ſi tenebras fugis lux ē. ſi cibū q̄ris
alimentū ē. hec Amb. Et p⁹ hec currere de/
bem⁹ ad fluuiū puriſſimū ad penitētiā veraꝫ
que reddit nos mūdos ab omi ſorde pctōruꝫ
qđ figuratū ē p̲ iordanē. iiij. Regū. v. Jn q̄
Naaman leproſus ſepties ſe lauit ⁊ ſanitatē
totalē ſui corporis recepit. ita pctōr infectus
pctō mortali ſi lauat̄ in flumine iordanis h̄ ē
lachrymis penitētie ad mundiciē mentis pri
orem reſtaurat̄. vt dicit Lyra in glo. hoc ad
ſecūdū. ¶ Quantū ad tertiū ſubiūgit̄ imi
tatio feſtine hūilitatis cū addit̄. Surgēs ſcꝫ
feſtinant̄ ſecut⁹ ē eū hūiliter. Pro q̄ notādū
Amb. i exame. Perdix ē auis adeo fraudu-
lenta ꝙ oua alteri⁹ perdicis rapit ⁊ fouet ea.
ſed hec fraus fructū nō habet. poſtq̄ꝫ eni pul
li fuerint excubati q̄ꝫcito audierint vocē ge-
nitricis naturali q̄dā affectu relinquūt falſā
nutricē ⁊ propriā ſequūtur celeriter genitri-
cē. Myſtice perdix gerit figurā demonis qꝛ
valde ē fraudulentus. qꝛ decepit Adā ⁊ euā
mentiendo cū dixit. neq̄q̄ꝫ moriemini. Geñ.
iij. ⁊ adhuc quottidie circūit tanquā leo ru/
giēs querēs fraudulent̄ quē deuoret. j. Pe.
v. Hic rapit multotiēs hoīes p̲ pctm̄ a ſuo p̲
prio genitore. ſ. deo q̄ ē genitor ⁊ pat̄ omniū.
Matth. xxiij. Unus ē pater veſter q̄ i celis
ē. ſed hec fraus fructū nō hꝫ imo magl ifert
ſibi penā. qꝛ ſm̄ Hilariū ſup̲ Matth. demo
nibus maius nō pōt excogitari ſuppliciū q̄ꝫ

cum aliquē de numero damnandoꝝ trāſfer/
ri conſpiciunt ſaluandoruꝫ. qꝛ multi q̄ rapti
fuerunt ab eo audientes vocē ꝓprij genitoris
ſcꝫ chriſti diabolū relinquūt ⁊ xp̄m ſecuti fu
erūt. ſicut maria magdalena q̄ iā erat i fauci
bus demonis. audiens tñ chriſtū p̄dicanteꝫ
ip̄m p̲ penitētiā ſequebat̄. Luc. vij. ſic etiaꝫ
Matthe⁹ q̄ rapt⁹ ab eo ⁊ p̲ longū tēpus in
auaricia educat⁹ audiēs vocē xp̄i ſe vocātis
ſequere me. ſtatim relicto diabolo auaricia
⁊ amicis ſecutus ē eū quia nouit ip̄m ꝓpriū
genitorē. Jdō de hac ſequela pulchre ſcribit
beatus Amb. ſup̲ Lucā dicēs. Sequebatur
iam alacer letus ⁊ exultās dicēs. Jā nō pu-
blicanū gero. iā nō porto leui exemplū. poſt-
q̄ꝫ xp̄m indui odi gen⁹ meū fugio vitā meam
ſolum te ſequar dn̄e ieſu xp̄e q̄ ſaluas vulne
ra mea. quis eni me ſep̲at a charitate dei q̄ in
te ē. Et ſubdit. Jnueni medicū qui i celo ha-
bitat ⁊ in terris ſpargit medicinā vł medica/
menta. hic pōt ſaluare vulnera mea qui ſua
neſcit. i. non habet. Auferre pōt cordis dolo
rem. pallorem anime qui nouit occulta.

Sermo ſecundus de eodem

IN charitate p̲-
petua dilexi te ideo attraxi te mi/
ſerās tui Hiere. xxxj. ¶ Dicit
Jſi. li. xvj. Magnes ē lapis ferrugineū ha-
bens colorem ⁊ hꝫ virtutē aliquādo ꝙ ferrū
a ſe fugat ⁊ repellit. qꝛ inuenit̄ magnes qui
h̄ facit. Sed tñ cōiter tenent naturales ꝙ fer
rum ad ſe trahit. qđ probat .b. Aug⁹ in exem
plo dicens. Si magnes ponit̄ ſub vaſe argē
teo vel eneo ⁊ deſup̲ ferrū tunc ex motu lapi
dis inferius mouebit̄ ferrum ſubt⁹. Jdē re
fert ꝙ etiam in templo quodā paganoꝝ erat
ſimulacrū factū de ferro ſtans in aere per ſe
ſine ſuſpenſione hoc tamen fuit virtute ma-
gnetis qui erat in teſtudine ſituat⁹. Refert ſi
militer autor ꝓprietatum. li. xvj. ꝙ in mari
ſunt q̄dā mōtes magnetini qui ad ſe interdū
trahunt naues ⁊ diſſoluūt ſi nō caute ꝓuidē
tur. Ex quo patet ꝙ magnes interdū repel/
lit ferrū a ſe ſed tñ ad ſe frequentius trahit
¶ Myſtice per hunc lapidem xp̄s ieſus i
telligit̄ qui ab ap̄lo petra nominat̄. j. Cor. x
Sed per ferrū peccator recte deſignat̄. quia
ſicut ferrum eſt duriſſimum metallū de quā-
to plus malleatur de tanto durius efficitur.
ſic certi peccatores ſunt duriſſimi quorū cor
induratur quaſi lapis Job. xlj. Qui nec mal
leo p̄dicationis nec flagellationis emolliunt̄
ſed duriores efficiunt̄. Sicut probat Aug⁹.
xxiij. q. iiij. Nabuchodonoſor. de rege Pha

raone qui inter flagella ſemp̄ durioꝛ ē effect⁹
¶ Modo ad ꝓpoſitū xp̄s ieſus qui eſt verus
magnes ex ſua mera iuſticia aliquos a ſe re=
pellit peccatoꝛes eis grām ſuā retrahendo.
vt ex hoc ſm̄.b. Auguſtinū ſua refulgeat di
uina iuſticia. Sicut manifeſtū ē de ſceleratiſ
ſimo Antiocho qui q̄ſiuit grām dei ⁊ nō iue=
nit.ij. Mach.ix. q2 nō queſiuit ex charitate
⁊ ex coꝛdis feruoꝛe ſed viſcez doloꝛe. q2 ver
mes de ventre ſcaturierūt. Sed aliquos pec
catoꝛes chꝛiſtus ad ſe traxit ⁊ adhuc ꝯtinue
trahit vt ſua miſericoꝛdia appareat immen=
ſa. ⁊ hoc facit qn̄q3 tribulatione. ſic̄ traxit re
gem Manaſſen. vt habet̄.ij. Paral̄.xxxiij
Qn̄q3 in trina vocatione ꝺ qua dicit beatus
Hieronym⁹ ī oꝛiginali. Certe fulgur ⁊ maie
ſtas diuinitatis occulta etiā3 in hūana facie
relucebat. etiā p̄mo ad ſe trahere poterat aſ=
pectu. Et declarat ꝑ ſile. Si inquit ī magne=
te lapide hec virtus ē vt dicit̄ ānulos ⁊ feſtu
cas ſibi copulat quanto magis dn̄s omniu3
creaturarū ad ſe trahere poterat quos vole/
bat. hec Hiero. Et ſic traxit ad ſe Mattheū
qn̄ ad eū dixit. Sequere me. qui ſtatim reli/
ctis oībus ſecut⁹ ē eū. ⁊ hoc volūt v̄ba predi
cta que ad ip̄m dixit xp̄s. In charitate ꝑpe=
tua dilexi te. ideo amo te. ⁊c̄. In quib⁹ ver=
bis circa glorioſi apoſtoli illius ꝯuerſionē
tria deſcribunt̄. Primo eterna dei charitas
mouēs coꝛdialiter. Secūda eterna vnitas vi
cens actualiter. Tertio benigna p̄nitas at=
trahens finaliter. Quo ad p̄mū dico ꝙ ī ver=
bis p̄libatis tangit̄ eterna dei charitas mo=
uens p̄moꝛdialiter. ⁊ hoc ibi in charitate per
petua. ¶ Circa qꝺ notandū Arc. in li. me=
theo. dicit. Sol ē cā efficiens ⁊ mouēs oīum
impreſſionū que caliditate ſua agit in terra3
reſoluēdo vapoꝛes ⁊ exalationes a t̄ra aſcē=
dentes eoſq3 ſubtiliat ⁊ ad ſe trahit quib⁹ ſi
nihil frigoꝛis obuiat aſcendūt ad locū eſtus
⁊ ex illis calide impreſſiones generant̄ ſicut
fulgur. ⁊c̄. Sed ſi tales exalationes habue=
rint frigus obuians manerent in media regi
one aeris. vel etiam in infima ex quibus tūc
pluuia vel nix generat̄. Ita chꝛiſtus domi=
nus noſter qui ē ſol iuſticie ē cā mouēs ꝯuer
ſionis peccatoꝝ. q2 dicit Oſee. xiij. O iſrael
ꝑditio tua ex te. ſaluatio tua tm̄ ex me ⁊ ve=
re niſi ipſe moueret coꝛ peccatoꝛis nequaq̄3
ꝯuerteret̄. Recte ſicut ſol ſi non traheret ad
ſe vapoꝛes ꝑ caloꝛē impreſſiones minime ge
nerarent̄. agit eni xp̄s ſua fecunda charitate
in terraneos peccatoꝛes terrā nimiū amātes
⁊ eos ſubtiliat vt reijciant terreſtreitate3 ſic̄
factum ē de maria magdalena que nimiū di

lexit terrena. Sed chꝛiſt⁹ eam tantu3 igniuit
vt ex magno feruoꝛe peccata ſua defleret. et
tota vita ſua accenſa taliter ꝑmaneret. vt d2
Luc̄. vij. Sic hui⁹ veri ſolis iuſticie eterna
charitas fuit motiuū p̄moꝛdiale ꝯuerſionis
beati Matthei. Et hoc tribus modis. ¶ M
Mouebat enim coꝛ ei⁹ fulgoꝛe. feruoꝛe. ⁊ di
lectione. per pꝛimā motionē fugabat cecita=
tē. per ſecūdā frigiditatē. per tertiā vanitatē
Ita bene dicere pōt cū.b. Augl. li. x. ꝯfeſſio.
c. xxviij. Coꝛuſcaſti ⁊ ſplēduiſti ⁊ fugaſti ce=
citate3 meam flagraſti ⁊ induxiſti ſpiritum ⁊
anhelo tibi eſurio ⁊ ſitio tetigiſti me ⁊ exar=
ſi in faciē meam. Primo igitur ꝑpetua chari
tas chꝛiſti mouit coꝛ beati Matthei fulgo=
re fugando cecitatē. Recte eni ſicut ſol mate
rialis mane oꝛiens noctis fugat tenebꝛas in=
fundendo claritatem. Ideo dicit.b. Greg⁹.
in omel̄. pentecoſtes. Charitas ē ignis nō cō
burens ſed illuminans. nō cōſumēs ſ3 lucēs
ideo ſuo fulgoꝛe p̄mo a mente hoīs fugat ce=
citatē ⁊ incipit cognoſcere veritatē a via er=
roꝛis declinādo. Sic factum eſt de.b. Mat=
theo apoſtolo. quod figuratu3 legitur Can̄.
iij. Salomon fecit ferculū de lignis libani cu
ius reclinatoꝛium fecit aureum. aſcenſū pur
pureum ⁊ colūnas argenteas. Sp̄ualit̄ per
ferculum intelligitur coꝛ hominis ⁊ hui⁹ glo
rioſi apoſtoli quo verus ſalomon inceſſanter
ferebatur. ⁊ illud fuit de ligris libani. hoc ē
candidationis qn̄ fuit illuminatū fulgoꝛe ve
ritatis charitate perpetua manente. Aſcen=
ſum autē fecit purpureum quando ipſum in
vltima perfectione per martyrium purpurei
ſanguinis cōſummauit. Scꝺo perpetua cha
ritas nouit coꝛ hui⁹ apoſtoli feruoꝛe fugan=
do frigiditatē. q2 in ip̄ius coꝛde ante ſupera
būdauit iniquitas ⁊ refriguit diuina chari=
tas. Matth. xxiiij. Ideo ad cōuerſionē mo
uit ip̄m ignis iſte perpetue charitatis quem
beatus Aug⁹. li. x. cōfeſſio. c. iij. deſiderauit
dicēs. O ignis qui ſemp̄ ardes ⁊ nunq̄3 tepe
ſcis deus meus accēde me. ⁊ quare deſidera
uit iſtū ignē. certe ideo. q2 nihil tam duru3 ⁊
ferreū ꝙ nō amoꝛis igne accendat̄ ⁊ vincat̄
vt dicit Aug⁹. li. j. de moꝛibus eccl̄ie contra
manicheos Hic aſſimilat̄ fonti. de quo ide3
in li. de ciui. dei. in quo q̄dem accenſe facule
extinguūtur. extincte vero accendunt̄. In h
fonte charitatis accenſus fuit beatus Mat
theus qui extinct⁹ fuit amoꝛe mūdi ⁊ pecunia
rū. q2 refert Tytus ꝙ romani pigebāt dea3
foꝛtune habentē faciem ſplendidā ⁊ alia3 ob
ſcurā. ⁊ hāc habētē chartā ante ſe. amoꝛ mū
di extinguit charitatem dei ⁊ excecat mēte3

hoīs ꝙ nō cogitat diē mortis nec extremi ex
aminis. Tertio ꝑpetua dei charitas mouit
coꝛ huius apoſtoli gl'ioſi dulcoꝛe fugādo va
nitatē. qn̄ eni charitas dei mouet coꝛ hominis
tunc diſſipat oēs vanitates mūdi. Jdō dicit
Bern̄. li. de diligendo dominū. O iugum ſā
cti amoris ꝗ̄ dulciter capis laq̄os ſuauit̄ pre
mis delectabiliter oneras nec miꝝ ſ̄ꝫ Hugo
de ſancto victoꝛe. Amoꝛ ē dulcedo ſapoꝛis i-
timi. ⁊ quanto ardenti⁹ amat tanto ſuauius
guſtat. Jſte gl'ioſus apl's qui guſtauit dulco
rem huius charitatis ꝑpetue mot⁹ fuit ad ſe
quendū chriſtū. O ſi ille amoꝛ ꝑpetu⁹ etiam
nos moueret vt xp̄m cū apl'o ſequeremur. et
hoc ad primū. ¶ Quantū ad ſecūdū tāgit̄
interna dei vnitas vincēs actualit̄ ibi. dilexi
te. Referūt naturales. aquila diligit pullos
ſuos tripliciter. Primo dulci ei⁹ ſanguie nu
triendo. ſicut dicit Greg⁹ ſup Job. Quādo
eius pulli ſunt recenter nati ⁊ ad capiendum
groſſioꝛē cibū inualidi ſūt tūc ſanguinē dul/
cioꝛem ⁊ liquidioꝛem humoꝛē ꝓde in oꝛe vo-
mit. Secūdo diligit eos ſapient̄ q꞉ naturali
induſtria gemmā quādā que d꞉ achates i ni
do reponit vt ſic pullos cuſtodiat a moꝛſu re
ptiliū venenoſoꝝ. vt dicit Pli. in ſpe. natu.
Tertio diligit eos foꝛtiter et pullos ſuos ca
pere volentib⁹ defendit ⁊ foꝛtit̄ ſe opponit.
Jdeoq̄ʒ ne ledant̄ ꝯſueuit illos portare i doꝛ
ſo qn̄ mutat nidū. vt dicit Rabiſalomon ſu-
per Exo. Myſtice his trib⁹ modis celeſtis
aq̄la inq̄m grandis ⁊ magnaꝝ alaꝝ q̄ venit
ad libanū. h̄ ē in coꝛp⁹ marie cādidiſſimum ⁊
tulit de ea medullā cedri. i. coꝛruptionē coꝛ-
poꝛis ſui ſanctiſſimi Ezech. xvij. Dilexit. b.
Mattheū apl'm. Primo q̄dē dilexit ipſum
dulcit̄ ip̄m vocādo ꝑ amoꝛē. de quo dicit. b.
Diony. li. iiij. dedit nomini meo diuinum et
humanū amoꝛē quē eſſe virtutē dicim⁹ vniti
uam. vt dicit Aug⁹ in li. de vtilitate credēdi
Quid ē amoꝛ niſi quedā vita duo copulans
amantē ⁊ qδ amat̄. Jdō bn̄ ⁊ ꝯgrue dici pōt
de ip̄o illud. ij. Reg. xij. Vocauit nomen ei⁹
amabilis dn̄o eo ꝙ amaret eū dn̄s. Scd̄o di
lexit ip̄m ſapient̄ de peccatis p̄teritis tanq̄ʒ
a venenoſis ſerpentib⁹ iuſtificādo. hoc enim
fuit ſapient̄ amare ꝙ in amādo culpā abolu-
it. q꞉ nō venit vocare iuſtos ſed peccatoꝛes.
Matth. ix. ⁊ Luc. v. ¶ Sed di. quomo-
do xp̄s dilexit eū ſapient̄ ex q̄ in charitate ꝑ/
petua dilexit eū cum adhuc pctōꝛ eēt ⁊ pctōꝛ
a nullo diligit̄ ſapiēt̄. vnde. pš. Iniq̄s odio
habui. Reſpondet̄ ꝙ xp̄s dilexit eum valde
ſapient̄. licet diligeret eum cum adhuc eſſet
peccatoꝛ. q꞉ nō dilexit eū ad hoc vt peccatoꝛ
maneret. q꞉ teſte ſapiente. Altiſſim⁹ odio ha
bet peccatoꝛes. Ecci. xij. Sed dilexit eum vt
iuſtus fieret non ergo dilexit eū vt fuit pctōꝛ
ſed vt iuſtū futurū. vel pōt dici ꝙ ſemꝑ dile/
xit eū ſapient̄ quātū bon⁹ ⁊ iuſt⁹. q꞉ licet eſſet
peccatoꝛ ſ̄m tēpus tm̄. iuſtus ſ̄m dei ꝓuidē-
tiā. ⁊ ſ̄m hoc dilexit eū ſapient̄. ⁊ potuit dice
re illδ Jacob dilexi Eſau odio habui. Ma-
lach. j. Jacob interp̄tat̄ ſupplātatoꝛ ⁊ ſigni-
ficat coꝛ cōtritū ⁊ penitentē vitia ſupplātātē
Eſau interp̄tat̄ vanus vel fruſtra. ⁊ ſignifi-
cat carnē cū vanitate mūdi ꝑpetrantem. Ja
cob aūt dilexit dn̄s. i. Mattheū vitia ꝑ pe-
nitentiā penitētē. ſed Eſau odio habuit ad-
huc vitia perpetrantē. Tertio dilexit eū do-
min⁹ foꝛtiter a peccatis futuris eū p̄ſeruādo
iō potuit dicere illud Bern̄. qn̄ ignoꝛabā me
inſtruxit. qn̄ errabā me induxit. qn̄ ſteti me
tenuit. qn̄ cecidi me erexit. qn̄ iui me auxit.
qn̄ veni ad ip̄m me ſuſcepit. Pro omnibus
his qδ repēdā nō habeo niſi tantū vt eū dili
gam. nō eni meli⁹ ⁊ decenti⁹ ꝗ̄ ꝑ dilectioneꝫ
rependit̄. qδ ꝑ dilectionē datū ē. Quantum
ad tertiū ſubiungit̄ paterna dei benignitas
attrahens finaliter cū ſubiungit̄. iō attraxi
te. Vbi nota tria ſūt q̄ naturalit̄ attrahūt. ſ.
calidū vacuū ⁊ tactus a tota ſpecie. Videm⁹
enim ꝙ caloꝛ ſolis attrahit rariſſimos vapo
res ⁊ tandē cōdenſat in nubes. Jta etiā inue
nimus circa cōuerſionē ſancti Matthei Ex
caloꝛe attraxit eū diuina charitas ⁊ magnifi
centia ex vacuo diuina bonitas ⁊ ꝓuidentia
ex tota ſp̄ē diuina pietas ⁊ clemētia Primū
patet. poteſt eni videri ſenſibilit̄ ꝙ caloꝛ ha/
bet naturā attrahendi aliqua ſupꝛa ſuā natu
ram extra locū pꝛopꝛiū. vt pꝫ de caloꝛe ſolis
Similit̄ pꝫ ex illo. Si quis in aliquo vaſe vi
treo candelā poſuerit ⁊ oꝛi illius vaſis appli
cauerit aquā ſic ꝙ ſit obturatū ex caloꝛe i ſu-
p̄ma ꝑte vaſis videbit attrahi aquā ⁊ aſcen-
dere vſq̄ʒ ad vitri ſummitatē. ita recte trahit
caloꝛ diuine charitatis ⁊ magnificētie cuius
egreſſio a ſummo celo ⁊ occurſus ei⁹ vſq̄ʒ ad
ſummum ei⁹. nec ē qui ſe abſcondat a caloꝛe
eius. Caloꝛ igitur diuine charitatis quēad/
modū cōpellit diuinā libertatē ad magnificē
tiam vt hoīes ad ſe trahat. ¶ Sed di. ex q̄
de⁹ ē oīpotēs quare non oēs hoīes ad ſe tra-
hit ſicut trahit aliquos ⁊ aliquos nō. Reſpō
det̄ ꝙ nō ex ꝑte dei eſt ſed hominū ē defect⁹.
Recte ſicut homo cadēs in foueam per ſe nō
extrahitur hoc non eſt ex parte trahentis q̄
trahitur ſi non poꝛrigat manum vt trahatur
ſic deus nulli deficit peccatoꝛi ſꝫ inquantum
in ſe eſt vult omnes homines ſaluos fieri et

ad agnitionē veritatis ꝑuenire. q: venit ī mū
dū peccatores ſaluos facere. vt dicit apl's. j.
Timo. j. Sed peccator facit obſtaculū. ⁊ hec
ē cā quare nō pōt moueri feruore ſue dilectio
nis. q: nō ſunt oēs ei⁹ dilectionis capaces q:
licet ipe oibus hoibus ꝑpetuā charitatē mi=
ſit. ex qua facit ipſum hominem amatorē. ta
mē nō hoies ſunt in hac dilectione. q: ſibi fi=
nē aliū ꝓferunt. per quē extra dilectionē ceci
derūt. vel etiam in ſiū. Conſtat enī ꝙ ſol ſuo
lumine equalis eſt omnibus naturalibus vl'
ſaltme in multis ⁊ tamen non omnia quibus
equaliter eſt preſens participant equaliter.
ei⁹ fulgorē nec etiā oia per ipſum trahuntur
vt grauia. ſed attrahit leuia. Sic etiam xp̄s
nō trahit omnes peccatores. cauſa eſt. q: ſūt
indiſpoſiti atq; nimia mole peccatoꝝ aggra
uati ⁊ nō ſunt in volūtate ea dimittēdo. Se=
cundo traxit beatum Mattheum dina bo/
nitas ⁊ prouidentia ſcz ad ea ad q̄ erat eterna
liter p̄deſtinat⁹. ſicut ⁊ quēlibet aliuz trahit
p̄deſtinatū ne vacuū cōtingat eterna ꝓuidē=
tia remanere. ⁊ hoc ē qd̄ dicit Joh. vj. Omē
qd̄ dat mihi pater ad me veniet. ſ. ſm dinam
ꝓuidentiam. Tertio traxit eum dina pietas
⁊ clemētia inquantū traxit ipſū ad ſe expellē
do ab ipo miſeriā ⁊ defectum. Hoc enim pro
prie attribuit miſericordie ⁊ clemētie ⁊ ſic fu
it tractus a tota ſpecie. Recte ſicut magneti
ex tota proprietate ſpeciei ⁊ nature ſue cōpe=
tit attrahere ferrū. ſic diuine miſericordie cō
petit attrahere ad ſe hoies. Et iō tract⁹ dine
miſericordie habet aliqualē ſimilitudinē cuz
magnete. de quo dicūt naturales ⁊ preſertiz
Diaſcorides ꝙ magnes ſeu adamas ver⁹ ca
piti dormientis mulieris ſi caute ſupponitur
ſcire poterit marit⁹ an ſit caſta vel infidelis.
Si fuerit caſta ⁊ fidelis dormendo amplecti
cogitur. Si vero fuerit infidelis ab eo ſubito
reſilijt ⁊ velut p̄ſentia lapidis indigna ſubi=
to de lecto cadit. Sic ſilr̄ qui tractū diuine
miſericordie in ſe ſentit ſubito vi hui⁹ tract⁹
ī amplexū ſe totaliter ꝯuertit dicēdo. Cañ. j.
Trahe me poſt te. Infidelis aūt de p̄ſumpti
one ipius miſericordie a deo cito ſe diuertit.
Ideo iſte glorioſus apoſtolus Matthe⁹ cū
tractum huiuſmodi a tota ſpecie diuine natu
re ſenſit ad eius amplexus cito ſe totaliter cō
uertit. quia ſurgens ſecutus eſt eum. Et hoc
quo ad tertium.

Sermo tertius de eodem

Idit ieſus homi

nem ſedentē in teloneo Mattheum
nomine ⁊ ait illi. Sequere me. Matth. ix.
Mar. ij. Luc. v. Naturaliter videmus ꝙ ī
via lubrica ⁊ lutoſa interdum homines ma=
culantur ⁊ labant̄. iō neceſſe ē hanc mundaz
eſſe. Fit autē munda dupliciť. aut per exicca
tionē ſolis in eſtate aut cōgelationē frigoris
in hyeme. Scimus nanq; in hyeme quando
frigus terrā ligat tunc etiā viā lubricā mun=
dat. Ita in eſtate quando ſol feruentius ter=
ram reſpicit platee ciuitatū deſiccant̄ ⁊ a lu=
bricitate vie expurgant̄. Myſtice ꝑ viā
lubricam intelligit̄ mundi amor qui ē lubri
cus ducēs ad lapſuz ⁊ ad mortem. vt dic̄ ſa/
piens Prouī. xiiij. Eſt via que videt̄ homi=
ni iuſta. nouiſſima autē eius ducūt ad mortē
De hac via ponit exemplū Petrus alphun=
tius de quibuſdā ꝑegrinis qui dum irent in
quandā ciuitatē via illorum ē diuiſa in duas
partes quaꝝ vna per ciuitatē ⁊ vadū. altera
per pontē ducebat. ⁊ cū ſic ſtarent dubij vid=
runt ſenē queſierūt q̄ illaꝝ viarum citius du
ceret ad ciuitatē. At ille. Breuior inq̄t eſt via
per vadū duobus miliaribus q̄ꝫ ꝑ pontē. ſ;
tñ citius poteſtis ꝑ pontē q̄ꝫ ꝑ vadū trāſire.
qd̄ quidā audiētes ſenē illum deriſerunt ⁊ ꝑ
vadum tranſierunt. ſed aliqui ſubmerſi ſunt
alij autē bona ſua ꝑdiderūt ſed ipi vix tranſ
natauerunt. Illi autem per pontē ſalui tran=
ſierunt. Spūaliter autē nos oēs ſumus pere
grini in hoc mūdo. q: nō habem⁹ hic manen
tem ciuitatē ſed futuram inquirim⁹ ad Heb.
xiij. Ciuitas aūt ad quā tendim⁹ ē hec d̄ qua
dicit ps̄. Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei
ad hanc quidā volunt venire per portā qui
eſt artus ⁊ anguſtus ſignificans hanc viam
de qua Matth. vij. Anguſta ē via que duc̄
ad vitā ⁊ pauci ſunt qui inueniunt eam. ⁊ il/
li in hac via ambulantes ſunt ſecuri. Alij ⁊
heu quaſi maxima pars ambulant per aquā
voluptatis elationis ⁊ cupiditatꝭ ⁊ illi vt ti=
mendum eſt periclitantur ⁊ pereunt. Ubi in=
quit Alanus in libro de breuitate vite. ſunt
fortes ⁊ nobiles huius mundi amatores q̄s
vmbra mortis obtexit. Hi vt frequēter ī iſta
via ambulantes cadunt in ꝓfunduz inferni
niſi pijſſimus dominus per frigus tribulati=
onum ⁊ penarum lubricitatem expurget cul
pas. quia ſm Bern̄. in ſermone. Multi cuz
ſentiunt penam corrigunt culpam. Sic̄ patz
de rege Manaſſe qui vinctus cathenis a re
ge babylonis correxit vitaz. ij. Paral'. xxxiij
Uel niſi ꝙ idem miſericordiſſimus dominuſ
qui eſt ſol iuſticie oculis miſericordie ſue re=
ſpexit peccatorem ⁊ excurauerit lutum pec=
cati ⁊ fetorem ſicut fecit Petro quē reſpexit
poſt negationem vt exiret ⁊ fleret amare.

Matth. xxvj. Sic etiā fecit Mattheo quē reſpexit ſm Bedā in Omel. nō tm̄ corporeo intuitu ſed etiā interne miſerationis aſpectu ⁊ in eo exiccauit oēm lubricitatē terrene cu/piditatis. de quo dicit euāgeliū. Vidit ieſus hoiem ſedētē in teloneo. In quo quidē tria deſcribunt. Primo breuiter ſana reſpectio diuine pietatis. ibi. vidit ieſus. Scdo vna reꝑhenſio humane prauitat. ibi. rn̄dētes phariſei. Tertio bona excuſatio ſupne maieſtat. ibi. ait ieſus nō ē. ¶ Circa q̄ ſciendum ſm Arē. li. animaliū. calandrinus ē auis albi coloris nullā hn̄s ptē nigredinis. ⁊ huiꝰ eſt nature qn̄ aliquis graui infirmitate detinet. ſi egritudo ē ad mortē auertit faciē ſuam ⁊ ſic egrotans ſine dubio morit. Si aūt infirmus dꝫ ꝯualere calandrinis viſū ſuū figit in ipſuꝫ ⁊ intendit eū quaſi applaudās ei. Per hanc auē intelligit dn̄s noſter ieſus xp̄s qui ē totꝰ albus ⁊ cādidus. ſm illud Can̄. v. Dilectus meus cādidus rubicūdus ⁊ electꝰ ex milibꝰ ⁊ nullā hn̄s maculā nigredinis delictoꝝ qꝛ ē candor lucis eterne ⁊ ſpeculum ſine macula. Sap. vij. Iſte puriſſimus dn̄s duos hꝫ oculos. ſ. dextrū quo reſpicit bonos. ⁊ iſte ē oculus grē. de hoc dr̄ Gen̄. iiij. Reſpexit dominus Abel ad munera eiꝰ. Habet ⁊ oculū ſiniſtrū quo reſpicit pctōres. ⁊ iſte ē oculus miſericordie. ⁊ hūc ſi ab eis auerterit ſine dubio morient eternalit. Jō dauid qui fuit ſpūalit infirmꝰ petiuit dicēs. Reſpice in me ⁊ miſerere mei. qꝛ inops ⁊ pauꝑ ſum ego. Si ḋo xp̄s infirmū peccatorē reſpexit oculo mīe nō moritur in peccatis. ¶ Iſtis duobꝰ oculis reſpexit Mattheū oculo mīe quo ſibi peccata dimiſit. ⁊ oculo grē quo ipm̄ in aplm̄ elegit. Qḋ ⁊ beatus Mattheꝰ teſtat per ſeipſuꝫ in euāgelio hodierno dicēs. Vidit ieſus hoieꝫ ſedentē in teloneo. Et enumerat hic tres īfirmitates in quibꝰ ante vocationē laborabat. a quibus ipm̄ verus calandrinus xp̄s pio intuitu liberabat. Prima infirmitas. quia fuit terrenꝰ ꝑ cupiditatē quā tāgit vidit hominē nō viꝝ. hō dr̄ ab humo de quo factꝰ ē Gen̄. ij. Formauit igit dn̄s hominem de limo terre. Mattheus igit diligendo terrena factus ē terrenus. qꝛ dicit. b. Augꝰ Talis ē vnuſqſq; qualis ē dilectio ſua terrena. Si diligis terrena terra es. ſi diligis deꝰ es. Et bn̄ dr̄ auarus hō terra. qꝛ videmus ꝙ terra in ſupficie ē ornata floribus ⁊ herbis ē in medio ditata theſauris innumerabilibꝰ. ⁊ i infimo ē repleta doloribus ⁊ tormētis. qꝛ in inferioribꝰ terre credunt eē ſupplicia dānatoꝝ. Ita auarꝰ ſiue diues terrenꝰ decorat in ſupficie corpis fulgentibꝰ veſtibꝰ. queādmodū ille auarus. Luc. xvj. qui induebat purpura ⁊ byſſo Interiꝰ vero ē ditatꝰ magno theſauro. ſ. aīa. de quo apl's. ij. Cor. iiij. Habentes theſaurū in vaſis fictilibꝰ. i. terrenis. vel etiā in ciſtis eſt ditatus infinitis theſauris. Sꝫ tm̄ quātūcunq; ſit exteriꝰ ornatꝰ interior eſt ornatꝰ doloribꝰ plenꝰ ⁊ tormētis. qꝛ hꝫ vermē conſcientie remordentē. ignē auaricie eſtuantē de quibꝰ dr̄ Eſa. vlt. Vermis eoꝝ non morietur ⁊ ignis eoꝝ nō extinguet. Et habet ſollicitudinē ſuffocantē ⁊ triſticiā exiccantē. ſm illud Ecc's. v. Oibus diebus vite ſue comedit i tenebris ⁊ in curis multis ⁊ i erūna atq; triſticia. ¶ Secūda infirmitas qꝛ erat in bonis opibus remiſſus per torporē. ⁊ hoc innuit cum dicit ſedentē. hoc ē a bono opere ceſſantem. Tria ſunt loca. celū infernꝰ ⁊ mūdꝰ. Celū ē locus deputatꝰ ad ſedendū ⁊ quieſcendū. ſm illḋ Matth. xix. Cū ſederit filiꝰ hois i ſede maieſtatis ſue ſedebitis ⁊ vos ſuꝑ ſedes iudicantes duodecim tribꝰ iſrl'. ⁊ Apoc. xiiij. amodo iā dic ſpūs vt requieſcant a laboribus ſuis. Infernus aūt deputatꝰ ē ad iacēdum. ſm illud Prouē. xiiij. Iacebūt mali an̄ bonos ⁊ impij ante portas iuſtoꝝ. Ibi ꝓcultrices habēt tineas demolientes ꝓ cooperimneto vermes corrodētes. ſm qḋ ꝓdixit Eſa. xiiij. Subter te ſternet tinea ⁊ operimētū tuū erūt ḋmes. Mundus vero deputatꝰ ē nō ad ſedēdum nec ad quieſcendū ſed ſtandum hoc ē ad pugnandum ⁊ in bonis ambulandū ad qḋ monet apl's. State ſuccincti. ſic ſtetit. dauid qui dixit. Steterūt pedes nr̄i i atrijs tuis hirl'm. Tertia infirmitas ē ꝙ erat ſecularibꝰ irretitꝰ ꝑ ſollicitudinē. ⁊ hanc tangit cū dixit in teloneo. Mattheus eni erat telonariꝰ qḋ q̄dem negociū fit raro ſine peccato. ſm Greg. quia cōiter ſumūt vltra preciū a iure ꝯſtitutū. ſed qꝛ ceſares teloneū poſuerūt qḋ ipi ponunt ꝓ iure ſeruat. vt habet inſtitu. de iur. gentium di. xc. c. iudas. ⁊ c. quis autē. Tunc pōt eſſe ſine peccato ſi illa pecunia ſeruet pro ſtratis pacificandis ⁊ pontibus reparandis. ⁊ quādo capitur illud qḋ iura impialia ſtatuerunt vt a quattuor euntibus vnus nūmus ab equte dimidiꝰ a curru onuſto quattuor exeūdo ⁊ redeundo. ſed a perſonis eccleſiaſticis ḋ rebus eoꝝ nō debēt exigi telonea. qꝛ ſūt ab illis imunes. Si ab ipis exigunt tanq; a pſonis ſingularibus ſunt ipo facto excōicati. Si autē a cōitatibꝰ ſubijci debēt interdicto. Et rō quare ab eis nō ſunt ſumēda telonea nec ab eoꝝ familia qꝛ debēt deū ꝓ ſalute regni exorare vt totus mundꝰ eoꝝ orationibꝰ adiuuet

Si tñ p̄ſbr vel alij religioſi ducerēt bona ſua
vt mercimonia ad vendendū tunc a teloneo
mime ſunt imunes. C. de victi. l. ex p̄ſtatiōe.
Et qd̄ dictū ē de ſacerdotib⁹ ē ⁊ intelligendū
de militib⁹. q꞉ illi ſūt ꝓ bono cōi quare meri-
to a donis cōibus ſunt exēpti. C. de victi. cō
miſſis oibus. Etiā ſcias ꝙ telonea noua iſti-
tuenda nō ſunt nā qui ea exigūt ſine cōſenſu
p̄ncipū aut regū ſi moniti nō deſiſtāt cōione
careant xp̄iana. vt pʒ ð cenſi. ⁊ exactio. inno
uamus. l. iij. p Innocētiū tertiū. ꝙ ſoli regeſ
aut p̄ncipes inſtituere hn̄t nouoꝝ teloneoꝝ
ptātē ⁊ ſolū intelligit̄ de reb⁹ q̄ gerūt ad ven
dendū. q̄ eni faciunt portare vinū vel bladū
ad ſuū vſū ⁊ familie nō tenent̄ ad pedagia vl̄
telonea. Etiā ſi ꝯtraria ꝯſuetudo eēt vt dic̄
Hoſti. q꞉ nō ſunt dāda telonea niſi de rebus
q̄ cā negociationis deferunt̄. vt. ff. de publi.
c. de vic. cōcor. berñ. Sʒ q꞉ nō recte ſeruant̄
telonea. ſm ea iō ꝯmittūt̄ peccata q̄bus aīa
infirmat̄. q̄ infirmitate ⁊ alijs duab⁹. Mat-
theū dñs eripuit qñ eū miſericordit̄ iſpexit.
⁊ ad ſe vocauit dicēs. Seq̄re me. nō tm̄ i ceſ/
ſu pedū. verū etiā inceſſu moꝝ. ſicut exponit
Beda in omel̄. Et h̄ ſm eundē diuina ꝓuidē
ia fieri diſp oſuit vt nullū enormitas pctōꝝ
ſuoꝝ deſperandū venia reuocaret. Jō dicit
b. Aug⁹. Nemo a dei pietate diffidat. q꞉ ma
ior ē mia ei⁹ q̄ꝫ nr̄a miſeria Quiſq̄s g̊ ad deū
toto corde clamauerit exaudiet illū q꞉ miſeri
cors ē. ⁊ ſic q̄ miſericordit̄ vocauit. b. Mat-
theū cupiditatib⁹ ⁊ lucris inhiantē ml̄toma
gis te ſuſcipiet ad ip̄m fugientē ⁊ clamātem.
Jō ꝯtra deſperātes de dei gr̄a exclamauit. b
Berñ. in ſer. O res inq̄t ꝯfuſa. o res mōſtru
oſa pectōꝝ deſperantiū de dei mia cum oia
pctā originalia venialia ⁊ mortalia ab origi/
ne mūdi cōmiſſa diuine mie cōꝑata ſūt quaſi
vna gutta aque quā pelag⁹ toti⁹ mare ꝯtinet
⁊ illud aduertit Matthe⁹. iō ſurgēs ſecut⁹
ē eū. ¶ Circa qd̄ notandū aliq̄ ſūt impedi
menta ipedientia xp̄m ſeq̄. amor diuitiarum
ꝑentū ⁊ ſollicitudo. de q̄bus dr̄ Luc̄. ix. ꝙ q̄
dā dicit ad xp̄m. Sequor te quocunq꜡ ieris.
Cui dñs. Vulpes foueas hn̄t. ⁊c̄. Ait autē
ad alterū. Seq̄re me. Et ille. Dñe ꝑmitte me
p̄mū ire ⁊ ſepelire patrē meū. Et alter dixit.
Dñe ſequar te. ſʒ ꝑmitte me p̄mū renunciare
bis q̄ domi ſunt. Ecce ſollicitudo. ſʒ hec p̄di
cta m attheū a ſeq̄la xp̄i nō retrahebant non
amor diuitiaꝝ. q꞉ ſtati relictꝭ oib⁹ ſecut⁹ ē eū
Lu. v. Nec etiā amor ꝑentū vel amicoꝝ. nō
eni ſic̄ heliſe⁹ dixit qñ vocat⁹ fuit ab Helia.
Oro inq̄t te oſculer p̄mū p̄rem meū ⁊ matrē
meā ⁊ ſic ſeq̄r te. iij. Reg. xix. Nō etiā ſollici-

tudo tp̄aliū retraxit. q꞉ mox vt ip̄m xp̄s vo/
cauit cōtinuo reliq̄t teloneū nec dños ſuos ti
mēs rōnes vectigaliū ipfectas reliq̄t ⁊ xp̄o
ꝑfecte adheſit. ¶ Sʒ di. quare nō vocauit
mattheū ſtati cū petro. ⁊ ceterꝭ ſʒ prius fec̄ ſi
gna ⁊ ſanauit ſocrū Petri febricitātē tāgēs
manū ei⁹ Matth. viij. ⁊ ꝑalyticū quē miſe-
runt ꝑ tectū añ ip̄m. Matt. ix. Marci. ij. ⁊
Lu. v. Ad h̄ dicēdū. ex q̄ xp̄s ē cognitor cor
diū ⁊ voluntatum vocat qñ ſentit hoiem di
ſpoſitū ⁊ abilē. ſʒ in vocatōe alioꝝ matthe⁹
fuit indiſpoſit⁹ ad vocationē. iō etiā dic̄ Si-
mon de caſſia. De⁹ q̄ hoiēʒ ad imaginē ⁊ ſili
tudinē ſuā fecit ꝓut ab eterno ꝓuidit ⁊ p̄no-
ſcit vocat. eteni cuʒ toto genere hūano abe-
git. ſaluator eni noluit venire i p̄mo ſcd̄o ter
tio ⁊ q̄rto anno vel milleſimo anno. ſʒ i ſexto
ibi gen⁹ humanū fuit abile. hec ille. Et illa ē
rō q̄re aliq̄ vocāt̄ alij nō. q꞉ q̄s vidit diſpoſi-
tos vocat aliq̄s i iuuētute vt ſcm̄ Nicolaum
Vitū Barbarā Agnetē. ⁊c̄. Alios ꝟo i ſene
ctute. de q̄. b. Greg⁹. xxix. moral̄. dic̄ Miſe
ricors de⁹ q̄ pctā hoim tollerat ⁊ cū iā vicini
um finē reſpicit plerūq꜡ mētes peccātiū imu-
tat. Et ſubdit euāgeliſta. Et factū ē diſcūbē
te eo in domo. ſ. Matthei. q꞉ vt dicit Lucaſ
fecit ei ꝯuiuiū magnū i domo ſua. vbi dic̄ gl.
Jlle q̄ prius faciebat ꝯuiuia publicanis po-
ſtea fecit xp̄o ⁊ diſcipulis. Jſtō aūt ꝯuiuiuʒ
fecit in ſignū ſeꝑatiōis qñ eni duo amici dn̄t
abinuicē ſeꝑari cōuiuiū faciūt. duo aīci erāt
Matthe⁹ ⁊ mūd⁹. volēſ autē mattheus ab
amicicia mūdi ſeꝑari hmōi ꝯuiuiū exercuit
Matthe⁹ igit̄ publican⁹ iimicicias cuʒ xp̄o
habuit cū officiū habebat qd̄ ſine pctō fieri ñ
poterat. tū q꞉ publice peccabat. ſʒ nūc xp̄o ꝑ
fecte recōciliat⁹ ei ꝯuiuiū in ſignū eterne de-
guſtatiōis fec̄. iō dicit glo. ſuꝑ illud Luc̄. v.
Fecit ꝯuiuiū. ⁊c̄. q꞉ domicilio xp̄m recepit i
teri⁹ maximis exuberantiū paſcit̄ delectiōi-
bus voluptatū. Fecit inq̄t ꝯuiuiū magnū ñ
ſolū rōne voti. q꞉ cū magno affectu ⁊ deſide-
rio xp̄m recepit. ſed etiā fuit magnū rōe inui
tatoꝝ q̄ fuerūt xp̄s ⁊ diſcipuli ⁊ non ſolū illi
ſʒ ⁊ multi publicani ⁊ pctōres venientes diſ
cūbebāt cū eo ⁊ diſcipuli eius. O quāta hūi-
litas. o miranda benignitas ꝙ rex celi fons
mūdicie ⁊ ſpeculū ſine macl̄a dignat̄ cū pu-
blicanis comedē ⁊ accedē ſe hos ꝑmittit. Jd
circo Berñ. ſuꝑ Cañ. ſ. O ino inq̄t ꝓpt̄ mā-
ſuetudinē q̄ in te p̄dicat̄ currim⁹ p⁹ te dñe ie-
ſu xp̄e audimus ꝙ nō ſpernis pauperē. non
eni horruiſti ꝯfitētē latronē nō lachrymātē
peccatricē nō ſupplicātē chananeā nō depre
henſā in adulterio non ſedētē in teloneo non

ſupplicantē publicanū nō negātē diſcipuluꝫ
nō ꝑſecutorē diſcipulū nō ipos crucifixores
tuos in odore hoꝝ vngentoꝝ tuoꝝ currimꝰ.
Tunc ſequit̄ ſcđm ꝓncipale Et vidētes pha
riſei q̄ ſꝑ xp̄i facta male interp̄tabantur ⁊ ꝙ
xp̄s fecit peccatori i bonū ip̄i verterūt i mur
mur ⁊ in malū ⁊ venenū. Jō dicebāt diſcipu
lis eius .ſ. ieſu. Quare cū publicanis ⁊ pecca
toribꝰ mādūcat mgr̄ veſter. Ad hanc certe i
interrogationē potuiſſent diſcipuli rn̄diſſe.
Jō fecit vt ꝑ exēplū ſue cōuerſatōis vos tra
heret ad terminū ꝯuerſionis. ¶ Et ē notā
dum ꝙ phariſei habuerūt quadruplicē infir
mitatē. vna fuit murmuratiōis qua murmu
rabāt cōtra apte bona cōtra quā dic̄ Sap̄. j.
Cuſtodite vos a murmuratiōe ⁊ detratione
parcite lingue. Alia erat infirmitas p̄ſūptio
nis q: p̄ſumpſerūt rep̄hēdere maiores ⁊ me
liores ſe .ſ. xp̄m eo ꝙ peccatores recipiebat ⁊
diſcipulos q̄ cū peccatoribꝰ comedebāt. Ter
tia erat elationis q: ſe iuſtos credebant ⁊ ali
os tāq̄ pctōres deſpiciebāt. ſic illi Lu. xviij
dixit dn̄s ad quoſdā ⁊c̄. Quarta erat infir-
mitas temerarie ſuſpicatiōis. ſuſpicabantur
eni ⁊ iudicabāt Mattheū adhuc eē publica
nū quē dn̄s elegerat in ſanctū diſcipulū. ad-
huc ſuſpicabant̄ peccatorē quē elegerat in ec
cleſie doctorē. Adhuc ipſū eē auaꝝ ⁊ cupidū
quē elegerat in martyrē p̄cioſū. iō xp̄s excu-
ſat ip̄m ⁊ alios pctōres. nō ē opꝰ valētibꝰ me
dicus ſꝫ male habentibꝰ. ſup q̄ dicit Augꝰ.
Aliud ē ſanū eē aliud inſanabilē. qui ſanꝰ eſt
nō eget medico q̄ egrotat cū ſpe ſanabilis eſt
ſed qui egrotat cū deſperatione inſanabil' ē.
h Ex quibus verbis Aug. habet̄ ꝙ quidā
ſunt ſani quidā infirmi ſed ſanabiles. Alij in
firmi ⁊ icurabiles. ſani aūt nō egēt medico ni
ſi forte ad ſanitatis ꝯſeruationē. Sanabiles
egent ad curationē. Incurabiles non niſi ad
quandā vite ꝓlongationem. Sani ſunt viri
ſancti. iſti egent medico quantū ad ſanitatis
ꝯſeruationē. Nō eni egēt medico quantū ad
curationē a mortali pctō aut culpa egēt autē
quātū ad ꝯſeruationē in gr̄a. Sanabiles au
tē ſunt pctōres penitētes iſti indigēt medico
quantum ad curationem culpe ⁊ quantum
ad gr̄e impetrationē. q: eā nō hn̄t incurabi/
les aūt nō indigēt nec quātū ad curationem
culpe. q: ip̄am curationē nō requirunt. indi
gent tn̄ quātū ad ꝓlongationē ⁊ expectatio-
onē ⁊ pniam. ſm̄ illđ Eſa. xxx. Expectat do
minꝰ vos vt vr̄i miſereat̄. Sup q̄ dicit Augꝰ
Noli te negligere ꝙ te deꝰ piꝰ expectat. quia
quāto diutiꝰ expectauerit vt emēderi tanto
grauius iudicat ſi neglexeris. Subditur in
euangelio. Eūtes dicite q̄d ē .ſ. illud qđ ſcri-
bit̄ Oſee. vj. Volo miam ⁊ nō ſacrificiuꝫ. q.
d. ſm̄ Chry. Cur accuſatis me ꝙ peccatores
corrigo ⁊ emēdo q̄ deū ⁊ patrē incuſate. Sic̄
eni ille vult emēdationē pctōꝝ ſic ⁊ ego. Nō
eni veni vocare iuſtos ſed pctōres ad pniam
hoc dicit Hilariꝰ oibus. Tu dn̄e veniſti. ⁊ q̄
dicit nō veni vocare iuſtos ſed pctōres. ſꝫ ve
ni propt̄ hoies. q: nemo iuſtꝰ fuit in mundo
q: oēs peccauerūt ⁊ egent gr̄a dei. Alij ſic ex
ponūt. Nō veni vocare iuſtos .ſ. tm̄ ſꝫ ⁊ pec-
catores. Rabanꝰ aūt ſic exponit. Non veni
vocare iuſtos .ſ. falſos qui de ſua iuſticia glo
riant̄ vt phariſei. ſed eos qui ſe pctōres reco
gnoſcunt.

¶ Sermo de ſcō Mauritio ⁊ ſocijs eius

Beati qui perſe-
cutionēꝫ patiunt̄ ꝓpter iuſticiam
qm̄ ipoꝝ ē regnū celoꝝ. ita ſcribit̄
Mat. v. ¶ Dicūt naturales ꝙ auꝝ inter
oia metalla meliores ⁊ plēs patit̄ malleati-
ones. ita tn̄ vt ſine ruptione i tenuiſſimas la-
minas dilatat̄ ⁊ in ignē licet ponit̄ nō tn̄ cor
rūpit̄ ⁊ cōſumit̄. Sꝫ ſi q̄d hꝫ ipuritat̄ ⁊ ſco-
rie deponit̄. iō int̄ oia metalla apđ ſeculares
meliꝰ metallū ⁊ beatiꝰ appellat̄ ⁊ poſſeſſores
ſuos beatificat. Juxta illud pſ̄. Beatū dixe-
rūt populū cui hec ſūt .ſ. ciſtas habētes ple-
nas argento ⁊ auro. ¶ Myſtice ꝑ auruꝫ
intelligunt̄ bti martyres Recte eni ſicut ſine
auro nullus in regē coronabit̄ q: paupes nō
habētes auꝝ nec argentū nō aſſumunt̄ ad re
gendū regnū. Si aūt auꝝ habuerint quātū-
cūq̄ viles ſint regna ipetrabunt. Sic̄ refert̄
de apoſtata iuliano q̄ ꝑ auꝝ qđ cuidā vidue
fraudulent̄ abſtulit imperiū adeptꝰ ē. ſic etiā
ſine ſuffragio martyrū adipiſci poſſumꝰ ne-
quaq̄ coronā regni celeſtis. Qđ teſtat̄ Eu/
ſebius in ſermone. Honorandi ſūt martyres
tota mētis deuotione ſine quoꝝ merit̄ ſuffra
gio ⁊ fauore nemo eterna coronabit̄ gloria ⁊
honore. Cui alludit Caſſio. ſup pſ̄. Nemo ꝓ
p̄ria virtute ſiſti poterit in celeſtibꝰ niſi ſcōꝝ
martyrū p̄cibꝰ adiutꝰ. Etiā videmꝰ ꝙ alias
in curijs dn̄oꝝ nō pōt quicq̄ impetrari ſine
difficultate. Si portat̄ auꝝ impetrat̄. iō dici
tur vulgarit̄. Da munera ſummis. Mune-
ra ſi nō das. ⁊c̄. Jō ſancti martyres ipetrant
nobis in celeſti curia qđ nobis p̄cibꝰ noſtris
nō poſſumus ipetrare. Jō dicit. b. Amb. in
li. de offi. Dedit nobis dn̄s deꝰ martyres vt
ꝙ noſtra virtute ⁊ meritis nō valemꝰ ſaltem
eorum meritis impetrare valeamꝰ. Jſti igit̄
ſancti martyres inter omnes alios magiſ ſunt

tribulati ⁊ malleati ⁊ ad decorẽ tẽpli celeſtis
coaptati. ſicut figuratũ ẽ. iiij. Regl. vj. vbi le=
git ꝙ Salomon anteꝗ̃ tẽplum edificaret fe
cit prius aptare lapides q̇ eẽnt neceſſarij tẽ=
plo ꝓ ſtructura. ⁊ cũ edificabat̃ nullꝰ ſonus
audiebat̃ malleoꝝ. eo ⁊ extra tẽplũ erant la=
pides ſecti ⁊ politi. Sic martyres q̇s diuina
ꝓuidentia elegit ꝓ ſtructura celeſtis regni
prius hic malleo tribulationis poliunt̃. ita
vt nõ fiat ibi neq̈ luctus neq̈ clamor nec vl=
lus dolor. Apoc. xxj. Et etiã hi in igne paſſi=
onis aduruntur. nec ꝑ ipatiẽtiã cõſumunt̃. ita
vt de ipis dici põt illud. Sap. iij. Tanꝗ̃ au=
rũ in fornace ꝓbauit electos dñs ⁊ tanꝗ̃ ho=
locauſta accepit eos. iõ bñ dicunt̃ bti ſic illi
beatiſſimi martyres Mauritiꝰ ⁊ ſocij eius.
de quibꝰ aſſumptũ ẽ h̃ vbũ themat̃. Beati
q̇ ꝑſecutionẽ patiunt̃. In quo quidẽ p̈ncipa
liter duo deſcribunt̃. Primo martyrij cauſa
p̈ncipalis ibi. bti qui. ⁊c̃. Scdo p̄mij pauſa
eternalis. ibi. qm ipoꝝ ẽ regnũ celoꝝ. Circa
primũ Hugo i didaſco. li. iiij. dicit Ventꝰ ſe
dulus ſi ꝑflauerit ipam terram cõſtat ꝙ hoc
anno fertilitas ꝯſequit̃. Cuiꝰ rõ ẽ. q2 ventuſ
poros terre aperit ⁊ fructiferã facit vel etiã
tunc terra oẽs eos quos i ſe habuit vapores
ꝑ ventũ emiſit. q̇bus emiſſis fertilitas ſequi=
tur frumẽtoꝝ ⁊ ſic terra tũc a vulgaribꝰ dici
tur btã. vt ſic impleatur illud Deut̃. xxviij.
bñdictꝰ tu i agro ⁊ bñdictꝰ fructꝰ t̃re tue ⁊ be
nedicta horrea tua. ¶ Myſtice ꝑ ventuz
tribulatio ⁊ ꝑſecutio deſignat̃. ⁊ hoc iõ quia
ſcimus naturaliter ꝙ arbores ⁊ herbe odori
fice ventis agitate mox qualẽcũꝗ̃ hñt odorẽ
oñdunt ſeu emittũt iõ petiuit ſpõſa Salomo
nis Cañ. iiij. Veni auſter ꝑfla hortũ meuz et
fluent aromata illiꝰ. ſic boni chriſtiani flante
vento ꝑſecutionis bonũ de ſe emittũt odorẽ
ꝯfeſſionis ⁊ laudis. ſic pz in ſanctis martyri
bus Mauricio ⁊ ſocijs eiꝰ qui inſtante ꝑſe/
cutione Diocletiani ⁊ maximiã ſuauiſſimum
odorẽ emiſerũt cõfeſſionis nõ ẽ in nobis for/
mido ⁊ ꝑditio. ſed chriſti fidem cõfitemur et
hanc nullatenꝰ deſerimꝰ. tibi debemꝰ militiã
o impator illi innocẽtiã a te laboris ſtipendi
um ab illo vite ſumpſimꝰ exordiũ vt dic̃ bea
tus Euchariꝰ lugdunen̄ archieps. Et ſub=
dit. Conſtãtes oia ꝓ ipo tormẽta ſuſcipe pa=
rati ſumus ob eiꝰ fidẽ quoniã agitati vẽto ꝑ=
ſecutionẽ odoriferꝝ odorẽ dederũt. Iõ dicit
Gregorius. Sicut vngenta redolere latius
neſciũt niſi cõmota. ita viri ſci oẽ qd̃ de ṽtu/
tibꝰ hñt ſeu redolẽt in tribulatiõibꝰ ⁊ ꝑſecu=
tionibꝰ innoteſcere faciũt. Et ſubdit. Sicut
granũ ſinapis niſi cõterat̃ neq̈ꝗ̃ vis ṽtutis

eius cognoſcit̃. Sic vnuſquiſꝗ̃ vir cum non
pulſatur letus aſpicit̃. Si qua vero illũ tritu
ra ꝑſecutionis opprimat mox qualis ſit oſtẽ
dit̃. Nam qd̃ in tranquilitate a domino per=
cipitur in tribulatione manifeſtat̃. hec Gre=
gorius. ¶ Scdo ſic ventꝰ nõnũꝗ̃ magna
deijcit edificia ⁊ ea funditꝰ euertit ⁊ arbores
eradicat. Ita ꝑſecutio aliqñ viros magnos
a fide abſtrahit q̇ a fide ſecedũt xp̄iana. Sic
de hoc legitur in vitaſpatrum. lib. iiij. Cum
ſanctus Macharius heremum perageret i=
uenit ibi tugurium ⁊ arborem palme ⁊ virũ
ſtantẽ cuius capilli erãt ſibi indumẽtũ ⁊ ma=
num ad celum extenderat ⁊ orauit. completa
igitur oratione cognouit Machariũ eſſe ho
minẽ ⁊ tenẽs manum interrogauit eũ dicẽs.
Chariſſime quõ huc veniſti viuit ne aliquiſ
in mũdo xp̄ianus. Quia tempore ſuo cũ eẽt
in mũdo tanta erat occiſa multitudo chriſtia
norum ꝙ nõ crederet ꝙ aliquis viueret in h̃
mundo. Cũ autẽ Macharius eum expedi=
uiſſet ꝙ populus quottidie accipet icremen=
tum. Ecõtra interrogauit q̄re illuc ꝑueniſſet
dixit ei. Ego ep̄s eram ⁊ perſecutione facta
mihi multa ſupplicia erãt illata ⁊ cum ferre
nõ poſſem heu idolis ſacrificaui. ſz poſtmod̃
ductꝰ penitẽtia dedi meipſũ ad ſacrificãduz
in h̃ heremo ⁊ fui hic quadraginta annis in
ꝯfeſſione ⁊ obſecratione ad deũ ⁊ certitudi=
nẽ indulgentie hactenꝰ nõ accepi tñ iſto ãno
ſum cõſolatꝰ. ¶ Sz iſte ventꝰ paſſionis nõ
potuit ſeducere aut deijcere a fide hos ſcõs
martyres q̇n capitibꝰ truncarent̃. manibus
trucidarent̃ ⁊ pedibus equoꝝ conculcaren=
tur. quia ſciuerunt ꝙ pati ſm̃ quẽdã docto=
rẽ ẽ tã nobile ꝙ nullus dignꝰ ẽ pati niſi ſolus
xp̄s qui innocẽter patiebatur. Nullus etiaz
dignus eſt pati niſi q̇ ex corde deſiderat. etiã
pati tam bonum eſt ꝙ nemo ꝑſoluere poteſt
q2 facit hoiem dignuz totius boni terreſtris
paritery̆ celeſtis. Ideo legitur ꝙ quidã do=
ctores inter ſe diſputabant ⁊ quilibz hãc vir
tutẽ extollere nitebat̃. Primus dixit Si pa=
ter celeſtis in celo habuiſſet filio ſuo melius
aliq̇d vtiꝗ̃ in terra dediſſet. ſz dedit ei pati.
ſm̃ illud Luc̃. xxiiij. Sic oportuit xp̄m pati
⁊ ita intrare in gl'iam ſuã. Ex quo oñditur ꝙ
paſſio ſit optima in h̃ mũdo ⁊ ꝙ p̄ualet gau/
dia mũdana. Secũdꝰ dixit. Si Maria ſan=
guilentas lachrymas ꝓ vno pctõre fudiſſet
nõ tantuz deo placuiſſet ſicut tollerantia tri
bulationũ quã habuit ⁊ vere ſic eſt. quia pa=
ti ẽ tam nobile ꝙ patiẽtes pro iuſticia beatifi
cantur ⁊ deus nihil aliud poteſt dare pro eo
niſi ſeipm̃ qd̃ promiſit Abrae Geñ. xv. Ego

ero merces tua magna nimis. ſꝫ cũ pati ſit tã
nobile q̄rit' q̄re nos nõ poſſum⁹ pati. Huius
triplex ẽ rõ. Prio qꝛ ꝑuã dilectionẽ habem⁹
ad deũ ⁊ magnã ad noſmetipſos. Scđo qꝛ ra
ro cogitam⁹ de fructu ⁊ vtilitate ipi⁹ pati q̃
datur⁹ ẽ nobis de⁹. Tertio etiã qꝛ raro cogi=
tam⁹ ꝙ xp̄s ſuſtinuit. ¶ Sꝫ hodierni ſan=
cti martyres pl⁹ deũ q̄ſ ſemetipſos amauerũt
alias ꝑſecutionẽ paſſi nõ fuiſſent. Cogitabãt
etiã de fructu quẽ dñs datur⁹ eẽt eis. h' eſt ſe
ipſũ. Etiã cõſiderabãt q̃ xp̄s ſuſtinuit ꝓ eis
iõ oẽs ꝑſecutiones patient' ſuſtinuerũt. quia
dicit Greg⁹. Si xp̄i paſſio ad memoriã reuo
cat' nihil ẽ tã aſpex qđ nõ equo aĩo tollatur.
Cui ꝯſonat Chry. ſup Matth. Si preſſurã
mũdi pateris paſſionẽ dñi memora ſic man=
ſuetus patienſq; eris. Modo ad ꝓpoſitum
qꝛ venti ꝑſecutionũ ⁊ tribulationũ ꝑflauert
has terras bñdictas. h' ẽ corꝑa terrena hoꝝ
ſcõꝝ martyꝝ. iõ nobis mag' fertilitas ẽ ſecu=
ta. Recte eni ſicut in auno in q̃ multi venti ꝑ
flant terrã multi fruct⁹ generant' q̃ ſũt homi
nibus infirmis ⁊ debilibus in ſolamen qꝛ re=
creant eos. ita ipi ꝑ eoꝝ paſſionẽ q̃ corꝑa eo/
rũ multiplicit' cõſũmauit multa ſolamina de
ferre debilib⁹ ⁊ tribulatis meruerũt. Refert
etiã. b. Euchari⁹ q̃ vitã eoꝝ ꝯſcripſit. ꝙ que
dã mulier filiũ ſuũ abbati monaſterij tradi=
dit in quo ſcõꝝ martyꝝ corꝑa requieſcũt i bre/
ui defunctũ irremediabili luctu plangebat.
Cui apparẽs. b. Mauriti⁹ cur filiũ ſuum ſic
fleret queſiuit. Que rñdit. q̄diu viueret a la
chrymis nõ ceſſaret. Cui ille. Noli iã eũ flere
vt mortuũ ſꝫ ſcias eũ hitare nobiſcuꝫ. Qđ ſi
ꝓbare deſideras cras ⁊ omnib⁹ diebus vite
tue. ſi ad matutinas ſurrexeris vocẽ ei⁹ inter
monachoꝝ pſallẽtiũ voces audire valebis.
qđ illa ſemꝑ fecit ⁊ vocẽ filij ſui cum mona=
chis ſemꝑ diſcernẽs audiuit ⁊ ꝯſolata multi
plicit' fuit. Idẽ narrat ꝙ rex gutturanic⁹ mi=
ſit quẽdã p̄sbrm vt ſibi de ſacroſanctis ipoꝝ
reliquijs apportaret. Qui cũ reliquijs i pec=
catis rediẽs cũ naui orta tẽpeſtate ꝑiret cap=
ſam cũ reliquijs fluctib⁹ appoſuit ⁊ mos trã
q̃llitas magna ſecuta fuit. ⁊ h' ad p̄mũ. ¶ S
Quãtũ ad ſecũdũ ponit' pauſa p̄mij eternal'
cũ ſubiũgit'. qm̄ ipoꝝ ẽ regnũ celorũ. Ubi ẽ
notãdũ ſm doctores triplex ẽ regnum. Pri
mũ ẽ fideliũ aiaꝝ. ſ. regnũ aie. ⁊ illud ẽ pacifi
caꝝ vbi rõ nõ impat ⁊ caro obtẽpat. de quo
dicit. b. Aug⁹ ſup Ioh. Recta dom⁹ vbi vir
impat ⁊ femina obtẽpat. Rect⁹ g' hõ vbi ſpi
rit⁹ impat caro ſeruit. ⁊ illi bñ dicũtur reges
ſm qđ dicit Proſper in ſuis ſentẽtijs. Non
caret regia ptãte q̃ corpori ſuo nouit rõnabi=
liter impare. vere dñator ẽ terre q̃ carnẽ ſuã
regit legibus diſcipline. Illud regnũ non eſt
diſcordiũ q̃ in ſuis aiabus ſunt diſcordes ali
orũ eni aias regere nõ valẽt. qꝛ omne regnũ
in ſe diuiſũ deſolabit'. Luc. xj. Secũdum re
gnũ ẽ fidelium ꝯgregatoꝝ. ſ. regnũ eccl'ie. et
illud eſt ꝑ gratiã vocatoꝝ. qꝛ nemo aſſumit
ſibi digne honorẽ eccleſie ſeu dignitateꝫ niſi
q̃ vocat⁹ eſt a deo tanq̄ Aaron ſm apl'm ad
Heb. v. ⁊ hr̃. viij. q. j. in ſcriptur'. ibi addit'
ꝙ loc⁹ regiminis eccl'ie negand⁹ ẽ deſideran
tib⁹. ſꝫ offerend⁹ ẽ fugientib⁹. Sed prochdo
lor hoc regnũ vim patit' a tyrannis a potenti
bus ⁊ diuitib⁹ qui intrant ꝑ potẽtiã cõtra ca
nones modo pecunijs modo ꝑ carnẽ ⁊ ſang=
uinẽ modo ꝑ ſeruitia ⁊ ſic quaſi violẽt' amo=
do rapiunt illud. Matth. xj. Tertiũ regnuꝫ
ẽ celeſtiũ gaudioꝝ. ⁊ illud ẽ ſolũ ꝓpter iuſti=
ciã perſecutoꝝ ⁊ paſſoꝝ. ſm illud Matt. v.
Beati eſtis cũ vos maledixerint hoies ⁊ ꝑ=
ſecuti vos fuerint gaudete ⁊ exultate quoni=
am merces vr̃a copioſa ẽ in celis. nõ eni eſti=
mare dꝫ aliquis vt ſine pati regnũ celoꝝ poſ
ſit intrare cũ dicat veritas. Beati qui ꝑſecu=
tionẽ patiunt' propt' iuſticiã qm̄ ipſoꝝ eſt re=
gnũ celoꝝ. Hui⁹ figura habet'. j. Reg. xviij.
⁊ infra. ꝙ Dauid nõ potuit regnũ iſrael ob/
tinere niſi per magnas perſecutiones q̃s ſu=
ſtinuit a rege Saul. His finitis tunc fuit i re=
gno ſtabilit⁹. vt pꝫ. ij. Reg'. j. ⁊ infra. Ita eti
am ſm beatũ Auguſtinum. Nequaq̄ ad re=
gnum celorũ ſe iudicet ꝑuenire hic qui i area
triture nõ tunditur tribulatione deliberẽt er
go illi bene qui ſine pati volunt regnum celo
rum intrare vel poſſidere. Ideo ſm Anſhel'
Non repellas flagella dei a te ſi nõ vis repel
li ab hereditate ſua. Patiẽtes eni volũtarie
pro chriſto veri dicũtur domini ⁊ eorũ feſtũ
congrue dominorum nuncupatur. vt dicit
Greg⁹. in omel'. ſuper illo verbo. In patien=
tia veſtra poſſidebitis aias veſtras. ⁊ ſic iſti
beati martyres ſunt dñi ⁊ reges dicuntur qꝛ
regnũ celoꝝ ſuo ſanguine acq̃ſierũt ⁊ nũc he
reditarie poſſiderũt in q̃ ſm Auguſtinũ i ſer
mone de vocatione ẽ tm̄ gaudiũ qđ fide non
attingitur ſpe non cõprehenditur charitate
nõ capit' deſideria ⁊ vota tranſgreditur acq̃
ri nõ põt eſtimari nõ p̄t. In hoc eſt gaudium
ſine fine eternitas ſine labe ⁊ ſerenitas. ſine
nube. Sꝫ nos miſeri mĩme hec ꝑpendim⁹. iõ
parua pati ꝓ chriſto ꝑtimeſcimus cõtra q̃s
dicit idẽ Aug⁹ cõtra fauſtum. o hõ inſenſate
miſer ⁊ infelix qui ꝓ tanta beatitudinis glo=
ria ſuſtinere modica ꝑtimeſcis cum tamen
mille milia martyriorũ genera facẽ deberes

anteq̄ ab illa felicitate excideres.

De ſancto Uuenceſlao ſermo p̄mus.

Conſtituit eum
dn̄m domus ſue ⁊ p̄ncipē oīs poſ
ſeſſionis ſue. ita ſcribiꝰ. pſ̄. ciiij.
Rex ſapiens qui habet multos milites i do-
mo ſua nō oēs eq̄liꝰ remunerat ⁊ exaltat ſed
aliquos facit cācellarios alios dapiferos ce-
teros cubicularios nōnullos marſcalcos Si
aliquē aūt viderit prudentiorē ⁊ ad regimē
domus ſue abiliorē hunc p̄ncipē alioꝝ cōſti-
tuit ⁊ rectorē faciens ſm̄ cōſiliū poete conſu
lentis. Uñ verſus. Quē videris gnaꝝ recto
rē pone tuaꝝ. Quare h̄. certe iō. q2 bonꝰ rex
in multis abundat diuitijs ſi nō hꝫ ſapientē
domus ſue prouiſorē oīa ſunt inordinata et
vltimate diſſiparenꝰ. iō dr̄ Prouē. iij. Sapiē
tia p̄cioſior ē cūctis opibus ⁊ oīa que deſide
ranꝰ huic nō valent compari longitudo die
rum in dextera eiꝰ ⁊ in ſiniſtra illiꝰ diuitie et
glorie. ¶ Et illud ſagaciter olim ꝑpendit
Pharao rex egypti de quo legiꝰ Gen̄. xlj. ꝙ
quodā tpe vidit ſomniū putabat eni ſe ſtare
ſuper flumen de quo aſcendebāt ſeptē boues
ſ. vacce pulchre ⁊ craſſe nimis ⁊ in locī palu-
ſtribꝰ paſcebanꝰ. Deinde alie ſeptem venie
bant q̄ priores deuorabāt q̄ erāt macre nimiſ
⁊ in ipſa amnis ripa paſcebāꝰ. Euigilās aūt
Pharao ꝑterritꝰ ē ⁊ accerſiuit oēs ſapiētes
eis ſomnium enarrans ſed nō erat qui inter-
p̄taret. Ex dicto autē pincerne eductus eſt.
Joſeph de carcere ⁊ huic narrauit rex ſom-
niū. Ille aūt tanq̄ ſapiens expoſuit ſomniū
dicēs. Septē boues pulchre ſeptē āni ſūt fu
ture fertilitatis ⁊c̄. Et ſeptē macre anni ſunt
ſeptē future famis que cōſument oīa priora.
Jō ꝓuideat ſibi rex ſapientē viꝝ qui preſit
terre egypti. qui cōſtituat p̄poſitos ꝑ regio-
nes ⁊ quintā partē fructuū ꝑ ſeptē ānos fer-
tilitatis cōgregēt in horrea propꝰ futurā fa/
mē. Et ſequiꝰ. Placuit regi cōſiliū et dixit.
Nunquid inuenire poterimꝰ talē virū q̄ ſpi-
ritu dei plenus ſit. iō tu eris ſuꝑ domū meā
⁊ ad mandatū tui oris cunctus ppl̄s obedi-
at. Ecce pharao tanq̄ ſapiens rex q̄ multos
milites habuit in domo ſua nullū rectorē cu-
rie ſue niſi ſapientē Joſeph exaltauit. My-
ſtice dn̄s noſter ieſus xp̄s ē rex regū ⁊ ſapiē-
tiſſimꝰ in quo ſunt om̄s theſauri ſapientie et
ſcientie abſcōditi. Coll̄. ij. Jdeo ſi quis indi-
get ſcia poſtulet ab eo q2 dat oībus affluenꝰ
vt diciꝰ Jaco. j. Jſte ſapiētiſſimꝰ rex chriſtꝰ
habet multos milites in curia ſua hoc i mun
do ſed nō equaliter eos exaltat ſed dat vni-
cuiq̄ vt vult. Nam aliquos facit cancellari-
os ſicut euangeliſtas ⁊ doctores qui ſcripſe-
rūt ſecreta ſua. alios aūt dapiferos ſic̄ p̄dica
tores q̄ ferunt ſpūaliꝰ dapes v̄bi dei. Nōnul
los v̄o ꝯſtituit cubicularios. ſ. religioſos cō
templatiuos qui ſemꝑ in cubiculo regis con
uerſanꝰ. q2 eoꝝ cōuerſatio i celis ē ad Phil̄.
iij. Reliquos aūt fecit marſcalcos aut ſtabu
larios ſicut papas ⁊ ep̄os qui debent cuſto-
dire ſtabulū eccl̄ie ne lupus rapiat oues. ſ. fi-
deles. Jō dic̄ apl̄s ad ep̄h. iiij. Unicuiq̄ ve-
ſtrū data eſt gratia ſm̄ menſurā donationis
xp̄i q̄ dedit quoſdā apl̄os quoſdā ꝓphetas
alios euāgeliſtas alios paſtores ⁊ doctores
ad ſānctoꝝ conſummationē. Si autem chri-
ſtus viderit aliquem prudentiorem ad regi-
men ſeculare hunc facit dn̄m terre ⁊ p̄ncipē
regni ſecularis. ſic̄ fecit. b. Uuenceſ. quem ꝓ
pter ſuā prudētiā fecit p̄ncipem terrē Bohe-
morum vt per prudens regimen populi hu-
ius veniret ad regna celoꝝ. ſic̄ volūt verba
thematis p̄aſſumpti. Cōſtituit eum dn̄m do
mus. Jn quibꝰ quidē duo deſcribunꝰ. Prio
iuridice traditio ꝑtātis. ibi. cōſtituit eū. Se-
cūdo celice acceptio hereditatis. ibi. ⁊ princi
pem oīs poſſeſſionis ſue. ¶ Circa p̄mū ē
notandū. dicunt naturales ꝙ natura ſolꝫ cō
ſtituere in reges hec aīalia i q̄bꝰ plures ſūt ꝑ
fectiōes aut naturalia. ſ. q̄ ſunt magī ſapiētio
ra liberiora mitiora obediētiora ⁊ iuſtiora. ſi
cut videꝰ in leone q̄ ſm̄ Jſi. li. xij. ē rex aīali-
um quadrupedū ⁊ ē ſapiens cuiꝰ ſapīa pꝫ in
ſuſcitatione ſuoꝝ catuloꝝ quos per triduū
rugitu magno diciꝰ ſuſcitare ⁊ ē liberalis cu
ius liberalitas patet in ſoli. d̄ mirabilibꝰ mū
di. ꝙ p̄dam ſuam quā rapit ſolus comedere
erubeſcit. Sed a remotis ſequentibus alijs
animalibus de ip̄a gratia liberalitatis eis ꝑ
tem derelinquit qđ de alijs aīalibꝰ nō vide-
mus. ⁊ ē aīal mite ⁊ miſericors. q2 dicit Jſi.
li. xij. ꝙ natura eiꝰ circa hominē eſt magna ⁊
mirifica ⁊ miſericors. q2 coram ſe proſtratis
parcit nec hominē niſi in magna fama come
dit ⁊ occidit. Eſt ⁊ obediēs q2 ſm̄ Soli. vbi
ſupra. quando vidit catulū ante ſe v̄berari.
ſtatim timet ⁊ obedit. Eſt ⁊ deniq̄ aīal iuſtū
q2 verberat ſibi reſiſtentes ſed ꝑcit vt dictū
ē que ſunt ſe corā ip̄o proſternentes. Spiri/
tualiter xp̄s qui eſt naturalis dominꝰ totiuſ
nature conſtituit beatū Uuenceſ. i p̄ncipem
terreſtrem oīa hec perfecta ⁊ alia ad p̄ncipē
ſpectautē in ſe habentē. Primo eni more leo
nis habet ſapientiam que valde neceſſaria ē
p̄ncipibus ⁊ ciuitatū rectoribꝰ q2 ciuitates
inhabitabunꝰ ꝑ ſenſū prudētiū ſꝫ rex iſipiēs

perdit pplm ſuū Eccī.x.iō hāc ſapiam didicit a pmo etatꝭ ſue exordio.ſic refert Jaco.ianueñ.⁊ nō ſegnit agēs i aggreſſis cito ſup ſenes ⁊ ſe docētes intellexit.ita vt dicē poſſit cū pꝑha. Sup ſenes intellexi. qꝛ mandata tua cuſtodiui. Siliter potuit dicere illō Sap viij. Puer ingenioſus erā ⁊ ſortit⁹ ſū animā bonā.qꝛ oīa bona lecta cū ſenſu myſtico commēdauit. Hāc ſapiam oñdit i h ꝙ noluit idola ſurda ⁊ muta adorare.iō hui⁹ ſancti pueri Uuenceſ.pceſſit figura i Tobia.de q̄ legitur Tob.j. Cū oēs irēt ad vitulos q̄s hieroboā rex iſrl fecerat ſol⁹ Tobias fugit ꝯſortia hominū pgens in hirlm ad tēplū dñi iſrl hūilit orauit. Ita.b. Uuenceſ.cū oēs irēt ad imolādū idolis q̄ colebat mat ei⁹ neq̄ſſima cuz ſibi adherentib⁹ ſol⁹ fugebat ꝯſortia eoꝝ ⁊ pgebat occulte ad eccl'ias q̄s pr̄ e⁹ ꝯſtruxerat nomine vratiſlans ⁊ adorauit dñm ieſū xpm vt dicit pfatus Jaco. Januen. in legēda Idcirco ſua ſapia lōge lateqꝫ exceſſitꝭ ſapiaz Salomonis de q̄ legit.iij.Regū.iiij. Cū ſenuit ſalomon dedit dñs ſapiam Salomoni ⁊ ſciam ⁊ pcedebat ei⁹ ſapia ſapiam omniū orientaliū qui ſm glo.ſtudebāt i curſu aſtroꝝ ⁊ egyptioꝝ.ſ.q̄ ſtudebāt in phiſicis. Sz tñ hac ſapientia ipe ē abuſus.qꝛ ſic hr̄.iij.Regum.xj Cū ſenuit Salomon depꝛauatū ē cor eis per mulieres ⁊ tēpla idoloꝝ fabꝛicauit ⁊ ea ſilit adorauit ne offenderet mulieres.ſed non ſic beatus Uuenceſ.qui maluit hr̄e irā maledicte ſue mr̄is ⁊ idolatre.q̄ deſerere cultū dei veri ⁊ obpꝛobꝛia ab ea ſuſtinuit.iō dicē potuiſſet cū ps. Qm̄ pter te dñe ſuſtinui ob pbꝛiū. operuit ꝯfuſio faciē meā. extrane⁹ fact⁹ ſū fratrib⁹ meis.⁊c.qꝛ frat ſu⁹ iniqu⁹ Boleſla⁹ alter Cayn ipm ob h odiuit ⁊ occidit.

¶ Scdo.b.Uuenceſ.habuit liberalitatē q̄ dz eē annexa pncipib⁹ queādmoduz oſtēdit Tyt⁹ impatoꝛ.de q̄ refert Suetoni⁹ ꝙ cōuiuiū fecit ⁊ nullū añ ſe in liberalitate ſilez habuit. neminē añ ſe ſine munere diſcedē pmiſit ⁊ cū moꝛeret ml'ta ſuis domeſticꝭ remiſit. Nō inq̄t a pncipe optet quēq̄ triſtē recedere Sic.b.pnceps ꝯuiuia fec p aupib⁹ ⁊ nullū a ſe ſine munere abire pmiſit qꝛ fuit alter Job de q̄ legit Job.xxxj. Si negaui qd volebāt paupes ⁊ oculos vidue expectare feci. ſi comedi buccellā panis ſol⁹ ⁊ nō comedit pupillus ex ea.qꝛ mecū ab infātia creuit miſeratio Ipe eni indigētias paupeꝝ ſuis diuitijs ſupplebat Infirmos i pꝛia pſona viſitabat.nudos tegebat pegrinos ſuſcipiebat.iſepultos manu pꝛia ſepeliebat. De nocte etiā ſurrexit lignaqꝫ collegit i doꝛſo ſuo añ domoſ pauperꝝ collocauit. vt de ipo exponi poſſit illud. Prou. vlt. Manū ſuā aperuit inopi.⁊ rurſū de nocte ſurrexit ⁊ dedit pdā domeſticꝭ ſuis.ſic aūt nō faciūt nūc moderni nr̄i pncipes q̄ rapiūt ⁊ oppmūt paupes q̄s tñ ille nobiliſſimus pnceps ꝯſolabat ⁊ alebat.iō audiāt illud Eſa.xxxiij. Ue q̄ pdaris.qꝛ demōes rapiūt eoꝝ aīas.ſic teſtat Haymo ſup Apoc. oppꝛimūt ⁊ demōes ei⁹ mētē q̄ nūc pauperē oppſſerit ⁊ egentē. Oppſſio eni pauperis eſt offenſio xpi.

¶ Tertio.b.Uuenceſ.more leonis fuit mitis ⁊ miſericoꝛs q̄ etiā bñ cōueniunt pncipi.ſm illud Prou.xx. Mia ⁊ veritas cuſtodiunt regē ⁊ roboꝛabit clementia thꝛon⁹ ei⁹. Ipe eni fuit alt Moyſes q̄ erat vir mitiſſim⁹ Nume.xij. Quis eni.b. Uuenceſ.erat excellentioꝛ reſpectu alioꝝ tñ eoꝛum iniurias ſuſtinuit patient ⁊ p maxia mititate multos captiuos liberauit. recte imitans naturā leonis.de q̄ refert Iſi.li.xij.ꝙ captiuos reparare pmittit qñ eni obuiā habuerit aliquē de captiuis hunc vt fert nō ledit ſz libere in pꝛiaz ire ſic pmittit. Ita.b. Uuēceſ. cū adhuc in pn̄ti foꝛet ml'tos d̄ carcere eripuit ⁊ libere abire pmiſit.carceres deſtruxit.et oīa patibula aīaduertēs illud Mat.vij Nolite iudicare ⁊ nō iudicabimini.⁊ illō Lu.vj Nolite ꝯdēnare vt nō ꝯdēnemini. Refert i legenda ꝙ p⁹ moꝛtē ei⁹ pcioſam plurimi rei vinculati in fetoꝛe cuiuſdā carcerꝭ iacuerunt ꝯſtricti ⁊ nulli⁹ ſolatij ſpē habuerūt.ſz moꝛtꝭ hoꝛroꝛē ſp cū gemitu expectabāt ⁊ q̄daz nocte inter anguſtias poſiti venit eis in mētē vt ſcm̄ Uuenceſ.p auxilio ſibi dādo iploꝛarent Idcirco dicebāt. Dñe de⁹ p merita ⁊ oroēs ſancti amici tui Uuenceſ.nos in pn̄ti tribulatione digneris liberare. Ecce affuit eis pſidium martyris inuocati.nā nocte ſequēti dum oēs forꝭ placida q̄eta pauſarēt.⁊ hi ſolū miſeri q̄d requies eēt neſcirēt. Primū q̄ſi ſonū tintinnabulū i aurib⁹ eoꝝ iſonuit. deide lux cūctꝭ mirāda i carcē refulſit ⁊ ſubito viculū q̄ oēs incluſi tenebant velut arc⁹ ſe icuruauit. ⁊ mox oēs pedes ſuos a neruo extraxerunt. ꝯfoꝛtati igit clamabāt. Dñe de⁹ nr̄ ieſu xpe aſſis nobis ſeruis tuis in te cōfidentibus per merita ſancti Uuenceſ.p tui honoꝛe nomis ab impioꝝ manib⁹ ē interemptus mox affuit virtus xpi ⁊ vnicuiuſqꝫ toꝛq̄s cecidit cōfracta de collo ad terrā.⁊ exeuntes de carcē nullo obſtaculo retinēte āmbulātes per gyruz dei mirabilia ⁊ ſci Uuenceſ.enarrabāt ex q̄ q̄dē narratiōe gl'ia martyris vndiqꝫ eſt ditata q̄ etiā gentib⁹ minime latuit. Idcirco contigit quēdā paganū i carcere detineri q̄ ſciens mi-

titatē ſancti Vuenceſ. ex relatu illoꝝ dixit.
Si deꝰ ſancti Vuenceſ. ⁊ xp̄ianorum me ab
hac miſeria ſua bonitate liberabit credam in
xp̄m ieſū ⁊ baptiſma ſuſcipiā. vix ille ꝟba cō
pleuerat ⁊ ecce oīa vincula ferrea ceciderūt
quē cuſtodes plures meritis beati Vuenceſ
liberatū cōp̄hendētes repetitis vinculis re/
ligauerūt. ſed totiens iterato fracto vinculo
cōpuncti dimiſerūt libeꝝ. ⁊ ille vota mox ad
īpleuit. Aliud exēplū legiť ꝙ quidā p̄nceps
quēdā in carcerē miſit ⁊ ille frequētibꝰ ſuſpi
rijs dn̄m dep̄cans ait. Dn̄e deꝰ ꝑ merita ſci
Vuenceſ. adiuua me. quadā igiť nocte conti
git vt inť anguſtias obdorminit. ſtatim igiť
expgefactꝰ extra ciuitatē in media platea et
neq̧ erāt cōpedes eiꝰ in pedibꝰ eiꝰ neq̧ torq̄s
in collo neq̧ cathene in manibus. ⁊ egreſſus
ad vicariū ſuū narrauit ꝙ dei ꝟtute ſit mira
biliter liberatꝰ. vicariꝰ aūt agnita dei ꝟtute
⁊ potētia. b. Vuenceſ. reū donauit libertati
Quarto b. Vuenceſ. habuit obedientiā que
etiā neceſſaria ē p̄ncipi vt ip̄e obediat ſuis ſu
perioribus ſicē vult ſibi obediri a ſuis īferiori-
bꝰ vt Leo papa. ij. q. vj. Qui ſcit vt deo p̄n-
cipaliter obediat. qꝛ dicē. b. Augꝰ. li. ij. ꝯfeſ.
⁊ hr̄. viij. di. Que ꝯtra mores. Sicut inq̄t in
poteſtatibꝰ ſocietatis hūane maioꝛ poteſtas
ad obediēdū p̄ponit. ita de oībꝰ. Qd̄ ppen-
dens. b. Vuenceſ. cū eēt ſub p̄tāte aue ſue ſcē
ludibile ei humiliter obediuit. Cōſtitutꝰ aūt
in p̄ncipē deo fuit ſubditꝰ ⁊ obediēs. cū oīa
ꝯtemneret ꝓpter eū ſicē canit eccl'ia. Humiliſ
in gloria fuit. paup in diuitijs mūdi refutās
gaudia caſtus in delitijs. Jd̄ recte eſt alť ab-
raam. de quo legiť Gen̄. xiij. ꝙ poſſeſſio eiuſ
erat multa nimis tn̄ his oībus dimiſſis man
dato dei obediuit ⁊ de terra ſua egreſſus fu-
it ⁊ poſtea mādato ſuo obediens filiuꝫ ſuum
īmolari voluit. Gen̄. xxij. ita. b. Vuenceſ. tā
q̄ȝ p̄nceps abūdans multa habuit oīa tn̄ ꝭm
deſideria dimiſit vt impleret illd̄ pſ̄. Diuitie
ſi affluant nolite coꝛ apponere ⁊ poſtea volū
tarie corpus ſuū ꝑ martyriū deo obedienter
īmolauit vt adipleret illud ꝓphete. Jmmo-
la deo ſacrificiū laudis. Quinto beatus
Vuenceſ. habuit iuſticiā q̄ etiā neceſſaria eſt
p̄ncipi. qꝛ ꝭm ſapien. Prou̇. xv. Qui ſequiť
iuſticiā diligiť a deo. Eſt autē iuſticia maloſ
punire ⁊ diligere bonos. hanc habuit beatꝰ
Vuenceſ. ⁊ auſteriter correxit malos idola-
tras dicēs. O inſenſati hoīes ⁊ filij ſcelerꝭ ſe-
men chanaan ⁊ non iuda qui vos faſcinauit
obedire veritati ſed vos nō q̄ritis ea q̄ ſūt ſa-
lutis. Sinite ſ̄uos xp̄i ſine idolis vr̄is nō ſer
uiā. hactenꝰ ꝓhibuiſtis me xp̄o ſeruire fide-
leſq̧ oēs de terra expuliſtis. Nō erit ita am-
plius. ſed dn̄o deo libere ſeruiemꝰ vt dicē Ja
cobꝰ ianuenſ̄. Sꝫ bonos diligebat eis nccīa
largiť miniſtrando. ita vt de h̄ exponi pōt il-
lud. pſ̄. cxj. Diſperſit dedit paupibus Jnfir
mitates eoꝝ ſupportādo vt adimpleret illd̄
apl̄i. Alter alterius onera portate. ſic adiple
bitis legē chriſti. ad Gal̄. vj. qꝛ multotiēs in
firmis pauperibꝰ ligna in proprijs humeris
portauit. Hec qn̄q̧ dꝫ habere q̄libꝫ p̄nceps
vel rectoꝛ vniuerſitatis. Sicē ꝓbat Augꝰ ſer
mone de dedicatione eccl'ie loquēs ad princi
pes dicēs. Eſtote proni ad miſericordiam et
nolite eē faciles ad rapinā. facultas vr̄a non
ſit violenta dignitas vr̄a nō ſit ſup̄bia. ꝑtās
vr̄a nō ſit iniuſta. hec ille. Sꝫ qꝛ. b. Vuencē.
hec rennuit. iō xp̄s ip̄m dn̄m domꝰ ſue cōſti
tuit ⁊ nunc p̄ncipem omnis poſſeſſionis ſue
i celeſti regno vbi tāq̄ȝ p̄nceps potēs reſidet
omniaq̧ bona domini feliciter poſſidet. ⁊ q̄-
modo illud promeruit vide in legenda.

De dedicatione templi ſermo.

Sapientia edifi
cauit ſibi domū ⁊ excidit i ea colū
nas ſeptē. Prou̇. ix. A Dicunt
naturales mūda aīalia deſiderāt inhabitare
loca pulchra. ſicut pꝫ de ouibꝰ auibus ⁊ co/
lūbis q̄ libentiꝰ habitāt in locꝭ pulchris q̄ȝ im
mundis. Quare Pe. d̄ creſ. li. ix. ꝯſulit ꝙ lo-
ca ſeu ſtabula ouiū ſepiꝰ debēt mūdari. qꝛ fi-
mus nō ſolū lanā ſed ⁊ vngulas corrūpit et
ſcabioſas faciť. Jdē in eodē ait ꝙ locꝰ colūba-
rū dꝫ ſepiꝰ purgari ⁊ vndiq̧ decorari naꝫ in
pulchro loco ſicut ⁊ hoīes auidiꝰ cōmoranť.
De apibꝰ dicit Areſt. li. x. animaliū ꝙ mira-
biles faciunt ſibi cellulas in q̄bus mella cō-
ponunt. Myſtice ꝑ hec aīalia intelligi
tur dn̄s noſter ieſus xp̄s q̄ ſeip̄m agno ꝯpa-
rat Hiere. xj. Ego q̄ſi agnꝰ māſuetꝰ q̄ portať
ad victimaꝫ. Et Eſa. liij. dicit de ip̄o. Sicut
ouis ad occiſionē ductus ē ⁊ quaſi agnus co
ram tondente ſe nō aperuit os ſuū. ⁊ Can̄. ij.
cōꝑať turturi dicēs. Sponſa vox turturꝭ au
dita ē in terra noſtra. Et Can̄. v. Oculi eiꝰ ſi
cut colūbe ſuꝑ ruinas aquaꝝ que lacte ſunt
lote ⁊ reſidēt iuxta fluenta pleniſſima. h̄ xp̄s
mitiſſimus agnus ⁊ columba ſimpliciſſima
in domibus ornatis libentiꝰ q̄ȝ in imūdis de
ſiderat cōmorari. qꝛ vult vt tēpluꝫ ſuū mun
dum teneatur. qd̄ patet ex hoc ꝙ nō ſiniebat
vas imundum ferre per templum. Marci
xj. Jdeo propheta in ſpiritu intelligēs dixit
Domine dilexi decorem domus tue ⁊ locum
habitationis gl'ie tue. Jd̄ domus dei in qua

vult ſacramēta mētalit̃ habitare eo mūdius
ꝯſeruet̃. Iuxͣ illud i cano. x. q. j. ſcōꝝ. per ca
lixtū papā q̄ dic̃ Eccl'ias a laicis icaſtellari aut
in ſeruitutē redigi autoꝛitate ap̄lica ꝓhibe-
mus. vt dicit glo. De eccleſijs nō debēt fieri
ꝓpugnacula aut in eas ipelli pecoꝛa niſi pro
pter hoſtiū incurſus. incēdia repentina. aut
alias neceſſitates vrgentes ꝓpter q̄s opoꝛtꝫ
refugiū hr̄e ad illas. ſic tn̄ vt ceſſante neceſſi-
tate res de eccleſijs ad loca ꝓpꝛia ⁊ priſtina
repoꝛtent̃. vt habet̃ de cuſto. eccle. c. relicꝫ.
qꝛ eccl'ia ē ſummo dn̄o ⁊ deo dedicata. ideo
ab omnibus imundicijs debet eſſe aliena. et
hoc perpendit Salomon. iij. Regl. vj. Qui
edificauit tēplum domino mire pulchꝛitudi-
nis ⁊ magnitudinis ⁊ texit tabulis cedrinis
parietes fecit de eiſdē. oꝛaculū illi⁹ habebat
xx. cubitos longitudine. ⁊. xx. altitudine et
xxx. latitudine ⁊ veſtiuit illd̄ auro puriſſimo
affixitq̄ lamina clauis aureis ⁊ nihil erat i tē
plo qd̄ nō auro tegeret̃. iō bn̄ pn̄t de templo
ſumi p̄dicta verba. Sapientia hoc ē ſapiēs
Salomon edificauit ſibi. ſ. deo domū i q̄bus
duo tangunt̃. Pꝛimo dom⁹ dei magnificen-
tia. ibi. Sapīa edificauit. Scd̄o eiuſdē ſuffi-
cientia. ibi. Excidit in ea colūnas ſeptē. De
p̄mo ē notandū reges ſeculares ⁊ pꝛincipes
multas domos ſibi facere ⁊ ꝯſtruere permit
tunt nec in vna cōtenti eē volūt. qꝛ in diuer-
ſis ſuis ciuitatib⁹ diuerſas cōſtituūt domos
⁊ interdū quot ſunt ciuitates tot hn̄t domos
⁊ habitationes quare non opoꝛtet eo intrare
hoſpitia aliena in quib⁹ eſſēt inſecuri ꝓpter i
toxicationes ⁊ venena vel in quib⁹ min⁹ bn̄
tractarent̃. Iō legit̃. iij. Regl. viij. de Salo-
mone q̄ in ciuitate hierl'm varias habuit do
mos decēter oꝛnatas. ſ. pꝛopꝛiā ⁊ domū vxo
ris ſue ad quā ſepius cā ſolatij tranſiuit ⁊ po
ſtea edificauit mella. Sic dn̄s noſter Jeſus
chꝛiſtus ſm p̄s. eſt rex magn⁹ ſup oēm terrā
⁊ p̄nceps pacis. Eſa. ix. ¶ Cuius delitie
ſunt eē cū filijs hoim. Pꝛou. viij. quia et ſer-
uis ſuis in hoc pegrinatiōis exilio degētib⁹
ſuā p̄ſentiā in cōſolationem pꝛomiſit dicens.
Matth. xxviij. Ego vobiſcum ſum vſq̄ ad
cōſummationē ſeculi. edificauit ſibi varias
domos in quib⁹ dignat̃ nobiſcum habitare.
Pꝛima ē eccl'ia materialis ꝯſtructa ex lapi-
dib⁹ que ſuo ſancto nomini dedicat̃. de hac
dicit dn̄s Matth. xxj. ⁊ Mar. xj. Domus
mea dom⁹ oꝛ̄onis vocabit̃ cūctis gentibus.
Et Joh. ij. Nolite inquit facere domū patri
mei ſpelūcā latronum ⁊ domum negociatio
nis. qꝛ in hac domo nō eſt negociandū ſꝫ de⁹
adoꝛandus. Ideo figuratur per templū. qd̄
vidit Alexander rex magnus. ſic legit̃ in ſua
hiſtoꝛia. Cum iret repugnare totū mundum
venit quodā tempoꝛe ad quendam montem
ſub quo erat ripa in qua pendebat cathena
aurea ⁊ ip̄e mons habebat grad⁹ bis mille ⁊
quingentos. Aſcendit aūt Alexāder in mon
tem cū aliquātis militib⁹ ⁊ inuenit ſibi pala-
tiū in quo erat tēplum aureū ⁊ i medio erāt
cimbola ⁊ cāpane auree ⁊ lect⁹ cum p̄cioſiſſi-
mis lectiſternijs in quo iacebat hō magnifi-
cētiſſimis indut⁹ alba veſte bōbicio oꝛnata
ex auro ⁊ lapidib⁹ p̄cioſis ⁊ circa eum vinea
aurea. Qd̄ cū vidiſſet Alexander nihil nocu
it huic tēplo. ſed adoꝛauit hoīeꝫ. Per h̄ tem
plum aureū ſignatur eccl'ia ⁊ domus dei que
aurea dicit̃. non auri materialis ſed magne
charitatis quā xp̄s ad ipſam habuit. ita vt
diceret cum p̄s. Zelus dom⁹ tue comedit me
tantam nanq̄ dilectionem habuit ad ipſam
vt faceret flagellū de funicul' ⁊ vēdētes oues
⁊ boues ⁊ colūbas eijceret ⁊ mēſas nūmula-
rioꝝ euerteret vt habet̃ Joh. ij. Sed per cim
bola aurea intelligunt̃ p̄dicatoꝛes eccleſie et
doctoꝛes ſm Guil'. in rōnali diuinoꝛum. lib.
j. quia ſicut cibala ⁊ campane fideles ad eccle
ſiam excitant. ſic pꝛedicatoꝛes ad fidem inui
tant. Lectus aūt p̄cioſiſſimus ē altare cū al
bis coꝛpalibus qd̄ ē oꝛnatū varijs albis pan
nis ⁊ appenditijs. i quo iacet ille hō magnifi-
centiſſim⁹ xp̄s ieſus de Maria virgine nat⁹
Sicut fit in miſſa qn̄ ſacerdos conſecrationis
pꝛotulit verba. ⁊ hic ver⁹ homo eſt indutus
veſte alba puriſſime caſtitatis ⁊ innocentie.
cū ſit candoꝛ lucis eterne ⁊ ſpeculum ſine ma
cula Sap. vij. Per vineā aūt auream intelli
git̃ omnis congregatio fidelium deum nunc
in ſpiritu videntiū. de qua dicit̃ Eſa. v. Ui-
nea dn̄i exercitium domus iſrael ē. ⁊ hec vi-
nea ē aurea pꝛopter charitatis vnionē. ⁊ fert
botros bonoꝝ operum que per lapides deſi
gnant̃. ¶ Ad hanc domū ſiue tēplū debet
ire quilibet chꝛiſtianus ⁊ nihil aliud ibi face
re nec vacare alicui alteri niſi oꝛare. qꝛ dicit̃ i
cano. xlij. diſ. c. oꝛatoꝛium. qꝛ ibi nec q̄cq̄ ge
ratur q̄ꝫ qꝛ diuinis myſterijs ꝯueniat Cui cō
ſonat Aug⁹ ibidē in oꝛatoꝛio p̄ter oꝛandi et
pſallendi cultū penit⁹ nihil agatur vt nomi-
ni huic ⁊ opa iugiter impenſa cōcoꝛdent. vt
videlicet ibi adoꝛet̃ ille homo magnificētiſſi
mus ieſus xp̄s in ſacramento. ⁊ hoc legit̃ fe-
ciſſe Tobias qui fugit ꝯſoꝛtia hominū ⁊ per
gens in hieruſalē ibiq̄ dominū deū humilit̃
adoꝛauit. Tob. j. Sed heu quidam intrant
eccl'iam nō vt adoꝛent ſed vt res ibi poſitas
furtim vel veri⁹ violent̃ rapiant ⁊ aſpoꝛtent

Et de his dicit Guil'.ſup Ray.in de ſacrile/
gio Si tales violent' frangũt hoſtia eccl'iaꝝ
vel feneſtras vt res inde auferãt. Si publice
fuerint denũciati ab eccl'ia incidũt excõicati-
onẽ maiorẽ a qua ſolus papa põt abſoluere
⁊ nõ ab alio cui nõ ẽ cõmiſſũ ab eodẽ. Secus
ſi hoſtio apto intrarẽt licet inde aliq̃d aſpor-
tarẽt nõ incidũt in eiꝯ excõicationẽ maiorem
ſed minorẽ. vt.xvij.q.iiij.ſi q̃s fur. Etiã ſic
ait Guil'.incidit in cano.ſic publicꝯ effractor
dũmodo fuerit denũciatꝯ ⁊ a ſolo papa ab/
ſoluẽdus vt hr̃ in cano.xvij.q.ij.de viro.illi
qui cõmittũt ſacrilegiũ auferendo res eccl'ie
vel etiã eccl'iam violãdo ſeptẽ annis debent
penitere eo modo ꝙ ex his ſeptẽ tres annos
cõplent in pane ⁊ aqua ieiunando. ⁊ p̃mo ex
tra cimiteriũ eccl'ie exiſtãt.ſecũdo anno ſtent
ante fores eccl'ie.tertio anno ingrediẽtur ec-
cleſiam ſed nõ cõicent corpꝯ xp̃i. Alijs vero
annis carnes nõ comedãt nec vinũ bibant. ſꝫ
tñ hoc p̃ſuppoſito ꝙ priꝯ oĩa ablata reſtitu-
ant. qꝛ dicit Augꝯ ⁊ hr̃ de re.iu. Peccatũ nõ
dimittit' niſi ablatũ reſtituat'. Ibi dicit glo.
Joh.an.quantũ quis agat penitentiã ſi non
reſtituat qđ abſtulit nihil agit ſi ſaltẽ ablatũ
reſtitui põt. Si aũt euident' ẽ inops ꝙ reſti-
tuere nõ põt tunc bñ dimittit' pctm̃ venia ſꝫ
nõ obligatio. Et ſi ad pinguiorẽ fortunã ve/
nerit tenetur vt habetur.xxvj.q.vj.ſi quis.
Iſti igit' ſacrilegi.ſ.reꝝ eccl'ie ablatores
mltũ timẽ hñt penã q̃ accidit Antiocho regi
ſcelerato. De quo legit'.j.Mach.j.ꝙ intra-
uit in templũ in hierl'm cũ magna ſuperbia ⁊
tumultu ⁊ abſtulit ab illo altare aureũ ⁊ cõ-
minuit oĩa ⁊ accepit aurũ ⁊ argentũ ⁊ occul-
tos theſauros qđ tñ dominns non permiſit
impunitum. Sꝫ vt legit'.j.Mach.vj. Per-
cuſſit eum dominus infirmitate graui ⁊ duꝫ
ſic iaceret in lecto dixit. O reminiſcor malo-
rũ que feci in hieruſalem qñ abſtuli oĩa ſpo-
lia argentea ⁊ aurea q̃ erant in ea. ⁊ nunc co-
gnoui quia propterea inuenerũt me hec ma-
la. ⁊ ecce pereo p̃ triſticia. Quidã eccl'iam in-
trant nõ vt deũ adorẽt ⁊ ſcõs honorent ſꝫ vt
amaſias ſuas videant ⁊ nõ vt chriſtũ placẽt
ſuis orationibus ſed videant' a mulieribuſ ⁊
eas ſuo viſu alliceãt impudice. ⁊ ſic ẽ de mu
lieribꝯ ecõuerſo qđ tñ pudendum eſt dicere
⁊ cõmune verũ ẽ ꝙ iam iſtis temporibꝯ non
ẽ aptior locꝯ ad p̃candũ ꝙ̃ domus dei depu-
tatus orationi.iõ de illis conquerit' dominꝯ
Mat.xxj. Uos feciſtis domũ meã domum
latronũ.h̃ ẽ demonũ q̃ tũc ꝯueniũt ad pficiẽ
dũ hoc opꝯ iſtiꝯ luxurioſi ⁊ mechi. Quidam
aũt intrant domũ dei non ſicut Petrꝯ ⁊ Jo-
hãnes.ſed vt oñdant ſubtiles cãtꝯ vocum ⁊
fracturas vt placeãt hoibꝯ qđ cõiter fit ĩ de-
dicationibꝯ ꝯtra quos dicit Hugo in lib.de
clau.aie. Quid ꝓdeſt dulcedo vocꝭ ſine dul-
cedie cordis.frãgꝭ vocẽ frãge ⁊ volũtatẽ.ſer
uas ꝯſonãtiã vua ⁊ ꝯcordiã. Et de eoꝝ cãtu
dicit Auguſtinꝯ. Plus placet deo latratus
canũ mugitꝯ boũ gemitꝯ porcoꝝ ꝙ̃ clericoꝝ
cantꝯ luxuriantiũ.i.laſciue cantantiũ vt pla
ceãt amaſijs. Scđa domꝯ quã ſibi ſapia
vera edificauit ẽ ſpũalis ⁊ ẽ duplex.ſ.ſpẽal'
⁊ cõis. Spẽalis ẽ q̃libet aia ad imaginem dei
facta.de q̃ hr̃ in pſ.xcij. Domuꝫ tuam decet
ſanctitudo dñe in longitudie dieꝝ. Hanc do
mum debemus mũdã tenere. ſm qđ mouet
dñs Leuit'.xix. Sci ⁊ mũdi eſtote qm̃ ego ſã
ctus ſũ.ſ.q̃ vobiſcum cupio habitare.de iſta
domo dicit.b.Augꝯ.in ſermone.ix.ad frẽs
heremitas. Oẽs ſancti paradiſus delitiarũ
varijs bonoꝝ opeꝝ virgultꝭ ꝯſita varijs vir
tutũ ꝗ floribꝯ purpurata iugit' celeſti gr̃a ir-
rigata.hec frẽs chariſſimi ẽ paradiſus ĩ quo
plantat' lignũ celeſtis ſapiẽtie.hec ẽ thalamꝯ
dei palatiũ xp̃i tabernaculũ ſpũſſancti.hec ẽ
thronꝯ ſalomonis ſponſi lectulus celeſtis in
quo ipſa anima parata optime delectatur et
requieſcit cum ſponſo. Hec ille. Tamen ho-
ſtiũ huius domus chriſtus pulſat.ſm illud.
Apoc.iij. Ego ſto ad hoſtiũ ⁊ pulſo.ſi q̃s au
dierit vocẽ meã ⁊ apperuerit mihi ianuã in-
trabo ad illum ⁊ cenabo cũ illo ⁊ ipſe mecum
Idcirco tali benigno ⁊ locupletiſſimo domi
no debemꝯ apire vt ab eo locupletemur ⁊ di
cere illđ qđ dixit Rebecca ad Heleaſar ſuũ
Abrae.ingredere bñdicte domũ cur foriſ ſtas
Geñ.xxiiij. Alia domꝯ ſpũalis ẽ tota eccleſia
catholica q̃ ſuper chriſtum tanꝙ̃ firmiſſimã
petrã ẽ fundata.ſm ꝙ canit eccl'ia. Hec ẽ do
mus domini bñ fundata firmiter edificata ſu
per firmã petrã.ſ.chriſtum.de qua.j.Coꝝ.
x. Petra autẽ erat chriſtus. De hac domo
dicit Apoſtolus.j.ad Timo.iij. Hec ſcribo
tibi vt ſcias quomodo opteat in domo domi
ni cõuerſari q̃ eſt eccleſia dei viui colũna re-
cta et forte fundamẽtũ veritatis. Tertia do-
mus ẽ pacifica ⁊ trãquilla quã edificauit ſibi
Sapientia que eſt domus triumphatorum.
de q̃.pſ.lxxxiij. Beati qui habitãt in domo
tua domine in ſecula ſeculorum laudabũt te
qꝫ ſm Auguſtinũ libro.iiij.đ libero arbitrio
tanta ẽ pulchritudo eterne glorie ⁊ domꝯ dei
tantaꝗ iocũditas lucꝭ eterne vt etiã ſi non li
ceret ĩ ea ampliꝯ delectari ꝙ̃ vniuſ hore diei
ꝓpter h̃ ſolũ inumerabileſ huiꝯ vite dies ple
ni delitijs ⁊ reflũẽtia bonoꝝ opeꝝ tẽporaliũ

merito deſpicerent̄. Etiā pulchra ē ⁊ ſuauis
vt i ea viſus nō poſſit ampliꝰ delectari omnē
dulcedinē oēm exuperat cōcupiſcētiā ⁊ hoc
quo ad pͥmū. Quantū ad ſecūdū ponitur do
mus dei plena affluentia cū ſubdit̄. Et exci=
dit in ea colūnas ſeptē. Ubi ē notādū illa do
mus eēt ſufficiēs ad ſeipām ⁊ q̄ ad bitatores
vbi neceſſaria vite ⁊ corpis ꝓpria haberent̄
vbi inueniret̄ cibꝰ ⁊ potꝰ aqua ad lauanduꝫ
oleū ad vngendū. ſm illud Poete. Suffici=
ens domꝰ hec vbi cūcta ponent̄ edēda. Tal̄
domus ē tēplū dei in qua oīa neceſſaria aīme
habentur ſine quibus homo difficult̄ poteſt
beate viuere. ⁊ ſignificantur ſeptē ſacramen
ta per ſeptē colūnas quas excidit vera ſapi=
entia. Recte enim ſicut colūne eccleſias ſu=
ſtentāt ne cadāt ⁊ a ruina ꝑſeruant. Sic eti=
am hec ſeptē ſacramēta a ruino ſpūali aīe ꝑ=
ſeruāt ⁊ ſi hō ceciderit rurſū vt reſurgat adiu
uant vt dicit mgr̄ in li. iiij. diſ. j. ¶ Prima
colūna quā excidit xp̄s ſapientia patris in
hac domo ē aqua baptiſmalis q̄ lauat ſordeſ
peccati originalis ⁊ ſine illa non habet̄ ſpūa
lis. qḋ ꝓbat in ſiti. Refert Jacobꝰ anthiocē
ſis in hiſtoria orientaliū. ꝙ in oriente in qui=
buſdā arboribꝰ quedā aues generant̄ ⁊ ille
q̄diu pendent in eis nō habēt vitā ſed ſtatiꝫ
cum cadunt de arbore in aquā vitam habēt
⁊ natare incipiūt atq̧ volant. ꝑ has arbores
ſignificāt̄ matres parturiētes. in illis gene=
rant̄ filij. ſed mortui in gr̄a. q: ſm Auguſti.
de fi. ad pe. Oīs hō ꝑ cōcubitū viri ⁊ mulie=
ris qui concipitur cum originali peccato na=
ſcitur. mortiq̧ ſubijcitur. ⁊ habetur de ꝯſe.
diſ. iiij. firmiſſime. Si autē debent hr̄e vitā
gratie oportet eos in aquā baptiſmi cadere.
alias viſiōe dei ꝑuarent̄. vt dicit Augꝰ ⁊ ha
bet̄ de ꝯſe. di. iiij. Firmiſſime tene nō ſolum
hoīes ratione vtētes. verūetiā ꝑuulos q̄ ſi=
ue in vtero mr̄is viuere incipiūt ⁊ ibi moriū=
tur ſiue iā de matribꝰ nati. et ſine ſacr̄o bap=
tiſmatis qḋ dat̄ in noīe pr̄is ⁊ filij ⁊ ſpūſſan=
cti de hoc ſeculo tranſierint. ſempit̄no igne
ſunt puniēdi. hec ille. Sed ſtatim poſtq̄ ceci
derunt ad aquas baptiſmi vitā hn̄t gratie ⁊
mundabunt̄ ab oībus delictis ⁊ veſtimētis
innocētie induentur. qḋ exponit Caſſi. ſuꝑ
ps̄. Oīa delicta iuuētutis mee. ⁊c̄. dicēs De
licta per puerperiū commiſſa baptiſmo mun
dant̄ vt illi nos reſtituant puritati in q̄ Adā
noſcit̄ procreatꝰ. ⁊c̄. Scd̄a colūna eſt confir=
matio q̄ ſe habet vt electuariū ꝯfortatiuum
q: ſm medicos hō exiens de balneo i quo ſe
de imūditijs expurgauit. ſi ibi contraxit ali=
quā debilitatē. neceſſe ē vt det̄ ei aliqua me=
dicina qua aſſūpta ſanitas ꝯſeruet̄. Sic ho=
mo exiens de balneo ſacri baptiſmatis i q̄ eſt
a peccatis originalibuſ purgatꝰ neceſſe ē ſibi
vt habeat aliqḋ ꝯfortatiuum contra vitia. ⁊
hoc ē cōfirmatio que fit ab epiſcopo median
te gratia in baptiſmo collata. roboratur ⁊ da
tur robur ſpū ſſancti contra carnem mūdum
⁊ diabolū litigandi ⁊ in ſignum huius vngi=
tur oleo ſancto in fronte. vnde inquit Augꝰ.
Nos vnxit quia luctatores contra diaboluꝫ
fecit. Si q̄s hoc nobile electuariū friuole cō=
tēpſerit audeo dicere ꝙ cōdēnat̄. Teſte Hu
go in li. de ſacr̄is. Timendum inquit eſt his
qui negligentia non ſuſcipiunt manus impo
ſitionē ab ep̄o ne forte damnent̄ cum feſtina
re debuerant cū potuerant. Et qui in ſenectu
te hanc deſiderāt ieiuni ⁊ contriti accedant.
¶ Tertia colūna ē corpꝰ xp̄i ⁊ ſanguis que
ſunt quaſi cibus ⁊ potꝰ recreatiuꝰ aīe ⁊ ho=
minē faciūt fructuoſū. Refert eni Petrꝰ de
creſ. li. ij. ruraliū cōmodoꝝ. Si aliqua arbor
fuerit vetuſta nō ferēs fructus. illiꝰ radices
debēt ſcindi ⁊ lapides imitti vt eo melius ar
bor attrahat humorē ⁊ nutrimētum. ⁊ ſic fit
fructuoſa quā prius ſterilitas inuadebat. ſic
homo ꝑ arborē deſignatur ſm illud Mar.
viij. Uideo homines vt arbores. Si eſt i pec
catis vetuſtas ſcindere debet radiceꝫ cordis
per contritionem. malum humorē emittēdo
peccati per cōfeſſionē ⁊ tunc imittere hūc la=
pidem ꝑcioſum quē reprobauerūt edifican=
tes ⁊ qui diuiſus eſt de monte ſine manibus
⁊ tūc ſine dubio fit fructuoſuſ. Teſte Fulgē.
qui ait. Qui digne miſerit ſanctā eucharisti=
am in cor ſuū in ip̄o ꝓculdubio fontes aq̄ruꝫ
fluent ⁊ refluent in et̄nū. Quarta colūna eſt
pnia de qua dicit Hiero. ⁊ habet̄ de pe. diſ.
j. c. medicina. ⁊ c. Scd̄a pꝰ naufragiū tabl̄a
eſt culpā ſimpliciter ꝯfiteri. hec ſignificat̄ ꝑ
mare qḋ ſm naturales eſt amarum aut ſm
guſtuꝫ impotabile eſt tamē ſm effectū vtile
⁊ multaꝝ infirmitatū curatiuū. q: ſm Cōſtā
tinum ſanat idropicos ⁊ alios ſcabioſos. ita
pnia quāuis ſit amara aliquibus ad potan=
dū eſt tamen multū vtilis ad peccata delen
da. q: dicit Augꝰ. lib. de penitentia. languo
res ſanat. leproſos curat. mortuos ſuſcitat.
ſanitatē auget. gr̄aꝫ ꝯſeruat. claudis greſſuꝫ
ſurdis auditū reſtituit. cecis viſum. vitia fu=
gat. v̄tutes ornat. Quinta colūna eſt vnctio
extrema q̄ tollit infirmitates aīe ⁊ corporis
diminuit enim penas pro peccatis ⁊ ē alleui
atio corpalis morbi. Quare ſm mgr̄m li. iiij
di. xxiij. propter duo inſtitutū ē. ſ. ꝓpter re=
miſſionē peccatoꝝ ⁊ alleuiationē īfirmitatū

Recte eni ſic̃ balſamũ ſoluit iliacã paſſioneꝫ quottidianis febꝛib⁹ ⁊ quartanis ſubuenit. vt dicit Diaſ. ſic extrema vnctio quottidiana peccata tollit. Sexta colũna ẽ oꝛdo ſacerdotalis mediãte quo dom⁹ dei ſuſtẽtat̃. hec ꝯparat̃ radici arboꝛis que ſi ſana fuerit ⁊ intacta rami pullulant ⁊ fructũ ferũt. Si autẽ leſa fuerit mollẽt folia ⁊ marcida fiũt. ſic ſi ſacerdotiũ ẽ ſanũ ppl̃s erit diſciplinat⁹ Si aũt videris populũ indiſciplinatũ itellige ſacerdotiũ claudicare. vt dicit Chꝛy. ſup Matt. Septima colũna ẽ oꝛdo cõiugalis ſine q̃ hõ carnalit̃ viuẽs nõ põt ſaluari. hic oꝛdo cõpatur viti que ẽ arboꝛ diſtoꝛta exteriuſqꝫ indiſpoſita. fruct⁹ tñ ꝓfert dulces. ſ. vinũ claruꝫ ⁊ bonũ. ſic cõiugiũ q̃uis ſit cum maculatiõe generat tñ fructus nobiles. ſ. virgines. Jdo dicit Hiero. Laudo ꝯiugiũ qꝛ generat ỽgines. lego roſas de ſpinis . ⁊ margaritas d̃ cõchis. he ſũt ſeptẽ colũne p̃cioſiſſime q̃s vera ſapia xp̃s ieſus in eccl̃ia excidit q̃ ſuſtẽtãt totam eccl̃iam mirabiliterqꝫ exoꝛnant.

De angelis ſermo prim⁹

Angeli coꝛũ vident faciẽ patris mei ſemꝑ qui in celis ẽ. Matth. xviij. Cõmẽtatoꝛ auerrois ſuper libꝛuꝫ de pomo ⁊ moꝛte Areſtotel̃. ſic ait. Vnuſquiſqꝫ hominũ quandaꝫ ſibi appꝛopꝛiatã hꝫ ſtellam ſuis pꝛopꝛietatibus ⁊ qualitatibus dominantẽ. Cuius quidem ſtelle exigentie ſi homo debitis paſſionibus coꝛreſponderit aut ſatiſfecerit pacifica ſana quoqꝫ vita viueret. Sed ſi a natura ſtella ſua diſcoꝛdauerit mox oꝛbabit̃ ſua ſtella q̃ oꝛbata tũc moꝛs comitat̃. A ¶ Myſtice ꝑ ſtellas ſancti deſignant̃ angeli. quia ſtelle ꝺꝫ Areſto. in li. de cel. ⁊ mun. in macrocoſmo ħ eſt in maioꝛe mũdo in illis. ſ. inferioꝛib⁹ generant ⁊ lumẽ ⁊ caloꝛẽ. ſic angeli ſancti i microcoſmo. i. in minoꝛi mũdo. q̃ ẽ homo. vt dicit Areſto. viij. phi. generant lumen diuine intelligentie vt homo cognoſcat beneficia dei. ⁊ generant caloꝛem gratie ⁊ deuotionis. Sicut legitur Judic. ij. ꝙ angelus vnus venit i perſona domini ad filios iſrael dicẽs. Eduxi vos de egypto in terraꝫ ꝓmiſſionis vt nõ faceretis fedus cũ habitatoꝛib⁹ terre huius ⁊ noluiſtis audire vocẽ meã. iõ habebiti eos hoſtes ⁊ dij eoꝛum ſint vobis in ruinam. Et cum hoc loqueretur eleuauerunt omnes voces ⁊ fleuerunt. Ecce quõ generauit i eis caloꝛem deuotionis ⁊ intelligentiã tranſgreſſionis mentẽ ipoꝝ illuſtrando. ſicut igitur dictum eſt ꝙ vnuſquiſqꝫ hominum habet pꝛopꝛiam ſtellam ſic habet ⁊ pꝛopꝛiũ angelum. Teſte Gregoꝛio in li. dialogo. Vnuſquiſqꝫ inquit hominum vnum angelum habet ſibi ad cuſtodiam deputatuꝫ iugiter. B ¶ Et dicunt doctoꝛes cum quibus cõcoꝛdat Vinc̃. in ſpe. hiſto. li. xxxij. c. cviij. ꝙ antichꝛiſtus qui erit homo peſſimus habebit a die conceptionis ſue angelum ſibi cuſtodem vſqꝫ ad annos diſcretionis ad quos cum pertigerit ſuper illud omne qꝺ ẽ dei extolletur. ⁊ tunc a ſuo bono angelo relinquetur. ⁊ quia tã boni q̃ꝫ mali habent ſuos pꝛopꝛios angelos ad cuſtodes. ideo debent eis obedire ⁊ in moꝛibus coꝛreſpondere viuendo ſ̃m inſtinctum eoꝛum ⁊ dictamen recte rõnis. ⁊ ſi ſic fuerint pacifice viuẽt in hac vita. ſic̃ patet de Loth Geñ. xix. cũ dixit angelus. Surge tolle vxorem tuã ⁊ filios quos habes ne ⁊ tu pereas cũ eis in ſcelere ciuitat̃ hui⁹. Cui Loth obediens exiuit ⁊ alijs periclitantib⁹ ip̃e cũ ſuis ẽ ſaluatuſ. Sed cõtingit multotiens vt dicit Oꝛige. in li. de veritate doctrine. ꝙ hõ ꝑ ſuũ peccatum ⁊ ingratitudinem angelica ſe reddit ꝓtectione cuſtodiaqꝫ indignum ⁊ ſic ab angelo relinquitur ⁊ in anima moꝛit̃ ꝑ pctm̃ ideo nos nõ ſic. ſed ſequamur inſtinctum angeloꝛũ. quia ſunt nobis dati cuſtodes ſicut volunt verba ſaluatoꝛis angeli coꝝ. ſ. hominum. Jn quibus angeli a duob⁹ cõmẽdant̃ Pꝛimo ob vim miniſtratiuã. qꝛ nobis ſeruiunt indigentiam releuando. Scd̃o ob vi cõtemplatiuã qua deo aſtant ipſum cõtẽplando. Dico p̃mo ꝙ ſancti angeli cõmendantur ob vim miniſtratiuam. quia nobis quotidie ſeruiũt indigẽtiã noſtrã releuãdo. Circa qꝺ notandũ dicit venerabilis beda ꝙ ſtelle ſua claritate mũdo ſeruiũt. qꝛ radioꝛum ſuoꝛum emiſſione ſunt noct̃ illuminatiue. Sũt etiaꝫ nauigãtib⁹ ꝓſpere ⁊ ipaꝝ viaꝝ in medio maris directiue. Jta ſancti angeli ꝑ ſtelleꝰ intellecti nobis hoibus cõtinue ſeruiunt in ħ mũdo. quia ſ̃m Apoſtolum ad Heb. j. Oẽs ſũt amminiſtratoꝛij ſpũs in miniſteriũ miſſi pꝛopter eos qui hereditatẽ capiunt ſalutis. ħ ẽ ꝓpter hoies ſaluãdos Et etiã in nocte peccatoꝝ illuminant ad peccata cognoſcẽda et in mari tribulationis ipos dirigũt eiſqꝫ aſſiſtũt ſic̃ teſtat̃. b. Aug⁹ in li. ſoli. xxix. angeli ambulãt nobiſcũ i oib⁹ vijs nr̃is itrãt ⁊ exeunt nobiſcũ ꝯſiderãtes q̃ꝫ pie q̃ꝫ honeſte i medio natõis ꝑuerſe ꝯuerſemur q̃to ſtudio q̃toqꝫ deſiderio q̃ram⁹ regnũ tuũ q̃toqꝫ tioꝛe ſ̃uiamus tibi. hec ille. ꝙ ãt angeli ãbulãt nobiſcũ figuratũ ẽ tob. vj. vbi legit̃ ꝙ ãgl̃s raphael tobie aſtitit eiqꝫ ſ̃uiuit ãbulãſqꝫ cũ eo i ciuitatẽ

rages ⁊ ipſũ incolumẽ reduxit. ⁊ a piſce ma-
gno q̇ ipſũ deuorare voluit liberauit Refert
etiã Vinc. in ſpe. hiſt. li. xxviij. c. lxxxviij. ꝺ
quodã milite Tundulo noie q̇ fuit de metro
poli caſilenſi vir nobilis genere forma corpo
ris egregius ſ; crudelis actione ⁊ de ſalute
aie nihil ſollicit⁹ eccl'iaȝ negligebat xpi pau
pes nec videre volebat. ſ; ſcurris ⁊ ioculato
rib⁹ ſua dabat. hic quadã die ſedẽs circa mẽ
ſam amici ſui ſtatim ꝑcuſſus fuit ⁊ corp⁹ exa
nime iacuit ab hora decima ſexte ferie vſq; i
eãdẽ horã ſabbati in quo tpe mlta ſupplicia
aia e⁹ ꝑtulit. Huic eni occurrerũt demões di
centes. Quare nõ ſupbis modo amodo non
adulterabis. vbi ẽ tua vanitas. vbi riſus im
moderat⁹. Ecce modo ad infernũ nobiſcũ in
trabis arſur⁹. Cũq; hec diceret vidit ille a lõ
ge ſtellã luciđiſſimã ⁊ fuit angelus ſu⁹ qui ve
nerat ad ipſũ in hac tribulatiõe ꝯſolanduȝ ⁊
dixit. Quid hic agis. Heu inq̄t dñe circũde-
derũt me dolores iferni. Et angel⁹. Modo
me vocas dñm quẽ ſemp tecũ habebas ⁊ nũ
q̃ tali noie dignũ me iudicabas. ſp te a nati
uitate tua q̇cũq; ibas te ſeq̄bar ⁊ cõſilijs me-
is acq̇eſcere nolebas. ⁊ extẽdẽs manũ i vnũ
demonẽ dixit. Ecce ille cuius volũtatẽ faci-
bas ſed tñ adhereat tibi mia dei quã nõ me-
ruiſti. eſto ſecura. q² pauca ꝺ multis q̄ meru-
eras patieris. ⁊ ſic p⁹ pauca ſupplicia ꝑdu-
xit animã ad corpus ſuũ. Si eni angel⁹ huic
q̇ nõ meruit aſtitit in ſua tribulatione ⁊ ſerui
uit ⁊ a demonib⁹ liberauit quãto nobis ma-
gis ſi eis obtẽperam⁹ eorũq; cuſtodie nos cõ
mittim⁹. Q² dicit Albin⁹ in ep̄la ad Karolũ
quacunq; die ſanctis angelis laudẽ cõdignã
impenderis eorũq; cuſtodie te cõmiſeris nul
lo prorſus ꝑiculo interibis. quare hoc. q² in
mandatis hñt a dño hoiem cuſtodire. Iux
illud. pſ. xc. Angelis ſuis mandauit de te. ſ.
hoie. vt cuſtodiãt te in oib⁹ vijs tuis. i. q̃diu
es viator. in manibus portabunt te. ⁊c. ¶ C
Nõ tñ credendũ ẽ q̄ angeli habẽt man⁹ cor-
porales. ſed eoꝝ virt⁹ ⁊ potẽtia dicũt man⁹.
⁊ tunc ſm glo. portant hoiem dũ ad bonum
iuuant ⁊ a malo alleuant. Et q² ſm beatum
Augꝰ. li. ſoli. c. xxix. Grãdis ẽ eis cura ꝺ no-
bis ⁊ magn⁹ affect⁹ dilectiõis eoꝝ erga nos.
Jõ debem⁹ inquãtũ poſſum⁹ nos ꝯformare
eis. q² dicit. b. Greg⁹. omel. xxiiij. Quid no
bis proderit de angelicis ſpiritib⁹ multa per
ſtringere. Si etiã nõ ſtudeam⁹ hec ad nr̃os
ꝑfect⁹ cõgrua ꝯſideratione dinumerare. q²
eni ſupna ciuitas cõſtat ex angelis ⁊ homini
bus ad quã tñ credim⁹ hominũ gen⁹ aſcen-
dere quãtos illic contigit electos angelos re

manſiſſe. ſicut ſcriptum ẽ. Statuit terminos
populoꝝ iuxta numeꝝ angeloꝝ. Debemus
ḡ ⁊ nos ex illis ſupnoꝝ ciuiũ diſtinctionib⁹
ad vſum noſtre ꝯuerſationis trahere. noſq;
ipos ad incremẽta virtutuȝ bonis ſtudijs et
deſiderijs inflãmare. hec Greg. ¶ Debe
mus igit̃ eis nos ꝯformare ꝓ modulo nr̃o q̃
tũ poſſum⁹ ad ſil'itudinẽ angeloꝝ qđ tunc fit
ſi fuerim⁹ memores angeli ad cuſtodiã nobiſ
deputati ⁊ in cõſpectu ei⁹ peccare erubeſca-
mus. q² vbiq; ẽ angel⁹ ⁊ videt nos peccare.
In quouis eni loco ſũt angeli ſ; Berñ. Ne
audes eo inq̄t pñte q̄ me pñte non auderes.
Si eni ſic fecerim⁹ angelos letificam⁹. Teſte
Augu. Quotiẽs bñ agimus gaudent angeli
⁊ cõtriſtãt̃ demones. quotiens enim a bono
deuiam⁹ diabolos letificam⁹ ⁊ angelos ſuo
gaudio defraudam⁹. Sed archangelis con/
formamur qñ ad magna myſteria capienda
ꝑ grãm ſubleuamur ⁊ fratrib⁹ ꝓ loco ⁊ tem
pore pro eoꝝ inſtructione bona nunciamus.
Virtutib⁹ ꝯformamur ſi diuia ꝟtute ſuffla
ti ſignis ⁊ virtutib⁹ clarere meruerimus. vl'
aliq̄ ſtipendia in virtuoſis actib⁹ operemur
q² virtutes dicunt̃ angeli ꝑ quos ſigna ⁊ mi
racula freq̄uẽtius fiunt. Poteſtatibus ꝯfor
mamur qñ diabolicis inſtigationib⁹ ⁊ tẽpta
tionib⁹ vtiliter reluctamur. qđ ⁊ facere debe
mus iubente Amƀ. qui dicit. Reſiſtam⁹ ei
cõfident̃ de⁹ oium angeloꝝ militia certamẽ
noſtrũ expectat nobiſq; cõtra diabolũ dimi-
cantibus parat eternitatis coronas. Dicun-
tur eni ptãtes ſm Greg. quib⁹ diabolice ad-
uerſe ꝟtutes ſubiecte ſũt ne mũdo tantũ no-
ceant quantũ valent. Principatib⁹ ꝯforma
mur ſi vnicuiq; reuerentiã ſm gradum ſuuȝ
exhibeam⁹. q² ꝑ̇ncipat⁹ dicunt̃ q̇ alijs ſibi ſƀ
ditis ꝑ̇ncipant̃ angelis. eoſq; ad diuinũ my
ſteriũ explendũ diſponũt. ad hos ꝑtinet do-
cere hoies exhibere vnicuiq; reuerentiã ſm
gradũ ſuũ. Dominationib⁹ cõformamur qñ
mens noſtra per diuinã conſolationem con-
fortatur. ⁊ carnem ita tenet ſubiugatam. q̄
cunctis concupiſcentijs dominatur potẽter
quia ſm Gregoriũ. dominationes dicunt̃ q̇
mira potẽtia ceteris preeminẽt. His qui eis
ſc; ad obediendum ſubiecti ſunt hoꝝ officiũ
ẽ in bello ſpirituali homines inſtruere quan
do debent ſibijpſis dominari. Thronis con
formamur qñ mẽs inſpecta ſerenitate q̄ſi au
toritate regia ſeipſũ iudicãs intima ꝯſcie ſue
penetrat ⁊ diligenter cuſtodit ne aliq̄d agat
qđ oculos diuine maieſtatis offendit. q² di-
cũtur throni eo q̄ deus in eis ſedeat ⁊ ſua iu
dicia diſcernat. in quibus ꝑ̄cipue relucet re-

ctitudo diuini iudicij. Cherubin ꝯformamur
qñ mēs diuino lūie ſic pſundit̄ vt aliquā ve-
ritatē ſupnaturalē limpide cōtēplatur. quia
cherubin interp̄tat̄ plenitudo ſcie. qꝛ in ipſis
p̄ ceteris lucet radi⁹ diui luminis. Hoꝝ ppꝛi-
etas ē diuinoꝝ ſapiam copioſi⁹ ſuſcipe ꝛ ſtu-
dioſi⁹ alijs cōicare. Seraphin ꝯformamur
qñ exceſſiuo ardoꝛe in amoꝛe dei accēdimur
qꝛ ſeraphin ē ignire. Eſa. vj. vbi legit̄ ꝙ ſera-
phin tetigit labia Eſaie calculo ignito. Et di-
cunt quidā doctoꝛes ꝙ hoies nō hn̄t deſide-
rare ſpecialē choꝝ vel oꝛdinē diſtinctum ab
oꝛdinibus angeloꝝ quib⁹ ſe magis ꝯfoꝛma-
runt. Aliqui etiā aſſumunt̄ in oꝛdine ſupno-
rū .ſ. ſeraphin q̄ magis ardēt charitate. Alij
in oꝛdine iferioꝝ qui minus ſunt pfecti et ſic
de alijs. ꝛ hoc ad primū. ¶ Quantū ad ſe-
cundū ē notandū ſm doctoꝛes ꝙ ad viſionē
beatā quattuoꝛ requirunt̄. Primo ꝙ ſit ap-
ta. Scdo ꝙ ſit iocunda. Tertio ꝙ ſit plena.
Quarto ꝙ ſit ſecura ꝛ eterna. Et ſi aliq̄d illo-
rum defuerit viſio btā non erit. qꝛ ſm Boe.
li. iij. de cōſo. proſa. iij. Beatitudo ē ſtat⁹ om-
niū bonoꝝ aggregatiōe ſuauiſſima pleniſſi-
ma ꝛ ſacratiſſima perfect⁹. ꝛ ſm Ricardum
tūc eſt bonoꝝ plenitudo vt ergo nil deſit bea-
titudini angeloꝝ vident deū viſione clariſſi-
ma ſuauiſſima pleniſſima ꝛ ſanctiſſima. De
p̄mo ꝙ vident deū viſione clariſſima ꝛ apta
nullo enigmate obūbrata pꝫ. Si eni ſic nō vi-
derēt beati nō eēnt. qꝛ adhuc deū in ſeipo vi-
dere appeterent quare eoꝝ appetit⁹ termina-
tus nō eēt. qꝛ ſm aplm. j. Coꝛ. xiij. vidēt de-
um facie ad faciē. ꝛ hoc ē clare ꝛ apte ſicuti ē.
O felix igit̄ viſio o deſideranda cōtēplatio
illam ſummā eſſentiā reuera in ſeipſa videre
que ois eſſe cauſa extitit. De hac viſione re-
fert Aug⁹ quendā phm dixiſſe. Tam delica-
ta eſt viſio diuia vt q̄cquid haberi poſſit illa
nō habita nō facit hoiem btm̄ ſed miſerum.
Jō legit̄ de ſancto Thoma de aquino. Cum
ſemel eſſet in cōuentu nicopolitano ꝯuerſus
ad imaginē crucifixi cum lachrymis deuote
oꝛaret audiuit vocē ab imagine dicētē. Tho-
ma bn̄ ſcripſiſti de me. quā mercedem vis de
tuo laboꝛe. Rn̄dit. O dn̄e nihil niſi te. ſic le-
gimus .b. Auguſtinū dixiſſe. Quicquid vo-
luerit mihi dn̄s dare p̄ ſe hoc totū auferat et
ſeipſū mihi tribuat. Sed prochdoloꝛ homi-
nes miſeri hoc eſt filij diaboli nō attendunt.
ſed vadunt ꝛ tota die vana ꝯſpiciūt pollitas
mulieꝝ facies aduertunt ꝛ auro cupidi intē-
dunt ꝛ ſe ab illa excellentiſſima viſiōe exclu-
dunt. Secūdo angeli vident deū viſione io-
cundiſſima. Quid enim valeret deum vide-
re ꝛ non de viſione gaudere. imo quō poſſet
ſumme delectabile videri ꝛ in eo nō delecta-
ri. Si enim vt dicunt naturales. Pulchritu-
do panthere ſic animalia attrahit videre ſe
quia omnia animalia preter dracoꝛeꝫ propt̄
ſuū dulcem odoꝛatū ꝛ pulchritudinē ad ipm
veniunt ꝛ in ſpecie ſua delectant̄. vt dic̄ phi-
ſologus. Si etiā ſic delectat aſpectus prato-
rum ſuauitas lilioꝛum roſaꝝ ꝛ violaꝝ ame-
nitas floꝛentium vinearum. Quantū credis
delectat videre ſummū bonū ꝛ ſi ſic creatum
delectat videre ſolem. Juxta illud Eccs. xj.
Dulce lumen ꝛ delectabile eſt oculis videre
ſolem quantū credis delectat intueri ſolē cre-
antem. Dicit enim Ambro. in exame. Tunc
aquila eſt in ſumma delectatōe dum aſpicit
ſolē in rota. Jta etiā abſq̧ ſumma delectatio-
ne non pōt videri diuina eſſentia. Jō dicitur
j. Pet. j. Videntes exultabitis leticia ienar-
rabili. quia exponi nō poteſt. Et qui ſel̄ gu-
ſtaret hanc dulcedinē milleſies p̄ xp̄o nō ti-
meret moꝛi. Sic beatus Bern̄. dicit. Qui ſel̄
te guſtaui nunc milleſies moꝛi poſſem vt ite-
rū te guſtarem. vtinā ꝛ nos etiā haberemus
deſiderium prophete qui ait. Sicut ceruus
deſiderat ad fontes aquarum. ita deſiderat
anima mea ad te deus. Tertio vident angeli
deum viſione plenaria. ſi enim illud bonum
non eſſet ſummū angeli ex toto appetitu nō
perficerentur ſed ſemper magis appetē poſ-
ſent. ideo neceſſe ē vt ſit pleniſſimum. Jō di-
xit dominus ad Moyſen. Exo. xxxiij. Ego
oſtendam tibi omne bonum. Et propheta di-
cit. Domine apud te eſt fons vite. Fons eni
habet abundantiam aquarū vt ſit pncipium
fluuioꝛum ꝛ cū ex plenitudine aquas tenere
non poſſit eas ad remotiſſima loca diffundit
Sic etiam tanta eſt illa gloꝛia vt redundet in
coꝛpoꝛa vt ſint ipſa plurimū gloꝛioſa. Quar-
to angeli vident deum viſiōe pacifica ꝛ ſecu-
ra. Quid enim valeret ſi eſſet viſionis ſereni-
tas ꝛ ſerenitati adeſſet iocūditas ꝛ iocūdita-
ti ſocietas ſi nō eſſet ibi optata ſecuritas. Jō
dicitur Exo. xxxij. Sedebit populus meus
in pulchritudine pacis in tabernaculis fidu-
cie in requie opulenta. Ve igitur filijs dāna-
toꝛum qui expulſi a diuina viſiōe ſemp erūt
in tenebris excluſi a viſione plenaria erunt i
omnibus malis ꝛ excluſi a viſiōe ſecura eter-
na pena affligent̄. ꝛ hoc quo ad ſecūdum

¶ Sermo ſecūdus de angelis

ANgelis ſuis mā-
dauit de te vt cuſtodiant te i oib⁹

vijs tuis.pſ̄.xc. A ¶Terreni reges ſolent
ſub ſe habere plures milites quoꝝ aliq̄ ſolū
modo in aula regia manēt regēqꝫ circumdāt
ad eiuſqꝫ ſolatia cantica leticie decantāt Sic
legit̄.j.Reguꝫ.xvj.de rege Saul qui dixit.
Prouidete mihi aliquē bn̄ pſallentē ⁊ addu
cite ad me.Dictū ē aūt ei de milite dauid qui
bn̄ ſciret pſallere ⁊ eēt vir prudēs in v̄bis et
pulcher. Jō miſit Saul ad Jſai p̄rem ei⁹ di-
cens. Mitte ad me filiū tuū vt ſtet in cōſpe
ctu meo inuenietqꝫ oēm grām i oculis meis.
Quidā aūt militū cuſtodiunt caſtra regni et
ciuitates. Alij aūt inimicos regis expugnāt
Reliqui vero ad nutū eius obediunt ⁊ quic
quid ipis mandauerit ilico faciunt. ſicut hr̄.
Matt.viij.de cēturione q̄ dixit ad dominū
Habeo ſub me milites ⁊ dico huic vade ⁊ va
dit ⁊ alij veni ⁊ venit ⁊ ſeruo meo hoc fac et
facit. B ¶Spūaliter oipotēs de⁹ qui eſt rex
regū ſup celos ⁊ rex magnu⁹ ſup oēm terrā.
⁊ hꝫ ſub ſe multitudinē militū angeloꝝ. De
quib⁹ dr̄ Job.xxv. Nūq̄d ē numer⁹ militū
eius.q.d.nō ē numer⁹ apud hoies licet apō
deū. ⁊ hoꝝ aliqui ſūt qui aſſiſtūt ⁊ miniſtrāt
ſm illud Dan̄.vij. Mille milia miniſtrabāt
ei ⁊ centena decies milia aſſiſtebāt ei. Etiam
illi cantant ei cantica leticie dicētes illō Eſa.
vj. Sanct⁹ ſanctus ſanctus dn̄s deus exerci
tuum. Et ſimiliter illud Apo.vij. Et benedi
ctio ⁊ claritas ⁊ ſapientia ⁊ grāruꝫ actio ho-
nor virtus ⁊ fortitudo deo nr̄o in ſecula ſecu
loꝝ. Quidā autē angeloꝝ cuſtodiunt ciuita
tes ſuburbia atqꝫ villas. vt ſunt illi qui nob
ſunt ad cuſtodiam deputati cuſtodientes ſta
tū virginū cōtinētiū ⁊ cōiugatoꝝ ⁊ caſtra re-
ligioſoꝝ de illis dr̄ Eſa.lxij. Sup muros tu-
os hieruſalem cōſtitui cuſtodes qui tota no-
cte ⁊ tota die nō tacebūt. Alij vero dimicant
p̄ nobis cōtra demones. ſm illud Apoc̄.xij.
Factū ē prelium magnū in celo Michael et
angeli eius p̄liabant̄ cū dracone. Sed reliq̄
ad voluntatē dei faciunt oia mādata ei⁹ exe-
quentes. de quibus dicūt v̄ba themat̄. An-
gelis ſuis mandauit de te. ⁊c̄. Jn quib⁹ ver-
bis duo tāgunt̄. Primo magnitudo deifica
iubens hilariter ibi. Angelis ſuis mādauit.
Scd̄o promptitudo angelica exequēs celeri
ter. ibi. vt cuſtodiant. ⁊c̄. De primo ē notan-
dum. dicit Solinus in li. de mirabi. mundi.
Cōturnices ſūt quedā auicule timide. timēt
enim vndiqꝫ accipitrē ⁊ q̄diu ipum vident
tamdiu de terra nō ſurgunt. habent eni con-
ſuetudinem vt veniente hyeme poſt eſtateꝫ
mare tranſeunt ad calidas regiones. ſed qꝛ
timent accipitrem viam arripere nō audent
niſi habitis ducibus. Jdcirco natura inſtin
ctu naturali p̄cipit cōturnicibus que ſm Jſi
dorum li.xij. ſolite ſunt cū accipitribus pu-
gnare vt precedāt alique ⁊ eas ducant vt ad
loca veniant cupita ⁊ optata. M ¶Myſtice
per cōturnices poſſunt intelligi hoies q̄ mo-
re conturnicū ſemp̄ habent timere accipitrē
infernalē diabolū. qꝛ vt habet̄ in cano. nulli
dubi.iij.q.j. inimicus noſter non ceſſat circū
ire querens quem deuoret. ⁊ querere quos
ex fidelibus perdat ⁊ maxime illos quos ar-
dentiores in ſeruitio ſaluatoris eiuſqꝫ fami-
liares inuenerit. Jdeo chriſtus qui ē totius
nature dominus mandauit angelis qui ſunt
conſueti cum diabolo preliare vt nos in hac
periculoſa via qua ad patriam pergimus de
fendant ab illo ⁊ gubernent. illi autem man-
dato dei obtēpantes quottidie nobis aſſunt
ſicut teſtatur Origenes omelia.lxvj. Adeſt
enim vnicuiqꝫ noſtrum ⁊ minimis in eccleſia
dei angelus bonus qui regat qui moueat q̄
gubernat qui pro actibus noſtris corrigēdiſ
quottidie videt faciem patris qui in celis ē.
D ¶Et eſt notandum dicit archidiaconus
Guido in roſario ſuper decretum q̄ angeli
ex mandato dei precipue nobis ſeruiunt i q̄n
qꝫ. vnde verſus. Excitat atqꝫ iuuat protegit
fert a deo portat. Primo igitur excitant nos
a ſomno culpe aut peccati ne a diabolo occi-
damur. Dicit Jſidorus li.xij. de quodā ſer-
pente qui hoiem in ſomno occidit ⁊ declarat
in exemplo de Cleopatra ethiopum regina
que cum mori quereret ⁊ conſuleret quoſdā
qua morte meli⁹ ſe interimeret conſultuꝫ fuit
vt talem ſerpentem dormienti ſibi appone-
ret. qō cum feciſſet iſta morte quaſi ſomno ē
reſoluta. quia dicit Areſtoteles in libro.xiiij
animalium. Quando homo dormit in cāpis
aut in alijs locis vbi talis ſerpens habitat in
trat os hominis propter calidum anhelitum
quia ipſe eſt frigide nature ⁊ ſic veneno itra
intoxicat hominem ⁊ inteſtina ipſius corro-
dit. ⁊ ſic occidit leuiter dormientem. Sꝫ con
tra talem ſerpentem pugnat lacerta beſtiola
modica. nam cum ſentiat preſentiam ſerpen-
tis ſaltat ſuper faciem dormientis ſcalpens
pedibus vt excitet ⁊ premuniet cōtra anguē
vt dicit Auicenna. Per hunc ſerpentem in-
telligitur diabolus. de quo Gen̄.iij. Serpēs
erat callidior cunctis animantibus. Hui⁹ ſer
pentis mos eſt vt cum viderit hominē dor-
mientem in peccatis in anima ipſum occidit
⁊ illa dicitur mors ſpiritualis quando quis
moritur per peccatum mortale. vt habet̄ de
pe.di.iij. dicens. ⁊ tandē occidit ipſū morte

gehēnali ⁊ eterna. de quo dicit. b. Auguſti=
nus ⁊ habeť de pe. diſ. vlť. in fine. Qui inqͣt
īpenitēs moriť oīno moriť ⁊ eternaliť crucia
tur. Hac morte occidit diabol⁹ diuitē epulo
nem Luc. xvj. de quo diciť. Mortu⁹ ē et di=
ues ⁊ ſepultus ē in inferuo. Sed ne nos tali
morte moriamur ſeu a diabolo ita occida/
mur datus ē cuilibet angelus ꝓprius q̄ mo/
re lacertule hui⁹ fidelis aīalis excitat hoīem
a ſomno peccatoꝝ inſpirans ſibi illud apoſto
li ad Eph. v. Surge q̄ dormis. ſ. in peccatis.
ſurge a mortuis. i. a peccatis mortalib⁹. et il=
luminabit te chriſtus. Reuera noſtri angeli
multotiēs nos interi⁹ admonēt ſurgere a pec
catis ſi ſaltē acq̄eſcere his vellemus. qď figu
ratum eſt. iij. Regl. xix. vbi legiť ꝙ Helias
fugit a facie Jeſabel timēs ſe ⁊ ſubter vnam
iuniperū ſe poſuit ꝑ triſticia ⁊ dormiuit. Et
ecce angelus domini tetigit eum dicēs. Sur
ge ⁊ comede grandis eni tibi reſtat via qui
ſurrexit ⁊ angelo obediuit. Sic ſunt etiā non
nulli qui ſtatim inſtinctibus angelicis obedi
unt ⁊ a ſomno peccati exurgunt. Si autē ta=
li inſtinctui homo non obedit multotiens ab
angelo percutiť exterius aut infirmitate aut
alia paſſione vt qui ſic leuiter nō excitanť ex
urgunt tamē coacti. qď figuratuꝫ ē Act. xij.
vbi legitur cum Petrus dormiret inter mi=
lites aſtitit ei angelus domini ⁊ percuſſo la=
tere excitauit eum dicens. Surge velociter
⁊ ceciderunt cathene de manibus eius.
¶ Secundo angeli iuuant nos ſuis inter=
ceſſionibus. quia dicit Bern̄. ſuper cantica.
Diſcurrit angelus medi⁹ inť dilectū et inť di
lectā vota offerens ⁊ referēs dona excitat il=
lam placat illū. Jō diciť Dan̄. x. Nō fuit ad
iutor meus in omnib⁹ his niſi Michael pri=
ceps noſter. Cui cōſonat Auguſtin⁹ in li. ſo=
li. c. xxj. Angeli adiuuant laborātes ꝓtegūt
quieſcentes hortanť pugnantes honorāt vi
centes cōgaudent gaudentibus compatiun=
tur cōpatientibus. Ideo refert Vincentius
libro. viij. c. lxxxiiij. de quodam clerico qui
erat ſeculo multum deditus ⁊ tamē ad mari
am deuotus hic cum moleſtia graui corpori
tangeretur deſperauit. quia tantus erat do=
lor vt linguam ⁊ labia manducaret. qui cum
ſic iaceret horrendus aſpectu vidit iuxta le=
ctuli ſui caput hominē pulchra facie ⁊ reue=
rendo aſpectu aſſiſtere ⁊ erat eius angelus ſi
bi ad cuſtodiam deputatus. Qui egroti erū=
nas deplorās ait. O domina Maria ſi tu ſic
abes tuis q̄s tunc aderit nō tuis. Nō ſic dn̄a
non ſic ad nihilum deueniat ſpes hominū.
ſcꝫ ꝙ in te incipiant non inuenire refugium.
Et cum hoc intercedendo clamaret aduenit
mater dei eūq; egrotantē lacte ſuo ſanauit.
Ex quo pꝫ ꝙ angeli adiuuāt ſuis interceſſio
nibus ſibi ad cuſtodiā deputatos. Tertio an
geli nobis ſeruiūt tam ab hoſtibus viſibilib⁹
q̄ȝ inuiſibilib⁹ protegendo. recte enim ſicut ſtel
le ſm̄ naturales protegunt nos a niuijs algo
ribus calorem inferioribus infundendo. Si
enim ſtelle non eſſent illa inferiora duduꝫ fri
gore periſſent. vt pꝫ de ſole q̄ ſuo calore hye
mis temperat frigus. ita angeli ꝓtegūt nos
a tribulationibus inimicoꝝ ne nimia offenſi=
one tēptationū ſuccūbamus. ⁊ ſi nō adeſſet
angelica protectio dudum propter demonū
impugnationem ſuccubuiſſem⁹. Jō ſm̄. pſ̄.
xxxiij. Immittit dn̄s angelos in circūitu ti=
mentium eum vt eripiat eos. qď figuratum
eſt. Exo. xiiij. ꝙ angelus domini aſtitit viſi=
biliter inter caſtra egyptiorum ⁊ populū iſrl̄.
Et iſrael ab egyptijs protexit ita vt dicerent
egyptij fugiam⁹ iſrael. q̄ꝛ dominus pugnat
pro eis cōtra nos. Ad idem legiť. ij. Mach.
x. Cum magna pugna eſſet inter iudam ma/
chabeum ⁊ Timotheum apparuerūt aduer
ſarijs quinq; viri de celo in equis frenis au=
reis decorati ducatum iudeis ꝑſtantes. Ex
quibus duo machabeum habentes mediuꝫ
incolumen ſeruabant. in aduerſarios autem
tela ⁊ fulmina iaciebant. ⁊ interfecti ſunt vi=
ginti milia quingenti ⁊ equites ſexcenti.
¶ Quarto angeli bona noſtra deo offerūt
⁊ deus per ipſos vota noſtra ⁊ deſideria ac=
ceptat. Recte ſicut ſol vt ait Auicenna ď q̄t=
tuor diluuijs ſurſum fert vapores ⁊ inflam=
mat ipſam terram mediantibus ſtellis ſuam
virtutem participans influenſq; eiſdeꝫ. Ita
angeli ferunt ſurſum oratiōes noſtras ⁊ alia
opera bona ſm̄ ꝙ dixit Raphael Tob. xij.
Quando orabas ⁊ elemoſynas faciebas ob
tuli orationem tuam coram domino ⁊ chriſt⁹
verus ſol influit virtutē ⁊ gratiam humaniſ
mentibus mediantibus angelis Ideo refert
beatus Auguſtinus libro ſolilo. xxix. c. Dili
gunt angeli cōciues ſuos per quos ſue ruine
ſciſſuras reſtaurare expectant. ideo magna
cura ⁊ vigilanti ſtudio aſſunt nobis omnib⁹
horis ⁊ locis ſuccurrentes ⁊ prouidentes ne
ceſſitatibus noſtris ⁊ ſolliciti diſcurrentes i=
ter nos ⁊ te domine ⁊ gemitus noſtros ⁊ ſu=
ſpiria referentes ad te vt impetrent nobis fa
cilem tue benignitatis clementiſſime propiti
ationem ⁊ referant ad nos deſideratam tue
gratie benedictionem. Et ꝙ offerūt vota no=
ſtra deo figuratum eſt. Luc. j. ꝙ Zacharias
pater Johannis offerebat incenſū. apparuit

ei angelus dñi Gabriel ſtans iuxta altare vt incenſionē deuotionis deo offerret. Quinto angeli egredientē aiaʒ d̄ corpe corā deo portāt ſi a vitijs totaliter eſt mūdata. Si aūt habet adhuc aliqđ purgabile ad purgatoriū ab eiſ dem portat. Teſte Damaſ. libro. v. qui ait. hoc ipſum firmiter impterriteqʒ teneam⁹ ꝙ anime ad purgatorium nō a demonibus ſed a cunctis angelis deducant. ꝙ autem portāt animas totalit mundatas corā deo patet de aia Lazari Luc. xvj. vbi legit. factū ē vt moreret mēdicus ⁊ portaret ab angelis i ſinum Abrae. Et hoc quo ad primū. Quantū ad ſecundū cum dr. vt cuſtodiant te. ⁊c. eſt notandū Scimus hoc naturalit quādo colūbe iuuenes ſunt in nido indigent cuſtodia parētū ne ab auib⁹ rapacib⁹ nidos aliqn̄ intrantib⁹ rapiant ⁊ necent. Similiter cum volare de nido temptant iterato in aera a parentib⁹ ſb leuant ne ad terrā cadant ⁊ hominib⁹ preda fiant. Accedente autē veſpere volant cū eis iterum ad nidum educēdo quouſqʒ aſueſcūt ad volatum. ⁊ ſic ab auibus infra ſtantibus ſunt ſecure. ¶ Myſtice p columbas intelliguntur anime hominum quas domin⁹ vocat colūbas. Cañ. ij. cum dicit. Surge propera amica mea. colūba mea ⁊ veni. Recte enī ſicut columba pro cantu leticie iugiter habet gemitum ita anime deuote in preſenti tempore debent gemere ꝓ peccatis. ⁊ ſi nō ſuis tamen alienis. quia beati qui lugent quoniam ipſi conſolabuntur. Matth. v. Iſte aie hominum in omni loco indigent cuſtodia angelorum quando adhuc ſunt in nido. i. in vtero maternali ne a diabolo ſuffocentur quando iam egreſſe ſunt ex vtero ne gratia baptiſmali ſpolientur. Diabolus enim ſcit illud dictū Auguſtini qđ ponitur de conſe. di. iiij. c. firmiſſime. Qꝛ non ſolum homines rōne vtētes verum etiam paruulos qui ſiue in vteris matrum viuere incipiunt ⁊ ibi moriunt. Siue iam de matribus nati ſi ſine ſacro baptiſmate qđ datur in nomine patris ⁊ filij ⁊ ſpiritus ſancti de hoc ſeculo tranſeunt ſempiterno igne puniendos quare aſſidue nititur vt ab ortiuus ꝑeret vel puer ſine baptiſmo moriat Sed datur angelus cuilibet puero ſtati nato in vtero ⁊ ex vtero iam egreſſo q̄ puerum ſic cuſtodiat ne ſine baptiſmo hinc diſcedat. Ex quo elicitur ꝙ iſte ſunt matres diabolice que pueros ſuos necāt ꝑtermiſſo ſacro baptiſmate ⁊ hoc habent ex diabolico inſtictu. Neceſſaria eſt etiam cuſtodia angeli homini in mundo viuenti quia alias poſſet ad multa mala ⁊ peccata prolabi. ſed cuſtodit ipſū angelus ſm Auguſtinum libro ſolilo. xxix. c. ſecum in omnibus vijs ambulando intrādo ⁊ exeundo ⁊ peccata que facit cōculcare. De q̄bus pſ. Super aſpidem ⁊ baſiliſcum ambulabis ⁊ cōculcabis leonem ⁊ draconeʒ. ¶ Ib Per aſpidem qui aurem ad terram figit nei cantatores audiat ſignificantur auari q̄ cor ſuum in terram figunt ne deū vel predicatorem audiant admonentem. Per baſiliſcuʒ q̄ viſum venenatū habet ſignificant luxurioſi qꝛ ipſa luxuria implicat etiam aſpectib⁹ ſicut habetur. ij. Reg. xj. ꝙ dauid vidit Berſabe per centum paſſus lauantem ſe acceſſiuit eā ⁊ adulteratus eſt cum ea. Per leonem q̄ aliorum animalium regem ſe fecit ſignificant ſuperbi qui vltra alios ſemper volunt dominari. Per draconem qui viſu inficit dentibus mordet cauda ſtringit ⁊ trahit ſignificantur inuidi ⁊ detractores ⁊ ex cōſuetudine peccātes qui peccatis adeo inuoluūt ⁊ a diabolo conſtringuntur. ꝙ ſe inde expedire non poſſunt. qꝛ Prou. xviij. dicit. Peccator cum in profundum venerit contēnit. Neceſſaria igitur eſt homini cuſtodia angeli vt eius adiutorio poſſit iſtas beſtias coculcare. ſ. aſpidē auaricie baſiliſcum luxurie leonem ſuperbie ⁊ draconem inuidie ⁊ detractiones mortiferas ⁊ ꝯſuetudīes prauas Eſt etiā cuſtodia neceſſaria homini de mundo per mortem exeūti. quia diaboli ſm Grego. in omel. quaſi q̄dam latrunculi iter noſtrū obſident ⁊ quem non poſſunt diuitijs in vita decipere nitunt in morte ſupplantare maxime de fide tēptando ⁊ in deſperationem propter peccatorum multitudinem protrahendo. ne igitur nobis hoc fiat facit quolibet anno eccleſia feſtū de angelis ſm Guil. in rationali diuinorū. lib. vij. vt nobis hic viuentibus auxilia adminiſtrent ⁊ de mundo exeuntes a demonib⁹ protegant. ⁊ ne nos in deſperationem trahē tūc permittāt. Et hoc quo ad ſecundū. ¶ Gaudium igitur erit angelis dei ſup vno peccatore penitentiam agente. ſic ſcribitur Luc. xv. Et quia gaudent de noſtra cōuerſione ⁊ nos gaudere debemus de eorum glorificatione. ⁊ ſi de nobis feſtum faciunt in celis ⁊ nos de ipſis facere debemus in terris. Ideo de angelis eccleſia quater i anno ſolenniçat. Pria ſolennitas hoc die agitur ⁊ apparitio dicit que facta eſt in monte gorgaro. Refert Iacobus Ianuenſis. ꝙ in apulea eſt q̄dā monſ gorgarus nomine. iuxta ciuitatem que dicit ſepontis. in qua ciuitate anno domini. cccxc erat quidam vir gorgarus a quo mōs ille accepit qui ouiuʒ ⁊ boū habebat multitudinē

vt habetur in rationali diuinorum. ⁊c.

¶ Sermo primus de ſancto Hieronymo.

Quaſi mirra ele
cta dedi ſuauitatē odoris. ita ſcri
bitur Eccl. xxiiij. A Plinius in
ſpe. na. li. ij. c. iiij. dicit. Roſa eſt arbor ſpino
ſa ⁊ parua. huius flos inter alios flores obti
net principatum ⁊ ideo ſolet pͥncipalis pars
ſcꝫ caput roſarum floribus coronari ⁊ habet
odorem valde delectabilem ⁊ quanto magis
conteritur tanto magis aromatica ſentitur.
Spūaliter per hanc arborē roſeam intelligit̄
beatus Hieronymus. Nam recte ſicut roſa
in viridarium dominorum ſolet tranſplanta
ri vt exinde domini recreent̄. Ita. b. Hiero-
nymus plantatus ē in hortum delitioſiſſimi
paradiſi celeſtis. ſicut ꝺ hoc ſcribit beat⁹ Eu
ſebius de laude Hieronymi. Ecce inquit di/
lectus pater me⁹ cādidus ſpecioſus ex mili-
bus in quo nō eſt macula paſcit̄ inter lilia in
vinea domini ſabaoth. ecce flos campi ⁊ ro-
ſa modo fragrans odore de horto eccleſie in
viridarium tranſplantatus. Ecce cypreſſus
in altitudinem celi ſe extollit. Hec delicatiſſi
ma roſa in hac vita fuit ſpinoſa per corporis
macerationem. quia ſm̄ beatum Auguſtinū
in epiſtola ad Cirillum. Vinum ⁊ ſicerā non
guſtauit aliqualiter ab omni carnium ⁊ piſci
um eſu ſe abſtinuit. coctum quid nō comedit
niſi in vltima egritudine. cilicio ſacco carnē
velut ethiops macerās deſuper panno viliſ-
ſimo tegebat. Stratum alium mollē niſi ter
ram vnq̄ꝫ ſciuit non niſi ſemel fructibus aut
herbarum folijs ſiue radicibus paſtum i die
poſt veſperas ſumpſit. orationibus cōtinue
vigilabat. poſtmodum ſomno feſſus in terra
dormiens vſqꝫ ad noctem mediam q̄ſcebat
qua quidem continue ſurgens hora lectioni
bus ⁊ ſcripturis ſanctiſſimis quibus tota ra
diat eccleſia vti lampadibus precioſus inten
tus vſqꝫ ad eſus horam perdurabat. Ita le-
uiſſima fleuit peccata venialia vt quis eū eſti
maſſet hominem interemiſſe. Ter quotidie
carnē duris verberibus flagellabat itaqꝫ ꝙ
ex eius corpore riuuli ſanguis effluebāt. hec
Auguſtinus. Fuit hec ſanctiſſima roſa glori
oſus ſanctus Hieronymus non magnus in
elatione ſed paruus. in humilitate quā iple-
uit opere ⁊ docuit in ſermone. ſic̄ ſcribit Eu-
ſebius in epiſtola de eius morte. qꝺ docuit
cum erat propinquus morti dicens. Nulla
paupertas deo grata ſine humilitate maluit
deus de beata virgine incarnari propter ei⁹
humilitatem q̄ꝫ propter aliam quācunqꝫ vir
tutem. Sicut enim ex ſola radice ſupbie om-
nia oriuntur mala. ſic ex ſola radice humilita
tis generantur omnia bona. Mat. xj. Diſci
te a me quia mitis ſum ⁊ humilis corde. hu-
miliauit ſe pro nobis obediēs factus vſqꝫ ad
mortem. Iſtius nobilis roſe flores. ſ. ſcientia
rum obtinent inter ſcripta florigera aliorum
doctorum principatum. Teſte beato Augu-
ſtino in epiſtola vbi ſupra dicens. Hierony/
mus in liberalibus ſcientijs ita profecit ꝙ re
latione omnium nullus ſibi ſimilis apparerꝫ
de ſcripturis ſacris vbi multaꝝ ſuarum epi-
ſtolarum quas ad me direxit experientia di-
dici equalem ſibi neminē vnq̄ꝫ noui. Et ſub
dit ꝙ ſi qua que Hieronym⁹ ignorauerit nul
lus hominum vnq̄ꝫ ſciuit. ideo ex ore ſuarū
ſcientiarum totus mundus eſt repletus. ita
vt dicere audet competenter verba themat
prelibata quaſi mirrha electa. In q̄bus duo
tanguntur. Primo glorioſi Hieronymi glo-
rioſa comparatio ad mirrhā. Secundo ſcien
tie ipſius ⁊ fame lata propagatio. ibi. ſuaui-
tatem odoris. ¶ Circa quod notandum.
glorioſus Hieronymus conuenient̄ ad mir-
rham comparatur duplici ratione. Prima
quia mirrha ſm̄ Iſidorū li. xvj. ē gutta mul-
tum amara fluens de quadam arbore in ara
bia dicta mirrha quaſi amara. quia ſua ama
ritudine interficiuntur vermes ⁊ prohibet
ne naſcantur. Ideo vermes odiunt mirrhā
⁊ fugiunt ab eadem. ita noſtra mirrha dile-
ctiſſima ſanctus Hieronymus fuit ita ama/
rus contra peccatores vt diceret ſicut ſcribit
Euſebius in epiſtola de morte eius. vtinam
contra clamaret omnis creatura. quia ſi pec-
cator deum non timet. tamen homines reue-
retur. ideo oderunt eum peccatores ⁊ mali.
ſm̄ ꝙ refert Suetonius in dialo. ſancti mar-
tini dicēs. Hieronymo magis aduerſus ma-
los pugna erat perpetuū certamen. oderū t
eum heretici. quia eos impugnare nō deſijt.
etiam quia vitam eorum inſectatur ⁊ crimi-
na. Sed plani omnes boni mirantur ⁊ eum
diligunt. Sed tamen vt dicit Euſebius. vbi
ſupra. Ipſe fortitudine domini roborat⁹ nō
formidauit aduerſarios ſuos ſed ſuper ipos
correctionib⁹ ⁊ doctrinis ſanctis tonuit dās
imperium regi ſuo ⁊ ſublimans cornu chriſti
ſui. non enim timuit prelatos malos. ſed du-
re correxit exclamans cōtra illos. Heu in q̄t
quot ſunt hodie in eccleſia non paſtores ſed
mercennarij ad quos nihil pertinet de ouib⁹
chriſti ieſu. Sꝫ vt veri⁹ dicā ipimet ſūt lupi

rapaces qui oues rapiunt ⁊ diſpergũt. certe
nihil peius nihil abominabilius ꝙ̃ cũ ille cu
ſtodire debet diſſipat. Et ſubdit. Quot ſunt
hodie in aliquibꝰ eccleſijs ſiles nõ paſtoribꝰ
qui ſubſtantias hoim ⁊ labores tanꝙ̃ infer/
nus inſaturabilis deglutiunt ⁊ non ſolũ eos
a peccatis emendant ſed ipſimet nihil ex ſui
negligentia vel ſuis peſſimis miniſtris vł ne
phandis operibus contrahunt ad illicita ita
ſi deus tales ĩpune derelinqueret deꝰ nõ am
plius eẽt deꝰ. ¶ Deinde cõtra malos ſa-
cerdotes dicit. vt ait idẽ Euſe. de morte Hie
ronymi Ecce inquit mundus vndiꝗ̃ feruet
ſacerdotibus ⁊ monachis tñ a deo preuiſis
vix de centũ vnus reperit̃. nulla certe in mũ
do tam crudelis beſtia ꝙ̃ malus ſacerdos et
monachus nam corrigi nõ patit̃ nec verita-
tẽ vnꝗ̃ audire poteſt ⁊ breuiter dicã. omnes
ꝑeminent in malicia. Et ſubdit declarationẽ
de auaricia coꝝ dicens. Heu quantũ in ꝗbuſ
dã habitu ⁊ nomie creuit cupiditas. imo vt
breuius cauſa huiuſmodi ſpiritualitatis eſt
auaricia. qꝛ certi ſũt lupi rapaces in veſtimẽ
tis ouium vbi ſacerdos vel monachus cupi
dus ẽ ⁊ ſine miſericordia ab eodem plus ꝙ̃ a
ſerpente fuge. Sũt etiã nõnulli qui totũ ſuũ
fructũ eſtimant eccleſias ⁊ monaſteria miro
modo ex opere ⁊ ex pauperuꝫ mercede edifi-
care. in quibus viget tanta cupiditas vt ter-
ram ⁊ oia ſibi deficere putãt. ibi cor ibi mens
ibi eſt ſemper eorum cogitatio vt aliena mar
ſubia poſſint expoliare hoſ ſaluator increpãſ
ait. Matth. xxiij. Ue vobis qui edificatis
monumenta prophetarum. Ecce qui mona-
ſteria edificant̃ ⁊ eccleſias miro modo optãt
bonũ vident opꝰ facere. ſiquideꝫ pauperibꝰ
miſericordiã facerent bonũ eſſet. vis vt opuſ
tuuꝫ placeat deo fac vt de hoc pauperes gau
deant. Qd tẽplũ deo ẽ charius cum pauperi
manũ tribuis an cum viro in ſuis neceſſitati
bus ſubuenis cũ errantẽ ad viam veritatis
reducis. O ꝙ̃ admirabile ⁊ laudabile tẽplũ
edificaſti. hec Hieronymus. ¶ Jtẽ ſcien-
dum beatus Hieronymus amarus fuit cor/
rector ſimonie. Refert Cirillus epiſcopꝰ hie
roſolymitanus in epł'a ad Auguſtinũ ꝙ apd
ſuperiorẽ thebaidam fuit quoddã clauſtruꝫ
dominarum mira pulchritudine decoratum
in quo pene ducente domine multis pollen-
tes virtutibus vnum tamen peſſimũ vitium
ſimonie cõmittebant. Nam obſeruabat̃ apd
eas abuſio vt ſi quã vellent in monialeꝫ reci
pere nõ tm̃ intuitu charitatis quantũ pecu-
nie recipiebant in hoc monaſterio erat ſancti
monialis quedã etate grandeua que vitium
illud plurimũ abhorrebat. cui quadam diei
oratione poſita Hieronymus apparens lo-
cum illum ĩmenſo lumine perluſtrans preci-
piens vt abbatiſſam mane ⁊ moniales cõgre
garet dicens ei niſi a peccato inueterato ceſ-
ſarent vltionem diuinam ſubito expectarẽt.
Quo dicto diſparuit viſione igitur illa ꝑter
rita noctẽ duxit inſomnem adueniẽte crepu
ſculo diei omnes pulſato tintinnabulo ꝯgre
gauit ⁊ ſurgens ĩ medio ꝗ̃ viderat ⁊ audiuit
narrauit ⁊ patefecit qd fuit omnibus monia
libus irriſio ⁊ ex hoc clamantes fatuã. ſꝫ ipa
gaudens de illicita contumelia ad orationes
redijt ſollicitas petens ne oibus contingeret
monialibus qd audiuit. Decem diebꝰ tranſ-
actis nocte media idem iterũ Hieronymꝰ ap
paruit ⁊ predicta nunciauit. Tũc illa. Quis
es domine qui mihi talia mandas. Ait Hie-
ronymus ego ſum ⁊ euanuit. Jlla autẽ ſciẽs
monialiũ duriciã quid ageret neſciens. mal-
lens tñ ab eis inſana ⁊ ebria reputari ꝙ̃ diui
nis cõtra ne ꝑceptis ⁊ fecit vt prius. ille autẽ
audientes eiꝰ ꝟba cum magnis cachinnatio
nibus exierunt. tranſactis tribus diebꝰ eidẽ
moniali dormienti Hieronymus cum ſocie-
tate multa angeloꝝ nocte apparẽs media eã
excitauit ⁊ iuſſit vt de monaſterio ſubito exi
ret ⁊ nõ futuram ſententiã expectaret. Cum
illa multis lachrymis ne hoc fieret ſupplica-
ret. Hieronymus dixit ad abbatiſſam ⁊ cete
ras moniales Perge ſine omni mora nunci-
ans ꝙ niſi peniteãt hac nocte ſentient dinam
vltionẽ. Si aũt in ſua ꝑmanebũt duritia ſta-
tim exeas de monaſterio ne moriaris. his fi-
nitis abſceſſit hoc illa audiens plena triſticia
capitulum adiens ⁊ campana cepit reſonare
qua abbatiſſa a ſomno euigilans cognoſcẽs
ab hac fore pulſatam campanã iracunda ad
capitulum properauit ac vbi eam vidit dirl
minis increpauit nullum voluit audire ver-
bum promittit ſi nõ ceſſaret hec agere ſecum
in manaſterio amplius nõ remaneret. Cui il
la. Ne tardes queſo agere que promittis ꝑ-
fecto me cognoſces iu hoc loco amplius non
manſuram glorioſus Hieronymus mihi ap
parens tantũmodo hoc ſtatiꝫ monaſterio iu
dicium futurum patefecit. hec abbatiſſa au-
diens deridere cepit hanc eſtimans eaꝫ veſa
no capite iſta fari. ⁊ hoſtiariam aduocãs iuſ
ſit vt hanc de monaſterio protinus effugareꝫ
⁊ poſt horam aliquam faceret intrare Factũ
eſt autem cum ſanctimonialis exiuiſſet ſubi-
to totum monaſterium corruit omnes oppri
mens virgines moniales ita ꝙ vna ex eis ali
qua non remanſit. Fuit etiaꝫ. b. Hieronymꝰ

amarus cōtra hereticos. qꝛ ſm̄ Euſeb̄. fuit
malleus hereticoꝝ. Et in eadeꝫ epl̃a dicit de
moꝛte eius. Hic certe pꝛinceps pacis iuſticie
dux doctoꝛ veritatis ⁊ equitatis armiger. ⁊
integritas fidei. cōtra hereticos bellatoꝛ foꝛ-
tis. cuius ſagitta nunq̄ꝫ declinauit retroꝛſuꝫ
nec declinauit clipeꝰ in bello. Refert Cirillꝰ
in epl̃a ad Auguſti. Quidā hereticꝰ arriano
rū rn̄dit cuidam q̄ autoꝛitatē Hieronymi in
ſua diſputatione induceret dixit ꝙ mentiret̃
ſubito fuit diuina vltione ꝑcuſſus anteq̄ꝫ ver
buꝫ finierat clamare tota die non deſijt. Mi
ſerere miſerere glorioſe Hieronyme. quia a
tuis penis duriſſimis toꝛqueoꝛ ⁊ hoc ꝑ totū
diē quāuis vocibus poterat clamās hoꝛa cō
pletoꝛij miſerabiliter cūctis q̄ ad hoc concur
rerunt cernētibꝰ expirauit. Fuit etiā ⁊ ē glo-
rioſus Hieronymꝰ ꝯtra luſoꝛes amarꝰ vltoꝛ
ſicut refert idē beatus Cirillus in epl̃a. Nu-
per in ſamaria dū miſer quidā luderet ⁊ qua
ſi oīa que habere poterat cōtēpſit Hierony-
mi cepit nomē temerarie blaſphemare cūctꝭ
videntibus fulmen de celo cecidit ⁊ ipſum in
teremit. Tres etiā alij ludentes dixert̄ Quā
tā tu vis exercere Hieronyme ptātem. quia
te inuito ludū iſtū alacriter finiemus. his di-
ctis inceperunt ludū. elapſo igit̃ vno inſtāti
ſe terra aperiens illos ſic abſoꝛbuit vt ex eis
amplius nihil viſuꝫ fuit. ¶ Eſt etiā gloꝛio
ſus doctoꝛ amarꝰ nobilium maloꝝ redargu
toꝛ. Teſte beato Euſe. de laude Hiero. Vlu
late inq̄t o vos miſeri nobiles ⁊ potētes ven
to inſtabiles. foꝛtuna elati q̄ alios ꝯfunditis
⁊ tanq̄ꝫ ignobiles cōculcatis. qꝛ huiꝰ vite va
nitatibus obcecati tp̄s vr̄e vite breuiſſime ce
leri moꝛte velut a texente tela ſuccidit̃ foꝛte
hac nocte ſuccidet̃ ⁊ in inferno ſine termino
p̄ alijs cruciabimini moꝛiendo ꝯtinue viuen
tes in laboꝛibꝰ hoīuꝫ in mūdo nō eſtis. imo
nō ſolū cū hoībus nō feritis ſed ⁊ laboꝛātes
viuere nō ꝑmittitis. Jdcirco nō cū hoībus
ſed cū demōibꝰ flagellabimini. Quāto eni i
mundo maioꝛ fuit gloꝛia ⁊ leticia tanto in in
ferno maioꝛ erit pena. Et ſubdit. vn̄ q̄d dicā
xij. xp̄s apl̃os habuit quoꝝ oīuꝫ ſolus Bar-
tholomeꝰ oꝛigine fuit nobilis Mathēꝰ di-
uitijs anteq̄ꝫ apoſtolatū reciperet inſiſtebat ce
teri vō erāt pauperrimi piſcatoꝛes cur h̄ re-
tuli audiatis. Si xp̄s verax ⁊ ſi vera oīa q̄ ex
oꝛe eius audiui ⁊ mēdacia nō ſūt hmōi hoīꝫ
vix vnus aptꝰ regno reperit̃ ex mille. qꝛ vō
multi coꝝ mihi nō credūt poſt modicū tēpuſ
poſiti in toꝛmentis ſentient. hec ille. vn̄ Gre-
goꝛiꝰ Oculos quos culpa claudit pena apit
Secūdo q̄uis mirrha ſit amara tn̄ ē moꝛbo-
rū cōfoꝛtatiua. virtute eni ipſius nerui ⁊ alia
ſenſibilia mēbꝛa cōfoꝛtant̃ ⁊ humoꝛes in iun
cturis ⁊ articulis exiſtentes. vt dicit mgr̄ in
pꝛopꝛietatibꝰ. li. xvij. Sic gloꝛioſus doctoꝛ
Hieronymus q̄ꝫq̄ꝫ fuit amarus malis in coꝛ-
rigēdo. fuit tn̄ bonꝰ ⁊ dulcis bōis in ꝯſulendo
Sicut de hoc refert beatꝰ Euſe. in epiſtola d̄
laude eius dicēs. Cum viderit vultꝰ diſcipu
loꝝ ſuoꝝ ex moꝛte ſua graues ꝯfoꝛtauit eos
dicens. Ceſſet modo luctꝰ ſit omniū vox gau
dens qm̄ nūc tempus acceptabile. Ecce nūc
dies ſalutis ⁊ leticie pꝛe omnibus diebꝰ vite
mee. in q̄ fidelis dominus ī verbis ſuis ⁊ ſan
ctus in operibus ſuis aperuit manū ſuam vt
exulē animā meā reuocaret ad ſupnam glo-
riā. Nolite filij dilectiſſimi quos habui in vi
ſceribus pietatis impedire gaudiū meum ne
pꝛohibeatis reddere terre quod ſuū eſt. Jō
huius cōſolationis ⁊ confoꝛtationis idē bea
tus Euſebius nō imemoꝛ in eadem epiſtola
dicit. Vox certe ſua dulcis ⁊ iocunda qꝛ xp̄i
fideliū erat mel dulciſſimū. Heu qualē eccl̃ia
amiſit conſolatoꝛem ⁊ adiutoꝛem. Extincta
eſt lucerna in medio eccl̃ie micans vt non no
bis ſed ſibi luceat. non mundo ſed celo ſplen-
deat. ¶ Refert etiā beatus Cirillus in epi
ſtola ad Auguſtinū. ꝙ poſt obitū beati Hie-
ronymi quedā hereſis inter grecos ſurrexit
que ad latinos vſq̄ꝫ deuēit que negabat pur
gatoꝛium. ⁊ ſimiliter dicebant ꝙ anime bea-
toꝛum vſq̄ꝫ ad diem iudicij non haberēt gau
dium. nec anime damnatoꝛum interim pate-
rentur toꝛmentum. Et ratio eoꝛum erat. Sic
anima cum coꝛpoꝛe meruit vel peccat. ita cuꝫ
coꝛpoꝛe reciperet pꝛemia ⁊ toꝛmenta. Creſcē
te igitur hac ſecta tantus doloꝛ irruit in chꝛi
ſtifideles vt pigeret eos viuere. Jndicēs igi
tur epiſcopus Cirillus ieiunium trium dieꝝ
vt ſuā fidē diuina bonitas ſic non permitte-
ret agitari. Expletis igit̃ his diebus Hiero-
nymꝰ ſuo dilecto filio apparuit Euſebio oꝛa
tioni incūbenti benigna cum locutione ꝯfoꝛ-
tans dixit ei. Jn hac peſte moꝛtifera minime
foꝛmidare debes. quia finis ſibi iam imponē
dus eſt. Videns igitur Euſebius tanto euꝫ
modo fulgentē ſplendoꝛe. ita vt oculis hūa-
nis in eum reſpicere nō valeret clamans pꝛe
gaudio dulces fundens lachꝛymas ait. paṫ
mi Hieronyme. Et hec verba pluries reite-
rans ait. Cur me deſeris cur meam ſanitateꝫ
ſpernis certe teneā nec te dimittam. Ad quē
Hieronymus. Non te inquit dilectiſſime fili
deſeram confoꝛtare. viceſima enim die me ſe
queris ⁊ ſimul in gaudio permanebis ſine fi-
ne. Sed hoc Cirillo cunctiſq̄ꝫ fratribus nun

cia vt die craſtino iuxta preſepe domini vbi corpus meum requieſcit omnes in vnum cõueniant tam catholici ꝙ̄ illius ſecte viri ⁊ tu trium hominum qui in hac ſunt vrbe hac nocte defuncti cadauera inhumata ad locũ vbi corpus meum eſt facias deportari ſuꝑ quemlibet ſaccũ quo vtebar pones ſtatim vite priſtine redditi hanc hereſim extirpabunt ⁊ valedicens ei diſparuit. Veniẽs aũt Euſebius mane ad Cirillum que viderat enarrauit et omnibus congregatis predictorum virorum cadauera illic deferri fec̃. acceſſitqꝫ ad ſingulorum flexis genubus ⁊ manibus in celũ tenſis cunctis audientibus ſic orauit. Deus cui nihil impoſſibile nihil graue inuicte fortitudinis ⁊ virtutis qui facis mirabilia magna ſolus ⁊ nullũ in te ſperantium ſpernis. nunc preces ſeruorum tuorum exaudi vt tua quam dediſti fides inuiolata maneat nec eorum error appareat per merita ⁊ interceſſionẽ glorioſiſſimi dilecti Hieronymi Introduc i hec cadauera animas quas de ipſis egredi voluiſti ⁊ ſacco eorum cadauera tangens in ea ſpiritum protinus introduxit. Qui ceperũt beatarum animarum gloriam peccatorum penas tam purgatorij ꝙ̄ inferni clara voce omnibus intimare. quia beatus Hieronymꝰ ipſos defunctos ſicut retulerunt Cirillo duxit ad paradiſum purgatorium ⁊ infernum vt q̄ ibi agerentur patefacerent vniuerſis. His igitur peractis tam fideles tam ſecte erronee videntes tam certum erroris experimentum laudes referunt creatori. Ex his igitur geſtl in multo maioribus fama huius ſanctiſſimi doctoris Hieronymi longe lateqꝫ eſt prolata ſicut de hoc dicit venerabilis Euſebius de morte eius. In generationem inquit ⁊ generationem virum annunciate. quia per illum deus oſtendere voluit vt magnificaret eum ⁊ colendum exhiberet vniuerſis ꝙ̄ magnus eſt iſte tot faciens mirabilia. quia certe ſimilis nõ eſt ſibi ẜm opera ſua magna ⁊ magnalia. de hoc ꝑ mũdũ reſonet vniuerſũ ſui glorioſi triumphi fama in omnis terre ſpatio rutilat ſua lucida ligua. Et tantum de illo.

¶ Sermo ſecũdus de beato Hieronymo

Quaſi oliua ſpecioſa in campis ⁊ quaſi plantatio roſe in hiericho. Ecc̃i. xxiiij. Conſuetudo obtinuit in curijs ſecularium dominorum ꝙ fidelem militẽ ⁊ pre alijs ſublimiorem ⁊ digniorem quem ob ſui fidelitatem honorat dominus ⁊ laudat non ſolum dominꝰ ſed alij ſatrape ⁊ capitanei hunc honorant ⁊ ceteri famuli. quod figuratum eſt Heſter. iij. vbi legitur ꝙ rex Aſuerus exaltauit quẽdã militem nomine Amon ſuper omnes principes regni ſui faciens eum poſt ſe. ſecundum ideo hec videntes omnes alij honorabãt ipſum ⁊ ei genua flectebant. Myſtice Aſuerꝰ qui interpretatur beatitudo ſignificat chriſtum qui eſt beatitudo omnium electorum. q̄ hodie exaltauit dilectum atletham beatum Hieronymum ⁊ in ſublimioribus ſedibꝰ celeſtis curie collocauit. Teſte Auguſtio i epiſtola ad Cirillum dicens. Nullum dubium ẽ intra patrum manſiones ipſum ſanctiſſimum Hieronymum vnam ex maioribus ⁊ ſublimioribus ſedibus obtinere. cum enim homo ibidem ẜm opera premiatur ⁊ iſte perfectorum pene vite extiterit clare patet ipſũ de maioribus ⁊ ſublimioribus celeſtis hieruſalem fore ouibus. Et declarat hoc in exemplo dicẽs Cogitanti mihi quid laudis de Hieronymo recitarem hora veniente noctis me ſomnus oppreſſit. ⁊ ecce maxima affuit multitudo angelorum inter quos fulgente plus infinito ſole duo erant viri ita ſimiles vt nulla in eis videretur differentia niſi ꝙ alter tria ſerta gerebat in capite ex auro ⁊ lapidibus precioſis. alt̃ v̄o duo Hi cãdidiſſimi iduti collobijs vndiqꝫ auro ⁊ gẽmis cõtextis ⁊ tante erant pulchritudinis vt nõ poſſet ſatis quiſpiã imaginari accedẽtes ad me pauliſper ſteterũt. Deinde q̄ tria ſerta ferebat his v̄bis me allocutꝰ ẽ Cogitas auguſtie q̄d debeas laudis d̄ Hieronymo ꝓferre. ⁊ diu cogitãs non inueniſti. ideo huc venimus vt eius gloriã tibi indicemus. Iſte Hieronymꝰ ẽ. qꝛ ſicut equalꝭ mihi in vita ⁊ ſanctitate fuit ita ꝑ oia in gl'ia equalis eſt ⁊ que poſſũ ipſe poteſt. Sertum autem qđ illo plus fero aureola martyrij eſt quo vitã finiui corporis. ſed quia ipe vitam gladio nõ finiuit aureolã non habet. Serta v̄o duo alia que habemꝰ aureole ſunt que ſolis virginibꝰ ⁊ doctoribus dantur. de hoc vt videbatur mihi reſpondi. Quis es dñe: Et ille. Iohãnes baptiſta ſũ qui huc ad te deſcendi. vt nunciarẽ tibi Hieronymi gloriam quatenus ipſum gentibus nuncies hec ibi. Et qꝛ ipſum chriſtus in tantum exaltauit honorando. vt etiam maiores ſancti in celo ſicut Johannes baptiſta. ⁊ ceteri ipſum laudent. Ideo ẜm Auguſtinum in epiſtola vbi ſupra non pigeat hoiem hũc venerari. Quare ob honorem ipſius verba p̄dicta thematis ſunt aſſumpta

cum dꝛ Hieronymꝰ fuit quaſi oliua ſpecioſiſ
ſima. In quibꝰ vbis beatus Hieronymꝰ cõ-
mendaꝛ a duobus. Primo a placabili recon
ciliatione. ibi. Quaſi oliua. Scḋo a laudabi
li introductione. ibi. ⁊ q̄ſi plãtatio roſe i hie-
rico. Dico p̄mo ꝙ gl'ioſus doctoꝛ ⁊ beatiſſi-
mus Hieronymus cõmēdaꝛ a placabili recõ
ciliatione in hoc ꝙ dicit. Quaſi oliua ſpecio
ſa in cãpis. ¶ Circa qḋ ſciendũ. Iſidoꝛus
li. xvij. Oliua eſt arboꝛ recõciliationis. qḋ ꝓ
bat per hiſtoꝛiam romanoꝝ in qua legiꝛ quã
do romani mittebanꝛ pꝛo pace offerenda vł
facienda ſine oliuarum ramis nõ mittebanꝛ
in ſignum reconciliati federis. De illo etiam
cum Noe columbam emiſiſſet pꝛo inquiſitio
ne reconciliationis dei. nõ cum alterius ar-
boꝛis ramuſculo ſed ſoluꝫ cum oliue interſi-
gnio ad arce feneſtrã eſt reuerſa. ⁊ hoc habe
tur Gen̄. viij. vbi legitur ꝙ ceſſante diluuio
⁊ aque iam eſſent in ꝑtes diuiſe ⁊ diminute
aperuit Noe feneſtram arce quã fecerat di/
miſitq꜠ coꝛuũ qui egrediebaꝛ ⁊ nõ reuerteba
tur donec aque ſuꝑ terram ſiccarenꝛ. emiſit
q꜠ columbam poſt eum vt videret ſi ceſſaſſēt
aque ſuper terram que cum non inuenit vbi
requieſceret pes eius reuerſa eſt ad arcã. Ex
pectatis vltra quã ſeptē diebus rurſus dimi
ſit colũbam ⁊ illa venit ad veſperã poꝛtans
ramum oliue virentem folijs in oꝛe ſuo per
qḋ intellexit Noe ꝙ iam ceſſaſſent aque ⁊ iã
deꝰ recõciliatus eēt mundo. ¶ Myſtice
per oliuam intelligiꝛ beatus Hieronymꝰ q̄
in campo celeſtis hieruſalem firmiter iam ex
tat radicatus neq꜠ ventus doloꝛis neq꜠ tēpe
ſtas tribulationis valet eum vnq̄꜠ eradicare
ita ꝙ de ipſo põt dici illud Hieronymꝰ ē q̄ſi
oliua ſpecioſa in campis .ſ. celi. ibi ſm btm̄
Euſeb. in ep̄la de moꝛte Hieronymi eſt felix
refectoꝛiũ animaꝝ poſt laboꝛes ⁊ erũnas ibi
dulcis ſolennitas angeloꝛum vna ſocietas ⁊
charitas omniũ ciuiũ ſupernoꝛuꝫ. ibi nemo
timoꝛe cõcutitur. ibi penitus nulla cognoſci
tur anguſtia ⁊ tribulatio nulla adũſitas nul-
la infirmitas dn̄atur In hoc igiꝛ ſecuriſſimo
campo ⁊ vndiq꜠ floꝛibus virginũ roſis mar
tyrum ⁊ violis confeſſoꝛum ⁊ doctoꝛũ redi-
mito ſpecioſa. hec floꝛet oliua ſanctiſſimꝰ do
ctoꝛ Hieronymus vbi pꝛo ſuis deuotꝭ famu
lis oꝛat aſſidue illos deo recõciliando ⁊ non
ꝑire ꝑmittēdo. ſm qḋ dicit. b. Euſe. in ep̄la
de moꝛte Hieronymi. Uir iſte mitiſſimꝰ i po
pulo ſuo apparuit ⁊ deo dilectꝰ ⁊ hoibꝰ oꝛat
nũc ꝓ eccl'ia ſancta. Et ſubdit. Hic certe dux
nr̄e fidei ad ſe currētes ad celi ꝯtrahit arcem
⁊ illḋ ꝓbat Cirillꝰ hieroſolymitanꝰ ep̄s i ep̄la

ad beatum Auguſtinũ. Refert enim ꝙ in ſu-
perioꝛibus partibus egypti in deſerto q̄daꝫ
degebat monachus Helias nomine antiq̄ſſi
mus magna vite ſanctitate radians qui in vi
ta beati Hieronymi ei familiaris valde exti-
tit. Hic die quodam incumbens oꝛationibꝰ
ſomno repentino a duueniente aliquantũ ob-
doꝛmiuit. ⁊ ecce in viſione in quodam pala-
tio mire ⁊ ineffabilis pulchꝛitudinis ⁊ a moꝛ
talibꝰ nũq̄꜠ viſum vt ſibi videbaꝛ erat. Cun
q꜠ per hoꝛã per palatium huc atq꜠ illuc gra-
diens eius admirareꝛ pulchꝛitudinem vidit
quoddã pꝛeparari tribunal a quibuſdam ni
mie pulchꝛitudinis iuuenibus ſtratis tapetꝭ
⁊ veſtibus auro gemmis ⁊ multiplici artifi-
cis varietate decoꝛatis. circunquaq꜠ parieti
inuoluto in quo poſtmodũ rex cum maximo
decoꝛatu magna ſocietate viroꝝ ſole lucidi-
dioꝝ ſe poſuit vt iudicia exerceret. Intˀ hec
cuiuſdã pꝛeſulis aïa catenis igneis vincta a
demonibus appoꝛtata maieſtati regie p̄ntã-
tur que pꝛiuſq̄꜠ de aliquo interrogareꝛ cepit
diris vocibꝰ infernalibꝰ ſe mãſionibꝰ digniſ-
ſimã acclamare. hãc intˀ ceteras maxime aſſi
gnans cauſam p̄ncipalē qm̄ vanis mundi in
tēta cõuiuijs ⁊ veſtibꝰ ⁊ hmõi ſtultiſſimis va
nitatibus ⁊ voluptatibꝰ delectata eēt. quibꝰ
finitis lata per iudicē ſententia vt penis iſer
nalibus tradereꝛ donec coꝛpoꝛi iũcta dupli-
ces penas ſuſtineret. mox illũ ſecũ ferēs oïs
illa neq̄꜠ ſpirituũ turba inde cuꝫ diris clamo
ribus receſſit. Deniq꜠ alterius cuiuſdam aïa
dicti Theodonij ſenatoꝛis ante maieſtatem
multis aſtantibus neq̄꜠ ſpiritibꝰ eã grauiſſi
me accuſantibꝰ in mediũ ponebaꝛ. Cunq꜠ a
diabolis in longũ accuſatio traheretur ⁊ nul
lus ex aduerſo rñderet. vir q̄daꝫ ſepties ſole
ſplendidioꝛ ⁊ vt ſibi videbaꝛ ceteris aſtanti
bus eminentioꝛ ad regis ſedens dexterã i pe
dibus ſe erexit. Quo quidã ſurgente rex ma
nu ꝓpꝛia ſilentiũ a cunctis fieri imꝑauit. tũc
qui ſteterant omnibꝰ ſe opponens accuſanti
bus hunc ſuum fideliſſimũ ⁊ deuotiſſimum
aſſeruit ⁊ ſibi cõtinue exhibuiſſe reuerentiaꝫ
ſpecialem eiſdem mox loquendi audaciã ab/
ſtulit ⁊ in taciturnitatē reuocauit. Poſtmo-
dũ is flexit genua ante regem huic ſuo fideliſ
ſimo veniã in eternaꝫ requiem ſolita pietate
⁊ diuina infinita clemētia elargiri i̅petrauit.
Ita cũ pꝛo commiſſis in mũdo flagitijs repu
gnaret ſuis p̄cibꝰ vt voluit ē adeptꝰ. tũc illa
nephandoꝝ ſpirituũ multitudo vlulans de
illo ꝓtinꝰ remouit ſe. Interuallo ãt ſcḋ hoꝛe
vniꝰ iuuenis q̄dã pulcherrimꝰ cõcito gradu
ḋ palatio veniēs ad hũc accedēs ſe foꝛe dixit

vnū ex ſanctis ⁊ inquit. O petre patrone ro=
manoꝝ te p̄cor coraȝ deo impetra ne Hiero
nymi filij dn̄i p̄ces fuſe ꝑ theodonij anima
reſpuant. At Petrꝰ rogauit dominū vt ita
fieret Ad hec rex Quicq̄d iq̄t a filio meo Hie
ronymo Petrꝰ poſtulat certe fiat. His oībꝰ
ſic finitis a ſomno mox monachꝰ excitat̄ lau
des deo reddens ⁊ glīoſo Hieronymo. ⁊ diē
qua illa viderat p̄notans eodē poſtmodū in
tellexit die epiſcopū Nithiocenū ⁊ Theodo
nium ſenatorē ex hoc ſeculo migraſſe qualit̄
patet hec vana ſomnia n̄ fuiſſe. ¶ Refert
idē Cirillus in ep̄la preenarrata q̄ quidam
preſbr cardinalis Andreas nomine glorioſi
Hieronymi deuotiſſimꝰ cultor in romana ec
cleſia multis circūſtātibꝰ expirauit. iam exe=
quijs inſiſtentibꝰ aſſiſtente ſummo pontifice
cum pene toto clero ⁊ populo romanoꝝ qui
ad eundē andream aduenerat honorandum
dum emiſiſſet vlulatꝰ ⁊ crebris gemitibus in
feretro cūctis ſtupentibꝰ ⁊ velut amentibus
effectis tanq̄ȝ ſi a ſomni dormitione excitare=
tur mirabilit̄ exurrexit. Cūq̄ȝ a romano pon
tifice de eccl̄ia maiori beati Petri apl̄i vniu=
ſo populo clauſiſq̄ȝ foribꝰ interrogaret̄ intu
lit iſta verba. dū ſtarē diuino examine iudi/
candus ⁊ propt̄ veſtiū ⁊ ciborum quibꝰ ha=
ctenꝰ vſus erā nimiā ſup̄fluitatē tartari cru/
ciatibus dānarer ſubito iuuenis quidam ſo
le ſplendidior niueq̄ȝ cādidior quē fuiſſe glo
rioſum Hieronymū ad ſe inuicē referentibꝰ
qui aſtabant intellexi preſidenti iudici flexis
genibus animā meo corpori iteꝝ iungi porre
ctis precibꝰ īpetrauit. quibus finitis verbis
in ictu oculi vt cernitis aīa corp̄i ē cōiuncta.
quare omnes deū ⁊ glorioſum Hieronymū
laudauerūt. Ecce q̄ hec ſpecioſiſſima oliua ē
ſuorum famulorū reconciliatiua. ¶ Secū
do oliua eſt ſignū victorie aſſecute. Jō refert
Pli. in ſpe. natu. libro. xv. q̄ victores apud
athenienſes quondam oliua coronabantur.
Sed greci tandem ſuos victores oleaſtro co
ronari iudicabāt. Quid per hoc denotatur.
certe nihil aliud niſi q̄ glorioſus doctor Hie
ronymus ē victoriā contra demones ⁊ mun
dum plene aſſecutꝰ ⁊ iā regnat victor inſup̄a
bilis. Jō dicit beatus Euſe. in epiſtola ſepe
dicta. Cantet quilibet noſtruȝ canticū nomi
ni domini ſonoruȝ. iubilet vocibus mater ec
cleſia in hymnis ⁊ confeſſionibꝰ. plaudet ho
die plebs catholica. vndiq̄ȝ iocundetur chri
ſtiana contio. hodie certe obtinuit Hierony
mus q̄ tanto eſtuabat deſiderio. hodie deui
ctis hoſtibus obtinuit triumphum. certe oī=
bus expletis laboribus requiē poſſidet ſine
fide. Et infra ſubdit. Jam victor de ſuis ho=
ſtibus triumphauit cum quibus ſcuto timo=
ris domini viriliter dimicauit. iam denariū
recepit pro quo tanto labore in vinea ſancta
eccleſia liberauit. hec ille. Vidit enim beatiſ
ſimus doctor Hieronymus adhuc viuēs ſu
os hoſtes ⁊ ſancte matris eccleſie p̄fidos he
reticos. q2 ip̄e fuit diſperſio eorum. vt patet
in legenda. Vicit etiā eos poſt mortem ſic̄ pa
tuit ſermone ſupra precedente. Refert Ciril
lus in epiſtola ad Auguſtinū q̄ grecorū qui
dā hereticus quadā die cū ſacerdote quodā
in hieroſolymitana eccleſia diſputabat. cūq̄ȝ
ſacerdos ob ſui partis defenſionē autorita=
tem quandaȝ Hieronymi allegaret vt greci
rationes deſtrueret temerarie peſtifer grecꝰ
ore glorioſiſſimū Hieronymū totius verita=
tis lumē fuiſſe mentitū nō erubuit voce fari.
Ac q2 vocē talē nequiciā perpetrauit vocem
deinceps amiſit. Hereticꝰ quidā alius arreo
ne Hieronymi imaginē cernens vtinam ſi te
cū viuebas meis manibus tenuiſſem. te meo
gladio iugulaſſeȝ. hoc aūt cū dixit euaginās
gladiū tota vi ipſuȝ gutturi imaginis infixit
quouſq̄ȝ res innotuit. moxq̄ȝ ex percuſſoris
gladio tanq̄ȝ ex hoīs corpore ſanguinis vn=
da ꝑfluxit. Eadē inſup̄ hora qua hoc factuȝ
ē i atrio exiſtēti illo glorioſus Hieronymus
cū gladio gutturi infixo apparens ꝑ ꝯfoſſio
ne hmōi vindictā poſtulauit narrans ſibi fa=
cta hec dicēs. abijt ſtupefactꝰ iudex cum cete
ris qui aſtabant ad eccleſiā properās hereti
cū manu gladiū imaginis gutturi infixū tenē
tē reperit qui protinus vt eū vidit capi eum
iuſſit. Captus ē itaq̄ȝ hereticꝰ in ſua p̄manēs
duricia ob aliud nō ſe dolere niſi q2 viuū nō
teneret Hieronymū garriens a multitudine
populi lapidibꝰ ⁊ enſibus iugulatur. glorio=
ſus deniq̄ȝ Hieroꝰ. nō ſolū vicit hereticos ſȝ
⁊ demones hūani generis inimicos in tm̄ vt
in eiꝰ p̄ntia nequaq̄ȝ audeant apparere ſeu p̄
manere. ſic̄ de hoc idē refert Cirillus in ep̄la
p̄fata de venerabili Euſe. q̄ per duas horas
ante btē aīe exitum q̄n̄q̄ȝ trāſuerſis oculis et
manibus ſimul iunctis facie t̄ribili voceq̄ȝ di
ra q̄ſi ſe mouēs clamabat. Nō faciā nō faciā
mentiris mentiris. poſt hec faciē in terrā fir=
mās clamabat. Adiuuate me frēs ne pereaȝ
hec vidētes eū interrogauerūt. Quid habeſ
pater. Ad quos ille. Non videtis demonuȝ
agmina q̄ me debellare cupiūt. Et illi. Quid
te facturū volebas cū dicebas. Non faciam
nō faciā. ⁊c̄ ait: illi conant̄ vt diuini nōinis

blaſphem⁹ inueniar. iō me hoc nō facere ac/
clamaui. Tūc illi. Quare faciē tuā p̄r abſcō=
debas in terrā. ne inq̄t eoꝝ aſpectū cernere ꝫ
quoniā tam terribilis ē ⁊ turpis ꝙ oēs pene
que in mundo ſunt reſpectu ei⁹ nihil ſunt ad
extremā horā. tunc venerabili Euſe. Hiero
nymus apparuit eū benigne cōfortans in cu
ius aduentu oīs illa demonū turba timore ꝑ
territa ab eo velut fumus euanuit nō poten=
tes eius p̄ñtiam ſuſtinere. ſicut teſtat̄ Cirill⁹
ad Auguſtinuꝫ dicēs.
Mira res augu
ſtine vt multiplicibus pꝫ exēplis. Tantus a
conſpectu gl'ioſi Hieronymi diabolis timor
ineſt vt etiā picture nō audeant appropinq̄=
re. Nā ſi a demone obſeſſo illa p̄cioſa demō=
ſtraret̄ imago ⁊ eadē cōtinuo effugit̄. hec il=
le. Et hoc probat in exemplo dicēs. Sancti=
monialis pene omnium mulierum pulcher=
rima etate iuuēcula beato Hieronymo deuo
tiſſima in cenobio dominarū multa vixit ſan
ctitate illi⁹ antiqu⁹ ſerpens inuidēs opibus
vt eā a ſancto propoſito reuocaret cuiuſdaꝫ
nobiliſſimi animū in eius cōcupiſcentiam in
tm̄ excitauit. ita ꝙ nō poſſet die noctuqꝫ aliō
niſi quō poſſit eā attingere cogitare. auxilio
igitur proprio deſperās de eo ꝙ vellet obti=
nere quendā inueniēs magū ⁊ magna ei pro
mittit ſi qō optat expertus fuerit tunc cōuo=
cauit magus demonē nocte media ad ſanctā
deſtinauit monialem. Ad cellam igitur acce
dens tranſire vltra Hieronymi imagineꝫ in
cella depictaꝫ timore nequit negligēs ſibi cō=
miſſū explere opus deſperās ad mittētem re
uertit̄ ſe nō poſſe ꝑficere intentū apud moni
alem pandit propter Hieronymi imaginē in
cellula depictā magus eū deridens dimiſit.
Aliūqꝫ vocatū demonē mittit eum ad huiuſ
modi opera facienda. cui accidit ſic̄ p̄mo per
horā forte manens coact⁹ excelſa cepit voce
clamare. ſine me hinc Hieronyme huc vlte=
ri⁹ nō reuertar. ad h̄ ſtupefacta mulier q̄ ora=
tionib⁹ in cella inſiſtebat inq̄t. Quis illas fū
dit preces vel voces. nō ceſſante diabolo ſic
clamare excitate illius cenobij moniales tio=
re percuſſe grādi timore ad illā currūt cellaꝫ
cruce domini preeunte ac ſi vt fore illuꝫ ſpiri
tum neq̄ꝫ ſciunt eundeꝫ coniurant vt debeat
intimare qua de cauſa venerat. Narrās igit̄
ſeriē rei ſeqꝫ miſerū pandens ⁊ cathenis vin=
ctum igneis a Hieronymo rogat eas vt ſuis
mereantur precibus abeundi ſibi gratiaꝫ in
uenire ac vbi hec moniales audiūt deo ⁊ glo
rioſo Hieronymo laudes reddunt ſimplicit̄
poſtulantes vt demonem hunc nullaten⁹ re=
uerſurum de cenobio effugaret vix finit' ver
bis diabolus magnis ſtercoribus de loco re
cedens magum adijt eumqꝫ magnis verberi
bus flagellauit vt per multa horarum ſpatia
deeo aliquod ſignum vitale paulomin⁹ ap=
pareret. videns ille ſuas artes ſibi nihil va=
lere refugium habuit ad Hieronymuꝫ dicēs
Glorioſe Hieronyme ſubueni mihi miſero ꝑ
mitto enim ſi tuis hac hora adiut⁹ fuero au=
xilijs pernitie tam horribili non ſuccumbam
deinde cunctus exutis flagitijs a tuis obſe=
quijs non recedam. his finitis velut fumus
ſpiritus neq̄ꝫ euanuit. per angeluꝫ iacēs ver
beribus caſtigatus in tm̄ ſui corporis inops
ꝙ niſi aliēo auxilio potuit ſe mouere. Mox
idem accepta penitentia anteq̄ꝫ de lecto ſur=
geret combuſtis cunctis codicibus magicis
venditiſqꝫ omnibus que habebat pauperi/
bus erogauit anno finito ad penitentiā per=
agendam in quadam ſpelunca clauſa in here
mo ibi per quadriennium glorioſe ſtetit.
F Tertio oliua eſt quo ad fructum rubea
p̄mo ſꝫ p⁹ vireſcit deinde nigreſcit. Sic ſan=
ctus doctor Hieronym⁹ fuit rube⁹ ꝑ chari=
tatē. viridis ꝑ virginitatē. niger ꝑ humilita
tē. Charitatē g̊ magnā habuit erga homies
vt eos chriſto acq̄reret dū hic vixit i mundo
quottidie p̄dicās. epl'as ſcribens. ⁊ peccato=
res inducēs ad bonum. ⁊ nunc etiam iugiter
ſanctam eccleſiam diligens. vt dicit Euſeb.
in epl'a de lau. Hieronymi. Hodie vndiqꝫ fa
cta ē in populo chriſtiano leticia. exultet p̄ci
pue ſancta mat̄ eccleſia cui⁹ hodie glorioſus
cultor ⁊ propugnator p̄cipuus omnibus ex=
ſtirpatis hereticis dogmatib⁹ cuꝫ ſuis falla=
cib⁹ autoritatib⁹ de agro fidei catholice do=
ctrinis ſacratiſſimis ⁊ p̄fulgidis ſignis ac ꝓ=
digijs vt ſol relucet int̄ agmina beatorū. ha/
buit etiam beat⁹ doctor charitatē non ſoluꝫ
in opere ſed in doctrina docēdo fratres ſuoſ
dicēs. Predilecti mei diligite vos iuicē non
eni accepi ab homine ſed hoc a ſaluatore qui
ait. Hoc ē preceptum meum vt diligat' inui=
cem ſicut dilexi vos. i ſola eni dilectiōe oium
genera virtutū cōſiſtunt ſicut ex vna radice
multi rami exeunt. ſic ex charitate multe ge=
nerant̄ v̄tutes. Habuit eni Hieronym⁹ vir=
ginitateꝫ ſic̄ teſtat̄ Euſebius in epiſtola vbi
ſupra. Si inq̄t q̄s vult accipere Johem ba/
ptiſtā ip̄e eſt pariter virgo pariter heremita
Sed diceres. tñ ipſe in epl'a ad Paginatiuꝫ
ſcribit dicens. Uirginitatem in celo profero
non quia habeo ſed magis miror q; non ha=
beo. Ex quo dicto videt̄ clareſcere ꝙ nō ſit

virgo. Ad h̄ dicendū ꝙ illud dixit vł ex hu/
militate vel iō ſe virginitatē minime hr̄e re=
putabat. qꝛ carnis incētiuā ſepiꝰ paſſus fuit
ꝛ ſic loquit̄ de virginitate mētali ꝛ nō corpo
rali. qꝛ corpꝰ ſuū nunq̄ꝫ luxuria maculauit.
quā ꝛ docuit eē ſpernendā ꝛ fugiendā. Naꝫ
ſic̄ virginitas hoīs par ē angelis imo plꝰ euꝫ
facit angelis. ita luxuria hoīem deformē red
dit ꝛ vt ita dicā multo peiorē beſtia efficit. de
nullo alio peccato legit̄ deū dixiſſe. Penitet
me feciſſe hominē. ¶ Naꝫ luxuria fac̄ hec
opera corpus debilitat. ꝛ ſemꝑ illud q̄ſi mor
ti deſtiat. famā denigrat. marſubia euacuat
furta inſtruit. homicidia cauſat. memoriam
hebetat. cor aufert. oculos vtriuſq̄ꝫ hominiſ
cecat. ꝛ p̄ ceteris irā ꝓuocat. Hec ille. Etiaꝫ
legitur hoc vitium durius arguiſſe ſic̄ refert
Cirillus in epiſtola ad beatum Auguſtinuꝫ
ꝙ in ciuitate candia ſacerdos quidam eccł'ie
cuſtos impudicus ebrietati ꝛ luxurie deditꝰ
miſerrime de hoc mūdo migrauit cuiꝰ corpꝰ
in decori ſepulchro ſacerdotū ē ſepultum. ſe
quente nocte tantus in eccł'ia ꝛ cimiterio fu=
it ſtrepitus ꝙ in illo morātes terrore ꝑcuſſi
ſunt excitati ad eccł'iam cucurrūt vbi ſtrepi=
tus vehemētes cāpanorūq̄ꝫ ſonos audiunt.
ſed nihil ibi videntes diuinā exorāt clemētiā
quatenus cur iſta fiant velit reuelare ſed nul
lum auditionis ſentiunt adiuuamen. Dilu=
culo hoc ceſſante. omnia in eccleſia inueniūt
reuoluta corpora mortuoꝝ. quaſi vndiq̄ꝫ flā
mis igniū violata. Tunc Nicolaus archie=
piſcopus eccleſie illius oratiōes indicēs po=
pulo. quid ſequēti nocte euenire velit prece=
pit expectare q̄ veniente duplex ſtrepitꝰ ꝛpa
uoris tribulatio ē ſecuta. q̄de re hoīes velut
mortui exibāt die luceſcente oībus in eccł'ia
pro orōnibus ꝯgregatis glorioſus Hierony
mus ſubito ſolis ſpecie ſplendidior in eccleſi
am veniens ad altareq̄ꝫ gradiens cum cūctꝭ
videntibus ꝛ mirantibꝰ per horam ſub ſilen
tio ꝑmanēs. hoc propt̄ ſacerdotis miſerū ca=
dauer ſacris indigne locis abſconditum ad
terrorem peccantiū contigiſſe intimauit. eiſ
dē mandauit vt cadauer miſerrimi pꝰ reſur=
rectionem omniū tartareis deputandum ab
illis manſionibꝰ ereptū flāmis traderēt pro
tinus ꝯcremandū q̄d cū populus feciſſꝫ pe=
ſtis illa ceſſauit. ꝛ ſic deinceps beatum Hie=
ronymū oēs vnanimit̄ deuotiōe maxima co
lere inceperūt. ꝛ hoc quo ad p̄mū. Quantuꝫ
ad ſecundum eſt notandum. videmꝰ ad expe
rientiam cuꝫ tempore venientis eſtatis roſe
matureſcūt tunc hoīes ciuitatis exeuntes in
trant hortos vbi roſas colligētes ſecū in ma
nibus ad māſiones ſuas deferūt cū iubilo et
eas ī ſuo collocāt aſpectu. Ita beatiſſima ro=
ſa gł'ioſus Hieronymꝰ cū venit tēpꝰ ſue ſene
ctutis tanq̄ꝫ cādidiſſima roſa de horto huiuſ
ſeculi ad celeſtē dilata ē māſionē non ſolū ab
angelicis ſpiritibus ſed a dn̄o nr̄o ieſu chri=
ſto cum magno honore ꝛ iubilo ꝛ plantata ē
in viridariū dei. Teſte Euſe. in epiſtola vbi
ſupra. Ecce inq̄t flos campi ꝛ roſa miro mo=
do flagrās odore de horto nuꝑ eccł'ie in viri
dariū dn̄i eſt tranſplantata. ꝙ autē cū leticia
ſic in celuꝫ ſit dilata aīa ſanctiſſima declarat
beatus Auguſtinus in epiſtola ad Cirillum
dicens. Hora completorij defunctus eſt glo=
rioſus Hieronymꝰ ſeuerꝰ cū duobus mona=
chis diuinis locutionibus inſiſtentibus. infi
nitos repente audiunt organorū timpanorū
ꝛ totius ſimphonie ꝛ inſtrumentoꝝ ſonos q̄
bus celū vt ip̄is videbat̄ vndiq̄ꝫ reſonaret q̄
rum ſonorum ſuauitatibus coꝝ anime pene
a corporibus exalabant. ſtupefacti oēs ocu
los in celum eleuant totū ether ꝛ oīa que am
bitu eius continent̄ intuentes viderūt quan
dam lucem ſepties ſolis luce clariorē precla=
reſcere. ex quo omniū odorum aromata erū=
pebāt. hec ille tam mirando affectu cernētes
deum exorabāt precibus vt eos cur talia fie=
rēt nō lateret. Et vox de celo veniēs ait. nul=
la vos moueat admiratio. nihil vobꝭ videat̄
mirabile ſi talia videtꝭ ꝛ auditꝭ. hodie enī rex
regum ꝛ dominꝰ dominantiū chriſtus exeū=
ti de hoc ſeculo neq̄ꝫ anime gł'ioſiſſimi Hiero
nymi totus feſtinus obuiam venit ꝛ eā p̄ ce=
teris tanto honorificētius tanto excellentiuſ
ꝛ ſublimiꝰ ad ſua reducit regna quāto p̄ cete
ris ſublimioris vite meritis refulget. Hodie
oīm angeloꝝ ordines exultātes in talibꝰ vo=
cibus alternatim cōcinnantibus ſuū ſociant
dominum. Hodie enim prophetaꝝ cetuſ ho
die apoſtoloꝝ chorus. hodie oēs cōfeſſores
hodie glorioſa comitiua virgiuū. hodie om/
nium beatoꝝ anime letabūde ꝛ feſtiue occur
runt cōpatriote. ꝛ cuꝫ hec dixiſſet vox ſiluit
ſed tamen lux magna ꝛ odor magnꝰ poſtmo=
dū per horā durantes ceſſauerunt. Iſta ſolē
nis ꝛ laudabilis in celū aīe bt̄i Hieronymi in
troductio etiā oſtēſa eſt ab ep̄o Cirillo. ſic re
fert Euſe. in epł'a de morte Hieronymi dicēſ
Cū iā dicta hora Cirillus ep̄s deuotꝰ in ſua
cellula orationibuꝰ inhereret ſurſū in ſpiritu
raptus velut in extaſi factus ſubito quoddā
a monaſterio in quo vir ſcīſſimꝰ migrauerat
vſq̄ꝫ ad celum mirabile ꝛ ſpecioſiſſimum vidit

iter cuiꝰ tanta erat pulchritudo ⁊ admiratio vt ſtupore velut amēs effectꝰ huc illucqꝫ admirās ſui pauliſper credebat obliuiſci. i hac poſitꝰ anxietate eleuās oculos ⁊ ecce angelorum maxima multitudo a monaſterio tanqꝫ ſocietas veniebat alternatim melodiarum ⁊ mellifluoꝝ cāticoꝝ vocibꝰ celū ⁊ terrā reſonare faciebāt. etiā ſinguli angeli ſingulꝭ manibus accēſos cereos habebant quoꝝ claritas ſolis ⁊ lune lumē repellebat ⁊ deniqꝫ Cirillꝰ vertens oculos plus in celum non minorem angelum vidit cū magno etiā angelorum numero. iſtis obuiam venire qui rei huiꝰ anxiꝰ expectat euentum quē cum interrogaſſeꝫ ꝗd nam hoc eſſet. ſed eū ſtupor ita oppꝛeſſerat. vt quid diceret neſciebat. at ille diutiꝰ expectāſ glorioſam vidit Hieronymi faciē cūctiſqꝫ ꝓibat angelis. ⁊ ſiꝉiter ſequebaꝉ aiam decoratā pulchre ſiꝉiter erat ad dexterā ſaluator cum eo pariter viuendo. quo quidē loco Cirillus degebat gradum figens ⁊ ſtans taliter ē ei locuta Agnoſcis ne me. ad quem. minime quidem. quis enim es qui in tanto ceteris hominibꝰ emines. ⁊ illa de Hieronymo vnqꝫ fuit tibi aliq̄ cognitio. At ille. Certe quem nominas ſingulari affectu diligo charitatis. Sed q̄ſo es ille. ⁊ illa eiꝰ ſum aīa que gloriam iam obtineo quā ſperabā ad meos perge filios ꝗ vidiſti nuncia vt ⁊ a luctu deſināt ⁊ inceſſanter cōgaudeant. quibꝰ oībus finitis illa viſio ab eo euanuit. Ad ipm ḡ clamemꝰ ſicut iubꝫ beatus Auguſtinꝰ in epiſtola ad Cirillum ⁊ exultemus cōgaudendo eius honori ⁊ dicamus cū euſe. in epi. ſepe dicta. O vir ineffabilis. o virtutum vas admirabile. o ſplendor patientie. lāpas ꝑfulgida. o diadema honoris ⁊ glorie. angularis lapis. fortiſſimuꝫ exēplar innocētie. colūba aurea totius eccleſie. noſtri ſemꝑ facias memoriā apud dominum ⁊ vt tua ſemꝑ valeamus interceſſione pijſſima ꝓtegi a nociuis. ⁊ in futura gaudia q̄ iaꝫ poſſides adipiſci qꝺ nobis ꝑſtare digneꝉ ieſus chriſtus marie filiꝰ qui eſt idem cum patre ⁊ ſancto ſpiritu in ſecula amen.

h ¶ Refert amplius Cirillus i epꝉa ad Auguſtinum ꝙ Sabinianꝰ hereticoꝝ fautor duos aſſerens volūtates in deo aſſumēs pro ſe. illud Mat. xxvj. Pater ſi fieri poteſt trāſeat a me calix iſte. Ex hoc elici pōt. ꝙ fugere voluit paſſionē vna voluntate ⁊ altera eādē coacte ſubire oportuit paſſiouem ⁊ ex his dicebat ꝙ chriſtus multa voluit que obtinere non potuit ⁊ hoc errore peruertebat gregeꝫ chriſti. ⁊ vt ſuum errorē tegeret ⁊ ei fides dareꝉ magis glꝉioſo Hieronymo ⁊ eiꝰ opuſculo imputabat. Ad predictū igiꝉ hereſiarcham ⁊ ſuos diſcipulos ad eccꝉiam hieroſolymitanam quadā die dominico ad diſputanduꝫ et errorem cōfutandū. Cirillus cū ſuis ſuffraganeis epīs ⁊ alijs ortodoxis adueniens diſputatio a nona incepta vſqꝫ ad veſperas ꝓtendiꝉ. Cū ergo idē hereſiarcha cōtrariꝰ opuſculum ab ipō compoſitum falſeqꝫ glꝉioſo intitulatuꝫ Hieronymo allegaret has chartas inimicas ſufferre nō valēs Siluanus ſancte nazareth eccꝉie archiepiſcopꝰ ꝗ tanta beatū Hieronymū affectione ⁊ animi deuotione colebat vt quicꝗd faceret diuinū nomē ⁊ beati Hieronymi premittebat. vnde quaſi ab omnibꝰ Hieronymus eijciebaꝉ ꝑdicto heretico mox aſſurrexit dixe eū increpans ꝙ tot ⁊ tantas exercuiſſet nequitias. dum aūt inter eos longa oriretur cōtentio ⁊ vterqꝫ propoſſe obprobria ſibi dicerēt in fine ſe ambo ſtatuerūt pariter ꝙ ſi in ſequentis vſqꝫ diei horā nonā beatus Hieronymꝰ hoc opꝰ falſe compoſitū euidenꝉ oſtenderet hereſiarcha capite priuareꝉ. Sin autem archiepiſcopus. ⁊ quilibꝫ ad propria remearet. per totam autem noctem orationibus quiſqꝫ noſtrum vacabat vt nobis auxilium a dn̄o eueniret. ſtatuta aūt hora hereſiarcha cum nequitie filijs in eccꝉiam veniens huc illucqꝫ diſcurrens querebat dei ſeruū tanqꝫ leo rugiens. ſtabat aūt fidelium omniū contio in eccꝉia quilibet ſancti Hieronymi clamans nomen ſed ille finxit ſe dormire oratione ſupplicantium non intendens vt mirabilior appareret. deniqꝫ cum nihil miraculi appareꝛeꝫ ſeuire cepit hereſiarcha vt nec Siluanꝰ qꝺ ꝓmiſerat iā expleret. ad locū autē quo decollandus erat Siluanus ſanctiſſimus gaudēs lachrymātes epōs ⁊ alios homines catholicos ꝗ ad hoc ꝯuenerāt confortabat verbis. Exultate mecuꝫ chariſſimi gaudete nolite triſtari quoniā nō derelinquet deus ſperantes in ſe ſi nō exaudiar plus peccatis meis merui. poſt hoc genua flexit. ſancte inꝗt Hieronyme adeſto mihi ſi placet qm̄ hꝫ ⁊ maiore dignus ſuꝫ ſupplicio tn̄ ne falſitas locū teneat veritati ſuccerre. hec dicens ſpiculatori collum prebet. vt feriat ipſum erigit Eleuat autē ille enſem antiſtitis venerādi caput vno ictu cupiens amputari. adeſt ſubito Hieronymꝰ glꝉioſus cunctis cernentibus manu extenſa tenet enſē Siluano impans vt exurgat deinde hereſiarcham increpās ſcripturas falſe cōpoſuiſſe innuēs eiqꝫ cōminās ab omniū euanuit oculꝭ ꝯfeſtimqꝫ vt Hieroꝰ

diſparuit hereſiarche caput trā petijt a cor=
pore detruncatū tanq̄ enſe ſpiculatoꝛ manꝰ
amputaſſz vno ictu qd tā mirabile cūcti vidē
tes q̄ aderāt ilico ſtupefacti deo grās egerūt
ꝛ Hieronymo glorioſo ad veritatē diſcipuli
hereſiarchie redierūt. ¶ Idē refert de Sil
uano noīato ꝙ ſerpēs antiquꝰ diabolꝰ inui=
dens eius ſenectuti nocte q̄dā ſumēs eiꝰ for=
mā cuidā mulieri nobiliſſime iā in ſtrato qui
eſcenti apparuit conſenſum ſui corporis req̄
rebat ad qd pterrita mulier cū ſe ſolā in tha=
lamo cum viro cerneret diabolꝰ cepit voces
emittere vt omnes excitarent dormiētes eti
am cōuicini oēs qui ad mulieris thalamum
ꝯuenerunt quid ſibi acciderit inquirentes
Perquirere aūt ceperūt tandē diabolū i ſpe
cie epiſcopi inuenerūt accenſiſq̄ candelis in
tuentes eū archiepm̄ crediderūt. ad qd oēs
ſtupefacti quid dicerent aut quid agerēt ig=
norabant ſcientes eius ſanctitatis nomē iter
rogantes an tantas nequicias perpetraſſet.
At ille. Quid inquit malū feci. ſi mulier me
ad huiuſmodi negociū inuitauit. Qd audi=
ens mulier eū fore mendacem lachrymis re=
ſpondit. Tunc ille vt homines ad maiꝰ odi
um erga virū dei incitaret. ita cepit horren/
da fari ꝙ nullus potuit aurībꝰ ſuſtinere. q̄re
ꝛ ipm̄ cū cōtumelijs extra domū repulerunt
mane facto geſta que erant narrātes ſiluanū
hypocritā ꝛ dignū incēdio acclamabāt. q̄d
re tota ciuitas narraret cōmota ē ꝯtra ipſuz
ita vt audiēdo eis nomē oēs blaſphemarēt.
Audiens aūt hec eps mouet ꝛ ſtupeſcit pro
pter iniurias. ſed nullā in ſe habuit ipatiētiā
grates ſemp agens deo ſua hec ꝯfitet noxia
meruiſſe. Reuoluto igit anno vir dei vt ho
minū ſcandalum mitigaret occulte nazareth
deſerens ad eccl̄iam in qua hieronymi corpꝰ
humatū quieſcit veniēs ſe in ſepulture locū
poſuit oraturus in quo p duaꝝ horaꝝ ſpati=
um manens. vir quidā neq̄ eccl̄iam intrans
ſanctūq̄ viꝝ reperiens ad eū velut draco ꝓ=
perās dixitq̄ ꝙ mulieres ad libidinē incita=
ret. Cui Siluanꝰ politus humilitate vt ei il=
la ſepiꝰ diceret inuitauit. qd ille audiens gla
diū extrahēs vt ſiluani gutturi infigeret cui
cū hoc verbū ſuccurre gl̄ioſe Hieronyme op
poneret in guttur ſuū ille propriū gladiū in=
fixit ꝛ ſe interemit. caſu itaq̄ alius ſupueni=
ens vt hoc vidit gladiū arripiens a viro dei
eſtimans hominē interemptū eū interficere
conabat. ꝛ quid primo acciderat euenit ei cū
aūt iſte in terrā ceciderat duo viri alij eccle=
ſiam intrantes ꝛ videntes hoc diuini iudicij
ignari a viro dei putāt ppetratū. Quoꝝ vnꝰ
p̄ alio graue ferēs furia inflāmatus cepit cla
mare. quouſq̄ viget tua malicia? Tu mulie=
res ad libidinoſas cogis voluptates ꝛ homi
nes interficis in occulto certe tue neq̄cie ho=
die finis erit ꝛ ſubito currēs vt eū extingue=
ret nudato enſe venerat. Ille aūt vt ait. Suc
curre glorioſe hieronyme. Vir ille ſic̄ duo p̄=
mi manu ꝓpria ſe interemit. Vir autē alius
qui cū eo venerat tremebundꝰ ad eccleſie fo
res cucurrit qui hoc maleficijs factū putans
quātū poterat clamare cepit. Huc oēs occur
rite. Ecce maleficus Siluanꝰ non ſolū mulie
res vituperat ſed ſuis incātationibꝰ homies
necat. Fit itaq̄ nimiū viroꝝ ꝛ mulieꝝ cōcur
ſus clamātiū ipm̄ eē cōburendū. hec ad epi.
Cirilli ſonant aures q̄ pergēs vbi ſtabat ag=
nus int lupos mitis ꝛ letus nihil aliud dicēs
hec iuſte patior. q2 in deū grauiter peccaui.
Verberat igit vir dei capitur vt ad ſuppli=
cia deducat. Cūq̄ extra eccl̄iam deduceret
glorioſus Hieronymus viſus ē in loco in q̄
iacebat ſurgens tanto circūfulſus luie ꝙ ra=
dijs in eū intuentiū oculi vibrabāt cūctꝭ ap=
paruit ſuo deuoto p̄mia donaturꝰ q̄ dextraz
ſui Siluani capiens venerandi his qui eum
retinebant voce terribili vt eū dimitterent i=
pauit ꝛ anteq̄ vox illa finiret oēs tantus ti/
mor inuaſit ꝙ in terrā velut mortui cecidert.
Inter hec quedā mulier a ſpiritu neq̄ obſeſ
ſa cathenis ligata ad liberationē ad eccleſiaz
deportat. at vbi illā lumē eccl̄ie tetigit clama
re cepit. Miſerere miſerere gl̄ioſe Hierony
me. nā p te crucior ante tēpus. Cui Hierony
mus. Nephande ſpūs exi ab hac dei famula
ꝛ tuas detege nequitias ꝛ fallacias q̄s erga
Siluanū egiſti. apparuit ergo in forma Sil=
uani vt ab omnibus ipe eē crederet ꝛ rē quā
fecerat enarrauit. his dictis diris vlulatibꝰ
de tēplo diſparuit. Tūc gl̄ioſus Hieronymꝰ
ad epm̄ inq̄t voce leui. Quid optas Silua/
ne chariſſime tibi placitum me factuꝝ ſcias.
At ille. Mi dn̄e vt me h ampliꝰ nō reliquas
Et Hieronymꝰ Quod poſtulas ita fiat. poſt
ergo veni. hec dicēs cunctaꝝ viſui ſe negauit
interuallo autē vnius hore facto Siluanus
archiepiſcopus expirauit. fit ex hoc cūctꝭ ad
miratio ꝛ lachryme ab omnibus effundūtur
quilibet ſe reum in dei virum aut ꝙ aliq̄d cō
tra eum cōmiſiſſet clamat timēs ne ſe vlciſca=
tur poſt mortem quemadmodum ꝯtigit illis
in eccleſia qui eum cōuitiabantur. demū cuz
honore congruo ad nazareth portatur ibiq̄
corpus venerandum vt decebat ſepelitur.

De animabꝰ ſermo pͥmus

Attende anime mee ⁊ libera eā. pſ̄. lxviij. Nihil ē inter omnia qđ plus trahit pium amicū ⁊ liberalē ad miſericordiā vel ſuffragium ꝗ̄ penoſe captiuitatis oſtenſio quare hō qui eſt grauiter captiuatus ab inimicis ⁊ ſeipſum nō poteſt liberare clamat pro auxilio aliorꝝ vincula eis oſtendendo vt eo citius ad pietatē moueantur. ipſeqꝫ a captiuitate liberaretᷣ. hoc figuratū habetᷣ. Exo. iij. vbi legitur ꝙ filij iſrł in graui affligebantᷣ captiuitate Pharaonis. iō clamauerunt ad dn̄m qui dixit motus pietate vide afflictionē populi mei qui ē in egypto ⁊ clamorē eiꝰ exaudiui ⁊ ſciens dolorē deſcendam ⁊ liberē eum đ manibus egyptiorꝝ ⁊ deducā de terra egypti in terrā bonā ⁊ ſpecioſā que fluit lacte ⁊ melle

A Myſtice ſm̄ ſenſum oīs ſacre ſcripture nulla ē doloroſior pena ꝗ̄ captiuitas ī purgatorio. anime eñi ibi exiſtētes dicere pn̄t illud Thren̄. j. O vos oēs qui tranſitis per viam attēdite ⁊ videte ſi eſt dolor ſimilis ſicut dolor meus. ī mundo nō ē dolor ſicut dolor noſter. q. d. nō pōt tantus dolor in tota t̄ra eſſe quia ſcimus ꝙ captiuꝰ qui patitᷣ in terra propria ⁊ in carcere qui ē in terra ⁊ in preſentia parentū nō tm̄ dolet quātū in terra aliena infra terrā ⁊ in preſentia aliorꝝ cum poſſit interdū ab amicis viſitari eo citius liberari nec a vermibꝰ moleſtari. modo ex illo penā grauiſſimā animarꝝ poſſumꝰ ꝑpēdere. qꝛ capte ſūt in terra aliena. ſm̄ illud pſ̄. cxxxvj. Interrogauerūt nos q̄ captiuos deduxerunt nos. ⁊ non ſolū in terra aliena ſed etiā ſubtꝰ terram vt habetᷣ Eſa. xiiij. cui locꝰ purgatorij eſt vicinus. etiā patiuntᷣ in pn̄tia demonū ſm̄ illđ pſ̄. Diabolꝰ ſtet a dextris eiꝰ. iō de hac graui captiuitate clamat quelibet illarꝝ ad ſuū amicū dicēs. ſicut ponit amandꝰ in hora. ſapientie. li. ij. c. ij. O amicorꝝ omniū dulciſſime mihi ſuccurre miſere anime mee. memento incarcerari nec diutiꝰ ꝑmittas me affligi ī carcere caliginoſo. qꝛ derelicta ſum ab hoc mundo. nō eſt inquit qui fidelitatē oñdat nō eſt qui manū porrigat egenti. ⁊ hoc ē etiā qđ petunt verba thematis. Intēde aīe mee ⁊ libera.

Pro quibꝰ ē ſciendū ꝙ animabus defunctorꝝ ſuccurrere debemꝰ propter q̄nqꝫ Primo ꝓpter nature ſilitudinē. qꝛ ſcimꝰ ꝙ ſimilitudo ē cauſa dilectionis. ⁊ hoc teſtatur Are. viij. Eth̄. dicens. Simile diligit ſibi ſimile. ſic omnis homo ꝓximū ſibi. Cui alludit dictū ſapientis. Ecc̄i. iij. Omē aial diligit ſibi ſimile ⁊ ſi aialia ſibi ſilr̄a vident aliqđ in anguſtia cōſtitutum celeriter occurrūt et auxilia ferunt quantum poſſunt. Sicut hic ſcribit Albertus in li. rerū de elephantibus quorum eſt natura quando volunt pauſare in die vel in nocte ſolent incumbere ī magno arboris ligno eo ꝙ carent iuncturis mēbrorꝝ venator autem hoc ſciens truncū arboris in parte cauat ⁊ reſecat. veniēs autē elephas more cōſueto ſe illuc volens inclinare cū arbore cadit ⁊ ſi hō non aderit tunc gemit ſiue barrit. qđ audientes alij elephantes concurrunt ad clamorem eius ⁊ cupiunt ſubleuare illi aūt nō pn̄t voces emittere vt conſueuerūt quouſqꝫ venerit minor elephas cuiꝰ roſtro eleuatᷣ. Myſtice quid per elephantē niſi humana anima intelligitᷣ. qꝛ ſicut elephas ē animal magnū ⁊ magne reputationis apud homines vt nōnū̄qꝫ propter ipſum capiendum homines periculo ſe exponūt. ſic aīa eſt tam magna ⁊ apud deum tante reputationis ꝙ ꝓ ea in periculū mortis ſe dedit chriſtus filius dei. Sicut de h̄ dicit Bern̄. in li. medita. c. iij. Sublime eſt anime p̄ciū que nō niſi ſanguine xp̄i redimi potuit. Nā filiꝰ dei cum eēt in ſinu patris a regalibus ſedibus ꝓ ea deſcendit vt eā a ptāte diaboli liberaret. ⁊ infra totus iſte mundus ad vniꝰ aīe p̄ciū eſtimari nō poteſt. nō eñi ꝓ toto mūdo deꝰ animā ſuam dare voluit quam ꝓ anima humana dedit. Et dicit Pli. in ſpec̄. natu. ꝙ inter elephantem ⁊ draconē ꝑpetua ē dimicatio. qꝛ vnus inuidit alteri ꝓptᷣ magnitudinē viriū ⁊ corporis quātitatem. Ita inter animā ⁊ draconē infernalē magna ē pugna. ſm̄ Augꝰ. in li. ſoli. c. xv. qꝛ ille draco nihil aliud deſiderat niſi vt aīam ꝑdat. Nā ꝯtra eā multas dirigit ſagittas. q̄ ſunt ira luxuria inuidia ſuperbia auaricia ⁊ accidia quibus anima vulneratᷣ. ſm̄ Bern̄. in lib. medi. c. xij. Iō bn̄ elephāti cōꝑatur. Iſte igitᷣ anime ſolent pauſare ī arbore hoc ē in corpore de terra formato quod bene arbori comꝑatur. qꝛ dicit Agaton ī vitaſpa. Homo eſt ſimilis arbori corporali cuiꝰ labor folia interior cuſtodia fructus. hec arbor corꝑis multotiens ē cauſa ruine aīe. Sic teſtatᷣ Augꝰ. li. ſolilo. c. vltᷣ. loquēs in ꝑſona aīe dicens. Nullū peiorē patior hoſtē ꝗ̄ corpus in q̄ habito. eſt enim quaſi leo ſubuerſor in domo mea vndiqꝫ me peſtifere morſu dilanians ⁊ cōſumēs. qđ ꝑpendēs venator. h̄ eſt mors incidit arborē. qꝛ ſecuris eius iā dudū ad arborem poſita eſt. Matt. iij. Ideo cadente arbore hoc eſt corpore cadit cum eo anima. ⁊ ſi habet aliquid adhuc purgandū

tunc cadit in foueā purgatorij de q̄ ꝑ ſe ſur-
gere minime pōt. qꝛ eſt extra ſtatū merendi.
Eſt enim aīa ſm pſ̄. ſpūs vadēs ⁊ nō rediēs
vadit enī in penas ex grauedine peccatorū ⁊
nō redit niſi auxilio chriſtifideliū ⁊ bonoꝝ
opeꝝ. Jō hodie clamāt ⁊ ꝑ multa annorum
curricula clamauerunt pro auxilio nr̄o vocā
do nos dn̄os. ſm pſ̄. De profundis clama-
ui ad te dn̄e. domine exaudi vocem meā. Fi
ant aures tue intendētes in vo. ⁊c̄. Jdcirco
cū nobis ſimiles ſunt in natura nō ſumꝰ imi-
tiores animalibꝰ irrationabilibus q̄ ſuccur-
runt ſibi ſimilibus ⁊ ſuccurramꝰ eis de peis
eas iuuando. qꝛ ſm beatū Amb. Nihil ē taꝫ
piū q̄ꝫ nature iuuare. ⁊ ſi nō poſſumus tā ci-
to liberare debemus cū eis more elephantuꝫ
flere ⁊ ipis condolere. ſm illud apoſtoli ad
Roma. xij. Flete cū flentibus donec veniat
chriſtus qui fuit minimus ꝑ humilitatē ⁊ li-
berat eas ꝑ ſuā miſericordiam a tali cruciatu
⁊ ſic fecit quidā abbas qui cōdoluit cuidam
defuncto vt ſecum vberrime fleret. Refert
Vinc̄. in ſpe. hiſto. li. xxv. c. xxxv. ꝙ quidaꝫ
famulus celarij beniuolus infirmatꝰ cuidaꝫ
ē cōfeſſus. cū autē quoddā dixiſſet peccatuꝫ
confeſſor timuit recipere ſed vt abbati confi-
teret̄ iniunxit. abbate igitur abſente infirmꝰ
interim ē defunctꝰ. cum autem ille eſſet reuer
ſus ⁊ ſederet in lecto volens ſe diſcalciare vi
dit illū mortuū ꝑ gradus dormitorij aſcēdē-
tem. qui ⁊ cecidit ante abbatē rogans humi/
liter vt ſuā confeſſionē audiret. ⁊ cum confi-
teretur tanta vtebatur abundantia lachry-
maꝝ vt abbas ad lachrymas moueret̄ ⁊ fle-
uit in tm̄ vt manica cuculle valde humecta/
retur. quo facto rogauit abbatē vt pro ſe ora
ret. qꝛ in magnis eſſet penis. ⁊ ab eo diſparu
it in inſtanti. Secundo debemꝰ eis ſubueni-
re ꝓpter boni proprij cōſiderationē. qꝛ quic
quid boni eis impendimꝰ ex pietate h̄ totuꝫ
premittimus nobis ad premium aſſequēduꝫ
qd̄ teſtat̄ beatus Amb. li. de offi. dicēs. Oē
qd̄ defunctis cauſa pietatis impenditur. ad
noſtrum tandem meritū tranſmutatur ⁊ illd̄
poſt mortē in centuplo recipiemus duplica/
tum. Qd̄ probat̄ in ſimili Auicen. in natu. iij
li. mineraliū dicēs. Cū aliqua plumbea maſ
ſa terre immergitur tranſactis aliquot ānis
creuiſſe ſignanter inuenitur. Nam etiam ſm
Euenum li. de euentibus. ī natura plumbea
tecta ex imbre creſcunt. Sic ⁊ ſi purgandis
animalibus que ſunt ſubtus terram aliqd̄ a
chriſtifidelibus deſtinat̄. ꝑ qd̄ eaꝝ ſuppliciū
minorat̄. tandē poſt mortē centuplum inue-
nitur augmentum. Teſte Orige. de ritu ec-
cleſiarum. Quid nunc homo conſolationis
ſupplitio tranſmittit animaꝝ ſine dubio id-
ipſum centuplum recipiet in futuꝝ. qꝛ opera
illoꝝ ſequūtur illos. Apoc̄. xiiij. Jdeo dr̄. ij.
Mach. xij. Sancta ⁊ ſalubris eſt cogitatio
ꝓ defunctis exorare vt a peccatis ſoluentur
Salubre inquā non ſolum eis ſed ⁊ nobis qꝛ
in ſinum noſtrum oratio noſtra conuertetur
vt ait pſ̄. Tertio debemus liberare aīas pro
pter debiti rōnem. Rōne enī debiti tenemur
eis ſubuenire. ex quo eniꝫ iubemur inimicos
diligere ⁊ eis benefacere. Matth. v. Diligi
te inimicos veſtros ⁊ bn̄ facite his qui vos
oderunt. multo magis tenemur h̄ facere ami
cis ⁊ parentibus noſtris qui nos genuerunt
⁊ labore magno nutrierunt. pro quo eis ſatiſ
facere nō poſſumus. ſm illud Are. ix. Ethi.
Dijs parentibꝰ ⁊ magiſtris nō poteſt reddi
equiualens. Sed heu quidam inter nos faci
unt ſicut pulli degeneres pellicani. Refert
enī Soli. in li. de mira. regionū. Pullos pel
licani naturaliter odit ſerpens. Cū aūt ꝓ pa
ſtu mater exijt ſerpens aſcēdit arborē ⁊ hos
occidit. veniens autē mater ⁊ mortuos inue-
niens in pectore ſe vulnerat. ⁊ ſuper pullos
ſanguinem ſpargit ⁊ ſuſcitat hos a morte. ex
effuſione enī ſanguinis mat̄ debilitat̄. quaꝓ
pter pulli ꝓ cibo exire cogūtur. ⁊ quidā pul-
li naturali affectu matrē debilitatā paſcunt.
alij aūt degeneres de matre nihil curant qd̄
ipſa diligenter aduertens receptis viribꝰ fi-
lios ſe paſcētes refouet alios tanq̄ꝫ ingratos
eijcit ⁊ expellit. Sic ſpūaliter parētes noſtri
dū vixerunt magnā curam de nobis habue-
runt. qꝛ ſm Areſt. viij. Ethi. ſunt nobis cau
ſa eſſendi generando. cauſa nutriendi educā
do. ⁊ cauſa diſcipline informando. ⁊ hoc ali-
qui prudentes filij animaduertunt ⁊ multa
bona faciunt poſt obitum parentum ſuoꝝ
tum miſſas pro ſalute eorum ordinando. tuꝫ
elemoſynas pauperibus largiendo. tū orati
ones deuotas faciendo. tum corpus ieiunijſ
affligendo. tum ⁊ lachrymas effundēdo. ita
vt de illis pōt dici illd̄ pſ̄. ix. Oculi eiꝰ i pau
perē reſpiciunt ſcꝫ in purgatorio degentem.
aīam reſpiciant. ¶ Sed ecōtra q̄dam filij
⁊ filie ignobiles poſt mortē parentū ⁊ ſuorū
amicoꝝ minime curant. ſed bona ab eis re
licta inutiliter dilapidant. ideo de illis petūt
vindictam vt teſtat̄ Guido in tertio opuſcu
lo ſermonum clamans ſuper nos. hi qui ſūt
in purgatorio eo ꝙ ſuorum nulla fit mentio i
h̄ ſeculo petētes vindictā fieri de his q̄ ſunt
ſub celo ſꝫ ꝓ bonis filijs ⁊ benefactoribꝰ iter
pellant. vt ait Richardus. Jpi qui iā d̄ pur

gatorio eiecti celeſti aſſunt gaudio. miro mõ
interpellãt ꝑ his ꝗ̃ eis ⁊ alijs defunctis ſub=
uenerũt in hoc mũdo. Quarto debemꝰ eis
bñfacere ꝓpt̃ ꝑmij retributionẽ. Scimus
nãq̃ ſi filiꝰ regis eẽt in carcere poſitꝰ ⁊ eẽt ali
quis extraneꝰ ꝗ̃ ſperaret ab ipo ꝑmiũ ⁊ poſ=
ſet ipſum ſuis petitionibꝰ aut etiã pecunijs li
beraret vt ab eo maiꝰ ꝑmiũ acciperet ⁊ labo
ris ſui recõpenſam. Myſtice aũt in purga=
torio ſunt filij ſummi regis ꝗ̃ expectãt heredi
tatẽ eiꝰ ꝗ̃uis nunc ſuſtinẽt penã purgatorij.
cũ aũt purgate fuerint ad celũ ſubleuant̃. vt
eternalit̃ ad regiã menſam ſumãt cibuz. ſic fi=
guratũ ẽ. iiij. Regl. xxv. in fine vbi legit̃ euil
meradach ſubleuauit caput Joachim regis
Juda de carcere dans ei meliores ⁊ comedit
ſemꝑ panẽ in ꝯſpectu eiꝰ cũctis diebꝰ vite eiꝰ
Per Euilmeradach. chriſtus intelligit̃ ꝗ̃ ſb=
leuauit caput regis Juda hoc ẽ aiaꝝ que in
fine vite ſue ꝑncipalit̃ ipſũ ſunt ꝯfeſſe ꝑ verã
penitẽtiã ⁊ cõtritionẽ ⁊ induit illos veſtibus
regijs. ſm illud Eſa. lij. Induent̃ veſtimen=
tis glie. ⁊ tunc dicent illud qđ dixit beata ag
nes. Induit me dñs ciclade cõtexta ⁊ imen=
ſis monilibus ornauit me. ⁊ ſic tũc comedent
panẽ de mẽſa dñi. De quo dr̃ Luc. xiiij. Be=
atus ꝗ̃ mãducat panẽ in regno tuo. ⁊ cuz ibi
fuerint faciunt ꝓculdubio ſuis liberatoribꝰ
recõpenſam. Sicut de hoc refert Vincen. in
ſpe. hiſto. li. xxviij. ꝙ angelꝰ duxit animam
Thundali in domũ mirabilit̃ ornatã cuius
parietes ex auro ⁊ argento erant ⁊ ex omniũ
lapidũ genere ꝑcioſorũ vbi vidit ſedile aure
um cũ gẽmis ⁊ ſerico ⁊ oibꝰ ornatũ ornamẽ=
tis. ⁊ vidit regẽ noie Tharmachũ in ipſa ſe=
de veſtitũ mirabilibꝰ veſtimẽti. viditq̃ veni
re plurimos in domũ ſuã cũ muneribꝰ ⁊ ſin/
guli ſibi offerebant. etiaz ſacerdotes ⁊ reges
ſolenniter induti veniebant cũ ciphis aureiſ
⁊ calicibus ponẽtes ante eũ. ſibiq̃ miniſtran
tes ⁊ genua flectẽtes dicebãt. labores manu
um tuaꝝ. qr̃ manducabis beatꝰ es ⁊ bñ tibi
erit. Et cum hoc vidiſſet dixit ad eũ angelꝰ.
Iſti ſũt paupes ꝗ̃bus dũ vixit iſta bona ſua
rex impenderat in mũdo ⁊ in purgatorio. iõ
miſterio eoꝝ retribuet̃ ei merces et̃na. Quin
to debemus eis ſubuenire ꝓpt̃ eterne pene
euaſionẽ. Si eni illis nunc ſuccurrimꝰ et̃naz
euademus leſionẽ. qđ probatur in natura di
cit Temixtiꝰ in breui diuerſorio artiũ quan
do ſal igni inijtimus totꝰ ipius ceſſat fumus
⁊ vapor poſtmodum nullũ infert capiti leſio
nem. ſic dum ſal ſpiritualis cõdimenti bono=
rum operum tranſmittimus ipis animabus
totus eorum vel ſaltẽ in ꝑte ceſſat cruciatus
⁊ nos in futuro nõ ſentiemus tormenti leſio=
nem. ſicut teſtat̃ Beda ſuꝑ Matth. dicens.
Una gutta refrigerij facta per hoiem totã ſe
dat animaꝝ vapulãtiũ torſionẽ ipſamq̃ a fu
turis ꝑcauet ſupplicijs peccatoꝝ. Si aũt no=
bis de bonis eoꝝ derelictis aut noſtris pro=
prijs nõ ſubueniemꝰ penas minime euademꝰ
qr̃ dicit Haymo ſuꝑ Apoc. Iſte iuſto dei iu=
dicio eterne dãnatõi ſe ſubijcit ꝗ̃ defũctoꝝ i=
memor ꝗ̃tũ ad eoꝝ auxilia ſuffragiaq̃ exiſtit
Cui cõſonat Hugo. de ſan. vic. Ois ei cõſo
latio poſt hanc vitã denegabit̃ qui defuncti
in hoc ſeculo minus ſuffragat̃. Et hoc ꝓbat
Torſtinus remenſis archieps dicẽs Miles
quidam in bello Karoli magni cum mauris
pugnaturꝰ. rogauit cognatũ vt ſi in bello mo
reretur equũ ſuum venderet preciumq̃ pau
peribus erogaret. quo mortuo cuz equꝰ ſibi
nimium placeret eũ ſibi retinuit ⁊ poſt modi
cũ tẽpus defunctꝰ ei apparuit tanq̃ ſol reful
gens dicẽs ſibi. Cognate bñ ꝑ octo dies feci
ſti me penas pati in purgatorio ꝓpter equũ
cuius ꝑciũ vt iuſſerã paupibus non tradidi
ſti. Sed ipune nõ euades. hodie eni demões
ferant alam tuã in infernũ ⁊ ego purgatꝰ va
do ad dei regnũ. Et ecce ſubito in aere factuſ
eſt clamor velut leonum vrſorum ⁊ ipſum in
de abſtulerunt. Sic veraciter contingit illis
qui bona mortuorum ſumunt eiſq̃ nulla bo=
na auxiliaq̃ impendunt. nos autem non ſic
chariſſimi ſed hodie debemus deſideriũ eo=
rum implere vt petunt verba thematis. In=
tende anime mee ⁊ libera eam vt eternas pe=
nas euadamus ⁊ cum illis poſtea deo i eter=
num conregnemus.

Sermo ſecundus de animabus.

Educ de cuſtodia

animam meam. i. de carcere. pſ̃. cxlj
ſm Iſi. li. xij. leonis natura circa hominẽ mi
ſericors eſt ⁊ mirifica. qr̃ proſtratis añ ſe par
cit nec hominem niſi in magna fame comedit
vel occidit. veniente autẽ ſenio tũc hominez
perſequitur. quia ad querendas beluas vir=
tus iam deficit. perſequitur tamen aliquos
magis alios minus. Nam in viros ſeuit acri
ter. cõtra feminas vero tm̃ fremit. ifantes ra
ro non niſi in magna neceſſitate inuadit. vt
dicit Plinius in ſpe. natu. Myſtice ꝑ
leonem hic intelligitur chriſtus. de quo dici=
tur Apoc. v. Ecce vicit leo đ tribu iuda Hu
ius nobiliſſimi leonis natura eſt magna ⁊ mi
rifica indulgere erga hominez peccatorẽ tũc

in tempoꝛe gratie. qꝛ ſm Chꝛy. ſup Matt.
Neminē damnat ⁊ punit niſi ſit inuitus. qꝛ
benigniſſimus ē ⁊ qñ ſe homo erga eū humi
liat ei parcit. qḋ figuratū ē. ij. Regl. xj. de da
uid qui peccauit peccato adulterij ꝓditiōis
⁊ homicidij. Sed cū dixit vnicū verbū ſe hu
miliando peccaui dñs ipſum benignit̄ ſuſce
pit. qḋ patuit ex verbis Nathan ꝓphete q̄
ait. Tranſtulit dñs peccatū tuū nō moꝛieris
iō de hac benignitate dei nō ſufficio admira
ri ꝙ tantū pōt parcere homini peccatoꝛi. ſed
q̄uis dñs in pn̄ti tpe gratie ē miſericoꝛs. ve
niente tñ ſenio ħ ē fine hoīuꝫ eos tam grauit̄
perſequit̄. ſm qḋ p̄dixit. pſ̄. lxxxij. dicens
Ita pſequeris illos in tēpeſtate tua ⁊ in ira
tua turbabis eos. Subaudi qui in peccatis
diſcedunt. aliquos tñ punit magis aliq̄s mi
nus. ⁊ cōtra eos ſolū oñdit potētiā ſuā. alioſ
raro aut nūq̄ ledit ſm ꝙ magis vel min⁹ pec
cauerūt. qꝛ aliqui ſunt viri potētes ⁊ in pec=
catis. de quib⁹. pſ̄. v. Virum ſanguinum et
doloſum abominabit̄ dñs. Contra hos dic̄
in alio. pſ̄. ſcꝫ. lj. Quid gloꝛiaris in malicia
qui potens es in iniquitate. Illos grauit̄ pu
nit in inferno ſm qḋ teſtat̄ Sap̄. Potentes
autē potent̄ toꝛmenta patient̄. Sap̄. vj. aliq̄
ſunt vt mulieres q̄ ſatiſfactionē ſibi iniūctaꝫ
tanq̄ femine molles cōplere recuſant. ⁊ con/
tra hos fremit hoꝝ ſatiſfactionē in purgato=
rio implendo quā hic negligent̄ ſubire nolu
erunt. De his apl̄s. j. ad Coꝝ. iij. Ipe auteꝫ
ſaluus erit. ſic quaſi per ignem. Alij autē ſūt
qui incipiunt viuere in vteris matrum ⁊ ibi
moꝛiūt̄. aliq̄ iā de mulierib⁹ nati ſine baptmo
moꝛiunt̄. ⁊ illos nō inuadit xp̄s acriter puni
endo. qꝛ ſm quoſdā penaꝫ actualē vel mate
rialē nō patient̄ ⁊ pena coꝝ erit minutiſſima
reſpectu aliaꝝ penaꝝ. Erūt tñ in tenebꝛis ſꝫ
Augl. de baptiſmo paruuloꝝ. Cum autē p⁹
iudiciū finale neceſſario fient ſolum duo lo=
ca vnus damnatoꝛum. alius ſaluandoꝝ. tūc
ſm certos doctoꝛes hi infantes etiam ſenti=
unt penam ſenſus. ſm Hugonē cardinalem
punientur diuerſis toꝛmentis tamen minus
q̄ illi qui actualiter peccauerunt. Et vt illi i
fantes nec etiam pꝛimi poſſunt per nos adiu
uari. ſed ſolum illi qui penitentiā ſibi iniun=
ctam cum ſatiſfactione nōdū moꝛiendo com=
pleuerunt. ⁊ illi clamant ꝑ hec verba. Educ
de cuſtodia animam meam. In quib⁹ duo tā
guntur. Pꝛimo grauitas carceris. ibi. educ
Secūdo dignitas anime. ibi. animam meam
De pꝛimo eſt notandum videmus naturali=
ter ꝙ auicula cum eſt libera tempoꝛe ſuo i ra
mis arboꝛum dulciter ſonoꝛans cātare deſi=
nit ⁊ triſtis efficitur quādo in caueā ducitur
quia cauea eſt quidā carcer grauis. iō ſaltat
hincinde querens exitū vt cauee euadat gra
uitatem. ſic de hoc dicit venerabilis Boeti⁹
li. iij. metro. ij. Que canit alti garrula ramis
Ales cauee claudit̄ antro. Huic licet illita. i.
confecta. pocula melle. Largaſqꝫ dapes dul
ci ſtudio Ludēs hominū cura miniſtrat. Si
tñ arto ſaliēs e tecto Nemoꝝ gratas viderit
vmbꝛas Sparſas pedib⁹ pꝛoterit. i. anihilat
eſcas. Siluas tm̄ meſta requirit. ¶ Spi=
ritualiter per auiculā quelibet hominis aīa
deſignat̄. Recte eni ſicut auicula de nidulo
ſuo volans neſcit quo feratur ſed volat in in
certo. Sic aīa exiens ꝺ nido ſuo ſcꝫ de coꝛꝑe
incerta eſt an debeat oculis diuine maieſtati
an penis pn̄tari ſed fertur quo voluerit ipſe
deus. hec anima hominis cū eſt libera a pec=
catis celeſti gaudio in ſe iam potitur. Sic̄ te=
ſtatur beatus Amb. in examerou dicēs. Aīa
expers ſceleris ſue carnis nō ſentiens incen=
tiuis. ſed ab omni carnali illecebꝛa libera pe=
nitus ⁊ immunis iam eoipō i ſe omni gratia
fruit̄ celeſtis gaudij ⁊ dulcedine. Si autē ca
pit̄ laqueis peccatoꝝ ab aucupe infernali iā
deponit omnē canticū leticie. qꝛ dicit Fulgē
tius li. iij. vnitatis thagoꝝ. quale gaudium
peccatrici aīe eſſe poterit. que lumē celi nō cō
ſpicit ſed inuolutā peccatoꝝ caligine ſe cog/
ſcit. q. d. nullū pōt habere gaudiū. Et ſi tunc
talis anima peccatis ſuis exigentibus in ca=
ueam purgatoꝛij ponetur triſtis nimis effici
tur. qꝛ omnis carcer valde grauis eſt reſpe=
ctu penaꝝ carceris apud nos. vt pꝫ ſupꝛa ſer
mone. Miſeremini mei. mēbꝛo pmo. ⁊ hoc
patet in exemplis. Refert Albertus Ratiſ=
panenſis ep̄s de quodā viro qui poſt longā
penitentiam quā ſanus fecerat grauiſſimuꝫ
incidit languoꝛem in quo per annū ē quaſſa=
tus. Rogauit itaqꝫ dñm vt tñ finem impone
ret languoꝛi. ad quem miſſus angelus dixit.
Exaudiuit dñs p̄ces tuas ⁊ dedit tibi adop=
tionem. aut tribus diebus i purgatoꝛio. aut
adhuc per annū vnum in mundo vis crucia
ri. Ille autē pꝛeſentē penā memoꝛans nec fu
turā aduertens ait. moꝛi potius eligo ⁊ non
tm̄ tribus. ſed quantuꝫ domino placuerit in
purgatoꝛio tribulari. Fiat inquit angel⁹ ſm
verbum tuum. moꝛtuus eſt igit̄ languens ⁊
eius anima in purgatoꝛio depoꝛtata. Vno g̊
exacto die venit ad locum purgatoꝛij angel⁹
vbi anima toꝛquebatur ⁊ dixit ei. quid nunc
agis o anima que pꝛo languoꝛe vnius anni
tribus diebus in purgatoꝛio elegiſti detineri
cui anima. O ſeductoꝛ non angelus qui mei

penis multoꝝ annoꝝ curriculis ꝑ terminū
dieꝝ fefelliſti. Cui angelus nō mora ſꝫ in eſti
mabili tortura decept⁹ es niſi vnū diē de tri/
bus peregiſti. tamē tu ſi adhuc retractari vo
lueris dn̄s miſeret̄ vt ad corp⁹ qđ nōdum ſe
pultū eſt reporteris ⁊ ꝑ annuꝫ vnū languorē
quē expertus es patiaris. Cui anima. nō per
annū ſed vſqꝫ in finē mundi etiā detineār lan
guore acriori. hoc dicto aīa ad corp⁹ reporta
tur. ⁊ ꝑ annū languore detenta multos ꝗbus
hoc retulit ad penitētiam animauit. ⁊ p⁹ an-
nū iterato ē defunct⁹. ¶ Jđ dicit beat⁹ Au
guſtinus. Neſcit quid petit ꝗ purgatoriū pe
tit. q: ē eadē pena ⁊ idē ignis qui ē ī inferno.
Intende igit̄ o homo ſm Iſi. Aīa quaſcūqꝫ
tormentoꝝ ſeculi penas quoſcūqꝫ tormētoꝝ
dolores quorūcūqꝫ doloꝝ acerbitas hoc cō-
patū pene purgatorij ⁊ gehēne. leue ē oē qđ
pateris atqꝫ dulce. Refert etiā Uin. li. hiſto.
xxviij. ꝙ angelus dn̄i aīam cuiuſdaꝫ militis
Thundali in horribilē vallem fabroꝝ miſit
vbi erant multe fabrice in quib⁹ maxime au-
diebat̄ ſonus. ceperūt igit̄ eā tortores aīe et
cū forcipibus ignitis in caminū ignis proie-
cerunt vbi multe aīe torquebant̄. cunqꝫ liq̄-
fierent extracte ſūt tridentib⁹ ferreis ⁊ poſi-
te ſunt in incudem ⁊ percutiebāt̄ malleis vi
cene vel tricene aut cētene in vnā maſſam re
digebant̄ ⁊ poſt ꝓiecerūt eas de incudib⁹ et
alij eas capiebāt huc illucqꝫ iactabant ſed ne
hoc durū ⁊ deriſoriuꝫ cuiqꝫ videat̄ ꝙ illi aīe
taliter malleant̄ audi ſpiritū ſanctū ꝑ os ſapi
entis loquentē. parata ſunt inq̄t deriſoribus
ſupplicia ⁊ mallei ꝑcutientes ſtultorū corpa
Prou. xix. ¶ Sꝫ dicēs. q: pēa purgatorij
ē tam grauis ⁊ acerba. quare tunc eā ſecula-
res nō timent neqꝫ curant. Sed dicūt niſi ſa
cerdotes dicerent eſſe infernū ipi nō poſſent
ſe nutrire. Ad hoc dico ꝙ iō nō timēt. q: pe/
nam in ſcripturis non vident. Cum autem
viderint fidem adhibebunt. q: ſentient. vl' ſi
viderēt vtiqꝫ crederēt. Refert enī cum viri
religioſi ⁊ litterati de purgatorio loquerent̄
⁊ timerent corā laico qui ⁊ dixit. Mirum ē
vos litterati multū timetis ⁊ ſeculares nō ti
ment. dixit vnus tale exēplū. Cec⁹ quidā ha
bens puerū qui ducebat eū hic venit ad qđ-
dā ꝑcipitiū ⁊ nō audebat tranſire tūc cecus
poſuit pueꝝ ſuꝑ collum dicens vt cum bacu
lo ſibi viam pontis demōſtraret. quo facto
tranſiuit cecus vbi nō audebat puer videns
quare hoc. q: non videbat iō puer timebat.
ita ⁊ homines qui nō timēt penas purgato-
rij nō curāt eas. Sed ſi guſtaſſent nimiū for-
midarēt. ⁊ quoſcūqꝫ dolores hic nō curarent

Sicut legit̄ de quadā muliere de qua refert
Jacob⁹ eꝑs tuſculanus ꝗ ꝓpter penitētiam
agendā de purgatorio ē reuocata ⁊ tm̄ ſe af-
flixit ꝙ in ſepulchris habitabat ⁊ in niue gla
cie igneqꝫ frequēter ſe voluebat. ⁊ quia pene
carceris purgatorij ſunt tam graues ⁊ acer-
be ita vt nō habēt requiem ibi exiſtētes do-
nec exeant. ideo clamāt ad quēlibet xp̄ifidelē
dicētes. Educ de cuſtodia aīam meā. Sed ꝑ
hec poſſumus eas educere vt dicit Hoſtien.
Uerſus. Miſſa preces dona ieiunia quat-
tuor iſta. Abſoluūt aīas quas purgans deti
net ignis. Et tunc cū abſolute fuerit dicēt il-
lud. pſ̄. cxxiij. Aīa noſtra ſicut paſſer erepta
ē de laqueo venantiū. laqueus ꝯtritus eſt et
nos liberati ſumus. Et hoc ad primū. Quā-
tū ad ſecundū in his verbis ponit̄ aīe digni
tas. cū dicitur. aīam meaꝫ. ¶ Circa qđ no
tādum aīe dignitas patet ex multis. Primo
ex illo. q: ad imaginem ſuam creauit illam al
tiſſimus. ſꝫ ꝙ dicit deuot⁹ Bern̄. li. medita.
iij. c. Aīa inſignita imagine dei decorata ſili-
tudine. vt ſupra. Scđo q: eā cuſtodie ange-
lice deputauit. Jđ dicit. b. Hiero. ſuꝑ Mat
theū. Magna ē dignitas aīe ⁊ vnaqueqꝫ ab
ortu natiuitatis ſue habeat in cuſtodē ange-
lum ſibi deputatū. Tertio q: eā a morte ꝑcio
ſo ſanguine liberauit. Teſte Bern̄. qui ait.
O ꝑcioſa aīa dei imagine inſignita nec opi-
bus redempta. ſed agni imaculati ⁊ innocētꝫ
ſanguine attēde quantū vales quantum da-
tū ē pro te recogita. Noli te ipſam ponere in
perditionē. q: xp̄s fudit pro te ſuū ſanguinē
qui te ſatis dilexit. qui te tanto ꝑcio redemit
hec Bern̄. Sed hanc dignitatē minime per-
pendimus. ſed nr̄as aīas in perditionē mul-
totiens perpetuā tradimus. Qđ venerabilis
Beda cōquerit̄ dicēs. Heu quid aīe nr̄e di-
gnitatē tam paꝝ attendim⁹ quā de⁹ tanti pre
cij eſtimabat ꝙ vnigenitū ſuū in mortē ꝓ ea
tradidit quā etiā diabolus tāti precij eſtima
uit qđ ꝓ ea totū mūdū dare voluit. Quarto
ꝙ eā cibo nobiliſſimo euchariſtie ſepi⁹ ſatia-
uit. Juxta illud pſ̄. lxxx. Cibauit illos ex adi
pe frumenti. Quinto ꝙ eam ad verā beatitu
dinem veraciter creauit finaliter. Jđ poſſūt
dicere illud Augꝰ. i li. ꝯfeſſionū. Creaſti nos
domine ad te ideo inquietum eſt cor noſtruꝫ
donec requieſcet in te. propter has nobiliſſi-
mas dignitates animaꝝ merito deſideria ea
rū exaudienda ſunt. q: quanto ſūt ꝑſone no
biliores ⁊ digniores tanto petitiones earuꝫ
ſunt exaudibiliores. Sꝫ q: filij ⁊ filie ſummi
regis. iō ſunt digniſſimi ⁊ citius exaudiendi
⁊ a penis liberandi. Jꝑaꝝ dignitatē ſagacit̄

perpendit ſanctus Thomas cantuarienſis
qui quottidie laborauit in miſſis ſuis vt eas
a penis liberaret. ſicut patet in exemplo ꝙ ꝗ
dam miles cũ rege francie iuit ad bellũ ꝯtra
regem hiſpanie pugnaturꝰ. ⁊ cũ ſiľ pugñrent
accidit vt equus ſub milite occideret ⁊ ipſe
ꝑiculo mortis ſubiaceret ꝙ videns fideľ ſer=
uus ſuus Hermelius de equo deſcẽdit ⁊ do
mino tradidit equũ ⁊ ipe in bello occiſus fu
it. Tribus igitur lapſis annis ꝯtigit cuȝ mi=
les in cantuarienſem ciuitatẽ equitaret ſom=
nus ipſum oppreſſit ita vt in equo dormita=
ret. duxit igiť ipm equꝰ in ſiluã denſam que
per medium a ciuitate diſtat miliare. Cuuꝗ
euigilaſſet vidit creaturã aduerſus ſe mira/
bilem velut globũ venientẽ. ⁊ miſerabiliter
clamantẽ. miles aũt cõiurando percunctať
cuiuſmodi eſſet creatura ꝗ rñdit. ego ſuȝ ſer=
uus tuus Hermelius qui pro te mori elegi. ⁊
quis ẽ inquit miles ſtatus tuus. ⁊ ille. ſtatus
eſt miſerabilis. qꝛ nimis i flamma crucior. ad
quem miles. eſt de te aliqua ſpes. ſalutẽ inqt
me ſpero adepturũ. qꝛ propter fidem quã in
te exercui dominus cõtulit mihi cõtritioneȝ
ſum tamen vſꝗ ad diẽ iudicij penis datus.
Cui miles. dic mihi ſi poſſem tibi in aliꝗ ſub=
uenire. reſpondit ille. ſanctus Thomas eps
cantuarienſ. tanti eſt meriti apud deuȝ vt ꝑ
ſuas miſſas multe ſunt anime a purgatorio
liberate. ꝙ cum miles audiuit ad ſanctũ tho
mam tranſiuit ⁊ ſibi euentum rei expoſuit. ſi
biꝗ ſeruũ illũ ꝯmendauit. ille vero benigne
ſuſcepit ⁊ pro eo orauit. Cum autẽ miſſaȝ in=
ciperet vidit miles eccleſiam repletã aĩabus
que vnanimiter dixerunt. Salue reuerende
pater ⁊ benedictus ſermo oris tui. quia a te
ſumus a penis purgatorij liberate. ⁊ quoti=
ens epiſcopus ſe ad populum conuertebat.
totiens conuolutis manibus hec verba refe
rebant. finita igitur miſſa tota eccleſia ſplen=
duit. ⁊ vidit miles michaelem in multitudi/
ne angelorum venientem ⁊ inter ſe animam
candidiorem ſole deferentem quã ſibi ſanctꝰ
michael preſentauit dicens. hanc animã tibi
dominus offert. quia pro ea deuote exoraſti
Ecce ꝗȝ ſalubre eſt miſſas pro defunctis exo=
rare. Nam ille qui fuit vſꝗ ad finem mundi
penis purgatorij adiudicatus per vnã miſſã
deuote celebratã fuit liberatus. Ideo diẽ be
atus Auguſtinus. Nunꝗȝ celebranť diuina
myſteria quin ibi concurrunt duo virtuoſa
beneficia. aut vnius peccatoris cõuerſio. aut
vnius anime liberatio. ⁊ non ſolum vnꝰ. ſed
credibile eſt miſſa digne celebrata multe ani=
me per eam liberantur. Sicut de hoc diẽ ma
giſter Guilhelmꝰ altiſocenſem. credo ꝙ nul/
la miſſa eſt que cum digne cantatur ſiue legi=
tur in eccleſia per quã nõ multe de purgato=
rio anime eruantur. Ideo precipiť clericis ne
gligentibus raro miſſam celebrantibus. ex/
tra de cele. miſ. c. Cum creatura. ꝙ miſſas ce
lebrent pro animabus. ⁊ vt habeť de conſe.
di. j. c. Cũ viſum. Cõſiliũ ẽ ꝙ hoc faciãt ꝗtti
die vel ad minus collectã de memoria eoruȝ
legant. Nam legitur in vita ſancti Martini
ꝙ tot anime de purgatorio in primitijs eius
fuerant liberate. quot ibi fuerunt hoĩes pre=
ſentes ſcȝ pluſꝗȝ trecente.

¶ Sermo tertius de animabus.

Homo cum mor=
tuus fuerit nudatus atꝗ cõſumptus
vbi queſo eſt. Job. xiiij. Ad experienti
am videmus ꝙ pauo ꝗȝdiu viuit in pulchri=
tudine pennarum ſuarum in cauda gloriať.
Cum autem mortuus fuerit pennis ſpoliať.
⁊ caro ſic deplumata in certo loco relinquiť.
⁊ a vermibus deuoratur. Myſtice ꝑ pauo=
nem hominem licet deſignari. ꝗȝdiu eni ho=
mo viuit in diuitijs. ⁊ gloria mundi exaltať.
ſicut diues. Luc. xvj. Similiť arphaxat rex
medoȝ qui cum multas nationes ſuo impio
ſubiugaſſet eleuatum eſt cor eius in tantis di=
uitijs vt dirigeret ad oĩs terras vt ſibi ho=
magium faceret. vt habeť Judith. j. Sȝ cer
te quãuis homo ſic gloriatur tamen cum nõ
eſtimat per mortem preſcinditur ⁊ rebꝰ om=
nibus ⁊ gloria ſpoliatur. ⁊ quo anima vadit
incertum eſt nobis. qḋ probat Joh. Dama.
⁊ Vincen. in ſpe. hiſto. li. xvj. dicẽs. In qua
dã ciuitate fuit talis cõſuetudo vt vnum ex=
neum omni anno in principem elegerunt. ꝗ
omni poteſtate accepta quicquid facere vo=
lebat licitum erat. Cum igitur finis eẽt anni
repente ciues in ipſum inſurrexerunt. ⁊ per
totam ciuitatem trahentes in remotam ſiluã
nudum miſerunt. vbi nec cibum nec veſtimẽ
tum inueniens fame ⁊ frigore vrgebatur. Ci
uitas illa eſt mundus. De qua Eccs. ix. Ci=
uitas parua ⁊ pauci viri in ea ſcȝ qui viriliť
contra vitia pugnent. In iſta ciuitate eſt ꝗli
bet homo extraneus. quia vt dicit Apoſto=
lus ad Heb. xiij. Non habemus hic manẽtẽ
ciuitatem ſed futuram inquirimꝰ. Ciues au=
tem huiuſmodi ſunt demones qui ſepe falſis
delectationibus hominem alliciũt ad hono=
res vt in diuitijs glorientur. Sed dũ homo
non timet ſed ſemper ſic manere putat ſuper

uenit mors ⁊ omnibus ipſum priuat rebus.
quia dicit Job.xxvij. Diues cum dormierit
nihil ſecū aufert aperiet oculos ſuos ⁊ nihil
inueniet. Jō refert Vinc̄.li.iij.c.liiij. ꝙ Sa-
landinus rex cum obiret circa damaſcū ſci-
retqꝫ mortē vocauit ſigniferū ſuum dicens.
Tu qui ſoles ferre vexilla mea ꝑ bella fer eti
am vexilla mortis mee ſcꝫ panniculū vilez ꝑ
totum damaſcū ſuꝑ lanceā clamando. Ecce
rex orientis nec fert ſecū niſi hunc pannū vi
lem. Sic factum ē de parentibus nr̄is qui li-
cet hic in mundi gloria fuerunt tn̄ per mortē
de hoc mūdo receſſerūt. ⁊ nihil ſecū niſi oꝑa
bona vel mala detulerunt. ꝑm illud Apoca.
xiiij. Opera illorū ſequuntur illos. iō debe
mus eis bonis opib⁹ ſubuenire ex quo neſci
mus an adhuc ſunt in purgatorio vel ī celo.
Et hoc innuit in verbis p̄miſſis. Homo cuꝫ
mortuus fuerit nudatus atqꝫ cōſumpt⁹. Jn
quibus quattuor tanguntur. Primo huma
ne cōditionis vilitas.ibi. homo. Secundo
ipſius ſubſtantie fragilitas.ibi. cū mortuus
fuerit. Tertio rei tēporalis amiſſibilitas.ibi
nudatus. Quarto eternalis manſiōis dubie
tas.ibi. vbi q̄ſo ē. ¶ Circa p̄mū notandū.
homo dicit̄ ab humo. Geñ.ij. Formauit igi-
tur dn̄s hominē de limo terre qđ elemētū eſt
vilius inter alia elemēta. Sꝫ quo hō cōcipit̄
pudet enarrare. qꝛ dicit Jnnoc̄. de vi.hu.cō
di.li.j.c.j. Format⁹ ē hō de puluere de luto ⁊
de cinere. qđqꝫ vilius ē de imūdo ſpermate
ꝯcept⁹ ē in fetore libidinis ⁊ in labe peccati.
Jō hanc vilitatē cognouit q̄ dixit. Sū quidez
homo mortalis ſimilis hoībus ex genere ter
rigenoꝝ qui prior in ventre format⁹ ⁊ figura
tus ſum tēpore coagulatus ſum in ſanguine
⁊ ſemine hoīs. Et ſubdit. Nemo ex regibus
habuit aliud natiuitatis initiū. nemo cū pur
pura. nemo cū corona naſcit̄. Saꝑ. vij. His
verbis cōfundent̄ q̄ de genere gl'iant̄ aut ſu-
perbiunt. vnde gloriat̄ rex vel miles. nō eni
fecit deus duos Adam. vnū de luto. aliū de
auro. Quid ǧ a carne gloriaris. qꝛ pat̄ tuus
putredo. Job.xvij. Putredini dixi pr̄ meuſ
es. Jō dixit idē Job.c.xxx. Compat⁹ ſū lu-
to ⁊ fauille ⁊ cineri. Qꝫ aūt vilitatē homo nō
conſiderat ſed audet ſuperbire. hoc miratur
Bern̄. exclamādo dicēs. Verſus. Quid ſuꝑ
bis homo cui⁹ cōceptō culpa Naſci pena vi
ta dolor morteqꝫ mori. Poſt hominez v̄mis
poſt vermē fetor ⁊ horror. Sic in nō hominē
vertit̄ omnis homo. Et ſubdit. Cog̊ſce igit̄
vnde venis ⁊ erubeſce vbi es ⁊ ingemiſce q̄
vadis ⁊ cōtremiſce. Jlli conſentiūt v̄ba bea
ti Augꝰ. dicētis. Quid horribilius hoīe mor

tuo. quid fetidi⁹ cadauere humano. cui⁹ erat
in vita tam grat⁹ amplex⁹ fit ī morte tā horri
bilis aſpectus. Quid ǧ delitie. q̄d diuitie q̄d
ve honores ꝓſūt. nec diuitie a morte. nec de
litie a verme. nec hoīes liberāt a corruptione
⁊ hoc ꝓbat in exēplo. Quidā dux Burgun/
die volens corpus patris ſui transferre. ap-
to ſepulchro vidit magnū bufonē pr̄is faciē
rodentem. ⁊ tunc prudent̄ ad ſe rediens corā
omnibus militibus ſuis exclamauit. O gl'ia
falſa mundi deluſiſti patrē meū me aūt non
decipies. ⁊ cōuerſus ad patrē dixit. vbi ſunt
diuitie ⁊ delitie quas habuiſti. nā comedert̄
tam turpiter a bufone ⁊ vermes te deuorant
ſicut pauperes deuoraſti. ⁊ relictis ſtati om-
nibus religionē intrauit. ⁊ ſic patet ex iaꝫ di-
ctis ꝙ caro dat̄ corruptioni. ſic̄ anima inter-
dum datur purgatorio. Si eni deſcendit cuꝫ
venialibus dat̄ purgatorij ignibus. de q̄buſ
dicit Greg⁹. ſuꝑ p̄mā epl'aꝫ. ad Cor.iij. Pē
ſandū ē ſollicite ꝙ per ignē future purgatio-
nis. vt aſſerit apl'us. oīs purgari non poſſe
eo ꝙ hoc ꝓ fundamēto ferrū aut es vel plum
bum. i. peccata maiora aut duriora poſuert̄
q̄ purgari nō pn̄t. Sꝫ eos q̄ edificāt lignū fe-
nū ⁊ ſtipulaꝫ. i. peccata leuiſſima ⁊ leuiora q̄
ignis facile cōſumit que licet minima ſint tn̄
illic purgationis ignem obtinebūt quē deni-
qꝫ ignem nulli obtinebunt niſi qui in hac vi-
ta hoc promeruerunt. hec ille. Et illis debe-
mus ſubuenire operib⁹ noſtris bonis quib⁹
poſſunt adiuuari. Vn̄ Hoſti. Verſus. Miſ
ſa preces dona ieiunia quattuor iſta. Abſol-
uūt animas quas purgans detinet ignis.
¶ Quantū ad ſecūdū ē notandū dic̄ Are.
in li. de vi. ⁊ mor. Mors ē ſeꝑatio aīe a cor/
pore. ⁊ qꝛ hec ſeparatio faciliter fit. iō homo
ꝑm ſubſtantiam eſt fragilis ⁊ durans tempo
re paruo. vnde eſt merito ſimilis flori q̄ cre-
ſcit in aruo quare a ſapiente ſimilat̄ ⁊ cōpa-
ratur fragilibus rebus. Saꝑ. v. Spes impij
quaſi lanugo. i. flos tribuli qui a vento tollit̄
⁊ vt ſpuma gratilis que a procella diſpergit̄
aut fumus qui a vento diuiſus eſt ⁊ hoſpes
vnius diei tranſiens. ⁊ ſicut predicte res par
uo tempore durant. ſic ⁊ homo quia vt pro-
bat Aug⁹. ex toto tempore vite noſtre non
habemus nec noſtrum eſt niſi momentū vnū
quia qđ eſt preteritum nō eſt. qđ autē futuꝝ
nondum eſt ⁊ incertum. Jdeo dicit Ph̄s. iiij
phiſi. Nihil habemus de tempore niſi p̄ſens
nunc. Jdeo breuitatem huius temporis con
ſiderauit ille potentiſſimus rex xerſes. de q̄
refert Aug⁹ in epl'a ad Heliodorum. ꝙ ſolli-
citus erat ſubuertere montes mariaqꝫ conſti

tuit. hic tñ cum ſtaret in loco ſublimi ⁊ cerne-
ret multitudinẽ exercitus ſui fleuit. ⁊ cũint-
rogaret̃ cur fleret ait. ꝙ poſt centũ ãnos nul
lus eoꝝ quos nũc video ſupuicturus eſt. qꝛ
pauci inueniunt̃ q̃ nũc viuũt centũ annis vl'
octuaginta nouẽ. ⁊ ſi aliq̃s inuenit̃ illum ter
minũ tranſire eius vita iã nõ eſt vita ſʒ laboꝛ
⁊ miſeria dicẽte. ps̃. Si aũt in potẽtatib⁹ oc-
tuaginta anni ⁊ amplius eoꝝ laboꝛ ⁊ doloꝛ.
Nec miꝝ ꝙ nr̃a vita ẽ tam bꝛeuis. Qꝛ refert
Vinc̃. li. xvj. c. v. ꝙ ſanct⁹ Barlaam poſuit
exemplũ ꝙ vita nr̃a eſt ſicut arbuſcula cuiuſ
radices duo mures quoꝝ vnus albus ⁊ alt̃
niger quottidie coꝛrodunt. vbi per arboꝛem
vite noſtre menſurã. per mures diem ac no-
ctẽ deſignat que quottidie auferunt ptẽ vite
nr̃e. hodie eni pꝛopi⁹ ſumus moꝛti q̃ȝ heri. qꝛ
ſm Bern̄. Vita nihil aliud ẽ niſi tranſit⁹ ad
moꝛtẽ. Jõ refert Johes pr̃iarcha ad Alexã-
drum ꝙ antiquitus talis cõſuetudo erat pꝛo
die quo impatoꝛ coꝛonabat̃ monumẽtũ ſibi
fiebat vt ex hoc bꝛeuitatẽ vite ⁊ fragilitatem
cognoſceret ⁊ nequaq̃ȝ in imperio ſupbiret.
¶ Quantũ ad tertiũ ẽ notandũ. res tẽpaliſ
ẽ duplex ſcʒ exterioꝛ ⁊ coꝛpus qd̃ ẽ nobis cõ-
iunctũ quo ad res exterioꝛes hõ d̃r nudatus
ſed quo ad coꝛpus d̃r cõſumpt⁹. moꝛtẽ enim
coꝛpoꝛis neceſſario amiſſio rerum ⁊ conſum
ptio comitat̃ coꝛpoꝛis hoc attẽdentes homi
nes religioſi ⁊ deuoti q̃ȝdiu viuũt in hac vi-
ta moꝛtali nudant ſe oĩbus terrenis coꝛpus
ſuũ caſtigantes. Et illud ſignificat̃ in dauid
qui nudus luſit coꝛã arca. ij. Regl. vj. Et me
rito ꝓ illo nudamur q̃ ꝓ nobis in cruce eſt nu
datus. Sed ſunt pleriq̃ȝ qui hic ad modicuȝ
nolunt nudari rebus tempoꝛalibus vt darẽt
pauperibus. ſed tales velint nolint tandem
quãdo fuerint moꝛtui totaliter nudabũt̃ ſm
illud. ps̃. Diues cũ interierit nõ ſumit omnia
neq̃ȝ deſcẽdit cũ eo gl'ia eius. Nonne plures
nudantur qui de veſtibus p̃cioſis ⁊ ceter̄ re
bus quas habebant in ſeculo nihil ſecũ defe
runt niſi veſtẽ vilem quo inuolutus ponitur
in ſepulchꝛo vt q̃libet poſſit dicere illđ Job
j. Nudus egreſſus ſum de vtero matris mee
nudus illic reuertar. ſic factũ eſt defunct̄ no
ſtris. nam nudi egreſſi ſunt de hac terra nu-
dati omnibus rebus ſuis ꝙ iam nõ poſſũt fa
cere elemoſynas ⁊ ſeipſas redimere a pecca-
tis. ſm illud Dañ. iiij. Peccata tua elemoſy
nis redime. Jdcirco nos debemus vices eo-
rum explere exemplo ciconiaruȝ. De quib⁹
refert Amb. in exameron. quãdo ciconie effi
ciunt̃ ſenes ⁊ ſeip̃as paſcere ñ pñt tũc paſcũ
tur a pullis ſuis. Et qꝛ magna fuit eoꝛuȝ pie-
tas erga pullos. ideo quantũ temp⁹ expen-
dunt in fetibus educandis tm̃ ip̃i a pullis ſu
is vice recipꝛoca nutriunt̃. ita nunc nos face
re debemus. qꝛ parentes noſtri ⁊ alij ꝓximi
ſunt extra ſtatũ merendi ⁊ ſeip̃os paſcere nõ
pñt opib⁹. iõ paſcam⁹ eos elemoſynas nr̃as
pauperib⁹ dãdo. qꝛ dicit Areſto. viij. Ethi.
Parentes nr̃i magnã dilectionem ⁊ pietatẽ
erga nos habuerunt in iuuentute paſcendo.
quare eis vicẽ repẽdam⁹ oꝛonib⁹ nr̃is. quia
legit̃ de quodã q̃ frequent̃ oꝛabat ꝓ aĩb⁹ pa
rentũ ⁊ nõ ſolũ illoꝝ. ſʒ ⁊ omniũ fideliũ. ⁊ q̃-
tiens oꝛabat totiens videbat̃ ꝙ fum⁹ aure⁹
de oꝛe eius ꝓtendebat̃. quo aĩas qñq̃ȝ octo
qñq̃ȝ plures ⁊ multotiens paucioꝛes extra-
hebat ⁊ nõ ſolũ rependere debem⁹ vires oꝛa
tionibus noſtris ſed ⁊ elemoſynis. qꝛ ſunt in
carcere arto in quo multũ egẽt. qꝛ legitur ꝙ
elemoſyna iuuat adhuc viuẽtes. multo ma-
gis in purgatoꝛio degẽtes. Unde quidã mi
les duct⁹ fuit in captiuitatẽ paganoꝝ ⁊ poſi
tus in carcerẽ quẽ vxoꝛ ſua moꝛtuũ credens
ſepi⁹ ꝓ ip̃o elemoſynas faciebat ⁊ q̃le paupi
bus dabat tale angel⁹ marito i carcerem de-
poꝛtabat. tandẽ de captiuitate liberatus re-
dijt ⁊ mulieri qđ ꝑ angelũ factũ fuit enarra-
uit. q̃ diligent̃ ꝑpendens tẽpoꝛa ⁊ qualitateſ
elemoſynaꝝ. elemoſynas ſe dediſſe depꝛhen
dit. ¶ Quantũ ad quartũ eſt notandũ dic̃
beat⁹ Aug⁹ in li. de cura ꝓ moꝛ. ſm diuerſa
merita moꝛientiũ diuĩſa ſũt receptacula moꝛ
tuoꝝ Moꝛientiũ eni aliq̃ ſunt valde boni q̃
mox ad requiẽ tranſeunt. Juxta illud Sap̃.
iiij. Juſt⁹ ſi moꝛte p̃occupat⁹ fuerit i refrige
rio erit. Sup̱ quo dicit glo. oꝛdinaria ꝙ q̃ p⁹
moꝛtẽ ſtati ad vitã eternã vadunt ſine omni
medio iſti adiutoꝛio nõ indigent nr̃o. vt i ſer
mone p̃cedenti. Alij ſunt moꝛtui valde mali
q̃ decedunt in pctõ moꝛtali q̃ mox vt moꝛtui
fuerint deſcendunt in infernũ. Jux̃ illđ Job
xxj. Tenẽt tympanũ ⁊ cytharã ⁊ gaudẽt ad
ſonitũ oꝛgani deducũt in bonis dies ſuos ⁊ i
puncto ad inferna deſcẽdũt. ꝓ illis etiã non
ẽ oꝛandum. vt habetur. xxiij. q. v. c. placuit.
Qꝛ talis oꝛatio eis nõ pꝛodeſt. Sic̃ legit̃ de
quodam moꝛtuo qui habuit filiũ. ille igit̃ vo
lens ſcire de aĩa eius. qꝛ ſciuit euȝ in peccato
deceſſiſſe. rogauit deũ vt oſtenderet ei vtrũ
anima pr̃is eſſet dãnata an non ⁊ rapt⁹ fuit i
montẽ vbi vidit vallẽ tenebꝛoſaȝ in qua ho-
mo iacuit ſuper faciẽ ⁊ lachꝛymabiliter cla-
mauit. qꝛ ſerpentes iguei ⁊ bufones coꝛpus
eius rodebant ⁊ cõſumebant ⁊ ꝯſumpto coꝛ
poꝛe iterũ integrũ creuit ⁊ illi foꝛtiter rode-
bant. ipſe queſiuit quis eſſet. reſpõdit ego ſũ

damnata aīa pr̄is tui ⁊ talem penā quam vi-
des oportet me eternaliter ſuſtinere. ad quē
filius. poſſum te in aliquo iuuare? ille rn̄dit.
non potes. Nam ſi maria ⁊ oēs virgines om
nes p̄triarche ⁊ ꝓphete apoſtoli martyres ⁊
cōfeſſores. omnes angeli ⁊ omnis celeſtis ex
ercitus ⁊ omnes beati in terra rogarēt domi
num ꝓ vna anima damnata vt eam dominꝰ
ſaluaret niſi dominus ꝑmitteret eam ad cor-
pus redire ad penitentiam agendā nihil pro
ficerent. ¶ Sunt ⁊ alij morientiū qui cum
venialibus vel imperfecta penitētia migra-
uerunt. iſti in purgatorium tranſeunt. iſtorū
memoriā facit eccl'ia exemplo iude Macha
bei qui miſit duodecim milia dragmas hie-
roſolymā offerre eas ibi pro peccatis mortu-
orum. ij. Mach. xij. Qui nouit ex inſtinctu
ſpūſſancti ꝙ aliqui in peccatis venialibꝰ diſ
ceſſiſſent. qui purgatorio deputati ſunt. ⁊ il-
los elemoſynis ⁊ miſſaꝝ ſolēnijs volebat ad
iuuare. Sed diceres. puniunt̄ ne in purgato
rio ꝑ demones? dicunt aliqui ꝙ ſic. ſicͥ i mul
tis patet exemplis. quoꝝ vnū ponit Petrus
clunacenſis ꝙ quidam vir proſtratus ī ora-
tione vidiſſet in purgatorio quendā qui pro
eo ꝙ accepit quindecim libras argēti propt̄
p̄ſentationem cuiuſdā clerici ad quādā eccle
ſiam licet de hoc penituiſſet tamen adhuc mi
ſerabilit̄ puniebat̄ a demonibꝰ qui ſingulis
diebus illos denarios accenſos ſibi impone
bant quos ipſum accipere ⁊ iterū dare opor
tebat. contra hoc faciunt aliqui dicentes. ꝙ
anime nō puniunt̄ ꝑ demones ⁊ probāt h̄ ſic
ex quo purgat̄ hic ſcoria peccati ſm̄ quā ali
quo modo ſilis erat aīa diabolo ⁊ diabolus
cū nolit ſuā delere ſimilitudinē ſed potiꝰ con
formare nec vnꝗ̄ excecat ipſam niſi in q̄ ſpe
rat habere victoriā. hinc eſt ꝙ anima nō pu
nitur per demones. Et huic opinioni cōſen
tit ceſarius in lib. dialo. probans per ſile. Si
cut inquit rex terrenꝰ nō ꝑmitteret ſponſam
ſuam predilectam pertractari aut duci ꝑ car
bonarium nigrum. Sic nec rex celeſtis per
mittit ſponſam ſuam aīam quā ſecum vult re
gnare eternaliter nigerrimis demonibuſ ad
purgandum. Et addunt illi ꝙ nec anime per
bonos angelos punientur. quia ingreſſu aie
a corpore aſſunt ſpūs boni ⁊ mali ⁊ ſtati fert̄
ſententia ſi eſt bona ꝑ miſterium angeli ddu
citur in celum. Si aūt habet adhuc aliq̄d ad
purgandū per eundē ducit̄ ad purgandum.
Teſte Damaſ. li. v. Hoc ipſum firmiter ⁊ im
perterrite teneamus ꝙ aie ad purgatorium
nō a demonibꝰ ſed ſanctis angelis deducan
tur ⁊ cum purgate fuerint ab eis in celū defe
runt̄. Si autē aīa eſt mala tunc per diabolū
deducit̄ in infernū. Ideo non eſt probabile
ꝙ angeli tam grauiter affligent ꝯciues ſuos
Sed potius ignis ille per ſe agit in animas
vt ē diuine iuſticie inſtrumentū. pie tn̄ credē
dū ē ꝙ boni angeli cōciues ſuos frequenter
viſitent ⁊ cōſolent̄ ⁊ vt patient̄ ſufferant ex
hortent̄. Et quāuis ſunt in tam graui carce
re. habent tn̄ ex hoc ꝯſolationis remediū ex
eo ꝙ certe futurā gloriā expectant. habēt eti
am certitudinē de gloria minorē quidē ꝙ̄ illi
in patria. ſed maiorē ꝙ̄ nos qui ſumꝰ in hac
via q̄ certitudo illoꝝ qui ſunt in patria eſt ſi
ne expectatione ⁊ timore. Nā futurā non ex
pectant cum preſentē habeant nec illā de ce
tero formidant ꝑdere. certitudo aūt nr̄a qui
ſumus in via eſt ecōtrario ſm̄ illoꝝ certitudi
nem qui ſunt in purgatorio. Eſt eni cū expe
ctatione. q̄ ipē gloriā expectant futurā. Sꝫ
ē ſine timore. q̄ habent liberū arbitriū cōfir-
matū ⁊ de cetero ſe peccare nō poſſe recogno
ſcunt. Habent ⁊ aliam cōſolationē. q̄ pro ſe
ſuffragia fieri credunt. Sꝫ q̄ habent ſpē de
gloria ⁊ ſpes que differt̄ affligit aīam. Pro-
uerb. xiij. Idō quilibet xp̄ianus debet hodie
pro eis orare facere elemoſynas ⁊ miſſas re-
dimere vt ſpem quā habeant citius ꝯſequāt̄
⁊ amodo nō affligant̄. ⁊ hoc iubet Augꝰ ī li.
de cura pro mortuis. Ora inquit ꝓ defunctꝭ
vt dum in eterna vita fuerint pro te orare nō
negligant. Expectant enim nos vt iuuentur
per nos. tempus nanꝗ̄ operādi profugit ab
eis. ⁊ ſic ipſe liberate pro nobis orant ſicꝗ̄ ſi-
mul ſaluamur.

¶ Sermo quartus de animabus.

IN requiē mor-
tui requieſcere fac memoriā eius.
et conſolare illum in exitu ſpirituſ
ſui. Ecci. xxxviij. ¶ Dicunt naturales ꝙ
homo patiens febres debet interduꝫ potare
rorem decoctum a quo extinguit̄ ipā febris.
Ideo Galienus in libro medicinalium ait.
Dent medici rorem decoctum ipſis langui-
dis ⁊ citius tūc cōſumit̄ ipā febris. Cui con-
ſonat Iohannitiꝰ in iſagogis de regimine ſa-
nitatis. qui rorem mane biberit omnem in ſe
eſtū exterminat ⁊ calorē. Cuiꝰ rō ē. q̄ ros vir
tute refrigerationis nobilē in ſuꝑioribus aſ-
ſortit̄ ꝑtē mediāte q̄ febrē mitigat calorēꝗ̄ ex
tinguit. Myſtice aīe in purgatorio calorꝫ
magnū patiunt̄. q̄ ſūt ī igne q̄ ſm̄ Aug. ī li.
de purgatorio. ē durior ꝙ̄ q̄cq̄d pōt ī h̄ mun

do videri vel excogitari. ⁊ qꝛ nos xp̄iani ad
huc ſupſtites ſum⁹ eoꝝ medici. Jō debemuſ
eas potare roꝛe bonoꝝ opeꝝ q̄ ē coct⁹ in cha
ritatis igne qꝛ illū a nobis petūt dicētes cum
Eſa. c. xlv. Roꝛate celi deſup. q. d. O vos ce
leſtes ⁊ fideles hoīes roꝛē bone opatōis nob
deſup ſtillate. Et ꝙ opa nr̄a bona deſiderāt.
declarat deuot⁹ doctoꝛ Amād⁹ in hoꝛa. li. ij.
c. penul. dicēs. Cū q̄dā pſona religioſa cū ce
teris pſalmū de pfundis diceret. apparuer̄t
in viſiōe quedā aīe multe locꝫ purgalib⁹ de=
putate auxilio ⁊ ſuffragijs flebāt indigere in
ter q̄s tn̄ vna ſingularit̄ hāc perſonā acceſſit
flebilit̄ petijt ab ea vt ſe pmitteret eē amicuꝫ
medicū. ⁊ illa h̄ ei pmiſit ⁊ quottidie i menſa
de pꝛofundis pro elemoſyna decātauit. Jta
⁊ nos ſpēalem elemoſynaꝫ eis hodie tribua=
mus q̄ eaꝝ carbones extinguam⁹. qꝛ dic̄ Be
da ſup Mat. Una gutta refrigerij fcā p ho
minē multā ſedat aīaꝝ vapulantiū toꝛſioneꝫ
iō iubet h̄ ſapiēs ꝙ debem⁹ eas ꝯſolari in exi
tu cū dicit. Jn requiē moꝛtui. ⁊c. Jn quibus
v̄bis ad duo monemur. Pꝛio vt circa ſepul
turā moꝛtuoꝝ curā habeam⁹. Scd̄o in exitu
illoꝝ p eis memoꝛiā faciam⁹. De pꝛimo
ē notandū. dicūt naturales. Delphines hn̄t
dilectionē magnā ad ſeipos. Nā ſi vn⁹ i ma
ri moꝛit̄ nō inſepult⁹ relinquit̄. Sꝫ alij ipſuꝫ
ſumētes in pfundo arene maris ſepeliunt ne
beluis deuoꝛet̄. Hāc nobilē virtutem ſecuti
ſunt antiq̄ pr̄es qui magnā curā circa ſepul=
turā ſuoꝝ moꝛtuoꝝ habuerūt. quoꝝ vn⁹ fuit
Abꝛaam. de quo legit̄ Gen̄. xxiij. ꝙ moꝛtua
Sara vxoꝛe ſua venit vt plāgeret ſup eam ⁊
officiū funeris īpenderet. ⁊ ille plāct⁹ fuit ex
naturali pietate qd̄ ē ꝯtra illos q̄ ex deſpera
tione plangunt moꝛtuos ſuos qd̄ nō ē facien
dum. qꝛ dicit Cipꝛianus. ⁊ habet̄. xiij. q. ij.
c. Om̄ p̄poſteꝝ nō eos amittim⁹ ſꝫ p̄mittim⁹
Jō beat⁹ doctoꝛ Aug⁹ in li. de ꝯſolatiōe moꝛ
tuoꝝ. li. ij. Refert ꝙ fuit q̄daꝫ p̄nceps paga=
nus q̄ habebat filiū vnicū ſatꝫ dilectū hic cuꝫ
in capitolio idolis ſuis īmolaret nūciatur ei
ꝙ filius ei⁹ vnic⁹ obijſſet. nō ꝙ̄ reliquit ſacra
q̄ gerebat in manib⁹ nō lachꝛymat⁹ ē nec aīo
ſuſpirauit. Sꝫ q̄d rn̄dit audite. ſepeliat̄ inq̄t
Memini eni me genuiſſe filiū moꝛtalem. Et
ſubdit Aug⁹. vide hoīs pagani v̄tutē vt nec
ſpectare ſe iuſſerit nec ſe p̄nte filius ſepulture
traderet̄. Quid agamus fr̄es diabol⁹ ſi hūc
in die iudicij coꝛā xp̄o cōtra nos pducat ⁊ di
cat. Ecce hic cultoꝛ me⁹ quē ego p̄ſagijs deci
piebā meis vt ſuiret cecis ⁊ ſurdis ſimulacrꝫ
cui ego nec reſurrectionē a moꝛtuis nec para
diſum nec regna celoꝛum pꝛomiſeraꝫ hic ſi fi

lij nobilis ſapientis vnici nec moꝛteꝫ doluit
nec ingemuit nec p tali nūcio ſacra mea reli/
quit. tu aūt xp̄iane fidel̄ p quo xp̄s crucifix⁹
ē ⁊ moꝛtu⁹ vt moꝛtē nō timeres ⁊ eſſes de re=
ſurrectione ſecur⁹ nō ſolū luges moꝛtuos vo
ce ⁊ habitu. ſꝫ etiā ad eccl̄iam clamando pce
dis. ꝯfundant̄ aūt regnātes ipi clerici ⁊ pa=
ſtoꝛes tui q̄ miniſteriū itromittūt vacātes lu
ctui q̄d ad hec rn̄dere poterim⁹ fr̄es nos ꝯfu
ſio app̄hendet. cū ad hāc ptē inferioꝛes gēti
bus inueniamur. hec ille. Jō Abꝛaā fleuit ſu
per Sarā. Expleto igit̄ fletu ſurrexit ⁊ emit
terrā p. xl. argēteis i q̄ eā ſepeliuit. vt habet̄
Gen̄. vbi ſupꝛa. Et ſi d. a. Abꝛaam emiſſe ſe/
pulturā ⁊ cōmiſiſſe ſimoniā: rn̄de ei ꝙ n̄ emit
ſepulturā ſꝫ ad vſuꝫ ſepulture deputabilem
emit purā t̄rā in q̄ null⁹ fuit an̄ ſepult⁹. ⁊ hec
bn̄ pōt emi ⁊ vendi. Qd̄ pbat̄. xij. q. ij. c. au=
rū. Sꝫ ſepultura q̄ ē locatio hoīs moꝛtui in fi
de decedentis in cimiterio ꝯſecrato nec emi
nec vendi dꝫ. vt pbat̄. ff. de rei vendi. Jtē le
git̄ Gen̄. l. Moꝛtuo iacob p̄cepit Joſeph fi
lijs ei⁹ vt ꝯdirēt eū aromatib⁹ ⁊ deinde acce
pta licētia a Pharaone aſcēdit in t̄rā chana
an in ciuitatē arabie q̄ ē iux̄ ebꝛon habens ſe
cū turbā nō modicā curi⁹ ⁊ eq̄tes ſolenniter
ꝯducētes coꝛp⁹ pr̄is ei⁹ ⁊ expletis exequijs
ſeptē dieꝝ ſepelierūt eū in ſpelūcā in q̄ Sara
fuit ſepulta. Jdē legit̄ de Thobia q̄ magnaꝫ
curā habuit ad moꝛtuos ſepeliēdos vt ſupꝛa
ſmōe p̄cedēti. Et q̄uis vt dicit Greg⁹. ⁊ hr̄
xiij. q. ij. Aia Exequie pompoſe nō ſunt au=
xiliatiue moꝛtuis. qꝛ plus ſūt ſolatia viuoꝛū
q̄ ſubſidia moꝛtuoꝝ. Nō iō tn̄ cōtemnenda
⁊ abijcienda ſunt coꝛpoꝛa moꝛtuoꝝ maxie iu
ſtoꝝ q̄ ſūt tēpla ſpūſſancti. ſed ſūt cū honoꝛe
ſepeliendi ⁊ deuotiōe. qꝛ dic̄ Aug⁹ in lib. de
cura moꝛ. ⁊ ponit̄. xiij. q. ij. Nō eſtimem⁹. ſe=
pulture deuote affect⁹ bone fidei ē teſtimoni=
um. in h̄ eni oſtēdim⁹ ꝙ bone fidei fuer̄t ⁊ eti=
aꝫ ſibi fidē nr̄aꝫ demōſtram⁹ ⁊ nobiſmetipis
in h̄ pficim⁹. Ad h̄ pbandū refert Uale. in
polic̄. ꝙ ſimonides poeta nauigās ſel̄ p ma=
re cū lit⁹ applicuiſſꝫ inuenit coꝛp⁹ moꝛtui ho
minis inhumatū. mot⁹ igit̄ miſericoꝛdie ibi=
dē illō i litoꝛe ſepeliuit. Jn nocte igit̄ ſeq̄nti
admonuit ipm moꝛtu⁹ p ſomnū ne die altera
i mari nauigarꝫ. qꝛ ſibi piculū al's iminꝫet.
q̄ acq̄eſcens monitꝫ die ſeq̄nti in terrꝫ remāſit
Alij v̄o q̄ die illa nauigabāt oēs ſic̄ defunct⁹
dixit ſubmerſi ſunt. Alio die cuꝫ idē Poeta
apud ſcopā cenaret nūciatū eſt ei duos nūci=
os ſtare ante ianuā q̄ rogarēt eū ad ſe exire q̄
cum exiſſet neminem reperit. Creditur au=
tē fuiſſe ille moꝛtuus. eo autē momento quo

exiuit cecidit tricliniū ⁊ omnes ꝯuiuātes op
preſſit ⁊ ſolus ille euaſit. Jdcirco bonum eſt
mortuos ſepelire ſm ſtatus dignitatē. decen
tius enī debent ſepeliri reges ꝙ̃ milites. Et
honeſtius miles ꝙ̃ ſimplex ciuis Sepultis
igitur corporibus ſupra ſepulchra eoꝝ ē ali=
qđ memoriale relinquendum ne eorū ſtatim
obliuiſcamur. qꝛ legiť. j. Mach. xiij. ꝙ fili⁹
Mathathie accepit oſſa fratri ſui Jonathe
⁊ ſepeliuit ea in ciuitate Modin pr̄is ⁊ fra=
trum ſuorū. ⁊ erexit edificiū altuꝫ viſu de la=
pide polito ante ⁊ retro ⁊ ſtatuit columnas
marmoreas ad memoriam eternā. ſcꝫ ꝙ pať
eius ⁊ fratres fuerunt in exercitu armorum
pro defenſione fidei ⁊ populi. Ex hoc nunc
deuenit in cōſuetudinem vt ad memoriā ſe=
pulture epitaphia. ſ. lapides ſculpti ponun=
tur ſupra ſepulchra mortuoꝝ. Et in quibuſ=
dam locis ponuntur ligna cancellata figurā
crucis intus habentia vt venientes amici eti
am ⁊ alij orent ꝓ ibidem ſepultis. Et hoc eſt
ꝙ iubet ſapiens hic. in requiem mortui. id ē
ſuper ſepulchro vbi requieſcit corpus ei⁹ fac
ſupponere aliqđ ſignum ſtabile ad memoriā
eius qđ ibidem eum defunctum repſentat. ⁊
hoc ad primum. Quantum ad ſecūdum dici
tur ⁊ conſolare illum in exitu. Ubi notandū
quattuor conſolatoria ſunt principaliora. de
quibus dicit beatus Gregorius in. iiij. dia=
logorum. ⁊ ponitur. xiij. q. ij. Anime defun=
ctoruꝫ quattuor modis ſoluuntur. aut obla
tionibus ſacerdotum aut precibus ſanctorū
aut charorum elemoſynis aut ieiunio cogna
torum. ¶ Primū igitur qđ conſolať mor
tuos eſt ſacre hoſtie imolatio. Sicut hoc te=
ſtatur beatus Auguſtinus ad volu. Fideleſ
inquit ſacerdotes in eccleſia defunctis car=
nem chriſti tranſmittentes ⁊ ſanguinem to=
tam chriſtianarum animarum extinguūt mi
ſeriam ⁊ dolorem. Et hoc probat Gregori⁹.
iiij. li. dialogorum in exemplo. Cum quidaꝫ
monachus nomine ſuo Juſtus arte medici=
nali imbutus ad extremum veniens ſe habe
re tres aureos indicaſſet cuidam fratri nomi
ne copioſo ⁊ de hoc ingemiſcens mortu⁹ fuiſ
ſet precepit Gregorius fratribus vt corpus
eius cum tribus aureis in ſterquilinio ſepe/
lirent dicens. Pecunia tua tecum ſit in per=
ditionē. miſericordia tamen motus precepit
cuidam ex fratribus vſqꝫ ad triceſimū diem
omni die pro eo hoſtiam inolare ille cū iuſſa
compleſſet is qui defunctus fuerat die trice=
ſimo eidem fratri apparuit quē cū vidit req̄=
ſiuit. quō inquit vales? At ille hucuſqꝫ male
habui. ſed modo bñ valeo. qꝛ conſolationem
recepi. Secundū cōſolatiuū eſt amicorum ⁊
aliorum fidelium deuota oratio. De qua diť
beatus Amb. li. ꝑſa. Sepe etenim defuncti
amicorum ſuoꝝ tp̄ali ſuffragio i om̄i ſuo ere
cti ſupplicio mutuo ꝑſentenť aſpectui diui=
no. qđ probat Greg⁹. in. iiij. dialo. de quodā
viro mire ſanctitatis ⁊ virtutis nomine Pa
ſcaſio. ille quodā tp̄e cū duo eſſent in ſūmos
pontifices electi ⁊ eccleſia poſtmodū i vnuꝫ
ꝯueniſſet electoꝝ ſolus ip̄e ex errore ſemper
alium pretulit ⁊ in hac ſententia vſqꝫ ad mor
tem permāſit ꝗ cū defunctus eēt ⁊ dalmati=
ca feretro ſuppoſita defunctus tetigiſſet ſta=
tim ſanatus ē. poſt multū vero tp̄is cū Ger=
manus capan⁹ ep̄s balneū ob gratiā ſanita=
tis ingreſſus eſſet ꝑdictū Paſcaſiū diaconē
ſtantē ⁊ ſibi obſequentē vidit ⁊ vehementer
extimuit ⁊ quid ibi faceret requiſiuit. ⁊ ille ꝓ
nulla alia cauſa ſe in illo loco penali deputa=
tum aſſeruit niſi ꝙ iniuſte in cauſa ꝑfata con
ſenſiſſet. Et addidit. Queſo te dn̄e ꝓ me de=
ꝑcare. ⁊ in hoc cognoſces ꝙ exauditus ſis ſi
huc redieris ⁊ me nō inueneris. Qui pro eo
cū oraſſet ⁊ poſt aliquot dies rediſſet eū non
inuenit. Tertium ſolatium quo conſolantur
mortui eſt elemoſynarum largitio. de hoc re
fert Uin. in ſpe. hiſto. li. xxv. de papa Bene
dicto qui p⁹ deceſſū apparuit Johanni por=
tuenſi ep̄o ⁊ ſe in penis tenebroſis eſſe dixit.
⁊ ꝙ dn̄s ipſum a penis per adulanū clunacē=
ſem ordinis abbatē liberare decreuit. tūc epi
ſcopus Johānes ſtatim elemoſynas largas
fecit ⁊ ipſum liberauit qđ apparuit ex hoc.
Nam quadaꝫ die vidente fratre Adelberto
clauſtrum pulcherrime ſtipatus candidorū
angelorum agmine intrauit ⁊ ad capitulum
vbi pater ad adulanum cū fratrib⁹ reſidebat
iuit grāſqꝫ humiliter egit ꝙ eum a penis libe
raſſet. Quartum ſolatium quo conſolantur
eſt amicorum ieiunium vel corporis macera
tio. de quo dicit Hugo de ſan. vict. Dolor ꝗ
pro releuandis animabus aſſumiť in dulce
ipſis ſolatium diuinitus tranſmutatur. Jd=
circo legitur. ij. Regl. j. ꝙ mortuo Saul ⁊ io
natha filio ſuo in bello ceteriſqꝫ de filijs iſrl̄a
Philiſteis ieiunauit dauid cum omnib⁹ qui
cū eo erāt vſqꝫ ad veſpas. Jdē legiť in vitaſ
patrū de quodā nomine Paſtor ꝗ tribus an
nis pro patre ſuo ieiunauit ⁊ ipſum a penis
purgatorij liberauit. ita ⁊ nos ieiunia pro pa
rentibus noſtris ⁊ amicis noſtris ſumamus
⁊ ſic eos a tormētis liberemus vt tandē cum
eis in celo conregnemus.

¶ De vndecim milib⁹ ꝟginū. Sermo ꝑm⁹.

Flores apparu

erunt in terra nr̃a tẽpus putatio-
nis aduenit. Jta ſcribit Can̄.ij.
¶ Plini⁹ i hiſtoria naturali ſic ait. Cunq̧
merica floruerit i deſerto ꝯſtat ꝙ h̄ anno fer-
tilitas magna ⁊ trãq̄llitas ꝯſequent̃. natura
le ē eni qñ de ſe flores ꝓducit merica ꝙ cam-
pi abundant in frumẽtis. Cuius rõ ē. q: me-
rica eſt herba penitus infecunda. ⁊ iõ florem
nunq̧ portat niſi ſupabundanter fertilis fue
rit ipſa terra. ſupefluens autẽ fecunditas ter
re non ſolũ ad herbas fructuoſas ſe diffũdit
ſed etiam ad infructuoſas remititur. Ergo
nota ꝙ merica florẽs fecũditatem terre indi-
cat ⁊ oſtendit que quidem fecunditas abun-
dare fructus facit. Spiritualiter per mericã
mundus iſte deſignat̃. recte eni ſicut in meri
cis deſerti ſunt vndiq̧ inſidie tam latronum
q̧ feraꝝ que hominem moleſtant ſepius ibi
dem. Sic etiam in mundo ſunt vndiq̧ iſidie
latentis inimici. Sicut hoc cõquerit̃ beatus
Auguſtinus in libro ſoli. c. vltimo. Mund⁹
inquit circũcingit ⁊ obſidet me vndiq̧ ⁊ per
quinq̧ portas ſenſuũ ſagittis ſuis me vulne
rat ⁊ mors intrat per feneſtras meas. Jdem
perpendens beatus Bernardus in li. medi-
tationum dicit. Heu mihi miſero vndiq̧ bel
la. vndiq̧ tela vndiq̧ temptamenta. vndiq̧
pericula. bella video mihi parari a demõe. q̄
cunq̧ me diuertero ibi eſt inſecuritas. hec il-
le. Et q̧uis hoies in mundo habent varias
temptationes tñ plus caſtitas virginea. Sic̃
teſtat̃ Auguſtin⁹ in li. de virginitate. Jnter
martyrũ genera omnia diuturniora ſunt ca-
ſtitatis prelia. iõ pauci inueniunt̃ in h̄ mũdo
qui ſeruant florem pulcherrime caſtitatis et
virginitatis. quia mundus ad inſtar merice
eſt infecundus. ſed tamen olim floruit ꝓdu-
cens hos nobiliſſimos flores Vrſulã ꝟginẽ
regalẽ. de qua canit eccl'ia. Flos fulſit Vrſu
la germanie regis. ⁊ etiaꝫ ſuas cõſodales. de
quibus canit̃. Hi ſunt flores venuſtatis q̄s
ſpirans ver ⁊ eſtas charitatis ꝓduxerũt ho
die. ideo nobis reſpectu earum venit magna
fertilitas ad ferẽdos fruct⁹ virtutũ. ingenſq̧
tranquillitas beatitudinẽ celeſtium. iõ glori
anter dicere poſſumus hec ṽba thematis.
Flores apparuerunt in terra nr̃a. Jn quib⁹
verbis electe virgines a duobus cõmẽdant̃
Primo de ornatu virginali. ibi. Flores ap-
paruerunt. Secundo ab exitu finali. ibi. Tẽ
pus putationis aduenit. ¶ Circa qđ no-
tandum. dicunt naturales ꝙ naturaliter flo-
res habent varias prerogatiuas pre alijs re
bus ob quas he iocundiſſime virgines Vr-
ſula cum ſodalibus ſuis floribus comparat̃.
Primo quidam flores ſunt pulcherrimi or-
nati colore nigro ⁊ albo. ſicut flores fabaruꝫ
ſunt nigri. flores lilioꝝ ſunt albi ⁊ flaui. Flo
res autẽ roſe colore rubeo ſunt decorati. Et
certe flaueo colore ſic̃ flores ſolſequij ⁊ vio-
laꝝ. ⁊ iſti colores naturales ita pulchri ſũt ꝙ
nullus color artificialis põt illis cõpari. Ꝭm
teſtimonium chriſti. qui Mat. vj. dicit. Di-
co vobis ꝙ Salomon in om̄i gl'ia ſua nõ eſt
cooptus ſicut vnũ ex iſtis. ſ. lilijs ⁊ floribus.
q: Salomon habuit veſtes alienas flores au
tẽ ꝓprias. Jſte habuit ab arte factas. Jſti a
natura exortas q̄ p̄cellit oẽm artẽ. Jta ad in-
ſtar iſte ſancte virgines fuerũt albe in ṽgina
li puritate qua celeſti regi amabiles fuerunt
Ꝭm ꝙ canit̃. O ſancte ꝟgines deo amabiles
fuerũt nigre in vera humilitate ſine q̄ virgi-
nitas parũ lucet. q: virginitas habet ſe ſicut
lumẽ ardẽs qđ ſi inclinet̃ clarius lucet. ſicut
teſtat̃ Fontinus in deſcriptione vniuerſi di-
cens. Candela quidẽ ardẽs paꝝ inclinata de
orſum pulchrius exardeſcit. q: vnctuoſitas
redit q̄ per ardorẽ luminis cõſumpta fuit. ſic
virginitas inclinata ad humilitatẽ in celeſti
lumine diuinoq̧ amore ſincerius inflamma-
tur. q: dicit Richardus de ſan. vic. Sola q̄-
dem humilitas mentem accẽdit diuinoq̧ lu
mine celeſtiq̧ deſiderio inflammatur ⁊ amo
re. Qđ patuit in iſtis ſacratiſſimis virgibus
q̄ ex humilitate ita fuerunt inflammate in di
uino amore ꝙ in eis lumen virginitatis nul-
lo modo potuit extingui neq̧ blãdicijs neq̧
terrore. ¶ Jſtos flores debem⁹ nos om̄s
ab iſtis nobiliſſimis ꝟginib⁹ colligere ſcꝫ flo
rẽ virginitatis ſeu caſtitatis. ⁊ florem humi-
litatis. q: dicit Bern̄. ſupmiſſus eſt. Si ṽgo
es ⁊ humilis quiſq̄s es magnus es. Si autẽ
nõ poſſum⁹ earum virginitatẽ ſequi ſtudea-
mus eaꝝ humilitatem imitari. quia Ꝭm eun-
dem Bernardum vbi ſupra. laudabilis ṽt⁹
virginitas. ſed magis humilitas neceſſaria
illa cõſulitur iſta precipitur ad illam inuita-
ris ad iſtã cogeris. de illa đr qui põt capẽ ca
piat. de iſta đr niſi efficit̃ q̄s vt puulus nõ in
trabit in regnũ celoꝝ. illa eni remunerat̃ iſta
exigit̃. põt deniq̧ homo ſine virginitate ſal
uari nõ poteſt ſine humilitate. vnde ſine hu-
militate deo marie ꝟginitas nõ tñ placuiſſꝫ
ꝙ ei⁹ digna fuiſſet. ſup quẽ eni inq̄t requieſcit
ſpũs meus niſi ſup q̄etẽ ⁊ humilẽ. Sup hu-
milẽ dixit nõ ſup virginẽ. hec Bern̄. Fuert̃
itaq̧ iſte nobiliſſime virgines rubee ex rubo
re verecundie ⁊ timoris. Quia dicit Bern̄.

ſupmiſſus ē. Solent virgines que vere vir=
gines ſunt ſemp̱ eē pauide ⁊ verecūde ⁊ nū=
quā eſſe ſecure ſcientes ſe in vaſis fictilibus
theſauꝝ p̄cioſū portare ⁊ nimis arduū eē vi
uere inter homines ⁊ angelos ⁊ in terris mo
re celeſtiū cōuerſari. Sꝫ heu hūc florē rubeū
verecūdie nūc virgines mundi abiecerunt.
Nam illud qđ nephas ē in virginibꝰ i phas
excuſabiliter ꝯuertunt. qꝛ vbi ſunt publica
ſpectacula ⁊ choree ibi citius ꝙ̄ in eccl̄ia iue
niunꝭ. ibiqꝫ exaltant voces ſuas inuerecūde
chorizantibus precinendo. Non autē ſic iſte
ſancte virgines vrſula cū ceteris ſicut iam đ
iſtis canitur per monaſteria fundētes lachry
mas trahunt ſuſpiria cōmēdant aīas ſanctiſ
⁊ redeunt. Idcirco audiant iſte inuerecūde
precentrices exemplū Apiarij vnde quidaꝫ
comes in cōuiuio brabantie tranſiēs p̱ villā
vbi laſciue virgines habebāt chorēā inꝭ q̄s
vna facie pulchra que cū mira vocis ſuaui=
tate p̄cinxiſſet quā cū comes per horā intuitꝰ
fuiſſet cū familia pertranſiuit. nō longe veni
entibus clamor validus in villa fuit auditus
comes igiꝭ directis nuncijs cognouit p̄dictā
p̄centricē ſubita morte obijſſe. Fuerūt deni=
qꝫ iſte ſacrate virgines flauee ex virtute con
ſtantie. Nō eni fuerūt incōſtantes ⁊ vagabū
de. Quia dicit beatus Auguſtinꝰ in libro ad
ſacras virgines. Dominica virgo debet pri
mitus publicos vitare aſpectus ⁊ platearuꝫ
frequentiam declinare. et in domo poſita la=
nificio inſiſtere vel lectioni diuine. Sed dice
res. nonne fuerūt incōſtantes. qꝛ dicīt in le=
genda ꝙ iterdū currebāt modo diſcurrebāt.
interdum bellabant modo fugā ſimulabant.
Ad hoc dicendū ꝙ beatiſſima Vrſula q̄ fuit
ductrix eaꝝ. hec eas facere p̱mittebat. qꝛ ex
hoc ad maius bonū eas alliciebat. ⁊ eas per
hoc ad fidē trahebat. ex hoc ip̄e etiā ibant đ
virtute in virtutē. ¶ Secundo flores ha=
bent p̄rogatiuā hanc ꝙ fugant ranas ⁊ bu=
fones ⁊ precipue flores vinee. De quibꝰ dicꝭ
Pli. in ſpe. natu. Odor florentis vinee ꝯtra
riatur omni veneno. flores eni fugant colu
bros ⁊ bufones eius fragrantiam ſuſtinere
nō valent. Iſtam etiā p̄rogatiuā habent no
ſtre floridiſſime virgines. quia legiꭲ in libro
t[illegible]ū regū. c. xlv. In terris indoꝝ ſunt horri=
biliſſime paludes ⁊ aque ſtagnales in quibꝰ
vltra omnia incōmoda inauditas maximaꝝ
ranarū vexationes patiunꭲ. peregrini autē
ciſmarini de colonia vbi iacent oſſa ſanctaꝝ
virginum ſumunt terram de cimiterio ⁊ hāc
ponunt in hoſpitijs eorum ⁊ portant in t̄ras
eorum. ⁊ cum de tali terra ſumpta de cimite=
rio. xj. miliū virginū in paludes proiecerint.
mox omnes rane rauce fiunt ⁊ fugātur. ⁊ ſic
a clamoribus earum liberantur. ⁊ ſi hoc facꭲ
terra ſolū tactu corpoꝝ eorū ſanctificata quā
to magis ipſe ſole flore virginali fugant a no
bis omnia venenoſa fugant tamen precipue
iſte ſancte virgines a ſuis ſeruitoribus bufo
nes infernales que in fine non permittunt in
temptatum neqꝫ iuſtos. Refert Cirillus in
epiſtola ad Augꝰ. de venerabili viro Euſe=
bio quꝭ veniente hora exitus ſui cōmunione
ſanctiſſimi domini noſtri ieſu chriſti ſe muni
uit ⁊ inſup̱ beato Hiero. ſe cōmendauit. qui=
dum ſic iaceret die qua moriturꝰ erat per ho
ras duas ante beate anime exitum tam terri
biles actus cepit peragere ꝙ circūſtātes mo
nachi pauore p̱territi velut amentes in terra
iacebāt. nam q̄nqꝫ tranſuerſis oculis ⁊ mani
bus ſimul iunctis facie terribili voceqꝫ dira
quaſi ſe mouens clamabat. non faciam men=
tiris mentiris. poſt hec ad terram faciem fir
mabat quantū poterat clamat. adiuuate me
fratres ne peream. qđ monachi audientes ⁊
videntes lachrymantes ⁊ trementes cū iter/
rogauerunt. quid obeſt patꭲ? ad qđ ille. nō in
quit videtis demonū agmina q̄ me debella=
re cupiunt. ⁊ illi. quid te facturū volebāt cuꝫ
dicebas. nō faciaꝫ? ⁊ ille conanꭲ nāqꝫ me de=
cipere vt diuini nōis blaſphemus inueniar.
iđ hoc me non facere acclamabaꝫ. Tunc illi.
quare faciē abſcondas in terra? ⁊ ille. ne eoꝝ
aſpectū cernerē q̄ tam turpis ⁊ terribilꭲ ⁊ hor
ribilis ē ꝙ omnes pene que in mūdo ſunt re=
ſpectu eoꝝ viſione nihil ſunt. O ſi tm̄ virum
nō miſerūt intemptatū quid tūc erit đ nobis
peccatoribꝰ ad quos heu veniet infinita de=
monū multitudo q̄rēs nos auertere a via ve
ritatis. Iđ ꝯſulo oībus o dilectiſſimi ꝙ refu=
giū habeamꝰ nūc ad iſtas v̄gines ſacratiſſi=
mas eis fideliꭲ ſeruiendo ip̄e reuera i hac ma
gna neceſſitate nō deſerūt ſuos ſuitores ⁊ fa
mulatrices. ſꝫ ſuccurrūt ſceleres adiutrices.
ad qđ p̱bandū narrat Iacobꝰ Ianueñ. ꝙ re
ligioſus quidā has virgines in magna deuo
tione habuit diu eis fideliꭲ ſeruiendo quadā
die dū grauiꭲ infirmareꭲ. ⁊ in magna eēt ne=
ceſſitate ⁊ anguſtia vidit quādā virginē pul
cherrimā ſibi aſſiſtētē ⁊ ſi ſe cognoſceret iq̄ſiuit
ille aūt adhuc pulcherrimā v̄ginis viſioneꝫ
admirās eā ſeſe noſcē neq̄qꝫ fatebaꭲ. tūc illa
ꝯfortās eū ait. ego ſū vna v̄ginū erga q̄s hēs
tāte deuotōis affectū ⁊ ide mercedē accipias
ſi amore nr̄o ⁊ honore vndecies milies dn̄icā
orōnē dixerꭵ i hora mortꭵ tue in p̱tectionē cō
tra demōes ⁊ i ſolatium nos habebis. hec cū

dixiſſet ab eo diſparuit. Ipſe aūt de hac iocū
da viſione cōfortat⁹ quāto citi⁹ potuit hec i=
pleuit. quibus cōpletis vocauit abbatē ⁊ in=
ungi fecit ſe. qui cū inungeret̃ ſubito clama=
uit vt ſurgeret ⁊ venientib⁹ ſacris virginib⁹
locū daret queꝫ cum abbas interrogaret q̄d
hoc eſſet. ille promiſſionē virginis enarrauit
ꝙ audientes cuncti receſſerūt ⁊ cuꝫ paulo p⁹
rediſſet ipſum migraſſe ad dn̄m inuenerunt
⁊ ſane credendum ē hunc hominē nō habuiſ
ſe demonū temptationes quomodo enim ibi
adeſſe potuerunt demones vbi tot ⁊ tāte fue
runt ſacrate virgines. Et vere felix ⁊ let⁹ erit
huius hominis obit⁹ qui his ſanctis virgini
bus ſedulus fuerit ⁊ deuotus. Tertio flores
ſunt in hoc priuilegiati a natura q̄uis inter=
dum a porcis calcantur. tamē a medicis colli
gunt̃. ⁊ in apothecis ponunt̃ vt de eis ſalu=
bres fiant medicine. Sic ꝓbat Pli. in ſpecu.
natu. li. ij. de floribus roſarū qui ſua virtute
multis languorib⁹ ſuccurrūt. Idem de flori
bus violaꝝ qui ſi cōtriti fuerint ⁊ poſiti ſuꝑ
calidum apoſtema multum proſunt. vt dicit
Petrus de creſ. lib. vj. Sic iſti ſplēdidiſſimi
flores ⁊ cādide margarite ſunt hodie a porci
nis hominibus cōculcate. ſicut canit eccl'ia.
Date porcis margaritas. lupis oues nō ini=
cte. Sed xp̄s medic⁹ animaꝝ noſtraꝝ ſucci=
dit eas ꝑ enſes ⁊ gladios crudeliū tyranno=
rum in apothecā gaudioꝝ. ⁊ hoc atteſtat̃ ſan
cta eccl'ia que canit. Iſti flores hodie de ter/
ra ſucciſi cōplātati lilijs florum paradiſi. Ex
his florib⁹ beatiſſimis fecit nob xp̄s ſuauiſſi=
mas medicinas. ipſaꝝ eni virginitatē dat no
bis quaſi dulce electuariū ꝯtra malā luxurie
humiditatē. q. d. hodie xp̄s Reſpicite imun
di peccatores. ⁊ luxurioſi has mundiſſimas
ꝩgines que ſunt nobis poſite q̄ſi ſpeculū pu
ritatis quaten⁹ exēplo eaꝝ diuinitatꝭ oꝑa fa=
ciatis que inquā oꝑa luxurie vt ait Greg. in
moral'. Si ſemel mentē occupauerit alicuius
vix eū bona deſideria cogitare ꝑmittūt. etiā
xp̄s ipaꝝ virginū humilitatē ꝓponit nobis
q̄ſi emplaſtrū contra ſuꝑbie tumorem. q. d.
videte virgines iſtas de nobili ſtipite mūdi
genitas que tn̄ humilitatē tenuerūt vt exem
plo ipaꝝ ſuperbiā malignam fugiatis quia
ſcriptū ē qui ſe exaltauerit humiliabitur.

¶ Sremo. ij. de vndecim milib⁹ ꝩginū.

QUerantur regi virgines ſpecioſe. Heſter. ij. A
Dicūt naturales ꝙ vnicornus ē animal tāte
fortitudinis vt nulla venantiuꝫ arte capiat̃.
Sed quia in virginali pulchritudine gl'iat̃ ⁊
delectat̃ naturaliter. ideo ſcientes hoc vena
tores eligunt puellas pulcherrimas ⁊ has lo
cant circa vias vbi illud tranſire ꝯſueuit. illa
aūt ad quā venerit ſinū ſuū aperit i quo vni
cornus depoſita oīm ferocitate caput depo=
nit ſic ſoporatus leuiter capit̃. vt dicit Iſid.
li. xij. Myſtice per vnicornum animal forte
xp̄s intelligit̃. Quia ſm̄ pſ. Eſt fortis ⁊ po=
tens in prelio. Ipſe eni ē Dauid fortis q̄ ro=
buſtum goliad diaboluꝫ proſtrauit. j. Reg.
xvij. Et populum ſuum a ptāte diaboli libe=
rauit. Unde Hugo de ſancto victore. Nō ſo
lum inquit humana iocunditas. ſed ⁊ ipa ex
celſa diuinitas in virginalibus geſtis delec=
tatur. ipſe etiam eſt verus ille Salomon. De
quo dicitur Can̄. vj. ꝙ habuit adoleſcen tu/
las quaꝝ non erat numerus. ideo poſite ſūt
ei hodie a ſanctis angelis in ſinum qui ſunt
venatores virginitatis iſte ſpecioſiſſime vir
gines Urſula cum ſocijs ſuis que ſm̄ Amb.
in li. de virgitate ſunt amice virginitatis di=
uinitatis. tēpla trinitatis. ſpecula puritatis.
ornamēta myſtice venuſtatis. riuuli ꝑpetue
voluptatis. ⁊ hoc figuratū eſt Heſter. ij. vbi
legit̃ ꝙ miniſtri regis Aſueri dixerūt querā
tur regi virgines ſpecioſe ⁊ mittantur q̄ con=
ſiderent per diuerſas prouinciaſ puellas ſpe
cioſiſſimas ⁊ adducāt eas ad ciuitatem Su=
ſam ⁊ accipiāt veſtes muliebres ornatas. ⁊ ſe
quit̃ ꝙ inuente ſunt ꝩgines ſpecioſe q̄ ingre
diebant̃ ad regem ⁊ quicquid poſtulabant
qđ ad ornatū pertinebat accipiebant. Aſue=
rus interpretatur beatus. ⁊ ſignificat chriſtū
qui eſt beatus omnium beatorum cuius mi=
niſtri ſunt angeli. De quib⁹ ſcribit̃ Dan̄. vij
Milia milium miniſtrabant ei ⁊ decies mi=
lies cētena milia aſſiſtebant ei. Iſti igit̃ dice
bāt q̄rant̃ regi nr̄o ꝩgines ſpecioſe q̄ aſſiſtāt
corā eo ei in mūdicia ſeruientes. int̃ oēs autē
inuente ſūt iſte. xj. milia. ſic canit̃. Iſte regis
filie charis inuente margarite. ſūt hodie lon
gi⁹ q̄ſite ⁊ ſequit̃ muliebrē ornatū mundū ac
ceperūt. ⁊ ad veꝝ ac beatū regē intrauerunt
vbi iā ꝑ nobis mitigant xp̄m vt oīm feritate
depoſita nobis ꝓpitiet̃. q: ipē nihil denegat
ſic teſtat̃ Rich. de ſan. vic. Hanc quidē i iſtꝭ
ſacris virginibus ꝓrogatiuā inuenio. q̄cq̄d
eni petierūt ipē miſericorſ de⁹ exaudiet i mo
mento. q: ad ipm̄ ad hoc ſunt queſite. vt in/
nuunt ꝩba p̄dicta. querant̃ regi ꝩgines. In
q̄bus clemētiſſime ꝩgines a duob⁹ cōmēdāt̃
Primo ab electione virginali. ibi. q̄rāt̃ regi
ꝩgines. Secundo a pulchritudine ſpeciali.

De primo ē ſciendū. Petrꝰ de tharanthaſia
ſup. iiij. ſniaꝝ ⁊ Chry. ſup Matt. Et habet̃
xxxij. q. j. Sane. ⁊. c. magis. dicunt triplices
ſunt v̓gines. Aliq̃ ſunt v̓gines carne ſed nō
mente. vt ſunt ille q̃ hn̄t ꝓpoſitū nubēdi quā
do tēpus occurrit oportunū. ⁊ iſte virgines
in hoc ſunt laudāde ꝙ p̄ter thorū ꝯiugij nul-
lo modo ꝓponūt violare virginitatē. de nu-
mero iſtaꝝ ſunt certe q̃ licet mundiciā habēt
corporis nō tn̄ mētis. De quibus dic̄ Chry.
ſup Matth. Multe aūt virgines caſtitati
corporis ſtudent adulteriū tamē cōmittunt
in mente aut voluntate. ⁊ tales non ſunt lau-
dande. quia earū virginitas nihil prodeſt.
Teſte btō Greg. qui ait Nihil valꝫ eū mūdū
eſſe corpore qui pollutus eſt mente. cui ꝯcor
dat venerabilis Boetius in epiſtola ad re-
gem virgineū. Nihil oīno tibi proderit vir-
ginitas corporis ſi non ⁊ ipſa preſto ſit virgi
nitas mētis. he ſunt virgines fatue q̃ oleum
in vaſis ſuis non habent. ideo veniente dn̄o
a regno excluduntur. Cum dicet eis. Amen
dico vobis neſcio vos. Matth. xxv. Et po-
nitur. xxxij. q. v. Si paulus. Iſte inq̄t ſunt
virgines carne ⁊ nō ſpū que nō habētes ole-
um. id eſt. pinguedinē bonoruꝫ operum a ce
leſti ſponſo excluduntur. Iſte virgines ſimi
les ſunt ſepulchris dealbatis. Matt. xxiij.
qꝛ exteriꝰ ſplendent interdū ornatu corpori.
interius aūt ſunt plene vt timeo fetore ⁊ labe
Ipſe etiā ſunt ſimiles ſirenibꝰ que ſm̄ Arc.
⁊ Albertū virgineū p̄tendunt vultū ⁊ dulci
cantu nauigātes i mari decipiūt ⁊ ſbmergūt
iō dn̄t caute nauigātes d̓ remedio ꝓuidē vt
ſcꝫ aures obturent ne cantum eorū audiant.
Sicut fecit Vlixes de quo refert Alexāder
in cintillario poetaꝝ. Hic cum per eas naui-
garet aures ſociorum ſuoruꝫ obturauit cera
ne armoniā audirēt ⁊ ſeipſū malo alligauit ⁊
totaliter deceptiones euſiat. Myſtice q̄daꝫ
virgines virgineas p̄tendunt facies. i. corde
autē aut guſtu turpes deceptiōes. Nā ornāt
facies ſuas vngentis. pectora monilibꝰ. lum
bos ſonis ſericis. colla clenodijs. Sed dicit̃
Eſa. c. iij. Q̄d in die illa ſcꝫ nouiſſima auferꝫ
dominꝰ ornamēta iſta ⁊ erit pro ſuaui odore
fetor ⁊ pro zona funiculus. Quid eni ex tali
ornatu volunt niſi vt eſtimo incautos capi-
ant adoleſcētes. procedunt eni ſic ornate ad
choreas vbi plurimos capiunt ⁊ in peccatis
ſubmergunt. ¶ Qui g̊ voluerit eſſe cautꝰ
faciet vt Vlixes. debet enim obturare aures
ſuorum ſociorum. i. quinqꝫ ſenſuum ne vide
ant tales vanitates. ſm̄ illud q̄d orauit Da-
uid. Auerte oculos meos ne videant vanita
tes. Similiter ne audiant. ſꝫ illud Sap̄. Cū
ſaltatrice ne ſis aſſiduꝰ nec audias illā ne for
te pereas in efficacia eiꝰ. Ecci. ix. Similit̃ ne
eas tangant. qꝛ dicit Hiero. in epl̄a. Bonuꝫ
eſt mulierē non audire. meliꝰ ē eā nō videre.
optimū ē eā non tangere. qꝛ corpꝰ mulieris ē
ignis. Sicut legit̃ in vitaſpatrum. lib. j. de
quodam fratre qui habebat matrē ſenē. quā
cum debebat portare per fluuium tulit palli
um ⁊ manus inuoluit ne aliquo modo tange
ret corpꝰ eiꝰ. ad quē mat̃. vt q̄d operuiſti ma
nus tuas fili? Ipe rn̄dit. qꝛ corpꝰ mulieris ē
ignis. O quotiens timēdū illi accēdūt̃ i mul
ta cōcupiſcētia q̃ tales ornatas v̓gines ducūt
ad choreas vel interdū vane corpa eaꝝ am-
plexant̃. Inſup ille q̃ vult euadere deceptio
nes nō ſolū dꝫ cuſtodire ſenſus ſuos ſꝫ etiaꝫ
ſeipſum alligare ad malū ſancte crucis vt ſic
euadat. vt ait Holcot ſuper li. ſapie lectione
lxxxiij. Cū his virginibꝰ nō habent partem
beatiſſime virgines vrſula cū ſodalibus ſuis
qꝛ colla ſua ⁊ humeros nō exornabant nolis
aureis nec vultus ſuos vngentis. Quia dic̄
Auguſtinꝰ i lib. ad ſacras virgines. Domi-
nica virgo que vultū ſuū ob ſplendorē gena
rum aliquo ſucco linierit. Eſaie prophete de
filiabus ſion promiſſam ſententiam promere
bit. Iſte etiā virgies ſancte laſciuas vitabāt
choreas nec queq̄ꝫ alliciebāt libidinoſo aſpe
ctu. Sciuerunt enim illud Auguſtini vbi ſu-
pra. Dominica virgo a noxijs flexibꝰ ſaltā-
tium vel cymbalis cithararum vel tympani
ſtarum omniumqꝫ ludoruꝫ quantum poteſt
vultus ſuos auertat ne aut eorum repētino
amoris telo percuſſa grauiter incipiat mere-
re. hec ille. Oibus igitur corporis reiectis or-
namentis animas virtutibus decorabāt. ita
ꝙ de qualibet earū dici poteſt illud pſ̄. xliiij
Omnis gloria eius filie regis. ⁊c̄. Secunde
virgines ſunt mente ⁊ non corpore vel ille q̃
ſine conſenſu violenter corrumpuntur vt tē-
poribus contingit tyrannorum. ¶ Refert
eni Iacobus de vitria. Cū hoſtes infideles
loandinenſem ciuitatē deſtruxiſſent. multas
virgines violent̃ corruperunt. Alie eni cum
ad eccleſiam cōfugere non poſſent ſe in fluui
um proiecerūt magis mori eligentes q̄ꝫ virgi
nitatē amittere. quedā etiaꝫ ſtercoreas ſenti-
nas ſaliebant ⁊ potius extingui volebant q̄ꝫ
virginitate ſpoliari Idē quoqꝫ refert ꝙ vna
ſanctarum virginū in flumē ſalijt. ⁊ cum ibi
periculoſe laborabat duo ex hoſtibus cū na-
uicula ad eā venientes eam extraxerūt vt ea
turpit̃ abuterētur ꝙ aiaduertēs maluit iteꝝ
fluuio ſubmergi q̄ꝫ corrūpi a naui ꝓſilijt int̃

vndas du̅cq̃ nauis ex impetu ſalientꝭ merge
reꝭ ſiſ illi duo merſi perierunt. Illa autē per
gratiam dei ſine damno corporis ⁊ anime ad
ripam peruenit fluuio obſequente. Iſte igiꝭ
virgines que ſic temere corrūpunꝭ ſūt bone
⁊ licet nō ſunt bone coram hominibus aut iu
dicio hominū tamē corā deo minime ſūt cor=
rupte. q: dicit beatus Amb. ⁊ poniꝭ. xxxij.
q. v. c. Reuera. Non pōt caro corrumpi niſi
mens fuerit prius corrupta. vbi dicit glo. ꝙ
talis corruptio nō pōt ſibi ad reatum ſiue ad
damnationē imputari. obeſt ſibi tamē ad au
reolā. ⁊ q: non ꝯſecrabiꝭ inter ꝟgines. vt ꝓ=
batur. xxxij. q. v. c. Ille famule dei que inte=
gritatē pudoris oppreſſione barbarica pdi=
derunt ſe incōtaminatis nō audēt cōparare
virginibus ſm glo. ex toto vt velint inꝭ vir=
gines cōſecrari. Dicunt tn̄ doctores ꝙ talis
violenter corrupta poſſet cōſecrari inꝭ virgi
nes ſi ſciretur ꝙ nullo modo conſenſiſſet ⁊ in
celo virginitatis aureolam poſſideret. q: au=
reola pncipaliter eſt in mente ſed canon ille q̄
ē allegatus intelligiꝭ ꝓpter piculum. q: for=
te ſic corrupte nō totaliter diſſenſerūt. iō cau
tum ꝙ ſe illis nō cōparent ſed poti⁹ ſe humi/
liter abſtineant. vt ꝯſulit cauon. ſi quis non
ratus. xij. q. j. Et dicit Tho. ſuper. iiij. ſniaꝝ
Uirgo que vouiſſet caſtitatez ⁊ oppſſa vio=
lenꝭ ſi pareret ex illo actu coram deo adhuc
eſſet virgo. Sz tn̄ alio modo Maria. q: ꝯce
pit ſpiritu ſancto cooperante. iſte aūt huma
no ſemine. talis tn̄ virgo duplex habebit pre
miū. vnū propꝭ violentiā ⁊ iniuriā ſibi factā
Aliud propter virginitatē mentis contētam
⁊ iſto modo intelligiꝭ dictū beate Lucie que
ait. Si me inuitā violauerꝭ caſtitas mihi du=
plicatur ad coronā. Tertio ſunt virgines mē
te ⁊ corpore que ſe ita cuſtodiunt ne aīos iu/
uenū ad ſe alliciant nec eos mētaliꝭ concupi
ſcunt. quaꝝ vna fuit. de qua refert Heracli=
des noīe alexandrina que reliquit vrbem. ⁊
infra quoddā ſepulchrū ſedit incluſa per fo=
ramen exiguū per. x. annos accipiens alimē
ta ⁊ in tanto tpe nec viros nec mulieres vi=
dit audiens eius famaz ſancta Meliona ro
mā venit vt eam videret ſed nō potuit ſtans
itaqz ad feneſtrā cauſā ei⁹ ꝯcluſionis requiſi
uit. Cui illa. anim⁹ cuiuſdā iuuenis quondā
in me fuit leſus. ⁊ ne videret me vel cōtriſta=
retur vel precederet me vel ego eum. malui
q̄diu viuo in ſepulchro includi q̄z nocē ani=
me ad ſilitudinē dei create Ita fuit de beata
Urſula quā cōcupiuit fili⁹ regis anglie. Sz
ipa hn̄s deſideriū caſtitatis rogauit dn̄m vt
aliꝭ ꝑordinaret vt ſuū ꝓpoſitū ꝯſeruaret. ta

les virgines ſunt p̄ omnib⁹ honorande. quia
legitur in geſtis romanoum. ꝙ ceſares ro=
mani vrgines honorabant. Nam oīs qui
illis obuiabant eis cedebant preter ſole vir=
gines. ita ceſar celeſtis chriſtus hodie et q̄tti
die hodiernas ſanctiſſimas virgines hono/
rat ipſis cedendo. Quando enim chriſt⁹ con
mouetur contra peccatores ſi ille virgines ſi
bi occurrunt pro peccatore rogando veraci=
ter chriſtus eis cedit peccatori indulgendo.
q: orationes que fiunt ꝓ eis dulciter ſonant
in aure domini. Sicut ꝓbatur in ſimili dicit
Theo. in breui. dn̄i ar. Serenitatis quidem
tempore campanas quas igni traducēdo fū
dimus dulcius reſonabunt. Cuius ratio eſt.
Nam ſereno exiſtente aere tota ꝑ ignem eua
poratur ſulphureitas de metallicis corpib⁹.
vt ait Theofraſtus. Sic ⁊ in tēpore virgini=
tatis ⁊ mundicie preces quas fundūt hec ſā=
ctiſſime virgines dulciter reſonabūt in auri/
bus pietatis. Quia dicit Ciprianus lib. de
monaſtica vita. Quādiu quis caſtitate pol=
let oratio eius dulcius intonat apud deum.
⁊ ideo quia pro nobis ſedule exorant debe=
mus eas honorare. quia vt dignū eſt ipſi vo
lunt honorari. Qd̄ pz exemplo Abbas qui=
dam ab abbatiſſa Colonie corpus vnius vir
ginis impetrauit promittens ꝙ ipm̄ in capſa
argentea in ſua eccl̄ia collocare vellet ⁊ dig=
ne honorare attamē ad integrū annū ſup al=
tare in capſa lignea poſuit nec promiſſū iple=
uit. Quadam igitur nocte duz abbas mona
ſterij cum ſuo conuentu matutinas decanta
ret. virgo illa corporaliter de altari deſcēdit
⁊ reuerenꝭ inclinans per mediuz chori vidē
tibus monachis ⁊ ſtupentibus inde receſſit.
Abbas ergo ad capſam currens ⁊ vacuā in
ueniens coloniam properauit ⁊ abbatiſſe rei
ordinem intimauit. pergenſqz ad locū vbi ca
put ſumpſerat ibidem inuenerunt. abbas au
tem veniam petens certiſſime promiſit cap=
ſam precioſam ſe citius facturum. ſed nullo
modo impetrauit.

De Simone ⁊ Iuda apoſtolis Sermo. j.

Iſti ſunt due oli
ue ⁊ duo cādelabra lucētia an̄ dn̄m.
Apoc. xj. A Alcabiti⁹ in theorica planeta
rū ſic inquit. Benigni benignū hn̄t planetaz
ſue naſcētie atqz mortis. q. d. oēs homies be
nigni nati ſunt ſub benignis planetis. Cui⁹
rō ē cū quidā planetaꝝ ſint maliuoli. ſ. mars
⁊ ſaturnus ⁊ qui ſub his naſcuntur ſunt ad
maliciā naturaliter inclinati. Quidam vero

ſunt benigni vt ven⁹ ⁊ ſol. iō benignos faci=
unt affect⁹. Verſus. Venere hic nat⁹ cunctꝭ
exiſtat bñ grat⁹. Quaſq; laudabiles v̄tutes
hic tenet in ſe. Myſtice xp̄s ē oīm benigniſ=
ſimus ⁊ mitis. qꝛ dicit Origꝭ. ſup Eſa. Tā=
ta ē benignitas ſaluatoris vt magis nunciet̄
in damnatione peccatoris q̄ ipē cruciat̄ pec
catoꝛ in multitudine pene ⁊ doloris. iō hanc
pietatē influit ſuis filijs. Qꝛ ſm Richarduȝ
de ſan. vic. Sūma dei delectatio ē effundere
ex ſe imbrē ſue benignitatꝭ ⁊ nature Et qꝛ iſti
duo ſancti apl'i Simon ⁊ Judas ſunt ſub eo
ſpūaliter nati cū adhuc eēnt in terris moꝛta=
les. iō influit eis ſuā ſalubrē doctrinā mitita
tē. ſ. cū dixit. Matth. xj. diſcite a me. qꝛ mitꝭ
ſum ⁊ humilis coꝛde. q. d. Sicut ego mitis
ſum. ſic ⁊ vos eſtote mites ⁊ benigni Influit
etiā illis miſericoꝛdiam cum dixit Luce. vj.
Eſtote miſericoꝛdes ⁊ benigni. Ex illo influ
xu poſſunt de eis cōpetēter exponi v̄ba p̄di
cta. Iſti ſunt due oliue. in quib⁹ duo ponūt̄.
Pꝛio benignitatꝭ mire nutrimētū. ibi. iſti ſūt
due oliue. Secūdo claritatis ſplēdide incre=
mentū. ibi. ⁊ duo cādelabꝛa. ¶ De pꝛimo
ē notandū. hi ſancti apl'i hic oliue nō imerito
cōparant̄. p̄mo ſm Iſi. li. xvij. Oliua eſt ar=
boꝛ pacis nūcia. ideo in ſignū pacis colum=
ba poꝛtauit ad Noe in arcā ramū oliue. Gen̄
viij. In ſignū pacis romani mittebant ad re
belles ramū oliuaꝝ vt darent intelligere q̄
eſſent eis recōciliati ⁊ vniti. vt dicit̄ in hiſto
ria romanoꝝ. In ſignū pacis pueri hebꝛeoꝝ
tulerūt ramos oliuaꝝ ⁊ obuiauerūt domino
in die palmaꝝ. vt habet̄ Matt. xxj. ⁊ Luc.
xix. Ita iſti beati apl'i Simon ⁊ Judas ve=
lut vere oliue fuerūt nuncij pacis ⁊ ſunt figu
rati p̱ nuncios q̇ fecerūt pacē inter Joſue et
Gabaonitas. de q̇b⁹ legit̄ Joſue. ix. Qui ve
nerūt habētes cibaria ⁊ vteres vinarios in=
duti veterib⁹ veſtimētis ⁊ panes erant duri
⁊ in fruſta cōminuti. perrexeruntq; apl'i ad
Joſue ⁊ dixerūt. de terra longinqua venim⁹
pacem vobiſcū cupientes. Sic ⁊ ipi beati fe
cerunt pacē inter verū Joſue chꝛiſtū ⁊ gaba
onitas. i. peccatoꝛes quoſ chꝛiſto in pace per
ſuas doctrinas vnierunt. Quia veri diſcipu
li chꝛiſti nō poſſunt pati diſcoꝛdias. ſȝ amāt
concoꝛdiā ⁊ pacem. ſm illud Hugo. de ſan.
vic. Veri diſcipuli non miracula ſed pacis ⁊
concoꝛdie ⁊ amoꝛis opera conſtituerūt. Ipi
enim ſancti apoſtoli Simon ⁊ Judas nō ſo=
lum fuerunt pacis nuncij inter deum ⁊ pecca
toꝛes. ſed etiā inter p̱ſas ⁊ indos qui cōtinue
litigabant. Ideo chꝛiſtus ſm Greg. Et au=
toꝛ pacis ⁊ amatoꝛ miſit eos in perſidam re=
gionē vt vtrūq; populum cōcoꝛdarent. Si=
mon igitur qui interpꝛetatur obediens ⁊ Ju
das quaſi confidens obedienter ⁊ confident̄
fuerunt poꝛtantes verba dei qđ eſt cib⁹ aīe.
ſm illud Deut. viij. Non in ſolo pane viuit
homo ſed in omni verbo qđ pꝛocedit de oꝛe
dei. Similiter vteres vinarios hoc ē coꝛda
plena charitatis q̄ tanq; nobile vinū letificat
hoiem. ſm pš. Vinū. ſ. charitatꝭ letificat coꝛ
hominis. Iō Simon alia interp̄tatione po=
nens triſticiā dicitur. Judas quaſi iubilum
dans. Ipſe eni mediante illa depoſuerūt tri
ſticiā afflictoꝝ ⁊ iubilū infuderunt ſeu dede
runt celeſtiū gaudioꝝ. ita de quolibet illoꝝū
dꝛ illud Tob. iij. Poſt lachꝛymationeȝ ⁊ fle
tū exultationē ⁊ gaudiū infundis. Poꝛtaue
rūt etiā ſecū veſtimēta vilia ⁊ vetera. pꝛopt̄
que ⁊ ipi fuerūt cōtēpti. Qꝛ nouerūt dictuȝ
ſapientis. Ecci. xj. In veſtitu ne gloꝛieris vn=
quā. Inſup habuerūt ſecuȝ panes duros aſ
pere coꝛrectionis ꝯtra hos magos ȝaroan et
Arphaxat. ſȝ illud apl'i. j. ad Timo. v. Pec
cantes coꝛam omnib⁹ argue ſcȝ dure vt cete=
ri timoꝛē habeant. Sic igitur iſti apl'i haben
tes cibariā verbi veritatis. ⁊ coꝛda plena vi
no charitatis venerunt ad ducem Varar=
dach ⁊ dixerūt de terra longinqua ſcȝ iuda
venimus ⁊ facere pacem inter vos perſas et
indos ⁊ noli timere. quia pax huc nobiſcum
intrauit. ⁊ cras hoꝛa diei tertia legati indoꝝ
ad te venient ⁊ tue poteſtati ſubijcientur cuȝ
pace. Quis enim dubitat iſtam pacem meri=
to apoſtoloꝛum ſanctoꝛum eſſe factam certe
nullus. Quia dicit beatus Hieronymus in
quadam epiſtola. Pacifici pꝛio in coꝛde ſuo
deinde inter fratres diſſipantes faciunt pa=
cē. ¶ Ita nos fideles neceſſe eſt eſſe oliuas
pacis. Quia dicit beatus Auguſtin⁹ de ver
bis dn̄i ſermone. v. Pax eſt ſecuritas mētis
tranq̄llitas animi. ſimplicitas coꝛdis. vincu
lum amoꝛis. cōſoꝛtiū charitatꝭ. hec eſt q̄ bel=
la compeſcit. iras cōpꝛimit. ſuperbos calcat
humiles amat. diſcoꝛdias ſedat. inimicos cō
coꝛdat. cunctis eſt placida neſcit extolli infla
ri hanc qui accipit tenet qui perdidit repe=
tat. qui non habet expirat. hec ille. Sed heu
quidam noſtrum habent ſe ſicut tannus que
ſecundum Iſidoꝛum libꝛo xvij. eſt arboꝛ ſpi
noſa. Si enim vento fuerit agitata ſeipſum
aculeis ledit manumq; tangentis et pedes
pungit. In calidis regionibus multotiens
igneum flatum emittit. Sic ⁊ illi ſunt tā ran=
coꝛoſi in ſeipſis quando ſolum a ventis ad/
uerſitatꝭ pulſantur ſtatim pacem dimittūt ⁊
ad diſcoꝛdias incitant̄. ſicut legit̄ de quodā

in vitaſpatrum.li.ij.c.xciiij.qui habitans in
clauſtro frequẽter ad diſcordiã mouebatur.
hic ait intra ſe. Si ſolus habitarem ad iram
nõ tam cito prouocarer. Intrans igiꝰ in he-
rem ũ reliquit clauſtrũ. Sed quadã vice cũ
vaſculum aqua repleuiſſet. ⁊ illud mox eſſet
euerſum impleuit mox ſecũdo ⁊ tertio. Sed
iterato aqua reuertente e vaſculo. fundebaꝰ
in terrã ⁊ tunc ille furore cõmotus ꝓiecit va-
ſculum in terrã ⁊ cõfregit. Secũdo oliue va
rios faciunt fructus. quorum primi ſunt ter-
reſtres ⁊ virides. ſecũdi ſunt rubei. tertij ſũt
nigri. ⁊ quanto ſunt nigriores tanto ſũt ma-
turiores vt dicit Pli. in hiſto. natu. lib. xvij
c.ij. ꝙ oleũ extorquendũ vt meliꝰ eliquetur
neceſſe ẽ buccas ſiue grana aqua feruentiſſi-
ꝓfundere. Nã per talẽ vnctuoſitas ab amur
ca ⁊ nucleo ſepaꝰ. Ita iſti ſancti aplĩ Simõ
⁊ Judas triplices fecerũt fructus olei miſe-
ricordie de quibus legiꝰ in cano. di. xlv. tria
ſunt genera. Primũ fuit in remittẽdis iniu/
rijs. ſicꝰ pꝫ de iniurijs magoꝝ p̃dictorum qui
ipſos perſequebanꝰ cũ pontificibꝰ idoloꝝ ſꝫ
ipi eis omnia remittebant ſm doctrinã ma-
giſtri ſui. ſ. xpi. qui docuit eos dicẽs. Mat.
v. Diligite inimicos veſtros. ⁊ bñfacite his
qui oderunt vos. ⁊ orate pro pſequẽtibꝰ vos
vt ſitis filij patris veſtri qui in celis ẽ. Sic et
nos ſi volumus eẽ filij dei debemꝰ iniurias
nobis illatas remittere. Qꝛ dicꝰ Caſſianus i
li. ſanctorum patrum. Nequaꝗ̄ celeſtia ſu-
munt premia qui ſeipos vindicãt iniuriaſq̄
illatas. D Qꝺ aũt nõ ſit bonũ proprias
iniurias vindicare. Refert Gregꝰ. in. iij. dia
logo. Quidam vir ſimplex nomine Floren-
tinꝰ in heremo habitans habẽs vrſum ſibi a
deo in conſolamẽ datũ. Qꝺ ſcientes quattu
or monachi condixerũt vt vrſum occiderent
Qꝺ ille cũ cõperiſſet factũ ait. Spero in om-
nipotentem deũ qꝛ in hac vita ante oclos ho
minũ ex malicia ſua vindictã recipient q̃ ni-
hil ledentẽ ſe vrſum meũ occiderũt. ſtatimq̄
illi quattuor qui h̄ fecerũt elephantico mor-
bo percuſſi ſunt. ita vt mẽbris putreſcentibꝰ
interirent. Qꝺ factũ ille cernens expauit ve
hementꝰ ⁊ omni tpe vite ſue deplorauit. Et
dicit Gregꝰ. ꝙ deus ideo hoc fieri permiſit.
ne vir mire ſimplicitatis quãtolibet dolore
cõmotꝰ vltra p̃ſumeret iaculũ maledictiõis
⁊ vindicationis intorqueri homini. ſꝫ patiẽ
tia eſt ſemper in omnibꝰ habenda. Vñ Augꝰ
de verbo dñi dicit. Patiẽtie ẽ equo aio oia
tollerare ⁊ nõ murmurare ꝯtra illũ q̃ maluꝫ
ei facꝰ. Taliꝰ fecerũt ſancti aplĩ. qꝛ hoc ẽ val-
de meritoriũ. Augꝰ vbi ſupra. Nõ granũ de
palea ꝑcutiꝰ ſed mũdificaꝰ. Roſa intꝰ ſpinas
oriꝰ tñ nõ lediꝰ ſꝫ pulchrior creſcit ⁊ cautior
Sic Job cautior fuit in doloribꝰ q̃ Adam i
voluptatibꝰ paradiſi. qꝛ ille vicit ꝑ patienti-
am. ille autẽ victus erat ꝑ gulam. ita adhuc
heu multi inueniunꝰ qui oms iniurias ſuas
volunt ilico vindicare verbis maledictiõis
nõ attẽdentes illꝺ Deuꝰ. xxxij. ⁊ Roma. xij
ꝙ dicit dñs. Mihi vindictã ⁊ ego retribuã
Sic autẽ iſti apoſtoli nõ fecerunt. qꝛ nec in-
iurias eis illatas per alios vindicare volue-
runt. Nã cũ dux pontifices incẽdere vellet.
prohibuerũt aplĩ ne hoc fieret. cũ ipi non ve
nientes occidere ſed viuificare mortuos miſ
ſi eſſent vt dicit Africanus in legenda: Ter-
tius fructꝰ quẽ fecerunt ſancti aplĩ fuit i cor-
rigendo erroneos. Ipi eni errores gentiliuꝫ
correxerunt ⁊ in hoc miſericordiã oſtẽderũt
Qꝛ dicit Augꝰ in Enchirl. ⁊ habeꝰ. xlij. di. c
ij. nõ ſolum qui inq̃t. Qui dimittit atq̄ orat
vt dimittatur. verũ etiã in eo qui corripit et
aliqua emendatoria pena plectit elemoſynã
facit. qꝛ miſericordiã p̃ſtat. Jaco. v. Qui cõ
uertit peccatorem ab errore vie ſue ſaluabit
animã eiꝰ ⁊ operit multitudinẽ peccatorum.
Quartus fructus fuit in retribuẽdis elemo
ſynis. Ipi eni tanq̄ fructifere oliue de ſe fu-
derunt oleũ ſancte elemoſyne. qꝛ fuerũt ꝓfu
ſi feruentiſſima aqua ſpirituſſancti. ſicꝰ diciꝰ
Ezech. xxxvj. Effundã ſup vos aquã mun-
dã ⁊ mundabimini ab oĩbus inq̃namentl ve
ſtris. Et vbi fuerit illa aq̃ ſpũſſancti ibi vnc-
tuoſitas miſericordie fluit ab hoie. ſic ⁊ nos
debemꝰ eẽ oliue fructifere de nobis dantes
oleum elemoſyne. Recte eni ſicut oliua de ſe
fundit oleũ ⁊ tñ nõ deficit in futuꝝ. ita nos ſi
pauperibꝰ miſericordiã fecerimꝰ in bonis nõ
deficimus ſm illud Prou. xxviij. Qui dat
pauperi nõ indigebit. Qui deſpicit depcãtẽ
ſuſtinebit penuriã. E Qꝺ ꝯfirmat Augꝰ
in ſermone. x. de aduentu domini. Iꝺo inq̃t
flagellamur in frugibus qꝛ egentibus nõ be
ne facimus. Iõ ſubdit. Dicit tibi deus ſi cõ-
ſideras homo ingrate. teipſũ ego feci qꝺ fue
ris. meum eſt quicquid habes. ego dedi tibi
⁊ ingratus es. Ecce quid tibi dedi auferam
a te. ⁊ ſi potes viue ſine me. Tibi dedi q̃ ha-
bes. pauperi non dedi vt te probarẽ non qꝛ
vnde darem non habui. ſed per pauperẽ te
probare volui. Ego ſum deꝰ qui pauper eſt
⁊ diuitẽ feci. Per te diuitẽ pauperẽ paſcere
volui. prerogatorẽ te in bonis meis ꝯſtitui
fac ergo miſericordiã. quia nihil ꝑdis. ⁊ me
qui tibi dedi nõ offendis. Nec ſolꝰ comedas
qꝺ ambobus creaui. quia te fingis filijs tuis

ſeruare qđ omnib⁹ poteſt ſufficere. An ſi tuo
hoc labore habes aſſignes. ſi tuos eſſe putas
ipſos fructus quos terra producit ꝓba. Ec=
ce aufero auxilium meũ. habeto tu laborem
tuum. abduco pluuiam meam ꝛ arefaciã ter=
ram tuam. Auferam miſericordiam meam.
ꝛ apparebit miſeria tua. ſi tua eſt terra. mea
eſt pluuia. plue ſuper terrã ſi potes. ꝓducat
germen tuum ſi valeat. fac oriri ſolẽ vt exco/
quat meſſem tuã. Ecce nũc ſpergã pluuiam
meã. ꝛ producet terra tua panẽ. Et ipſa ter/
ra nõ eſt tua ſed mea. ſm pſ. Dñi ẽ terra et
plenitudo eius. ergo fructuoſiſſime feci plu=
uiam meã. vt ꝓducat terra tua panẽ. ꝛ pau=
peres mei habẽtes me oĩa habẽt. Si qđ ha=
bes qui me nõ habes. q. d. nihil. hec ille. Ex
his dictis pꝫ ſi fuerim⁹ fructifere oliue i do=
nis elemoſynaꝝ chriſtus erit miſericors da=
tor in bonis diuitiaꝝ. Refert Apiarius ve=
nerabilis eps̃. In ꝑtibus Brabãtie erat ma
trona que circa montes alpiũ in anglia habi
tabat. ꝛ magna eo tpe erat fames ꝛ valida.
ita vt cõmunis populi multitudo moreret̃.
Illa aũt matrona opibus ꝛ genere clara ege
nis cepit ſine pondere ꝛ mẽſura ꝛ numero li
beraliter erogare. Qđ cernens vir ei⁹ miles
artauit eam vt ei farine menſurã certã ꝑ ſin=
gulas hebdomadas daret. Cũ aũt die q̃daꝫ
totũ expenderat. inſtante paupe p̃cepit do=
mina ancille vt diligent̃ ciſtam ſcobet in qua
farina erat ꝛ pauperi daret. Sic fecit ancilla
vt domina iuſſit. Poſt hunc vero venit alt̃
qui ſe nihil comediſſe infra biduũ deplora=
bat. Qđ audiens domina fleuit amare. Ite=
ratoq; iubet ancillã ſcobare ciſtã ꝛ paupi da
re. intrauit ancilla nihilq; penit⁹ remanſiſſe.
dixit. Inſtante aũt dña cũ lachrymis cucur=
rit patientius illa ꝛ ciſtã aperiens plenã flo=
rentiſſimis ſimulis mox inuenit. Ad cui⁹ in=
tuitũ ancilla clamans cecidit reſupina. Cla=
more audito cucurrit dña. occurrit dñs ꝛ fa=
milia viſo miraculo dominũ in omnib⁹ bñdi
cunt. Mox ipe dñs horreũ aperuit let⁹ om=
nibus ex illa die videntibus ꝛ venientibus
largiſſime dedit. Nec deſinit farina in ciſta
donec ſuperueniente auguſto appropinq̃ret
dñs populo ſuo queꝫ afflixit. Et dicit eps̃ q̃
hoc ſcribit ꝙ p̃dict⁹ miles ſibi retulit niſi fu=
iſſet hoc diuinũ miraculum. nequaq̃; tria vt̃
quinq; milia horrea ſibi ſuffeciſſent. Tertio
oliue ſunt pingues in materia olei. ꝛ quanto
ſerenius fuerit celum de tanto meli⁹ ꝓficiũt.
Quia ſm Pli. li. xj. c. iij. ſerenitatẽ roremq;
celi ꝛ aeris diligunt. caliginéq; pluuiaꝝ de=
ficiunt. Si enim tunc oliue matureſcũt vitia

tur oleum ꝛ conſumit̃. Serenitas aũt q̃; cito
venerit liquor ſubſequit̃. Ita noſtri beatiſſi
mi apoſtoli oliue ſpecioſe fuerunt pingues i
gr̃a ſpũſſancti quã copioſe in die pẽtecoſtes
cũ alijs apl̾is receperunt. ſm illđ Act. ij. Re
pleti ſunt oẽs ſpũſancto. Iđ dilexerunt lu=
men celi. id eſt. chriſtum. qui eſt lux vera illu
minans omnem hominẽ venientẽ in hũc mũ
dum. Ioh. j. Ipſi ſunt figurati ꝑ duos filios
Iſaac. Gen. xxvij. quibus benedixit dicens
Jacob. Det tibi deus de rore celi ꝛ de pigue
dine terre abundantiã frumẽti. vini ꝛ olei ꝛ
ſeruiant tibi populi. Sed Iſaac ſic bñdixit
Eſau In pinguedine terre ꝛ rore celi deſup
erit benedictio tua. Myſtice Iſaac interp̃=
tat̃ gaudiũ ꝛ ſignificat chriſtum. qui ſm ve=
nerabilẽ Bedã in omelia ſuoꝝ gaudiũ oĩum
effectus eſt populoꝝ angelo atteſtante q̃ ait
Ecce euangelizo vob̃ gaudiũ magnũ qđ erit
omni populo. Luc. ij. Hic inquaꝫ benedixit
Simonẽ beatũ dicens. Det tibi de⁹ de rore
celi. hoc eſt de gratia ſpirituſſancti. ꝛ de pin=
guedine terre. de qua pſ. Credo videre bo=
na domini in terra viuentium. Abundantiã
frumenti. i. doctrine. vini. ideſt. amoꝛ. ꝛ olei
id eſt miſericordie. ꝛ ſeruient tibi populi. qꝛ
hoc per totam chriſtianitatẽ fidele ſeruitiuꝫ
ab omni populo in ſancta eccleſia beato Si=
moni exhibetur. ꝛ Iude fratri ſuo. ſm illud
qđ canitur. Exultet celum laudibus. reſultꝫ
terra gaudijs apoſtolorũ gloria. ſacra canũt
ſolennia. Sic etiam nos chriſtiani exemplo
horum apoſtoloꝝ ſerenitatẽ cõſcientie ꝛ ro=
rem. ſ. gratiam ſpũſſancti debemus diligere
vt ſimus bone oliue. ꝛ vt quilibet dicẽ poſſit
cum pſ. Ego quaſi oliua fructificaui in do=
mo domini. Sed prochdolor aliqui noſtruꝫ
plus diligunt caliginem peccatoꝝ in qua im
pingueſcimus Ioh. iij. Lux venit in mũdũ
ꝛ dilexerunt homines magis tenebras q̃; lu
cem. Qꝛ dicit Conſtantinus in li. de natura
liquidorum. Sumus eteni in tenebris natu=
raliter pinguiores. ¶ Cuius rõ ẽ. Nã cuꝫ
tenebre frigida corpora cõſtringãt ꝛ operi=
ant ne humidũ qđ in natura dulce fuerit eua
porari quidem poſſit. quẽadmodũ in capti=
uis cernitur. quia poſtq̃; de tenebris exeunt
pinguiores ſolito apparent vt refert Valeri
us li. vj. Sic ꝛ nos intra caligines ꝛ tenebras
pctõꝝ vt frequẽt̃ ſum⁹ pinguiores q̃ ad feli=
citatẽ ꝛ affluẽtiã terrenoꝝ. ſm ꝙ Rich. teſta
tur de ſan. vic. Quãto eteni q̃s mẽtꝛ ſue ceci
tate caliginéq; opp̃ſſus fuerit tãto i hac vita
felicior appebit. ſic patuit de diuite epulone
ꝛ auaro q̃ h̃ felicit̃ abũdabat ꝛ laute comede

bat. Luc̃. xvj. poſtea ſpoliatus fuit ꝑ mortē
omnibus rebꝰ ⁊ nudus ē in inferno ſepultus
Et nũc ꝓ illa pinguedine dicē pōt cum. ps̃.
Aruit tāꝗ̃ teſta virtꝰ mea. Quantũ ad ſecũ
dũ ē notādũ. refert Iſi. li. xvj. de gēmis. c. ſ.
cum Soli. in li. de mira. mundi. ꝙ in quodaꝫ
tēplo die veneris erant facta cādelabra ſub=
tilia in quibus erant lumina ardētia q̃ nullo
imbre nec vlla poterāt extingui tēpeſtate ⁊ ꝓ
uenit ex virtute cuiuſdā lapidis q̃ abeſcon di
citur qui vt mgr̃ li. xvj. proprietatũ dicit. cũ
ſemel accenſus fuerit extigui nũquā poterit.
de q̃ ⁊ decē cādelabra erant facta. Myſtice
ꝑ hoc tēplũ intelligit̃ ſancta eccl̃ia i q̃ hoies
debēt cōtēplari diuina ſm̃ illud beati Augꝰ.
diſ. xlij. c. oratoriũ. In eccl̃ia inq̃t p̃ter ⁊ orā/
di ⁊ pſallendi cultũ nihil penitus agat̃. In
hac inquā erāt duo cādelabra Simon beatꝰ
apl̃s ⁊ Iudas. de quibus in verbis themat̃
Iſti ſunt duo cādelabra lucētia añ dominuꝫ
quia mundum illuxerũt vndiꝗ̃. ita vt d̃ eis
poteſt exponi illud Matth. v. Vos eſtiſ lux
mundi. Super hec tñ candelabra poſuit deꝰ
ſpecialiter lumē intellectꝰ. qꝛ deꝰ ſm̃ Are. iij
rhetoricoꝝ. aīe infundit lumē. Illo igit̃ lumi
ne illuſtrati cognouerũt verſutias demonis
⁊ magoꝝ quoꝝ p̃ſagia detegebāt In hoc eti
am lumine cognouerũt veꝝ lumē chriſtũ. vt
dicere poſſint cũ ps̃. In lumine tuo videbi/
mus lumē. Illud lumē in eis nũꝗ̃ potuit ex=
tingui nec imbre tribulatiōis. nec tēpeſtate
aduerſationis. ita vt quilibet dicere pōt cuꝫ
ps̃. Cũ ipõ ſum in tribulatōe. qꝛ aduerſitati=
bus oībus a xp̃o nũquā receſſerũt. ¶ Sꝫ
hoc lumē intellectꝰ heu nobis multoties ex=
tinguit̃ ⁊ offuſcat̃. ⁊ hoc declarāt naturales
⁊ precipue Auicebron in li. fontis vite. Lu=
men quidē omni altero lumine ſupueniente
quodāmodo obũbrat̃. ſic manifeſtum eſt de
ſtellis que ſolent lucere de nocte. Surgente
autem mane ſole ſtelle obumbrant̃. quia lu=
men maius offuſcat minus. Sed lumen ceci
tatis gratie ⁊ intellectus in nobis nonnunꝗ̃
offuſcatur veniente vmbra tribulatiōis ⁊ in
mundane felicitatis aduentu. Teſte Dama
ſceno. li. vij. contra errores grecoruꝫ. Venit
lux inquit de celis qđ lumine mũdane felici/
tatis ⁊ effluentie penitus obũbreſcit. Sed h̃
lumē mundane effluentie interdũ infert pe=
nalitatem eternā. Qꝛ dicit Athanaſius i ſer=
mone. Nihil eni aliud q̃ꝫ mortē corꝑis ⁊ aīe
ipſa infert felicitas ⁊ af fluentia huius vite.
Cui ꝯſonat Hiero. contra Iouinianũ. Can
dor inquit ⁊ claritas huius vite caliginē in=
fert cecitatis atꝗ̃ horroris eterne. Et proba
tur in ſimili. Refert Philaretꝰ in tractatu d̃
natura morborum. Ita diſponũt anni vt pꝰ
annos ſiccos ⁊ calidos anni proueniant hu=
midi. poſt humidos ſicci. Cuiꝰ rō ē. Nā ſm̃
Calcidiũ ſuꝑ thymeũ platonis. qđ vni āno
rum ſubtrahit̃ hoc anno ſequente vlteriꝰ ad
impletur. Ita prouidentia iuſti dei cōſilij di
ſponit. vt poſt lumē mundane felicitatis do
lor ſequat̃ eterne penalitatis. Sed pꝰ egeſta
tem p̃ſentis miſerie felicitas p̃ſto ſit beatitu=
dinis ſempiterne. Ad hoc ſonat dictũ Sido
nij in epiſtolari. Poſt mundi inq̃t huiꝰ gau=
dia eterna debet̃ meſticia. ⁊ preſſurā huius
ſeculi neceſſe ē gaudium eterne beatitudinis
comitari. Ideo lumē intellectꝰ nō dꝫ i nobiſ
ſtatim extingui mũdana felicitate veniente.
Sed mediante eo videre debemꝰ quid eā fi=
naliter ſequat̃. ſ. miſeria ſempiterna. Quare
Moyſes. Deut̃. xxxij. optat dicēs. Vtinaꝫ
ſaperent ⁊ intelligerent ac nouiſſima proui=
derēt. Et metriſta. Quicquid agis prudent̃
agas ⁊ reſpice finē. Nō debes o hō per mun
danā felicitatē vel aduerſitatē lumen vite ex
tinguere rationis. ſ. in pſperitate te extolle=
re ⁊ in aduerſitate deficere a deo recedendo.
Qꝛ ſancti apoſtoli Simon ⁊ Iudas tā i pro
ſperitate q̃ꝫ in aduerſitate ſemꝑ lucebāt. qđ
figuratũ ē Zach. iiij. vbi legit̃. Vidit cande=
labrũ circa qđ ſtabant due oliue. vna a dexte
ris ⁊ alia a ſiniſtris. Per has duas oliuas ſi
gnificant̃ hi duo apl̃i qui ſemꝑ ſtabant circa
chriſtũ ⁊ lucebāt a dextris proſperitat̃. cum
adhuc manebant cũ chriſto dicebāt. Ioh. vj
Dñe ad quē ibimus verba vite habes. A ſi=
niſtris aduerſitatis quando pſecutiones pa
tiebantur. nec ab eo recedebant. Sꝫ iam pōt
dici illud cũ ps̃. xc. O chriſte cadent a latere
tuo. id eſt. a ſiniſtra tua mille. ⁊ deceꝫ milia a
dextris tuis. qꝛ multi in aduerſitate a deo re
cedũt per impatientiā. ⁊ multo plures i pro=
ſperitate per excellentiam. Sic non iſti apl̃i.
Ideo quilibet ipſoꝝ figuratur Zachar̃. iiij.
vbi legit̃ ꝙ dixit Zacharias. Vidi ⁊ ecce cā
delabrum aureũ totũ. ⁊ lampas eiꝰ ſuper ca=
put eius. ⁊ ſeptem lucerne ſuper illud. ⁊ ſep=
tem infuſoria erāt ſuꝑ caput eiꝰ. Per h̃ can=
delabrum ſignificat̃ beatꝰ Simon cuꝫ fratre
eius Iuda. Ipſe eni luxerũt per mundi cli=
mata ſm̃ doctrinā magiſtri. Matth. v. Sic
luceat lux veſtra coram hominibꝰ ⁊c̃. fuerũt
aurei. quia ſicut aurum in ignem poſitum ni
hil euaporat. ita iſti ad ignem poſiti tribula=
tionis non euaporauerũt per impatientiam
nec minorati ſunt in fide per idolatriam. Iđ
poteſt exponi de ipſis illud Sap̃. iij. Tanꝗ̃

auꝝ in fornace ꝓbauit eos. ⁊ ſicut holocau-
ſta accepit eos. Etiã ſic aurũ inſpicientes le-
tos facit homines. ſm illud Fontini i deſcri
ptione vniuerſi. Cũq; aurum inſpicimus na
turaliter leti ſumus. q2 ſm Tharentinũ li. d
onera. In natura auꝝ ſibi dulcorat ꝑrimuꝫ
aerẽ ⁊ alterat. Aer aũt alteratꝰ cor alterat hu
manũ. Sic in ſili deuoti hoies hodie inſpici-
unt per fidele ſeruitiũ hos aureos aplos. ve
raciter letant in oibus ſuis neceſſitatibus ⁊
tribulationibus. Ideo dicit Amb. li. prefa.
Ingruente metu tribulatiõis ⁊ anguſtie tu-
tum ẽ ſub vmbra ſanctoꝝ apoſtoloꝝ cõfuge
re. quoꝝ a facie omnis fugit dolor tribulatio
nis afflictioniſq; humane ⁊ mũdane. Fuga-
ta igitur tribulatione leticia comitat. ⁊ preci
pue leticia ſempiterna erit eis qui digne ſer-
uiunt illis apoſtolis. ſm illud Euſe. ſmone
iij. Intuentes quidẽ auream lucẽ celeſtium
gaudioꝝ ſpũs intus accipimus eternũ. ⁊ ſic
patet ꝙ fuerũt candelabra aurea beati apo-
ſtoli. Hec cãdelabra habuerũt ſup caput lã-
padem aureã. id eſt. fidem que ſm Chry. ſu-
per Matth. animã ſicut lampas domum il-
luminat. q2 fides eoꝝ luxit cõtra hereticos ⁊
magos deceptorios. In hac lãpade fuit ole-
um charitatis. iocũditas mẽtis. ⁊ puritas cõ
ſcientie. Sup illa igit ſpũalia cãdelabra fue
runt ſeptẽ lucerne per quas intelliguntur ſe-
ptem virtutes beatoꝝ apoſtoloꝝ Simonis ⁊
Iude quas habuerũt. quaꝝ tres ſunt theo-
logice. ſ. fides. ſpes. ⁊ charitas. Alie q̃ttuor
cardinales que ſunt prudentia. magnanimi-
tas. cõtinentia. ⁊ iuſticia. Habuerũt in-
ſup iſta nobiliſſima candelabra ſeptẽ infuſo-
ria que ſunt ſeptẽ ſpũſſancti dona. ſcꝫ timor.
pietas. cõſiliũ intellectꝰ fortitudo. ſcia ⁊ ſapi
entia. Sic moralit ois prelatꝰ ſiue vir eccl'ia
ſticus dꝫ eẽ cãdelabꝝ luminoſũ. Sed heu q̃/
dam ſunt vt aſſerit Petrꝰ rauenen̄. i ſmone
qui ante dignitatis adeptionẽ ſatꝭ cõmenda
diles extiterũt ſup candelabꝝ eccl'ie ꝯſtituti
lucem in tenebras ⁊ famã in infamiã conuer
terunt. quoꝝ vnus Saul qui ante electioneꝫ
in regiam dignitatẽ erat electus bonus ⁊ nõ
erat de iſrl' vir melior eo. vt habet. j. Reg. ix
Sed factus rex eſt in maliciã peruerſus. ⁊ ſic
in multis alijs inuenit. de quibus ſubdit p̃-
dictus doctor. Melius inquit fuiſſꝫ illos la
tere ſub modio q̃ꝫ cum infamia candelabruꝫ
aſcendiſſe. Et ſubdit. Adhuc eni turpitudo
eoꝝ ſub paupertatis obſequio lateret niſi eũ
dignitas diuulgaſſet. creuit honor. ⁊ cũ ho-
nore infamia. priuato peccanti ſepe parcit. ſꝫ
ſi prelatus deum querit in eiꝰ infamiã ligue
omniũ acuunt. hec ille. Ex quib habet ꝙ ne/
ceſſe eſt ꝙ ꝑlatus ſit candelabꝝ luminoſuꝫ ꝑ
ſapientiã ⁊ lampas ſup caput eius. H ẽ chri-
ſtus fulgens p grãm in mente ipius ⁊ ſic de
alijs virtutibus. ⁊ tm̄ de ſecundo.

¶ De omnibus ſanctis. Sermo primus.

Videns ieſus tur-
bas aſcendit in montem Matth. v.
A Dicit Are. li. proble umatũ. Aſpicienti
bus inquit nobis intra ſolem cõtinue tres ef
fectus ſeu euentus accidũt ⁊ cõtingunt. Nã
ſternutatio ſequit. oculus lachrymat. ⁊ vi-
ſus aliqualiter excecatur. Cuius rõ eſt. quia
excellente lumine ſolis humidũ liquat ocu-
loꝝ. qua quidẽ facta liquatione ſternutatio
accidit. lachryma effluit. viſuſq; obſcurior
apparebit. Myſtice p ſolẽ quo ad pñs eter-
na beatitudo que ẽ deꝰ deſignat. Recte eni
ſicut ſol ſm Iſi. eſt fons totius luminis quo
omnia ſuperiora ⁊ inferiora illuſtrãt. Quia
luna vt ait Are. in libro elementorum ſemꝑ
mediante ſole illuminatur ⁊ oms alie ſtelle.
Quid enim eſt ſplendor ſolis niſi illuminatõ
lune ⁊ ſtellarum. Ideo deus eſt fontale pn̄-
cipium luminis matris ſue Marie virginis
⁊ omnium ſanctorum quorum hodie ſb vna
memoria feſtum celebratur. Iõ pñt dicere il
lud pſ. Dñe apud te ẽ fons vite. ⁊ in lumine
tuo videbimus lumen. hoc eſt noſtrã clarita
tem. q2 ipſe eſt ſm Greg. in collecta ſanctoꝝ
omniũ ſplendor mirabilis. Sed ſi nos mor-
tales intra hanc lucẽ ſuperne beatitudinis ⁊
claritatis ſanctorum oculuꝫ anime defigimꝰ
ſequitur mox ſternutatio admiratiõis ⁊ ſtu-
poris. ſm illud Anaſtaſij in ſermo. Cũq; be
atitudinis eterne gaudia intra menteꝫ reſol-
uere incipio mox ſtupore immenſo extra me
ipſum tranſeo. ⁊ homo cogitans hanc beati-
tudinem ⁊ gaudium ſanctorum vtiq; lachry
mas non poteſt continere ꝙ tamdiu ab eorũ
ſocietate debet eſſe. ſicut predictꝰ doctor ana
ſtaſius qui ſubdit. Atq; in corpore tãdiu pro
trahi ab hac ſanctorum claritate nimis lan-
gueo ⁊ lugeo. Sic Dauid qui luxit. Heu mi
hi quia incolatus meus prolongatꝰ ẽ. Etiaꝫ
oculi noſtri totaliter excecantur mẽtis ſi vo-
luerimus gloriam ⁊ lumen ſanctorum ꝑſcru
tari. quia eſt impoſſibile. ſicut patet de ſan-
ctiſſimo Augu. qui ſcribit in epiſtola ad Ci-
rillum dicens. Dum in mea cellula q̃ſcens
cogito qualis eſſet omnibus beatis qui cum
chriſto gaudẽt glorie ⁊ leticie q̃ntitas. breuẽ

vellem ſcribere epłam ſanctiſſimo Hierony=
mo deſtinandam vt quicquid ex hac ſentiret
reſponderet. Sciueram enim in tam difficili
queſtione a nullo alio viuentiū me poſſe eui
dentius edoceri. Cūq; iam ſcribens ſalutati
onis exordio Hieronymū prouocarē ineffa=
bile ſubito lumen nunq̄ viſum tēporib⁹ nr̄is
minimeq; linguis declarandū cū ineffabili i=
auditaq; odoꝝ fragrātia cellulā in qua ſcri=
bebam intrauit hora iam ꝯpletorij q̄ a me vi
ſo ſtupore admirationeq; commot⁹ animi ⁊
membroꝝ virtutes amiſi. nec ſciebam deni=
q; ꝙ dextera mirabilis dei tūc exaltaſſet ſer=
uum ſuū Hieronymū. Et ſubdit. Inter hec
meis ſtrepentibus cogitationib⁹ q̄d hoc eēt
de luce hec dicēs v̄ba remicuit Augl. Augl.
quē queris. putas ne breui vaſculo īmittere
mare totū. breui includere pugillo terrarum
orbē. celū frenare ne vſitatos exerceat mot⁹
q̄ oculus nullus hominū vidit tu⁹ videbit q̄
auris nulla ꝑ ſonū hauſit audiet tua. que cor
humanum nullatenus intellexit. nec etiā co=
gitauit. eſtimas ne poſſe intelligere. certe ne=
quaq̄. Potius totū mare in artiſſimo clau=
deret vaſculo. potius totū terraꝝ orbē pu=
lus teneret pugillus. Potius a motu conti=
nuo celū deſiſteret q̄ gaudioꝝ ⁊ glie q̄ btōꝝ
aie ſine fine potiunt. minima etiam intellige
res. Hec Hiero. De hac beatitudine ⁊ glia
ſanctoꝝ omniū recitat euāgeliū dicens. Vi/
dens ieſus turbas. In quo p̄ncipalit tria de
ſcribunt. Primo multitudo electoꝝ. ibi. Vi
dēs ieſus turbas. Secūdo pulcritudo celoꝝ
ibi. Aſcēdēs in montē. Tertio ſanctoꝝ diffe
rentia. ibi. Beati paupes ſpū. ¶ De p̄mo
ē notandū ꝙ reges ⁊ p̄ncipes ⁊ potentiſſimi
ſeculares cōſueuerūt hr̄e in ſuis ſeruitutibuſ
⁊ exercitibus multitudinem famulorū. Qđ
declarat. iiij. Regl. xix. de potēte rege Sen=
macherib. qui veniens cōtra filios iſrael pu=
gnaturus habens i ſuo exercitu cētū. lxxxv.
milia armatoꝝ. Idē legit Iudith. ij. de Na=
buchodonoſor rege magno. qui volēs oēm
terram ſuo imperio ſubiugare vocauit. Ho=
lofernem exercitus ſue militie principem di=
cens. Egredere aduerſus omne regnū. ⁊ nō
parcat oculus tuus vllo regno omnem vrbē
munitā ſubiugabis mihi. Tunc holofernes
vocauit omnes magiſtratus virtutū aſſyrio
rum ⁊ numerauit viros in expedionē centū
xx. milia peditum pugnatorum. ⁊ equites ſa
gittarios duodecim milia. ⁊ operuerunt ter
ram ſicut locuſte. Refert etiam Oroſius ſu/
per cantica ꝙ principes romanorum tantā
habuerunt ciuium multitudinē ꝙ Hanibal
princeps carthaginenſium in vno die tot ci=
ues romanos interfecit ꝙ tres modios anu=
lorum digitis eoꝝ abſtraxit. Myſtice omni
potens deus qui eſt rex regum ⁊ dn̄s domi=
nantiū. Apoc. xix. multitudinem ſibi elegit
famuloꝝ. habet enim in ſuo exercitu hoc eſt
in imitatione paſſionis tantam militū multi
tudinem ꝙ excedunt non ſolum numeꝝ mi=
litum regis Sennacherib ⁊ regis Nabucho
donoſor ſed etiam principum romanorum.
¶ Refert beata Brigida regina i libro ſua
rum reuelationū. Si menſurares terrā cētū
pedum in longitudine ⁊ ſeminares eā plenā
paruis granis tritici ita cōpreſſe ꝙ nō eēt di=
ſtantia inter granū ⁊ granū niſi articul⁹ vni⁹
digiti. ⁊ q̄dlibet granū daret fructū cētuplū
adhuc eēnt plures martyres paſſi Rome a
tempore illo quo Petrus venit vſq; ad tem
pora quibus Celeſtinus papa ad ſuā ſolitari
am vitam receſſit. Refert etiā glorioſus hie=
ronymus in epiſtola ad Hiliadrum. ꝙ ante
tempora Theodoſij imperatoris quo ipe flo
ruit tot fuerūt iam martyres martyriçati ꝙ
ꝑ ſingulos dies diuerſarum prouinciaꝝ vr/
bium pluſq̄ octingentoꝝ ⁊ nongentoꝝ mili=
um martyrum ſint nomina vt nullus ſit qui
inter quinq; milia martyrum reperiri nō poſ
ſit aſcriptus. excepto dūtaxat die Kalēdaꝝ
Ianuarij. ⁊ dicit doctor Bartranus d̄ veſti.
crea. per creaturas. Eſtimo ꝙ multo plures
tempore pacis poſtea ab hereticis ⁊ paganiſ
vſq; ad p̄ſens ſunt in bellis ꝯtra paganos ꝓ
fide chriſti martyriçati ⁊ iuſticia tā in bellis
q̄ in predicatione fidei. Quis enim dubitet
quin multos martyres fecit prauitas paga=
norum ⁊ heretica prauitas bohemoꝝ qui iā
ſunt cōputati in numero electorum. Vt dici
tur in cano. xxiiij. q. v. c. Omniū quiſq; fide
lium qui moritur in certamine qđ contra in=
fideles agitur celeſte regnum promeret. ⁊ ſi
tot tantiq; ſunt martyres. ⁊ quot ſunt ſancti
innocentes qui ab herode ſunt occiſi. de qui
bus Apoc. xiiij. Et cum agno centum. xliiij.
milia habentes nomen eius ⁊ nomen patris
eius ſcriptum in frontibus ſuis. Etiam mul
ti tempore Conſtantini imperatoris ſūt con=
uerſi ad chriſtum vt dicit Nicolaus de Lira
ſuper Apoc. vij. quos enumerat ibidem. Io
hannes ex duodecim tribubus iſrael ex qua
libet duodecim milia ſignati. Et poſtea ad=
dit. Poſt hec vidi turbam magnam quā ne=
mo dinumerare poterat ex omnibus genti=
bus ⁊ tribubus ⁊ populis ſtantes ante thro
num in conſpectu agni amicti ſtolis albis. ⁊
dicit Nicolaus de Lyra in gloſa ꝙ tempore

Diocletiani tot fuerũt martyres ꝙ dinmerari nõ poterãt. qꝛ infra triginta decẽſeptẽmilia occidit ⁊ vna die cũ collega ſuo Maximiano occidere iuſſit Thebeoꝝ legionẽ. ſcꝫ ſex milia ſexcenta ⁊ ſexaginta ſex. Iudices etiã de mãdato ipſoꝝ interfecerũt ꝙ ſub certo numero redigi nõ potuerũt. Qꝛ diocletianus. xx. annis legit̃ impaſſe. Ecce numera ſi potes exercitũ regis celoꝝ chriſti q̃ oẽs ipſuꝫ per bellũ martyrij ſunt ſecuti. O quot ſũt patriarchaꝝ in numero ⁊ prophetaꝝ. certe nobis innumerabiles. Iõ dictum fuit Abꝛae. Gen̄. xv. Suſpice celũ ⁊ numera ſtellas eius ſi potes. ſic erit ſemen tuũ. Ubi dicit glo. Semen abꝛae ſunt om̄s ſancti q̃ innumerabiles ſunt. Iõ dicit euãgeliſta. Uidens ieſus turbas. Sup quo dicit Simon d̃ caſſia. Turbarum nomine multociens multitudo hominũ deſignatur. ⁊ hoc quantũ ad primũ. Quantũ ad ſecũdũ ponit̃ celoꝝ pulchꝛitudo cũ dic̃ aſcẽdit in montẽ. de q̃ pſ̃. Quis aſcẽdet ĩ mõtẽ dñi. aut quis ſtabit in loco ſcõ. ⁊c̃. Et alibi Mons pinguis. ¶ Pro quo ſciendũ ẜm naturales mõs libani oẽs mõtes pulchꝛitudine p̃cellit. Eſt igit̃ mons redolentie ⁊ aromatic' ꝓpt̃ floꝛes herbaſq; odoꝛiferas. eſt mons pulchꝛitudinis ⁊ amenitatis ꝓpt̃ cedroꝝ. palmaꝝ. cipꝛeſſoꝝ. oliuaꝝ. arboꝛumq; aliaꝝ proceritatẽ. propter auiũ ſilueſtriũ ſonoꝛoſitatẽ. riuoꝝ ⁊ fontiũ multiplicitatẽ. eſt mons leticie ⁊ iocũditatis ꝓpt̃ abũdantiã vini leticie inductiui. Eſt etiã mõs cõfidẽtie ⁊ ſecuritatis. ⁊ nõ ſunt ibi ſerpentes neq; aliud animal venenoſum ꝓpt̃ aromaticitatẽ moꝛari ꝑmittit̃. ideo ibi tute quieſcit̃ ⁊ doꝛmitur. vt dicit Hiero. Myſtice per hũc mõtẽ libani intelligit̃ mons celi in q̃ bñplacituꝫ ẽ deo habitare. vt ait pſ̃. Eſt eni mons mire redolentie. qꝛ ibi eſt redolens flos cãpi. Can̄. ij. Ego flos campi ⁊ liliũ cõualliũ. Ibi ſunt viole angeloꝝ. oliue patriarcharum. ⁊ balſama prophetaꝝ. Illic cipꝛeſſi apl'oꝝ. roſe martyrum. palme cõfeſſoꝝ. ⁊ lilia virginũ. De h̃ plenius dicit Aug'. in li. ſuſputationũ. parte xxvij. c. ij. Specioſa facta es ⁊ ſuauis in delitijs o mater hieruſalem. ideo rex regũ in medio. ⁊ pueri eius in circũitu ei'. Ibi hymnidici chori angeloꝛum. Ibi ſocietas ſupnoꝛũ Ibi dulcis ſolẽnitas omniũ ab hac terreſtri peregrinatione ad tua gaudia redeuntia. ibi prophetarum prouidus choꝛus. Ibi iugis apoſtoloꝛum numerus. Ibi innumerabilis victoꝛum exercitus. Ibi ſanctoꝛum cõfeſſoꝛum ſacer conuentus. Ibi veri ⁊ perfecti monachi. Ibi ſancte mulieres que voluptates ſeculi ⁊ ſexum infirmitatis vicerunt. Ibi pueri ⁊ puelle que annos ſuos moꝛibus tranſcenderunt. Ibi ſunt oues ⁊ agni qui iam huius mundi laqueos euaſerũt. Hec ille. Et reuera mons ille celi gloꝛioſus mons pulchꝛitudinis ⁊ amenus. Qꝛ dicit. b. Aug'. de libero arbitrio. li. ix. Tanta eſt pulchꝛitudo ſupne gloꝛie. tãta ẽ amenitas lucis eterne vt etiã ſi nõ liceret in ea amplius delectari q̃ꝫ vnius hoꝛa diei ꝓpt̃ hoc ſolũ innumerabiles huius vite dies pleni delitijs ⁊ circũfluẽtia honoꝛum tempoꝛaliũ merito deſpicerent̃. Taꝫ enim pulcher eſt ⁊ ſuauis vt ea viſa non põt amplius delectari. oẽm vincit dulcedinem. oẽm exuperat cõcupiſcẽtiã ⁊ ſola ſufficerent ſi nulla alia adeſſent. Sed ꝑter ea ibi adeſt cedrus alta iocũda ⁊ decoꝛa virgo maria q̃ dicit Eccl̃i. xxiiij. Ego quaſi cedrus exaltata ſũ in libano que celeſtem ꝑ omnibus ſanctis ꝑletificat montem. qꝛ ipa ẽ ſplendidioꝛ. Sap̃. vij. Ideo ad hanc pulchꝛitudinem deſiderauit beatus Aug' in li. ſuſpu. parte. xxvij. ca. ij. Felix anima mea q̃ ſemp in ſecula felix ſi intueri meruero gl'iam tuã. beatitudinẽ tuam. poꝛtas ⁊ muros atq; plateas ⁊ manſiões tuas. multas nobiliſſimas aues tuas ⁊ fortiſſimũ regẽ tuũ in decoꝛe tuo. Muri nanq; tui ex lapidibus pꝛecioſis. poꝛte tue ex margaritis optimis. platee tue ex auro puriſſimo. in quibus iocũdũ alleluia ſine intermiſſione cõcinnit̃. hec Aug' Ibi inſup ẽ celeſtiũ auium dulcis ſonoꝛoſitas. Qꝛ ẜm amandũ in hoꝛolo. ſapie li. j. c. xij. ibi celeſtes armonie perſonant. diuine frigelle intonant. voce iubiloſa decantant Ibi letabunda plaudunt agmina ac ſe letis blanda miſcent modulamina chori Qd̃ aũt in hoc monte iubiloſo eſt dulcis ſonoꝛitas angeloꝛũ. legit̃ ꝙ quidam monach' legens hunc verſum pſ̃. Quã magna multitudo dulcedinis tue domine quã abſcondiſti timentibus te. ⁊c̃. ſup hoc cepit feruide cogitare. Qua durante cogitatione quedã auicula veniens ſaltauit ante illum cepitq; dulciter decantare. Ille enim nimiũ in dulcedine eius delectatus dep̄hendere nitebat̃ hãc auicula ſe remoti' elongauit. Monach' autẽ choꝛuꝫ pꝛe dulcedine eſtuans. relicto pſalterio exiens clauſtrum ſine licentia illam ſeq̃batur in quoddam nemus. Cum autẽ auicula ſuper arboꝛem ſedebat ipſe inter duas arboꝛes reſedit vt diligenter cantus dulcedinẽ auſcultaret. Peractis igitur tricentis ⁊ quadraginta annis auicula ipſum relinquens celos penetrauit. Ille autem putãs ſe ſolum a prima vſq; ad tertiam. a clauſtro abfuiſſe. cũ

intraſſet inuenit omnes officiantes imutatoſ
Querentibus igitur illis quis eēt eis ordinē
enarrauit. Tunc in cronicis coꝝ ē inuentum
trecentos ⁊ quadraginta annos ab abbate q̄
abiuit defluxiſſe. O q̄ dulcis cantus modu=
latio ibi eſt in celis. vbi nō ſoluȝ vnus angel⁹
cantans audietur. ſed mille milia ⁊ decies cē
tena milia angeloꝝ dulciſſima organa audiē
tur ⁊ non ſolum voces angeloꝝ. verū etiā cā
tus omnium beatoꝝ. Jō beat⁹ Aug⁹. optat
audire hec modulamina dulciū vocū i libro
ſuſputa. vbi ſupra. Felix ego ⁊ vere i ꝑpetu=
um felix ſi poſt reſurrectionē hui⁹ corpuſcu=
li audire meruero illa cantica celeſtꝭ melodie
q̄ cantent ad laudē regis eterni ab illis ſup=
ne patrie ciuib⁹ beatorūq̄ ſpirituū agmini=
bus. fortunatus ero ⁊ nimiū beatus ſi canta
re meruero ⁊ aſſiſtere regi meo. Eſt inſuper
mons celi mons leticie ⁊ iocunditatis. Q̄ꝛ vt
ait Aug⁹ vbi ſupra. Exultēt oēs in proprijs
manſionibus. diſpar eſt gloria ſinguloꝝ ſed
cōmunis eſt leticia omniū plena ⁊ perfecta
vbi regnat charitas que deus ē vna omnib⁹
quē ſine fine vident ⁊ ſemꝑ videntes ei⁹ amo
re ardent. amant ⁊ laudant. Oīe op⁹ eoruȝ
laus ſine defectu ⁊ ſine labore. Et hec Bona
uentura doctor vt inqiut de aliaꝝ omniū pe=
ne innumerabiliuȝ iocunda viſione ⁊ leticia
taceam. mirabiliter omniū ſpirituū mentes
letificat. ⁊ mira ineffabili gaudio oēm beataȝ
creaturā inebriat videre illius celeſtis regine
claritatē ⁊ ſue beatiſſime ꝓlis glorificatā hu
manitatē. Et ſubdit. O aīa mente deuota ꝑ=
tracta quid ſit plenū omniū ſuauitatū gaudi
um videre hominē hoīs ꝯditorē. feminā om
niū cōditoris genitricē ieſum quondaȝ frēm
perditū. abiectum ⁊ deſpectū. nunc viuentē
⁊ regnantē. nunc oībus imperantē. Eſt ⁊ de
niq̄ mons cōfidentie ⁊ ſecuritatꝭ. quia ibi ſe=
dent in pulchritudine pacis. in tabernaculis
fiducie. ⁊ in requie opulenta Eſa. xxxij. Jōo
Uincentius i ſpe. hiſt. libro. xxxiij. in fine di
cit. hanc beatā ſanctorum vitā facilius ē con
ſequi q̄ enarrare. cuius erit curſus ſine ter=
mino. vſus ſine faſtidio. ſub antiquis perpe
tuiſq̄ gaudijs ſemꝑ noua iocūditas ⁊ ſine vl
lo amittendi periculo perfecta felicitas. Jn
iſto glorioſo monte ſuauiſſime redolētie. pul
chritudinis. leticie ⁊ fiducie parauit hodie
deus ſanctis ſuis omnib⁹ feſtū gaudioſū ſm
illud qđ canit eccl'ia. O q̄ glorioſū ē regnum
in quo cuȝ chriſto gaudent omnes ſancti. iō
nos xp̄iani cū illis debem⁹ gaudē ⁊ feſtū coꝝ
hic in terris deuote ꝑagere vt illis p⁹ morteȝ
aſſociari mereamur. Rogem⁹ ergo dñm. ⁊c.

¶ De omnibus ſanctis Sermo ſecūdus.

Beati pauperes ſpiritu. qm̄ ipſoꝝ ē regnū celorum
Matt. v. Pli. in hiſto. natu. ait.
q̄ oēs aues tenebroſe diuturno tp̄e excecan=
tur ſicut in volatilibus cernit̄ noctuaꝝ q̄ nō
die ſed nocte volant. Cui⁹ rōnem ponit Jſi.
in hiſto. dicēs. Tante ſe fore noctua eſtimat
pulchritudis q̄ ſi in die volatū faceret totus
mundus ob nimiā pulchritudinē eā caperet
⁊ teneret. Etiā in nocticorace ⁊ in bubone q̄
oculos ſuos ad lumē ſolis nō valent attolle=
re propter debilitatē A Myſtice iſte aues
ſunt hoīes mūdiales q̄ ſunt in cordibus ſuis
tenebroſi ita vt de eis dicit Apl'us ad Ro. j.
Obſcuratū eſt inſipiens cor eorum. ⁊ q̄uis
ſint obſcuri. tamen querunt pulchritudines
huius mundi ⁊ delitias. ⁊ nolunt attollere
oculos cordis. affectum ⁊ intellectuȝ ad eter
nam beatitudinem. ſed ad diuitias. Contra
quos dicit Anſhelmus in ꝓſologion. Et be=
atus Aug⁹. medita. li. v. Cur ꝑ multa vaga
ris homūcio querēdo bona creata. ama vnū
bonū in quo ſunt omnia bōa ⁊ ſufficit. Si de
lectat pulchritudo fulgebūt iuſti ſicut ſol Si
libertas aut fortitudo ſiles erūt angelis dei
in celo. Si longa ⁊ ſalubris vita. ibi ſanitas
eterna. q̄ꝛ iuſti in perpetuum viuēt. ⁊ ſal⁹ iu/
ſtoꝝ a dño Si ſatietas ⁊ ebrietas ſatiabimur
de gl'ia dñi. inebriabunt̄ ab vbertate dom⁹
dei. Si melodia. ibi canunt angeli. Si ſocie=
tas ⁊ amicicie. ibi ſanctoꝝ ſocietas ⁊ omniuȝ
vna voluntas. Si honores ⁊ diuitie. ibi gl'a
⁊ diuitie in domo eius. Si ſecuritas ⁊ certi=
tudo. ibi omniū tēpoꝝ eterna longitudo. hec
ille. Si illa homo mundialis attenderet ceci=
tatē cordis vtiq̄ repelleret. ⁊ oculos eius ad
ſanctorū beatitudines eleuaret. de quib⁹ di=
cunt verba ꝑaſſumpta. Beati paupes ſpiri=
tu cum ſequentibus. Jn quibus verbis tan
gunt̄ ſeptuplices ſancti. quibus ſeptem bea
titudines pn̄t attribui. ſed octaua ē cōis om=
nibus. Primū ibi. Beati pauperes ſpiritu.
⁊c. B Pro quo eſt notandū terreni reges
ſolent in curijs ſuis habere diuerſas famili/
as ⁊ diſcretas. Aliqui magis diligunt iuue=
nes. ſicut Robaam. iij. Regl. xij. q̄ mortuo
patre ſalomone ſpreuit cōſilia ſenum. ⁊ acq̄e
uit conſilio iuuenum qui ſecū erant enutriti
Alij potius hn̄t ſenes ſic̄ rex Alexander de q̄
legit̄ in hiſtoria ſua. Poſtq̄ ſepeliuit patreȝ
ſuū Philippū venerūt ad ipſū ſenes milites
dicētes. Rex Alexander multis annis mili=

tauimus pr̄i tuo ⁊ virtus nō eſt in nobis vt
anguſtias ferre valeamus vt tibi placet recu
ſet a nobis militia quā hacten⁹ egimus. Re
ſpōdit alexander Magis volum⁹ vos hr̄e i
militia nr̄a q̄ȝ iuuenes qꝛ iuuenes ꝯfidēs i vir
tute ſua acquirit mortē. ſenior aūt oīa agit cū
cōſilio. Alij aūt in curijs ſuis hn̄t prudentes
⁊ futura ſcientes ſicut rex pharao Gen̄. xliij
qui habuit ioſeph qui ſibi ſapienter expoſu=
it p̄ſagiū futurorum. Alij hn̄t ꝑncipes ſicut
rex Nabuchodonoſor. Judith. j. qui habu=
it multos principes. quoꝝ primus fuit Ho=
lofernes. Alij ſolent hr̄e ſtrēnuos milites. ſic̄
rex Saul qui habuit fortē militē Dauid qui
robuſtū Goliath gigantē ſupauit. j. Reguȝ
xvij. Alij libent̄ habent innocētes ⁊ imacu=
latos ſic̄ dicit pſ̄. Innocētes ⁊ recti adheſe=
runt mihi. Et iteꝝ. Ambulans in via imacu
lata hic mihi miniſtrabat. Reliqui vero hn̄t
multitudinē virginū ⁊ adoleſcentulaꝝ. ſicut
rex Salomon. qui vt ait. Joſeph habuit lxx
reginas. iij. Regꝰ. xj. dicit̄ q̄ fuerūt. lxx. itel=
lige ꝑncipales. ⁊ alie fuerunt eaꝝ domicelle.
Myſtice chriſtus qui eſt ſc̄m pſ̄. rex magn⁹
ſuper omnē terrā. hȝ curiā mirabiliter orna=
tam ⁊ rectiſſime ordinatam. de qua dicit de=
uotus Amandus in hora. ſap̄. lib. j. c. xj. O
q̄ȝ felix ciuitas vbi magna ſolēnitas ⁊ q̄ȝ iocū
da curia que cura prorſus neſcia. In hac in=
quā curia hȝ ip̄e rex iuuenes videlicet electiſ
ſimos angelos ⁊ ſenes beatiſſimos pr̄iarhas
ita vt impleret̄ illud. pſ̄. Senes cū iunioꝛib⁹
laudēt nomē dn̄i. In hac ſacra curia hȝ ſapi=
entes ꝓphetas qui futura ſciuerūt. hȝ ⁊ ꝑn=
cipes electos ap̄los de quibus pſ̄. Conſtitu
es eos ꝑncipes ſup oēm terrā. Ip̄e eni habȝ
milites martyres fortiſſimos. Jō beat⁹ Am
bro. cū btō Augꝰ. in cantico hoc teſtat̄ dicēs.
Te gl̄ioſus ap̄lorum chorus. Te ꝓphetarū
laudabilis numer⁹. Te martyꝝ candidatus
laudat exercit⁹. Ibi inſup habet immacula=
tos ꝯfeſſores ⁊ cādidiſſimas virgines ſc̄m il
lud pſ̄. xliiij. Adducentur regi virgīes. Pri
mo igitur chriſtus rex celorum habet i curia
ſua adoleſcentulos elegantiſſimos angelos
quibus prima attribuit̄ beatitudo. Bt̄i pau
peres ſpū. i. humiles. qm̄ ipoꝝ ē regnū celo=
rū. Dicit mgr̄. li. ij. ſen. diſ. ij. Celū empyreū
ſtatim vt eſt factū angelis ē repletū. Cui cō=
ſonat Beda ibidē. Hoc ſupius celum quod
a voluntate dn̄i factū ē mox vt eſt creatū ſan
ctis angelis eſt repletuȝ. inter quos fuit vn⁹
vt dicit mgr̄. di. vj. oībus alijs excelſior. ⁊ ꝓ
bat cum Ezech̄. xxviij. Tu ſignaculū ſil̄itu=
dinis plenus ſcia ⁊ ꝑfectione decorus in de/

litijs paradiſi fuiſti. Qđ exponēs Greg⁹ ait.
Quanto in eo ſubtilior fuit natura eo magis
in illo imago dei ſimilis inſinuat̄ impreſſa. ⁊
addit Ezech̄. de pulchritudine ei⁹ Ois lapis
p̄cioſus oīpmentū tuū. Glo. magr̄i. id ē. oīs
angelus quaſi operimentum erat ei⁹. Quia
ſc̄m Gregꝰ. in compatione alioꝝ clarior fuit.
Iſte vt teſtat̄ Iſi. poſtq̄ȝ creatus fuit eminē
tiā nature ⁊ profunditateȝ ſcie ꝑpendens in
ſuū creatorē ſupbiuit dicēs. Eſa. xiiij. In ce=
lum aſcendā. i. ad celſitudinē dei ſupra aſtra
celi exaltabo ſoliū meuȝ. ⁊ ero ſimilis altiſſi=
mo ſc̄m gloſam nō ꝑ mutationē. ſed ꝑ poten=
tie equalitatem. ideo ſc̄m mgr̄m ibidē. Tāte
ſupbie merito de celo empyreo i quo cū alijs
fuit deiect⁹ eſt in iſtū caliginoſum aerem cuȝ
omnibus ſue prauitatis cōſortibus. Qꝛ ſc̄m
Joh. Apoc̄. xij. Draco de celo cadens ſecuȝ
traxit tertiā partē ſtellaꝝ. quia Lucifer ille
alijs clarior ⁊ maior nō ſolus cecidit ſed cum
eo alij multi qui ei in malicia ſupbie cōſenſe=
runt. eoſq̄ȝ cadentes hui⁹ caliginoſi aerꝰ ha
bitaculū excepit. ⁊ hoc ad noſtrā ꝓbationeȝ
factum eſt vt ſint nobis exercitatiōis cauſa.
Nō eni concеſſum eſt eis habitare in celo. qꝛ
clarus locus eſt ⁊ amenus. nec in terra nobi=
ſcum ne hoīes nimiū moleſtarēt Sed in iſto
aere caliginoſo qui eis quaſi carcer vſq̄ȝ ad
tempus iudicij deputatus eſt. Tunc aūt tru
dent̄ in abyſſum inferni. hec mgr̄ ¶ Sȝ
alij angeli ſancti qui perſtiterūt ſub potenti
manu dei ſe humiliauerunt. ſc̄m illud Sap̄.
Humilia valde ſpūm tuum. Ecci. vij. Ideo
ceteris ſupbis deiectis ipi in celo ꝑmāſerūt
⁊ ip̄m hereditarie poſſederūt. iō merito con/
uenit eis prima beatitudo. Quia dicit petr⁹
lombardus li. ij. ſen. diſ. iiij. q̄ boni angeli q̄
ꝑſtiterunt forte ſue beatitudinis preſcij fue=
runt. ⁊ ſic pȝ q̄ iā beati extiterunt. Nō auteȝ
iſti qui ceciderunt iō potuiſſet ď eis dici Be
ati pauperes ſpiritu. id eſt humiles angeli q̄
Lucifero in ſuperbia nō adheſerunt. quoni=
am ipſoruȝ eſt regnū celoꝝ. In hoc glorioſo
regno laudant deū hodie ⁊ quottidie. ſic̄ ďꝛ
Eſa. vj. Uidi dominū ſedentē ſup ſolium ex
celſum ⁊ angelos circūſtantes illū. ⁊ audiui
clamātes ad eum. Sanctus ſanctus ſanctus
dominus de⁹ omnipotens exercituū. Et qꝛ
ſcimus q̄ exercitus regum terrenorum in ſu
is clipeis geſtant flaueam violam. Uiola ſc̄ȝ
naturales quanto altius creſcit tanto ſe de=
ponit. Sic ſancti ⁊ boni angeli quāto ſe a dō
exaltatos viderunt tanto ſe per humilitateȝ
depreſſerunt. ⁊ per conſtantiam quā ſignifi=
cat flauedo viole ſteterunt. Si igit̄ cum illis

ſpiritibus beati dici volumus ⁊ regnū celo=
rum poſſidere. neceſſe ē nos in vera humili=
tate permanē. Jō dicit Bern̄. in li. de gradi/
bus humilitatis. Per humilitatē aſcēde ad
ſublimitatē. quia hec eſt via ⁊ non alia pter
ipſam. qui aliter vadit cadit potius ꝗ̄ aſcen
dit. Secūdo chriſtus hꝫ in ſua curia ſanctos
patriarchas quibus cōuenit ſecūda beatitu
do. ſ. beati mites. Jpſi enim beati patriarche
ſunt valde mites. Q2 legit̄ Gen̄. xiij. de Ab=
raam ꝙ dixit ad Loth. Ne queſo ſit iurgiuꝫ
inter te ⁊ me ⁊ paſtores meos ⁊ tuos. fratres
eni ſumus. Ecce vniuerſa terra corā te eſt. re
cede a me obſecro. ſi tu ad ſiniſtraꝫ ieris ego
dexterā tenebo. Si tu dexteraꝫ elegeris ego
ad ſiniſtram pergam. Et hoc dixit ex v̄a mi=
titate. Quia dicit gloſa hic ꝙ mitis non irri
tat neqꝫ irritatur. non nocet neqꝫ nocere cogi
tat. De Jſaac legit̄ Gen̄. xxvj. ꝙ ſeuit in ter
ra paleſtinorum ⁊ inuenit in ipo anno centu
plum. benedixit ei dominus ⁊ locupletatus
ē. ⁊ ibat proficiens donec magnus effectus ē
habuitqꝫ poſſeſſionē ouiū ⁊ armentoꝝ ⁊ fa=
milie plurimū. ob hoc inuidebāt ei paleſtini
⁊ omnes puteos quos foderant ſerui patris
ſui Abraam obſtruxerunt humo implentes.
Et dixit ad eum Abymelech Recede a nob
quoniā potētior nobis factus es valde. Et il
le quaſi mitis inde receſſit. Quia dicit beat⁹
Aug⁹ Mitis ē qui improperantib⁹ nō reſi=
ſtit in malo. ſed vincit in bono malum. ¶ D
Venit igit̄ ſic recedens ad torrentē Gerare.
ibiqꝫ fodit puteos alios. Sed iurgiū fuit pa=
ſtoꝝ Gerare aduerſus Jſaac dicentiū. Nr̄a
eſt aqua. Jō iteꝝ diſcedens fodit aliū puteū
⁊ ꝑ illo iteꝝ rixati ſunt. ⁊ ſic iteꝝ fodit tertiū
pro quo non cōtenderūt. De Jacob legitur
Gen̄. xxix. quando venit ad laban vt ei ſer/
uiret. Cui ille. mihi vt ſeruias quid mercedis
accipies. At ille. Seruiam tibi pro Rachel
filia tua minore ſeptem annis. Et ille. Meli
us eſt ꝙ tibi eā dē ꝗ̄ viro altero. mane apd̄
me. Seruiebat aūt ꝑ rachel ſeptē annis ⁊ vi
debantur ſibi dies pauci p̄ amoris magnitu=
dine. Quibus finitis ait ad Laban. Da mi/
hi vxorem meā. nam tempus expletū ē vt in
grediar ad eam Jlle autē fecit cōuiuium ⁊ ve
ſpere Lyam filiam ſuam introduxit ad eum
Mane facto ad Laban mite iuit. Quid eſt
inquit quod facere voluiſti nonne ꝑ rachel
ſeruiui tibi: q̄re ſuppoſuiſti. i. decepiſti me?
Et Laban. Nō eſt moris noſtri vt minores
tradent̄ ad nuptias. Jmple hebdomadam
dierum complete. hoc eſt ſeptem dies ⁊ hāc
dabo tibi. Jlle aūt placide acquieuit. qd̄ fuit

ſignum mititatis. Q2 dicit Rich. de ſancto
vic. Mites ſunt leues ⁊ patientes. patient̄
eni expectant tempus exoptatū. De moyſe
legit̄ Numeri. xij. ꝙ erat vir mitiſſim⁹. et ſic
de multis alijs. Hoꝝ numero annectit̄ beat⁹
Jobes baptiſta q̄ valde mitis fuit ita vt oīs
turba ad ipm̄ exiret ⁊ baptiçabāt̄ ab eo pctā
ſua cōfitentes. Mat. iij. Jō ipi nūc poſſidēt
terrā. de qua ps̄. Portio mea in terra viuen
tium. Et alibi. Manſueti aūt hereditabunt
terrā ⁊ delectabunt̄ in multitudine paci Jbi
laudāt dn̄m ſic̄ vidit beat⁹ Johānes Apoc̄.
iiij. ꝙ. xxiiij. ſeniores ꝓcedebāt an̄ ſedē i thro=
no ⁊ adorabant viuentē in ſecula. ⁊ mitebāt
coronas ſuas ante thronū ⁊ dicebāt. Dign⁹
ē dn̄s de⁹ nr̄ accipe gl'iam ⁊ honorē. Jſti i ſu
is clipeis geſtāt elephantē argenteū. q2 ſicut
elephas ſm̄ Are. li. aīaliū ē mitis naturalit̄
⁊ benignus eo ꝙ caret felle. Sic ⁊ ipi patri/
arche fuerūt mites ⁊ benigni. iō hic dr̄ d̄ eis.
Bti mites quoniā ipſi poſſidebūt terrā. ¶ E
Tertio xp̄s habuit in ſua curia ſapientes ꝓ=
phetas quib⁹ cōuenit tertia beatitudo. Bti
q̄ lugēt. Jpſi enim fleuerūt ꝑ dilatione incar
natiōis xp̄i. ſicut Eſa. qui ait. lxiiij. c. Vtinā
dirūperes celos ⁊ deſcēderes. Et dauid pro
pheta ait. Jnclina celos ⁊ deſcende. Fleue=
runt etiā pro peccatis ꝓprijs. ſicut idem Da
uid qui dixit. Lachrymis meis ſtratū meū ri
gabo. Et etiā ꝑ alienis ſic̄ Hiere. Quis inq̄t
dabit capiti meo aquā ⁊ ocul'meis fontē la=
chrymaꝝ vt plorē die ac nocte interfectionē po
puli mei. Silit̄ Dan̄. x. Ego daniel lugebaꝫ
trium hebdomadaꝝ dieb⁹ Jō nūc et̄nalit̄ cō
ſolant̄. q2 ꝓ ill' lachrymis ſanant̄ ⁊ cōſolant̄
eternis gaudijs. Jſti i ſuis clipeis geſtāt aq̄=
lam aureā. Recte eni ſic̄ aquila a lōge intuet̄
p̄dā. Q2 ſm̄ Jſi. xij. li. ē limpidiſſimi viſus.
vn̄ exn̄s i aere adeo alte volat ꝙ vix videat̄
tn̄ i mari videt piſciculum paruum Sic ⁊ ipi
a longe viderūt chriſtum venturū. ſicut pro
pheta Aggeus q̄ ait. Venit deſideratus cū=
¶ ctis gētib⁹ Aggei. ij. Quarto hꝫ xp̄s princi
pes ſcōs apl'os q̄b⁹ ꝯgruit q̄rta btitudo. ſcꝫ
bti q̄ eſuriūt ⁊ ſitiunt iuſticiā. Jpſi eni feruē
ter v̄bum dei p̄dicauerunt ⁊ ad h̄ eſuriebāt.
vt alios adducerēt ad iuſticiā. Jō nunc ſatu
rant̄. ſm̄ illud Canticoꝝ. v. Comedite ami
ci mei ⁊ bibite ⁊ inebriamini chariſſimi. Ad
quēlibet enim dicit xp̄s ſic̄ Bonauē. innuit.
Bibe nūc ⁊ comede ⁊ accūbe cū iocūditate.
q2 inueniſti gr̄am corā ſūmo pōtifice ⁊ rn̄det
q̄libꝫ cuꝫ gaudio. Bibā ⁊ hilarior ero q2 ma
gnificata ē hodie ꝑ oībus vite mee poſſeſſio
Jſti i ſuis clipeis geſtāt crucē purpureā. q2 i

cruce chriſti gloriati ſunt. ſic̄ Paulus qui di
xit ad Gal. vj. Mihi aūt abſit gloriari niſi i
cruce dn̄i noſtri ieſu xp̄i ¶ Quinto chriſt⁹
hꝫ multos fortes milites ſic̄ martyres q̄bus
conuenit quinta beatitudo. bt̄i miſericordeſ
ſuis proprijs animab⁹. ſm̄ illud Ecci. xxx.
Miſerere aīe tue placens deo. q̄ꝛ vt aīas ſer
uarent corpora ad ſupplicia tradiderūt. idō
miſericordiā ſūt ꝯſecuti ꝙ abſq̄ꝫ purgatorio
ad celū volauerūt. cū afflictio nō ē ſupaddē-
da afflictioni. vij. q. j. Iſti in ſuis clipeis ge/
ſtant leonē purpureū. Qꝛ ſic̄ leo vt ait Pli. i
hiſto. natu. li. viij. i periculis maxime appa-
ret glo͂ſus nō eni abſcondit ſe a canib⁹ vl̄ ve
natorib⁹. ſed ꝓcedit in publicū vbi poſſit vi
deri. Ita ⁊ ip̄i in periculis paſſionū nō latue
rūt ſed publice nomē xp̄i ſunt cōfeſſi attēden
tes illud Luc̄. xij. Oīs qui me cōfitebit̄ corā
hominib⁹ ꝯfitebor ⁊ ego eū coraꝫ pr̄e meo et
angelis meis. Sexto hꝫ in curia ſua imacula
tos cōfeſſores q̄bus cōuenit ſexta beatitudo
bt̄i mundo corde. Nā ip̄i multis ꝯfeſſionib⁹
⁊ abſtinētijs aīas ſuas mūdauerūt. iō deū vi
dent. Qꝛ dicit ſapiens. Prou. xxij. Qui dili
git mūdiciā cordis ꝓpter verba labioꝝ ſuo-
habebit amicū regē xp̄m. Illi in ſuis clipeis
geſtant colūbā argenteā. Recte eni ſic̄ colū-
ba diligit mundiciā. ſic ⁊ ip̄i mundiciā cordiſ
¶ dilexerunt. Septimo habet virgines mūdiſ
ſimas quibus cōgruit ſeptima beatitudo. be
ati pacifici. Ip̄e eni carnē cū ſpū ꝯcordauer̄t
ideo pacifice vocan̄t. Quaꝝ prima ē beatiſſi
ma virgo maria de qua habet̄ illud ex q̄ bt̄ā
dei genitrix virgo ſemꝑ maria ē templū dn̄i
ſacrariū ſpūſſancti. v̇go ante partū. p⁹ ꝑtuꝫ
⁊ in ꝑtu. iō ſolennitatis pn̄tis diei cū ſuis vir
ginibus expers nullo modo eſt credenda. in
cuius ſignū iſte in ſuis clipeis geſtant lilium
mundiſſimū. qꝛ inter ſpinas nuptiales liliuꝫ
¶ cōſeruauerūt virginale. Octaua beatitudo
ē oībus ſanctis cōis tā xp̄o quē oportuit pa-
ti ⁊ ita intrare in gloriam ſuam. Luc̄. xxiiij.
tam beati virgini cui⁹ aīam ꝑtranſiuit gladi
us doloris. Luc̄. ij. q̄ꝫ alijs oībus ſanctis de
quibus dꝛ Beati q̄ ꝑſecutionē patiun̄t pro-
pter iuſticiā. q̄m̄ ipoꝝ eſt regnum celoꝝ. Qꝛ
Act. xiiij. Per multas tribulationes oportꝫ
nos intrare in regnū celoꝝ. Iſtis oībus ſim̄l
ꝯgregatis facit chriſtus rex celoꝝ hodie ſic̄ ⁊
ſemel in anno ſolennem feſtiuitatē ⁊ ꝯuiuiū.
quia reges ſeculares facere vtiq̄ꝫ ſemel cōui-
uium familie ſue ꝯſueuerunt. ſic̄ legitur He-
ſter. j. Aſuerus rex potētiſſim⁹ fec̄ grāde con
uiuiū cūctis p̄ncipibus ⁊ pueris ſuis vt oſtē
deret. ⁊c̄ Et hec ſolēnitas fuit in horto mira
biliter decorato. Ibi bibebant de aureis po
culis qui iuitati erāt. Vaſthi etiā regina fec̄
cōuiuium feminaꝝ in palatio vbi rex mane-
re conſueuerat. Et ad hanc cōuiuij ſolennita
tem vocauit omnē populū. Myſtice per A-
ſuerū qui interpretatur beat⁹ intelligit̄ chri-
ſtus qui ē ſanctoꝝ ſuoꝝ beatitudo. Hic fecit
hodie ſolennitatē ⁊ cōuiuiū gaudioſum cun
ctis principibus ⁊ pueris ſuis electis de qui
bus loquitur deuotus Amandus li. j. ca. xj.
O vos celeſtes p̄ncipes. o nobiliſſimi reges
⁊ imꝑatores. o filij dei excelſi diuine nature
cōſortes q̄ꝫ imenſa largitate facies veſtre vi-
den̄t perfuſe. corda veſtra q̄ꝫ copioſe ⁊ ſuꝑ-
eminenter cernun̄t ſuꝑ effluere pre exultati-
one. ſerta de ſertis aurea ineffabiliter mican
tia. facie choruſci ⁊ indumēto ſplendidi. can
tu iocundi. ſertis redimiti. Hec ille. Et hanc
ſolennitatem iō facit dn̄s vt oñdat ꝙ gloria
⁊ diuitie ſunt in domo ei⁹. Ibi etiā hodie re
gina celoꝝ Maria fecit cōuiuiū omnium fe
minaꝝ. virginū electarū ⁊ ſanctarum vidua
rum. Ad hanc ſolennitatē ⁊ feſtiuitatē oīum
ſanctorum inuitat xp̄s oēm cetū chriſtiano-
rum vt cum eis gaudeant ⁊ exultēt dicētes.
Gaudete ⁊ exultate oēs ſancti q̄m̄ merceſ ve
ſtra ē in celis. q. d. Si nūc feſtū eoꝝ agetꝭ cuꝫ
deuotiōe. ipſi intercedent pro vobis vt tan-
dem ad cōſortiū eorum veniatis vbi ſine fi/
ne exultabitis ⁊ gaudebitis. Qd̄ aūt pro no-
bis hodie intercedāt p̄ncipaliter demnoſtra-
tū ē in exēplo. Refert Iaco. ianuen. ꝙ ſequē
ti anno ab hui⁹ ſolēnitatis inſtitutōe hac die
cuſtos eccl̄ie ſancti petri ex deuotiōe oīa al-
taria viſitaſſet. ⁊ omniū ſuffragia iplorаſſet.
Demū vero redijt ad altare ſancti petri apl̄i
⁊ ibi paululū requieſcēs extra ſe rapit̄. Et ec
ce vidit regē regū in ſublimi ſolio cōſiſtentēꝫ
⁊ omnes angeloſ in circuitu eius commoran
tes. Tunc virgo virginū in diademate ꝑful-
genti aduenit. quā innumerabilis v̇ginum ⁊
continētiū multitudo ſequebat̄. Huic rex ꝓ
tinus aſſurrexit ⁊ poſito ſolio iuxta ſe ſedere
fec̄. Poſt hec aduenit quidā veſtit⁹ de pilis
cameloꝝ quē ſequebat̄ multitudo ſeniorum
Deinde venit alius pontificali habitu deco-
ratus quem aliquorum chorus in habitu cō
ſimili ſequebat̄. Poſtea vero ꝓceſſit innu-
merabilis multitudo. p⁹ h̄ ſeq̄bat̄ turba di-
uerſaꝝ gentiū infinita. oēs eni añ regꝭ ſolium
venerūt ⁊ ip̄ꝫ genub⁹ flexis adorauerūt. Is
āt q̄ pōtificali hitu erat indut⁹ matutīas p̄ ce
teris inchoauit. Angel⁹ aūt qui p̄dictū cuſto
dē ducebat eidē viſionē expoſuit. aſſerēs vir
ginē mariā primā mr̄em eſſe dei. veſtitū d̄ pil

camelorum Johannē baptiſtā cū pr̄iarchis ⁊ prophetis pontificali habitu ornatū. Petrum cum ceteris apoſtolis. milites martyres turbam reliquam confeſſores Jam oms ante regem venerunt vt pro honore ſibi hac die exhibito a mortalibus gratias agerent ⁊ pro vniuerſo orbe exorarent.

¶ De cōmemoratione omniū animarum Sermo primus

Sancta et ſalubris ē cogitatio ꝓ defunctis exorare vt a peccatꝭ ſoluant̄. ij. Mach. xij. Cōmentator Auerrois ſup de impſſiōe aeris. Cum nebula aſcēderit ea die inundatio pluuialis imminebit. Cuius rō eſt. qꝛ talis exalatio nebuloſa cōuertit̄ in impreſſiōes pluuiales. tunc autem talis pluuia ꝓdeſt hiſ animalibus que degunt ī aquis vt piſcibus ⁊ nocet auibꝰ vt dicūt naturales. ¶ Myſtice per nebulā pōt intelligi deuota oratio q̄ fit in ſancta matre eccl'ia. Hec igit̄ ſi deuote ad deū aſcenderit infructuoſa non redibit. Qꝛ dicit Euſebius in ſermone. Jmpoſſibile eſt cōſtantē fruſtrari orationē hominis quin ad aſpectū ꝑtingat ſaluatoris. Cui conſonat beatus Bern̄. in ſermo. Que fidelis ⁊ humilis oratio fuerit ſine dubio celum penetrabit vnde vacua redire nō poterit. ſꝫ vtiqꝫ pluuiam miſerationū reducit. Et hec pluuia miſerationis dei ꝓdeſt ſi ſunt in aquis tribulationū purgatorij in quibꝰ flent. dolēt. egrotant. Flent inquā vt penitētiā p̄teritā ⁊ iniunctaꝫ negligent̄ omiſerunt. Flent vt amici eorum obliuioni tradiderunt. Et quelibet pōt dicere cū pſ. Obliuioni datꝰ ſum tanq̄ꝫ mortuus a corde. Flent igit̄ ꝙ a penis acerbis afflicti diutiꝰ ibi fuerūt. Dolent quidē propt̄ dilationē glorie quā expectant. qꝛ ſpes que differtur affligit aīam. ſ. in purgatorio exiſtentem Prouē. xiij. Egrotant aūt qꝛ ſeipas iuuare n̄ ſunt potētes nec mederi. qꝛ medicine ſūt obliti. Jō nos qui poſſumus vti his medicinis ſcꝫ or̄onibus debemꝰ eis impartiri. qꝛ conſolant̄ flentes. curāt dolētes. ⁊ ſanāt egrotantes. teſte Augꝰ. qui ait. Oratio ē ꝯſolatio flētium. cura dolentium. ſanitas egrotantiū. ſꝫ hec eadē or̄o nocet demonibꝰ qui dicunt̄ volucres celi. Luc. viij. Qꝛ ſm Augꝰ. Oratio ē diabolo ſuppliciū. qꝛ per eā multe aīe liberātur ⁊ ab eius poteſtate ſoluūtur. Jō dicit eccleſia in p̄miſſis verbis. Sancta ⁊ ſalubris ē cogitatio pro defunctis exorare. ⁊c. Pro q̄bus notandū. Pli. in hiſto. natu. dicit ꝙ fortis odor rute roſas ſolet aperire ſi ruta infra eas plantatur ⁊ interdū moueat̄. ſic or̄o aperit pijſſimam mentē nobiliſſime roſe chriſti ſi fit pro animabus in purgatorio degentibus Talis oratio ſm ſapientē Ecci. xxxv. celos ⁊ nubes penetrat. Et donec appropinq̄t nō conſolabitur anima. ſ. in purgatorio. ⁊ nō diſcedit donec aſpiciat altiſſimꝰ ⁊ dn̄s nō elongabit. ſ. auxiliū ſuum. ideo ſtatuit ſancta eccleſia vt ait Guil'. in rationali diuinoꝝ li. vij ꝙ habetur memoria omniū fidelium defunctorum vt iuuentur orationibus ⁊ bn̄ficijs. generalibus que non ſpecial ia hr̄e poſſunt. quia tales orationes generales aīaſ adiuuāt Refert Vin. in ſpe. hiſto. li. xxv. c. v Quidā dam religioſus veniēs ſeu reuertēs a hierl'm dum mare tranſiret ventoꝝ horror ipm cuꝫ multis alijs propulit in quandam inſulā vel rupem vbi ſanctus quidā manebat. ibiqꝫ trāquillitatē maris expectabat. Jlle autē religioſus cū ſancto viro colloquiū habebat. qui inter cetera req̄rebat ab eodē religioſo vtrū abbatē cognoſceret Odolanū. At ille ſe cog̃ſcere ait. Et pater quare pro eo inquiritꝭ. Et ille. Sunt vicina noſtra loca in quibꝰ grauiſſima inueniuntur flammaꝝ incendia in q̄buſ etiā aīe diuerſe luūt ꝓ meritoꝝ qualitate tormenta. Hic ſunt innumerabiles demones d̄putati qui intollerabiles penas quottidie renouāt. qd̄ ergo frequēter audiui eas q̄ruloſe clamare ꝙ orationibus ⁊ elemoſynis q̄rūdā frequēter eripiant̄ de manibꝰ eorum ⁊ precipue de cluniacenſi ordine ⁊ cetu ⁊ eoꝝ abbate querimoniā faciunt ꝙ ſepe ꝑ eos ſui iuris piacula perdunt. Et ait ille vir ſanctꝰ Quam obrem ꝑ dei nomē obteſtor. vt ſanctꝭ fratribꝰ illis q̄ tibi dixi fidelit̄ referas vt or̄onibus et elemoſynis magis ac magis inſiſtāt vt d̄ manibus demonū eas deducāt. Jlle igit̄ reuerſus in patriā hec abbati Odolano retulit vt ꝓmiſit. Qd̄ audiēs abbas ꝑ oīa monaſteria generale edictū ꝯſtituit vt ſic̄ die p̄mo nouēbris oīm ſcōꝝ feſtiuitas ageret̄. ita ſequenti die ī pſalmis ⁊ elemoſynis oīm ī xp̄o fideliū q̄eſcentiū memoria celebret̄ Jdcirco hec perpēdēs eccl'ia idē obſeruat ⁊ hodie ꝓfidelibuſ defunctis generalit̄ celebrat q̄ ſūt in purgatorio Et ē notāt̄ ꝓ fidelibꝰ defunctis qꝛ dānatis ⁊ infidelibꝰ talia ſuffragia ab eccl'a facta n̄ ꝓſunt. iō dicit dn̄s Hiere. vij. Tu noli orare ꝓ ppl'o iſto. ſ. dānatoꝝ. ⁊ ne aſſumas pro eis laudē ⁊ or̄onē. qꝛ nō exaudiā te. Super quo dicit beatus Hiero. Fruſtra dicimꝰ orare ꝓ

aliquo qui hoc nō meruit dum vixit recipe-
re. Ipſi enim infideles ⁊ damnati non me-
ruerunt cū hic eſſent ſuper terram vt eis ſuf-
fragia eccleſie prodeſſent. Unde dictum ē ꝙ
orationes facit eccleſia pro illis qui ſūt i pur
gatorio qꝛ non ſunt neceſſarie illꝭ qui ſūt in ce
li refrigerio. ideo ſolum proſunt illis ꝗ pur-
gantur. Et illi ſunt in triplici differētia. Pri
mi qui ſatiſfactionem ſibi iniunctā inde dece
dentes nōdum compleuerunt. ⁊ hi in penis
purgatorij grauiſſime puniunt̄. niſi forte eo
rum ſatiſfactio ab alijs aſſumeret̄. Ad h̄ ta-
men ꝙ p̄dicta cōmutatio valeat requirunt̄
quattuor. Primū eſt ex parte cōmutationis
ſcꝫ eius auctoritas. qꝛ de ſacerdotis autorita
te fieri debet. Secūdū eſt ex parte illiꝰ pro ꝗ
fit cōmutatio. ſ. eiꝰ neceſſitas. qꝛ in tali ſtatu
debet eſſe ꝙ per ſe ſatiſfacere non pōt ſed ad
iuuari nō indiget. Tertiū eſt ex parte illiꝰ in
quē fit cōmutatio. ſ. charitas. qꝛ neceſſe ē eū
eſſe in charitate qui dꝫ facere ipam ſatiſfacti
onē meritoriā ⁊ ſatiſfactoriam. Ideo legitur
cum quidam miles cuꝫ vxore ſua in lecto eēt
⁊ cuidam militi defuncto qui ſibi fuit famili
aris detraheret. ⁊ ſubito ille qui mortuꝰ fue/
rat thalamū intrauit ⁊ dixit illi. Amice noli
aliqđ malum ſuſpicari de aliquo ⁊ condona
mihi ſi in te in aliquo peccaui. Quē cū ſuper
ſtratu ſuo interrogaret dixit. Varijs penis
affligor precipue ꝙ tale cimiterium violaui.
⁊ ibi quendā vulnerās ſua cappa ſpoliaui ꝗ
mihi ſupraponit̄. ⁊ omni monte me magꝭ p̄-
mit. Rogauit vt pro ſe orationes fieri facerꝫ
Cui ille. Vis inquit a tali vel a tali ſacerdote
vt orōes fiant. Ille vero ad h̄ nihil rn̄dit. ca
put cōcuſſit rennuens Deinde dixit ſi vellet
ꝙ talis heremita ꝓ ſe oraret. Qđ cū ſe factu-
rum promitteret ille ait. Et ego dico tibi qꝛ
ab hac die vſqꝫ ad annos duos tu etiā morie
ris. ſicqꝫ diſparuit. ⁊ miles vita ſua mutata ī
meliꝰ vt ille dixerat in domino obdormiuit.
Quartū eſt ex parte pene. ſ. debita ꝑportio-
nabilitas vt ſi ꝑpria pena cōmutat̄ i alienā.
quia plus valet propria pena q̄ꝫ aliena. Et ē
triplex pena propria volūtaria ꝗ maxime ſa-
tiſfacit. Alia eſt propria ⁊ nō volūtaria que
eſt in purgatorio. ¶ Tertia volūtaria. ſic̄
que aſſumitur pro aliquo. ⁊ hec quidem mi/
nus ſatiſfacit q̄ꝫ prima ex eo ꝙ nō eſt propria
⁊ magis q̄ꝫ ſecunda ꝗ nō eſt volūtaria. Uerꝫ
tamē ſi iſte pro quo ſatiſfactio ē aſſumpta diſ
cedit. nihilominꝰ tn̄ in purgatorio cruciatur
Sed tamen propter iſtaꝫ penā quā iſte ſuſti-
net ⁊ quam alij pro eo ſoluūt citius liberat̄.
quoniam dominus penam ſuam ⁊ penā illo-
rum in ſortem computat Ideo ſi debet penā
in purgatorio ſuſtinere talis ſic poterit iuua
ri ꝙ liberabitur infra menſem. Nunq̄ꝫ tamē
inde eripitur quouſqꝫ fit ſolutum. Quo fini-
to illud qđ ſoluitur deinde eſt illius qui facit
⁊ in ſinum eius conuertetur. ⁊ ſi ipſe nō indi
get. cōuertetur in ſinum eccl'ie vel valet alijs
qui in purgatorio exiſtunt. ⁊c̄. Secundi qui
ad purgatoriū deſcēdunt ſunt ꝗ ſatiſfactionē
ſibi iniunctā cōpleuerunt. ſed tn̄ illa pena ex
ignorantia vel negligentia ſacerdotis ſuffici
ens non fuit. Ubi enim niſi magnitudo cōtriti
onis ſuppleat totum in purgatorio comple-
bunt qđ minus in hac vita fecerūt. Deꝰ eniꝫ
qui modum ⁊ menſuram peccatorum ⁊ pena
rum nouit addit penam ſatiſfacienteꝫ ne pec
catum maneat impunituꝫ. Unde penitentia
iniuncta aut eſt maior aut minor aut equaliſ
Si maior tunc illud qđ plus facit cedit ei ad
augmentū gl'ie. Si equalis. ſufficit ei ad toti
us culpe dimiſſionē. Si minor tunc id qđ re
ſtat suppletur virtute diuine iuſticie. Tertij
qui in purgatorium deſcendunt ſunt qui li-
gnum fenum. ſtipulam ſecum ferunt. De ꝗ-
bus dicit beatus Gregorius ſuper primam
epl'am ad Cor. iij. Penſandū eſt ſollicite ꝙ
per ignem future purgationis aſſerit apoſto
lus ſaluos fieri poſſe non eos qui ſuper hoc
fundamentū ferruꝫ aut es aut plumbum. id
eſt. peccata duriora ⁊ maiora. ſed eos ꝗ edifi
cant lignū. fenum ⁊ ſtipulam. id eſt. peccata
leuiſſima ⁊ minora que ignis faciliter conſu-
mit. Iſtis igitur ſubuenire debemus propt̄
quattuor. Qꝛ ſm̄ Hoſti. in ſua ſūma propt̄
legem nature. ſcripture. amicicie. ⁊ iuſticie.
¶ Prio ꝑpter legē nature. Dicūt natura/
les ꝙ aīalia eiuſdē generis ſe mutuo diligūt
⁊ ſibi in neceſſitatibꝰ ſubueniūt. ſic̄ videmꝰ đ
paſſeribꝰ. Qn̄ eni ꝯtingit aliquē laqueo com
p̄hendi ꝓ adiutorio clamat. cui compatiens
paſſerum multitudo mutuo ſe ꝯuocat ⁊ vt ca
ptū liberēt ꝓ viribꝰ feſtinant. Idē pꝫ de ele-
phantibꝰ ꝗ ſuccurrūt his ꝗ ceciderūt ſua na-
turali pietate. Iſtoꝝ igitur animaliū exem-
plo inſtructi quis inter nos eſſet tā duri cor-
dis vel ſtulte mentis ſi cecidiſſet in foueā vn
de exire nō poſſꝫ ꝙ ꝓ auxilio tardaret clama
re. aut ſi igne cremaret̄ ⁊ extrahi nō deſidera
ret. Certe eſtimo nullus eēt tā ſtultꝰ ꝙ pro iu
uamine nō clamaret. Et ſi nob̄ vellemus illa
fieri debemus ⁊ illis facere ꝗ ſūt in purgato-
rio. Qꝛ dicit beatus Auguſtinꝰ ſuper Iohā
nem ſermone. xlviij. Legē naturalē habent
homines ī cordibꝰ deſixā. Qđ tibi fieri n̄ vis
minime fac alijs. Idē Mat. vij. ⁊ Tob. iiij.

Illi enim in purgatorio ceciderūt in foueam
penalē a qua exire de ſe nō pñt. q̄re clamant
ad nos antequā eis ſuffragia deſtinamuſ qđ
ꝓbatˀ in exemplo. Refert Plinius in hiſto.
natu. Anteꝗ̄ imber adueniat rana viridibꝰ
arboribus inſidet valdeq́ȝ clamat. ſic anteꝗ̄
imbrem orationis ⁊ deuotionis defunctꝭ int
ſtillemus anime ipſorum clamant ad nos di
centes. Pauperi manuȝ porrige. Et iterum
illud Job. xix. Miſeremini mei miſeremini
mei ſaltem vos amici qꝛ manus dñi. ⁊c̄. Jō
ſicut vellemus nobis ab alijs ſubueniri. ſic
eis debemꝰ ſubuenire. alˀs clamant vindictā
ſuper nos. ſicut teſtatˀ Guido ī tertio ſermo-
num opuſculo. Clamāt inq̄t ſup nos hi qui
ſunt in purgatorio eo ꝙ eorum nulla ſit men
tio ī hoc ſeculo petētes vindictā fieri đ his q̄
ſunt ſub celo. Secūdo debemꝰ eis ſubuenire
propter legē ſcripture que precepit vt illˀ ſuf-
fragia deſtinemꝰ Neemie. viij. Mittite par
tes eis qui ſibi non preparauerūt. Et Eſdre
vltimo. Mittite inquit munera his qui nō
habent. Et iterum. vij. Mortuo ne prohibe
as gratiā. ſ. auxilioꝝ. Quia refert Guilˀ. ī ra-
tionali diuinorum. ꝙ abbas quidā ꝓhibuit
fratribus ſuis ne in die dominico celebrarēt
pro defunctis. quare grauitˀ fuit vulneratus
verberibus. ⁊ ipſe prohibitū recuſauit. Pre
cipit etiā canon extra de celebratiōe miſſa. c.
cum creatura. ꝙ miſſas pro defūctis celebra
re debent ſacerdotes. Sup q̄ dicit Bartho.
brix. Illi de quibus dicit decretalis negligē
tes orant in officijs mortuoꝝ. Jō mandauit
papa vt torporē ⁊ negligentiam abijciant. ⁊
miſſarum ſolennia celebrēt anniuerſarijs de
functorum. ⁊ quia ſacra ſcriptura p̄cipit ſub
uenire animabus. iō ē illis ſuccurrenduȝ. alˀs
preceptum obligat ad mortale peccatuȝ pro
quo homo tandē poſſet damnari ſm ꝙ dicit
Haymo ſup Apoc̄. Juſto dei iudicio eterne
damnationi ſe ſubijcit qui defunctorū imme
mor quantum ad auxilia ſuffragiaq́ȝ exiſtit.
Tertio ſubueniendū ē eis ꝓpter legem ami-
cicie. qꝛ parentes noſtri fratres ⁊ ſorores ex-
titerunt. iō ſi dileximus eos viuos diligamꝰ
⁊ mortuos. ſm illud Prouˀ. xvij. Omi tēpo-
re diligit qui verus amicꝰ eſt ⁊ ſocius ī neceſ
ſitate probatˀ. Idē Ecc̄i. vj. Si poſſides ami
cū in neceſſitate poſſide eum. Quis enim fide
lem habēs amicū ⁊ dilectū videret ipſum in
maximo cruciatu ⁊ ei citiꝰ nō ſubueniret. cer
te qui hoc facere rēnueret fictus ⁊ falſus eēt
amicus. Modo amici noſtri vt timendū eſt
adhuc ſunt in grauibꝰ cruciatibꝰ purgatorij
cuiꝰ pena minima ſupperat ſuppliciū qđcū-
q́ȝ huiꝰ mūdi. vt dic̄ Amandꝰ. li. ij. c. ij. q̄ cru
deles ſumꝰ ſi eis non ſubuenimꝰ. Jō legitˀ in
li. de dono timoris. Abbas quidam decedēs
rogauit monachos vt auunculum ſuum eli-
gerent in abbatem ⁊ mortuus eſt Illo igitur
ſepulto fecerūt illi vt rogauit. Contigit autē
quadā die vt abbas ſic electus hortum ī quo
erat fons ſolus intraret ibiq́ȝ audiuit vocem
de fonte emiſſam cū gemitu miſerabili. Cum
q́ȝ adiuraſſet gemētem. vt diceret quis eſſet.
reſpondit ſe eſſe auunculū ſuū. ⁊ ꝙ ibi ineffa
bilitˀ vreretˀ ꝓ h̄ ꝙ carnalitˀ rogauerat vt eli-
geretˀ in abbatē. Et nepos cuiuſmodi ardo-
rē potes ibi ſuſtinere cū fons ſit temperatus
dixit ſupplicādo vt afferret candelabruȝ cu-
preū ⁊ proijceret in fontē. Qđ cuȝ feciſſet ita
liquefactū eſt ſicut cera in igne ⁊ vere nullus
ignis in toto mundo ē ita feruēs ꝙ cuprū in
ipſo tam ſubito poſſet liquefieri. Ideo abbaſ
cogitans legem amicicie officium reſignauit
⁊ vocem amodo non audiuit. Quarto debe
mus eis ſubuenire propter legem iuſticie. qꝛ
dicunt leges imperiales eius onꝰ tranſit cuȝ
hereditate. vt qui accipit predium oportet ⁊
habet dare cenſum. Sic etiam filius vel ami
cus vel amica accipiens hereditatem paren
tum vel amicorum tenetur de ip̄a beneface-
re parentū animabꝰ. qꝛ hoc iuſticia exigit or-
dinata. Sed filij bene accipiunt parentū he-
reditates viriq́ȝ vxoꝝ ⁊ econtra. ꝓmittūt ſe
fidelitˀ poſt mortem velle eis ſuffragari qđ ta
men minime implent ſic̄ legitur. Quidaȝ ha-
buit vxorē deo deuotā. q̄ cū defuncta eēt di-
xerūt vicini ⁊ amici vt aliq̄d ꝓ aīa faceret qꝛ
fidelˀ ei in acq̄ſitiōe rerum fuiſſet. Rñdit ille.
Claues domꝰ habuit ſi bñ fec̄ inueniet nihil
dabo. Hoꝝ adhuc multi ſūt q̄ ꝓ defunctꝭ ni-
hil faciunt. iō ꝯqueritˀ h̄ ꝑ deuotū Amāduȝ
li. ij. c. ij. di. Ubi ē nūc auxiliū amicoꝝ nr̄orū
vbi ſunt ꝓmiſſiōes bone ꝯſanguineoꝝ ⁊ ali-
orū propˀ quoꝝ inordinatū affectū neglexi-
mus bñ facere ⁊ penā hāc nobiſmetipſis ad-
duximꝰ. Heu cur hoc fecimꝰ. laborauimꝰ cō-
placere eis volētes ⁊ remunerati ſumꝰ Eſtu
amus ⁊ ardemꝰ nec ip̄oꝝ adiutorium accipi
mus. Heu cur de ſalute nobiſmetip̄s nō pre
uidemꝰ. Ideo dicit poeta. Fac bñ dū viuis
pꝰ mortē viuere ſi vis. Uxor cū pueris mo-
dicū dāt ſi moriereꝭ. Sȝ di. q̄s. nihil mihi ſuc
ceſſit de bonis parentū meoꝝ quare nolo ꝓ
eis bñ facē ⁊ orare. Audi certe adhuc teneriſ
ꝓ parentibꝰ tuis deū exorare ex p̄cepto dei.
honora pr̄em ⁊ mr̄eȝ. etiā dic̄ Are. viij. Eth.
Parētes ſūt filijs cā eēndi. generando nutri
endo ⁊ educādo ⁊ cauſa diſcipline īformādo

⁊ de his nō poteſt reddi equiualens. Teſte
Areſto. ix. Ethi. Dijs ⁊ parentibus non po
teſt reddi equiualens.

De commemoratione fideliū
defunctoꝝ Sermo ſecūdus.

Gaudete cū gau
dentib⁹ ⁊ flete cū flentib⁹ ad Ro.
xij. A Ad experientiā videm⁹ ꝙ pueri bo
ne indolis ſi vident gaudentē mrēm ⁊ riden
tem cum ea rident ⁊ letanꝰ. Si vero vidēt eā
lachrymantem ex naturali inclinatione cum
ea lachrymantur. Spiritualiter ſancta maꝰ
eccleſia eſt mater noſtra que nos ſpūaliꝰ fon
te baptiſmatis generauit ⁊ filios regni cele=
ſtis nos fecit. Qꝛ dꝛ Joh. iij. Niſi quis rena
tus fuerit ex aqua. ſ. baptiſmi ⁊ ſpūſancto n̄
pōt introire in regnū dei. Et Mar. vl. Qui
crediderit ⁊ baptiçatus fuerit ſalu⁹ erit. Hec
inquā ſancta maꝰ eccl'ia ſpūalis plus dat fi=
lijs ſuis q̄ʒ carnalis mater. Illa nanq̄ʒ vitaʒ
ſpūalem ⁊ eternā. Iſta ſolū carnalē ⁊ gehen=
nā. ſic pʒ de pueris nō baptiçatis. ſi qui dece
dunt filij ſunt ꝑditionis. vt hr̄ de conſe. diſt.
iiij. c. firmiſſime. Si aūt p mrēm ſpūalem ba=
ptiſmate renaſcanꝰ ad vitā eternā coaptanꝰ
Jō debem⁹ huic matri ſācte eccl'ie nos ſicꝰ fi=
lij in oibus cōformare. qꝛ heri ſm Guilꝰ. in ra
tionali diui. li. vij. fuit dies exultatiōis in q̄
beatitudini oim ſanctoꝝ ꝯgaudem⁹ gr̄arum
actiones deo ꝓ ipſoꝝ gloria referendo. et ho=
die eſt dies orōnis ꝓ his q̄ in purgatorio de
tinenꝰ oram⁹. modo penā eis minorādo. mo
do veniā ⁊ abſolutionē impetrando. ⁊ h̄ eſt
qd̄ dicit apl's. Gaudete cū gaudentib⁹. Pro
q̄ ē breuiter notandū ꝙ triplices ſūt morien
tes. aliqui ſunt q̄ ſtatim vt aīe exeūt a corpo
ribus ſaluanꝰ. ⁊ ſunt illi q̄ ſunt in gaudio et
ab eis omnis ablata ē lachrymatio ſm illud
Apoc. xxj. Abſterget de⁹ oēm lachrymā ab
oculis ſanctoꝝ ⁊ iā nō erit amplius neq̄ʒ lu=
ctus neq̄ʒ clamor. iō cū eis poti⁹ gaudenduʒ
ē q̄ʒ cōſolandū aut flendū. Et h̄ docet Aug⁹
ſermo. ij. de cōſolatione mortuoꝝ. Si ſancti
ficat⁹ gr̄a. fide ⁊ cōuerſatione ꝓbat⁹ vel ino=
centia ſecur⁹ de hoc mūdo ꝓcedit beatificā=
dus ē nō lugend⁹. deſiderād⁹ ⁊ nō plangen=
dus. Pn̄t tn̄ tales defleri nō quia ab hac mi
ſeria receſſerūt. ſʒ qꝛ nos p̄ceſſerunt. ſic legiꝰ
feciſſe. b. Amb. cui cū obitus alicui⁹ epi ſan=
cti vel ſacerdotis nūciareꝰ amariſſime fleuit
vt vix valeret ꝯſolari. Cūq̄ʒ interrogaretur
cur viros ſanctos defleret. Nō inq̄t putetis
eū me deflere qꝛ receſſit. ſʒ qꝛ me p̄ceſſit. ⁊ qꝛ
difficile inuenieꝰ qui tanto officio dign⁹ ha=
beaꝰ. Alij mortui ſūt qui recto curſu vadunt
ad inferos ⁊ damnantur. De illis quidē eſſʒ
flendū. ſic innuit Aug⁹ ſermone vbi ſupra di
cens. Utiq̄ʒ lugeri deberet pagan⁹ qui neſci
ens deū recto curſu pergit ad penas. Plan=
gi deberet iude⁹ qui xp̄m diſcredens aīaʒ ſu
am dānationi deputauit. Plangendū ē pla
ne de cathecuminis ſi aīa negligētia ſine ba=
ptiſmo ſaluari diſceſſerit. hec ille. ſʒ tn̄ plan=
ctus ille nō eſt eis vtilis ad ſalutē. qꝛ a perpe
tua pena nunq̄ʒ liberanꝰ. ſm illd̄ Mat. xxv
Ibunt hi. ſ. damnati in ſuppliciū ſempiꝰnuʒ
Tertij ſunt mortui qui nōdū ꝑ penitentiam
purgati purgabilib⁹ letis deputanꝰ. Igiꝰ il
li flent ꝓpter p̄terite penitētie obliuionem. i
ſtantis pene afflictionē. charorum ſuoꝝ ob
liuionē. expectate gl'ie dilationē Primo igiꝰ
flēt ꝓpꝰ p̄terite pn̄ie omiſſionē. qꝛ omiſerūt
cōplere penitētiā in pn̄ti vita vbi in breui mi
ſericordiā inuenire potuiſſent. ⁊ purgatorij
penas acerbiſſimas de facili euaſiſſent eo mo
do q̄ docuit deuot⁹ amandus li. j. c. xiiij. Si
inquit vis purgatorij longā ⁊ acerbā penaʒ
in temporalem que breuis ⁊ leuis ē cōmuta=
re. Primo debes corde ꝯtrito ⁊ gemitu enor
mitatē peccatoꝝ ꝯſiderare ⁊ pōderare ꝯfitē=
do aduerſum te iniuſticiā tuā dn̄o. amariſſi=
me cogitando q̄d feceris quidq̄ʒ meruerꝭ di=
cens cū Manaſſe. ij. Paralꝰ. xxxiij. Pecca=
ui ſup numeꝝ arene marꝭ ⁊ nō ſum dign⁹ re=
ſpicere altitudinē celi. Deinde coronā oculiſ
eterni iudicꝭ teipſū deſpice ⁊ vilē eſtia dicēs
cū filio ꝓdigo Luc. xv. Paꝰ peccaui i celum
⁊ corā te. ⁊ iā nō ſū dign⁹ vocari filius tu⁹ De
inde debes paſſionē dn̄i p̄meditari ꝙ p eam
redēpt⁹ es. Deinde debes miſericordiā pijſ=
ſimi dn̄i humiliꝰ poſtulare nihil heſitādo qꝛ
ipſe ē pronior ad dādū q̄ʒ tu ad accipiendum
hec Amand⁹. hāc doctrinā q̄ ſunt i purgato=
rio h̄ nō oīno ꝯpleuerūt. Quis eni ꝯfeſſi ſūt ⁊
ꝯtriti tn̄ nō tātā ꝯtritionē habuerūt q̄ ad de=
lēda pctā ſuffeciſſet. q̄ habita libere i reqem
euolaſſent. nec etiā penitētiā ſibi iniunctā to
taliter ꝑfecerunt. ſed dies hic ad penitentiaʒ
datos vane ꝯſūpſerūt. Jō q̄libʒ aīa in
purgatorio deputata pōt dicē illd̄ Amandi i
ho. ſa. li. ij. c. ij. Precioſitatē tpis n̄ attēdebā
ſʒ meipſū onagrū libeꝝ natū eē putabā. nūc
aūt ſicut piſcis capiꝰ in hamo ⁊ aues capiun
tur in laqueo. ſic capta ſū in tempore malo o
mi de⁹ q̄re neglexi. q̄re tardaui. cur tot grati
oſiſſimos dies i vaniſſimis locutōib⁹ expēdi
⁊ q̄re nō tota vita didici mori. heu q̄ta iuuēr⁹

qualiter te perdidi. O deꝰ eſ̄ne tibi ꝯqueroꝛ miſeriā quā patioꝛ. Melius mihi erat ſi natus nō fuiſſem q̄ꝫ vt tēpus ad penitentiā mihi cōceſſum inutilit̄ expendi. Jō nos adhuc ſupſtites penitentiā iniunctā ſibi cōpleamꝰ. rogantes cū Job. Dimitte me dn̄e vt plāgā paululū doloꝛē meum anteq̄ꝫ vadam ⁊ non reuertar ad terraꝫ tenebroſā. Job. x. Secundo flent ꝓpt̄ pene afflictionē. Eſt eni pēa illa valde grauis. qꝛ pena infernali ſilis ꝫ qua dicit Augꝰ in ſermone quodā. Quantum diſtat ignis materialis ab igne picto tantuꝫ diſtat ignis infernalis ab igne noſtro. Huiꝰ tāta ē violētia ſi mariū vniuerſitas influeret ipſum nec admodicū refrigeraret. Cuius etiā immanitas patet in quodā ſcholari de q̄ legitur. Magiſter quidā quendā ſuū ſcholareꝫ egrotantē obnixe rogauit vt poſt morteꝫ ad ſe rediret. ⁊ ſtatum ſuum ſibi renūciaret. igit̄ poſt aliquos dies ſibi apparuit cū cappa de pergameno tota ſophiſmatibus plene deſcripta ⁊ ignis flamma in eius toga ꝯtexta. Qui requiſitus a mgr̄o quis eſſet. Ait ille. Sum qui ad te redire ꝓmiſi. Requiſitus igit̄ de ſtatu ſuo ait. Hec cappa ſup me plus ponderat ⁊ plus punit q̄ꝫ ſi vnam turrim ſuper me haberē. ⁊ ē mihi data vt eā poꝛtē pro gloria quā in ſophiſmatibus habui. ⁊ flāma ignis qua ē cooperta toga ſunt delitie varie q̄s ferebam ⁊ flamma me cruciat ⁊ exurit. Sꝫ cuꝫ magiſter illā penā facilē iudicaret. dixit ei defunctꝰ vt manū extenderet. vt ſic facilitatem ſue pene ſentiret. Cunq̄ꝫ manū extēdiſſet ille guttā ſui ardoꝛis vnā dimiſit q̄ magiſtri manū citius q̄ꝫ ſagitta pfoꝛauit. ita q̄ cruciatuꝫ mirabilē ſenſit ⁊ ait. Talis ſum totꝰ. Jlle igitur magiſter ex ipiꝰ pene acerbitate pterritꝰ ſeculū deſerere deliberauit ⁊ religionē intrauit. Mane igit̄ congregatis ſcholaribꝰ hos verſus compoſuit Linquo coax ranis. cras crouis. vanaq̄ꝫ vanis Ad logicā pgo q̄ moꝛtl non timet ergo. Et ſic ſeculū deſerēs religionē ſubitrauit. Jgit̄ ꝓpt̄ huiꝰ pene afflictionē aīe in purgatoꝛio lachrymant̄. Et hoc cognouit beatꝰ Augꝰ iō dixit. O dn̄e hic vre hic ſeca. q. d. ⁊ parce in futuro. Maluit eni hic igne vri ne vreret̄ igne infernali. Tertio flent propter charoꝛum obliuionē. quia amici obliti ſunt eoꝛum quoꝛum ſuffragijs citius liberari deberent. Jdeo quilibet poteſt cōqueri ⁊ dicere cum pſ. Amici ⁊ pꝛoximi mei longe a me receſſerunt. Et iteruꝫ. Extraneus factꝰ ſum fratribus meis. ⁊ peregrinus factꝰ ſum filijs matris mee. Et alique inter eas quibꝰ ab amicis eoꝛum nulla ē memoꝛia pn̄t dicere illud Amandi. li. ij. c. ij. Circūſpitio ad oēm plagam ⁊ deficit conſolatoꝛ nec eſt adiutoꝛ. Talibus enim contingit ſicut ouis ſtruciōis Refert Gregoꝛiꝰ ſuper Johannē. xix. Cum ſtrucio oua ſua ponit. foueā facit in arena. ea q̄ꝫ ſabulo operit. Cūq̄ꝫ ab eis receſſerit. ſtatim obliuiſcit̄ vbi ea poſuit ⁊ nūquā ad ea redit. ſꝫ calefacta arena ſolis feruoꝛe abſcōdita oua decoquit ⁊ pullos pꝛoducit. Cunq̄ꝫ aūt fracta teſta pullus pꝛoductꝰ fuerit. tunc ꝑmum ipſum mater recolligit ⁊ nutrit. Sic cōtingit ſepe animabus defunctoꝝ. Si enim coꝛpoꝛa coꝝ ad funera ſepulchꝛi poſuerit. amici ſtatim recedūt. ⁊ poſt ſonū cāpanarum ſeu exequiaꝝ obliuiſcunt̄ animaꝝ. ſicut ait pſ. Perijt memoꝛia eoꝛum cum ſonitu. Et tunc bn̄ pn̄t dicere cū pſ. Obliuioni datus ſum tanquaꝫ moꝛtuꝰ a coꝛde. Sed feruēs ignis purgatoꝛij decoquit eas q̄uſq̄ꝫ totalis culpa cōſumitur Et tanto diutiꝰ ibi ardēt quāto diutiꝰ hic in culpis iacuerūt. ſm illud Apoc. xviij. Quātū ſe gloꝛificauit in delitijs tm̄ date illi toꝛmētum ⁊ luctuꝫ. Jō dicit Bonauen. ſuper. iiij. ſn̄iaꝝ. Aīe diutiꝰ purgabunt̄ q̄ in peccatl diutius ꝑmanſerunt. poſtq̄ꝫ totaliter fūt purgate ⁊ ad eſſe eternū ꝓducte. tunc ſtatim mater vera hierl'm que ſurſum ē ſm Apl'm ad Gal' iiij. recolligit eas ⁊ eternaliter cōſeruat atq̄ꝫ nutrit. ⁊ ꝓ illis hodie ſtatuta ē hec dies. ¶ Sicut legitur de cuſtode tēpli ſm ōe. ij. de oībus ſanctis in fine. quē angelus ducebat ad locū ibiq̄ꝫ vtriuſq̄ꝫ ſexꝰ hoīes. alios i ſtratis aureis. alios in menſis gaudētes diūſis delitijs. alios nudos ⁊ inopes auxiliū mēdicantes oñdit. dixitq̄ꝫ hūc locū purgatoꝛij eē abūdātes vero aīas illas eē quibꝰ ab amicis per multa ſuffragia ſbueniebat̄ copioſe. Egētes vo quoꝝ cura nullatenꝰ habebat̄. Juſſit ḡ vt oīa ſummo pōtifici intimaret vt pꝰ feſtum omniū ſanctoꝝ ſtatueret diem animaꝝ vt ſaltem ſuffragia generalia pꝛo illis illa die fierēt qui ſpecialia hr̄e nequirent. Quarto flent ꝓpter expectatē gl'ie dilationē. Habent enim firmā ſpem ad futuram gloꝛiam. ſed tn̄ minorem q̄ꝫ illi qui ſunt in patria. Maioꝛē aūt q̄ꝫ nos qui ſumꝰ adhuc i via. qꝛ certitudo illoꝝ q̄ ſunt in pr̄ia ē ſine expectatiōe ⁊ timoꝛe. qꝛ nec illā futurā expectāt quā pn̄tē hn̄t nec illā de cetero ꝑdere foꝛmidāt. certitudo aūt illorū q̄ ſunt in purgatoꝛio medio modo ēſt. Eſt eni cū expectatōe. qꝛ ipſā futurā expectāt. et tal'ſpes ⁊ expectatio ē eis mag̃ afflictō. Prouer. xiij. Spes q̄ differt̄ affligit aīaꝫ Jō talibus afflictis ⁊ flentibus cōpati debemus ⁊ eis ſubuenire cuꝫ ſeptem ſuffragijs. Unde

verſus. Fle. pete. ieiuna. vigila. da. redde. celebra. Primũ igit̃ ſuffragiũ ẽ effuſio lachrymaꝝ. Qꝛ dicit Pli. in hiſto. natu. Cumq; modicus imber diſtillauerit ſol ipſe mox ſereni⁹ atq; iocũdi⁹ eluceſcit. ſic p⁹ modicũ imbrem deuotiõis ⁊ lachrymas xp̃s ſol iuſticie lucet iocundi⁹ per auxiliũ ſup defunctoꝝ animas Jõ refert Vinc̃. in ſpe. hiſto. li. xxv. ca. xlix. de Karolo magno qui in ſacra nocte dominice diei poſt matutinas cum vellet ire repauſatũ rapt⁹ erat in ſpũ ⁊ ductus in vallez q̃ ex vna pte erat tenebroſa ⁊ ardens velut clibanus ignitus. Ex altera pte erat ameniſſima vertitq; ſe cõtra tenebroſam vbi vidit aliq̃s reges de genere ſuo in magnis ſupplicijs. ibi q; vidit doliũ in quo erat feruens aq̃ ⁊ prẽz ſuũ Lodouicũ in eo vſq; ad femora ſtare. q̃ dixit ad eũ. Karole ſcio ꝙ reuertet̃ ſpũs tu⁹ Jõ ſi tu ⁊ mei ep̃i ⁊ abbates omniſq; ordo eccleſiaſticus fletib⁹ ſuis ⁊ vigilijs mihi ſubuenietis citius liberabor. Jlle aũt ad corp⁹ redijt. ⁊c̃. ep̃os p̃monuit ⁊ eũ liberauit. Secũdũ eſt redditio orationũ deuotaꝝ. ꝑpter q̃s omnipotens deus tranſmittit cõſolationem animabus. vbi enim nubes vaporem multũ attrahit. illuc etiã multuz imbrẽ pluuiamq; tranſmittit. ſic chriſtus ſi ab homie ſumit vaporẽ orõnis ipſe reuera eis mittit pluuiã conſolationis ⁊ refrigerationis ſempiterne. Jõ dicit Richardus de ſanc. vic. Facta quidez memoria defunctoꝝ in mente hoĩs. ſ. p orationis ſolem diuini prebet luminis ⁊ cãdoris. Tertiũ eſt obſeruatio ieiuniorum. cũ eni pro defunctis ieiunam⁹ citi⁹ nos exaudiet deus Recte in ſili dicit Auicebron in li. fontꝭ vite. Nobis quidẽ ieiunis atq; ſobrijs exiſtẽtib⁹ celeſtis profecto patebit maior iſluentia atq; virt⁹. Teſte Platone in fedrone q̃ ait. Tpe quidẽ ſobrietatꝭ ⁊ ieiunij celeſtis magꝭ ſum⁹ influentie ſuſcepturi. ſic ieiunantib⁹ nobis ⁊ corpora macerantib⁹ ꝓ defunctis fidelib⁹ celeſtis eis patebit influx⁹ pietatis. ſm illd̃ qđ ait Rich. de ſan. vic. Mediante quidẽ ieiunio celeſtis illabitur ſuauitas ⁊ dulcedo. Jõ legit̃ in vitaſpa. ꝙ quidã vir ſanct⁹ nomine Paſtor tribus annis pro patre ſuo orauit et ieiunauit. ⁊ ille liberat⁹ venit ⁊ grãs illi egit ꝙ eũ ſuo ieiunio liberaſſet. Quartũ ẽ vigilia que ſi aſſumit̃ aĩa a purgatorio liberat̃. ſicut patet de anima Lodouici q̃ per vigilias purgatorij penas euaſit. Quintum eſt tributio elemoſynarum. Refert Conſtantinus in li. liquidorum. Gumi quidem qđ in Auguſto fluit in medicinis infirmorũ ſalubre erit. Cuius ratio eſt. quia virtus ſolis de gumi tunc rorem terreſtreitatem. humilitatemq; conſumit. Sic elemoſyna noſtra que fluit in auguſto charitatis pro fidelibus defunctis ſalubris medicina erit eis. Quia dicit Orige. in lib. de ritu eccle. Sola elemoſyna que intuitu charitatꝭ chriſti facta fuerit. felicitatꝭ eterne gaudia obtinebit. quibus. certe illis ĩ purgatorio exiſtentib⁹. qꝛ mediante illa peccata eorũ remittunt̃. ſm illud Dañ. iiij. Peccata tua elemoſynis redime. Sextũ ẽ ſolutio debitorum. non enim poſſunt mortui a penis liberari niſi debita que cõmiſerũt ſint ſoluta. Quidã eni magiſter Parienſis nomie Thomas in infirmitate qua poſtea obijt quẽdaz magiſtrũ pariſi⁹ rogauit vt a diuitibus peteret vt debita nõ ſoluta perſoluerent. Cũ vero executor in ſoluẽdo curam nõ egiſſet nec ſoluiſſet apparuit ei mortuus. vir ille q̃ſiuit qualit̃ ſe haberet. Bñ inq̃t ſi abſoluerꝭ me a vinculis. ⁊ ſic ille diſparuit. Jſte autem qui nõdũ cert⁹ erat a quibus vinculis h̃ itelligeret debitũ nõ ſoluit. Jtez apparuit ei mortuus flexis genub⁹ ⁊ vinctꝭ manib⁹. ⁊ ꝙ ipſũ a vinculis ſolueret ſupplicauit. ⁊ cuz q̃reret a quib⁹. rñdit mortu⁹. A debitis q̃b⁹ obligat⁹ ſum. ſtatimq; receſſit. Et magiſter ſtatim debita ſoluit. ⁊ defunct⁹ ei amplius non apparuit. Jdẽ legit̃ de quodã puero nouẽ annoꝝ qui decedẽs ꝯfeſſus ẽ Poſt mortẽ aũt apparuit matri ſue dicẽs ſe eſſe in magna pena. eo ꝙ nõ ſoluiſſet quedã debita q̃ ꝯtraxit a familia patris ad ludos faciendos. nec de h̃ recoluerat in morte. Mat̃ v̾o oĩa ſoluit ⁊ puerũ a pena liberauit. Jdẽ legit̃ de quodã viro q̃ obijt ⁊ quoddam debitum inſolutũ reliquit poſtea autẽ vxori apparuit monẽs eã vt debitũ illud ſolueret. Quo ſoluto a penis liberatus fuit. Bñ igit̃ erit filijs illis in extremiſ q̃ debita ſoluũt ſuoꝝ parentũ vel ſuoꝝ amicoꝝ. ſm illud pſ̃. Beat⁹ q̃ intelligit ſup egenũ ⁊ pauperẽ. ĩ die mala liberabit eũ dñs ſcz a vinculis peccatorũ ſi ⁊ ipſe ſoluerit debita amicoꝝ. Sunt aũt heu quidã qui ſumũt hereditates pentũ ⁊ alioꝝ amicoꝝ ⁊ non ſoluere volunt ꝯtractiões amicoꝝ debitoꝝ. ⁊ niſi iure debitũ ab eis torqueret̃ audent temerarie dicẽ ore mẽdaci patrẽ in nullo vl̃ amicuz ſibi fuiſſe obligatũ. licet hoc ſciant ex relatu eorũdẽ. ⁊ tales iure eẽnt exhereditãdi. qꝛ habet̃ in glo. ſup decre. q̃nta vallis de iur̃ iurꝭ. li. ij. Si filij prẽm de vinculis carcerꝭ deducẽ ⁊ ſoluere negligãt pater põt eos exheredita re ⁊ hereditatẽ alijs dare Et quia hoc ſic ẽ in lege impatoꝝ multo forti⁹ in lege regꝭ celoꝝ. vt ille qui ſcit patrem ſuum propter debita

contracta eſſe in vinculis penarum et ipſum non curat ſoluere celeſti hereditate ſpoliet et tanquam inuaſor rei aliene puniet. quia dicit beatus Aug. et habet de regu. iur. li. vj. Peccatum non dimittitur niſi ablatum reſtituatur. Quid enim aliud faciunt illi quam quod res que ex merito debent alteri ſibi auferunt et ſibiipſis appropriant et vſurpant et niſi reſtituant celeſti hereditate priuabuntur. Septimum eſt celebratio miſſarum. dicit eneus ſeptimus in li. de contenti. or. Lapides igniti miſſi in ſtagnum ſi hirundines ſunt intus faciunt euolare. ſic dum vere lapidem xpm in cruce ignitum igne charitatis in ſtagnum tranſmittimus purgandarum animarum mox a ſuis ſupplicijs eas facit euolare. Teſte Gratiano in apparatu iuris. trahunt enim animas miſſarum ſolemnia et frequentia ex ſua cuncta ſupplicia et euolare faciunt ad gaudia ſempiterna ad que nos perducat ieſus chriſtus Marie filius.

De beato Martino ſermo primus.

Quaſi ſtella matutina

Quaſi ſtella matutina in medio nebule et quaſi luna plena lucet in diebus ſuis. et quaſi ſol refulgens ſic ille refulſit in templo dei. Ecci. l. Apes ſecundum naturales tres habent proprietates. De prima dicit Amb. in exameron. Apum nulla eſt ocioſa. quedam enim certant quaſi in bello campeſtri contra alias apes alie vigilant circa victum. Adoleſcentes enim apes ad opera exeunt ſeniores intus operantur et quamuis diuerſa habent opera nulla tamen alienis inſudat laboribus nulla raptu victum querit ſed proprio volatu et labore inter herbas et flores que ſunt neceſſaria colligunt. De ſecunda proprietate dicit idem Amb. quod apes vnam incolunt manſionem omnibus communis est labor et operatio. De tertio dicit Are. x. li. de animalibus quod fugiunt ad preparationem mellis ex frondibus et floribus arborum et herbarum. et prius incipiunt facere domos in quibus habitet apiaſter deinde domos alias in quibus alie habitare conſueuerunt. Spiritualiter has apum proprietates beatus Martinus eſt ſecutus. nam in ſtatu militari non fuit ocioſus. ſciebat enim quod ocioſitas et voluptas ſunt arma antiqui hoſtis. vt patet de re nuncl. c. Niſi cum pridem. Ipſe enim tanquam adoleſcens pro patre ſuo antiquam militiam licet inuitus aſſumpſit et contra hoſtes non ſegniter pugnauit quos non armis ſed orationibus potius ſuperauit. Per Moyſen ipſe figuratus eſt Exo. xvij. que dixit ad Joſue. Elige tibi viros et egreſſus pugna contra Amalech cras ego aſtabo habens virgam dei in manu mea et factum eſt et vincebat Joſue et iſrael cum Moyſes eleuaret manus. Si autem paululum remiſiſſet Amelech ſupabat. Sic ad propoſitum cum Julianus contra barbaros pugnare intenderet. dixit. b. Martinus. Craſtina die ante aciem aſtabo inermis et in nomine xpi ſigno crucis me muniens non clipeo protectus aut galea hoſtium cuneos ſecurus penetrabo. et bene creditur quod ipſe interim manus leuauit ad dominum et pro vnione pacis ſuppliciter exorauit. ſic quod poſtea ſequenti die gens barbarica multa quod nemo dubitet meritis beati Martini pacem aſſumpſit. vt patet in legenda. In hoc ſtatu militari non vixit de rapina ſicut nec apes. ſed ſua pauperibus largitus eſt. ipſe nanque est ille Samuel de quo .j. Regl. xij. cum quo poterat confidenter dicere. Loquimini coram domino de me vere vtrum bouem cuiuſquam tulerim et ſi quem oppreſſi. q. d. Non poteſtis me de hoc coram domino accuſare. In ſtatu igitur monachali cum ſuis monachis in vna habitauit manſione et eiſdem cibis et potibuſque contentus. quia ſciebat illud decreti. xij. q. j. Dilectiſſimis quod religioſi communem vitam debent habere nec aliquam rem priuatam poſſidere ſi cum anania nolint interire. In ſtatu autem tertio. ſ. epiſcopali quaſi apis operoſa beatus Martinus ad aluearium duxit mel dulciſſime doctrine. quia canitur. corpore quidem virgineo blandum habebat eloquium. ideo de eo poterat dici illud Can. iiij. Fauus diſtillans labia tua mel et lac ſub lingua tua. Et hi triplices ſtatus inueniuntur in verbis preaſſumptis vbi dicitur. Quaſi ſtella matutina. ideo in his a tribus laudatur. Primo a ſtatu militari ibi. Quaſi ſtella matutina. Secundo a ſtatu monachali. ibi. quaſi luna plena. Tertio a ſtatu epiſcopali. De primo eſt notandum. Are. in li. de cauſa elementorum ſic deſcribit firmamentum. Eſt elementum ab elementis inferioribus diſtinctum. non enim graue eſt. quia tunc deſcendere poſſet neque leue. quia ſurſum aſcenderet. Iſtud firmamentum pulcherrime est ſtellis decoratum infinitis quas nullus philoſophorum poterat numerare niſi ſolus deus. ſecundum illud pſalmi. Qui numerat multitudinem ſtellarum. et cetera. Eſt tamen principaliter exornatum ſeptem planetis quorum principales ſunt ſtella matutina luna atque ſol que pre ceteris ſunt ſtellis clariores. Myſtice per firmamentum intelliguntur confeſſores et doctores. Recte enim ſicut firmamentum inferiora illuminat tenebras depellendo. ſic ſancti confeſſores et doctores mediantibus ſuis ſalutaribus monitis et luciddiſſimis doctrinis tenebras expulerunt peccati et ignorantie a cordibus lumen cognitionis infundendo. et horum preclariſſimi ſunt Hiero. Aug. Ambroſius et Greg. De quibus dicit dominus Matt.

v. Uos eſtis lux mūdi q̄bus annectit̄ q̄ntus ꝯfeſſoꝛ beatus Martin⁹ qui inter alios con feſſoꝛes ſicut canit̄ vt roſa fulget ꝛ velut pul chꝛū firmamentū ab alijs ī merito ꝛ ſanctita te eſt diſtinct⁹. Ipē eni nō fuit grauis ꝑ pec cati grauitatē. qꝛ a puericia nitebat̄ ſe a pec catis expurgare ꝛ deo ſtuduit in vera inocē tia famulari. ita vt dicē pōt illud Job. xxxiij. Mundus ſū ego ꝛ abſq̧ delicto īmaculatuſ ꝛ iniquitas nō eſt in me. ¶ Sʒ heu nos in quā ſumus grauati multis peccatꝭ. ita vt di cere poſſum⁹ cū ps̄. Qm̄ iniq̄tates mee ſup greſſe ſunt caput meū. ꝛ ſicˀ on⁹ graue ḡuate ſunt ſup me. Sʒ tn̄ hoꝝ grauitatē nō ſentim⁹ quare hoc: certe propt̄ cōſuetudinē. qꝛ dicit Iſi. in li. ſen. Quis ſit graue peccatū dum in conſuetudinē venit leue eſtimat̄ ꝛ ſine vllo metu cōmittitur. Et ſubdit. Peccatum com mittere cadere ē in puteum. conſuetudinē ve ro peccandi facere eſt os putei coanguſtare ne eis qui cecidit exire poſſit. neq̄ſſimū ē pec care. peius vero cōſuetudinē peccandi face re. ad illud facile ab illo cum laboꝛe ſurgitur Hec ille. Qꝛ peccatum ex grauitate ſemper depꝛimit ꝛ hominē ſurgere citius nō ꝑmittit Iō beatus dauid in ꝑſona cuiuſlibet pecca toꝛis oꝛat. Nō inq̄t obſoꝛbeat me pꝛofundū neq̧ vꝛgeat ſup me pute⁹ os ſuū. qđ exponit beatus Aug⁹. vt habet̄ de penitē. di. j. c. pu teus. Puteus ē ꝓfunditas hūane iniq̄tatis in quā ſi cecideris nō claudet ſup te os ſuuʒ ſi tu nō claudis os tuū. Confitere ergo ꝛ dic cum ps̄. De pꝛofundis clamaui ad te dn̄e ꝛc̄. Et euades. Eodē mō euaſit Manaſſes đ ꝓ fundo cum dixit. Peccaui ſup numerꝝ are ne maris. ꝛc̄. Paral̄. xxxiij. Statim eni etiaʒ in decimo anno ad eccl̄iam inuitis parenti bus iuit ꝛ cathecuminū ſe fieri ꝑmiſit. ipē q̄ dē eſt tanq̄ȝ nobile firmamentū qđ nō recipit in ſe peregrinas impꝛeſſiones. ſ. peccatoꝛes. ꝛ pōt illud dicere Sap̄. viij. Puer eram ige nioſus ꝛ ſoꝛtitus ſum aīam bonā. Neq̧ ipſe fuit leuis ad mūdi vanitates. ſ. ad riſus ꝛ ad ceteros iocos. ſicut de ip̄o canitur. Grauis erat in moꝛibus ꝛ intenta mente celo ſuſpen ſus qꝛ ſciebat illud ſapientie. Riſus doloꝛe miſcebitur ꝛ extrema gaudij luctus occupat Pꝛou̇. xiiij. Etiam legitur ꝙ quidā vir fuit ī purgatoꝛio patricij in quo recepit vulnera ꝛ plagas. rediens ergo de illo in maxima fuit ſemper penitentia. iſte quando videbat ali quē iuuenē imoderate ridentē vel leuiter ſe habentem exclamauit vehemēter dicēs. O ſi ſcires q̄ȝ acerba pena datur leuitatib⁹ iſtis tu foꝛtaſſe moꝛes tuos coꝛrigeres ꝛ in meli⁹ mutares. Tamē ſm̄ doctrinā nō omnes leui tates riſuū ꝛ iocoꝝ ſunt culpabiles ſi ſcʒ ī bo num finē oꝛdinant̄. Quia dicit Egidius ro manus in libꝛo de regi. pꝛincipum ꝑte de vir tutibus ad mundum ſn. iij. Credunt aliq̄ om nia verba vel facta deſeruientia iocis vel ri ſus eē ocioſa. nō tamen ſic ſe habet. qꝛ ocioſū eſt qđ caret debito fine. Qđ ergo de ſe eſt oꝛ dinabile in debitū finem nō eſt culpabile vel ocioſum. Iocus enim ꝛ riſus eſt licitus ſi mo deratus ꝛ honeſtus in bonum finē q̧ hʒ oꝛdi nari. qꝛ dicit Are. iiij. Ethi. Ludus ꝛ req̄es ſunt neceſſaria in vita humana. ꝛ ſic etiā pie creditur ꝙ Martinus fuit grauis ī ſuis mo ribus interdū leuis oꝛdinate tamē cum ſuis fratribus. Iuxta illud dictū ſapientꝭ Catho Interpone tuis interdum gaudia curis. Re uera ipſe ſicut ſtabile firmamentū decoꝛatuſ fuit innumeris virtutibus quaſi celū ſideri bus que quidē impoſſibile eēt ab homine nu merari. hoꝝ tn̄ aliqua ſanctus Ambꝛoſi⁹ in libꝛo pꝛefa. numerat. Sanctus inquit Mar tinus. Pꝛophani erroꝛis tēpla deſtruxit. ve xilla pietatꝭ erexit moꝛtuos ſuſcitauit. ab ob ſeſſis coꝛpoꝛib⁹ demonia ſeua expulit. ac ali os laboꝛantes languoꝛib⁹ virtutis remedio liberauit qui ita perfectus inuentus fuit. vt chꝛiſtum texit in paupere per veſtem quam egenus acceperat. Hec ille Et ſicut firmamē tum habet ſeptē oꝛnamenta planetarum. ita Martinus oꝛnatus erat ſeptē donis ſpirit⁹ ſancti. ¶ Pꝛimus ergo planeta eſt ſaturn⁹. hic vt dicunt aſtronimi eſt ponderoſus in colo re pallidus. ꝛ habet qualitates moꝛtiferas ꝛ ideo fetus ſub ipſius dominio ſuſceptus vel moꝛitur vel peſſimas q̄litates cōſequit̄. ꝛ vt ait Ptholome⁹ in libꝛo de iudicijs aſtroꝛum facit hominē grauem ꝛ triſtē raro hilareʒ vl̄ ridentē. Per hunc planetaʒ intelligit̄ timoꝛ dei quē habuit beatus Martinus qđ patet ex eo qꝛ fuit ponderoſus quando pōderauit omnia verba ſua loquendo. ſm̄ illud ſapiē. Eccī. xxxij. Adoleſcens loquere in tua cau ſa vix ſi bis interrogatus fueris habeat ca put tuum reſponſum ſuum. Sic fecit ipſe fa cie pallidus. quia ſemper cogitauit extremū diem iudicij. ꝛ potuit dicere cum glorioſo do ctoꝛe Hieronymo. Siue comedam ſiue bibā ſemper ſonat in auribus meis hec vox. Sur gite moꝛtui venite ad iudicium. Et tal̄ vtiq̧ cogitatio fecit ipſum in coꝛpoꝛe indiſpoſituʒ ſed in mente letum ꝛ iocundum. ſm̄ illđ Eccī j. Timoꝛ domini delectabit coꝛ ꝛ dabit gau dium ꝛ leticiam in longitudine dieruʒ. Iſte timoꝛ ipſius intantū durat⁹ eſt ꝙ oēs ꝯcept⁹

Martinus oꝛnatus erat ſeptē donis ſpūs

peccatorum ſtatim mortificauit ⁊ ſtati i mo-ribus ipm graue fecit vt dictū ē.ꝙ autem ti/mor dn̄i ipſius dn̄atus ē pȝ.q2 om̄s creature ipm timuerunt.Dicit eni quidā phs timenti deū oia obediunt. Refert Greg⁹.iiij.dialo. vbi ſupplet illa q̄ omiſit in legenda ꝙ ignis ⁊ aqua ipm timuerūt.Cū eni dom⁹ ꝓxima eēt incenſa beatus Martinus tectū aſcendit et obuium ſe flammis aduenientibus inſeruit mox cōtrario vento flammam retorquet.vt cōflictus quidam inter ſe elementorum vide ref. Refert ſimiliter cū naui periclitaref qui dam negociator necdū chriſtianus exclama uit.Deus Martini eripe nos. ſtatim tran-quillitas magna ſucceſſit. Ac quoqȝ ſibi ani malia obediebant. Cūqȝ eni canes lepuſculū inſequeref impauit canibus vt animal inſe qui deſiſterēt.mox illi ſteterunt. Serpēs dū quoddā flumen ꝑtranſiuit ait Martin⁹. In nomine dn̄i te iubeo redire.mox ſe ad vbum dei retorſit ⁊ ripam illam tranſmeauit. Ido ingemens Martinus ait. Serpentes me au diunt ⁊ me hoīes nolunt audire Recitat idē cū canis quendā ex diſcipulis Martini ob-latraret ille ad eum cōuerſus ait. In nomine Martini iubeo te obmuteſcere.canis conti nuo obmutuit ac ſi linguā haberet abſciſam Quare illa animalia timuerunt eū.quia ipſe timuit deū.Similiter ignis ⁊ aqua ſibi obe/diebant.cauſa fuit.q2 ipſe timebat ſuū crea-torē.ita nos xp̄iani exēplo.b. Martini do-minū filialit̄ timeam⁹ ex p̄cepto ſapientis q̄ ait.Time dn̄m fili mi. Prouē.xxiij. Et ſic vti qȝ verba noſtra ⁊ actus noſtri mali poſſunt derelinqui ⁊ peccata mortifera ſi ea mediāte timore expellamus.q2 dicitur Ecci.j. Timor dn̄i expellit peccatū. Nam qui ſine timore ē nō poterit iuſtificari. ¶ Secundus plane-ta qui exornat firmamentū eſt iupiter qui ē pius colore argenteus candidus clarus ⁊ fe tus ſub eo cōceptus viuus manet ⁊ fit letus ⁊ pulcher ⁊ iocoſus ſm Ptholomeū i libro de iudicijs aſtroꝝ. Iſte planeta ſignificat pi etatem qua armatus fuit beatus Martin⁹ quaſi ſpirituale pulchrumqȝ firmamentum. Refert Seuerus in p̄dicto dial'.ꝙ Marti-nus in quadā feſtiuitate tendēs ad eccleſiaȝ pauper nudus quidam eum ſecutus ē. Ipſe autē archidi.precepit vt egentē veſtiret.cuȝ autē ille facere diſtuliſſet ingreſſus.b. Mar tinus ſecretariū tunicā ſuam illi tribuit ⁊ cō-tinuo abſcedere iuſſit.Cum eum archidiaco nus moneret vt ad diuina procederet. Ille de ſe loquēs rn̄dit ſe ire nō poſſe donec pau-per veſtē accipiat. Archidiacon⁹ vo non in-telligens.q2 cū extrinſecus cappa eſſet tect⁹ ipm nudū interi⁹ nō vidit pauperez adeſſe ñ cenſef. At ille inquit veſtis deferaf ⁊ paup nō deerit veſtiendus.cōpulſus ille ad foruȝ vadit ⁊ quinqȝ argenteis tunicā vilem ⁊ cur tam emit ⁊ ante pedes Martini iratus ꝓie cit quā ille ſecrete induit cuius manice vſqȝ ad cubitū ⁊ lōgitudo vſqȝ ad genua procede bant ⁊ ſic miſſam celebraturus ꝓceſſit.q2 fu it tante pietatis.iō oia ſua opa deo placuerīt ⁊ corā eo viua fuerūt qđ oñdit in hoc.q2 glo bum igneū miſit ſup caput ei⁹ dū diuina cele braret qui a multis viſus fuit. Iſta etiā pietaſ fecit ipm candidū ⁊ clarū.q2 refert ipe iohā-nes beleth cū in predicta miſſa vt moris eſt manus ad deū eleuaret linicis manicis retro labentibus cum nec brachia ei⁹ eſſent groſſa nec multū carnoſa ⁊ tunica niſi ad cubitū tē-deref eadē brachia nuda manſerūt. Tūc mi raculoſe torques aurei ⁊ gēmati deferuntur ab angelis ⁊ brachia decēter exornanf. Etiā eius pietas claret ex h̄ ꝙ adhuc miles ſecula ris exiſtens clamidem diuiſit ⁊ nudum pau-perē texit.de qua pietate dicit. b. Ambroſi⁹ li.prefa. O felix largitas quā diuinitas opa tur. O glioſa diuiſio clamidis q̄ militem tex-it ⁊ regem. O inopinabile donum qđ veſtire meruit diuinitatē. Hec ille. Hac igif virtute ſil'r ornari ſtudeamus vt deo oia opa nr̄a placeant.q2 dicit Seneca in li.de cle. veram pietatem inquire qua nō ſolū homini ſȝ oiuȝ placere poteris creatori. Tertius planeta de cora̅ns firmamentū dicif mars qui diſponit ad audaciā ⁊ ad fortitudinē.iō dr̄ deus belli ⁊ ē colore fulgid⁹. Ille planeta ſignificat ter tium donū ſp̄uſſancti quo fulcit⁹ fuit beatus Martinus velut clarum firmamentū qđ dr̄ fortitudo.⁊ hec fecit ipſū tam audaceȝ ꝙ irā Ualentinionū nō timuit imꝑatoris. Refert Seuerus in li.dialo.ꝙ martinus ualentinio nium adijt quodam tempore pro quadā ne-ceſſitate exorandū.ſed ille ſciens eū velle pe-tere qđ ipe nolebat dare fores palatij claudi fecit ac martinus ſemel ſȝ iteruȝ paſſus repul ſam cilicio obuolutus ⁊ cinere conſparſus ꝑ vnam hebdomadā in cibi ⁊ potus abſtinen-tia tunc monente angelo ad palatium venit intrepidus ⁊ nullo ſibi prohibente ad impa-torem vſqȝ deuenit.quem cum vidiſſet irat⁹ eſt.quia fuiſſet admiſſus ei aſſurgere noluit donec ſellam regiam ignis operiret ⁊ ipſum in poſteriori ſuccenderet tunc factus iratus aſſurgens virtutē diuine offenſe ꝯfeſſus eſt multūqȝ ipſū amplectendo ſibi omnia añqȝ rogaret cōceſſit. Iſta virtute debem⁹ artare

mentes nr̃as. qꝛ dicit Seneca de q̃ttuoꝛ vir-
tutibus cardinalibus. Foꝛtitudo ſi inſit aio
tuo oia vinces cũ magna fiducia liber ītrepi
dus ꝛ alacer ſi magnanimus ſiue foꝛtis fue-
ris nunq̃ꝫ vindicabis tibi contumeliã illataꝫ
de inimico. Nã nihil nocuit quãq̃ꝫ nocendi
animũ habuerit. ¶ Quartus planeta qui
firmamentũ decoꝛat ē mercurius iſte ſemper
iuxta ſolē gradiť nunq̃ꝫ plus diſtans q̃ꝫ per
tringta gradus. aliquando eni ante ſolis oꝛ-
tũ aliquãdo poſt ſplendet. ꝛ ſc̄m Ptolomeũ
in libꝛo de iudicijs aſtroꝛum. dat eſſe ſtudio-
ſos ꝛ ſcientie numeroꝝ amatoꝛes. Per hũc
planetam deſignatur quartũ donũ ſpũſſan-
cti. ſ. ſcientia qua decenter fuit beatus marti
nus exoꝛnatus. ſicut longe ante p̄dixit pꝛo/
pheta Malach. Labia inquit ſaceꝛdotis cu
ſtodiant ſcientiam ꝛ legem viuendi ex oꝛe ei⁹
requirant. Malach. ij. Ipſe eni ſemp ꝑ ſuã
ſciam iuxta chꝛiſtum gradiebať nõ declinãs
in ſcientias erroneas. iõ de ipſo dicit domin⁹
Malach. ij. Lex veritatis fuit in oꝛe ei⁹ ꝛ in
iquitas nõ eſt inuenta in labijs ſuis ꝛ in pace
ꝛ equitate ambulauit mecũ ꝛ auertit multoſ
ab iniquitate. ſubaudi ꝑ ſuã ſanctã ſalutife/
rãq̃ꝫ vitã ꝑ quã i p̃nti ſeculo luxit añ moꝛtem
vt dicere poſſit illud Ioh. viij. Ego ſum lux
mũdi. Siĺiter p⁹ moꝛtē luxit i gloꝛificato coꝛ-
poꝛe pꝛopter ſuas ſcias. ſc̄m illud Dañ. xij.
Qui docti fuerint fulgebunt q̃ſi ſplēdoꝛ fir-
mamēti. Et qui ad iuſticiã erudiũt multos i
perpetuas eternitates. Iõ refert Seuer⁹ in
quadã epiſtola. ꝙ poſt matutinas cuꝫ ipſe le
uiter obdoꝛmiuiſſet vidit ſanctũ Martinũ
albis veſtibus vultu igneo ſcintillantib⁹ ocu
lis crine purpureo tenentē libꝝ i dextra ma-
nu. ¶ Quintus planeta q̄ exoꝛnat celeſte
firmamentũ ē venus ꝛ alio noie dꝛ ſtella ma-
tutina. qꝛ ſc̄m Bedã de mane p̄cedit ſolem ꝛ
ſic diciť lucifer. ꝛ de nocte ſequiť. ꝛ ſic diciť
veſper⁹. hec ſtella ſeu planeta inť nebulas ñ
ꝑdit lumē ſuũ ſed lucet. ꝛ h̄ dꝛ in v̄bis thema
tis. Quaſi ſtella matutina i medio nebule ꝛ c̄
ſcꝫ lucet. Per hunc planetam ſignificať qui
tũ donũ ſpũſſancti. ſ. cõſiliũ quo oꝛnať⁹ fuit
beatus martinus hoc nobile firmamentuꝫ in
ſtatu militari. qꝛ decet milites eē bonos con-
ſiliarios. Nã dicit beatus Amb. in ep̄la. Cõ
ſilioꝝ vſus maxime ɔſiliat hoiem. ꝛ qꝛ mili-
tes ſunt in curijs dominoꝝ terrenoꝝ in q̄buſ
debet eſſe pax ꝛ cõcoꝛdia ſi ſalua cõſiſtere de
bent eoꝝ regna. iõ neceſſe ē vt milites ſint bo
ni cõſiliarij vt per ſua cõſilia ɔſilient dñis. ꝛ
ſic legiť ꝙ rex Alexander voluit in ſua curia
habere ſenes milites in quib⁹ vigent cõſilia
illud habeť ſupꝛa ſermone. ij. de omnib⁹ ſcĩs
Idem refert Seuerus. Iulianus impatoꝛ
voluit habere beatũ martinũ in quo viguit
bonũ cõſilium in ſua militia per quē ꝛ ipſe cũ
hoſtibus ſuis barbaricis ē ſine effuſione ſan
guinis cõcoꝛdatus. iõ de ipſo pōt exponi illō
pſ. poſuit fines tuos pacē. Quia hoſtes ad
Iulianũ venerũt ꝛ ſe ſuaq̃ꝫ poteſtati ſue de-
derunt. ita vt finib⁹ eoꝝ pax fieret. Sic face
re deberēt alij domini ſeculares ſi eēnt pacis
ꝛ cõcoꝛdie amatoꝛes. vt videlicet ſibi elige/
rent bonos cõſiliatoꝛes ꝛ eoꝝ conſilia ſeque
renť ꝛ nõ pꝛopꝛiã voluntatē. ſc̄m ꝙ docꝫ Sa
lomon pb̃s. Cũ q̄d inq̄t volueris nõ ſequari
voluntatē ſed queras cõſiliũ per qō ſcias ve
ritatē. ꝛ illud quidē dꝫ p̄cedere in oībus ar/
duis rebus. Recte ſic venus p̄cedit ſolem ſic
conſilium voluntatē. Ideo dicit ſapiēs. Añ
te oēm actũ tuuꝫ p̄cedat ɔſiliũ ſtabile. Eccĩ.
xxxvij. ꝛ debet pꝛecedere mane. qꝛ dicit So
crates in ſententijs ſuis. Oꝛiente ſole ɔſiliuꝫ
ſed occidente ɔuiuiũ. ¶ Sextus planeta
qui fulſit firmamētũ ē luna q̄ cum clare ſplen
det in firmamēto hoſtes manifeſtat ꝛ cũ ha-
buerit dominiũ ſuper hominē reddit ipſum
caſtum. Iſte planeta ſignificat ſextũ donum
ſpirituſſancti qō diciť intellectus ꝛ eſt lumē
qō de⁹ aie infundit. vt hr̃. ij. rhetori. Illo fu
it beatus martin⁹ oꝛnať⁹ in ſtatu monachali
ꝛ qꝛ ille in firmamento mentiſ ſue claruit per
ipſum inſidias hoſtis antiqui cognouit. Di-
cit eni ſeuerus ſuus diſcipulus ꝙ multe ſub/
tilitatis fuit erga demones cognoſcēdos. nã
interdũ demon ſe i iouis ꝑſonã plerũq̃ꝫ mer-
curij aliquãdo veneris tranſfigurauit ꝛ ſe e⁹
vultibus obtulit quos ille oēs ſuis nomini/
bus increpabat. Sed ꝑ quid h̄ ſciuit: certe ꝑ
donũ intellect⁹ quo tãq̃ꝫ plena luna i ſua mē-
te lucebat. vnde demonis verſutias noſcere
poterat. Recitat p̄dictus diſcipulus ꝙ q̄dã
vice diabolus in foꝛma regis purpura indu
tus ꝛ diademate ꝛ caligis aureis oꝛnatus ſe-
reno oꝛe letaq̃ꝫ facie ſibi apparuit. cuꝫ ambo
diu tacuiſſent. Agnoſce inq̄t diabol⁹ Mar/
tine quē colis chꝛiſtus ego ſũ qui de celo de-
ſcendi ꝛ me tibi manifeſtare volui. Cum ad-
huc beat⁹ Martin⁹ admirãs taceret rurſus
ait. Martine cur credere dubitas cũ me vi-
deas chꝛiſtus ego ſum. Tũc ille a ſpũſancto
doctus qui aperuit ſibi intellectũ ait Dñs ie
ſus chꝛiſtus nõ ſe purpuratum aut diadema
te coꝛonatum venturum eſſe pꝛedixit niſi ip-
ſum in eo habitu ꝛ foꝛma qua paſſus eſt niſi
crucis ſtigmata pꝛeferentem veniſſe videro
nõ credã. Ad hãc vocē diabolus diſparuit ꝛ

totā cellā fetore repleuit. Iſtud ſimilit̄ ſpiritusſancti donū intellectus tenuit ipſuꝫ caſtū in corpore ⁊ anima. ⁊ hoc teſtat̄ Amb. in li. prefa. Quid erit pro oblatione integri corporis recepturus. qui pro quantitate veſtis ex igne deū veſtire meruit. ⁊ videre iſtud donū ſpūſſancti intellectus multū vtile eſt religioſis vt intelligant inſidias diaboli qui quidē eo plus ceteris infeſtant. Ideo orant cū pſ. Intellectum da mihi ⁊ viuam. Similiter vt ſint caſti. qꝛ vt habet̄ extra ď ſtatu monachorum. c. cum ad monaſterium. Caſtitas adeo annexa eſt regule monachoꝝ ꝙ neqꝫ ſūmus pontifex cū his poterit diſpenſare. Quātuꝫ

¶ ad ſeptimum qđ ornat firmamentum ē ſol ꝑ quē ſignificatur ſapientia qua erat ornatus beatus martinus quo ad ſtatum epiſcopalē Sapientia enim requiritur maxime ad illi⁹ ſtatus dignitatem. Iō dicit Apl̄s. j. ad Timoth. iij. Oportet epiſcopū eē ornatū ⁊c. et taliter beatus Martinus fuit decoratus qꝛ fuit prudens vt canitur de eo i hymno. Qui pius prudens humilis ſobrius caſt⁹ ⁊ quietus vita dum preſens. ⁊c.

¶ De ſancto Martino ſermo ſecūd⁹

Dilectus deo et hominibus cui⁹ memoria in benedictione eſt. ſilem fec̄ illū dn̄s i gloria ſanctoꝝ. ita ſcribit̄ Ecc̄i. xlv. Conſtantinus in tractatu de natura liquidoꝝ. Omnis inquit fons maior atqꝫ diffuſior eſt noctis in tpe q̄ꝫ in die. ⁊ hec cauſa eſt. qꝛ dicit Simplitius in ſumma naturaliū entium. Nox ē frigida ⁊ humida ⁊ notum eſt ꝙ omnis aqua i tpe humido magis q̄ꝫ ſicco augmentat̄. Dies aūt ꝓpter calorem ſolis aq̄s fontiū exterminat ⁊ exiccat nox augmentat. Myſtice ꝑ fontem hic beatus martinus deſignatur Recte enim ſicut fons aquas ſuas cōtinue renouat ⁊ limoſitates cuꝫ ſcaturit vt ſe expurgat ⁊ ſimiliter renouationis beneficium animalibus vt ceruis ⁊ aquilis ſe immergentib⁹ adminiſtrat. vt dicit gloſa ſup pſ. Queadmodum deſiderat ceruus ad fontes aquaꝝ. ita beatus martinus vitam ſuā in iuuētute continue renouauit. Quia dicit Seuerus in legenda. Statim ab infantia ſpiritusſanctus ſibi datus fuit vt in decimo anno idola relinqueret ad eccl'iam cōfugerat ⁊ ſe benedici ad baptiſmum permiſit. veniente autē decimooctauo anno ſe ꝑmiſit baptiçari ⁊ ſic omnes limoſitates peccatorum de ſe purgauit. Teſte beato Auguſtino in enchi. ⁊ allegatur a magiſtro i. iiij. di. iiij. A paruulo inq̄t recent̄ nato vſqꝫ ad decrepitam ſenectutē ſic nullus prohibet̄ a baptiſmo ita nullus ē qui nō peccato moriat̄ in baptiſmo. ſed ꝑuuli tm̄ originali. Maiores vero omnibus que male viuendo addiderunt. hec ille. Sꝫ qꝛ beat⁹ martinus qn̄ baptiſmū ſuſcepit iam adoleſcens fuit ⁊ fortaſſis aliqua peccata ↄtraxit cū nullus pōt dicere. Mundū eſt cor meū ⁊ purus ſum a peccato Prou. xx. Iō ſe ꝑ baptiſmuꝫ renouauit vt quaſi nou⁹ hō eēt ⁊ ſe nō ſolum innouauit ſed etiā renouationis bn̄ficiū condonauit. Qꝛ refert Seuerus ꝙ ꝑ ſalubrem aquā ſue ꝑ̄dicationis latronē cōuertit ⁊ matrem ſuā ab errore idoloꝝ reduxit. Hic enim limpidiſſimus fons beatus martinus animo clarus fuit. qꝛ nemo vnq̄ꝫ vidit ipm iratū nemo ridentē. ⁊ fuit in nocte aduerſitatis maioris patientie cum multa paſſus eēt aduerſa a diabolo qui ad eū dixit. Quocūqꝫ ieris tibi aduerſabor. Ipſe patienter ſuſtulit. Tum a malo proximo ſicut ab hereticis arrianis q̄ ipm de ciuitate expulerūt. Tū etiā a corpore proprio ita vt nullus vidit ipm vnq̄ꝫ ridētē iō in eo maior ⁊ diffuſior fuit aq̄ graꝝ ⁊ amoris q̄ꝫ in alijs hominibus vniuerſis. qꝛ nūq̄ꝫ in illius ore niſi chriſtus auditus ē. ſm ꝙ canit̄. Eius ori nunq̄ꝫ xp̄us defuit ſiue iuſticia vel q̄cquid ad verā vitā ꝑtinet. Nunq̄ꝫ in illius corde niſi pax niſi pietas niſi miſericordia inerat. vt ſcribit Seuerus. ⁊ ob hoc fuit deo ⁊ hominib⁹ (vt aiunt verba ꝑ̄ſumpta). dilectus. In quibus a duob⁹ cōmendatur. Primo a cōmuni dilectione. ibi. dilect⁹ deo ⁊ hominibus cuius memo. Secūdo a ſeculi adeptione. ibi. ſimilē fecit illū in gloria.

¶ A De primo eſt notandum ꝑ̄ncipes mūdi conſueuerunt milites ſuos bonos diligere ⁊ eis bn̄facere ſm illud Ecc̄i. xxxiij. Si tibi ſit ſeruus fidelis ſit tibi quaſi anima tua. glo. ipſū corde diligendo ⁊ quaſi fratrē. ſic tracta euꝫ ⁊ nō ſolū principes ſed ⁊ principiſſe ⁊ tota familia ipos amant. Figura huius legit̄ Geñ xxxix. Phutifar ꝑ̄nceps exercitus Pharaonis emit Ioſeph de manu hiſmahelitaꝝ q̄ inquā erat vir in cūctis proſper ⁊ habitabat in domo domini ſui que optime nouit dominum eſſe cum eo. ⁊ ſequitur. Ioſeph inuenit grām coram domino ſuo a quo prepoſit⁹ oībus gubernabat. qꝛ omnia credita ei fuerūt ⁊ ſequitur ꝙ domina videns ꝙ Ioſeph eſſꝫ pulcher facie ⁊ decor⁹ aſpectu iniecit oculos in eū ⁊ ipm tm̄ adamauit ꝙ eum ad ſuuꝫ amplexum inuitauit dicēs. Dormi mecū. Myſtice cōſuetudo talis ē etiā in curia dei qꝛ ꝓpheta Eſa. ix. Princeps pacis ⁊ ꝑ̄nceps an-

geloꝝ.hic eſt igit̃ Joſeph ꝗ interꝑtat̃ accre=
ſcens. ꝛ ſignificat beatũ martinũ qui inquaꝫ
quottidie accreuit i virtutibꝰ. Nã de virtuo
ſo milite factus ē virtuoſus monachꝰ ꝛ tãdē
in virtuoſũ creuit epm̄.ita vt dicere potuit il
lud Job.xix. Cunctis diebꝰ quibꝰ nũc mili=
to expectatio mea.ſ.de bono in meliꝰ. Ipſe
nãqꝫ fuit vir ſapiens in cunctis ꝓſpere agēs
ſicut legit̃ in dialo. Seueri galli. ꝙ quodã tē
poꝛe ad palatium Ualētiniani adijt impato
ris ꝓ quadam neceſſitate. ꝛ q̄uis ſemel et ſe
cundo paſſus ē repulſam.tñ ad ipm̄ ꝑuenit ꝛ
oia ꝓſpere impetrauit.qꝛ multa munera vl=
tra hoc qđ ille petijt appoꝛtauit ꝗ ille ſumere
recuſauit. Ipe ꝗdem magnam grãꝫ inuenit
apud dñm ſuũ.ita vt đ ipo canit̃. Hic ē mar
tinus dei pontifex electus cui deus pꝰ apl̃os
tãtam grãꝫ ꝯtulit vt in ꝟtute trinitatis deifi/
ce mereretur fieri trium moꝛtuoꝛum ſuſcita=
toꝛ magnificus.de quibus vide in legenda.
Ipm̄ em̄ tota trinitas ſancta dilexit ꝗſi bonũ
militem ꝛ fidelē. Pater dilexit euꝫ. eo ꝙ ſibi
tãtam ꝟtutem tribuit miraculoꝝ.ꝛ hec dile=
ctio apud prēm fuit ex mãdatoꝝ obſuatõe.
B ¶ Milites em̄ habēt tria mãdata preci/
pua. Primuꝫ eſt vt paupes eccl̃ias ꝛ reſpu=
blicas defendant. ꝛ hoc habetur in lege im=
periali.ff.de re militari. ꝛ i.ca.xxiij.q.v.mi=
les.vbi đꝛ illis qui milites fiũt committēdus
eſt gladius ſup eoꝝ iuramento vt viduas oꝛ
phanos ꝛ rempublicam defendant. Et dicit
Helmãdus . ꝙ talis olim conſuetudo fuit vt
eo die quo quis militari cingulo armabatur
eccleſiam ſolēniter adiuit.gladiũqꝫ ſup alta
re poſuit.ſeipſum obſequio altaris donauit
deoqꝫ iugem ſpopondit famulatuꝫ. Hoc mã
datum be. Martinus obſeruauit cum eſſet
miles.quia paupes ꝛ eccleſias defenſauit.ſi
cut ꝓbat Seuerus in legenda quando gens
barbarica contra romanã inſurgeret eccleſi=
am.ipe ꝑcibus ſuis velut alter Moyſes pu
gnauit hoſtes eccl̃ie ſubiugauit.đ hoc vide i
genda. Sed heu noſtri militares ob hec mã=
data exoꝛbitant pauperes impugnãt.eccleſi
as quas deberent defenſare ſpoliãt.iđ cõtin
git eis ſicut Antiocho regi impio. De quo le
gitur.j.Mach.vj.ꝗ in ſupbia venit in irl̃m
ꝛ templum dñi deꝑdabat̃. ꝛ ideo infirmꝰ ia=
cens in lecto ait. Reminiſcoꝛ maloꝛum ꝗ feci
in hieruſalem . quãdo abſtuli de eccleſia oia
ſpolia argentea ꝛ aurea que erant i ea ſine cã
Cognoui ergo quia venerunt ꝓpter me ma
la iſta ꝛ ecce pereo pꝛe triſticia. Secũdũ autē
mandatum eſt ꝙ pꝛopꝛijs ſtipendijs ſe ſuſtē
tent/ ꝛ hoc habetur Luce.iij. vbi ꝑcepit bea

tus Johannes baptiſta. Eſtote contēti ſtipē
dijs veſtris.neminem ꝯcutiatis neqꝫ calum=
niam faciatis.quod exponit beatus Augꝰ. ꝛ
habetur.xxiij.q.iij. Quid culpat̃. Concute=
re eſt aliquid petere vltra debitũ rõne officij
alicuius. Ille igitur cõcutit ꝗ per opp̄ſſiõeꝫ
ꝛ iniuriam extoꝛquet pecuniam. Exẽplo Ti
berij ceſaris.de quo refert Suetonius ꝙ fu=
it pius erga ſubditos. Nã quãdo ei ſuadeba
tur vt tributa augeret regionum. Sic reſpõ=
dit. Boni paſtoꝛis ꝛ pꝛincipis ē pecudes cu=
ſtodire ꝛ non deglutire. iſte bene cuſtodit h̃
mandatum. Nã voluit in veteribus tributiſ
contētari ꝛ non pauperes ſuos oppꝛimē vel
pꝛedare. Iſtud ſimiliter ſeruauit beatꝰ mar/
tinus.nam cum eēt miles vno tm̄ ſeruo ſtetit
contētus ne ex ml̃titudine ſeruoꝝ pauperes
ſuos oppꝛimere cogeret̃. Sed noſtri nũc mi
lites gaudēt longo famulantiũ comitatu. iđ
cum non poſſunt contētari pꝛopꝛijs cogētur
eſſe violenti raptoꝛes in alienis. Sed audite
vos impij raptoꝛes ꝗd dicit ſpũſſanctus per
Job.xxvij. Hec eſt pars impij apud deuꝫ.ſi
multiplicati fuerint filij eius in gladio erunt
id ē.occidũtur. ꝛ nepotes eius non ſaturabũ
tur pane.i.fame moꝛient̃. ꝛ qui reliꝗ fuerint
ſcꝫ alij amici ex eo ſepelient̃ in interitu.hoc ē
ſepultura aſini cuius cadauer dimittit̃ i cam
po conſumi. ꝛ vidue eoꝝ non ploꝛabũtur ſcꝫ
in funeris ſepultura. Tertiũ mandatum ē ꝙ
caſtitatem teneãt. ꝛ hoc ponit Ariſto.in li.đ
re.pꝛincipum dicēs ad Alexãdrum ꝙ debe/
at ſeruare caſtitatem dicens. Caſtitas vitam
ꝓlongat.ſanitatem ꝯſeruat.coꝛpus optime
qꝫ diſponit. Milites autē debent eſſe foꝛtes
ad reſiſtendũ inimicis. Sꝫ qꝛ luxuria effemi
nat. quod Alexander dixit in ſecretis ſecre=
toꝛum. Luxuria femineos facit moꝛes.iđ ne
ceſſe eſt ꝙ ſint caſti. ꝛ hoc mandatũ ſeruauit
beatus Martinus eo ꝙ virgo ꝑmãſit. ꝛ pt
de eo exponi illud Apoc.xiiij. Hic ē qui cuꝫ
mulieribus non ē coinquinatus. ꝟgo em̄ per
manſit. C ¶ Religioſi etiam habent tria
mãdata. Pꝛimũ eſt vt obedientiã habeant.
Secũdũ ꝙ ꝓꝑa contemnãt. Tertiũ vt votuꝫ
caſtitatis ſeruent.de quibus habet̃ extra de
ſtatu mona.c.cũ ad monaſteriũ. abdicatõ ꝓ
pꝛietatis ſicut ꝛ votum caſtitatis adeo anne
xa ſunt regule monachoꝝ ꝙ nec ſummꝰ pon
tifex poterit cum ipſis diſpnſare . quia dicit
ſanctꝰ Thomas ſecunda ſecũde.q.lxxxviij.
Caſtitas ē quoddam eſſentiale ſtatui religi=
onis.hec mandata ſeruauit beatus Marti
nus in ſtatu monachali. Fuit em̄ obediens.
quod teſtat̃ Seuerus in legenda. cũ ammo=

nitus eſſet a dño ꝑ ſopoꝛem vt viſitaret pa=
rentes ſuos mox volũtatẽ ſuã deſeruit et di=
uinã volũtatẽ fecit. ſm illḋ Mat. xxvj. Nõ
ſicut ego volo ſꝫ ſicut tu vis pr̃. Fuit contẽp
toꝛ terrenoꝝ. qꝛ in ſuo monaſterio tã paupeꝛ
fuit ꝙ de radicib⁹ herbaꝝ vixit. ⁊ potuit di=
cere cũ ſancto Bernardo. Quid nobis de di
uitijs que nec vere nec noſtre ſunt. Fuit ⁊ ca
ſtus vt ſupꝛa. ⁊ põt dicere illud Thobie. iij.
Mũdam ſeruaui aiam meã ab oĩ ↄcupiſcen
tia. B ¶ Epi etiã hñt tria mãdata. Pꝛi=
mum eſt ꝙ ſint hoſpitales ⁊ paupm recepto
reſ. ſm ꝙ ponit̃ i cañ. xvj. q. vij. qm̃. ibi dꝛ ꝙ
res coꝝ dñt eſſe cões ad ſuſtẽtatõnem ꝑegri
noꝝ. Scdm ꝙ ſint pꝛudẽtes. Tertiuꝫ ꝙ ſint
doctoꝛes. ⁊ hoc ꝓbat apl'us. j. Timothe. iij.
Opoꝛtet epm̃ eſſe hoſpitalẽ. pꝛudentẽ. ⁊ do=
ctoꝛem. Hec mãdata ſeruauit beatus Mar
tinus. Fuit em̃ hoſpitalis nulli paupi hoſpi
tium denegãdo. Ipe fuit alter Loth q̃ ſede/
bat in foꝛibuss domus ſue peregrinos expe
ctando. Gene. xix. Fuit ⁊ pꝛudens ſm ꝙ ca=
nit̃ de ipo. Qui pius pꝛudẽs hũilis pudic⁹
ſobꝛius caſt⁹ fuit ⁊ quietus. Pꝛudẽs in ſub
tili demonis cognitione. legit̃ in dialo. Seue
ri ⁊ galli. ꝙ quedaꝫ vacca a demone agitata
cũqꝫ vbiqꝫ ſeuiret ⁊ multos ↄfoderat ⁊ ver/
ſus Martinũ ⁊ ſocios ſuos in itinere furibũ
da concurreret. ille manu eleuata iubet eam
ſiſtere qua immobili ꝑmanente vidit demo=
nem doꝛſo eius inſiſtentem quẽ increpat di=
cens. Diſcede ⁊ euaneſce a pecude ⁊ innoxi=
um aial agitare deſiſte. Illo aũt ꝓtin⁹ diſce=
dente vacca ad pedes eius ꝓſternit̃. ⁊ ad ei⁹
imꝑium cũ oĩ mãſuetudine ad gregẽ ſuũ re=
uertit̃. Fuit etiã doctoꝛ egregius. qꝛ ſalutis
oſtẽdit viã verbo ⁊ facto. Vbo doctrine ⁊ ex
emplo bone vite. ꝓpter hãc mandatoꝝ obſ=
uantiã dilect⁹ fuit a pr̃e. ſic ⁊ nos ſi ab eo vo
lumus diligi mãdata eius neceſſe ẽ teneri. qꝛ
dicit dñs Joh. xiiij. Si q̃s diligit me ſermo
nem meũ ſeruabit ⁊ pr̃ meus diliget euꝫ ⁊c̃.
Filius eũ dilexit eo ꝙ eũ totũ angelis com=
mẽdauit dicẽs. Martinus adhuc cathecu=
min⁹ hac veſte me ↄtexit. ⁊ hec dilectio mar
tini erga xp̃m fuit ex paupeꝝ compaſſione q̃
bus veſtimẽta ſua tribuebat. vt habes in le=
genda. ⁊ non ſolũ eis veſtes tribuebat ſed ⁊
eos alebat iõ xp̃s eũ ñ tm̃ coꝛaꝫ ãgelis ſed co
ram tota curia celeſti honoꝛabat dicẽs illud
Mat. xxv. Eſuriui ⁊ dediſti mihi mãduca=
re. Si igit̃ vis o xp̃iane a xp̃o filio diligi mi=
ſericoꝛdiã erga paupes habe. qꝛ hoc ẽ neceſ
ſe ſicut dicit Leo papa in ſermone. Miſeri=
coꝛdie virtus tãta eſt vt ſine illa cet'e vtutes
ſi ſint ꝓdeſſe non pñt. Quis em̃ q̃s fidelis ſit
ſtatu etiã ſobꝛi⁹ ⁊ alijs maioꝛibus oꝛnat⁹ inſi
gnijs. ⁊ ſi miſericoꝛs non ẽ miſcdiam non me
retur. Spũſſanct⁹ etiã eũ dilexit eo ꝙ in ſpe=
cie ignis ſup caput ei⁹ appuit. ⁊ hec dilectio
fuit ꝓpter humilitatis retentionem. Refert
Seuerus ꝙ beatus Martinus fuit mlťe hu
militatis. nam lepꝛoſum quẽdam cũctis hoꝛ
ribilẽ obuiũ pariſius hñs ipſi⁹ gl'iatus ẽ atqꝫ
benedixit ſtatiqꝫ mũdatus ẽ. Etiã vno ſeruo
ↄtẽtus cui cã humilitatis ſepius calceos de=
trahebat ⁊ pedeſ abluebat in ſecretarioqꝫ re
ſidens nũqꝫ cathedra vſus ẽ. nã i eccl'ia ipm
nemo ſedere ↄſpexit. Sic ⁊ nos ſim⁹ hũiles.
vt ſpũſſanctus nr̃as inhabitet mẽtes. q̃a di
cit̃ Eſa. vlti. Sup quem requieſcet ſpũs me
us. niſi ſup humilem. ⁊ q̃etum ⁊ trementem
vba mea. Etiam dicit Caſſiodoꝛus ſup pſ̃.
In vallibus quidem humiliũ aiaruꝫ fontes
manant ⁊ trãſeunt flumina celeſtium gr̃arũ.
Et ſcias ꝙ non ſolum deitas ipm dilexit ſcꝫ
pater ⁊ filius ⁊ ſpũſſanctus. Sed etiam regi
na ⁊ pꝛicipiſſa celoꝝ vgo maria ꝙ ex hoc ap
paruit. qꝛ ipm ſepi⁹ viſitauit. Refert̃ in dia
logo Seueri ⁊ Galli dum Martinus in cel
la ſolus ſederet Seuerus ⁊ Gallus eius di=
ſcipuli ꝑ foꝛibus expectarent plures ſecum
audierũt inſimul loquẽtes. de quo cũ ipſum
poſtmodũ req̃ſiſſent ait. Dicã vobis. ſꝫ q̃ſo
nulli dicatis. Maria. Agnes. et Cecilia ad
me venerũt ⁊ non tm̃ illo die ſed ſepi⁹ ab eis
ſe confeſſuſ ẽ viſitari. Et q̃re hoc. certe ꝓpter
ſuã mũdiſſimã dignitatẽ q̃ pollebat ⁊ nũc pt
ſibi dicẽ maria. Doꝛmi mecũ. hoc ẽ req̃eſce ⁊
fruere delitijs meis ⁊ amoꝛe. qꝛ btiſſima re/
gina ſp diligit vgines tãqꝫ ſibi ſiľes. ſm illḋ
Ecc̃i. xiij. Oẽ aial diligit ſibi ſiľe. O hõ bõa
eſt dilectio marie. qꝛ quẽ ipa diligit nũqꝫ in
eternũ peribit. Si ergo ab ea viſ diligi ſerua
vginitatem. Angeli ipm dilexerũt q̃ ſue ſan
ctitati quotidie aſtiterũt ⁊ ei miniſtrauerũt.
ita vt de ipo exponi põt illud dictũ. Milia
miliũ miniſtrabãt ei ⁊ decies milies ⁊ cẽtena
milia aſſiſtebãt ei. qꝛ dꝛ Mat. xxiiij. Vbicũ=
qꝫ fuerit coꝛpus. ſ. xp̃i illic ⁊ ↄgregabunt̃ aq̃
le. i. angeli qui dicunt̃ aquile. qꝛ imediate re
cte deũ qui ẽ ſol iuſticie irreuerberatis ocul'
ↄtemplãt̃. ſm illud Mat. xviij. Angeli eoꝝ
ſp vidẽt faciẽ pr̃is mei ⁊c̃. Tota celeſtis cu=
ria ipm dilexit. qꝛ hodie in ſuũ conſoꝛtẽ acce
pit. ſm ꝙ ipe ait. Sinus abꝛae me recipiet.
hoc ad pꝛimũ. Quãtum ad ſecundum cõmẽ
mendat̃ beatus Martinur a ſimili adeptõe
qꝛ cũ ſanctis aiabus adoptionẽ ẽ adept⁹. et
tãgit̃. ſiľem fecit illũ i gl'a ſãctoꝝ. ¶ Circa

qđ notandū. Panthera ſm Iſi. lib. xij. Eſt
omniū aialiū amic⁹ excepto dracone quē val
de odit. hȝ eni cū oib⁹ aialibus ſilitudinē. qꝛ
cū nigris habȝ nigredinem. cū albis albedi-
nē. ⁊ cū flauis flauedinē. qꝛ ex maculaꝝ alba
rū nigraꝝ flaucaꝝ tota pellis varietate deco
raẗ. iđ oia aialia vt dicit Phiſologus audiē
tia vocē ei⁹ ad ipſū veniūt. Draco autē ſi ap
propinquauerit ⁊ ei⁹ vocē audierit territus
cito fugit. Myſtice ꝑ pantherā quo ad pro-
poſitū intellige beatū Martinū qui habuit
ſilitudineȝ cū oibus ſanctis. ita vt de ipo ex-
poni pōt illud Eccī. xliiij. Bn̄dictionē oium
gentiū dedit illi. Reuera cū angelis excellen
tem habuit dignitatē ⁊ puritatē. iđ pōt com-
parari vitro qđ vnū colorē cuiuſlibȝ liquoꝛl
oſtendit clare. Sic ipſe qđ totum habuit in-
tus in conſcientia oſtendit per claram cōfeſ-
ſionē. ita vt de ipſo pōt exponi illud Apoč.
xxj. Platee eius ſcȝ conſcientie aurū mūdū
⁊ vitrum perlucidum. Secūdo cum patriar
chis habuit iuſticiam ⁊ longanimitatē. Fuit
eni multe iuſticie. Nam cum impator Ma-
ximianus ipſū inuitaſſet ⁊ ei primo poculum
allatū fuiſſet ſperantibus cunctis vt p⁹ ſe re
gi tribueret. Martin⁹ preſbro ſuo dedit nul
lā exiſtimās dignitatē digniorē qui p⁹ ſe de-
beret libere ⁊ indignū ſe iudicās ante regem
aut regis ꝓximos preſbro pretulit. Tertio
cū prophetis habuit ſubtilitatē. Sicut enim
legitur in legēda beati Britij eius diaconi q̄
ei multa cōuitia inferebat. Nam cum quidā
pauper martinū quereret dixit Briti⁹. Naȝ
ſi illū delirū queris proſpice eminus ille eſt q̄
quaſi amās cetum proſpicit. cum ergo paup
a martino qđ petiſſet recepiſſet Britiū ad ſe
vocans ait. An ego delirus videoꝛ. Britius
qđ cū ille ꝓ verecūdia dixiſſe negaret ſibi di-
xit. Nonne aures mee erant ad os tuū quan
do hec loquebaris. Amen dico tibi oraui ob
hoc dn̄m vt tu mihi in ep̄atu ſuccedas. ſȝ ſci-
as te in ep̄atu multa paſſurum aduerſa. Naȝ
in. xxx. ep̄atus ſui anno cōcepit ⁊ crimē epi-
ſcopo impoſuit quapropter de dioceſi expul
ſus fuit. Similiter obitū ſuum longe ante ſci
uit ⁊ fratribus reuelauit. Quarto habuit cū
apoſtolis in orando aſſiduitatē. quia ſič Pe
tr⁹ ⁊ Johannes aſcenderunt in templum ad
horam orationis nouā. Acẗ. iij. Et Bartho-
lomeus centies in die ⁊ cēties ī nocte genua
flectens orauit. Ita vir ſanct⁹ Martin⁹ nū-
q̄ꝫ vllā horā vel momentū preterijt qua non
orationi aut lectioni icūberet inter legenduȝ
tm̄ ⁊ operandū ꝓ quodam laboris leuamine
nūq̄ꝫ animū ab oratione relaxabat. Et ponit
ſimile Seuerus exēplū dicens. Sicut fabris
ferrarijs moris ē vt inter opandū ꝓ quodaȝ
laboris iuuamine incudē vberāt. ita. b. mar-
tinus dū aliquid ageret ſemꝑ orabat. Quin
to cū martyribus habuit patiētiā ⁊ ſtabilita
tē. ſaltē eni in omnibus patientiā ſeruabat.
ꝙ cū eſſet ſūmus ſacerdos impune ſepe a cle
ricis ledebaẗ nec a ſua eos ꝓpter hoc chari-
tate repellebat. legiẗ in ſepedicto dialogo cū
Martinus quadam vice hiſpido nigro ⁊ pē
dulo pallio circūtectus ſua ſuper aſella ꝓce
deret equis ecōtra venientib⁹ expauefactis
militantes in terram ꝑcipitati ſe dederūt ſal
tui. propẗ qđ martinū arripientes grauiter
eū percuſſerunt. ille autē patiens vt mut⁹ ce-
dentibus prebebat terga illi autē magꝭ ferie
bant eo ꝙ quaſi nō ſentiens verbera cōtēne-
re videretur. Protinus autem animalia ī hu
mo fixa manebāt. vt quātūcūq̄ꝫ flagellata ve
lut ſaxa moueri nō poſſent quouſq̄ꝫ ad mar-
tinū redeuntes vt peccatū ſuum qđ ignoran
ter in eum fecerunt confiterentur ille eis licē
tiam dedit ⁊ gradu cōcito animalia ꝓceſſeꝛt
Sexto cum cōfeſſoribus habuit cōpaſſionis
pietatē. valde eni pius fuit ergo delinquen-
tes. qꝛ omnes volētes penitere cōpaſſionis
ſinu recepit. Cum eni ſemel diabolus marti-
nū rep̄henderet cur ſemel lapſos ad peniten
tiam reciperet. Et reſpondit. Si tu ipe o mi
rabilis ab omni infeſtatiōe deſiſteres ⁊ te tu-
orum factoꝝ peniteres ego tibi cōfiſus ī do-
mino ieſu chriſto miſericordiā pollicerer.
Septimo cū ſanctis virginibus habuit au-
ſteritatē. neceſſe ē eni v̄gines dominicas ha-
bere abſtinentias. ſič docet beatus Aug⁹. in
libro ad ſacras virgines. Dominica inq̄t vir
go ad extinguendum libidinis flammas ieiu
nijs ⁊ abſtinentijs deberet operaȝ dare ſi cu
pit laqueos diaboli inſidiātis euadere ⁊ ad
ꝓmiſſe virginitatis ꝓmia ꝑuenire. Sic beat⁹
martinus vt teneret virginitatē corpus ſuuȝ
ieiunijs ⁊ ceteris auſteritatibus afflixit. Re
fert Seuerus in ep̄la ad Euſebium cū marti
nus in quandam ſuam dioceſim veniſſet le-
ctumq̄ꝫ ſibi plurimo ſtramine clerici ꝓparaſ
ſent ille ibi req̄eſcēs inſuetā mollicię ꝑhorre
ſcit. ipe eni nudo humo vno tm̄ cilicio ſupia
cto cubare cōſueuerat. quare ꝑmot⁹ ſurgenſ
ſtramentū omne proiecit ⁊ ſe ſuꝑ nudum hu
mum collocauit. Circa mediam vero noctē
tota illa pallea igne accenditur ⁊ Martin⁹
excitatus duȝ exire temptaret ⁊ nequiret ab
igne capitur ⁊ eius iam veſtimenta vreren-
tur. Crucis igitur emittens ſignaculum in
medio ignis intactus permanſit. ⁊ flammas

ſenſit cedentes ꝗs prius expert⁹ fuit vrentes
monachi ꝗ excitati ꝯcurrūt ⁊ Martinū quē
iā cōſumptū putabāt de medio flāmaꝝ illeſū
deduxerūt. ⁊ qꝛ beat⁹ martin⁹ cū oībus ſan-
ctis ſimilitudinē habuit. idcirco oīs celeſtis
exercitus in ſuo deceſſu ad ipſū venit ⁊ glo-
ſe in celū vſqꝫ ꝑduxerūt. ibi eni fuerūt angeli
pr̄iarche ⁊ ꝓphe ſcḋm ꝙ canens teſtat̄ eccl̄ia.
O beatū virū in cui⁹ tranſitu ſanctoꝝ canit
numerus angeloꝝ. Exultet chor⁹ oīmqꝫ cele
ſtiū virtutū occurrit pſallentiū exercit⁹. ⁊ h̄
ꝓbat̄. Legit̄ eni ꝙ beatus Seuerinus Colo
nieñ. ep̄s cū dñica die ſacra loca p⁹ matutias
circūiret q̄ hora vir beatus Martin⁹ obijt
audiuit choꝝ canentiū in ſublimi vocātqꝫ ar
chidiaconū interrogauit eū ſi aliq̄d audiret.
⁊ cū ille diceret ꝙ nihil monuit eū ep̄s vt di-
ligent̄ auſcultaret. archidiaconus cepit col-
lū ſurſū extendere ⁊ aures erigere nec ⁊ tunc
audire potuit. Tūc proſtrati ambo in terraꝫ
dñm dep̄cabant̄ vt hec eū diuina pietas per
mitteret audire. erect⁹ aūt ſurſuꝫ interroga-
uit ep̄s. Quid audis? Voces inq̄t pſallentiū
tanqꝫ in celo audio. ſed q̄d ſit ꝓrſus ignoro.
Cui ille. Ego tibi q̄d ſit narrabo. Dñs meus
Martinus ep̄s migrauit ex h̄ mūdo ⁊ nunc
eū angeloꝝ exercitus ⁊ ſanctoꝝ canendo de-
ferunt in excelſis ⁊ q̄uis oēs angeli ⁊ electi
ad ei⁹ trāſitū venerūt tñ, dracones īfernales
ad ip̄m accedere nō potuerūt ⁊ in morte reti-
nere voluerūt. ſed cū nihil ſuū in eo inueniſ-
ſent ꝯfuſe receſſerūt. ſed electi ip̄m cum glīa
in celū deduxerūt vbi nūc cū angelis gaudet
exultat cū pr̄iarchis ibi iubilat cū apl̄is plau
det cū martyrib⁹ intonat cū ꝯfeſſorib⁹ decan
tatqꝫ cāticū nouū cū mundiſſimis virginib⁹
Ipſumqꝫ quidē debem⁹ honorare ⁊ venera
ri ⁊ diligere ꝓpter bñficioꝝ multiplicitatem
que ab ip̄o recepimus vniūſi. aliq̄ eni recipi
unt bñficia t̄palia. qꝛ ſepi⁹ pauperib⁹ adhuc
ſubuenit. Alij bñficia corporalia. qꝛ multos
infirmos ſanat. qꝛ legit̄ ꝙ p⁹ mortē ei⁹. xliiij.
anno cū ſanctus Perpetuus eccleſiam am-
pliaſſet ⁊ in ea corpus beati Martini tranſ-
ferre vellet fuerunt duo ſocij vn⁹ cec⁹. alt̄ cō
tractus. cecus cōtractū gerebat ⁊ contractuſ
ceco viā mōſtrabat. Sicqꝫ mendicantes ml̄-
tā pecuniā acquirebāt. audientes aūt ꝙ cor-
pus. b. martini ſanabat infirmos. Cū ī tranſ
latione corp⁹ extra eccl̄iam ꝓceſſionalit̄ de-
duceret̄ fugierūt ne forſitan curarent̄. nole
bant eni ſanitatē cōſequi ne deperirent mu-
nera queſt⁹ ſui. q̄propter ſe ad aliū vicū trāſ
ferebant ꝑ quē corp⁹ nequaq̄ duci putabāt
Cū eni fugerēt ex improuiſo ei⁹ corpori ob-
uiauerunt. ⁊ qꝛ deus multa bona p̄ſtat inui-
tis ambo contra eoꝝ voluntatē ꝯtinuo ſunt
curati licet de hoc plurimuꝫ triſtarent̄. Alij
recipiunt ab ip̄o officia ſp̄ūalia. qꝛ ml̄tos pec
catores ad ſe cōuertit. Alij aūt bñficia eterna
vt illi qui deuote ſibi ſeruiūt q̄bus impetrat
gaudia celoꝝ. ad que nos ꝑducat ieſus xp̄s
marie filius in ſecula benedictus.

¶ De ſancta Katherina Sermo primus

Regnum tuum
regnū omniuꝫ ſeculoꝝ. ita ſcribit̄
ps. cxliiij. Reges terre conſueue
runt habere fortia regna de quibus ſuos ꝓ-
pellunt inimicos. ⁊ quāuis fortia ſint ⁊ bene
munita interdū tñ per hoſtes debellantur et
lucrant̄. ⁊ ſi nō vi tunc cum cautela. ¶ Et
h̄ figuratū ē Dañ. v. de rege Balthaſar q̄ ha
buit regnū babylonie cui⁹ metropol̄ fuit ba-
bylon ciuitas. de qua dicit Hiero. ſup Eſa.
xiij. ꝙ ei⁹ muri ſedeci milia paſſuū erāt ab an
gulo in angulū. ibiqꝫ erat turris triū milium
paſſuū in altitudine. huius materia fuerunt
lateres cocti ex bitumine indiſſolubili qꝛ nec
igne nec aqua cōſumi vel diſſolui potuit. ⁊ lꝫ
tā fortit̄ fuiſſet munita eſt tñ per Titū ⁊ Da-
rium reges perſarū capta ⁊ deſtructa. qꝛ vſi
ſunt tali cautela. quia Titus miſit Euphra
tē fluuiū lōge a ciuitate ꝑ pl̄es riuos ⁊ alueū
qui fluebat per ciuitatē fecit vadabilem et ꝑ
ipſum ingreſſi ſunt hoſtes ſub muro nam ali
ter capi nō potuiſſet. Cū tanti erat muri am-
plitudo ꝙ ſup eum viginti quadrige ſimul
poſſent eē vt dicit magiſter Pe. i ſcho. hiſt.
Myſtice rex celoꝝ chriſtus ⁊ dominus vni
uerſe creature ⁊ t̄re habuit forte regnū btiſſi
mā virginē Katherinā in qua per grām ſuā
quottidie habitabat quēadmodū rex in ſuo
regno glorioſo de quo eccl̄ia magnam predi
cat gloriam. ſcḋm illud pſ. Gl̄iam regni tui di-
cent ⁊ potētiā tuā loquent̄. Ipſa figurata ē
per regnū babylonie. qꝛ babylon interpreta
tur cōfuſio. ip̄a autē cōfudit hodie maxenti-
um regem ⁊ diabolū qui nullo modo ipſam
expurgare potuerūt. ita vt de ip̄a pōt dici il
lud Judith. xiiij. Una mulier fec̄ ꝯfuſionē i
domo regl Nabuchodonoſor. Ip̄i eni nec ꝑ
vim martyrij nec ꝑ calliditatē blandimenti
ipſam cape valuerūt. iō predicta v̄ba d̄ ipſa
dicunt̄. In quib⁹ a duob⁹ cōmēdat̄. Primo
ab interna decoratōe. ibi regnū. Scḋo ab et̄
na violatōe. ibi regnum oīm ſeculoꝝ. Circa
q̄d notandū. tradunt terrarum deſcriptores

ꝙ terra inhabitabilis varia hꝫ regna q̃ ſunt
rebus nobiliſſimis pulcherrime decoꝛata.
Nã arabia ſm̃ Iſi. li. xv. oꝛnat̃ thure ⁊ mir-
rha ⁊ cinnamomo. Ibi naſcitur fenix vnica
mundi auis ⁊ varia gemmaꝝ mltitudo. afri
ca oꝛnat̃ auro ⁊ argẽto ⁊ fructibꝰ oliuis. In
dia fulcit̃ fructibꝰ vberrimis. qꝛ bis in anno
fruges nutrit atqꝫ gignit. ſꝫ i h̃ regno habet̃
auis pſitacus ⁊ lapides pꝛecioſi. tñ p̄ oibus
regnis ẽ magis illis decoꝛata Hibernia que
eſt regnũ anguſtũ in europa. Hoc inquã re-
gnũ eſt campis vberrimũ fontibꝰ ⁊ flumini-
bus irriguũ pꝛatis ⁊ ſiluis amenũ ⁊ gẽmife-
rũ. ibi gignit̃ lapis iris q̃ ſoli appoſitus foꝛ-
mat in acie celeſtẽ arcũ. ibi ſunt loca in q̃bus
cadauera moꝛtuoꝝ nunq̃ꝫ marceſcũt. ſꝫ per-
manent ſemꝑ incoꝛrupta. ibi eſt inſula par-
ua in qua homines non moꝛiunt̃. ſed nimio
ſenio affecti vt moꝛiant̃ extra inſulam defe-
runt̃. ibi nullus eſt ſerpẽs nec rana nec ara-
nea venenoſa. ſed tota terra adeo veneno eſt
cõtraria vt terra inde delata ⁊ diſperſa ſuper
ſerpentes eos perimat. Et ſi in hiberniã defe
rant̃ ſtatim moꝛiunt̃. ¶ Myſtice per ter
ram illã intelligit̃ illa terra bñdicta ⁊ amena
⁊ delitijs plena quã deſiderauit pſ̃. dicens.
Poꝛtio mea dñe ſit in terra viuentiũ. Hec i
quã terra glorioſa multa hꝫ virginea regna.
in quibus rex chꝛiſtus ⁊ ſponſus in illis tan
q̃ꝫ mundiſſimis habitare delectat̃. quia dic̃
Rich. de ſanc. vic. ab eterno valde familiari
exiſtit ⁊ amicus feliciſſime v̉ginitatis ipſe cã
doꝛ ⁊ puritatis ⁊ caſtitatis. Nã ꝑ regna hic
ſacras virgines intelligo quibꝰ rõ quaſi rex
⁊ anima quaſi regina ſuũ populũ ſcꝫ cogita-
tiones ⁊ operationes bñ rexerunt ⁊ quo ad
deũ direxerunt. Hec ſpecioſiſſima regna ſũt
pulcherrime decoꝛata auro deuote oꝛatiõis
thure humilitatis mirrha cõtinentie ⁊ caſti-
tatis cinamomo tẽperãtie ⁊ charitatis. qꝛ cin
namomũ ẽ ſiccũ ⁊ calidũ ſignificãs ſiccitatẽ
in carne ꝑ tẽperantiã ⁊ feruoꝛẽ charitatis in
anima. in eis fuit fenix vnica auis chꝛiſtus.
Ipſe fuerũt decoꝛate auro pietatis. Sed tñ
cũ oibus ſanctis virginibus decẽtiſſime oꝛ
nata ẽ beata Katherina virgo. ipſa quidem
ꝑ regnũ hiberniũ eſt deſignata. Recte enim
ſicut hibernia eſt ſpatio terraꝝ anguſtioꝛ ſꝫ
ſitu fecundioꝛ. Sic ipſa fuit anguſta ꝑ veraꝫ
humilitatẽ. iõ interpꝛetat̃ quaſi vniuerſalis
ruina. qꝛ oĩe edificiũ diaboli in ea ruit. Nã
ruit edificiũ ſupbie ꝑ humilitatẽ quã habu-
it. carnalis concupiſcentia per virginitatem
quã cõſeruauit. Cupiditas mundana i eo ꝙ
mundana deſpexit. ⁊ ſic vtiqꝫ fecunda fuit in
diuina gratia. qꝛ dicit Auic. in li. de q̃ttuoꝛ
diluuijs. in vallibus ⁊ ſolitudinibus que ꝓ-
fundis diluuijs accidũt vt frequent̃. ⁊ ponit
cõmentatoꝛ rõnem. qꝛ ob cõcauitatẽ ſui ⁊ po
roſitatẽ valles deſerte ſeu ſolitudines de nu
bibus violenter ad ſe ꝑtrahunt ipſas aquas
Sic in vallibus humilitatis in quibꝰ fuit be
ata Katherina inundatio contigit celeſtis gr̃e
⁊ diuine. Teſte Auguſtino q̃ ait. Sic aqua
affluit ante valles ſic gratia ſpũſſancti ad hu
miles que fecundat eoꝝ mentes. In hoc no-
biliſſimo regno beata Katherina ẽ campus
vberrimus. ſ. coꝛ mundiſſimũ in quo creue-
runt omnia genera frumentoꝝ. ꝓduxit nan-
qꝫ triticum pure fidei ⁊ crudelitatis ⁊ nõ lo-
lium infidelitatis. quia canitur de ea. ſpecie
coꝛpoꝛis decoꝛa nimis emicuit ſed fide ſup-
no ſpõſo placuit. Attulit hoꝛdeũ ſpei ⁊ auſte
ritatis. qꝛ per ſpem quã a deo habuit valde
auſtera in coꝛpoꝛis maceratione fuit vt dice
re poſſit illud. j. ad Coꝝ. ix. Caſtigo coꝛpꝰ me
um ⁊ in ſeruitutẽ redigo. pꝛotulit etiã ſiligi-
nẽ ꝑfecte charitatis. iõ pꝛopt̃ has v̉tutes ca
nit̃ de ipſa. O mat̃ noſtra ter ſãcta quaterqꝫ
beata. Ter ſancta. ſ. pꝛopt̃ fidẽ ſpẽ ⁊ charita
tẽ. quaterqꝫ btã. ꝓpter quattuoꝛ v̉tutes car-
dinales. ad hunc campũ bñdictũ nos ſedule
ꝯfugere opoꝛtet. qꝛ dicit Pli. in ſpec̃. natu.
Tẽpoꝛe peſtilentie chariſtie hominũ multe
aues regales. puta vultures ꝯueniunt intra
campum. cuius rõ ẽ Intra platearium aues
naturales quodã inſtinctu in regionibus q̃s
peſtilenticas ⁊ coꝛruptas ſentiũt cadauera
mox inquirunt. ⁊ hoc ſm̃ Are. in apparitõe
comete maxime ſolet euenire. Ita nos in tꝑe
tribulationis refugiũ habeamꝰ ad beatã vir
ginẽ Katherinã que in omnibus neceſſitati-
bus nr̃is celica adiutrix ẽ. Refert venerabi-
lis ep̃s apiarius ꝙ quedam in holandrie ꝑti
bus reliquie. b. Katherine in quodã hoſpi-
tali celebꝛes habent̃ quas nuncij hoſpitalis
ad diuerſas mundi ꝑtes ⁊ eccl̃ias ꝯferebant
accidit autem quodam tꝑe ab incarnatione
domini. M. cc. v. vt iſti nuncij in via eſſent
⁊ fluxum maris obuiũ venire viderũt ⁊ a flu
xu effugere nõ poterãt tũc vnꝰ ꝯfidẽtia plenꝰ
cũ capſa vbi reliq̃e erãt fec̃ circulũ i arena ⁊
flexis genibꝰ ⁊ lachꝛymis intra celũ adiuto-
riũ vocauit ſcẽ Katherine mira res veniens
fluxꝰ circulũ circũit eleuauit ſe mare vt ſpu-
mas itonuit ad cubitos aſcẽdẽdo. xl. i circulũ
ãt fcm̃ gutta aq̃ nõ intrauit. viri aũt nouẽ q̃ i
teriꝰ erãt expectauerũt q̃uſqꝫ mare recurre-
ret ad ſuũ curſũ ⁊ tũc exeũtes ꝑ totã t̃rã iau-
ditũ miraculũ diuulgauerũt. i iſto regno ſũt

ſontes irrigui grāꝝ. ℭ Refert Pli.i ſpeč.
natura. Quanto aliquis fons magı̄ exhauri
tur tanto magis dulcior fieri approbať. Cu=
ius ratio eſt ſm Conſtan. quia quanto aqua
recēti⁹ ex terre viſcerib⁹ meatus erūpit tāto
magı̄ dulceſcit. Cū aūt fons hauſtus ſedule
fuerit aq̄ recēs ⁊ imputrefacta ſuccedit. Jta
in ꝓpoſito quāto magı̄ gratia Katherine ex
ſuo puriſſimo corde euacuata exhauſtaq̄ꝫ fu
erit tāto cuilibꝫ ſuauior appebit. ita vt dice=
re poſſit illō Cañ. vj. Pulcra es amica mea
ſuauis ⁊ decora. Ad hūc fontē ſue grē ſedule
cōfluere debem⁹ vt noſmetipſos renouemus
⁊ ſanemus. Recte ſic facit aquila. ſicut dicit
Auguſtin⁹ ſup pš. ⁊ Pli. in ſpe. natu. ꝙ i ſe=
nectute patitur caliginē in oculis ⁊ grauedi=
nem in pennis. ita a natura inſtruiť vt fonteꝫ
aque ſcaturientis querat quo cito aſcendit i
aera quantū pōt donec ex calore aeris vola=
tus ſtomach⁹ incaleſcit. ⁊ ſic ex calore poris
apertis ruit in fontē ⁊ reſumit vires. Sic q̄s
ē inter nos cui⁹ oculi mētales nō caligauerit
ex peccato? certe nullus. ſed pōt dici de q̄libꝫ
illud Geñ. xxvij. Senuit Jſaac ⁊ caligauerť
oculi eius. Jſaac interpťať riſus. ⁊ ſignificat
peccatorē qui dign⁹ ē deriſione. ſm illō Pro
uerb. j. Ego quoq̄ꝫ in interitu vr̄o ridebo. ſꝫ
quilibet noſtꝝ dicere pōt cū pš. Jniquitateſ
mee ſupgreſſe ſunt caput meū. Et q̄ꝛ eſt fons
fugiamus per deſiderium ad beatiſſimā vir=
ginem Katherinam apud quā eſt fons vite.
⁊ in illo imergamur ⁊ ſic renouamur. vt qui=
libet noſtrū dicat illud pš. Renouabitur vt
aquile iuuētus tua. Per aquā hui⁹ ſanctiſſi=
mi fontis loti ſūt q̄nquaginta doctiſſimi ora
tores purphyrius cū ſuis militibus ⁊ regina
iō caniť nūc de ipſis ſanctoꝝ velut aq̄le iuuē=
tus renouať ⁊ florent vt lilia in ꝯſpectu dñi.
Jn hac ameniſſima puella velut fructuoſo
regno cōpantur delitioſa ⁊ amena q̄ ornant
roſe benignitatis ⁊ viole humilitatis ad hec
prata tranſeam⁹. q̄ꝛ diciť Prou̇. xxvij. Aper
ta ſunt prata ⁊ apparent herbe virētes. Sed
quid ibi agemus? certe colligemus roſas be=
nignitatis ⁊ māſuetudinis. q̄ꝛ ſm pš. Man
ſueti autē hereditabūt terrā ⁊ delectabūtur
in multitudine pacis. Colligamus lilia puri
tatis. vbi eni puritas vt ait plato in fedrone
ibi ⁊ ipſa vere diuinitas atq̄ꝫ ea que diuinita=
tis fuerit adeſſe ꝓbanť. Colligamus rutam
caſtitatis. quia ſm Dio. de cele. hierar. i per
fecta mentis ⁊ corporis caſtitate nunq̄ꝫ aliq̄s
placuit oculis diuinitatı̄ excelſe. Colligam⁹
igitur violas humilitatis. quia vt ait Rich.
de ſancto victore. Humilitas hominem deo
recōciliauit. orationem in celuꝫ leuat. hoſtes
pacificat. homines in pn̄ti vita ⁊ i futura eri
git ⁊ exaltat. Jn ipſa beata Katherina fuit ſil
ua vberrima virtutū arborib⁹ plena. ibi ē ce
drus cōtēplatiue vite oliua miſericordie pal
me victorie cypreſſus bone fame. Ad hāc ſil
uam pergamus ibiq̄ꝫ ramos virtutū franga
mus. Frangam⁹ igiť ramos cedri cōtempla
tionis. q̄ꝛ dicit Plat⁹ in gurgu. Dulcem qui
dem gerunt memoriā gaudioꝝ qui ꝯtēplanť
gaudia beatorum Frangamus ramos oliue
miſerationis que neceſſaria valde ē ad ſalu=
tem. Q̄ꝛ vt ait Damaſ. ꝯtra errores grecorū
libro. viij. Jndignus ē miſericordia ⁊ clemē/
tia diuina qui nō anxiať. Frangam⁹ etiā ra=
mos palme victorie. q̄ꝛ ſic beata katherina
vicit hoſtes ſuos mundū carnē ⁊ diabolum.
ita ⁊ nos faciam⁹. Q̄ꝛ dꝛ Apoč. ij. Qui vice=
rit nō lediť morte ſcđa. ⁊ ibidem. iij. Qui vi=
cerit dabo ei ſedere mecuꝫ. ſedere in throno
meo. Frangam⁹ deniq̄ꝫ ramos cipreſſi bone
fame. q̄ꝛ melius ē nomen bonū. i. fama bona
q̄ꝫ diuitie multe. Prou̇. xxij. Jllud regale re
gnum beata Katherina multas in ſe gēmas
virtuoſas produxit ita vt de ipſa caniť. Vir
go ſancta Katherina grecie gēma. Protulit
eni gemmā que diciť criſtallus. que iquā ſꝫ
Jſi. libro. xvj. eſt clara pura ⁊ pſpicua lumi=
nis receptiua. ⁊ ſignificat claritatē ſanctorū
angelorum quā in ſe habuit katherina. quia
theſauꝝ virginalis puritatis excellētius an=
gelis cuſtodiuit. Nam angeli puritatem ha=
bent a natura. beatiſſima autem Katherina
voluntate libera. Jdeo dicit Ambroſius in
libro de virginitate. Supergrediť ꝟginitas
conditionē humane nature maior eſt virgi=
nitas hominum q̄ꝫ angelorum. hoīes eni in
carne viuunt. angeli aūt ſine carne triūphāt.
Protulit btā Katherina gēmā adamantem
qui ſecretum reuelat. Dicit Dio. adamas ſi
poniť a marito ſub capite mulierı̄ poterit ſci=
re ſi caſta vel adultera ſit. Si eni caſta fuerit
vxor virū amplectiť dormiendo. Si autem
adultera ab eo reſilijt ⁊ de lecto cito cadit.
Jſte lapis ſignificat cognitionē ſcōꝝ ꝓphe=
tarum que fuit in btā Katherina q̄ꝛ tāq̄ꝫ pro
phetiſſa regine ⁊ vxori Maxentij ꝑdixit ꝙ
corona martyrij eēt coronāda ⁊ ad deum ita
tranſmigrāda. iō de ipſa poteſt dici illō Eſa.
xlix. Prophetā in gentib⁹ dedi te. ſuꝑ quib⁹
dicit epiſcopus Maximus in ſermone tali.
Prophetandi preſagium ⁊ fiduciam predi=
candi attribui. ꝑ te ꝓphete officia ⁊ mee diſ=
pēſatiōis ad illos ꝑferre conſtitui. Jpſa qui
dem carbunculū produxit ſm ꝙ caniť. Aue

gemma claritatis ad inſtar carbũculi. gẽma
illa ſm naturales lucet in nocte ⁊ ĩ tenebrꝭ ⁊
ꝑ oĩbus gẽmis ꝓcioſiſſima ⁊ ſignificat fidem
electoꝝ apl'oꝝ que ⁊ perfecta fuit in btã Ka
therina qꝛ fides ſua luxit in tenebꝛis infideli
um. adeo vt multos infideles luce perfectiſſi
me fidei ꝟe illuſtraret ita vt de ipa dicat̃ illꝺ
Eſa. xlix. Dedi te in lucẽ gẽtiũ. ⁊ hec fides i
ter omnes virtutes fuit in ea ꝓcioſiſſima. qꝛ
ſm Apl'm ad Heb. xj. Sine fide impoſſibile
ẽ placere deo. Hec nobilis ꝟgo genuit i ſe gẽ
mã nomine abeſcon que ſm Soli. in lib. de
mira. mundi. ẽ ferrei coloꝛis. ⁊ cũ ſemel accẽ
ſa fuerit extingui nõ põt. ſed cõtinue manet
ardens ⁊ ſignificat conſtantiam martyrum
quam habuit iſta virgo pꝛecioſa que arden-
ter ⁊ conſtanter martyrium ſitiuit. ſecunduꝫ
illud qꝺ canit̃. Martyrium ſitiens libamia
ceſaris hoꝛrens. ⁊ hec ꝯſtantia nõ potuit ab
ipa ꝑ paſſiones neqꝫ minas exterminari. qꝛ
fuit ſibi ipꝛeſſũ per ſponſũ ſuũ chꝛiſtũ ꝗ eam
ꝯfoꝛtans ait. Conſtans eſto filia ego tecũ ſũ
nil paueas. Genuit inſuꝑ gẽmã magnetẽ. b.
Katherina. hec gẽma ſm diaſco. hꝫ ꝟtuteꝫ
gratificatiuã ⁊ recõciliationis. qꝛ reconciliat
maritos vxoꝛib⁹. Et habet etiã virtutem
gratificatiuã quia auget grãm ⁊ pulchꝛitu-
dinẽ ⁊ ſignificat abſtinẽtiã cõfeſſoꝝ que btã
Katherina habuit. qꝛ duodecim dieb⁹ ſine
cibo ⁊ potu a tyranno in carcere eſt dimiſſa.
⁊ hec virtus ipſam cũ chꝛiſto recõciliauit et
ſociauit. qꝛ ei in carcere apparuit ⁊ dulciter
cõfoꝛtauit grãm ei auxit ⁊ pulchꝛitudinẽ ꝑ-
ditã ei redonauit. nec mirum. qꝛ dicit Euſe-
bius in ſermone. Abſtinentia deũ oĩpotentẽ
allicit ad ſuſcipiendũ roꝛẽ celeſtis grẽ. abilẽ
efficit. vitia abijcit draconeſqꝫ expellit. ꝓdu
xit etiã hoc bñdictũ regnũ ſaphyrũ que gẽ-
ma eſt amatrix caſtitatis. ⁊ ne affectus ei⁹ ꝑ
ĩmundiciã poꝛtantis impediat̃ opoꝛtet poꝛ-
tantẽ caſte viuere vt dicũt oẽs naturales. vñ
verſus. Si quis geſtans eam caſtiſſimus eẽ
nitetur. ⁊ ſignificat caſtitatẽ virginũ quã ha
buit virgo beata Katherina que in duobus
ſignis eſt oſtenſa. Pꝛimum quia in decollati
one ſua lac pꝛo ſanguine manauit in ſignum
nitoꝛis caſtitatis ſingulariter pꝛo excluſione
om̃is carnalis cõcupiſcentie que eſt ex ſan-
guine. Secundum ꝙ coꝛpus ſanctiſſimũ an
gelicis manib⁹ voluit ſepeliri in ſignuꝫ ꝙ in
dignũ eſſet illud coꝛpus humanis manibus
cõtractari qꝺ ab omni cõtactu humane cõta
gionis fuit alienuꝫ. In beata Katherina tã
ꝗꝫ in mundiſſimo regno nullus fuit ſerpens
deceptionis. nulla rana cupiditatis enc ali-
quod venenum iniquitatis. ſic ꝙ potuit di-
cere illud. Pꝛou. xx. Mundum eſt coꝛ meũ
purus ſũ a peccato. Ad hoc regnũ glorioſũ
omnes debemus pꝛoperare qꝛ pꝛudẽs nego
ciatoꝛ diligent̃ inquirit vbi ſunt illa regna in
quibus inueniuntur multa neceſſaria ad ſua
mercemonia. Si quiſ voluerit viſitare aliqꝺ
regnũ vt regnũ vngarie francie polonie iter
rogat vtiqꝫ an ibi ſint campi vberes fonteſqꝫ
ſalubꝛes vt mediantib⁹ fructib⁹ ſe poſſit i vi
ta ſuſtentare ibidẽ ⁊ in ſanitate ꝯſeruare. Si
aũt in aliquo regno eẽt tale ꝓrogatiuum vt
hoĩes in eo nõ moꝛerent̃. eſtimo ꝙ om̃s ho-
mines ad illud regnũ ambularent cũ ſm ve-
nerabilem Boetiũ lib. iij. pꝛoſa. xj. Om̃e ani
mal vitã tueri deſiderat moꝛtẽqꝫ pernicioſã
deuitat. In pñti ꝗdẽ vita poſiti ſumus pec-
catoꝛes ⁊ venale qꝺ habetur ſꝫ Auguſtinũ
eſt regnum celeſte. Ideo pꝛoperem⁹ aut trãſ
eamus ad beatam virginẽ Katherinã. quia
in ea inuenimus criſtallum puritatis carbũ-
culum fidei ⁊ ſic de alijs. Quibus habitꝭ ha-
bitabimus in celis ſm illud Matth. v. Be-
ati mundo coꝛde quoniam ipi deũ videbũt.
Et In eo om̃e frumentoꝝ inuenit̃ triticũ fi-
dei hoꝛdeũ ſpei. Siligo dilectõis ꝗb⁹ anima
noſtra ſuſtentat̃ ⁊ ſana conſeruatur. Et pꝛe
alijs oĩbus dedit de⁹ ei tale pꝛiuilegiũ ꝙ qui
cũqꝫ in ea ꝑ deuotionẽ habitat nec moꝛte tur
piſſima tempoꝛali nec eterna periet ſed vitaꝫ
eternã habeat. qꝺ pꝛobat Peranenſis in li.
geſtoꝛum nobilium. Quidã antiſtes medio
lanenſis Sabinus nomine poſt dei genitri-
cem beatam Katherinã in pꝛincipua deuotiõe
habuit. qꝛ hanc ab infantia in ſpõſã elegerat
⁊ ceteris virginibus ꝓferebat. hic cuꝫ vltra
mare nauigaret cum abbate Theodoꝛico ꝺ
mõte caſſino ⁊ duob⁹ capellanis ſex militib⁹
⁊ famulis tredenis ⁊ ſepulchꝛũ dñi viſitaſſẽt
montẽ ſinai adierunt ad tumulũ ſcẽ Kathe-
rine. Et ecce dux turcoꝝ ferox hoſtis chꝛiſti-
anoꝛum a ſoldano rediens cũ multis armatꝭ
epiſcopum in montis pede obuiũ habuit cu
ius comitiuã mox vt vidit atrociter peremit
dicens. Sicut feci capitib⁹ ſic ⁊ mẽbꝛis faciã
ꝓſul ⁊ abbas h̃ vidẽtes ducẽ rogauerũt dicẽ
tes. Liceat nobis montẽ aſcendere ⁊ pꝛi⁹ tũ-
bam glorioſe virginis Katherine viſitare ⁊
videre. deinde ꝗd tibi placuerit ſuſtinebim⁹
libẽt̃. Et ille inꝗt. Neceſſe ẽ vt iſta vice mea
⁊ nõ vr̃a volũtas impleat̃ ⁊ ꝓcepit ꝯfeſtim
vt lingua oculis aurib⁹ manib⁹ narib⁹ ⁊ pe-
dibus ꝓuarent̃ ⁊ mẽbꝛa iuſſit vt igne crema-
rent̃. ⁊ vt ſic ſemiuiui in mõtẽ veherẽt̃ dicẽs
Videbo quid valet ſepulchꝛi hui⁹ viſitatio

⁊ adiecit. cū nobis mēbra renaſcerent̄ qđ im
poſſibile eſt fidei veſtre adherebo Cunqꝫ illi
ad tumbā veniſſent abbas expirauit. Epūs
aūt ſicut potuit p̄ces fudit. Et ecce circa no/
ctis mediū mōs totus ꝯtremuit. tantuſqꝫ pa
uor ducē inuaſit vt inde fugere vellēt nec po
tuerūt. Deinde ꝑ triū horaꝝ ſpaciū tanta lu=
minis radiantia ibi ſplēduit vt non ſoluꝫ ibi
vicini ſꝫ etiā ſaraceni in remotꝭ locis ꝯſtituti
hora eadeꝫ vigilātes diē claꝝ crediderīt fore
factū ⁊ ſinai montē in ſolē ꝯuerſum eſtima=
bant. Interea beata Katherina de tumulo
ꝓceſſit ⁊ triſte caput amatorꝭ ſui tactu blan=
do ꝑmulcēs p̄mo oculos. aures. naſū ⁊c̄. mē
bra pungēs p̄ſtine reſtituit ſanitati. Ille aūt
glorioſā v̄gnē cernens. ⁊ pulchritudinē eiꝰ
ferre nō potens ad pedes eius cecidit. At il=
la p̄cipiente duo pulchri iuuenes q̄ iuxta eū
ſtabant eū de terra leuauerūt. Cui Katheri=
na ait. Scire debes mi chare ꝙ amator meꝰ
ſpōſus xp̄s Jeſus hic ⁊ i futuro te ⁊ oēs ho=
norātes me ꝓpter me paratus eſt honorare.
Et qꝛ ꝑdidiſti ꝓpter me linguam tuam ſolū
in ꝓprio ideomate expeditā. ecce accōmoda
ui tibi linguā meam in greco ⁊ latino peritiſ
ſimā. ⁊ animas oīs familie tue in ſinū Abrae
nouerꝭ eē receptas. Facto igit̄ die cū miſſaꝝ
ſolēnia celebrauerꝭ lecto euāgelio ſingl'a mē=
bra abbatis oleo quod ſudat đ tumulo meo
pungas ſic ſuſcitabit̄. ⁊ anteqꝫ diuinū offici=
um cōpleas ad ſtatū priſtinuꝫ reformabiur.
His dictis v̄go ſancta Katherina dexteraꝫ
pontificꝭ apprehēdens dans ei ānulū p̄cioſiſ
ſimū ⁊ chartulā aureiſ l'ris exaratā diſparuit
ſed maxima odoris fragrantia ibi remanſit.
Chartula aūt tres lineas v̄borum habebat.
Prima ſabine. hec v̄ba ſint inter me et te ſi=
gna dilectōnis ꝑpetue. Secūda fecit tibi me
ritum ingens dolor faciat tibi gaudiū ingēs
amor. Tertia ducē baptizabis. ſanus ad ꝓ=
pria remeabis. Sicqꝫ decēnio completo eris
laudabiliter mecū in celi palatio. Ille autem
immenſas gratias deo reddidit. Facto igit̄
mane dux montē aſcendit. ⁊ cū epiſcopuꝫ ad
altare ꝓcedentē vidit et loquentē audiuit. ⁊
cū oīa membra integraliter reſpiceret obſtu
puit Tūc lecto euāgelio p̄ſente duce abbatiſ
membra epiſcopus in medio erat poſitus ꝑ/
unxit ꝑ ordinem. ⁊ ecce omnibus videntibꝰ
viuus apparuit. ſicqꝫ mēbris paulatim rena
ſcentibus anteqꝫ diuinum officiū compleuit
perfecte eſt ſanatus. Viſo miraculo dux la=
chrymis ꝑfunditur. corde compungitur. fi=
dem amplectit̄. ⁊ cum multis nobilibus per
fecte credentibus ab epiſcopo baptizatus.
hic cum heredibus careret ſeculo abrenunci
auit. terram ſuam vendidit ⁊ bonā portionē
fratribus in monte ſinai degētibus dedit. et
Romā cum epiſcopo et abbate ⁊ multꝭ aliȷ̄s
cauſa deuotionis venit multa auri pondera
ſecū deferens tribuit pauperibus. Demū ad
ꝯſilium abbatis ⁊ ſancti Sabini monaſteriū
v̄ginum quod dicit̄ aula dei in honore ſan=
cte Katherine fundauit. quod ⁊ multis poſ=
ſeſſionibꝰ dotauit et diuitiȷs ampliauit. Po
ſtremo idem dux in monte caſſino monacha=
lem ſuſcepit habitū. ibiqꝫ xp̄o regi ſueqꝫ ma
tri ⁊ beate Katherine quādiu vixit deuote
ſeruiuit. Sanctus vero Sabinus poſt decē
nium cū ad extremam horā veniſſet dignum
deo ſpiritū exalauit. ſic ꝙ lingua eius mini=
me appareret. nulli dubiuꝫ quin beata Ka=
therina eam tulit que ſuo domino deuote eā
cōmendauit. In huius glorioſi miraculi me
moriam ānulus ⁊ carthula apud Mediola
num vſqꝫ hodie ſeruant̄. Quo quidē ānulo
beata Katherina virgo dignet̄ nos ſignare
vt ꝑticipes efficiamur regni celeſtis qđ nul=
lus preſtare habet niſi pater et filius vna cū
ſua genitrice ⁊ ſpūſſanctus qui eſt idem cum
patre benedictus in ſecula ſeculoꝝ Amen.

Finit pars de Sanctis.

Mellifluos fructus frōdoſis lector i hortis
  Inuenies. nardū. balſama cunqꝫ croco.
Sepe etiam ſuccos hortus deſudat amaros
  Et ſalices lentas fert ſimul ⁊ tribulum.
Sic varios fructus noſter. tibi cādide lector
  Dat liber. en q̄cq̄d ꝑcupis ēptor habes.
Hortulus oblectat ſpecioſas ſepe puellas.
  Reddit̄ ⁊ per eum qui perit añ vigor.
Hortulꝰ iſte ferax herbas (mihi crede) ſalu=
  Cultori refert. ac medicamē olus. /bres
Languoreſqꝫ graues aīe demūt tibi flores.
  Illius. hi tribuunt gaudia multa tibi.
Hortulus iſte quidē de cuiꝰ gramine paſcit.
  Se regina Saba. ſponſaqꝫ ſancta dei.
Plurima q̄d referā dictu memorabile. ſi q̄d.
  Precepere patres. hortulus iſte dabit.
At libri nomē lector ſi forte requiris.
  Regine Meffret hortulus ipſe. Vale.

Tabula

Abſtinētia quã vtilis ſit corpi ⁊ aīe ſmo.68.D
Abſtientie iterũ vtilitas.73.E
Abſtinentia quid faciat.121.D.
Abeſon lapis qui ſemel igne accenſus nũq̄ꝫ extingui poteſt.70.E
Adamantis magna virtus.65.E
Adulteriũ quã malum ſit.91.G.
Agatha v̑go angelis ꝯpatur.34.B.
Alabaſtri ꝓprietas.84.A.
Alexandri magni aſtutia.9.C. Idem ad ce/lum voluit valere.et quõ.17.A
Allexius ꝯpat̄ iſopo ⁊ thuri et eiꝰ ſanctitas multũ comēdatur.68.B.C.E.
Aloe lignũ vbi reperit̄ ⁊ virtꝰ eiꝰ.51.E.
Amoris diuini natura.81.B.
Amatores mundi q̃uo decipiãt amatrices.28.B.
Amans laſtiuo amore.odit ſe reprehēdentē 91.A.
Amatores ꝑcioſis rebꝰ compant ſuas amatrices.92.H
Andreas ꝯmēdat̄ ⁊ eſt timendꝰ.1.A.B.D
Agnes v̑go ꝯpatur lilio.28.C.29.B.
Angeli multas ꝓprietates habēt.34.B.C
Angelus gabriel q̄m reuerenter ſalutauit v̑ginem mariam.44.I.
Angeli aſſimilant̄ ſtellis.104.A.
Angeli iſtar militũ ſuiũt regi celeſti.105.B
Angeli ſuiunt nobis in quinq̄ꝫ.105.D.
Angeli intercedũt ꝓ nob exēplum.105.E.
Angeli orōnes nr̄as deo offerunt.105.F.
Aīa hoīs q̄m ꝑcioſa ſit in ꝯſpectu dei.70.C
Anima hoīm colũbis aſſimilant̄.105.G.
Aīe in purgatorio flent ꝓpt̄ q̄tuor.118.A.
Anima negligēs hic penitere quantũ in purgatorio penitebit.118.B.
Animabꝰ in purgatorio ſubuenire debemꝰ.vij.ſuffragijs ibidem.D.
Animabus defunctorũ ſucurrere debemus ꝓpter quinq̄ꝫ.108.B.
Anime in purgatorio vindictam petent pro ſe non orantibus.108.C
Anime in purgatorio vtrũ puniant̄ per demones.110.F.
Anima auicule aſſimilat̄.109.B.
Anime dignitas patet ex multis.109.E
Animaliũ natura diuerſa.72.B
Aīalia in vere ꝯiũgunt̄ ⁊ q̄re.10.A
Aper eſt multũ ferus venatoribꝰ.91.A
Apoſtoli ꝯpantur columbis.2.C.
Apl'oꝝ diuiſio ꝑ vniuerſã terram.66.C
Apoſtoli dicunt̄ principes mũdi.66.D
Apoſtoloꝝ electio figuratur.67.A
Apl'i ſunt electi a xp̄o mltiplici de cã.67.B
Apl'i celis ⁊ colũbis compant̄ ibidem.D
Apolonia virgo ꝯpatur cedro.37.C
Apum rex ⁊ natura eius.3.A.38.A et.E.ſmone ſecundo.
Apibus aſſimilant̄ virgines rōne caſtitatis 65.B
Apuꝫ natura.11.A.D.54.G.69.A.87.A 119.A
Aqua ſignificat martyrium.2.F
Aq̄le natura.6.A.8.A.20.A.2.A.B.C.D et.24.A.et.24.I.ſmōn.ſo.et.72.B.et.86.A
Arbores vbi debeant.plantari.2.E.
Arbor ſterilis trãſplantata ſit fertilis.2.A
Arborum ꝓprietas.72.A
Arguens criminoſos incurrit odiũ.90.C
Arthemeſie natura.5.D.
Articulos fidei tenent̄ layci ſcire.13.F
Articulos fidei apl'i ꝯpoſuerũt.67.E
Aues aliq̄ diligũt lucē aliq̄ odiunt.18.B
Auguſti. excellit oēs doctores eccl'ie.88.B
Auguſtinus ſoli ꝯpatur.ceteri autē doctores ſtellis.88.D
Auguſtinus quibuſdã romipetis apparuit et eos ſanauit.88.F
Auguſtinus diſputauit a cedro vſq̄ꝫ ad iſopum.⁊ quid hoc ſit.89.G
Aurora conſurgens multa bona operatur.95.B.C
Aurũ inſpicientem ſe letificat.85.C.et eius ꝓprietas.46.A.101.A

Babylon cuiuſmodi

Babylon cuiuſmodi muros habuerit.121.A
Balſamus vbi creſcit ⁊ a quibus cuſtodit̄.61.A
Barbara comendatur multipliciter.3.et.4 per totum.
Barbare ſeruire q̄m fructuoſum ſit.3.D
Barbara horto comꝑatur in quo xp̄s mlta plantauit.3.D.E.F
Barbara aſſimilat̄ angelis.5.F
Bartholomei vita ⁊ ꝯuerſio ſiue origo ⁊ eiꝰ feruens ꝑdicatio.86.B.C.D.et.87.ꝑ totũ
Baſiliſcũ ⁊ ꝑ aſpidē q̄d intelligat̄.105.H
Beatoꝝ gaudiũ q̄m delectabile ſit.77.G
Beatiores ſunt credentes in xp̄m qui euꝫ nō viderunt q̄m qui eum viderũt.13.D.E
Benedicte herbe natura.62.C
Beneficia plura habē ꝑiculoſuꝫ eſt.6.D
Benefitia ſeptē ꝯfert deꝰ homini.22.G.H
Benefitia a deo nobis data iugiter memorari debemus.74.B
Beneficijs grati eſſe debemus oſtenditur exēplo.83.A.

Benigni ſūt ſb benignis planetꝭ nati.114.A
Berillus ⁊ lapis eius natura.57.C
Boni ⁊ mali hn̄t āgelos cuſtodes ſui.104.A
Bona tempalia ſi pauperibus dantur non
minuūtur ſed creſcunt.80.C
Bona tempalia ſpernenda ſunt exemplo an
tiquorum ibidem.D.

Calix eſt duplex.72.F.

Candele q̄re portantur in feſto purificatōis
32.H.
Canis natura.40.D
Canicule impregnate natura.63.B.
Capre natura.71.H.
Carbunculi natura.10.G.et.56.E
Cardinales quot numero eſſe dn̄t.38.D
Caſtoris natura.2.B
Caſtrare animalia q̄ꝫ vtile ſit.24.D
Cedrus mľtas ꝟtutes hēt.37.B.97.C.D
Calebrare vel cōmunicare an quottidie lice=
ceat.54.G
Cena eterna q̄ꝫ delectabilis ſit.87.J
Cerui natura.72.B.64.C.98.G
Certamen tria requiruntur 48.F
Ceti ⁊ cocodrili pugna.31.A
Cibum naturalem ſumere oportet ꝓpter ne
ceſſitatem.45.E =F.G
Cibum ſumendo multa ſunt vitanda ibidē=
Circumcidi voluit dn̄s octauo die pueros
iudeorum.24.A.B
Circumcidi voluit xp̄us multiplici de cau=
ſa ibidem.C
Circumciſio quare fuit cultro lapideo.24.
C.ſermone ſecundo.
Circūciſio ſpiritualis eſt neceſſaria.24.D.
E.F.et ꝑ totum ſmonem ſecundū.
Ciconie natura.24.G.ſermone ſecundo.et
69.E.et.110.D
Cigni natura.17.B.83.G
Cinctoriuꝫ quo lumbos pretingimꝰ duplex
eſt.89.D
Cinamomū q̄d ſit ⁊ ei maria ſimľatur.92.J
Columbe ꝓprietas.33.B.58.B.C.D.et.
105.G.
Conceptio beate marie ꝟginis ⁊ modus eiuſ
dem ſm mentem quorundam ſanctorum o/
ſtenditur.9.per totum.
Conceptionis feſtum celebrantibus q̄s fru
ctus ꝯferatur ibidem.D.E.⁊c̄.
Conceptam eſſe ꝟginem ſine peccato origi=
nali ꝓbatur per plura.10.B.J et.95.D
Conceptōnis puritas omnimoda impugna
tur et quid tenendū ſit.10.K.L
Conceptam eſſe virginem in originali ꝓba=
tur.11.D
Conceptio virginis ſine peccato originali.ꝑ
concilium Baſiliē.approbatur extra in fine
ſermonis octaui.
Confeſſores quaꝫ beatitudem meruerint et
quā virgines.96.F
Conſortia mala fugienda ſunt.23.N.
Contentionis inter diſcipulos criſti orte ori
go.87.D
Coturnices ſolent cum accipitribus pugna
re.105.C
Conuiuia raro ſiūt ſine peccatis.91.J
Corpus mulieris dr̄ ignis.114.B
Corona quā vidit iohannes cum duodecim
ſtellis.19.G
Cor hominis intoxicati comburi non poteſt
81.A
Coruus eſt animal doloſum.13.B.14.E
Chryſolitus lapis cuius ſit nature.88.A
Crux xp̄i ſignificatur ꝑ arborem quaꝫ vidit
nabuchodonoſor.51.A
Crux xp̄i habet quatuor ꝟtutes.51.B
Crucis ſignatio precedit in omni actōne ibi=
dem.D
Crucꝭ xp̄i memoria oīa leuia facit ibidē.G
Crucis arbor vnde venerit.et quomodo in=
uenta ſit.51.H
Crux xp̄i palme compatur.96.B
Crux xp̄i exaltata eſt in celo.in inferno et in
mundo.96.D
Crux chriſti cedro compatur propter duo.
97.D

Dauid figurat xp̄ꝫ=

Defectus eſt triplex.71.J =35.C.
Democritus vt liberius ſtudio vacaret iuſ/
ſit ſibi oculus eruere.17.H
Deus duplici motu mouetur.25.K
Deus in tēplo eſt adorandus.exemplum de
rege alexandro.103.C
Delphines magnam habent dilectioneꝫ ad
ſe.111.B
Dextra et ſiniſtra quid ſignificent.72.E
Diabolus ꝑ bubonē ſignificatur.44.A
Diabolus capit nos inſtar aranee.91.E
Diabolus apparuit mľieri in forma epiſco/
pi.107.J /re.91.J
Diem natalis noſtre non debemus celebra/
Diſcipuli xp̄i triſtantur nec audire poterāt
qn̄ xp̄us eis de morte ſua p̄dicauit.50.C
Diſcordant mali ſemꝑ et raro boni.82.C
Doctorꝫ ſcientia a ſolo deo eſt.56.D
Doctores dicunt̄ lumina eccleſie.68.B
Domini boni habent bonos famulos.⁊ ma
li malos.23.J
Domꝰ ſpūal'ē duplex.et q̄d quelꝫ ſit.103.F

Domini terreni ſolent habere magnum famulatum.115.B
Dorothea ꝑ florem capi ſignificatᷣ.35.B
Dorotheam quinqꝫ clarã reddunt. ipſa deniqꝫ lilio ꝯuallium compatᷣ ibidem.D.F.et etiam ſolſequio ⁊ ceteris floribus.36.B
Dorothea adiutrix eſt ipaꝫ inuocãtiũ.36.D
Eccleſia ſigificatur ꝑ firmamentũ vel celum ſtellatũ .60.G
Eccleſia militans frequentᷣ ſignificatᷣ per regnum celorum.4.C
Eccl'ia militãs ſuos habet ⁊ habuit milites.77.A
Eccleſia dei debet ſeruari munda.103.B
Eccleſia mater ſpũalis plus dat ſuis filijs q̃ꝫ carnalis.118.A
Ebur eſt frigide nature et q̃uo ꝓbatᷣ.80.A
Elemoſynã libenter debemus dare.114.E
Elephãtis natura .7.A.12.E.63.G et.74 A.57.B
Elephas q̃uo captiuatᷣ .et eius ꝓprietates.75.C per totum et.108.B
Eliſabet vnde ſciuit mariam eſſe grauidam dicens. benedict⁹ fructus ventris tui.63.G
Epiphanie feſto xp̃s fec̃ tria miracl'a.26.B
Epiſcopi aut p̃ſbyteri officium q̃ꝫ difficile ſit 89.F
Epiſcopi habent tria mandata.120.D
Equi q̃uo cognoſcuntᷣ ſine defectu .14.D
Ericij natura.98.E
Error turbat intellectum hominis vt nõ cognoſcat que dei ſunt.88.C
Euangeliũ iohãnis comẽdatur.21.E
Euchariſtie ſacramentũ quare inſtitutũ ſit.45.A et.54.A.B
Euchariſtie ſacramentũ quare in vltima cena inſtitutum ſit.45.C
Euchariſtie ſacramentũ ſumere omnes monemur.45.D.E
Euchariſtie ſacramento an quis poſſit ſe indignum iudicare ibidem.F.G
Euchariſtie ſacramentũ ab omnibus ſumẽdum eſt reuerenter ibidem.H
Euchariſtie ſacramentũ digne et in digne ſumentes.45.ꝑ totum.
Euchariſtia anteq̃ꝫ ſumatᷣ qualis dolor req̃ratur ibidem.J
Euchariſtie ſacramentum in peccato mortali ſumentes grauiter peccant ibidem. K
Euchariſtie ſub vtraqꝫ ſpecie totus xp̃s continetur.54.C
Euchariſtiam non debent cõmunicare laici ſub vtraqꝫ ſpecie.54.E.F
Exiſtentibus in purgatorio ſubuenire debemus ꝓpter quattuor.117.D
Fabianus papa inquinqꝫ ꝯmendatᷣ.27.B
Fama eſt ꝯſeruanda cum ſumma diligentia 2.D
Famulat⁹ xp̃i dinumerari non poteſt.71.C
Fariſei capre aſſimilantur.71.H
Febres q̃uo caueantur.45.A
Femine quare tardius formantᷣ in vtero q̃ꝫ maſculi.32.C
Fericuli natura.5.C
Fenicis auis natura.13.A.62.D
Fides an ſit de viſis.13.C.D
Fideles primitiue eccleſie q̃ꝫ deuote vixerũt 38.E ſermone ſecundo.
Ficus egypciaca fertilior eſt q̃ꝫ nr̃a .85.D
Filij ingenio ⁊ moribus ornati multum pre alijs aparẽtibus diliguntᷣ.52.A
Flores varias habẽt ꝓprietates.112.B
Flores vinee fugant ſerpentes ibidem.D
Fontes vel fluuij q̃uo generantᷣ.71.B
Fontes irrigui ſedule ex hauſti recentiores et dultiores fiunt.121.C
Frauduleñti hoĩes aſſimilantᷣ vulpi.90.A
Gallus vnde habet ꝙ diſtinguit horas noctis ⁊ diei.38.A ſermo ſecundo
Gallus albus terret leonem.96.E
Galli carnes crude. ſerpentes demunt venenum ibidem.F
Gaudent angeli ⁊ triſtantur demones cũ bene opamur.104.D
Geraticon lapis cuius ṽtutis ſit.40.A
Georgius martyr in multis ꝯmendatur.48 per totum.
Georgi⁹ dr̃ p̃cipuus inter martyres.49.B
Georgius fuit ſimilis xp̃o in quibuſdaꝫ operibus ⁊ ṽtutibus ibidem.C.D.E
Gloria eſt triplex.77.B
Gloriari in potentia diuitijs in veſtitu exteriori q̃ꝫ periculoſum ſit ibidem.C.D.E
Gloriari in interiori ꝯſcientia que requiruntur ad hoc vt quis poſſit.77.F
Gregorius papa ꝯmendatur p̃cipue in humilitate.40.C
Gregorius inter quattuor eccleſie doctores eſt vltimus.41.C
Gregorius q̃ꝫ inuite aſſumpſit regimen animarum ibidem.D
Grues q̃ꝫ ordinate volãt ⁊ eoꝝ ꝓperatᷣ.36.A
Habitacula diuerſificãtur ſᷣm merita morientium.110.E

Herodes illuſus a magi q̄re irat⁹ eſt.22.K
Herodes miſerabiliter obijt ibidem.P
Herodes quare vocauit magos occlte ad ſe 25.F
Herodes fuerunt tres.26.C.90.B
Herode q̄lit̄ oīs hieroſolyma turbat̄.26.F
Herodes maluit perire q̄ҙ correctioni iohannis obedire.91.D
Herodyanis natura.1.A
Homo d̄r arbor euerſa.2.A.44.E
Homo ml'tis ſiguis oſtenditur eſſe animal manſuetum.57.B
Homo in ſtatu innocentie miltis prerogatiuis donatus fuit.44.F
Hominis reparatio ibidem.H
Homines incaſti animalibus incaſtis ſimulant̄.89.C
Homo ſimilatur arbori.103.H
Homo aſſimilatur pauoni.110.A
Homo vn̄ formatus ⁊ q̄ҙ vilis ſit ibidē.B
Homines ſimilantur auibus die non volātibus.116.A
Hō pctōr arbori infructuoſe cōpat̄.76.B.
Homo per ſe cadit in peccatum ſed non poteſt p ſe reſurgere ibidem.C
Homines velociter debent currere viā mandatorum dei.76.E.F
Honoris affectus reprehenſibilis eſt in multis.72.D
Honore nullus eſt dign⁹ niſi v̄tuoſus.65.C
Hoſtrea piſcis maris eius ꝓprietas.10.H.
Humilitas triplex.39.E ꞏ17.G.
Humilitas vera quō cognoſcit̄.40.A
Humiliare quō nos debemus.64.C
Humilitas ꝑfertur v̄ginitati.112.C
Humilitate angeli boni pſtiterunt.116.C
Iocabus maior ſuis pegrinis ſubuenit.72.C.E et 73.D
Ieiunare debent homines feriaҙ ſextā ꝓpt̄ memoriā paſſiōis xp̄i ⁊ de ei⁹ vtilitate.6.E
Ieronimus fuit amarus corrector ſimonie.106.E
Ieronimi imago fugat demones.107.E
Ieroſolymite q̄ҙ difficiles fuerunt ad credendum.18.G
Irundinis natura.53.A et.73.A
Iſopus quā habet v̄tutem.68.A
Iohannes baptiſta compatur turturi ꝓpt̄ ſuam caſtitatem.55.B
Iohannes baptiſta in ſe ꝯtinet virtutes omnium ſanctorum ibidem.C ꞏibidē.E.
Iohannis natiuitas multum gaudioſa fuit
Iohannes preceſſit xp̄m ſicut lucerna magnum dominū.56.B
Iohannes aſſimilat̄ carbunculo ibidem.E
Iohannes ꝯparatur berillō.57.C
Iohannes baptiſta ſup omnes ſanctos eſt honorandus ibidem.F
Iohānis exultatio in vtero q̄lis fuit.63.H
Iohānes bapti.q̄nti meriti fuerit.90.et.91.
Iohannes euangeliſta multuҙ fuit dilectus a chriſto.20.B.C
Iohannes euangeliſta an ſit vere mortuus et cum corpe et anima aſſumptus.20.D
Iohānes euangeli.ſimilat̄ aquile.21.C
Iohanni euengeliſte xp̄us plures prerogatiuas oſtendit.52.C
Ioſue figurā xp̄i tenet in multis.66.A
Ioſeph q̄ҙ glorioſus fuerit.38.B.C
Iudicij extremi q̄dam deſignatio.4.E
Iuſticia in duobus ꝯſiſtit.102.E
Infirmi ſunt triplices.100.C
Infirmitates varie varijs remedijs curant̄.
Infirmi ſigna.14.A ꞏ89.A
Infirmi nocte plus grauant̄ q̄ҙ in die.16.D 33.A
Innocentes cū occiderent̄ quot annoꝝ erāt 22.M
Innocentū mr̄es q̄d occiſorib⁹ rn̄derunt ibidem.N
Innocentes violis ꝯparant̄.23.C
Innocentes inſtruunt nos fugere.vij.capitalia.23.F
Innocentes ſunt multū honorādi ibidē.H.
Iupiter cuius influentie ſit.119.C
Iurgia ſemp ſunt inter ſupbos.87.B
Laborare debem⁹ in bonis opibus.67.F.G
Lacertula aīal quodā ⁊ eius natura.22.B
Lachryme ꝯtritionis vn̄ cauſet̄.71.D
Lampadem ornatā tria faciunt.4.F
Laruis ſe ornare in carniſpriuio non licet.24.K.ſmone ſecundo.
Laudare ſctōs ꝯueniens eſt.in ꝓlogo ſmō.
Laurentius non ſenſit igneҙ in craticula poſitus.78.B
Laurentius rubo compatur et quale in tormentis ſolatiū habuerit ibidem.C.E
Laurēti⁹ ml'tos martyres ꝑcellit.79.C.D
Laurentius ſibi ſeruientes in vita fideliter i fine iuuat ibidem.E
Laurentius ꝓbatus eſt multꝭ.80.B.C.D
Laurentius auro compatur.81.C
Leonis natura.19.A.38.E.et.109.A
Leo eſt rex aīalium quadrupedū.102.B
Lilium in ſpecie alijs floribus pulchri⁹ eſt ⁊ eius virtus.28.A et.29.A
Lilium ꝯuallium et natura eius.35.F

Locuſte quid ſint ⁊ vnde generant̄.90.D
Lucia virgo a luce đ et merito.12.B
Lucerne ardentes quid ſint.89.E
Lumen intellectus ſepe in nobis extinguit.114.G.
Luna multas ꝓprietates habet.41.B.119.F.et quid ſignificet in cōmuni.98.A
Luna reſpicienda eſt a medicis cum dāt medicinas.62.A
Lupi natura.22.L.30.A et.75.A.B
Luxuria multa mala infert homini.23.F
Luxurioſus aſſimilat̄ apro.91.A
Luxuria q̄d eam exercenti ꝯferat.107.G
Luxuria a iuuenibus exercitata comitatur eo in ſenium.60.F

Magi qua virtute tracti ſunt ad querendū xp̄m.25.D
Magi quō a tam remotꝭ in breui tempe ad xp̄m venerunt.25.E
Magi multiplicē ſtellā viderunt.25.H.I
Magorum erga xp̄m infantem deuotio ibidem.L
Magi diuerſarum prouinciarum fuerunt. vnuſquiſq; tñ habuit ſpeciale ſignum ꝓuocatiuum ad querendū xp̄m.26.D
Magi quare hirl'm intrauerunt et ibi ſtellā ꝑdiderunt.et quilꝫ eorum tria munera obtulit et xp̄m deuote adorauerunt ibidē.E G.H.I
Magus q̄dam penitens codices artis magice combuſſit.107.F
Magnes lapis p̄cioſus ⁊ eius v̄tus.99.A
Malorum ſacerdotum et monachorum increpatio.106.C
Maria đ ortus deliciarū.3.C
Maria đ pulcherrimū triclimiū xp̄i.9.A.
Marie deuote ſuire multū valet ibidē.E.
Maria a tota trinitate electa eſt vt eſſet mater xp̄i.10.C et.11.B ·E
Maria q̄ ornata dom⁹ fuerit.10.C.11.B.·
Maria gaudebat valde in natiuitate xp̄i.17.D
Maria xp̄ꝫ coronauit mltis corōis ibiđ.F.
Maria ꝯcepit ſine virili ſemie ꝓbat̄.17.G
Maria viridariū xp̄i quibus arboribus et animalibus ſit ornatum.92.B.C
Maria ſilat̄ arbori prato ⁊ nemori.92.D.
Maria ſtelle maris aſſimilat̄.93.A
Maria quare voluit purgari.32.D
Maria ꝑ columbam ſignificat̄.33.B et ei⁹ p̄rogatiue ibidem.C
Maria ſanctificata eſt in vtero.33.D
Maria pulchrū colloquiū habuit in ānunciatione gabrielis.42.F
Maria ſignificat̄ ꝑ arcam noe.43.C et per totum de gaudioſa eius anūciatione.
Maria ꝑ vellus gedeōis ſignificat̄.44.C
Maria per lunā ſignificatur.62.B
Maria q̄ pulchra dicatur.62.D.E
Maria duodecim priuilegia habuit ſignificata ꝑ coronā.xij.ſtellarū ibidem.F
Marie exemplo nos humiliare debemus.⁊ de gaudijs eius dū eliſabeth viſitaret.63.C.F ·84.G
Marie in aſſumptione que fuerint.82.B.·
Maria quibus v̄tutibus floruit.et qua etate obijt.82.D.E
Maria an corpe et anima aſſumpta ſit.82.F et.44.F
Maria cedro compatur.82.G
Marie nomē fugat demones.82.H
Maria ſignificat̄ per arborē quā vidit nabuchodonoſor.83.B
Maria đ caſtellum ꝓpter ſeptem.83.C
Maria quare in ſcriptura dicat̄ mulier ibidem.D.et de ei⁹ ſeptēꝫ ꝓrogatiuis ibiđ.E
Maria ꝓpter puritatē cigno cōpat̄.83.G.
Maria ſollicita fuit in opibus miſericordie ⁊ quō optimā ꝑtem elegit ibidem.H.I
Maria multipliciter refrigerat iram dei ſuper peccatores extentam.84.C
Maria ſine intermiſſione ꝓ peccatorib⁹ exorat.85.C
Maria omnes virtutuꝫ fructus in ſe habet ibidem.D.E
Marie abſente auxilio nemo ſaluatur.85.·F.93.D.E
Marie natiuitas multis figuris eſt prefigurata.92.D.E
Maria ſola caput ſpentes ꝯtriuit.92.E
Maria anteq̄ nata erat ſola iuſticia circa nos fuit licꝫ pua ſine miſericordia.93.G.H
Maria q̄ pulcre ornata ē in ſua nati.94.A
Marie ſuiētes raro aut vix dānant̄.94.C
Maria colūnis ſeptē ſuſtētata fuit.et quid ꝑ colūnas ſignificatur ibidem.D
Marie natiuitas miraculoſa fuit.95.A
Margaretha multiplieiter cōmendatur et lapidi precioſo et apibus comparat̄.64.et 65.A.B /et.64.A
Margarite natura et vnde naſcatur.10.H
Maria magdalena an v̄go fuerit et q̄ amare penituit.69.B.C.F
Marie magdalene ſtatus ante cōuerſionē miſerabilis fuit.70.B
Marie magdale.amor ad xp̄m maximus fuit ibidem.F
Maria magda.multas peccādi occaſiōes habuit ⁊ ipſa p̄cioſa fercl'a ad domū phari

ſei vbi xp̄s erat poꝛtauit.71.B.E.F
Martyres quā btitudinē meruerint.116.E
Mars cuius ſit influentie.119.C
Matthias qūo electus ſit a xp̄o ⁊ qm̄ multiplicit̄ cōmendatur.39.B.D
Medici ſpūales ⁊ coꝛpales amādi ſūt.71.= =B.
Mel ſilueſtre quid ſit.90.D
Merica barba quando floꝛet quid ſignificat̄.112.A
Mercurius cuiuſmodi influētie ſit.119.D.
Mereri an quis poſſit de condigno vitam eternam.50.F
Milites terreni foꝛtiter pꝛo xp̄o pugnare debent.27.A
Militi quid attineat.loqūedo coꝛpaliter et ſpiritualiter.48.A.B
Milites xp̄i ⁊ mūdi differt ibidem.D
Militū robur in tribus ꝯſiſtit.48.E
Milites ml'ti q̄d circa reges faciant.105.A
Milu⁹ nullas aues rapit niſi galliās.23.A
Mirrha fugat vermes ⁊ q̄d ſit.106.B
Miſericoꝛdia ⁊ mititas decēt regē.102.D
Mitis quid ſit.116.A.D
Monachum ingratū incarnatōnis xp̄i diabolus grauit̄ puniuit.44.K
Mōs libani qualis ſit.115.D
Monachi debent habitare in vna habitatione.119.A 92.K
Moꝛti eēne adiudicat⁹ ē liberatus a maria.
Moꝛte ꝑpetua nō peribit qui ſancte katherine deuotus ꝑmanet.121.E
Mulieres caſte coꝛpe ſed non verbis grauiter puniuntur.35.E
Mulieres quare libenter garriunt vt pice.83.F
Mundus deſignat̄ p̄ mericā.112.A
Muudana affluentia infert penam eternaꝫ 114.H
Mus fugat gallū albū ⁊ leonem.96.E
Muſcati natura.65.A
Muſtela interficit baſiliſcum.5.E
Nardi ꝓpꝛietas.34.A
Natiuitas eſt duplex.43.A
Nebula deſignat deuotā oꝛationē.117.A
Nemo vindicet ꝓpꝛiam iniuriā.114.D
Neſcit quid petit petēs purgatoꝛiū.109.C
Nicolaus cōmendatur in tribus.6.7.8.ſermonibus.
Nicolaus adiutoꝛ eſt in tribulationib⁹ conſtitutis.6.B.C.F et.7.D.J
Nicolaus vindicat iniuriā ſibi factā.7.C
Nobiles ⁊ diuites elati q̄ grauiter ſunt puniendi.106.E
Nox a nocendo dicit̄ et quid per ipſam ſignificatur.80.F
Nulla doloꝛoſioꝛ pena q̄ purgatoꝛij.108.A
Oblatus quare fuit xp̄s et redemptus colūbis p̄ legem.33.G
Ociū fugiendum eſt.28.D
Oculi cuſtodiendi ſunt ne videant vanitatem.23.L
Oleum quid ſignificet.4.D
Oliue ꝓpꝛietates.6.per totum.et multa de oleo ibidem.F
Oliua arboꝛ eſt reconciliationis.107.A.114.B
Onager quā habet naturam.24.D
Orationes et ſuffragia ſolum ꝓſunt in purgatoꝛio exiſtentibus qui ſunt in triplici differentia.117.B
Origo feſtiuitatꝭ de natiuitate marie.92.G
Origo generalis cōmemoꝛationis animarū 118.C
Oꝛtulanus d̄r xp̄s.3.B
Oꝛtus celum ſignificat.35.A =72.B
Ouis multas virtutes habet.39.D.67.H
Palme natura.et quid palma ſignificet.96.A.B
Panthera aīal pulcherimū.12.G.45.J
Panthera aīal omnibus amicū.120.E
Pantheron lapis pꝛecioſus et eius virtus.55.B
Parentes coꝛrigendo filios debent eſſe mites.87.G
Parentes pꝛimi triplici negligentia innocētiam ꝑdiderunt.23.K
Paſſio xp̄i.46.B
Paſſionati inabiles ſunt ad bonos moꝛes.50.A
Pater non det poteſtatem ſuper bona ſua filio aut vxoꝛi.24.A
Pati q̄ bonū ſit ⁊ q̄ nobile.101.E
Paulus ioꝛdani compat̄ et de eius conuerſione.31.D.F
Paulus a quo ſuā doctrinā habeat ibid.G
Paulus cōpatur regi ſauli in multis.59.B
Paulus feruentiſſimus zelatoꝛ fuit animarum ibidem.C
Paulus d̄r vas gratie et humilioꝛ fuit omnibus apoſtolis.61.B.C.D
Paulus potius ſe a gloꝛia excludi voluit q̄ pꝛimos et an hoc nūc liceat ibidem.E.F
Paulus ꝑmanſit virgo ibidem.H
Paulus d̄r vas nobile et triplex martyriuꝫ ſuſtinuit.61.J.K

Tabula

Pauperes efficiunt̄ interdum domini magni.66.B
Paupes tempe neceſſitatis nutriendi ſunt etiam de bonis eccl'ie.79.B
Pax multa bona opatur.114.B.C
Peccator p ſe ſine gratia non ſurgit licet ex libro arbitrio cadat.31.C
Peccatū infirmam facit aiam et illius infirmitatis origines.89.B
Pctōres quadruplicit̄ vinculant̄.91.D.E
Peccator debet feſtinans reſurgere a peccato.91.F
Peccatoꝝ grauitatē non ſentimus ꝑpter ꝯſuetudinem.119.B
Peccatores cū vocantur ad penitentiam debent cito ſequi ꝑpter tria.31.I
Peccator qūo purificat̄ a culpa.32.F et mł'tiplex fit talis purgatio.33.F
Peccatū anteq̄ faceremus mille mortes ſbire deberemus.49.A
Peccator indiget ductore bono vt ſaluetur.53.B
Peccatores citius agant penitentiam et nō ꝑcraſtinent.58.B
Peccatum quodcunq̄ facile poteſt deleri p hominem.69.A
Peccatores quare nunc ita impfecte peniteant ibidem.G
Pctōr magis debet dici beſtia q̄ hō.70.A
Pctm̄ multa facit in homine ibidem.D
Peccatori vt miſericordiam ꝯſequatur neceſſaria eſt humilitas.70.E
Peccator niſi fortit̄ reſiſtat ſtatim daboli poteſtati ſubijcitur.71.A
Peccatorem diabolus in omnibus mēbris excecat.76.E
Peccatori quattuor ſunt neceſſaria vt in ſtatu penitentie pmaneat.76.F
Peccator ſequi debet mattheum in ſua conuerſione.98.G
Peccator ferro compatur.99.B
Pellicani natura.87.E
Penitentia nō debet differri vſq̄ in finem.4.G
Penitentia aſſimilat̄ mari.103.H
Penitentiam agere oportet in omnib⁹ membris.24.I
Penitentia p opa penalia fieri debet.66.D
Perdicꝭ natura ꝛ q̄b⁹ aſſimilat̄.1.E.98.H.
Perſecutio aliquando magnos viros a ſtō deijcit.101.D /B.
Petrus puniēdo fuit iuſt⁹ ꝛ miſericors.38.=
Petrū xp̄s ſup alios exaltauit.38.C.D
Petrus ceteriq̄ p̄dicatores gallis compantur.38.A.B.C ſmone ſecundo.
Petrus ꝛ paulus maxīe caritati fuerꝫ.58.A
Petrus compatur columbe ibidem.B
Petri pnia ꝛ q̄ vtilis medic⁹ fuit.58.E.F
Petrus mł'tum veneratus eſt in terris a dō et hominibus.59.A
Petr⁹ et paulus an vno die paſſi ſūt.59.E.
Petr⁹ ꝛ paulus cōpāt̄ ſoli ꝛ lune.60.A.C.
Petrus leoni cōpat̄ ꝑpter fortitudinē quā in aduerſis tenuit.74.F
Petrus adiutor eſt peccatoꝝ ꝛ maxime virtutis fuit in miracul' faciendis.75.E
Pinguiores ſum⁹ naturaliter in tenebris./114.F
Pomeria recreatiua ſūt.5.A
Pueroꝝ bonoꝝ ꝛ maloꝝ ſigna octo.8.D
Puerpera quid facere debeat.32.B
Puerperijs pompe mulieꝝ vitupant̄.63.E
Purgatoriū q̄dam grecoꝝ negabāt.106.F
Per ſeptem planetas ſignantur ſeptem dona ſpūſſancti.119.B.C.D ꝛc.
Predicatores veritatem non debent obticere.27.D =67.C
Predicatores verbi dei quid facere debēt.
Preditatori duo ſunt neceſſaria.91.H
Prelatus debet eſſe cādelabrū luminoſum.114.I
Principes animare debent ad pugnandum milites.19.B
Principes boni bonos et mali malos rectores in populo ꝯſtituunt.38.C ſmone ſcđo.
Principibus debet eſſe annexa liberabilitaſ 102.C
Proditor veritatis quis ſit.91.B.C
Quattuor requirūtur ad viſionē beatificaꝫ.104.E =107.B
Quattuor relucebant in iohannis baptiſte nominatione.90.E
Quanta ſecuritas ꝛ amenitas in regno dei.
Quare deus aliquos ad ſe trahit aliquos non.1.I
Quare ſeculares non curant de pena purgatorij.109.D
Quante dignitatis ſit anima.109.E
Quattuor ſunt ꝯſolatoria aiab⁹ defunctorū 111.D =ꝓphete.116.E
Quā beatitudinē meruerit pr̄iarche ꝛ quā=
Quo ad quid homo ꝯſumatur et quo ad q̄d nudatur.110.D
Rectores debēt eſſe ſeueri malis mites aūt bonis.38.E
Receptacula animarū poſt mortē ſunt quattuor.47.D
Regio celeſtis q̄ delectabilis ſit.7.E
Regina cleopatra q̄ſiuit facile mori.105.D

Regnum eſt triplex.101.G
Regum quidaꝫ apud ſe habent iuuenes q̄dam ſenes.116.B
Regulam religioſis dedit Johannes euangeliſta.21.D
Regnum celoꝝ quibus emitur.64.F
Regnū celoꝝ quinq3 generibꝰ paraẗ.72.G
Religio multū eſt fructuoſa.2.E
Religioſi hn̄t tria mandata.120.C
Reliq̄ ſanctoꝝ ꝯmendande ſunt.56.A
Rex cōſtituit prudentiorem ſup curam domus ſue.102.A
Roſa inter ceteros flores obtinet principatum.106.A
Roſa q̄uo tranſit ex ſpinis.73.C et roſe proprietas.36.B
Ros decoctū extinguit febres.111.A
Rubus mltas habet ꝓprietates.78.B.C.
Rutha ſignificat draconē.et q̄re.5.E
Sacerdotes nomine tm̄ plures ſunt ⁊ de periculo talium.67.C
Sacerdotum bona pauperū ſunt.78.D
Salmandre natura.78.A
Sanctos eligere in patronos vtile eſt.39.C
Sancti ſm̄ gradum charitatis obtinent locum in celis.50.E
Sanguis abel ⁊ iuſtorū effuſus veniat ſup iudeos q̄uo intelligitur.18.D
Saturni natura ⁊ influentia.119.B
Sebaſtianus confortat tanq3 fortiſſimꝰ miles.27.E
Sebaſtianus in multis gratijs claruit ibidē per totum.
Sebaſtianus adiutor eſt contra peſtilentiaꝫ ibidem.I
Seneſ i ſenectute bonū opari difficile ē.8.C
Septem columnis eccleſiam ſuſtentantibus quid intelligaẗ.103.G
Sepeliendi ſunt mortui.111.B.C
Serpentis natura.86.B
Seruis dei cuiuſmodi veſtꝭ ꝯueniat.90.D
Seruus fidelis eſt diligendus vt propria anima.120.A
Solis natura.99.C et.41.E
Sol cū oritur cuncta letificat.15.B.16.B
Sol ⁊ luna quare veſpere rubent et mane albeſcunt.41.A
Sol poſt occaſum q̄bus lucet.47.B
Solſequij natura.36.B.D.82.A
Sōnus poſt cibum valde nocet.45.L
Somnia non ſemp ſunt vana.107.C
Sortilegia vitanda ſunt ⁊ exercentes ea excōmunicentur.62.G
Superbia multa mala facit.23.G
Superiores ⁊ prelati venerandi ſunt.38.F ſmone ſecundo.
Spoliatori eccl'ie quid acciderit.103.E
Spirituſſancti effectus.53.C
Spūſſanctus quare miſſus ſit ibidem.D
Spirituſſanctus eſt liberalis ⁊ eius.vij.dona ibidem.F.G
Stelle ꝓprietates marie ꝯuenientes.92.F
Stella quā magi viderunt tripliciter differt ab alijs.25.I
Stephanus predicans veritatē ſicut ⁊ multi alij occiſus eſt.18.C
Stephanus poſt mortem multis miraculis claruit ibidem.F
Stephani animoſitas contra iudeos in multis apparuit.19.E
Stephanꝰ triplici corona ē coronatꝰ ibideꝫ.F
Taxus animal prudens.11.C
Terra a vulgaribꝰ dr̄ beata.101.C
Terra inhabitabilis habet multa regna rebus pulcherrimis decorata.121.B
Tigris animal velociſſimū.67.F
Timor dn̄i multa bona opatur.53.G
Thomas apl's q̄re ē ꝑmiſſus dubitare.13.C
Turturis ꝓprietates.55.A.59.E
Tres erant herodes nomine vocati et quid ſceleris vnuſquiſq3 ꝯmiſerit.90.B
Triſtes a deo ꝯſolantur.50.C
Tribulatio exterior ꝓdeſt pctōribꝰ.78.D.
Tribulationibus debemus eſſe patientes.81.E
Tribulationibus boni emendanẗ ⁊ mali peiorantur.81.F
Triplices ſunt mortui.118.A
Tritici natura.79.A.B.C.D
Triplex eſt ratio quare non libēter patimur.101.F
Tria eueniūt ex inſpectione ſolis.115.A
Triplex eſt pena.117.C
Tria mandata principalia habent milites.120.B
Venus denotat donum ꝯſilij.119.E
Ver habet aliqua prenuntia ſui aduentus.92.D
Veris tempore medicine capte multum proſunt.45.A
Verbū dei ē audiendū.24.F.ſmone ſcdo.
Veritatem loquēti caput ꝯteritur de hoc exemplū.91.B
Viole ſunt ꝑmi flores veris.23.C
Violis optime medicīe ꝯficiūẗ.23.E.36.E

Uitia deſtructa ſunt multa in chriſti natiuitate.15.J
Uia triplex ambulandi poſt xp̄m.50.G
Uinculum triplex quo illaqueantur homines.74.D
Uirgo inuerecunda quantū vitupat̄.3.H
Uirgines exemplo marie diſcant vitare cōmunitatem.63.D
Uir ſapiēs qualit̄ ſe habere debeat.64.E
Uiridariū regum qūo ſit ꝯficiendum.92.A
Uirgines ꝯparantur floribus.112.B
Uirgines ſunt triplices.113.A
Uirgines quedam quantū coluerint virginitatem.113.C
Uirgines caueant dare iuuenibus occaſionem cupidinis.28.E
Uirgines ꝑ violentiam corrupte ſunt virgines apud deum.114.C
Uirginitas difficile cuſtoditur.35.D
Uirginitas m̄lta bona ꝯfert homini.37.A.
Uirtuoſe agentes triplicem merentur honorem.72.D
Uitis q̄d ſignificet.24.A ſ̄mone ſecundo.
Uitam perfectam cōfeſſorum tria reddunt.90.C
Uita hominis q̄ꝫ breuis ſit.110.C
Uoluntates duas poſuit in deo Sabinian⁹ hereticus.107.H
Uulpis natura.14.C.22.J et.90.A
Umbre ambulantib⁹ penales ſunt.93.C
Unicornus fortiſſimū aial eſt.27.C.113.A
Uſurarij quidam puniti ſunt in alta arbore.91.E
Xp̄o quid faciant chorizantes.91.K
Xp̄m non videre eſt maior pena damnatis q̄ꝫ pena gehenne.93.B
Xp̄us libentius habitat in locis mundis inſtar animaliū mundorū.103.A
Xp̄us nobis in exilio degentibus conſtituit varias domos.109.B
Xp̄s parcit benignit̄ in ſtar leonis.109.A
Xp̄iani mortui non ſunt lugendi.111.B
Xp̄us attrahendo peccatores efficaciſſimus fuit.1.B.C
Xp̄s non magnatos et nobiles in principio ſue predicationis vocare voluit.1.E
Xp̄s dicitur ſymphoniſta.4.B
Xp̄s dicitur fluuius.14.B
Xp̄i natiuitas gaudioſa fuit.15.A.C.K
Xp̄s quāq̄ꝫ dicatur lux non t̄n omnes illuminat.15.D et.47.C
Xp̄s naſci voluit i puerili etate.15.F.16.C
Xp̄o nato omnis homo ſit gratus.15.G
Xp̄us ſua natiuitate quinq̄ꝫ infirmitates in nobis ſanauit.16.E
Xp̄i natiuitate m̄lta ſigna apparuer̄t.17.C
Xp̄m natum vt quis digne ſucipiat m̄lta requiruntur ibidem.E
Xp̄us quare potius fugerit in egyptū q̄ꝫ in aliam terram et quare de nocte.22.C.D.E
Xp̄s manſit in egypto ſeptē annis ibidē.G.
Xp̄s compatur aquile.25.A.52.B
Xp̄s mirabiliter operatur in ꝯuerſione peccatorū.31.E
Xp̄s ꝑ rorem ſignificat̄.42.C
Xp̄s tenuit figurā Jone ꝓphete.44.D
Xp̄i paſſione cuncta entia ꝯpaſſionem oſtenderunt.46.A
Xp̄us multis paſſionibus a patre traditus fuit ibidem.C
Xp̄i exitus in montē oliuarū figuratur per egreſſum dauid de hieruſalē.46.D
Xp̄i captio in ſampſonis captione figuratur 46.F
Xp̄i ductio ad annā ⁊ cayfam ibidem.H.L
Xp̄i velatio et accuſatio ibidem.J.K
Xp̄i flagellatio coronatio et crucifixio ibidē M.N.O et ꝑ totum.
Xp̄s tria fecit in inferno.47.E
Xp̄us exiens de inferno q̄ꝫ victorioſe proceſſerit.47.G
Xp̄s habuit q̄ttuor ꝟtutes ſalutareſ.49.D
Xp̄us conſolatur diſcipulos ſimulq̄ꝫ cum loqueretur infudit eis triſticiam.50.B
Xp̄iani mali intelligunt̄ per rebelles filios iſrael.51.F.
Xp̄s ante ſui aduentū p̄miſit nūcios.57.A
Xp̄us auceps dicit̄.74.C
Xp̄i ante aduentū nemo in regnum celorum intrauit.96.C
Xp̄us a quibuſdam voluit inuitari.ad quoſdam venit non inuitatus.71.C

Tabula de feſtiui-tatibus.

De ſancto Andrea ſermone.j.ij.
De ſancta Barbara.iij.iiij.v.
De ſancto Nicolao.vj.vij.viij.
De ꝯceptione marie.ix.x.xj.
De ſancta Lucia.xij.
De ſancto Thoma apl'o.xiij.xiiij.
De natiuitate xp̄i.xv.xvj.xvij.
De ſancto Stefano.xviij.xix.
De ſancto Johãne euangeliſta.xx.xxj.
De Innocentibus.xxij.xxiij.
De Circũciſione dñi.xxiiij.ſmones duo.
De Epiphania domini.xxv.xxvj.
De ſancto Fabiano et Sebaſtiano.xxvij.
De ſancta Agnethe ꝟgine.xxviij.xxix.
De Conuͤſione ſancti pauli apl'i.xxx.xxxj.
De purificatione beate ꝟginis.xxxij.xxxiij.
De ſancta Agatha virgine.xxxiiij.
De ſancta Dorothea.xxxv.xxxvj.
De ſancta Apolonia.xxxvij.
De Kathedra petri.xxxviij.ſmones duo.
De ſancto Mathia apl'o.xxxix.
De ſancto Gregorio.xl.xlj.
De Anũciatiõe beate ꝟginis.xlij.xliij.xliiij
De Cena domini.xlv.
De Paſſione domini.xlvj.
De Reſurrectione domini.xlvij.
De ſancto Georgio.xlviij.xlix.
De ſancto Philipo et Jacobo.l.
De Inuentione ſancte crucis.lj.
De ſancto Johãne añ portã latinam.lij.
In die penthecoſtes.liij.
De Corpore xp̄i.liiij.
De ſancto Johãne baptiſta.lv.lvj.lvij.
De ſancto Petro et Paulo.lviij.lix.lx.
De Cõmemoratione Pauli.lxj.
De Uiſitatione beate ꝟginis.lxij.lxiij.
De ſancta Margaretha.lxiiij.lxv.
De Diuiſione apoſtoloꝝ.lxvj.lxvij.
De ſancto Alexio confeſſore.lxviij.
De ſãcta Maria magdalena.lxix.lxx.lxxj.
De ſancto Jacobo apoſtolo.lxxij.lxxiij.
De ſctõ Petro ad vincl'a.lxxiiij.lxxv.lxxvj
Da ſancto Donato martire.lxxvij.
De ſctõ Laurẽtio.lxxviij.lxxix.lxxx.lxxxj.
De Aſſumptiõe beate ꝟginis.lxxxij.lxxxiij
lxxxiiij.lxxxv.
De ſancto Bartholomeo.lxxxvj.lxxxvij.
De ſancto Auguſtino.lxxxviij.lxxxix.
De decollatione Johãnis baptiſte.xc.xci.
De Natiuitate beate ꝟginis.xcij.xciij.xciiij
xcv.
De Exaltatione ſancte crucis.xcvj.xcvij.
De ſãcto Matheo euangeli[illegible].xcviij.xcix.c.
De ſancto Mauritio ⁊ ſocijs eius.cj.
De ſancto venceſlao martyre.cij.
De Dedicatione eccleſie.ciij.
De Angelis.ciiij.cv.
De ſancto Jeronimo.cvj.cvij.
De Animabus.cviij.cix.cx.cxj.
De Undecimmilia ꝟginum.cxij.cxiij.
De ſancto Simone ⁊ Juda apl'is.cxiiij.
De Omnibus ſanctis.cxv.cxvj.
De ꝯmemoratione animarũ.cxvij.cxviij.
De ſancto Martino.cxix.cxx.
De ſancta Katherina.cxxj.

Finit Tabula feliciter.

Opus ſalutiferum ſermonum Meffreth in tres ꝑtes diuiſuꝫ Hyemalem videlicet. Eſtiualem et de Sanctis explicit Impreſſũ Baſilee per Nicolaum Keſler. Anno domini. Milleſimoquadringẽteſimooctuageſimo-ſeptimo. die Saturni.xx. Mẽſis Januarij.

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

Hic sunt scripta nostra que supra tem̄ dicitur iiij

Dijs patentibus et magistris nostris post reddi equivalens an xv xliij